

LOINA HAUHAUNA

**The New Testament in the
Bunama language
of Papua New Guinea**

**Nupela Testamen long tokples
Bunama long Niugini**

LOINA HAUHAUNA

The New Testament in the Bunama language, Milne Bay Province, Papua
New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1991, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publisher, 1991 by The Bible Society of Papua New Guinea

Web version

2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works)

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok oraite na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating**. Na tu, **yu no ken senisim Tok**.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok oraite long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok oraite, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik strem samting i no oraite long dispela tok oraite, strem tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok oraite na lo long tok ples English i stap long

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela**.

BUKI SANIDIYAO

Tetela bwebwe'ana Madiu 'ileleya Madiu	Mad	1
Tetela bwebwe'ana Maki 'ileleya Maki	Mak	74
Tetela bwebwe'ana Luke 'ileleya Luke	Luk	120
Tetela Bwebwe'ana Yoni Cileleya Yoni	Yon	198
Yesu 'ana tohepwailao 'idi paihowa Paihowa	Pai.	260
MeLoma 'idi leta Paulo 'ileleya Loma.	Lom	328
MeKolinita 'idi leta 'aigeda Paulo 'ileleya 1 Kolinita	1Ko	360
MeKolinita 'idi leta heluwena Paulo 'ileleya 2 Kolinita	2Ko	389
MeGaletiya 'idi leta Paulo 'ileleya Galetiya	Gal	408
MeEpeso 'idi leta Paulo 'ileleya Epeso	Ep	420
MePilipai 'idi leta Paulo 'ileleya Pilipai	Plp	430
MeKolose 'idi leta Paulo 'ileleya Kolose	Kol	437
MeTesalonaika 'idi leta 'aigeda Paulo 'ileleya 1 Tesalonaika	1Te	444
MeTesalonaika 'idi leta heluwena Paulo 'ileleya 2 Tesalonaika	2Te	450
Timoti 'ina leta 'aigeda Paulo 'ileleya 1 Timoti	1Ti	454
Timoti 'ina leta heluwena Paulo 'ileleya 2 Timoti	2Ti	462
Taito 'ina leta Paulo 'ileleya Taito.	Tait	468

Pilimoni 'ina leta Paulo 'ileleya						
Pilimoni	Plm	472				
MeIbeliu 'idi leta Yesu weyahina						
Ibeliu	Ibe.	474				
Yemesa 'ina lele						
Yemesa	Yem	496				
Pita 'ina lele 'aigeda						
1 Pita	1Pi	504				
Pita 'ina lele heluwena						
2 Pita	2Pi	513				
Yoni 'ina lelele 'aigeda						
1 Yoni	1Yo	518				
Yoni 'ina lele heluwena						
2 Yoni	2Yo	526				
Yoni 'ina lele hetoina						
3 Yoni	3Yo	528				
Yude 'ina lele						
Yude	Yud	530				
Yoni 'ina he'ita'ita Yesu 'oinega						
He'ita'ita.	He.	533				
Gwaeyao Tupwadi 'adi Lihasao						
Gwaeyao Tupwadi 'adi Lihasao		566				

MADIU

Tetela bwebwe'ana Madiu 'ileleya

Yesu 'ana tomuliyao site tuwelo 'aigeda 'oidiyega sanina Madiu, ma sanina heluwena Libai. Tauna gwama Yudiyaina*, ma hesi meLoma 'i'abi'abihetedi ma takesi* meYudiya 'oidiyega 'ihehegogonedi meLoma weyahidi. Bewa lamuna meYudiya Madiu sihe'ipi'ipiyeya, ma hesi Yesu Madiu 'i'atemuyamuyaeya, ta 'ibwauweya, ta 'imulyeya; ma muliyetega Yesu tetelina 'ileleya ma 'ihepwaileya 'abehEGA tauna tuwa Mesaiyaina. Mesaiya* 'ana bui 'ena Gilisi* 'oinega beno Keliso*, ta 'ana nuwasabwalena beno To'abihetena. Tauna Mesaiyaina meYudiya siloloyamweya to tutu 'oina 'ilatuma ma 'i'abihetedi.

Yehoba 'ina loina 'ana sanapu wete buki bewa 'alona 'imiyamiya.

Yesu Keliso* tubunao

(Luke 3:23-38)

1 Lele bewa To'abihetena Yesu tubunao nugenugetadi weyahidi. Yesu tubuna hauhauna Debida*, ma tubuna nugenugetana Ebalahamo*.

2 Weyahina bewa gide: Ebalahamoina natuna Aisake*, ma Aisake natuna Yakobo*, ma Yakobo natunao Yuda matasinao. **3** Yudaina natunao Pelesi ma Dela, sinadiu sanina Temali, Pelesi natuna Esiloni, ma Esiloni natuna Elama, **4**ma Elama natuna Aminadaba, ma Aminadaba natuna Nasoni, ma Nasoni natuna Salimoni, **5**ma Salimoni mwanena Leyabi ma natidiu Bwasa, ma Bwasa mwanena Ludi, ma Bwasa ma Ludi natidiu Obedi, ma Obedi natuna Yese*.

6 Yese natuna Debida* tauna kini, ma Debidaina Ulaiya mwanena 'ihematabaleya ma 'ihaiya ta natidiu Solomoni. **7**Solomoni natuna Lehoboama, ma Lehoboama natuna Ebaya, ma Ebaya natuna Esa, **8**ma Esa natuna Yosepata, ma Yosepata natuna Yolama, ma Yolama natuna Usaya, **9**Usaya natuna Yotama, ma Yotama natuna Eyasi, ma Eyasi natuna Hesakaya. **10**Hesakaya natuna Manasa, ma Manasa natuna Amoni, ma

Amoni natuna Yosaya.¹¹ Yosaya natunao Yekonaya matasinao, ma 'idi tutaina meBabiloni sinaoma ma meYudiya si'abiyahidiya ta sitauyedyi 'idi tupwa Babiloni 'oina.

¹² Tutaina Babiloni 'oina simiyamiya. Yekonaya natuna Siyalitiyeli, ma Siyalitiyeli natuna Selubabela.¹³ Selubabela natuna Ebiyuda, ma Ebiyuda natuna Ilaiyakimi, ma Ilaiyakimi natuna Esoli.¹⁴ Esoli natuna Sadoka, ma Sadoka natuna Ekimi, ma Ekimi natuna Eliyuda.¹⁵ Eliyuda natuna Eliyesa, Eliyesa natuna Madani, ma Madani natuna Yakobo.

¹⁶ Yakobo natuna Yosepa, tauna Meli mwanena, ma Meliina natuna Yesu. Yesu tauna sihesaniyeye To'abihetena.

¹⁷ Yesu tubunaowedi sanidi 'adi baibaiwa potitu. Ceguma Ebalahamo 'inega tahasili ma Debida 'oina, beno 'adi baibaiwa potini. Ma 'eguma Debida 'inega tahasila ee tutaina meBabiloni meYudiya sitauyedyi Babiloni 'oina, beno 'adi baibaiwa potini. Ma 'idi tuta Babiloni 'oina 'inega ma Yesu 'ina tuta 'oina 'adi baibaiwa wete potini.

To'abihetena Yesu 'ina li'u
(Luke 2:1-7)

¹⁸ Bewa gide To'abihetena Yesu 'ina li'u. Yesu sinana Meli silosonaneya Yosepa ba'idana, ta 'abwa geya simiyaluwa ma Meli 'igamwa, ma 'ina gamwaina Yaluyaluwa Tabuna 'inega.¹⁹ Ma Yosepaina 'inuwagala Meli 'ina gamwa weyahina. Tauna loheya bwebwe'ana, ta geya nuwana ma Meli 'igihemwadine, ma 'inuwatuhu 'abehega 'ilogwahata gahuwe.

²⁰ Ma Yosepa 'ina nuwatuhu 'abwa 'ipaipaihowa, ta 'ina tuta 'enowa nihiyega Yehoba 'ina anelose* 'aigeda 'ihewaeya, 'igwae, "Yosepa, 'owa Debida tubuna, sahena 'unuwanuwagala Meli 'ina gamwa weyahina, beno Yaluyaluwa Tabuna 'inega, tuwa 'eguma 'utoe mwaneu.²¹ Ma 'abwa natuna meloheyana 'ihenatune, ma 'uhesaniye sanina Yesu, weyahina tauna 'ina tomotaiyao 'idi pui 'oidiyega 'abwa 'i'abihetedi."

²² Ginauledi silatulatu weyahina mwalohene palopita* 'aigeda 'ina gwae 'ihewpaila nugetediya ta Buki Tabu 'oina 'ilelediya 'igwae,

²³ "Gumalaulauna geya 'ilogwali ma 'igamwa ma natuna meloheyana 'ihenatune, ma sanina sida hesaniye Imanuweli." (Ma saniina 'ana bui Yehoba ba'idadai.)

²⁴ Ma Yosepa 'eno'enowega 'ito holowa ta aneloseina 'ina gwae 'ihematamataneya, ma Meli 'ihaiya,²⁵ ma geya 'wapina 'iliabitoho ma 'ana siga 'ihenatuna, ma Yosepa gwamaina 'ihesaniyeya Yesu.

Tosonogao 'idi habo'ena gwama Yesu 'oina

2 ¹ Tutaina Yesu 'ili'uwa Bedeliyema 'oina, Helodi* tauna 'iloiloina Yudiya* 'alona. Ma tutaina 'oina tupwadi tosanasanapuwao tupwa bomatuwegwa sitauyama ma meYelusalema 'oidiya sihesilala,² sigwae,

“To'eha meYudiya 'idi kini hauhaunaina? Casanapuya 'ili'u pwaiya, weyahina 'ina 'ipwala 'a'iteya tupwa bomatuwega 'isaehaneya, 'oinega 'atauyama sabi 'etuluha 'oina.”

³Cidi gwae bewa toloinaina Helodi 'ihesagoheya ma 'i'ateyohowa ma wete meYelusalema mabwaiyadi si'ateyohowa gwaе bewa weyahina. ⁴Ma Helodi meYudiya 'idi topwaoli madoudi ma loina 'ana tohe'itao* 'ibwau 'autedima ma 'oidiya 'ihesilala 'igwaeya, “To tupwa 'oina To'abihetenaina 'ina 'ebeli'u?”

⁵Ma sigwae, “Bedeliyema 'oina, beno Yudiya 'alona, gide palopita 'ina hepwaila Buki He'asisi 'alona 'igwaeya,

⁶'Bedeliyema 'alona 'igu boda Isileli* 'idi tololina 'abwa 'ilatuma, ma 'i'itayahidi. Bewa weyahina Bedeliyema 'asa wasawasa ma sanina madouna Yudiya 'asainao mabwaiyana 'oidiyega.’”

⁷Coinega Helodi tosanasanapuwedi 'ibwau gahuwediya, ma 'oidiya 'ihesilaleya tutaina 'ipwalaina 'ilatu hohauwa. ⁸Cihesilala ma 'idi hemaisa 'ihesagoheya ma 'iloinaediya, 'igwae, “Watauya Bedeliyema 'oina ma gwamaina wa'ebese bwaibwaini, ma 'eguma walobeya wahilama 'oiguwa ma wahepwaila, ma taugu wete yatauya ma ya'etuluha 'oina.”

⁹Nage 'oinega silatuwa ma sitauya, ma 'ipwalaina mwalo tupwa bomatu 'oina si'l'ebubuya matadiya 'isaehaneya tauna simuliyea ma tupwaina 'ipwalaina 'isaemasiya 'oina sitauya ta gwamaina silobeya, ¹⁰ma 'ipwalaina weyahina siyaliyaya madou hedada. ¹¹Gwamaina silobeya ma siluhuwa hadai ma gwama sinana Meli ba'idana si'itediya, ma si'etuluha gwamaina 'oina. Wete helauwedi si'ewedima ma gwamaina 'oina silagudiya, beno goula* ma 'inisenisi* ma wete mulo*.

¹²Ma muliyetega nihiyega Yehoba 'ihemataluwediya ma sahena Helodi 'oina sihilahila, 'oinega sitoholowa ma mali 'edega sitauya 'idi 'asa.

Yosepa ma gwamaina masinana sidena Itipita 'oina

¹³Sitauya, ma hesi Yosepa 'oina anelose 'aigeda nihiyega 'ilatuwa ma 'ihewaeya, 'igwae, “Yosepa, 'utoholo ma gwama masinana 'utoedi ma wadena tupwa Itipita 'oina ma nobwa wamiyamiya ma 'ana siga yahemataluwego, ma walohihilama. Cimi dena bewa huhuna, weyahina Helodi nata beno gwamaina 'i'ebese ma 'abehega 'ilohe'amasi.”

¹⁴Coinega nihuwanina 'oina Yosepa 'ito holowa ma gwama masinana 'itoediya ma sitauya Itipita. ¹⁵Ma Itipita 'oina simiyamiya ma 'ana siga Helodi 'i'amasa. Cidi miya taumanaina nage ma 'abehega Yehoba 'ina gwae 'ilatu, gwaeina 'aigeda palopita 'ihewaila nugeteya 'igwae,

“Itipita 'oinega natugu yabwauweyama.”

¹⁶Ma tutaina Helodi tosonogaedi 'iyamwa 'asaediya, weyahina geya sihilama, 'idi 'abo weyahina 'igamwasowala madouna, ma 'ina loina

'ilaguya ta tolo'alehao 'ihewasaediya Bedeliyema 'asanao 'oidiya, ma 'abehega gwagwama loheloheyadi taudi 'adi bolime 'eluwa 'oinega 'isuluwa sida lohe'amasidi. Gwagwamaedi bewa gide 'adi loin Helodi 'ilaguya, weyahina tosonogaedi 'idi gwae 'oinega 'isanapu pwaiya gwamain'a ina li'u 'ana tuta.

¹⁷Coinega tutaina 'ilatuwa to'aha palopita Yelemaiya mwalo 'ihewaila nugeteya, 'igwae,

¹⁸“Dougwaegwae 'asa Lama'a 'oinega tahesagohe. Nuwagala ma mataneu sidogwaegwae. Litiyeli ma'ina susuwao sidoudou, ma 'idi dou 'oinega sahena siyalialiyyaya, natudiyao 'idi 'amasa weyahina.”

Sihila Nasaleta 'oina

¹⁹Itipita 'oina simiyamiya eeta 'ana siga Helodi 'i'amasa, ma Yehoba 'ina anelose 'ilatuwa Yosepa 'oina, ta nihiyega 'ihewaeya, ²⁰'igwae, "Yosepa, 'utoholo ma gwama masinana 'utoedi ma wahila Isileli 'oina, weyahina gwama 'ana 'aleha 'i'amasa pwaiya."

²¹Ma Yosepa 'itoholowa, ma gwama masinana 'itoediya ma sihila Isileli.

²²Sihilama ta Yosepa wasa 'ihesagoheya 'abehega Helodi natuna Alekeleo 'ihesuwaheyeya ma 'ihetoloina tupwa Yudiya 'oina, ma Yosepa 'imatauta ta geya nuwana 'itauya Yudiya 'oina, ma nihiyega Yehoba sanapu 'i'ebwaeya, ma 'isakowasiya 'itauya tupwa Galili 'oina, ²³ma 'ilo'asa Nasaleta 'oina. Bewa 'oinega palopitao 'idi hepwaila nugeta 'ilatuwa sigwae,

“Tauna 'abwa sihesaniye gwama Nasaleta.”

Yoni to'abihebabitaiso

(Maki 1:1-8; Luke 3:1-18; Yoni 1:19-28)

3 ¹Tuta nage 'oina Yoni to'abihebabitaiso 'ilatuwa balabala 'awawa* tupwa Yudiya 'alona ma 'ilolohatoto 'igwaeya, ²"Cimi mumuga galana 'oidiyega wanuwabui, weyahina Yehoba nata 'oida 'ihetoloina."

³Palopita* Aiseya mwalohene bewa Yoniina weyahina 'igwaeya, "Tobwau 'aigeda tupwa balabala 'awawa 'enana madouna 'oinega 'ihewaila latuwa ma 'igwae, 'Badaina 'ina 'eda wahunae ma wagihedumwalu.' "

⁴Ma Yoni 'ana 'ale'o hebai kameli* hunuhunuwana tuwa, ma 'ana gadiwana kameli 'wapina, ma 'ana 'e'ahai bilolo ma mwagagau tuwa.

⁵Ma Yoniina tupwa balabala 'awawa 'ilolohatoto ta meYelusalema ma Yudiya 'ana tomiyao ma we'aha Yolidani papalina 'ana tomiyao mabwaiyadi si'autama Yoni 'oina, ⁶ma 'idi mumuga galana sihepwailediya, ma 'oinega 'i'abihe babitaisowedi we'aha Yolidani 'alona.

⁷Ma Palisiyao* ma Sadusiyao* baibaiwadi wete sinaoma sabi babitaiso, ta Yoni 'i'itediya ma 'ihegwaediya, 'igwae, "To'abo 'omi gide mwatal! Ma wanuwatuhuya 'abehega nata Yehoba 'ina gamwasowala 'oinega wadena, 'awa? ⁸Coinega 'ilobwainegomiya ma 'imi nuwabui moisa wahe'itaedi 'imi paihowa bwebwe'adi 'oidiyega. ⁹Ma sahena wanuwanuwa hane 'abehega 'omi Ebalahamo tubunao ma 'oinega Yehoba 'i'atemuyemuyegomi. Hesi geya! Ma wa'ita Yehoba sawasawahina ma dimwa bewa 'oidiyega Ebalahamo tubunao 'ipaihowadi. ¹⁰Ma 'eguma 'imi mumuga geya bwebwe'adi nata Yehoba 'iheyatalaegomi, gide 'aiwe 'eguma geya huwaina bwebwe'ana, tomota sigoha yahuledi ma 'aiwe 'ala'alata 'oina siuledi ma sigabudi.

¹¹"Ceguma wanuwabui, taugu we'ahega ya'abihe babitaisowegomi, ma hesi 'abwa 'aigeda loheya muliguwega 'inaonaoma, tauna 'imadou sinegauwa, ta geya 'ilobwainegau ma weyahina 'ana butu* yalihasi. Ma loheyaina 'itauyama, ma Yaluyaluwa Tabuna, gide 'aiwe ninima, 'oinega nata 'i'abihe babitaiso. ¹²Ma wete 'ina goliyega witi* 'isapidi ma huwaidi sigubala ma muliyetega huwaina 'ausaladi 'ihedodo 'ina hada 'e'ahai, ma mohomohowedi 'igabudi 'aiwe ninima hatayaina 'oina."

Yoni Yesu 'i'abihe babitaisoya

(Maki 1:9-11; Luke 3:21-22)

¹³Tuta nage 'oina Yesu tupwa Galili 'i'ebesineya ma 'inaowa Yolidani, Yoni 'oina, sabi babitaiso. ¹⁴Coinega Yoni nuwanuwana Yesu ba'idana sihesa'ugelasa, ma 'igwaeya, "Cilobwaineyea ma 'owa 'u'abihe babitaisogau, ma togidega 'unaoma ma 'abehega taugu ya'abihe babitaisogo?"

¹⁵Ma Yesu Yoni 'ina gwae 'ihemaiseya, 'igwae, "Geya. Hesi bewa gide 'owa 'u'abihe babitaisogau. Weyahina bewa 'oinega loina mabwaiyadi 'ausaladi tamuliyedi." ¹⁶Coinega Yoni 'itagwala ma Yesu 'i'abihe babitaisoya. Ma 'oinega Yesu we'ahega 'igayohanema, ma galewa 'i'eso'eya ma Yesu Yehoba Yaluyaluwana 'i'iteya 'ana 'ita gide gabubu 'isuluma ma 'oina 'itowa. ¹⁷Ma hesi 'aigeda 'enana galewega 'igwaema 'igwae, "Beno natugu moisa. Tauna weyahina yayaliyaya madouna."

Yesu 'ana tohona Seitani 'oinega

(Maki 1:12-13; Luke 4:1-13)

4 ¹Bewa 'oinega Yehoba Yaluyaluwana Yesu 'itoeya ma 'itauyeya tupwa balabala 'awawa* ma 'abehega 'ana tohona Seitani* 'oinega 'iloba. ²Ma sabwelo poti 'alona geya 'i'ai, ma 'igomaleya madouna.

³Ma totohoina 'ilatuma ma 'igwaeya, "Ceguma 'owa Yehoba Natuna, dimwa bewa 'uloinaedi ma sihe'e'ahai."

⁴Ma Yesu 'igwaeya, "Buki He'asisi 'alona loina 'imiyamiya 'abehega,

‘Tomota yawasidi geya 'e'ahaimo 'oinega, ma hesi Yehoba 'ina gwaeyao mabwaiyadi 'oidiyega.’ ”

⁵ Coinega Seitani Yesu 'itoeya ma 'itauyeya Yelusalema, ma Hada He'asisi* tabwana moisa 'oina 'ihetoholoya, ⁶ ma 'ihewaeya, 'igwae, “Ceguma 'owa Yehoba Natuna, bewa 'oinega 'ulataheya, ma geya'abwa 'uhesihesilae. Weyahina Buki He'asisi 'igwae pwaiya 'igwae, ‘Yehoba 'ina anelose 'iloinaedi ma si'itayahigo,’ ma wete 'igwae,

‘Nimadiyega si'ahaligo, ma 'oinega sahena 'uhesihesilae dimwa 'oidiya.’ ”

⁷ Ma Yesu wete 'igwae, “Caigeda wete gwaes Buki He'asisi 'oina 'imiyamiya, 'igwae,

‘Sahena 'ino Bada Yehoba 'utohotoho.’ ”

⁸ Ma Seitani Yesu 'itoeya 'oya madouna tabwanina, ta nage 'oina 'ebe loina wasawasa bale'uwa mabwaiyana Yesu 'oina 'iheditediya, ⁹ ma wete 'itoohohileya, 'igwae, “Tupwa nage mabwaiyadi yada 'ebwaego, 'eguma 'ube'u sulu ma 'oiguwa 'utuluha, nata 'ebe loinaedi ya'ebwaego.”

¹⁰ Coinega 'iheliyeya 'igwae, “Seitani 'u'ebesinegau. Buki He'asisi 'alona loina 'imiyamiya 'abehegaa,

‘Cino Bada Yehoba namo 'oina 'u'etuluha ma taunamo 'ina gwaes 'uhematamatanedi.’ ”

¹¹ Ma Seitani Yesu 'il'ebesineya, ma muliyega aneloseyao silatuwa ma silemeya.

Yesu 'ina paihowa 'ihegaineya tupwa Galili 'oina

(Maki 1:14-15; Luke 4:14-15)

¹² Ma muliyetega Yesu wasa 'ihesagoheya 'abehegaa Yoni deliya silaguluhuweya, 'oinega 'ihila ma Galili 'oina 'itauya. ¹³ Coinega Nasaleta 'il'ebesineya ma 'ilo'asa Kapaneumi holai, beno susu Sebuloni ma Napitalai 'idi bale'uwa. ¹⁴ Ginaula bewa weyahina palopita Aiseya mwalojhene 'ihewpaila ta Buki He'asisi 'oina 'ileleya, 'igwae,

¹⁵ “Sebuloni ma Napitalai, 'idi gogo beno hola ma we'aha Yolidani gamwagamwanidiya, taudi ganamuli 'idi tupwa, sanina Galili. ¹⁶ Taudi guguyou 'ina tupwa 'oina simiyamiya, ma hesi bewa tuwa maedana madouna si'ita pwaiya, weyahina mwalo 'amasa 'ina tupwa galana 'oina simiyana, ma bewa tuwa 'asilala 'oidiya 'isaehaneya.”

¹⁷ Tuta nage 'oina Yesu 'ina lohatoto 'ihegaina ta 'igwae, “Cimi paihowa galadi 'oidiyega wanuwabui, weyahina nata ma Yehoba 'ihetoloina 'oida.”

Togomana 'ehata Yesu 'ibwauwedima

(Maki 1:16-20; Luke 5:1-11)

¹⁸ Coinega 'aigeda tuta Yesu Galili holai 'ihasahasane, ta togomana siteluwa matasina 'il'itediya 'idi gomana siyahuyahuwe, 'aigeda Saimoni,

tauna wete sihesaniyeya Pita, ma tasina sanina Andulu. ¹⁹Coinega 'ibwauwediya, ta 'igwae, "Wamuliyegau ma tomota wa'onadi."

²⁰Nage 'oina 'idi gomana si'ebesineyga ma Yesu simuliyeya.

²¹Coinega wete 'ihasahasane, ma togomana sitetoi wagai 'idi gomana sigibugibubudi 'i'ita lobediyga, taudi Yemesa ma Yoni matamadiu, tauna sanina Sebedi. Eema Yesu Yemesaina ma tasina 'ibwauwedima, ²²ma sitoholowa, ma waga ta tamadiu si'ebesinediya, ta Yesu simuliyeya.

Yesu tomota mabwaiyadi 'ilemediya

(Luke 6:17-19)

²³Yesu Galili mabwaiyana 'isakowasiyeya, ma 'idi hada tapwalolo* 'oidiya 'ilohatotowa, ma tetela bwebwe'ana Yehoba 'ina loina weyahina 'ihehepwaila, ma wete tomota 'adi lohalao 'oidiyega 'i'abi hebwebwe'anediya mabwaiyadi. ²⁴Coinega Yesu tetelina 'isaweyaneya Siliya gogonao mabwaiyadi 'oidiya, 'oinega tololahalao mabwaiyadi sitautauyedima 'oina, taudi silohala madouna ma wahidi simuyamuya, ma taudi hi'ahl'a* si'abi hebuwediya, ma taudi 'adi lohalo hebwasubwasumo ma wete tobelu, ma Yesu 'i'abi hebwebwe'anediya mabwaiyadi.

²⁵Bewa weyahina boda madouna Yesu simuliyeya, Galiliyega ma Dikapoliyega ma Yelusalemega ma Yudiyega ma wete Yolidani hali tupwega.

Yesu 'ina he'ita 'oyai

(Luke 6:20-23)

5 ¹Yesu boda madouna 'i'itediya, 'oinega 'i'ebesinediya ma 'ihaneya 'oyai ma 'imiyatoiya, 'oina, ma 'ina tomuliyo wete sihanema.

²Coinega Yesu 'ihegaina ma 'ihe'ita 'oidiya, 'igwae:

³Comi ma'imi nuwadobi wayaliyaya, weyahina Yehoba nimana wamiyamiya.

⁴Comi todou wete wayaliyaya, 'abwa Yehoba 'iheyaliyayegomi.

⁵Comi 'imi mumuga nuhana, wayaliyaya weyahina 'abwa Yehoba bale'u mabwaiyana 'i'ebwaegomi.

⁶Ma 'eguma 'omi mumuga 'ausalana nuwanuwami madouna wayaliyaya, beno 'abwa mumuga bwebwe'ana 'atemiya 'imadou.

⁷Ma 'omi to'atemuyamuya wayaliyaya, weyahina Yehoba wete 'i'atemuyamuyaegomi.

⁸Comi 'atemi 'ausaladi wayaliyaya, weyahina 'abwa Yehoba wa'ita.

⁹Comi to'abi henuwadaumwala wayaliyaya, weyahina Yehoba 'i'ahwa natunegomi.

¹⁰Ceguma 'omi 'imi paihowa bwebwe'ana weyahina tomota si'alehegomi, beno wayaliyaya weyahina Yehoba nimana wamiyamiya.

¹¹ Ma 'eguma weyahigu tomota siloloheliwegomi, si'ale'alehegomi, ma 'idi 'abowega si'ahwa galegalegom, wayaliyaya tuwa. ¹² Moisa 'ilobwainegomiya ma wayaliyaya madouna, weyahina 'abwa 'ami maisa bwebwe'ana galewa waloba. Ma 'omi gide Yehoba 'ina palopitao mwalo. Weyahina taudi wete 'idi miya mwau silobeya tomota 'oidiyega.

Hola ma mayale weyahidi
(*Maki 9:50; Luke 14:34-35*)

¹³ Comi gide hola mebale'u weyahidi. Ma hesi 'eguma hola 'ina waiwai 'igumwala, geya sawasawahina ma 'ibwebwe'ana hila, 'oinega talogwahate ma tasiwa yahule 'eda 'oina. ¹⁴⁻¹⁵ Ma wete 'omi gide mayale mebale'u weyahidi. Ceguma mayale tagabu, sahena walata 'oinega ta'ahu'ahu hetaluhi, ma hesi 'ebe lagu tabwanina talagu, ma hada mabwaiyana 'iasilala. Wete gide 'eguma 'oya pwatana tahe'asa, geya sawasawahina ma 'asaina tadahwa. ¹⁶ Comi wete gide, 'ilobwainegomiya ma 'imi 'asilala wa'abi he'asilala tomota 'oidiya, ma 'oinega 'imi paihowa bwebwe'ana si'ita ma Tamamiu galewa sihepwatuwe.

Loina weyahina

¹⁷ Sahena wanuwanuwatuhu 'abehega taugu yanaoma ma Moses 'ina loinao nuwana palopitao 'idi he'itao ya'ewayahuledi. Ma hesi yanaoma ma 'abehega loinaedi ya'abilatuhedi. ¹⁸ Ma yahegwaegom 'abehega loinaedi silatu ma geya'abwa 'aigeda to'aha muhemuhena 'oidiyega 'isawala ma 'ana siga galewa ma bale'u sisawala. ¹⁹ Ma 'eguma taiya loinaedi 'aigeda 'oidiyega muhemuhena 'ilogwahate, ma tomota wete gide 'ihe'itaedi, tauna Yehoba 'ina 'ebeloina 'alona tauna toloduduna moisa, ma hesi 'eguma loinaedi 'uhematamatanedi ma 'uhe'itaedi, beno saniu 'imadou Yehoba 'ina 'ebeloina 'alona.

²⁰ Wete yahegwaegom 'abehega 'ilobwainegomiya ma mumugami taudi Palisiyao ma loina 'ana tohe'itao 'idi mumuga 'ida bwebwe'ana sinedi. Ma 'eguma geya, sahena Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina waluhuluhu.

Gamwasowala weyahina

²¹ Loina nugenugetana tubudao 'oidiya wasanapuya, 'igwae,
“Sahena lohe'amasa, ma 'eguma taiya 'ilohe'amasa, loina 'uloba.”

²² Ma hesi taugu yaloinegom 'abehega 'eguma taiya 'owa tasiu 'ugamwasowale, 'abwa loina 'uloba. Ma 'eguma tasiu 'u'ahwa galagalae loina 'uloba, tolinoao 'oidiyega. Ma wete 'eguma tasiu 'ana gwae mwauna 'ulagu, 'abwa 'uluhu 'asa 'ala'alatana* 'oina.

²³ Coinega 'eguma 'ino pwaoli 'u'ewe'eweyama ma 'abehega 'upwaoli Yehoba 'oina, ma 'eguma 'ebwa 'unuweya 'abehega tasiuina 'inuwagala 'owa 'ino mumuga weyahina, ²⁴ 'ilobwainegowa ma 'ino pwaoli 'ulagu

'ebe pwaoli deina, ma 'uhila tasiu 'oina ma 'utoho ma ba'ida walabina hila, ma muliyetega 'uhilama ma Yehoba 'oina 'upwaoli.

²⁵ Ma 'eguma 'aigeda loheya 'itoego ma 'itaubyego sabi heyatalaego, 'ilobwainegowa ma nugeta puiina 'ugihedumwalu mwayamwayauwe ma'iayu. Ma 'eguma geya, 'a tohe'ewaina 'ida tauyego tololina 'oina ma 'a loina 'uloba, beno silagugo deliya, ²⁶ ma hesi geya'abwa 'ulatulatu ma 'ana laba 'a buki mabwaiyana 'uhemaisa hegumwalidi.

Nuwatuhu dhwana weyahina

²⁷ Loina nugengetana wasanapu pwaiya, 'igwae,
“Sahena logwali,”

²⁸ ma hesi taugu yaloinegomi 'abehega 'eguma to loheya wahine 'oina 'inuwatuhu dhwana, tauna 'atena 'ipui pwaiya.

²⁹ Ceguma mata 'ebeulauin 'ebubunega 'i'abihebe'ugo 'ilobwaineyea 'ubwai yahule. Muya geya madouna 'eguma wahiu 'aigeda tuwa 'uloyahule, ma hesi muya madouna 'eguma matau weyahina Yehoba wahiu mabwaiyana 'iule suluhe 'asa 'ala'alatana* 'oina.

³⁰ Gide wete 'eguma nima 'ebeulauin 'ina paihowega 'i'abihebe'ugo 'ilobwaineyea ma 'u'upwa yahule. Muya geya madouna 'eguma wahiu 'aigeda tuwa 'uloyahule, ma hesi muya madouna 'eguma nimau weyahina Yehoba wahiu mabwaiyana 'iulesuluhe 'asa 'ala'alatana 'oina.

Sa'ilila weyahina

(Madiu 19:9; Maki 10:11-12; Luke 16:18)

³¹ Loina nugengetana 'igwaeya,
“Ceguma loheya 'aigeda nuwanuwana ma mwanena 'isa'ile 'ina leta loheyaina 'ida lele ma mwanena 'i'ebwae ma 'oinega 'isa'ilila.”

³² Ma hesi taugu yahegwaegomi 'abehega, 'eguma loheya mwanena geya 'ipui ma tuwa 'isa'ila ma 'ihaibala hali wahine 'oina, loheyaina beno mwanena nugengetana 'i'abihepuiya, 'eguma wahineina 'ihaibala hali loheya 'oina. Ma loheyaina 'eguma 'ihai wahine sa'isa'ilina 'oina beno loheyaina wete topui.

Gwae hane weyahina

³³ Wete loina nugengetana wasanapuya 'igwaeya,
“Ceguma wagwaehane, sahena 'imi gwaeyedi wale'wale'wadi, ma hesi Yehoba weyahina wapaihowedi.”

³⁴ Ma hesi taugu 'imi gwae hane mabwaiyadi ya'ausidi. Geya'abwa galewa weyahina wagwaegwae hane nuwana wa'e'eta'wata'walulu, weyahina galewa Yehoba 'ina 'ebemiya. ³⁵ Sahena bale'u weyahina wa'e'eta'wata'walulu, weyahina 'ahena 'ana 'ebelagu, wete sahena Yelusalema weyahina wa'e'eta'wata'walulu, weyahina tololina madouna

'ina 'asa.³⁶ Wete sahena debau weyahina 'u'eta'wata'walulu, weyahina
geya sawasawahiu ma debau 'aigeda 'uloine ma 'iwa'e'e, nuwana 'iduba,
'awa?³⁷ Ma hesi 'eguma gwae moisa, 'ugwae, "Moisa." Ma 'eguma geya,
'ugwae "Geya." Weyahina 'eguma gwae 'ulohepoi, beno Seitani 'oinega.

Sahena galana wahemaisie
(Luke 6:29-30)

³⁸ Loina nugenugetana wasanapu pwaiya, 'igwae,
"Mata 'aigeda 'ana henimahila mata 'aigeda, ma sala 'ana
henimahila sala 'aigeda."

³⁹ Ma taugu yahegwaegomu 'abehega sahena wahenimahila, ma hesi
'eguma taiya 'ase'aseu 'ebeulanega 'isapi, sahena 'uhehenima hile, ma
hesi 'ase'ase 'adigeyageyau wete 'utagwale ma 'isapi.

⁴⁰ Ma 'eguma taiya heyatala 'oinega 'a 'ale'o li'ewa, 'ino sita wete 'u'ebwae.

⁴¹ Ma wete 'eguma taiya 'ihiegwaego ma 'ina tobwatobwa 'u'ahala gogo
'aigeda 'oinega ma gogo 'aigeda 'oina, 'ilobwainegeoma ma 'upasima ma
gogo heluwena wete 'oina 'utauya.

⁴² Ma wete 'eguma taiya 'i'ahwa'ahwanoi 'oiuwa ginaula 'aigeda weyahina,
ginaulaina 'u'ebwae, ma sahena 'ino tobwatobwa 'unuwanuwahi.

Helau 'ada 'alehao 'oidiya
(Luke 6:27-28, 32-36)

⁴³ Gwae nugenugetana wasanapu pwaiya 'igwae,
"Ciyamiyao wahelauwedi, ma hesi 'ami 'alehao walolalehedi."

⁴⁴ Ma taugu yahegwaegomu 'ami 'alehao wahelauwedi, ma taudi si'abi
hemuyemuyegomi weyahidi wa'ahwanoi Yehoba 'oina ma 'i'abihetedi.

⁴⁵ Bewa 'oinega Tamadai galewa 'i'ahwa natunegomi, weyahina tauna
helau huhuna, ma tauna wete 'ina sinala 'ihalahala togalagala ma
tobwebwe'ana 'oidiya, ma wete 'ina dohi 'itagwatagwale tobwebwe'ana
ma taudi geya tobwebwe'ana 'oidiya.

⁴⁶ Ma 'eguma 'iyamiyao mo wahelauwedi, geya sawasawahina ma
maisa Yehoba 'oinega waloba, weyahina togalaedi, gide takesi* 'ana
to'ewao, 'idi helau gide 'omi 'imi helau, 'iyadiyao mo sihehelauwedi.

⁴⁷ Wete 'eguma tasimiyaomo wahe'iya'iyaguwedi geya mumugami hali
tomota mumugadi 'ibwebwe'ana sine, weyahina taudi ganamuli 'iyadiyao mo
sihehelabinidi, 'oinega taudi ma 'omi tuwa mumugami mahemahetenetra.

⁴⁸ Ma 'omi 'ilobwainegeomiya ma mumugami 'ausalana mabwaiyana,
gide Tamamiu galewa.

Helau 'awawa weyahina

6 ¹ Wete Yesu 'igwaeya: Ceguma tutaina nuwanuwami ma wahelau
taudi towewelohe 'oidiya, sahena tomota matadiya wapaipaihowa.

Ceguma gide wapaihowa 'ese, sahena hepwatu nuwana maisa walobaloba Tamamiu galewa 'oinega.

² Ma tutaina wahehelau towewelohe 'oidiya, sahena yoguli wamu'amu'a, gide taudi to'e'abo'abo hada tapwalolo* nuwana 'asa 'oidiya yoguli simu'amu'adi ma 'abehegaa tomota 'idi helau si'itadi ma sihepwatuwedii. Hede 'adi maisa tuta bewamo 'oina silobaloba ma hesi tuta 'inaonaoma geya maisadimo. ³ Ma 'omi tutaina wahehelau tuwa wa'ebwaya dahlwana, ⁴ ma 'oinega sahena tomota si'ita'ita, ma Tamamiumo 'imi 'ebwaya dahlwanaina 'il'ita, ma muliyetega maisa bwebwe'ana 'il'ebwaegomi.

Cahwanoi weyahina (Luke 11:2-4)

⁵ Cimi 'ahwanoi wete gide, 'eguma wa'ahwanoi Yehoba 'oina, sahena to'e'abo'abo gide wa'ahwa'ahwanoi, weyahina taudi nuwanuwadi ma tomota matadiya tapwalolo 'alona nuwana 'asai sitoholo ma si'ahwa'ahwanoi. Moisa 'adi hepwatu tuta bewa tuwa silobaloba, ma tuta 'inaonaoma geya. ⁶ Ma 'owa 'eguma 'u'ahwanoi, 'uluhu nugeta 'ino hada 'alona ma 'uhadagudu ma 'u'ahwanoi dahlwana Tamadaina 'oina, ma taunamo 'il'itago ma muliyetega maisa bwebwe'ana 'i'ebwaego.

⁷ Ma wete 'imi 'ahwanoi 'oidiya sahena walolohilahiladi gwaee gide taudi ganamuli si'oba'oba. Taudi 'idi hemisa ma gwaee baibaiwadi 'oidiyega maisa bwebwe'ana siloba. ⁸ Sahena 'omi taudi gide, weyahina 'omi Tamamiu 'imiyamiya, ma tauna 'ami mwauwao 'isanapu nugetediya ma muliyetega weyahina wa'ahwa'ahwanoi.

⁹ Coinega tuta 'ahwanoi 'oidiya bewa gide wa'ahwanoi 'esa:

"Tamama galewa, saniu 'ahe'asisiye, ma 'a'ahwanoyego ma 'owa 'uloinemai, ¹⁰ ma 'oinega 'ino nuwatuhuwedi 'apaihowadi, gide tuwa megalewa sipaipaihowa. ¹¹ Cama 'e'ahai sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oina 'u'ebwa'ebwaemai. ¹² Ma 'ima mumuga galadi 'unuwasamudi, gide wete tauma 'iyamayao 'idi mumuga galadi 'oima 'anuwasamudi. ¹³ Ma sahena 'utohotohomai, ma hesi togalaina 'oinega 'u'abihetemai."

¹⁴ Ceguma 'omi 'iyamiyao 'idi puiyao 'oimiyaa wanuwasamudi, Tamamiu galewa wete 'imi puiyao 'inuwasamudi. ¹⁵ Ma hesi 'eguma 'iyamiyao 'idi puiyao 'oimiyaa sahena wanuwanuwa samudi, Tamamiu wete 'omi 'imi puiyao sahena 'inuwanuwasamudi.

Hudi* weyahina

¹⁶ Wete 'eguma tutaina 'oina tapwalolo weyahina wahudi, beno geya sowana wa'ai, sahena manimi 'ilolonohunohu gide tuwa tonuwagala. Ma to'abo 'idi paikowa gide, weyahina taudi 'adi 'ita si'abihegaledi ma

'abehEGA 'idi hudi* tomota sisanapu. Taudi 'adi hepwatU tuta bewamo silobaloba, ma 'abwa geYA. ¹⁷Ma 'omi hesi tutaina 'e'ahai 'oinega wahudi tapwalolo weyahina, wamanibuyo ma wasinate, ¹⁸'oinega tomota 'imi hudiina sahena sisanasanapu ma Tamamiumo to'aha 'atemiya 'imiyamiya 'isanasanapu ma 'ana maisa 'i'ebwaegomi.

Maisa galewa weyahina
(Luke 12:33-34)

¹⁹Sahena 'imi wasawasa bale'uwa wahehe'autedi, weyahina sohusohu ma mwahulu wasawasa bale'uwa si'abi'abi hegaladi ma wete toyagaha siluhuluhu 'imi hada 'oidiya sabi yagaha, ²⁰ma hesi 'imi wasawasa galewa weyahina wahehetapewa. Weyahina galewa geYA wete sohusohu nuwana mwahulu ma 'ida tobwatobwa si'abihegaladi, ma wete geYA toyagaha. ²¹Ma to tupwa 'imi wasawasa 'imiyamiya, beno tupwaina 'oina 'imi nuwatuhu 'ipili.

Wahida 'ana 'asilala
(Luke 11:34-36)

²²Matada gide wahida 'ana 'asilala. Coinega 'eguma matadaina 'ausalana, wahida mabwaiyana 'asi'asilalana, ²³ma 'eguma matada sigala, wahida wete mabwaiyana siguguyou, ma 'eguma 'asilalaina 'igibo, 'abwa guguyou 'ubwa'ubwa 'i'ali sakowasiyegita.

Cada tololina 'aigeda tuwa
(Luke 16:13)

²⁴Topaihowa geYA sawasawahina ma 'ihetopaihowa badoo 'eluwa 'oidiya, 'aigeda 'ilogwahate ma hesi 'aigeda tuwamo weyahina 'ipaihowa, ma 'oinega 'aigeda 'i'ahwa bwebwe'ane ma 'aigeda 'i'ahwa galagala. Coinega geYA sawasawahina ma Yehoba 'ina paihowa ma wasawasa bale'u ta'abiluwedi.

Sahena 'ateyoho
(Luke 12:22-24)

²⁵Coinega yahegwaegomi 'abehEGA sahena 'imi miya bale'uwa weyahina wanuwanutuhu madouna, 'ami 'e'ahai ta 'ami we'aha ta 'ami 'ale'o weyahidi. Weyahina yawasida ginaula madouna 'oida, ma tobwatobwaedi wahi weyahidi geYA ginaula madouna.

²⁶Bewa 'aigeda 'ebe'ita ya'ebwaegomi bwasumo 'oidiya, tuta mabwaiyana geYA sidauna, geYA si'eli'eli, ma wete geYA 'idi hada 'e'ahaimo. Bwasumowedi ginaula 'i'iudi, ma tuwa beno Tamadai galewa tuta baibaiwana 'adi 'e'ahai 'i'ebwa'ebwaedi. Ma hesi wanuwanutuhuyahi 'abehEGA 'omi madoumi Yehoba 'oina, 'oinega sawasawahina ma

²⁷'ihe'aigomi. ²⁷Ma taiya 'oimiyega sawasawahina 'ina nuwatuhuwega 'ina tuta bale'uwa 'i'abiheduduli? Geya, 'awa?

²⁸Coinega to'aha weyahina wanuwanuwatuhu madouna 'ami 'ale'o weyahidi?

Ma 'aigeda wete bewa 'ebe'ita, haneyao 'idi bwala gogowa weyahidi wanuwanuwatuhu dadani. Tuta baibaiwana geya sipaihowa ma wete geya 'adi 'ale'o sipaihowadi. ²⁹Ma moisa, Solomoni 'ana 'ale'owao ma 'ana pasao 'adi 'ita 'ausaladi, ma hane 'adi 'ita hesi bwebwe'ana hedada. ³⁰Coinega wanuwanuwatuhu Yehoba 'ina 'itayahina 'oimiya weyahina. Tauna pwatula 'ihepasediya hane bwebwe'adi 'oidiyega; nige haneyedti sididiya ma gona siwelai ma sigabudi, ma 'omi pwatula wabwebwe'ana sinediya, ma hesi 'ami 'ale'owao 'i'ebwaegomi. Coinega sahena 'imi hemisa Yehoba 'oina 'iwe'awe'a.

³¹Geya'abwa wanuwanuwatuhu madouna ma wagwaegwae 'abehega, "To'aha 'a'ai?" bo "To'aha 'anuma?" bo "To'aha 'a'ote?" ³²Gwae bewa gide tomiya ganamuli 'idi gwae. Ma to'aha 'imi nuwatuhu Tamamu galewa 'isanapu pwaidiya, gide 'ami 'e'ahai ta 'ami we'aha ta wete 'ami 'ale'o 'i'ebwaegomi tuwa.

³³Cilobwainegomiya ma nugeta Yehoba 'ina loina ta 'ina 'eda dumwaluna wa'ebese ma wamuliye, eeta 'ami 'e'ahai ma 'ami 'ale'o 'i'ebwaegomi wete.

³⁴Geya'abwa wanuwanuwatuhu gona weyahina. Beno namo nata tuwa weyahina wanuwanuwatuhu. Ma sabwelo sinaonaoma 'adi mwau sahena sabwelo nata 'ana mwau ba'idana talagulagu hegogone, ma hesi sabwelo 'aigeda 'aigeda taudi 'adi mwau weyahidi tanuwanuwatuhu 'adi sabwelowedi 'oidiya.

Cahwa galagala (Luke 6:37-38, 41-42)

7 ¹Sahena tomota wa'ahwa'ahwa galagaladi 'amuge wete Yehoba 'i'ahwa galagalaegomi. ²Weyahina to ginaula 'oidiyega tomota wa'ahwa galagalaedi nata 'oidiyega Yehoba 'i'ahwa galagalaegomi, ma wete togidega wamumuga 'esa tomota 'oidiya Yehoba gide wete 'imumuga 'oimiyaga.

³Ma geya sawasawahina ma tasiu weyahina 'ugwae 'abehega matana 'aiwe tupwatupwana 'imiyamiya, weyahina 'owa wete matauwa 'etupwa 'imiyamiya, ma geya 'u'ita. ⁴Geya'abwa tasiu 'ugwaegwaene 'abehega 'aiwe tupwatupwana 'u'ewayahule matanega, weyahina 'owa wete matauwa 'etupwa 'imiyamiya. ⁵Cowa hede 'aigeda to'abo, 'awa? Ma hesi 'etupwa matauwega 'u'ewayahule nugete, ma 'oinega 'u'ebubuna bwaibwaina ma muliyetega tasiu matanega 'aiwe tupwatupwana 'u'ewayahule.

⁶Sahena Yehoba 'ina ginaulao 'u'e'eheleye 'edewa 'oidiya, tabu ta silogwahatedi ma sinaligo. Geya sawasawahina ma wete 'imi bagi* bawe wa'ebwa'ebwaedi, tabu ma wete si'ahuhe bi'ibl'idi.

Cahwanoi weyahina

(Luke 11:9-13)

⁷Wa'ahwanoi, ma Yehoba 'i'ebwaegomi. Wete wa'ebesa ma 'oinega waloba. Ma waula'e'e ma 'ahwa'eda 'iso'e. ⁸Ceguma ta'ahwanoi, Yehoba 'i'ebwaya 'oida, ma 'eguma ta'ebe'ebesa 'abwa taloba, ma wete 'eguma ta'eulaula'e'e beno 'ahwa'eda 'ihuwe 'oida.

⁹Ma togidega 'omi gwagwama tamadiyao, 'eguma natumiyaو
'e'ahai weyahina si'ahwanoi, beno da'ule wa'ebwaedi? ¹⁰Bo 'eguma silahana weyahina si'ahwanoi mwata wa'ebwaedi? Geya hene! ¹¹Moisa 'omi togala, ma 'imi 'ehele natumiyaو 'oidiya wasanapu pwaiya,
'abehega ginaula 'ausaladimo wa'ebwa'ebwaedi. Gide wete Tamamiu galewa, 'eguma wa'ahwanoi 'oina, 'isanapuya to'aha bwebwe'an
'ilobwainegomiya ma 'i'ebwaegomi.

¹²Ma 'eguma nuwanuwami to'aha ma tomota 'oimiya sipaihowa,
beno 'omi wete gide 'oidiya wapaihowa 'ese, weyahina bewa Mosese ma palopitao 'idi loina 'ana bwagila.

Cahwa 'i'iuna

(Luke 13:24)

¹³Cahwa 'i'iuna 'oinega waluhu ma sahena 'ahwa madouna
'oinega, beno 'ebe hesilae 'ana 'eda. Cedaina madouna ma 'ana tauya
meyameyahana ma tomota mabwaiyadi 'oina sitautauya. ¹⁴Ma yawasi
bwebwe'an 'ana 'eda 'ana tauya mwauna, ta 'ana 'ahwa 'i'iuna tuwa, ma
tomota hisahisadimo 'oina siluhuluhu.

Caiwe mahuwaina

(Luke 6:43-44)

¹⁵Tohepwaila 'abo'abodi 'oidiyega wa'itayahigomi, weyahina tupwadi
'abwa sinaoma 'oimiya, 'adi 'ita gide sipi manamanasamidi, ma 'alodiya
hesi gide tuwa 'edewa lolosasa. ¹⁶Ma 'idi paihowao 'oidiyega 'abwa
wasanapudi, weyahina talitali geya sawasawahina huwaina 'ihedamaya*.
Buyubuyuwa* wete gide geya sawasawahina ma huwaina 'ihedamaya*.
¹⁷Weyahina 'aiwe bwebwe'adi huwaidi bwebwe'adi, ma 'aiwe galadi
huwaidi wete galadi. ¹⁸Ma 'iyamo 'aiwe bwebwe'adi geya sawasawahina
ma huwaidi galadi sihuwaedi. Ta wete 'aiwe galadi geya sawasawahidi
ma huwaidi bwebwe'adi sihuwaedi. ¹⁹Ma hene 'eguma 'aiwe geya sida
huwa huwaina bwebwe'ana, nata tagoha yahule ma tagabu. ²⁰Gide wete
tohepwaila 'abo'abodi 'idi paihowega sawasawahina ta'inanadi.

To'abowao
(Luke 13:25-27)

²¹ Baibaiwadi 'oiguwa si'ahwa'ahwa bada ma 'abwa sahena siluhuluhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina, beno namo taudi Tamagu galewa 'ana tohematamatanao.

²² Tuta 'inaonaoma 'oina tomota baibaiwadi 'abwa 'oiguwa sigwae, "Bada, 'apaihowa weyahiu ma saniuwega 'alologuguya ma hi'ahi'a tomota 'oidiyega 'aula latuwediya, ma wete paihowa 'ebe henainaida 'apaihowediya."

²³ Ma hesi 'oidiya 'abwa yagwae, "Geya yasanapugomi taiyawedi 'omi. Wahila ma geya'abwa waluhuluhuma, weyahina 'omi togala."

Hada 'ana wahuwahu
(Luke 6:47-49)

²⁴ Cigu gwae bewa 'eguma taiya 'ihesagohedi ma 'ihematamataneedi, tauna gide 'aigeda tohad'a'abi sanasanapuna, 'ina wahuwahu dimwa 'oina 'i'abiya, ²⁵ ma muliyetega dohi 'idobima, ma yagewa 'idauma, wete yaumai madouna 'itowa, ma 'ina hadaina geya 'iguli, weyahina 'ina wahuwahu dimwa 'oina 'i'abiya.

²⁶ Ma 'eguma taiya 'igu gwae bewa 'ihesagohediya ma geya 'imuliyedi, tauna gide toheyauyaule 'ina hada 'i'abiya nenegwala 'oina. ²⁷ Coinega dohi madouna 'idobiya, ma yagewa 'idauwa, ma wete yaumai madouna 'itowa, ma hadaina 'iguliya ma 'ile'wa yahuleya.

²⁸ Tutaina he'ita bewa Yesu 'ilosalohidiya ma bodaedi nuwadi 'ihenainaida, ²⁹ ma sigwae, "He'ita bewa waiwaina, ma 'ida loina 'ana tohe'itao 'idi he'ita we'ana."

Yesu tolepelo 'aigeda 'i'abihe bwebwe'aneya
(Maki 1:43-45; Luke 5:12-16)

8 ¹Coinega 'oyega 'idobima ma boda madouna simuliyea. ²Ma 'oidiyega 'aigeda loheya ma 'ana lepelo 'inaoma Yesu 'oina l'ahetulasa, ma 'ihegwaeya 'igwae, "Bada, 'eguma 'ino nuwatuhu gide, sawasawahina ma 'u'abihe bwebwe'anegau." ³Ta Yesu nimanega loheya 'wapina 'i'abi tohoya, ma 'igwae, "Cehe 'ausala! Cubwebwe'ana." Ta loheyaina 'ana lepelo 'igumwala mwayamwayauwa, ta 'ibwebwe'ana. ⁴Coinega Yesu 'ihegwaeya, "Cutauya ma sahena 'eta taiya 'oina 'uhehepwailegau, ma hesi dumwadumwaluna 'utauya topwaoli 'oina ma 'i'itago, ma 'oinega 'upwaoli Yehoba 'oina to'aha gide 'ada loina Mosese 'oinega, ma tomota sisananapugo 'abehega 'ubwebwe'ana pwaiya."

Tolo'aleha 'ina 'ali'e 'ana 'abihebwebwe'ana
(Luke 7:1-10; Yoni 4:43-54)

⁵Eeta Yesu 'inaoma gogo Kapaneumi 'oina, ma tolo'alehao taudi meLoma 'adi tohanugeta 'aigeda 'inaoma ma 'i'ahwanoiya Yesu 'oina,

⁶'igwae, "Bada, 'igu 'ali'e 'aigeda 'ilohala, ma hadai ma'ana muya madouna 'ileno'eno, ma geya sawasawahina ma 'inihu."

⁷Ta Yesu 'igwae, "Nata yanaowa ma ya'abihe yawesai."

⁸Ma loheyaina Yesu 'ina gwae 'ihemisaaya, 'igwae, "Bada, geya 'ilobwainego ma 'igu hada 'uluhu, ma hesi 'ugwaemo ma 'igu 'ali'e 'iyawesai. ⁹Weyahina taugu loina yasanasanapu, ma 'agu toloinao 'idi gwae 'ana tomuliya, ma wete 'igu tolo'alehao yaloinaedi, ma 'eguma 'aigeda 'oina yagwae, 'Cutauya', 'itauya tuwa; ma 'eguma 'aigeda 'oina yagwae, 'Cunaoma', wete 'inaoma; ma 'eguma 'igu topaihowa 'aigeda yaheguae, 'Bewa 'upaihowa', 'ipaihowa tuwa.'

¹⁰Cina hepwaila bewa 'oinega Yesu 'iyaliyaya madouna, ta 'isakowasiya ma bodaedi simulimuliye 'ihegwaediya, 'igwae, "Moisa, geya 'aigeda taiya yaloba meIsileli 'oimiyega 'ina hemisa loheya bewa gide, ¹¹ma yahepwaila 'oimiya 'abehegaa baibaiwa hedade 'abwa tupwa mabwaiyana 'oidiyega sisawalama ma 'ane Ebalahamo ma Aisake ma Yakobo ma'iyadiyao si'ai hegogona Yehoba 'ina 'ebeloina 'alona, ¹²ma hesiyage 'omi 'abehegaa Yehoba natunao 'iula latuwegomi guguyou 'alona, ma nobwa wadou ma wahesala'l'ita, muyamuya 'oinega."

¹³Eeta Yesu tolo'aleha 'adi tohanugetaina 'ihegwaeya, "Causala, 'uhila. Cino 'ali'e nata 'iyawesai, gide 'ino hemisa." Tuta nage 'oina 'ina 'ali'eina waiwai 'ilobeya.

Tomota baibaiwadi Yesu 'i'abihe bwebwe'anediya

(Maki 1:29-34; Luke 4:38-41)

¹⁴Coinega Yesu Pita 'ina hada 'iluhuwa, ma Pita lawana 'iliteya 'ilohala, wahina 'iloyahiyahiya. ¹⁵Eeta 'inaowa ma nimana 'i'abiya, ma 'ina lohala 'isawala, ma 'itoholowa ma 'e'ahai 'i'atububuya Yesu weyahina.

¹⁶Coinega boi hohauwa tomiya 'asao tupwadi tomota si'ewedima, taudi hi'ahi'a* 'oidiya simiyamiya, 'oinega Yesu hi'ahi'aedi 'ina gwaeyega 'iula latuwediya, ma wete tolohalao mabwaiyadi 'i'abihe bwebwe'anediya.

¹⁷Ginauledi bewa silatu pwaya ma 'oinega palopita Aiseya 'ina hepwaila nugeta 'ilatuwa, gide Buki He'asisi 'oina 'ihewpaila 'igwae, "Tauna 'ida muyamuya ma 'ada lohalao 'ana to'ewayahula."

Tomota 'abehegaa Yesu simuliye ma geya

(Luke 9:57-62)

¹⁸Tuta nage 'oina Yesu boda madouna 'ilitediya sitoholo sakowasiyeya, 'oinega 'ana tomuliya 'ihegwaediya ma 'abehegaa wagega sihabala hali tupwa. ¹⁹Coinega 'aigeda loina 'ana tohe'ita 'inaoma ma Yesu 'ihegwaeya 'igwae, "Tohe'ita, nuwanuwagu ma yamuliyego. To tupwa 'oina 'utautau taugu yamuliyego." ²⁰Ma Yesu loheyaina 'ihegwaeya, 'igwae, "Cedewa totopwatula ma'idi gaula, ma wete bwasumo ma'idi nehwa, ma taugu Loheyaiguina* geya 'igu 'ebe 'enomo."

²¹ Ta 'aigeda wete tomuliya 'inaoma ma Yesu 'ihegwaeya, 'igwae, "Bada, 'utagwalegau ma yahila nugeta ma tamagu yayamwa 'ina 'amasa weyahina, ma yalagu, ma muliyetega yamuliyego." ²² Ta Yesu 'ihegwaeya, "Tuwa! Nobwa tamau, ma hesi 'umuliyegau, ma taudi to'amasaao 'idi to'amasa silagu galiha."

Yesu wediliya 'i'abi hedauwmwaliya
(Maki 4:35-41; Luke 8:22-25)

²³ Coinega Yesu ma 'ana tomuliyo sigeluwa wagai, ²⁴ ma sihabahabala hali tupwa, ma Yesu waga 'alona 'ieno sineya. Ma muliyetega wediliya madouna 'itowa, ma bagodu 'isiwasawa di'wa wagai, ma 'liunamo ma sidamana. ²⁵ Ta Yesu sihanoya ma sigwae, "Bada, 'ulememai 'amuge tadamana."

²⁶ Ma 'ihewaediya, "To'aha weyahina wamatauta? Togidega geya 'imi hemisamo, 'awa?" Coinega 'itoholowa ma yaumai ma bagodu 'iheliyediya, 'igwae, "Walolagu!" Ma ni'u mabwaiyana 'idaumwala.

²⁷ Coinega tomotaiyedi si'iteya nuwadi 'ihenainaida ma sigwae, "To loheya bewa, ta yaumai ma bagodu 'enana simuliyeya?"

Yesu hi'ahi'a 'iula latuhediyia
(Maki 5:1-20; Luke 8:26-39)

²⁸ Sihabala pwaiya ma siluhuwa meGadala 'idi tupwa, ma loheya siteluwa hi'ahi'a 'i'abihebuwediya ma galihalihina 'oinega silatuma. Ma mumugadi gala hedade, 'oinega geya sawasawahina ma 'aigeda taiya 'idi tupwaina 'oinega 'itauya. ²⁹ Siteluwaedi Yesu si'iteya ma sitala'asona, sigwae, "Cei! Cowa Yehoba Natuna, to'aha 'utohotoho ma 'abehega 'upaihowa 'oima? Cabehega tuta bewa 'unaoma sabi 'abihe muyemuyemai ma muliyetega heyatala?"

³⁰ Ma deidiya bawe baibaiwadi siduladula, ma 'adi to'itayahinao si'ita'itayahidi. ³¹ Coinega hi'ahi'aedi Yesu 'oina si'ahwanoiya, sigwae, "Ceguma 'uula latuhemai, sawasawahina ma baweyedi nage 'oidiya 'uhetunemai?"

³² Ma 'ihewaediya, "Walatuma." Ta loheloheya siteluwaedi 'oidiyega hi'ahi'aedi siulalatuwa ta silomwaya mwayauwa, bawe 'oidiya siluhuwa, 'oinega baweyedi mabwaiyadi sipili butubutu ta 'ade'adewalega sibe'uwa ma holai sidamana.

³³ Coinega baweyao 'adi to'itayahinaowedi simatauta ma sidena sitauya 'idi 'asa, ma ginauledi si'itediya mabwaiyana sihepwailediya tomiya 'asaedi 'oidiya, to'aha gide yauyauledi 'oidiya 'ilatuwa. ³⁴ Ta tomiya 'asaedi mabwaiyadi silatuma Yesu sabi 'itaina, ma tutaina silobeya silohesohesoiyeya ma 'abehega 'idi tupwa 'i'ebesine.

Yesu topeu 'aigeda 'i'abihe bwebwe'aneya
(Maki 2:1-12; Luke 5:17-26)

9 ¹ Coinega Yesu wagai 'igeluwa ma 'ihabala hila 'ina gogowa. ² Ma 'aigeda topeu boda si'ahaliya 'ina 'ebe'eno 'oina ma sinaoleyama Yesu

¹oina. Bodaedi 'idi hemisa Yesu 'isanapuya ma topeu 'ihegwaeya 'igwae, "Natugu, 'uyaliyaya, 'ino mumuga galadi 'adi nuwasam 'uloba pwaiya."

³Ma tupwadi loina 'ana tohe'itao Yesu 'ina gwae sihesagoheya ma taudimo sihehegwaegwae sigwae, "Yesuina 'igwaegwae hopa'ala Yehoba 'oina."

⁴Cidi nuwatuhuina Yesu 'isanapu pwaiya ma 'ihegwaediya, 'igwae, "To'aha weyahina 'atemiyega wanuwanuwatuhu galana? ⁵Ma to'aha wanuwanuhuya yada gwae loheya bewa 'oina ma 'abehega yagwae, 'Cino mumuga galana yanuwasam pwaiya', nuwana yada gwae, 'Cutoholo ma 'utauya'? ⁶Ma wasanapu 'abehega taugu Loheyaiguina bale'uwa ma sawesawehigu tomota 'idi mumuga galana yanuwasamudi." Coinega topeuina 'ihegwaeya, 'igwae, "Cutoholo ma 'ino 'ebe'eno 'u'ahali ma 'utauya 'ino gogowa."

⁷Coinega topeuina 'itoholowa ma 'itauya 'ina gogowa.'

⁸Ma bodaedi paihowa bewa si'iteya ma ma'idi he'asisi Yehoba sihehepwatuwe, weyahina tauna Yesu 'ana to'abihewawai.

Yesu Madiu 'ibwauweya
(*Maki 2:13-17; Luke 5:27-32*)

⁹Coinega Yesu tupwa bewa 'il'ebesineya ma 'itauya, ma loheya 'aigeda 'il'iteya, sanina Madiu, takesi* 'ana hada 'ebe paihowa 'alona 'imiyamiya, 'inega 'ihegwaeya, 'igwae, "Madiu, 'umuliyegau." Ta Madiu 'itoholowa ma Yesu 'imuliyeya.

¹⁰Muliyetega hada 'aigeda 'oina Yesu 'iluhuwa sabi 'ai ma tolopui gide takesi 'ana to'ewao ma tolopui tupwadi wete sinaoma, ma Yesu ma'ana tomuliyao ma'iadyia simiyatoiya.

¹¹Coinega tupwadi Palisiyao si'iteya ma Yesu 'ana tomuliyao 'oidiya sihesilala, sigwae, "To'aha weyahina 'imi tohe'ita takesi 'ana to'ewao ma wete togala tupwadi ba'idanao si'ai'ai hegogona?"

¹²Ma Yesu gwae bewa 'ihesagoheya ma 'ihegwaediya, "Taudi wahidi waiwaidi geya nuwadi to'abihebwebwe'ana, ma tololahao hesi. ¹³Coinega 'ilobwainegomiya ma Yehoba 'ina gwae wanuwa sabwalena Buki He'asisi 'oina, 'igwaeya,

'Nuwanuwagu 'atemuyamuya, ma geya nuwagu pwaoli.'
Bewa yanaoma geya tobwebwe'ana weyahidi, ma hesi topui sabi 'abihetedi."

Yesu 'ina gwae hudi* weyahina
(*Maki 2:18-22; Luke 5:17-26*)

¹⁴Ta Yoni 'ana tomuliyao sinaoma ma Yesu sihegwaeya, sigwae, "Tauma ma Palisiyao 'ima tapwalolo weyahina 'ai 'inega 'ahudi, ma togidega ma 'inega 'owa 'a tomuliyao geya sida hudi?"

¹⁵ Coinega Yesu gwae hegehegedi 'i'ebwaediya, 'igwae, "Togidega, sawasawahina hai 'ana toyo'owao sinuwagala 'eguma tohai meloheyana ma'iyadiu siyaliyaliyaya? Nuwana geya, 'awa? Ma wanuwatuhuyahi 'abehega tuta 'inaonaoma ma tohaiina 'i'ebesinedi, ma hesi sinuwagala ma 'e'ahai 'oinega si'etala he'asisi."

¹⁶ Ma 'aigeda wete gwae hegehegedi 'ihewaediya, 'igwae, "Geya sawasawahina ma 'ale'o 'ehauna tupwatupwana 'ale'o miyamiyana tabwabwada, 'amuge gide taigalaina 'ilotaigalasehe. ¹⁷ Ma geya wete sawasawahina ma we'aha 'ehauna ma waiwaina tasiwa 'wapi 'ebesiwa* miyamiyana 'oina. Ceguma bewa gide tapaipaihowa 'ese, we'aha 'ina seseha 'oinega 'wapiina 'ilotaigala, ma we'ahaina 'ilotasiwa, ma 'oinega 'ebesiwaina 'igala. Ma 'ilobwaineya ma we'aha 'ehauna ma waiwaina tasiwa 'ebesiwa 'ehauna 'alona, ma 'oinega mabwaiyana bwebwe'ana."

Yesu wahiwahine 'eluwa 'i'abihe bwebwe'anediya

(Maki 5:21-43; Luke 8:40-56)

¹⁸ Cabwa Yesu 'ihehegwae ma 'aigeda toloina 'inaoma ma Yesu matana 'i'ahetulasa, ma 'igwae, "Bada, natugu wahinena nige 'i'amasa, ma nuwanuwagu 'unaoma ma wahina 'u'abitoho ma 'itoholo hila."

¹⁹ Ma Yesu 'itoholowa ta ma'ana tomuliyao toloinaina simuliye, ²⁰ ma sitautauya, ma wahine 'aigeda bweyahina 'idaudau bolime tuwelo 'oidiya mulidiyega 'inaoma, ma Yesu 'ana 'ale'o papalina 'i'abitohoya. ²¹ Weyahina 'ina nuwatuhu 'atena 'igwaeya, "Ceguma tuwa Yesu 'ana 'ale'omo ya'abitoho, nata yabwebwe'ana."

²² Ma Yesu 'ilo'itahila ta wahineina 'i'iteya, ma 'igwae, "Yauwedo natugu, 'ino hemisega 'ubwebwe'ana pwaiya." Ma tutu nage 'oina wahineina 'ibwebwe'ana.

²³ Coinega Yesu 'itauya ma toloinaina 'ina hada 'ilatuwa ma 'i'iteya todou sidoudou ma lololi 'ana tomu'ao lololi simu'amu'adi, ta 'enadi madou hedada. ²⁴ Ta Yesu 'ihewaediya 'igwae, "Walatu. Gwama bewa geya 'i'amasa, ma hesi 'i'eno sineya." Ma simaluweya.

²⁵ Eeta bodaedi silatuwa ma Yesu 'iluhuwa ma gwamaina nimana 'i'abiya, ta mayawasina 'itoholowa. ²⁶ Mulyetega wasaina bewa 'i'edadana tupwa mabwaiyana 'oidiya.

Yesu tomata gibugibu 'eluwa 'i'abihe bwebwe'anediya

²⁷ Tupwa nage 'oinega Yesu 'itauteuyama, tomata gibugibu 'eluwa simuliye, ma sibwaubwau 'enadi madouna 'oinega, sigwae, "Debida tubuna ee, 'u'atemuyemuyemai!"

²⁸ Ta hadai 'iluhuwa ma tomata gibugibuwedi sinaoma 'oina, ma Yesu 'ihewaediya, "Togidega wahemisegauwa 'abehega sawasawahigu matami ya'abi he'asilala?" Ma taudi sigwae, "Bada, sawasawahiu."

²⁹ Coinega matadi 'i'abitohodiya ma 'ihewaediya, "Cimi hemisa 'oidiyega matami si'asilala," ³⁰ ma matadi si'asilala. Ma Yesu loina pa'alina 'i'ebwaediya, 'igwae, "Sahena taiya 'oina wahehepwaillegau."

³¹ Ta hesi sitauya, ma Yesu 'ina loina siligehiya, ma 'ina paihowaina sihepwaila dadaneya tupwa mabwaiyana 'oidiya.

Yesu buwa 'aigeda 'i'abihe bwebwe'aneya

³² Ma Yesu ma'ana tomuliyo sitautauya, ma 'aigeda loheya welabana memenana sibuiya sitoeyama Yesu 'oina. ³³ Ma 'oinega Yesu welabana 'ipa'iya, ma loheyaina 'ibwebwe'ana ma 'ihewaegwae. Ma boda ma'idi yaliyaya Yesu si'ahwa bwebwe'aneya, ma sigwae, "Geya 'eta taiya 'ina paihowa bewa gide ta'ita Isileli 'alona."

³⁴ Ma hesi Palisiyao sigwaeya, "Welabanao 'idi bada 'ina waiwaiyega Yesu welabanao 'ipa'ipa'idi, ma geya Yehoba 'ina waiwaiyega."

Yesu tomota 'i'atemuyemuyediya

³⁵ Ta Yesu 'asa madoudi ma 'i'iudi 'oidiya 'isakowasiya ma 'idi hada tapwalolowao 'oidiya 'ihe'ita ma 'iloguguya Yehoba 'ina loina tetelina weyahina, ma wete lohala baibaiwana 'oidiyega tomota 'i'abihe bwebwe'anediya.

³⁶ Ma boda 'i'itediya ma 'i'atemuyemuyediya, weyahina 'adi mwauwao 'oidiyega geya 'adi to'abihetenamo, gide sipi 'wani'wanidi, geya 'adi to'itayahinamo. ³⁷ Ma 'ana tomuliyo 'ihewaediya, "Mamasalai bwebwe'ana, ma to'eli'eli 'omi hisahisamimo. ³⁸ Coinega tanoha taniwagana 'oina wa'ahwanoi ma topaihowao wete 'ihesumanedi, 'ina tanoha si'eli."

Yesu 'ana tomuliyo sanidi

(Maki 3:13-19; Luke 6:12-16)

10 ¹ Yesu 'ana tomuliyo site tuwelo 'ibwauwediya ma loina ma waiwai 'i'ebwaediya ma 'oinega sawasawahidi hi'ahi'a tomota 'oidiyega siulalatuhedi ma lohala ma we'a 'oidiyega tomota si'abihe bwebwe'anedi. ² Cana tomuliyaowedi sanidiyao bewa: Nugeta Saimoni, tauna sihesaniyeya Pita, ma tasina Andulu, wete Yemesa ma tasina Yoni, taudi tamadiu Sebedi, ³ wete Pilipi ma Batolomiu ma Tomasi ma Madiu, tauna takesi 'ana to'ewa, ma wete hali Yemesa tauna Alipio natuna, ma Tadiyasi, ⁴ ma wete hali Saimoni, tauna to'ala'ohe'ohe Isileli 'ina miyawasi Loma weyahina, ma Yudasa Isakaliyota, tauna 'abwa Yesu 'itebae.

Yesu 'ana tomuliyo 'idi paihowao

(Maki 6:7-13; Luke 9:1-6)

⁵ Yesu site tuwelowedi 'iloinediya ma 'ihesumanediya, 'igwae, "Sahena taudi ganamuli* 'oidiya watautauya, ma wete sahena Sameliya 'asanao

'oidiya waluhuluhu, ⁶ma hesi sipi 'wani'wanidi 'oidiya watauya, taudi beno 'ida bodao meIsileli, ⁷ma 'oidiya wahepwaila 'abehega Yehoba 'ina loina 'ilatu pwaima. ⁸Tolohalao wa'abihe yawesaidi ma to'amasa wa'abihe toholodi ma tolepelowao wa'abihe bwebwe'anedi, ma wete hi'ahi'a tomota 'oidiyega waualatuhedi. Yehoba 'ina helau 'il'ebwae daisigomi pwaiya, 'oinega 'omi wete sawasawahimi ma wa'ebwaya 'awawa tomota 'oidiya.

⁹"Ma 'imi sakowasi 'oina sahena mane 'imi peha 'oidiya wado'odo'o, haite weyahina. ¹⁰Sahena wete peha wa'ewa'ewa, sahena wete 'ami 'ale'o 'eluwa, sahena 'ami butu 'eluwa, sahena 'imi digona 'eluwa wa'ewa'ewadi, ma hesi 'abwa 'ami 'iluwana waloba, 'abwa wa'ai.

¹¹"Ma 'eguma 'asa madouna bo 'i'iuna 'oina waluhu wa'ebesa nugeta taiya 'ina mumuga 'ausalana, ma 'oina wahetaumana ee 'ana siga tupwaina wa'ebesine. ¹²Ma 'eguma 'aigeda hada 'oina waluhu, nugeta waloyauwedo 'oidiya. ¹³Ceguma susuwedi 'idi mumuga 'ausalana, wahelauwedi ma wagwae helauwedi, ma 'eguma 'idi mumuga galana sahena 'imi helau ma 'imi gwae helau 'oidiya wamudamudali.

¹⁴"Ma 'eguma geya 'aigeda taiya 'itoegomi 'ina hada, nuwana 'imi gwae geya 'ihesagohedi, 'asaina 'oinega walatu ma 'ahemiyega gawalina walohutuhutui yahuledi 'idi tupwa, beno 'ebe'ita 'asa taniwagadiyao 'oidiya, ma muliyetega 'asaina wa'ebesine. ¹⁵Moisa, 'abwa yatala 'ana tutu 'oina, taudi 'asaedi silologwahategemiya loina madou hedada siloba, ma geya gide meSodoma ma meGomola 'adi loina.

Muyamuya matada weyahina

(Maki 13:9-13; Luke 21:12-17)

¹⁶"Wanuwatuhuyahi 'abehega taugu yahesumanegomi gide sipi manamanasamumi watautauya 'edewa lolosasa gamwagamwanidiya, 'oinega sawasawahina ma wanuwasanapu mwata gide, ma hesi wamumuga hohonuha gide gabubu.

¹⁷"Coinega wa'itayahigomi, weyahina tomota 'abwa sitauyegomi, yatala weyahina, ma hada tapwalolo 'oidiya 'abwa si'etutuwegomi, ¹⁸ma sitoegomi ma sitauyegomi tolinoao ma kiniyao matadiya ma sihe'ewegomi, weyahina 'omi 'abehega 'igu bодao, ma wasagu 'oidiya wahepwaila, ma wete tupwa 'atamana tomotaedi 'imi hepwaila sihesagohe.

¹⁹"Ma 'eguma matadiya sihetohologomi sahena wa'ate'ateyoho togidega wagwae 'esa, weyahina tutaina 'abwa Yehoba 'imi gwae 'ida 'ebwaegomi, ²⁰ma geya 'abehega 'omi wagwaegwae, ma Yehoba yaluyaluwana 'oimiyega 'igwaegwae.

²¹"Ma wete tutu sinaonaoma 'oidiya tomota 'idi susu 'alona lo'aleha 'ilatu weyahigu, beno loheya tasina 'itebae ma silohe'amasi. Gide wete

tamana natuna 'itebae ma silohe'amasi. Wete gwagwama sinadiyao ma tamadiyao 'oidiya silo'aleha ma silohe'amasidi. ²² Ma tomota mabwaiyadi silo'alehegomi weyahina 'omi 'abehega 'agu tohemisao. Ma 'eguma taiyawedi si'alama'i'ita ma sitoholo pa'ala ma 'ana siga tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina, 'abwa yaliyaya hataya siloba.

²³ "Ma 'eguma 'aigeda tupwa 'oina sihunuhunugomi, wadena hali 'asa 'oina. Moisa 'abwa, sahena 'asa mabwaiyana Isileli 'alona wapaipaihowa salohi, ma taugu loheyaiguina yahilama.

²⁴ "Tomuliya geya sawasawahina ma 'ina tohe'ita 'imadousine. Gide wete topaihowa geya sawasawahina ma 'ina bada 'iloine. ²⁵ Ma hesi 'ausala 'eguma 'abehega 'omi 'agu tomuliyao, ma 'omi ma taugu tahemahemahetena. Weyahina taugu hada toniwagagu, ma 'eguma sihesaniyegau Tomudulele*, 'omi 'igu bodox 'abwa si'ahwa galagalaegomi madouna.

Matauta weyahina
(Luke 12:2-9)

²⁶ "Coinega sahena tomotaedi wamatamatautedi, weyahina ginauledi 'wai'waihidi 'abwa Yehoba 'i'abi latuwedi, ma si'asilala. ²⁷ Eeta to'aha guguyou 'oina yahepwailediya 'oimiya, sabwelowa wahepwailedi tomota baibaiwadi 'oidiya, ma to'aha yahe'ahwa henahenaeya 'oimiya wahepwaila latuwedi 'imi talube'uwega.

²⁸ "Ma taudi wahimi silolohe'amasi sahena wamatamatautedi, weyahina taudi wahimimo sawasawahina ma silohe'amasi, ma yaluyaluwami geya'abwa. Ma hesi Yehoba wamatataute, weyahina tauna sawasawahina ma 'asa 'ala'alatana* 'oina wahimi ma yaluyaluwami 'ilohe'amasi luwedi.

²⁹ "Cebe'ita bewa, 'eguma dinergwa 'eluwa tagimwanedi, 'adi maisa toea 'aigeda tuwa, ma hesi Yehoba 'i'ita'itayahidi, ma 'eguma 'aigeda 'i'amasa, beno Tamamiuina 'ina nuwatuhu 'oinega. ³⁰ Ma bwagana geya sawasawahina ma hunuhunuwa wahasili deba 'aigeda 'oina, ma hesi Yehoba 'adi baibaiwa 'isanasanapu. ³¹ Coinega sahena wa'ate'ateyoho, weyahina 'omi Yehoba 'ina ginaula madouna, ma dinergwa geya ginaula madouna.

³² "Ceguma taiyawedi weyahigu sihehepwaila tomota matadiya, 'abwa galewa taugu wete weyahidi yahepwaila Tamagu matana. ³³ Ma 'eguma taiyawedi siuhalegau tomota matadiya, taugu wete 'abwa galewa Tamagu matana yauhaledi.

Geya he'iyaiyagu yatauyeyama ma hesi 'aleha
(Luke 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ "Sahena wanuwanuwatuhu 'abehega 'igu dobima bale'uwa 'oinega nuwadaumwala waloba. Geya hene, ma 'aleha hesi. ³⁵ Cigu dobima

weyahina loheya tamana 'ilo'alehe, ma wete wahine sinana 'ilo'alehe, ma wahine lawana 'ilo'alehe,³⁶ ma loheya 'ina susu silo'alehe.

³⁷"Ma 'eguma taiya tamana ma sinana 'ihelauwedi madouna, ma taugu 'i'iuna, tauna geya sawasawahina ma 'imuliyegau. Ma 'eguma taiya wete natuna meloheyana bo mewahinen, 'ihelauwe madouna, ma taugu 'i'iuna, tauna geya sawasawahina ma 'imuliyegau. ³⁸Ma 'eguma taiya yawasina geya 'itagwale ma 'i'amasa kelose 'oina, gide taugu, tauna geya sawasawahina ma 'imuliyegau. ³⁹Ma 'eguma taiya tauna yawasina weyahina 'ipaipaihowa, 'abwa 'i'wadalele; ma 'eguma taiya yawasina 'i'wadalele weyahigu, 'abwa yawasi 'ausalana 'iloba hila.

Maisa weyahina
(*Maki 9:41*)

⁴⁰"Ma 'eguma taiya 'itoegomi, taugu ma 'agu Tohesumanaina wete 'itoemai. ⁴¹Ma 'eguma 'owa palopita 'utoe 'ina hepaloita weyahina, 'abwa palopita 'ana maisa 'uloba. Ma 'eguma 'owa loheya 'ausalana 'utoe 'ina mumuga bwebwe'ana weyahina, 'abwa loheya bwebwe'ana 'ana maisa 'uloba. ⁴²Ma 'eguma 'owa we'aha gogai 'agu tohemisa 'ehauna 'aigeda 'oina 'u'ehele, yahegwaego 'abwa 'a maisa 'ausalana 'uloba."

11 ¹Yesu 'ina lohatoto 'ana tomuliyao site tuwelo 'oidiya 'ilosalohiya, ma 'oinega tupwaina 'i'ebesineya ma 'isakowasiya 'asaedi 'aigeda 'aigeda 'oidiya, 'ihe'ita ma 'ilolohatoto.

Yoni to'abihebabitaiso Yesu tetelina 'ihesagoheya
(*Luke 7:18-35*)

²Tuta nage 'oina Yoni to'abihebabitaiso deliya silagu pwaiya, ma To'abihetenaina 'ina paishowa tetelina 'ihesagoheya, ma 'oinega 'ana tomuliyao 'ihesumanediya ta sitauya Yesu 'oina, ³ma sihesilaleya, sigwae, "Togidega 'owa To'abihetenaina weyahiu 'ayamwayamwa, bo hali loheya 'ayamwayamwa?"

⁴Ta 'idi gwae Yesu 'ihemaiseya, 'igwae, "Wahila ma Yoni 'oina wahe'ote'otetela ginauledi 'oiguwega wahesagoheya, ma wete wa'itediya, ⁵tomata gibugibu matadi 'itayahala pwaiya, tohe'au'au sibwebwe'ana pwaiya ta sitautauya, tolepelu wahidi sibwebwe'ana hila, totenatuitui gwae sihehesagohe, to'amasa sitoholo hila, ma wete tohewewelohe tetela bwebwe'ana sihesagohe pwaiya. ⁶Coinega watauya ma Yoni wahegwae ma sahena weyahigu 'ihehenuwanaluwa, weyahina 'eguma taiya 'ina hemisa weyahigu geya 'iwe'a, tauna 'iyaliyaya."

⁷Eeta Yoni 'ana tomuliyao wedi sihila, ma Yesu 'i'ahwa lalagata ma boda 'oidiya Yoni weyahina 'ihepwaila 'igwae, "Mwalo mabwaiyami tupwa balabala 'awawa watauya Yoni sabi hesaghaina, ma to'aha nuwanuwami ma 'abehega wa'ita? Cemi nuwanuwami 'abehega 'aigeda pwatula sinabwana yaumai 'inihuhiwe wa'ita?

⁸“Bo nuwana 'aigeda loheya ma 'ana 'ale'o wasawasa sabi 'itaina? Bo
geya, weyahina taudi ma 'adi 'ale'o wasawasa tololina madoudi 'idi tupwa
simiyamiya.

⁹“Ma to'aha hede weyahina ta watauya balabala 'awawa? Nuwana
'abehega wanuwatuhuya nata palopita 'aigeda wa'ita 'awa? Moisa,
loheyaina wa'iteya palopitao 'imadou sinediya. ¹⁰Yoniina weyahina
mwalo Yehoba 'ina gwae Buki He'asisi 'oina bewa gide 'ihepwaila
nugeteya, 'igwae,
'Bewa 'igu tohalewasa yahesumane matauwa 'itautauya, ma 'ino 'eda
'ihuna.'”

¹¹Ta Yesu wete 'igwae, “Moisa, Yoni to'abihebabitaiso tauna mebale'u
mabwaiyadi 'imadou sinediya, ma hesi mabwaiyadi taudi Yehoba 'ina
'ebeloina 'alona Yoni simadou sineya.

¹²“Tuta Yoni 'ina 'abihebabitaiso 'oinega ma nige, tomota
sitohotoho waiwai ma 'abehega Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina siluhu,
ma tohewaiwaiyedi taudi 'idi waiwaiyega siluhu. ¹³Mwalo palopitao
mabwaiyadi 'idi gwaeyao ma Mosese 'ina loina 'oidiyega gwae hemisa
sigwae nugeta eeta 'ana laba Yoni 'itauyama. ¹⁴Ma 'eguma nuwanuwami
ma wanuwasabwalena Yoni weyahina, wada sanapu 'abehega tauna tuwa
Ilaitiyaina weyahina wayamwayamwa.

¹⁵“Coinega 'leguma taiya matenana gwae bewa 'ihesagohedi.

¹⁶“Comi boda 'ehaumi togidega yagwae hegehegedi 'esa weyahimi?
Nuwana yagwae 'omi gide tuwa gwagwama 'ebe maketi 'alona
si'e'ehyeahayale, ma 'iyadiyao 'oidiya sibwaubwau sigwae,

¹⁷‘Ciyamayao, togidega 'iya ta 'alahulahusa ma geya wada sobuwa! Ma
wete 'adou gwaegwae ma geya wada douwa!’

¹⁸“Gwae hegehegediyedi 'ana nuwasabwalena 'abehega Yoni 'inaoma
ma geya 'i'ai ma geya 'inuma, ma 'oinega wagwae 'abehega hi'ahi'i'a
Yoni 'i'abi hebuweya! ¹⁹Ma taugu Loheyaiguina yanaoma ma ya'ai'ai ma
yanumanuma, ma wete weyahigu walolomugi, wagwaegwae, ‘Loheyaina
to'ai ma tonuma hedahedade, ma topui takesi 'ana to'ewao ma topui
baibaiwadi 'ihe'iyai'yaguwedi.’

“Ma taudi tosanapu moisa 'abwa 'idi paihowa bwebwe'adi 'oidiyega
sanapu moisa 'ilatulatu.”

Tupwadi 'asa galadi 'abwa yatala siloba.
(Luke 10:13-15)

²⁰Coinega Yesu 'asaedi 'ina paihowa waiwaidi si'iteya, ma geya
sinuwabui 'idi puiyao 'oidiyega, taudi 'iheheliyedi, 'igwaeya, ²¹“Comi
meKolasini ma meBedeseida 'atemuyamuyaimi hesi. Weyahina 'ebe
henainaidaedi yapaihowa pwaidiya 'oimiya, ma hesi geya wanuwabui.
Ma hesi 'eguma meTaiya ma meSaidoni 'oidiya yada paihowediya, beno

mwalo hene sida nuwabuiya, ma sibasibauwa 'adi 'ale'o sida 'otedi ma giba 'oidiyega sida gibadi ma sida he'itaedi 'abehega 'idi mumuga galadi 'oidiyega sinuwabui pwaiya. ²² Ma hesi 'omi geya, 'oinega yatala 'ana sabwelo 'oina nata Yehoba meTaiya ma meSaidoni 'i'atemuyemuyedi, ma 'omi sahena.

²³ "Ma 'omi meKapaneumi togidega? Cabehega taumimo wa'abilagasigomi galewa, 'awa? Geya hene! Ma hesi nata Bwebweso* 'alona siula dobihegomi. Weyahina 'ebe henainaidaedi yapaihowa pwaidiya 'oimiya ma hesi geya wanuwabui, ma mwalo 'eguma meSodoma 'oidiya yada paishoweya, mwalo hene sida nuwabuiya, ma 'ane Yehoba sahena 'imutumutudi, ma nige 'idi 'asa 'ida miyamiya. ²⁴ Coinega yatala 'ana sabwelo 'oina Yehoba nata meSodoma 'i'atemuyemuyedi, ma 'omi sahena."

Caiyawasi Yesu 'oinega
(Luke 10:21-22)

²⁵ Tuta nage 'oina Yesu 'igwaeya, "Yauwedo Tamagu, 'owa galewa ma bale'u 'adi toloina, sanapu bewa 'udahweya tosonogao ma tonuwabwalenao 'oidiyega, ma hesi gwagwama 'i'iudi 'oidiya 'uhe'itaeya. ²⁶ Moisa Tamagu, 'ino nuwatuhu bewa 'ausala."

²⁷ Ma wete 'igwaeya, "Ginaula mabwaiyana Tamagu nimaguwa 'ilagu pwaidiya ma Tamaguina taboinamo 'isanapugauwa, ma taugu wete Tamagu taugumo yasanapuya, ma wete 'eguma taiyawedi taudi nuwanuwagu ma Tamagu yahe'itae 'oidiya, taudi wete sisanapu.

²⁸ "Ma 'oinega 'omi 'imi paishowa mwauna, wanaoma 'oiguwa, ma ya'abihe 'aiyawasigomi. ²⁹ Ma 'omi wahe'au'aunawegau ma ma'iyagwao tapaihowa, ma 'oinega yaluyaluwami 'idi 'aiyawasi siloba, weyahina taugu 'igu mumuga nuhana ma tonuwasulu. ³⁰ Coinega paishowaedi ma 'aha'ahalaedi ya'ebwaegomi meyameyahana."

Yesu tauna Sabati* 'ana toloina
(Maki 2:23-28; Luke 6:1-5)

12 ¹ Sabatiya Yesu ma'ana tomuliyao tanoha 'alonega sitauya, ta tomuliyaowedi sigomaleya, 'oinega witi huwaina si'abilolodiya ma si'aiya.

² Ma tutaina Palisiyao si'itediya, Yesu sihegwaeya, sigwae, "Bada, togidega ma 'oinega 'a tomuliyao Sabati 'ana loina siligelichehi?"

³ Coinega Yesu 'idi gwae 'ihemaiseya, 'igwae, "Buki He'asisi 'oina sileleya Debida weyahina, 'eguma wahasili wasanapu 'abehega Debida ma'iyanao sigomaleya, ⁴ ta Yehoba 'ina hada 'iluhuwa ma beledi hehe'asisina 'i'eweya ta si'aiya. Belediina ma'ana loina, 'abehega topwaolimo 'adi tagwala ma si'ai, ma hesi sigomaleya ta 'oinega tuwa si'aiya.

5 “Buki He'asisi 'alona loina wete 'imiyamiya 'abehEGA Hada He'asisi 'ana topwaoliyao Sabati 'ana loina siligehi, ma beno geYA pui.

6 “Moisa Hada He'asisi ginaula madouna, ma hesi 'aigeda ginaula madou hedade bewa. 7 Yehoba 'ina gwae 'abehEGA, 'Pwaoli geYA nuwagu, ma 'atemuyamuya hesi.' Ceguma gwae bewa 'ana sanapu wasanapu, sahena 'agu tomuliyao wa'ahwa'ahwa galagalaedi, weyahina geYA sipu.

8 “Weyahina Sabati 'ana toloina loheyaiguina taugu tuwa.”

Yesu loheya nima meyomeyo 'i'abi hebwebwe'aneya

(Maki 3:1-6; Luke 6:6-11)

9 Nage 'oinega Yesu 'itauya, ma 'idi Hada tapwalolo 'oina 'iluhuwa.

10 Ta nobwa 'aigeda loheya nima meyomeyona, 'oinega Palisiyao Yesu 'oina sihesilala, sigwaeya, “Bada, togidega, sawasawahina ma Sabati 'oina tolohala ta'abihe bwebwe'anidi?” Ma 'idi hesilalaina weyahina beno 'eguma Yesu 'igwae pui, eema sihe'ewa toloina matana. 11 Ma 'idi gwae Yesu 'ihemaiseya, 'igwae, “Togidega 'omi 'eguma 'aigeda ma'ina sipi 'aigeda tuwamo, ma sabwelo Sabati 'oina gaula 'alona 'ibe'u, 'ilobwaineya ma 'ilisi hanehe? 12 Moisa sipi ginaula 'i'iuna, ma tomota hesi ginaula madouna. Coinega sawasawahina ma paihowa bwebwe'adi Sabatiya tapaihowadi.”

13 Coinega Yesu loheyaina 'ihewaeya, 'igwae, “Nimau 'uyasi.” Ta loheyaina nimana 'iyasiya ma 'ibwebwe'an hila, gide wete hali nimana.

14 Ma hesi Palisiyao ma'adi gamwasowala silatuwa ma taudimo siloina togidega Yesu silohe'amasi 'ese.

Yehoba 'ina topaihowa

15 Taudi 'idi loina 'waihina Yesu 'isanapu pwaiya, 'oinega tupwa nage 'i'ebesineya ma 'itauya hali tupwa, ma tomota mabwaiyadi simuliyea, ta nage 'oina tolohala mabwaiyadi 'i'abihe bwebwe'anediya, 16 ma wete 'ihewaediya ma 'abehEGA sahena sihehpwaila dadane tomota 'oidiya. 17 Cina paihownaina bewa mwalo palopita Aiseya Yehoba 'ina gwae 'ihewaediya, 'igwae,

18 “Wa'ita 'igu topaihowa bewa hesihehinuwaina, ma 'ateguwega yahelauweya ma'igu yaliyaya. Yaluyaluwagu yalagu 'oina ma loina dumwaludi 'ihewaedi taudi ganamuli 'oidiya.

19 Tauna nata geYA 'ihehe'ohe'ohe bo 'ihehebwabwau bo 'asa 'alona 'igwae 'asona.

20 Digona lasalasana sahena 'ilologwahate. Ma wete wodam butabutana sahena 'iuleule, ta 'ana siga tauna 'oinega loina dumwaluna 'ihewaiwai,

21 ma 'ane tauna saninega tomiya ganamuli sihemise.”

Yesu ma Tomudulele*
(Maki 3:20-30; Luke 11:14-23; 12:10)

22 Caigeda loheya, mwalo welabana 'idi paihowega matana sigibuwa, ma wete memenana 'ibuiya, 'oinega si'eweyama Yesu 'oina ta 'ilabihe bwebwe'aniya, ma sawasawahina 'igwae ma 'i'ebubuna.

23 Coinega tomota mabwaiyadi nuwadi 'ihenainaida ma sigwae, "Bewa To'abihetenaina, Debida 'ina susuwega, 'awa?"

24 Ma hesi Palisiyao paihowa bewa wasana sihesagoheya ma sigwae, "Geya, ma hesi welabanao 'iyadi sanina Tomudulele* 'ina waiwaiyega hi'ahi'a 'iula latuhediya."

25 Ma Yesu 'idi nuwatuhu 'isanapu pwaiya ta 'ihegwaediya, 'igwae, "Tomudulele tauna 'iyanao geya sowana 'iulaula latuwedi." Ma wete 'igwae, "Ceguma 'aigeda 'ebeloinaina 'oina tomota siwataha ma siboidimo silolo'aleha, 'abwa 'ebeloinaina 'iwe'a ma 'ibe'u. Casa bo susu wete gide 'eguma 'alodiya wataha 'ilatu, 'abwa siwe'a ma sibe'u.

26 "Seitani wete gide, 'eguma ma'ina bodao siboidimo silo'aleha, nata 'ina 'ebeloinaina 'ibe'u. 27 Wagwae pwaiya 'abehega taugu Tomudulele 'ina waiwaiyega hi'ahi'a yaula latuwediya, ma taiya hede 'ina waiwaiyega 'omi waulaula latuwedi? Tomudulele 'oinega, bo Yehoba 'oinega? Bewa weyahina wanuwanuwaituhu ma wasanapu 'abehega taiya taugu.

28 "Ma taugu hesi Yehoba Yaluyaluwana 'ina waiwaiyega hi'ahi'a yaula latuwediya, 'oinega wasanapu 'abehega Yehoba 'ina loina 'ilatu pwaima 'oimiya.

29 "Cebe'ita bewa loheya waiwaina gide Seitani 'ina hada. Geya sawasawahina 'aigeda taiya 'iluhu ma 'ina tobwatobwa 'ilohetuwe, ma hesi 'eguma 'aigeda loheya balaeyega tohewaiwaiina nimana ma 'ahena 'ipai nugetedi, ma 'oinega muliyetega sawasawahina 'iluhu 'ina hada ma tobwatobwaedi 'ilohetuwe.

30 "Ceguma taiyawedi taudi geya 'agu to'abihetenao, taudi 'agu 'alehao. Ma wete taudi taiyawedi geya ba'idagwao 'ada paihowa hegogona, taudi 'igu paihowa si'abi'abi hegala.

31 "Coinega bewa yaheguae bwaibwainigomi 'abehega tomota 'idi puiyao ma 'idi gwae galadi mabwaiyana Yehoba 'inuwasamudi. Beno namo 'eguma Yaluyaluwa Tabuna si'ahwa galegale, geya sowana Yehoba 'inuwasamudi.

32 "Ma 'eguma taiya 'i'ahwa galegalegau taugu Loheyaiguina, Yehoba nata gwaeina 'inuwasam, ma 'eguma taiya Yaluyaluwa Tabuna 'i'ahwa galegale gesowana Yehoba 'inuwanuwasam, tuta bewa 'oina, ma tuta sinaonaoma 'oidiya."

Caiwe huwaidi
(Luke 6:43-45)

33 Yesu wete 'ihegwaediya, "Caiwe 'eguma 'ausalana, huwaina wete 'ausalana. Ma 'eguma 'aiwe galana, huwaina wete galana. Weyahina

'aiwe 'aigeda 'aigeda huwaidi 'oidiyega tasanasasanapudi 'abehega 'aiwedi 'ausaladi bo galadi.

³⁴ "Comi tuwa mwata natunao, 'oinega geya sawasawahina ma gwae 'ausaladi wa'inanadi, weyahina mabwaiyami togala, ma wete 'imi nuwatuhuwao to'aha gide 'atemiya simiyamiya, tuta mabwaiyana 'ahwamiyega silatulatuma. ³⁵ Weyahina loheya 'ausalana 'atenega ginaula 'ausaladi 'ipaihowa, ma hesi loheya galana 'atenega ginaula galadi 'ipaipaihowadi.

³⁶ "Coinega yahegwaegomi 'abehega sabwelo yatala 'oina 'omi 'imi gwae bwagabwaga mabwaiyadi weyahidi Yehoba 'ihesilalegom, ma huhuna wahepwiale latuwedi.

³⁷ "Ma 'owa 'ino gwaeyao tuwa 'oidiyega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anego, bo nuwana 'i'ahwa galegalego."

Cila'ilala weyahina
(*Maki 8:11-12; Luke 11:29-32*)

³⁸ Eeta loina 'ana tohe'ita ma tupwadi Palisiyao Yesu sihegwaeya, sigwae, "Tohe'ita, nuwanuwama ma 'ila'ilala 'aigeda 'upaihowa ma 'a'ita."

³⁹ Ma Yesu 'ihewaediya, "Comi tomota 'ehaumi galami ma ganawala* huhumi, beno huhuna 'ila'ilala wa'ebe'ebesa ma 'abehega 'oidiyega wasanapu bwaibwainigau 'abehega Yehoba 'oinega yanaoma, ma hesi sahena 'ila'ilala wa'ita'ita. Beno namo palopita Yona* weyahina wanuwatuhuyahi, tauna tuwa 'ila'ilala weyahimi. ⁴⁰ Weyahina tauna Yonaina sabwelo 'etoi ma nihuwanan 'etoi 'oidiya silahana madouna gamwana 'imiyamiya, 'abwa taugu Loheyaiguina wete gide sabwelo 'etoi ma nihuwanan 'etoi 'oidiya bale'u 'alona yamiyamiya.

⁴¹ "Cabwa sabwelo yatala 'oina nata meNinibe sitoholo ma mehau 'omi sihe'ewegomi, weyahina Yona 'oidiya 'ilohatotowa ma Ninibeyedi 'idi mumuga galana 'oidiyega sinuwabuiya, ma 'omi tuta bewa lohatoto 'ausala hedade wahesagoha pwaiya ma geya wada nuwabuiya.

⁴² Wete gide kuini mwalo yalasi 'oinega 'inaoma Solomoni 'ina gwae sonosonogadi sabi hesagohedi, ma 'abwa sabwelo yatala 'oina kuiniina 'itoholo ma mehau 'omi 'ihewegomi, weyahina tauna bwagebwaggega 'inaoma Solomoni 'ina gwae sonosonogadi sabi hesagohedi, ta sauga bewa gwae sonosonoga hedadedi wahesagohediya ma 'omi geya wada nuwabuiya.

Hi'ahi'a 'ilohihila loheya 'alona
(*Luke 11:24-26*)

⁴³ "Ceguma hi'ahi'a loheya 'aigeda 'oinega 'ilatu, loheya 'ibwebwe'ana, ma hi'ahi'aina nata tuwa 'atamana 'iyawayawala bwagabwaga ma 'ina 'ebe 'aiyawasi 'i'ebe'ebesa ma geya 'iloba. ⁴⁴ Coinega hi'ahi'aina

'iboinamo 'oina 'igwae, 'Nuwana yalohihila 'igu 'ebemiyaina nugenugetana 'oina.' Eeta 'ihila ta 'ebemiyaina 'ilobeya hadenamo se'ise'ilina ma 'atu'atububuna. ⁴⁵ Coinega 'itauya ma hi'ahi'a site sebeni wete 'itoedima ta ba'idanao siluhuwa 'ebemiyaina 'oina, ta nobwa ba'idanao simiyamiya. Eeta loheyaina 'ina miya si'abihegala bwaibwainiya, mwalo geya gide. Mehau 'omi wete gide togala ma 'imi 'ebe losaloha gala hedade."

Yesu sinana ma tasinao
(*Maki 3:31-35; Luke 8:19-21*)

⁴⁶ Yesu 'abwa boda 'oidiya 'ihehegwaegwae, ma sinana ma tasinao sinaoma, ma 'atamana sitotoholo, ma si'ebe'ebesa togidega ma 'oina sigwae. ⁴⁷ Coinega 'aigeda loheya wasadi 'i'eweyama Yesu 'oina. ⁴⁸ Ta Yesu loheyaina 'ina gwae 'ihemaiseya, 'igwae, "Taiya hede sinagu, ma taiyawedi tasigwao?" ⁴⁹ Coinega 'ana tomuliyao 'oidiya 'ilonimasusuwa ma 'igwae, "Bewa taudi sinagu ma tasigwao.

⁵⁰ "Weyahina 'eguma taiyawedi Tamagu galewa 'ina nuwatuhu simulimuliye, taudi tasigwao, nuwana nuhugwao, nuwana sinagwao."

Witi huwaina 'adi tosaweyana
(*Maki 4:1-9; Luke 8:4-8*)

13 ¹Nage sabweloina 'oina Yesu hadaina 'oinega 'ilatuwa, ma 'idobi holai 'imiyatoiya.

² Ma boda madouna si'autama 'oina, ta 'aigeda waga 'i'aha'ahai 'oina 'igeluwa, 'imiyatoiya, ma boda 'oya'oya sitotoholo. ³ Ma he'ita baibaiwana 'i'ebwaediya gwae hegehegediyega, 'igwaeya, "To'abitanotha 'aigeda 'ina tanoha 'itauya, ma witi patuna 'isaweyaneya, ⁴ta tupwana patuwedi sibe'uwa 'edai, ma 'oinega bwasumo si'itediya, sisuluwa ta si'aidiya. ⁵ Ma tupwana patu bale'u loda'uda'uleina 'oina sibe'uwa, ma muliyetega sibwala mwayamwayauwa, weyahina bale'u 'i'iuna tuwa, ⁶ 'oinega hala 'ibwalahidiya ta siwelaiya, weyahina lamudi geya bale'u gogaina siloba.

⁷ "Ma tupwana patu talitali 'oidiya sibe'uwa ma sibwala mahemaheten, ma talitaliyedi 'ihewaiwaiya, ta 'isahila he'amasidiya. ⁸ Ma tupwana patu bale'u 'ausalana 'oina sibe'uwa, ta sibwalama ta simadouwa ma sihuwa, 'oinega patu huwadi 'adi baibaiwa handeledi, ma tupwana sikisiti, ma wete tupwana teti.

⁹ "Ceguma matenami gwae bewa wahesagohe."

Gwae hegehegedi 'ina latu huhuna
(*Maki 4:10-12; Luke 8:9-10*)

¹⁰ Ta 'ana tomuliyao silatuma ta Yesu sihegwaeya, sigwae, "To'aha weyahina gwae hegehegediyedi bodaedi 'oidiya 'uhe'ita?"

¹¹ Ma Yesu 'igwaeya, "Comi Yehoba 'oimiya 'itagwala pwaiya ma 'ina loina 'alona 'ana tosanapuwao, ma bodaedi geya. ¹² Ceguma taiyawedi

gide ma'idi sanapu, nata loheposeyana madou hedade siloba, ma hesi 'eguma taiyawedi geya 'idi sanapumo ma to'aha nuwana 'oidiya 'imiyamiya nata mabwaiyana silohe'waihi. ¹³Bewa huhuna gwae hegehegediyega yahe'ita 'oidiya, weyahina 'idi 'ebubuna 'oidiyega geya si'ita bwaibwaini, ma wete 'idi hesagoha 'oidiyega geya sisanapu.

¹⁴Tomotaedi weyahidi mwalo Aiseya 'ihewaila nugeta, 'igwae,

'Cabwa wahehesagoha ma sahena nuwami 'isabwasabwalena. Ma wete wa'e'ebubuna tuwa ma hesi geya wa'ita.

¹⁵Weyahina tomotaedi 'idi nuwatuhuwao si'elo'waniya, ma tenadi 'ituiya, ta wete matadi 'igibuwa.

Tabu ta matadiyega si'ita, ma tenadiyega sihesagoha
ma sinuwasabwalena, ta 'oiguwa si'ita hila, ma ya'abi
hebwebwe'anedi.'

¹⁶"Ma 'omi ma'imi yaliyaya, weyahina matamiyega wa'ita'ita ma tenamiyega wahehesagoha. ¹⁷Moisa, ginaula bewa wa'ebubudi ta wahesagohedi mwalo palopitao ma todumwaluwao nuwanuwadi madouna ma si'itadi bo sihesagohedi, ta geya silobadi.

Patu 'ana gwae hegehegedi 'ana lihasa

(Maki 4:13-20; Luke 8:11-15)

¹⁸"Coinega patu 'ana saweyana 'ana sanapu wahesagohe.

¹⁹Ceguma taiya Yehoba 'ina loina tetelina 'ihesagoheyamo, ma geya 'inuwasabwalena, 'abwa togalaina 'inaoma ma gwaeyedi loheya 'atenega 'i'ewayahuledi. Beno patuwedi sibe'uwa 'edai 'adi sanapu.

²⁰"Ma wete patuwedi bale'u loda'uda'uleina 'oina sibe'uwa, taudi tetela bwebwe'ana sihesagoheya, ma ma'idi yaliyaya sitagwala, ²¹ma geya lamudi 'ipa'ala, 'oinega tuta 'i'iuna tuwa 'oina simiyamiya, ma 'eguma to tuta 'oina tetela bwebwe'ana 'ana hemisa weyahina mwau nuwana hegamwagamwagu siloba sibe'u mwayamwayau.

²²"Ma patuwedi talitali 'oidiya sibe'uwa, taudi tetela bwebwe'ana sihesagoheya, ma hesi 'idi nuwatuhu bale'u weyahina ma wete wasawasa 'ana nuwatuhuwao, ma nuwatuhuwedi tetela bwebwe'ana silohe'amasiya, ta geya sawasawahina ma sihuwa.

²³"Ma patuwedi bale'u 'ausala 'oina sibe'uwa, taudi tetela bwebwe'ana sihesagoheya, ma 'ana nuwasabwalena 'oidiya 'imiyamiya, ta huwaidi 'ausala silagudiya. Tupwadi huwaidiyao handeledi, ma tupwadi sikisiti, ma tupwana teti."

Gwae hegehegedi witi ma 'awata weyahidi

²⁴Gwae hegehegedi 'aigeda wete Yesu 'i'ebwaediya, 'igwae, "Yehoba 'ina loina gide tuwa 'aigeda loheya witi patuna bwebwe'adi 'ina tanoha 'isaweyanediya. ²⁵Ma nihuwanu si'eno sinediya, ma 'ana 'aleha 'aigeda

'inaoma tanoha, ta 'awata 'ana 'ita gide witi wete 'isaweyaneya witi moisa 'alona, ma muliyetega 'itauya. ²⁶Coinega mabwaiyadi sibwala ta sihuwa, ma badaina 'ina topaihowao 'awataedi si'ita lobediya. ²⁷Ma topaihowaedi sinaoma ta sihegwaeya, 'Bada, patu 'ausalana 'ino tanoha mwalo 'usaweyaneya, ma togidega ta 'oinega 'awata ba'idanao sibwala mahemahetena?"

²⁸"Ma tanoha taniwigana 'igwaeya, 'Nuwana 'agu 'aleha 'aigeda 'isaweyaneya.' Coinega 'ina topaihowao sigwaeya, 'Togidega? Sawasawahina ma 'awataedi 'adabu yahuledi?"

²⁹"Ma badaina 'igwaeya, 'Tuwa! Walaguyawa, ma sibwala mahetena, weyahina 'eguma watoho 'awasina wadabu yahuledi, nuwana tupwana witi wete mahetenao wadabu 'aigdedi. ³⁰Ma tuta 'eli'eli hesi 'oina topaihowao yahegwaedi ma 'awasina sidomwa'autedi nugeta ta si'uinidi, ta 'oinega sigabu yahuledi, ma witi sidomwa'autedi ta 'igu hada 'e'ahaiya sihedodo.' "

Patu 'i'iuna ma 'ebe 'abiheseseha 'adi gwae hegehegedi
(Maki 4:30-32; Luke 13:18-21)

³¹Caigeda wete gwae hegehegedi 'i'ebwaediya, 'igwae, "Yehoba 'ina loina gide tuwa seyala* patuna 'aigeda loheya 'i'eweya ma tanoha 'idauniya. ³²Seyala patuna 'i'iuna tuwa ma 'ina bwala mulina 'imadou gide 'aiwe, ma 'oinega bwasumowao sinaoma ta lahalahanao 'oidiya 'idi nehwa si'abidiya."

³³Caigeda wete gwae hegehegedi 'i'ebwaediya, 'igwae, "Yehoba 'ina loina gide tuwa pwalawa 'ana 'ebe 'abiheseseha*. Wahine 'i'eweya 'i'iuna tuwa ta pwalawa madouna ba'idana 'ihebweliyeya, 'oinega mabwaiyana 'iseseha."

Gwae hegehegedi 'ina latu huhuna
(Maki 4:33-34)

³⁴Yesu 'ina gwaeyedti gwae hegehegedi mabwaiyadi 'oidiyega boda 'ihe'itediya, weyahina tauna tuta mabwaiyana gwae hegehegediyega 'ihehe'ita tomota mabwaiyadi 'oidiya.

³⁵Bewa 'oinega palopita 'ina gwae 'ilatuwa, beno mwalo hene 'ihepwaila nugeteya, 'igwae,

"Gwae hegehegediyega yahepwaila, ma yagwaene to'aha Yehoba 'idahweya bale'u 'ana paihowa hauhau 'oinega ma nige."

Tosaweyana 'ina paihowa 'ana nuwasabwalena

³⁶Ma Yesu boda 'i'ebesinediya ma 'iluhuwa hadai, ma 'ana tomuliyao sinaoma ta 'oina sigwaeya, "Gwae hegehegedi 'awata tanoha 'oina 'ana nuwasabwalena 'ulihasi, ma 'asanapu."

³⁷Coinega Yesu 'igwae, "Witi patuna 'ana tosaweyana taugu Loheyaiguina, ³⁸ma tanoha beno bale'u mabwaiyana, ma witi beno taudi Yehoba 'ina loina 'ana tomuliyao, ma 'awata beno togalanaina 'ana topaihowao, ³⁹ma 'awata 'ana tosaweyana beno tauna Seitani, ma tuta 'eli'eli beno tuta 'ana 'ebelosaloha, ma to'eli'eli taudi anelose, ⁴⁰ma tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina togala taudi tuwa gide 'awata sihegogonedi ma sigabu yahuledi.

⁴¹"Ma taugu Loheyaiguina 'igu aneloseyao yahesumanedi ma pui 'ana tohe'itao galadiyedi sihegogonedima ma 'igu 'ebeloina 'oinega ⁴²siula latuhedi, 'aiwe 'ala' alasina 'alona. Beno tupwaina 'oina tomota sidou ma sihesala'i'ita muyamuya 'oinega.

⁴³"Ma muliyetega tobwebwe'adi Tamadiu 'ina 'ebeloina 'alona si'asilala gide sinala.

"Ceguma taiya matenana gwae bewa 'ihesagohe.

Gwae hegehegedi 'etoi wete

⁴⁴"Yehoba 'ina loina gide tuwa wasawasa goulia* ma mane* madouna, mwalo bale'u 'aigeda 'oina sidahweya, ma 'aigeda loheya 'ilobeya, ta 'idahwa hileya, ma ma'ina yaliyaya 'itauya, ma 'ina tobwatobwa mabwaiyadi 'ihegimwaneyedya, ma 'adi maisao 'i'eweya ta bale'uina 'igimwaneya.

⁴⁵"Ma wete Yehoba 'ina loina tuwa gide to'ahwa'une 'aigeda, mwali* 'ausala nuwanuwana. ⁴⁶Coinega 'aigeda mwali 'ausala hedade 'ilobeya, ta 'oinega tauna 'ina bagi mabwaiyadi 'iulediya ma 'abehega mwaliina 'ausala hedade 'i'ewa.

⁴⁷"Ma wete Yehoba 'ina loina gide tuwa gomana tomota siyahuwuya holai, ma hali silahana ma hali silahana si'onediya, ⁴⁸ta gomanaina 'imaha 'apu'apuwa ma silisiya 'oya'oya, ma simiyatoiya, ma silahana mabwaiyadi siwatahiya, ta silahana 'ausaladi gaeba 'oidiya silagudiya, ma silahana galadi siulediya. ⁴⁹Gide wete, tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina, aneloseyao sinaoma ma togala siwatahidi tobwebwe'ana 'oidiyega, ⁵⁰ma siula latuwedi 'aiwe 'ala' alasina 'alona, ma 'oina sidou ma sihesala'i'ita muyamuya 'oinega."

Tobwatobwa wasawasa hauhaudi ma miyamiyadi

⁵¹Coinega Yesu 'ihesilala 'oidiya, 'igwae, "Togidega gwae hegehegediyedi mabwaiyadi wasanapudiya?" Ma sihesagoha ma si'ahwa moisa, sigwae, "Cehe." ⁵²Ma 'ihegwaediya, "Bewa tuwa wasanapu 'abehega loina 'ana tohe'itao 'eguma Yehoba 'ina loina simanasama pwaiya, taudi gide tuwa 'aigeda hada toniwagana 'ina tobwatobwa tupwadi miyamiyadi ma tupwadi 'ehaudi ta mabwaiyadi 'alodiya wasawasa 'imiyamiya."

MeNasaleta Yesu silogwahateya
(Maki 6:1-6; Luke 4:16-30)

⁵³ Yesu 'ina gwae hegehegediyedi 'ilosalohidiya, ma tupwa nage 'i'ebesinediya, ⁵⁴ ma 'ihila 'ina 'asa, ma 'idi Hada tapwalolo 'oina 'iluhuwa ma 'ihe'itediya, ma tomota nuwadi 'ihenainaida ta sigwaeya, "Loheya bewa ta'ehega 'oinega 'ina sanapu ma 'ina paihowa waiwaidi 'i'ewa'ewadi?"

⁵⁵ Ma wete sigwae, "Nuwana loheya bewa to'abi'abi hada natuna? Ma sinana Meli, ma tasinao Yemesa ma Yosepa ma Saimoni ma Yudasa, ⁵⁶ ma wete nuhunao mahetedao tamiyamiya. Ma togidega hede ta loheya bewa 'isanapu hedada?"

⁵⁷ Coinega silogwahateya. Ma Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Palopitao 'adi he'asisi silobaloba hali 'asa 'oidiya. Ma taudi 'idi 'asa, bo 'idi hada, geya 'adi he'asisimo."

⁵⁸ Eema Yesu nobwa 'ina paihowa waiwaidi geya baibaiwadi 'ipaihowadi, weyahina geya sihemisae.

Yoni to'abihebabitaiso 'ina 'amasa
(Maki 6:14-29; Luke 9:7-9)

14 ¹ Tuta nage 'oina Helodi*, tauna Galili 'ana toloina, Yesu 'ina paihowa wasana 'ihesagoheya, ² ta 'ina topaihowao 'ihegwaediya, 'igwae, "Beno loheyaina tauna Yoni to'abihebabitaiso, 'abehega 'amasega 'itoholo hila pwaiya, ma 'inega ma'ina waiwai 'ipaipaihowa."

³ Weyahina mwalo Helodi Yoni 'i'abiyahiya, ma 'ipaiya, ma deliya 'ilaguya. Ma Yoni 'ana 'abiyahina huhuna beno 'aigeda wahine sanina Helodiyasa, beno Helodi tasina Pilipi mwanena, ⁴ ma Helodi 'i'wayeya ta 'ihaiya, ma Yoni Helodi 'ihegwaeya 'igwae, "Nage geya mumuga 'ausalana, weyahina tasiu mwanena 'uhaiya." ⁵ Beno huhuna Helodi nuwanuwana ma Yoni 'ilohe'amasi, ma hesi tomota mabwaiyadi si'ahwa palopitaeya, 'inega Helodi 'imatauta ma geya Yoni 'ilohe'amasi.

⁶ Muliyetega Helodi 'ina sabwelo li'u 'ana 'ebe nuwatuhu yahina guyaina 'oina boda si'autama, ma Helodiyasa natuna wahinena boda matadiya 'isobusobu, ma Helodi 'i'abihe yaliyayeya. ⁷ Ma Helodi gumalaulauin 'oina 'igwae helauwa ma 'abehega 'eguma to'aha nuwanuwana 'i'ebwae tuwa, ma wete 'igwae hemisa. ⁸ Coinega sinana 'igwae gumalaulauin 'oina, ma gumalaulauin Helodi 'ihegwaeya, 'igwae, "Nuwanuwagu Yoni to'abihebabitaiso mwaguna gaeba 'oina 'ulagu ma 'u'ebwaegau."

⁹ Coinega Helodi 'inuwagala madouna, ma hesi 'ina gwae hemisa 'inuwatuhu yahiya, ta boda 'ina hegwaegwae sihesogoha pwaiya, 'inega 'itagwala, ¹⁰ ta 'ina topaihowao deliya 'ihesumanediya, ma Yoni

tani'ona si'upweya,¹¹ ma mwaguna gaeba 'oina sido'oya ta si'eweyama, ta gumalaulau si'ebwaeya. Ma gumalaulaunina 'i'eweya, 'itauyeya sinana 'oina.¹² Ma Yoni 'ana tomuliyaao sinaoma, ta Yoni wahina si'eweya, ta silaguya galiha, ma muliyetega sitauya Yesu 'oina, ta ginaula bewa sihepwaileya.

Boda madouna Yesu 'ihe'aidiya
(Maki 6:30-44; Luke 9:10-17; Yoni 6:1-14)

¹³ Ta Yesu tetelaina bewa 'ihesagohediya, 'oinega 'ilatuwa ta wagai 'igeluwa, 'itauya tupwa yoho 'awawa. Ma boda Yesu tetelina sihesagoheya, ta 'idi 'asa 'oidiyega silatuwa, ma 'edega sitauya Yesu 'oina.

¹⁴ Ma tutaina Yesu wagega 'iulasuluwa 'oya'oya boda madouna 'i'itediya, ta 'ina 'atemuyemuyega tololahalao 'i'abihе bwebwe'anediya.

¹⁵ Ma lahilahiya 'ana tomuliyaao sinaoma ta Yesu sihegwaeya, sigwae, "Bada, tupwa bewa balabala 'awawa, ma nata 'iboi. Coinega boda bewa 'uhesumanedi ma sihila, ma 'adi sigimwane 'asa deidiya 'oidiya."

¹⁶ Ta Yesu 'igwaeya, "Sahena sitautauya, ma 'omi hesi 'e'ahai wa'ebwaedi ma si'ai."

¹⁷ Ma taudi sigwae, "Ya! Cama geya baibaiwana, beno namo beledi nima 'ai'aigeda ma silahaha 'eluwa."

¹⁸ Ta Yesu 'igwaeya, "Beledi ma silahahaedi wa'ebwaegau."

¹⁹ Coinega boda 'iloinaediya ma modumoduwa simiyatoiya, ma beledi nima 'ai'aigeda ta silahaha 'eluwa 'i'ewediya, ma 'i'ita haneya galewa, ta 'e'ahaiyedi weyahidi 'igwae helauwa, ma muliyetega beledi 'igimwahisiya, ta 'ana tomuliyaao 'i'ebwaediya, ma taudi tomota 'oidiya siheguyaiya.²⁰ Ma mabwaiyadi si'aiya ta simwausuwa, ma 'e'ahai tupwatupwadi sidomwa 'autediya, ma kodo tuwelo silohemahediya.

²¹ To'aiyedi loheloheya daisidimo 'adi baibaiwa paibi tausani gide, ta wete wahiwahine ma gwagwama geya sihasilidi.

Yesu hola debanega 'itauya
(Maki 6:45-52; Yoni 6:15-21)

²² Coinega 'ana tomuliyaowedi 'iloinaediya, ma wagai sigeluwa ma 'abehega sinugeta hali tupwa, ma tauna 'abehega tomota mabwaiyadi 'ihewasaediya, ma sihila 'idi 'asa.²³ Sigeluwa, ma Yesu boda 'ihewasaediya, ta muliyetega tauna 'iboinamo 'oyai 'ihaneya sabi 'ahwanoi Yehoba 'oina, ma 'iboiya. Ciboi pwaiya, ma Yesu 'iboinamo 'imiyamiya.

²⁴ Cimiyamiya ta tomuliyaowedi 'idi waga siwoseyeya ta sidobi pwaiya ni'uwa, ma bagodu madouna silobeya ma 'idi waga 'ilolobuibui, ta wete yaumai matadiyega 'inaonaoma.

²⁵ Gona 'ada'adaleya Yesu hola tabwanega 'itautauyama, ma 'ana tomuliyaowedi deidiya 'ilatuwa.²⁶ Cana tomuliyaowedi Yesu si'iteya hola

pwatanega 'inaonaoma, ta simatauta madouna, 'oinega si'alabwauwa, 'idi nuwatuhu 'abehega welabana si'iteya.

²⁷Ma Yesu 'ihewaediya, "Sahena wamatauta. Taugu tuwa, 'imi Cinapwana."

²⁸Ma Pita 'igwaeya, "Bada, 'eguma 'owa, 'uhewaegau ma hola pwatanega yanaowa 'oiwu."

²⁹Ma Yesu 'igwae, "Cunaoma." Coinega Pita wagega 'isuluwa ma hola pwatanega 'itauya Yesu 'oina. ³⁰Citautauya ma yaumai madouna 'l'iteya, ma 'imatauta, ta holai 'idamana, ma 'ibwauwa, "Bada 'u'abihetegau!"

³¹Ma Yesu 'ilomwayamwayauwa ma Pita 'l'abiyahiya, ta 'igwae, "Tohemisa 'l'iuu, to'aha weyahina 'uhenuwanaluwa?" ³²Coinega siteluwa wagai sigeluwa, ma yaumai 'l'ata.

³³Ma taudi waga 'ana tomiyao si'etuluha Yesu 'oina, ma sigwae, "Moisa tuwa 'owa Yehoba Natuna."

Tolohalao 'i'abihe bwebwe'anediya tupwa Genesaleta 'oina
(*Maki 6:55-56*)

³⁴Eema sihabala tupwa Genesaleta 'oina ma sisuluwa 'oya'oya.
³⁵Sisuluwa ma tupwaina 'ana tomiyao Yesu si'inaneya, ta wasa sihedabalaleya 'idi 'asa mabwaiyana 'oidiya, ma 'idi tololahao mabwaiyadi si'ewedima Yesu 'oina, ³⁶ta si'ahwanoiyeya, sigwae, "Bada, sawasawahina ma tololahao wedi 'a 'ale'o papalina si'abitoho?" Ta Yesu 'itagwala, ma taudi 'ana 'ale'o si'abitohoya sibwebwe'ana.

Me Yudiya tubudiyao 'idi mumuga
(*Maki 7:1-23*)

15 ¹Muliyetega Palisiyao ma loina 'ana tohe'itao Yelusalemega sitauyama Yesu 'oina, ma sihegwae, ²"To'aha weyahina 'a tomuliyao 'eguma muliya 'abwa 'ai geya nimadi sida buyoya, beno tubudao 'idi loina siligeligehi?"

³Ma 'ihewaediya, "Comi wete Yehoba 'ina loina waligeligehi, weyahina tubumiyo 'idi mumuga wamulimuliyedi. ⁴Yehoba 'ina loina 'eluwa bewa, 'aigeda 'igwae, 'Tamau ma sinau 'uhe'asisiyedi.' Heluwena wete 'igwae, 'Ceguma taiya tamana bo sinana 'l'ahwa galegaledi, sawasawahina walohe'amasi.' ⁵Ma 'omi 'imi he'ita 'abo'abo, wagwae, 'Ceguma taiya tamana ma sinana 'ihewaedi, 'igwae, "Cigu tobwatobwao yatagwala pwaiyediya Yehoba 'oina, 'oinega geya sawasawahigu ma ya'abihetegomi.", Coinega 'imi nuwatuhu 'abehega loheyaina 'ina 'abihetena nuwana 'ina he'asisi tamana 'oina geya ginaula madouna. ⁶Tubumiyo 'idi loinaina 'oinega Yehoba 'ina loina waheginaula besobesoweya.

⁷"Bewa 'imi 'abo. Mwalo hene Aiseya palopita weyahimi 'ihewpaila nugeta, tutaina Yehoba 'ina gwae 'ihewpailaya, 'igwae,

⁸ ‘Tomota bewa 'ahwadiyega sihehe 'asisiyegau ma geya 'atediyega,
⁹ ma wete 'oiguwa sitapwatapwalolo besobeso, weyahina
 'idi he'itao taugu geya 'oiguwega, ma hesi tomota tuwa 'idi
 nuwatuhuwega.’ ”

¹⁰ Coinega tomota 'ibwauwedima ma 'ihewaediya, “Gwae bewa
 wahesagohe ma wasanapu 'abehega ¹¹ 'e'ahaiyedi 'ahwadega siluhuluhu
 geya sawasawahina ma si'abihe bi'igita, ma hesi gwaeyedti 'ahwadega
 silatulatuma taudi hesi si'abi'abi hebi'igita.”

¹² Ma Yesu 'ana tomuliyao 'oina sinaoma ma sihegwaeya, “Bada,
 'uhesagoheya 'abehega Palisiyao 'ino gwae bewa weyahina sideba
 mwadina.”

¹³ Ma Yesu 'igwaeya, “Caiwewedti Tamagu geya 'i'umadi, 'abwa
 'idabu yahuledi. ¹⁴ Ma tuwa, Palisiyaowedi simiyamiya 'ana siga sibe'u,
 weyahina taudi tohanugeta matagibugibudi, ma 'iyadiyao 'eguma
 matagibugibudi sihanugetedi, nata mabwaiyadi gaula sibe'u.”

¹⁵ Coinega Pita 'i'ahwalagata ma 'igwae, “Gwae hegehegedi bewa 'ana
 nuwasabwalena 'ulihasi 'oima.”

¹⁶ Ta Yesu 'igwaeya, “Nuwana 'omi wete 'abwa nuwami geya
 'isabwalena, ¹⁷ Coinega wasanapu 'abehega to'aha 'ahwadega 'iluhuluhu
 gamwada 'idobidobi, ma muliyetega 'itautauya mohomoho 'oina.
¹⁸ Ma hesi to'aha tomota 'ahwadiyega 'ilatulatuma, beno 'atediyega
 silatulatuma ma si'abi'abi hebi'idi, ¹⁹ beno nuwatuhu galadi gide
 lohe'amasa ta loyaweta ganawala ta yagaha ta gwae 'abo'abo ta gwae
 sinala wete.

²⁰ Ginaulaedi bewa 'oidiyega tomota 'i'abi'abi hebi'idi, ma 'eguma
 nimada sahena tabuyobuyo tutu 'ai 'oina, beno yaluyaluwada geya
 'i'abihebi'idi.”

Kenani wahineina 'ina hemisa *(Maki 7:24-30)*

²¹ Ma Yesu tupwaina 'i'ebesineya ta 'itauya Taiya ma Saidoni tupwaidi
 'oidiya.

²² Ma tupwaina 'oinega Kenani wahineina 'aigeda 'ilatuwa, ma Yesu
 'ihewaeya, 'igwae, “Bada, 'owa Debida 'ina susu, 'u'atemuyemuyegau,
 weyahina natugu mewahinena hi'ahi'a 'i'abihebuweya.”

²³ Ma Yesu wahineina 'ina bwau geya 'ihemaise, 'oinega 'ana tomuliyao
 sinaoma ma Yesu si'ahwanoiyeya, sigwae, “Wahineina 'uhesumane ma
 'itauya, weyahina 'ibwau hedahedade.”

²⁴ Ma Yesu 'igwaeya, “Taugu yanaoma sipi 'wani'wanidi Isilelimo 'ina
 'ebeloina 'alona weyahidi.”

²⁵ Ma hesi wahineina 'inaoma, ma Yesu matana 'i'etuluha, ta 'igwaeya,
 “Bada 'u'abihetegau.”

²⁶Ta Yesu 'igwaeya, “Geya sawasawahina ma gwagwama 'adi ya'ebwae 'edewa 'oidiya.”

²⁷Ma wahineina 'igwaeya, “Bada, beno moisa. Ma togidega 'e'ahai mugumuguna, 'eguma sigubagubala bada 'ina 'ebe'ai 'oinega, sawasawahina ma 'ina 'edewao si'aidi?”

²⁸Coinega Yesu wahineina gwaenia 'ihemaiseya, 'igwae, “Wahine, 'owa tuwa tohemisa moisa, 'oinega bewa tuwa 'ino hemisaina huwaina 'ilatuwa.” Ma tutaina nage 'oina wahineina natuna 'ibwebwe'ana hila.

Tolohala baibaiwadi 'i'abihe bwebwe'anediya

²⁹Ta Yesu tupwaina 'i'ebesineya ma 'ihasahasane Galili holai, ta 'oyai 'ihaneya, ma nobwa 'imiyatoiya. ³⁰Ta boda madouna sihanema ma 'idi tololahao si'ewedima, taudi toha'au'au ta taudi hesilae 'oinega siwe'a, ta taudi tomata gibugibu, ta taudi na'ona'o, ma tupwadi tololahao wete Yesu deina sihalagudiya, ma 'i'abihe bwebwe'anediya. ³¹Ma bodaedi si'itediya beno na'ona'owedi sihegwaegwae ma wete sihesagoha bwaibwaini, ma taudi hesilae 'oidiyega siwe'a sibwebwe'ana hila, ma toha'au'au sitauya dumwadumwalu, ma tomata gibugibu matadi sitayahala. Coinega bodaedi nuwadi 'ihenainaida ta meIsileli 'idi Yehobaina sihehepwatuwe.

Yesu boda 'ihe'aidiya

(Maki 8:1-10)

³²Ta Yesu 'ana tomuliyo 'ibwauwedima, ma 'ihewaediya, “Boda bewa ya'atemuye muyediya, weyahina sabwelo 'etoi 'ebwa mahetegwao 'amiyamiya, geya 'adimo. Geya nuwagu ma magomaledi yahesumana hiledi, 'amuge gide ma 'edai sihemwalomwalohana.”

³³Ma 'ana tomuliyo sihegwaeya sigwae, “Tupwa bewa balabala 'awawa, ma togidega boda madouna bewa 'adi 'e'ahai taloba 'ese?”

³⁴Ta Yesu 'ihesilalediya, 'igwae, “Hisa 'ami belediyao?” Ma sigwaeya, “Beledi sebeni ma tupwana silahana 'i'iudi.”

³⁵Coinega boda 'ihewaediya ma bale'uwa simiyatoiya. ³⁶Ta beledi sebeni ma silahanaedi 'i'ewediyia ma weyahidi 'igwae helauwa Yehoba 'oina, ma 'i'ehisihisiya, ta 'i'ebwaediya 'ana tomuliyo 'oidiya, ma taudi siheguyaiyeya bodaedi 'oidiya.

³⁷Ma mabwaiyadi si'aiya ma simwausuwa ma muliyetega 'e'ahai tupwatupwadi sidomwa 'autediya ta kodo sebeni silohemahediyia.

³⁸To'aiyedi loheloheyamo 'adi baibaiwa powa tausani, ma wete wahiwahine ma gwagwama baibaiwadi geya sihasilidi.

³⁹Muliyetega boda 'ihesumanediya ma sihila, ma Yesu wagai 'igeluwa, ta Magadani tupwaina 'oina 'itauya.

Cila'ilalao weyahidi

(Madiu 12:38-41; Maki 8:11-13; Luke 12:54-56)

16 ¹Caigeda tuta 'oina tupwadi Palisiyao ma Sadusiyao sinaoma ma Yesu sihesilaleya, sabi tohoina, ma sihegwaeya, "Sawasawahina ma 'ila'ilala 'aigeda 'upaihowa ma 'a'ahwa moisa 'abehega 'ino waiwai Yehoba 'oinega 'inaoma?"

²Ma Yesu 'igwaeya, "Comi 'eguma sinala wa'ita 'isopusopu ma galewa tupwa bwaulyega 'ilobwehabwehali, wasanapuya 'abehega gona 'isiwaloha bwebwe'ana. ³Ma 'eguma gonagona galewa belabelalana ma dubadubana wa'itadi, beno wasanapuya 'abehega duba 'inaonaoma. Ta beno 'ila'ilalaedi yaloyaloha 'oidiya 'adi sanapu wasanapu pwaidiya, ma hesi 'ila'ilala bewa tutaedi weyahidi geya wasanapudi. ⁴Mehau 'omi galami, ma ganawala huhumi, beno huhuna 'ila'ilala wa'eb'e'bese ma 'oidiyega wasanapu bwaibwainigau 'abehega Yehoba 'oinega yanaoma. Hesi geya'abwa 'ila'ilalaedi wa'ita'itadi. Beno namo Yona* weyahina wanuwatuhuyahi, tauna tuwa 'ila'ilala weyahimi." Coinega Yesu 'lebesinediya ma 'itauya.

Palisiyao ma Sadusiyao 'idi 'ebe 'abiheseseha* beledi weyahina
(Maki 8:14-21)

⁵Ta hali tupwa sihabala, ma 'ana tomuliyaowedi 'adi 'ulaheya geya si'ewadi, weyahina sinuwanaideya. ⁶Ma nobwa Yesu 'ihegwaediya, "Palisiyao ma Sadusiyao 'adi beledi 'ana 'ebe 'abiheseseha* 'oinega wa'ita yahigomi."

⁷Coinega 'ana tomuliyaowedi siboidimo 'oidiya sigwaeya, "Nuwana Yesu 'ina gwae huhuna bewa weyahina 'ada 'ulaheya tanuwanaideya."

⁸Ma Yesu 'idi nuwatuhu 'isanapu pwaiya, 'oinega 'ihegwaediya, "To'aha weyahina wagwaegwae 'abehega geya 'ami 'ulaheyamo? Beno geya weyahina yagwae. Geya wahemisa moisa, 'awa?

⁹"Geya hede wanuwa sabwalena tutaina beledi nima 'a'laigeda 'oidiyega tomota paibi tausani yahe'aidiya, ma 'e'ahai 'ana tupwa mabwaiyana wadomwa he'auteya, ma 'oinega kodo baibaiwadi walohemahediya? ¹⁰Tomota wete powa tausani beledi sebeni 'oidiyega yahe'aidiya ma 'ana tupwa mabwaiyana wadomwa 'auteya, ta kodo baibaiwana 'oinega walohemahediya? ¹¹Coinega to'aha weyahina ta geya wanuwa sabwalena 'abehega geya 'e'ahai weyahina yagwaegwae? Ma hesi Palisiyao ma Sadusiyao 'idi 'ebe 'abiheseseha 'oinega wa'itayahigomi."

¹²Tuta nage 'oina sisanapuwa 'abehega geya beledi moisa 'ana 'ebe 'abiheseseha weyahina 'igwaegwae, ma Palisiyao ta Sadusiyao 'idi he'itao 'oidiyega si'itayahidi.

Pita 'ina hepwaila Yesu weyahina
(Maki 8:17-30; Luke 9:18-21)

¹³ Ma Yesu 'inaoma Sisaliya Pilipai 'ina tupwa 'oina, ma 'ihesilala 'ana tomuliyao 'oidiya, 'igwaeya, "Togidega tomota 'idi gwae 'abehega taugu Loheyaiguina taiya?"

¹⁴ Ta sigwaeya, "Tupwana tomota sigwae 'abehega 'owa Yoni to'abihebabitaiso, ma tupwana tomota sigwaeya 'abehega 'owa Ilaitiya*, ma tupwadi sigwaeya 'abehega 'owa Yelemaiya, bo nuwana 'aigeda palopita nugenugetana."

¹⁵ Ta Yesu 'ihesilalediya, 'igwae, "Ma 'omi togidega 'imi nuwatuhu 'abehega taugu taiya?"

¹⁶ Coinega Saimoni Pita 'ihemaiseya 'igwae. "Cowa To'abihetena, Yehoba mayawasina Natuna."

¹⁷ Ma Yesu Pita 'ihegwaeya, 'igwae, "Saimoni, Yona natuna, 'owa moisa toyaliyaya 'aigeda, weyahina 'ino sanapu bewa geya tomota 'oidiyega, ma hesi Tamagu galewa 'ina sanapuwega 'l'ebwaegowa. ¹⁸ Ma wete yahegwaego 'abehega saniu Pita, ta 'owa dimwa, ma 'oiuwa 'igu hekalesiya ya'abi, ma 'oinega sahena 'amasa bo nuwana mumuga galana sihewaiwai sine. ¹⁹ Ma wete 'ebeloina galewa 'ana 'ebesole ya'ebwaego, ma to'aha bale'uwa 'u'ausiya, galewa wete si'ausi, ma wete 'eguma to'aha bale'uwa 'uso'le galewa wete siso'e."

²⁰ Eeta Yesu 'ana tomuliyao 'iloina pa'alediya, 'igwae, "Sahena 'aigeda taiya 'oina wahehepwailegau 'abehega taugu To'abihetenaina."

Yesu 'ihepwaila 'ina 'amasa 'abwa weyahina
(Maki 8:31-9:1; Luke 9:22-27)

²¹ Tuta nage 'oina Yesu 'ihegaina ma 'ana tomuliyao 'ihe'itediya, 'igwae, "Cilobwaineya ma yatauya Yelusalema, ma nobwa muyamuya baibaiwadi yalobadi, babadao ta topwaoli madoudi ma loina 'ana tohe'itao 'oidiyega, ma nage 'oina silohe'amasingau, ma sabwelo hetoina 'oina Yehoba 'i'abihetoholo hilegau."

²² Ma Pita Yesu 'itoewasiyeya, ma 'iheliyeya, 'igwae, "Bada, ginaula bewa sahena 'oiuwa 'ilatulatu!"

²³ Ma Yesu 'itehinowa, ta Pita 'oina 'igwae, "Cowa Seitani, bewa tuwa 'u'lebesinegau! Sahena 'u'au'ausigau! Cino nuwatuhu tomota 'idi nuwatuhu, ma geya Yehoba 'ina nuwatuhu gide."

²⁴ Muliyetega Yesu 'ana tomuliyao 'ihegwaediya, 'igwae, "Taiya 'eguma nuwanuwana ma 'imuliyegau, 'ilobwaineya ma tauna 'ina nuwatuhuwao 'ilogwahatedi, ma tauna 'ana kelose 'i'ahali, ma 'oinega 'i'amasa, beno gide 'agu muliyaina 'ana 'eda.

²⁵ "Ma 'eguma taiya yawasina 'inuwahi, 'abwa yawasiina 'ilohe'wadale. Ma 'eguma yawasina weyahigu 'itagwale ma 'i'amasa, tauna nata yawasina bwebwe'ana 'iloba.

26 "Ceguma 'ida wasawasao bale'uwa madou hedade talobadi, beno ginaula bwagabwaga, ma hesi ginaula madouna beno yawasida bwebwe'ana. Weyahina 'eguma yawasida bwebwe'ana talohe'wadalele, geya 'aigeda wete 'ana miyalaena 'imiyamiya.

27 "Cabwa taugu Loheyaiguina yalohihilama, beno Tamagu 'ina wasawasa 'asi'asilalana, ta wete aneloseyao ba'idagwao, ma tomota 'idi pahowao 'adi maisa ya'ebwaedi.

28 "Yagwaeya moisa 'oimiya 'abehega tomota tupwami sahena wa'ama'amasa 'ana siga taugu Loheyaiguina yahilama sabi loina, ma 'oina wa'ita hilegau."

Yesu 'ana 'ita 'idumaduma
(Maki 9:2-13; Luke 9:28-36)

17 ¹Sabwelo sikisi mulina Yesu 'ana tomuliyao 'etoi 'itoediya, ta sihaneya 'oya 'aigeda dudulena 'oina. Tomuliyawedi taudi Pita ma Yemesa matasina Yoni.

²Tutaina taudimo simiyamiya 'oyai Yesu maninina si'iteya 'inamanamala gide sinala 'ana 'ita, ma 'ana 'ale'o 'ana wa'ewa'e'eina gide 'asilala 'isaesaehane. ³Ma wete Mosese ma Ilaitiya silatuma ta Yesuina ba'idadiu sihehegwae.

⁴Coinega Pita 'i'ahwalagata ma Yesu 'ihewaeya, 'igwae, "Bada, 'ida miya bewa gide 'ausalana, 'oinega 'ilobwaineya ma 'eguma 'utagwala, hadahada 'etoi ya'abidi, ma 'aigeda 'owa weyahiu, ma 'aigeda Mosese weyahina, ma 'aigeda Ilaitiya weyahina."

⁵Pita 'ina gwae 'abwa geya 'ilosalohi ma yaloyaloha 'asilalana 'i'ahuhe taluhidiya, ma yaloyaloha 'oinega 'enana 'aigeda sihesagoheya, 'igwae, "Bewa Natugu bwebwe'ana hedade, tauna weyahina yayaliyaya madouna, 'oinega 'ina gwaeyao wahesagohedi."

⁶Ma Yesu 'ana tomuliyawedi gwaeina sihesagoheya ta ma'idi matauta sibe'u talutalubu'iya, ⁷ma Yesu 'inaoma ta 'i'abihe toholodiya, 'igwae, "Watoholo. Sahena wamatamatauta." ⁸Coinega sisapaila ta Yesu 'iboinamo 'itotoholo si'iteya.

⁹Yesu ba'idanao 'oyega sidobidobima, ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Ginauledi nige wa'itediya sahena tomota 'oidiya wahehepwaila 'ana siga taugu Loheyaiguina 'amasega yatoholo hilama."

¹⁰Ma Yesu 'ana tomuliyao 'oina sihesilala, sigwae, "To'aha weyahina loina 'ana tohe'itao sigwaeya 'abehega Ilaitiya 'abwa 'inugetama, ma muliyetega To'abihetenaina 'ilatu?"

¹¹Ta Yesu 'igwae, "Cehe gide, Ilaitiya 'abehega 'inugetama, ma 'oinega ginaula mabwaiyadi 'i'abihe dumwaludi. ¹²Ma hesi Ilaitiyaina 'ilatu pwaima, ma tomota geya si'inana, ta hesi sipaipaihowa galana 'oina to'aha 'idi nuwatuhu gide, nata wete taugu Loheyaiguina gide

'oiguwa simumuga 'esa." ¹³ Coinega tomuliyaowedi nage 'oina sisanapuya 'abehega Yesu Yoni to'abihebabitaiso weyahina 'igwaegwae.

**Caigeda gwama 'ana lohala hebwashwasumo Yesu 'i'abihe
bwebwe'aniya**
(Maki 9:14-29; Luke 9:37-43)

¹⁴ Coinega Yesu ma'ana tomuliyao sidobidobi boda 'oidiya, ma 'aigeda loheya 'inaoma, ta 'i'ahetulasa Yesu matana, ¹⁵ ma 'igwaeya "Bada, natugu 'u'atemuyemuye, ma 'u'abihe bwebwe'ani, weyahina tuta mabwaiyana 'ana lomagisubu weyahina 'itaitai, ta wahina simuyamuya madouna, ma sauga tupwana 'oidiya 'aiwe ninininima 'oina 'ibe'ube'u, ma sauga tupwana we'aha 'oina 'ibe'u. ¹⁶ Ma 'a tomuliyao 'oidiya yanaoleyama, ta geya sawasawahina ma si'abihe bwebwe'ani."

¹⁷ Coinega Yesu 'ihegwaediya, "Hede 'omi togidega? Tonuwa potapotami 'iya. Nuwana geya wahemisaegau, 'awa? Cimi nuwapotapota 'inega yawahi dabalala. Hana gwamaina wanaoleyama 'oiguwa, ma ya'ita."

¹⁸ Gwamaina sinaoleyama, ma Yesu hi'ahi'a 'iloinaeya, ma lomagisubu gwamaina 'inega 'ilatuwa ta 'ibwebwe'ana hila.

¹⁹ Muliyetega Yesu 'ana tomuliyao tupwadi sinaoma siboidimo Yesu ba'idanao, ma sihegwaeya, sigwae, "Bada, togidega tauma ta geya sawasawahima ma hi'ahi'aina 'aulalatuhe?"

²⁰ Ta Yesu 'igwaeya, "Weyahina 'imi hemisa 'iwe'a. Yagwae moisa 'eguma 'imi hemisa 'ana waiwai gide seyala* patuna, 'abwa 'oya nage 'oina wagwae, 'Bewa 'inega 'umiya dobi,' nata 'ihematamatana tuwa. Gide wete ginaula mabwaiyadi sawasawahimi ma wapaihowadi." ²¹ (-)

Yesu 'ina 'amasa weyahina 'igwae hila
(Maki 9:30-32; Luke 9:43-45)

²² Muliyetega Galili 'oina simiyamiya, ma Yesu 'ihenuwa laguwediya, 'igwae, "Cabwa 'agu toteba 'itebaegau taugu Loheyaiguina 'agu 'alehao 'oidiya, ²³ ma silohe'amasigau, ma sabwelo hetoina 'oina Yehoba 'i'abihetoholo hilegau." Yesu 'ina hepwaila bewa weyahina sinuwagalma moisa.

Cidi takesi Hada He'asisi weyahina

²⁴ Muliyetega sitauya Kapaneumi 'oina, ma takesi Hada He'asisi weyahina 'ana tohe'autao sinaoma ta Pita 'oina sigwaeya, "Togidega, sawasawahina ma 'ino tohe'itaina 'itakesi, bo geya?" ²⁵ Ma Pita 'igwaeya, "Cehe, nata 'ina takesi 'ilagu." Coinega 'ihilama hadai, ma Yesu Pita 'ihegwaeya, 'igwae, "Saimoni, to'aha 'ino nuwatuhu toloinao bale'uwa weyahidi, taiyawedi 'oidiyega takesi si'ewa'ewa? natudiyao 'oidiyega? bo hali tomota 'oidiyega?"

²⁶Pita 'igwaeya, "Hali tomota 'oidiyega." Ta Yesu wete 'igwae hila, 'igwaeya, "Moisa! Coinega taudi natudiyao geya'abwa sitaketakesi. ²⁷Ma sahena taloguipaila, 'amuge ma 'oida sinuwagala. Coinega bewa tuwa huku 'u'ewa ma 'udobi holai, ma 'eguma silahana nugenugetana 'u'atu, 'ahwana 'uso'e ma 'alonega mane 'u'eweyama ma 'u'ebwaedi, beno 'owa ma taugu 'ida takesi sawasawahida."

Taiyawedi taudi sanidi madoudi Yehoba matana

(*Maki 9:33-48; Luke 9:46-48; 17:1-2*)

18 ¹Tuta nage 'oina Yesu 'ana tomuliyo sinaoma ma sihegwaeya, sigwae,
"Bada, taiya sanina madouna Yehoba 'ina 'ebeloina 'alona?"

²Coinega Yesu gwama 'aigeda 'ibwauweyama, ma gwamaina gamwagamwanidiya 'ihetoholoya, ³⁻⁴ma 'ihegwaediya, "Yagwae moisa, taiyawedi 'omi 'eguma 'imi nuwadobi gwama bewa gide, 'omi sanimi madoudi Yehoba 'ina 'ebeloina 'alona, ma 'eguma geya wanuwabui ma gwagwama 'i'iudi gide, sahena waluhuluhu 'ina 'ebeloina 'oina.

⁵"Coinega 'eguma 'aigeda loheya gwama bewa gide 'itoe weyahigu, tauna taugu wete 'itoegau. ⁶Ma hesi 'eguma taiya 'itoho ma 'agu tohemisao gwagwama bewa 'oidiyega 'aigeda 'i'abihebe'u, loheyaina nuwana wahineina 'ilobwaineaya ma dimwa madouna tani'ona silosipwa, madimwaina siula dobihe ni'uwa, ma 'idamana.

⁷"Comi mebale'u 'atemuyamuyaimi 'iya, weyahina 'ebe be'u baibaiwadi simiyamiya. Moisa tuwa, 'ilobwaineaya ma 'ebe be'uwa bale'uwa simiyamiya, ma hesi 'eguma loheya 'itoho ma 'iyanao 'i'abihebe'udi, 'abwa loheyaina 'ihesilae moisa.

⁸"Ma 'eguma nimau bo 'aheu 'i'abihebe'ugo 'ilobwaineaya ma 'u'upwa yahuledi. Geya beno 'ana galamo 'eguma manima tomwatomwau nuwana ma'ino ha'au'au ma yawasiu bwebwe'ana 'uloba. Ma hesi gala hedade 'oiuwa 'eguma manima luwaluwau ma ma'ae luwaluwau siula dobihego 'aiwe 'ala'alata hatayana 'oina.

⁹"Matau wete gide, 'eguma 'i'abi hebe'ugo, 'ubwai yahule tuwa, weyahina geya 'aigeda wete 'ana galamo 'eguma mamata 'ai'aigedau ma yawasiu bwebwe'ana 'uloba. Ma hesi gala hedade 'oiuwa 'eguma mamata luwaluwau siula dobihego 'asa 'ala'alata 'oina.

Gwagwama sahena wahe'ipi'ipiyedi

(*Luke 15:3-7*)

¹⁰"Gwagwama bewa gide sahena 'aigeda 'oidiyega walososomane. ¹¹Moisa, gwagwamaedi 'idi aneloseyao tuta mabwaiyana galewa Tamagu matana simiyamiya, ma si'e'ebubu.

¹²"Ma togidega 'eguma loheya 'ina sipiyo 'adi baibaiwa handeledi, ma 'aigeda 'oidiyega 'itauya puiya ma 'i'waniya, nata nainiti nainiyedi 'oyai 'ilagudiya ma 'wani'waninaina 'i'lebese, 'awa?

¹³“Ma 'eguma 'iloba hila, yagwae moisa nata 'ina yaliyaya madou hedade. Ma hesi site nainiti nainiyedi bwebwe'adi geya weyahidi 'iyaliyaya hedade. ¹⁴Coinega bewa tuwa wasanapu 'abehega Tamamiu galewa geya nuwana ma gwagwamaedi 'oidiyega 'aigeda taiya 'ihesilae.

Tasidai 'eguma 'ina pui weyahina
(Luke 17:3)

¹⁵“Ma 'eguma tasiu 'ipaihowa galana 'oiuwa, 'utoho ma wateluwamo 'ina puiina wa'abihedumwalu, ma 'eguma 'enau 'ihesagohe, 'ausala, beno wa'ahwa 'iya'iyagu pwaiya. ¹⁶Ma 'eguma geya nuwana ma 'enau 'ihesagohe, tomota 'aigeda, nuwana 'eluwa wete, 'utoedima ba'idamiyao tasiu nina 'oina wagwae ma 'ina pui 'ana moisa 'inuwashabwaleni. ¹⁷Ma 'eguma tuwa geya nuwana ma 'ihesagohegemi, wagwae latu tohekalesiyao mabwaiyadi 'oidiya, ma 'eguma geya nuwana wete tohekalesiyao 'idi gwae 'ihesagohedi, walogwahate tuwa, ma 'imiya ganamuli gide takesi 'ana to'ewa. ¹⁸Yagwae moisa 'oimiyia, to'aha 'eguma bale'uwa wapaidi, ginauledi galewa nata wete sipaidi. Ma wete to'aha 'eguma bale'uwa walihasidi, nata ginauledi wete galewa silihasidi.

¹⁹“Bewa tuwa yahegwaegomi 'abehega 'eguma 'oimiyega wateluwa bale'uwa 'imi nuwatuhu mahemahetena, ma wa'ahwanoi gide Tamagu galewa 'oina, nata tuwa 'ipaihowa. ²⁰Weyahina 'eguma 'aigeda tupwa 'oina 'eluwa bo 'etoi tomota saniguwega simiya'auta, taugu wete gamwagamwanidiya yamiyamiya.”

Nuwasam weyahina

²¹Ma Pita 'inaoma ma Yesu 'ihegwaeya, 'igwae, “Bada, 'eguma tasigu tuta baibaiwana 'oiguwa galana 'ipaipaihowa, mahisa sawasawahina ma 'ina puiyedi yanuwashamudi, masebeni, bo nuwana 'ehisa?”

²²Ma Yesu 'igwaeya, “Geya masebenimo, ma hesi mabaibaiwana.

²³Weyahina Yehoba 'ina loina gide kini 'aigeda, tauna nuwanuwana ma 'ina topaihowao 'idi lowaga sihemaise 'oina. ²⁴Coinega 'ihegaina ma loheya 'aigeda si'eweyama 'ina lowaga teni tausani kina, ²⁵ma geya sawasawahina 'ihemaise, 'oinega badaina 'iloina ma 'abehega loheyaina mwanena ta natudiyao ma 'idi tobwatobwao mabwaiyadi sigimwanayed, ma 'adi maisa toloina 'i'ewa topaihowaina 'ina lowaga weyahina.

²⁶“Ma topaihowaina ma'lina nuwagala 'i'etuluha, ma 'i'ahwanoiya 'oina, 'igwae, ‘Bada 'u'atemuyemuyegau, ma 'abwa 'igu lowaga mabwaiyana yahemaise.’

²⁷“Coinega bada 'i'atemu yamuyaeya ma 'ina lowaga mabwaiyana 'inuwashamudiya, ma 'oinega topaihowaina 'ilatuwa.

²⁸“Cilatuwa ma 'iyana 'aigeda 'ilobeya, ma 'iyana naina 'ina lowaga 'oina toea handeledimo, ta 'iyana naina tan'i'ona 'i'abiya ma 'i'abihe matausiyia, 'igwaeya, ‘Bewa tuwa 'ino lowaga 'oiguwa 'uhemaisa!’

²⁹ "Coinega 'iyanaina 'i'etuluha ma 'oina 'i'ahwanoiya, 'igwae, 'Tuwa 'u'atemuyemuyegau, ma 'abwa 'igu lowaga mabwaiyana yahemaise.'

³⁰ Ma 'iyana 'enana geya 'ihesagohe, ta deliya 'ilaguya, ma 'abehega nobwa 'imiyamiya ma 'ana siga 'ina lowaga mabwaiyana 'ihemaise.

³¹ "Ma topaihowaedi 'iyadiyao ginaulina si'iteya 'oinega sinuwagalma sitauya 'idi bada 'oina ta siteluwaedi sihepwailediya. ³² Coinega badaina 'ina topaihowa 'ibwauweyama ma 'ihewaeya, 'igwae, 'Cowa topaihowa galau, weyahina 'ino 'ahwanoi 'atemuyemuyega 'ino lowaga mabwaiyana yanuwa samudiya, ³³ 'oinega 'owa wete sawasawahina ma 'iyau 'u'atemuyemuye ma 'ina lowaga wete 'unuwasam.'

³⁴ "Coinega badaina 'igamwasowala moisa, ta deli 'ana to'itayahinao 'ihewaediya, ma topaihowaina deliya silaguya ma 'abehega nobwa 'imiyamiya 'ana siga 'ina lowaga mabwaiyana 'ihemaise hegumwali."

³⁵ Coinega Yesu 'ina gwae 'ilosalohiya, 'igwae, "Tamagu galewa wete 'oimiya 'ipaihowa gide, 'eguma tasimiyao sahena wa'atemuyemuyedi, ma 'idi puiyao wanuwasamudi."

Sa'ilala weyahina
(Maki 10:1-12)

19 ¹ Yesu 'ina he'itaedi 'ilosalohidiya ma tupwa Galili 'i'ebesineya, ma Yudiya 'ina tupwa 'iluhuwa, beno we'aha Yolidani hali papaliya. ² Ma boda wete madouna Yesu simuliyea ta nobwa 'idi tolohalao 'i'abihe bwebwe'anediya.

³ Coinega Palisiyao sinaoma ta nuwanuwadi ma Yesu sitoho, 'oinega 'oina sihesilala, sigwae, "Bada, sawasawahina ma pui tupwana weyahina loheya mwanena 'isa'ile?"

⁴ Ta Yesu 'igwae, "Buki He'asisi 'oina wasanapu pwaiya lelelena 'abehega tuta 'ana 'ebe hegaina 'oina Tohemasalaha tomota 'eluwa 'ihemasalehediya, meloheyana ma mewahinena, ⁵ ma 'igwaeya,

'Bewa huhuna 'oinega loheya tamana ma sinana 'i'ebesinedi ma mwanena ba'idana simiyaluwa, ma siteluwaedi sihe'wapina 'aigeda tuwa, ⁶ ma tuta bewa sihe'aigeda pwaiya. Yehoba 'ihemiyaluwa pwaiyediya, 'oinega sahena 'eta taiya 'ihemiyawasiyedi?'

⁷ Coinega sigwaeya, "To'aha weyahina Moses 'iloina 'abehega loheya sawasawahina ma pepa 'oina 'ina logwahata 'ihewaile, ma mwanena 'i'ebwae, ma muliyetega 'isa'ila?"

⁸ Ma Yesu 'igwaeya, "Beno 'imi nuwapota weyahina, 'oinega Moses 'itagwala 'oimiya ma mwanemiyao gide wasa'ila 'esedi, ma hesi tuta nugenugetana geya wete tagwala sa'ila weyahina 'imiyamiya. ⁹ Ma yahegwaegomi 'abehega 'eguma loheya 'aigeda mwanena geya 'ipui, ma loheya tuwa 'isa'ila ma 'ihaibalala hali wahine 'oina, beno 'ilogwaliya."

¹⁰ Coinega 'ana tomuliya sihegwaeya, sigwae, "Ceguma loheya mamwanena 'adi loina bewa gide, sahena hai."

¹¹ Ma Yesu 'igwaeya, "He'ita bewa geya tomota mabwaiyadi weyahidi, ma hesi 'eguma Yehoba sanapu 'i'ebwaeya tupwanamo tomota 'oidiya ma sisanapu ¹² 'abehega loheloheya tupwana 'idi li'u hohau 'oinega geya sawasawahina ma sihai, ma wete tupwadi loheloheya 'wawadi si'ewediya ma geya sowana sihai, ma tupwadi Yehoba 'ina loina weyahina siboidimo si'ausidiya ma sahena sihaihai. Ceguma taiya gwae bewa sawasawahina ma 'isanapu, ma'ina sanapu 'inuwabwalena."

Yesu gwagwama 'igwae helauwediya
(Maki 10:13-16; Luke 18:15-17)

¹³ Ta tomota gwagwama si'ewedima Yesu 'oina ma 'abehega 'i'abitohodi ma weyahidi 'i'ahwanoi Yehoba 'cina. Ma hesi 'ana tomuliya gwagwamaedi si'etobodediya. ¹⁴ Ta Yesu 'igwaeya, "Sahena gwagwama wa'eto'etobodedi, ma hesi watagwaledi ma 'oiguwa sinaoma, weyahina gwagwamaedi gide Yehoba 'ina 'ebeloina 'ilobwainediya moisa." ¹⁵ Coinega Yesu gwagwamaedi 'i'abitohodiya, ma muliyetega 'i'ebesinediya.

Towasawasa 'aigeda Yesu 'ilog wahateya
(Maki 10:13-16; Luke 18:15-17)

¹⁶ Muliyetega 'aigeda loheya Yesu 'oina 'inaoma ta 'igwaeya, "Tohe'ita, to paihowa bwebwe'ana yada paihowa ma 'oinega yawasigu miyamiya hatayana yada loba?"

¹⁷ Ma Yesu 'igwaeya, "To'aha weyahina paihowa bwebwe'ana 'uhesilala 'oiguwa? Caigeda tuwamo 'ina mumuga bwebwe'ana. Eeta 'eguma nuwanuwau ma yawasiu hataya 'uloba, sawasawahina ma tauna 'ina loinao 'umuliyedi."

¹⁸ Ma loheyaina 'ihesilala, 'igwaeya, "To loin?" Ta Yesu 'igwaeya, "Sahena 'ahuyemate; sahena logwali; sahena yagaha; sahena hepwaila 'abo'abo; ¹⁹ ma tamau ma sinau 'uhe'asisiyedi; ma wete 'iyamwao 'uhelauwedi gide 'uboi 'uhelauwego."

²⁰ Ta hewaliina 'igwae, "Loinaedi mabwaiyadi yamuliya bwaibwainidiya, ma to'aha wete yada paihowa?"

²¹ Ta Yesu 'igwaeya, "Ceguma nuwanuwau ma mumugau mabwaiyana bwebwe'ana, 'uhila 'ino 'asa, ma 'ino tobwatobwa mabwaiyadi 'uhegimwaneyed, ma 'adi maisa 'uheguyaiye towewelohe 'oidiya, ma 'oinega 'unaoma ma 'umuliyegau, ma 'oinega 'abwa wasawasa galewa 'uloba."

²² Loheyaina Yesu 'ina gwae bewa 'ihesagoheya, ta ma'ina nuwagala 'ihila. Tauna 'ana bolime geya baibaiwana, ta 'ina tobwatobwa baibaiwa hedade 'inuwahidiya.

²³ Coinega Yesu 'ana tomuliyao 'ihewaediya, "Moisa, towasawasao 'idi luhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina mwauna.

²⁴ "Ma wete yahegwaegom 'abehega hebai kameli* 'ina luhu nidili* 'ana 'ebesula 'oinega mwauna, ma hesi tohewasawasa 'idi luhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina mwau hedada."

²⁵ Yesu 'ana tomuliyao 'ina gwae bewa sihesagoheya ta nuwadi 'ihenainaida hedadeya, ma sigwaeya, "Ceguma bewa gide, taiya hede sawasawahina ma 'ebe yaliyaya 'iloba?"

²⁶ Ma Yesu 'i'ebubudiya ma 'igwaeya, "Ginaula bewa mwau hedada tomota 'oidiya, ma hesi Yehoba 'oina ginaula mabwaiyana meyameyahadi."

²⁷ Coinega Pita 'ihesilala, 'igwaeya, "Bada, tauma togidega? Weyahina 'ima tobwatobwao mabwaiyadi 'a'ebesine pwaidiya ta 'amuliwegowa."

²⁸ Ma Yesu 'ihewaediya, "Yagwae moisa, 'abwa bale'u 'ana 'abihe'ehau 'oina taugu Loheyaiguina 'igu wagahata* wasawasa 'oina yamiyatoi, ma wete 'omi 'agu tomuliyao wate tuwelo 'imi wagahata tuwelo 'oidiya wete wamiyatoi, ma melisileli 'idi susuwao tuwelo waloinaedi.

²⁹ "Ma 'eguma tayiwedi 'omi 'imi hadao, bo tasimiyao, bo sinamiyao, bo nuhumiyao, bo tamamiyao, bo natumiyo, bo 'imi tanohao wa'ebesinedi, 'abwa ginauledi wa'ebesinedi 'adi miyalaena ma 'adi loheposeyana handeledi walobadi, yawasimi hataya ba'idana.

³⁰ "Ma tuta bewa tohanugetao baibaiwadi 'abwa simuliya, ma taudi simulimuliya 'abwa sinugeta.

Tanoha 'ana topaihowao 'adi gwae hegehegedi

20 ¹"Yehoba 'ina loina gide tuwa loheya 'aigeda ma'ina tanoha, loheyaina 'abwakululu 'itoholowa ma 'itauya 'asai ta tupwadi topaihowao 'itoediya sabi pahowa 'ina tanoha. ²Coinega loina 'ilaguya ma 'abehega sabwelo 'aigeda pahowa 'ana maisa kina 'aigeda, ta sitagwala. Coinega 'ihesumanediya ta sitauya 'ina tanoha sabi pahowa.

³"Ma sinala 'isaehanema ta loheyaina 'itauya hila 'asaina 'oina, ta tomota tupwadi 'ilobediya simiyamiya bwagabwaga. ⁴Coinega 'ibwauwedima ta 'igwaeya, 'Comi wete watauya 'igu tanoha wapaihowa, ma 'imi pahowa 'ana maisa dumwaluna ya'ebwaegom.' Coinega sitauya tanoha.

⁵"Coinega 'asudiladila ma wete lahilahiya 'itauya hila 'asaina 'oina, ta nobwa tomota tupwadi 'ilobediya, ta 'ibwauwediya ta wete 'ihesumanediya, ta sitauya 'ina tanoha.

⁶"Ma lahilahi moisa wete 'ilatu hila ta 'itauya 'asai ma tomota wete tupwadi 'ilobediya ta 'ihesilalediya, 'igwae, 'To'aha weyahina sabwelo mabwaiyana wamiyamiya bwagabwaga?'

⁷"Ma sigwaeya, 'Weyahina geya 'eta taiya 'ibwauwemai sabi pahowa.' Ta loheyaina 'igwaeya, 'Comi wete watauya 'igu tanoha ma wapaihowa.'

⁸“Coinega boi hohau 'oina tanoha toniwagana 'ina paihowa 'ana to'itayah ihegwaeya, 'igwae, ‘Topaihowao mabwaiyadi 'ubwauwedima ma 'adi maisa 'u'ebwaedi, taudi tonaoma hauhaudi 'oidiyega 'uhegaina ma 'adi maisa 'u'ebwa'ebwaedi, ma 'ana siga taudi sabwelo mabwaiyana 'oina sipaihoweaya.’ ⁹Coinega taudi lahilahimo 'oina sipaihowa sinaoma ma 'adi maisa kina 'aigeda 'aigeda si'eweya. ¹⁰Muliyetega mabwaiyadi wete topaihowaedi sinaoma ta 'adi maisa kina 'aigeda 'aigeda si'eweya. Ma topaihowa nugengetadi wete, taudi sabwelo mabwaiyana 'oina sipaihowa, sinaoma ta 'idi nuwatuhu 'abehega nata maisa 'ana loheposeyana sil'ewa, ta geya, taudi wete kina 'aigeda tuwa silo'ahala. ¹¹Coinega 'idi kina si'ewediya ma tanoha toniwagana 'oina silomugiya, ¹²ma sigwaeya, ‘Tomota hauhaudi sinaoma 'idi paihowa tuta to'uto'upanamo, ma tauma sabwelo mabwaiyana hala 'alona 'apaihowa, ma taudi 'adi maisa gide tuwa mabwaiyama mahemahetenā.’

¹³“Ma badaina 'aigeda 'oidiyega ihegwaeya, 'igwae, ‘Ciyagu, geya wete ya'abowego, weyahina 'ida loina nugengetana 'abehega kina 'aigeda tuwamo 'u'ewa. ¹⁴Cino kina bewa 'u'ewa ma 'utauya. Ma taugu 'igu loina 'abehega tomota hauhaudi sinaoma 'adi maisa ya'ebwaedi 'owa gide 'a maisa. ¹⁵Maisa bewa taugu 'igu 'ebeloina. Sahena 'omi waloiloina. Sahena 'igu helau tomota 'oidiya weyahina wahe'ipi'ipi.’ ¹⁶Coinega taudi simulimuliya 'abwa sinugeta, ma taudi sinugenueta 'abwa simuliya.”

Yesu 'ina 'amasa 'abwa weyahina 'igwaeya
(Maki 10:32-34; Luke 18:31-34)

¹⁷Cabwa Yesu Yelusalema weyahina 'ihanehane ma 'ana tomuliyao site tuwelo 'itoediya 'eda papalina, ma taudimo, ma 'ihegwaediya, ¹⁸'igwae, “Bewa tuwa tahanehane Yelusalema, ma nobwa 'agu totebaina taugu Loheyaiguina 'itebaegau topwaoli madoudi ma loina 'ana tohe'itao 'oidiya, ma 'igu 'amasa weyahina siloina, ¹⁹ma muliyetega si'ebwayegau taudi geya meYudiya 'oidiya, ma silotuyanegau, ma balaeyega sisapigau, ma kelose 'oina situtu hepatugau, ma sabwelo hetoina 'oina Yehoba 'i'abihe toholo hilegau.”

Yemesa ma Yoni sinadiu 'ina 'ahwanoi Yesu 'oina
(Maki 10:13-45)

²⁰Muliyetega Sebedi mwanena manatunao sinaoma ta sinadiuina Yesu 'oina 'i'létuluha ma 'i'ahwanoiya 'oina. ²¹Ta Yesu 'igwaeya, “To'aha nuwanuwau?” Ma wahineina 'igwaeya, “Nuwanuwagu ma natugwao 'oidiya 'utagwala ma 'eguma tutaina 'uhetoloina, sawasawahina ma deiuwa simiyatoi sabi loina, 'aigeda 'ino 'ebeulega ma 'aigeda 'ino 'adigeyegeyega.”

²²Coinega Yesu loheloheyaedi 'ihegwaediya, “Comi 'imi 'ahwanoi bewa 'ana nuwasabwalena geya wasanasasanapu. Muya biyoina 'oinega yanuma,

togidega, sawasawahina 'omi wete 'oinega wanuma?" Ma sigwae,
"Sawasawahima."

²³ Ma Yesu 'igwaeya, "Moisa, biyoina 'oinega yanuma 'omi wete 'abwa wanuma, ma hesi geya sawasawahigu ma yahesinuwa taiyawedi 'abwa 'igu hetoloina 'oina 'igu 'ebeulega ma 'igu 'adigeyegeyega simiyatoi sabi loina, weyahina Tamagu 'iboimo 'abwa 'ihesinuwa."

²⁴ Ma tomuliyao site teniyedi Yemesa ma Yoni 'idi 'ahwanoi sihesagoheya, ma sigamwasowalediya. ²⁵ Coinega Yesu mabwaiyadi 'ibwau he'autediya, ma 'ihegwaediya, "Comi wasanapuya 'abehega babadao bale'uwa 'idi loheloheyao siloiloina pa'aledi, ²⁶ ma 'omi sahena wete gide taudi wapaihowa 'ese. Ma 'eguma taiya 'owa nuwanuwau ma 'oimiyega 'uhetoloina, 'ilobwainegowa ma 'iyamwao weyahidi 'uhetopaihowa.

²⁷ "Ma wete 'eguma taiya 'owa nuwanuwau ma 'oimiyega 'uhetohanugeta 'ilobwainegowa ma 'iyamwao weyahidi 'uhetopaihowa. ²⁸ Wete gide taugu Loheyaiguina yasuluma bale'uwa, geya 'abehega tomota weyahigu sipaihowa, ma hesi sabi paihowa tomota weyahidi, ma wete yatagwalegauwa ma ya'amasa tomota mabwaiyami 'ami lihasa weyahina."

Tomatagibu 'eluwa Yesu 'i'abihe bwebwe'anediya

(Maki 10:46-52; Luke 18:35-43)

²⁹ Coinega Yeliko si'ebesineya ma boda madouna Yesu simuliyea.

³⁰ Ma loheya tomata gibugibu 'eluwa 'eda papalina simiyatoiya, Yesu 'ina sakowasi wasana sihesagoheya, 'oinega Yesu 'oina sibwauwa, "Debida tubuna yo, 'u'atemuyemuyemai."

³¹ Ta boda siteluwaedi 'enadi sihesagoheya, ma si'etobodediya, sigwae, "Walolagu! Tuwa bwau." Ma 'oinega siteluwaedi sibwaubwau 'ohe'ohe, sigwae, "Bada, Debida tubuna yo, 'u'atemuyemuyemai."

³² Coinega Yesu 'itoholowa ta 'ibwauwedima ta 'igwaeya, "To'aha nuwanuwami ma weyahimi yapaihowa?"

³³ Ma sigwaeya, "Bada, sawasawahina ma matama 'u'abihe bwebwe'anedi?"

³⁴ Ma Yesu 'i'atemuyemuyediy, ma matadi 'i'abitohodiya, ma sibwebwe'ana, ma 'oinega Yesu wete simuliyea.

Yesu 'ina luhu Yelusalema 'oina

(Maki 11:1-11; Luke 19:28-38; Yoni 12:12-19)

21 ¹ Ma sihanehane Yelusalema weyahina, ta Bedipegi deina silatulatu, beno 'oya Olibe* gabulena, ma Yelusalema matadiyega tupwana bwaga. Coinega Yesu 'ana tomuliyao 'eluwa 'ihesumane nugetediya, ² 'igwaeya, "Watauya 'asa nage matamiya, ma hebai 'ase*

waloba, 'aiwe 'oina silohoya, ma natuna loheyana mahetena simiyamiya. Walihasidi, ma wa'ewedima 'oiguwa. ³Ceguma taiya 'ihesilalegomi 'imi paihowaina weyahina, wagwae, 'Bada nuwanuwana,' ma 'oinega 'itagwale 'oimiya."

⁴Ginaula bewa 'ilatuwa weyahina mwalo palopita 'ihewpaila nugeteya, 'igwaeya,

⁵"Saiyoni* tomotainao wahegwaedi wagwae, 'Wa'ita 'imi toloina madouna 'inaonaoma 'oimiya. Tauna tonuwadobi moisa, ta 'ase 'igeluya, ta 'aseina meloheyana ma yauyaubona.' "

⁶Coinega Yesu 'ina gwaeina 'ana tomuliyaowedi sihemamatataneya ma sitauya, ⁷ta 'ase manatuna silobediya ta si'ewedima, ta 'adi 'wama 'ase guidiya siloyesoya, ma Yesu 'igeluhaneya. ⁸Ma boda mabwaiyadi wete 'adi 'wama 'edai siyesodiya, ma tupwadi 'aiwe lahanao manabaidi sitalagasiya, silagudi 'eda 'ana pasa weyahina. ⁹Ma tupwana boda Yesu sinugeteya, ma tupwana boda simulimuliya, ta mabwaiyadi sino'ono'o ma sihehepwatu, sigwae, "Yauwedo Debida tubuna yo. Bada saninega 'unaoma sabi 'abihetemai, 'oinega tauna Tomiyahane hedade 'ahehepwatuwe."

¹⁰Coinega Yelusalema 'oina siluhuwa, ma tomota mabwaiyadi si'ateyoho moisa, ma sigwaeya, "Taiya hede nage?" ¹¹Ma 'ana 'wayabuwao tomotaedi 'idi gwae sihemaiseya, sigwae, "Bewa palopita, gwama Nasaleta, sanina Yesu, Galili 'ina 'ebeloina 'oinega 'inaoma."

Hada He'asisi Yesu 'i'abihe'ehauya

(Maki 11:15-19; Luke 19:45-48; Yoni 2:13-22)

¹²Coinega Yesu Yehoba 'ina Hada He'asisi 'oina 'iluhuwa ta togimwaneyao ma toheginwaneyao mabwaiyadi 'ipa'i latuwediya, ma mane* 'ana tohesa'ugelasao 'idi teibebe 'i'ahubuinediya, ma gabubu 'adi toheginwaneyao 'idi 'ebemiya wete 'i'ahubuinediya, ¹³ma 'ihewaediya, 'igwae, "Buki He'asisi 'oina Yehoba 'ina gwae sileleya, 'igwae, 'Cigu Hada nata sanina sibwauwe hada 'ebe 'ahwanoi,' ma 'omi wabui lohihiliya ma 'abehega 'imi 'ebe yagaha."

¹⁴Coinega tomata gibugibu ma toha'au'au Yesu 'oina sinaoma Hada He'asisi 'alona ta mabwaiyadi 'i'abihe bwebwe'anediya. ¹⁵Ma topwaoli madoudi ma loina 'ana tohe'itao Yesu 'ina paihowa waiwaidi si'litediya, ma wete gwagwama sihesagochediya Hada He'asisi 'alona sino'ono'o, sigwae, "Debida Tubuna yo, 'u'abihetemai."

¹⁶Coinega babadaowedi Yesu sigamwasowaleya ta sigwaeya, "Gwagwamaedi bewa 'idi gwae 'uhesagoheya?" Ma Yesu 'igwae, "Cehe, yahesagoheya. Ma togidega Buki He'asisi 'oina wahasihasili, 'igwaeya, 'Gwagwama 'i'ljudi 'ahwadiyega 'a hepwatu moisa 'uloba.' "

¹⁷Coinega Yesu 'i'ebesinediya, ta Yelusalemega 'ilatuwa, ta Bedani 'oina 'iluhuwa, ta nobwa 'i'enowa.

Yesu 'aigeda 'aiwe 'iheliyeya
(Maki 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Gona 'iladaleya, ma Yesu 'itoholowa, ta 'ilohihila Yelusalema, magomalena. ¹⁹ Ma 'edai 'aiwe 'ana 'ita gide tuwa damaya* 'il'ita lobeya, ma 'inaowa deina, ta geya 'aigeda huwaina 'il'ita loba, weyahina nabainamo. Coinega Yesu 'aiweina 'iheliyeya, 'igwaeya, "Cabwa sahena wete 'uhuwahuwa hila." Ma 'aiweina 'iwelaiya mwayamwayauwa.

²⁰ Ma Yesu 'ana tomuliyao si'liteya, ta nuwadi 'ihenainaida, ma sigwaeya, "Togidega ta 'oinega 'aiweina 'iwelai mwayamwayauwa?"

²¹ Ma Yesu 'ihewaedi, "Yagwae moisa 'oimiya, 'eguma ma'imi hemisa, ma geysa ma'imi henuwanaluwa, ginalua bewa 'aiwe 'oina yapaihowe 'omi wete gide wapaihowa 'ese, ma 'eguma 'oya nage waloine ma wagwae, 'Cumiya dobi holai,' nata 'ipaihowa gide. ²² Ma 'eguma ma'imi hemisa Yehoba 'oina wa'ahwanoi 'abwa waloba."

Yesu 'ana loina weyahina
(Maki 11:27-33; Luke 20:1-8)

²³ Coinega Hada He'asisi 'oina 'iluhu ta 'ihe'ihe'ita, ma topwaoli madoudi ma babadao sinaoma ma Yesu sihesilaleya, sigwaeya, "Loheya, taiya 'ina loinega ta bewa gide 'upaipaihowa 'ese?"

²⁴ Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Nugeta yahesilala 'oimiya, ma 'eguma wahemaise, taugu wete yahegwaegom 'agu loina weyahina.

²⁵ Cigu hesilala bewa: Taiya 'ina loinega ta Yoni to'abihebabitaiso 'ipaipaihowa? Yehoba, bo 'aigeda tomota?" Coinega siboidimo 'oidiya sihehe'ohe'ohe, sigwae, "Cina gwae togidega tahemaisa 'ese? Weyahina 'eguma tagwae 'Yehoba 'oinega', nata 'ihewae hilegita ma 'igwae, 'Ma! To'aha hede weyahina ta Yoni geysa wahemisae?' ²⁶ Ma 'eguma tagwae 'Tomota 'oinega', nata boda sigamwasowalegita weyahina mabwaiyadi Yoni si'ahwa palopitaeya." ²⁷ Coinega Yesu 'ina hesilala geysa sihemaise bwaibwaini, ma hesi sigwaeya "Geya 'asanapu." Ma Yesu wete 'oidiya 'igwae, "Taugu sahena wete yahepwaila 'oimiya taiya 'ina loinega ma bewa gide yapaipaihowa."

Loheya natuna 'eluwa

²⁸ Yesu wete topwaoliyedi ma babadaedi 'ihewaediya, "Togidega 'eguma loheya natunao meloheyadi 'eluwa tamadiu tautuwa 'oina 'igwae, 'Natugu, nata 'utauya tanoha 'upaihowa,' ²⁹ ta 'ilogwahata, ma muliyetega 'inuwabuiya ta 'itauya 'ipaihowa. ³⁰ Loheyaina natuna 'alomauna gide wete 'ihewaeya, 'igwae, 'Natugu nata 'utauya tanoha 'upaihowa,' ta natunaina 'igwaeya 'Cehe, 'ausala, nata yatauya', ma hesi geysa 'itauya. ³¹ Coinega siteluwaedi 'oidiyega taiya tamana 'ina gwae 'ihematamataneaya?"

Ma sigwae, “Tautuwa.”

Coinega Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, “Cehe, moisa tuwa, togala taudi takesi 'ana to'ewao ma toganawalao wete gide siluhu nugeta Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina, ma 'omi mulidiyega.

32 “Weyahina mwalo Yoni 'eda dumwaluna 'ihe'itegomiya ma 'omi geya wahemisa, ma hesi takesi 'ana to'ewao ma toganawalao sihemiseya. Ma matamiyega wete wa'iteya sinuwabuiya, ma 'omi hesi geya wanuwabui bo nuwana wahemise, 'awa?”

Gwae hegehegedi tanoha 'ana to'itayahinao weyahidi

(Maki 12:1-12; Luke 20:9-19)

33 Ma Yesu wete 'ihegwaediya, 'igwae, “Caigeda gwae hegehegedi wete wahesagohe tobegula weyahina. Tobegulaina gileipa* daisinamo 'ibeguliya 'ina tanoha ma 'abwalu 'ipaihoweya ma gileipa 'ana 'ebebibi wete 'ipaihoweya, ma hada tanohina 'alona 'l'abiya, 'inega 'ina topaihowao 'ihegwaediya si'ita'itayah, ma tauna 'itauya hali tupwa.

34 “Ma hedodona 'ana tuta, badaina 'ina 'ali'eyao tupwadi 'ihesumana hilediya 'ina tanoha gileipa huwaina sabi 'ewadi tanoha 'ana to'itayahinao 'oidiyega. 35 Ta tutaina sitauya tobegulaedi 'ali'eyao wedi si'abiyahidiya, ta 'aigeda sisapiya, ma heluwena silohe'amasiya, ma hetoina dimwega si'ahu bwalebwaleya.

36 “Mulyetega tobegulaina tupwana wete 'ina 'ali'eyao tupwana baibaiwana 'ihesumanediya, ma taudi wete gide sipaihowa 'esediya.

37 “Ma 'ebelosaloha 'oina natuna loheyana 'ihesumaneya 'oidiya, ma 'igwaeya, ‘Tauna hede natugu, ma 'inega sihe'asisiye.’

38 “Ma natunaina 'ilatuwa 'oidiya ta to'itayahinaowedi siboidimo 'oidiya sigwae, ‘Ciyagwao, loheya bewa 'inaonaoma, tauna badaina natuna 'aigeda tuwamo, 'inega nata bewa talohe'amasi, ma tauda tanoha taloina.’

39 “Coinega si'abiyahiya, ta tanohega siule latuweya mulimuliya, ma silohe'amasiya.

40 “Coinega 'eguma tutaina tonitanoha 'ihilama, to'aha 'ina to'itayahinedi 'oidiya 'ipaihowa?”

41 Ma 'igwaeya, “Tolohe'amasiyedi 'abwa 'l'abihegaladi moisa, ma tanoha 'itagwale to'itayahinao 'ausaladi 'oidiya, ma taudi tanoha huwaina si'ebwae tonitanohina 'oina.”

42 Coinega Yesu wete gwae hegehegediyega Buki He'asisi 'inega 'ihewaileya, 'igwae, “Nuwana Buki He'asisi 'ina hepwaila geya wanuwatuhuyahi, beno 'igwaeya,

‘Logidiina mwalo tohada'abi silogwahateya, ma tuta bewa sihetoholo pwaiya ma sihelogidi nugeteya, ma logidi mabwaiyadi 'iloinaedi. Beno Bada 'ina paihowa 'ebe henainaida 'oida.’

⁴³ "Coinega yahegwaegomi 'abehega Yehoba 'ina loina 'oimiyega 'i'ewayahule, ma 'i'ebwaya hali boda 'oidiya, ma taudi 'oidiyega huwaina 'ausalana 'ilatu. ⁴⁴ Ceguma taiya 'ibe'u logidi nage 'oina nata luluna 'ilasadi, ma 'eguma logidiina 'aigeda taiya 'oina 'ibe'u nata wahina 'i'ahu hepwaliliyamo."

⁴⁵ Yesu 'ina gwae hegehegedi bewa topwaoli madoudi ma Palisiyo sihesagoheya ma sisanapuya 'abehega taudi weyahidi 'igwaegwae hegehegedi. ⁴⁶ Coinega 'idi nuwatuhu s'i'ebel'ebese ma 'abehega Yesu si'abiyahi, ma hesi geya sawasawahina ma si'abiyahi, weyahina boda simatautedi, weyahina bodaedi Yesu si'ahwa palopitaeya.

Gwae hegehegedi hai 'e'ahaina weyahina
(Luke 14:15-24)

22 ¹ Caigeda wete gwae hegehegedi Yesu 'i'ebwaediya, 'igwae,
² "Yehoba 'ina loina gide kini 'aigeda 'ai 'ipaihoweya natuna meloheyana 'ina hai weyahina. ³ Coinega 'ina topaihowao 'ihesumanediya ma taiyawedi taudi 'ihenuwa laguwediya sitoedima 'ai 'oina, ta sitauya sabi toedima, ma hesi tomotaiyedi kini 'ina bwau silogwahateya.

⁴ "Coinega tupwana wete 'ina topaihowao 'ihesumanediya ma taudi 'ihenuwa laguwediya sihegwaediya wete 'abehega, 'Bada 'ina 'ai 'igibubu pwaiya. Cina bulumakau madoudi ma 'ina bulumakau yauyaubodi 'ihunu pwaidiya ma 'e'ahai mabwaiyana 'i'atububuya. Wanaoma ma tatauya natunaina 'ina hai 'e'ahaina wa'ai."

⁵ "Ta taudi geya sinaoma, ma hesi sipili 'waiha, ta hali tupwa ma hali tupwa 'oidiya sitauya. Caigeda loheya 'ina tanoha 'itauya, 'aigeda loheya 'ina paikowa 'oina 'itauya, ⁶ma tupwadi wete bada 'ina topaihowao si'abiyahidiya, ma si'abihe mwadinediya, ta silohe'amasidiya.

⁷ "Coinega kiniina 'igamwasowala moisa, ta 'ina tolo'alehao 'ihesumanediya, ta tolohe'amasaedi simutudiya, ma 'idi 'asa sigabuya.

⁸ "Ma kiniina 'ina topaihowao 'oidiya 'igwaeya, 'Hai 'e'ahaina 'atu'atububuina, ma hesi taudi yahenuwa laguwediya geya sawasawahina ma sinaoma. ⁹ Coinega 'eda 'oidiya wasakowasi ma 'eguma taiyawedi walobediya watoedima ma hai 'e'ahaina si'ai."

¹⁰ "Coinega silatuwa 'edai ma tomota baibaiwadi sihe'autedima, tupwadi togala ma tupwadi tobwebwe'adi, ma 'oinega hai 'ana hadaina silohemaheya.

¹¹ "Tutaina kini 'inaoma taumanao sabi 'itadi, ta loheya 'aigeda 'i'ita lobeya, tauna geya hai 'ana 'ale'o 'i'ote, ¹² 'oinega 'ihesilaleya, 'igwaeya, 'Ciyagu, togidega hai 'ale'oina geya 'u'ote, ma to'ehega 'uluhuma?' Ma loheyaina geya sawasawahina ma hesilala bewa 'ihemaise. ¹³ Coinega kiniina 'ina topaihowao 'ihegwaediya, 'Loheya bewa wa'abiyahi, ma nimana ma 'aena wapaidi, ma waula latuwe tupwa guguyou 'oina, ma nage 'oina tomota sidou ma sihesala'it'a mayu 'oinega.'

¹⁴“Weyahina tomota mabwaiyadi Yehoba 'ina henuwalagu silobeya, ma hisahisadimo 'ihesinuwediya.”

Takesi kini Sisa weyahina
(Maki 12:13-17; Luke 20:20-26)

¹⁵Ma Palisiyao* siboidimo si'eto'autama, ta siloina togidega ma hesilalega si'abowe, ma Yesu 'ina pui siloba.

¹⁶Coinega loina silobeya, ma 'adi tomuliyao ma Helodi* 'ina bodaobal'idadiyao sihesumanediya Yesu 'oina, ta sigwae, “Bada 'asanapupwaigowa 'abehegwa 'owa tohe'ita moisa, ta Yehoba 'ina nuwatuhu 'uhe'itae moisa, ma wete tomota 'idi waiwai weyahina geya 'umatauta, ma tuwa gwae moisa 'uhehepwaile mahemahetena tomota mabwaiyadi 'oidiya. ¹⁷Coinega bewa tuwa 'uhegwaemai, togidega sawasawahina makinisisa* weyahina takesi* talagu, bo geya?”

¹⁸Ma Yesu 'idi nuwatuhu galana 'isanapuya, 'oinega 'igwae, “Comi to'abo! To'aha weyahina watohotohogau? ¹⁹Ma hana maneina takesi weyahina wahe'itegau.” Coinega mane 'aigeda si'ebwaeya, ²⁰ta Yesu 'ihiegwaediya, 'igwae, “Wahegwaegau, mane* bewa 'oina taiya ma'ama'ayauna ma sanina?”

²¹Ma sigwaeya, “Kini Sisa.”

Coinega Yesu 'ihiegwaediya, “Cehe, gide. Coinega 'eguma kini 'inaginaula wa'ebwae kini 'oina, ma 'eguma Yehoba 'ina ginaula Yehoba 'oina wa'ebwae.”

²²Yesu 'ina gwae sanasanapuna hedade sihesagoheya, ta geya 'idi 'ebe gwaemo, 'oinega si'ebesineya ma sihawasiya.

To'amasa 'idi toholo hila
(Maki 12:18-27; Luke 20:27-40)

²³Nage sabweloina 'oina tupwana Sadusiyao*, taudi geya sihemista to'amasa 'idi toholo hila weyahina, sinaoma ta Yesu 'oina sihesilala,

²⁴sigwaeya, “Bada, Moses 'ina loina 'igwaeya, ‘Ceguma loheya mamwanena ma geya natudimo ma loheyaina 'i'amasa, loheyaina tasina hiwapeina bal'idana sihai, ma 'oinega 'eguma wahine 'ihenatuna natunao to'amasaina hesuwahenao.’

²⁵“Caigeda loheya matasinao sikisi bal'idadamo 'amiyamiya, ta loheyaina 'ihaiya ma 'i'amasa, ma geya natunamo, ma to'amasaina tasina deinega hiwapeina bal'idadana sihaiya, ²⁶ma tasinaina wete 'i'amasa, ma tauna wete geya natunamo. Ma gide tuwa tasinao mabwaiyadi hiwapeina sihaihai, ²⁷ma mulidiyega wahine wete 'i'amasa. ²⁸Coinega toholo hila 'ana sauga wahineina to loheya nata mwanena moisa? Weyahina mabwaiyadi sihai pwaiya.”

²⁹Ma Yesu hesilala bewa 'ihemaiseya, 'igwae, “Bewa 'imi pui, weyahina Buki He'asisi geya wasanapu, ma wete Yehoba 'ina waiwai geya wasanapu.

³⁰ “Toholo hila 'ana sauga tomota sahena sihaihai ma hesi 'idi miya gide aneloseyao galewa. ³¹ Ma Yehoba 'ina gwae 'oimiya toholo hila weyahina Buki He'asisi 'oina 'igwaeya,

³² ‘Taugu Ebalahamo 'ina Yehoba, ma Aisake 'ina Yehoba, ma Yakobo 'ina Yehoba.’

Yehoba geya tomota 'ama'amasi 'idi Yehoba, ma hesi tomota mayawasidi 'idi Yehoba, 'inega babadaedi mayawasidi bewa tuwa simiyamiya.”

³³ Yesu 'ina gwae bewa boda sihesagoheya ma'idi yaliyaya 'ina he'ita waiwaina weyahina.

Loina madouna

(Maki 12:28-34; Luke 10:25-28)

³⁴ Eeta Palisiyao sihesagoha pwaiya 'abehegea Yesu Sadusiyao 'idi hesilala 'ihemaiseya ta geya 'aigeda wete 'idi 'ebe gwae, 'inega Palisiyaowedi Yesu 'oina sinaoma, ³⁵ ta 'oidiyega 'aigeda loina 'ana tosanapu Yesu 'oina 'ihesilala sabi tohoina, 'igwae, ³⁶ “Tohe'ita, loina mabwaiyana 'oidiyega to loina madouna?”

³⁷ Ma Yesu 'igwaeya, “‘Cino Bada Yehoba 'uhelauwe 'ateu ma yaluyaluwau ma 'ino nuwatuhu mabwaiyadi 'oidiyega.’ ³⁸ Bewa loina nugenugetana ma madouna. ³⁹ Ma 'aigeda wete loina madouna gide bewa 'igwaeya, ‘Ciyamwao 'uhelauwedi, gide 'uboi 'uhelau hilego.’

⁴⁰ “Loina 'eluwaedi, loina mabwaiyana ma palopitao 'idi gwae mabwaiyadi huhudi.”

To'abihetena tauna Debida* 'ina susu

(Maki 12:35-37; Luke 20:41-44)

⁴¹ Tutaina Palisiyao si'eto'autama ta Yesu 'ihegwaediya, ⁴² 'igwae, “Togidega To'abihetenaina Keliso, taiya 'ina susuwega 'ilatuma?” Ma sigwaeya, “Debida.”

⁴³ Coinega Yesu 'igwaeya, “Togidega ta 'inega mwalo Yaluyaluwa Tabuna Debida 'i'abihe sanapuya ma Debida To'abihetenaina 'i'ahwa badaeya, 'igwae,

⁴⁴ ‘Yehoba 'ina gwae 'igu bada 'oina, 'igwaeya: Cigu 'ebeulega

'umiyatoi ma 'ana siga 'a 'alehao yalagu dobihedi 'aheu gabulena.'

⁴⁵ “Ceguma Debida 'ina bada To'abihetenaina, togidega hede ta Debida 'ina susuwega muliyetega To'abihetena 'ilatuma?”

⁴⁶ Yesu 'ina hesilala bewa geya 'aigeda wete taiya sawasawahina ma 'ihemaise, ta tuta muliyetega Yesu simatauteya, 'inega geya 'aigeda taiya 'ito ma 'ihesilala hila Yesu 'oina.

Loina 'ana tohe'itao ma Palisiyao Yesu 'iheliyediya

(Maki 12:38-40; Luke 11:37-52; 20:45-47)

23 ¹Ta Yesu boda ma 'ana tomuliyao 'oidiya 'igwaeya, 'igwae, ² “Mwalo hene meIsileli* Moses 'iloiloinaedi, ta nige loina 'ana tohe'itao

ma Palisiyo* gide siloiloina 'esegomi. ³Coinega to'aha gide sihe'itegomiya wamuliyedi, ma hesi 'idi paihowao sahena wahe'au'aunaowedi, weyahina taudi sihehe'itamo, ma geya 'idi he'itaedi sipaihowadi.

⁴"Taudi 'aha'ahala mwaudi tomota si'ebwalebwaedi, ma hesi taudi geya sitagwala ma 'aha'ahalaedi 'oidiyega si'abihetedi.

⁵"Cidi paihowao mabwaiyana sipaipaihowadi ma 'abehega tomota si'itadi ma sihepwatuwedi, beno gwaeyao Buki He'asisi 'oinega leleleledi manidiya ma nimadiya si'abihe pa'inediya, ta 'adi 'ale'owao duduledi sisohasohadi, ⁶ta guyai 'adi tuta nuwanuwadi ma wagahata simiyatoi, ma wete hada tapwalolo 'oidiya 'ebemiyia 'ausaladi nuwanuwadi, ⁷ma 'eguma 'ebe maketi 'oina sitauya nuwanuwadi ma tomota baibaiwadi siloyauwedowedi nuwana si'ahwa tohe'itaedi. ⁸Ma 'omi hesi sahena tomota si'ahwa'ahwa tohe'itegomi, weyahina 'imi tohe'ita 'aigeda tuwamo, ma mabwaiyami wahemahemahetena.

⁹"Wete sahena 'aigeda taiya bale'uwa wa'ahwa'ahwa tamanae, weyahina tamamiu 'aigeda tuwamo galewa 'imiyamiya.

¹⁰"Sahena wete tomota si'ahwa'ahwa badaegomi, weyahina Keliso tauna 'iboinamo 'imi bada. ¹¹Ma 'eguma taiya 'oimiyega nuwanuwana 'ihetohanugeta 'ida he'ali'e 'oimiyia, ¹²ma 'eguma taiya 'oimiyega 'inuwahane nata 'isulu, ma 'eguma taiya 'inuwadobi nata 'ihane.

¹³"Ma hesi 'omi loina 'ana tohe'itao ma Palisiyo 'atemuyamuyaimi, weyahina 'imi 'abowega tomota wa'ausidiya ma 'oinega Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina sahena siluhuluhu. Comi geya'abwa waluhuluhu, ma tomota wete taiyawedi nuwanuwadi ma siluhu wanuwahidiya. ¹⁴(-)

¹⁵"Comi loina 'ana tohe'itao ma Palisiyo 'atemuyamuyaimi, weyahina 'aigeda wete bewa 'imi pui. Tuta baibaiwana wa'ada'adau sakowasi 'asa baibaiwadi 'oidiya ma 'abehega 'ami tomuliya 'aigeda waloba, ma muliyetega tomotaina wahe'ita ma gide 'omi wapaipaihowa Tomudulele* 'oina, tauna gide 'ipaihowa hedada.

¹⁶"Hesi 'atemuyamuyaimi, weyahina 'omi tohanugetao mata gibugibumi, wagwae, 'Ceguma taiya Hada He'asisi saninega 'i'eta'wata'walulu beno geya 'aigeda to'aha, ma hesi 'eguma taiya goulaedi Hada He'asisi 'alona 'oidiyega 'i'eta'ota'olulu beno ginaula madouna, 'oinega 'ilobwaineya ma ginaulaina 'ipaihowa.' ¹⁷Moisa, 'omi yauyauleimi ma mata gibugibumi! To'aha madouna? Hada He'asisi 'ana goula? bo Hada He'asisi tauna 'oinega goula 'ihe'asisiyeya?

¹⁸"Ma wete wagwae 'abehega 'eguma taiya 'ebe pwaoli saninega 'i'eta'olulu, beno geya 'aigeda to'aha, ma hesi 'eguma 'i'eta'walulu pwaoliina 'ebe pwaoli 'oina, beno ginaula madouna, 'oinega to'aha 'igwae hemiseya, sawasawahina ma 'ipaihowa.'

¹⁹"Comi yauyauleimi! To'aha madouna? Pwaoliina, bo 'ebe pwaoli tauna 'oinega pwaoliina 'i'abihe 'asisiyeya?

²⁰“Coinega 'eguma taiya 'ebe pwaoli saninega 'i'eta'walulu, tauna wete ginaula mabwaiyana 'ebe pwaoli 'oina 'oidiyega 'i'eta'wata'walulu. ²¹Ma wete 'eguma taiya Hada He'asisi saninega 'i'eta'wata'walulu, tauna wete Hada He'asisi 'ana tomiya saninega 'i'eta'wata'walulu. ²²Ma 'eguma taiya galewa saninega 'i'eta'walulu, tauna Yehoba ma wete 'ina 'ebemiya saninega 'i'eta'wata'walulu.

²³“Comi loina 'ana tohe'itao ma Palisiyao 'atemuyamuyaimi hesi, weyahina to'abo 'omi. Moisa 'imi helauwedi 'ausala weyahina 'imi helauwedi 'imi ginaula mabwaiyadi 'oidiyega, tobwatobwa madoudi ma wete ginaula 'i'iudi, gide hali pam ma hali pam 'oidiyega, ma hesi loina 'etoi madoudi wanuwanaidediya, beno mumuga dumwaluna ma 'atemuyamuya ma hemisa. Sowasowana ma ginaula bewa madoudi wapaihowadi, ma wete sahena ginaula 'i'iudi wanuwanuwa naidedi. ²⁴Ma 'omi tohanugetao mata gibugibuimi, 'ami 'wayahi 'oinega sohusohu wa'ewa yahuledi ma hesi hebai madouna, kameli* gide watonetonedi.

²⁵“Comi loina 'ana tohe'itao ma Palisiyao 'atemuyamuyaimi hesi, weyahina 'imi 'abowega biyo ma gaeba 'atamanega wabuyodiya, ma 'alodiya bi'ibi'idi, beno yagaha ma mumuga galadi simaha. ²⁶Comi Palisiyao mata gibugibuimi, 'imi biyo ta 'imi gaeba 'alodi wa'abi he'ehau nugetedi, ma 'oinega wete 'atamanega wa'abi he'ehaudi.

²⁷“Comi loina 'ana tohe'itao ma Palisiyao 'atemuyamuyaimi weyahina 'omi to'abo, gide tuwa galihwa wa'ewa'e'edi ma 'ausaladi, tabwana 'adi 'ita 'ausala hedade, ma hesi 'alodiya tomota hilihiliyadi ma ginaula bi'ibi'idi simiyamiya. ²⁸Comi 'ami 'ita tomota matadiya 'abehega tohanugetao 'ausalami, ma 'alomiyia 'abo ma gala baibaiwana simiyamiya.

²⁹“Comi loina 'ana tohe'itao ma Palisiyao 'atemuyamuyaimi ta to'abowao, weyahina palopitao nugenugetadi 'adi galihwa 'oidiya 'adi 'ebe nuwatuhuyahina wa'abidiya, ma wete tobwebwe'ana mwalo hene 'adi 'ebe nuwatuhuyahinao wa'atububudiya, ³⁰ma wagwae, ‘Ceguma mwalo hene tamiyamiya tubudao 'idi tuta, sahena tubudaowedi talemelemedi palopitao 'adi lohe'amasa weyahina.’ ³¹Cimi gwae bewa 'oinega wahepwaila pwaiya 'abehega palopitao 'adi tolohe'amasaow tubudiyao 'omi. ³²Coinega taudi 'idi paihowaedi 'abwa walosalohidi.

³³“Comi mwata natunao, ta geya sawasawahina ma 'asa 'ala'alatana* 'oinega wadena. ³⁴Coinega palopitao ma tosanapuwao ma loina 'ana tohe'itao yahesumanediwa ma nata tupwadi walohe'amasi, nuwana kelose 'oina watutu hepa'inedi, ma tupwadi 'imi hada tapwalolo 'oidiya balaeyega wahunudi, ma 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiyega wapa'idi.

³⁵“Ma 'ana 'ebelosaloha 'oina tobwebwe'ana 'adi lohe'amasa 'ana maisa mabwaiyana 'omi waloba. Loheywa nugenugetana Ebeli* tauna tobwebwe'ana silohe'amasiya, eeta silolohe'amasa 'ana siga Balakaya natuna Sakaliya wete silohe'amasiya Hada He'asisi ma 'ebe pwaoli

gamwagamwanidiya. ³⁶Moisa, lohe'amasaidi mabwaiyadi 'adi maisa nata 'omi mehau bewa waloba.

Yesu 'idouwa Yelusalema weyahina
(Luke 13:34-35)

³⁷"Yelusalema yo! Togidega ta palopitao 'ulohe'amasidiya ma wete Yehoba 'ina tohalewasao galewega 'uloda'ulediya. Tuta baibaiwana nuwanuwagu ma 'ino tomotaiyao yabwau he'autedima gide 'am'am natunao pepenega 'i'ahusamudiya, ma tuwa silogwahategauwa.

³⁸Coinega Yehoba nata 'i'ebesinego ma ma'ino pui tuwa 'umiyamiya.

³⁹Ta yahegwaego 'abehega sahena wete 'u'ita'ita hilegau ma 'ana siga 'ino tomotaiyao sitagwala 'oiguwa ma sigwae, 'Tahepwatuwe tauna Yehoba saninega 'inaoma.' "

Tuta mwauna 'abwa 'ilatuma
(Maki 13:1-13; Luke 21:5-19)

24 ¹Coinega Yesu Hada He'asisi saugaina ma 'i'ebesine ma 'ana tomuliyo sinaoma ta Hada He'asisi 'ana hadao Yesu 'oina sihe'iteya.

²Ma Yesu 'igwaeya, "Hadaedi mabwaiyadi wa'ebubudi, yagwae bwaibwaina 'abwa mabwaiyadi sile'wa yahuledi ma sahena wete tupwa 'i'iuna wa'ita'ita hila."

³Mulyetega 'itauya Olibe 'oyana 'oina ta 'imiyatoiya, ma 'ana tomuliyo 'oina sinaoma ta siboidimo simiyamiya ma 'oinega sihesilaleya, sigwaeya, "Bada, 'uhewaemai to tuta 'oina Hada He'asisi sile'wa, ma 'ino tuta hilama, ma tuta 'ana 'ebelosaloha weyahina 'adi 'ila'ilala 'uhe'itemai ma 'asanapu."

⁴Coinega Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Wa'itayahigemi 'amuge ma tomota tupwadi si'abowegomi. ⁵Weyahina 'abwa baibaiwadi saniguwega sihepwaila ma 'abehega sihanugete puigomi ma 'aigeda 'aigeda 'igwae, 'Taugu To'abiheteina,' ma tomota baibaiwadi simulyedi. ⁶Wete wasa 'abwa wahesagohedi 'alehao deimiya ma bwaga weyahidi, ma sahena wa'ate'ateyoho. Weyahina ginaula bewa silatu nugeta ma hesi bale'u 'ana 'ebelosaloha 'abwa. ⁷Weyahina 'abwa hali boda ma hali boda 'oidiya silo'aleha, ma wete hali 'ebeloina ma hali 'ebeloina 'oidiyega silo'aleha, ma gomale madouna ma mwani'inil'i silatu tupwa mabwaiyadi 'oidiya.

⁸Ma ginaulaedi tuta mwaudi 'adi 'ebhegaina tuwa.

⁹"Comi nata tomota si'abiyahigomi ma si'abihe muyemuyegomi nuwana silohe'amasigomi, ma tupwa mabwaiyadi tomotainao silo'alehegomu weyahina 'abehega 'omi 'agu tohemisao, ¹⁰ma mwauwedi weyahidi 'abwa tupwami wawel'a ma waboimo 'iyamiyao watebaedi, nuwana walo'alehedi. ¹¹Wete palopita 'abo'abowao silatuma ma tupwami sihanugete puigomi. ¹²Ma wete

mumuga galana 'ina madou 'oinega tomota tupwana baibaiwana 'idi helau 'atediyega 'iwe'a.¹³ Ma 'eguma taiya 'ihe'alama'l'i'ita ma 'itoholo pa'ala ma 'ana siga tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina, yaliyaya hataya 'iloba.

¹⁴ "Ma Yehoba 'ina loina tetelina 'i'edadana nugeta tupwa mabwaiyana 'oidiya, ma boda mabwaiyadi 'ana loguguya sihesagohe, ma muliyetega tuta 'ana 'ebelosaloha 'ilatu.

Mwau madouna

(Maki 13:14-23; Luke 21:20-24)

¹⁵ "Cabwa 'ila'ilalaina palopita Daniyela 'ihepwaila nugetaeya 'ilatu, beno ginaula gala hedade ma didiga tupwa he'asisi 'oina 'itoholo. (Ceguma taiya gxae bewa 'ihasili 'inuwasabwalena.) ¹⁶ Tuta nage 'oina Yudiya 'ana tomiyanao sawasawahidi ma 'oya 'oidiya sidena. ¹⁷ Ma 'eguma taiya wagahata 'imiyamiya 'idena mwayamwayau, ma sahena 'iluhuluhu hila 'ina hada 'ina tobwatobwa sabi 'ewadi. ¹⁸ Ma 'eguma taiya tanoha 'ipaipaihowa sahena 'ihilahila 'ana 'ale'o hali tupwa 'ilaguya sabi 'ewa.

¹⁹ "Ma tuta nage 'oina togamwagamwao ma tohesusuwao sihe'atemuyamuya. ²⁰ Coinega wa'ahlwanoi ma tuta 'ausalana Yehoba 'i'ebwaegomi 'imi tuta dena 'oina, ma sahena gogai 'ana tuta, bo nuwana Sabati 'oina.

²¹ "Moisa, tuta nage mwau hedade, weyahina bale'u 'ana hemasalahahohau 'oinega eeta 'ana siga tuta bewa, geya 'aigeda wete mwauina bewa gide, ma muliyetega mwau bewa sahena wete 'ilatulatu hilama. ²² Mwau nage 'ana sabwelowao 'eguma Yehoba sahena 'i'abi'abi heto'uto'upadi, nata tomota mabwaiyadi si'amasa, ma hesi Yehoba sabwelowedi 'i'abihe to'uto'upadi beno 'ina boda hehe'asaidi weyahidi.

²³ "Coinega 'eguma taiya 'ihewaegomi ma 'igwae, 'Keliso bewa,' nuwana 'Nage,' sahena wahehemisedi. ²⁴ Weyahina Keliso 'abo'abodi ma palopita 'abo'abodi 'abwa silatu ma 'ila'ilala waiwaidi tomota matadiya sipaihowaidi, ma 'oidiyega 'eguma sawasawahidi Yehoba 'ina bodao hehe'asaidi wete sida 'abihe'wanidi. ²⁵ Ma 'omi ginaula bewa weyahina yahepwaila nugeta pwaiya 'oimiya.

²⁶ "Coinega 'eguma sihegwae, 'Keliso tupwa balabala 'awawa 'imiyamiya,' sahena pwatula nage 'oina wataautauya. Ma 'eguma sigwae, 'Keliso hada 'alona 'imiyamiya,' sahena wahehemisedi.

²⁷ "Taugu Loheyaiguina 'igu latu hilama 'ana 'ita gide tuwa namala madouna yalasiyega 'i'asilala ta 'ana siga bwauli.

²⁸ "Ta'eha 'oina 'wayoha 'imiyamiya beno 'oina 'ao'ao si'au'autama.

Yesu 'ina hilama

(Maki 13:24-27; Luke 21:25-28)

²⁹ "Ma tuta mwauina 'igumwala ma muliyetega sinala 'iguguyou, ma wete wai'ena 'ina 'asilala 'igibogibo, ma 'ipwalao galewega sigubala,

ma ginaula baibaiwadi galewa simiyamiya 'idi waiwai siwe'a.³⁰Tuta nage 'oina taugu Loheyaiguina 'igu 'ila'ilala galewega 'ilatuma, ma boda mabwaiyadi bale'uwa si'itegau yaloha pwatanega ma'igu waiwai ma ma'igu wasawasa madouna yalatulatuma, ma sidougwaegwae.³¹Ma wete yoguli simu'a ma 'igu aneloseyao yahesumanedi ma 'igu boda hesihesinuwaidi sihe'autedima bale'u mabwaiyana ma yaumai mabwaiyana 'idi tupwa 'oidiyega.

Cebe'ita saido 'oinega
(*Maki 13:28-31; Luke 21:29-33*)

³²"Cebe'ita saido* 'oinega yahe'itegom, beno 'eguma saido 'igalugalu wasanapuya losihe 'ana tuta deina.³³Ma wete 'eguma 'ila'ilalaedi bewa wa'laloba pwaidiya wasanasanapu 'abehega 'igu tuta hilama deina 'ilatu pwaiya.³⁴Moisa, yaso* bewa nata geya wagumwala ma 'ana siga ginaulaedi mabwaiyadi silatu.³⁵Cabwa galewa ma bale'u sisawala, ma 'igu gwaeyao geya'abwa tuwa sisawasawala.

Tuta nage geya 'aigeda 'isanapu
(*Maki 13:32-37; Luke 17:26-30, 34-36*)

³⁶"Geya 'eta taiya 'isanapu to tutu, nuwana to sabwelo 'oina yahilama, ma wete aneloseyao galewa geya sisanapu. Taugu wete geya yasanapu. Tamagu 'iboinamo 'isanapuya.³⁷Tuta nage, Nowa 'ina tuta gide.³⁸Weyahina Nowa 'ina tuta tomota 'adi si'ai'ai ma 'adi we'aha sinumanuma ma sihehehai, ma wete sihaihai, ma 'ana siga Nowa 'ina waga 'igeluwa,³⁹ma yagewa 'ilohe'ateyohodiya, ta 'oinega tomota mabwaiyadi sidamana, ma taugu Loheyaiguina 'igu hilama gide.

⁴⁰"Tuta nage 'oina 'eguma loheya 'eluwa tanoha, 'aigeda yatoe ma 'aigeda 'imiyamiya.⁴¹Wete 'eguma wahiwahine siteluwa si'e'ehalo, 'aigeda yatoe ma 'aigeda 'imiyamiya.

⁴²"Coinega wa'litayahi bwaibwaini, weyahina 'igu hilama 'ana tuta geya wasanapu.⁴³Ma wanuwatuhuyahi 'eguma taiya hada toniwagana 'isanapuya ma to tuta nihuwanu 'alona toyagaha 'iluhu 'ina hada, 'il'atububu bwaibwaina ma 'i'o'oyatola, ma sahena 'ina hada 'ibwalebawle.⁴⁴Coinega 'omi wete wa'atububu bwaibwaina, ma 'igu tuta hila weyahina wayamwegau, weyahina taugu Loheyaiguina 'igu hilama 'ana tuta geya wasanapu.

Topaihowao 'ausaladi ma galadi
(*Luke 12:41-48*)

⁴⁵"Topaihowa 'ausaladi ma sanasanapuidi 'idi mumuga bewa gide: Ceguma taiya tauna 'ina bada 'ihesinuweya ma hada 'il'itayahi ma topaihowao 'adi 'e'ahai 'i'ebwaedi sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya,

⁴⁶ 'abwa 'eguma badaina 'ihilama ma 'ina topaihowaina 'iloba 'ipaipaihowa dumwalu, nata weyahina 'iyaliyaya ma 'oina 'igwae, ⁴⁷ 'Cino pahowa 'ausaladi weyahina yayaliyaya, 'oinega ginaula mabwaiyadi 'adi loina ya'ebwaego ma 'uloina.'

⁴⁸ "Ma hesi 'eguma topaihowa 'imumuga galana ma 'iboinamo 'oina 'igwae, 'Cigu bada 'abwa 'iheheboi,' ⁴⁹ ma 'ihegaina ma 'iyanao 'isapi dadanedu ma 'i'ai hedahedade, nuwana 'inuma hedahedade toheyauyaule ba'idanao, ⁵⁰ ma 'oinega 'ina bada 'eguma 'ilohe'ateyohoyama ma 'ina pahowa galana 'i'italobadi, ⁵¹ nata hadega 'ipa'i ma maisa galana 'i'ebwae to'abowao 'idi tupwa, nage 'oina sidou ma sihesala'i'ita, muya 'oinega".

Gwae hegehegedi wahiwahine nima luwaluwa

25 ¹ Ma Yesu 'ihewaediya wete, 'igwae, "Yehoba 'ina loina bewa gide: wahiwahine site teni 'idi mayale si'ewediya ma sitauya tohai meloheyana sabi helatuina 'ina hai guyaina weyahina. ² Coidiyega site paibi yauyauleidi ma site paibi sanapudi. ³ Toheyauyauleyedi 'idi mayale geya 'ana we'aha 'ana lohepoi si'ewa, ⁴ ma hesi taudi tosanapuwedi ma'idi we'aha 'ana lohepoi 'idi botolo* 'oidiya si'ahalidiya 'idi mayaleyo ba'idanao.

⁵ "Ma tohai meloheyana 'iheboiya, 'oinega mabwaiyadi siloloyamwana ta si'eno siniediya. ⁶ Coinega nihuwanu gamwana loheya 'aigeda 'ibwauwa, 'igwae, 'Tohaiina bewa 'ilatu pwaima, watoholo ma tayo'o. ⁷ Coinega wahiwahineyedi mabwaiyadi sitoholowa, ta 'idi mayale si'atububudiya. ⁸ Coinega wahiwahineyedi yauyauleidi 'iyadiyao 'oidiya si'ahwanoiya, sigwaeya, 'Ciyamayao, mayale 'ana we'aha tupwana wa'ebwaemai, weyahina 'ima mayale nata sigibo.'

⁹ "Ma sanapudiyedi sigwaeya, 'Nuwana geya 'ima we'aha sawasawahina ma tupwana 'a'ebwaegomi, 'oinega 'omi watauya tohegimwaneyao 'oidiya ma 'imi mayale 'adi we'aha wagimwanedi.'

¹⁰ "Coinega sitauya sabi gimwane, ma tohai 'ilatuma, ta taudi si'atububu pwaiya ba'idanao siluhuwa hai 'e'ahaina weyahina, ma 'ahwa 'eda sigududiya. ¹¹ Mulyetega 'iyadiyao gimwaneyega sihilama ma sigwaeya, 'Bada, 'eda 'uso'e ma 'aluhuwa.' ¹² Ma 'idi gwae 'ihemaiseya, 'igwae, 'Comi hali boda, geya yasanapugomi.'

¹³ "Coinega sawasawahimi wa'itayah, weyahina sabweloina, nuwana tutaina yalohihilama, geya wasanapu.

Bada 'ina 'ebwaya 'ina topaihowa 'oidiya
(Luke 19:11-27)

¹⁴ "Yehoba 'ina loina wete gide 'eguma 'aigeda bada nata 'itauya hali tupwa, ma 'ina topaihowao 'ibwauwedima, ma 'ihewaediya ma 'abehega 'ina tobwatobwa si'itayah.

¹⁵ “Ma 'aigeda 'ina mane 'ina topaihowa 'i'ebwaeya 'ana baibaiwa paibi handeledi kina, ma loheya heluwena tu handeledi kina, ma loheya hetoina handeledi kina, weyahina 'ina 'ebwaya 'oidiya taudi 'aigeda 'aigeda 'idi waiwai gide. Ma muliyetega badaina 'i'ebesinediya ta 'itauya.

¹⁶ “Coinega loheyaina tauna ma'ina paibi handeledi kina 'ina bada 'ina maneina 'i'ewediya, ta 'oidiyega 'ihepaihoweya, ta 'adi loheposeyana paibi handeledi wete 'ilobedinya. ¹⁷ Loheya heluwena wete gide 'ina tu handeledi kinaedi 'ihepaihowediya ta 'oidiyega 'ina bada 'ina mane 'ana loheposeyana tu handeledi wete 'ilobeya. ¹⁸ Ma loheya hetoina, tauna ma'ina handeledi kina, 'i'eweya ta bale'u 'i'eliya, ta 'ina bada 'ina maneina 'idahweya 'alona.

¹⁹ “Ta tuta dudulena mulina 'idi bada 'ihilama, ta 'ihesilalediya 'idi pahowa 'adi maisa weyahidi. ²⁰ Ma loheya 'ina mane paibi handeledi kina 'inaoma, ta 'ana loheposeyana paibi handeledi kina wete 'i'ewedima, ta 'igwaeya, ‘Bada, paibi handeledi kina 'u'ebwaegauwa ma 'ana loheposeyana paibi handeledi kina wete yalobeya, ta bewa.’

²¹ “Ma badaina 'igwaeya, ‘Causala, 'owa topaihowa bwaibwaina ta dumwaluna. Cuhetapewa pwaiya ginaula 'i'iudi 'oidiyega, 'oinega 'a loina ginaula madoudi weyahidi ya'ebwaego, ma wete 'igu yaliyaya bewa 'oina 'umiyamiya.’

²² “Mulyetega loheya heluwena ma'ina tu handeledi kina 'ilatuma, ta 'ana loheposeyana tu handeledi kina wete 'i'ewedima, ma 'igwaeya, ‘Bada, tu handeledi kina 'u'ebwaegauwa ta 'ana loheposeyana tu handeledi kina wete yalobeya, ta bewa.’

²³ “Coinega badaina 'igwaeya, ‘Causala, 'owa topaihowa bwaibwaina ta dumwaluna, 'uhetapewa pwaiya ginaula 'i'iudi 'oidiyega, 'oinega 'a loina ginaula madoudi weyahidi ya'ebwaego, ma 'owa wete 'igu yaliyaya bewa 'oina 'umiyamiya.’

²⁴ “Eeta loheya hetoina ma'ina handeledi kina 'inaoma, ma 'igwaeya, ‘Bada, yasanapugowa 'abehega 'owa loheya pa'aliu, ma 'ino wasawasa 'u'ewa'ewa hali tomota 'idi paihowa 'oidiyega, ²⁵ 'oinega yamatautegowa, ta 'ino handeledi kinaina bale'u 'alona yadahweya, ta 'ino mane bewa.’

²⁶ “Ma badaina 'iheliyeya, 'igwae, ‘Topaihowa galau ta tologwahata 'owa, 'usananapugauwa 'abehega 'igu wasawasa ya'ewa'ewa hali tomota 'idi paihowa 'oidiyega, ²⁷ 'eguma 'igu mane banika* 'oina 'uda laguya, beno tutaina yahilama ma 'ana lohepoi yaloba! ²⁸ Ta 'ina 'ali'eyao 'oidiya 'igwaeya, ‘Cigu handeledi kina 'oinega wa'ewa, ma loheyaina tauna loheposeyana madouna 'ilobeya 'oina wa'ebwae. ²⁹ Weyahina 'eguma taiya 'ana hegugeguyai 'iloheposeyane, 'ana loheposeyana wete 'iloba, ma 'imadou; ma 'eguma taiya geaya 'iloheposeyane, to'aha 'oina 'imiyamiya 'oinega 'abwa si'ewa yahule.’

³⁰ “Coinega 'ina 'ali'eyao 'ihegwaedi ma topaihowa galanaina siula latuhe 'atamana gugyou tupwaina 'oina, ma nobwa tomota ma'idi muyamuya sidoudou ma sihesala'i'ita ba'idanao.

Yesu bale'u mabwaiyadi 'abwa 'iloinaedi

³¹“Cabwa taugu Loheyaiguina, ma'igu wasawasa 'asi'asilalaina, ma ma'igu aneloseyao 'alatuma, ma 'oinega 'igu wagahata wasawasa 'oina yamiyatoi sabi loina, ³²ma 'ebeloina bale'uwa mabwaiyadi tomotaedi mataguwa sihe'autedima, ma yawatahidi gide sipi* 'adi to'itayahina 'iwatahidi goti* 'oidiyega, ³³ma sipi yalagu wasiyedi 'igu 'ebeulega ma goti 'igu 'adigeyegeyega. ³⁴Ma 'oinega tololina taugu taudi 'igu 'ebeula 'oina yahegwaedi ma yagwae, ‘Comi Tamagu 'ina helauwega wayaliyaya, wanaoma ma 'imi 'ebeloinaina wa'ewa, beno bale'u 'ana hemasalahahohau 'oinega 'i'atububuya weyahimi. ³⁵Weyahina 'omi mwalo yagomaleya ma wahe'aigauwa, ma wete tani'ogu 'iyahala ma we'aha wa'ebwaegauwa, yahesugalagala 'imi 'asa ma wabwauwegauwa 'imi hada, ³⁶ma wete geya 'agu 'ale'omo ma wahe'otegauwa, wete yalohala ma wabo'enegauwa, ma wete deli 'oina yamiyamiya ma wabo'enegauwa.’

³⁷“Coinega todumwaluwedi 'oiguwa sigwae, ‘Bada, to tutahede 'a'litegowa ma 'a gomale ma 'ahe'aigowa, nuwana tani'ou 'iyahala ma we'aha 'a'ebwaegowa, ³⁸nuwana 'uhesugalagala 'ima 'asa ta 'abwauwegowa 'ima hada, nuwana geya 'a 'ale'omo ma 'ahe'otegowa, ³⁹nuwana ma'a lohala, nuwana deliya 'umiyamiya ma 'abo'enegowa?’

⁴⁰“Coinega yagwae 'oidiya, ma yagwae, ‘Moisa, 'eguma taiya 'owa 'iyagwao 'i'iudi 'aigeda 'oidiyega 'u'abihete, beno taugu wete 'u'abihetegau.’

⁴¹“Ma taudi 'igu 'adigeyageya simiyamiya yahegwaedi, ‘Comi togala wa'ebesinegau, ma watauya 'aiwe ninima hatayana 'oina, tauna Yehoba 'i'atububuya Tomudulele* ma 'ina bodoa weyahidi. ⁴²Weyahina mwalo ma'agu gomale ma geya wahe'aigau, wete tani'ogu 'iyahala ma geya 'aigeda wete we'aha wa'ebwaegau, ⁴³ma yahesugalagala 'imi 'asa ma geya wabwauwegau 'imi hada, ma geya 'agu 'ale'omo ma geya wahe'otegau, wete yalohala ma wete deliya yamiyamiya ma geya wahabo'enegau.”

⁴⁴“Muliyetega taudi gwae bewa sihemaise, ma sigwae, ‘Bada, to tutahede 'a'litegowa ma'a gomale, nuwana tani'ou 'iyahala, nuwana 'uhesugalagala, nuwana geya 'a 'ale'omo, nuwana 'ulohala, nuwana deliya 'umiyamiya, ma geya 'alemego?’

⁴⁵“Ma yahegwaedi, ‘Moisa, tutaedi 'oidiya 'eguma tomota 'i'iudi bewa 'aigeda geya wa'abihete, beno 'oina geya walemegau.’ ⁴⁶Coinega taudi sitauya muya hataya 'oina, ma todumwalu hesi yawasi hataya siloba.”

**Babada nuwanuwadi ma Yesu silohe'amasi
(Maki 14:1-2; Luke 22:1-2; Yoni 11:45-53)**

26 ¹Yesu 'ina he'itaedi bewa 'ilosalohiya, ma 'ana tomuliyao 'ihewaediya, ²'igwaeya, “Wasanapuya sabwelo 'eluwa ma

Hataona Guyaina tapaihowa, ma 'oinega taugu Loheyaiguina 'agu toteba 'i'ebwaegau 'agu 'alehao 'oidiya, ma kelose 'oina silohe'amasigau."

³Coinega topwaoli madoudi ma meIsileli 'idi babadao si'eto'autama Kaiyapa 'ina hada madouna 'oina, tauna topwaoliyedi 'idi bada madouna.

⁴Ta babadaowedi taudimo siloina ma 'abehEGA 'abowEGA Yesu si'abiyahi ma silohe'amasi, ⁵ta sigwaeya, "Sahena guyai 'alona Yesu ta'abi'abiyahi, 'amuge ta tomota sigamwasowala ma silo'aleha 'oida."

Wahine Yesu 'iheholioya 'asa Bedani 'oina

(Maki 14:3-9; Yoni 12:1-8)

⁶Tutaina Yesu Bedani 'oina 'imiyamiya, Saimoni 'ina hada. Tauna mwalo tolepelu 'aigeda. ⁷Coinega 'aigeda wahine ma'ina holowa 'ilatuma, ma holowaina 'ana maisa madouna, ma botolo bwebwe'ana hedade 'oina sisiweya. Yesu 'abwa hadai 'i'ai'ai, ma wahineina 'ilatuma ta holowaina Yesu debana 'isiweya.

⁸Ma Yesu 'ana tomuliyo si'iteya, ta wahineina silomugiyeya, sigwaeya, "To'aha weyahina holowa 'imudaliya? ⁹Cilobwaineya ma holowaina 'igimwaneye, ma maisa madouna 'i'ewa, ma 'iheguyai tohewewelohe 'oidiya."

¹⁰Ma Yesu 'idi gwaeina 'isanapuya ta 'ihewaediya, 'igwae, "Sahena walolomugiye wahine bewa, 'ina paihowa 'oiguwa bwebwe'ana hedade.

¹¹Toheweweloheyedi wagwaegwaenedi tuta mabwaiyana simiyamiya deimiya, ma hesi taugu geya tuta dudulena ba'idamiu tamiyamiya.

¹²Wahine bewa 'iheholowa pwaigauwa wahigu 'ana lagu galihia weyahina. ¹³Yagwae moisa 'oimiya, 'abwa wasagu tomota si'oteteli bale'u mabwaiyana 'oina, ma wahineina 'ina paihowa 'oiguwa wasana wete si'oteteli."

Yudasa 'itagwala ma Yesu 'itebaei

(Maki 14:10-11; Luke 22:3-6)

¹⁴Ma Yesu 'ana tomuliyo 'aigeda sanina Yudasa Isakaliyota 'itauya topwaoli madoudi 'oidiya, ¹⁵ma 'ihewaediya 'igwae, "Cehisa maisa nata wa'ebwaegau, 'eguma Yesu 'oimiya yatebaeyawa?" Ta mane siliba 'ana baibaiwa teti si'ebwaeya. ¹⁶Coinega Yudasa tuta bwebwe'ana 'iyamweya ma 'abehEGA Yesu 'oidiya 'itebaei ma si'abiyahi.

Hataona 'aiina sipaihoweya

(Maki 14:12-21; Luke 22:7-14, 21-23; Yoni 13:21-30)

¹⁷Hataona* 'aiina beledi daisina, geya 'ana 'abihesesehamo* si'ai'ai. Ta Hataona 'aiina 'ana sabwelo nugeta 'oina Yesu 'ana tomuliyo tupwadi 'oina sinaoma ma sigwaeya, "Bada, ta'eha 'oina nuwanuwau ma Hataona 'e'ahaiina weyahiu 'a'atububu?" ¹⁸Coinega Yesu 'igwaeya, "Watauya

Yelusalema ma 'igu 'ahwanoi 'aigeda loheya 'oina wahepwaila, wagwae, 'Cima tohe'ita 'ina gwae bewa gide, 'abehega "Cigu tuta 'ilatu pwaiya ma nuwanuwagu ma 'ino hadai Hataona 'aiina ma'agu tomuliyao 'a'ai."'"
 19 Ta tomuliyaeda Yesu 'ina gwaeina simuliyeya, ta loheyaina 'ina hada Hataona 'aiina si'atububuya.

20 Coinega lahilahiya Yesu ma'ana tomuliyao site tuwelowedi siluhuwa ta 'e'ahaiina si'aiya. 21 Ma 'idi 'aiina 'oina Yesu 'igwaeya, "Ciyagwao, yagwae moisa 'abehega 'aigeda 'oimiyega nata 'itebaegau." 22 Ma Yesu 'ina gwae bewa weyahina sinuwagala moisa, ta 'aigeda 'aigeda Yesu 'oina 'ihesilala 'igwaeya, "Bada taiya tauna? Nuwana taugu?"

23 Ma Yesu 'ihewaediya, "Loheyaina tauna ba'idagu gaeba 'aigeda 'oinega 'a'ai'ai, tauna nata 'itebaegau. 24 Taugu Loheyaiguina 'abwa yatautauya 'edaina mwalo Buki He'asisi 'oina sihepwaila nugeteya, ma hesi 'agu totebaina 'atemuyamuyaina, ma bwebwe'ana 'eguma mwalo sahena sinana 'ihehenatune."

25 Coinega 'ana toteba Yudasa 'ihewaediya, "Bada to loheya tauna? Nuwana taugu?" Ta Yesu 'igwaeya, "Cugwae pwaiya bo'i."

Bada 'ina 'ai

(Maki 14:22-26; Luke 22:15-20; 1 Kolinita 11:23-25)

26 Si'ai'ai ma Yesu 'e'ahai 'i'eweya ta weyahina 'igwae helauwa, ma 'i'abihisiya ta 'ana tomuliyao 'i'ebwaediya, 'igwaeya, "Bewa wahigu wa'ewa ma wa'ai."

27 Ma waini* mabiyona wete 'i'eweya, ma weyahina 'iloyauwedowa Yehoba 'oina, ma 'i'ebwaediya, ma 'igwaeya, "Mabwaiyami wanuma. 28 Bewa bweyahigu, loina hauhauna weyahina, 'idaudau tomota mabwaiyami 'imi puiyao 'adi 'ebe nuwasam weyahina. 29 Ma yahegwaeomi tuta bewa ma mulina waini bewa geya'abwa 'oinega yanumanuma hila ta 'ana siga 'omi ba'idagwao waini hauhauna tanuma Tamagu 'ina tupwa."

30 Coinega wali 'aigeda siwaliyeya ta silatuwa, ma sihaneya 'oya Olibe 'oina.

Yesu 'ihewaile latuwa 'abehega Pita 'imwehihiye

(Maki 14:27-31; Luke 22:31-34; Yoni 13:36-38)

31 Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Nata nihuwana mabwaiyami wadena sinegau, gide Buki He'asisi 'ina hepwaila 'igwaeya,

'To'itayahina sipi yalohe'amasi ma sipi silelewana.'

32 Ma taugu 'igu toholo hila mulina Galili 'oina yatautauya, ta 'omi muliguwega wanaowa."

33 Coinega Pita 'i'apulagata ma 'igwaeya, "Nata mabwaiyadi sidena sinego ma taugumo ba'idau."

³⁴ Ma Yesu Pita 'ihegwaeya, "Yagwae moisa, nihuwananata, muliyetega 'abwa 'am'am 'idou, ma 'owa matoi 'uuahalegau."

³⁵ Ma Pita 'igwaeya, "Bada, sahena hede yauhauhalego! Ceguma silohe'amasigo taugu ba'idau wete silohe'amasigita." Tomuliyao mabwaiyadi wete gide sihehegwaegwae.

Gedesemani 'oina Yesu 'i'ahwanoi
(*Maki 14:32-42; Luke 22:39-46*)

³⁶ Eeta Yesu 'ana tomuliyao ba'idanao sihapwesa tupwa sanina Gedesemani, ma 'ihewaediya, 'igwae, "Cebwa wamiyatoi ma yanao nobwa tupwaina ya'ahwanoi Tamadai 'oina," ³⁷ma hesi sitetoiyedi ba'idanao 'itoediya, taudi Pita ma Sebedi natunao, ma 'inuwagal madouna, nuwana 'isiwapa, ³⁸'ihewaediya 'igwae, "Yanuwagal madouna, gide 'abwa ya'amasa, 'ebwa wamiyamiya, wa'o'oyatola ma ba'idagwao ta'ahwa'ahwanoi." ³⁹Ma 'ihanaowa tupwana ta 'ibe'usuluwa, 'i'ahwanoi, 'igwaeya, "Tamagu yo, 'eguma sawasawahina muyamuya biyoina bewa 'oiguwega 'u'ewa ma geya'abwa yanumanuma, ma hesi geya'abwa 'igu nuwatuhuwega, 'owa tuwa 'ino nuwatuhu gide 'upaihowe."

⁴⁰ Cigumwala, ma 'ihilama 'ana tomuliyao 'ilobediya si'enosinediya, ma Pita 'ilohanohanoya, 'ihewaeya, 'igwae, "Geya sowana sauga 'i'iuna tuwa wa'o'oyatola ma wa'abihetegau. ⁴¹Hede wa'o'oyatola wa'ahwa'ahwanoi 'abehega sahena waluhuluhu 'ebe tohona 'oina. Yaluyaluwami nuwanuwana ma hesi wahimi siwe'a."

⁴² Cigumwala, 'ihanaowa wete, 'i'ahwanoi, 'igwae, "Tamagu yo, 'eguma geya sowana muyamuya biyoina 'u'ewa, ma 'eguma 'ino nuwatuhu gidemusa, tuwa yanuma."

⁴³ Eeta 'ihilama wete 'ana tomuliyao wedi 'ilobediya wete si'enosinediya, weyahina mata'eno'eno 'i'ewa pwaidiya. ⁴⁴Coinega 'i'ebesinediya 'ebwa, 'inaohila ma 'i'ahwanoi matoina, gide nige 'i'ahwanoi 'esa.

⁴⁵ Cigumwala, 'ihilama tomuliyao wedi 'ihewaediya, "Bwebwe'ana wa'eno'eno, wa'aiyawasi. Cigu sauga 'ilatu pwaima, ma 'agu totebaina nata taugu Loheyaiguina 'itebaegau togalagalaedi 'oidiya. ⁴⁶Watoholo, tatauya, wa'ita 'agu totebaina 'ilatu pwaima."

Yesu si'abiyahiya
(*Maki 14:43-50; Luke 22:47-53; Yoni 18:3-12*)

⁴⁷ Cabwa Yesuina 'ihewaegwae, ma Yudasaina ma 'ina boda baibaiwadi sihapwesama ma'idi 'ebe 'alehao ma ma'idi wepasi. Weyahina topwaoli madoudi ma tomota 'idi babadao sihewasaedima Yudasina ba'idanao, ma Yudasaina Yesu 'ana tomuliya, sitetuvelo 'aigeda 'oidiyega,

⁴⁸ ma Yudasaina nige 'ebehe'ita 'ihesumanediya, 'igwae, "Wa'ita 'eguma taiya ya'atusapwali, beno loheyaina wa'abiyahi," ⁴⁹ ma 'idumwaluwa Yesu 'ilatusapwaliya, ta 'igwaeya, "Yauwedo Bada."

⁵⁰ Ma Yesu 'igwaeya, "Ciyagu, togidega 'ino naoma?"

Cigumwala, ma sitauyama Yesu si'abiyahiya.

⁵¹ Si'abi'abiyahi ma 'iyana 'aigeda 'ina 'elepa 'aleha 'ilisiloloya ma tolo'aleha 'aigeda 'ihunuya ma tenana 'i'upwa yahuleya. Loheyaina topwaoli madouna 'ina topaihowa 'aigeda.

⁵² Ma Yesu 'ihegwaeya, "Tuwa, 'ino 'ebe 'aleha 'ulagu hila 'ina 'ebemiya, 'eguma talolo'aleha, 'abwa 'elepa 'aleha 'oinega ta'amasa. ⁵³ Ma hesi wada sanapu 'abehega sawasawahina yada 'ahwanoi Tamaguina sauga bewa ma 'ida 'ebwaegau 'ina aneloseyao 'idi bodaqtausani ma tausaniyao sabi 'abihetegau. ⁵⁴ Ma hesi ginaula bewa mabwaiyana silatulatu 'abehega to'aha mwalo Buki He'asisi 'oina silelediya weyahigu silatuwa."

⁵⁵ Nage 'oina Yesu bodaedi 'ihesilalediya, 'igwae, "Taugu 'abehega toyagaha 'awa, ta ma'imi 'ebe 'aleha ta ma'imi wepasi walatuma wa'abiyahigau. Ma togidega ma mwalo Hada He'asisi 'oina yamiyamiya, tomota 'oidiya yahehe'ita ta geya wada 'abiyahigauwa? ⁵⁶ Ma hesi bewa gide wapaihowa 'esa ma 'abehega togidega palopitaowedi mwalo weyahigu silelediya ma sauga bewa silatuma."

Eema 'ana tomuliyao mabwaiyadi si'ebesineya ma sidena.

Yesu sitoeya toloinao 'oidiya

(Maki 14:53-65; Luke 22:54-55, 63-71; Yoni 18:13-14, 19-28)

⁵⁷ Tolo'alehaowedi Yesu si'abiyahiya ma sitoeya topwaoli madouna Kaiyapa matana, nage 'oina loina 'ana tohe'itao ma babadao si'eto'autama. ⁵⁸ Ma hesi Pita 'ana muliya tupwana bwaga, ma siluhuwa Topwaoli Madouna 'ina 'asa, ma Pitaina wete 'iluhuwa 'imiyatoiya Topwaoli Madouna 'ina topaihowao ba'idanao. Cina nuwatuhu 'abehega Yesu 'ana loina 'ihesagohe ma 'i'ita.

⁵⁹ Eeta topwaoli madoudi ma toloinao baibaiwadi nuwanuwadi Yesu 'ina pui siloba ma 'abehega 'ina 'amasa siloine, 'oinega si'ebe'ebesa tohe'ewao 'abo'abodi, ⁶⁰ ma baibaiwadi sihehe'ewa Yesu 'ina puiyao weyahidi, ma geya 'eta 'ina pui siloba. Eema 'ebelosaloha 'oina siteluwaedi sinaoma, ⁶¹ sigwaeya, "Yesuina 'ina gwae 'ahesagoheya 'abehega sowasowana Yehoba 'ina Hada He'asisi 'iligehi yahule ma sabwelo 'etoi 'oidiya 'i'abihila."

⁶² Coinega topwaoli madouna 'itoholowa, Yesu 'ihesilala 'igwaeya, "To'aha 'ino he'isa 'idi he'ewa bewa weyahiu?"

⁶³ Ma Yesu tuwa 'ihehenonomo.

Ma topwaoli madouna 'ihesilala, 'igwaeya, "Yehoba miyamiya hatayana matana 'uhe'isa moisa, togidega 'owa Keliso, Yehoba Natuna, bo geya."

⁶⁴ Ma Yesu 'igwaeya, "Cino gwaeina gidemusa. Ma wete yahegwaegomi beno 'abwa taugu Loheyaiguina wa'itegau Tohewaiwaina 'ina 'ebeulega yamiyatoi sabi loina, ma wete 'igu hilama wa'ita galewa yaloha debadiya."

⁶⁵ Bewa 'oina topwaoli madounaina 'ihegamwagamwaguwa ma tauna 'ana 'ale'o 'i'igaliya, 'igwaeya, "Yesuina bo'i Yehoba 'isinaliya. Geya sowana tohe'ewa wete sihehegwaegwae, weyahina Yesuina 'ina gwae gala hedadena tahesagoha pwaiya. ⁶⁶ Togidega 'imi nuwatuhu?"

Ma mabwaiyadi sigwaeya, "Sowasowana ma 'i'amasa."

⁶⁷ Coinega tupwadi manina si'esoheya, ma tupwadi sisapisapiya ta sihehesilala, ⁶⁸ sigwaegwae, "Cabehega 'owa Kelisoina, ma sowasowana 'uhesumane gide palopita ma 'uhegwaemai taiya 'isapigowa."

Pita Yesu 'imwehihiya

(Maki 14:66-72; Luke 22:56-62; Yoni 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ma hesi Pitaina 'atamana 'imiyatoiya ta 'i'e'ebubuna, ma gumalaulau topaihowa 'itauya 'oina 'ihegwaeya, "Cowa Yesu gwama Galiliina mwalo ba'idau wamiyamiya, 'awa?"

⁷⁰ Ma Pitaina tomotaedi matadiya 'imwehihiya, 'igwae, "Cino gwaeina huhuna geya yada sanapuya."

⁷¹ Coinega Pitaina 'ihapwesa tupwana, ma 'aigeda wete gumalaulau 'i'iteya, ma 'iyanao nobwa 'ihegwaediya, 'igwae, "Bewa loheyaina mwalo Yesu gwama Nasalataina ba'idana simiyamiya."

⁷² Ma weteyage Pitaina 'i'eta'ota'oluluwa 'imwehihiya, 'igwae, "Loheyaina geya yada sanapuya."

⁷³ Sauga 'i'iuna ma tupwadi to'ebubunaedi Pita deina sinaoma ma sigwae, "Moisa tuwa, 'owa Yesu 'ana tomuliya 'aigeda. Cino gwaeina meGalili 'idi gwae gidemusa."

⁷⁴ Ma hesi Pitaina ma'ina gwae galana 'ibwauhaneya, 'i'eta'ota'oluluwa, 'igwae, "Loheyaina geya yasanapu." Ma sauga bewa 'oina 'am'am loheyana 'idouwa, ⁷⁵ ma Pitaina 'inuwatuhuya Yesu 'ina gwaeina 'abehega "Mulyetega ma 'am'am 'idou ma 'owa matoi 'umwehihiyegau."

Cinuwatuhuya, ma'ina nuwagala 'ihapwesa, ta 'idouwa madouna.

Yesu 'ina yatala Pailato matana

(Maki 15:1; Luke 23:1-2; Yoni 18:28-32)

27 ¹ Gona 'i'adaleya, topwaoli madoudi ma babada mabwaiyadi siloina Yesu weyahina, nuwanuwadi 'abehega silohe'amasi.

² Coinega Yesu nimana sipaidiya ma sitauyeya toloina madouna Pailato 'oina, ma 'abehega Pailatoina 'ida loina.

Yudasa 'ina 'amasa

³Ma Yudasaina 'isanapuya 'abehega Yesu 'i'iuna ma silohe'amasi, 'inega 'inuwabuiya, ta 'ina mane siliba teti 'ihilediya topwaoliyao ma babadao 'oidiya, ⁴ta 'igwae, "Yalopuiya, weyahina loheya bwebwe'ana 'oimiya yatebaeya." Ma sigwaeya, "Beno geya 'aigeda to'aha 'oima, ma 'owa tuwa weyahiu 'unuwanuwatuhu."

⁵Coinega mane tetiyedi 'iula suluhedi Hada He'asisi 'alona, ma 'ihapwesa ma 'itauya, ma balaeyega 'ani'ona 'ididi heyapasiya, ta 'i'amasa.

⁶Ma topwaoliyedi maneyedi sihegogonediya, ta sigwae, "Geya sawasawahina ma Yehoba 'ana helau 'oina talagulagu, weyahina mane bewa loheya 'ana lohe'amasa maisana." ⁷Coinega siboidimo siloina ma maneina 'inega 'aigeda to'abi walata 'ina bale'u 'aigeda sihemaiseya, ma 'abehega bale'uina taumanao 'adi galih. ⁸Coinega bale'uina sibwauweya, "Bweyaha bale'uina", ma saninaina 'abwa 'imiyamiya. ⁹Nage 'oina to'aha palopita Yelemaiya 'igwae nugeteya 'ihapwesa, weyahina mwalo Buki He'asisi 'oina sileleya 'abehega,

"MeIsileli tauna 'ana maisa sibwauweya, beno dimwa siliba 'adi baibaiwa teti, ta maneyedi si'ewedima. ¹⁰Ma 'inega to'abi walataina 'ina bale'u sihemaiseya, gidemusa 'ida Bada 'ihemataluwegauwa."

Pailato Yesu 'ihesilaleyia

(Maki 15:2-5; Luke 23:3-5; Yoni 18:33-38)

¹¹Coinega Yesu Pailato matana sihetoholoya, tauna tololina madouna, ma Pailatoina Yesu 'ihesilaleyia, 'igwae, "Cuhepwaila, 'owa meYudiya 'idi kini, 'awa?" Ma Yesu 'igwaeya, "Beno 'ugwae pwaiya." ¹²Coinega topwaoli madoudi ma babadao Yesu sihe'eweya Pailato matana, ma Yesu geya 'aigeda to'aha 'ihehemaise. ¹³Ma Pailato 'igwaeya, "Togidega, hepwaila bewa 'a he'ewa weyahidi 'uhesagoheya?" ¹⁴Ma Yesu geya wete 'ihemaise, ma tuwa 'ihehenono, 'inega Pailatoina nuwana 'ihewanopwanowa madouna.

Pailato 'iloina ma Yesu silohe'amasi

(Maki 15:6-15; Luke 23:13-35; Yoni 18:39–19:16)

¹⁵Bolime 'aigeda 'aigeda 'oidiya, Hataona Guyaina 'oina tololinaina 'ina mumuga beno deliyega 'aigeda loheya 'ilihasi ma 'ilatu, 'eguma taiya boda sihesinuweya. ¹⁶Ma tuta nage 'oina 'aigeda loheya deliya 'imiyamiya, sanina Balaba, tomota mabwaiyadi sisanapuya 'abehega tauna togala madouna. ¹⁷Coinega tomota mabwaiyadi si'eto'autama Pailato 'oina, ma Pailato 'ihesilalediya, 'ihegwaediya, "To loheya nuwanuwami ma weyahimi yalihasi?

Balaba? bo Yesu tauna sibwauweya To'abihetena?" 18 Weyahina Pailato 'isanapuya 'abehega he'ipi'ipiyega Yesu sitebaeya sabi lohe'amasina.

19 Ma wete tutaina 'abwa Pailato yatala 'ipaipaihowa, ma mwanena wasa 'ihetuneyama ma 'igwaeya, "Sahena wete to'aha 'uloinae loheya beno bwebwe'ana. Weyahina nige yanihiyeya, ta 'ebe matauta madouna 'oiguwa."

20 Ma hesi topwaoli madoudi ta babadao tomota sibo'a heyahayabadi ma 'abehega si'ahwanoi Pailato 'oina ma Balaba 'ilihasi 'oidiya ta Yesu silohe'amasi. 21 Coinega toloinaina 'ihesilalediya, 'igwaeya, "Siteluwa 'oidiyega taiya nuwanuwami ma weyahimi yalihasi." Coinega sigwaeya, "Balaba."

22 Ma Pailato 'igwaeya, "Ma togidega yaloina 'ese Yesu tauna sibwauweya To'abihetena?" Coinega mabwaiyadi sigwaeya, "Kelose 'oina tada tutuhepa'ine!"

23 Ma Pailato 'ihegwaediya, "To'aha hede 'ina pui, ma 'oinega 'abehega 'amasa 'iloba?" Ma sibwau 'aso'asona, sigwaeya, "Kelose 'oina tada tutuhepa'ine!"

24 Coinega Pailato 'isanapuya 'abehega geya 'ina waiwaimo, ma boda sihe'ohe'ohe 'ana 'oleya 'abehega nata siheganina ma sihe'upwa. Coinega we'ahega nimana 'ibuyoya bodaedi matadiya, ma 'igwae, "Sahena wete to'aha yaloiloina loheya bewa bwebwe'ana 'ina 'amasa weyahina, ma wabimo wada loina."

25 Ma boda mabwaiyadi sigwaeya, "Bwebwe'ana! Tauma 'ada loina, ma 'ana maisa 'ada loba, tauma, ma mehau sihanehanema 'oidiya wete."

26 Coinega Pailato 'idi gwae 'ihesagoheya, ta Balaba 'ilihasiya, ma wete 'ina tolo'alehao 'iloinaediya ma Yesu balaeyega sisapi, ma muliyetega 'abwa situtuhepa'i kelose 'oina.

**Tolo'alehao Yesu silo'aleheya
(Maki 15:16-28; Yoni 19:2-3)**

27 Coinega toloinaina 'ina tolo'alehao Yesu sisapiya, ma siluhuweya 'idi hada madouna 'alona, ta 'idi boda mabwaiyadi sibwau he'autedima Yesu 'oina,

28 ma 'ana 'ale'owao sihalolodiya, ta 'ale'o wasawasa 'oinega sihe'oteya sabi lotuyae, 29 ma 'ana talatala talitali 'oidiyega sipaihoweya, ma debana silaguya, ma guna 'ina 'ebeula silaguya, ma wete matana si'etuluha ma silolotuyane, sigwaeya, "Yauwedо 'owa meYudiya 'idi kini, 'awa?" 30 Ma wete si'esoheya, ta 'ina guna si'eweya, ma 'oinega debana sisapiya.

31 Ta 'idi lotuyana 'igumwala, ma 'ale'o wasawasa 'oinega sihaloloya, ta tauna 'ana 'ale'owega sihe'wama hileya, ma sitoeya sabi hekeloseye.

**Yesu situtu hepа'ineya kelose 'oina
(Maki 15:21-32; Luke 23:26-43; Yoni 19:17-27)**

32 Yesu sihapweseya ma sitauyeya, ma 'edai Sailini loheyaina 'aigeda, sanina Saimoni, sihalobeya, ma siloineya ma Yesu 'ana kelose 'il'ahali.

³³ Ma Saimoniina 'i'ahala ta 'ana siga silatuwa Goligota tupwaina.
(Goligota, 'ana sanapu beno mwagu 'asaina.)

³⁴ Ta waini ma pase'uma sihebweliyeya ta si'ebwaeya, ma 'abehega sahena muya madouna 'ilotolotoho, ma hesi Yesu 'ilotohoyamowa ta 'ilogwahateya.

³⁵ Coinega, kelose bale'uwa silaguya ma Yesu 'oina situtu hepa'iya ma sihetohohoya, ma muliyetega topaihowaedi Yesu 'ana 'ale'o si'ewediya ma siguyaiyeya sibomo 'oidiya, ma 'idi heguyai 'e'opi'opi sipaihoweya gide kati, ma 'eguma taiya 'inugeta 'ana 'ale'o 'ida 'ewa. ³⁶ Muliyetega simiyatoiya ma sihehe'asine. ³⁷ Ma wete 'ana kelose tabwanina sileleya, "Yesu tauna meYudiya 'adi tololina." Beno 'ina 'amasaina lamuna.

³⁸ Wete toyagaha 'eluwa si'abi hekelosediya, 'aigeda Yesu 'ina 'ebeulega ma 'aigeda 'ina 'adigeyegeyega.

³⁹ Ma tomota tupwadi 'edai Yesu 'ana kelose 'oina silotuyana ma sihehenama, ⁴⁰ sigwae "Ca mudala! Cugwaeya 'abehega sawasawahiu ma Hada He'asisi 'uligehi ma sabwelo 'eto 'oina 'u'abihila. Hana 'uda 'etopelego 'uboi ma keloseyega 'usuluma, 'eguma 'owa Yehoba Natuna."

⁴¹ Wete gidemusa topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao ta babada Yesu silotuyaneya, ma sigwae, ⁴² "Hali tomota 'ilemediya, ma tauna 'ida 'etopele. Tauna 'abehega tupwa Isileli 'ana tololina. Hana keloseyega 'isuluma ma 'oinega tahemisae. ⁴³ Tauna 'abehega Yehoba 'ana tohemisa ma 'igwaeya, 'Taugu Yehoba Natuna.' Ceguma Yehoba nuwanuwana tauna, 'ida 'etolihasi, 'awa?"

⁴⁴ Ma toyagahaedi Yesu ba'idanao si'abi hekelosediya, taudi 'adi keloseyega sibwa'abala ma taudi Yesu siheliyeya.

Yesu 'ina 'amasa

(Maki 15:33-41; Luke 23:44-49; Yoni 19:28-30)

⁴⁵ Casudiladila ma lahilahi gogo mabwaiyana 'iguguyouwa. ⁴⁶ Ma lahilahiya Yesu 'enana madounega 'ibwauwa ma 'igwaeya, "Eli, eli, lamasabakitani!" Cana bui beno gide, "Cigu Yehoba, 'igu Yehoba, to'aha weyahina 'u'ebesinegauwa?"

⁴⁷ Ma tupwana tomota deina sitotoholo 'ina bwau sihesagoheya, ma sigwaeya, "Wahesagohe! Loheya bewa Ilaitiya 'ibwaubwauwe." ⁴⁸ Coinega 'aigeda 'oidiyega 'ipiliya ma balou 'i'eweaya, ma waini memaina 'oina 'ihepwaseya, 'oinega 'aigeda 'ai'aiwe matana 'ibadiyeya, ma 'ihe'etohaneheya Yesu 'ahwana, ma 'imala'u'uya.

⁴⁹ Ma loheyaina 'iyanao sigwaeya, "Tuwa tayamwayamwa, nuwana nata Ilaitiya 'ilatuma ma 'i'etolihasi."

⁵⁰ Ma Yesu 'enana madounega 'ibwau hila, ma yawasina 'igumwala.

⁵¹ Ma 'ale'oina* Hada He'asisi 'ana libu 'ilotaliliya tabwanega ma 'isuluwa duduna, ma mwani'ini'i 'ipiliya, ma da'ule madoudi si'emutumutudiya.

⁵² Ma wete galiha si'eso'ediya ma tohemisao tupwana baibaiwadi mwalo si'amasa wahidi sitoholo hila, ⁵³ ma Yesu 'ina toholo mulina taudi wete galihega sihapwesama, ma Yelusalema 'oina siluhuwa, ma tomota tupwana baibaiwadi 'oidiya sihapwesa.

⁵⁴ Ma tolo'alehaowedi ma'idi tohanugeta saugenina Yesu kelose 'oina si'lita'itayahiya, mwani'inil'i ma ginaula mabwaiyana si'itediya, ta simatauta madouna, sigwaeya, "Moisa, loheya bewa Yehoba Natuna."

Yesu 'ana lagu taona

(*Maki 15:42-47; Luke 23:50-56; Yoni 19:35-42*)

⁵⁵ Wahiwahine wete tupwana bwagebwagega si'e'ebubuna, taudi mwalo Galiliyega Yesu sihemuli tabubuweyama, ma 'ana sipaipaihowa.

⁵⁶ Caigeda sanina Meli Magidala, ma 'ina waliyesa tauna Yemesa ma Yosepa sinadiu, ma wete Sebedi natunao sinadiu.

⁵⁷ Lahilahiya 'aigeda Alimatiya loheyaina 'inaoma Pailato 'oina, tauna towasawasa ma wete Yesu 'ana tomuliya 'aigeda, sanina Yosepa. ⁵⁸ Ma Pailato 'oina wahina 'i'ahwanoiyeya, ma Pailato 'itagwala.

⁵⁹ Citagwala, ma Yosepa ma'ina hewahewaliyao Yesu wahina si'eweaya, ma 'ale'o wa'ewa'e'ena ma 'ehauna 'oinega siwaduhiya.

⁶⁰ Ma Yosepaina 'ana galiha hauhauna 'oina silaguya, ma galihina sipidiya gide duluhu 'alona. Ma da'ule madouna ma pwa'upwa'uwana 'oinega galihina 'ahwana silagu bodeya, ma muliyetega Yosepa 'itauya.

⁶¹ Ma Meli Magidala ma'ina waliyesa galihina deina simiyatoiya, ma sihehe'asine.

Galiha si'itayahiya

⁶² Ma Yesu si'abi hekeloseyeya meYudiya 'idi sabwelo 'atububu 'oina, 'oinega gona 'i'adaley, beno 'idi Sabati, topwaoli madouna ma Palisiyao bodaidi sitauya Pailato 'oina, ⁶³ ma sigwaeya, "Bada, to'aboina mwalo mayawasina 'imiyamiya 'ina gxae 'anuwatuhuya 'igwae, 'Sabwelo 'eto ma 'amasega yatoholo hila.' ⁶⁴ Coinega 'eguma sawasawahina, 'uloina ma galiha 'ana to'itayahinao si'itayah bwaibwaini ma 'ana siga sabwelo 'eto, tabu ta 'ana tomuliyo sinaoma ma Yesu wahina siyagahi ma sidene, ma tomota si'abowedi 'abehega 'amasega 'itoholo hila, ma 'oinega 'abo mulimuliyana 'abo nugetana 'ida gala sine."

⁶⁵ Ma Pailato 'ihewaediya, 'igwaeya, "Cimi to'ita yahinaowedi tolo'alehao simiyamiya, watauyedi ma galiha simiya loyamwa bwaibwaini."

⁶⁶ Coinega sitauya ma galiha 'ahwana 'ana loboda dimwaina wete sibwadeya, ma nobwa to'itayahinaedi sihalagudiya.

Yesu 'amasega 'itoholo hila
(Maki 16:1-8; Luke 24:1-12; Yoni 20:1-10)

28 ¹Sabati mulina gona 'i'adaleya wiki hauhauna 'ana sabwelo nugengetana 'oina, Meli Magidala ma'ina waliyesa sinaoma galihababi bo'ene.

² Ma mwani'ini'i madouna 'ipiliya, beno Bada 'ina anelose 'aigeda galewega 'isuluma, ta dimwa galihabahwanega 'ibuiwasiyey, ma 'oina 'imiyatoiya. ³Aneloseina 'ana 'ita gide namala, ma 'ana 'ale'o wa'ewa'e'ena moisa. ⁴Ma galihabahwanega 'itoholo anelose si'iteya ma simatauta madouna, 'oinega sitaiya ma sibe'uwa bale'uwa to'amasa gide.

⁵ Ma aneloseina wahiwahineyedi 'ihewaediya 'igwaeya, "Sahena wa'ate'ateyoho. Yasanasanapu 'omi Yesu tauna silohe'amasiya wabesebese. ⁶Tauna geysa 'ebwa, weyahina 'amasega 'itoholo pwaiya, gide mwalo 'ihewaegomiya. Wanaoma ma 'ina 'ebe'eno wa'ita gaugaulinamo, ⁷ma muliyetega watauya mwayamwayau ma 'ana tomuliyo wahegwaedi 'abehega Yesu 'amasega 'itoholo pwaiya, ma nata 'inugeta Galili 'oina, ma 'omi wamuliye, nage 'oina wa'ita. Beno tuwa."

⁸Coinega wahiwahineyedi ma'idi matauta, ma wete ma'idi yaliyaya, galihabahwa'ebesineya ma sipili mwayamwayauwa, 'abehega Yesu 'ana tomuliyo 'oidiya ginaula bewa sida hepwaile. ⁹Ma Yesu 'edai 'ilobediya ma 'iloyauwedowediya, ma sinaoma ma 'ahena sigitohodiya ma si'etuluha 'oina. ¹⁰Coinega Yesu 'ihewaediya, 'igwaeya, "Sahena wa'ate'ateyoho, ma hesi watauya ma 'iyagwao wahemataluwedi ma sitauya Galili 'oina, nage 'oina 'abwa si'itegau."

To'itayahinao 'idi hepwaile

¹¹Wahiwahineyedi 'abwa 'edai sitautauya, ma galihabahwanega 'itoholo tupwadi sitauya 'asa Yelusalema 'oina, ma to'aha silatuwa gide sihepwaileya topwaoli madoudi 'oidiya. ¹²Coinega topwaoliyedi ma babada mahetediyao si'eto'autama ma siloina, ta mane to'itayahinaowedi si'ebwaediya ¹³ma 'ane tomota 'oidiya sida hepwaile dadane, ma 'ane sida gwae, "Nihuwan 'a'eno'eno ma Yesu 'ana tomuliyo sitauyama ta wahina siyagahiya."

¹⁴Eeta sihepwaediya, sigwae, "Ceguma toloina madouna wasa bewa 'ihesagohe, nata 'la'abowea ma 'oinega geysa sawasawahina ma 'igamwasowala 'oimiya."

¹⁵Coinega 'idi mane si'eweysa, ma topwaoliyedi ma babadao 'idi nuwatuhuina sihemamatataney, ma 'idi hepwaileina 'ilelewana meYudiya 'oidiya, 'oinega bewa tuwa gide wete sihehegwaegwae.

Yesu 'ana tomuliyo 'idi paihowa 'i'ebwaediya

¹⁶Coinega Yesu 'ana tomuliyo site lebeni sitauya Galili, ma sihaney 'oyaina Yesu 'ihewaileya 'oina, ¹⁷ma Yesu si'iteya ma 'oina si'etuluha. Ma tupwadi 'oidiyega 'abwa ma'idi henuwanaluwa.

¹⁸Eeta Yesu 'inaoma 'oidiya ma 'ihewaediya, 'igwae, “Tamagu loina waiwaina mabwaiyana galewa ma bale'uwa 'i'ebwae pwaigauwa.

¹⁹Coinega watauya ma 'asa mabwaiyadi 'oidiya waloguguya, ma 'oinega tomota sihemisaegau, ma wete wa'abihe babitaisodi Tamagu saninega ma Natuna Taugu saniguwega ma wete Yaluyaluwa Tabuna saninega.

²⁰Loina mabwaiyana ya'ebwaegomiya ma wahe'itaedi, ma taudi wete sida muliyedi. Ma moisa, taugu ba'idamiu tamiyamiya sauga mabwaiyana 'oidiya, sauga bewa ma 'ana siga bale'u 'ana 'ebelosaloha 'oina.”

MAKI

Tetela bwebwe'ana Maki 'ileleya

Buki bewa 'alona Yesu 'ina paikhowa waiwaidi 'ihe'ote'otetelidiya, beno yaluyaluwa galadi mabwaiyana 'ihewaiwai sinediya ta tomota 'oidiyega 'iula latuhediy, wete lohala baibaiwana 'i'abihe bwebwe'anediya, ma wete yaumai ma bagodu 'iloinaediya, ma 'itauya hola tabwanega. Boda madouna 'ihe'aidiya 'e'ahai 'i'iuna 'oinega, ma Hada He'asisi* 'i'abihe'ehauya, ma wete 'ana tolomugiyao 'idi gwae 'ihewaiwai sinediya, ta wete mumugana galana 'ana maisa 'amasa 'ihewaiwai sineya.

Yoni to'abihebabtaiso 'ina guguya
(Madiu 3:1-12; Luke 3:1-9, 15-17; Yoni 1:19-28)

1 ¹To'abihetena Yesu, tauna Yehoba natuna, wasana bwebwe'ana 'ana 'ebehegaina beno:

²Mwalona hene palopita* Aiseya Yesu wasana 'ilele nugeteya, beno Yehoba 'enana 'ihepwailaya, 'igwae:

“Bewa 'igu tohalewasa yahewasae ma 'inugeta, ma 'ino 'eda 'ihunae.

³Ma tupwa yoho 'awawa* 'oina 'enana madounega 'ihepwaila latu ma 'igwaegwae, ‘Bada 'ina 'eda wahunae, wa'abihedumwalu.’”

⁴Coinega Yoni to'abihe babitaisoina 'ilatuwa yoho 'awawa, 'ihepwaila tomota 'oidiya, 'igwae, “Mumugami galadi 'oidiyega wanuwabui ma ya'abihe babitaisogemi ma Yehoba 'imi mumugaedi 'inuwasamudi.”

⁵Ma tomota mabwaiyadi tupwa Yudiya mabwaiyana 'oidiyega ma meYelusalema wete mabwaiyadi sisawalam, Yoni 'ina guguya sabi hesagohe. Siheagoheya ma mumugadi galadi sihehepwaila, ma 'i'abihe babitaisodiya we'aha Yolidani 'oina. ⁶Yoni 'ana 'wama tuwa kameli hunuhunuwana, ma 'ana gadiwana kameli 'wapina, ma 'anaedi tuwa bilolo eema mwagagau.

⁷Yoni 'iguguya ma 'igwae, “Tauna muliguwega 'inaonaoma 'ihemadou sinegauwa. Geya 'ilobwainegau ma 'ahena 'oina yatuluha ma 'ana butu* yalihasi. ⁸Taugu we'ahega tuwa ya'abihe babitaisogomi, ma tauna loheyainaina Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'i'abihe babitaisogomi.”

Yesu 'ana 'abihebabitaiso
(Madiu 3:13-17; Luke 3:21-22)

⁹Sauga nage 'oina Yesu 'asa Nasaleta 'i'ebesineya, tupwa Galili 'oinega, ma 'inaoma we'aha Yolidani 'oina, ma Yoni Yesu 'i'abihe babitaisoya.
¹⁰Cibabitaiso, ma Yesu we'ahega 'igayohanema, ma 'i'ita haneya galewa 'i'eigala luweya ma Yaluyaluwa Tabuna 'ana 'ita gide gabubu 'isulumga 'oina. ¹¹Wete 'enana 'aigeda galewega 'igwaema, 'igwae, "Cowa natugu 'ausalana, weyahiu yayaliyaya madouna."

Seitani Yesu 'itohtoya
(Madiu 4:1-11; Luke 4:1-13)

¹²Nage 'oina Yehoba Yaluyaluwana Yesu 'ihesumaneya, 'itauya yoho 'awawa, ¹³ma nobwa sabwelo poti 'imiyamiya, ma Seitani* 'itohtohoto waiwai 'abehega Yesu 'i'abi hebe'u. Ma tupwaina 'oina hebahebai sasasasaedi simiyamiya, ma hesi aneloseyao Yesu si'itayahiya.

Togomana site hata Yesu 'ibwauwediya
(Madiu 4:12-22; Luke 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴⁻¹⁵Muliyetega Helodi ma'ina topaihowao Yoni deliya silaguluguheya. Yoni 'abwa deliya 'imiyamiya, ma Yesu 'ilatuwa Galili, ma wasa bwebwe'ana Yehoba 'oinega 'iguguyaeya, 'igwae, "Sauga 'ilatu pwaima Yehoba 'ihetoloina 'oida. Coinega 'imi puiyao 'oidiyega wanuwabui ma wasana bwebwe'ana wahemisae."

¹⁶Sauga 'aigeda Yesu holega 'ihahasasane ta 'i'itanao togomana siteluwa matasina Galili holai 'idi gomana siyahuyahuwe, taudi Saimoni ma Andulu. ¹⁷Ta Yesu 'ibwauwedima, 'igwae, "Wamuliyegau ma tomota wa'onadi." ¹⁸Nage tuwa 'oina 'idi gomana si'ebesineya ma Yesu simuliyea.

¹⁹Wete 'ihanaowa tupwana, ta Yemesa ma Yoni, taudi Sebedi natunao, 'i'itediya wagai 'idi gomana si'atu'atububu. ²⁰Ta 'ibwauwedima ma tamadiu ma'ina topaihowao si'ebesinediya nobwa wagai ma Yesu simuliyea.

Yesu loheya 'aigeda 'oinega hi'ahi'a 'iulalatuheya
(Luke 4:31-37)

²¹Muliyetega sinaoma 'asa madouna sanina Kapaneumi 'oina, ma Sabatiya Yesu hada tapwalolo* 'oina 'iluhuwa, 'ihe'ita. ²²Cihehe'ita ma tomota mabwaiyadi nuwadi 'ihepwolanopwanowa, ta sigwaeya, "He'ita bewa waiwaina, ma hesi 'ida loina 'ana tohe'itao 'idi he'ita we'ana."

²³⁻²⁴Ma hada tapwaloloina 'oina 'aigeda loheya 'imiyamiya, ma loheyaina 'oina hi'ahi'a mwalo 'iluhuwa ma 'imiyamiya.

Coinega loheyainaina Yesu 'oina 'ibwauwa, ma 'igwae, "Yesu, gwama Nasaleta, to'aha lamuna 'unaoma 'oima? Nuwanuwau 'abehega 'uhunumai, 'awa? Ma yasanapu bwaibwainigowa 'owa tuwa Yehoba Natuna."

²⁵ Ma Yesu 'iloineya, 'igwae, "Culolagu, ma loheyaina 'oinega 'uhapwesa." ²⁶ Coinega hi'ahi'a loheyaina 'i'abi hededeliya. Cidededela, ma 'i'aso'asona madouna, ma muliyetega hi'ahi'a loheyaina 'alonega 'ilatuwa.

²⁷ Coinega tomota mabwaiyadi sihenainaida, ma siboi sihehesilala hiledi, sigwae, "Togidega he'ita hauhauna bewa? Bewa loheyaina 'ina loinega hi'ahi'a 'iloinaedi ma simuliye." ²⁸ Ma Yesu wasana sihewasa dadaneya Galili tupwana mabwaiyana 'oidiya.

Yesu tololahao 'i'abi hebwebwe'anediya
(*Madiu 8:14-17; Luke 4:38-41*)

²⁹ Yesu hada tapwalolo 'oinega 'ilatuwa ta Yemesa ma Yoni mahetenao sinaowa Saimoni ma Andulu 'idi hada. ³⁰ Ma Saimoni lawana 'ilohala weyahina wahina 'iyahiyahiya. Coinega Yesu sihemataluwuya wahineina 'ana lohala weyahina. ³¹ Ta Yesu 'iluhuwa 'oina ma nimanega 'i'abihe toholoya, ta 'ana lohalaina 'igumwala. Coinega wahineina 'ilatuwa ma 'adi 'ipaihoweya. ³² Ma 'ilahilahi, sinala 'isopu pwaiya, ma tomota 'idi tololahao ma wete taudi hi'ahi'a 'i'abi hebuwediya sitoedima Yesu 'oina. ³³ Ma wete 'asa 'ana tomiyao mabwaiyadi sihegogona ma hada mata'ahwana sitotoholo.

³⁴ Coinega tololahao mabwaiyadi ma wete taudi hi'ahi'a 'i'abi hebuwediya mabwaiyadi Yesu 'i'abihe bwebwe'anediya. Ma hi'ahi'a 'i'ausidiya, 'igwae, "Geya'abwa wahehepwailegau," weyahina Yesu sisanaapuya.

Yesu Galili tupwaina 'iguguya
(*Luke 4:42-44*)

³⁵ Ci'iuna ma gona 'i'adale, Yesu 'itoholowa ma hadega 'ilatuwa, 'iboi 'inaowa yoho 'awawa, 'i'ahwanoiya Tamana 'oina. ³⁶ Saimoni ma 'iyanao wete silatuwa ma Yesu si'ebeseyya, ³⁷ ta silobeya, ma sihegwaeya, "Tomota mabwaiyadi nuwanuwadi 'owa." ³⁸ Ma Yesu 'igwaeya, "Tatau 'asa tupwadi wete 'oidiya, yaguguya. Bewa weyahina yanaoma." ³⁹ Coinega Galili mabwaiyana 'isakowasiyeye ma 'idi hada tapwalolo 'oidiya 'iguguya, ma wete hi'ahi'a* tomota 'oidiyega 'iula latuhediya.

Yesu tolepelo 'aigeda 'i'abihe bwebwe'aneya

⁴⁰ Ma tolepelo 'aigeda Yesu 'oina 'inaoma 'i'etuluha, ma 'i'ahwanoiyeya, 'igwae, "Ceguma 'owa 'ino nuwatuhu gide, sowasowahina ma 'u'abihe bwebwe'anegau."

⁴¹ Coinega Yesu 'i'ate muyemuyeya, ma nimanega loheyaina 'wapina 'i'abi tohoya, ma 'igwae, "Cehe gidemusa." ⁴² Ta loheyaina 'wapina 'ibwebwe'ana mwayamwayauwa.

⁴³⁻⁴⁴ Ma Yesu loheyaina 'iloina hepa'aleya, ma 'igwae, "Cutauya, ma gesowana taiya 'eta 'oina 'uhehepwailegau, ma hesi 'udumwalu topwaoli 'oina 'i'itago, ma 'ino pwaoli 'u'ebwaya Yehoba 'oina, to'aha gide 'ada loina Mosese 'oinega. Eema tomota sisanapugo 'abehega 'owa 'ubwebwe'ana pwaiya."

⁴⁵ Ma loheyaina geya Yesu 'ina loina 'ihematamatane, ma hesi tomota 'oidiya 'ihepwaila dadaneya. Eeta Yesu geya sowasowahina ma 'iyawala 'asaedi 'alodiya, ta 'oinega 'inaowa yoho 'awawa ma nobwa 'imiyamiya, ma tomota tupwa mabwaiyana 'oidiyega sinaoma 'oina.

Yesu topeu 'i'abihe bwebwe'aneya

(Madiu 9:1-8; Luke 5:17-26)

2 ¹Sabwelo tupwana sigumwala ma Yesu 'ihila Kapaneumi 'oina, ma wasana sihesagoheya 'abehega Yesu 'ihila pwaima. ² Ma boda madouna hada 'alona ma wete 'ahwa'edaina 'atamanina si'eto'auta, ma Yesu 'iguguya 'oidiya.

³ Ma boda topeu 'aigeda ma hewaina si'eweyama ma 'ana to'ahalaedi sitehata si'ahaliyama. ⁴ Ma sitohoya ma topeuina siluhuwe Yesu 'oina, ma geya sowasowahidi, weyahina boda 'imadou hedada, eeta si'ahala haneheya hada tabwana, ma 'ana 'atoha sibwaleya, 'igumwala eeta topeuina ma hewaina sihedawedaweya, Yesu matana silaguya. ⁵ Coinega Yesu loheloheyaedi 'idi hemisa 'isanapuya ma topeuina 'ihegwaeya, "Natugu, 'ino puiyao mabwaiyana yanuwasmudiya."

⁶⁻⁷ Ma tupwana loina 'ana tohe'itao deina simiyamiya Yesu 'ina gwae sihesagoheya ma siboi 'atediya sinuwanuwatuhu, sigwae, "Loheya bewa 'igwae bwagabwaga ma Yehoba 'isinaliya. Geya 'eta taiya sowasowahina ma tomota 'idi puiyao 'inuwasmudi, beno tuwa Yehoba sowasowahina."

⁸ Ma hesi Yesu 'atena 'idi nuwatuhu 'isanapuya, 'oinega 'ihegwaediya, "To'aha weyahina beno gide wanuwanuwatuhu 'esa? ⁹ Ma wanuwanuwatuhuya 'abehega to gwae sowasowahina ma topeu bewa 'oina yagwaene, sowasowana yagwae, 'Cino puiyao yanuwasmudiya,' bo sowasowana yagwae, 'Cutoholo ma 'ino 'ebe'eno 'u'ahali ma 'utau.' ¹⁰ Bewa 'oina wasanapugau 'abehega taugu Loheyaiguina* ma'igu loina ma bale'uwa tomota 'idi puiyao yanuwasmudi."

¹¹ Coinega topeuina 'ihegwaeya, "Taugu bewa yahegwaego 'Cutoholo 'ino 'ebe'eno 'u'ahali ma 'utauya 'ino 'asa.'

¹² Ma 'itoholowa, 'ina 'ebe'eno 'i'ahaliya, ma boda matadiya 'ilatuwa. Nage 'oina boda mabwaiyadi nuwadi 'ipwanopwanowa, ma Yehobaina sihehepwatuwe, sigwaeya, "Paihowa bewa ma'aigeda tuwa ta'iteya."

Yesu Libai 'ibwauweya
(Madiu 9:9-13; Luke 5:27-32)

¹³ Eema Yesu 'ihila hola Galili 'oina, ma wete boda si'autama, 'ihe'ita 'oidiya. ¹⁴ Cihe'ita 'igumwala ma 'inaonao. Ma loheya 'aigeda takesi* 'ana to'ewa 'i'iteya 'ina hada 'ebe paihowa 'oina 'imiyamiya. Loheyaina Libai, ma tamana Alipiyo. Ma Yesu 'ihegwaeya, "Libai 'umuliyegau." Coinega Libaiina 'itoholowa ma Yesu 'imuliyeya.

¹⁵ Mulyetega Yesu ma'ana tomuliyao sinaoma Libai 'ina hada sabi 'ai, ma boda Yesu simuliyea, taudi tolopui gide takesi 'ana to'ewao ma tolopui tupwadi wete, Yesu ma'ana tomuliyao ba'idadiyao simiyatoiya.

¹⁶ Simiyamiya ta Palisi 'idi loina 'ana tohe'itao si'itediya, eeta Yesu 'ana tomuliyaowedi 'oidiya sihesilala, sigwae, "To'aha weyahina 'imi tohe'ita takesi 'ana to'ewaowedi ma tolopuiyedi wete ba'idanao si'ai'ai hegogona?"

¹⁷ Ma Yesu Palisiyao 'idi gwae 'ihesagoheya, ta 'ihegwaediya, "Taudi wahidi waiwaidi genuwadi to'abihe bwebwe'ana, ma tololahao hesi. Taugu yanaoma geya 'abehega tobwebwe'adi weyahidi, ma hesi topui ya'abihetedi."

Hudi* 'ana sanapu
(Madiu 9:14-17; Luke 5:33-39)

¹⁸ Yoni 'ana tomuliyao ma wete Palisiyao sihudiya 'idi tapwalolo weyahina, 'oinega tupwadi loheloheya Yesu 'oina sinaoma ma sihesilala, sigwaeya, "Yoni 'ana tomuliyao ma wete Palisiyao 'adi tomuliyao sihudihudi, ma togidega 'a tomuliyaowedi geya sihudi?"

¹⁹ Coinega Yesu gwae hegehegediyega 'ihegwaediya, "Togidega, 'ilobwaineya ma hai 'ana toyo'owao sinuwagala ma sihudi 'eguma tohai meloheyana ba'idadiu simiyamiya? Geya wete. Ceguma tauna ba'idanao mabwaiyadi siyaliyaya. ²⁰ Ma wanuwatuhuyahi 'eguma sauga 'inaonaoma tohaiina 'i'ebesinedi ee 'abwa sihudi, ma'idi nuwagala."

²¹ Ma 'aigeda wete gwae hegehegedi 'i'ebwaediya, 'igwae, "Geya sowasowahina ma 'ale'o 'ehauna tupwatupwana 'oinega ma 'wama miyamiyana tabwabwada, tabu ma taitaigalanaina 'i'eigala hila ma 'ihemadou. ²² Ma wete geya 'eta taiya we'aha waiwaina ma 'ehauna 'isiwa 'wapi 'ebesiwa* miyamiyaidi 'oidiya, tabu ma silotaigala ma we'ahina wete 'itasiwa ma 'ihepaipaisiye, ma hesi 'eguma tasiwa 'wapi 'ebesiwa hauhaudimo 'oidiya."

Yesu toloina Sabati weyahina
(Madiu 12:1-8; Luke 6:1-5)

²³ Sabati 'aigeda Yesu ma'ana tomuliyao tanoha 'alonega sitautau ma tomuliyaowedi 'idi tauya 'oina witi* huwaina si'abilolodiya ma si'ai'ai.

²⁴Ma Palisiyao si'itediya ta Yesu sihegwaeya, sigwae, “Bada, togidega ta 'a tomuliyaowedi Sabati 'ana loina siligehiya?”

²⁵Eeta Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, “Buki He'asisi 'ana lele Debida weyahina 'eguma wahasili, wasanapu beno tauna ma'iyanao sigomaleya madouna. ²⁶Coinega Yehoba 'ina hada Debidaina 'iluhu ta beledi he'ahe'asisina 'i'eweya ma si'aiya. Belediina ma 'ana loina 'abehEGA topwaolimo 'adi tagwala ma si'ai. Ma tuwa sigomaleya, 'oinega topwaoli madouna, sanina Ebaya, 'itagwala ta si'aiya.”

²⁷Wete Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, “Yehoba Sabati 'i'ebwaegita 'ida bwebwe'ana weyahina, geya 'abeheGA 'ihemasaLAheGITA Sabati weyahina.

²⁸Ma hesi Sabati 'ana toloinaina taugu Loheyaguina tuwa.”

Yesu tonima meyomeyo 'i'abihe bwebwe'aneya
(*Madiu 12:9-14; Luke 6:6-11*)

3 ¹Muliyetega Yesu 'ihilama hada tapwalolowa*. Nage 'oina 'aigeda loheya nima meyomeyona 'ilobeya 'imiyamiya. ²Ma Palisiyao Yesu si'e'ebubu, ma 'eguma loheya 'i'abihe bwebwe'ane Sabatiya nata sihe'ewa. ³Coinega Yesu loheyaina 'ihegwaeya, “Cutoholo 'ulagama,” ma loheyaina 'itoholowa ta 'ilaga.

⁴Cilagama. Yesu babadaedi 'ihegwaediya, 'igwae, “Bewa 'igu hesilala 'oimiya: To nuwatuhu bwebwe'ana 'oida? Sabati 'oina tomota talemedi, bo talohe'amasi?” ⁵Ma Yesu 'i'ebubu yahiyahidiya ma'ina gamwasowala ma wete ma'ina nuwagala 'idi debapa'ala weyahina, ma loheyaina 'ihegwaeya, “Nimau 'uyasi,” ma nimanaina 'iyasi hedumwaluya ma 'ibwebwe'ana.

⁶Coinega Palisiyao ma'idi gamwasowala silatuwa, ma Helodi 'ina boda mahetediyao siloiloina togidega Yesu silohe'amasi 'ese.

Boda Galili holaina

⁷Yesu 'i'ebesinediya ma'ana tomuliyaowedi sidobiya Galili holai, ma boda madouna simuliyeYAMA. ⁸Bodaedi bewa Yesu 'ina paihowao wasana sihesagoheya, ta Galiliyega ma Yudiyega ma Yelusalemega ma Idumea tupwanega ma Yolidani hali tupwega ma wete 'asaedi Taiya ma Saidoni deidiyega si'eto'autama.

⁹⁻¹⁰Weyahina Yesu tololahao 'i'abihe bwebwe'anediya, eeta tololahao wedi baibaiwadi siheheduidui, nuwanuwadi si'abitoho, 'oinega Yesu 'ana tomuliyaowedi 'ihegwaediya, “Waga weyahigu wa'eweyama, ma 'eguma tomotaedi siheheduidui hedada, yagelu wagai.”

¹¹Ma taiyawedi tomota hi'ahi'a 'oidiya siluhuwa, ma 'eguma Yesuina si'ita sibe'u ma si'eno talatalubu'i matana ma sibwaubwau, sigwae, “Cowa Yehoba Natuna.” ¹²Ma Yesu 'iloina pa'alediya, 'igwae, “Sahena wabwaubwau ma wahehepwaillegau 'abeheGA Taugu Yehoba Natuna.”

Yesu 'ana tomuliyao site tuwelo 'ihesinuwediya
(Madiu 10:1-4; Luke 6:12-16)

¹³ Mulyetega 'oyai 'ihaneya, ma tupwadi 'ana tomuliyao wedi 'ihesinuwediya ma 'ibwauwediya, sihanema 'oina. ¹⁴⁻¹⁵ Ma 'ihewgaediya, 'igwae, "Comi wate tuwelo yahesinuwegomiya ma 'omi ba'idagwao tamiyamiya, ma mulyetega yahewasaegomi 'asa tupwadi 'oidiya, ma waguguya ma waiwai 'oinega hi'ahi'a tomota 'oidiya waualalatuhedi."

¹⁶ Ma sanidi bewa: Saimoni, tauna 'ibwauweya Pita. ¹⁷ Ma wete Yemesa ma tasina Yoni, taudi Sebedi natunao, ma Yesu 'ibwauwediya Bowanage (ma Bowanage 'ana nuwasabwalena 'abehega taudi tutu gide). ¹⁸ Ma wete Andulu ma Pilipi ma Batolomiu ma Madiu ma Tomasi, ma Yemesa 'ina waliyesa, tauna Alipyo natuna, ma Tadiyasi ma Saimoni 'ina waliyesa, tauna to'alala'ohe'ohe madouna Isileli 'ina miyawasi Loma weyahina. ¹⁹ Ma wete Yudasa Isakaliyota, tauna 'abwa Yesu 'itebae.

Tomudulele weyahina
(Madiu 12:22-32; Luke 11:14-23; 12:10)

²⁰ Yesu 'ihila 'asai, ma boda madouna si'autama, ma geysa sowasowahina Yesu ma'ana tomuliyao wedi si'aiyawasi eema si'ai. ²¹ Ma 'ina susuwo sihesagoheya 'abehega Yesu geysa 'ida 'aiyawasiya, 'oinega sinaowa 'abehega sitoeyama, sigwaegwae, "Ciheyauyaule pwaiya."

²² Ma loina 'ana tohe'itao tupwadi Yelusalemega sidobima, ma Yesu 'ina paihowa madouna si'iteya, ma sigwae, "Loheya bewa 'ihetopaihowa weyahina welabana 'idi bada beno Tomudulele 'ilemeleme, ma tauna 'ina waiwaiyega welabanao 'ipa'ipa'idi."

²³ Coinega Yesu loheloheyaowedi 'ibwauwedima ma gwaeghegegediyega 'ihe'ita 'oidiya, 'igwae, "To'aha weyahina Tomudulele 'abehega tauna 'iyanao 'ipa'idi?" ²⁴ Ma wete 'igwaeya, "Ceguma 'aigeda 'ebeloina 'oina loheloheya siwatahidi ma siboi silo'aleha hiladi, 'abwa 'ebeloinaina 'iwe'a ma 'ibe'u. ²⁵ Wete 'eguma susu 'aigeda ma siwatahi ma siboi silo'aleha hiladi, 'idi miya 'igala. ²⁶ Tomudulele wete gide, 'eguma ma'iyanao siboi silolo'aleha hiladi, 'abwa 'ina 'ebeloinaina 'ibe'u, ma 'igumwala hataya.

²⁷ "Cebe'ita 'aigeda wete loheya waiwaina, beno Tomudulele 'ina hada: Geya sowasowahina 'aigeda taiya 'iluhu tohewaiwaiina 'ina hada ma 'ina tobwatobwa 'i'ewadi, ma hesi 'eguma 'aigeda loheya gulaha 'oinega tohewaiwaiina nimana ma 'ahena 'ipai nugetedi, ee 'abwa 'iluhu 'ina hada, ma tobwatobwa 'i'ewadi.

²⁸ "Coinega bewa yaheguae bwaibwainigomi 'abehega tomota 'idi puiyao ma 'idi gwae galagala mabwaiyana Yehoba 'ida nuwasamudi, ²⁹ ma hesi 'aigeda tuwa geysa, beno 'eguma taiya Yaluyaluwa Tabuna

'i'ahwa galagalae, Yehoba nata geya 'inuwanuwasm, ma bewa mumuga galanaina 'oina 'imiya hataya."

³⁰Bewa gide Yesu 'igwae 'esa weyahina sigwaegwae 'abehega tauna 'oina hi'ahi'a 'iluhuwa.

Yesu sinana ma tasinao 'oina sinaowa
(Madiu 12:46-50; Luke 8:19-21)

³¹Eema Yesu sinana ma tasinao silatuwa ma 'atamana sitoholowa, ma gwaemo sihewasaeya Yesu 'oina ma 'abehega 'ihapwesa 'oidiya. ³²Ma tomotaedi Yesu deina simiyatoiya, ma sihogwaeya, "Bada, sinau ma tasimwao wa'ita latu 'atamana, nuwanuwadi 'owa."

³³Yesu 'ihewguae hilediya, "Taiya sinagu? Ma taiyawedi tasigwao?"

³⁴Ma 'ana tomuliyaowedi deina simiyatoiya 'i'e'ebubudi, ma 'igwaeya, "Wa'ita bewa taudi sinagu ma tasigwao. ³⁵Taiya 'owa 'eguma Yehoba 'ina nuwatuhuina 'umulimuliya, 'owa beno tasigu bo nuhugu, nuwana sinagu."

Gwae hegehegedi tosaweyana weyahina
(Madiu 13:1-9; Luke 8:4-8)

4 ¹Muliyetega wete Yesu 'ihila hola Galili papalina sabi he'ita, ma boda madou hedade si'eto'autama, 'oinega Yesu waga 'aigeda 'i'aha'ahai holai 'oina 'igeluwa, 'imiyatoiya, ma boda madouna sitoholowa 'oya'oya.

²Ma Yesu gwae hegehegedi baibaiwana 'oidiyega 'ihe'ita 'oidiya, 'igwaeya, ³"Wahesagoha: Tobegula 'aigeda 'ina tanoha 'inaowa ma witi patuna 'isaweyanediya, ⁴ma tupwana patu 'edai sibe'uwa, ma bwasumo si'litediya, ta sitowa dobiya ma si'aidiya. ⁵Ma tupwana patu bale'u loda'uda'uleina 'oina sibe'uwa ma sibwala mwayamwayauwa, weyahina bale'uina 'i'iuna, ⁶'oinega hala 'i'aliasidiya ma siwelaiya, weyahina geya bale'u gogaina siloba. ⁷Ma tupwadi patu talitali 'oidiya sibe'uwa ma sibwala hebwehebweliya, ma geya sowasowahina ma patuwedi sihuwa, weyahina talitali 'ihewaiwaiya ta 'isahila he'amasidiya. ⁸Ma hesi tupwana patu bale'u bwebwe'ana 'oina sibe'uwa, ma sibwalama sihemadouwa ma sihuwa, ma tupwana patuwedi huwaidi 'adi baibaiwa teti, ma tupwadi sikisiti, ma wete tupwadi handeledi.

⁹"Ceguma matenami, gwae bewa wahesagohe."

To'aha weyahina gwae hegehegedi

¹⁰Muliyetega boda sisawala ma Yesu 'iboinamo, ma tupwadi tomota ma 'ana tomuliya site tuwelowedi ba'idadiyao sinaoma, ma Yesu 'oina sihesilala, sigwaeya, "Cino gwae hegehegedi to'aha 'ana nuwasabwalena?"

11-12 Ma Yesu 'igwaeya, "Comi moisa Yehoba 'oimiya 'itagwala ma 'ina loina huhuna 'ana tosanapuwao, ma hesi tomota baibaiwadi nuwadi 'il'elopota ma gxae hegehegedimo sihehesagohe, ma 'ana nuwasabwalena 'abwa geya sisanapu, ma wete 'ana sanapu si'ebe'ebese ma geya'abwa silobaloba. Coinega wete geya'abwa 'idi puiyao 'oidiyega sinuwanuwabui ma geya'abwa Yehoba 'inuwanuwa samudi."

Tosaweyana 'ana lihasa
(Madiu 13:18-23; Luke 8:11-15)

13 Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwaeya, "Togidega, 'igu gwae hegehegediyedi 'adi sanapu geya 'oimiya, 'awa? Ma togidega tupwadi gwae hegehegedi bewa gide wada sanapu 'esedi? 14 Tobegulaina Yehoba 'ina gwae gide patu 'isaweyaneya. 15 Tupwadi patuwedi sibe'uwa 'edai, gide tomotaedi Yehoba 'ina gwae sihesagoheya, ma Seitani 'inaoma eema gwaeina 'oidiyega 'i'ewa yahulediya.

16 "Wete gide patuwedi bale'u loda'uda'uleina 'oidiya sibe'uwa, 'adi sanapu 'abehega 'eguma tomotaedi Yehoba 'ina gwae sihesagoheya ma ma'idi yaliyaya sitagwala, 17 ma hesi geya walowalodi pa'alidi 'ilagudi, 'inega sauga 'i'iuna tuwa simiyamiya, ma 'abwa to sauga 'oina Yehoba 'ina gwae 'ana hemisa weyahina mwau nuwana 'aleha siloba, beno 'oina sibe'u mwayamwayau.

18 "Ma patuwedi taudi talitali 'oidiya sibe'uwa 'adi sanapu 'abehega tomotaedi taudi Yehoba 'ina gwae sihesagoheya, 19 ma hesi 'idi nuwatuhu bale'u ma wasawasa weyahidi, 'oidiyega Yehoba 'ina gwae silohe'amasiya, ma geya sowasowahina huwaidi silagu.

20 "Ma 'ane patuwedi bale'u bwebwe'ana 'oina sibe'uwa, 'ana nuwasabwalena 'abehega tomotaedi taudi ma'idi tagwala moisa Yehoba 'ina gwae sihesagoheya, 'inega huwaidi bwebwe'adi ma baibaiwadi 'ilagudiya. Tupwadi huwaidiyo teti, ma tupwadi sikisiti, ma tupwadi handeledi."

Gxae hegehegedi mayale weyahina
(Luke 8:16-18)

21 Ma Yesu 'oidiya 'igwaeya, "Geya'abwa mayale 'asi'asilalaina ta'ahusam walata nuwana sita 'oidiya, ma hesi 'atamana talagu ma 'i'asilala, 22 ma 'inega to'aha 'atemiya wadahwediya 'abwa 'asilalaina 'i'abihe latuhedi ma ta'itadi. 23 Ceguma matenami, gxae bewa wahesagochedi."

24 Ma wete 'ihewaediya, "Wanuwatuhuyahi ma gxae wahesagohe bwaibwaini, weyahina to'aha 'omi 'imi 'ebwaya, wete gide maisa wa'ewa, ma hesi ma 'ana loheposeyana. 25 Weyahina 'eguma taiya Yehoba 'ina tobwatobwa 'oina 'imiyamiya, tobwatobwaina 'iloheposeyane. Ma 'eguma

taiya geya Yehoba 'ina tobwatobwa 'oina, eema to'aha bwebwe'ana 'oina 'imiyamiya Yehoba 'abwa 'oinega 'i'ewa yahuledi."

Gwae hegehegedi hewana weyahina

²⁶Ma Yesu 'igwaeya, "Yehoba 'ina loina tomota 'oidiya gidemusa hewana loheya 'ina tanoha 'idauniya, ²⁷ma loheyaina 'i'enowa ma 'itoholo sabwelo ma nihuwanu, ma hewanaina sibwalabwala ma sipilipili, ma hesi 'idi bwalaina 'ana lamu geya 'ida sanapuya. ²⁸Weyahina bale'u 'iloiloina 'idi bwala ma 'idi huwa weyahina. ²⁹Ma muliyetega 'abwa huwaina 'imatuha, 'oinega toni tanohaina 'ihe'ale 'etahi."

Gwae hegehegedi patu 'i'iuna weyahina

³⁰Yesu wete 'ihewaediya, 'igwaeya, "Togidega Yehoba 'ina hetoloina 'ana gwae hegehegedi ya'abi he'asilala 'ese 'oimiya? ³¹Nuwana gide 'aigeda 'aiwe patuna, 'oina yagwaebala, beno seyala,* weyahina seyala patuna 'i'iuna, ³²ma 'eguma ta'uma ma 'ibwala ma 'ihe'aiwe ma lahanoa madoudi 'ilagudi, ma laganaowedi logologudi 'oidiya bwasumowao 'idi nehwa si'abidi."

Yesu 'ina gwae hegehegedi baibaiwana

(Madiu 13:34-35)

³³Yesu 'ina guguya 'oina gwae hegehegedi baibaiwadi wete 'oidiyega 'ihehe'ita. Ceguma tomota 'oidiya 'imeyameyahana, ma sida sanapu.

³⁴Weyahina tauna sauga baibaiwana gwae hegehegediyega 'ilologuguya boda 'oidiya, ma 'ana tomuliyaomo 'oidiya gwae hegehegediyedi 'ilihalihasidi.

Yesu yaumai ma dibana 'iloinaediya

(Madiu 8:23-27; Luke 8:22-25)

³⁵Lahilahiya Yesu 'ina he'ita wagai 'ilosalohiya, ta 'ana tomuliya 'ihewaediya, "Wagelu ma tahabala hali tupwa."

³⁶Eeta sigeluwa ma sihabala ma boda holai si'ebesinediya, ma tupwadi wete wagaina simulimuliye. ³⁷Ma wediliya madouna silobeya, ta dibana wagai 'isiwasiwa taona ma 'i'iuna sidamana. ³⁸Ma Yesu waga gwahuna 'ana 'ulide 'ilaguya ma 'i'eno sineya, ma 'ana tomuliya silohanohanoya ma sigwaeya, "Bada, 'utoholo ma 'ulememai; 'i'iuna 'a'amasa."

³⁹Ma Yesu 'itoholowa, ta yaumai ma dibana 'iloinaediya, 'igwae, "Tuwa! Cu'emutugo ma 'udaumwala." Coinega yaumai 'ilolaguwa ma hola mabwaiyana 'idaumwala. ⁴⁰Ma 'ana tomuliya 'ihewaediya, 'igwae, "To'aha weyahina wa'ateyohowa? Togidega ta geya 'imi hemisamo?"

⁴¹Ma nuwadi 'ihewpanopwanowa ma si'ateyohowa, ma siboidimo 'oidiya sigwaeya, "Loheya to'ato'aha bewa, yaumai ma dibana 'enana simuliyeaya?"

Yesu hi'ahi'a 'ipa'idiya ma sihapwesa
(Madiu 8:28-34; Luke 8:26-39)

5 ¹Eema sihabala ma siluhuwa meGelasine 'idi gadowa. ²Siluhuwa ma Yesu 'isuluwa dabala ma loheya 'aigeda 'ilobeya hi'ahi'a* 'oina, 'ina 'ebemiyaina beno duluhaina, 'oinega 'ilatuma, ³⁻⁴ma duluhaina beno tomota 'adi galiha. Ma loheya bewa mwalo tomota sitohoya ma 'abehega sipai gulahega (beno seni 'oinega), ma geya sowasowahidi, weyahina gulahaedi sauga baibaiwana 'iupaupadi nimanega ma 'ahenega. Geya 'eta sawasawahina ma 'i'abiyahi, eeta 'idena sinediya ma 'itauya pwatula. ⁵Nihuwanu ma sabwelo mabwaiyana 'oidiya galiha ma 'oyai 'i'aso'asona, ma taunamo da'uleyega 'ihunuuhunu hila.

⁶Ma loheyainaina Yesu bwagebwagega 'i'iteyama, ma 'ipilima ta Yesu matana 'i'etuluha. ⁷Cabwa tuwa 'i'aso'asona ma 'igwae, "Yesu yo, 'owa Yehoba tohewaiwai hedada Natuna, to'aha 'abehega 'utohotoho ma 'upaihowa 'oiguwa? Ya'ahwanoi 'oiuwa Yehoba saninega sahena 'u'abi'abi hemuyemuyegau."

⁸Gwae bewa 'igwaeneya weyahina Yesu 'ihewguae pwaiya, 'igwaeya, "Hi'ahi'a, loheya bewa 'oinega 'ulatu." ⁹Ma Yesu wete 'ihesilala 'igwae, "Togidega saniu?" Ma tauna 'igwaeya, "Sanigu Baibaiwa Hedada, weyahina mabodaima loheya bewa 'alona 'amiyamiya." ¹⁰Ma 'i'ahwa'ahwanoi 'ohe'ohe Yesu 'oina, 'igwaeya, "Sahena 'asa bewa 'oinega 'uulaula latuhemai. ¹¹⁻¹²Ma hesi 'uhewasaemai ma 'aluhu bawe bodaidi nage siduladula 'oyai."

¹³Yesu 'itagwalediya ma hi'ahi'aedi loheyaina 'oinega silatuwa ma siluhuwa bawe 'oidiya, eeta baweyedi sihebuwa ma mabwaiyadi sipili butubutuwa, ma 'ade'adewala si'eloula holai ma sidamana. Baweyedi 'adi baibaiwa gide tutausani.

¹⁴Coinega bawe 'adi to'itayahinao 'idi matautega sidena ma silatuwa 'asai, ma ginauledi si'itediya mabwaiyana sihewasaediya 'asa madouna ma 'asa 'i'iudi tomotaedi 'oidiya. Coinega toni'asa sinaoma ma 'abehega siboimo matadiyega si'ita togidega ta 'ilatuwa.

¹⁵Coinega Yesu 'oina sinaoma, ma loheyaina si'iteya, mwalo hi'ahi'a 'alona simiyamiya, debana 'idumwaluwa ma 'ale'o 'i'oteya ta 'imiyamiya. Nage 'oina mabwaiyadi si'ateyohowa.

¹⁶Coinega tohalewasaedi tomota 'oidiya sihe'ote'oteteleya togidega loheyaina 'ibwebwe'ana 'esa ma bawe togidega sihesilae 'esa. ¹⁷Nage 'oina toni'asa sihegaina ma Yesu silososomane ma 'abehega 'idi tupwa 'i'ebesine. ¹⁸Coinega Yesu wagai 'idobidobi sabi gelu, ma loheyaina nige 'i'abihe bwebwe'aneya Yesu 'oina 'i'ahwanoiya, 'igwae, "Bada, sawasawahina yamuliyego?" ¹⁹Ma Yesu 'igwaeya, "Geya sawasawahina, ma hesi 'uhila ma 'utau 'ino susuwao 'oidiya 'uhe'ote'otetele Yehoba 'ina 'atemuyemuyega 'i'abihe bwebwe'anegowa, eema sihesagohe."

²⁰ Coinega loheyaina 'itauya 'ebeloina Dikapoli 'asaina nima 'elu'eluwa 'oidiya, ma Yesu 'ina paihowao waiwaidi weyahidi 'ihe'ote'otetela, ma tomota mabwaiyadi sihesagoheya, ta nuwadi 'ihepwolanopwanowa.

Yesu wahiwahine 'eluwa 'i'abihe bwebwe'anediya
(Madiu 9:18-26; Luke 8:40-56)

²¹ Yesu ma'ana tomuliya sihabala hila, ma boda madouna si'autama gadowaina 'oina. ²² Eema loheya 'aigeda sanina Yailo, loheyaina tauna hada tapwalolo 'ana to'itayahina, 'inaoma ma Yesu 'ilobeya, ma matana 'ituluha, ²³ ma 'i'ahwanoi waiwai, 'igwaeya, "Bada, natugu mewahinena 'ana lohala 'imwau hedada. Tauna gwamasine tuwa. Nuwanuwagu 'unaoma 'u'abitoho ma 'ibwebwe'ana, ma sahena 'i'ama'amasa."

²⁴ Eeta Yesu ba'idana sinaonao, ma boda madouna sihehemulitabubu ma siheheduidui 'edai. ²⁵ Bodaedi 'alodiya wahine 'aigeda ba'idadiu ma'ana lohala. Lohalaina beno bweyahina 'idaudau bolime tuwelo, ta 'abwa tuwa 'idaudau. ²⁶ Mwalo to'oba baibaiwadi 'oidiya 'ina mane mabwaiyana 'ilohegumwaliya, ma hesi 'idi paihowaina 'oina geya 'ida bwebwe'ana tohona, ma hesi 'ana lohalaina 'imadomadou.

²⁷⁻²⁸ Wahineina Yesu 'ihemuli tabubuwuya weyahina mwalo wasana 'ihesagoheya, ma 'atena 'inuwanuwatuhu, 'igwaeya, "Ceguma tuwa Yesu 'ana 'ale'omo ya'abitoho beno nata yabwebwe'ana." ²⁹ Coinega 'inaowa deina ma 'ana 'ale'oina 'i'abitohoya, ma bweyahina 'ina dau 'ilolagu mwayamwayauwa, ma 'iboi 'ana 'amna 'ilotohoya 'abehega 'ibwebwe'ana pwaiya.

³⁰ Ta Yesu 'ilotohoya 'abehega waiwai 'oinega 'ilatuwa, ma 'i'ita lohihila, ma boda 'ihesilalediya, 'igwae, "Taiya 'agu 'ale'o 'i'abitohoya?"

³¹ Eeta 'ana tomuliyaowedi sihegwaeya, "Bada, bo'i 'u'ita pwaiya boda simiya sakowasiyegowa, ma siheheduidui, ma to'aha weyahina 'uhesilala taiya 'i'abi tohogowa?"

³² Ma Yesu 'ilo'ita dadana ma 'abehega 'i'ita taiya 'ina waiwai 'oina 'ihabal. ³³ Ma wahineina 'iboi 'ilotohoya nage 'oina bwebwe'ana 'ilobeya, ma 'inaoma ma'ina dedela ma wete ma'ina 'ateyoho, eeta 'ibe'uwa ma 'i'eno talutalubu'iya Yesu matana, 'ihepwaila bwaibwaina 'abehega tauna 'ipaihoweya.

³⁴ Eeta Yesu 'igwaeya, "Natugu, 'ino hemisega ta 'ubwebwe'ana. Cutoholo ma'ino yaliyaya 'utau. Cino lohalao mabwaiyana sigumwala pwaiya."

³⁵ Saugaina 'oina Yesu 'igwaegwae wahineina 'oina, ma tupwadi loheloheya wasa si'eweyama Yailo 'ina hadega, sigwaeya, "Natuu yawasina 'igumwala, ma sahena wete tohe'itaina 'ina sauga 'u'abi'abiyahi."

³⁶ Ma Yesu wete wasaina 'ihesagoheya, ta Yailo 'ihewaeya, 'igwae, "Sahena 'u'ate'ateyoho, ma hesi 'uhemisegau." ³⁷ Coinega Yesu boda

madouna 'i'ausidiya ma sahena simulimuliye, ma hesi 'ana tomuliyao sitetoi ba'idanao, beno Pita ma Yemesa ma tasina tauna Yoni,³⁸ sinaonao ta Yailo 'ina hada silatuwa, ma wui ma dou madouna sihesagoheya.³⁹ Ta Yesu 'iluhuwa ma 'ihewaediya, "To'aha weyahina wawuiwui ma wadoudou? Gwama bewa geya 'i'amasa, tuwa 'i'eno'eno." Ma sihenamaeya.⁴⁰ Sihehenama, eeta Yesu 'ipa'idiya ta silatuwa 'atamana, ma gwama tamana ma sinana ma'ana tomuliyao sitetoiyedi Yesu ba'idanao siluhuwa gwamaina 'ina 'ebe'enowa.⁴¹ Ma gwamaina nimana Yesu 'i'abiya ma 'igwaeya, "Talita kumi." Ma 'ana bui, "Gwamasine 'utoholoma."

⁴² Nage 'oina 'itoholo mwayamwayauwa ma 'iyawala, weyahina 'ana bolime tuwelo 'ilobeya. Tamana ma sinana nuwadi 'ihewwanopwanowa moisa.⁴³ Ma Yesu 'i'ausidiya, 'igwae, "Sahena taiya 'eta 'oina wahehepwaila 'igu paihowa bewa weyahina, ma hesi gwama 'ana wa'ebwae ma 'i'ai."

MeNasaleta Yesu siguipaileya
(*Madiu 13:53-58; Luke 4:16-30*)

6 ¹Yesu ma'ana tomuliyao 'asa nage si'ebesineya ma sihilama 'ina 'asa. ²Ma Sabatiya 'idi hada tapwalolo 'oina 'iluhuwa 'ihehe'ita, ma tomota sihesagoheya, ta mabwaiyadi nuwadi 'ihewwanopwanowa 'ina sanapu ma 'ina paihowa weyahidi, ma sigwaeya, "Loheya bewa to'ehega 'ina sonoga 'ilobeya? Ma wete paihowaedi waiwaidi nimanega 'ipaihowediya ma to'ehega waiwaiina 'ilobeya?" ³Ma sigwaeya, "Loheya bewa to'abi hada tuwa. Ma sinana Meli, ma tasinao Yemesa ta Yosese ta Yudasa ta Saimoni, ta wete nuhunao ba'idadao tamiyamiya, 'awa?" Coinega Yesu silogwahateya.

⁴Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Palopitao sihe'asisiyanedi hali 'asa 'oidiya, ma taudi 'idi 'asa geya. Weyahina tuwa taudi 'idi bodo, wete 'idi susuwao, silologwahatedi."⁵⁻⁶ Coinega Yesu nuwana 'ihewwanopwanowa weyahina tomotaedi geya sihemise, eeta geya sawasawahina ma paihowa waiwaidi 'ebwa 'ipaihowadi. Beno tuwa tololahao tupwadi 'i'abi tohodiya ma sibwebwe'ana.

Yesu 'ana tomuliyao 'ihetunediya sabi paihowa
(*Madiu 10:1, 5-15; Luke 9:1-6*)

Coinega Yesu 'isakowasiya 'asa 'oidiya, 'ihehe'ita. ⁷Ma 'ana tomuliyao site tuwelo 'ibwauwediya, ma 'iloinaediya ma 'abehega 'eluwa 'eluwa sisakowasi 'asa 'oidiya, ma wete loina ma waiwai 'i'ebwaediya ma 'oinega sawasawahidi hi'ahi'a tomota 'oidiyega siula latuhedi,⁸ ta 'ina guguya 'oina 'iloinaediya, 'igwae, "Geya'abwa 'eta to'aha wa'ewa'ewa. Sahena 'e'ahai nuwana peha bo mane. Beno tuwa 'imi guna nimamiya,⁹ ma 'ami butu wa'otedi, ma hesi sahena 'wama 'eluwa wa'ote'otedi."

¹⁰ Ma wete 'ihewaediya, “Ceguma to hada 'oina sibwauwegomiya ma 'oina waluhuluhi, hadaina 'oina wahehada ma 'ana siga tupwaina wa'ebesine. ¹¹ Ma hesi 'eguma 'asa tupwadi 'oidiya walatu ma tomotaedi geya sibwauwegomi ma wete geya 'imi loguguya sihesagohe, 'asaedi 'ahemi gawalana 'oina walohutuhutu yahule ma wa'ebesine, ma 'oinega wahe'itadi 'abehega nata mwau 'oidiya 'ilatu.”

¹² Coinega 'ana tomuliyaowedi sisakowskiya 'asa mabwaiyana 'oidiya, siguguya ma 'abehega tomota mumugadi galana silogwahatedi ma sinuwabui, ¹³ ta hi'ahi'a tomota 'oidiyega siula latuhedi ta tololahao mabwaiyadi wete siheholoidi ma sibwebwe'ana.

Yoni to'abihebabitaiso 'ina 'amasa
(Madiu 14:1-12; Luke 9:7-9)

¹⁴ Coinega Yesu wasana tomota sihewasa dadaneya 'asa mabwaiyana 'oidiya, ma Kini Helodi 'ihesagoheya. Weyahina tupwana tomota sigwaegwae 'abehega, “Yoni to'abihebabitaiso 'amasega 'itoholo hila, ma ma'ina waiwai madouna 'ipaipaihowa.” ¹⁵ Ma tupwadi sigwae 'abehega, “Tauna tuwa Ilaitiya.” Ma wete tupwadi sigwae, “Tauna palopita 'aigeda gide palopitaowedi nugenugetaidi.”

¹⁶ Helodi wete wasana 'ihesagoheya ma 'igwae, “Nuwana tauna Yoni to'abihebabitaiso. Mwalo yalohe'amasiya, ma nuwana 'itoholohila.”

¹⁷ Weyahina mwalo Helodi Yoni 'i'abiyahiya ma deliya 'ipaiya, ma Yoni 'ana 'abiyahina lamuna beno wahine 'aigeda sanina Helodiyasa, beno Helodi tasina Pilipi mwanena ma Helodi 'i'eweya, ta ba'idana sihaiya. ¹⁸ Eema Yoni Helodi 'ihewaeya 'abehega, “Nage geya mumuga bwebwe'ana,” weyahina tasina mwanena ma 'ihaiya.

¹⁹ Ma Yoni 'ina guguyaina weyahina wahineina 'inuwagala ma nuwanuwana Yoni 'ida lohe'amasi, ma hesi geya sawasawahina,

²⁰ weyahina Helodi 'inuwahiya 'abehega Yoniina tauna loheya dumwadumwaluna Yehoba 'ina topaihowa 'aigeda, 'oinega Helodi Yoni 'ihe'asisiyeya, ma sauga baibaiwana Helodi nuwanuwana ma Yoni 'ina gwae 'ihesagohe, ma weyahina 'i'ateyohowa.

²¹ Eeta Helodiina 'ina sauga li'u 'ana sabwelo 'ilatuwa ma Helodiyasa 'eda'eda 'inuwalobeya Yoni 'ana lohe'amasa weyahina. Sabwelo li'u 'ana 'ebenuwa tuhuyahina 'e'ahaina si'atububuya, ma tupwadi taumanao sitoedima 'aiina 'oina. Taumanaedi gabemani 'adi tohanugetao ma tolo'aleha 'adi tohanugetao, ma wete tupwadi Galili 'asaina 'adi babadao.

²² Saugaina Helodiina ma 'ana taumanao si'ai'ai, Helodiyasa natuna mewahinena 'iluhuma matadiya ma selowega 'i'abihe yaliyayediya. Eeta Helodi gumalaulauina 'oina 'igwae helauwa 'igwae, “Ceguma to'aha 'ino hesinuwa ma 'oiguwa 'u'ahwanoi, yatagwala 'oiuwa.” ²³ Ma wete 'ibwauhaneya tamada, 'igwaeya, “Moisa tuwa yagwae hemisa, to'aha

nuwanuwau ya'ebwaego, 'eguma 'u'ahwanoi 'igu 'ebeloina weyahina yawatahi, ma tupwana ya'ebwaego."

²⁴ Coinega gumalaulauna 'ihapwesa, ma 'itauya sinana 'oina, 'ihesilala, 'igwae, "Sinagu to'aha 'ino nuwatuhu ma kini 'oina ya'ahwanoiye?" Ma sinana 'igwaeya, "Kini 'uhegwae, 'ugwae, 'Nuwanuwagu Yoni to'abihebabitaiso mwaguna."

²⁵ Eeta gumalaulauna 'ilomwayamwayauwa, ma 'ihila kina 'oina, 'igwaeya, "Nuwanuwagu sauga bewa Yoni to'abihebabitaiso mwaguna gaeba 'oina 'udo'o, ma 'u'ebwaegau."

²⁶ Helodi 'inuwagala, ma geya sawasawahina ma 'iguipaila, weyahina 'ibwauhaneya tamada taumanaowedi wete matadiya, ²⁷eeta deli 'ana to'itayahi 'aigeda 'iloinaeya 'abehega 'itauya ma Yoni mwaguna 'i'upweyama. Ta 'oinega to'ita yahinina deliya 'itauya ma Yoni 'ani'ona 'i'upweya, ²⁸ta mwaguna gaeba 'ido'oya ta 'i'leweyama gumalaulauna 'i'ebwaeya, ma tauna 'i'ahaliya, 'itauyeya sinana 'oina.

²⁹ Ma Yoni 'ana tomuliyao 'ina 'amasa wasana sihesagoheya, ma sinaoma ma Yoni wahina si'eweaya ma sigaliheya.

Yesu boda 'ihe'aidiya

(*Madiu 14:13-21; Luke 9:10-17; Yoni 6:1-14*)

³⁰ Ma Yesu 'ina topaihowao site tuwelo sihilama ma Yesu 'oina 'idi paihowa ma 'idi he'ita mabwaiyana sihepwailediya.

³¹ Ma tomota baibaiwadi sinaonaoma ma sihilahila, ta 'oinega geya sawasawahina ma Yesu 'ana tomuliyao si'aiyawasi ma si'ai, 'oinega 'ihewaediya, 'igwae, "Tupwa bewa ta'ebesine ma tatauya yoho 'awawa, ma nobwa tupwana wa'aiyawasi." ³²Eeta siboidimo wagai sigeluwa, ma sihabala 'aigeda tupwaina 'oina, beno yoho 'awawa.

³³ Ma bodaedi Yesu ma'ana tomuliyao wedi 'idi geluina si'iteya, ma sisapanuya tupwaina 'oina sitautauya, 'oinega taudi ma 'asa mabwaiyadi 'adi tomiyao wete mahetediyao 'edega sipilipili, ma silatu nugeta tupwainaina 'oina.

³⁴ Cabwa muliyetega waga 'iluhuwa ma Yesu 'isuluwa dabala, ma boda madouna nenegwala 'i'itediya ma 'i'ate muyamuyaediya, weyahina taudi gide sipiyo geya 'adi to'itayahinamo, 'oinega 'ihe'aleya ma sanapu baibaiwana 'ihe'itaeya 'oidiya.

³⁵ Ma lahilahiya 'ana tomuliyao wedi sinaoma, ma Yesu 'oina sigwaeya, "Bada, tupwa bewa yoho 'awawa ma sinala 'isopusopu, ³⁶'oinega bodaedi bewa 'uhesumanedi, ma sitauya, ma 'adi sigimwane 'asai ma hada deidiya 'oidiya."

³⁷ Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Ma togidega? Comi geya sowana wahe'aidi, 'awa?"

Ma 'ana tomuliyao sigwaeya, "Bada, geya sawasawahina, weyahina mabwaiyadi 'adi 'ana maisa gide tausani kina."

³⁸ Ta Yesu 'ihesilalediya, 'igwae, "Hisa beledi 'oimiya. Watauya wa'ebesa." Sitauya ma silobeya, ma Yesu sihegwaeya, sigwae, "Beledi nima ma silahana 'eluwa 'alobediya."

³⁹ Coinega boda 'iloinediya ma mabwaiyadi simiyatoiya boda ma boda pwatula 'oina. ⁴⁰ Ceeta siwatahidiya simiyatoiya, boda tupwadi handeledi, ma boda tupwadi pipiti.

⁴¹ Ma beledi nima ma silahana 'eluwaedi 'i'ewediya, ma galewa 'ilo'ita haneya ma 'igwae helau 'e'ahaiyedi weyahidi, ma muliyetega belediyedi 'ihisidiya ma 'ana tomuliyaowedi 'i'ebwaediya, eeta siheguyaiyediya. Ma silahana 'eluwaedi wete gidemusa 'ihisidiya ma 'i'ebwaediya. ⁴² Coinega mabwaiyadi si'aiya ma simwausuwa.

⁴³ Ma beledi ma silahana tupwatupwadi sidomwa 'autediya ma kodo tuwelo silohemahediya. ⁴⁴ To'aiyedi loheloheyamo sihasilidiya 'adi baibaiwa gide paibi tausani.

Yesu hola debanega 'itautau

(Madiu 14:22-23; Yoni 6:15-21)

⁴⁵ Cigumwala ma 'ana tomuliyaowedi 'iloinaediya ma wagai sigelu, 'igwaeya, "Wagelu ma wanugeta Bedeseida hali tupwa, ma taugu 'abwa boda yahetaudi ma sihila 'idi 'asa." ⁴⁶ Coinega sigeluwa ma Yesu boda 'ihetaudiya, ma muliyetega 'ihaneya 'oyai sabi 'ahwanoi Yehoba 'oina.

⁴⁷ Ciboi pwaiya ma 'ana tomuliyaowedi ni'u 'awawa si'ada'adau, ma tauna 'iboinamo 'oya'oya, ⁴⁸ 'i'itediya 'idi wose 'oinega wahidi 'isabulolowa, weyahina yaumai matadiyega 'itowatowama. Ma sauga 'i'iuna ma gona 'i'adale, eeta Yesu hola debanega 'itauya ma 'abehega deidiyega 'inao ma 'i'ebesinedi.

⁴⁹ Eeta 'ana tomuliyaowedi Yesu si'iteya hola debanega 'inaonaoma, ma 'idi nuwatuhu 'abehega welabana, ⁵⁰ 'oinega simatauta ma siwuiya. Ma Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Sahena wa'ate'ateyoho. Taugu tuwa, 'imi Badaina." ⁵¹ Ma wagai 'igeluwa ba'idanao ma yaumai 'igumwala. Ma nuwadi 'ihewanopwanowa madouna, ⁵² weyahina Yesu 'ina waiwai lamuna geya sinuwa sabwalena. Ceguma saugenia tomota baibaiwadi 'adi beledi Yesu 'iheguyaiya ma lamuna sida sanapuya ma 'oinega nuwadi 'ida sabwalena, ma hesi geya sida sanapuya, weyahina nuwadi 'i'elopota.

Tolohalao 'i'abihe bwebwe'anediya tupwa Genesaleta 'oina

(Madiu 14:34-36)

⁵³ Coinega sihabala tupwa Genesaleta gadowaina 'oina, siluhuwa, ma 'idi waga nage 'oina silohoya. ⁵⁴ Ma saugaina sisuluma toni 'asaedi Yesu si'inaney, ⁵⁵ ma 'oinega tomotaedi sihila 'asa mabwaiyana 'oidiya ma tololahao si'ewedima 'ebe'eno 'oidiyega, ma Yesu 'oina sitauyediya, 'eguma sihesagohe to tupwa 'oina 'imiyamiya.

⁵⁶ Ma Yesu 'isakowasi tupwa mabwaiyana 'oidiya, tupwana 'asa madouna ma 'asa 'i'iudi ma tanoha 'oidiya. Ma tomota baibaiwadi 'idi tololahalao si'ewedima 'ebe maketi 'oidiya siyamwayamwa, ma si'ahwanoiyeya, sigwae, "Bada, sawasawahina 'ima tololahalaowedi 'a 'ale'o papalina si'abitoho?" Eeta Yesu 'oidiya 'itagwala. Coinega taudi 'ana 'ale'o si'abitohoya ta sibwebwe'ana.

MeYudiya tubudiyao mumugadi
(Madiu 15:1-9)

7 ¹Ta Palisiyao ma loina 'ana tohe'itao tupwadi wete ba'idadiyao Yelusalemega sinaoma ma Yesu 'oina sihegogona, ²ma tupwadi 'ana tomuliyao si'ita lobediyu manima bi'ibi'idi si'ai'ai, geya nimadi sideulidi.

³Weyahina Palisiyao ma wete meYudiya mabwaiyadi mumugadi tubudiyao wega tuwa gide, nugeta nimadi sideuli bwaibwainidi 'abwa si'ai. ⁴Ma 'eguma 'ebe gimwane 'oinega sinaoma nimadi sideuli nugete 'abwa si'ai. Ma wete loina baibaiwana tubudiyao 'oidiyega gaeba ma biyo ma walata 'adi deula weyahina simulimuliye.

⁵Coinega bewa Palisiyao ma loina 'ana tohe'itaowedi Yesu 'oina sihesilala, sigwae, "To'aha weyahina 'a tomuliyaowedi tubudao 'idi loina geya sihe'asisiyanedu, ma manima bi'ibi'idi si'ai?"

⁶Ma Yesu 'ihegwaediya 'igwae, "Comi to'e'abo'abo. Mwalona Aiseya palopita weyahimi 'igwae nugeta bwaibwaina, Yehoba 'ina gwae ta sileleya bewa gide:

Tomotaedi 'ahwadiyega sihe'asisiyanegau,
ma hesi 'atediyega geya.

⁷Ma wete 'oiguwa sitapwatapwalolo bwagabwaga, weyahina 'idi he'itao taugu geya 'oiguwega, ma hesi tomota tuwa 'idi nuwatuhuwega."

⁸Ma Yesu 'ihegwaediya wete, 'igwae, "Mumugami galana! Yehoba 'ina loina wadahweya ma hesi tubumiyaumugadi wamulimuliyedi."

⁹Ma wete 'igwaeya, "Cabehega 'omi tosanapu moisa, ma hesi geya; weyahina Yehoba 'ina loinao waguiguipailedi, ma hesi tubumiyaumugadi wa'abi'abi yahidi. ¹⁰Mwalo Moseyehoba 'ina loina moisa 'i'ebwaediya, 'igwae, 'Tamau ma sinana 'uhe'asisiyanedu.' Ma wete, 'Ceguma taiya tamana ma sinana 'i'ahwa galagalaedi 'ilobwaineya ma walohe'amasi.' ¹¹Ma 'omi 'imi he'ita 'abo'aboina wagwae, 'Ceguma 'aigeda taiya tamana ma sinana 'ihewaedi, 'igwae, "Cigu tobwatobwao yatagwala pwaiyeya Yehoba 'oina ma hehe'asisiyaina, 'oinega geya sawasawahina ma yalemegomi." ¹²Bewa 'imi loinaina 'oinega loheya tamana ma sinana 'adi lema wa'au'ausi. ¹³Tubumiyaumugadi 'idi loina bewa 'inega, Yehoba 'ina loina waheginaula bwagebwageya, ma 'imi he'itao baibaiwadi gide geya Moseyehoba 'ina loinao Yehoba 'inega."

Tomota 'adi gihegala
(Madiu 15:10-20)

¹⁴ Coinega boda 'ibwau hiledima ma 'ihewaediya, "Cigu gwae bewa mabwaiyami wahesagohe, ma nuwami 'i'elo'asilala. ¹⁵ Geya 'eta to'aha ta'ai ma si'abi'abi hebi'igita, ma hesi ginauledi 'atedega silatulatu sawasawahidi ma si'abihe bi'igita." ¹⁶(-)

¹⁷ Eeta Yesu ma'ana tomuliyao boda si'ebesinediya ma hadai siluhuwa, eema 'ana tomuliyao wedi sihesilaleya sigwae, "Sawasawahina 'ino gwae hegehegediina 'uliasi 'oima?"

¹⁸ Eeta Yesu 'ihewaediya, "Nuwana 'omi wete nuwami geya 'i'elo'asilala, 'awa? Coinega geya wasanapu 'abehega to'aha ta'ai'ai ma 'iluhulu 'aloda geya wete 'ida 'abihebi'igita, ¹⁹ weyahina geya 'ateda 'iluhu, ma hesi gamwadamo 'oina 'iluhuwa ma muliyetega 'ilatu mohomoho 'oina." (Yesu 'ina he'ita bewa 'ana sanapu 'abehega geya 'eta wete 'le'ahai hehe'asisina, ma hesi mabwaiyana ta'ai.)

²⁰ Ma Yesu wete 'igwaeya, "To'aha tomota 'atediyega silatulatu sawasawahina ma si'abihe galegita, ²¹ gidemusa nuwatuhu galana ma logwali, yagaha, lohe'amasa, pui, ²² lomata tobwatobwa, gamwasowala, 'abo, ganawala, he'ipi'ipi, sinala, nuwahane, ma heyauyaule. ²³ Bewa ginauledi galadi tomota 'alodiyega silatulatu ma sigihegihe bi'idi."

Caigeda wahine 'ina hemisa Yesu 'oina
(Madiu 15:21-28)

²⁴ Nage 'oina Yesu 'itoholowa ma 'itauya Taiya ma Saidoni tupwaidiina, ma 'aigeda hada 'oina 'iluhuwa, weyahina geya nuwana ma tomota sisanapu 'ina latu weyahina, ma hesi geya sawasawahina ma 'i'edahwana, ²⁵⁻²⁶ weyahina 'aigeda wahine Yesu 'ina latu wasana 'ihesagoheya. Ma wahineina geya wahine Yudiya ma hesi tauna gwama Pinisiya, tupwa Siliya 'alonega, ma natuna mewahinenia hi'ahi'a 'i'abi hegaleya, eeta sinana 'inaoma ma Yesu 'ahena 'ituluha ma 'i'ahwanoiya ma 'abehega hi'ahi'a natuna 'oinega 'ida pa'i. ²⁷ Ma Yesu 'igwaeya, "Cilibwaineya ma sedaseda 'adiwa ya'ebwaya nugetedi, ma geya sawasawahina ma sedaseda 'adiwa 'edewa ya'ebwaedi."

²⁸ Ma wahine 'igwaeya, "Cehe moisa Bada, ma hesi 'edewa 'ebe'ai gabulena sedaseda 'adiwa mohomohona 'oinega si'ai'ai."

²⁹ Ma Yesu 'igwaeya, "Yauwedo! Beno gwae moisa. Coinega 'utoholo ma 'uhila 'ino hada. Hi'ahi'a natuu 'oinega 'ilatuwa ma 'ibwebwe'ana."

³⁰ Eeta wahineina 'itoholowa ma 'itauya 'ina hada, ma natunaina 'ilobeya 'ina 'ebe'eno 'oina 'ibwebwe'ana pwaiya.

Yesu totenatui 'i'abihe bwebwe'aney

³¹ Ma Yesu Taiya 'i'ebesineya, ta 'itauya Saidoni, 'oinega wete 'ihataona Dikapoli tupwaina 'oidiya, ma 'ihapwesama Galili holai. ³² Ma 'aigeda

loheya si'eweyama Yesu 'oina, tauna tenatuituina ma wete guguguguina, ma Yesu si'ahwanoiyeya ma 'abehega 'i'abitoho ma 'ibwebwe'ana.

³³ Ma Yesu loheyaina 'itoeya ma boda 'oidiyega sihawasiya siboidimo, ma Yesu nima matagigina 'oinega loheya tenana 'ilagu luhuwediya, ma muliyetega 'iboi nimana 'i'esoheya ma loheya memenana 'i'abitohoya, ³⁴ 'oinega Yesu 'ilo'ita hane galewa, ma 'atemuyemuyega 'igwaeya, "Epapata," beno 'ana bui "Culosabwalena." ³⁵ Eeta loheyaina tenana silosabwalena, ma wete memenana 'ibwebwe'ana, ma sawasawahina 'igwae ma 'ihesagoha dumwalu.

³⁶ Ma Yesu tomota 'i'etobodediya ma 'abehega geya'abwa taiya 'oina sida hehepwaila. Ma 'etobodaina geya sihesagohe, ma hesi sihe'ote'otetela dadaneya tomota 'oidiya. ³⁷ Tomotaedi sihesagoheya nuwadi 'ihewpanopwanowa madouna, ma sigwae, "Cina paihowa mabwaiyana bwebwe'ana ma 'ebenuwa pwaniopwano, weyahina totenatui ma guguguguidi 'i'abihe bwebwe'anediya ta sowasawahina sihegwae, ma sihesagoha."

Yesu boda 'ihe'aidiya
(*Madiu 15:32-39*)

8 ¹Sauga nage 'oina boda madouna wete sihegogonama Yesu 'oina, ma geya 'adimo. Coinega 'ana tomuliya 'ibwauwedima, ma 'ihewgaediya, 'igwae, ²"Tomota bewa ya'ate muyamuyaediya, weyahina sabwelo 'etoi 'ebwa ba'idadao tamiyamiya, ma geya 'adimo. ³Ceguma magomaledi yahesumanedi, tabu ma 'edai sihemwalomwalohana, weyahina tupwadi bwagebwagega sitauyama."

⁴Eeta Yesu 'ana tomuliyaowedi sihegwae, sigwae, "Togidega tupwa yoho 'awawa 'oina tomotaedi bewa 'adi taloba 'ese?"

⁵Coinega Yesu 'ihesilalediya, 'igwae, "Hisa 'ami belediyo simiyamiya?" Ma sigwae, "Sebenimo."

⁶Eeta boda 'iloinediya ma bale'uwa simiyatoiya. Simiyatoiya ma beledi sebeniyedi 'i'ewediya ma weyahidi 'iloyauwedowa Yehoba 'oina, ma 'i'ehisihisiya, 'i'ebwaediya 'ana tomuliya 'oidiya, ma tomota 'i'ebwaediya, eema siheguyai sakowasiyeya.

⁷Ma wete tupwana silahaha 'i'iudi simiyamiya, weyahidi Yesu 'igwae helauwa Yehoba 'oina, ma 'ana tomuliyaowedi 'iloinediya, ma siheguyaiyedi tomota 'oidiya.

⁸Coinega mabwaiyadi si'aiya ta simwausuwa, ma muliyetega 'e'ahai tupwatupwadi sidomweya ma kodo sebeni silohemahediya. ⁹Ma bodaedi 'adi baibaiwa gide powa tausani. Eeta 'ihewasa hilediya.

¹⁰Tuta nage 'oina 'ana tomuliya 'ba'idanao 'idi waga sigeluwa ma sinaowa Dalimanuta tupwaina.

Palisiyao nuwanuwadi 'ila'ilala si'ita

¹¹Eeta Palisiyao sinaoma, ma Yesu 'oina sihe'ohe'ohena, ma sitohoya ma 'abehega galewega 'ila'ilala 'ida he'itae 'oidiya. ¹²Ma Yesu ma'in'a

nuwagala 'ihegwaediya 'igwae, "Togidega ma 'oinega yaso bewa nuwanuwami 'ila'ilala, ma hesi geya 'eta wa'ita." ¹³ Coinega 'i'ebesinediya ma wagai 'igeluwa, ma sihabala hali tupwa.

**Helodi ma Palisiyao 'idi he'ita gide beledi 'ana 'ebe 'abiheseseha
(Madiu 16:5-12)**

¹⁴ Ma hesi 'adi haite sinuwanaideya, ma beledi 'aigeda tuwa wagai 'itupwa. ¹⁵ Ma Yesu 'ihemataluwediya, 'igwae, "Wa'ita Palisiyao* ma Helodi* 'adi beledi 'ana 'ebe 'abiheseseha 'oinega wa'ita yahigomi."

¹⁶ Coinega tomuliyaowedi siboidimo 'oidiya sigwaeya, "Yesu 'ina gwaeina lamuna weyahina 'ada haiteina tanuwanaideya."

¹⁷ Ma Yesu 'idi nuwatuhu 'isanapuya, 'oinega 'ihegwaediya, "To'aha weyahina wagwaegwae 'abehega geya 'ami haitemo? Beno geya weyahina taugu yagwaegwae. Togidega 'imi nuwatuhu si'elopota ma geya sawasawahina ma 'igu gwae lamuna wasanapu. ¹⁸ Mamatami ma geya wa'ita, ma wete matenami ma geya wada hesagoha, 'oinega geya'abwa wanuwanuwa tuhuyahi 'igu paihowao boda 'adi he'ai weyahina, 'awa? ¹⁹ Tutaina beledi nima 'oinega tomota paibi tausani yahe'aidiya hisa kodo 'ulaheya 'oidiyega wahegogonediya?" Ma sigwae "Tuwelo."

²⁰ Ma Yesu 'ihenaida wete 'igwaeya, "Ma tutaina beledi sebeni 'oinega tomota powa tausani yahe'aidiya, ma hisa kodo 'ulaheya 'oidiyega wahegogoneya?" Ma sigwae, "Sebeni." ²¹ Coinega Yesu 'igwaeya, "Comi togidega ta geya nuwami 'ida sabwalena."

Yesu tomata gibugibu 'i'abihe bwebwe'aneya

²² Eeta Bedeseida 'oina sitauyama, ma loheya 'aigeda mata gibugibuina sitoeyama Yesu 'oina, si'ahwanoiyeya 'abehega 'i'abitoho ma 'ibwebwe'ana.

²³ Coinega Yesu tomata gibugibuina nimana 'oina 'i'abiya ma 'itoeya, 'asaina si'ebesineya. Ma Yesu loheyaina matana 'ihulasiya, ma nimanega matanaina 'i'abitohodiya, ma 'ihewa, "Sawasawahina to'aha 'u'itadi?"

²⁴ Coinega loheyaina 'ilo'ita dadana ma 'igwaeya, "Tomota ya'itediya, ma 'adi 'ita gide tuwa 'aiwe si'e'elo yawala."

²⁵ Ma wete Yesu loheyaina matana 'i'abitoho hilediya, ma 'i'ebubuna, eeta 'i'asilala bwaibwaina, ma ginalua mabwaiyadi 'i'itediya.

²⁶ Coinega Yesu 'ihewasaeya, 'igwae, "Geya'abwa 'uhilahila 'asa madouna 'oina, ma hesi 'utauya 'uboi 'ino hada."

**Pita 'ihewa Yesu weyahina
(Madiu 16:13-20; Luke 9:18-31)**

²⁷ Ta Yesu ma'ana tomuliya sinaonao Sisaliya Pilipai tupwaidi weyahidi ma 'edai 'ana tomuliyaowedi 'ihegwaediya, 'igwae, "Togidega tomota 'idi gwae weyahigu wahesagohediya 'abehega taiya taugu?"

²⁸ Ma tomuliyaowedi sigwae, “Tomota tupwadi sigwaeya 'abehega 'owa Yoni To'abihebabitaiso, ma wete tupwadi sigwae 'abehega 'owa Ilaitiya*, ma tupwadi sigwae 'abehega 'owa palopita nugenugetaina 'aigeda.”

²⁹ Coinega wete 'ihesilalediya, “Ma 'omi togidega 'imi nuwatuhu 'abehega taugu taiya?”

Eema Pita 'ihemaiseya 'igwae, “Cowa Keliso To'abihetenaina.”

³⁰ Ma Yesu 'iloina pa'alediya, 'igwae, “Geya sawasawahina 'eta taiya 'oina wahehepwailegau.”

Yesu 'ihepwaila 'ina muya ma 'ina 'amasa weyahidi

(Madiu 16:21-28; Luke 9:22-27)

³¹ Ma Yesu 'ihe'ale 'ihe'ita 'oidiya to'aha 'abwa 'oina 'ilatu, ma 'igwae, “Taugu Loheyaiguina 'abwa muya madouna yaloba. Weyahina babada ta topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao 'abwa silogwahategau ma silohe'amasingau, ma sabwelo 'etoi mulina 'abwa yatoholo hila.”

³² Yesu 'ina gwaeina bewa 'oinega 'ilagu hemasalaheya 'ina 'amasa weyahina. Coinega Pita Yesu 'itoeya, ma mahetena sinaowa hagana, ma Pitaina 'ilausiya ma 'abehega ginauledi sahena silatulatu Yesu 'oina. ³³ Ma Yesu 'ihaskowasi ma 'ana tomuliyao 'i'e'ebubudiya, ma 'iheliya Pita 'oina, 'igwae, “Cowa Seitani, bewa sauga 'u'ebesinegau! Weyahina 'ino nuwatuhuwedi nuwatuhu 'asa gabulena 'ana nuwatuhu, ma hesi geya Yehoba 'ina nuwatuhu gide.”

³⁴ Coinega Yesu boda mabwaiyadi ma wete 'ana tomuliyao mahetediyao 'ibwau he'autedima, ma 'ihegwaediya, 'igwae, “Taiya 'eguma nuwanuwana ma 'imuliyegau, 'ilobwaineya ma 'iboi 'ina loina 'ilogwahate, ma 'aneyage 'iboi 'ana kelose 'i'ahali ma 'i'amasa, beno gide 'ana 'eda'eda, 'eguma taiya 'imuliyegau.”

³⁵ Ma hesiyage 'eguma taiya yawasina 'inuwahi, 'abwa yawasinaina 'ihe'wadalele. Ma 'eguma taiya weyahigu ma wasana bwebwe'ana weyahina yawasina 'itagwale ma 'i'amasa, tauna 'abwa yawasi moisa 'iloba. ³⁶ Ma 'eguma 'ida wasawasao bale'uwa madou hedadedi talobediya beno ginaula bwagabwaga, ma hesi ginaula madou hedada beno yawasida moisa. ³⁷ Weyahina 'eguma yawasida moisa tahe'wadalele, beno geya wete 'eta 'ana hemiyalae 'imiyamiya.

³⁸ “Ma 'eguma taiya 'owa weyahigu 'uhedeba mwadimwadina, wete 'igu he'itao weyahidi 'uhedeba mwadimwadina, ma 'uuahalegau yaso* bewa galadi ma ganaganawalidi matadiya, 'abwa taugu Loheyaiguina* wete yauhalego, tutaina Tamagu 'ina wasawasa maemaedanaina 'oinega yahilama ma aneloseyao wete ba'idagwao.”

9 ¹ Ma wete Yesu 'ihegwaediya, “Moisa tuwa, tupwami 'oimiyega geya'abwa wa'ama'amasa ma 'ana siga Yehoba 'ina loina waiwaina 'ilatuma ma wa'ita.”

Yesu 'ana 'ita hagana
(Madiu 17:1-13; Luke 9:28-36)

²Sabwelo sikisi mulina Yesu 'ana tomuliyao 'etoi 'itoediy, taudi Pita ma Yemesa ma Yoni ba'idanao sihaneya 'oya 'aigeda dudulena 'oina, ma siboi simiyamiya, si'iteya Yesu maninina 'imaedana ³ma 'ana 'ale'o wa'ewa'e'ena moisa, ma 'ana 'ita geya 'eta taiya bale'uwa sowasowana ma 'ale'oina 'ihe'ehau hila 'ana wa'ewa'e'eina gide. ⁴Ma wete Ilaitiya ma Mosese sihapwesama ma Yesuina ba'idadiu sihehegwaegwae.

⁵Coinega Pita Yesu 'ihewa, 'igwae, "Bada, 'ida miya bewa bwebwe'ana, 'oinega 'imi hadahada 'etoi 'a'abidi, 'aigeda 'owa weyahiu, 'aigeda Mosese, ma 'aigeda Ilaitiya." ⁶Beno Pita 'igwaegwae bwagabwaga weyahina tauna ma'iyanao simatauta hedadeya.

⁷Eeta yaloyaloha wete 'isuluwa ma 'i'ahusamudiya. Yaloyalohaina 'oinega 'aigeda 'enana sihesagoheya, 'igwae, "Bewa natugu bwebwe'ana hedada, ma 'ina gwae wahesagohe." ⁸Ma silomwayamwayauwa ma silo'ita dadana, ma Yesu 'iboinamo, ma geya 'eta wete taiya si'ita.

⁹Coinega 'oyega sisulusuluma ma Yesu 'iloinaediya, 'igwae, "Ginauledi nige wa'ita pwaidiya geya'abwa tomota 'oidiya wahehepwailedi eema 'ana siga taugu Loheyaiguina 'amasega yatoholo hilama." ¹⁰Coinega ginauledi sidahwediya, ma siboi sihehegwaegwae, sigwaeya, "Cina gwaeina toholohila weyahina togidega 'ana sanapu?"

¹¹Ma Yesu 'oina sihesilala wete, sigwaeya, "To'aha weyahina loina 'ana tohe'itao sigwae 'abehega Ilaitiya 'inugetama, ma gwahunega To'abihetenaina 'itautauyama?"

¹²⁻¹³Ma Yesu 'igwaeya, "Cehe gidemusa. Ilaitiya 'abehega 'ilatu nugetama, ma 'inega ginaula mabwaiyana 'i'abihe dumwaludi. Ma hesi Ilaitiyaina 'ilatu pwaima, ma tomota sipaihowa galagala 'oina gide 'idi nuwatuhu, to'aha gide Buki Tabu 'ihewaila nugeteya. Ma wete taugu Loheyaiguina to'aha weyahina Buki Tabu 'ihewaila nugetegauwa 'abehega muya baibaiwadi yalobadi, ma wete tomota silogwahategau?"

Caigeda gwama 'ihebwasubwasumo
(Madiu 17:14-20; Luke 9:27-43)

¹⁴Eeta 'oyega sisuluma ma 'ana tomuliyao mabwaiyadi siloba hilediya, ma boda baibaiwadi ba'idadiyao ma wete loina 'ana tohe'itao ba'idadiyao sihe'ohe'oheya. ¹⁵Ma tutaina boda Yesu si'inaneya nuwadi 'ipwanopwanowa madouna, ma sipilipili mwayamwayau sabi 'itaina.

¹⁶Sipilima ma Yesu 'idi he'ohe'ohe weyahina 'ihesilalediya, 'igwae, "To'aha weyahina wahehegwaegwae?" ¹⁷Ma 'aigeda loheya bodaedi 'oidiyega Yesu 'ihewa, 'igwae, "Bada, 'idi he'ohe'ohe lamuna natugu, weyahina 'ina lohala 'oinega geya sawasawahina ma 'igwae. ¹⁸Tuta

tupwana hi'ahi'a 'ina paihowega 'itaitai ma 'ahwanega gwalabusobuso sihapwehapwesa, ma 'ihesala'i'ita ma 'idededela. Coinega 'a tomuliyao ya'ahwanoiyedi ma 'abehega hi'ahi'a gwama 'oinega sipa'ihapwese, ma geya sowasowadi."

¹⁹Coinega Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Comi togidega, ta deba pa'ala hedade? Tuta bewa 'imi deba pa'ala 'oinega yahewahi dabalala. Tuwa gwamaina watauyeyama ma ya'ita."

²⁰Eeta gwamaina si'eweyama Yesu 'oina, ma hi'ahi'a 'i'iteya Yesu, 'oinega 'iginaoya gwamaina ma 'itai ma bale'uwa 'ibe'uwa, 'idededela ma 'ahwanega gwala busobuso silatulatu. ²¹Ma tamanaina 'oina Yesu 'ihesilala, 'igwae, "To tuta 'oina 'ina lohala 'ihegaineya?" Ma tamana 'igwaeya, "Cina tuta sedasedega. ²²Ma 'eguma 'itai, sauga tupwana 'ibe'u 'aiwe 'ala' alasina 'oidiya ma sauga tupwana bwasi ni'una 'oidiya, nata eeta 'ilohe'amasi. Coinega 'eguma sowasowana 'uda 'atemuyamuya ma 'u'abihetemai."

²³Ma Yesu loheyaina 'ihegwaeya, 'igwae, "Cugwae pwaiya, 'Ceguma sowasowana,' 'awa? Ma hesi 'unuwatuhuyahi 'abehega 'eguma tahemisa, ginaula mabwaiyana sawasawahina 'oida."

²⁴Nage 'oina loheyaina 'igwae hedahedada, "Moisa tuwa yahemisa, ma geya yahemisa hedada. Nuwanuwagu ma 'igu hemisa 'ugihehawaiwaiye." ²⁵Ma boda baibaiwadi sipilipilima Yesu 'i'itediya, 'oinega hi'ahi'a 'iheliyeya, 'igwae, "Cowa hi'ahi'a 'ino paihowega, gwama 'iheyauyauleya, yaloinego ma 'u'ebesine hatae, ma geya sowana wete 'uluhuluhu hila 'oina."

²⁶Coinega hi'ahi'aina 'i'aso'asona, ma 'ana hebwasubwasumo 'iginaoya, ma 'idedela madouna, ma hi'ahi'aina 'ihapwesa 'itauya, ma boda gwamaina si'iteya 'ana 'ita gide 'i'amasa, ma simatauteya ma sigwae, "Beno 'i'amasa." ²⁷Ma Yesu gwama nimana 'i'abiya ma 'i'abihe toholoya, ta gwamaina 'itoholowa ma'ina bwebwe'ana.

²⁸Muliyetega Yesu ma 'ana tomuliyao siluhu hadai ma nobwa siboi. Eeta tomuliyao wedi Yesu sihegwaeya, sigwae, "Bada, togidega tauma geya sawasawahina hi'ahi'a 'apa'i ma 'ihapesa?" ²⁹Ma Yesu 'igwaeya, "Geya 'eta wete ginaula 'oinega ma hi'ahi'a tapa'ihapwese. Beno tuwa 'ahwanoiyega Yehoba 'oina."

Yesu 'ina 'amasa weyahina 'ihe'ote'otetela
(*Madiu 17:22-23; Luke 9:43-45*)

³⁰⁻³¹Nage 'oinega Yesu ma 'ana tomuliyao tupwaina si'ebesineya, ma Yesu geya nuwana ma boda sisanapu to'eha 'oina sitauya, 'oinega Galili 'edaina 'oina sitautauya, ma 'ana tomuliyao 'ihe'itediya 'ina 'amasa weyahina, 'igwaeya, "Cabwa Loheyaiguina 'agu toteba 'i'ebwayaegau 'agu 'alehao 'oidiya ma silohe'amasigau. ³²Eeta sabwelo 'eto mulina 'abwa

yatoholohila." Ma 'ina he'ita bewa weyahina geya sisanapu, ma hesi geya 'oina sihesilala, weyahina simatauta.

Tonugeta taudi 'abwa simuliya
(Madiu 18:1-5; Luke 9:46-48)

³³Eeta 'asa Kapaneumi 'oina sihapwesa ma hadai siluhuwa, ma nobwa Yesu 'ana tomuliyao 'ihesilalediya 'igwae, "To ginaula weyahina wahehe'ohe'ohe 'edai?"

³⁴Ma sideba mwadina, 'oinega geya sihemaisa, weyahina 'idi he'ohe'ohe lamuna beno taiya 'oidiyega 'idi tohanugeta. ³⁵Coinega Yesu 'imiyatoiya ma site tuwelo 'ibwauwediya ma 'ihe'ita 'oidiya, 'igwaeya, "Ceguma taiya 'owa nuwanuwau ma 'oimiyega 'uhebada, 'ilobwainegowa ma 'uboi 'ugihesuluhego ma 'uhetopaihowa 'iyamwao weyahidi."

³⁶Coinega 'aigeda gwama 'itoeyama ma gamwagamwanidiya 'ihetoholoya ma 'iatusapwaliya ma 'ihegwaediya, ³⁷"Ceguma taiya 'owa gwama bewa gidemusa 'uhelauwe weyahigu, 'owa taugu wete 'uhelauwegau, ma geya 'abehega yaboi 'uhelauwegau ma wete 'agu Tohetune Yehoba ba'idagu 'uhelauwemaiya."

Ceguma taiya tauna geya 'ilolo'alehegita tauna 'ilemelemegita
(Luke 9:49-50)

³⁸Ma Yoni 'igwaeya, "Bada, 'aigeda loheya 'a'iteya saniuwega hi'ahi'a 'iulaula latuhedi, 'oinega 'a'etobodeya weyahina loheyaina geya 'ida boda."

³⁹Ma Yesu 'igwaeya, "Geya sowana wa'au'ausi, weyahina 'eguma taiya 'eta ginaula waiwaidi taugu saniguwega 'ipaihowadi, geya sowana wete 'eta 'isinasinaligau. ⁴⁰Weyahina 'eguma taiyawedi geya silolo'alehegita, taudi silemelemegita. ⁴¹Ma wete wanuwatuhu 'abehega 'eguma tani'omi 'iyahala ma taiya 'ihenumegomi weyahina 'omi Keliso 'ina bodao, tauna 'ana maisa bwebwe'ana 'abwa 'iloba.

To'aha 'igihe galeya
(Madiu 18:6-9; Luke 17:1-2)

⁴²"Ma hesi 'agu tohemisa gwagwamaedi 'eguma taiya 'itohodi, ma 'oidiyega 'aigeda 'i'abihebe'u, loheyaina bo wahineina 'ilobwaineyma ma da'ule madouna tani'ona sisipwa mada'ulena siula suluhe ni'uwa. ⁴³Wete 'eguma nimau 'igihebe'ugo 'ilobwaineyma ma 'u'upwa yahule. Beno geya 'ana galamo 'eguma manima 'upwa'upwau ma yawasi bwebwe'ana 'uloba. Ma hesi gala hedadene 'oiuwa 'eguma manima luwaluwau ma siula suluhego 'aiwe 'ala'alata hataya 'oina. ⁴⁴(-)

⁴⁵"Ma wete 'eguma 'aheu 'igihe be'ugo, 'ilobwaineyma ma 'u'upwa yahule. Beno geya 'ana galamo 'eguma ma 'ino lopego ma yawasiu

bwebwe'ana 'uloba. Ma hesi gala hedadena 'oiuwa, 'eguma ma'ahe luwaluwau siula suluhego 'aiwe 'ala'alasinaina 'oina. Casaina 'oina 'aiwe 'ala'alasinina geya 'ida gibowa. ⁴⁶(-)

⁴⁷"Matau wete gidemusa 'eguma 'igihebe'ugo 'ubwaiyahule wete, weyahina geya 'eta 'ana galamo 'eguma mamata 'ai'aigedau ma Yehoba 'ina 'ebeloina 'uloba. Ma hesi gala hedadena 'oiuwa, 'eguma mamata luwaluwau siula suluhego 'aiwe 'ala'alata 'oina. ⁴⁸Casaina 'oina mwahulu 'oidiya yapwayapwa sisopisopila hataya ma wete 'aiweina geya 'ida gibowa.

⁴⁹"Coinega tomota mabwaiyadi 'abwa 'aiwe 'ala'alasinina 'i'abi hebwebwe'anedi, gide hola 'e'ahai 'i'abi hebwebwe'aneya. ⁵⁰Hola ginaula bwebwe'ana, ma 'eguma 'ana 'amna 'igumwala geya sawasawahina ma 'i'amna hila. Coinega 'ilobwainegomoya ma mumugami waboi walotoho, 'ana lotohona gidemusa wahehelau hilegomi."

Sa'ilila weyahina

(Madiu 19:1-12)

10 ¹Ma Yesu tupwaina 'i'ebesineya ma Yudiya 'ina tupwa 'itauya, ma 'ihabala we'aha Yolidani hali tupwa, eeta boda madouna si'eto'auta hilama 'oina, ma mumuganaina gide wete 'ihe'ita 'oidiya.

²Ta Palisiyo sinaoma ma nuwanuwadi Yesuina sitoho, 'oinega sihesilala 'oina, sigwae, "Bada, togidega 'ida loina sa'ilila weyahina? Sawasawahina loheya mwanena 'isa'ile?" ³Ma Yesu 'igwaeya, "Togidega Mosese loina 'i'ebwaya 'esegomiya?" ⁴Ma Palisiyo sigwaeya, "Mosesse 'itagwala ma 'eguma loheya nuwanuwana ma 'isa'ila, nugeta pepa 'aigeda 'oina 'ina guipaila 'ihepwaile, ma mwanena 'i'ebwae, ma 'isa'ile."

⁵Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Mosesse loina beno 'i'ebwaegomoya 'imi deba pa'ala weyahina. ⁶Ma hesi wanuwatuhuyahi Yehoba 'ina hemasalahha hauhauna 'oinega tomota 'eluwa 'ihemasalahediya, loheyana ma mewahinena. ⁷Bewa lamuna 'oinega loheya tamana ta sinana 'i'ebesinedi, ma mwanena ba'idana simiyaluwa, ⁸ma siteluwaedi wahidi 'aigeda tuwa. Mwalo siteluwaedi simiya wasiwasiya, ma bewa tutaina 'oina silo'aigeda. ⁹Yehoba 'ilagu 'aigdedediya, 'oinega geya sowana tomota sitoho ma silagulagu wasiyedi."

¹⁰Muliyetega Yesu ma'ana tomuliyao sihila hadai, ma tomuliyao wedi sihesilala hila sa'ilila weyahina. ¹¹Eeta Yesu 'ihewaediya, "Ceguma taiya loheya mwanena 'isa'ile ma 'ihaibala, loheya bewa mwanena nugenugetaina 'oina galana 'ipaihoweya, weyahina 'iganawala. ¹²Ma wete 'eguma wahine mwanena 'isa'ile ma 'ihaibala, wahineina 'iganawala."

Yesu gwagwama 'igwae helauwediya

(Madiu 19:13-15; Luke 18:15-17)

¹³Ma tomota gwagwama si'ewedima Yesu 'oina 'abehega 'i'abi tohodi. Ma hesi 'ana tomuliyao gwagwamaedi si'ausidiya. ¹⁴Ma

Yesu 'ana tomuliyao 'i'itediya ma 'iheliyediya, 'igwae, "Sahena gwagwama wa'au'ausidi, ma hesi watagwaledi ma 'oiguwa sinaoma, weyahina gwagwama bewa gide Yehoba 'ina 'ebeloina 'ilobwainediya.
¹⁵ Yahegwaegomi 'eguma taiyewedti taudi geya'abwa gwagwama bewa gide 'idi hemisa, nata sahena Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina siluhuluhu."

¹⁶ Coinega Yesu gwagwamaedi 'i'ahalidiya, ma wete 'i'abi tohodiya, eema 'igwae helauwediya.

Wasawasa weyahina (Madiu 19:16-30; Luke 18:18-30)

¹⁷ Ma Yesu 'itoholo 'itautauya, ma 'aigeda loheya 'ipilima, ma 'i'etuluha Yesu matana, ma 'igwaeya, "Bada, yasanapugowa 'abehega 'owa tohe'ita bwebwe'au, 'oinega to'aha yada paishowa ma 'ane yawasigu miyamiya hatayana yaloba?"

¹⁸ Ma Yesu loheyaina 'ihewaeya, 'igwae, "Togidega ma 'oinega 'u'ahwa bwebwe'anegauwa? Geya 'eta taiya wete bwebwe'ana, beno tuwa Yehoba.

¹⁹ Ma Yehobaina 'ina loinao 'usanapu pwaidiya, beno 'abehega:

Sahena lohe'amasa.

Sahena ganawala.

Sahena yagaha.

Sahena hepwaila 'abo'abo.

Sahena 'abowega tomota 'idi tobwatobwa 'u'ewa'ewadi.

Ma wete tamau ma sinau 'uhe'asisiyaned." Ma wete tamau ma sinau 'uhe'asisiyaned."

²⁰ Ma loheyaina 'igwaeya, "Bada, 'igu tuta sedasedega 'ana siga nige, loinadi yamuliya bwaibwainidiya."

²¹ Coinega Yesu ma'ina yaliyaya loheyaina 'i'ebubuya ma 'igwae, "Beno tuwa 'aigeda ginaula 'ilosapuligowa. Coinega 'uhila 'ino 'asa, ma 'ino tobwatobwa mabwaiyana 'uhegimwaneye, ma 'adi maisa 'uheguyaiye towewelohe 'oidiya, eema 'unaoma 'umuliyegau, 'abwa muliyetega 'ino wasawasa galewa 'uloba hila."

²² Gwae bewa loheyaina 'ihesagoheya, ma 'ina wasawasa madouna weyahina nuwana 'igala moisa, ma ma'ina nuwagala 'ihila, ta Yesu 'ina gwaeina geya 'imuliye.

²³ Coinega Yesu 'ilo'ita dadana ma 'ana tomuliyao 'ihewaediya, 'igwae, "Ceguma taiyawedi taudi ma'idi wasawasa madouna, 'idi luhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'alona mwauna."

²⁴ Ma 'ana tomuliyao nuwadi 'ihepwaniwanowa 'ina gwaeina weyahina. Coinega Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Natugwao, Yehoba 'ina 'ebeloina 'ana luhu mwau hedada. ²⁵ Ee moisa, kameli* tauna hebahebai madouna, 'oinega tupwana mwauna ma nidili* 'ana bwalena 'oinega kameliina 'iluhu, ma hesi towasawasao 'idi luhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina mwau hedada."

²⁶ Yesu 'ina gwaeina 'ana tomuliyao sihesagoheya ma nuwadi 'ihewwanopwano hedada, ma sihegwaeya, "Ceguma beno gide, taiya hede sawasawahina ma 'ebe yaliyayaina 'iloba?"

²⁷ Coinega Yesu 'i'leebubudi ma 'igwaeya, "Ginaula bewa mwau hedada tomota 'oidiya, ma hesi geya mwauna Yehoba 'oina, weyahina Yehoba 'oina ginaula mabwaiyana sowasowana."

²⁸ Ta Pita Yesu 'ihewwa, 'igwae, "Bada, tauma togidega? Weyahina 'ima tobwatobwao mabwaiyadi 'a'ebesinediya ma 'amuliyegowa."

²⁹⁻³⁰ Ma Yesu 'igwaeya, "Ee moisa, 'eguma taiyawedi 'omi 'imi hadao ta tasimiyo ta nuhumiyao ta sinamiyao ta tamamiyao ta natumiyo ta 'imi bale'u wete wa'ebesinediya, ma wete muya waloba weyahigu ta wasa bwebwe'ana 'ana hepwaila weyahina, 'ami maisa tuta bewa waloba gide handeledi hadao ta tasimiyo ta nuhumiyao ta sinamiyao ta natumiyo ta 'imi bale'u wete, ma 'abwa galewa yawasimi hataya wete waloba.

³¹ Ta bewa tutaina tohanugetao baibaiwadi 'abwa simuliya, ma taudi simulimuliya 'abwa sinugeta."

Yesu 'ina 'amasa 'ana hepwaila hetoina

(Madiu 20:17-19; Luke 18:31-34)

³² Cabwa 'edai sihanehane Yelusalema weyahina, ma Yesu 'inugenugeta ma 'ana tomuliyao simulimuliya, ta ma'idi nuwapwanopwano, ma tupwadi tomota wete ma'idi 'ateyoho 'edai simulimuliyedi. Eeta 'ana tomuliyao site tuwelowedi 'ibwau 'autchiledima ma 'ihemataluwediya to'aha 'i'unamo ma 'ilatu 'oina, ³³ 'igwaeya, "Bewa tuta tahane Yelusalema, ma nobwa 'agu totebaina taugu Loheyaiguina 'itebaegau topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao 'oidiya, ma 'igu 'amasa weyahina siloina, ma muliyetega sihe'ebwaegau taudi geya meYudiya 'oidiya, ³⁴ ma taudi meganamuli silituyanegau ta si'esohegau ta gulahega sisapigau ma 'oinega silohe'amasicau, ma sabwelo 'etoi yatoholohila."

Yemesa ma Yoni 'idi 'ahwanoi Yesu 'oina

(Madiu 20:20-28)

³⁵ Coinega Yemesa ma Yoni, taudi Sebedi natunao, Yesu 'oina sinaowa, sihegwaeya, sigwae, "Bada, 'anaoma sabi 'ahwanoi 'oiuwa." ³⁶ Ma Yesu 'igwaeya, "To'aha nuwanuwami ma yapaihowa weyahimi?"

³⁷ Coinega sigwaeya, "Cabwa 'ino 'ebeloina 'oina nuwanuwama ma deiwu 'amiyatoi, 'aigeda 'ino 'ebeulega ma 'aigeda 'ino 'adigeyegeyega."

³⁸ Ma Yesu 'ihewwa, 'igwae, "Comi 'imi 'ahwanoiina lamuna geya wasanapu. Togidega? Muya 'ana biyoina yanuma, sawasawahina ma 'omi wete 'oinega wanuma? Ma wete babitaiso mwauna 'abwa yaloba, togidega 'omi wete gide sawasawahimi ma wababitaiso 'esa?"

³⁹ Ta sigwaeya, "Sawasawahima." Ma Yesu 'igwaeya, "Moisa, biyoina 'abwa 'oinega yanuma, 'omi wete 'oinega wanuma, wete babaitaisoina

'oinega 'i'iunamo 'abwa yababitaiso 'omi wete 'oinega wababitaiso,⁴⁰ ma hesi geya sawasawahigu ma yahesinuwa taiyewedai 'abwa 'igu hetoloina 'oina 'igu 'ebeulega ma 'igu 'adigeyegeyega simiyatoi, weyahina Yehoba tauna 'ina 'ebeloina ma 'ihesinuwa."

⁴¹ Ta tomuliyao site teni Yemesa ma Yoni 'idi 'ahwanoi sihesagoheya ma sigamwasowalediya. ⁴² Eeta Yesu mabwaiyadi 'ibwau he'autediya ma 'ihegwaediya, "Comi wasanapuya taudi bale'uwa sibwauwediya 'abehega babadao, 'idi tomotaiyao siloiloina pa'aledi. ⁴³ Ma 'omi geya'abwa wete gide taudi wapaipaihowa 'esa. Ma hesi taiya 'owa 'eguma nuwanuwau ma 'oimiyega 'uhetoloina, 'ilobwainegowa ma 'iyamwao weyahidi 'uhetopaihowa. ⁴⁴ Ta wete 'eguma taiya 'owa nuwanuwau ma 'oimiyega 'uhetohanugeta, 'ilobwainegowa ma 'iyamwao mabwaiyadi weyahidi 'uhetopaihowa.

⁴⁵ "Taugu Loheyaiguina* wete gide 'igu suluma bale'uwa geya 'abehega tomota weyahigu sipaihowa, ma hesi sabi paihowa tomota weyahidi, ma wete yatagwalegauwa ma ya'amasa tomota mabwaiyami 'ami 'ebelihasa weyahina."

Batimiyo matana 'ibwebwe'ana
(Madiu 20:29-34; Luke 18:35-43)

⁴⁶ Eeta sitautauya Yeliko, ma tutaina Yesu ma'ana tomuliyao Yeliko si'ebesineya boda madouna si'wayabudiya, ta tomata gibugibu sanina Batimiyo silobeya, tauna Timiyo natuna, ma tuta baibaiwana 'eda papalina 'oina 'imiyamiya, 'i'ahwa'ahwanoi mane ta tobwatobwa weyahidi.

⁴⁷ Ma Batimiyoina 'ihesagoheya 'abehega Yesu gwama Nasaleta 'itautau, 'oinega Yesu 'oina 'ibwauwa, 'igwae, "Yesu yo, 'owa Debida 'ina susu, 'u'atemuyemuyegau."

⁴⁸ Eeta tomota mabwaiyadi Batimiyoina si'ausiya, sigwae, "Tuwa, 'ulolagu!" Ma tuwa 'iwuiwui 'enana madounega, 'igwae, "Debida tubuna yo, 'u'atemuyemuyegau."

⁴⁹ Coinega Yesu 'itoholo henonowa, ma 'igwae, "Wabwauweyama." Ma tomota sigwae, "Bwebwe'ana, 'utoholo. Yesu 'ibwauwegowa." ⁵⁰ Coinega 'ana 'abobo 'i'ewayahuleya ma 'itoholo mwayamwayauwa, ma Yesu 'oina 'inaoma.

⁵¹ Cinaoma ma Yesu 'ihegwaeya, 'igwae, "To'aha nuwanuwau ma weyahiu yapaihowa?" Ma tomata gibugibuina 'igwaeya, "Bada, sawasawahina ma matagu 'ugihe'asilala?"

⁵² Ta Yesu 'ihegwaeya, 'igwae, "Bwebwe'ana! Cino hemisa 'oinega matau 'i'asilala." Nage 'oina matana 'i'asilala, ma 'edai Yesu 'imuliyeya.

Yesu 'ina luhu Yelusalema 'oina
(Madiu 21:1-11; Luke 19:28-40; Yoni 12:12-19)

11 ¹ Eeta silagalaga Yelusalema weyahina, ma 'asa 'i'iudi Bedani ma Bedipegi deidiya silatulatu, beno 'oya Olibe gabulena, ma

Yelusalema matadiya tupwana bwaga. Ta Yesu 'ana tomuliyao 'eluwa 'ihetune nugetediya tupwaedi 'i'iudi 'oidiya ma'adi hemataluwa, ² 'igwaeya, "Watauya 'asa nage matamiya 'oina, ma 'eguma wahapwesa 'asaina matana, hebahebai 'aigeda wa'litaloba 'aiwe 'oina silohoya, beno 'ase* hauhauna, tauna geya tomota sida geluya. Hebahebaiina walihasi ma wa'eweyama. ³ Ma 'eguma 'eta taiya 'ihesilala 'oimiyia ma 'igwae, 'To'aha weyahina beno hebahebaiina walihasiya?' loheyaina waheguae, 'abehega, 'Bada nuwanuwana ma tuta 'i'iunamo 'abwa 'ihewasa hileyama.' "

⁴ Coinega site luwaedi sitauya 'asaina 'oina, ma hebahebai 'ase silobeya hada mata 'ahwaina ma 'aiwe 'oina silohoya, 'oinega sihegaina ma silihalihasi. ⁵ Silihalihasi ma tupwadi loheloheya sitotoholo deidiya sigwaeya, "To'aha weyahina beno hebahebaiina walihalihasi?"

⁶ Ma site luwaedi sigwaeya, "Bada nuwanuwana, ma tuta to'uto'upana tuwa 'abwa 'ihetune hileyama," ma 'oidiya sitagwaleya. ⁷ Ma hebahebaiina si'eweya sitauyeya Yesu 'oina, ta 'adi 'ale'owega gwahuna siyesoya, 'oinega Yesu 'igeluwa, ta 'itauya.

⁸ Ma boda mabwaiyadi wete 'adi 'ale'o 'edai siyesodiya, ma tupwadi 'aiwe lahalahadi ma nabaidi sigulediya 'eda 'ana hepasa weyahina. ⁹ Ma tupwana boda Yesu sihanugeteya ma tupwadi boda simuliyea, ta mabwaiyadi sihehepwatu ma sibwaubwau, sigwae, "Yauwedo Bada, weyahina Yehoba saninega 'unaoma sabi 'abihetemai. ¹⁰ Cebeloina tubumai Debida 'oinega 'ilatu hilama. Bewa weyahina Yehoba Tolotabwana hedada 'ahehepwatuwe."

¹¹ Ma Yesuina Yelusalema 'oina 'ihapwesa, ma Hada He'asisi 'oina 'iluhuwa, ma ginaula baibaiwana Hada He'asisi 'alona 'i'e'ebubudiya, eema sinala 'isopuwa, 'oinega ma'ana tomuliyao site tuwelo mahetenao sihila Bedani 'oina, si'enowa.

Yesu 'aiwe 'aigeda 'iheliyeya
(*Madiu 21:18-19*)

¹² Gona 'i'adaley, sitoholowa ma Bedani 'oinega sihilahila Yelusalema weyahina, ta Yesu 'igomaleya, ¹³ eeta bwagebwagega 'aiwe 'ana 'ita gide damaya manabanabaina 'i'iteya, 'oinega 'inaowa deina ma nuwanuwana 'abehega huwaina 'i'ai, ma hesi 'i'iteya nabainamo, 'aiwehuwahuwa 'abwa geya 'ana tuta. ¹⁴ Coinega Yesu 'aiweina 'iheliyeya, ma 'igwae, "Geya'abwa wete 'uhuwahuwa hila ma tomota 'oinega si'ai'ai." Ma 'ina gwaeina 'ana tomuliyao sihesagoheya.

Yesu togimwane 'ipa'idiya Hada He'asisi 'alonega
(*Madiu 21:12-17; Luke 19:45-48; Yoni 12:13-22*)

¹⁵ Coinega Yelusalema 'oina sinaoma, ma Hada He'asisi 'alona 'iluhuwa, ma toheginwaneyao ma togimwaneyao 'alonega 'ipa'i hapwesediya, ma

mane* 'ana tohesa'ugelasao 'idi teibebe 'i'ahu sepalediya, ma gabubu 'adi toheginwaneyao 'idi 'ebemiya wete 'i'ahu buinediya. ¹⁶Ma wete hada 'alona 'ihegagaleya ma sahena loheloheya ma'idi tobwatobwa sitautau hada 'alonega. ¹⁷Ma 'ihe'itediya, 'igwae, "Yehoba 'ina gwae Buki He'asisi 'oina sileleya, geya wasanapu, 'igwaeya, 'Cigu hadaina 'abwa sibwauwe tomota mabwaiyadi 'idi 'ebe 'ahwanoi.' Ma hesi 'omi wa'abi buiya 'abehega 'imi 'ebe yagaha."

¹⁸Ma topwaoli madoudi ma loina 'ana tohe'itao Yesu 'ina paihowa tetelina sihesagoheya, ta sigamwasowaleya ma sinuwanuwatuhu togidega ma silohe'amasi, ma hesi geya sowasowahidi, weyahina simatauta, ta wete Yesu 'ina he'itao boda mabwaiyadi nuwadi 'i'eweya.

¹⁹Ma 'iboiya, 'oinega Yesu ma'ana tomuliyo 'asaina si'ebesineya, sitauya Bedani.

Caiweina Yesu 'iheliyeya 'iwelaiya
(Madiu 21:20-22)

²⁰Gona 'i'adaleya ma sitoholowa sabi hila Yelusalema, ma 'edai sitautau, ma Yesu 'aiweina 'iheliyeya si'iteya nabaina mabwaiyana siwelaiya. ²¹Ta Pita Yesu 'ina heliyaina 'inuwatuhu yahiya ma 'ihegwaeya, 'igwae, "Bada 'u'ita, 'aiweina 'uheliyeya 'iwelai pwaiyi."

²²Ma Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Ceguma 'imi hemisa Yehoba 'oina walagu, beno 'omi wete paihowa waiwaidi wapaihowadi. ²³Wete yagwae moisa 'oimiya, 'eguma taiya 'omi geya 'ida henuwanaluwa, ma 'eguma ma'ina hemisa ma to'aha 'igwaene silatu tuwa, 'eguma 'oya nage 'iloine ma 'igwae, 'Cumiya dobi ni'uwa,' beno 'ina gwaeina 'ihematamatane. ²⁴Coinega yahegwaegomi to'aha wa'ahwanoije Yehoba 'oina, wahemisa tuwa ma 'ane waloba, ma wete 'abwa waloba. ²⁵Wete 'eguma wa'ahwanoi Yehoba 'oina, 'iyamiyao 'idi mumuga wanuwasamudi, 'eguma to'aha 'idi puiyao 'oimiya, bewa 'oinega Tamamiu galewa 'omi wete 'imi puiyao 'inuwasamudi." ²⁶(-)

Yesu 'ina loina weyahina
(Madiu 21:23-27; Luke 20:1-8)

²⁷Coinega sihila pwaima Yelusalema, ma Yesu Hada He'asisi 'alona 'iyawayawala, ma topwaoli ta loina 'ana tohe'itao ta wete babadao sinaoma, ²⁸ma Yesu sihesilaley, sigwae, "Loheya, taiya 'ina loinega ta bewa gide 'upaipaihowa 'esa?"

²⁹Ma Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Nugeta yahesilala 'oimiya, ma 'eguma wahemaise, taugu wete yahegwaegomi 'igu loina weyahina.

³⁰Cigu hesilala bewa: Taiya 'ina loinega ma Yoni to'abihebabitaiso 'ipaipaihowa? Yehoba? Bo 'aigeda loheya?"

³¹Coinega siboidimo 'oidiya sihehe'ohe'ohe, sigwaeya, "Cina gwae togidega tahemaisa 'ese? Weyahina 'eguma tagwae, 'Yehoba 'oinega,'

nata 'ihegwae hilegita, ma 'igwae, 'Bo! To'aha weyahina ta Yoni geya wahemisae?' ³² Ma 'eguma tagwae, 'Tomota 'oidiyega,' nata boda sigamwasowalegita." Weyahina tomota baibaiwadi Yoni sihemisaeya 'abehega palopita moisa. ³³ Coinega Yesu 'ina hesilala geya sihemaisa bwaibwaini, ma hesi sigwae, "Geya 'asanapu?"

Coinega Yesu wete 'ihegwaediya, 'igwae, "Taugu geya'abwa wete 'oimiya yahehepwaila latu taiya 'ina loinega ma bewa gidemusa yapaipaihowa 'esa."

Bada 'ina tanoha 'ana topaihowao

(*Madiu 21:33-46; Luke 20:9-19*)

12 ¹ Coinega Yesu 'igwae hegehegediyedi, 'igwae, "Caigeda loheya 'ina tanoha 'idauniya gileipa* daisinamo ma 'ali 'ipaihoweya, ma gileipa 'ana 'ebe bibi 'ipaihoweya, ma hada tanoha 'alona 'i'abiya, 'oinega 'ina topaihowao 'iloinediya ma si'ita'itayah, ta tauna 'itauya hali tupwa.

² "Ma hedodona 'ana tuta, badaina 'ina hewali 'aigeda 'ihesumaneya ma 'abehega gileipa huwaina tanoha 'ana to'itayahinaedi 'oidiyega 'i'eweyama. ³ Citautauya ta geya si'ebwa'ebwae, ma hesi si'abiyahiya ta sisapiya, 'oinega nimenimenamo sihewasaeya 'ihila.

⁴ "Coinega badaina 'ina hewali heluwena wete 'ihewasaeya 'oidiya, ma sihunuya debana, ta ma'ina debamwadina 'ihila.

⁵ "Coinega wete hetoina 'ihewasaeya 'oidiya ta silohe'amasiya. Ma baibaiwadi wete 'ihetunediya 'oidiya, ma tupwadi sisapidiya ta tupwadi silohe 'amasidiya, eeta mabwaiyadi si'abihe galediya.

⁶ "Nage 'oina 'aigeda tuwamo 'imiyamiya, tauna natuna moisa. Tauna wete 'ihewasaeya 'oidiya, 'ina nuwatuhu 'igwaeya, 'Tauna tuwa natugu, nata sihe'asisiyane.'

⁷ "Ma natunaina 'ilatuwa 'oidiya ma to'itayahinaowedi siboidimo 'oidiya sigwae, 'Bada bewa natuna 'inaonaoma, ma 'eguma talohe'amasi nata tanoha bewa mabwaiyana taloinae.' ⁸ Coinega si'abiyahiya ta silohe'amasiya, ma tanohega siula latuheya papaliya."

⁹ Yesu 'ina he'ote'otetela 'ilosaloziya, ma 'ihesilala 'oidiya, 'igwaeya, "To'aha 'abwa badaina 'ipaihowa? Moisa tuwa badaina 'abwa 'inaoma ma topaihowaedi 'ilohe'amasi, ma tanohaina to'itayah hagadi wete 'i'ebwaedi."

¹⁰ Wete Yesu gwae hegehegedi Buki He'asisi 'oinega 'ihewaileya, 'igwae, "Wanuwatuhuya Buki He'asisi 'ina hepwaila bewa gide:

Logidiina mwalo tohada'abi siguipaileya,
ta bewa sihetoholo nugeteya hada mata 'ahwaina ma logidi
mabwaiyadi 'iloinedi.

¹¹ Beno Bada 'ina paihowa 'ebe henainaida 'oida."

¹² Yesu 'ina gwae hegehegediyedi topwaoli madoudi ma Palisiyao sihesagoheya, ma sisanapuya 'abehega taudi tuwa weyahidi 'igwaegwae,

'oinega sitohotoho ma si'abiyahi, ma hesi geya sawasawahina weyahina simatauta boda 'oidiya. Eeta si'ebesineya ma sitauya.

Sisa 'ina takesi
(Madiu 22:15-22; Luke 20:20-26)

¹³ Ma 'oinega babadaowedi sihetunediya tupwadi Palisiyao* ma wete Helodi* 'ina bodao, ma taudi sitauya Yesu 'oina ma 'abehega hesilalega sida 'abowe ma 'ina hemaisa pui siloba.

¹⁴ Sitauyama Yesu 'oina ma sihegwaeya, sigwae, "Bada, 'asanapugowa 'abehega 'owa tohe'ita moisa, ma tomota 'idi waiwai weyahina geya 'uda matauta, ma tuwa gwae moisega 'uhehepwaila mahemahetena tomota mabwaiyadi 'oidiya, beno Yehoba 'ina 'eda 'uhehe'ita bwaibwaini. Coinega togidega? Cilobwainegita ma Kini Sisa* 'ina takesi ta'ebwae, bo sahenan? ¹⁵ Sowasowana takesiina tahemaisa Kini 'oina, bo sahenan?"

Ma Yesu 'idi 'abo 'isanapu pwaiya, 'oinega 'ihewaediya, 'igwae, "To'aha weyahina watohotohogau? Hana maneina wa'eweyama, ma ya'ita."

¹⁶ Coinega mane da'ule 'aigeda si'ebwaeya. Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Mane bewa 'oina taiya 'ana ma'ama'ayau ma sanina?"

Ma sigwae "Kini Sisa."

¹⁷ Ta Yesu 'ihewaediya, "Ee gide, 'eguma Kini 'ina ginaula wa'ebwae Kini 'oina, ma 'eguma Yehoba 'ina ginaula Yehoba wa'ebwae."

Ma Yesu 'ina gwaeina weyahina nuwadi 'ihewpanopwano madouna.

To'amasa 'idi toholohila
(Madiu 22:23-33; Luke 20:27-40)

¹⁸ Coinega wete Sadusiyao* sinaoma ma Yesu 'oina sihesilala, taudi geya sihemihemisa to'amasa 'idi toholohila weyahina, ma sigwaeya,

¹⁹ "Bada, 'ida loina bewa gide Mosese* 'ileleya, 'igwae, 'Ceguma 'aigeda loheya 'ihai ma geya natunamo ma 'i'amasa, loheyaina tasina hiwapena ba'idana sihai, ma 'eguma wahine 'igamwa beno natunao 'ihenatunediya to'amasaina miyalenaao"

²⁰ Coinega 'ebe'ita si'ebwaeya sigwae, "Caigeda loheya matasinao simiyamiya 'adi baibaiwa site sebeni, ma 'adi tautuwaina 'ihaiya ma muliyetega geya 'ihenatuna ma loheyaina 'i'amasa. Coinega wete tasina deinega hiwapeina 'ihaiya, ta wete gidemusa geya 'ihenatuna ma 'i'amasa. ²¹ Coinega tasina deinega hiwapeina 'i'eweya, ma wete simiyamiya ta geya 'ihenatuna, ma loheyaina 'i'amasa. ²² Ma site hataedi wete gidemusa si'ama'amasa ma hesi geya natudiyaomo. Ta muliyetega wahine wete 'i'amasa. ²³ Coinega toholohila 'ana tuta wahineina nata to loheya mwanena moisa? Weyahina mabwaiyadiyedi wahineina sihaiya?"

²⁴ Ma Yesu 'idi hesilalaina 'ihemaiseya, 'igwae, "Bewa 'imi heyauyaule, weyahina Buki He'asisi geya wada sanapuya, ma wete Yehoba 'ina

waiwai geya wada sanapuya. ²⁵Toholohila 'ana tuta 'oina tomota geya'abwa sihaihai, ma hesi 'idi miya aneloseyao galewa gidemusa.

²⁶"Mwalona Yehoba Mosesese 'ihewaeya toholohila weyahina, 'eguma Buki He'asisi wahasili, nata wa'ita loba. Weyahina tutaina Mosesese yoho 'awawa 'itautauya ma Yehoba 'aiwe 'ala'alasina 'oinega Moseseina 'ihewaeya 'igwae, 'Taugu Ebalahamo 'ina Yehoba, ma Aisake 'ina Yehoba, ma Yakobo 'ina Yehoba." ²⁷Yehoba geya tomota 'ama'amasi 'idi Yehoba, ma hesi tomota mayawasidi 'idi Yehoba, 'oinega tubudaowedi mayawasidi bewa tuwa simiyamiya. Ma 'omi 'imi he'ita ginaula bewa weyahina geya dumwaluna."

Loina madoudi

(*Madiu 22:34-40; Luke 10:25-28*)

²⁸Eeta loina 'ana tohe'ita 'aigeda 'inaoma, ma taudi 'idi he'ohe'ohena Yesu ba'idadiu 'ihesagoheya, ma 'idi hesilalao 'adi maisa Yesu 'oinega 'ihesagohedya wete 'abehega 'ausala hedada, 'oinega tauna wete Yesu 'oina 'ihesilala 'igwaeya, "Bada, loina mabwaiyadi 'oidiyega to loina madouna?"

²⁹Ta Yesu 'igwaeya, "Loina madouna bewa: Comi meIsileli 'igu gwaeina wahesagohe 'abehega Bada Yehoba 'iboinamo. ³⁰Coinega 'ino Bada Yehoba 'uhelauwe 'ateu mabwaiyanega ta yaluyaluwau ta nuwau ta wete 'ino waiwai mabwaiyanega 'oidiyega. ³¹Ma 'aigeda wete loina madouna bewa: Ciyawao 'uhelauwedi gide 'owa 'uboi 'uhehelauwego. Loina 'eluwaedi loina mabwaiyadi simadou sinediya."

³²Eeta loina 'ana tohe'itaina Yesu 'ina gwae 'ihesagoheya, ma 'igwaeya, "Bada, 'ino gwae beno gwae moisa, 'abehega tauna 'iboinamo tuwa Yehoba, ma geya 'aigeda wete Yehoba 'imiyamiya.

³³Coinega 'ilobwainegita ma tahelauwe 'ateda mabwaiyanega ta nuwada mabwaiyanega ta 'ida waiwai mabwaiyanega, ma wete 'iyadao tahelauwedi gidemusa tauda tahehelau 'esegita. Loina 'eluwaedi madoudi, ma hesi hebai nuwana 'e'ahai tapwaoliye Yehoba 'oina, beno geya madouna, 'awa?"

³⁴Ta Yesu loheyaina 'ina gwae 'ihesagoheya 'abehega dumwaluna, ma 'ihewaeya 'igwae, "Beno gwae moisa, ma 'owa Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina 'uhahalatulatu."

Tuta nage 'oina tomota Yesu simatauteya, ma geya 'eta taiya sowasowana ma 'ihesilala hila.

Kelisoina tauna Debida 'ina susu

(*Madiu 22:41-46; Luke 20:41-44*)

³⁵Ma 'oinega Yesu Hada He'asisi 'alona 'ihehe'ita tomota 'oidiya, ma 'ihewaediya 'igwae, "Togidega ma 'oinega loina 'ana tohe'itao sigwae

'abehega Debida 'ina susuwega Keliso 'ili'uwa? ³⁶ Weyahina Debida mwalo Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai 'oinega Kelisoina 'i'ahwa badaeya, 'igwae: Yehoba 'ina gwaе 'igu Bada 'oina, 'igwaeya, 'Cigu 'ebeulega 'umiyatoi ma 'ana siga 'a 'alehao yalagu suluhedi 'aheu gabulena.' ³⁷ Debidaina 'ina Bada Keliso, 'oinega togidega hede ta Debida 'ina susuwega 'abwa Keliso 'ili'uma?" Ma boda mabwaiyadi Yesu 'ina he'ita nuwadi 'i'eweya.

Yesu loina 'ana tohe'itao 'i'ahwa galegalediya
(*Madiu 23:1-36; Luke 20:45-47*)

³⁸ Coinega Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Sahena loina 'ana tohe'itao mumugadi wamulimuliye. Weyahina taudi mumugadi tuwa gidemusa tuta baibaiwana nuwanuwadi ma'adi 'ale'o duduledi si'otedi, ma tomota gamwagamwanidiya sisakosakowasi ma 'abehega sihe'asisiyedi. ³⁹ Ma wete nuwanuwadi 'ebemiya bwebwe'ana hada tapwalolo 'oidiya, ma wete guyai 'adi tuta nuwanuwadi ma wagahata simiyatoi. ⁴⁰ Ta wete tuta mabwaiyana tomota matadiya si'ahwa'ahwanoi dudulena Yehoba 'oina, ma hesi 'idi 'ahwanoiina geya bwebwe'ana, weyahina 'atediya sinuwanuwatuhu togidega nata hiwahiwape si'abo 'esedi ma 'idi tobwatobwao si'ewadi. Coinega nata Yehoba maisa galana 'i'ebwaedi."

Hiwape 'ina helau
(*Luke 21:1-4*)

⁴¹ Yesu Hada He'asisi 'oina helau 'ana 'ebe lagu deina 'imiyatoiya, ma tomota 'idi helau mane silagulagu ma Yesu 'i'e'ebubuna, ma towasawasao 'idi helau madoudi 'i'itediya, ⁴² ma wete hiwape wewelohena 'i'iteya 'ina helau toea 'eluwamo 'ilagudiya.

⁴³ Yesu 'i'iteya ma 'ana tomuliyao 'ibwau he'autedima, ma 'ihegwaediya, 'igwae, "Moisa tuwa, hiwape nage 'ina helau mabwaiyadi 'idi helau 'imadou sinediya. ⁴⁴ Weyahina mabwaiyadi 'idi tupwa madouna 'imiyamiya, ma hesi hiwape nage weweloheina, ma 'ina mane mabwaiyana 'ilaguya, ta geya 'eta wete 'ina tupwa 'imiyamiya ma 'oinega 'ana 'igimwane."

Tuta mwauna 'abwa 'ilatuma
(*Madiu 24:1-14; Luke 21:5-19*)

13 ¹Eeta Yesu ma'ana tomuliyao Hada He'asisi 'oinega silatuwa, ma 'ana tomuliya 'aigeda Hada He'asisi 'ana hadao Yesu 'ihe'itaeya, 'igwae, "Bada, 'u'ita hadaedi 'adi paihowa bwebwe'ana hedada, da'ule madoudi 'oidiyega si'abidiya."

² Ma Yesu 'igwae, "Hadaedi madoudi 'u'itediya 'i'iunamo ma mabwaiyadi siligeha yahuledi ma geya'abwa wete 'eta tupwa wa'ita'ita hila."

³Muliyetega Yesu 'itauya Olibe 'oyana 'oina ta 'imiyatoiya, ma 'oinega Hada He'asisi Yelusalema 'oina 'i'l'e'ebubuna, ma Pita ta Yemesa ta Yoni ta Andulu sinaoma ma siboidimo Yesu ba'idadiu, eema sihegwaeya, sigwae,
⁴"Bada 'uhewaemai to tuta 'oina Hada He'asisi siligehi, ma to 'ila'ilala 'adi 'ita 'oidiyega 'ada sanapu 'abehega ginauledi 'i'iunamo silatuma?"

⁵Coinega Yesu 'ihe'ale 'oidiya 'ihewaila ma 'igwaeya, "Wa'ita yahigomi tabu ma tomota tupwadi si'abowegomi. ⁶Weyahina 'abwa tomota baibaiwadi saniguwega sinaonaoma ma 'abehega sihanugeta puigomi, ma 'aigeda 'aigeda 'oidiyega sigwae, 'Taugu Kelisoina,' ma tomota baibaiwadi simulyiedi. ⁷Wete wasa 'abwa wahesagohedi 'alehao deimiya, ma wete bwaga, taudimo si'ale'aleha hiladi, ma hesi sahena wa'ate'ateyoho. Ginaula bewa nata silatu nugeta ma hesi bale'u 'ana 'ebelosaloha 'ana tuta 'abwa hedada. ⁸Weyahina 'abwa hali boda ma hali boda si'aleha hiladi, ma wete hali 'ebeloina ma hali 'ebeloina silo'aleha hiladi, ma wete mwani'ini'i sipilipili hali tupwa ma hali tupwa 'oidiya, ma gomale madoudi sihapwehapwesa. Ma ginaulaedi bewa tuta mwauna 'ana 'ebehegaina tuwa.

⁹"Ta 'omi hesi wa'itayahigomi, weyahina tomota 'abwa si'abiyahigomi ma sitauyegomi yatala weyahina, ta Hada Tapwalolo 'oidiya sisapigomi, ta wete 'abwa toloinao ma kiniyao matadiya sitioegomi ma watoholo ma siheyatalaegomi, beno weyahina 'omi 'abehega taugu 'igu bodox, ta saugaina 'oina teteligu wahepwaile 'oidiya. ¹⁰Ma teteligu bwebwe'ana 'i'elelewana nugeta tupwa mabwaiyana 'oidiya, ma muliyetega tuta 'ana 'ebelosaloha 'ihapwesa.

¹¹"Ma 'eguma toloinao matadiya sihetohologomi yatala weyahina, sahena wa'ate'ateyoho togidega wagwae 'esa. Ma hesi ma'imi 'atepatu tuwa wagwae, weyahina geysa 'abehega 'omi 'imi gwae wahehepwiale, ma hesi Yaluyaluwa Tabuna nata gwae 'i'ebwaegomi, ma wahepwaila latuhe.

¹²"Ta wete tuta sinaonaoma 'oidiya tomota 'idi susu 'alodiya 'aleha 'ihapwesa weyahigu, beno loheya tasina 'itebae ma silohe'amasi. Ma wete gide tamana natuna 'itebae ma silohe'amasi. Ma wete gwagwama sinadiyao ta tamadiyao sitebaedi ma silohe'amasidi. ¹³Ta tomota mabwaiyadi 'abwa silo'alehegomni weyahina 'omi 'abehega 'agu tohemisao. Ma hesi taiyawedi 'omi weyahigu wa'atepatu ee 'ana siga tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina, nata 'ebe yaliyaya waloba.

Mwau madouna

(Madiu 24:15-28; Luke 21:20-24)

¹⁴"Cabwa 'eguma 'omi wa'itadi hali tomota ginaula gala hedadedi ma didigadi sihetoholodi tupwa he'ahe'asisina 'oina (Ceguma taiya nage gwaeina 'ihasili 'abwa 'isanapu), tuta nage 'oina Yudiya 'ana tomiyao

'ilobwainediya ma 'oya 'oidiya sidena. ¹⁵ Ma 'eguma taiya wagahata 'imiyamiya 'idena mwayamwayau, ma sahena 'iluhuluhu hila 'ina hada 'alona 'ina tobwatobwa sabi 'ewadi. ¹⁶ Ma 'eguma taiya wete tanoha 'ipaipaihowa geya'abwa wete 'ihilahila 'ana 'ale'o hali tupwa 'ilaguya 'l'ewa.

¹⁷"Ma tuta nage 'oina togamwa ma tohesusuwao sihenuwa'ole'ole. ¹⁸Coinega wa'ahwanoi waiwai ma tuta bwebwe'ana Yehoba 'i'ebwaegomi 'imi tuta dena 'oina, ma sahena gogai 'ana tuta.

¹⁹"Moisa tuwa, tuta nage 'oina mwau hedada, weyahina tutaina Yehoba bale'u 'ihemasseleheya 'oinega ma 'ana siga nige geya 'aigeda wete mwau nage gide 'ida latuwa, ma 'abwa geya sowana wete mwau bewa gide 'ida latu hila. ²⁰Mwau nina 'ana sabwelowao 'eguma Yehoba sahena 'i'abi'abi hetoto'upe beno tomota mabwaiyadi si'amasa, ma hesi Yehoba sabwelowedi 'abwa 'i'abi hetoto'upadi, tauna 'ina tomotaiyao hesihesinuwaidi weyahidi.

²¹"Tutaina 'oina 'eguma taiya 'ihewaegomi, 'igwae, 'Keliso bewa' nuwana 'Nage,' sahena wahehemisaedi. ²²Weyahina Keliso 'abo'abodi ma palopita 'abo'abodi beno silatulatuma ma 'ila'ilala waiwaidi tomota 'oidiya sihe'itaedi, ma 'oidiyega 'eguma sawasawahidi Yehoba 'ina boda hesihesinuwaidi si'abowedi. ²³Coinega wa'ita yahigomi, weyahina ginaulaedi bewa yahepwaila pwaiyi 'oimiya.

Yesu 'ina hilama

(*Madiu 24:29-31; Luke 21:25-28*)

²⁴"Ma tuta mwauwedi 'igumwala ma muliyetega sinala 'iguguyou, ma wete wai'ena 'ina maedana 'igibo, ²⁵ma 'ipwala galewa sigubagubala, ma ginaulao galewa mabwaiyadi simiyamiya 'idi waiwai si'elo we'a.

²⁶Tuta nage 'oina mebale'u taugu Loheyaiguina si'itegau yaloha 'oidiyega yasulusuluma ma'igu waiwai ta ma'igu wasawasa madouna, ²⁷'oinega 'igu aneloseyao yahetunedi, 'igu boda hesihesinuwaidi sihegogonedima bale'u ta galewa ta yaumai mabwaiyadi 'idi tupwa 'oidiyega.

Cebe'ita saido 'oinega

(*Madiu 24:32-35; Luke 21:29-33*)

²⁸"Cebe'ita saido* 'oinega yahe'itegomu 'abehega 'eguma saido nabaina hauhaudi 'ilagulagudi, beno wasanapuya 'esihe 'ana tuta 'abwa 'ilatu.

²⁹Ma wete 'ila'ilalaowedi 'oimiya yahepwailediya, 'eguma to tuta ma wa'ita lobadi, beno wasanapuya 'abehega 'igu tuta hilama 'ana tuta 'i'ehohoya. ³⁰Moisa tuwa, yaso bewa geya sowana wagumwagumwala ma 'ana siga ginaulaedi mabwaiyadi silatu.

³¹"Cabwa galewa ma bale'u sisawala, ma hesi 'igu gwae geya sowana 'isawasawala.

Cina hilama 'ana tuta geya 'ana tosanapumo
(Madiu 24:36-44)

32 "Ma hesi geya 'eta taiya 'isanapu to tuta nuwana to sabwelo 'oina yahilama, ta wete aneloseyao galewa geya sisanapu. Ma taugu wete geya yasanapu. Ta Tamagu 'iboinamo 'isanapuya. 33 Coinega walomatayah, weyahina 'igu tuta hilama geya wasanapu."

34 Cebe'ita wete Yesu 'i'ebwaediya 'igwae, "Ceguma 'aigeda bada 'abehega 'ina hada 'abwa 'ipilisine ma 'itautau hali tupwa, 'ina topaihowa 'aigeda 'aigeda 'idi paihowa 'iheguyaidi, ma 'iloinedi ma 'abehega 'ina hada si'itayah, ma wete hada 'ana 'ahwa'eda 'ana to'itayahina 'ihewguae, 'igwae, 'Geya'abwa 'u'eno'eno, ma hesi 'ulomatayah bwaibwaini."

35 Coinega 'ilobwainegomiya ma walomatayah ma wayamweyamwegau, weyahina toni hadaina 'ina latu 'ana tuta geya wasanapu, nuwana lahilahiya, nuwana nihuwanu gamwana, nuwana gona 'ada'adale, nuwana gonagona. 36 Geya'abwa yalatulatumma ma 'eno'enowega 'atemi yaloheyoho.

37 "Cigu hemataluwa bewa 'oimiya ma wete tomota mabwaiyadi 'oidiya 'abehega walomatayah bwaibwaini."

Babada nuwanuwadi ma Yesu silohe'amasi
(Madiu 26:1-5; Luke 22:1-2; Yoni 11:45-53)

14 ¹Hataona Guyaina 'ana 'ebe nuwatuhuyahina 'abwa 'ilatu sabwelo 'eluwa mulina. Guyaina 'alona 'adi pwalawa geya 'ana 'ebe 'abi hesesehamo si'ai. Ma topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao sinuwanuwatuhu togidega ma Yesu si'abo 'ese eema 'abehega si'abiyahi ma silohe'amasi, ²ma sigwaeya, "Geya'abwa guyaina 'alona Yesu ta'abi'abiyahi, tabu ma tomota sigamwasowalegita ma silo'alehegita."

Wahine Yesu 'iheholioya 'asa Bedani 'oina
(Madiu 26:6-13; Yoni 12:1-8)

3 Yesu 'abwa Bedani 'oina 'imiyamiya Saimoni 'ina hada, tauna mwalo lepelo 'aigeda; ma tutaina Yesu 'i'ai'ai Saimoni 'ina hada, wahine 'aigeda ma'ina holowa 'iluhuma; ma holowaina sanina nadi, maisana madouna, ma 'ana botolo* 'ausala hedadena. Ma wahine botoloina 'ahwana 'i'ahulaseya, ma holowaina Yesu debana 'isiweya.

4 Ma tupwadi tomota si'iteya ma wahine silomugiyeya, sigwae, "To'aha weyahina holowa 'imudaliya? 5 Cilobwaineya ma holowaina 'ihegimwaneye ma 'ana maisa teli handeledi kina gide 'i'ewa ma 'iheguyaiye towewelohe 'oidiya." Coinega wahineina siheliyeya.

6 Ma Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Tuwa! Walolagu! Geya sowana wahine wa'abi'abi hedohedou, weyahina 'ina lema 'oiguwa bwebwe'ana

hedada. ⁷Toweweloheyedi wagwaegwaenedi tuta baibaiwana deimiya simiyamiya, ma 'eguma to tuta nuwanuwami tuwa walemedi, ma taugu hesi geya tuta dudulena ba'idamiu tamiyamiya. ⁸Ma wahine bewa to'aha 'oina madouna 'ipaihowe 'oiguwa, beno wahigu 'iheloholoi nugeteya sabi 'atububuina 'agu lagu galih a weyahina. ⁹Ma moisa tuwa, 'abwa wasagu 'ana guguya tomota sihesagohe bale'u mabwaiyana 'oina, ma wahine bewa 'ina paihowa 'oiguwa wete wasana sihe'ote'otetele."

Yudasa 'ina tagwala Yesu 'ana teba weyahina

(*Madiu 26:14-16; Luke 22:3-6*)

¹⁰Coinega Yesu 'ana tomuliya 'aigeda site tuwelo 'oidiyega, tauna Yudasa Isakaliyota, 'itauya topwaoliyao 'idi babadao 'oidiya ma nuwanuwana Yesu 'oidiya 'itebae. ¹¹Yudasa 'ina gwae sihesagoheya, ma siyaliyaya ma 'oina sigwae hemisa 'abehega 'ana maisa si'ebwae. Coinega Yudasa tuta bwebwe'ana 'iloyamweya ma 'abehega Yesu 'oidiya 'itebae ma si'abiyahi.

Yesu ma 'ana tomuliyo si'ai'ai

(*Madiu 26:17-25; Luke 22:7-14, 21-23; Yoni 13:21-30*)

¹²Guyai 'ana tuta, beledi geya 'ana 'abi hesesehamo si'ai'ai, ma 'ana sabwelo nugenetaina 'oina lamiyao sihunudi Hataona 'ana 'ebe nuwatuhuyahina weyahina, ma sabweloina 'oina Yesu 'ana tomuliyo sihegwaeya sigwae, "Bada, ta'eha 'oina nuwanuwau ma Hataona Guyaina weyahina 'a'atububu?"

¹³⁻¹⁴Coinega 'ana tomuliyo 'eluwa 'ihewasediya ma'adi hemataluwa, 'igwaeya, "Watau Yelusalema, ma 'eguma loheya 'aigeda ma'ina 'ebegoi 'i'ahaliya waloba, loheyaina wamuliye ma ba'idamiu waluhu hadai, ma tonihada wahegwaewa bewa gide, wagwae, 'Bada bewa gide 'igwae 'esa 'igwaeya, "To tupwa 'eguma 'utagwale ma 'oina ma'agu tomuliyo Hataona 'e'ahaina 'a'ai?" ¹⁵Eema 'ihe'itegomi tupwa madouna tabwana 'atu'atububuina. Tauna 'oina Hataona 'e'ahaina wa'atububu weyahida." ¹⁶Coinega tomuliyaowedi sitauya ma 'asa Yelusalema 'oina silihuwa ma to'aha gide Yesu 'igwaeneya 'oidiya ginauledi mabwaiyadi silobediya, ta hadaina 'oina Hataona 'e'ahaina si'atububuya weyahidi.

¹⁷Ta lahilahiya Yesu ma'ana tomuliyo sinaoma, ¹⁸ma site tuwelo simiyatoiya sabi lohepa'ala. Ta 'idi 'ai 'alona Yesu 'ihewasediya, "Ciyagwao yahegwaewa bwaibwainigomi 'abehega 'aigeda loheya bewa ba'idadai ta'ai'ai, 'abwa tauna nata 'i'iunamo ma 'itebaegau."

¹⁹Ma Yesu 'ina gwae bewa weyahina sinuwagala, ta 'aigeda 'aigeda Yesu sihegwaeya, sigwae, "Bada, taiya? Nuwana taugu?" ²⁰Ma Yesu 'igwaeya, "Cagu totebaina 'omi wate tuwelowedi 'oimiyega, ta tauna ba'idagu gaeba 'oina 'a'ai. ²¹Taugu Loheyaiguina 'abwa yatauuya 'edaina mwalo Buki Tabu

'oina sihepwaila nugeteya, ma hesi 'agu totebaina nuwagalagalaina moisa; ma bwebwe'ana 'eguma mwalo sinana geya'abwa 'ihehenatune, weyahina 'ina li'u 'oinega 'ihenuwa galagala 'ina paihowa galana weyahina."

Badaina 'ina 'ai

(*Madiu 26:26-30; Luke 22:15-20; 1 Kolinita 11:23-25*)

22 Cabwa si'ai'ai, ma Yesu beledi 'i'eweya ma weyahina 'igwae helauwa, ta 'ihisiya ma 'i'ebwaediya, 'igwae, "Bewa wa'ai wahigu."

23 Ta waini mabiyoina wete 'i'eweya, ma weyahina 'iloyauwedo Yehoba 'oina, ma 'i'ebwaediya, ma mabwaiyadi sinuma. 24 Ta wete 'ihewaediya, 'igwae, "Bewa bwayahigu 'idaudau tomota mabwaiyami weyahimi, beno loina 'ehauna. 25 Ma yahegwaegomi tuta bewa ma mulina waini bewa geya'abwa 'oinega yanumanuma hila ma 'ana siga waini 'ehauna 'abwa yanuma Yehoba 'ina tupwa."

26 Coinega wali 'aigeda siwaliyeya ma sihapwesa sihaneya 'oya Olibe 'oina.

Yesu 'ihepwaila latu uhala weyahina

(*Madiu 26:31-35; Luke 22:31-34; Yoni 13:36-38*)

27 Ma Yesu 'ihewaediya, "Ci'iunamo ma mabwaiyami wadena sinegau, gide Buki He'asisi 'ina hepwaila 'igwaeya,

'To'itayahina sipi yalohe'amasi ma sipiyedi si'elelewana.'

28 Ma 'igu toholohila mulina Galili 'oina yatauya, ma 'omi muliguwega wanaoma."

29 Coinega Pita 'igwaeya, "Nata mabwaiyadi sidenasinego, ma taugu tuwa ba'idau tamiyamiya."

30 Ta Yesu Pita 'ihewaediya, "Yagwae moisa 'oiuwa nihuwananata muliyega 'abwa 'am'am 'idou maluwa, beno 'owa 'uuahlegau matoi."

31 Ma 'oinega Pita 'i'ahwapa'ala 'igwaeya, "Bada, geya'abwa yauhauhalego. Ceguma silohe'amasigo, taugu wete ba'idau silohe'amasigita." Tomuliyao mabwaiyadi wete gide sigwae 'esa.

Yesu Gedesemani 'oina 'i'ahwa'ahwanoi

(*Madiu 26:36-46; Luke 22:39-46*)

32 Ma sinaowa 'aigeda tupwa sanina Gedesemani 'oina, ma 'ana tomuliyaowedi 'oidiya 'igwaeya, "Bewa 'oina wamiyamiya, ma taugu ya'ahwanoi Yehoba 'oina." 33 Ma sitetoi ba'idanao 'itoediya, taudi Pita ma Yemesa ma Yoni, ta Yesu 'i'ateyohowa ma'ina nuwagala, 34 ma 'ihewaediya, "Cigu nuwagala madouna ma 'oinega 'abehega ya'amasa, ma 'omi tuwa 'ebwa wamiyamiya, wa'o'oyatola ta walomatayahi."

35 Ma Yesu 'ihutulaga tupwana ma 'ibe'u talatalubu'iya ma 'i'ahwa'ahwanoi 'abehega 'eguma sawasawahina muya bewa Yehoba

'i'ewa yahule, ³⁶'igwaegwae, "Tamagu, paihowa baibaiwana sowasowahiu, 'oinega nuwanuwagu ma muya biyoina bewa 'oiguwega 'u'ewayahule, ma hesi geya 'abehega taugu 'igu nuwatuhuwega, ta hesi 'owa 'ino nuwatuhuwega 'upaihowa."

³⁷Coinega 'ihila ma sitetoiyedi 'ilobediya si'eno sinediya, ma Pita 'ilohanohanoya, 'igwae, "Saimoni, togidega ta 'u'eno'eno. Geya sowasowahiu ma tutu 'i'iuna tuwa 'oina 'u'oyatola, 'awa?"

³⁸Ma wete 'ihegwaediya mabwaiyadi, 'igwae, "Cilobwainegomiya ma wa'o'oyatola ma wa'ahwa'ahwanoi, ma 'oinega geya'abwa Seitani 'itohotoho hedadegomi. Moisa yaluyaluwami nuwanuwana, ma hesi wahimi si'elodabalala."

³⁹Coinega Yesu 'ilaga hila ma 'ina 'ahwanoiiina 'ilohileya.

⁴⁰Ma wete Yesu 'ihila 'ana tomuliyao 'oidiya, 'ilobediya wete si'enosinediya, weyahina mata 'eno'eno 'i'ewa pwaidiya. Ma 'ilohanohanodiya, ta sitoholowa ma'idi debamwadina, ma geya wete 'idi gwaemo.

⁴¹Ta Yesu wete 'ilaga ma 'i'ahwa'ahwanoi, ma 'ina hilama hetoina 'oina 'ilobediya si'enosinediya, ta 'ihegwaediya, "Togidega, 'abwa wa'eno'eno ma wa'ai'aiyawasi? Ta 'igu tuta bewa 'ilatu pwaima ma taugu Loheyaiguina 'i'unamo sitebaegau togala 'oidiya. ⁴²Watoholo ma tatau, weyahina 'agu totebaina bewa 'inaonaoma."

Yesu 'ana 'abiyahina

(Madiu 26:47-56; Luke 22:47-53; Yoni 18:2-12)

⁴³Yesu 'abwa 'igwaegwae ma Yudasa 'ihapwesama, tauna Yesu 'ana tomuliyao site tuwelo 'aigeda 'oidiyega. Beno weyahina topwaoliyao madoudi ta loina 'ana tohe'itao ta babadao sihewasaedima 'idi to'alehao Yudasa mahetediu ma 'abehega Yesu si'abiyahi, ma bodaedi 'idi 'ebe 'alehao ta wepasi wete si'ewediyi.

⁴⁴Ma Yudasa 'ila'ilalaina 'i'ebwaya pwaiya 'oidiya, 'ihepwaileya, 'igwae, "Ceguma taiya ya'atusapwali, beno tauna Yesu, ma wa'abiyahi ma walomatayahi ma watauye." ⁴⁵Coinega 'idumwaluwa Yesu 'oina ma 'ihelauweya ma 'i'atusapwaliya. ⁴⁶Eeta bodaedi silatuma ma Yesuina si'abiyahiya.

⁴⁷Ma Yesu 'ana boda 'aigeda 'oidiyega 'itotoholo deina, ma 'ina 'elepa 'ilisiloloya, ma tota'ona madouna 'ina topaihowa tenana 'i'upwa yahuleya.

⁴⁸Ma Yesu boda 'ihegwaediya, 'igwae, "Nuwana taugu toyagaha ta 'oinega ma'im 'ebe'aleha ma ma'im wepasi wanaoma sabi 'abiyahigau.

⁴⁹Ta to'aha lamuna 'oinega geya wa'abiyahigau sabwelowedi gamwagamwanimiya yamiyamiya Hada He'asisi 'oina ma yahehe'ita tomota 'oidiya? Ma tuwa hesi ginaula bewa silatuma ma 'ane palopitao 'idi gwae nugeta Buki He'asisi 'alona sihapwesa bwaibwaina."

⁵⁰ Coinega Yesu 'ana tomuliyao mabwaiyadi sidena sineya. ⁵¹ Ma 'aigeda hewali ma'ana 'ale'o 'aigeda tuwa Yesu 'imuliyeya, ma tolo'alehao nuwanuwadi si'abiyahi, ⁵² ta si'abisapuliya ta 'ana 'ale'omo si'eweaya, ma bugebugewanamo 'idena.

Yesu sitoeya toloinao 'oidiya

(Madiu 26:57-68; Luke 22:54-55, 63-71; Yoni 18:13-14, 19-24)

⁵³ Ma Yesu sitoeyama ma siluhuwefa topwaoli madouna 'ina hada, weyahina hadaina 'oina topwaoli madoudi ta babadao ta loina 'ana tohe'itao si'eto'autama. ⁵⁴ Ma Pita bwagebwagega Yesu 'imulimuliye ma 'inaoma Topwaoli madouna 'ina 'asa, ma Pitaina to'itayahinao ba'idanao simiyatoiya ta 'aiwe 'oina simwaimwailu.

⁵⁵ Eeta topwaoli madoudi ta babadaedi nuwanuwadi Yesu 'ana tohe'ewao silobadi ma 'idi he'ewaina 'oinega Yesu sihe'amasi, ma hesi geya 'eta wete siloba. ⁵⁶ Weyahina tohe'ewao baibaiwadi sihehepwailamo, ma hesi 'idi hepwaitlaedi geya sihemahemahetena. Taudi mabwaiyadi to'abo tuwa. ⁵⁷ Ma tupwadi 'oidiyega sitoholowa ma Yesu sihe'ewa 'abo'abowefa, sigwae, ⁵⁸ "Yesu 'ina gwae 'aigeda 'ahesagoheya 'igwae, 'Hada He'asisi bewa tomota si'abiyah, 'abwa yaligehi yahule, ma sabwelo 'etoi 'oidiya ya'abihila, ma geya tomota nimadiyega," ⁵⁹ ma hesi 'idi he'ewa ginaula bewa weyahina geya sihemahemahetena.

⁶⁰ Coinega topwaoli madouna 'ito holowa gamwagamwanidiya, ma Yesu 'ihesilaleya, 'igwae, "Geya 'uda hemaisyea, 'awa? Loheloheya 'idi he'ewa 'oiuwa 'uhesagoheya?" ⁶¹ Ma Yesu tuwa 'ihehenono ta geya wete 'ida gwaeya.

Eeta topwaoli madouna Yesu 'ihesilala hileya, 'igwae, "Togidega, 'owa Yehoba natuna To'abihetenaina, 'awa?"

⁶² Ma Yesu 'igwaeya, "Cehe! Taugu! Ma wete 'abwa taugu Loheyaiguina wa'itegau Tohewaiwai moisa 'ina 'ebeulega yamiyamiya, ma wete galewa yaloha debadiyega yanaoma."

⁶³⁻⁶⁴ Coinega topwaoli madounaina 'igamwasowala moisa, 'oinega 'iboinamo 'ana 'ale'o 'i'igaliya, ma 'igwaeya, "Cina gwae galana wahesagoheya? Moisa, loheya bewa Yehoba 'isinaliya. Tuwa! Geya'abwa wete 'ana tohe'ewao sigwaegwaene 'ina puiyao weyahidi. Togidega 'imi nuwatuhu Yesu weyahina?" Ma 'oinega mabwaiyadi sigwaeya, "Cilobwaineya tuwa ma 'i'amasa!"

⁶⁵ Nage 'oina tupwadi tomota Yesu si'esoheya, ma matana 'ale'owega siwaduya, ma sihuunu dadaneya ma'idi 'ehetete, sigwaeya, "Cuhegwae mai taiya 'ihunugowa?" Ma to'ita yahinedi Yesu si'abiyahiya, sisapiya ta sitauyeya.

⁶⁶ Ta Pita 'abwa 'atamana 'imiyamiya, ma topwaoli madouna 'ina topaihowa gumalaulauna 'aigeda 'ilatuma, ⁶⁷ ta Pita 'i'iteya

'imwaimwailu. Coinega wahineina Pita 'i'e'ebubuya, ta 'igwaeya, "Yesu gwama Nasaleta 'owa mwalo ba'ida wamiyamiya, 'awa?"

⁶⁸ Ma Pita 'iuhalu, 'igwaeya, "Ginaulaina 'ugwaegwaene geya yasanapu toho." Coinega Pita 'ilatuwa mulimuliya. ⁶⁹ Ma gumalaulauna Pita 'ihenima susuweya tomiyaedi 'oidiya, 'igwaeya, "Loheya nage Yesu 'ina boda 'aigeda." ⁷⁰ Ma Pita 'ihesagoheya ma 'iuhalu hila, 'igwae, "Taugu geya." Tuta 'i'iuna mulina to'ebubunaowedi Pita sihegwaeya, sigwae, "Moisa tuwa, 'u'abowa. Cowa Yesu 'ina boda, weyahina 'owa gwama Galili."

⁷¹ Coinega Pita 'iuhalu moisa, ma gwae galana 'oinega 'ibwauhaneya, 'igwae, "Yesu tauna wagwaegwaene, taugu geya yasanapu toho.

Tamada!" ⁷² Ta tutaina 'oina 'am'am 'idouwa maluwa, ma nage 'oina Pita 'inuwatuhuya Yesu 'ina gwaeina 'abehega "Mulyega 'abwa 'am'am 'idou maluwa, beno 'owa 'uhalegau matoi." Ma Pita 'ina 'aboina galana 'inuwatuhuya, ma 'idouwa.

Yesu 'ina yatala Pailato matana

(*Madiu 27:1-2, 11-14; Luke 23:1-5; Yoni 18:28-38*)

15 ¹Gona 'i'adaleya ma topwaoli madoudi ta babadao ta loina 'adi tohe'itao ta wete toloinao mabwaiyadi si'eto'autama, ma siloina Yesu weyahina, 'oinega nimana sipaidiya ma sitauyeya Pailato 'oina ma 'abehega Pailatoina 'iloinae.

²Coinega Pailato Yesu 'ihesilaleya ma 'igwae, "Cuhepwaila, 'owa meYudiya 'idi kini, 'awa?"

Ma Yesu 'igwaeya, "Beno 'ugwae pwaiya."

³Eeta topwaoli madoudi ginaula baibaiwana weyahidi Yesu sihe'eweya.

⁴Coinega Pailato Yesu 'ihesilala hileya, 'igwae, "Togidega ta geya 'uda hemaisa? Hepwaila bewa sihehe'ewago 'uhesagoheya?"

⁵Ma Yesu geya wete to'aha 'ida hemaiseya, 'oinega Pailato nuwana 'ihepwolanowanowa madouna.

Siloina ma Yesu 'i'amasa

(*Madiu 27:15-26; Luke 23:13-25; Yoni 18:38-19:16*)

⁶Bolime 'aigeda 'aigeda Hataona Guyaina 'oidiya toloinaina 'ina mumuga beno deliyega 'aigeda loheya 'ida lihasi ma 'ilatuma, 'eguma taiya boda sihesinuweya. ⁷Tuta nage 'oina tupwadi meLoma 'adi 'alehao meYudiya deliya simiyamiya. Mwalo meYudiyaedi geya nuwadi meLoma 'idi loina, 'oinega silo'alehediya, ma 'aigeda 'oidiyega sanina Balaba 'alehaina 'alona tomota 'ilohe'amasidiya. Coinega meLomaedi Balaba ma'iyanao si'abiyahidiya ma deliya silagu luhuwediya.

⁸Eeta boda si'eto'autama ma si'ahwanoiya Pailato 'oina, sigwaeya, "Sawasawahina ma 'aigeda loheya 'ulihasi weyahima, gide 'ima 'ahwanoi 'oiuwa 'upaipaihowa bolime 'aigeda 'aigeda 'oidiya?"

⁹Ma Pailato 'ihegwaediya, "Nuwanuwami 'abehega meYudiya 'imi kini yalihasi weyahimi, 'awa?" ¹⁰Weyahina Pailato 'isanapuya 'abehega topwaoli madoudi 'idi he'ipi'ipiyega si'wayamiya.

¹¹Ma hesi topwaoli madoudi tomota 'idi nuwatuhu sihenuwalagu pwaiyeya 'oidiya, 'inega Yesu siguiipaileya ma Balaba hesi sanina si'inaneya, ma 'abehega 'ilihasi weyahidi.

¹²Ma Pailato 'ihegwaediya 'igwae, "Togidega hede yaloina 'ese tauna wabwauweya 'imi kini?"

¹³Ma sitala'asona, sigwae, "Kelose 'oina tatutuhepa'i!"

¹⁴Ma Pailato 'igwaeya, "To'aha hede 'ina pui ta 'inega 'abehega 'amasa 'iloba?"

Ma siwuiwui 'enadi madounega, sigwae, "Kelose 'oina tatutuhepa'i."

¹⁵Coinega Pailato nuwanuwana ma boda 'i'abihe yaliyayaedi, ta Balaba 'ilihasiya 'oidiya, ma 'ina tolo'alehao 'iloinaediya ma Yesu gulahega sisapiya ma muliyetega 'abwa situtuhepa'ine kelose 'oina.

Tolo'alehao Yesu silotuyaneya

(Madiu 27:27-31; Yoni 19:2-3)

¹⁶Pailato 'ina tolo'alehao Yesu sisapiya ma sitoeya 'ina hada siluhuweya, beno tolo'aleha 'idi tupwa madouna hadaina 'alona ma tolo'alehao 'idi bodoa mabwaiyadi sibwau he'autedima. ¹⁷Coinega wasawasao 'adi 'ale'o bwehabwehalinega Yesu sihe'wameya, ma debana 'ana pasa talitali 'inega sipaihoweya ma debana silaguya.

¹⁸Ma sihe'aleya lotuyanega siloyauwedoweya, ma sihegwaeya, "Yauwedo, 'owa meYudiya 'idi kini ba!"

¹⁹Ma wete 'aiwe 'inega Yesu debana sisapiya, ma si'esoheya, ta lotuyanega Yesu matana si'etuluha. ²⁰Cidi lotuyana 'igumwala, ta 'ale'o wasawasaedi 'inega sihaloloya, ma 'iboi 'ana 'ale'owega sihe'ote hileya, ma sitoeya sabi gihekelse.

Yesu situtu hepa'ineya kelose 'oina

(Madiu 27:32-44; Luke 23:26-43; Yoni 19:17-27)

²¹Yesu sitoeya, 'asa madouna 'inega silatuwa, ma silobeya gwama Sailini pwatulega 'itautauyama, ta siloineya ma Yesu 'ana kelose 'i'ahali. Loheyaina sanina Saimoni, beno Alekisana ma Lupuso tamadiu.

²²Coinega sitoeya tupwa Goligota 'oina (Ma Goligota 'ana sanapu beno Mwagu 'asaina), ²³ma mulamula si'ebwaeya, beno waini* ta mulo* ba'idana, ma 'abehega geya'abwa muya madouna 'ilolotoho, ta Yesu 'iguipaileya. ²⁴Ma 'inega bale'uwa situtu hepa'iyeya kelose 'oina, ma sihetoholoya. Muliyetega topaihowaowedi Yesu 'ana 'ale'o si'ewediya, eeta siguyaiyeya siboidimo 'oidiya. Cidi heguyaina gide kati 'inega, ta 'eguma taiya 'iwini 'ana 'ale'o 'aigeda 'ilewa.

²⁵Tutaina Yesu si'abihe keloseya beno gonagona 'ana gamwagamwana 'oina. ²⁶Ma 'ana kelose 'oina sileleya, "MeYudiya 'idi kini." Beno 'ina 'amasa lamuna. ²⁷Ma wete toyagaha 'eluwa si'abihe kelosediya, 'aigeda 'ina 'ebeulega ma 'aigeda 'ina 'adigeyegeyega. ²⁸(-)

²⁹Tomota 'edai sitautau ma Yesu kelose 'oina si'iteya, ma silotuyaneya ma sihenameya, sigwae, "Nuwa'ole'oleu 'iyal! Cugwaeya 'abehEGA sawasawahiu Hada He'asisi 'uligehi ma sabwelo 'etoi 'oidiya 'u'abihila. ³⁰Hana 'u'abihetego 'uboi ma kelose 'oinega 'usuluma." ³¹Ma wete topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao siboi 'oidiya sigwaehaneya, ma Yesu si'eheteteyeya, sigwaegwae, "Hali tomota 'ilemediya, ma hana 'iboi 'ida leme? ³²Tauna 'abehEGA To'abihetenaina ma tupwa Isileli 'ana tololina, hana keloseina 'oinega 'ida suluma ma tada 'ita ma 'ane tahemisae."

Ma wete toyagahaowedi Yesu ba'idanao si'abihe kelosediya, taudi 'adi kelose 'oidiyega sibwau baleya eema siheliyeya.

Yesu 'i'amasa

(Madiu 27:45-56; Luke 23:44-49; Yoni 19:28-30)

³³Ma 'i'asudiladila pwaiya, ma tupwa mabwaiyana 'iguguyouwa 'ana siga lahilahiya. ³⁴Lahilahiya Yesu 'enana madounega 'ibwauwa, 'igwae, "Eloi, eloi, lama sabakitani," ma 'ana bui, "Cigu Yehoba, 'igu Yehoba, to'aha weyahina 'u'ebesinegauwa?"

³⁵Ma tupwadi deina sitotoholo 'ina bwauina sihesagoheya ma sigwae, "Wahesagoha, Ilaitiya 'ibwaubwauwe." ³⁶Coinega 'aigeda 'oidiyega 'ipiliya ta balou 'i'eweya, ma waini memaina 'oina 'ihebutuya, eeta 'aiwe 'aigeda matana 'ibadiyeya, ma 'i'eyoyo haneheya Yesu 'ahwana, 'itonunusiya, ma loheyaina 'igwaeya, "Tuwa tayamwayamwa, nuwana 'i'iunamo Ilaitiya 'ilatuma ma kelose 'oinega 'i'abihete."

³⁷Eeta Yesu 'enana madounega 'iwuiya, ma yawasina 'igumwala.

³⁸Ma 'ale'oina Hada He'asisi 'ana biliupa* 'i'e'igala luweya tabwanega ma 'isuluwa duduna.

³⁹Ma tolo'alehao 'adi tohanugeta Yesu 'ana kelose matana 'itotoholo, Yesu 'ina 'amasa 'ana 'ita bewa gide 'i'iteya, 'oinega 'igwaeya, "Moisa tuwa, loheya nage Yehoba Natuna."

⁴⁰Tupwadi wahiwahine wete bwagebwagega si'e'ebubuna, beno Meli Magidala ma'ina waliyesa, tauna Yosepa ma tasina 'alomauna Yemesa sinadiu, ma Salome wete, ⁴¹taudi mwalo Yesu simuliyeya ma 'ana sipaihoweya 'ina sakowasi Galili 'oina, ma tupwadi wahiwahine wete Galili 'oinega silagama Yelusalema Yesu ba'idanao. Ma mabwaiyadi Yesu 'ina 'amasa si'e'ebubu.

Yesu sigaliheya

(*Madiu 27:57-61; Luke 23:50-56; Yoni 19:38-42*)

⁴² Ma 'ilahilahi pawaiya, beno 'atububu 'ana tuta sabwelo 'inaonaoma weyahina, beno meYudiya 'idi Sabati. ⁴³ Coinega Alimatiya loheyaina sanina Yosepa 'inaoma, tauna ma'ana hemisa ma 'iyamwayayama ma to tuta Yehoba bale'uwa 'ida hetoloina. Tauna Yosepaina 'inaoma ta ma'ina 'atepatu 'iluhuwa Pailato matana, ma Yesu wahina 'l'ahwanoiyeya ma 'abehega 'igalihe.

⁴⁴ Ma 'oinega Pailato 'isalutuwa, 'igwae, "Ciyaa! Yesu 'i'amasa?" Coinega tolo'alehao 'adi tohanugeta 'ibwauweyama ma 'inaoma, ta Pailato 'ihesilaleya, 'igwae, "Togidega, Yesu 'i'amasa pawaiya?"

⁴⁵ Ma loheyaina 'igwaeya, "Cehe, 'i'amasa pawaiya." Coinega Pailato 'itagwala ma 'abehega Yosepa Yesu wahina 'l'ewa. ⁴⁶ Ta Yosepa 'ale'o wa'ewa'e'ena 'igimwaneya, ma 'l'eweyama, ta ma'ina topaihowao Yesu wahina kelose 'oinega silagu dobiheya, ma 'ale'oina 'oinega siwaduya, muliyetega sigaliheya. Ma galihinaina yalayalaina gide duluha da'ule 'alona, eema da'ule madouna ma pwa'upwa'uwana 'oinega galihina si'ahubodeya. ⁴⁷ Ma Meli Magidalaina ma 'ina waliyes, tauna Yosese sinana ma'iyana si'e'ebubuna, ta si'iteya galihina 'oina wahinaina silaguya.

Yesu 'ina toholohila

(*Madiu 28:1-8; Luke 24:1-12; Yoni 20:1-10*)

16 ¹Sabatiina 'igumwala, ma Meli Magidala ma 'ina waliyes, tauna Yemesa sinana, ma Salome wete ba'idadiu holowa bwebwe'ana sigimwaneya ma 'abehega Yesu wahina 'oinega siheholoi.

²Gona 'l'adaleya beno wiki 'ana sabwelo nugenugetaina 'oina, ma sinala 'ina saehohau 'oina wahiwahineyedi ma'idi holowa sinaonaoma Yesu galihinaina 'oina. ³Ma siboidimo sihehegwae, sigwaeya, "Taiya nata 'ahubodaina galihina 'ahwanega 'ida buihile weyahida?" Weyahina da'uleina madou hedada. ⁴Ma silo'ita naowa, galihina 'ana 'ahuboda da'uleina 'ahwanega 'ibuihileya, 'imiyamiya.

⁵Coinega wahiwahineyedi galiha 'alona siluhuwa, ma 'idi 'ebeulega hewali ma'ana 'ale'o wa'ewa'e'ena 'imiyamiya si'iteya, ma si'ateyohowa.

⁶Ma hewaliina 'ihewaediya, 'igwae, "Sahena wa'ate'ateyoho. Yesu gwama Nasaleta, tauna sigihe keloseya wa'ebe'ebese, ma geya tauna 'ewba 'imiyamiya, weyahina tauna 'itoholo hila. Cina 'ebe'eno bewa wa'iteya galihinamo. ⁷Hesi wahila ma Yesu 'ana tomuliyao 'oidiya ta wete Pita 'oina wahepwaila, wagwae, 'Yesu nata 'inugeta Galili, ma 'omi wamuliya, ma nage 'oina wa'ita, gide mwalo 'ina hepwaila 'oimiya.' "

⁸Coinega wahiwahineyedi galihega silatu mwayamwayauma ma sidena, weyahina nuwadi 'ihewpanopwanowa, ma wete sidedededela, ma'idi 'ateyoho ta geya 'eta taiya 'oina sihepwaila.

Yesu 'ina hapwesa Meli Magidala 'oina
(Madiu 28:9-10; Yoni 20:11-18)

⁹Wiki 'ana sabwelo nugenugetaina gonagona, Yesu 'ina toholohila 'oina 'ilatu nugeta Meli Magidala 'oina, tauna 'alonega mwalo hi'ahi'a site sebeni Yesu 'iula latuhediya. ¹⁰Coinega Meliina 'inaoma ma Yesu 'ina tomota 'ihemataluwediya, ta taudi tuwa 'abwa ma'idi nuwagala sidoudou Yesu weyahina. ¹¹Ma Meli hemataluwa 'ilebwaediya 'igwae, "Yesu ya'iteya mayawasina." Ta taudi si'ahwa 'abo'aboweya.

Yesu 'ina helobaloba 'ana tomuliya site luwa 'oidiya
(Luke 24:13-35)

¹²Ma muliyetega Yesu 'ana tomuliya 'eluwa Yelusalemega sihapwesama ma hali 'asa weyahina sitautauya, ma Yesu 'i'abilatuheya 'iboi hali 'ita 'oinega. ¹³Eta site luwaedi sigogona sihila Yelusalema, ma 'iyadiya sihemataluwediya, ma hesi geya sihemisaedi.

Yesu 'ana tomuliya 'idi paihowa 'ilebwaediya
(Madiu 28:16-20; Luke 24:36-49; Yoni 20:19-23; Paihowa 1:6-8)

¹⁴Muliyetega Yesu 'ana tomuliya site lebeni si'ai'ai, ma Yesu matadiya 'ilatuwa, ma 'iheliyediya 'idi nuwapota weyahina, 'igwae, "Ciyadao taudi 'igu toholohila mulina si'itegauwa ta 'oimiya sihehepwaila, ma togidega ta geya wahemisaedi?"

¹⁵Coinega hemataluwa 'ilebwaediya, 'igwae, "Watauya tupwa mabwaiyana, ma wasagu tomota mabwaiyadi 'oidiya waguguyae. ¹⁶Eema taiyewed sihemisaegauwa wa'abihe babitaisowedi ma lema bwebwe'ana siloba, ma 'eguma taiyewed sihemisaegau 'abwa loina galana siloba.

¹⁷"Ma 'agu tohemisaowedi 'ila'ilala waiwaidi 'abwa sipaihowadi, beno saniguwega hi'ahi'a tomota 'oidiyega siulalatuhedi, ma 'enana hagana ma hagana 'oidiyega sihehe gwaegwae, ¹⁸ma 'eguma mwata lolosasadi si'abi lagasidi, geya'abwa 'idi 'enali 'oidiyega si'ama'amasa. Wete we'aha newanewalina 'eguma sinuma geya'abwa si'ama'amasa. Ta wete 'eguma tolohalao si'abitohodi, sibwebwe'ana tuwa."

Yesu 'ina hane galewa
(Luke 24:50-53; Paihowa 1:9-11)

¹⁹Cida Bada Yesu 'ina hemataluwa 'ana tomuliya 'oidiya 'ilosaloha pwaiya ma 'ihaneya galewa, ma Yehoba 'ina 'ebeulega 'imiyatoiya. ²⁰Ta 'oinega 'ana tomuliyaowedi sitauya tupwa mabwaiyana 'oidiya ma Yesu wasana siguguyaeya, ma hesi Badaina ba'idadiu sipaihowadi, ta 'ina waiwai 'inega paihowaedi 'ebe henainaida sipaihowediya, ma 'inega tomota wasaina sihemisaeya.

LUKE

Tetela bwebwe'ana Luke 'ileleya

Luke tauna geya gwama Yudiyana, ma hesi tauna gwama Gilisi, ma wete tauna doketa, nuwana tagwae toheloloha. Tutaina Paulo 'isakowasiya Luke 'ina tupwa, Luke Yesu tetelina 'ihesagoheya ma 'ihemiseya, 'oinega Paulo 'i'wayabuya ma 'i'abiheteya. Muliyetega Yesu tetelina 'ileleya 'abehega tauna mabwaiyada 'ada tohelau, beno loheloheya ma wahiwahine, madoudi ma 'i'iudi, meYudiya* ma wete taudi tomiya ganamuli*.

Tetela 'ana 'ebe hegaina

1 ¹Cae, Bada Tiyopilo.

Tomota tupwana baibaiwana Yesu he'ote'otetelina silele pwaidiya to'aha gide 'ina paihowa 'oida weyahina. ²He'ote'otetelaedi silelediya to'aha gide taudi matadiyega si'ita nugeteya, 'oinega gwaenia siloguguya ma sihe'ote'otetela 'oima, ³ma hesi, nuwatuhuwedi mabwaiyadi 'idi 'ebehegaina 'oinega 'itauyama 'ana siga nige, ta yasanapu bwaibwainidiya, 'oinega nuwanuwagu ma mabwaiyadi yada he'ote'otetela bwaibwainidi 'oiuwa, ⁴ma 'oinega nuwatuhuwedi 'uhesagoha pwaidiya lamuna 'uda sanapu ma wete 'u'ahwa moisaedi.

Elisabeti 'ina gamwa weyahina

⁵Cigu he'ote'otetela 'ana 'ebehegaina bewa gidemusa: Tutaina Helodi* 'ina tuta hetoloina Yudiya 'oina, topwaoli* 'aigeda sanina Sakaliya. Mwanena Elisabeti. Siteluwaedi 'idi susu boda topwaoliyao, ma hesi Sakaliya 'ina boda topaihowa sanina Abaiya. ⁶Ma siteluwaedi 'idi miya 'idumwalu hedadeya Yehoba matana, weyahina Yehoba 'ina loinao mabwaiyana sihemamatatana bwaibwainidiya. ⁷Ma hesi siteluwaedi geya 'eta natudiu, weyahina Elisabeti 'aga'agalina, wete 'ihe'ai'aihale pwaiya, ta mwanena wete 'ihetautaubada pwaiya.

⁸Caigeda tuta 'oina Sakaliyaina 'ina boda 'idi sabwelo ma pwaoli sipaihowa Yehoba matana. ⁹Weyahina gidemusa mumugadi, ma 'iyanao

'oidiyega Sakaliya hesinuwa 'ilobeya, 'oinega Bada 'ina Hada He'asisi 'oina 'iluhu ma 'abehega 'aiwe masina mahaina bwebwe'ana gide gado'a* 'igabu 'ebe pwaoli 'oina. ¹⁰Ma masinaina 'ana tuta gabu 'oina boda madouna Hadainaina 'atamana si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina. ¹¹Coinega Yehoba 'ina tohalewasa anelose* 'ilatuwa Sakaliyaina matana, ma 'aiweina masinaina mahaina bwebwe'ana 'ana 'ebe gabu 'ebeulega 'itoholowa.

¹²Sakaliyaina 'iliteya ma nuwana 'ihenainaida, ma wete 'imatauta madouna. ¹³Coinega aneloseina Sakaliya 'ihegwaeya 'igwae, "Sakaliya, sahena 'umamatamatauta ma hesi 'uyaliyaya. Weyahina 'ino 'ahwanoi Yehoba 'ihesagoheya, 'inega mwanueu Elisabeti 'abwa natumiу loheyana 'ihenatune ma sanina 'ulagu Yoni. ¹⁴Tauna weyahina 'abwa 'uyaliyaya, ma wete tomota mabwaiyadi siyaliyaya gwamaina 'ina li'u weyahina. ¹⁵Weyahina natumiуina 'abwa sanina madouna Yehoba matana, ma hesi sahena waini ma we'aha waiwaidi 'inumanumadi, weyahina 'ina li'u 'inega nata 'imaha Yaluyaluwa Tabunega. ¹⁶Ma 'inega tauna meIsileli baibaiwadi 'iteo hiledima 'idi Bada Yehoba 'oina. ¹⁷Ma tauna nata ma'ina waiwai ta ma'ina 'atepatu ma Yehoba weyahina 'ida hetohepwaila, ta 'ina waiwai gidemusa mwalona palopita Ilaitiya 'ina waiwai. Ma guguya 'inega tama nuwadi 'ibuidi ma natudiyao sinuwatuhudi. Ma wete loina 'adi toligehiyao nuwadi 'ibuidi ma 'eda dumwaluna 'inega sitauya, ma 'inega Bada 'ina tomota 'i'atububudi To'abihetenaina 'ina tauyama weyahina."

¹⁸Coinega Sakaliyaina aneloseina 'ihegwaeya, 'igwae, "Gxaeina bewa 'ana hesagoha palipalina, weyahina taugu yahetaubada, ma mwanegu wete 'ihe'ai'ahiale pwaiya."

¹⁹Coinega aneloseina 'igwaeya, "Taugu Gebeliyela, ma tuta mabwaiyana 'oidiya Yehoba matana yatotoholo, 'inega tuta bewa 'oina tauna 'ihesumanegauma, yatauyama 'oiuwa, ma wasa bwebwe'ana bewa yahepwale 'oiuwa. ²⁰Ma hesi wasaina bewa 'owa geya 'uhemisae, 'inega nata memenau 'imwau ma geya'abwa 'uhehegwae 'ana siga wasa bewa 'ana moisa 'ilatu. Cabwa hesi 'uhehegwae hila."

²¹Ma tomotaedi mabwaiyadi 'abwa tuwa 'atamana siyamwayamwana, ma sinuwanuwatuhu sigwae, "To'aha weyahina Sakaliya 'iheheboi Hada He'asisi 'oina?" ²²Muliyetega Sakaliyaina 'ilatuma ma geya sowasowahina 'oidiya 'igwae, weyahina memenana 'imwauwa. Coinega sisanapuya 'abehega Hada He'asisi 'alona 'ila'ilala 'i'ita pwaiya. Ma 'inega geya sowasowahina ma 'oidiya 'igwae, ma hesi tuwa nimanega 'ila'ilala 'ipaihoweya.

²³Ma Sakaliyaina 'ina pwaoli* 'ana sabwelowedi sigumwala ma 'ilohihila 'ina 'asa. ²⁴Ma muliyetega mwanenaina Elisabeti 'igamwa, ma wai'ena paibi 'alodiya geya 'ida yawala ma hesi hadai 'imiyamiya. ²⁵Ma

'igwaeya, "Bewa taugu 'agu lema Yehoba 'oinega. Mwalo 'aga'agaligu, 'oinega ma'igu mwadina, ma tuta bewa 'igu debamwadina 'igumwala."

Meli 'ina henatuna tetelina

²⁶ Elisabeti 'ina wai'ena sikisiina, ma tutaina 'oina Yehoba 'ina anelose sanina Gebeliyela 'ihesumaneya ma 'itauya tupwa Galili 'asa 'aigeda sanina Nasaleta 'oina, ²⁷ ma wahine 'aigeda nuwanuwadeyana sanina Meli 'oina 'ilatuwa. Gumalaulauinma Yosepa tamadiyao sitagwala ma sihehaiyedi. Yosepaina tauna Debida tubuna. ²⁸ Ma anelose Meli 'oina 'ilatuwa ma 'ihegwaeya 'igwae, "Yauwedo Meli. Bada 'ina helau madou hedadena 'oiuwa, ma tauna bewa tuwa maheteu."

²⁹ Coinega Meli nuwana 'ihenainaida moisa, ma gwaeyedidi weyahidi 'inuwanuwatuhu dadana.

³⁰ Ta anelose 'igwaeya, "Meli, sahena 'umatamatatauta. Weyahina Yehoba 'ina helau madou hedadena 'oiuwa 'imiyamiya, ³¹ ma 'abwa nata 'ugamwa ma natuu loheyana 'uhenatune ma sanina 'ulagu, Yesu. ³² Tauna nata 'aigeda tohewaiwai madouna, weyahina 'abwa nata tomota si'ita ma weyahina sigwae 'abehega tauna Tomiya Tabwana Natuna, ma Bada Yehoba loina waiwai 'i'ebwae, gide tubuna Debida 'ina loina, ³³ ma 'oinega Yakobo 'ina bodao 'iloinaedi, ma hesi 'ina 'ebeloinaina geya'abwa 'igumwagumwala."

³⁴ Coinega Meli anelose 'ihegwaeya 'igwae, "Togidega nata bewa 'ilatu 'esa? Weyahina taugu geya mwanegumo."

³⁵ Ta anelose 'igwaeya, "Yaluyaluwa Tabuna nata 'isulumma 'oiuwa, ma Yehoba 'i'abi hewaiwaiyego, ma natuu bwebwe'ana hedadena ma he'asisina 'uhenatune. Tauna nata sibwauwe Yehoba Natuna. ³⁶ Ma 'usanapu 'abehega nibaiuina Elisabeti 'ihe'ai'aihale pwaiya ma 'i'agala, ma hesi wahineinaina bewa tuwa 'igamwa pwaiya ta bewa 'ina wai'ena hesikisina. ³⁷ Weyahina ginaula mabwaiyana Yehoba sowasowahina ma 'ipaihowadi."

³⁸ Coinega Meli 'igwaeya, "Taugu Yehoba 'ina topaihowa. To'aha gidemusa 'ino gwae 'oiguwa, tuwa 'ida latu." Ma aneloseina Meli 'i'ebesineya ma 'itauya.

Meli 'ina habo'ena Elisabeti 'oina

³⁹ Ma tuta bewa mulina Meli 'itoholowa ma Yudiya 'oyadiya 'itauya mwayamwayauwa, Elisabeti 'ina 'asa 'oina 'ilatuwa. ⁴⁰ Cilatuwa ma Sakaliya 'ina hada 'oina 'iluhuwa ma nibainaina Elisabeti 'ihelauweya. ⁴¹ Beno 'oina Elisabeti nibainaina 'ina helau 'ihesagoheya ma gamwanega gwamainna 'imwasala, ma wete Yaluyaluwa Tabuna Elisabetiina 'ilohemaheya, ⁴² ma 'enana madounega 'iwuiya 'igwae, "Nibaya, Yehoba 'ihelauwegowa, geya 'eta wete wahine gidemusa 'owa. Ma 'abwa natuu

'uhenatune gomagoma bwainina. ⁴³Ma to'aha weyahina 'owa 'igu Bada sinana ma 'unaoma 'ubo'ebu'enegau? ⁴⁴Ma hesi 'ino loyauwedо yahesagoheya ta gwamaina 'iyaliyaya ma 'imwasala gamwaguwa. ⁴⁵Ma 'owa Bada 'ina gwae 'ana tohemisa, 'oinega ma'ino yaliyaya, weyahina 'abwa nata 'ana moisa 'ilatu 'oiuwa."

Meli 'ina wali

⁴⁶Ta Meli 'igwaeya,

"Tuta mabwaiyana 'ateguwega Bada yahehepwatuwe, ⁴⁷ma wete tuta mabwaiyana 'oidiya yaluyaluwagu 'iyaliyaliyaya Yehoba 'agu tolemaina 'oina. ⁴⁸Weyahina taugu 'ina topaihowa wewelohegu, ma hesi 'oiguwa 'i'ita'ita suluma, ma 'abehega tuta sinaonaoma 'oidiya mehau mabwaiyadi sihepwatuwegau. ⁴⁹Weyahina Yehoba tauna Tohewaiwai moisa, pahowa waiwaidi 'ipaihowediya weyahigu, ma wete tauna sanina bwebwe'ana ma hehe'asisiina. ⁵⁰Tauna 'ana tohe'asisiyanao mehau yaso* 'aigeda 'aigeda 'i'ate'ate muyamuyaedi. ⁵¹Ma hesi taudi togagasaedi ma tonuwa hanehaneyedu nimana 'ana waiwaiyega 'i'ahupeinedi. ⁵²Ma wete Tauna tohewasawasao 'i'abi'abi dobihedi 'idi 'ebemiya wasawasao 'oidiyega, ma hesi toweweloheyao 'i'abi'abi hanehedi. ⁵³Ma wete togomaleyao 'ihehe'aidiya ta simwausuwa, ma tohewasawasao nimenimedimo 'ihehesumane hilediya. ⁵⁴Tauna wete 'ina gwae hemisaina tubudao 'oidiya 'inuwatuhu yahiya 'oinega tauda meIsileli 'i'atemuyamuyaegita ma 'ilemegita, ⁵⁵gidemusa 'ina gwae hemisaina tubudao Ebalahamo ma natunao 'oidiya, 'abehega 'ida 'atemuyamuya hataedi."

⁵⁶Ma Meli 'ina gwaeina 'ilosalohidiya, ma 'oinega nibainaina mahetenana simiyana 'ana siga wai'ena 'etoi sigumwala, ma muliyetega 'ilohihila 'ina 'asa.

Yoni to'abihebabitaiso 'ina li'u

⁵⁷Ma hesi Elisabetiina 'imiyamiya ee 'ana siga 'ihenatuna, ta gwamaina meloheyana. ⁵⁸Eeta Elisabeti 'ina bodaо ma 'iyanao Yehoba 'ina helau 'oina sihesagoheya, ma mabwaiyadi mahetenao siyalixaya hegogona.

⁵⁹Ma gwamaina 'ina tuta li'u mulina ma sabwelo sebeni sigumwala, 'oinega 'ina bodaо si'autama gwamaina 'ina 'ebeselolo 'wapina matana sabi 'upwa, ma 'abehega tamana sanina 'oinega sihewaliyese. ⁶⁰Ta sinanaina 'i'ausiya 'igwae, "Sahena tamana 'oina wahehewaliyese, ma hesi sanina walagu Yoni."

⁶¹Ta 'iyanaowedi sigwaeya, "Sani beno 'omi geya sanimi!"

⁶²Coinega nimadiyega henimasusuwega gwamaina tamana sihesilaleya ma 'abehega gwamaina to sani silagu. ⁶³Ta Sakaliyaina 'ebelele

'i'ahwanoiyeya, si'ebwaeya ma gwamaina sanina 'oina 'ileleya 'igwae, "Sanina Yoni." Ma bodaedi saninaina si'iteya ma nuwadi 'ihenainaida. ⁶⁴Beno 'oina Sakaliya memenana 'imeyameyahana hila, ma 'igwae hila, ma Yehoba 'ihewatuweya. ⁶⁵Eeta 'iyanaowedi mabwaiyadi simatauta. Mulyetega tetelaina li'edadana Yudiya 'oyana ma tupwanao mabwaiyadi 'oidiya. ⁶⁶Ma tomotaedi sihesagoheya ma sinuwatuwu dadana, ma siboidimo 'oidiya sihesilala hilediya sigwae, "Gwama bewa nata togidega 'abwa 'ina paihowa?" Weyahina si'iteya Yehoba 'ina waiwai 'oina 'imiyamiya.

Sakaliya 'ina gwae nugeta

⁶⁷Eeta tamanaina Sakaliya Yaluyaluwa Tabuna 'ilohemaheya, ma 'ipalopisai*, 'igwae nugeta 'igwaeya,

⁶⁸"Bada tahepwatuwe tauna meIsileli 'ida Yehoba, weyahina tauna 'itauya pwaima 'oida ma 'abehega 'i'abihetegita ma miyamwau 'inega 'ilihasigita. ⁶⁹Coinega 'ina hewali Debida 'ina susuwega 'ada Tolabihetenaina 'i'abi latuhuya 'oida. ⁷⁰Mwalona Yehoba 'ina palopitao nugenugetaidi 'ina gwaeina gidemusa sihepwaila nugeteya, ⁷¹ma 'abehega 'ida lemegin 'ada 'alehao 'oidiyega ma wete 'ada tolokesohesoiyao 'oidiyega. ⁷²Ma wete mwalo 'igwae hemisa ma 'abehega tubudao nugenugetaidi 'i'atemuyamuyaedi ma 'ina gwae hemisaina geya'abwa 'inuwanuwanaide. ⁷³Gwae hemisaina tubudai Ebalahamo weyahina Yehoba 'i'ebwaeya ⁷⁴ma 'abehega 'ilihasigita 'ada 'alehao 'oidiyega ma 'inega ma'ida 'atepatu 'oina tapaihowa, ⁷⁵ma wete sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya ma'ida mumuga bwebwe'ana tadumwala tauna matana. ⁷⁶Ma 'owa natugu, 'abwa nata sibwauwego Tohewaiwai moisa 'ina palopita, weyahina 'owa nata 'unugeta ma Bada 'ina 'eda 'u'atububu, ⁷⁷beno 'ina tomotaiyao 'uhenuwalagudi ma 'abehega mumuga galadi 'adi nuwasam 'oidiyega 'adi 'abihetena siloba. ⁷⁸Weyahina Yehoba 'ina 'atemuyamuya 'oida, madou hedadena, ma 'abwa 'ida 'abihetena galewega gide 'asilala 'i'abi'abilatuhe 'oida, ⁷⁹ma 'inega taudi wete guguyou ma 'amasa 'idi tupwa 'oina simiyamiya 'ida 'abihe'asilaladi, ma 'inega mabwaiyada 'ihanugetegita miya daumwala 'ana 'eda 'oina."

⁸⁰Ma 'inega gwamaina 'ihemadouwa ma yaluyaluwana wete 'ihewaiwaiya. Ma 'itauya yoho 'awawa*, ma nobwa 'iboinamo 'imiyamiya 'ana siga meIsileli 'oidiya 'ilatuwa 'iloguguya.

Yesu 'ina li'u

2 ¹Yoni 'ina tuta hesedaseda 'oina toloina 'aigeda madouna sanina Sisa* Ogusito 'imiyamiya, ma 'ina loina 'ilaguya ma 'abehega gogo

¹aigeda 'aigeda tomotaedi sanidiyao sileledi. ²Loinaina 'ihegaina tutaina Kuwilinio 'ina tuta hetoloina Siliya 'oina. ³Coinega tomota mabwaiyadi sitauya 'asa tamadiya ma 'ane sanidiyao sileledi.

⁴Yosepa wete Nasaletega 'itoholowa, beno Galili 'alonega, ma 'itauya Yudiya, Debida 'ina gogo sanina Bedeliyema 'oina, weyahina Yosepa tauna Debida 'ina susu 'aigeda. ⁵Coinega Meli mahetena sitauya ma 'abehega nobwa sanidi sileledi, ma Meliina magamwagamwana.

⁶Ma tutaina Bedeliyema 'oina simiyamiya ma 'ina wai'ena 'iloba pwaiya ta 'ihenatuna, ⁷'oinega gwamaina 'ale'owega 'iwaduya ma hebai 'idi 'ebe'ai 'oina 'ilaguya. Weyahina hada taumana 'imaha pwaiya, ta geaya 'aigeda wete sawasawahina ma 'oina siluhu.

Sipi 'adi to'itayahinao Yesu sihabo'eneya

⁸Ma tupwaina 'oina sipi* 'adi to'itayahinao hinuwana si'o'oyatola pwatula, ma 'idi sipiyao si'ita'ita yahidi, ⁹ma Bada 'ina anelose 'ilohe'ate yohodiya ma 'ina 'asilalega mabwaiyadi simatauta.

¹⁰Coinega aneloseina 'ihewaediya, 'igwae, "Sahena wamatamatauta, ma hesi wayaliyaya, weyahina wasa bwebwe'ana ya'eweyama 'oimiya, ma nata tomota mabwaiyadi wete 'idi 'ebe yaliyaya. ¹¹Ma wasaina bewa, nige hinuwana Debida 'ina 'asa, 'ami To'abihetenaina 'ili'uwa, Tauna 'ida Bada Keliso. ¹²Coinega 'ana 'ebe lo'inanaina bewa, ma 'eguma gwamaina 'ale'o 'oinega siwaduya ma hebai 'idi 'ebe'ai 'oina 'i'eno'eno waloba, tauna tuwa beno gwamaina."

¹³Ma tutaina 'oina anelose wete baibaiwadi galewega sihuhulaima, ma Yehoba sihehepwatuwe, ¹⁴sigwaegwae,

"Yehoba galewa tahepwatuwe, ma bale'uwa taudi 'ihelauwediya simiya yaliyaya."

¹⁵Cigumwala ma aneloseyedi sihila pwaiya galewa, ma sipi 'adi to'itayahinao siboidimo 'oidiya sigwae, "Bedeliyema 'oina tatauya ma ginaulaina Bada 'ihewaileya ta'ita." ¹⁶Coinega silomwayamwayauwa ma sitauya, ma Meli ma Yosepa ta wete gwamaina hebai 'idi 'ebe'ai 'oina 'i'eno'eno silobeya. ¹⁷Nage 'oina si'iteya ma gwamaina tamana ma sinana sihegwaediya to'aha gide anelose 'ina gwae 'oidiya gwamaina weyahina. ¹⁸Ma tupwana tomota wete wasaina sihesagoheya ta nuwadi 'ihenainaida to'itayahi sipiyedi 'idi gwaeina weyahina.

¹⁹Ta Meli gwaeyedti mabwaiyadi 'inuwatuhu yahidiya ma nuwana 'ihenetediya weyahidi.

²⁰Coinega to'itayahi sipiyedi sihila ma ma'idi hepwatuhu Yehoba sanina si'abilagasiya, weyahina anelose 'ina hepwaila 'oidiya 'ana moisa sihesagoheya, ma wete si'iteya.

²¹Ma 'ina wiki 'aigeda 'igumwala pwaiya, ma gwamaina 'ina 'ebeselolo 'wapina si'upwa yauleya ma sihesaniyeya Yesu, sanina beno mwalo anelose Meli 'i'ebwaeya tutaina 'abwa geaya 'igamwa.

Yesu sitoeya Hada He'asisi* 'alona

22 Ma 'ina tu'wau mulina Meli 'ana 'abihe'ehau 'ana tutu 'ilobeya, ta natudiuina sitoeya sihaneya Yelusalema, ma 'ane gwamaina si'ebwayae Yehoba 'oina gide Moses 'ina loina 'abehega sipaihowa.

23 Yehoba 'ina loinaina bewa gide sileleya, 'igwae,

“Gwagwama toli'u nugeta melohayadi watagwaledi Bada 'oina.”

24 Ma wete taudi 'idi pwaoli Yehoba weyahina sitauyedi, gidemusa 'ina loina 'ilaguya, 'igwae,

“Cimi pwaoli* bunetutu 'eluwa bo gabubu 'eluwa.”

Simioni 'ina gwae

25 Ma nage tutaina 'oina Yelusalema 'oina 'aigeda bada sanina Simioni 'imiyamiya. Tauna loheya bwebwe'ana, ma wete Yehoba 'ihe'asisiyaneya madouna, ma 'iyamwayamwa meIsileli 'adi To'abihetena weyahina. Loheyaina Yaluyaluwa Tabuna 'oina 'imiyamiya. 26 Ma Yaluyaluwa Tabunaina 'ihe'iteya ma 'abehega sahena 'l'ama'amasa ma 'ana siga To'abihetenaina Yehoba 'oinega 'l'ita nugeta.

27 Ma Yaluyaluwa Tabuna 'ihenuwa laguweya, ma Simioniina 'iluhuwa Hada He'asisi 'oina, ta Yosepa ma Meli gwamaina Yesu si'ahaliyama Hada He'asisi 'oina, ma weyahina sipaihowa gide loina 'ina hepwaila.

28 Coinega Simioni gwamaina 'l'ahaliya ma Yehoba 'oina 'iloyauwedowa, 'igwae,

29 “Bada, 'ino gwae hemisa 'oiguwa yaloba pwaiya, 'oinega bewa tuwa 'utagwalegau ma ma'igu yaliyaya ya'amasa,

30 Weyahina mataguwega 'ino To'abihetenaina ya'iteya,

31 bewa Tauna 'ulagu latuheya mabwaiyama 'oima,

32 ta taudi ganamuli 'idi To'abihe'asilala, ma tauma 'ino tomota meIsileli 'ima 'ebe hepwatu.”

33 Ma tamana ma sinana nuwadi 'ihewwanopwanowa 'ina gwaeyedti natudiu weyahina. 34 Coinega Simioni 'igwae helauwediya, ta 'igwae Meli 'oina, tauna Yesu sinana, ma 'igwaeya,

“Cu'ita gwama bewa Yehoba 'ihesinuweya ma 'oinega 'abwa meIsileli tupwana baibaiwadi 'i'abihe be'udi, ma tupwana baibaiwadi 'i'abihe toholodi, ma tauna tuwa 'abwa 'ihe'ila'ilala tomota 'oidiya, ma tupwadi si'ahwa 'abo'abowe,

35 ma 'oinega 'idi nuwatuhu dahuwadahwaidi 'i'abi latuhedi. Ma 'owa Meli nata 'ino nuwagala gide suna 'ibadibadigo.”

Ana 'ina gwae

36 Nage 'oina 'aigeda wahine topalopisai 'imiyamiya, sanina Ana, tauna Penuwela natuna, ma wete Aseli 'ina susu 'aigeda. Wahineina 'ihe'ai'aihale

pwaiya weyahina mwalo hene 'ihai ta mamwanena simiyamiya gide bolime sebeni.³⁷ Ma mwanena 'i'amasa ta tauna 'ihiwapeya, ma 'imiyamiya 'ana siga 'ana bolime 'eitipowa. Ma wahineina tauna Hada He'asisi geya 'ida 'ebesineya sabwelo ma hinuwana 'oidiya, ma Hada He'asisi 'alona Yehoba 'ihehe'asisiye, ma 'i'ahwa'ahwanoi hegomaleyega.³⁸ Tuta nage 'oina wahineina 'inaoma ma Yehoba 'oina 'iloyauwedowa, ma gwamaina weyahina 'igwae meYelusalema 'oidiya, 'igwaeya, "Gwama bewa tauna 'ada To'abihetena tayamweyamweya."

Cidi hila Nasaleta 'oina

³⁹ Ma paihowa mabwaiyana silosaloha pwaidiya, to'aha gide Yehoba 'ina loina, ma sihila Galili 'oina, weyahina taudi meNasaleta.⁴⁰ Ta gwamaina 'imadouwa ta ma'ina waiwai, ma wete ma'ina sanapu, weyahina Yehoba gwamaina 'ihelauweya madouna.

Gwamaina Yesu tohe'itao mahetenao sigwaegwae

⁴¹ Bolime 'aigeda 'aigeda 'oidiya Yesu sinana ma tamana sihanehane Yelusalema, Hataona Guyaina* weyahina. ⁴² Ma tutaina Yesu 'ina bolime tuwelo 'ilobeya ta mahetediu sihaneya guyaina 'oina.

⁴³ Coinega tutaina guyai 'igumwala ta mabwaiyadi sisawala 'idi gogowa, ma gwamaina Yesu tuwa Yelusalema 'oina 'imiyamiya. Tamana ma sinana geya sisanapu,⁴⁴ ma 'idi nuwatuhu 'abehega tauna boda mahetenao. Coinega sitautauya ma 'ana siga 'iboya, ma Yesu si'ebeseya 'idi boda ma 'iyadiyao 'oidiya,⁴⁵ ma geya siloba, 'inega sihila Yelusalema, ma nobwa si'ebeseya,⁴⁶ ta geya siloba 'ana siga sabwelo 'etoi sigumwala, ta silobeya Hada He'asisi* 'alona, meYudiya 'idi tohe'itao mahetenao simiyamiya, 'ihehesagohedi ma wete 'ihehesilala 'oidiya.⁴⁷ Ma taudi 'ina hemaisao bwebwe'adi ma dumwaludi sihesagoheya ta mabwaiyadi nuwadi 'ihenainaida.⁴⁸ Ta wete tutaina tamana ma sinana si'iteya nuwadi 'ihenainaida, ta sinana 'ihiegwaeya, 'igwae, "Natugu, to'aha weyahina bewa gidemusa 'upaihowa 'eseya, ta 'inega ma'ima nuwagala tamau ba'idagu 'abesebesego?"

⁴⁹ Coinega Yesu 'igwaeya, "To'aha weyahina wabesebesegau? Nuwana geya wasanapu 'agu lobwaina taugu Tamagu 'ina Hada yamiyamiya?"⁵⁰ Tamana ma sinana geya nuwadi 'isabwalena 'ina gwaeina weyahina.

⁵¹ Coinega mahetenao sihila Nasaleta, ma nobwa 'idi gwae 'ihemata matanediya. Ma hesi sinana ginaula bewa weyahidi 'inuwanuwatuhu madouna.⁵² Ma Yesu 'ihehemadou ta ma'ina sanapu, 'inega Yehoba 'iyaliyaya weyahina, ma tomota wete gide 'idi 'ebe yaliyaya.

Yoni to'abihebabitaiso 'ina guguya (Madiu 3:1-12; Maki 1:1-8; Yoni 1:19-28)

3 ¹Toloina madouna Sisa*, sanina Taibiliya, tauna 'iloiloina bolime pipitini 'oidiya, ma gabulena Ponitio Pailato tupwa Yudiya 'ana

toloina, ma Helodi* tupwa Galili 'ana toloina, ma tasina Pilipi tupwa Ituliya ma Tilakoniti 'adi toloina, ma Lisaniya tupwa Abiline 'ana toloina.

² Ma Anasa ma Kaiyapa taudi topwaoliyao 'adi toloinao. Tutaina nage 'oina Yehoba 'ina gwae 'inaoma Sakaliya natuna Yoni 'oina, tauna tupwa yoho 'awawa 'imiyamiya. ³ Nage 'oina Yoni 'itoholowa, ma Yolidani tupwainao 'oidiya 'itauya, ma tomota 'oidiya 'iguguya, 'igwaeya, "Cimi paihowa galadi waguipailedi ma ya'abihe babitaisogemi ta 'oinega Yehoba 'imi puiyao 'ida nuwasamudi." ⁴ Gide Buki He'asisi 'oina palopita Aiseya 'ihepwaila nugeta, 'igwaeya,

"Tohalewasa 'aigeda yoho 'awawa 'enana madounega 'ihehepwaila latu, ma 'igwaeya, 'Bada 'ina 'eda wahuna, ma wa'abihedumwalu.

⁵ Lo'oya'oya mabwaiyadi wa'eliyahuledi ma sidumwalu, ma sa'asa'ala mabwaiyadi wasamudi. Ma wete 'eda pwayopwayo'edi wa'abihe dumwaludi ma 'eda da'uda'ulena wahesapusapudi.

⁶ Ma 'oinega tomota mabwaiyadi Yehoba 'ina 'abihetena si'ita.' "

⁷ Coinega tomota mabwaiyadi sinaowa Yoni 'oina ma 'abehega 'i'abihe babitaisowedi, ma Yoniina 'ihegwaediya, 'igwae, "To'abo 'omi, gide mwata! Ma wanuwatuhuya 'abehega nata Yehoba 'ina gamwasowala 'inega wadena, 'awa? ⁸ Coinega 'ilobwainegomiya ma 'imi nuwabui moisa wahe'itae 'imi paihowa bwebwe'adi 'oidiyega. Ma sahena wagwaegwae 'abehega 'omi Ebalahamo tubunao 'inega Yehoba 'i'atemuya muyaegomiya. Geya hene! Ma wa'ita Yehoba sowasowahina ma da'ule bewa 'oidiyega Ebalahamo tubunao 'ihemasalahadi. ⁹ Ma 'eguma mumugami geya bwebwe'adi 'abwa Yehoba 'ibwa'omategomi gide 'aiwe, 'eguma geya huwaina bwebwe'ana, loheloheya sigoha yahule, ma 'aiwe 'ala'alata 'oina siuledi, ma sigabudi."

¹⁰ Coinega bodaedi Yoni sihesilaleya, sigwae, "To'aha 'ilobwainemaiya ma 'apaihowa?" ¹¹ Ma Yoniina 'igwaeya, "Ceguma taiyawedi 'omi 'ami 'ale'o 'eluwa ma 'iyamiyao geya 'adi 'ale'omo, 'aigeda wa'ebwaedi. Ma wete gide 'eguma 'ami madouna, tupwana togomaleyao 'oidiya waheguyaiye."

¹² Ma tupwana wete takesi* 'ana to'ewao sinaoma 'idi babitaiso weyahina, ma Yoni 'oina sihesilala, sigwaeya, "Tohe'ita, tauma togidega 'ama loina."

¹³ Coinega Yoni 'igwaeya, "Takesi 'ana loinega wa'ewa'ewa, ma hesi sahena walolohepoi."

¹⁴ Ma tupwadi wete tolo'alehao sihesilala, sigwaeya, "Ma tauma, togidega 'ama loina?" Ta Yoni 'igwaeya, "Comi 'ami maisao sowasowahimi ma hesi weyahidi wayaliyaya, ma sahena 'ami maisa 'ana lohepoi 'abowega ma 'abihematautega wa'ewa'ewa tomota 'oidiyega."

¹⁵ Ma hesi tomota mabwaiyadi ma'idi hemisa siyamwayamwa To'abihetenaina Keliso 'ina latuma weyahina, ma Yoni si'iteya

ma mabwaiyadi sihenuwanaluwa ma sigwaeya, “Nuwana tauna To'abihetenaina, bo geya?”

¹⁶ Coinega Yoni 'igwae latuwa 'oidiya, 'igwaeya, “Taugu we'ahEGA tuWA ya'abihe babitaisogemi, ma hesi 'aigeda loheya muliguwega 'inaonaoma ma Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, gide 'aiwe ninininimaina, 'oinega 'i'abihe babitaisogemi. Tauna 'ihemadou sinegauwa, 'oinega geYA 'ilobwainegau ma 'ana butu yалиhasi. ¹⁷ Ma loheyaina 'ina hinawega nata witi 'itutu ma huwaina sigubala, ma muliyetega huwaina bwebwe'ana 'ihedodo 'ina hada 'e'ahaiya, ma mohomohonaowedi 'aiwe 'ala'alata hataya 'oina 'igabudi.”

¹⁸ Ma guguya wete baibaiwana 'oidiyega tetela bwebwe'ana Yoni 'iguguyaeya tomota 'oidiya, ¹⁹ ma wete Yoniina tololina sanina Helodi* 'i'ahwa galagalaeya, 'igwaeya, “Helodi 'upuiya. Helodiyasa tauna tasiu mwanena, ma 'uhaiya.” Ma tupwana wete Helodi 'ino puiyao tauna Helodiina 'oina 'ihepwailediya. ²⁰ Coinega Helodi 'igamwasowala, ta Yoni deliya 'ilagu luhuweya. Nage 'oinega Helodiina 'ina pui 'ihemadou bwaibwaina.

Yoni Yesu 'i'abihe babitaisoweya
(Madiu 3:13-17; Maki 1:9-11)

²¹ Ma Yoni boda mabwaiyadi 'i'abihe babitaisowediya, ma muliyetega Yesu wete 'i'abihe babitaisoweya, ma 'oinega Yesu Yehoba 'oina 'i'ahwanoiya, ma galewa 'i'leso'eya, ²² ma Yaluyaluwa Tabuna, mawahina 'ana 'ita gide gabubu, 'isuluma Yesu 'oina. Coinega 'aigeda 'enana galewega 'igwaema, 'igwae, “Cowa natugu moisa, weyahiu yayaliyaya madouna.”

Yesu tubunao
(Madiu 1:1-17)

²³ Ma tutaina Yesu 'ana bolime gide teti 'ilobeya, 'ina paihowa tomota 'oidiya 'ihegaineya. Ma tomota sinuwatuhuya 'abehega Tauna tamana Yosepa. Ta Yosepaina tamana Heli, ²⁴ ma Heli tamana Madati, ma Madati tamana Libai, ma Libai tamana Meliki, ma Meliki tamana Yanai, ma Yanai tamana Yosepa, ²⁵ ma Yosepa tamana Matadaya, ma Matadaya tamana Emosi, ma Emosi tamana Neumi, ma Neumi tamana Esili, ma Esili tamana Nagai, ²⁶ ma Nagai tamana Mahati, ma Mahati tamana Matadaya, ma Matadaya tamana Semini, ma Semini tamana Yoseki, ma Yoseki tamana Yoda, ²⁷ ma Yoda tamana Yoanani, ma Yoanani tamana Lisa, ma Lisa tamana Selubabela, ma Selubabela tamana Siyelitiyeli, ma Salatieli tamana Nili, ²⁸ ma Nili tamana Meliki, ma Meliki tamana Adi, ma Adi tamana Kosami, ma Kosami tamana Elimadami, ma Elimadami tamana Eli, ²⁹ ma Eli tamana Yosuwa, ma Yosuwa tamana Eliyesa, ma

Eliyesa tamana Yolima, ma Yolima tamana Madati, ma Madati tamana Libai,³⁰ ma Libai tamana Simioni, ma Simioni tamana Yuda, ma Yuda tamana Yosepa, ma Yosepa tamana Yonami, ma Yonami tamana Ilayakimi,³¹ ma Ilayakimi tamana Meliya, ma Meliya tamana Mena, ma Mena tamana Matata, ma Matata tamana Nadani, ma Nadani tamana Debida,³² ma Debida tamana Yes*, ma Yes tamana Obedi, ma Obedi tamana Boasa, ma Boasa tamana Salimoni, ma Salimoni tamana Nasoni,³³ ma Nasoni tamana Aminadaba, ma Aminadaba tamana Adamina, ma Adamina tamana Anai, ma Anai tamana Esiloni, ma Esiloni tamana Pelesi, ma Pelesi tamana Yuda,³⁴ ma Yuda tamana Yakobo, ma Yakobo tamana Aisake, ma Aisake tamana Ebalahamo, ma Ebalahamo tamana Tela, ma Tela tamana Naoli,³⁵ ma Naoli tamana Seluge, ma Seluge tamana Leu, ma Leu tamana Peligi, ma Peligi tamana Ibeli, ma Ibeli tamana Sila,³⁶ ma Sila tamana Keinana, ma Keinana tamana Apakisadi, ma Apakisadi tamana Semi, ma Semi tamana Nowa, ma Nowa tamana Lemeki,³⁷ ma Lemeki tamana Metusela, ma Metusela tamana Inoke, ma Inoke tamana Yeledi, ma Yeledi tamana Malaleli, ma Malaleli tamana Keinana,³⁸ ma Keinana tamana Inosi, ma Inosi tamana Seti, ma Seti tamana Adama, ma Adama tamana Yehoba.

Seitani Yesu 'ito'asaeya
(Madiu 4:1-11; Maki 1:12-13)

4 ¹Coinega Yaluyaluwa Tabuna Yesu 'ilohemaheya, ma Yolidaniyega Yesu 'itoeya ma 'itauyeya tupwa yoho 'awawa. ²Sabwelo poti 'oidiya Seitani* 'itoho waiwai ma 'abehegea Yesu 'i'abihebe'u, ma sabwelowedi 'oidiya Yesu geya 'i'ai tohona, ma 'oinega 'igomaleya madouna. ³Ma Seitaniina Yesu 'ihewaeya, 'igwae, "Ceguma 'owa Yehoba Natuna, da'ule bewa 'uloinaedi ma sihe'e'ahai." ⁴Ma Yesu 'igwaeya, "Buki He'asisi 'alona loina 'imiyamiya 'abehegea 'Tomota yawasidi geya e'ahaimo 'oinega sida lobeya."

⁵Coinega Seitani Yesu 'ite haneheya ma bale'u 'ina 'ebeloinao mabwaiyana 'ihe'iteya tutaina nage 'oina, ma 'igwaeya, ⁶⁻⁷"Bewa 'ebeloina wasawasaedi mabwaiyadi ya'ebwaego, 'eguma 'oiguwa 'u'etuluha. Weyahina mabwaiyanaina tuwa 'igu 'ebeloina. Ma 'eguma taiya 'oina nuwanuwagu ma ya'ebwae, tuwa ya'ebwae." ⁸Ma Yesu 'igwaeya, "Buki He'asisi 'alona loina 'imiyamiya, 'igwae, 'Cino Bada Yehobamo 'oina 'u'etuluha ma 'iboimo 'enana 'uhematamatanedi."

⁹Coinega Seitani Yesu 'ite hileya ma 'itauyeya Yelusalema ma Hada He'asisi tabwa sehenina 'ihaneheya ma 'oina 'ihewaeya, 'igwae, "Ceguma 'owa Yehoba Natuna, bewa 'oinega 'uulataheya ma gesowana 'usilasilah, ¹⁰weyahina Buki He'asisi 'ihepwaila pwaiya, 'igwae, 'Yehoba 'ina aneloseyao 'iloinaedi ma si'itayahigo." ¹¹Ma 'aigeda 'ina

hepwaila 'igwaeya, ‘Cino aneloseyao si’ahaligo ma ’oinega gesowana ’aheu sisilasilae da’ule ’oidiya.’ ” ¹² Ma Yesu gwaeina ’ihemaiseya ’igwae, “Caigeda wete gxae Buki He’asisi ’oina ’imiyamiya, ’igwaeya, ‘Sahena ’ino Bada Yehoba ’utohotoho.’ ”

¹³ Ma ’oinega Seitani ’ina tohana mabwaiyana Yesu ’oina ’ilosalohiya, ta ’il’ebesineya, ma hali tuta ’oina ’ida hilama.

Yesu ’ina paihowa Galili ’oina ’ihegaineya

¹⁴ Eeta Yesu Yaluyaluwa Tabuna ’ina waiwaiyega ’ihila Galili. Ma nage ’oina tetelina ’ilelewana Galili tupwainao ’oidiya, ¹⁵ weyahina meGaliliyedi ’idi hada tapwalolo* ’oidiya ’iloguloguguya, ma ’oinega mabwaiyadi si’ahwa bwebwe’aneya. ¹⁶ Ma muliyetega Yesu ’inaoma Nasaleta ’oina, tauna nage ’ina gogo moisa. Ma Sabati ’oina Yesu ’iluhuwa hada tapwalolowa, mumugana gidemusa. Coinega ’itoholowa ma Buki He’asisi ’ihasili, ¹⁷ ’oinega palopita Aiseya ’ina lele si’ebwaeya, ta ’iyahaliya ma hasilaina ’lobeya, ’igwaeya,

¹⁸ “Bada Yaluyaluwana ’oiguwa ’imiyamiya. Tauna ’ihesinuwiegauwa ma towewelohe ’oidiya tetela bwebwe’ana yaguguyae.

Ma paipaidi wete ’oidiya ’ihesumanegauwa ma ’adi lihasa weyahina yahepwaila.

Ma tomata gibugibu wete matadi ’idi ’asilala hila weyahina yahepwaila.

Ma wete ’ihesumanegauwa ma tomiya mwau ’adi ’alehao nimadiyega ya’etolihasidi. ¹⁹ Ma yahepwaila wete bolimeina ’abwa Bada ’i’abihetegomi.”

²⁰ Ma Yesu leleyedi ’ihasili pwaidiya ta ’inupilidiya, ’oinega buki ’ana to’itayahina ’i’ebwae hileya, ma ’imiyatoiya. Ma tohenonowedi mabwaiyadi nuwadi ’i’eweya, ’oinega simiyamiya ta si’el’ebubu.

²¹ Coinega ’ihegwaediya, ’igwae, “Gwae bewa yahasila pwaiya ta wahesagoheya, mwalo sihepwaila nugeteya, ma bewa tutaina ’ilatu pwaima.”

²² Ma taudi nuwadi ’ihenainaida moisa, ’oinega ’ina gwaeyedti bwebwe’adi weyahidi sihepwatuweya, sigwae, “Loheya bewa Yosepa natuna, ’awa? Ma togidega hede?”

²³ Coinega ’ihegwaediya, ’igwae, “Hesi yasanapugomiya weyahina nata gxae hegehegediyega wahegwaegau ma wagwae, ‘Cowa to’abihe bwebwe’ana, ’oinega ’uboi ’u’abihe bwebwe’anigo.’ Ma wete nata ’imi gxae ’aigeda ’oinega wahegwaegau ma wagwae, ‘Paihowaedi waiwaidi gogo Kapaneumi ’oina ’upaihowediya, gide wete ’upaihowa ’esedi ’ebwa ’ida gogo bewa ’oina.’ ²⁴ Ma yaheguae bwaibwainigomi ’abehegaya ’aigeda palopita ’ina bodao ’oidiyega ’ana he’asisi ’iloba. ²⁵ Ma wanuwatuhuyahi ’abehegaya mwalo palopita Ilaitiya* ’ina tuta, hiwahiwape

baibaiwadi Isileli 'oina simiyamiya, ma Yehoba geya Isileli wahineina 'ihesinuwe ma Ilaitiya 'i'itayah i tutaina gomale madouna, weyahina bolime 'etoi ma tupwana 'oidiya geya 'wesu,²⁶ ma hesi 'aigeda hiwape Salepati 'oinega Yehoba 'ihesinuwaneya Ilaitiya 'ana 'itayahina weyahina, beno Saidoni tupwaina, ma Yehoba Ilaitiya 'ihewasaeya hiwapeina 'ina gogowa, ta 'i'itayah i. ²⁷ Ma palopita Ilaisa* wete 'ina tuta 'oina tolepel baibaiwadi Isileli 'oina simiyamiya, ma geya 'aigeda taiya 'oidiyega 'i'abi'abi hebwebwe'ane, ma hesi 'aigedamo gwama Siliya 'i'abihe bwebwe'ane ya sanina Nemani."

²⁸ Yesu 'ina gwaeyedi bewa 'oidiyega taudi tapwalolowedi 'i'abihe gamwasowalidiya,²⁹ 'oinega sitoholowa ma Yesu si'abiyahiya ma 'asega sitoe latuheya ma sitauyeya 'idi 'asa 'oyaina 'oina, ma 'oyaina debana silaguya ma 'abehegaa sihasepale dobihe 'ade'adewala.³⁰ Ma tauna bodaedi 'ihaupediya ma 'itauya.

Yesu 'aigeda loheya 'i'abihe bwebwe'ane ya hi'ahi'a 'oinega
(Maki 1:21-28)

³¹ Ma muliyetega 'idobiya Kapaneumi 'oina, beno Galili tupwaina, ta nobwa Sabatiya tomota 'ihe'itediya.³² Ma tomota mabwaiyadi nuwadi 'ihenainaidia weyahina 'ina he'ita mabwaiyana waiwaina.

³³ Ma hada tapwaloloina 'oina 'aigeda loheya 'imiyamiya, ma loheyaina 'oina hi'ahi'a* mwalo 'iluhuwa ta 'imiyamiya, 'oinega loheyaina 'enana madounega 'ibwauwa 'igwae,³⁴ "Ya! Yesu 'owa gwama Nasaleta, to'aha lamuna ta 'unaoma 'oima? Nuwanuwau 'abehegaa 'umutumai, 'awa? Ma 'owa hesi yasanapugowa, 'owa tuwa Yehoba Natuna."

³⁵ Ma Yesu 'iloinaeaya ma 'igwae, "Culolagu, ma loheya beno 'oinega 'ulatu." Ta dumwadumwaluna boda matadiya hi'ahi'aina loheya 'iulaeaya bale'uwa ta 'oinega hi'ahi'a 'ihapwesa, ma geya 'aigeda hesilae loheyaina 'iloba.³⁶ Coinega mabwaiyadi sisalutuwama, ma siboidimo sihesilalediya, sigwae, "Togidega hede bewa? Ma gwaemo 'ina waiwai 'oinega hi'ahi'a 'iloinaediya ta sihapwesa."³⁷ Eeta Yesu tetelina sileewaneya Galili tupwainao 'oidiya.

Yesu tolohala baibaiwadi 'i'abihe bwebwe'anediya
(Madiu 8:14-17; Maki 1:29-34)

³⁸ Coinega Yesu Hada tapwalolowega 'ilatuma, ma Saimoni 'ina hada 'iluhuwa. Ma Saimoni lawana wahi yahiyahi 'oinega 'ilohala, 'oinega Yesu si'ahwanoiyeya ma 'i'abihe bwebwe'ane.³⁹ Coinega Yesu 'iluhuwa, ma 'ina 'ebe'enoina deina 'itoholowa, ta lohalaina 'iloineya ma 'ina lohalaina 'isawala, 'oinega wahineina 'itoholo ta 'adiwa 'i'atububuya.

⁴⁰ Ma hesi sinala 'isopu pwaiya, ma tomota 'idi tololahao 'adi lohalao hagadi ma hagadi sitoedima Yesu 'oina, ta mabwaiyadi 'aigeda 'aigeda

'i'abitohodiya ta sibwebwe'ana. ⁴¹ Ma wete tupwana baibaiwadi 'oidiyega hi'ahi'a silatulatu ma siwuiwui, sigwaeya, "Moisa 'owa Yehoba Natuna!" Ma Yesu 'i'ausidiya ma sahena gide sigwaegwae 'esa, weyahina sisanapu pwaiya 'abehega tauna To'abihetenaina Yehoba 'oinega.

Yesu 'iguguya sakowasiya
(Maki 1:35-39)

⁴² Ma gona 'i'adale pwaiya, ta Yesu gogoina 'i'ebesineya, ma 'iboinamo yoho 'awawa 'itauya. Ta tomota baibaiwadi sihegaina ma 'abehega Yesu sibese, ma tutaina silobeya sihegwaeya, sigwae, "Sahena 'utautauya. Cewa tuwa tamiyamiya." ⁴³ Coinega 'ihegwaediya, 'igwae, "Tupwana wete gogo 'oidiya yatautau ma Yehoba 'ina loina tetelina yaguguyae. Bewa tetelaina weyahina ma Yehoba 'ihewasaegauma." ⁴⁴ Eeta 'ilatuwa ma 'itauya Yudiya tupwanaao mabwaiyadi 'oidiya, ma 'idi hada tapwalolo 'alodiya 'iguguya sakowasiya.

Yesu 'ina tomuliya 'ibwauwediya
(Madiu 4:18-22; Maki 1:16-20)

5 ¹Caigeda tuta Yesu 'itoholo hola Genesaleta papalina, ta boda sinaoma ma sitoholo pogiyamowa ma 'abehega Yehoba 'ina gwae Yesu 'inega sihesagohe. ²Nage 'oina togomana 'idi waga 'eluwa 'i'itediya deina silisidiya dabala, ma togomanaedi siulasulu pwaiya ma 'idi gomanedi sibuyobuyodi. ³Coinega Yesu waga 'aigeda 'oina 'igeluwa, beno Saimoni 'ina waga, ma Saimoni 'ihegwaeya ma tupwana 'italadobiya ni'uwa, ma wagaina 'oina Yesu 'imiyatoiya ma 'ihe'ita boda 'oidiya.

⁴Ma 'ina he'ita 'igumwala ta Saimoni 'ihegwaeya, 'igwae, "Saimoni tupwana 'utaladobi ni'uwa ma 'ino gomana 'uyahuwe."

⁵Ma Saimoni 'igwae, "Bada, hinuwanega hene 'agomana masaliya ma geya 'aigeda wete silahaha 'a'onatoho. Ma tuwa 'ino gwae weyahina, 'inega yayahuwe."

⁶Siyahuweya, ma silahaha baibaiwa hedada si'onediya, ta gomanaina 'abehega 'ilotasabu. ⁷Coinega 'iyadiyao hali waga silo'uyowediya ta 'abehega sinaoma ma si'abihetedi. Coinega taudi 'idi wagega sinaoma ta waga 'eluwaedi silohemahediya, ta 'i'unamo ma sidamana. ⁸Nage 'oina Saimoni Pita silahaha 'ana baibaiwa 'i'itediya, ta Yesu 'ahena 'i'etuluha, ma Pita 'igwaeya, "Bada, 'u'ebesinegau, weyahina taugu togala." ⁹Gwae bewa 'i'inaneya, weyahina 'iyanao mahetenao nuwadi 'ihenainaida madouna silahahaedi si'onediya weyahina, ¹⁰ma wete gide Saimoni 'iyanaowedi Yemesa ma Yoni, taudi Sebedi natunao. Coinega Yesu Pita 'ihegwaeya, 'igwae, "Sahena 'u'ate'ateyoho. Ma hesi bewa 'inega ma tomota gide 'u'ona 'esedi."

¹¹Coinega 'idi wagaedi silisidiya dabala, ta ginaula mabwaiyana si'ebesinediya ma Yesu simuliyeya.

Yesu 'aigeda tolepelo 'i'abihe bwebwe'aneya
(Madiu 8:1-4; Maki 1:4-45)

¹² Ma hali tutu Yesu wete 'aigeda 'asa 'oina 'imiyamiya. Tupwaina 'oina 'aigeda loheya wahina mabwaiyana lepelo 'i'eweya. Coinega loheyaina Yesu 'i'italobeya ma 'ibe'uwa 'ahena ma 'i'ahwanoiyeya, 'igwae, "Bada, 'eguma 'ino nuwatuhu gide, sowasowahina ma 'u'abihe bwebwe'anegau."

¹³ Ma Yesu nimanega loheya 'wapina 'i'abi tohoya ma 'igwae, "Cehe, bwebwe'ana! Cu'ehau." Ma loheyaina 'ana lepelo 'igumwala mwayamwayauwa. ¹⁴ Coinega Yesu loheyaina 'oina 'ilohatoto, 'igwae, "Cutautau ma gesowana 'aigeda taiya wete 'oina 'uhehepwailegau, ma hesi 'utau topwaoli 'oina ma 'i'itago, ma 'oinega 'ino pwaoli 'u'ebwae Yehoba 'oina, to'aha gide 'ada loina Moses 'oinega, ma 'oinega tomota sisanaapugo 'abehega 'ubwebwe'ana pawaiya."

¹⁵ Ma hesi nage 'oinega ma Yesu tetelina 'imadou bwaibwaina, ma boda mabwaiyadi si'eto'autama ma 'abehega Yesu 'ina gwae sihesagohe, ma wete 'adi lohalao 'abehega 'i'abihe bwebwe'anedi, ¹⁶ ma hesi tutu baibaiwana boda 'oidiyega 'itaautaya wasiwasi ma 'i'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina.

Yesu 'aigeda topeu 'i'abihe bwebwe'aneya
(Madiu 9:1-8; Maki 2:1-12)

¹⁷ Sabwelo 'aigeda 'oina Yesu boda 'ihehe'itadi. Ma tupwadi Palisiyao ma loina 'ana tohe'itao taudi sinaoma Galili ta Yudiya ta Yelusalema tupwainaao 'oidiyega, ma boda mahetediyao simiyamiya, ma sihenono. Tuta nage 'oina Yehoba 'ina waiwaiyega tololahao 'i'abihe bwebwe'anediya.

¹⁸ Coinega boda 'aigeda topeu mahewaina si'ahaliyama, eeta sitohoya ma 'abehega siluhuwe hadai ma Yesu matana silagu. ¹⁹ Ma geya sowasowahidi, weyahina boda madou hedada. Coinega topeuina si'ahala haneheya hada tabwanina ma 'ana 'atoha si'ewa yahuleya, ma 'oinega topeuina mahewaina sihedawe daweyeya bodaedi gamwagamwanidiya, ta Yesu matana silaguya. ²⁰ Ma Yesu loheloheyaedi 'idi hemisa 'isanapuya, ta loheyaina 'ihegwaeya, 'igwae, "Ciyagu, 'ino puiyao 'adi nuwasam 'uloba pwaiya."

²¹ Ma hesi loina 'ana tohe'itao ma Palisiyao Yesu 'ina gwaeyed sihesagohediyta siboidimo 'oidiya sihehesilaladi, sigwaeya, "Yesu bewa togidega ta Yehoba 'oina 'ihohopa'ala? Weyahina geya 'aigeda taiya sowasowahina ma tomota 'idi puiyao 'inuwasmudi, beno tuwa Yehoba sowasowahina."

²² Cidi nuwatuhu Yesu 'isanapu pwaiya, 'oinega 'ihegwaediya, "To'aha weyahina 'atemiya beno gide wanuwatuhu 'esa? ²³ Ma to'aha

wanuwatuhuya sowasowahigu yagwaene loheya bewa 'oina ma 'abehega yagwae, 'Cino puiyao yanuwasam pwaidiya,' bo yagwae, 'Cutoholo ma 'utauya'? ²⁴ Ma wasanapu taugu Loheyaiguina* ma'igu loina bale'uwa ma tomota 'idi puiyao yanuwasamudi.' Coinega topeuina 'ihegwaeya, 'igwae, "Taugu bewa yahegwaego, 'Cutoholo ma 'ino 'ebe'eno 'u'ahali ma 'utau 'ino gogowa.'

²⁵ Ma 'ilomwayayamwayauwa ma boda matadiyega 'itoholowa ma 'ina 'ebe'eno 'i'ahaliya ma 'itauya 'ina gogowa, ta ma'ina yaliyaya Yehoba 'ihewatuweya. ²⁶ Eeta boda mabwaiyadi nuwadi 'ihenainaida madouna, ta ma'idi he'asisi Yehoba sihepwatuweya, ma sigwae, "Nige 'aigeda 'ebe henainaida ta'iteya."

Yesu Libai 'ibwauweya
(*Madiu 9:9-13; Maki 2:13-17*)

²⁷ Ma muliyetega Yesu 'ilatuwa, ma 'aigeda takesi 'ana to'ewa sanina Libai 'i'iteya 'ina hada 'ebe paikowa 'oina 'imiyamiya, ma 'ihewa, 'igwae, "Libai 'umuliyegau." ²⁸ Coinega Libaiina 'itoholowa, ta ginaula mabwaiyana 'i'ebesinediya, ma Yesu 'imuliyeya.

²⁹ Coinega Libai 'ina 'ai madouna 'ipaihoweysa Yesu weyahina, ma boda madouna sinaoma Libai 'ina hada 'aiina weyahina, ma takesi 'ana to'ewao ma tomota baibaiwadi wete mahetediyao. ³⁰ Eeta Palisiyao ta 'idi loina 'ana tohe'itao silolomugi Yesu 'ana tomuliyo 'oidiya, sigwaeya, "To'aha lamuna ma takesi 'ana to'ewao ta wete togala tupwadi mahetemiyao wa'ai hegogona?"

³¹ Ma Yesu 'idi gwaeina 'ihemaiseya, 'igwae, "Taudi wahidi waiwaidi genuwadi to'abihe bwebwe'ana, ma tololahao hesi. ³² Taugu yanaoma geya 'abehega tobwebwe'adi weyahidi ma hesi topuiyao ya'abihetedi, ma 'abehega nuwabui 'oinega ma sibwebwe'ana."

Yesu 'ina gwae hudi weyahina
(*Madiu 9:14-17; Maki 2:18-22*)

³³ Ma muliyetega tupwadi tomota Yesu sihegwaeya, sigwae, "Yoni 'ana tomuliyo tuta baibaiwana magomaledi si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, wete gide Palisiyao 'adi tomuliyo 'idi paikowa, ma togidega ta 'owa 'a tomuliyo geya sihudi, ma tuwa si'ai'ai ma sinumanuma besobeso." ³⁴ Coinega Yesu 'igwaeya, "Togidega, 'ilobwaineya ma hai 'ana to'ebubuwao sihudi 'eguma tohai meloheyana mahetediu siyaliyaya? Geya, 'awa? ³⁵ Ma 'iyamo tuta 'inaonaoma 'oina ma tohaiina 'i'ebesinedi, 'oinega hesi sinuwagala ma sihudi, ma sigomale."

³⁶ Ma wete 'aigeda gwae hegehegedi 'ihe'ote'oteteliya 'oidiya, 'igwaeya, "Geya sowasowahina 'ale'o 'ehauna tupwana ta'ewa ma 'ale'o miyamiyaina tabwabwada. Geya! Ma 'eguma gide, hesi 'ale'o hauhauna tagihegal, ma

wete hauhauna tupwatupwanaina 'ale'o miyamiyana geya 'ilobwaine. ³⁷Ta wete geya 'aigeda taiya we'aha waiwaina gidemusa waini 'ehauna 'isiwa 'wapi 'ebesiwa* miyamiyaidi 'oidiya, tabu ma silotaigala ma we'aha ta 'ebesiwa 'adi mudala. ³⁸Ma hesi tasiwa 'wapi 'ebesiwa 'ehau daisinamo 'oidiya. ³⁹Ma 'eguma taiya waini miyamiyana 'inuma, nata 'igwae 'abehEGA genuwana hauhauna, weyahina 'abehEGA waini miyamiyana hesi bwebwe'ana hedada."

Yesu 'ana tomuliyao Sabatiya witi si'abilolodiya
(Madiu 12:1-8; Maki 2:23-28)

6 ¹Sabati 'aigeda 'oina Yesu ma'ana tomuliyao tanoha 'alonega sitauya, ma 'ana tomuliyao wedi witi* huwaina si'abilolodiya, ma sihosodiya nimadiyega ma si'aidiya. ²Ma tupwadi Palisiyao si'itediya, ta sigwaeya, "Togidega ta Sabati 'ana loina wadi'wadi'wai?"

³Coinega Yesu Palisiyao 'idi gwae 'ihemaiseya, 'igwae, "Buki He'asisi 'oina sileleya Debida weyahina, ma 'eguma wahasili wasanapu 'abehEGA tauna ma'iyanao sigomaleya, ⁴ma Yehoba 'ina Hada 'oina 'iluhuwa, ta beledi he'ahe'asisina 'l'eweya, ta si'aiya. Belediina ma'ana loina 'abehEGA topwaolimo 'adi tagwala ma si'ai. Ma sigomaleya, 'oinega tuwa si'aiya." ⁵Coinega Yesu wete 'ihewaediya, 'igwae, "Sabati 'ana toloina tuwa taugu Loheyaiguina."

Yesu nima meyomeyo 'i'abihe bwebwe'aneya
(Madiu 12:9-14; Maki 3:1-6)

⁶Ma wete 'aigeda Sabati 'oina Yesu 'iluhu hada tapwalolo 'aigeda 'oina, ma 'ihe'ita. Hadaina 'oina 'aigeda loheya 'imiyamiya nima 'ebeulanega meyomeyona. ⁷Ma wete tupwadi loina 'ana tohe'itao ta Palisiyao simiyamiya, ma Yesu silomata yahiya, ma 'eguma loheyaina 'i'abihe bwebwe'ane Sabati 'oina, 'abwa 'aneyage 'oinega sihe'ewa toloinao matadiya.

⁸Ma Yesu hesi 'idi nuwatuhu 'isanapuya, 'oinega loheyaina 'ihewaediya, 'igwae, "Cutoholo ma 'ulagama." Ma loheyaina 'ito holowa ta 'ilaga.

⁹Coinega Yesu Palisiyao ma'iyadiyao 'ihewaediya 'igwae, "Bewa 'igu hesilala 'oimiya: To nuwatuhu bwebwe'ana 'oida? Sabati 'oina tomota talemedi bo talohe'amasidi?"

¹⁰Eeta mabwaiyadi 'i'ebubu yahiyahidiya, ta 'oinega loheyaina 'ihewaediya, 'igwae, "Nimau 'uyasi hedumwalu." Ta loheyaina nimana 'iyasi hedumwaluya, ta 'ibwebwe'ana. ¹¹Nage 'oina Palisiyao ma'iyadiyao sigamwasowala bwaibwaina, ta siboidimo 'oidiya sigwae, "Loheya bewa togidega ta'abihelolagu 'ese?"

Yesu 'ina tohepwailao 'ihesinuwediya
(Madiu 10:1-4; Maki 3:13-19)

¹²Tuta nage 'oina Yesu 'ihane ya 'oyai, ma nobwa hinuwana mabwaiyana Yehoba 'oina 'i'ahwa'ahwanoi. ¹³Coinega gona 'i'adaleyta ta

'ana tomuliyo 'ibwauwediya, ma 'oidiyega site tuwelo 'ihesinuwediya, ma 'ibwauwediya tohepwailao.

¹⁴Tohepwailaowedi sanidi bewa: Saimoni, tauna wete 'ihesaniyeya Pita, ma tasina Andulu, ma wete Yemesa ma Yoni ma Pilipi ma Batolomiu, ¹⁵ma wete Madiu ma Tomasi ma hali Yemesa, tauna Alipio natuna, ma wete hali Saimoni, tauna to'ala'ohe'ohe 'idi miyawasi Loma weyahina, ¹⁶ma wete Yudasa tauna Yemesa natuna, ma wete Yudasa Isakaliyota, tauna 'abwa Yesu 'itebae.

Yesu tolohala baibaiwadi 'i'abihe bwebwe'anediya

(Madiu 4:23-25)

¹⁷Ma mabwaiyadi ba'idanao 'oyega sisuluma 'wabu 'oina, sitoholowa. Cwabuina 'oina boda madouna simiyamiya, taudi sinaoma Yudiya ta Yelusalema 'oidiyega, ma wete Taiya ta Saidoni tupwa holega.

¹⁸Taudi sinaoma 'abehega Yesu 'ina gwae sihesagohe, ma wete 'abehega 'adi lohalao 'i'abihe bwebwe'anedi. Ma wete taudi hi'ahi'a siluhuwa 'oidiya, nuwanuwadi ma yaluyaluwaedi 'oidiyega 'ida ulalatuhedi.

¹⁹Bodaedi mabwaiyadi nuwanuwadi ma Yesu si'abitoho ma 'oinega 'adi lohalao sigumwala, weyahina si'iteya Yesu 'oina waiwai 'imiyamiya.

Nuwagala ta yaliyaya

(Madiu 5:1-12)

²⁰Coinega Yesu 'ana tomuliyaowedi 'i'ebubudiya ta 'ihewaediya, 'igwae: Ceguma 'omi wewelohemi, wayaliyaya weyahina Yehoba nimana wamiyamiya. ²¹Ma 'omi 'eguma wagomale wayaliyaya, weyahina 'abwa wamwausu. Ma wete 'eguma 'omi wadou, wayaliyaya weyahina 'abwa wahenama.

²²Taugu Loheyaiguina, ma sowasowana wayaliyaya 'eguma weyahigu tomota silolo'alehegomi, nuwana siguiipailegomi, nuwana si'ahwa yaliyegomi, nuwana si'ahwa galegalegomi. ²³Tuta nage 'oidiya 'eguma mwauwedi silatu, weyahidi wayaliyaya, ma watoholo ma wasobu, weyahina 'ami maisa bwebwe'ana galewa 'imiyamiya. Ta wanuwatuhuyahi 'abehega to'ahwa galagalaedi tubudiyao mwalo palopitao si'ahwa galegalediya, gide wete 'omi tuta bewa 'oina si'ahwa'ahwa galegalegomi.

²⁴Ma 'eguma hesi 'omi wahewasawasa nuwa'ole'oleimi, weyahina 'imi wasawasa waloba pwaiya, ma 'abwa geya. ²⁵Ma taiyawedi 'omi bewa tuwa wamwausuwa, 'abwa wanuwagala weyahina 'i'iuna gomale madouna waloba. Ma wete 'eguma bewa tuwa wahehenama, 'abwa ma'imi nuwagala wadou.

²⁶Ma tutaedi 'oidiya 'eguma tomota baibaiwadi si'ahwa bwebwe'anegomi, wanuwahila ma wanuwagala, weyahina mwalo taudi tubudiyao wete gidemusa palopita 'abo'abo si'ahwa bwebwe'anediya.

Cami 'alehao wahelauwedi
(Madiu 5:38-48; 7:12)

²⁷Ma 'igu he'ita bewa wahesagohe, ma 'ami 'alehao wahelauwedi, ta taudi siguipailegomiya wa'abihetedi, ²⁸ma wete taudi si'ahwa'ahwa galeglegomi wa'ahwa bwebwe'anedi, ma taudi silolo'alehegomi weyahidi wa'ahwa'ahwanoi ma Yehoba 'i'abihetedi. ²⁹Ma 'eguma taiya 'ase'aseu 'isapi, sahena 'uhehenima hile, ma hesi hali 'ase'aseu wete 'utagwale ma 'isapi. Ma 'eguma taiya 'ino sita 'i'eweya, 'a 'ale'o wete 'utagwale 'oina. ³⁰Ma wete 'eguma taiya 'oiwuwa 'i'ahwanoi ginaula 'aigeda weyahina, ginaulaina 'u'ebwae. Ma 'eguma taiya 'ino tobwatobwa 'i'eweya ma 'oina 'imiyamiya, sahena weyahina 'ugwaegwae hilahila.

³¹Ma 'eguma to'aha nuwanuwami ma tomota 'oimiya sipaihewe, 'omi wete gide 'oidiya wapaihowa 'ese.

³²Ma 'eguma tomota tupwadi sihelauwegomi ma siboidimo wahelauwedi, geya 'ana bwebwe'anamo 'oimiya, weyahina togala wete 'iyadiyo sihehelauwedi, 'oinega taudi ma 'omi tuwa mumugami mahemaheten. ³³Ma wete gide 'eguma tupwana tomota si'abihetegomi ma siboidimo wa'abihetedi, geya 'aigeda wete 'ana bwebwe'ana 'oimiya, weyahina togala wete 'iyadiyo si'abihetedi. Ma mumugadi tuwa gide wete 'omi mumugami.

³⁴Ma 'eguma helau wa'ebwaya taboidimo wanuwatuhuya ma 'abehega 'oimiya sihemaisa hile, to'aha paihowaina 'ana bwebwe'ana 'oimiya? Paihowaina gide togala sipaipaihowadi 'iyadiyo 'oidiya, ma 'abehega 'idi 'ebwayaina maisana siloba hila. ³⁵Ma 'omi hesi 'ami 'alehao wahamwadi, ma wahelauwedi, ta wa'ebwaya 'oidiya, ma sahena hemaisa weyahina wayamwayamwa. Ma 'abwa 'ami maisa madouna waloba, ma 'oinega 'omi Tomyia tabwana hedada natunao. Weyahina tauna tohopa'alao ma togalao 'ihehelauwedi. ³⁶Coinega 'omi wete tuwa wahelau, gide Tamamiu 'ihehelau 'esegomi.

Sahena 'iyamiyao wa'ahwa'ahwa galegaledi
(Madiu 7:1-5)

³⁷Ma sahena tomota wa'ahwa'ahwa galegaledi, tabu ma Yehoba wete 'i'ahwa galeglegomi. Ma wete sahena 'iyamiyao wahe'ewadi, ma 'oinega 'omi sahena he'ewa walobaloba. Ma hesi 'iyamiyao mumugadi wanuwasamudi, ma 'oinega Yehoba wete mumugami 'inuwasmudi.

³⁸Ma wete ma'imi nuwatagwala tomota wahelauwedi, ma 'oinega Yehoba 'ihehelauwegomi, ma 'ina helauina madou hedada 'oimiya 'ilosawa. Weyahina to'aha 'imi paihowa tomota 'oidiya, Yehoba wete gide 'ipaipaihowa 'oimiya.

³⁹Coinega gwae hegehegedi bewa 'i'ebwaediya, 'igwae, "Togidega? Sowasowahina ma 'aigeda tomatagibugibu 'iyana matagibugibuina

'ihanugete? Gesowana 'awa? Ceguma gide 'ipaihowa 'ese, nata siteluwaedi gaula 'oina sibe'u. ⁴⁰ Wete gide 'eguma 'aigeda tomuliya, geya sowasowahina ma 'ina tohe'ita 'isanapu sine. Ma hesi 'eguma 'ina sanapu 'imadou, beno siteluwaedi 'idi sanapu mahemahetena.

⁴¹ "Geya 'ilobwainego ma haletau weyahina 'ugwae 'eguma matana 'aiwe tupwatupwana 'imiyamiya, weyahina 'owa wete matauwa 'etupwa 'imiyamiya, ma geya 'u'ita. ⁴² Coinega sahena haletau 'uhehegwae ma 'ugwae, 'Haletagu, 'ilobwainegau ma 'aiwe tupwatupwana matauwega ya'ewayahule,' weyahina 'owa wete 'etupwa madouna matauwa 'imiyamiya geya 'u'ita. Moisa 'owa 'aigeda to'abo, 'awa? Ma hesi 'etupwa matauwa 'u'ewayahule nugeta, ma 'oinega 'u'ebubuna bwaibwaina, ma muliyetega haletau matanega 'aiwe tupwatupwana 'u'ewayahule.

Loheloheya mumugadi gide 'aiwe huwaidi

(Madiu 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ "Caiwe bwebwe'ana geya sowasowahina ma huwaina galana 'ihuuae. Gide wete 'aiwe galana geya sowasowahina ma huwaina bwebwe'ana 'ihuuae.

⁴⁴ Coinega 'aiwe 'aigeda 'aigeda huwaidi 'oidiyega tasanasanapudi 'abehega 'aiwewedti bwebwe'adi bo galadi. Geya sowasowahina ma talitali 'oidiyega damaya* huwaina taloba. Wete gide geya sowasowahina ma buyubuyuwa* 'oinega piyoi* huwaina taloba. ⁴⁵ Gide loheya mumugana, 'eguma loheya 'ina nuwatuhu 'ausalana mumugana mabwaiyana bwebwe'ana. Ma 'eguma loheyaina 'ina nuwatuhu galadi mumugana mabwaiyana galadi. Weyahina nuwatuhuwedi to'aha gide 'atemiya simiyamiya sauga baibaiwana 'ahwamiyega silatulatu.

Tohada'abi 'eluwa

(Madiu 7:24-27)

⁴⁶ "Ma to'aha weyahina wa'ahwa'ahwa badaegau, ma 'igu gwae geya wahemamatatanedi. ⁴⁷ Ma 'eguma taiya 'owa 'unaoma 'oiguwa ma 'igu gwae 'uhesagohedi ma 'upaihowadi, 'owa mumugau gide 'aigeda tohada'abi yahe'ita'e 'oimiya. ⁴⁸ Ma tohada'abiina nugeta 'ina wahuwahu pa'alina 'ilobeya, da'uda'ule 'oina, ma 'ina hada 'oina 'i'abiya, 'oinega tutaina 'wesu madouna 'isuluwa ta 'abaita 'idauwa. Ta 'ina dau 'oinega hadaina 'ihunuya madouna, ma geya 'i'abihegala, weyahina wahuwahu bwebwe'ana 'oina 'i'abiya. ⁴⁹ Ma hesi 'eguma taiya 'owa 'igu gwae 'uhesagoheyamo ma geya 'uhemamatatanane, 'owa tuwa gide tohada'abi negwanegwala daisina 'oina 'i'abiya. Ma tutaina 'abaita 'ilatuwa hadaina 'ihunuya, ta 'ibuineya ma 'iligeha yahuleya."

Yesu tolo'alehao 'idi tololina 'ina hewali 'i'abihe bwebwe'aneya

(Madiu 8:5-13)

7 ¹ Ma Yesu 'ina gwae tomota 'oidiya 'igumwala, ma 'ilatuwa 'itauya Kapaneumi 'oina. ² Gogoina 'oina tolo'alehao taudi meLoma 'adi

tohanugeta 'aigeda ma'ina hewali simiyamiya. Ma 'ina hewaliina 'ihelau bwaibwaineya, ma tuta nage 'oina 'ilohala madouna, ma 'i'iuna ma 'i'amasa.

³ Ma toloinaina Yesu 'ina naoma wasana 'ihesagoheya, ta meYudiya 'idi babadao tupwadi 'ihetunediya Yesu 'oina si'ahwano ma 'abehega Yesu 'inaoma ma 'ina hewaliina 'iabihe bwebwe'ane. ⁴ Ma babadaowedi sinaoma Yesu 'oina ma si'ahwano, sigwae, "Bada, nuwanuwama 'unaoma ma tatauya, ma 'iyamai 'ina hewali 'aigeda 'ilohala 'u'abihe bwebwe'ane, weyahina tauna loheya bwebwe'ana, ⁵ ma mabwaiyada meYudiya 'ihelauwegita, ta 'ida hada tapwalolo 'iabiya."

⁶ Coinega Yesu 'itagwala ta ba'idadiu sitauya. Sitaautauya ta tupwaina deina sihapwesa, ta toloinaina 'iyanao tupwadi wete 'ihewasediya Yesu sabi 'ausina. Ta sinaoma Yesu 'oina, ta sigwaeya, "Bada 'ima tohanugetaina 'igwaeya 'abehega 'owa loheya madouna, geya 'ilobwainego ma 'uluhu 'ina hada. ⁷ Ma wete geya 'ilobwainego ma tauna maheteu 'edai wahelobaloba. Ma hesi nuwanuwana 'abehega 'ugwaemo ma 'inega 'ina hewaliina 'ibwebwe'ana. ⁸ Ma 'enana bewa gide 'igwaeya, "Taugu loina yasanasanapu ta 'agu tolinoao 'idi gwae 'ana tohematamatana, ma wete 'igu tolo'alehao yaloiloinaedi, ta 'eguma 'aigeda yaheguae, "Cutauya," tuwa 'itauya; ma 'eguma 'aigeda wete 'oina yagwae, "Cunaoma," wete 'inaoma, ma 'eguma 'igu topaihowa 'aigeda yaheguae ma yagwae, "Bewa 'upaihowa," tuwa 'ipaihowa."

⁹ Bewa gwaeyedi Yesu 'ihesagohediya ta 'iyaliyaya, ma 'ito holohilila ta bodaedi sihehemuli tabubu 'ihegwaediya, 'igwae, "Moisa, yahegwaegomi geya 'aigeda taiya wete yalobaloba meIsileli 'oimiyega 'ina hemisa loheya bewa gide."

¹⁰ Coinega tohewasaeidi sihila toloinaina 'ina hada ma nobwa hewaliina silobeya, 'ibwebwe'ana pwaiya.

Hiwape 'aigeda natuna loheyana 'amasega 'i'abihetoholo hileya

¹¹ Ma geya tuta dudulena mulina Yesu 'inaowa 'aigeda 'asa 'oina, sanina Neini. Ta 'ana tomuliyao ma wete boda madouna si'wayabuya.

¹² Cinaoma 'asaina deina, ta to'amasa ma 'ana to'ahalao 'ilobediya silatulatuma 'asaina 'inega. Tolamasaina hiwape natuna, 'aigeda tuwa. Coinega hiwapeina boda madouna mahetenao sitauya sabi lagutaona.

¹³ Ta Yesu hiwapeina 'i'iteya, ma 'i'ate muyamuyaeya, ma 'ihegwaeya, "Sahena 'udoudou." ¹⁴ Coinega 'inaowa ma to'amasina 'ana wadu 'i'abitohoya, ma to'ahalaedi sitoholo henonowa. Ma Yesu 'igwaeya, "Hewali, yahegwaego 'utoholo." ¹⁵ Ma hewaliina 'ito holowa ta 'igwaeya. Coinega Yesu hewaliina 'ito eya ta sinana 'i'ebwaeya.

¹⁶ Nage 'oina tomotaiyao simatauta ma Yehoba sihepwatuweya, sigwae, "Palopita madouna bewa 'ilatu pwaima. Bewa Yehoba 'ina habo'ena

tauda 'ina tomotaiyao 'oida." ¹⁷Eeta Yesu tetelina sihewasa dadaneya Yudiya mabwaiyana, ma wete gogowedi deina mabwaiyana 'oidiya.

**Yoni to'abihebabitaiso 'ina besa Yesu weyahina
(Madiu 11:2-6)**

¹⁸Ma muliyetega Yoni 'ana tomuliyao wasa bewa sihepwaileya Yoniina 'oina. ¹⁹Coinega 'ana tomuliyao 'eluwa 'ibwauwediya ma 'ihewaediya, 'igwae, "Watauya ma badaina wahesilale, nuwana tauna To'abihetenaina weyahina mwalo yagwaegwaeya, bo hali loheya wete tayamwa?"

²⁰Ma sitauyama Yesu 'oina ma sihegwaeya, sigwae, "Yoni to'abihebabitaiso 'ihewasemaiya ta 'anaoma sabi hesilalago, nuwana 'owa To'abihetenaina, bo hali loheya wete 'ayamwa?"

²¹Tuta nage 'oina Yesu 'abwa tuwa tololahao 'adi lohalao ta 'adi muyao ma hi'ahi'a 'oidiya 'i'abi'abi hebwebwe'ana, ma wete tomata gibugibu matadi 'i'abihe 'asilalediya. ²²Ma muliyetega siteluwaedi 'idi hesilala Yesu 'ihemaiseya, 'igwae, "Wahila ma Yoni 'oina wahe'ote'otetela ginaulaedi 'oiguwega wahesagoha pwaidiya ma wa'itediya, beno tomata gibugibu matadi sitayahala, toha'au'au sibwebwe'ana pwaiya ta siyawawayawala, tolepelo wahidi sibwebwe'ana hila, totenatui gware sihesagoha pwaidiya, to'amasa sitoholo hila, ma wete wewelohedi tetela bwebwe'ana sihesagoha pwaiya. ²³Coinega watauya ma Yoni wahegwa ma sahena weyahigu 'ihehenuwanaluwa, weyahina 'eguma taiya 'ina hemisa weyahigu sahena 'iwe'awe'a tauna 'ida yaliyaya."

**Yesu 'ina hepwaila Yoni weyahina
(Madiu 11:7-19)**

²⁴Yoni 'ana tomuliyao sihila, ma Yesu 'ihiegaina ma boda 'oidiya Yoni weyahina 'ihewaila 'igwaeya, "Mwalo mabwaiyami tupwa yoho 'awawa watauya Yoni sabi hesagohina, ma to'aha nuwanuwami ma 'abehega wa'ita? Nuwana 'abehega 'aigeda pwatula madouna yaumai 'inahunihuwe wada 'ita, wa? ²⁵Nuwana 'aigeda loheya ma 'ana 'ale'o wasawasa sabi 'itaina? Geya! Weyahina taudi ma'adi 'ale'o wasawasa toloina madouna 'idi tupwa simiyamiya ma'idi yaliyaya. ²⁶Ma to'aha hede weyahina ta watauya tupwa yoho 'awawa? Nuwana wanuwatuuhuya 'abehega nata palopita 'aigeda wa'ita, wa? Moisa tuwa, loheya wa'iteya palopitao 'ihemadou sinediya. ²⁷Yoniina weyahina mwalo Yehoba 'ina gwae Buki He'asisi 'oina bewa gide 'ihewaila nugeteya 'igwae, 'Bewa 'igu tohewasa yahewasaeyawa matauwa 'itauya, ma 'ino 'eda 'ihuna.' " ²⁸Coinega Yesu wete 'igwae, "Yoni tauna mebale'u mabwaiyadi 'ihemadou sinediya, ta mabwaiyadi taudi Yehoba 'ina 'ebeloina 'alona Yoni sihemadou sineya."

²⁹Coinega bodaedi ma wete takesi 'ana to'ewao Yesu 'ina gwaeyedi sihesagohediya, ta Yehoba sihepwatuweya, weyahina taudi mwalo Yoni

'i'abihe babitaisowediya. ³⁰ Ma hesi Palisiyo ma loina 'ana tosanapuwao Yehoba 'ina nuwatuhu sabi 'abihetedi siguiipaileya, 'oinega genuwadi ma Yoni 'i'abihe babitaisodi. ³¹ Coinega Yesu 'igwaeya, "Comi mehau togidega hede yagwae 'esa'esa mumugami weyahina? ³² Nuwana yagwae, 'omi gide tuwa gwagwama 'ebe maketi 'alona si'e'eheyaheyale ta 'iyadiyao 'oidiya sibwaubwau, sigwaegwae, 'Ciyamayao, togidega 'iya ta 'alahulahusa ma geya wada sobuwa, ma wete 'adou gwaegwae ma geya wada douwa.' ³³ Ceda'edaedi bewa 'ana sanapu 'abehega Yoni to'abihe babitaisoina 'inaoma ma beledi sahena 'i'ai'ai ma waini geya 'ida numeya, ma 'inega wagwae 'abehega hi'ahi'a Yoni 'i'abihe yauyauleya? ³⁴ Ma hesi taugu Loheyaiguina yanaoma ta ya'ai'ai, yanumanuma, ma wete weyahigu walolomugi, wagwaegwae, 'Loheya bewa to'ai ma tonuma hedahedada, ma wete takesi 'ana to'ewao ta tupwadi wete topui 'ihe'iya'iyaguwediyia.' ³⁵ Ma taudi tosanapu moisa 'abwa 'idi paihowa bwebwe'adi 'oidiyega sanapu moisa 'ilatulatu."

Togala 'aigeda Yesu 'ahena 'iheholoiya

³⁶ Caigeda tutu Palisi 'aigeda sanina Saimoni, Yesu 'ibwauweya ma mahetena si'ai'ai. Coinega Yesu 'iluhuwa Palisiina 'ina hada ta 'imiyatoiya sabi 'ai. ³⁷ Ma gogo nage 'oina 'aigeda wahine galana 'imiyamiya. Wahineina 'isanapuya 'abehega Palisi 'ina hada Yesu 'i'ai'ai. Coinega holowa bwebwe'ana ma 'ana botolo 'ausala hedadene 'i'eweyama, ³⁸ Yesu deina 'itoholowa ma 'idoudou, ma mataneunega Yesu 'ahena 'ihebuteya, ta debanega 'isaudiya, weyahina wahineina debana dudulena, ma wete Yesu 'ahena 'inisoya, ma holowaina 'isiweya Yesu 'ahena. ³⁹ Coinega Palisiina 'iboinamo 'oina 'inuwatuhu dawhvana 'igwaeya, "Loheya bewa, 'eguma tauna palopita, 'ida sanapu wahineina 'i'abi'abitoho 'abehega tauna togala."

⁴⁰ Bewa 'inega Yesu 'ihewaeya ma 'igwae, "Saimoni, nuwanuwagu ma 'aigeda ginaula yahepwale 'oiuwa." Ta Saimoni 'igwaeya, "Bada, to ginaula? Cuda hegwaegauma."

⁴¹ Coinega Yesu 'igwae, "Caigeda towasawasa ma loheya 'eluwa 'ihebukidiya, 'aigeda 'ana buki gide paibi handeledi kina, ma 'aigeda pipiti kina. ⁴² Ma siteluwaedi geya sowasowahidi ma sihemaise, 'inega towasawasaina siteluwaedi 'adi bukiina 'inuwasamudiya. Coinega yahesilalego, siteluwaedi 'oidiyega taiya 'idi badaina 'iloyauwedoweya?"

⁴³ Coinega Saimoni Yesu 'ina gwae 'ihemaiseya, 'igwae, "Nuwana loheyaina tauna 'ina buki madouna 'iloyauwedoweya." Ta Yesu 'igwaeya, "Cehe, moisa." ⁴⁴ Coinega 'i'ita lohihila wahineina 'oina, ma 'igwaeya, "Saimoni, wahine bewa 'ina paihowa weyahigu 'u'iteya, geya gide 'owa. Weyahina 'ino hada yaluhuma, ta we'aha 'ahegu 'ana 'ebebuyo weyahina geya 'u'ebwaegau, ma hesi wahine bewa mataneunega 'ahegu 'ibuyodiya, ta debanega 'isaudiya. ⁴⁵ Ma wete 'owa

haesota 'ana niso geya 'upaihowa 'oiguwa, ma tauna hesi 'igu latu hauhauwega 'ahegu 'inisonisodi. ⁴⁶ Geya wete debagu holowega 'uheheholoigau, ma tauna hesi 'ina holowega 'ahegu 'iheloholoidya. ⁴⁷ Tauna 'ina puiyao baibaiwadi yanuwasam pwaidiya, 'oinega 'ihelauwegauwa madouna, ma hesi 'eguma taiya 'ina pui 'li'iuna ma yanuwasam, beno 'ina helau 'oiguwa wete 'li'iuna."

⁴⁸ Coinega Yesu wahineina 'ihewaeya, 'igwae, "Cino galao yanuwasam pwaidiya."

⁴⁹ Ma loheloheyaedi taudi mahetenao si'ai'ai, Yesu 'ina gwae sihesagoheya ta taboidimo 'oidiya silolomugi, sigwae, "Taiya hede bewa ta 'abehega galana 'inuwasmudi?"

⁵⁰ Ma Yesu hesi wahineina 'oina 'igwae, "Cino hemisa 'oinega 'abihetena 'ulobeya, 'oinega ma'ino yaliyaya 'utauya."

Wahiwahine tupwadi Yesu 'ina lema 'oidiya sihemaiseya

8 ¹ Ma muliyetega Yesu 'itoholowa ma 'itauya gogo madoudi ma 'i'iudi 'oidiya, Yehoba 'ina loina tetelina bwebwe'ana sabi guguyae, ma 'ana tomuliyao site tuwelowedi mahetenao. ² Ma wete tupwana wahiwahine mahetediyao, beno taudi mwalo 'oidiyega hi'ahi'a Yesu 'iula latuhediya, ma wete 'adi lohalao 'i'abi hebwebwe'anediya. Wahiwahineyedi beno Meli Magidala, tauna mwalo 'oinega hi'ahi'a sebeni Yesu 'iula latuhediya, ³ ma wete Yowana, tauna Kusa mwanena, Kusaina Helodi 'ina topaihowa, ma wete Susana, ma wete tupwadi wahiwahine mahetediyao. Wahiwahineyedi taudi 'idi tobwatobwa 'oidiyega Yesu ma'iyanao si'itayahidiya.

Patu 'ana gwae hegehegedi (Madiu 13:1-9; Maki 4:1-9)

⁴ Tomota baibaiwadi gogo mabwaiyana 'oidiyega sinaoma ta si'auta Yesu 'oina, ma Yesu gwae hegehegedi 'oinega 'ihe'itediya, 'igwae, ⁵ "Totanoha paihowa 'aigeda 'ina tanoha 'itauya ta witi patuna 'isaweyanediya, ma tupwadi patu 'edai sibe'uwa ma tomota sibasa hibibiya, ma wete bwasumo si'itediya, ta sisuluma ma si'aidiya. ⁶ Ma tupwana patu bale'u loda'uda'uleina 'oina sibe'uwa ta sibwala ma muliyetega siwelaiya, weyahina bale'uina geya gogaina. ⁷ Ma tupwadi patu talitali 'oidiya sibe'uwa, ta sibwala hegogona, ma hesi talitali 'ihewawaiya ta 'isahila he'amasiadiya. ⁸ Ma tupwana bale'u 'ausalana 'oina sibe'uwa ta sibwalama, ma simadouwa ma sihuwa, ta 'oidiyega 'ebayo bwebwe'ana silobeya, weyahina patuwedi 'aigeda 'aigeda 'oidiyega handeledi silobediya." Coinega Yesu boda 'ihewaediya, 'igwae, "Ceguma matenami gwae bewa wahesagohe."

Patu 'ana gwae hegehegedi 'ana lihasa (Madiu 13:10-23; Maki 4:10-20)

⁹ Ma muliyetega 'ana tomuliyao Yesu sihesilaleya, sigwae, "Cino gwae hegehegediyedi to'aha 'adi sanapu?"

¹⁰Ma tauna 'igwaeya, "Comi Yehoba 'oimiya 'itagwala pwaiya ma 'ina loina 'alodi moisa 'ana tosanapuwao, ma hesi tomota baibaiwadi gwae hegehegedi sihesagoheya, ma 'ana nuwasabwalena geya, ma wete 'ana nuwasabwalena sibesebese ma gesowana silobaloba. ¹¹Ma gwae hegehegedi 'ana lihasa bewa gide: Patuina beno Yehoba 'ina gwae. ¹²Ma patuwedi 'edai sibe'uwa taudi beno tomotaedi gwaemo sihesagoheya, ma Seitani 'inaoma ma 'atediyega gwaeyed i'ewayahuleya, 'oinega gesowana sihemihemise ma 'abehega Yehoba 'il'abihetedi. ¹³Ma patuwedi sibe'uwa bale'u loloda'uda'ulena 'oina tomotaedi taudi beno Yehoba 'ina gwae weyahina siyaliyaya, ma hesi geya lamudi 'ipa'apa'ala, weyahina 'idi hemisa geya madouna, ma 'eguma 'ebe tohona 'oidiya 'ilatu nata sibe'u. ¹⁴Ma patuwedi talitali 'oidiya sibe'uwa, tomotaedi taudi gwaeina sihesagoheya, ma hesi 'idi nuwatuhu mabwaiyana 'itautauya wasawasao ta bale'u yaliyayaina ta wete ginaula baibaiwana 'oidiya, ma 'oinega Yehoba 'ina gwae 'oidiya geya huwaina 'ida latuwa. ¹⁵Ma patuwedi bale'u bwebwe'ana 'oina sibe'uwa, taudi beno ma 'idi 'atetagwala gwaeina sihesagoheya, 'oinega sihe'alama'i'itana, ma Yehoba 'ina gwae 'oidiya 'ihuwa bwaibwaina."

Mayale 'ana gwae hegehegedi
(*Madiu 4:21-25*)

¹⁶Ma Yesu wete 'oidiya 'igwaeya, "Geya 'aigeda taiya mayale 'ala'alasina 'ilagulagu dahwa walata bo sita 'oidiyega, ma hesi 'atamana 'ilagu ma 'aneyage hada 'ana tomiyao 'asilala 'oidiya. ¹⁷Ceguma to ginaula 'atemiya wadahwediya, 'abwa 'asilalaina 'i'abilatuhe. Ma to'aha 'ulagu dhwuya, 'abwa ginauledi 'ilolatuhe 'atamana.

¹⁸"Coinega wanuwatuhuyahi ma gwae wahesagoha bwaibwaini. Weyahina 'eguma taiya 'oina Yehoba 'ina tobwatobwa 'imiyamiya, nata tobwatobwaina 'ilohepoi. Ma taiya 'oina geya Yehoba 'ina tobwatobwa 'imiyamiya, ma 'iboinamo 'inuwatuhuya 'abehega Yehoba 'ina tobwatobwa 'oina 'imiyamiya, nata Yehoba tobwatobwaedi 'oinega i'ewayahuledi."

Yesu sinana ma tasinao si'ebeseya
(*Madiu 12:46-50; Maki 3:31-35*)

¹⁹Ma muliyetega Yesu sinana ma tasinao sinaoma sabi 'itaina, ma boda madou hedada, 'oinega geya sowasawahina ma siluhu Yesu 'oina. ²⁰Ma gwaemo sihewasaeya, sigwae, "Bada, sinau ma tasimwao wa'italatu 'atamana sitotoholo, ma nuwanuwadi 'owa."

²¹Coinega Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Geya siboimo, ma hesi 'eguma taiyewedi Yehoba 'ina gwae sihehesagohe ma simulimuliye, beno taudi sinagwao ma tasigwao."

Yesu yaumai ma dibana 'iheliyediya
(Madiu 8:23-27; Maki 4:35-41)

²² Caigeda tuta Yesu ma 'ana tomuliyao sigeluwa, ma 'oidiya 'ihepwaila, 'igwaeya, "Tahabala hali tupwa." Ta si'u'eya, ²³ ma sipilipili ma Yesu i'eno'eno ta i'eno sineya. Eeta wediliya madouna 'itowama ma dibana madouna sisiwasiwa taona wagai, ma i'iuna ma sidamana. ²⁴ Coinega lohelohyeaedi Yesu silohanohanoya ma sigwae, "Bada 'utoholo, 'i'unamo tadamana!" Coinega 'itoholowa ma yaumai ma bagodu 'iheliyediya, 'igwae, "Walolagu!" Ta silolaguwa ma 'idaumwala.

²⁵ Ma Yesu 'ana tomuliyao 'ihegwaediya, 'igwae, "Comi togidega, geya wahemihemisaegau, 'awa?" Ma taudi sideba mwadina, ta wete nuwadi 'ihenainaida, ma siboidimo 'oidiya sigwae, "To loheya hede bewa? Ta yaumai ma dibana 'iloinaediya ma 'enana sihesagoheya!"

Caigeda loheya 'alonega hi'ahi'a baibaiwana silatuwa
(Madiu 8:28-34; Maki 5:1-20)

²⁶ Ma Galili hali tupwa sihabala pwaiya ta siluhuwa meGelasine 'idi gadowa. ²⁷ Coinega Yesu 'isuluwa dabala, ma toni'asa 'aigeda 'ilatuma. Loheyaina mwalo 'alona hi'ahi'a siluhuwa ma 'oina simiyamiya. Ma loheyaina tuta dudulena 'ale'o geya 'ida 'oteya, ma hada 'oidiya geya 'ida miya, ma hesi 'ina 'ebemiya galihaluhina 'oidiya.

²⁸ Coinega loheyaina Yesu i'iteya ma 'ibwau ta 'ibe'u 'eno talatalubu'iya, ma 'ibwau waiwaiya, 'igwae, "Yesu yo, 'owa Yehoba Tohewaiwai hedada Natuna, to'aha 'utohotoho ma 'abehega 'upaihowa 'oiguwa? Tuwa! Sahena 'u'abi'abi hemuyemuyegau." ²⁹ Gwae bewa i'inaneya weyahina Yesu 'ihegwae pwaiya, 'igwaeya "Hi'ahi'a, loheyaina beno 'oinega 'ulatu." Ta wanuwatuhu 'abehega loheyaina mwalo tuta baibaiwana hi'ahi'a i'abi'abi heyauyaule, 'oinega si'abiyahiya ma nimana ta 'ahena sipaidiya gulaha pwawati, beno seni 'oidiyega, ma tuwa seniyedi 'iupaupadi ta wete hi'ahi'a loheyaina 'itauteye tupwa yoho 'awawa.

³⁰ Coinega Yesu loheyaina 'ihesilaleya, 'igwae, "Togidega saniu?" Ma tauna 'igwaeya, "Sanigu Baibaiwa Hedada, weyahina hi'ahi'a baibaiwadi siluhu pwaiya 'aloguwa ta simiyamiya."

³¹ Ma yaluyaluwaedi 'enadi Yesu 'oina si'ahwanoi waiwai sigwaeya, "Sahena 'uulaula suluhemai gaula 'ebesilahe 'oina, ³² ma hesi 'uhesumanemai ma 'aluhu bawe bodaidi nage siduladula 'oyai." Coinega 'itagwala, ³³ ta silatuwa loheyaina 'oinega ma bawe 'oidiya siluhuwa. Nage 'oina baweyedi siheyauyauleya, ma mabwaiyadi sipili butubutu ta 'ade'adewala sibe'uwa, ta holai sidamana.

³⁴ Ma bawe 'adi to'itayahinao baweyedi 'idi silahe si'iteya ta simatauta, 'oinega sidena ta sitauya 'asai, ta wasaina to'aha gide

si'iteya sihepwailediya gogo madoudi ta gogo 'i'iudi tomotaedi 'oidiya.
35 Coinega tomotaedi sinaoma ma 'abehega taudi matadiyega si'ita to'aha 'ilatuwa. Sinaoma Yesu 'oina ma loheyaina si'iteya, mwalo hi'ahi'a 'alona simiyamiya 'ibwebwe'ana pawaiya, ma 'ale'o 'i'oteya, ma Yesu 'ahena deina 'imiyamiya. Nage 'oina mabwaiyadi simatauta.

36 Ma tohewasaedi tomota 'oidiya sihe'ote'otetela togidega loheyaina 'ibwebwe'ana 'esa. **37** Coinega meGelasine mabwaiyadi simatauta madouna, ma Yesu silohesohesoiyeya ma 'abehega 'i'ebesinedi. Coinega Yesu 'idobiya wagai ta 'igeluwa, ma sitauya.

38 Ma loheyaina 'i'abihe bwebwe'aneya Yesu 'oina 'i'ahwanoiya 'igwae, "Sowasowahina yamuliyego?" Coinega Yesu 'ihewa, **39** 'igwae, "Geya. Ma hesi 'uhila ma 'utauya 'asai, ma to'aha gide Yehoba 'oiuwa 'ipaihoweysa 'uhepwaila dadane." Eeta loheyaina 'itauya gogoina 'alonega, ma Yesu 'ina paihowa waiwaina 'ihe'ote'oteteliya tomiya'asa mabwaiyadi 'oidiya.

Yailo natuna 'ilohala
(Madiu 9:18-19; Maki 5:21-24)

40 Ma Yesu ma'ana tomuliyao sihabala hila, ma boda madouna ma'idi yaliyaya sihesohoteya, weyahina tauna tuwa siyamwayamwa.

41 Coinega 'aigeda loheya 'iluhu latuma, sanina Yailo, tauna 'idi hada tapwalolo 'ana to'itayahina. Cinaoma ma Yesu 'ahena 'i'etuluha, ma 'igwae, "Bada tatau 'igu hada, **42** ma natugu 'ilohala madouna 'u'abihe bwebwe'ane. Tauna tuwa natugu 'aigeda tuwa, 'ana bolime tuwelo, hadai 'i'eno'eno, tutu 'i'iuna ma 'i'amasa." Coinega ba'idana sitauya.

Wahine 'aigeda Yesu 'ana 'ale'o 'i'abitohoya
(Madiu 9:20-22; Maki 5:25-34)

Ma Yailo mahetena 'edai sitautau ta boda madouna simuliyediya, siheheduidui.

43 Ma bodaedi 'alodiya 'aigeda wahine mahetediu, ma'ana lohala. Lohalaina beno bwetyahina 'idaudau bolime tuwelo 'oidiya, ma tuwa 'abwa 'idaudau. Tuta baibaiwana to'abimuya sitohotoho ma 'abehega si'abihe bwebwe'ane, ma geya sowasowahidi.

44 Wahineina Yesu mulinega 'inaoma ma 'ana 'ale'o papalina 'i'abitohoya, ta bwetyahina 'ina dau 'iyapasa mwayamwayauwa.

45 Eeta Yesu 'isalutuwama, 'igwae, "Hei! Taiya 'i'abi tohogauwa?" Ta mabwaiyadi siuhala, ma hesi Pita 'ihewa, 'igwae, "Bada, bodaedi siheheduidui ta 'oiuwa situpa."

46 Ma Yesu 'igwae, "Geya! Caigeda taiya 'agu 'ale'o 'i'abitohoya, weyahina yalotohoya 'oiguwega waiwai 'ihapwesa, ta to'abi tohonaina 'oina 'ihabala."

⁴⁷Ma wahineina 'isanapuya 'abehega Yesu 'isanapu pwaiya 'ina pahowa, 'oinega 'inaoma ma'ina 'ateyoho, 'ibe'u talatalubu'iya Yesu 'ahena, ma boda matadiya 'ina 'abitohona lamuna 'ihepwaila latuhuya, 'igwae, "Bada, nuwanuwagu yabwebwe'ana, 'oinega 'a 'ale'o ya'abitohoya, ma yabwebwe'ana mwayamwayauwa."

⁴⁸Ma Yesu wahineina 'ihegwaeya, 'igwae, "Natugu, 'ino hemisa 'oinega 'ubwebwe'ana pwaiya, Cutoholo ma'ino yaliyaya 'utauya."

Yailo natuna 'amasega Yesu 'i'abihe toholoya

(Madiu 9:23-26; Maki 5:35-43)

⁴⁹Yesu 'abwa 'igwaegwae wahineina 'oina, ma tutaina 'oina Yailo 'ina hadega 'ina topaihowa 'aigeda wasa 'i'eweyama Yailo 'oina, 'igwaeya, "Taubada, natuu yawasina 'igumwala pwaiya, ma sahena tohe'itaina 'ina tutu wete 'uuleule."

⁵⁰Wasaina bewa Yesu 'ihesagoheya ma Yailo 'ihewwaeya, 'igwae, "Sahena 'u'ate'ateyoho. Ma hesi 'uhemisaegau 'abehega natuu nata 'ibwebwe'ana." ⁵¹Coinega sitauya ma 'asai sihapwesa, ma Yesu boda mabwaiyadi 'i'ausidiya ma sahena hadaina 'oina siluhuluhu, tuwa beno nuwanuwana Pita ta Yoni ta Yemesa, ma wete gwamaina tamana ta sinana mahetenao siluhu.

⁵²Ma boda hadai 'abwa tuwa sidoudou ta wete siwuiwui gwamaina weyahina. Coinega Yesu 'i'ausidiya 'igwae, "Tuwa! Dou walolagu! Weyahina gwama geya 'i'amasa, ma hesi tuwa 'i'enosineya."

⁵³Ma mabwaiyadi Yesu simaluweya, weyahina sisanapuya 'abehega 'i'amasa pwaiya.

⁵⁴Coinega Yesu gwama nimana 'i'abiyahiya ma 'ihewwaeya, 'igwae, "Gwamasine, 'utoholo." ⁵⁵Ta gwama dumwaluna yawasina 'ihilama ma 'ito holowa. Ma Yesu gwamaina sinana ma tamana 'oidiya 'igwaeya, "Ce'ahai wa'ebwae ma 'i'ai." ⁵⁶Nage 'oina tamana ma sinana nuwadi 'ihenainaida moisa. Ma Yesu wete 'ihenuwa laguwediya 'igwae, "Sahena 'aigeda taiya 'oina wahehepwaila 'igu pahowa bewa weyahina."

Yesu 'ana tomuliya 'ihewasediya sabi pahowa

(Madiu 10:5-15; Maki 6:7-13)

9 ¹Ta Yesu 'ina topaihowao site tuwelo 'ibwau 'autedima, 'adi loina ma waiwai 'i'ebwaediya, sawasawahidi hi'ahi'a tomota 'oidiyega siula latuhedi, ma wete 'adi lohalao si'abihe bwebwe'anedi. ²Coinega 'ihewasediya ma 'abehega Yehoba 'ina hetoloina tomota 'oidiya siguguya, ma wete lohalao si'abihe bwebwe'anedi. ³Ma wete 'ina guguya 'oina 'iloinaediya, 'igwae, "Sahena 'aigeda to'aha wa'ewa'ewa. Sahena guna bo peha bo 'e'ahai bo mane, bo 'ami 'wama 'eluwa. ⁴Ma 'eguma to hada 'oina sibwauwegomi ma waluhuluhu, hadaina 'oina

wahetaumana ma 'ana siga tupwaina wa'ebesine. ⁵ Ma 'eguma to 'asa 'oina geya sitoegemi 'idi hada 'oidiya, gogoina namonamoina 'ahemiyega walohutuhutu yahuledi ma wa'ebesinedi, ma 'inega wahe'itadi 'abehega nata mwau 'oidiya 'ilatu."

⁶ Ma 'inega topaihowaedi sitauya, ta tupwa mabwaiyana 'oidiya sisakowasiya ma tetela bwebwe'ana siloguguyae, ma wete tololahao tupwa 'aigeda 'aigeda 'oidiya si'abihe bwebwe'anediya.

Helodi nuwana 'ihenainaida Yesu weyahina

(Madiu 14:1-12; Maki 6:14-29)

⁷ Ma hesi Helodi, tauna Galili 'ana tololina, ginauledi bewa silatulatu telelidi 'ihesagohediya, ta nuwana 'ihenainaida madouna weyahina tupwadi tomota sigwaeya, "Yoni to'abihebabitaiso 'abehega 'amasega 'itoholo hila," ⁸ ma tupwadi sigwaeya, "Bo nuwana Ilaitiya 'ilatuma," ma wete tupwadi sigwaeya, 'abehega "Tauna 'aigeda palopita miyamiyaina 'i'amasa ta tuta bewa 'itoholo hilama." ⁹ Ma Helodi hesi 'igwaeya, "Yoni taugu 'igu loinega ta 'ani'ona si'upweya. Ma to loheya hede beno sigwaegwaene." Nage 'oina Helodi 'itoho waiwai ma 'abehega Yesu 'iloba.

Yesu tomota baibaiwadi 'ihe'aidiya

(Madiu 14:13-21; Maki 6:30-44; Yoni 6:1-14)

¹⁰ Ma Yesu 'ina topaihowaowedi 'idi sakowasiyega sihilama, ta 'idi paihowa mabwaiyana sihe'ote'oteteliya Yesu 'oina. Ta muliyetega 'idi badaina 'itoediya, ta ba'idanao sitauya 'aigeda gogo sanina Bedeseida 'oina, ma 'abehega siboidimo nobwa simiyamiya. ¹¹ Ma geya sowasowahidi, weyahina boda wasa sihesagoheya, ma Yesuina simulimuliyeya ta sinaoma 'oina. Coinega Yesu 'oidiya 'itagwala ma Yehoba 'ina loina weyahina 'ihe'itediya, ma wete 'adi lohalao 'i'abihe bwebwe'anedi.

¹² Simiyamiya ta sinala 'isopuwa ma sitetuvelowedi sinaoma ma Yesu sihegwaeya, sigwae, "Bada, boda bewa 'uhesumanedi ma sihila gogo deidiya, ma nobwa 'e'ahai ma 'ebe'eno sibesa, ma 'oidiya si'aiyawasi. Weyahina bewa 'ewa yoho 'awawa."

¹³ Coinega Yesu 'oidiya 'igwaeya, "Togidega, 'omi nata geya wahehe'aidi, 'awa?" Ma taudi sigwaeya, "Togidega nata 'ahe'ai 'esedi? Weyahina 'ama geya baibaiwanamo. Beledi nima ma silahana luwa situpwa. Togidega, nuwanuwau 'abehega 'atau ma bodaedi 'adi 'agimwane?"

¹⁴ Ma bodaedi 'oidiyega loheloheyamo 'adi baibaiwa gide paibi tausani. Coinega Yesu 'ana tomuliyao 'ihegwaediya, 'igwae, "Tomotaedi wawatahidi ma 'idi boda 'oidiyega walagudi, gide tomota pipiti boda 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ma gide simiyatoi 'esa." ¹⁵ Ma 'ina loinaina mabwaiyana gide sipaihoweya ta simiyatoiya 'idi boda 'oidiya.

¹⁶ Coinega Yesu beledi nima ma wete silahana 'eluwa 'i'ewediya, ma galewa 'i'ita haneya, ta 'e'ahaiyedi weyahidi 'igwae helauwa. Ma muliyetega 'ihisidiya ma 'ana tomuliyao 'i'ebwaediya ma siheguyai tomota 'oidiya. ¹⁷Coinega mabwaiyadi si'aiya ta simwausuwa, ma 'e'ahai tupwatupwadi sihegogonediya, ta boha tuwelo silohemahediya.

Pita 'ina hepwaila 'abehega Yesu tauna To'abihetenaina
(Madiu 16:13-19; Maki 8:27-29)

¹⁸ Ta Yesu ma'ana tomuliyao sitauya, ma muliyetega Yesu 'iboi 'imiyamiya, ma Yehoba 'oina 'i'ahwa'ahwanoi. Ma 'ina 'ahwanoi 'igumwala ta 'ana tomuliyao 'ihesilala 'oidiya, 'igwae, "To'aha tomota 'idi gwae weyahigu, 'abehega taiya taugu?"

¹⁹ Ma taudi sigwaeya, "Tomota tupwadi sigwae 'abehega 'owa Yoni to'abihebabitaiso, ma tupwadi sigwae 'abehega 'owa Ilaitiya*, ma tupwadi sigwae 'abehega 'owa 'aigeda palopita nugenugetana 'amasega 'utoholo hilama."

²⁰ Coinega wete 'ihesilalediya, 'igwae, "Ma 'omi togidega 'imi nuwatuhu 'abehega taiya taugu?"

Ta Pita 'igwae, "Cowa To'abihetenena, Yehoba 'oinega."

²¹ Nage 'oina Yesu 'ana tomuliyao 'iloina pa'alediya ma sahena sihehepwaila tomota 'oidiya. ²² Ta wete 'ihewaediya, 'igwae, "Taugu Loheyaguina ma 'abwa maya madouna yaloba. Weyahina babadao ma topwaoli madoudi ma wete loina 'ana tohe'itao nata siguipailegau ma silohe'amasingau, ma sabwelo hetoina 'oina Yehoba 'i'abihetoholo hilegau."

Yesu 'ana muliya weyahina
(Madiu 16:20-28; Maki 8:30; 9:1)

²³ Muliyetega mabwaiyadi 'oidiya 'igwae, "Ceguma taiya 'owa nuwanuwau ma 'umuliyegau, sahena 'uboi weyahiu 'unuwanuwatuhu. Ma hesi 'uboi 'a kelose 'u'ahali sabwelo 'aigeda 'aigeda ma 'oinega 'umuliyegau. ²⁴ Ma 'eguma taiya yawasina 'inuwahi 'abwa yawasina 'ihe'waihi. Ma 'eguma taiya yawasina weyahigu 'itagwale ma 'i'amasa, tauna 'abwa yawasina 'ausalana 'iloba. ²⁵ Ceguma 'ida wasawasao madou hedada talobadi beno ginaula bwagabwaga, ma hesi ginaula madouna beno yawasida bwebwe'ana. Weyahina 'eguma yawasida bwebwe'ana tahe'waihi, beno mwau hedada.

²⁶ Taugu Loheyaguina, ma 'eguma taiya 'owa weyahigu 'udebamwadina ma wete 'igu he'ita weyahina 'udebamwadina ma 'uuahalegau, 'abwa yauhalego tutaina 'eguma yahilama ma'agu hepwatu ta ma'igu 'asilalaina, ta wete Tamagu ma'ina aneloseyao 'idi 'asilalaina 'oiguwa. ²⁷ Yagwae moisa 'oimiya 'abehega tomota tupwami geyalabwa wa'ama'amasa ta 'ana siga Yehoba 'ina hetoloina matamiya wa'ita."

Yesu 'ana 'ita 'ibuiya
(Madiu 17:1-8; Maki 9:2-8)

²⁸ Gwaeyedi bewa sigumwala ma gide wiki 'aigeda mulina, Pita ta Yoni ta wete Yemesa Yesu 'itoediy, ma mahetenao sihaneya 'aigeda 'oya 'oina sabi 'ahwanoi Yehoba 'oina. ²⁹ Ma 'abwa tuwa Yesu 'i'ahwa'ahwanoi, ma manina 'ana 'ita 'ibuiya ta wete 'ana 'ale'o wa'ewa'e'ena moisa. ³⁰ Nage 'oina loheya 'eluwa silatuwa, ma Yesu mahetediu sihegwaegwae, taudi beno Mosese ma Ilaitiya. ³¹ Taudi wete 'oidiyega 'asilala 'i'asi'asilala, ma Yesu mahetediu sihegwaegwae Yesuina 'ina 'amasa 'abwa Yelusalema 'oina weyahina.

³² Ta Pita ma'iyanao si'enosinediya, ma 'inega si'eno toholowa, ma 'asilala madouna si'iteya 'isae Yesu ma'iyanao 'oidiya. ³³ Nata ma siteluwaedi Yesu si'ebesine, ma Pita 'i'apulagata ma 'igwae, "Bada, bwebwe'ana 'eguma taudi siteluwaedi mahetedai 'abwa tamiyamiya, ma 'inega 'imi yoheyoh 'etoi 'a'abidi, 'aigeda 'owa weyahiu, ma 'aigeda Mosese weyahina ma wete 'aigeda Ilaitiya weyahina." Beno Pita tuwa 'igwaegwae bwagabwaga.

³⁴ Pita 'ina gwae 'abwa geya 'ilosalohi, ta tabwanidiya yalowa 'isuluma ta 'i'ahuhe taluhidiya, 'inega sitetoyedi simatauta. ³⁵ Ma yaloha 'inega 'enana sihesagoheya, 'igwae, "Bewa Natugu bwebwe'ana hedada, 'ina gwae wahesagohedi." ³⁶ Ma 'enanaina 'igumwala ta Yesu 'iboinamo si'iteya 'itotoholo. Saugaina nage 'oina to'aha gidemusa matadiya si'iteya geya 'eta taiya 'oina sihepwale, ma sidahweya.

Yesu gwama 'i'abihe bwebwe'aneya
(Madiu 17:14-18; Maki 9:14-27)

³⁷ Gona 'i'adaleyta ta Yesu ma'ana tomuliyao 'oyega sisuluma 'asai, ma boda madouna mahetediyao sihelobaloba. ³⁸ Ma 'aigeda loheya bodaedi 'oidiyega Yesu 'i'iteya ta 'iwuiya, 'igwae, "Tohe'ita, nuwanuwagu ma natugu 'u'abihe bwebwe'ane, tauna natugu 'aigeda tuwamo. ³⁹ Ma tuta baibaiwana 'eguma hi'ahi'a gwamaina 'i'abiyahiya, natuguina 'iwuiwui madouna ma 'ihehebwasubwasumo, weyahina 'itaitai ma 'ahwanega gwalabuso silatulatu. Tuta baibaiwana gidemusa 'i'abi'abi hemuyamuya. ⁴⁰ Ma 'a tomuliyaezi ya'ahwanoyediya ma 'abehega hi'ahi'aina siulalatuhe, ma geya sowasowahidi."

⁴¹ Coinega Yesu 'oidiya 'igwaeya, "Mehau 'omi hede togidega? Ta debami pa'alha hedada! Nuwana geya wahemisaegau, 'awa? Cimi debapa'alina 'inega yallowahi'wata." Coinega loheyaina 'ihewaeya, 'igwae, "Natuina 'u'eweyama 'oiguwa." ⁴² Ma gwamaina 'inaoma Yesu 'oina, ta hi'ahi'a gwamaina 'iulasuluheya bale'uwa ta 'itaiya, 'inega Yesu 'iloina ma yaluyaluwaina 'ilatuwa ma gwamaina 'ibwebwe'ana. Ta muliyetega Yesu gwamaina 'itoeya tamana 'oina.

Yesu 'igwaehila 'ina 'amassa weyahina
(Madiu 17:22-23; Maki 9:30-32)

⁴³Tuta nage 'oina tomota mabwaiyadi Yehoba 'ina waiwai si'iteya, 'oinega nuwadi 'ihenainaida madouna. Ma tomotaedi 'abwa sihehenainaida 'ina paihowa weyahina, ma Yesu 'ana tomuliyao 'ihegwaedi, ⁴⁴'igwaeya, "Cigu gwae bewa nata yahepwaile 'oimiya wanuwatuhuyahi bwaibwaini, beno taugu Loheyaiguina 'il'iunamo ma sitebae ma 'agu 'alehao 'oidiya si'ebwayaegau."

⁴⁵Nage 'oina 'i'abi he'wani bwaibwainidiya, 'oinega geya sowasowahina ma ginaula bewa weyahidi nuwadi 'isabwalena, ma Yesu 'oina geya sihesilala ma 'abehega 'ida he'itae 'oidiya, weyahina simatauta.

Tonugeta taudi tomuliya
(Madiu 18:1-5; Maki 9:33-37)

⁴⁶Ta muliyetega 'ana tomuliyaowedi sihe'ohe'oheya 'abehega taiya 'oidiyega 'adi tohanugeta.

⁴⁷Ma Yesu hesi 'idi nuwatuhu 'isanapudiya. Coinega gwama 'aigeda 'itoeyama ta deina 'ihetoholoya, ⁴⁸ma 'ihegwaediya, "Gwama bewa wa'ita. Ceguma taiya 'owa gwama bewa weyahigu 'uhelauwe, 'owa beno 'uhelau pwaigauwa, ma wete 'agu Tohewasaina 'uhelau pwaiyeya. Coinega 'leguma taiya 'oimiyega sanina geya madouna tauna 'ihane hedadeya."

Ceguma taiya tauna geya 'ilolo'alehegita tauna 'i'abi'abihetegita
(Maki 9:38-40)

⁴⁹Ma Yoni 'i'apulagata ma 'igwaeya, "Bada, 'aigeda loheya 'al'iteya ta saniuwegia hi'ahi'a 'iulaula hapwesedi. Eeta 'a'ausiya, weyahina loheyaina geya 'ida boda."

⁵⁰Ma Yesu 'igwaeya, "Sahena wa'au'ausi! Weyahina 'eguma taiya tauna geya 'ilolo'alehegomu tauna 'ami to'abihetena."

MeSameliya tupwadi Yesu silogwahateya

⁵¹Sabweloina 'ihahohoyama ta Yesu 'ihila galewa, 'oinega 'ina nuwatuhu 'ilaguya ma 'abehega 'itautau Yelusalema. Coinega 'itoholo ma ma'ana tomuliyao sitauya. ⁵²Sitautauya, ma Yesu 'ana tomuliyao tupwadi 'ihewasa nugetediya, meSameliya 'idi gogowa, ma 'abehega 'ebe'aiyawasi weyahina si'atububu. ⁵³Ma hesi tomiya 'asaedi geya 'oidiya sitagwatgwala, weyahina sinuwatuhuya Yesu geya 'idi gogo 'oina 'itautauya, ma hesi 'itautauya Yelusalema.

⁵⁴Yemesa ta Yoni gwae bewa sihesagoheya, ta Yesu 'oina sigwaeya, "Bada, togidega? Sowasowahina taloina ma 'aiwe 'ala'alata galewega 'isuluma 'i'alahe gumwalidi?"

⁵⁵ Ma Yesu 'igwaeya, "Tuwa! Sahena gide." ⁵⁶ Ma 'oinega hali gogowa sitauya.

Loheloheya sitetoi nuwanuwadi ma 'abehega Yesu simuliye
(Madiu 8:19-22)

⁵⁷ Sitautauya, ta 'aigeda loheya 'inaoma ma Yesu 'oina 'igwaeya, "Taugu nuwanuwagu ma yamuliyego. To tupwa 'oina 'utautauya yamuliyego."

⁵⁸ Coinega Yesu loheyaina 'ihegwaeya, 'igwae, "Cedewa totopwatula ma'idi gaula ma wete bwasumo ma'idi nehwa, ma taugu Loheyaiguina geya 'igu 'ebe'enomo."

⁵⁹ Coinega heluwena wete 'inaoma ma Yesu loheyaina 'oina 'igwaeya, "Cumuliyegau." Ma tauna 'igwaeya, "Bada, 'utagwalegau ma nugeta yahila, ma tamagu yayamwa 'ina 'amasa weyahina, yagalih, ma muliyetega yamuliyego." ⁶⁰ Ma Yesu 'igwaeya, "Tuwa nobwa tamauin, ma taudi to'amasa 'idi to'amasa sigalihedi. Ma 'owa hesi 'ino paihowa 'abehega 'uhetohalewasa Yehoba 'ina 'ebeloina weyahina."

⁶¹ Ma hetoina wete 'inaoma ta 'igwaeya, "Bada bwebwe'ana ma yamuliyego, ta 'utagwalegau ma nugeta yahila ma 'igu susuwao yahelauwedi, ma muliyetega yamuliyego." ⁶² Coinega Yesu wete 'ihegwaeya, 'igwae, "Ceguma taiya 'owa nuwanuwau ma 'upaihowa ta ma'ino henuwanaluwa, geya 'a lobwaina ma Yehoba 'ina 'ebeloina weyahina 'upaihowa."

Tomuliyao mabwaiyadi 'ihesumanediya

10 ¹ Tuta nage mulina, tupwadi wete 'ana tomuliyao 'ihesinuwediya, sebeniti 'adi baibaiwa, ma 'eluwa 'eluwa 'ihesumane nugetediya gogo baibaiwadi 'oidiya, ma 'ane toni'asa si'atububudi Yesu 'ina tauyama 'oidiya weyahina.

² Ma 'ihewaediya, 'igwae, "Celi'eli bwebwe'ana ma to'eli'eli 'omi tupwamimo, 'oinega toni tanoha 'oina wa'ahwa'ahwanoi ma 'ane topaihowao wete 'ihesumanedi 'ina tanoha sabi 'elina. ³ Sauga bewa yahesumanegomi, watauya gide sipi manamanasamina 'edewa lolosasaidi gamwagamwanidiya.

⁴ "Sahena mane wa'ewa'ewa, sahena 'e'ahai mabohaidi, sahena 'ami butu wa'ewa'ewadi. Ma 'eguma 'edai watautau sahena tomota mahetemiyao wahehegwae.

⁵ "Ma 'eguma 'aigeda hada 'oina waluhu, nugeta wahegwae, 'Daumwala 'oimiya.' ⁶ Ma 'eguma nuwadaumwala 'ana topaihowao simiyamiya, 'imi helauina 'oidiya 'ida miyamiya. Ma 'eguma geya, tuwa helauina 'ihilawa 'oimiya.

⁷ "Ma 'eguma hadaina 'oina wamiyamiya, ma to'aha 'ami, nuwana 'ami we'aha matamiya silagu tuwa wa'ai, weyahina topaihowao

'ilobwainediya ma 'adi 'iluwana siloba. Ma sahena watautau hali hada 'oidiya, ma hesi hadaina 'oina waluhu nugeta 'oina tuwa wamiyamiya.

⁸“Ma 'eguma to 'asa 'oina si'ahe sohetegomiya ma 'oidiya waluhuwa, ma to'aha matamiya silagu latuheya, tuwa wa'ai. ⁹Ma wete gogoina 'oina wamiyamiya 'idi tololahao wa'abihe bwebwe'anedi, ma wete toni 'asao wahegwaedi, wagwae, ‘Yehoba 'ina loina 'i'lunamo ma 'ilatu 'oimiya.’

¹⁰Ma 'eguma to 'asa 'oina walatu ma silogwahategomi, mulimuliya 'eda 'oidiya wahahila ma wahegwaedi, wagwae, ¹¹‘Wa'ita, 'imi gogo nenegwalina 'ahemega 'a'alohutuhutu yahule, ma wasanapu 'abehega Yehoba 'ina loina deimiya 'imiyamiya!’ ¹²Yagwae moisa 'oimiya, 'abwa bwa'omatana 'ana tuta 'oina taudi gogowedi silogwahategomiya loina madou hedadena siloba, ma geya gide meSodoma* 'adi loina.”

Gogo tupwana 'oidiya Yesu geya sihemise

(Madiu 11:2-24)

¹³Coinega tupwaedi 'ana tomiyao 'ihewaediya, 'igwae, “MeKolesini ta meBedeseida 'atemuyamuyaimi. Weyahina 'igu paihowa 'ebe henainaidaedi yapaihowa pwaidiya matamiya ma hesi geya wanuwabui, ma hesi 'eguma meTaiya ta meSaidoni 'oidiya yada paihowediya, beno mwalahene sida nuwabui pwaiya, ma sibauwa 'adi 'ale'owega sida 'otedi ta giba 'oidiyega sida gibediya, ta sihe'itaedi 'abehega mumuga galana 'oidiyega sinuwabui pwaiya. ¹⁴Ma 'omi hesi geya uleulena. Coinega bwa'omatana 'ana sabweloina 'oina Yehoba 'abwa meTaiya ta meSaidoni 'i'atemuyamuyaedi, ma 'omi geya. ¹⁵Ma meKapaneumi 'omi togidega, 'abehega wa'abilagasigomi galewa, 'awa? Nata geya! Ma hesi nata siulasuluhegomi Bwebweso* 'oina.”

¹⁶Ta 'ana tomuliyaowedi 'oidiya 'igwaeya, “Ceguma taiya 'imi gwae 'ihesagohedi, beno taugu 'igu gwae 'ihesagoheya. Ma 'eguma taiya 'ilogwahategomi taugu wete 'ilogwahategauwa. Ma wete 'agu Tohewasaina 'ilogwahatey.”

Tomuliyaowedi mabwaiyadi 'idi paihowega sihila pwaima

¹⁷Ma 'ana tomuliyaowedi site sebeniti 'idi paihowega sihilama, ta ma'idi yaliyaya Yesu 'oina sihe'ote'otetela, sigwaeya, “Bada, 'eguma welabanao bo hi'ahi'a saniuwega 'aloinaediya, ta sihapwesa.”

¹⁸Ma Yesu 'oidiya 'igwaeya, “Tomudulele ya'iteya galewega 'isulusuluma gide tuwa namala 'ina pili. ¹⁹Coinega wasanapu 'abehega ya'abihewaiwai pwaigomiya ma 'oinega sowasowahimi wahewaiwai 'ada 'alehaina 'ina paihowa mabwaiyana 'oidiya, ma 'eguma mwata bo ganihana wabasa yahidi, sahena wamatamatauta, weyahina gesowanato'aha si'abihe galegomi.” ²⁰Ta wete 'ihewaediya, “Moisa 'imi paihowa hi'ahi'a 'oidiya waiwaina, ta weyahina wayaliyaya, ma beno geya ginaula

madouna, ma hesi 'imi 'ebeyaliyaya madouna 'eguma sanimi galewa silele pwaidiya."

Yesu 'ina yaliyaya
(Madiu 11:25-27; 13:16-17)

²¹Tuta nage 'oina Yaluyaluwa Tabuna Yesu 'i'abihe yaliyayaeya, ta 'igwaeya, "Yauwedo Tamagu, 'owa galewa ta bale'u 'adi Toloina, nuwasabwalena bewa 'udahweya tosonogao ma tonuwashabwalenao 'oidiyega, ma hesi gwagwama 'i'iudi 'oidiya 'uhe'itaeya. Moisa Tamagu, 'ino nuwatuhu bwebwe'ana bewa." ²²Nage tutaina 'oina wete 'igwaeya, "Ginaula mabwaiyadi Tamagu nimaguwa 'ilagudiya, ma Tamagu 'iboimo 'isanapugauwa, ma Taugu wete yaboimo Tamagu yasanapuya, ma wete taiyewedidi taudi 'eguma nuwanuwagu ma Tamagu yahe'itae 'oidiya, taudi wete sida sanapu."

²³Coinega Yesu 'ilo'ita lohihila 'ana tomuliyo 'oidiya ma 'ihewaediya, 'igwae, "Comi ma'imi yaliyaya, weyahina ginaulaedi matamiyega wa'ita'ita. ²⁴Yagwae moisa 'oimiyia 'abehega mwalo palopitao ta toloinao baibaiwadi nuwanuwadi ma ginaulaedi si'itadi, ma hesi geya si'ita'ita, ta wete gwaeyedti wahesagohediya taudi wete nuwanuwadi ma 'abehega sihesagohedi, ta geya sida hesagohediya."

Gwae hegehegedi gwama Sameliya 'aigeda weyahina

²⁵Ma 'aigeda loina 'ana tohanugeta 'itauyama ma Yesu 'oina 'ihesilala sabi tohona, 'igwaeya, "Bada, to'aha yapaihowa ma yawasigu hataya yada loba?" ²⁶Coinega Yesu 'igwaeya, "Loinaedi Moses 'ilelediya Buki He'asisi 'oina, 'usanapu pwaidiya, 'awa?" ²⁷Ma loheyaina 'igwaeya, "Cehe, loina bewa gidemusa, 'Cino Bada Yehoba 'uda helauwe 'ateu ta yaluyaluwau ta 'ino waiwai ta 'ino nuwatuhu mabwaiyadi 'oidiyega. Ma wete 'iyamwao 'uda helauwedi gidemusa 'uboi 'uhelauwego.'" ²⁸Coinega Yesu 'igwaeya, "Beno gwae moisa, 'oinega gide 'uda paihowa 'ese ma yawasiu hataya 'uda loba."

²⁹Ma loheyaina 'ina nuwatuhu 'abehega tauna todumwalu, 'oinega Yesu wete 'oina 'ihesilala hila, "Taiya hede 'iyagu?"

³⁰Coinega Yesu gwae hegehegediyega loheyaina 'ihewaeya, 'igwae, "Caigeda loheya Yelusalemega 'ito holowa ma 'ita utauya Yeliko, ta 'edai toyagaha 'ilobediya ma si'abiyahiya, 'ana 'ale'o si'igalidiya ta sihunu geyogeyooya, 'i'iunamo 'i'amasa, ma si'ebesineya ma sitauya.

³¹Sitauya, ma loheyaina 'i'eno'eno eeta 'aigeda topwaoli 'ihapwesama, ma tohesilaelina 'i'iteya, ma 'inaowa ma 'eda papalinega 'itauya. ³²Ta wete gide topwaoli 'adi tolema 'aigeda 'itauyama, ta loheyaina 'i'iteya, ta wete 'i'e'ebubuyamo ma 'i'ebesineya.

³³Ma muliyetega 'aigeda gwama Sameliya* 'ihapwesama, ma loheyaina 'i'iteya ta 'i'atemuyamuyaeya. ³⁴Coinega deina 'inaowa, ma holowa

ta waini 'ilagu latuhediya, ma 'ana hesilaeyedи 'oidiya 'isiwediya ma 'ipaidiya, ta muliyega 'ina hebai 'oina 'ido'oya ma ba'idana sitauya 'aigeda hada taumana 'oina ta nobwa 'i'itayahiya.³⁵ Gona 'i'adaleya, ma kina 'eluwa 'i'ewediya ma hadaina 'ana to'itayahina 'i'ebwaeya, ta 'ihegwaeya, 'Tohesilae bewa 'u'itayahidi weyahigu, ma 'eguma 'ehisa wete mane 'ulaguya weyahina, taugu yahilama yagihedumwalu 'oiwuwa.' ”

³⁶ Coinega Yesu loheyaina 'ihe silaleya 'igwae, “Taiya tohesilaeina 'iyana sitetoiyedi 'oidiyega?”³⁷ Ma loheyaina 'igwaeya, “Tauna 'ana tohelauina.” Coinega Yesu 'igwaeya, “Beno gwae moisa, 'utauya ma gidemusa 'upaihowa 'esa.”

Yesu 'ina habo'e Meli ta Malida 'oidiya

³⁸ Ma Yesu ma'ana tomuliyao sitauya ta silatuwa 'aigeda tupwa 'oina, ma wahine 'aigeda, sanina Malida 'itoeya 'ina hada.³⁹ Ma wahineina tasina wete 'imiyamiya, sanina Meli, ma Meliina 'inaoma ta Yesu deina 'imiyatoiya, ma 'ina gwae sabi hesagohena.⁴⁰ Ma Malida 'i'e'uleya ta 'ina paihowa baibaiwana. Coinega Malida 'inaoma Yesu 'oina ma 'igwaeya, “Bada togidega ma tasigu ba'idau wamiyamiya, ma geya 'ida lemegauwa? Sowasowahina 'uhegwae ma 'i'abihetegau 'awa?”

⁴¹ Ta Yesu 'igwaeya, “Malida, togidega ma ginaula mabwaiyana weyahidi 'unuwanuwatuhu,⁴² ma hesi 'aigedamo ginaula madouna weyahina 'unuwatuhu, gidemusa tasiu Meli 'ina hesinuwa. Meli nuwanuwana ma 'igu gwae 'ida hesagohedi, 'oinega geya sowahina 'aigeda taiya 'i'ausi.”

Yesu 'ina he'ita 'ahwanoi weyahina

(Madiu 6:9-13; 7:7-11)

11 ¹ Caigeda tuta Yesu 'iboinamo tupwa 'aigeda 'oina

'i'ahwa'ahwanoi. Cina 'ahwanoi mulina 'ana tomuliya 'aigeda 'ihewaeya, 'igwae, “Bada, 'ahwanoi 'uhe'itemai, gidemusa Yoni 'ana tomuliyao 'ahwanoi 'ihe'ita 'esediya.”² Coinega Yesu 'oidiya 'igwaeya, “Bewa gide wa'ahwanoi 'esa, wagwae:

Tamama, saniu 'ahe'asisiyane. Ca'ahwanoi 'oiuwa ma 'ane 'uloinemai.³ Cama sabwelo 'aigeda 'aigeda nata 'u'ebwaemai.

⁴ Ta 'ima mumuga galadi 'unuwasamudi weyahina 'iyamayao 'idi puiyao 'oima 'anuwasamudi. Ma hesi sahena 'utohotohomai.”

⁵ Ma Yesu wete 'oidiya 'igwaeya, “Cahwanoi 'ana sanapu bewa gidemusa. Ceguma taiya 'owa 'aigeda 'a taumana hinuwana gamwana 'itauyawa 'oiuwa, ma geya 'aigeda to'aha 'oiuwa ma 'u'ebwae 'ana lohepa'ala weyahina, 'oinega 'ilobwainelegowa ma 'iyau 'aigeda 'oina 'utauya ma 'u'ahwanoi, ma 'ugwae, 'Ciyagu, sowasowahina ma 'ulemegau ma beledi 'etoi 'u'ebwaegau,⁶ weyahina 'aigeda 'iyagu nige 'eda dudulenega 'itauyama,

ma geya 'eta to'aha 'oiguwa ma 'ida lohepa'ala.' ⁷Ma 'eguma loheyaina hada 'alonega 'ino gwae 'ihemaiseyawa ma 'igwae, 'Ciyagu, sahena wahi'wata'wata 'ulagulagu weyahina manatugwao 'a'eno'eno, ma wete 'ahwa'eda ya'ausiya, 'oinega geya sowasowahina yalemego.' ⁸Ma 'eguma 'ihegagalga 'oiuwa tuwa 'u'ala'oh'e'oh'e, ma 'oinega 'ida 'enotoholo, ma to'aha 'ino 'ahwanoi gidemusa 'i'ebwaego. ⁹Coinega yahepwaila 'oimiya, wa'ahwanoi ma nata Yehoba 'i'ebwaegomi. Wete wa'ebesa ma nata waloba, ma wete wa'etunatuna ma 'oinega 'ahwa'eda 'iso'e weyahimi. ¹⁰Weyahina 'eguma ta'ahwanoi Yehoba 'i'ebwaya 'oida, ma wete 'eguma ta'ebesa wete nata taloba, ma wete 'eguma ta'etunatuna, 'oinega 'ahwa'eda 'ida so'e.

¹¹ Ma togidega 'omi gwagwama tamadiyao, 'eguma natumiya silahana weyahina si'ahwanoi, mwata wa'ebwaedi? ¹²Nuwana pou weyahina si'ahwanoi ganihana wa'ebwaedi? Geya bo? ¹³Moisa, 'omi togala ma 'imi 'ebwaya natumiya oidiya wasanasasanapu 'abehega ginaula bwebwe'ana wa'ebwa'ebwaedi. Gide wete Tamamiu galewa 'ina 'ebwaya 'oimiya bwebwe'ana hedada, ma 'eguma wa'ahwanoi 'oina, nata Yaluyaluwa Tabuna 'i'ebwaegomi."

Taiya 'ina waiwaiyega Yesu hi'ahi'a 'iula latuhediya
(Madiu 12:22-30; Maki 3:20-27)

¹⁴ Ma tutaina Yesu loheya 'aigeda 'ilobeya, tauna hi'ahi'a 'ina pahowega memenana 'ilidowa ma geya 'ida gwaeya, 'oinega Yesu hi'ahi'aina 'iula latuheya, eeta loheyaina 'ibwebwe'ana ma 'igwaeya. Nage 'oina tomota si'iteya ma nuwadi 'ihenainaida. ¹⁵Coinega tupwadi sigwae, "Hi'ahi'a 'idi badaina, Tomudulele 'ina waiwaiyega Yesu hi'ahi'aina 'iulalatuheya." ¹⁶Ma tupwadi wete Yesu sitohoya ma 'abehega 'ila'ilala tupwadi 'ida pahowedi weyahidi, ma sida 'ahwamoisa 'abehega 'ina waiwai Yehoba 'oinega 'itauyama.

¹⁷ Ma Yesu bodaedi 'idi nuwatuhuina 'isanapu pwaiya, ma 'ihegwaediya, 'igwae, "Tomudulele tauna 'iyanao gesowana 'ipa'ipa'idi." Ma wete 'igwaeya, "Ceguma 'aigeda 'ebeloinaina 'oina lohelohuya siwataha ma siboi silo'aleha, nata 'ebeloinaina 'ibe'u ma 'ibe'u. Ma wete gidemusa 'eguma 'aigeda susu taudimo silo'aleha, nata 'abwa 'idi miya 'igala.

¹⁸ Seitani wete gidemusa 'eguma ma'ina bodaao siboidimo silo'aleha nata 'ina 'ebeloinaina 'ibe'u. Ma togidega ma wagwae 'abehega Tomudulele 'ina waiwaiyega hi'ahi'a yaula latuhedi, ¹⁹ma taiya hede 'ina waiwaiyega 'omi hi'ahi'a waula latuhedi? Tomudulele 'oinega bo Yehoba 'oinega? Bewa weyahina wanuwanuwatuhi ma wasanapu 'abehega taiya taugu. ²⁰Ma taugu hesi Yehoba 'ina waiwaiyega hi'ahi'a yaulaula latuhedi, 'oinega wada sanapu 'abehega Yehoba 'ina loina 'ilatu pwaima 'oimiya.

²¹ "Seitaniina tauna gide 'aigeda loheya waiwaina, ta ma'ina 'ebe 'aleha 'ina hada madouna 'i'ita'itayah, ma geya sowana 'aigeda taiya 'ina

tobwatobwa 'i'abihegala. ²² Ma 'eguma 'aigeda loheya waiwai hedada 'ihapwesama, nata loheyaina 'ipai ma 'ina 'ebe 'aleha nimanega 'i'ewadi, ma 'ina tobwatobwa mabwaiyadi 'i'ewadi ma 'iyanao 'i'ebwaedi.

²³ "Ceguma taiyawedi taudi geya 'agu to'abihetena, taudi 'agu 'alehao. Ma wete taiyawedi taudi geya ba'idagwao 'ada paihowa hegogona, taudi 'igu paihowa si'abihegaleya.

Hi'ahi'a 'iluhuwa loheya 'alona
(Madiu 12:43-45)

²⁴ "Ma 'eguma hi'ahi'a loheya 'aigeda 'oinega 'ihapwesa, loheya 'ida bwebwe'ana ma hi'ahi'aina nata tuwa 'atamana 'iyawayawala besobeso ma 'ina 'ebe'aiyawasi 'ibesabesa ma gesowana 'ilobaloba. Coinega hi'ahi'aina 'iboinamo 'igwae, 'Cana 'ita yahila 'igu 'ebemiya 'oina." ²⁵ Coinega 'ihila ma 'ebemiyaina 'iloba hileya 'asi'asilalana ma 'atu'atububuna. ²⁶ Eeta 'itauya ma hi'ahi'a site sebeni galadi moisa wete 'itoedima, ma ba'idanao siluhuwa 'ebemiyaina 'oina, ta nobwa mahetenao simiyamiya, 'oinega loheyaina 'ina 'ebemiya si'abihegala bwaibwainiya, mwalo geya gidemusa."

²⁷ Gidemusa Yesu 'igwae 'esa boda 'oidiya, ma 'aigeda wahine 'oidiyega 'enana madounega 'iwuiya, ma Yesu 'oina 'igwaeya, "Bada wahineina tauna gamwanega 'ihenatunegowa ma wete susunega 'ususuwa, tauna toyaliyaya moisa." ²⁸ Ma Yesu wete 'igwaeya, "Taudi hesi 'eguma Yehoba 'ina gwae sihesagohe ma 'ina gwae sihemamatamatane, taudi toyaliyaya moisa."

Yona tauna 'ebe'ita 'aigeda 'oida
(Madiu 12:38-42)

²⁹ Ma bodaedi Yesu sitoholo 'wabu'wabuneuya, ma 'i'ahwa lalagata ma 'oidiya 'igwaeya, "Mehau 'omi galami! Beno lamuna 'ila'ilala wa'ebe'ebese, ma sahena hesi 'ila'ilalaedi wa'ita'itadi. Ma 'iyamo Yona* weyahina 'eguma wanuwatuhuyahi, tauna tuwa 'ila'ilalaina weyahimi. ³⁰ Weyahina Yona 'ina paihowa 'oinega meNinibe sisapanuya 'abehega tauna Yehoba 'oinega 'inaoma. Gide wete taugu Loheyaiguina 'igu paihowa 'oidiyega mehau 'omi wada sanapugau 'abehega Yehoba 'oinega yanaoma. ³¹ Cabwa hesi, sabwelo bwa'omatana 'oina meSiba 'idi kuini 'ida toholo ma mehau 'omi 'ihe'ewegomi, weyahina mwalo hene wahineina bwagebwagega 'inaoma Solomoni 'ina gwae sanasanapuna sabi hesagohena, ma bewa tuwa gwae sanasanapu hedada wahesagohediya, ma genuwami.

³² Wete gide sabwelo bwa'omatana 'oina meNinibe 'abwa sitoholo ma mehau 'omi sihe'ewegomi, weyahina mwalo hene Yona 'oidiya 'iguguya, ta mumugadi galadiyedi 'oidiyega sinuwabuiya, ma 'omi bewa tuwa guguya bwebwe'ana hedada wahesagohediya, ma geya wanuwabui hila.

Mayale 'ana gwae hegehegedi
(Madiu 5:15; 6:22-23)

³³ Geya 'eta taiya mayale 'igabu ma 'idahwa gaula, nuwana gaeba gabulena, ma hesi 'ebelagu tabwanina 'ilagu ma 'oinega taudi hada 'ana toluhuwao 'i'asilaladi.

³⁴ "Weyahina matau wahiu 'ana 'asilala gide, ma 'eguma matau 'asi'asilalaina wahiu mabwaiyana wete 'asi'asilalaina. Ma 'eguma matau 'igala wahiu mabwaiyana wete 'iguguyou. ³⁵ Coinega 'u'itayahigo tabu ma 'ino 'asilalaina 'iguguyou. ³⁶ Ma 'eguma wahiu mabwaiyana 'asilala 'oina 'imiyamiya, ma geya 'aigeda wete guguyou 'oina, mabwaiyana tuwa 'asi'asilalaina, gide tuwa 'asilala madouna 'ina 'asilala."

Palisiyo ma loina 'adi tohanugetao Yesu 'iheliyediya
(Madiu 23:1-36; Maki 12:38-40)

³⁷ Yesu 'ina gwae 'igumwala pwaiya, ma 'aigeda Palisi Yesu 'ibwauweya ma mahetenai si'ai. Coinega 'iluhuwa ma 'imiyatoiya 'ebe'ai 'oina. ³⁸ Ma Palisiina nuwana 'ihenainaida weyahina Yesu 'i'iteya nimana geya 'ibuyodi ma 'i'aiya. ³⁹ Ma Yesu Palisiina 'ina nuwatuhuina 'isanapu pwaiya, 'oinega 'oina 'igwaeya, "Comi Palisiyo gide tuwa biyo ma gaeba, weyahina gwahumiumo wabuyobuyodi, ma 'alomiya 'imaha moisa yagaha ma mumuga galadi 'oidiyega. ⁴⁰ Waheyauyauleya! Weyahina geya wasanasanapu 'abehega tauna 'wapimi 'ipaihowediya, 'atemi wete 'ipaihowedi. ⁴¹ Ma 'ilobwainegomiya ma 'atemi 'ehe'ehele 'oinega wa'abihe 'asilaladi, ma 'oinega wa'asilala bwaibwaina.

⁴² "Ma 'omi Palisiyo hesi 'atemuyamuyaimi! Tuwa 'imi helau bwebwe'ana, weyahina helauina 'ana loina mabwaiyana wa'itayah bwaibwainiya, 'imi tobwatobwa madoudi ma 'i'iudi 'oidiyega tupwana Yehoba wa'ebwa'ebwae, gide hali pam ma hali pam 'oidiyega. Ma hesi loina tuwa madoudi wanuwanaidediya, beno Yehoba 'ana helau ta wete loina dumwadumwaluna. Sowasowana ginaula bewa madoudi wapaihowadi, ma wete sahena ginaula 'i'iudi wanuwanuwa naidedi.

⁴³ "Comi Palisiyo 'atemuyamuyaimi, weyahina hada tapwalolo 'oidiya nuwanuwami ma 'abehega 'ebemiya bwebwe'ana 'oidiya wamiyatoi, ma wete nuwanuwami ma 'abehega tutaina 'eguma watautau 'asai tomota mabwaiyadi sihe'asisiyegomi.

⁴⁴ "Ma hesi tuwa 'atemuyamuyaimi, weyahina 'atemi gide galiba bisubisulidi, tomota 'oidiyega sitautau ma geya sianasanapu 'abehega galiba."

⁴⁵ Ma 'aigeda loina 'ana tohanugeta Yesu 'ihegwaeya, 'igwae, "Bada, 'ino gwaeyedi bewa 'oidiyega 'usinalimaiya, 'awa?"

⁴⁶ Ma Yesu 'oina 'igwaeya, "Comi wete loina 'ana tohanugetao 'atemuyamuyaimi, weyahina tomota 'aha'ahala mwaudi

wa'ebwa'ebwaedi, ma 'omi geya hesi wada tagwala ma 'aha'ahalaedi 'oidiyega walemedi.

47“Catemuyamuyaimi, weyahina tubumiya mwalo palopitao silohe'amasidiya, ma 'omi palopitaowedi galihidi 'oidiya 'adi 'ebenuwatuhu yahina wa'abi'abidi. 48 Ginaula bewa 'oinega tubumiya 'idi loina wa'ahwa bwebwe'aneya, beno taudi palopitao silohe'amasidiya, ma 'omi galihidi 'oidiya 'adi 'ebenuwatuhu yahina wa'abidi. 49 Ginaulaedi weyahidi Yehoba 'ina sanapu 'ilaguya, 'igwae, ‘Cabwa tupwadi palopitao ma 'igu tohepwailao yahesumanediwa, ma tupwadi walohe'amasidi ma tupwadi nata wapa'idi.’ 50 Coinega mehau 'omi nata maisa mabwaiyana waloba palopitaowedi bale'u 'ebehagaina 'oinega ma nige 'adi lohe'amasia weyahina, 51 beno Ebeli* silohe'amasia ma 'oinega silolohe'amasia ma 'ana siga Sakaliya 'ina tuta 'oina silohe'amasia Hada He'asisi ma 'ebepwaoli gamwagamwanidiya. Moisa tuwa lohe'amasia mabwaiyadi 'adi maisa mehau 'omi waloba.

52 “Comi loina 'ana tohanugetao 'atemuyamuyaimi, weyahina sanapu 'ana 'ahwa'eda wa'ausiya, ma 'omi geya sowasowahimi waluhu, ma taudi wete nuwanuwadi 'abehega siluhu ta 'omi wa'ausidiya.”

53 Ma tupwainaina nage Yesu 'i'ebesineya, ma muliyetega loina 'ana tohe'itao ta Palisiyao sitohowaiwai hesilala baibaiwadi 'oidiyega, 54 'abehega togidega ma 'ina gwae pui siloba, ma 'oinega sihe'ewa.

Guguya (Madiu 10:26-31)

12 ¹Boda madou hedada si'eto'autama ma sihetupa duidui, ma Yesu 'igwae nugeta 'ana tomuliya 'oidiya, 'igwaeya, “Wa'ita yahigomi ma Palisiyao 'idi paihowa 'abo'abo sahena wapaipaihowadi, weyahina 'idi paihowa gide tuwa pwalawa 'ana 'ebe'abi heseseha. Cebe'abi heseshaina 'eguma to'aha gide 'i'iuna, nata 'i'abi hemadou, ²ma ginaulaedi dahwadahwaidi 'abwa Yehoba 'i'abilatuhedi ma silo'atamanedi. ³Ma wete to'aha guguyou 'oina wagwaeneya nata sabwelo 'oina tomota sihesagohe. Ma to'aha weyahina wahe'ahwa henahena hada 'alona, nata tomota mabwaiyadi 'oidiya sihepwaila latuhedi.

⁴“Ma 'iyagwao yahegwaegom, taudi wahimi silohe'amasi, sahena wamatamatautedi, weyahina taudi wahimimo sowasowahina ma silohe'amasi, ma yaluyaluwami geya. ⁵Ma hesi Yehoba wamataute, weyahina tauna ma'ina loina ma 'ilohe'amasia nugetegomi ma muliyetega 'iula suluhegomi 'asa 'ala'alata* 'oina. Moisa tuwa, 'iboinamo wamataute!

⁶“Hisa gidemusa dinewa 'adi maisa? Geya madouna, gidemusa toea 'eluwamo ma bwasumo nima 'ai'aigeda 'adi baibaiwa. Ma tuwa Yehoba geya'abwa wete 'aigeda 'oidiyega 'inuwa nuwanaide. ⁷Ma 'iyamo geya sowasowahina ma deba wahasili mwagu 'aigeda 'oina, Yehoba 'adi

baibaiwa 'isanasanapudi. Coinega sahena wa'ate'ateyoho, weyahina 'omi Yehoba 'ina ginaula madouna, ma dinegwa geya ginaula madouna.

Yesu 'ana hemisa ma 'ana uhala weyahina
(Madiu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 "Ma bewa wete wasanapu bwaibwaini: Ceguma taiyawedi weyahigu tomota matadiya sihepwaila, taugu Loheyaiguina nata weyahidi yada hepwaila Tamagu 'ina aneloseyao matadiya. 9 Ma 'eguma taiyawedi siuhalegau tomota matadiya, taugu wete 'abwa Yehoba 'ina aneloseyao matadiya yauhaledi. 10 Taugu Loheyaiguina, ma 'eguma taiya 'i'ahwa galegalegau, Yehoba nata gwaeina 'inuwasm. Ma 'eguma taiya Yaluyaluwa Tabuna 'i'ahwa galegale, nata geya'abwa Yehoba 'inuwanusam.

11 "Ma 'eguma tomota sitoegomi hada tapwalolo 'oidiya sabi heyatalaegomi babadao ta toloinao matadiya, sahena wa'ate'ateyoho bo nuwana wanuwanuwatuhu togidega 'idi hesilalaina wahemaisa 'ese, 12 weyahina 'abwa tutaina beno 'oina Yaluyaluwa Tabuna ba'idamiu, ma nata tauna 'ihe'itegomu to'aha wagwaene."

Gwae hegehegedi wasawasa weyahina

13 Ma bodaedi 'oidiyega 'aigeda tomota 'igwaeya, "Tohe'ita, tasigu 'uhewae ma tupwana 'ebeloina 'i'ebwaegau, mwalo tamamai 'ilaguya."

14 Ma Yesu loheyaina 'enana 'ihemaiseya, 'igwae, "Loheya, taugu geya sowasowahigu ma yahetoloina 'ami heguguyaiina weyahina." 15 Ma wete 'ina gwaeina 'itubweya ma boda mabwaiyadi 'oidiya 'igwaeya, "Wa'itayahigomi ma sahena wasawasa nuwami 'i'ewa'ewa. Geya sowasowahina ma wasawasa 'oinega yawasimi bwebwe'ana waloba."

16 Coinega 'ebe'ita 'i'ebwaediya gwae hegehegediyega, 'igwaeya, "Caigeda tohewasawasa 'ina tanoha madoudi ma baibaiwadi, ta 'eli'eli madouna 'oidiyega 'ilobeya. 17 Eeta loheyaina 'iboinamo 'inuwatuhu dadana, ma 'igwaeya, 'Celi'eli madouna ta 'igu hada 'e'ahai geya sowasowahina. Coinega to'aha yapaihowa? 18 Nuwana bewa gidemusa, hada 'e'ahai miyamiyadi yale'wa yahuledi, ma hauhaudi ta madoudi ya'abidi, ma 'oidiya 'e'ahai ta wete 'igu tobwatobwao mabwaiyana yahedodo, 19 ma muliyetega ma'igu yaliyaya sowasowahigu ma yagwae, "Caigeda towasawasa taugu. Bo'i ya'atububuwa ta 'igu wasawasao mabwaiyana sowasowahigu bolime hisa sinaonaoma weyahidi. Eeta paihowa 'oinega ya'aiyawasi, ma hesi tuwa yaliyayamo, weyahina 'agu ma 'agu we'aha mabwaiyana sowasowahigu." 20 Ma Yehoba loheyaina 'oina 'igwaeya, 'Loheya yauyauleiu! Hinuwana bewa yawasiu 'ilolagu, ma tobwatobwaedi 'ulagulagudiya, taiya nata weyahina?" "

21 Ma Yesu 'ina gwae 'ana 'ebelolagu 'oina 'igwaeya, "Moisa, 'eguma taiya wasawasa weyahina 'ipaihowa, ma 'imiya wasawasa tobwatobwa

bale'uwa 'oidiyega, ma geya galewa 'ana wasawasa 'oidiyega, tauna yauyauleina!"

Cateyoho weyahina
(Madiu 6:25-34)

²² Coinega 'ana tomuliya'o 'oidiya 'igwaeya, "Sahena 'imi miya weyahina wanuwanuwatuhu madouna, 'amiwa ma 'ami 'ale'o weyahidi.

²³ Weyahina yawsida ginaula madouna mabwaiyada 'oida, ma tobwatobwaedi 'wapi weyahina geya ginaula madouna.

²⁴ "Bewa 'aigeda 'ebe'ita ya'ebwaegomi 'ao'ao weyahidi, tuta baibaiwana geya sida dauna, geya sida 'etahiya, ma wete geya 'idi hada 'e'ahaimo. Bwasumowedi ginaula 'i'iudi, ma tuwa Yehoba tuta baibaiwana 'adiwa 'i'ebwa'ebwaedi, ma hesi wanuwanuhuyahi 'abehEGA 'omi ginaula madouna Yehoba 'oina, 'inega sowasowahina ma 'ihe'aigomi. ²⁵ Taiya 'oimiyega sowasowana 'ina nuwatuhuwega 'ina tuta bale'uwa 'i'abiheduduli? Geya, 'awa? ²⁶ Moisa tuwa, 'ateyoho geya wete 'ina lema 'oida ginaula 'i'iuna weyahina, ma to'aha lamuna wa'ate'ateyoho ginaula madouna weyahidi?

²⁷ "Ma 'aigeda wete bewa 'ebe'ita, hane 'idi bwala weyahina wanuwanuwatuhu. Tuta baibaiwana geya sida paihowa, ma wete geya 'adi 'ale'o sida paihowediya. Ma moisa tuwa, Solomoni 'ana 'wamao ma 'ana pasao 'adi 'ita 'ausaladi, ma hesi hane 'adi 'ita 'ausala hedadena.

²⁸ Coinega wanuwanuwa Yehoba 'ina 'itayahina 'oimiyahina. Tauna 'awata 'ihepasediya hoyadi bwebwe'adi 'oidiyega, nata sididi ma gona siwelai ma sigabudi, ma 'omi 'awata wabwebwe'ana sinediya, 'inega sowasowana 'ami 'wamao Yehobaina 'i'ebwaegomi. Ma 'iyamo sahena 'imi hemisa Yehoba 'oina 'iwe'awe'a.

²⁹ "Ma weteyage sahena wanuwanuwatuhu madouna nuwana wa'ateyoho 'e'ahai weyahidi. ³⁰ Tomiya bale'u mabwaiyadi ginaulaedi weyahidi sinuwanuwatuhu, ma to'aha 'imi nuwatuhu Yehoba 'isanapu pwaidiya, gidemusa 'amiwa ta 'ami we'aha ta wete 'ami 'wama. ³¹ Ma 'ilobwainegomiya nugeta Yehoba 'ina loina 'oina watagwalegomi, ma 'inega 'amiwa ta 'ami 'wama wete 'i'ebwaegomi. ³² Ma 'omi moisa Yehoba 'ina sipiyao, 'inega sahena wa'ate'ateyoho, weyahina tauna 'ihesinuwa paigomiya ma 'ina 'ebeloina 'oina waluhu.

³³ "Coinega 'imi tobwatobwao waheginwaneyedi ma maneyedi waheguyaiyedi towewelohe 'oidiya, ma 'inega galewa 'imi wasawasa 'imiya hataya. Wasawasaina galewa 'imiyamiya geya wete 'ina 'ebegumwalamo, weyahina geya 'aigeda wete toyagaha tupwaina 'oina, ma wete geya sohusohu. ³⁴ Ma 'eguma to tupwa 'oina 'imi wasawasa 'imiyamiya beno 'oina 'imi nuwatuhu sipili.

**Bada 'ina hewahewaliyao tupwadi bwebwe'adi ma tupwadi galadi
(Madiu 24:45-51)**

³⁵“Coinega wa'atububu bwaibwaina ma 'ami 'wamao wa'otedi, ta wete ma'imi mayale 'asi'asilaladi ma wayamwayamwa, ³⁶gidemusa hewahewaliyao 'idi bada siyamwayamwa 'ina hilama hai 'e'ahaina 'inega. Ma 'eguma to tuta 'oina 'ilatuma ma 'ahwa'eda 'oina 'iletunatuna, dumwaluna tuwa 'ahwa'edaina sis'e ma 'iluhuma. ³⁷Ma 'eguma simata pa'ali ma si'atu'atububudi ma siyamwayamwa ma 'ilobadi, nata siyaliyaya madouna. Yagwae moisa 'oimiy'a 'idi badaina nata 'wama 'ebe paihowa 'il'ote, ma hewaliyaowedi simiyatoi ma tauna weyahidi 'ida hetopaihowa. ³⁸Ma wete 'eguma 'ina tuta hilama 'oina 'iheheboi, ma hinuwana gamwana nuwana gona 'ada'adale 'ilatuma, ma tuwa gide 'idi miyaina, ma 'ilobadi, nata wete siyaliyaya madouna.

³⁹“Ma wete ginaula 'aigeda bewa wanuwatuhuyahi, 'eguma toni hada 'isanapuya to tuta 'oina toyagaha 'iluhuluhu 'ina hada, nata 'i'atububu bwaibwaina ma 'i'ooyatola ma sahena 'ina hada 'ibwalebwale. ⁴⁰Coinega 'omi wete wa'atububu bwaibwaina ma 'igu tuta hilama weyahina wayamwegau, weyahina taugu Loheyaiguina 'igu hilama 'ana tuta geya wasanapu.”

⁴¹Coinega Pita 'igwaeya, “Bada, beno taumamo weyahima 'ugwaegwae, bo nuwana tomota mabwaiyadi weyahidi?” ⁴²Ta Yesu 'igwaeya, “Topaihowa bwebwe'adi ma sanasanapuidi mumugadi bewa gide, 'eguma taiya tauna 'ina bada 'ihesinuwe ma hada 'i'itayah, ma 'iyanao 'adi 'i'ebwaedi sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ⁴³'abwa 'eguma badaina 'ihilama ma 'ina topaihowa 'iloba 'ipaipaihowa bwaibwaina, nata weyahina 'iyaliyaya ma 'oina 'igwae, ⁴⁴'Cino paihowa mabwaiyana bwebwe'ana, 'oinega ginaula mabwaiyadi 'adi loina ya'ebwaego ma 'uloina.’ ⁴⁵Ma hesi 'eguma topaihowaina 'iboimo 'oina 'igwae, ‘Cigu bida 'abwa 'iheheboi, 'oinega taugu 'igu nuwatuhu yapaihowadi.’ Coinega 'iyanaowedi loheloheyadi ma mewahinedi 'isapisapidi, ma wete geya 'e'ahai 'ida 'ebwaediya, ma 'iboinamo 'i'ai'ai ma 'inumanuma, ma 'inuma yauyaule. ⁴⁶Ma muliyetega 'abwa badaina 'ilohesalutuyama, ma 'ina hewali 'ina paihowa galana 'i'italoba, nata hadega 'ipa'i, ma 'oinega maisa gala hedadene 'iloba, taudi tologwahata 'idi tupwa.

⁴⁷“Ma 'eguma taiya 'ina bida 'ina nuwatuhu 'isanapu ma tuwa geya 'i'atububu ta wete geya 'ipaihowa, 'abwa sapi mwauna 'iloba. ⁴⁸Ta 'eguma taiya 'ina bida 'ina nuwatuhu geya 'isanapu, ma 'ipaihowa pui, nata sapi 'iloba, ta geya madouna. Ma 'eguma hewali 'ana heguheguyai madouna, 'ilobwaineya ma 'ina bida weyahina 'ipaihowa madouna; ta 'eguma 'ana heguheguyai madou hedada, sowsowana 'ipaihowa madou hedada.

Yesu weyahina wataha 'ilatuwa
(Madiu 10:34-36)

49 "Taugu boi yatauma ma 'abehega 'aiwe yamu'a 'ebwa bale'uwa, ta nuwanuwagu 'ilomwayamwayau ma 'i'alata. 50 Ma hesi tuta 'i'iuna ma babitaiso galana yaloba, 'oinega ma'igu 'ateyoho ma 'ana siga babitaisoina 'oiguwa sipaihowa.

51 "Ma togidega? Wanuwatuhuya 'abehega 'igu latuma bale'uwa 'oinega daumwala waloba? Geya hene. Ma hesi yahegwaegomi nata 'aleha ta wataha 'oimiya silatu. 52 Tutaina bewa 'oidiyega ma tuta sinaonaoma 'oidiya nata susu 'alodiya wataha silatu. Susuwedi 'alodiya 'eguma gidemusa tomota 'adi baibaiwa nima, nata 'alodiyega siteto sihe'upwa siteluwa 'oidiya. 53 Ma wete 'eguma tama natuna loheyana 'oina 'i'aleha, nata wete natunaina tamana 'oina 'ilo'aleha. Gidemusa wete sina 'leguma 'ilo'aleha natuna mewahinena 'oina, nata wete tauna sinana 'ilo'aleha. Ma wete 'eguma wahine 'i'aleha lawana mewahinena 'oina, nata lawanaina 'oina 'ihe'upwa hila."

Cila'ilala 'adi sanapu weyahina
(Madiu 16:2-3; 5:25-26)

54 Ma Yesu wete tomotaedi 'oidiya 'igwaeya, "Tutaina 'eguma wa'ita bolimana yaloha dubadubana sihanehanema, wanuwatuhuya 'abehega nata 'idohi, beno moisa. 55 Ma 'eguma tupwa yalasi 'oinega yaumai 'itowatowama, beno 'oinega wasanapu pwaiya 'abehega tuta 'i'iuna ma hala 'ihapwesa.

56 Moisa 'omi bale'u 'adi 'ila'ilalao wasanapu pwaidiya, ma hesi Yehoba 'ina 'ila'ilalao geya wasanapudi tuta hauhauna nage weyahina. Beno 'imi 'abo.

57 "Ma to'aha lamuna ta geya wahesinuwa bwaibwaina ma 'eda dumwalunega watauya?

58 "Ma 'eguma 'a 'aleha 'inaoma ma 'itoego 'abehega 'iheyatalaego, 'ilobwainegowa ma tutaina 'edai wataautaya 'utoho ma galanaina 'upaihowa pwaiya 'u'abihedumwalu, ma 'oinega sahena 'a toheyatalaina 'itoetoego tololina 'oina, tabu ma tololinaina tolo'alehao 'iloinaedi ma deliya silagugo. 59 Ma yahegwaego hesi sahena wete 'ulatulatu ma 'ana siga 'a buki mabwaiyana 'uhemaisa hegumwalidi!"

Nuwabui

13 ¹Tutaina 'oina tupwadi loheloheya sinaoma ma Yesu 'oina sihe'ote'otetela meGalili weyahidi, sigwaeya, "Bada, meGalili tupwadi sipwaopwaoli Yehoba 'oina, ma Pailato 'ina tolo'alehao 'iloinaediya ta tomotaedi silohe'amasiya."

²Coinega Yesu 'ihewaediya, "Ma wanuwatuhu 'abehega taudi mumugadi galana ma 'iyadiyao geya galadi, 'oinega silohe'amasiya, 'awa? Geya! MeGalili mabwaiyadi topui tuwa gide.

3 "Ma 'omi wete 'abwa wa'amasa gide tuwa taudi, 'eguma mumugami galadiyedi 'oidiyega geya wanuwabui.

4 "Ma taudi meSailoma site 'eitiniyedi tutaina hada madouna 'ibe'uwa ta 'ilohe'amasidiya, togidega 'imi nuwatuhu 'abehega taudi mumugadi gala hedadena meYelusalema mabwaiyadi 'oidiyega, ta 'oinega hesilaeina silobeya? 5 Geya hene! Ma hesi 'omi 'abwa 'eguma mumugami 'oidiyega geya wanuwabui, 'abwa wa'amasa site 'eitiniyedi gidemusa."

Caiweina geya huwainamo

6 Ma muliyetega 'aigeda wete gwae hegehegedi 'i'ebwaediya 'igwae, "Caigeda loheya 'ina tanoha 'aiwe 'i'umeya gide damaya*. Ma tuta baibaiwana 'inaonaoma 'aiweina ma huwaina sabi bayoina, ta geya 'aigeda tuta huwaina 'ida lobeya. 7 Coinega 'ina tanohina 'ana to'itayahina 'ihegwaeya, 'igwae, 'Cusanapu pwaiya 'abehega bolime 'etoi 'oidiya yahilahilama 'ebwa damayaina huwaina sabi bayoina, ma huwaina geya 'aigeda yaloba toho. Bewa tuwa 'ugoha yahule, weyahina bale'u bwebwe'ana 'imudamudali.' 8 Ma to'itayahinaina 'ina bada 'ihegwaeya, 'igwae, 'Bada yo, tuwa! Sahena yagohagoha yahule, ma hesi 'ina gala yaloba ma gawala 'oina yalagu, hali bolime 'oina ta'ita, 9 ma 'eguma 'ihuwa, tuwa 'itotoholo, ta 'eguma geya huwainamo, 'oinega 'ugoha yahule.' "

Sabatiya Yesu wahine 'i'abihe bwebwe'aneya

10 Caigeda Sabati 'oina hada tapwalolo 'oina 'iluhuwa ma 'ihehe'ita. 11 Ta 'aigeda wahine 'imiyamiya, ma bolime 'eitini 'alodiya hi'ahi'a 'oina 'imiyamiya, 'oinega 'ilolohala, ma 'ina tauya tuwa 'ihahatulutuluha, ta geya sowasowahina 'isapaila ma 'itauya dumwalu. 12 Ma tutaina Yesu wahineina 'i'iteya ta 'ibwauweya, "Wahine 'unaoma." Cinaoma ta 'ihegwaeya, "Caihale, 'a lohala 'oinega yalihasigo." 13 Coinega nimana 'ilaguya wahineina 'oina, ma 'isapaila ta Yehoba 'ihepwatuweya.

14 Nage 'oina hada tapwaloloina 'ana to'itayahina Yesu 'ina paihowa 'i'iteya, ta 'igamwasowala weyahina Sabatiya lohala 'i'abihe bwebwe'aneya, 'oinega loheyaina boda 'oidiya 'ihepwaila, 'igwaeya, "Cada loina tasanasasanapu 'abehega sabwelo sikisi 'oidiya 'ida paihowao tapaihowadi. Bewa geya 'ana 'ita bwebwe'ana ma Sabatiya tololahao si'ewedima ma 'adi lohalao ta'abihe bwebwe'anedi."

15 Ma Yesu 'ihesagoha pwaiya, ta mabwaiyadi 'oidiya 'igwaeya, "Cabo'aboimiu, weyahina 'omi mumugami Sabati 'aigeda 'aigeda 'oidiya 'imi hebaiyao mabwaiyadi 'adi 'ali 'oidiyega walihasidi, ma silatulatu 'atamana we'aha sabi numa. 16 Ma togidega wahineina wanuwatuhuya 'abehega geya sowasowahina ma 'ana mwau 'oinega yalihasi ma 'abihetena 'iloba, gidemusa 'imi hebahebaiyawedi. Weyahina wahine

bewa Ebalahamo 'ina boda 'aigeda, ma hesi Seitani bolime 'eitini 'oidiya 'i'abiyahiya."

¹⁷Yesu 'ina gwae bewa 'oinega tolomugiyedi 'i'abihedeba mwadinediya, ma hesi tomota baibaiwa hedada siyaliyaya madouna Yesu 'ina paihowa waiwadi weyahidi.

Yesu 'igwae hegehegedi Yehoba 'ina hetoloina weyahina
(Madiu 13:31-33; Maki 4:30-32)

¹⁸Coinega bodaedi 'oidiya wete 'igwaeya, "Togidega Yehoba 'ina hetoloina ya'abihe'asilala 'ese 'oimiya. Nuwana bewa gide 'aigeda 'aiwe 'oinega yagwae hegehegedi. ¹⁹Loheya 'aigeda seyala* patuna 'i'eweya, ma 'atamana 'ibeguliya, ma 'ibwala ta 'ihemadouwa, ma muliyetega bwasumo sinaoma ma 'idi nehwa lahanao 'oidiya si'abidiya."

²⁰Coinega wete 'ihegwae hilediya, 'igwae, "To gwae hegehegediyega ya'abihe 'asilala 'ese ma 'oinega Yehoba 'ina hetoloina wasanapu?

²¹Nuwana bewa gide: Wahine 'aigeda pwalawa 'ana 'ebe'abi heseseha 'i'iuna tuwa 'i'eweya, ma pwalawa madouna mahetena 'ihewbeliyeya, 'oinega pwalawa 'iseseha."

Cahwa 'eda 'i'iuna
(Madiu 7:13-14, 21-23)

²²Tutaina Yesu 'itautau Yelusalema, ma 'edai tupwana 'asa madoudi ta 'i'iudi 'oidiya 'ilatuwa, ma 'oidiya 'ihehe'ita ta 'iloguguya. ²³Coinega 'aigeda loheya Yesu 'ihesilaleya, 'igwae, "Bada, togidega? Nata tomota hisahisadimo 'abihetena siloba, 'awa?" Ma Yesu 'igwaeya, ²⁴"Cehe gide, ma hesi watoho waiwai ma waluhu 'ahwa'edaina 'i'iuna 'oinega. Weyahina baibaiwadi sitoho ma 'abhegaa siluhu, ma si'aipate 'asaya.

²⁵Ma 'abwa wete toni hadaina 'ahwa'eda 'igudu, ma 'omi 'atamana watotoholo, ma 'ahwa'edaina 'oina wa'etunatuna, ma wa'ahwanoi, wagwae, 'Bada, 'ahwa'eda 'uso'e ma 'aluhuwa.' Ma nata badaina 'enami 'ihemaisa ma 'oimiya 'igwae, 'Ta'ehega wanaoma? Geya yasanapugomi.'

²⁶Ma 'oinega 'omi wahemaisa ma wagwae, 'Tauma mwalo mahetemwao ta'aiya, tanumanuma, ma wete 'ima 'asa 'uhehe'ita.' ²⁷Ma 'oinega nata Badaina 'ihewaegomi ma 'igwae, 'Moisa, geya yasanapugomi. Ta'ehega watauyama? Wahila ma sahena waluhuluhuma, weyahina 'omi togala.'

²⁸Ma 'oinega 'abwa 'eguma Ebalahamo ta Aisake ta Yakobo ma wete palopitao mabwaiyadi mahetediyao wa'itadi Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina simiyamiya, ma 'omi ma'imi dou ta ma'imi hesala'i'ita tutaina 'oina, 'eguma 'atamana wamiyamiya. ²⁹Ma tupwa mabwaiyana 'oidiyega tomota sinaoma, ma 'idi 'ebemiya bwebwe'adi si'ewadi Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina. ³⁰Ma 'eguma taiyawedi bewa tuwa sinugenugeta 'abwa simuliya, ma taiyawedi taudi bewa tuwa simulimuliya 'abwa sinugeta."

Yesu 'ina nuwagala Yelusalema weyahina
(Madiu 23:37-39)

³¹ Tuta nage 'oina tupwadi Palisiyo sinaoma ma Yesu sihegwaeya, sigwae, "Bewa tuwa 'ulomwayamwayau ma 'udena, tabu ma Helodi 'ilohel'amasigo!"

³² Coinega Yesu 'oidiya 'igwaeya, "Watauya ma bosasaina wahegwaes 'abehega bewa tuwa hi'ahi'a tomota 'oidiyega yaaulaula hapwesedi, tolohalao ya'abi'abi hebwebwe'anedi, ma wete gona gidemusa, ma 'i'adale 'igu paihowa mabwaiyana yalosalohi.

³³ "Ma taugu 'abwa yatautau Yelusalema, nata ta gona ta hedabaha yalatu, ma nobwa ya'amasa, weyahina palopitao mabwaiyama 'ima 'ebe'amasa Yelusalema." Coinega Yesu nuwana 'igala ta Yelusalema weyahina 'idouwa, 'igwae, ³⁴ "Yelusalema he, togidega ma palopitao 'ulohelohe 'amasidi, ma wete Yehoba 'ina tohalewasao dimwega 'u'ahu'ahu yamatedi? Tuta mabwaiyana nuwanuwagu ma 'ino tomotaedi yabwau 'autedima gide 'am'am natunao papenega 'i'ahuyahidiya, ma hesi silogwahategauwa! ³⁵ Coinega Yehoba 'i'iunamo ma 'i'ebesinego, ma yaegwaego 'abehega sahena wete 'u'ital'ita hilegau ma 'ana siga 'ino tomotaedi sitagwala 'oiguwa ma sigwae, 'Tauna Yehoba saninega 'inaonaoma tahepwatuwe.'

Sabati 'ana loina

14 ¹ Sabati 'aigeda 'oina Yesu 'itauya sabi 'ai Palisi 'idi boda 'aigeda 'ina hada. Hadaina 'oina 'iluhuwa ma boda si'e'ebubu, ² weyahina tupwaina 'oina 'aigeda tolohalo 'imiyamiya, wahina mabwaiyana si'eloseseha. ³ Coinega Yesu tolohalaina weyahina 'ihesilala loina 'ana tosanapuwao ta Palisiyo 'oidiya, 'igwaeya, "Togidega? Wanuweya 'abehega bwebwe'ana 'eguma tolohalo sabwelo Sabati 'oina ta'abihe bwebwe'ane, bo geya?" ⁴ Ta 'ina gwae geya sihemaisa, ma muliyetega Yesu tolohalaina nimana 'i'abiya, ma 'ana lohala 'i'abihe bwebwe'aneyea. Eeta 'ihewaseya ta 'itauya 'ina 'asa. ⁵ Coinega 'ihegwaediya, 'igwae, "Ceguma taiyewedi 'omi ma'imi hebaiyao gide 'ase bo bulumakau, ma 'aigeda hebaiina sabwelo Sabatiya 'ibe'u gaula 'oina, togidega, 'ana lobwaina ma walisi hanehe?" ⁶ Ma taudi tuwa geya 'idi hemaisamo.

Sahena 'ebemiya bwebwe'ana wahehesinuwedi

⁷ Caiina 'alona Yesu loheloheya 'i'itediya, taudi nuwanuwadi ma 'ebemiya bwebwe'ana 'oidiya simiyatoi, 'oinega 'aigeda gwae hegehegedi 'i'ebwaediya, 'igwae, ⁸ "Ceguma taiya 'ina hada 'ibwauwego hai guyaina weyahina, sahena tohai 'ina 'ebeulega 'umiyatoi, weyahina 'eguma loheya 'aigeda sanina madouna 'inaoma, ⁹ beno guyai taniwigana

'ihegwaego ma 'utauya papaliya, ma 'ino 'ebemiyaina 'oina loheya hauhaunaina 'imiyatoi. Ma 'owa nata ma'ino debamwadina papaliya 'uhila. ¹⁰Coinega 'eguma sibwauwego ma 'uluhuluhu 'oidiya, 'ebemiyaina papaliya 'uhesinuwane ma 'oina 'umiyatoi, ma 'oinega tutaina 'eguma guyai toniwagana 'inaoma ma 'il'itago, nata 'oiwuwa 'igwae, 'Ciyagu, 'umiyalaga gamwagamwana,' ta 'inega 'ulaga ma'ino yaliyaya ma wete 'a hepwatu loheloheya matadiya. ¹¹Bewa 'inega tasanapu 'abehega taiya tauna 'il'abilagasi, 'abwa 'isulu; ma 'eguma taiya tauna 'ilagusuluhe, nata 'ihane."

¹²Coinega Yesu Palisiina 'ibwauweya ma 'oina 'igwaeya, "Ceguma 'e'ahai 'upaihowe, sahena 'iyamwao bo tasimwao, bo 'ino boda bo towasawaso 'ubwaubwauwedi 'ai nina 'oina, weyahina taudi 'abwa sibwauwego sabi hemaisa 'oiwuwa. ¹³Ma hesi 'eguma 'e'ahaiina 'upaihowa, taudi wewelohedi ta peupeudi ta tohe'au'au ta wete tomatagibugibu 'ubwauwedi, ¹⁴ma 'inega 'ahwa bwebwe'ana moisa 'uloba, weyahina bewa taudi geya sowasowahidi ma 'ino helauina sihemaisa. Ma hesi Yehoba 'inega 'a maisa 'uloba, tutaina 'eguma tobwebwe'adi 'amasega 'il'abihe toholodi."

Bada 'aigeda 'ai madouna 'ipaihowe (Madiu 22:1-10)

¹⁵Ta ba'idanao si'ai'ai, ma 'aigeda 'oidiyega gwae bewa 'ihesagoheya, ta Yesu 'ihegwaeya, 'igwae, "Cehe gide! Ceguma taiyewed silsruhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina ma si'ai, siyalivaya madouna."

¹⁶Coinega Yesu loheyaina 'ina gwae 'ihemaiseya, 'igwae, "Caigeda loheya 'e'ahai madouna 'ipaihowe ma tomota baibaiwadi 'ibwauwediya. ¹⁷Ma 'e'ahaiina 'ipaihowa pwaiya, ta 'ina hewali 'ihewasaeya tomotaedi 'oidiya ma 'ihegwaediya, 'Ce'ahai sipaihowa pwaiya, 'inega wanaoma tatauya ma wa'ai.'

¹⁸"Ma mabwaiyadi geya nuwadi, 'inega hali gwae ma hali gwae si'ebwaeya. Caigeda 'igwaeya, 'Tanoha hauhauna yagimwane pwaiya, 'inega nuwana yatautau ma yahabo'ene. Ma yauwedo madouna, ma hesi geya'abwa yanaonaowa.' ¹⁹Ma 'aigeda wete 'igwaeya, 'Yauwedo madouna, nuwana taugu wete geya'abwa yanaonaowa, weyahina bulumakau nimaluwaluwa ta wete 'ebegesoha* nima'ai'aigeda yagimwane pwaidiya, 'inega yatautauya ma 'abehega beno bulumakau 'eluwa yahepahowu tohodi 'ebegesoha 'aigeda silisi bwaibwaini bo geya.' ²⁰Ma wete 'aigeda 'igwaeya, 'Taugu hauhauna yahaiya, 'inega nata geya'abwa yanaonaowa.'

²¹"Eeta hewaliina 'ihila ma 'ina badaina 'oina 'ihewpaila, 'igwaeya, 'Mabwaiyadi genuwadi.' Ma toni hadaina 'igamwasowala, 'inega 'ina hewaliina 'oina 'igwaeya, 'Cutauya mwayamwayau gogo madoudi 'adi

'edao mabwaiyadi 'oidiya, ma 'eguma hisa tomota 'ulobediya, bwagana nanaewana bo belubeluina bo matagibugibuna bo peupeuna, tuwa mabwaiyadi 'utoedima si'ai.'

22 "Ma hewaliina 'ipaihoweya gide, ma muliyetega 'inaoma ta 'igwaeya, 'Bada yo, tomotaedi yatoedima, ma hesi 'ino hadaina geya silohemaha.'

23 Ta badaina wete 'igwaeya, 'Ceda mabwaiyadi 'oidiya 'utauya, ma tomota 'uhegwaedi ma sinaoma, ma 'igu hada silohemaha. 24 Ta hesi tomotaedi yatoe nugetediya sahena 'aigeda 'oidiyega 'aguina 'ilolotoho.' "

Togidega Yesu 'ana muliya

(Madiu 10:38-39)

25 Ma boda madouna mahetenao sitautauya, ma 'oinega Yesu 'i'itahila, ta bodaedi 'ihewaediya, 26 "Taiya 'eguma nuwanuwana ma 'imuliyegau, nugeta 'ihamwegau moisa ma tamana ta sinana ta mwanena ta natunao ta tasinao ta nuhunao, ma wete tauna tuwa weyahina 'ilogwahatedi.

Ma 'eguma geya, tauna geya 'agu tomuliya. 27 Ma 'eguma taiya yawasina geya 'itagwale ma 'i'amasa kelose 'oina gide taugu, tauna geya sowasowahina ma 'imuliyegau.

28 Gide tuwa 'eguma taiya nuwanuwana ma hada madouna 'i'abi, nugeta ginaula mabwaiyadi 'i'atububudi hadaina weyahina, 29 tabu ma logidimo 'ihetoholodi ma geya hada mabwaiyana 'ilosalohi. Bewa 'oinega nata tomota si'ita ta loheyaina silituyane. 30 Ma sigwae, 'Loheya bewa gide waiwaina ma logidi 'ihetoholodiya ta geya hadaina mabwaiyana 'i'abi.'

31 Ta wete 'eguma 'aigeda kini ma'ina tolo'alehao teni tausani sitautauya sabi lo'aleha wete hali kini ma'ina bodao tuweniti tausani 'oidiya, togidega kini nata 'inuwatuhu 'esa? Nuwana nugeta 'imiyatoi ta 'inuwatuhu ma 'abehega sowasowahidi sihewaiwai 'adi 'alehaowedi 'oidiya, bo geya? 32 Ma 'eguma geya, 'ina tohalewasao 'ihewasaedi ma sipilibodedi, 'eguma hali kiniina ma'ina bodao 'abwa bwagabwaga simiyamiya, ma 'oinega mahetediyao sihewaegwae daumwala weyahina."

33 Coinega Yesu 'ina hemataluwa 'ilosalohiya, ma 'oidiya 'igwae, "Bewa gide wete 'agu muliya 'ana 'eda. Ceguma taiya 'owa nuwanuwau ma 'umuliyegau, nugeta 'ino 'ebeloina mabwaiyana 'u'ebesinedi.

Hola ginaula bwebwe'ana

(Madiu 5:13; Maki 9:50)

34 "Hola ginaula bwebwe'ana. Ma 'eguma 'ana 'amna 'igumwala, geya sowasowahina ma 'i'amna hila. 35 Geya wete 'ilobwalobwaine ma bale'u 'i'abihe bwebwe'ane, ma hesi talogwahateyamo.

"Ceguma matenami gwae bewa wahesagohe."

Sipi 'wada'wadaleleina gwae hegehegedina
(Madiu 18:12-14)

15 ¹Caigeda tutu takesi 'ana to'ewao ma hali togala tupwadi wete sinaoma Yesu sabi hesagohina. ²Coinega Palisiyao ta loina 'ana tohe'itao silomugiyeya, sigwae, "Loheya bewa togalao 'i'ahwa 'iya'iyanaguediya ma wete mahetenao si'ai'ai." ³Ta 'idi gwaeina Yesu 'ihemaiseya gwae hegehegediyega, 'igwae, ⁴"Togidega 'eguma 'aigeda 'oimiyega 'ina sipi 'adi baibaiwa handeledi, ma 'aigeda 'i'wadalele, sowasowahina ma nainiti naeniyedi pwatula 'i'ebesinedi ma sipiina 'wada'wadalelena 'i'ebese 'ana siga 'iloba. ⁵Ma 'eguma 'iloba nata ma'in a yaliyaya 'ahalana 'ilagu ma 'ihila 'asai, ⁶ma 'oinega 'iyanao 'ibwau he'autedima ma 'ihewaedi, 'igwae, 'Sipiina 'wada'wadalelena yaloba pwaiya, 'oinega weyahina tayaliyaya.' ⁷Coinega gide wete 'eguma 'aigeda togala 'inuwabui, megalewa aneloseyao weyahina siyaliyaya madouna, ma hesi tobwebwe'adi site nainti naeniyedi weyahidi 'idi yaliyaya 'i'iuna.

Kina 'wada'wadalelena 'ana gwae hegehegedi

⁸"Gide wete 'eguma wahine 'ina kina 'adi baibaiwa nima bwaubwau, ma 'aigeda 'ihe'wadaleleya, 'oinega to'aha 'ida paihowa ma kinaina 'iloba? Nuwana mayale 'igabu, ma hada mabwaiyana 'ise'ili ma 'ibesa bwaibwaina 'ana siga 'iloba. ⁹Ma 'eguma 'iloba, nata 'iyanao 'ibwau 'autedima ma 'oidiya 'igwae, 'Cigu kinaina yahe'waihiya yaloba pwaiya, 'oinega weyahina tayaliyaya?' ¹⁰Gide wete 'eguma 'aigeda togala 'inuwabui, nata Yehoba 'ina aneloseyao weyahina siyaliyaya madouna."

Caigeda bada natuna 'ihe'waihiya

¹¹Ma Yesu wete 'igwae hegehegediya, 'igwae, "Caigeda bada natunao loheyadi 'eluwa ba'idanao simiyamiya, ¹²ta 'alomaua tamana 'ihewaeyya, 'igwae, 'Tamagu, nuwanuwagu ma bewa tuwa 'agu heguyayi 'u'ebwaegau.' Coinega bada 'ina tobwatobwa mabwaiyana 'ihewaseya ma 'ina baweyao 'i'itayahidi. ¹³Sabwelo tupwana sigumwala, ma 'alomaua 'ina tobwatobwa 'ihewaseya, ma 'ana maiisa mane* 'i'eweya, ma tupwaina 'i'ebesineya, ta tupwa bwaga hedada 'oina 'itauya, ma nobwa yaliyaya bwagabwaga 'oinega 'ina mane 'ilohegumwalidiya.

¹⁴"Cina mane mabwaiyana 'igumwala ta nimenimenamo 'imiyamiya, ma tutu nage 'oina gomale madouna tupwaina 'oina 'ilatuwa. ¹⁵Coinega loheyaina 'ina paihowa 'i'ebesa, ta 'aigeda 'asa 'ana bada 'ilobeya, ta 'ihewaseya ma 'ina baweyao 'i'itayahidi. ¹⁶Ta loheyaina nuwanuwana ma bawé 'adiyega 'i'ai, weyahina geaya 'anamo. ¹⁷Tuta nage 'oina nuwana 'isabwalena, ma 'iboinamo 'oina 'igwae, 'Moisa, tamagu

'ina topaihowao 'adi 'e'ahai madouna, ma taugu 'ebwa tuwa gomale 'ihunuhunugau. ¹⁸ Coinega yatoholo ma yatauya tamagu 'oina yagwae, "Tamagu, yagala pwaiya Yehoba 'oina, ma wete 'owa 'oiuwa. ¹⁹ Ta geya 'ilobwainegau ma 'u'ahwa natuwegau, ma hesi 'u'ahwa topaihowegau." ,

²⁰ "Bewa gide 'inuwanuwatuwu 'esa, ta 'oinega 'itoholowa ma tamana weyahina 'itauya, ma bwagebwagega tamana l'iiteyama 'itauteuyama, 'oinega ma'ina 'atemuyamuya 'ipili 'oina, ma 'i'atusapwaliya, ta mahetena sihehedoudou.

²¹ "Eeta natunaina tamana 'ihegwaeya, 'igwae, 'Tamagu, yagala pwaiya Yehoba 'oina ma wete 'owa 'oiuwa, 'oinega geya 'ilobwainegau ma 'u'ahwa natunegau." ²² Ma hesi tamana 'ina hewaliyao 'ibwauwediya ma 'oidiya 'igwaeya, 'Walomwayamwayau ma 'wama bwebwe'ana wa'eweyama ma natugu wahe'ote, ma wete 'ana nipuna wa'eweyama ma nimana walagu, ma 'ana butu 'ahena walagu, ²³ ma muliyetega watauya ma bulumakau yauyaubona ta momonana wahunuyama, ma 'e'ahai madouna tapaihowa, ma 'oinega ma'ida yaliyaya tauna mahetedai ta'ai. ²⁴ Weyahina natugu bewa mwalo l'i'amasa, ta nige mayawasina taloba hileya.' Coinega sihegaina ma siguyai ma'idi yaliyaya.

²⁵ "Ma hesi natuna tautuwa 'abwa tanoha 'ipaipaihowa. Cina paihowa 'igumwala, ma tutaina 'asa deina 'ilatulatu, lahusa ma selo 'ihesagohediy. ²⁶ Coinega 'aigeda 'idi hewali 'ibwauweya ma 'ihesilaley, 'igwae, 'To'aha lamuna 'oinega siyaliyaliyaya?' ²⁷ Ma hewaliina 'igwaeya, 'Tasiu 'ihila pwaima ta tamana bulumakau yauyaubona ta momonana 'ihunuya, ma mahetemai 'ayaliyaliyaya, weyahina natunaina ma'ina bwebwe'ana 'iloba hileya.' ²⁸ Gwae bewa 'ihesagoheya ta 'igamwasowala madouna, ta genuwana ma hadai 'iluhu.

"Coinega tamana 'ilatuma ma natuna tautuwana 'ihegwaeya 'abehega mahetena siluhu hadai. ²⁹ Ma hesi loheyaina 'ilogwahata, weyahina 'igamwasowala hedada, ma tamana 'oina 'igwaeya, 'Tamagu, hisa bolime 'oidiya weyahiu yapaipaihowa ma 'ino heyowana mabwaiyana yapaihowediy, ma geya 'aigeda tuta 'uda helauwegauwa. Geya 'aigeda wete hebai 'u'ebwaegau ma ma'iyagwao 'a'ai hegogona ma 'ayaliyaya. Geya hene! ³⁰ Ma natuina bewa 'ino tobwatobwa mabwaiyana 'imudaliya tosogalao 'oidiya, ma to'aha weyahina 'uhelauweya, ma bulumakau yauyaubona ta momonana 'uhunuya weyahina?"

³¹ "Ta 'oinega badaina natuna 'oina 'igwaeya, 'Natugu, 'usanapuya 'abehega 'owa tuta mabwaiyana deiguwa 'umiyamiya, ma to'aha gide 'igu 'ebeloinao, mabwaiyana nimauwa simiyamiya, ³² ma hesi tasiu bewa l'i'amasa, ta bewa tuwa mayawasina taloba hileya, 'oinega 'ilobwainegita ma mahetedai tayaliyaya." "

Tetela bewa 'oinega Yesu Palisiyao ma loinna 'ana tohe'itao 'igwae hegehegediyediya.

Caigeda to'itayahina galana

16 ¹Wete Yesu gxae hegehegedi 'aigeda 'ana tomuliyo
 'i'ebwaediya, 'igwae, "Loheya towasawasa ma'ina topaihowa,
 tauna 'ina wasawasa 'ana to'itayahina, ta 'aigeda tuta 'oina tupwadi
 lohelohuya wasa si'eweyama towasawasaina 'oina, sigwaeya, 'Bada,
 'ino topaihowaina 'ino tobwatobwa 'ihehepaipaisiyedi.' ²Coinega,
 towasawasaina 'ina topaihowaina 'ibwauweyama, ma 'ihewaeya,
 'igwae, "Hepwaila galadi weyahiu yahesagoheya 'oinega bewa tuwa 'igu
 tobwatobwa 'adi pepao 'u'ebwae hilegau, ma 'oiguwega 'ulatu."

³"Coinega topaihowaina 'inuwatuhuwa ta 'igwae, 'Togidega nata
 yapaihowa 'esa, weyahina 'igu badaina 'ilogwahategauwa? Geya
 sowasowahina ma yatanoha paihowa, ma wete debamwadina 'eguma
 yatautauya tomota 'oidiya, 'e'ahai weyahina yalo'ahwa'ahwanoi.'

⁴Cinuwanuwatuhu ma 'aigeda 'eda 'inuwalobeya, 'igwaeya, 'Cehe,
 bewa gide yapaihowa 'ese ma 'oinega 'iyagwao baibaiwadi yalobadi,
 'eguma paihowa bewa 'oinega yalatu.' ⁵Eeta 'ina badaina 'ina tobukiyao
 'ibwauwediya, ma 'aigeda 'aigeda 'oidiya 'ihesilala.

Loheya nugenugetaina 'oina 'ihesilala, 'igwaeya, 'Hisa 'a buki
 'igu badaina 'oina?' ⁶Ma 'igwaeya, 'Holowa 'adi baibaiwa handeledi
 yabukidiya.' Coinega topaihowaina 'igwaeya, 'Pepa bewa 'oina 'a
 bukiyedi 'uleledi ma pipitimo 'ulagu.' ⁷Ma 'aigeda wete 'iluhuwa ta
 'ihesilaleya, 'igwae, 'Ma 'owa hisa 'a buki?' Ta 'igwaeya, 'Ce'ahai 'adi
 baibaiwa handeledi yabukidiya.' Coinega tauna wete 'igwaeya, 'Pepa
 bewa 'oina 'a bukiina 'ulele ma 'eitimo 'ulagu.' Ma mabwaiyadi gide 'adi
 bukiyedi silagu suluhediya.

⁸"Coinega 'ina badaina 'ina paihowa bewa wasana 'ihesagoheya,
 ma 'ihewatuweya, weyahina mebale'u sihewaiwai 'idi wasawasa 'ana
 paihowa 'oina, ma hesi Yehoba 'ina bodoa geya sihewaiwai 'idi paihowao
 'asilala weyahina."

⁹Ta Yesu wete 'ihewaediya, "Bale'u wasawasao galadi, ma
 'eguma wasawasaedi 'oidiyega 'iyamiyo wahelauwedi, 'abwa taudi
 sihaesotegomi 'ebemiya hatayaina 'oina, tutaina wasawasaedi sigumwala.

¹⁰"Weyahina 'eguma taiya ginaula 'i'iuna 'oina 'ihematamatana, wete
 ginaula madoudi 'oidiya 'ihematamatana. Ma 'eguma 'i'iudi 'oidiya 'i'abo
 wete ginaula madoudi 'oidiya 'i'abo. ¹¹Comi wete, 'eguma geya bale'u
 wasawasao weyahidi wapaihowa bwaibwaini, nata Yehoba geya'abwa
 wete wasawasa moisa 'i'ebwa'ebwaegomi. ¹²Ma 'eguma 'iyamiyo 'idi
 wasawasa weyahidi geya wapaihowa bwaibwaini, gesowana wete Yehoba
 'imi wasawasaina 'i'ebwaegomi.

¹³"Coinega topaihowa geya sowasowahina ma 'ihetopaihowa bada
 'eluwa 'oidiya, ma 'aigeda 'iguipaile ma hesi 'aigedamo weyahina

'ipaihowa, ma 'oinega 'aigeda 'i'ahwa bwebwe'ane ma 'aigeda 'i'ahwa galagalae. Coinega geya sowasowahina ma Yehoba 'ina paihowa ma wasawasa bale'uwa ta'abiluwedi."

Palisiyao mumugadi

(Madiu 11:12-13; 5:31-32; Maki 10:11-12)

¹⁴ Saugaina Palisiyao gwaeina sihesagoheya ta Yesu silotuyaneya, weyahina taudi mane nuwanuwadi madouna. ¹⁵ Coinega Yesu Palisiyaowedi 'oidiya 'igwaeya, "Comi wanuwatuhuya 'abehega mumugami bwebwe'ana tomota matadiya, ma hesi galana mabwaiyana 'atemiya Yehoba 'isanasanapudi, weyahina ginaulaedi tomota nuwadi si'eweya, Yehoba 'ilogwahatediya. ¹⁶ Moisa tuwa, Mosese ma palopitao 'idi loinao 'oimiya simiyamiya 'ana siga Yoni to'abihebabitaiso 'inaoma, ma tutu nage 'oinega 'ana siga nige tetela bwebwe'ana Yehoba 'ina loina weyahina 'abwa 'ahehepwailedi, ma 'ebeloinaina weyahina tomota baibaiwadi ma'idi waiwai sitohotoho ma siluhuluhu. ¹⁷ Galewa ma bale'u 'idi sawala sowasowahina, ma hesi Mosese 'ina loinao bwagana 'i'iu sehenina, geya'abwa sigumwagumwala."

¹⁸ Ma Yesu wete 'oidiya 'igwaeya, "Ceguma taiya loheya mwanena 'isa'ile ma 'ihibalala hali wahine 'oina, tauna 'ipui pwaiya, ma wete 'eguma wahine sa'isa'ilina 'ihaihila hali loheya 'oina, loheyaina tauna wete 'ipui pwaiya."

Towasawasa 'aigeda ma Lasalo

¹⁹ Ma Yesu wete 'ihewaediya, 'igwae, "Caigeda tuta 'oina towasawasa 'aigeda ma Lasalo simiyamiya. Towasawasaina 'ana 'ale'owao 'ausala hedadedi ma wete 'anaao mabwaiyadi bwebwe'adi, 'oinega sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya ma'ina yaliyaya. ²⁰ Ma Lasalo wewelohena ma lobwe'abwe'aina, 'oinega Lasaloina towasawasaina hada 'ahwa'eda 'oina 'imiyamiya, ²¹ ma 'abehega towasawasaina 'ana mugumuguna 'oinega 'ida 'ai. Ma Lasaloina bwe'anaao tuta baibaiwana 'edewa siyamoyamosidi. ²² Ma tutaina Lasalo 'i'amasa aneloseyao sitoeya ta Ebalahamo deina silaguya tobwebwe'ana 'idi tupwa. Ma muliyetega wete towasawasaina 'i'amasa ma sigaliheya, ²³ ma tauna ma'ina muya madouna to'amasa 'idi tupwa 'oinega 'i'ita haneya, ta Lasalo 'i'iteya Ebalahamo ba'idana simiyamiya. ²⁴ Coinega 'ibwau madouna ma 'igwaeya, 'Tamagu yo! Cuda 'atemuyemuyegau ma Lasalo 'uhewasaeyama ma we'aha gogaina nimanega memenagu 'i'abihegogai, weyahina tuta bewa yamuyamuya madouna 'aiwe 'ala'alata 'oina.'

²⁵ "Ma Ebalahamo 'ihewaeya, 'igwae, 'Natugu, 'usanapuya 'abehega mwalo yawasiu mabwaiyana yaliyayamo, ma hesi Lasalo geya 'aigeda 'ebeyaliyaya 'iloba. Coinega bewa tutaina tauna ma'ina yaliyaya, ma

'owa 'umuyamuya. ²⁶Ma wete 'uda sanapu 'abehega gamwagamwanida sa'ala madouna 'imiyamiya, 'iwatahigita, 'oinega geya sowasowahina ma bewa 'oinega 'ahabalawa 'oimiya. Comi wete, geya sowasowahimi ma wahabalama 'oima.'

²⁷"Towasawasaina 'igwaeya, 'Ee bwebwe'ana, ma benomo nuwanuwagu ma Lasalo 'uhewasae 'igu bodao 'oidiya, ²⁸ma tasigwao site nima 'ida hemataluwedi, tabu ma taudi wete sinaoma muya 'ina tupwa bewa 'oina.' ²⁹Coinega Ebalahamo loheyaina 'ihegwaeya, 'igwae, 'Tasimwaowedi 'adi tohenuwalagu simiyamiya, taudi beno Mosese ta palopitao 'idi gwaeyedi Buki He'asisi 'oina. Gwaeyedi 'alona sowasowahina ma tasimwaowedi sihesagoha bwaibwaini.' ³⁰Ma hesi towasawasaina 'igwaeya, 'Tamagu, beno geya sowasowahina. Ma 'eguma taiya 'amasega 'itoholohila ma 'itauya 'oidiya, ma tauna si'ita, 'oinega sinuwabui bwaibwaini.' ³¹Ta Ebalahamo wete 'igwaeya, 'Ceguma Mosese ma palopitao 'idi gwae geya sihemisaedi, geya'abwa wete 'aigeda taiya sihehemisae, bwagana 'eguma 'aigeda to'amasa 'itoholo hila ma 'itauya 'oidiya.' "

Galana 'ana he'ita (Madiu 18:6-7; Maki 9:42)

17 ¹Coinega Yesu 'ana tomuliyao 'ihegwaediya, 'igwae, "Tomota tupwadi nata 'ebetoho baibaiwana sipaihowadi 'oimiya ma 'abehega si'abi hebe'ugomi, ma 'eguma taiyawedi taudi 'ebetohowedi sipaihowediya tuwa 'atemuyamuyaidi. ²Ma 'eguma taiya to'abi hebe'uina, 'ilobwaineya ma da'ule madouna silosipwa 'ani'ona ma ni'u dubaduba siulasuluhe, ma 'oinega sahena gwagwama sihehe'au'aunaowe.

Nuwasam weyahina

³"Coinega wa'itayahigomi, ma 'eguma tasiu 'oiuwa 'ipaihowa galagala, 'uhegwae 'ina puiina, ma 'eguma 'inuwabui 'unuwasam. ⁴Ma 'eguma tasiu 'ina sabwelo 'aigeda 'oina ta masebeni 'ipaihowa galagala 'oiuwa, ma tuta 'aigeda 'aigeda 'oina 'i'lahwa'ahwanoi 'oiuwa sabi nuwasam, 'ilobwainegowa ma mabwaiyana 'unuwasamudi."

Hemisa weyahina

⁵Eeta Yesu 'ana tohepwailaowedi sigwaeya, sigwae, "Cima hemisa 'u'abihewawai." ⁶Ma badaina 'igwaeya, "Ceguma 'imi hemisa 'ana waiwai gide seyala* patuna, sowasowahina ma 'aiwe bewa madouna 'oina wagwae, 'Cudabugo ma ni'uwa 'uboi 'u'umago,' nata 'imi gwaeina 'ihematamatane."

Topaihowao 'idi paihowa

⁷Ma wete 'oidiya 'igwaeya, "Ceguma 'aigeda taiya 'owa ma 'ino hewali, tauna togesoha bo nuwana hebai 'ana to'itayahina, ma tutaina

'eguma hewaliina 'ina pahowega 'ilatuma, geya sowasowahina ma 'uloina 'abehEGA tauna 'i'ai nugeta, ⁸ma hesi 'ugwae, 'Cagu 'u'atububu ma 'u'itayahigau ma ya'ai, ma 'inega 'owa muliyetega 'u'ai ma 'unuma.' ⁹Coinega hewaliina 'ina pahowa weyahina 'ana loyauwedo geya 'ida lobeya 'ina bada 'inega, weyahina tauna tuwa 'ina pahowa. ¹⁰Ma 'omi wete gidemusa, 'eguma tutaina ginaula mabwaiyana wapaihowadi, to'aha gide yaloinegomiya, wagwae, 'Cehe, tauma tuwa topaihowa, 'inega to'aha gidemusa 'ama loinaina gide 'apaihoweYA, beno gide 'ama lobwaina moisa.' ”

Tolepelo nima luwaluwa 'i'abihe bwebwe'anediya

¹¹Ma Yesu Yelusalema weyahina 'itauteuya ma Sameliya ta Galili gamwagamwanidiya 'ilatulatu. ¹²Ta 'aigeda 'asa 'oina 'inaoma ma tolepelo nima luwaluwa 'ilobediya, eema 'ina 'eda 'inega siha hila, ¹³ma sibwaubwau 'enadi madounega, sigwaeya, "Bada Yesu 'u'atemuyamuyaemai." ¹⁴Coinega 'ilo'itahila ma 'ihewaediya, "Watauya ma topwaoli 'oidiya wahe'itaegomi." Ma sitautauya 'edai ta 'adi lepelo 'igumwala, ¹⁵ma 'aigeda loheya 'oidiyega, tauna gwama Sameliya, 'i'iteya 'abehEGA 'ibwebwe'ana pwaiya, 'inega 'ihila ma 'enana madounega Yehoba 'ihewatuweYA, ¹⁶ma Yesu 'ahena 'ibe'u talutalubu'iya ma 'oina 'iloyaUwedowa. ¹⁷Coinega Yesu loheyaina 'ihewaeya, "Nige wate nima luwaluwa ya'abihe bwebwe'anegomiya, ma ta'eha site naeniyedi? ¹⁸Togidega geya sihilama ma Yehoba 'oina siloyaUwedo. ¹⁹Coinega 'ino hemisega 'abihetena 'ulobeya. Causala, 'utoholo ma 'utau."

Yehoba 'ina loina tuta 'inaonaoma weyahina (Madiu 24:23-28, 37-41)

²⁰Palisiyo tupwadi sinaoma ma Yesu sihesilaleya to tuta gide 'oina Yehoba 'ina loina 'ilatuma. Coinega Yesu 'idi hesilalaina 'ihemaiseya bewa gidemusa, 'igwaeya, "Geya sowasowahina ma tomota matadiya Yehoba 'ina loina 'inaonaoma si'ita. ²¹Ma wete geya sowasowahidi ma sigwae, 'Wa'ita Bewa', bo nuwana 'Nage', weyahina Yehoba 'ina loina 'oimiya 'imiya pwaiya."

²²Coinega 'ana tomuliyo 'ihewaediya, 'igwae, "Cabwa ya'ebesinegomi, ma muliyetega nuwanuwami madouna ma taugu Loheyaiguina ba'idamiu tada miyamiya sabwelo 'aigeda tuwa weyahina, ma hesi nata geya wa'ite'itegau. ²³Ma 'eguma tomota sigwae, 'Keliso nage', bo nuwana 'Bewa', nata sahena wamulimulyedi. ²⁴Weyahina saugaina 'eguma yanaonaoma, galewa 'ana 'ita gide 'asilala daisinamo, gide namala madouna 'ana 'ita.

²⁵"Ta muliyetega ma ginauledi sihapwesa, nugeta mehau bewa silogwahategau, ma 'oidiyega muya yaloba.

²⁶“Cigu hilama 'ana tuta Nowa 'ina tuta gidemusa. ²⁷Weyahina Nowa 'ina tuta si'ai'ai ma sinumanuma ma wete loheloheyadi ta wahiwahinedi sihaihai 'ana siga Nowa 'ina waga 'igeluwa, ta yagewa 'ilatuwa ta 'oinega tomota mabwaiyadi 'imutudiya. Ma taugu Loheyaiguina 'igu hilama gidemusa.

²⁸“Ma wete Lota* 'ina tuta gide, saugaina tomota mabwaiyadi si'ai'ai ma sinumanuma, ma wete sigmwagimwane ma sihehegimwane, ta wete sitanohapaihowa ma sihadahada'abi, ²⁹ta 'ana siga Lota Sodoma* 'i'ebesineya, 'oinega 'aiwe ganinisa ma da'ule yahiyahidi galewega sigubalama gide dohi, ma tomota mabwaiyadi 'ilohe'amasidiya.

³⁰“Ginauledi silatuwa 'oidiya, 'abwa wete gide tomota 'oidiya sida latu 'esa, beno tutaina taugu Loheyaiguina yahilama.

³¹“Ma sabweloina 'oina 'eguma taiya wagahata 'imiyamiya, sahena wete hada 'alona 'iluhuluhu ma 'abehega 'ilotobwatobwa. Wete 'eguma taiya tanoha 'ipaipaihowa sahena 'asa weyahina 'ipilipili.

³²“Ma hesi wanuwatuhuyahi to'aha gide 'ihapwesa Lota mwanena 'oina.

³³“Ceguma taiya tauna yawasina weyahina 'i'aipate, nata yawasinaina 'ihe'wadalele, ma 'eguma taiya yawasina 'itagwale ma 'ihe'wadalele, 'abwa 'iloba hila.

³⁴“Ma yahegwae bwaibwainigomi 'abehega hinuwainaina nage 'oina tomota 'eluwa 'ebe'eno 'aigeda 'oina si'eno, ma 'aigeda yatoe ta 'aigeda 'imiyamiya. ³⁵Wete gide wahiwahine 'eluwa si'e'ehalo, 'aigeda yatoe ta 'aigeda 'imiyamiya.” ³⁶(-)

³⁷Coinega 'ana tomuliyaowedi sihesilaleya, sigwae, “Bada, ta'eha?” Ta Yesu 'ihewaediya, “Ta'eha 'oina 'wayoha 'imiyamiya beno 'oina 'ao'ao si'eto'eto'auta.”

Hiwape 'aigeda 'ina 'ahwanoi tololina 'aigeda 'oina

18 ¹Eema 'aigeda gwae hegehegedi Yesu 'i'ebwaediya ma 'abehega sahena 'ahwanoi 'oinega siwe'awe'a. ²Bewa gidemusa 'igwaeya, “Caigeda 'asa 'oina tololina 'aigeda madouna 'imiyamiya, tauna Yehoba geysa 'ida matauteya ta wete loheloheya geysa 'ida he'asisiyediya.

³Tupwaina 'oina wete 'aigeda hiwape 'imiyamiya, ma tuta baibaiwana hiwapeina 'ilatulatu tololinaina 'oina ta 'i'ahwa'ahwanoi 'oina lema weyahina, 'igwae, ‘Bada, 'agu 'aleha 'oinega 'u'abihetegau.’

⁴“Tuta 'aigeda 'aigeda gide 'ina paihowa, ma tololinaina genuwana ma 'ileme. Ta 'aigeda tuta 'oina tololinaina 'ilowahi'wata, 'oinega 'iboinamo 'oina 'igwaeya, ‘Tuwa Yehoba geysa yamataute ta wete loheloheya geysa yada he'asisiyanediy, ⁵ma hesi hiwape bewa 'ina tauya hilahilama 'oiguwa weyahina ya'abihete 'ana 'aleha 'oinega, tabu ma 'agu wahi'wata 'ilagu hila.’”

⁶ Coinega Yesu wete 'ihegwaediya, 'igwae, "Toloinaina 'ina gwae weyahina wanuwatuhu. Tauna loheya galana ma hesi hiwape 'ilemeya. ⁷ Wete gide Yehoba 'ina tomotaiyao hehesinuwaidi nata 'ilemedi, 'eguma si'ahwanoi hilahila 'oina, sabwelo ma nihuwanu 'oidiya. ⁸ Moisa tuwa, 'ina lemaina dumwaluna nata 'ipaihowa 'oidiya.

"Ma togidega 'omi wanuwatuhu 'eseyi 'eguma saugaina taugu Loheyaiguina yahilama bale'u bewa 'oina, hisa tomota ma'idi hemisa yalobadi sitoholo pa'ala?"

Palisi ma takesi 'ana to'ewa 'idi 'ahwanoi

⁹ Tomota tupwadi sinuwatuhuya 'abehEGA taudi dumwaludi ma hali tomota geYA, 'oinega Yesu 'igwae hegehegediyediya bewa gide, ¹⁰ 'igwaeya, "Caigeda tutA 'oina loheloheya siteluwa siluhuwa Hada He'asisi 'oina sabi 'ahwanoi Yehoba 'oina. Caigeda Palisi ma 'aigeda takesi 'ana to'ewa. ¹¹ Coinega Palisiina 'itoholowa ma 'i'ahwanoiya, 'igwae, 'Yehoba yo, yaloyauwedO 'oiwu weyahina taugu geYA gide 'iyagwao mumugadi, weyahina taudi toyagaha hedade, ma 'abo'aboidi, ma lologwalidi, ma wete taugu geYA gide takesi 'ana to'ewa nage. ¹² Taugu hesi wiki 'aigeda 'aigeda sabwelo 'eluwa 'oidiya 'e'ahai 'oinega yahudihudi, ma wete 'igu tobwatobwa mabwaiyana 'oinega tupwana ya'ebwa'ebwaego."

¹³ "Ma hesi takesi 'ana to'ewaina bwagebwagega 'itoholowa, ta ma'ina debamwadina lumalumana 'itutuya, ma 'ituluha ta 'i'ahwanoi, 'igwaeya, 'Yehoba yo, 'usanapu pwaigauwa 'abehEGA taugu togala, 'oinega 'u'atemuyemuyegau!" "

¹⁴ Ta Yesu wete 'oidiya 'igwaeya, "Moisa, loheyaina bewa 'ina 'ahwanoiina weyahina 'ana 'ahwabwebwe'ana 'ilobeya Yehoba 'oinega, ma hesi Palisiina geYA. Weyahina 'eguma taiya tauna 'i'abilagasi nata silagusuluhe, ma 'eguma taiya tauna 'ilagusuluhe si'abilagasi."

Gwagwama Yesu 'igwae helauwediya

(Madiu 19:13-15; Maki 10:13-16)

¹⁵ Tupwadi tomota natudiyao 'i'iudi si'ewedima ma 'abehEGA Yesu 'i'abitohodi, ma 'ana tomuliyao tomotaedi si'itediya ta si'ausidiya.

¹⁶ Ma Yesu 'ibwau he'autediya ma 'igwae, "Sahena gwagwama wa'au'ausidi ma hesi watagwaledi ma 'oiguwa sinaoma. Weyahina gwagwama bewa gide Yehoba 'ina 'ebeloina 'ilobwaine bwaibwainidiya. ¹⁷ Yahegwaegomi 'eguma taiyewedi taudi gwagwama bewa gide 'idi hemisa, sowasowana Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina siluhuluhu, ma hesi 'eguma geYA, nata geYA."

Wasawasa weyahina

(Madiu 19:16-30; Maki 10:17-31)

¹⁸ MeYudiya 'idi tohanugeta 'aigeda 'inaoma ma Yesu 'ihesilaleya, 'igwae, "Bada, yasanapuya 'abehEGA 'owa tohe'ita bwebwe'ana, 'oinega to'aha nata yapaihowa ma yawasigu hataya yaloba?"

¹⁹ Ma Yesu loheyaina 'ihegwaeya, "Togidega ta 'oinega 'u'ahwa bwebwe'anaegauwa? Geya 'eta taiya bwebwe'ana, beno tuwa Yehoba.

²⁰ Ma Yehoba 'ina loinao 'usanapu pwaidiya, beno 'abehega:

Sahena logwali,

Sahena lohe'amasa,

Sahena yagaha,

Sahena hepwaila 'abo'abo,

Ma wete tamau ma sinau 'uhe'asisiyanedi."

²¹ Ta loheyaina 'igwaeya, "Cigu tuta gwamega ta nige loinaedi beno yamuliya bwaibwainidilya."

²² Cina gwaeina bewa gide Yesu 'ihesagoheya, 'oinega 'igwaeya, "Caigeda ginaula tuwa 'ilosapuligowa, beno 'abehega 'ino tobwatobwa mabwaiyana 'uhegimwaneyedi ma 'adi maisa towewelohe 'oidiya 'uheguyaiyedi, ta 'oinega 'unaoma, 'umuliyegau ma 'oinega 'abwa 'ino wasawasa galewa 'uloba."

²³ Gwae bewa loheyaina 'ihesagoheya, ta 'ina wasawasa madouna 'inuwahiya, 'oinega nuwana 'igala moisa.

²⁴ Cina nuwagalaina Yesu 'isanapu pwaiya, 'oinega tomota 'oidiya 'igwaeya, "Ceguma taiyewedti taudi ma'idi wasawasa madouna 'idi luhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina mwau hedada. ²⁵ Moisa, kameli* tauna hebai madouna, 'inega tupwana mwauna ma nidili* 'ana 'ebesula 'oinega 'iluhu, ma hesi towasawasao 'idi luhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina mwau hedade."

²⁶ Bodaedi Yesu mahetenao simiyamiya gwaeina sihesagoheya, ta sihesilaleya, sigwae, "Ceguma bewa gidemusa, taiya hede sowasowahina ma 'ebe yaliyayaina 'iloba?" ²⁷ Coinega 'igwaeya 'oidiya, "To'aha tomota 'oidiya geya sowasowahina, Yehoba 'oina ginaulaedi meyameyahadi."

²⁸ Coinega Pita Yesu 'ihegwaeya, "Bada, ma tauma togidega? Weyahina 'ima 'asao 'a'ebesine pwaidiya ma 'amuliyegowa." ²⁹ Ta Yesu mabwaiyadi 'ihegwaediya, 'igwae, "Yahepwaila dumwalu 'oimiya, 'eguma taiyewedti 'omi 'imi gogo bo mwanemiyao bo tasimiya bo tamamiya bo sinamiya bo natumiya wa'ebesinediya ma Yehoba 'ina loina 'oina watagwalegemiyia, ³⁰ tuta bewa 'oina maisa madouna waloba, ma wete tuta sinaonaoma 'oina yawasimi hataya wa'ewa."

Yesu 'ina gwae 'amasa weyahina

(Madiu 20:17-19; Maki 10:32-34)

³¹ Yesu site tuwelowedti 'ibwau 'autedima ma 'itoediya papaliya ta 'ihegwaediya, "Bewa tuwa tahanehane Yelusalema ma ginaulaina mabwaiyana palopitao mwalona silelediya taugu Loheyaiguina weyahigu nata silatu ma wa'itadi.

³² Nugeta si'ebwayaegau taudi geya meYudiya 'oidiya, ma silotuyanegau ma si'abihedeba mwadinegau ma si'esohegau, ³³ ta wete balaeyega

sisapigau, ma silohe'amasigau, ta sabwelo hetoina 'oina 'amasega yatoholo hila."

³⁴ Ma 'ana tomuliyaedi geya 'aigeda 'ina gwaenia 'ana nuwasabwalena 'oidiya 'iluhu.

Yesu 'aigeda tomatagibugibu 'i'abihe bwebwe'aneya
(Madiu 20:29-34; Maki 10:46-52)

³⁵ Ma Yesu Yeliko 'oina 'ilatulatu, ma 'aigeda tomatagibugibu 'edai 'imiyamiya, 'ilolo'ahwa'ahwanoi mane ma tobwatobwa weyahidi.

³⁶ Yesu ma 'ana boda 'enadi 'ihesagoheya, ta 'isalutuwa ma 'igwaeya, "Taiyewedi beno?" ³⁷Ta sigwaeya, "Yesu gwama Nasaleta 'itautauya,"

³⁸ Coinega tomatagibugibuina 'ibwau 'enana madounega ma 'igwae, "Yesu yo, 'owa Debida 'ina susu, 'u'atemuyemuyegau!"

³⁹ Ma taudi tomotaedi sinugetama loheyaina si'ausiya, sigwae, "Culolagu! Tuwa wui!"

Ma tuwa 'ibwau 'enana madounega ma 'igwae, "Debida tubuna yo, 'u'atemuyemuyegau."

⁴⁰ Coinega Yesu 'itoholowa ta 'ihegwaediya ma loheyaina sibwauweyama.

Ta 'inao pwaima ta Yesu 'ihesilaleya, 'igwae, ⁴¹"To'aha nuwanuwau ma yapaihowa 'oiuwa?"

Coinega 'igwaeya, "Bada sowasowahina ma matagu 'u'abihe 'asilaladi?"

⁴² Ma Yesu 'igwaeya, "Bewa tuwa matau 'i'asilala, weyahina 'ino hemisa 'oinega 'ubwebwe'ana."

⁴³ Nage 'oina matana 'i'asilala, ta ma'ina loyauwedо Yehoba 'oina Yesu 'imuliyeya. Ma bodaedi si'iteya, ta mabwaiyadi Yehoba sihepwatuweya.

Sakiusa weyahina

19 ¹ Ma Yesu Yeliko 'oina 'iluhu pwaiya, ma 'asaina 'alonega 'itautauya. ²Tupwaina 'oina 'aigeda takesi 'adi to'ewao 'adi tohanugeta 'imiyamiya, sanina Sakiusa, tauna towasawasa 'aigeda. ³ Ma tutaina Yesu 'itautauya, Sakiusa nuwanuwana ma Yesu 'ida 'ita 'abehega taiya tauna, ma hesi geya sowasowahina ma 'i'ita, weyahina tauna loheya to'uto'upana, ma wete boda madouna. ⁴Coinega 'ipili nugeta ta 'aiwe 'aigeda 'ihaneya, sanina sikamole*, ta nage 'oinega Yesu 'ida 'ita, 'eguma saugaina tupwaina 'oina 'ilatu.

⁵ Ma saugaina Yesu 'inaoma tupwaina 'oina, 'i'itahaneya ta Sakiusa 'i'iteya, 'oinega 'ihegwaeya, 'igwae, "Sakiusa, 'usuluma mwayamwayau, weyahina nata taugu ba'idau 'ino hada tamiyamiya."

⁶ Sakiusa 'ilomwayamwayauwa ta 'isuluwa, ma ma'ina yaliyaya Yesu ba'idana sihelobaloba.

⁷Nage 'oina tomotaedi ginaula bewa si'iteya, ma silomugiyeya, sigwaeya, "Togidega ta Yesu 'iluhuwa togala 'ina hada?"

⁸ Ma Sakiusaina 'itoholowa ta Yesu 'ihegwaeya, 'igwae, "Bada, bewa 'oinega 'igu tobwatobwa mabwaiyana ya'upwaluwa ma 'aigeda tupwa towewelohe ya'ebwaedi. Ta wete 'eguma taiya 'oinega mwalo ya'ewa puiya, yada hemaise ma'ana lohepoi 'ehata wete ya'ebwae."

⁹ Coinega Yesu 'ihegwaeya, "Bewa tuwa hada bewa 'oina 'abihetena 'ilatuma, weyahina loheya bewa tauna 'aigeda Ebalahamo 'ina boda.

¹⁰ Taugu Loheyaiguina, ta yanaoma ma 'ane todeya ya'ebesedi ma ya'abihetedi, gide loheya bewa."

Gwae hegehegedi heguyai weyahina

(Madiu 25:14-30)

¹¹ Ma Yelusalema deina nata ma silatu, eeta bodaedi sinuwanuwatuhu 'abehega Yehoba 'ina loina nata 'ihegaina, 'oinega gwae hegehegedi bewa 'ilebwaediya, ¹² 'igwaeya, "Caigeda bada 'i'atububu pwaiya ta 'itautauya tupwana bwaga 'oina ma 'abehega nobwa 'ihetoloina, ma 'abwa muliyetega 'ilohihilama. ¹³ Mulina ma 'itauya, 'ina topaihowao teni 'ibwau he'autedima ma 'adi hegugueguyai kina 'aigeda 'aigeda 'ilebwaediya ma 'ihegwaediya, 'Cami hegugueguyai bewa wahepahowadi ma 'ana lohepoi waloba, 'ana siga yalohihilama.'

¹⁴ "Ma muliyetega badaina 'ina tomotaiyao tupwadi silogwahateya, geya nuwadi ma 'oidiya 'ihetoloina, 'oinega wasa sihesumaneya, sigwaeya, 'Loheyaina beno geya nuwama ma 'oima 'ihetoloina.'

¹⁵ "Ma badaina tuwa 'ihetoloina. Eeta tutaina 'ilohihilama ta 'ina topaihowaedi 'ibwau he'autedima, nuwanuwana 'isanapu 'adi hegugueguyaiyedi 'oidiyega hisa loheposeyana silobediya.

¹⁶ "Ma loheya 'aigeda 'inugetama 'ina badaina matana 'itoholowa, ma 'ihegwaeya, 'igwae, 'Bada, 'ino kinaina 'aigeda mwalo 'u'ebwaegauwa bewa 'ana lohepoi wete teni yalobediya.'

¹⁷ "Coinega badaina 'igwaeya, 'Causala! Cowa toguibiga moisa, weyahina ginaula 'i'iuna ma 'uhepaihowa bwaibwainiya, 'oinega maisau ya'ebwaego, beno 'asa teni 'oidiya 'uhetoloina.'

¹⁸ "Ma loheya heluwena wete 'inaoma ta 'igwaeya, 'Bada, 'ino kinaina 'aigeda mwalo 'u'ebwaegauwa bewa 'ana lohepoi paibi yalobediya.'

¹⁹ "Coinega tauna wete 'ihegwaeya, 'igwae, 'Casa paibi 'oidiya 'uhetoloina.'

²⁰ "Ma hetoina wete 'inaoma ma 'ihegwaeya, 'Bada, 'ino kinaina bewa 'ale'o 'oinega yawaduya ta yalagu bwaibwainiya. ²¹ Weyahina yamatautegowa 'amuge ma 'i'waiha. Ma moisa, yamatautegowa weyahina 'owa loheya pa'aliu ma 'ino wasawasa 'u'ewa'ewa hali tomota 'idi paihowa 'oidiyega. Coinega 'ino kina bewa 'u'ewa hila.'

²² "Ma badaina 'igwaeya, 'Moisa, 'owa topaihowa galau. Tuwa 'ubo'i 'ino gwaeyega 'a loina ya'ebwaego. Weyahina 'usanapugauwa 'abehega

taugu loheya pa'aligu, ta 'igu wasawasa ya'ewa'ewa hali tomota 'idi
paihowa 'oidiyega,²³ ma to'aha huhuna ta 'oinega geya 'igu maneina
banika* 'oina 'ulagu, ma saugaina yahilama ma'ana lohepoi yaloba?'

²⁴ "Coinega taudi badaina deina sitotoholo 'ihegwaediya, 'igwaeya,
'Cigu kinaina 'oinega wa'ewa, ma loheyaina tauna loheposeyana
madouna 'ilobeya wa'ebwae."

²⁵ "Ma taudi sigwaeya, 'Bada, sahena 'a'ebwa'ebwae, weyahina tauna
teni kina 'i'ewediya ta sowasowahina.'

²⁶ "Ma badaina wete 'oidiya 'igwaeya, 'Tuwa wa'ebwae, weyahina
'eguma taiya 'ana heguheguyai 'iloheposeyane, 'ana loheposeyana wete
'iloba, ma 'eguma taiya geya 'iloheposeyane, to'aha 'oina 'imiyamiya
'abwa 'oinega si'ewayahule.²⁷ Coinega bewa tuwa 'agu 'alehaowedi,
taudi silogwahategauwa ma 'abehgea geya nuwadi 'oidiya yahetoloina,
watoedima ma mataguwa walohewamasidi."

Yesu 'ina luhu Yelusalema 'oina

(Madiu 21:1-11; Maki 11:1-11; Yoni 12:12-19)

²⁸ Yesu 'ina gwae bewa 'ilosalohiya ma 'itoholowa, ta ma'ana tomuliyao
sihanehane Yelusalema weyahina,²⁹ ta 'idi tauya 'oina Bedipegi ma
Bedani deidiya silatulatu, beno Olibe 'oyana gabulena, 'oinega 'ana
tomuliyao 'eluwa 'ihesumane nugetediya tupwaedi 'i'iudi 'oidiya ma'adi
henuwalagu,³⁰ 'igwaeya, "Casa nage matamiya 'oina watauya, ta nage
'oina nata 'aigeda hebai wa'italoba, beno 'ase* yauyaubona, tauna geya
tomota sida gelu tohoya, hebaiina walihasi wa'eweyama.³¹ Ma 'eguma
taiya 'igwae, 'To'aha weyahina beno hebaiina walihalihasi?' loheyaina
waheguae, wagwae, 'Bada nuwanuwana.' "

³² Coinega taudi sitauya ta ginaula mabwaiyadi silobediya gide Yesu
'ihegwae 'esediya.³³ Ma tutaina 'aseina silihasiya ma toni hebaiyedi
sihegwaediya, sigwaeya, "Togidega ta 'ima hebai walihalihasi?"³⁴ Ta
sigwaeya, "Bada nuwanuwana."

³⁵ Ma hebaiina si'eweya ta sitauyeya Yesu 'oina, ma 'adi 'wamega
gwahuna siloyesoya, 'oinega Yesu 'igeluhaneya,³⁶ ta 'itautauya ma
tomota baibaiwadi 'adi 'wamaao 'edai siyesodiya.

³⁷ Silatulatu Yelusalema deina, ta sidobidobi Olibe 'edana 'oina, ta
'ana tomuliyao wedi mabodaidi ma'idi yaliyaya Yehoba sihehepwatuwe,
weyahina 'ina paihowa waiwaidi si'ita pwaidiya,³⁸ sigwaegwae,
"Yauwedo Bada, Yehoba Saninega 'utauyama, 'oinega yaliyaya ma
hepwatu galewa 'oina simadou hedada."

³⁹ Coinega Palisiyao tupwadi bodaedi 'oidiyega Yesu sihegwaeya,
sigwaeya, "Bada, 'a tomuliyadi 'uhegwaedi ma silolagu."

⁴⁰ Ma Yesu 'igwaeya, "Sahena ya'au'ausidi, weyahina 'eguma taudi
silolagu da'ule 'enadi 'ilagu ma sibwau."

Yesu 'idouwa Yelusalema weyahina

⁴¹ Yesu 'ilatu pwaiya Yelusalema deina, ma 'asaina madouna 'i'iteya, nuwana 'igala ma 'idouwa, 'igwaeya, ⁴² "Yelusalema yo, nata tomotaimwao 'atemuyamuyaidi, weyahina tuta bewa 'oina 'adi 'abihetenaina 'ihapwesama, ma hesi geya sisanapu. ⁴³ Ma hesi tuta 'inaonaoma 'oidiya 'adi 'alehao silatu ma simutudi, weyahina nata 'ino tupwa mabwaiyana si'ali sakowasiye, ⁴⁴ ma mabwaiyadi siluhu ma tomotaimwao silohegumwalidi, ma wete hada mabwaiyadi sile'wa yahuledi. Muyaedi 'abwa 'oiuwa silatu, weyahina natumwaowedi 'adi to'abihetenaina geya sil'inana."

Yesu togimwaneyao Hada He'asisiyega 'ipa'idiya
(*Madiu 21:12-17; Maki 11:15-19; Yoni 2:13-22*)

⁴⁵ Coinega 'itauya ta 'iluhuwa Hada He'asisi 'alona, ma tohegimwane 'alonega 'ipa'idiya, ma 'ihewaediya, ⁴⁶ 'igwaeya, "Buki He'asisi 'oina Yehoba 'ina gwae sileleya 'igwaeya,

'Cigu hada 'abehega hada 'ebe 'ahwanoi, ma 'omi wa'abibuiya ta 'abehega 'imi 'ebeyagaha.' "

⁴⁷ Ma sabwelo 'aigeda 'aigeda Hada He'asisiina 'oina 'ihehe'ita, ma topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao ma wete tohanugetao sitohotoho ma 'abehega Yesu silohe'amasi, ⁴⁸ ma geya sowasowahidi, weyahina Yesu 'ina he'itao tomota baibaiwadi nuwadi 'i'eweya.

Yesu 'ana loina weyahina
(*Madiu 21:23-27; Maki 11:27-33*)

20 ¹ Caigeda tuta 'oina Yesu 'ihehe'ita Hada He'asisi 'oina, beno tetela bwebwe'ana 'ihehepwaila tomota 'oidiya, ma topwaoliyao ma loina 'ana tohe'itao ma wete babadao sinaoma ta Yesu sihesilaleya, ² sigwae, "Loheya, taiya 'ina loinega ta bewa gide 'upaipaihowa 'ese?"

³ Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwaeya, "Nugeta yahesilala 'oimiya. ⁴ Taiya 'ina loinega ta Yoni to'abihebabitaiso 'ipaipaihowa? Yehoba bo 'aigeda tomota?"

⁵ Coinega taudimo 'oidiya sinuwanuwatuhu, ta sigwaeya, "Cina gwae togidega tahemaisa 'ese? Weyahina 'eguma tagwae, 'Yehoba 'oinega' nata 'ihewa hilegita 'igwae, 'Ma! To'aha hede weyahina ta Yoni geya wahemise?' ⁶ Ma 'eguma tagwae, 'Tomota 'oinega,' tabu ta boda da'uleyega si'ahu yamatategita, weyahina tomota mabwaiyadi Yoni sihemisaeya 'abehega tauna 'aigeda palopita."

⁷ Coinega 'ina hesilalaina geya sihemaise bwaibwaini, ma hesi sigwaeya, "Geya 'asanapu."

⁸ Ma Yesu wete 'igwaeya, "Taugu wete sahena 'oimiya yahehepwaila latuwe 'abehega taiya 'ina loinega ta bewa gide yapaipaihowa 'esa."

Bada 'ina tanoha 'ana topaihowao gwae hegehegedina
(Madiu 21:33-46; Maki 12:1-12)

⁹Coinega Yesu tomotaedi 'igwae hegehegediyediya 'igwaeya, "Caigeda loheya 'ina tanoha gileipa* daisinamo 'l'umeya, ma 'ina topaihowao 'ihewaediya ma sil'ita'itayahi, ma tauna 'itauya hali tupwa, ta nobwa 'imiyamiya.

¹⁰"Ma hedodona 'ana tuta badaina 'ina hewali 'aigeda 'ihesumane hileya ma 'abehega gileipa huwaina tanoha 'ana to'itayahinao 'oidiyega 'i'eweyama. Citaautaya ta geya si'ebwae, ma hesi sisapiya ta manimenimenamo sihesumaneya ta 'ihila.

¹¹"Coinega badaina 'ina hewali heluwena wete 'ihesumaneya 'oidiya, ta sihuanya, ta wete si'abihedeba mwadineya, ta sihesumaneya 'ihila.

¹²"Ma wete hetoina 'ihesumaneya 'oidiya, ta wete sihuunu he'i'iwasinya, ma sipa'i latuweya.

¹³"Coinega toni tanohaina 'inuwanuwatuhu, 'igwaeya, "To 'eda wete yapaihowa? Tuwa taugu natuguina yahesumane ma 'inega si'amayabe, weyahina tauna tuwa natugu."

¹⁴"Ma saugaina topaihowaedi bada natuna si'iteya 'inaonaoma siboidimo 'oidiya sigwaegwae, 'Ciyagwao, loheya nage 'inaonaoma, tauna badaina natuna 'aigeda tuwa, 'inega nata tuwa talohe'amasi ma tauda tanoha taloinae."

¹⁵"Coinega si'abiyahiya ta tanohega siula latuweya mulimuliya, ta nobwa silohe'amasiya."

Ma Yesu 'ina he'o te'otetela 'igumwala pwaiya ta 'ihesilala 'oidiya, 'igwaeya, "To'aha nata badaina 'ina to'ita yahinaowedi 'oidiya 'ipaihowa?

¹⁶Moisa, badaina 'abwa 'ilatu ma topaihowaedi 'ilohe'amasi, ma 'inega tanohina hali to'itayahinao 'i'ebwaedi."

Babadaedi Yesu 'ina gwae bewa gide sihesagoheya ta sigwaeya, "Tauda sahena wete gide!"

¹⁷Ma Yesu 'i'ebubudiya ta wete 'oidiya 'igwaeya, "Togidega 'ana sanapu Buki He'asisi 'ina hepailaina, 'igwaeya,

'Logidiina mwalo tohadabi silogwahateya, ta tuta bewa sihetoholo nugeteya hada mata'ahwanina ma logidi mabwaiyadi 'iloinaedi.'

¹⁸"Ceguma taiya 'ibe'u logidi bewa 'oina, nata luluna 'ilasadi, ma logidiina 'eguma 'ibe'u 'aigeda taiya tabwanina nata wahina 'i'ahu piyapiyeyamo."

¹⁹Bewa 'oina topwaoliyedi ta loina 'ana tohe'itao 'eda'eda si'ebeseya ta 'abehega Yesu si'abiyahi, weyahina sisanapuya 'abehega taudi tuwa weyahidi 'igwae hegehegediya, ma hesi geya si'abiyahi weyahina boda 'oidiya simatauta.

Takesi Sisa weyahina
(Madiu 22:15-22; Maki 12:13-17)

²⁰Eeta tuta baibaiwana Yesu silolomatayahi ma 'abehega to'aha 'ina pui siloba, eema 'inega sihepwale tololina 'oina ma 'ihayatalae, 'inega

tomota tupwadi sihesumanediya Yesu 'oina ta hesilalega si'abowe ma 'abehega 'ina pui siloba. ²¹ Ma tomotaiyedi sinaoma ta Yesu sihegwaeya, sigwae, "Bada, moisa 'owa 'ino gwaeyao ta 'ino he'itao mabwaiyana dumwaludi, ma wete 'asanapugowa 'abehega geya wete 'aigeda loheya 'uda matauteya, ma hesi Yehoba 'ina nuwatuhu 'ana tohe'ita moisa 'owa. ²² Coinega togidega, sowasowahina ma Kini Sisa weyahina takesi talagu, bo geya?"

²³ Ma Yesu bo'i 'idi 'aboina 'isanapuya, 'oinega 'ihewaediya, ²⁴ 'igwaeya, "Hana maneina wa'eweyama ya'ita." Coinega si'ebwaeya ta 'ihewaediya, 'igwaeya, "Wahegwaegau taiya bewa ma'ama'ayauna ma sanina maneina 'oina?"

Ta taudi sigwaeya, "Kini Sisa."

²⁵ Coinega Yesu 'igwaeya, "Cehe gide! Ceguma Kini 'ina ginaula wa'ebwaya Kini 'oina, ma 'eguma Yehoba 'ina ginaula Yehoba wa'ebwae."

²⁶ Yesu 'ina gwae bewa boda matadiya mabwaiyana dumwaluna, ta geya 'aigeda wete 'ina gwae pui siloba, ta 'atedi 'iyohowa ma simiya henonowa.

To'amasa 'idi toholo hila
(Madiu 22:23-33; Maki 12:18-27)

²⁷ Coinega wete tupwana Sadusiyao, taudi geya sihemisa to'amasa 'idi toholo hila weyahina, sinaoma ta Yesu 'oina sihesilala, sigwaeya, ²⁸ "Bada, loinia bewa gide Mosese 'ileleya weyahida, 'igwaeya, 'Ceguma 'aigeda loheya 'ihai ma geya natunamo ma 'i'amasa, loheyaina tasina hiwapeina ba'idana sihai ta 'oinega 'eguma wahineina 'ihenatuna, natunaina to'amasinga 'ana miyalena.' "

²⁹ Coinega 'ebe'ita si'ebwaeya, sigwaeya, "Caigeda loheya matasinao simiyamiya 'adi baibaiwa site sebeni, ta 'adi tautuwaina 'ihaiya ta geya natunamo, ma muliyetega loheyaina 'i'amasa. ³⁰ Coinega tasina deinega hiwapeina 'i'eweya ta wete simiyamiana ta geya natunamo, ta loheyaina 'i'amasa. ³¹ Coinega tasina wete deinega hiwapeina 'ihaiya, ta wete gide geya natunamo, ta 'i'amasa. Ta gide tuwa tasinao mabwaiyadi hiwapeina sihaihaiya si'amasa, ma geya natudiyaomo, ³² ta muliyetega wahine wete 'i'amasa.

³³ "Ma to'aha 'unuwatuhuya tomotaedi weyahidi, to loheya wahineina mwanena moisa, tutaina 'eguma 'amasega sitoholo hila? Weyahina site sebeniyedi sihaiya."

³⁴ Ta Yesu 'idi gwae 'ihemaiseya, 'igwaeya, "Wanuwatuhuyahi 'abehega tuta bewa 'oina wahine ma loheya sihaihai, ³⁵ ma hesi tuta 'inaonaoma 'oina 'eguma wahine ma loheya sowasowahidi ma 'amasega sitoholo hila nata geya'abwa wete si'ama'amasa hila, ma hesi Yehoba 'i'ahwa natunedi weyahina 'amasega sitoholo hila.

37“Ma Mosese mwalohene 'ihe'ita bwaibwainigita to'amasa 'idi toholo hila weyahina. Saugaina Mosese pwatula 'alona 'itautaya ta Yehoba 'aiwe sabelulu 'oinega 'ihewaeya, 'igwaeya, “Taugu Ebalahamo ta Aisake ta Yakobo 'idi Yehoba.” 38 Bewa 'ana nuwasabwalema 'abehega geya to'amasa 'idi Yehoba, ma hesi taudi mayawasidi 'idi Yehoba, weyahina babadaedi Yehoba 'ina tupwa tuta bewa mayawasidi simiyamiya.”

39-40 Nage 'oina loina 'ana tohe'itao simatauta ta tupwadi sigwaeya, “Tohe'ita, 'ino maisa bwebwe'ana hedade,” 'oinega geya 'aigeda wete hesilala si'ebwa'ebwae.

To'abihetenaina tauna Debida 'ina susu

(Madiu 22:41-46; Maki 12:35-37)

41 Coinega Yesu wete 'ihesilala 'oidiya 'igwaeya, “Togidega ta 'oinega tomota tupwadi sigwaeya, 'abehega Debida 'ina susuwega To'abihetenaina Keliso 'ilatu, 42 weyahina buki wali Same 'oina Debida 'ina gwae 'igwaeya,

‘Yehoba 'igwaeya 'igu Bada 'oina 'igwaeya: Cigu 'ebeulega 'umiyatoi,
43 ta 'ana siga 'a 'alehao yalagu suluhedi 'aheu 'adi 'ebelagu gabulena.’

44 “Debidaina 'ina Bada Keliso, ma togidega hede Debida 'ina susuwega muliyetega Keliso 'ilatum?”

Loina 'ana tohe'itao 'idi mumuga

(Madiu 23:1-36; Maki 12:38-40)

45 Coinega boda mabwaiyadi sihehenono, ma Yesu 'ana tomuliyao 'ihewaediya, 'igwaeya, 46 “Tasigwao, sahena loina 'ana tohe'itao 'idi mumuga wamulimuliye. Weyahina taudi mumugadi tuwa gide tuta baibaiwana nuwanuwadi ma 'adi 'ale'owao duduledi si'otedi ma tomota gamwagamwanidiya sisakosakowasi ma 'abehega sihe'asisiyedi. Ta wete nuwanuwadi 'idi 'ebemiya bwebwe'adi Hada Tapwalolo 'oidiya, ta wete guyai 'adi tuta nuwanuwadi ma wagahata simiyatoi. 47 Ta wete tuta baibaiwana tomota matadiya Yehoba 'oina si'ahwa'ahwanoi dudulena, ma hesi 'idi 'ahwanoii geya bwebwe'ana, weyahina 'atediya sinuwanuwatuhu togidega nata hiwahiwape si'abo 'esedi ma 'idi tobwatobwao si'ewadi. Coinega 'abwa Yehoba maisa galana 'i'ebwaedi.”

Hiwape 'aigeda 'ina helau

(Madiu 12:41-44)

21 ¹ Yesu 'i'e'ebubuna ta towasawasao 'idi helau mane helau 'ana 'ebelagu 'oina silagulagudi.

² Ci'e'ebubuna ta 'aigeda hiwape wewelohena 'i'iteya, 'ilaga ta 'ina helau toea 'eluwamo 'ilagudiyia.

³Coinega Yesu 'igwaeya, “Moisa yahegwaegomi mabwaiyadi 'oidiyega hiwape nage 'ina helau madou hedade, ⁴weyahina mabwaiyadi 'idi tupwa madouna 'imiyamiya, ma hiwape nage wewelohena ta 'ina mane mabwaiyana 'ilaguya. Geya 'aigeda wete 'ina tupwa 'imiyamiya ma 'oinega 'ana 'ilogimwane.”

Tuta mwauna nata 'ilatu
(Madiu 24:1-14; Maki 13:1-13)

⁵Ma Yesu 'ana tomuliyao tupwadi Hada He'asisi 'ana 'ita bwebwe'ana si'iteya, ta Yesu sihe'iteya ma sigwaeya, “Bada, Hada He'asisiina 'ana pasao 'adi 'ita bwebwe'ana hedade, weyahina da'ule madoudi 'oidiyega si'abiya, ma wete tomota 'idi helauwao bwebwe'adi 'oidiyega sihepaseya.”

Ma Yesu 'oidiya 'igwaeya, ⁶“Hadaina nige wa'liteya, ma tuta 'inaonaoma 'oina mabwaiyana sile'wa yahuledi, ma sahena wete 'aigeda tupwa wa'ita'ita hile.”

⁷Coinega Yesu 'oina sihesilala, sigwaeya, “Tohe'ita 'uhegwaemai to tuta 'oina Hada He'asisiina siligehi, ma to 'ila'ilala 'adi 'ita 'oidiyega 'ada sanapu 'abehega ginauledi 'ugwaenediya nata silatuma?”

⁸Ta Yesu 'oidiya 'igwaeya, “Wa'itayahigomi 'amuge ta tomota tupwadi si'abowegomi, weyahina 'abwa tomota tupwana baibaiwana saniguwega sinaoma ma 'abehega sinugeta puiyegomi, ma 'aigeda 'aigeda 'igwae, ‘Taugu To'abihetena,’ ma tupwadi wete sigwae, ‘To'abihetenaina 'ina tuta 'i'ehohoyama.’ Ma hesi sahena taudi 'enadi wamulimuliyedi.

⁹“Ma 'eguma wete lo'aleha ma sahiya wasana wahesagohe, sahena wa'ate'ateyoho, weyahina ginaulaedi sida latu nugeta ma bale'u 'ana 'ebelosaloha 'abwa.”

¹⁰Ma wete 'ihegwaediya, “Cabwa hali boda hali boda 'oidiya silo'aleha. Ma wete hali 'ebeloina hali 'ebeloina 'oidiya silo'aleha.

¹¹“Ma tutaina 'oina mwani'ini'i hali tupwa ma hali tupwa 'oidiya, ma gomale madouna, ma wete muyamuya madoudi, ma wete nata 'ebe henainaida ta 'ebe matauta galewega silatuma.

¹²“Ma hesi nugeta 'ami 'alehao si'abiyahigomi ma si'abihe muyemuyegomi, ma wete hada tapwalolo 'oidiya siheyatalaegomi ma deliya silagugomi. Ma wete kiniyao ta tolinoao matadiya sitoegomi ma siheyatalaegomi weyahina 'omi 'abehega 'igu bodo. ¹³Cimi yatalaedi 'oidiya wasagu wahepwaile 'oidiya. ¹⁴Ma sahena wanuwanuwatuhu hedade, 'eguma tutaina watoho ma 'oidiya wagwaegwae, ¹⁵weyahina taugu 'abwa gwae dumwaludi ta sanapu ya'ebwaegomi ma 'ami 'alehao gesowana si'ahwa 'abo'abowegomi.

¹⁶“Tutaina 'oina wete tamamiyao ta sinamiyao ta tasimiyao ta 'imi susuwao ta wete 'iyamiyao sitebaegomi, ta tupwadi 'oimiyega silohe'amasidi, ¹⁷ta tomota mabwaiyadi silo'alehegomi weyahina

'omi 'abehEGA 'agu tohemisao. ¹⁸ Ma hesi sahena 'aigeda to'ehimi si'abi'abiheGala, ¹⁹ ma 'omi watoholo pa'ala eeta 'oinega yawasimi hataya waloba.

Yelusalema 'ana 'abiheGala
(Madiu 24:15-21; Maki 13:14-19)

²⁰ "Ma 'eguma to tuta 'oina Yelusalema wa'ita tolo'alehao simiya sakowasiye wasanapuya 'abehEGA nata Yelusalema silohegwatu.
²¹ Coinega Yudiya 'ana tomiyao sowasowahidi ma 'oyai sidena. Ma wete Yelusalema 'ana tomiyao sowasowahidi ma 'asega silatu. Wete gide taudi tanoha sipaipaihowa geYA'bawa 'asai siluhuluhu hila. ²² Sabwelowedi 'oidiya Yehoba 'ina yatala nata 'ilatu tomota 'oidiya, ta 'oinega Buki He'asisi 'ina hepwaila nugeta mabwaiyana 'ilatu.

²³ "Tuta nage 'oina togamwagamwa ma tohesusuwa si'atemuyamuya, weyahina tuta mwauna mebale'u weyahidi, ta nage 'oina nata Yehoba 'ina gamwasowalega meYudiya 'i'abihe muyamuyadi moisa. ²⁴ Nage 'oina tolo'alehaowedi 'abwa tupwana tomota silohe'amasidi, ma tupwadi si'abiyahidi ta hali tupwa ma hali tupwa 'oidiya sitauyedi, ma tolo'alehaowedi taudi tomiya ganamuli 'abwa sihewaiwai ma Yelusalema mabwaiyana siloine, ma 'oina sisakosakowasi 'ana siga tolo'alehaowedi 'idi loina 'ilolagu.

Yesu 'ina hilama
(Madiu 24:29-31; Maki 13:24-27)

²⁵ "Ma wete muliyetega 'ebehenainaida silatuma sinala ma wai'ena ta 'ipwalao 'oidiyega, ma tomiya bale'u mabwaiyadi 'idi matautega sitaitai weyahina bagodu madoudi sidagugu hanema, ²⁶ ta 'oinega ma'idi matauta madouna siyamwayamwa 'abehEGA to ginaula wete galana nata bale'uwa 'ida latu, weyahina ginaula mabwaiyana galewa simiyamiya 'idi waiwai si'elowe'a.

²⁷ "Taugu Loheyaiguina, ta tuta nage 'oina mebale'u mabwaiyadi si'itegau yaloheGA yasulusuluma, ma'igu waiwai ta ma'igu wasawasa madouna. ²⁸ Ma 'eguma wa'ita 'ila'ilalaedi bewa sihegaina hohau, beno wa'atepatu ma wa'itahane, 'ami 'abihetena 'ilatulatu."

Saido 'ana gwae hegehegedi
(Madiu 24:32-35; Maki 13:28-31)

²⁹ Coinega Yesu wete 'aigeda gwae hegehegediyeGA 'ihewaediya, 'igwaeya, "Caiweina saido* ma wete tupwana 'aiweyao 'eguma wa'itadi, ³⁰ ta nabaidi 'ehaudi 'igalugalu wasanapuya 'abehEGA losihe 'ana tuta 'ilohohoya. ³¹ Gide wete 'eguma 'ila'ilalaedi wa'italobadi, beno wada sanapu 'abehEGA Yehoba 'ina loina 'ilatulatuma. ³² Yagwae moisa

'oimiya mehau 'omi sahena wagumwagumwala ta 'ana siga ginaulaedi silatu nugeta. ³³Cabwa galewa ta bale'u sisawala ma hesi 'igu gwaeyao geya'abwa sisawasawala.

Wa'itayahi ma wa'atububu

³⁴"Ma wa'itayahigomi ma sahena 'e'ahai ta numa we'aha waiwaidi 'oidiya watautauya hedade, ma wete sahena 'imi miya bale'uwa weyahina wanuwanuwatuhu hedade, 'amuge ma sabweloina 'oina Yehoba 'ilohe'ateyohogomi ta gide gomana 'oinega si'onegomi. ³⁵Weyahina sabweloina 'oina mebale'u mabwaiyadi 'ilohe'ateyohodi 'ina bwa'omatana 'oinega.

³⁶"Coinega wa'atububu hataya, ma tuta baibaiwana wa'ahwa'ahwanoi 'abehega ma'imi 'atepatu ginaulaedi 'oidiyega wahewaiwai, ma sowaowana watoholo taugu Loheyaguina mataguwa."

³⁷Tuta bewa 'oidiya Yesu Hada He'asisi 'oina 'ihehe'ita, ta lahilahiya 'ihilahila Olibe 'oyana 'oina 'i'eno'eno, ³⁸ma gonagona 'aigeda 'aigeda tomota sitautauya Hada He'asisi 'oina Yesu sabi hesagoheina.

Yudasa nuwanuwana ma Yesu 'itebae

(Madiu 26:1-5, 14-16; Maki 14:1-2, 10-11; Yoni 11:45-53)

22 ¹Ma Hataona Guyaina 'ana tuta 'i'ehohoya ta 'ane pwalawa daisinamo geya 'ana 'ebe 'abiseshamo si'ai. ²Tutaina 'oina topwaoliyao madoudi ta loina 'ana tohe'itao sinuwanuwatuhu dadana togidega ma Yesu si'abiyahi ma silohe'amasi, ta geya sowaowahidi, weyahina boda simatautediya.

³Nage 'oina Seitani Yudasa 'oina 'iluhuwa, tauna sanina heluwena Isakaliyota, ma wete tauna Yesu 'ana tomuliya 'aigeda site tuwelo 'oidiyega. ⁴Coinega Yudasaina 'itauya Topwaoli Madoudi ta Hada He'asisi 'ana to'itayahiniao 'oidiya, ma ba'idadiu sihegwaegeya 'abehega togidega Yesu 'itebae 'ese ma si'abiyahi. ⁵Yudasa 'ina gwae sihesagoheya ma siyaliyaya, ta 'oina sigwae hemisa 'abehega 'ana maisa si'ebwae. ⁶Ma Yudasa wete 'oidiya 'itagwala, 'oinega tuta bwebwe'ana 'iyamweya ta 'abehega Yesu 'oidiya 'itebae ma si'abiyahi, ma sahena tomota matadiya.

Hataona 'e'ahaiina

(Madiu 26:17-25; Maki 14:12-21; Yoni 13:21-30)

⁷Coinega Hataona 'ana sabwelo 'ilatuwa, ta pwalawa geya 'ana 'abiheseshamo si'ai, ma wete lamiyao sihunudi Hataona 'ana 'ebenuwatuhu weyahina. ⁸Coinega Yesu 'ana tomuliyo Yoni ma Pita 'ihewaediya, 'igwaeya, "Watauya ma Hataona 'aiina weyahida wa'atububu."

⁹Ta taudi sigwaeya, "Ta'eha 'oina nuwanuwau ma 'a'atububu?"

¹⁰ Coinega 'oidiya 'igwaeya, "Watauya Yelusalema 'oina walatu, ma 'eguma 'aigeda loheya ma'ina we'aha patu 'i'ahaliya waloba, loheyaina wamuliye, ma 'eguma hadai 'iluhuluhu 'omi wete hadaina 'oina waluhu, ¹¹ ma tonihada wahewguae, wagwae, 'Cima tohe'ita bewa gide 'igwae 'esa 'igwaeya, "To tupwa 'utagwale ma 'oina ma'agu tomuliyao Hataona 'aiina 'al'ai?" ¹² Ma 'oinega nata tupwa madouna tabwana ta 'atu'atububuina 'ihe'itegom, tauna 'oina Hataona 'aiina wa'atububu weyahida."

¹³ Coinega 'ana tomuliyao wedi sitauya ta to'aha gide Yesu 'igwaeneya 'oidiya, ginauledi mabwaiyadi silobediya, ta hadaina 'oina Hataona 'e'ahaiina si'atububuya weyahidi.

Bada 'ina 'ai

(Madiu 26:26-30; Maki 14:22-26; 1 Kolinita 11:23-25)

¹⁴ Ma 'e'ahai si'atububu pwaiya, ta Yesu ma'ana tohepwailao simiya 'autama, ta ba'idanao si'ai'ai, ¹⁵ ma 'idi 'aiina 'alona Yesu 'ihewaediya, 'igwaeya, "Nuwanuwagu madouna ma 'omi ba'idagwao Hataona 'e'ahaiina ta'ai ma muliyetega 'igu muyamuyao yalobadi. ¹⁶ Ma yahegwaelegomi 'igu 'ai bewa 'ana 'ebelosalo, ta geya wete Hataona 'aiina yalotolotoho hila 'ana siga 'ana sanapu moisa 'ilatu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina."

¹⁷ Ta waini mabiyona 'i'ewe, ta weyahina 'iloyauwedowa Yehoba 'oina, ma muliyetega 'ihewaediya, 'igwaeya, "Biyo bewa wa'ewa ma 'aigeda 'aigeda mabwaiyami wanuma. ¹⁸ Ma yahegwaelegomi tuta bewa ma muliyetega waini bewa sahena 'oinega yanumanuma hila ta 'ana siga Yehoba 'ina loina 'ilatu."

¹⁹⁻²⁰ Ta beledi 'i'ewe, ta weyahina 'iloyauwedowa Yehoba 'oina ma muliyetega 'i'abihisiya, ma 'oidiya 'iheguyaiya, ma 'ihewaediya, "Bewa wahigu, ²¹ ma wa'ita, loheyaina tauna nata 'itebaegau tuta bewa ba'idagu 'al'ai'ai. ²² Taugu Loheyaiguina 'abwa yatauya 'edaina mwalo Yehoba 'iloineya, ma hesi 'agu totebaina hesi 'atemuyamuyana!"

²³ Coinega 'ana tomuliyao wedi taudi 'oidiya sihesilala, sigwaeya, "Taiya hede bewa gide 'ina paihowa?"

Tohanugeta ma 'ina hewali weyahidi

²⁴ Coinega taudi 'oidiyega he'ohe'ohena 'ilatuwa 'abehega taiya lohanena mabwaiyadi 'oidiyega. ²⁵ Coinega Yesu 'ihewaediya, 'igwaeya, "Bale'uwa kiniyao 'idi tomotao 'oidiya siloiloina, ta topaihowaowedi 'idi tololinoao si'ahwa'ahwa bwebwe'anedi, ²⁶ ma 'omi sahena gide taudi, ma hesi taiya tauna 'oimiyega lohanena 'ida loduduna tauna gide tuwa 'imi hewali, ma wete 'imi tohanugetao sida hetopaihowa weyahimi.

²⁷ "Ma to'aha wanuwatuhuya, 'abehega taiya lohanena, 'eguma 'aigeda 'imiyatoi 'i'ai'ai ta 'aigeda weyahina 'ihewhetapewa? Nuwana

tauna to'ai 'awa? Ma taugu tuwa tohetapewaina, weyahina wa'ita taugu gamwagamwanimiya bewa tuwa yahetahetapewa, ta taugu gide 'imi hewali.

²⁸“Ma 'omi 'igu tutu mwau 'oidiyega bo'i watoholo pa'ala, ta bewa tuwa 'omi ba'idagwao tamiyamiya. ²⁹Coinega to'aha gide Tamagu 'igu 'ebeloina 'i'ebwaegauwa 'omi wete gide ya'ebwae 'esegomi, ³⁰ma 'inega 'omi 'igu 'ebeloina 'oina ba'idagwao 'abwa ta'ai ma tanuma, ta wete wagahata* wasawasa 'oidiya wamiyatoi ma meIsileli 'idi susuwao tuwelo waloinaedi.”

Pita 'ina uhala Yesu 'ihewpaila nugeteya
(Madiu 26:31-35; Maki 14:27-31; Yoni 13:30-38)

³¹Ma wete Yesu 'igwaeya, “Saimoni gwae bewa 'uhesagohe, weyahina Seitani tagwala 'i'ewa pwaiya ma mabwaiyami 'ito hogomi, gide tuwa tobegula 'ina witiyao 'i'ahu hutuhutu tohodiya, ³²ma sahena 'ebetohoina 'oina 'uwe'awe'a, weyahina weyahiu ya'ahwanoi waiwaiya 'ino toholo pa'ala weyahina. Coinega 'eguma to tuta ma 'unuwahlama 'eda 'ausalana 'oina, tasimwao wete 'u'abihe waiwaiyedi.”

³³Coinega Pita 'igwaeya, “Bada, yapasima pwaiya weyahiu, ma 'eguma deliya silaguluguhego, taugu wete ba'ida, ma 'eguma wete silohe'amasigo, taugu wete gide silohe'amasigau.”

³⁴Ma Yesu 'ihewaeya, “Pita, yagwae moisa 'oiuwa, nata muliyetega ma 'am'am 'idou, ma nugeta 'owa 'uuhalaegau matoi.”

³⁵Ta Yesu mabwaiyadi 'ihewaediya, 'igwaeya, “Mwalo yahesumanegomiya ma yahegwaegomiya, 'inega geya 'imi mane 'ana 'ebedo'o bo 'imi peha bo 'ami butu wa'ewa'ewadi, ma togidega mwau walobeya?”

Ta taudi sigwaeya, “Geya 'eta wete to'aha.”

³⁶Coinega Yesu wete 'ihewaediya, “Bewa tuwa 'imi mane ma'ana 'ebedo'o ma 'imi peha wete wa'ewadi. Ma 'eguma taiya 'oimiyega geya 'ina 'elepa 'alehamo, 'ana 'ale'o 'igimwaneye ma 'ana maisa 'inega 'ina 'elepa 'ida gimwane.

³⁷“Weyahina tuta 'ilatu pwaima, ma 'inega Buki He'asisi 'oina mwalo 'aigeda gwae weyahigu sileleya, 'ida latu moisa, 'igwaeya,

‘Siyatalaeyaya gide tuwa 'aigeda loina 'ana toligeha.'
 Ma wete gwae baibaiwana weyahigu sowasowana silatu.”

³⁸Ta taudi 'ina gwae sihemaiseya sigwaeya, “Bada, 'ima 'elepa 'alehao bewa 'eluwa.” Ma Yesu 'igwaeya, “Beno sowasowahina.”

Yesu 'i'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina
(Madiu 26:36-46; Maki 14:32-42)

³⁹Ma Yesu 'asa madouna 'i'ebesineya, ta ma'ana tomuliyao sihilama 'oya Olibe 'oina, beno 'idi 'ebe'eno. ⁴⁰Tupwaina 'oina sinaoma, ta Yesu

'ana tomuliyao 'ihegwaediya, "Wa'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina ma 'oinega sahena Seitani 'itohotohogemi." ⁴¹ Ta muliyetega 'ana tomuliyao 'oidiyega 'ihawasiya, ta taunamo nobwa 'ahena 'itulaseya, ta li'ahwa'ahwanoi Tamana 'oina, ⁴² 'igwaeya, "Tamagu yo, 'eguma nuwanuwau, muyamuya biyoina bewa 'oiguwega 'uda 'ewayahule. Ma sahena taugu 'igu nuwatuhu 'inega, ma hesi 'owa 'ino nuwatuhu 'inega 'upaihowa."

⁴³ Coinega anelose galewega 'ilatuwa ta Yesu 'i'abihe waiwaiyeya, ⁴⁴ ma nuwana 'imwau hedadeya, 'inega 'i'ahwanoi waiwaiya, ta 'ana 'amweyah 'ipesupesu bale'uwa, gide tuwa bweyaha 'idaudau.

⁴⁵ Yesu 'ina 'ahwanoi 'ilosalohiya, ma 'itoholowa ta 'ihila, 'ana tomuliyao 'i'itediya 'idi nuwamwau 'inega si'eno sinediya, ⁴⁶ eeta 'ihegwaediya, 'igwaeya, "Sahena wa'eno'eno! Watoholo ma wa'ahwa'ahwanoi, sahena Seitani 'itohotohogemi."

Yesu si'abiyahiya

(Madiu 26:47-56; Maki 14:43-50; Yoni 18:3-11)

⁴⁷ Yesu 'abwa 'ilolohatoto ma boda silatuma, ta Yudasa ba'idadiu, tauna Yesu 'ana tomuliya 'aigeda, ta bodaedi 'ihanugetedima. Yudasaina 'inaowa Yesu deina ta 'abehega 'i'atusapwali. ⁴⁸ Coinega Yesu Yudasa 'ihegwaeya, 'igwaeya, "Yudasa, geya 'umwadina ma 'unaoma, ta taugu Loheyaiguina 'atusapwalega 'utebatebaegau!"

⁴⁹ Ma Yesu 'ana tomuliyedi sisanapu pwaiya to'aha nata 'ilatu, 'inega sigwaeya, "Bada, togidega, tahunudi?" ⁵⁰ Eeta 'aigeda 'ana tomuliyaina 'ina 'elepa 'aleha 'i'abilagasiya ma Topwaoli Madouna 'ina topaihowa tena 'ebeulega 'i'upwa yahuleya.

⁵¹ Ta Yesu 'igwaeya, "Walolagu! Sahena gide!" Ta muliyetega Yesu loheyaina tenana 'i'abitohoya, ma 'i'abihe bwebwe'aneya.

⁵² Yesu 'ana to'abiyahinaowedi, taudi Topwaoli Madoudi ma Hada He'asisi 'ana to'itayahinao ta babadao sinaoma, ta Yesu 'ihegwaediya, 'igwaeya, "Hede taugu toyagaha, ta 'inega ma'imi 'elepa 'aleha ta ma'imi wepasi wanaoma sabi 'abiyahigau! ⁵³ Ma to'aha huhuna ta 'inega geya wa'abiyahigau sabwelowedi mabwaiyadi gamwagamwanimiya yamiyamiya Hada He'asisi 'alona yahehe'ita tomota 'oidiya? Ma bewa tuwa 'abehega watoho ma wa'abiyahigau weyahina loina guguyou 'ina tutu 'ilatu pwaiya."

Pita matoi Yesu 'iuahaleya

(Madiu 26:57-58, 59-67; Maki 14:53-54, 66-72; Yoni 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Coinega Yesu si'abiyahiya, ta sitoeya Topwaoli Madouna 'ina hada. Ma Pita bwagebwagegaga 'imuliyedima.

⁵⁵ Hadaina 'ana 'abwalu 'alona topaihowao 'aiwe siholeya ta mabwaiyadi simwaimwailu. Pita 'i'itediya ta 'oidiya wete 'iluhuwa.

⁵⁶ Coinega topaihowa 'aigeda mewahinena Pita 'i'e'ebubuya ta 'igwaeya, "Loheya bewa mwalo Yesu ba'idana ya'itediya." ⁵⁷ Ma Pita 'iuhalta ta 'igwaeya, "Wahine, geya yasanapu taiya tauna weyahina 'ugwaegwae."

⁵⁸ Muliyetega 'aigeda wete loheya Pita 'i'e'ebubuya ta 'ihegwaeya, 'igwae, "Cowa 'aigeda 'ana tomuliyaina."

Ta Pita 'igwaeya, "Ciyal! Taugu geya!"

⁵⁹ Ma tupwana simiya 'amana, ma loheya 'aigeda wete 'enana waiwaina 'oinega 'iyanao 'ihegwaediya, 'igwaeya, "Moisa, loheya bewa Yesu 'ana tomuliya 'aigeda, weyahina tauna gwama Galili."

⁶⁰ Ma Pita 'igwaeya, "Ciyagu, loheyaina weyahina 'ugwaegwae geya yasanapu." Cabwa 'igwaegwae ma 'am'am meloheyana 'idouwa.

⁶¹ Coinega Yesu 'i'ita hila ta Pita 'i'iteya, ta nage 'oina Pita 'inuwatuhu yahiya Badaina 'ina gwaetutaina 'igwaeya, "Nata muliyetega ma 'am'am 'idoudou ma nugeta 'owa 'uuahalegau matoi." ⁶² Eema Pita nuwana 'igala madouna, ta 'ilatuwa 'atamana, ta 'idouwa.

Yesu 'ina yatala meYudiya 'idi babadao matadiya

(Madiu 26:54-68; Maki 14:55-65; Yoni 18:19-24)

⁶³ Ta Yesu 'ana to'itayahinao taudi Yesu silolotuyaneya ma sisapisapiya.

⁶⁴ Ma wete matana sipaiya ma sahena 'i'e'ebubuna, ta sisapisapi ma sihehesilala, sigwaeya, "Cuhegwaemai taiya 'isapigowa? Weyahina 'ugwae 'abehega 'owa palopita." ⁶⁵ Ta wete tupwana gwaetgaladi 'oidiyega siheheliye ta 'ana siga ⁶⁶ gona 'i'adaley, ma 'oinega meYudiya 'idi babadao, beno Topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao sideli 'auta, ma Yesu si'eweyama, ta gamwagamwanidiya sihetoholoya, ⁶⁷ ma sihesilaleya sigwaeya, "Cuhepwaila dumwalu 'oima, togidega 'owa To'abihetenaina bo geya?"

Coinega Yesu 'ihegwaediya, 'igwaeya, "Geya wahemisaegau, 'oinega sahena yahehepwaila 'oimia, ⁶⁸ weyahina 'eguma hesilala ya'ebwaegomi geya'abwa wahehemaisadi. ⁶⁹ Ma wasanapu 'abehega tutabewa 'oinega ma muliyetega taugu Loheyaiguina yamiyamiya Yehoba Tohewaiwai hedade 'ina 'ebeulega."

⁷⁰ Coinega mabwaiyadi sigwaeya, "Cawa, tomada! Cowa Yehoba natuna?" Coinega 'idi gwaet 'ihemaiseya, 'igwae, "Beno wagwae pwaiya."

⁷¹ Coinega taudi sigwaeya, "Bo'i 'ina gwaet pui taloba pwaiya, 'oinega sahena wete 'ana tohe'ewao weyahidi tanuwanuwatuhu, weyahina 'i'abo pwaiya 'abehega tauna Yehoba natuna."

Yesu 'ina yatala Pailato matana

(Madiu 27:1-2, 11-14; Maki 15:1-5; Yoni 18:28-38)

23

¹ Coinega mabwaiyadi sitoholowa, ta Yesu sitoeya ta sitauyeya tololina madouna sanina Pailato 'oina, sabi yatalae.

² Sitauyeya Pailatoina 'oina, ta Yesu weyahina sihepwaila 'abo'abowa, sigwaeya, "Loheya bewa 'ina he'ita 'ahesagohediya ta 'abehega tauma meYudiya 'ihawasiyemai, beno gide 'igwaeya, 'Sahena Kini Sisa 'ana takesi walagulagu, weyahina taugu kiniina, ta To'abihetenaiyu.' "

³ Coinega Pailato Yesu 'ihesilaleya, 'igwaeya, "Togidega, 'owa meYudiya 'idi kini, wa?"

Ta 'ihegwaeya, 'igwae, "Beno 'ugwae pwaiya."

⁴ Ta muliyetega Pailato topwaoliyedi ta bodoa 'ihegwaediya 'igwaeya, "Loheya bewa geya 'eta 'ina pui yaloba."

⁵ Ma taudi tuwa sihe'ewa yahiya, sigwae, "Ci'abo'abowego beno, weyahina 'aloba pwaiya tomota 'ilabo'abowedi ma 'abehega gabemaniyao 'oidiyega 'iwatahidi. Weyahina Galili 'oina 'ihegaineya 'ina 'aboina, ta Yudiya tupwanao mabwaiyadi 'ilohegumwalidiya, ma 'ilatu pwaima tupwa bewa 'oina."

Yesu 'ina yatala Helodi matana

⁶ Cidi gwae bewa Pailato 'ihesagoheya ta 'ihegwaediya, "Togidega tauna gwama Galili, wa?"

⁷ Ma taudi sigwaeya, "Cehe, gide."

Coinega Pailato 'ihegwaediya, 'igwaeya, "Galili beno Helodi 'ina 'ebeloina, 'oinega Yesu watauye Helodi 'oina ma tauna 'iloinae, weyahina bewa tuwa Helodi 'ebwa Yelusalema 'oina 'imiyamiya."

⁸ Sitauyeya Helodi 'oina, ta tutaina Helodi Yesu 'i'iteya 'iyaliyaya madouna, weyahina tuta dudulena Helodiina nuwanuwana ma Yesu 'i'ita, weyahina wasana 'ihesagoheya, ta 'ina paihowa waiwaidi nuwanuwana ma 'i'itadi. ⁹ Coinega Helodi Yesu 'ihesilala hedadeya, ta geya 'aigeda wete 'ida hemaiseya.

¹⁰ Ta topwaoli madoudi ta loina 'ana tohe'itao silaga Helodi 'oina, ma Yesu sihehe'ewa tubatubali. ¹¹ Ma 'oinega Helodi ma'ina tolo'alehao Yesu silotuyaneya ta si'ahwa galegaleya. Ma muliyetega kini 'ana 'wama sihe'oteya ma sihesumane hileya Pailato 'oina. ¹² Sabweloina 'oina Helodi ma Pailato 'idi hegawagamwagu tuta dudulena 'oinega sihe'iya'iyaguwa.

Yesu 'ina 'amasa weyahina

(Madiu 27:15-26; Maki 15:6-15; Yoni 18:39-19:16)

¹³ Coinega Pailato Topwaoli Madoudi ma babada ta tupwana meYudiyaedi 'ibwau he'autedima, ¹⁴ ta 'ihegwaediya, 'igwaeya, "Loheya bewa 'oiguwa wa'eweyama ta wahepwaila 'abehega tomota 'i'waniyediya, ta matamiya yaheyatala pwaiyeya ma geya 'aigeda 'ina pui yalabaloba 'imi he'ewaowedi 'oidiyega. ¹⁵ Helodi wete geya 'aigeda pui 'ilobaloba, ta 'oida 'ihesumane hileyama. Coinega geya wete lohe'amasa 'ilobwaine, ¹⁶ ma sapimo 'iloba, ma 'oinega yatagwala ma 'itauya." ¹⁷(-)

¹⁸ Coinega bodaedi mahemahetena sibwauwa sigwaeya, “Tauna 'i'amasa, ma hesi Balaba 'ulihasi weyahima.” ¹⁹ Balabaina lohe'amasa weyahina deliya silaguya, weyahina tupwaina 'oina mwalo Balaba ma'iyanao meLoma silo'alehediya, ta tupwana loheloheya silohe'amasidiya.

²⁰ Ma Pailato nuwanuwana ma Yesu 'i'etolihasi, 'oinega boda wete 'ihesilalediya, ²¹ ma hesi taudi si'alamanimanini hedadeya, sigwaeya, “Kelose 'oina tatutu hepa'ine!”

²² Pailato 'ina gwae hetoina 'oina 'ihegwaediya, 'igwaeya, “To'aha hede 'ina pui ta 'oinega 'abehega 'amasa 'lloba? Weyahina geya 'eta wete galana 'oina yalobaloba. Ma hesi sapimo 'ilobwaineya ma muliyetega yalihasi.”

²³ Ma hesi bodaedi tuwa 'abwa sibwaubwau hedahedade, sigwaegwae, “Kelose 'oina tatutu hepa'ine!”

Ta bodaedi 'idi gwae 'ihewaiwaiya, ²⁴ 'oinega Pailato 'oidiya 'itagwala ma Yesu sida 'abihekelse. ²⁵ Ma loheyaina nuwanuwadi 'i'etolihasi weyahidi, tuwa 'i'etolihasiya, tauna tolohe'amasaina deliya silaguya mwalo tutaina tauna meLoma 'idi tohanugetao 'ilo'aleha 'oidiya. Coinega Pailatoina boda nimadiya Yesu 'ilaguya, ma 'idi nuwatuhuina sida losalohi.

Yesu kelose 'oina situtu hepa'iyeya

(Madiu 27:32-44; Maki 15:21-32; Yoni 19:17-27)

²⁶ Yesu sitee pwaiya ta sitauyeya, ma 'edai 'aigeda loheya sanina Saimoni silobeya, tauna gwama Sailini, pwatulega 'ilatuma ta 'itautauya 'asai. Coinega tolo'alehaowedi Saimoniina siloineya ta Yesu 'ana kelose 'i'ahaliya, ta 'imuliya.

²⁷ Ma boda madouna Yesu simuliyyea, ma wete wahiwahine baibaiwadi simulimuliya, ma sidoudou ma'idi nuwagala Yesu weyahina. ²⁸ Ma Yesu 'i'itahila ta wahiwahineyedi 'ihegwaediya, “Comi Yelusalema wahiwahinediyo, sahena weyahigu wadoudou, ma 'omi waboi weyahimi ma natumiyao weyahidi wadou, ²⁹ weyahina tuta 'inaonaoma 'oina mwau 'ilatu ma taiyawedi 'omi 'aga'agalimi, nuwana geya natumimo, nata bwebwe'ana waloba. ³⁰ Weyahina tutaedi 'oidiya 'abwa tomota 'oya 'oidiya sigwae, ‘Coya, wabe'uma ma wasamumai!’ ³¹ Moisa, taugu nata yahesilae, ma 'omi 'abwa wahesilae geyogeyoi. Weyahina taugu gide 'aiwe 'idahigu, ma 'omi tuwa gide 'aiwe 'ama'amasidi.”

³² Ma togala wete 'eluwa sitoediya ta Yesu ba'idanao silohe'amasidi. ³³ Coinega 'aigeda tupwa 'oina silatuwa, sanina Mwagu, ma tupwaina 'oina kelose bale'uwa silaguya ma Yesu situtu hepa'ineya ma sihetoholoya, ma togalaedi siteluwa wete 'adi kelose 'oidiya situtu hepa'iyediya, ta 'aigeda Yesu 'ebeulanega, ma heluwena Yesu 'adigeyageyanega sihetoholodiya.

³⁴ Coinega Yesu 'igwaeya, "Tamagu yo, 'idi pui bewa 'unuwasamudi, weyahina geya sisanapu to'aha sipaipaihowa." Ma tolo'alehaowedi Yesu 'ana 'wama si'eweya, ta 'oinega si'heyaheyaleya, tuwa gide siulahesinuwa, ma 'oinega 'eguma taiyawedi sinugeta 'wamaedi si'ewadi.

³⁵ Nage 'oina tomota si'e'ebubuna, ta meYudiya 'adi tohanugetao Yesu silolotuyaneya, sigwaegwae, "Hali tomota 'i'abihetediya, ma hana bewa tuwa tauna 'ida 'abihete, 'eguma tauna To'abihetena Keliso Yehoba 'oinega."

³⁶ Tolo'alehaowedi wete Yesu silotuyaneya, ta waini memaina si'eweyama ta si'abihaneheya, ³⁷ma sigwaeya, "Ceguma 'owa meYudiya 'idi kini, 'u'etopelego 'uboi." ³⁸Ma wete 'ana kelose pwatana 'ina 'amasa huhuna sileleya, 'igwaeya, "Loheya bewa meYudiya 'idi kini."

³⁹ Keloseyed i'oidiyega 'aigeda togalaina Yesu 'iheliyeya, 'igwaeya, "To'aha weyahina 'owa To'abihetenaina, ma geya 'u'etopelegita?"

⁴⁰ Ma togalaina heluwena 'iyanaina 'iheliyeya, 'igwae, "Togidega Yehoba geya 'umataute? Ma 'uhesagohe tatetoi 'ada loina 'aigeda tuwa si'ebwaegita, ⁴¹ma loinaina 'owa ma taugu 'ilobwainegeta, weyahina tauda togala, ma loheya bewa geya 'eta 'ina puimo."

⁴² Coinega loheyaina Yesu 'ihegwaeya, "Yesu, 'abwa 'ino hetoloina 'ana tutu, sowasowahina ma 'unuwatuhugau?" ⁴³Ma Yesu 'igwaeya, "Yagwae moisa 'oiuwa, 'owa ma taugu tupwa 'ausalana 'oina nata tamiyamiya."

Yesu 'ina 'amasa

(Madiu 27:45-56; Maki 15:33-41; Yoni 19:28-30)

⁴⁴ Casudiladila ma sinala 'iguguyouwa, 'oinega tupwa mabwaiyana 'iguguyouwa ta 'ana siga lahilahiya 'asa 'i'asilala hila. ⁴⁵Ma 'ale'oina 'oinega Hada He'asisi sibiliupeya*, tutaina 'oina 'ilotaigala luwa.

⁴⁶ Coinega Yesu 'enana madounega 'ibwauwa, 'igwaeya, "Tamagu yo, yaluyaluwagu nimauwa yalagulagu." Cina gwae bewa 'igwaeneya ma yawasina 'igumwala.

⁴⁷Nage 'oina tolo'alehao 'adi tohanugeta 'i'iteya Yesu yawasina 'igumwala, 'oinega Yehoba 'ihepwatuweya 'igwaeya, "Moisa, loheya bewa loheya bwebwe'ana."

⁴⁸ Ma wete to'ebubuna mabwaiyadi tupwaina 'oina si'eto'autama Yesuina 'ina 'amasa si'iteya, ta ma'idi nuwagala sihila 'idi 'asa. ⁴⁹Ma Yesu 'iyanao ta wete wahiwahineyedi mwalo Galiliyega simuliheyama, taudi bwaga sitotoholo ma Yesu 'ina 'amasa si'e'ebubu.

Yesu 'ana lagu taona

(Madiu 27:57-61; Maki 15:42-47; Yoni 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Caigeda loheya sanina Yosepa, Yudiya loheyaina 'ina 'asa 'i'iuna Alimatiya, tauna loheya bwebwe'ana ta ma'ana hemisa. Loheyaina meYudiya 'idi

tohanugeta 'aigeda, ta 'iyamwayayamwa ma to tuta Yehoba 'ihetoloina meYudiya 'oidiya. Mwalo tutaina tohanugetao nuwanuwadi ma Yesu silohe'amasi, ma Yosepaina geya nuwana. ⁵² Loheyaina Pailato 'oina 'itauya, ta Yesu wahina 'i'ahwanoiyeya ma 'abehega 'igalihe. ⁵³ Coinega Pailato 'itagwala, ta Yosepa ma'iyanao Yesu wahina kelose 'oinega si'ewa suluheyama, ta siwaduhiya 'ale'owal'ewa'le'ena 'oinega, ma muliyetega sigaliheya. Gogoina siyalaiya gide tuwa duluha dimwa 'alona, ma geya 'aigeda tuta to'amasa wahina 'oina silagu.

⁵⁴ Sabwelo nage 'oina meYudiya 'idi tuta 'atububuna 'idi Sabati weyahina. ⁵⁵ Ma wahiwahineyedi mwalo Galiliyega Yesu simuliheyama taudi sitauya Yesu 'ana galiba si'iteya, ma wete wahina 'ana 'ebelagu si'iteya. ⁵⁶ Coinega sihila 'asai ta holowa 'ausalana si'atububuya Yesu wahina 'ana holowa weyahina, ta sabweloina mulina si'aiyawasiya, weyahina Sabati gide 'ana loina.

Yesu 'ina toholo hila

(Madiu 28:1-10; Maki 16:1-8; Yoni 20:1-10)

24 ¹Coinega wete gona 'i'adaleya, beno wiki 'ana sabwelo nugenugetana gonagona, ma wahiwahineyedi holowa si'atububuya si'eweya, ma sitauyeyama gogowa. ²Sitauyama ma gogo si'iteya 'ana 'ahuboda dimwa sibui hile pwaiyi. ³Coinega galihina 'alona siluhuwa, ma Yesu wahina geya si'itatho.

⁴Coinega gogoina 'oina ma'idi henuwanaluwa simiyamiya ma si'e'ebubuna, ma tuta 'i'iuna 'oina loheya 'eluwa, ma 'adi 'wama wa'ewa'le'ena ta 'asi'asilalana silatuwa, ta deidiya sitoholowa.

⁵ Wahiwahine loheyaedi si'itediya ta simatauta, 'inega sibe'u talatalubu'iya bale'uwa, ma loheloheyaedi wahiwahine 'oidiya sigwaeya, "To'aha weyahina to'amasa 'idi tupwa ma loheya mayawasina wa'eb'e'bese? ⁶ Tauna geya 'ebwa, ta 'ina gwaeina 'oimiya wanuwatuhuyahi mwalo Galili 'oina ba'idamiu wamiyamiya, tutaina 'igwaeya, ⁷"Taugu Loheyaiguina nata sihe'ebwayaegau togala 'oidiya, kelose 'oina situtu hepa'iyegau, ma sabwelo hetoina 'oina 'amasega nata yatoholo hila?" ⁸ Wahiwahineyedi gxae bewa sinuwatuhu yahiya, ⁹'inega galihina si'ebesineya sitauya Yesu 'ina topaihowao site lebeni ma 'iyadiyo 'oidiya, ta sihepwaila to'aha gide gogowa 'oidiya 'ilatuwa.

¹⁰ Tohepwailaedi taudi Meli Magidala ta Yowana ta hali Meli, tauna Yemesa sinana, ma wete tupwadi wahiwahine ba'idadiyao, Yesu 'ina toholo hila weyahina 'ina topaihowaowedi sihegwaediya, ¹¹ ma tomotaedi wahiwahine 'idi gxae geya sihemisae, 'idi nuwatuhu 'abehega tuwa silolotuyena. ¹² Ma hesi Pita 'itoholowa, 'ipili gogoina 'oina, 'i'italuhuwa 'ale'omo, 'inega 'ihila ma'ina nuwapwanopwano to'aha 'ilatuwa.

Tomota siteluwa 'idi helobaloba Yesu ba'idadiu

(Maki 16:12-13)

¹³ Sabweloina 'oina Yesu 'ana tomuliyao 'eluwa sitautauya 'aigeda 'asa 'oina sanina Emeusa. Casaina 'ana dudula Yelusalema 'inega gide

'eguma gonegonega tatoholo ma gonagonaina 'ana gamwagamwana 'oina talatu. ¹⁴Siteluwaedi sitautauya ma sihehegwaegwae ginauledi Yesu 'oina silatuwa weyahidi, ¹⁵Sitautauya sigwaegwae liya, 'oinega Yesu 'oidiya 'ilatuwa ta ba'idadiu sitautauya. ¹⁶Yesuina si'ita pwaiya, ma hesi gesowana si'inana.

¹⁷Coinega 'ihegwaediya, 'igwaeya, “To nuwatuhu weyahina wahegwaegwae liya?”

Ma taudi ma'idi nuwagala sitoholo henonowa. ¹⁸Ma 'iyanaina sanina Kaliopasa 'igwae hila, ta Yesu 'oina 'igwaeya, “Ciya, 'owa 'uboimo Yelusalema 'oina geya 'usanapu to'aha 'ilatuwa sabwelo 'etoi 'oidiya wa?”

¹⁹Coinega Yesu 'igwaeya, “To'aha?” Ma taudi sigwaeya, “Nuwatuhuwedi Yesu gwama Nasaleta 'oina silatuwa. Loheyaina tauna palopita, ma wete Yehoba ma tomota matadiya 'ina gwaeyao ta 'ina pahiwao waiwaidi. ²⁰Ma 'ima Topwaoli Madoudi ma 'ima tohanugetao loheyaina siyatalaeya 'ina 'amasa weyahina, ta muliyetega tolo'alehao situtu hepalyeeya kelose 'oina. ²¹Ma 'ahemiseya 'abehega 'ida 'abihetemai tauma meIsileli. Silohe'amasiya ma sabwelo 'eluwa sigumwala, ma nige sabwelo hetoina. ²²Ma tupwana wahiwahine 'oimega nuwama si'abihe'waniya weyahina nige 'abwa kululu sitauya galiha, ²³ta Yesuina wahina geya si'itatoho, ma sihilama, ta to'aha gide anelose 'idi he'ita 'oidiya beno 'oima sihepwaila 'abehega 'itoholo hila pwaiya. ²⁴Wete gide tupwadi 'oimega sitauya galihina 'oina, ta silobeya gide wahiwahineyedi 'idi hepwaila, ta Yesuina geya si'itatoho.”

²⁵Coinega Yesu 'oidiya 'igwaeya, “Nuwapotapotaimi, weyahina geya palopitao nugenugetadi 'idi gwaeyao wada hemisediya. ²⁶To'abihetenaina 'ilobwaine bwaibwainiya ma muyamuyaedi 'ida lobadi ma 'oinega muliyetega sanina 'ihemadou.” ²⁷Coinega 'ihiegaina ma 'oidiya 'ilihasa to'aha gide Buki He'asisi 'ina hepwaila To'abihetenaina weyahina. Mosese ta palopitao 'idi bukiyao 'oidiyega 'ihiegaina, ma Buki He'asisi mabwaiyana 'ilohegumwalidiya, ta 'oinega sanapu sida loba.

²⁸Ma tupwaina 'oina sitautauya deina silatu pwaiya, ta Yesu 'ihegwaediya, 'igwaeya, “Wamiyamiya ma yatautauya.” ²⁹Ma taudi sigwaeya, “Geya! Sahena 'utautauya, 'ebwa ta'en, weyahina 'iboi pwaiya.” Coinega 'itagwala, ma 'iluhuwa 'idi hada.

³⁰Cidi tuta 'ai 'oina, Yesu beledi 'ileweya, ta weyahina 'igwae helauwa, ma muliyetega 'i'abihisiya ta 'i'ebwaediya. ³¹Nage 'oina nuwadi 'isabwalena ta Yesuina si'inaneya, ta 'oidiyega 'i'waiha.

³²Ta siteluwaedi taudi 'oidiya sigwaegwae, sigwaeya, “Moisa tutenina 'edai tanaonaoma, ma 'ilihalihasa Buki weyahina, 'ada lotohona hagana gide tuwa 'aiwe 'ateda 'isabesabelulu.”

³³Coinega sitoholo mwayamwayauwa ma sitauya Yelusalema, ta nobwa 'iyadiyao site lebeni silobediya, ma tupwadi wete ba'idadiyao simiya

'autama,³⁴ ma bodaedi Yesu weyahina sigwaegwae, sigwaeya, "Saimoni 'ida Badaina 'i'ita pwaiya, 'amasega 'itoholo hila."

³⁵ Ta siteluwaedi wete sihe'ote'otetela to'aha gide 'edai 'ilatuwa, ma wete 'ina 'abihisi beledi 'oinega si'inaneya, siteteliya.

Yesu 'ilatuwa 'ana tomuliyo 'oidiya

(*Madiu 28:16-20; Maki 16:14-18; Yoni 20:19-24; Paihowa 1:6-8*)

³⁶ Cabwa 'iyadiyao 'oidiya sihe'ote'otetela ma Yesuina 'ilatuwa ta gamwagamwanidiya 'itoholowa, 'igwaeya, "Helau 'oimiya," ³⁷ta si'iteya ma simatauta, 'idi nuwatuhu 'aigeda yaluyaluwa galana. ³⁸ Coinega Yesu 'ihewgaediya, 'igwaeya, "Sahena wamatamatauta! Sahena wete wahehenuwanaluwa. Taugu tuwa. ³⁹ Ma hesi nimagu ta 'ahedu wa'itadi ma wa'abitohogau, weyahina yaluyaluwa galana geya 'wapinamo, ta wete geya lulunamo." ⁴⁰ Gide 'ihewgaeya, ma wete nimana ta 'ahena 'ihe'itaediya 'oidiya.

⁴¹ Nage 'oina siyaliyaya, ma hesi tupwana ma'idi henuwanaluwa weyahina geya sihemisa moisa. Ma 'ihewgaediya, "Ce'ahai hisa, wa'ebwaegau ma ya'ai?" ⁴² Ma silahaha tupwana mwesomwesona si'ebwaeya, ⁴³ma matadiya 'i'ayia.

⁴⁴ Ma 'ihewgaediya, 'igwaeya, "Gwaeyedi yatetela pwaidiya 'oimiya tutaina taugu ba'idamiu, mabwaiyana weyahigu sileleya Moses 'ina Buki 'oina ta palopitao 'idi buki 'oidiya ma wete buki wali Same 'oidiya, ma 'oinega 'igu hepailaina 'ana sanapu moisa 'ida latu."

⁴⁵ Nage 'oina nuwadi 'i'abihe 'asilalediya ta Buki He'asisi sisanapuya.

⁴⁶ Ma 'oidiya 'igwaeya, "Bewa gide silele 'esediya 'igwae, 'To'abihetenaina muyamuya ta 'amasa 'ida loba, ma sabwelo hetoina 'oina 'amasega 'ida toholo hila, ⁴⁷ma muliyetega saninega tetela bwebwe'ana, nuwabui ma galana 'ana nuwasam weyahidi siguguyae.' Cidi guguyaina 'ida hegaina Yelusalema 'oinega, ma 'ida sakowasi bale'u mabwaiyana 'oina. ⁴⁸ Ginaula bewa 'omi tuwa 'adi tohepwailao. ⁴⁹ Ma hesi taugu nata Tamagu 'ina gwae hemisaina, beno Yaluyaluwana yahesumaneyama 'oimiya ma 'i'abihe waiwaiyegomi, 'oinega Yelusalema 'oina wayamwayamwa weyahina."

Yesu 'ina hane galewa

(*Madiu 16:19-20; Paihowa 1:9-11*)

⁵⁰ Coinega 'ina gwae 'ilosalohiya, ma muliyetega 'itoediya ma sitauya Bedani 'oina, ta nobwa nimana 'iyasidiya 'oidiya, ma 'igwae helauwediya.

⁵¹ Cina gwae helauina 'oina, 'aena 'i'eweya ma 'ihaneya galewa. ⁵² Taudi 'ina 'ebehaneina 'oina ma'idi he'asisi si'etuluha, ma muliyetega ma'idi yaliyaya madouna sihila Yelusalema. ⁵³ Sihila ma Hada He'asisi 'alona tuta baibaiwana Yehoba sihehepwatuwe.

YONI

Tetela Bwebwe'ana Yoni Cileleya

Yoni Yesu 'ana tomuliya 'aigeda, ma Yesu Yoni 'ihelauweya madouna, 'oinega Yesu 'ina toholohila mulina 'ihetohewaila Yesu weyahina, ma tetelina 'ileleya 'abehega Yesuina tauna Yehoba, ta hesi meYudiya 'idi tohanugetao Yesu siguipaileya, ta taudi 'idi loina galana 'oinega meLoma Yesu silohe'amasiya kelose 'oina.

Buki bewa 'alona Yesu 'ina hegwaegwaeyao baibaiwadi Yaluyaluwa Tabuna weyahina, ma tauna Yesu 'ina hane galewa mulina 'ihewaseyama bale'uwa, 'ana tohemisao 'i'abihe waiwaidi, ma 'i'abihenuwa sanapuwedi Yehoba ma Yesu weyahidi.

Gwae Ciheloheya

1 ¹Tuta 'ebe hegaina hauhau 'oina Gwae huhuna 'imiyamiya.
Huhunaina tuwa Tauna Keliso. Tauna Yehoba ba'idana, eeta tauna tuwa Yehobaina. ²Weyahina 'ebe hegaina hauhau 'oina Gwae huhunaina Yehoba ba'idana simiyamiya. ³Ma Gwae huhunaina tauna ginaula mabwaiyana 'ipaihowediya ma wete ginaula mabwaiyadi 'ihemasalahediya Yehoba ba'idana, ta geya 'eta wete tohemasalaha. ⁴Gwae huhunaina mayawasina moisa, 'oinega 'asilala 'i'eweyama ta 'i'abi latuheyama tomiya bale'u mabwaiyada 'oida. ⁵Ma 'oinega 'asilalaina guguyou 'oina 'isae haneya ma guguyouina geya 'ina waiwaimo. Casilalaina geya wete 'ina 'ebe lolagumo.

⁶Eeta Yehoba loheya 'aigeda 'ihesumaneya, sanina Yoni, ⁷Tauna tomota 'oidiya 'inaoma ma 'abehega 'asilalaina weyahina 'ida hepwaile ma 'oinega 'abehega tomota baibaiwadi sihesagohe ma 'idi hemisa silagu 'asilalaina 'oina. ⁸Tauna Yoniina geya 'asilalaina, ma hesi 'asilalaina 'ana to'etala hepwahepwaila. ⁹Ma 'asilalaina 'asilala moisa. Gogo gabulena mabwaiyada 'oida 'ihe'asilala.

¹⁰Tauna 'itauya pwaima gogo gabulena 'oina, ma gogo gabulena 'imiyamiya, ma tauna tuwa gogo gabulena 'ana tohemasalaha, ma gogo

gabulena 'ana tomiyaedi geya sisanapu to loheya. ¹¹ Ma saugaina wete 'iboi 'inaoma 'ina boda 'oidiya, ma wete taudi silogwahateya. ¹² Ma hesi boda tupwadimo 'ina gwae sihesagoheya ta sihemisaeya 'abehega tauna tuwa To'abihetenaina. Coinega bodaedi 'oidiya 'itagwala 'abehega Yehoba natunao. ¹³ Bodaedi taudi tagwae sili'uhila. Ma li'uhilaina geya 'abehega loheloheya bweyahidi nuwana 'idi nuwatuhu 'oinega. Ma hesi li'uhilaina Yehoba 'oinega.

¹⁴ Ma Gwae huhuna 'iheloheya, ma bewa tuwa mahetedai tamiyamiya. Ma 'ina wasawasa madou hedadena 'i'abi hemaedaneya 'oima ta 'a'iteya, 'oinega 'asanapuya 'abehega tauna tuwa Yehoba natuna moisa, ma wete tauna tohelau moisa, wete mumugana mabwaiyana bwebwe'ana.

¹⁵ Mwalo Yoni Yesu 'ihepwaileya 'enana madouna 'oinega 'igwae, "Loheyainaina bewa tauna weyahina yahehewasa, tutaina yagwaeya, 'Loheya 'aigeda muliguwega 'itautauyama, sanina madou hedadena 'abwa taugu. Weyahina taugu 'abwa geya yali'u ma tauna 'imiyamiya."

¹⁶ "Tauna tohelau ma to'ebwaya moisa, weyahina 'ina helauina 'oinega mabwaiyada 'ilohemahegita. ¹⁷ Yehoba 'ina loina Mosese* 'oinega silatuwa. Ma hesi helau moisa ma mumuga bwebwe'adi Yesu Keliso 'oinega silatuma. ¹⁸ Yehoba 'ana 'ita geya 'eta taiya 'ida 'iteya, ma hesi natuna moisa 'iboi 'isanasanapu Tamana 'ana 'ita. Weyahina tauna Tamana deina 'imiyamiya, 'oinega tauna Tamana 'ana 'ita 'ihe'itegita."

Yoni tauna to loheya?

¹⁹ Tuta beno 'oidiya, meYudiya 'idi tohanugetao topwaoli* tupwadi ma Libai* tupwana 'ina boda 'oidiyega sihesumanedima Yelusalema 'oinega Yoni sabi hesilalaina 'abehega tauna to loheya. ²⁰ Beno 'oina Yoni geya 'ilowahi'wata 'idi hesilalaina 'oina weyahina, ma hesi 'idi hesilalaina 'ana maisa bwebwe'ana ma maemaedanina 'i'ebwaediya 'igwae, "Taugu geya To'abihetenaina." ²¹ Coinega taudi wete sihesilala hileya sigwae, "Hede taiya 'owa? Bo 'abehega 'owa Ilaitiya?" Ma Yoni 'igwaeya, "Taugu geya Ilaitiya*." Ma taudi wete sihesilala hileya sigwae, "Bo nuwana 'owa 'aigeda wete palopita*, palopitainaina tauna 'ayamwayamwa?" Ma Yoni 'ihewae hilediya 'igwae, "Geya."

²² Coinega tohesilalaedi wete sigwae hila, sigwae, "Cowa hede to loheya? Mane hana 'uda hegwaemai ma 'aneyage 'alohihila ma 'ima tohanugetao 'ahegwae bwaibwainidi to'aha gide 'ino hegwaegwae weyahiu." ²³ Ma Yoni 'igwaeya, "Mwalona palopita Aiseya weyahigu 'ihepwaila pwaiya 'igwae,

'Cabwa nata tobwau 'aigeda yoho 'awawa* 'ilatu ma
'ibwaubwau 'igwae, "Cinapwana 'ina 'eda wahunae ma wa'abi
heduhedumwalu."'"

²⁴⁻²⁵ Coinega tohalewasaedi taudi Palisiyedi sihewasaedima sihesilaleya sigwae, "Ceguma 'owa geya To'abihetenaina, bo 'owa geya Ilaitiya, bo

'owa geya palopitaina tauna weyahina 'ayamwayamwana, hede to'aha weyahina 'u'abi'abi hebabitaiso?"²⁶ Ma Yoni 'idi hesilalaina 'ihemaiseya 'igwae, "Taugu tuwa tomota we'ahega ya'abi'abi hebabitaaisodi. Ma loheyaina geya wasanapu bewa tuwa gamwagamwanimiya 'itotoholo.²⁷ Tauna tuwa muliguwega 'itautauyama, sanina madou hedadena 'abwa taugu. Geya sawasawahigu ma 'ana butu* 'ahenega yalihasi yahule, weyahina tauna loheya madou hedadena."

²⁸ Ginaula mabwaiyana bewa Bedani 'oina silatuwa, beno Yoni 'ina 'ebe hebabitaiso 'oina, Yolidani hali tupwega.

Yehoba 'ina lami* weyahina

²⁹ Ci'adaleya, Yoni Yesu 'i'iteya 'itautauyama 'oina. Ma Yoni boda 'ihegwaediya 'igwae, "Loheya nage 'itautauyama Yehoba 'ina lami*, tauna 'abwa mebale'u weyahida 'i'amasa, ma 'ida puiyao 'ilewa yahuledi.³⁰ Loheyainaina mwalona weyahina yahepwaila nugeta, tutaina yagwaeya 'abehega loheya 'aigeda muliguwega 'itautauyama, tauna sanina madou hedadena 'abwa taugu. Weyahina tauna tonugeta, 'abwa muliyetega yalatuma.³¹ Loheyainaina taugu geya yasanapu toho. Beno yasanapuya 'abehega taugu meIsileli 'oimiya yatauyama ma we'aha 'oinega ya'abi'abi hebabitaisogemi. Muliyetega 'abwa 'igu paihowa 'oinega loheyainaina 'omi wasanapu."

³² Yoni 'hepwaila latuwa 'igwae, "Yehoba Yaluyaluwana ya'iteya 'ana 'ita gidemusa gabubu galewega 'isuluma Yesu 'oina 'itowa.

³³ Mwalo loheyainaina geya yasanapu toho. Ma hesi Yehoba tauna 'ihesumanegauma babitaiso we'ahega yapaipaihowadi, 'ihegwaegauwa 'igwae, 'Cabwa nata Yaluyaluwagu 'u'ita 'isuluma ma loheyaina 'oina 'itowa, beno tauna 'abwa Yaluyaluwagu 'oinega boda 'i'abi hebabitaisodi.'³⁴ Coinega Yoni boda 'ihegwaediya 'igwae, "Loheyainaina moisa mataguwega ya'iteya, ma bewa tuwa weyahina 'oimiya yahehwasa tauna moisa Yehoba natuna."

Yesu 'ana tomuliyao nugenugetaidi

³⁵ Ci'adaleya hali sabwelo 'oina, Yoni ma'ana tomuliyao siteluwa mahetenao sitotoholo,³⁶ ma Yesu si'iteya deidiyega 'itautauya. Coinega Yoni 'ana tomuliyaudi 'ihegwaediya 'igwae, "Loheyaina nage Yehoba 'ina lami."

³⁷ Eema siteluwaedi Yoni 'ina gwae sihesagoheya, 'oinega Yesu simuliyeya.³⁸ Simulimuliyea, sitautauya ma Yesuina 'i'ita lohilihila, ta 'i'itediya mulinega sitautauyama. Coinega 'ihesilalediya 'igwae, "To'aha nuwanuwami?" Ma taudi sigwae, "Tohe'ita, ta'ehina 'umiyamiya?"

³⁹ Coinega Yesu 'ihegwaediya, 'igwae, "Tanaowa ma 'igu 'ebe miya yahe'itegomu." Sitautauya ma Yesu 'ina 'ebe miyaina si'iteya, beno lahilahi, 'oinega nobwa mahetenao simiya heboiya.

⁴⁰ Tomuliyaedi siteluwa 'oidiyega 'aigeda sanina Andulu, Saimoni Pita tasina. ⁴¹ Anduluina tasinaina Saimoni 'inuwatuhuya, 'oinega 'itauya tasinaina 'ibesa mwayamwayauweya, ma 'ilobeya, ma 'ihewaeya 'igwae, "Mesaiyaina 'alobeya." (Mesaiya* 'ana bui Keliso, beno 'ena Gilisi*. Ma 'ana sanapu To'abihetena.) ⁴² Eeta Anduluina tasina Saimoni 'itoeya ma mahetena sitauya Yesu 'oina. Ma Yesu Saimoniina 'i'ebubuya, 'ihewaeya, 'igwae, "Cowa saniu Saimoni, tamau Yoni. Bewa tuwa saniu hauhauna yabwauwe Pita." (Pita 'ana bui beno da'ule.)

Pilipi ma Nataniyela Yesu 'ibwauwediya

⁴³Gona 'i'adaleya, Yesu nuwanuwana 'itauya Galili. Citauya ma Galili 'oina Pilipi 'ilobeya, 'ibwauweya 'igwae, "Pilipi, 'unaoma 'umuliyegau." ⁴⁴Pilipi 'ina 'asa sanina Bedeseida, beno Andulu ma Pita 'idi 'asa. ⁴⁵Muliyetega Pilipi Nataniyela 'ilobeya, ma 'ihewaeya 'igwae, "Nataniyela, loheyaina sigwaegwaeneya 'alobeya. Tauna mwalona Moses 'ina buki 'oina weyahina 'ihewaegwae. Palopitao 'idi lele 'oidiya wete weyahina sihegwaegeenyea. Tauna tuwa Yesu, tamana Yosepa, Nasaleta loheyaina." ⁴⁶Ma Nataniyela Pilipi 'ihewaeya 'igwae, "Geya 'eta to'aha bwebwe'ana Nasaleta 'oinega 'ida latuwa." Ma hesi Pilipi 'igwaeya, "Tuwa hana 'unaoma, tatauya ma loheyaina 'u'ita." Coinega siteluwaedi sitauya Yesu 'oina.

⁴⁷Sitautauya, ma Yesu Nataniyela 'i'iteya, ma Nataniyelaina weyahina 'ihewaegwaeya 'igwae, "Loheya nage gwama Isileli* moisa, ma mumugana 'ausalana mabwaiyana." ⁴⁸Nataniyela Yesu 'ihesilaleya 'igwae, "Togidega ta 'usanapugauwa?" Ma Yesu 'igwae, "Nige heneyage ya'ita nugetegowa 'abwa muliyetega Pilipi 'ibwauwegowa, tutaina 'owa damaya* huhuna 'umiyamiya." ⁴⁹Coinega Nataniyela Yesu 'ihewaegwaeya 'igwae, "Cinapwana, 'owa moisa Yehoba natuna. Ma wete 'owa meIsileli 'ima kini."

⁵⁰ Coinega Yesu 'ihegwaeya 'igwae, "Nataniyela, 'abwa hesi 'uhemisaegauwa weyahina yahegwaegowa 'abehega damaya 'oina 'umiyamiya ma ya'itegowa, 'awa? Ma hesi 'uda sanapu 'abehega bewa tuwa 'ebe'ita 'liuna 'oiuwa. Ma 'abwa nata tuta sinaonaoma 'oidiya 'abwa ginaula madoudi 'u'itadi." ⁵¹ Ma Yesu wete 'ihegwaediya 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, 'abwa nata galewa huwehuweina 'u'ita, ma wete Yehoba 'ina aneloseyao 'u'itadi sihanehane ma sisulusuluma taugu Loheyaguina* 'oiguwa."

Kena 'oina hehai 'aigeda sipaihoweya

2 ¹Sabwelo 'eluwa sigumwala ma hehai sipaihowa 'asa sanina Kena 'oina, beno Galili 'ina tupwa 'oina. Hehaiina solana Yesu sinana 'imiyamiya. ²Ta Yesu wete ma'ana tomuliyao hehaiina 'oina sibwauwediva ma siluhuwa 'e'ahaiina si'aiya.

³Cidi 'aiina solana 'adi waini* mabwaiyana 'igumwala, 'oinega Yesu sinana 'ihegwaeya 'igwae, "Natugu, waini mabwaiyana 'igumwala pwaiya." ⁴Coinega Yesu sinana 'enana 'ihemaiseya, 'igwae, "Cowa sahena 'uloiloinegau, weyahina geya 'igu paihowa yahegaine." ⁵Ma 'iyamo Yesuina sinana topaihowao 'ihegwaediya 'igwae, "Yesu 'enana wahesagohe, 'eguma to'aha nuwanuwana tuwa wada paihowa."

⁶Tupwaina 'oina we'aha 'adi we'aha patu 'adi baibaiwa sikisi sitotoholo, da'ule 'oidiyega sipaihowediya. Taudi sowsowahidi ma we'aha madouna 'oidiyega silohemahadi, meYudiya mumugadiyega 'idi 'ebe deudeula weyahidi. ⁷Coinega Yesu topaihowaedi 'ihegwaediya ma we'aha patuwedi gaugaulidimo we'ahega silohemahediya ta mabwaiyadi simaha. ⁸Ma wete 'ihegwaediya ma we'aha patuwedi 'oidiyega we'aha tupwadi sigoidiya ma sitauyedyiha toni wagana 'oina.

⁹Coinega hehaiina toni wagana we'ahedi 'inuma tohodiya, ta 'adi 'amna bwebwe'ana. Weyahina we'ahedi 'ihemala waini pwaiya, tuwa waini moisa. Beno 'oina hehaiina toni waganaina geya 'isanapu ta'ehega waini bewa si'eweya, benomo topaihowaedi sisapanuya. Eema hehaiina toni wagana tohai loheyana 'ihegwae gahuweya ¹⁰'igwae, "Togidega ta waini bewa bwebwe'ana ne'abwega tuwa 'abwa 'ulagu latuheyama? Ma hesi 'uda sanapu 'abehega tauda mumugada beno waini bwebwe'ana ta'ebwae nugetedi tomota 'oidiya 'abwa muliyetega waini galana."

¹¹Beno Yesu 'ina 'ila'ilala waiwaina 'ihegaine nugeteya 'asa Kena 'oina, beno Galili tupwaina, ma 'ihe'itaeya tomota 'oidiya, ma wetenuge 'ina waiwai si'iteya, 'oinega 'ana tomuliyao sihemisaaya.

¹²Hehaiina 'igumwala, ma Yesu sinana ma tasinao ma wete 'ana tomuliyao mahetenao sisuluwa Kapaneumi 'oina. Beno 'oina simiyamiya tupwana sabwelo 'oidiya.

Yehoba 'ina hada 'oinega Yesu tohegimwane 'ipa'idiya

¹³MeYudiya 'idi Hataona Guyaina* 'ana tutu 'i'ehohoya, ma Yesu 'ihaneya Yelusalema, ¹⁴Yehoba 'ina Hada He'asisi* 'oina 'iluhuwa ma tohegimwane 'i'itediya sihehegimwane. Tohegimwaneyedi beno bulumakau ma sipi* ma wete gabubu sihehegimwaneyedi hadainaina 'oina. Mane* 'adi tohe'ebwaya hila wete 'i'itediya 'idi 'ebelagu hatahatala deina simiyamiya. ¹⁵Coinega Yesu balae 'i'eweya ma 'oinega tohegimwaneyedi ma 'idi hebahebaiyao Yehoba 'ina hada 'oinega 'ipa'idiya. Mane 'adi tohe'ebwaya hilao 'idi 'ebe lagu hatahatala wete 'i'ahu peinediya ma 'idi mane 'ihabiya biyaunediya. ¹⁶Ma wete gabubu 'adi tohegimwane 'ihegwaediya 'igwae, "Cimi bwasumowao wa'ahalidi ma hada bewa 'oinega walatu, sahena Tamagu 'ina hada wahehemohomoho ma 'abehega 'imi 'ebe gimwane." ¹⁷Cana tomuliyao si'ebubu ma Yehoba 'ina buki 'ina hepwaiala sinuwatuhu yahiya beno 'igwaeya, "Yehoba yo, 'ino hada tobwebwe'ana 'iya, ma nuwagu 'i'eweya."

¹⁸ Mulyetega meYudiya 'idi tohanugetao sitauya Yesu sihesilaleya sigwae, "To 'ila'ilala nata 'oinega 'uhe'itemai ma 'oinega 'asanapu to loina 'oinega ginaula bewa 'upaipaihowadi?" ¹⁹ Coinega Yesu 'enadi 'ihemaiseya 'igwae, "Hada bewa 'eguma waligehi, nata sawasawahigu sabwelo 'etoi 'oidiya yahetoholo hila." ²⁰ Ma 'iyamo taudi sigwaeya, sigwae, "Hada bewa sabwelo 'etoi 'oidiya 'uhetoholo hila? Ma hesi 'uda sanapu 'abehega hada bewa bolime poti sikisi 'oidiya si'abi'abi." ²¹ Ma hesi Yesu geya hada moisana weyahina 'ihehegwae, ma 'iboi tuwa wahina weyahina 'ihegwae.

²² Mulyetega Yesu 'amasa 'oinega 'itoholo hila ee 'abwa 'ana tomuliyedi 'ina gwaeina 'oidiya sinuwatuhuya, 'oinega Yehoba 'ina hepwailina bukiina 'oina ma wete Yesuina 'ina gwaeyedi 'abwa hesi sihemisa bwaibwainidiya.

Yesu boda mabwaiyadi 'idi nuwatuhu 'isanasanapudi

²³ Tutaina 'oina Yesu Hataona Guyaina* 'oina 'imiyamiya. Ma boda mabwaiyadi 'ina paihowa waiwaina si'liteya, 'oinega sihemisaeya 'abehega tauna tuwa To'abihetenaina. ²⁴ Ma hesiyage bodaedi Yesu geya 'ihemisaedi. Weyahina 'idi nuwatuhu mabwaiyana 'isanapu nugetediya. ²⁵ Coinega geya 'eta taiya sawasawahina ma boda weyahidi 'ihegwae Yesu 'oina, weyahina Yesu boda mabwaiyadi 'idi nuwatuhu 'atediya simiyamiya 'isanasanapudi.

Nikodimo ma Yesu 'idi hegwaegwae

3 ¹ Loheya 'aigeda sanina Nikodimo, tauna Palisi* 'idi boda 'aigeda. Ma wete tauna meYudiya 'adi tohanugeta. ² Loheyainaina nihuwanega 'itauya Yesu 'oina ma 'ihegwae 'igwae, "Cinapwana, 'asanapuya 'owa tohe'itaina Yehoba 'oinega 'utauyama. Weyahina geya 'eta taiya 'ina paihowa waiwaina 'owa gidemusa 'eguma Yehoba geya mahetena."

³ Coinega Yesu Nikodimo 'ihegwae 'igwae, "Yagwae moisa 'oiuwa, 'eguma geya'abwa 'uli'u hila, geya'abwa wete Yehoba 'ina 'ebeloina 'ul'ita'ita."

⁴ Ma Nikodimo Yesu 'ihesilaleya 'igwae, "Togidega ma taugu loheya madougu ma 'abehega sinagu gamwanega yali'u hila? Ma moisa tuwa, geya sawasawahigu ma sinagu gamwana yaluhu ma 'ihenatune hilegau."

⁵ Coinega Yesu Nikodimo 'ihegwae 'igwae, "Yagwae moisa 'oiuwa, 'eguma geya'abwa we'aha ma Yehoba Yaluyaluwana 'oidiyega 'uli'uli'u hila, nata geya'abwa wete Yehoba 'ina 'ebe loina 'oina 'uluhuluhu.

⁶ Tomota natudiyao sili'u tomota moisa. Ma Yehoba Yaluyaluwana 'oinega yaluyaluwamo 'ihenatune.

⁷ "Coinega sahena nuwau 'ihehenaina weyahina yahegwae 'abehega 'ihenatune hilago. ⁸ Yaumai 'ina towa wete gidemusa, 'eguma

ta'ehega nuwanuwana ma 'oinega 'itowa, nata tuwa wete 'oinega 'itowama. Ta yaumai nata moisa 'enadi tahugeta madouna. Ma to'aha weyahina 'igu gwaewa bewa 'oiuwa geya 'usanapu? ¹¹ Ma yagwae moisa 'oiuwa 'abehega bewa tuwa 'ahehegwae bwaibwainigomi to'aha gidemusa 'asanapudiya ma 'a'itediya. Ma hesi 'ima gwaeyedi geya wada hesagohediya ma nuwana wada hemisaediya. ¹² Ceguma bale'u weyahina 'ahehepwaila ma geya wada hemisaediya, togidega nata galewa 'ina 'ebe loina wasanapu 'ese tutaina 'eguma galewa weyahina 'ahewaegwae 'oimiya? ¹³ Coimiyega geya 'eta taiya wete galewa 'oina 'ihane tohona, yaboi Loheyaiguina* sowasowagu, weyahina galewega yasulu nugetama.

¹⁴ "Mwalona gidemusa tubudao 'oidiya yoho 'awawa sitautauya ma Moses mwata pwawati 'oinega 'ipaihoweya ma 'aiwe 'oinega 'i'abi haneheya ma 'oinega tubudaowedi lema silobeya. Coinega taugu 'abwa nata wete 'aiwe 'oina si'abi hanehegau, ¹⁵ ma taiyawedi 'omi 'eguma wahemisaegau, nata yawasi miyamiya hatayana waloba. ¹⁶ Comi tomiya bale'u Yehoba 'ihelauwegomiya sinabwana, 'oinega taugu natunaina 'aigeda tuwa 'itagwalegauwa 'oimiya, ma 'oinega taiyawedi 'omi 'eguma wahemisaegau, geya'abwa wahehesilae, ma hesi yawasimi miyamiya hatayana waloba. ¹⁷ Ta Yehobaina natunaina taugu 'ihesumanegauma bale'uwa geya 'abehega yaloinaegomi, ma hesi yatauyama 'imi pui 'oidiyega sabi lemegomi.

¹⁸ "Coinega taiyawedi 'omi 'eguma Yehoba natunaina taugu wahemisegau, nata geya'abwa loina mwaudi walobalobadi. Ma hesi taiyawedi 'omi geya wahemisegau, 'omi loina mwauna 'oina waluhu pwaiya, weyahina taugu Yehobaina natunaina moisa geya wahemisaegau. ¹⁹ Loinaedi mwaudiyyedi huhuna bewa gidemusa: Maedanaina 'isulu pwaima bale'uwa, ma hesi tomiya bale'u nuwanuwadi guguyou. Coinega maedanaina silogwahateya, weyahina mumugadiyedi galadi. ²⁰ Coinega taiyawedi mumugadi galadi maedanaina geya nuwadi. Ma wete geya nuwadi ma maedanaina 'oina silatu, nata gidemusa mumugadiyedi galadi maedanaina 'i'abi latuhedi. ²¹ Ma hesi taiyawedi mumugadi bwebwe'adi, nata taudi ma'idi yaliyaya maedanaina 'oina silatu ma maedanaina 'idi mumuga bwebwe'adiyedi 'i'abi latuhedi 'abehega Yehoba 'oinega simumuga 'esa."

Yoni Yesu weyahina 'ihepwaila latuwa

²² Mulyetega Yesu ma'anu tomuliyao sitauya Yudiya 'ina tupwa 'oina. Tupwainaina 'oina sabwelo tupwadi 'oidiya simiyamiya ma Yesu tomota

'i'abi'abi hebabaitaisodi. ²³Yoni wete 'asa 'aigeda sanina Ainoni 'oina, beno 'asa Selimi deina, 'i'abi'abi hebabitaiso. Weyahina tupwainaina 'oina we'aha madouna 'imiyamiya, eeta we'ahinaina 'oina boda sitautauyama, ma Yoni 'i'abi'abi hebabaitaisodi. ²⁴Tutainaina 'oina Yoni 'abwa geya deliya silagu luhuwe.

²⁵Ta Yoni 'ana tomuliya Yudiya loheyaina 'aigeda mahetediu sihe'ohe'ohena babitaiso weyahina. Weyahina geya sisanapu taiya 'ina babitaiso bwebwe'ana hedadena tauna sawasawahina ma tomota 'i'abi he'ehaudi. ²⁶Coinega tohe'ohe'oheyedi sitauya Yoni 'oina sigwae, "Cinapwana, mwalona loheyaina 'oima 'ugwaegwaenye tutaina 'owa ma tauma Yolidani we'ahina hali tupwanega tamiyamiya. Tauna bewa tuwa loheyaina 'i'abi'abi hebabitaiso, ma boda mabwaiyadi 'ina babitaiso nuwadi 'i'eweya, 'oinega si'au'auta 'oina."

²⁷Ma Yoni 'ana tomuliya edi 'enadi 'ihemaiseya 'igwae, "Geya 'eta taiya sowasawahina ma 'iheloheya madou 'eguma Yehoba geya 'oina 'itagwala. ²⁸Coimiyia wete yagwae pwaiya ta wasanapuya 'abehega taugu geya To'abihetenaina. Taugu tuwa Yehoba 'ihesumanegauma yanugetama ta loheyainaina 'ana muliya. ²⁹Loheyainaina tauna gidemusa haihai meloheyana ma taugu tuwa 'ana tohayahina. Tuwa gidemusa 'eguma haihai loheyana mwanena 'iloba ma 'oinega 'iyana 'aigeda haihai loheyainaina 'enana 'ihesagohe ma weyahina 'iyaliyaya. Coinega taugu wete gide Yesu wasana yahesagoheya ma weyahina yayaliyaya sinabwana. ³⁰Tauna 'ilobwaineya ma 'iheloheya madou, ma hesi taugu tuwa yamuliya yamo.

Loheyaina tauna galewega 'isuluma

³¹"Loheyainaina tauna galewega 'isuluma, tomota mabwaiyadi 'imadou sinediya. Weyahina taiya 'eguma bale'uweg 'itauyama, tauna tuwa bale'u loheyaina, ma bale'u ginaulinao 'oidiyega 'ihehegwae. Ma hesi loheyainaina tauna galewega 'isuluma, tauna moisa tomota mabwaiyadi 'imadou sinediya. ³²To'aha gide 'inonodiya ta 'i'itediya weyahidi 'ihehegwae. Ma hesi 'ina gwaeyedi geya 'eta taiya 'ida 'abi yahidiya. ³³Ma hesi taiyawedi 'eguma 'ina gwaeyedi si'abi'abi yahidi, beno taudi sihepwaleya 'abehega Yehoba 'ina gwae moisa.

³⁴"Loheyainaina Yehoba 'ihesumaneyama tauna 'ina gwae 'ihehepwaledi, weyahina Yehoba Yaluyaluwana 'oinega 'ilohemaheya. ³⁵Eeta Yehoba natunaina 'ihelauweya, 'oinega 'ina 'ebeloina mabwaiyana natuna nimana 'ilaguya. ³⁶Coinega tayawedi 'omi 'eguma Yehoba natunaina wahemisae, nata yawasi hataya waloba. Ma hesi tayawedi 'omi 'eguma Yehoba natunaina geya wahemisae, nata geya'abwa yawasi hataya walobaloba, ma hesi 'omi nata Yehoba 'ina gamwasowala 'oimiyia geya'abwa 'igumwagumwala."

Yesu ma Sameliya wahineina 'idi hegwaegwae

4 ¹Yesu 'ina 'abi hebabitaiso 'oinega 'ana tomuliyo baibaiwadi 'ilobediya. Ma hesi Yoni 'ana tomuliyo geya baibaiwadi. ²Yesu moisa geya babitaiso 'ida pahowediya, 'ana tomuliyaedi siboi babitaiso sipaipahowadi. ³Ma Palisiyo 'enadi Yesu 'ihesagoheya 'abehega 'ina pahowa wasana sisanaapuya, 'oinega Yudiya 'i'ebe sineya ma 'ilohihila Galili.

⁴Cina tauyaina 'oina nuwanuwana ma 'abehega Sameliya* 'oinega 'itauya. ⁵Coinega 'itauya Sameliya 'ana gamwagamwana 'oina 'ilatuwa ma 'itautauya ta 'asa 'aigeda 'oina 'ilatuwa, 'asainaina sanina Saika, 'oinega geya 'eda saliyana mwalona Yakobo bale'uina natuna Yosepa 'i'ebwaeya.

⁶Casainaina 'oina we'aha 'eli 'aigeda 'imiyamiya, Yakobo mwalo 'ana paipaihowa. Yesu tupwainaina 'oina 'ilatuwa 'asudiladila gamwana. Wahina 'ibeluwa, ma we'ahina papalina 'imiyatoiya sabi 'aiyawasi. ⁷Tuta 'i'una 'oina ma Sameliya wahineina 'aigeda 'ilatuwa we'ahinaina 'oina 'ana we'aha sabi goi. Beno 'oina Yesu wahineina 'i'iteya ma 'oina 'i'ahwanoiyi 'igwae. "Wahine, we'aha 'u'ebwaegau yanuma."

⁸Tuta beno 'oina Yesu 'iboinamo 'imiyamiya, weyahina 'ana tomuliyaedi sitauya 'asa madouna 'oina 'adi sigimwagimwane.

⁹Coinega Sameliya wahineina Yesu 'ihegwaeya, "Cu'ita, 'owa Yudiya loheyaina ma taugu Sameliya wahineina. Ma to'aha weyahina we'aha weyahina 'oiguwa 'u'ahwanoiyey?" Weyahina meYudiya ma meSameliya geya si'ahwa 'iya'iyagu.

¹⁰Coinega Yesu Sameliya wahineina 'ihegwaehileya, "Yehoba 'eguma 'ina helau 'oiuwa 'usanasasanapu, ma wete 'eguma 'usanapugauwa taiya taugu 'oiuwa we'aha weyahina ya'ahwa'awanoi, 'owa hesi 'ilobwainegow 'oiguwa 'uda 'ahwanoi ma we'aha yawasiu weyahina ya'ebwaego." ¹¹Ma wahineina 'igwaeya "Cinapwana, 'owa geya 'ino 'ebe goimo. Weyahina we'aha gaula bewa 'isulu hedadeya ma 'ugwaeya 'abehega we'aha 'u'ebwaegau yawasigu weyahina. ¹²Cowa nuwana 'utohotoho ma 'abehega tubudai Yakobo 'ulagu suluhe? Ma hesiyage 'uda sanapu 'abehega 'ama we'aha 'eli bewa, Yakobo mwalona heneyage 'ipahoweya ma we'ahinaina bewa, manatunao ma wete 'idi hebahebailao 'idi 'ebe numa."

¹³Ma Yesu wahineina 'ihewae hileya, "Taiya 'eguma we'aha bewa 'oinega 'inuma, nata wete tani'ona 'iyahala hila. ¹⁴Ma hesi taiya 'eguma we'ahina 'oiguwega ya'ebwae ma 'inuma, nata geya'abwa wete tani'ona 'iyahayahala hila. Weyahina we'ahina 'oiguwega ya'ebwae, nata 'atena 'ihedidala yawasina miyamiya hatayana weyahina."

¹⁵Coinega wahineina 'igwaeya "Cinapwana, we'ahinaina bewa tuwa 'uda 'ebwaegau, ma 'aneyage geya'abwa tani'ogu 'iyahayahala hila bo

nuwana geya'abwa wete yahilahilama we'aha 'eli bewa 'oina ma yagoigoi hila."

¹⁶ Coinega Yesu wahineina 'ihewguae hileya, "Cutauya mwaneu 'u'aulyama." ¹⁷ Ma wahineina Yesu 'ihegwaeya 'igwae, "Ciya, taugu geya mwanegumo." Coinega Yesu wahineina 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Moisa beno 'ugwaeya 'abehega geya mwaneumo. ¹⁸ Ma hesi mwanelmwao 'adi baibaiwa nima 'ai'aigeda taudi bewa tuwa geya mahetemwao. Ma hesi loheyaina tauna bewa tuwa maheteu wamiyamiya geya mwaneu moisana, 'awa?"

¹⁹ Coinega wahineina 'igwaeya, "Cinapwana, 'abwa hesi yasanapugowa 'owa 'abe 'aigeda palopita. ²⁰ Bewa tuwa 'uhewgwaegau to tupwa 'oina 'ilobwaineya ma Yehoba 'oina tatapwalolo? Weyahina tauma mwalona tubumayao 'oidiyega ma bewa tuwa 'itautauya 'ima 'oya bewa Sameliya 'oina 'atapwatapwalolo. Ma hesi 'omi meYudiya wagwaeya 'abehega Yelusalema 'ebe tapwalolo moisa." ²¹ Ma Yesu wahineina 'ihewguae hileya, "Wahine, bewa tuwa 'uhemisaegau. Weyahina 'abwa tuta sinaonaoma 'oidiya, tomota geya'abwa 'oya bewa Sameliya 'oina bo Yelusalema 'oina sitapwatapwalolo. ²² Comi meSameliya geya wasanapu taiya 'oina watapwatapwalolo. Ma hesiyage tauma meYudiya 'asanapuya taiya 'oina 'atapwatapwalolo, weyahina tauma 'oimega Yehoba 'ina lemaina 'ilatuwa. ²³ Ma sauga deina ma wete bewa 'ilatu pwaima, ma taiyawedi taudi Tamada 'ana totapwalolowao moisa, Tamadai 'oina sitapwalolo yaluyaluwadi mabwaiyana 'oidiyega ma wete nuwadi moisa 'oidiyega. Weyahina totapwalolowedi taudi bewa gide Yehoba nuwanuwana ma 'oina sitapwalolo. ²⁴ Weyahina Yehoba tauna tuwa yaluyaluwa, 'oinega taiyawedi 'eguma 'oina sitapwatapwalolo, 'ilobwainediya ma yaluyaluwadi mabwaiyana 'oinega ma wete nuwadi moisa 'oidiyega 'oina sitapwalolo."

²⁵ Coinega wahineina Yesu 'ihewgahileya, "Yasanapuya 'abehega 'abwa nata To'abihetenaina 'itauyama, tauna sibwauweya Keliso.

Tauna nata 'itauyama 'abwa ginaula mabwaiyana 'oida 'ilihasidi."

²⁶ Ma Yesu 'ihewguae, 'igwae, "Taugu bewa To'abihetenaina 'oiuwa yahehegwaegwae."

²⁷ Tutaina 'oina Yesu 'ana tomuliyaedi silohihilama, ta 'idi Cinapwana si'iteya wahine mahetena sihehegwaegwae. Coinega taudi nuwadi 'ihenainaida, ma hesiyage geya 'eta taiya Yesuina 'ihesilala ma 'igwae, "To'aha nuwanuwau?" Bo 'igwae, "To'aha weyahina wahine maheteu wahehegwaegwae?"

²⁸ Ma hesi wahineina 'ina 'ebe goi 'il'ebesineya ma 'itauya 'asai, tomota 'ihewgadeya 'igwae, ²⁹ "Ciyagwao, wanaoma tatauya wa'ita loheyaina tauna mumugagu mabwaiyana 'oiguwa 'ihepwalediya nuwana tauna To'abihetenaina?" ³⁰ Coinega tomotaedi 'asa madounaina 'oinega silatuwa ma sitauya Yesu 'oina.

³¹ Beno 'oina tomuliyaedi Yesu sihegwaeya sigwae, "Cinapwana, mane musa 'eta to'aha 'uda 'aputoho?" ³² Ma hesi 'ihegwae hilediya, 'igwae, "Cagu 'e'ahai 'imiyamiya, 'omi geya wasanapu." ³³ Ta tomuliyaedi nuwadi 'ihenainaida, ma siboi 'oidiya sigwae, "Nuwana 'eta taiya 'ana 'e'ahai 'itauyeyama." ³⁴ Mulyetega Yesu 'ana tomuliyaedi 'ihegwae hilediya, "Bewa tauna 'aguina: Tauna 'ihesumanegauma 'ina nuwatuhu yapaihowadi ma 'ina paihowa mabwaiyana yalosalohidi."

³⁵ Coinega wete 'ihegwae hilediya 'igwae, "Tomadega 'imi nuwatuhu 'abehega wai'ena 'ehata sigumwala 'abwa mamasalai. Ma hesi yagwae moisa 'oimiya 'abehega mamasalai bewa tuwa 'ilatu pwaiya. Nata hina wa'ita lohihila ma tanoha 'adi 'ita wa'itadi. ³⁶ Ma hesi taiyawedi 'eguma 'e'etahiina 'oina si'etahi, nata 'adi maisa siloba. Tanohinaina 'e'etahinaina yawasi miyamiya hatayana weyahina. Tanohinaina 'ana todauna hagadi ma wete 'ana to'etahi hagadi, ma hesi mabwaiyadi nata 'idi yaliyaya mahemaheten. ³⁷ Ta moisa tuwa Yehoba 'ina buki 'oina 'ihewpaila bwaibwaina 'igwaeya 'Loheya 'aigeda todauna ma 'aigeda to'etahi.' ³⁸ Coinega bewa tuwa taugu yahehesumanegomi ma tanohinaina 'oina geya wadauna 'oinega wa'etahi. Hali tomota mwalo sidauna, ma 'idi paihowega 'omi 'etahi nata wapaihowa."

³⁹ Casa nage 'oina meSameliya baibaiwadi Yesu sihemisaeya, weyahina wahineina 'oidiya 'ihewpaila 'igwae, "Cigu 'eda'eda mabwaiyana 'oiguwa 'ihewwailediya." ⁴⁰ Saugaina 'oina meSameliya sitauya Yesu 'oina ma sigwae, "Ceguma sowasowahina 'owa mahetemai tada miyamiya." Coinega 'itagwala ma 'imiya hila gide sabwelo 'eluwa 'oidiya.

⁴¹ Coinega boda baibaiwadi wete sihemisaeya 'ina gwae weyahina. ⁴² Eeta wahineina sihegwaeya sigwae, "Moisa tuwa 'ino gwaeina geya 'u'abo. Ta geya 'abehega 'ino gwaemo 'oidiyega ma 'ahemiseya, weyahina tauma 'aboi wete 'ina gwae 'ahesagoheidiya ma 'asanapuya 'abehega moisa tauna tuwa Tolemaina gogo gabulena mabwaiyada weyahida."

Yesu tololina 'aigeda natuna 'i'abi hebwebwe'aniya

⁴³ Sabwelo 'eluwa sigumwala ma Yesu tupwaina 'i'ebesineya ta Galili 'oina 'itauya. ⁴⁴ Yesuina 'iboinamo 'igwaeya, "Moisa, palopita geya 'adi he'asisimo 'eguma siboi 'idi 'asa 'oina siguguguya." ⁴⁵ Ma hesi tutaina Yesu Galili 'oina 'ilatuwa, meGalili siyaliiyaya, weyahina bodaedi Yesu 'ina paihowa waiwaina si'iteya tutaina mwalo sitauya Yelusalema Hataona Guyaina* 'oina.

⁴⁶ Mulyetega Yesu 'ilohihila Kena 'oina, beno Galili 'ina tupwa 'oina. Casainaina 'oina mwalona Yesu we'aha 'i'abi buiya ma 'ihemala wainiya. Beno 'oina tololina 'aigeda madouna natuna 'ilohala ma 'asa Kapaneumi 'oina 'ieno'eno. ⁴⁷ Tololinaina Yesu wasana 'ihesagoheya 'abehega Yudiya 'oinega 'itaautayama Galili. Coinega loheyainaina Yesu 'oina 'itauya ma

'i'ahwanoiya 'igwae, "Ceguma sawasawahina 'owa mahetegu tatauya Kapaneumi ma natugu 'u'abi hebwebwe'ane. Weyahina gwamainaina 'i'iunamo ma yawasina 'igumwala."

⁴⁸ Coinega Yesu toloinaina 'ihewguae hileya, "Geya 'eta taiya 'ida hemisaegauwa, beno tuwa 'eguma 'igu paihowa waiwaidi ya'abi latuhedi wa'itadi ee 'abwa wahemisaegau."

⁴⁹ Ma hesi toloinaina Yesu 'ihewguae, "Cinapwana, 'ulomwayamwayau 'unaoma tatauya, nata gide natugu yawasina 'igumwala." ⁵⁰ Coinega Yesu 'igwae, "Natuina 'i'iuna ma 'ibwebwe'ana, nata 'ulohihila natuina 'u'ita bwebwe'ana 'imiyamiya." Eeta loheyaina Yesu 'ina gwae 'ihemisaeya ma 'ilohihila natunaina 'oina.

⁵¹ Cautautaya ta 'edai 'ina topaihowao 'eluwa 'ilobediya, ma wasa si'ebwaeya sigwae, "Cinapwana, natuina 'ibwebwe'ana pwaiya."

⁵² Coinega 'ihesilalediya 'igwae, "To sauga gide 'oina natugu 'iyawesaiya?" Ma taudi sigwae, "Boi 'asudiladila 'ana gamwagamwana 'oina ma wahina mabwaiyana 'iyawesaiya." ⁵³ Nage 'oina gwamaina tamana Yesu 'ina gwae 'inuwatuhuya tutaina 'oina 'igwae, "Natuina 'i'iunamo ma 'ibwebwe'ana." Beno 'oina loheyainaina ma'ina susuwao Yesu sihemisaeya.

⁵⁴ Bewa Yesu 'ina paihowa waiwaina heluwena 'i'abi latuheya, tutaina Yudiya 'oinega 'itauyama ma Galili 'oina 'ipaihowa.

We'aha 'aigeda ni'una 'oina Yesu tolohala 'aigeda 'i'abi hebwebwe'aneya

5 ¹Muliyetega Yesu 'ihaneya Yelusalema meYudiya 'idi guyai weyahina. ²Yelusalema 'oina sipi 'idi 'ahwa'eda deina, we'aha 'aigeda ni'una 'imiyamiya. We'ahinaina meYudiya 'enadiyega beno Bedeseida. Ma we'ahinaina papalina hada 'ebe 'aiyawasi ma'ana 'ahwa'eda 'adi baibaiwa nima 'ai'aigeda simiyamiya. ³Hadaedi 'oidiya tololahala baibaiwadi si'eneno, taudi mata gibugibuidi ma peupeudi ma wete hemwalomwalo howaidi. ⁴(-) ⁵Tolohalaedi 'oidiyega loheya 'aigeda 'ana lohala 'oina 'imiyamiya gide bolime teti 'eiti (38) sigumwala.

⁶ Tutainaina Yesu 'itauyama loheyainaina 'i'iteya ta wete 'isanapuya 'abehega 'ana lohalaina 'oina 'imiyamiya tuta saliya hedadena 'oidiya. Coinega Yesu loheyaina 'ihewguae 'igwae, "Nuwanuwau ma 'ubwebwe'ana?" ⁷Coinega loheyaina Yesu 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Cinapwana, geya 'eta taiya weyahigu ma 'i'ahala dobihegau we'aha bewa 'ina tuta nihu 'oina. Tuta baibaiwana 'oidiya yatohotohonma 'abehega yaboigumo yadobi we'ahaina bewa 'oina, ma hesi geya sawasawahigu. Weyahina taugu 'abwa yaheheboi ma 'iyagwaowedi silomwayamwayau sidobi nugeta ma 'adi lohalaedi 'oidiyega sigumwagumwala, ma taugu 'agu 'itaina."

⁸ Ma Yesu loheyaina 'ihegwaehileya, "Cutoholo 'ino sita 'u'ewadi ma 'utauya." ⁹ Saugaina 'oina loheya 'ibwebwe'ana ma 'ina sita 'i'ewediya ma 'itauya.

Sabweloinaina 'oina Sabati*, ¹⁰ 'oinega meYudiya 'idi tohanugetao loheyaina si'iteya ma sihegwaeya sigwae, "Geya 'ana 'ita bwebwe'ana Sabati 'oina 'ino sita 'u'a'ahala dadanedi."

¹¹ Loheyaina 'idi gwae 'ihemaiseya 'igwae, "Loheyaina tauna 'i'abi hebwebwe'anegauwa 'ihegwaegauwa 'igwae, 'Cino sita 'u'ewadi ma 'utauya.' " ¹² Coinega sihesilala hileya sigwae, "To loheya beno gidemusa 'ihegwae 'esegowa?" ¹³ Ma hesi loheyaina 'ana lohala 'igumwagumwala 'ana to'abi hebwebwe'anaina geya 'isanapu. Weyahina 'asainaina 'oina boda madouna simiyamiya ma Yesu soladiyega 'itauya pwaiyi.

¹⁴ Mulyetega Yesu loheyaina 'ilobeya Yehoba 'ina hada solana, ma 'ihegwaeya 'igwae, "Bewa tuwa 'ubwebwe'ana pwaiya, 'oinega sahena wete 'upuipui hila, nata gide ginaula gala hedadedi 'oiuwa silatu."

¹⁵ Beno 'oina loheyaina 'itauya meYudiya 'idi tohanugetao 'oidiya ma 'ana to'abi hebwebwe'anaina 'ihewaileya 'abehega Yesu tauna 'ana to'abi hebwebwe'anaina.

¹⁶ Beno huhuna 'oinega meYudiyaedi Yesu sihe'aleheya, weyahina ginaula bewa Sabati 'oina 'ipaihoweya. ¹⁷ Ma hesi Yesu meYudiyaedi 'ihewaediya 'igwae, "Sabwelo mabwaiyana 'oidiya Tamagu 'ipaipaihowa, 'oinega taugu wete gide yapaihowa 'esa." ¹⁸ MeYudiyaedi Yesu 'ina gwae sihesagoheya, 'oinega sitohotoho waiwai ma 'abehega togidega ma silohe'amasi.

Weyahina Sabati 'ana loina 'iligehiya, ma wete 'igwaeya 'abehega Yehoba Tamana moisa ta 'abehega Yehoba maheten sihemahemaheten.

Yehoba natuna 'ina loina

¹⁹ Coinega Yesu tomotaedi 'ihewaediya 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, taugu geya sowasowahigu ma yaboi 'igu nuwatuhu 'oinega yapaihowa. Ma hesiyage to'aha gide Tamagu ya'iteya 'ipaipaihowadi, taugu wete gide yapaihowa 'esa." ²⁰ Ma Tamagu 'ihelauwegauwa, 'oinega 'ina paihowa mabwaiyana to'aha gide 'ipaipaihowadi 'ihe'itegauwa. Ma wete paihowa madoudi nata 'abwa 'ihe'itegau ma yapaihowadi, 'oinega mabwaiyami nuwami sihenainaina. ²¹ Gide Tamagu to'amasa 'i'abi'abi hetoholo hiledi ma yawasidi 'lebwa'ebwaedi. Coinega taugu wete gide yawasi hauhauna tomota ya'ebwa'ebwaedi taiyawedi taudi yahesinuwedi.

²² "Ma wada sanapu 'abehega Tamagu geya 'eta wete 'ina loina mwauna 'imiyamiya tomota 'adi heyatala weyahina, weyahina heyatala 'ana loina mabwaiyana 'i'ebwae pwaigauwa ma yaboi yapaihowadi, ²³ ma 'oinega mabwaiyami wahe'asisiyangau gide Tamagu wahehe'asisiyana 'ese. Ma 'eguma taiyawedi geya wahe'asisiyangau, beno wete Tamagu tauna 'ihesumanegauma geya wahe'asisiyane.

²⁴“Coinega yahegwae bwaibwainigomi 'eguma taiyawedi 'omi 'igu gwae wahesagohedi ma wete 'agu Tohesumaneina wahemisae, nata yawasi miyamiya hatayaina waloba. Ma 'inega heyatala 'ana tuta 'oina 'omi geya'abwa loina walobaloba. Weyahina 'omi 'amasa 'ina tupwa wa'ebesineya ma wahabala yawasi hauhauna 'ina tupwa.

²⁵“Ma wete yahegwae bwaibwainigomi 'abehega tuta bewa tuwa 'ilatulatuma, bo tagwae tuta 'ilatu pwaima ma to'amasa Yehoba natuna 'enana sihesagohe, beno taugu tuwa 'enagu. Ma 'eguma taiyawedi 'omi 'enagu wahesagohe, nata yawasi hauhauna waloba.

²⁶“Tamagu tauna yawasi moisa huhuna, 'inega 'oiguwa 'itaghala ma taugu wete yawasi huhuna, ²⁷ma wete heyatalaina 'ana loina 'i'ebwaegauwa ma taugu heyatala yapaihowadi, taugu tuwa Loheyanguina* moisa. ²⁸Coinega sahena nuwami sihehenainaida gwae bewa weyahina. Ma wete tuta 'inaonaoma 'oina to'amasa mabwaiyadi nata 'enagu sihesagohe ²⁹ma galihaga silatuma. Ma 'eguma taiyawedi taudi mumugadi bwebwe'adi, nata yawasi bwebwe'ana siloba. Ma taiyawedi taudi mumugadi geya bwebwe'adi, loina mwauna siloba.

Yesu 'ana tohepwailao

³⁰“Taugu wete geya sowsowahigu ma yaboigumo paihowaedi yapaihowadi, weyahina 'igu loina heyatala weyahina Yehoba tauna 'ihe'itegauwa, 'inega 'igu loina bwebwe'ana. Weyahina taugu geya yatohotoho ma 'abehega yaboi 'igu nuwatuhu yapaihowadi, ma hesi to'aha gide 'agu Tohesumaneina 'ina nuwatuhu gide yapaihowa 'esedi.

³¹“Eeta 'eguma yaboi weyahigu yahehepwaila, nata geya'abwa wa'ahwa'ahwa moisaegau. ³²Ma hesiyage wada sanapu 'abehega hali loheya weyahigu 'ihepwaila pwaiya, ma yasanapuya to'aha gide 'ina hepwaila weyahigu mabwaiyana gwae moisa. ³³Loheyainaina mwalona tohalewasa tupwadi 'oina wahesumanedya, sanina Yoni. Ta gwae moisa 'i'ebwaediya ta 'oimiya wete sihepwaila bwaibwaina.”

³⁴Coinega Yesu wete 'ihewaediya 'igwae, “Taugu tomota 'idi hepwaila geya weyahina yada nuwatuhuwa. Ma hesi gwae bewa Yoni weyahina yahehepwaila ma 'inega nuwami 'i'asilala ma 'abihetena waloba.

³⁵Yoni tauna gide mayale waiwaina, 'inega 'omi nuwanuwami ma 'ina 'asilalaina 'oina wayaliyaya tuta 'i'iunamo. ³⁶Ma Yoni weyahigu 'ihepwaila, beno geya ginaula madouna. Ma hesi ginaula 'aigeda madou hedadene 'imiyamiya, beno 'ebe'itaedi Tamagu 'inega bewa tuwa yapaipaihowadi. Coinega paihowaedi weyahidi wanuwatuwu bwaibwaina, ma 'inega wasanapugau 'abehega Tamagu tauna 'ihesumanegauma.

³⁷“Tamagu tauna weyahigu 'ihepwaila pwaiya ma hesi 'omi geya 'eta tuta 'enana wahesagoha toho, bo nuwana manina wa'ita tohoya,

³⁸ma wete 'ina gwae 'oimiya geya 'atemiya walagudi, huhunaina geya wahemisaegau 'abehega taugu Yehoba 'oinega yatauyama. ³⁹Yehoba 'ina buki wahasihasili. Ma wanuwatuwu 'abehega bukiina 'oinega yawasimi miyamiya hatayana wada loba. Ma hesi geya wasanapu 'abehega bukiina taugu tuwa weyahigu 'ihehegwaegwae. ⁴⁰Beno 'oinega geya nuwami ma wanaoma 'oiguwa yawasimi miyamiya hatayana weyahina.

⁴¹"Ma hesi wada sanapu 'abehega taugu geya tomota 'idi hepвату weyahidi yada nuwatuhuwa. ⁴²Comi weteyage yasanapu pwaigomiya, geya 'eta wete Yehoba 'ana helau 'atemiya walagu tohodi. ⁴³Taugu Tamagu saninega yatauyama ma geya wahemisaegau. Ma hesi 'omi 'eguma hali loheya tauna saninega 'itauyawa 'oimiya, nata loheyainaina wahemisae. ⁴⁴Ta moisa tuwa, 'omi nuwanuwami ma 'ami hepвату waboi 'oimiyega wahesagohedi. Ma hesi geya watohona ma 'ane Yehoba 'iboimo 'inega 'ami hepвату walobadi. Beno 'oinega geya sowasowahimi ma wahemisaegau.

⁴⁵"Sahena wanuwanuwatuwu 'abehega taugu nata Tamagu 'oina yahe'ewegami, loheya 'aigeda hesi tauna nata 'ihe'ewegami, tauna wanuwanuhuya 'abehega 'abwa nata 'ilemegomi, sanina Mosese. ⁴⁶Ma 'eguma moisa Mosese wahemisaeya, taugu wete gide wahemisaegau. Weyahina Mosese tauna mwalona Yehoba 'ina buki 'oina weyahigu 'ihepwaila pwaiya. ⁴⁷Ma hesi 'ina hepwaitina geya wahemisae, 'inega geya sowasowahimi ma 'igu gwae wahemisaedi."

Yesu boda madouna 'ihe'aidiya

6 ¹Coinega Yesu 'ilohihilama Galili 'ina tupwa ma 'igeluwa 'ihabala Galili holaina hali tupwanega. Holainaina sanina heluwena Taibiliya. ²Eeta boda madouna mulinega sitauya, weyahina 'ina paihowa waiwaina tolohalu 'oidiya si'ita pwaiya. ³Coinega Yesu ma'ana tomuliyao sihaneya 'oyai simiyatoiya. ⁴Tutaina 'oina meYudiya 'idi Hataona Guyaina* 'ana tuta 'i'ehohoya. ⁵Yesu 'i'ita lohilihila ma boda madouna 'i'itediya mulinega sitautauyama, 'inega Yesu Pilipi 'ihewaeya 'igwae, "Ta'ehega nata 'e'ahai tagimwanedi ma boda bewa tahe'aidi?" ⁶Hesilala bewa 'inega Pilipi 'itohoya, ma hesi Yesu 'isanapu nugeteya to'aha nata 'ipaihowa.

⁷Ma Pilipi Yesu 'ihewaeya 'igwae, "Boda bewa madou hedadena, ma 'eguma tu handeledi kina 'inega beledi tagimwanedi weyahidi, bwagana nata 'i'iuna 'i'iuna si'ai, ma hesi nata geya'abwa mabwaiyadi sowasowahidi." ⁸Coinega Yesu 'ana tomuliya 'aigeda wete Yesu 'ihewaeya 'igwae, ⁹"Gwama 'aigeda yalobeya 'ana beledi nima 'ai'aigeda, ma wete 'ana silahana 'eluwa. Ma boda mabwaiyadi geya sowasowahidi." Tomuliyaina sanina Andulu, Saimoni Pita tasina.

¹⁰Muliyetega Yesu 'ana tomuliyadi 'ihewaediya 'igwae, "Tomota mabwaiyadi wahegwae ma modumoduwa simiya 'alatutu." Weyahina

'asainaina 'oina modumodu 'ana 'asa, 'oinega mabwaiyadi modumodu 'oina simiya toiya, loheloheyaedimo 'adi baibaiwa gide paibi tausani.

¹¹ Muliyetega Yesu beledi 'i'ewediya ma weyahidi 'igwae helauwa Yehoba 'oina, 'abwa muliyetega tomotaedi simiyatoiya 'iheguyaiyediya ma silahanedi wete gide 'oidiya 'ipaihowa 'esediya. Coinega mabwaiyadi si'aiya ta sowasowahidi, simwausuwa. ¹² Simwausuwa, ta Yesu 'ana tomuliyedi 'ihegwaediya 'igwae, "Beledi 'ana tupwa mabwaiyana wasiwa he'autedi, sahena 'eta to'ehina wete wamudamudali." ¹³ Coinega belediyedi mugumugudi sisiwa he'autediya ma boha tuwelo 'adi baibaiwa silohemahediya.

¹⁴ Cigumwala ma bodaedi Yesu 'ina paihowa waiwaina 'ana 'ila'ilala si'iteya ma sigwae, "Tauna tuwa bewa palopitainaina tauna 'abehega gogo gabulena 'oina 'itauyama."

¹⁵ Eeta Yesu tomotaedi 'isanapudiya 'abehega nata si'abiyahi ma 'oidiya 'ihekini. Ma hesi Yesuina geya nuwana, 'oinega 'iboinamo 'ilohihila 'oyai.

Yesu 'ina tauya hola tabwanega

¹⁶ Coinega lahilahiyega 'ana tomuliyedi sidobiya Galili holaina gadowaina 'oina, ¹⁷ ma 'idi waga 'oina sigeluwa ma sihabala Kapaneumi, ma ni'u 'awawa 'iguguyouwa. Eeta Yesu geya 'itauya 'oidiya. ¹⁸ Coinega sihabala ma ni'uwa yaumai ma bagodu madouna silobeya. ¹⁹ Tutaina 'oina sihadobiya ni'u gamwagamwana, 'abwa muliyetega Yesu si'iteya hola tabwanega 'itautauyama 'idi waga deina. Beno 'oina simatauta. ²⁰ Ma 'iyamo Yesu 'ihegwaediya 'igwae. "Sahena wamatamatauta, taugu tuwa." ²¹ Coinega tomuliyedi Yesu sido'oya wagai, ma tutaina 'oina sisohota 'asaina silagalaga 'oina gadowaina.

Yesu tauna 'e'ahai moisa tomota yawasida weyahina

²² Gona 'i'adaleya ma bodaedi taudi Galili holaina hali tupwanega simiyamiya, sisanapuya 'abehega boi Yesu ma'ana tomuliyao 'idi waga 'aigeda tuwa 'oinega sigeluwa. Ma hesi 'idi lohihila 'oina tomuliyedi siboidimo sigeluwa wagai ta sitauya, ma Yesu geya mahetediu sigelu.

²³ Ma 'iyamo waga tupwadi Taibiliya 'oinega sitauyama gadowaina 'oina boi Yesu boda beledi 'oinega 'ihe'aidiya, tutaina belediyedi 'i'ahwa bwebwe'anediya Yehoba 'oina. ²⁴ Ma bodaedi Yesu ma'ana tomuliyao sibesa 'asaediya, 'oinega wagaedi 'oidiya sigeluwa, ma sihabala Kapaneumi 'oina Yesu sibesebese.

²⁵ Muliyetega Galili holaina hali tupwega silobeya, ma sihegwaeya, sigwae, "Cinapwana, tolahisa 'uhabalama?" ²⁶ Coinega Yesu tomotaedi 'ihegwaediya 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, belediyedi 'oidiyega yahe'aigomiya ma wamwausuwa 'oinega bewa wabesebesegau, geya 'igu paihowa waiwaidi 'adi 'ila'ilalaina weyahina. ²⁷ Coinega bewa

tuwa yahegwaegomi, sahena 'e'ahai gumwagumwalidi weyahidi wapaipaihowa, ma hesi 'e'ahai yawasimi miyamiya hatayana weyahidi wapaihowa. Ce'ahainaina bewa weyahina yahegwaegwae. Loheyaiguina* taugu nata ya'ebwaegomi. Weyahina Tamagu 'ina paihowa bewa weyahina 'ihesumanegauma ma yapaihowadi."

²⁸ Coinega tomotaedi Yesu sihegwae hileya, "To'aha nata 'oidiyega Yehoba 'ina paihowa 'apaihowadi?" ²⁹ Ma Yesu 'ihewguae hilediya, "Yehoba 'ina paihowaina bewa gide taugu wahemisaegauwa, weyahina tauna 'ihesumanegauma."

³⁰ Ma wete sihegwae hileya, "To 'ila'ilala nata 'oima 'upaihowa ma 'oinega 'ahemisaego? ³¹ Mwalona gide tubumayao yoho 'awawa 'e'ahainaina si'aiya sanina mana*. Yehoba 'ina buki 'oina wete gide 'ihewpaila 'esa 'igwae, 'Ce'ahainaina galewega 'i'ebwaediya ma si'aiya.' Coinega 'owa mane wete 'ino 'ila'ilala 'upaihowa ma 'a'ita."

³² Ma Yesu tomotaedi 'ihewaediya 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, Mosese 'e'ahainaina beno geya galewega 'i'ebwaegomi, ma hesi Tamagu tauna hene 'e'ahai moisaina galewega 'i'ebwa'ebwaegomi. ³³ Ma 'e'ahainaina Yehoba 'oinega tauna 'ilatu pwaima bale'uwa ma tomota yawasidi 'i'ebwa'ebwaedi."

³⁴ Coinega taudi wete Yesu sihegwae, sigwae, "Cinapwana, 'e'ahainaina beno sauga mabwaiyana 'u'ebwa'ebwaemai."

³⁵ Ma Yesu wete 'ihewaediya, "Taugu yawasimi 'ana 'e'ahai, 'oinega taiyawedi 'omi 'eguma watauyama 'oiguwa, geya'abwa wagomagomale. Taiyawedi wete 'eguma 'omi wahemisaegau, nata geya'abwa tani'omi siyahayahala.

³⁶ "Ma yaheguae pwaigomiya 'abehega wa'ita pwaigauwa, ma hesi geya wahemisaegau. ³⁷ Tomotaedi taudi Tamagu 'i'ebwaegauwa hesi nata 'oiguwa sitauyama, ma 'eguma sitauyama 'oiguwa, nata geya'abwa yalolohesohesoiyedi. ³⁸ Weyahina taugu galewega yasuluma geya 'igu nuwatuhu sabi paihowaina, ma hesi tauna 'ihesumanegauma 'ina nuwatuhu sabi paihowaina. ³⁹ Cihesumanegauma ma 'igu tomotaedi 'i'ebwaegauwa 'ina nuwatuhu bewa gide ma 'abehega geya'abwa 'eta taiya 'oidiyega yahe'wadalele. Ma hesi mabwaiyadi 'amasa 'oinega yada 'abi hetoholo hiladi tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina. ⁴⁰ Tamagu bewa gide wete 'ina nuwatuhu ma 'abehega taiyawedi 'eguma taugu natunaina si'itegauwa ma sihemisaegauwa, nata yawasidi miyamiya hatayana siloba. Ma wete tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina 'amasa 'oinega ya'abi hetoholo hiladi."

⁴¹ Beno 'oina meYudiya Yesu 'ina gwae sihesagoheya ma silomugiyeya 'ina gwaeina weyahina 'igwae, "Taugu bewa 'e'ahainaina galewega yasuluma." ⁴² Ma siboidimo 'oidiya sigwae, "Loheya bewa Yosepa natuna, sanina Yesu, 'awa? Tamana ma sinana wete tasananpau pwaidiya, ma togidega ta 'igwaeya 'abehega tauna galewega 'isuluma?"

⁴³ Coinega Yesu 'ihegwae hilediya, "Sahena waboi 'oimiya weyahigu walolomugi. ⁴⁴ Weyahina Tamagu 'ihesumanegauma ma 'oinega taiyawedi 'omi 'ilisigomi ma wanaoma 'oiguwa, 'omi nata tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina 'amasa 'oinega ya'abihetoho hilegomi. Ma taiyawedi 'eguma geya 'ilisidima taudi nata geya'abwa 'oiguwa sinaonaoma.

⁴⁵ "Gwae bewa mwalo heneyage Yehoba 'ina buki 'oina palopitao sileleya sigwae, 'Tomota mabwaiyadi nata 'adi he'ita Yehoba 'oinega siloba.' Ma 'oinega taiyawedi 'omi Tamadai 'ina he'ita wahesagoheya ma wasanapudiya, 'omi nata 'oiguwa watauyama. ⁴⁶ Ma geya 'eta taiya Tamadai 'i'ita toho, beno tuwa yaboi, weyahina taugu 'oinega yasuluma. ⁴⁷ Coinega bewa yagwae moisa 'oimiya 'eguma taiyawedi 'omi wahemisaegau, nata yawasi miyamiya hatayana waloba. ⁴⁸ Taugu tuwa yawasimi 'ana 'e'ahai. ⁴⁹ Tubumiyaowedi mwalona yoho 'awawa 'oina 'e'ahai sanina mana si'aiya, ma 'iyamo geya manaina 'oinega yawasidi miyamiya hatayana siloba, ma hesi 'oinega simiyamiya 'ana siga si'amasaeya.

⁵⁰ "Ma hesi 'e'ahai hauhaunaina galewega 'isuluma taiyawedi 'omi 'eguma wa'ewa ma wa'ai, nata geya'abwa wa'ama'amasa. ⁵¹ Weyahina taugu yawasimi 'ana 'e'ahai galewega yasuluma, ma taiyawedi 'omi 'eguma 'e'ahainaina 'oiguwega wa'ai, nata yawasimi miyamiya hatayana waloba. Ce'ahainaina beno taugu hesiyogu ya'ebwaegomi ma wa'ai, weyahina wahigu yatagwaleya mebale'u mabwaiyami yawasimi weyahina."

⁵² Beno 'oina meYudiya siboidimo sihe'ohe'ohena sigwae, "Togidega ma loheya bewa 'abehega hesiyona 'i'ebwaegita ma ta'ai?" ⁵³ Coinega Yesu 'ihegwae hilediya, "Yagwae moisa 'oimiya, taugu loheyaiguina moisa, ma 'eguma hesiyogu geya'abwa wa'ai'ai ma wete 'eguma geya'abwa bwewayahigu wanumanuma, nata geya'abwa yawasimi miyamiya hatayaina walobaloba. ⁵⁴ Ma hesi taiyawedi 'omi 'eguma hesiyogu wa'ai ma bwewayahigu wanuma, nata moisa yawasimi miyamiya hatayaina waloba, ma wete taugu 'abwa nata 'amasa 'oinega ya'abi hetoholo hilegomi tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina. ⁵⁵ Weyahina wahigu bewa tauna 'e'ahai moisa, ma wete bwewayahigu 'ebe numa moisa. ⁵⁶ Taiyawedi 'omi 'eguma wahigu wa'ewa wa'ai ma bwewayahigu wanuma, 'omi 'oiguwa wamiyamiya ma taugu wete 'oimiya yamiyamiya. ⁵⁷ Tamagu tauna moisa miyamiya hatayaina 'ihesumanegauma, tauna 'oinega yawasigu ya'ewa'ewa. Coinega taugu wete gide, 'eguma taiyawedi 'omi hesiyogu wa'ai, 'omi nata wete yawasimi 'oiguwega wa'ewa'ewadi.

⁵⁸ "Ce'ahainaina bewa galewega 'isuluma geya gide tubumiyaowedi 'e'ahainaina mwalona yoho 'awawa si'aiya. Weyahina 'e'ahainaina mwalona si'aiya ma geya 'oinega yawasidi miyamiya hatayana siloba, ma hesi 'oinega simiyamiya 'ana siga si'amasaeya. Ma hesi 'e'ahaiina

bewa 'oiguwega taiyawedi 'omi 'eguma wa'ai, nata yawasimi miyamiya hatayana waloba."

⁵⁹Gwae bewa mabwaiyana 'ihepwaila latuhediy Kapaneumi 'oina tutaina hada tapwalolo* 'oina 'ihehe'ita.

Yawasi miyamiya hatayaina hegwaegwaeina

⁶⁰Cihehe'ita, ma 'ana tomuliyao Yesu 'ina gwaeina sihesagoheya, 'inega tupwana baibaiwadi siboidimo 'oidiya sigwae, "Gwae bewa 'ana hesagoha mwauna, 'inega tauda geya nuwada." ⁶¹Ma hesi Yesu nige heneyage 'isanapu pwalya 'abehega 'ana tomuliyawedi gwae bewa weyahina silolomugi. Coinega 'ihewaediya 'igwae, "Gwae bewa weyahina ma 'abehega waguipaila? ⁶²Taugu loheyaiguina moisa ma togidega 'eguma wa'itegau yahane 'asainaina mwalona 'inega yasuluma? ⁶³Yehoba Yaluyaluwana 'iboinamo yawasimi 'ana to'ebwaya, ma hesiyage wahimi geya 'eta wete 'ina lema 'oimiya. Cigu gwaeyedi ya'ebwaya pwaigomiya ma 'oidiyega yawasimi Yehoba Yaluyaluwana 'inega wa'ewa'ewadi. ⁶⁴Ma hesiyage tupwami geya wahemisegauwa." Gwae bewa Yesu 'i'inanediya weyahina 'isanapu nugeteya taiyawedi geya sihemisae, ma wete 'isanapuya taiya tauna 'abwa nata 'itebae 'ana 'alehaowedi 'oidiya. ⁶⁵Coinega wete 'igwae, "Nuwatuhu bewa weyahina mwalona yahegwaegomiya 'abehega geya 'eta taiya sowasowahina ma 'itauyama 'oiguwa, 'eguma Tamagu geya 'oina 'itagwala."

⁶⁶Bewa weyahina tomuliyaed taudi Yesu silogwahateya ma si'ebesineya. ⁶⁷Ma site tuwelowedi siboidimo simiya hila, 'inega Yesu 'ihewaediya 'igwae, "Comi togidega, nuwanuwami wete watauya?"

⁶⁸Coinega Saimoni Pita Yesu 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Cinapwana, taiya nata 'oina 'atauya? Weyahina 'owa 'uboi yawasi miyamiya hatayana 'ana gwae 'oiuwa 'imiyamiya. ⁶⁹Ma wete tauma 'ahemisaegowa 'abehega 'owa To'abihetenaina Yehoba 'inega 'utauyama."

⁷⁰Coinega Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Moisa tuwa, 'omi wate tuwelo yahesinuwa pwaigomiya, ma hesiyage 'oimiyega nata 'aigeda Seitani* 'ina boda." ⁷¹Gwae bewa Yesu 'igwaeneya Yudasa weyahina, tauna Saimoni Isakaliyota natuna. Yudasaina tauna tuwa 'aigeda Yesu 'ana tomuliyao, ma hesi nata Yesu 'itebae 'ana 'alehaowedi 'oidiya.

Yesu tasinao geya sihemisae

7 ¹Mulyetega Yesu Galili 'ina 'ebe loina mabwaiyana 'oidiya 'itauya, ma hesiyage geya nuwana Yudiya 'ina 'ebe loina 'oidiya 'itauya.

Weyahina meYudiya 'idi 'inapwanaedi nuwanuwadi Yesu silohe'amasi.

²Sauga beno 'oina meYudiya 'idi Yoheyoh Guyaina* 'i'ehohoya. ³Coinega Yesu tasinao sihegwaeya 'oina sigwae, "Casa bewa 'u'ebesine ma 'utauya Yudiya, ma 'a tomuliyao nobwa 'ino paihowa si'ita." ⁴Ma wete sigwae,

“Geya 'eta taiya paihowa dahlwana 'oinega sanina 'ida hemadouwa. Ceguma nuwanuwau ma tomota mabwaiyadi sisanapugo 'owa tuwa 'uboi 'uhe'itaego 'oidiya.”⁵ Tasinaowedi gwae bewa si'inaneya 'oina weyahina geya sihemisae.

⁶Coinega Yesu 'ihewguae hilediya, “Casainaina 'oina 'igu sauga tauya geya 'ana tuta 'iloba. Ma hesi 'omi 'ami lobwaina to tuta 'oina 'eguma nuwanuwami, watauya. ⁷Weyahina 'omi nata geya'abwa mebale'u silolo'alehegomi, ma taugu hesi silo'alehegauwa, weyahina mumugadi galanaina yahepwailediya 'oidiya. ⁸Comi nata watauya guyaiina 'oina, taugu nata geya'abwa yatautauyawa, weyahina 'igu sauga 'abwa geya 'ilatu.”⁹ Gwae bewa 'i'ebwaediya 'oinega sitauya, ma tauna tuwa Galili 'oina 'imiyahila.

Yesu 'ina loguguya Yoheyoh Guyaina* 'oina

¹⁰ Coinega Yesu tasinaowedi si'ebesineya ma sitauya guyaiina 'oina. Muliyetega Yesu wete 'itauya dahlwana ma 'asainaina 'oina 'ilatuwa, ma geya 'eta taiya 'isanapu toho. ¹¹Tutaina 'oina meYudiya 'idi 'inapwanaao Yesu sibesebeseya ma sigwaegwae, “Ta'eha tauna loheyainaina?”

¹² Tomota baibaiwadi siboidimo 'oidiya sihehe'ahwa henahena Yesu weyahina. Tupwadi tomota sigwae, “Tauna loheya bwebwe'an.” Ma tupwadi tomota sigwae, “Tauna wete to'e'abo'abo 'aigeda, tomota 'i'waya'wayamidi.” ¹³Ma hesi geya 'eta taiya Yesu 'ihewpaila latuwe, weyahina meYudiya 'idi 'inapwanaao simatautediya.

¹⁴ Ma guyai 'ana gamwagamwana 'oina Yesu Hada He'asisi 'oina 'iluhuwa ma 'ihehe'ita. ¹⁵Beno 'oina meYudiya nuwadi 'ihenainaida madouna, sigwae, “To'ehega loheya bewa 'ina sanapu 'iloba 'eseya? Weyahina tauna geya 'eta 'ebe se'ulu madouna 'oina 'iluhu tohona.”

¹⁶ Coinega Yesu 'ihewgwaediya 'igwae, “Taugu geya yaboi 'igu nuwatuhuwega yahehe'ita, ma hesi tauna 'ihesumanegauma 'ina nuwatuhu 'oinega yahehe'ita. ¹⁷Taiyawedi 'omi 'eguma Yehoba 'ina nuwatuhu wapaipaihowa, 'omi nata wasanapugau 'abehegaa 'igu he'itaina Yehoba 'oinega, ma geya yaboi 'igu nuwatuhuwega. ¹⁸ Ma hesi wanuwatuhuyahi 'eguma taiya 'iboimo 'ina nuwatuhu 'ihehe'ita, 'iboimo sanina weyahina 'ipaipaihowa. Ma hesi taugu nuwanuwagu ma tauna 'ihesumanegauma sanina ya'abi hemadou. Weyahina taugu 'igu gwaeyao moisa, ma wete geya 'igu puimo. ¹⁹Ma togidega? Moses loinaina 'i'ebwaegomiya wanuwa naideya? Ma geya 'eta taiya 'oimiyega loinaieni 'imuliya bwaibwainidi. Ma bewa watohotohogau ma 'abehegaa walohe'amasigau.”

²⁰ Coinega bodaedi Yesu sihegwae hileya, “Yaluyaluwa bi'i debau 'i'abi heyauyauleya 'oinega beno gide 'ugwaegwae 'esa? Taiya hede nuwanuwana ma 'abehegaa 'ilohe'amasigo?”

²¹ Coinega Yesu bodaedi wete 'ihegwaediya 'igwae, "Wagamwasowalegauwa weyahina loheya ya'abi hebwebwe'aneya Sabati 'ana sabwelo 'oina? Ma 'omi togidega 'imi paihowa Sabati 'ina sabwelo 'oina? ²² Weyahina Mosese 'ina loina 'abehega natumiya loheloheyadi 'idi 'ebe selolo 'wapina wa'upwa yahuledi. (Loinaina bewa geya Mosese 'inega, ma hesi tubumiyao nugenugetadi 'oidiyega loina bewa 'itauyama.) ²³ Coinega 'eda'eda bewa 'eguma gide wapaihowa 'esedi ma gwagwama loheloheyadi 'oidiya gide wapaihowa 'esedi Sabati 'ana sabwelo 'oina, beno moisa Mosese 'ina loina wamulimuliye. Ma to'aha hede weyahina ta walolehegauwa tutaina loheya Sabati 'ana sabwelo 'oina ya'abi hebwebwe'aniya? ²⁴ Coinega sahena 'iyamiya 'adi 'ita 'inega weyahidi wagwaegwae hesihesinuwa. Ma hesi soladiya loina dumwalunega wagwae hesihesinuwa bwaibwaina."

Yesu tauna 'abehega To'abihetenaina

²⁵ Saugaina 'oina meYelusalema tupwadi sigwaeya sigwae, "Loheya bewa nuwana tauna nuwanuwadi ma 'abehega silohe'amasi, 'awa? ²⁶ Ma hesi wa'ita, boda gamwagamwanidiya 'itoholowa ma 'oidiya 'ihiegwaegwae ma geya 'eta taiya 'enana 'ida hehileya. Togidega ma 'ida tohanugetao si'ahwa moisaeya 'abehega tauna tuwa To'abihetenaina, 'awa? ²⁷ Ma nuwana geya, weyahina mabwaiyada loheya bewa tasananpuya to 'asa 'inega 'itauyama. Ma hesi To'abihetenaina 'eguma 'itauyama, geya 'eta taiya 'ina 'ebe tauyama 'isanapu."

²⁸ Tutaina Yesu 'abwa Yehoba 'ina hada 'oina 'ihuhe'ita, 'enana madouna 'inega 'ihiegwaegwaeya 'igwae, "Moisa tuwa, wasanapu pwaigauwa to 'asa 'inega yatauyama, ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehega tauna 'ihesumanegauma 'ina loina 'inega yatauyama 'asa bewa 'oina. Geya yaboi 'igu loina 'inega ma 'asa bewa 'oina yatauyama. Cagu tohesumaneina tauna mumugana bwebwe'ana, ma 'omi geya wasanapu tauna. ²⁹ Yaboi hesi yasanasanapu weyahina tauna 'ihesumanegauma ma wete tauna 'inega yatauyama."

³⁰ Beno 'oina loheloheyadi sitohoya ma 'abehega si'abiyahi, ma togidega ta geya 'eta taiya 'wapina 'i'abi toho. Weyahina 'ina 'amassa 'ana sauga geya 'iloba. ³¹ Ma hesi tomota tupwana baibaiwadi sihemisaeya, 'inega sigwae, "Loheya bewa moisa To'abiheten, weyahina geya sowsasowahina ma 'eta taiya 'itauyama ma loheya bewa 'ina paihowa waiwaina 'inugete."

MeYudiya 'idi 'inapwanao nuwanuwadi ma Yesu si'abiyahi

³² Eeta tomota 'idi gwae dahlwana meYudiya 'idi 'inapwanao sisanapuya, 'inega taudi ma topwaoli madoudi 'idi tuilalao sihesumanediyi sitauya Yesu 'abehega si'abiyahi. ³³ Sitauyama ma

Yesu 'ihewaediya 'igwae, "Taugu tuwa sauga 'i'iunamo 'oina 'oimiya yamiyamiya ma wete yalohihila tauna 'ihesumanegauma 'oina. ³⁴Cabwa nata wabesegau ma gesowana walobegau. Casainaina 'oina yamiyamiya 'omi geya sowasowahimi 'oina watauyawa."

³⁵ Coinega meYudiyaedi siboidimo 'oidiya sigwae, "To'ehega 'abehega 'iha'esa ma geya'abwa talobaloba? Bo nuwana 'abehega taudi meYudiya siboi 'idi 'asa 'oinega silatuwa ma sitauya tupwa ganamuliyedi 'oidiya simiyamiya, ma nobwa tomiya ganamuliyedi 'ihe'itadi, 'awa? ³⁶Cina gwaeina togidega 'ana sanapu? Weyahina 'igwaeya 'igwae, 'Nata wabesegau, ma hesi gesowana walobegau'. Ma wete 'igwaeya 'igwae, 'Casainaina 'oina yamiyamiya 'omi geya sowasowahimi ma 'oina watauyawa.' "

We'aha 'idaudau loheloheya yawasidi weyahina

³⁷ Ma guyainaina 'ana 'ebe losaloha, beno 'ana sabwelo madouna 'oina, Yesu boda gamwagamwanidiya 'itoholowa ma 'enana madounega 'ihewaediya 'igwae, "Taiyawedi 'omi 'eguma tani'omi siyahala, wanaoma 'oiguwa ma we'aha wanuma. ³⁸ Weyahina Buki He'asisi 'oina 'ihewpaila 'igwae, 'Taiyawedi 'agu tohemisaowedi, 'atediyega we'aha 'idaudau tomota yawasidi weyahina.' " ³⁹ Yesu 'ihewgwaegwae Yaluyaluwa Tabuna weyahina, ma muliyetega 'abwa 'ana tohemisaowedi Yaluyaluwa Tabuna 'oidiya 'iluhu. Tutaina beno 'oina, Yaluyaluwa Tabuna 'abwa geya tomota 'oidiya 'iluhu, weyahina Yesu 'abwa geya 'ihane 'ina 'ebeloina 'oina.

Tomota 'oidiya miya wasiwasi 'ilatuwa

⁴⁰ Yesu 'ina hegwaegwae tomota sihesagoheya 'oinega tupwana baibaiwadi siboidimo 'oidiya sigwae, "Moisa tuwa, loheya bewa palopitaina sigwaegwaenaya." ⁴¹ Ma tupwadi sigwae, "Tauna tuwa To'abihetenaina." Ma tupwadi wete sigwae, "Moisa wanuwatuhuya 'abehega To'abihetenaina Galili 'oinega 'itauyama? Cana 'ita geya sowasowahina. ⁴² Weyahina Buki He'asisi 'oina 'ihewpaila pwaiya 'abehega To'abihetenaina nata tubudai Debida* 'ina susu 'oinega 'itauyama. Ma wete Debidaina 'ina 'asa Bedeliyema 'oina, nata To'abihetenaina 'oina 'ili'u." ⁴³ Bewa 'oinega, tomota 'oidiya miya wasiwasi 'ilatuwa. ⁴⁴ Tomotaedi tupwadi nuwanuwadi ma Yesu si'abiyahi, ma hesi geya 'eta taiya 'oidiyega Yesu 'wapina 'i'abitoho.

MeYudiya 'idi 'inapwanaao Yesu geya sihemisae

⁴⁵ Coinega tuilalaedi silohihila topwaoli madoudi ma wete Palisiyao 'oidiya, 'oinega 'inapwanaowedi 'idi tuilalaedi sihesilalediya sigwae, "To'aha weyahina geya wa'abiyahi ma watauyeyama?" ⁴⁶ Coinega tuilalaedi

sigwae, “Loheya nage 'ina gwae mabwaiyana bwebwe'adi. Geya 'eta taiya gidemusa.”⁴⁷ Coinega Palisiyedi sigwae, “Nuwana 'ihenuwa 'ewegomiya, 'awa? ⁴⁸ Ma hesi wada sanapu 'abehega geya 'eta taiya 'inapwanao 'oidiyega bo wete tauma Palisiyao 'oimega Yesu 'ihemisae. ⁴⁹ Boda baibaiwadi hesi sihemisaeya, weyahina taudi Mosese 'ina loinao geya sisanapudi, 'oinega taudi Yehoba 'ina loina mwau hedadena nata siloba.”

⁵⁰ Toloinaedi 'oidiyega 'aigeda sanina Nikodimo, tauna mwalona nihuwanega Yesu 'oina 'itauya ma mahetena sihegwaegwaeya. Nikodimoina toloinaowedi 'ihegwaediya 'igwae, ⁵¹ “Tauda 'ida loina 'abehega geya'abwa taloiloina bwagabwaga, ma hesi loheya tahesilalae ma 'ina pui tabesa nugete, 'abwa muliyetega to'aha 'ana loina ta'ebwae.”

⁵² Coinega 'inapwanaowedi Nikodimo sihegwaegwa hileya, “Nuwana 'owa Galili loheyaina, 'awa? Ma hesi 'eguma Buki He'asisi 'uhasili, nata 'usanapu 'abehega geya 'eta wete palopita Galili 'oinega 'itauyama.”

⁵³ Muliyetega mabwaiyadi silohihila 'idi hada 'oidiya.

8 ¹ Ma Yesu 'ilatuwa, 'itauya Olibe* 'oyana 'oina.

Wahine 'aigeda silobeya 'ipuiya

² Gona 'i'adaleya ma Yesu wete 'ilohihila Hada He'asisi 'alona, ma tomota mabwaiyadi wete simiya 'wabu'wabuya ma tauna wete 'imiyatoiya ma 'ihe'itediya.

³ Muliyetega loina 'adi tohe'itao* ma wete Palisiyao* wahine 'aigeda sitoeyama Yesu 'oina. Weyahina wahineina si'italobeya pui 'ipaihoweya, 'oinega sihetoholoya tomota gamwagamwanidiya, ma Yesu sihegwaeya sigwae, ⁴ “Tohe'ita, wahine bewa 'alobeya pui 'ipaihoweya. ⁵ Tauda 'ida loina Mosese 'i'ebwaegita 'abehega 'eguma taiyawedi tolopui talobadi wahine bewa gidemusa, 'abehega 'ilobwainediya ma da'ule 'oidiyega ta'ahu yamatedi ma si'amasa. Ma hesi 'owa togidega 'ino nuwatuhu wahine bewa weyahina?”

⁶ Gwae bewa si'inaneya ma 'abehega 'oinega Yesu 'ina 'abo siloba ma wete siheyatalae. Ma hesi 'idi gwaeina Yesu geya 'ihemaise, tuwa 'imiya bwasibwasi'a'a ma negwanegwala 'oina nimanega 'ilelelele. ⁷ Taudi 'abwa tuwa sihehesilala dada, 'oinega Yesu 'itoholowa ma 'ihegwaediya 'igwae, “Ceguma 'omi 'oimiyega taiya geya 'ina puimo, bewa tuwa da'ule 'i'ewa ma wahineina 'oina 'iula nugeta.” ⁸ Coinega 'imiya bwasibwasi'a'a hila ma wete negwanegwala 'oina 'ilelelele.

⁹ Beno 'oina Yesu 'ina gwae sihesagoheya ma 'aigeda 'aigeda 'idi pui sinuwatuhudiya ma 'oinega silatulatu. Cinapwanaowedi sihapwesa nugeta, ta baibaiwadi simuliya, eeta siteluwaedi Yesu ma wahineina 'itotoholo ba'idana si'ebesinediya. ¹⁰ Muliyetega Yesu 'isapaila hila ta wahineina 'ihesilaley 'igwae, “Loheloheyaedi ta'ehega siha'esa? Ta geya 'eta taiya 'imiya hila ma tauna 'ihe'ewago?”

¹¹ Ma wahineina 'igwaeya, "Cinapwana, geya 'eta taiya." Coinega Yesu wete 'igwaeya, "Bwebwe'ana, taugu nata geya'abwa wete yahehe'ewago. Coinega bewa tuwa 'utauya ma hesi sahena wete 'upupui hila."

Yesu tauna gogo gabulena 'ana 'asilala

¹² Coinega Yesu wete 'ihegwae hilediya 'igwae, "Taugu gogo gabulena 'ana 'asilala. Ma tainawedi 'omi 'eguma wamuliyegau, nata taugu 'asilalaina yatasimi 'oidiya yasae hane, ma 'oinega geya'abwa guguyou 'oina wataautauya." ¹³ Ma hesi Palisiyedi Yesu sihegwaeya sigwae, "Cowa hene 'uboi weyahiu 'uhehegwaegwae, 'oinega geya wete 'ahemisamo."

¹⁴ Yesu wete 'ihegwaediya 'igwae, "Yaboi moisa weyahigu yahehegwaegwae, ma hesi to'aha gide 'igu hepwaila, mabwaiyadi hepwaila moisa. Weyahina yasanapuya ta'ehega yatauyama ma wete yasanapuya ta'eha yatautauya. Ma hesi 'omi geya wasanapu ta'ehega yatauyama ma wete geya wasanapu ta'eha yahahaha'esa. ¹⁵ Comi, 'imi hesinuwa mebale'u 'idi hesinuwa gidemusa. Ma hesiyage taugu geya 'eta taiya weyahina yada hesinuwa, bo nuwana yada loina. ¹⁶ Ma 'eguma tomota weyahidi yahesinuwa, nata 'igu loina mabwaiyana bwebwe'ana. Weyahina loinaina geya yaboi 'igu loina, ma hesi Tamagu tauna 'ihesumanegauma mahetegu 'ima loinega yaloiloina. ¹⁷ Moses 'ina loinaedi wasanapudiya 'abehegaa 'eguma tohepwaila siteluwa 'oidiyega 'idi hepwaila mahemaheten, beno hepwaila moisa. ¹⁸ Taugu yaboi weyahigu yahehepwaila, ma Tamagu wete weyahigu 'ihehepwaila, tauna 'ihesumanegauma."

¹⁹ Coinega sihesilaleya sigwae, "Tamauna ta'eha 'imiyamiya?" Ma Yesu 'enadi 'ihemaiseya, 'igwae, "Geya wasanapugau, 'oinega Tamagu wete geya wasanapu. Ma 'eguma moisa wada sanapugauwa, Tamagu wete wada sanapuya." ²⁰ Yesu 'ina he'itaedi bewa, Hada He'asisi 'oina 'ihe'itaediya, helau 'adi 'ebe do'ona deidiya. Ma hesi geya 'eta taiya Yesu 'i'abiyahi, weyahina 'ina tutu 'abwa geya 'iloba.

"Casainaina 'oina yatautauya 'omi geya sowasowahimi ma 'oina watauyawa"

²¹ Yesu wete 'ihegwaediya, "Cabwa nata ya'ebe sinegomi, ma hesi 'asainaina 'oina yatautauya geya sowasowahimi ma 'oina watauyawa. Weyahina nata moisa wa'ebesegau, ma hesi nata 'imi pui 'oidiyega wa'amasa."

²² Coinega meYudiyedi siboidimo 'oidiya sigwae, "To'aha 'ina gwaeina 'ana sanapu, weyahina 'igwaeya 'abehegaa 'asainaina 'oina 'itautauya, geya sowasowahida ma 'oina tatauya? Bo nuwana 'iboimo 'abehegaa 'ilohe'amasa hile?"

²³ Ma Yesu wete 'ihegwaediya, 'igwae, "Comi gogo gabulena 'oinega walatuma, ma taugu hesiyage tabwanega yasuluma. Coinega 'omi moisa

'imi gogo bewa, taugu geya. ²⁴Beno huhuna 'oinega yahegwaegomiya 'abehega 'imi pui nata 'oidiyega wa'amasa, 'eguma geya wahemisaegau taugu."

²⁵Coinega taudi wete Yesu sihegwaeya sigwae, "To loheya hede 'owa?" Ta tauna wete 'enadi 'ihemaiseya 'igwae, "Mwalona yahegwaew pwaigomiya taugu taiya." ²⁶Ma wete 'ihewae hilediya 'igwae, "Sowasowahigu ma ginaula baibaiwadi weyahidi yahegwaegwae ma wete weyahidi yaloina, ma hesiyage tauna 'ihesumanegauma mumugana mabwaiyana bwebwe'ana. To'aha gidemusa 'oinega yahesagohediya, beno tuwa taudi weyahidi yahehewaegwae mebale'u 'oimiya."

²⁷Ma hesi taudi tuwa Yesuina 'ina gwaeina 'oidiya Tamana weyahina geya nuwadi 'i'asilala tohona.

²⁸Ma Yesu wete 'igwaeya, "Taugu Loheyaiguina moisa 'abwa nata wa'abi hanehegau ma beno 'oina nata wasanapugau taugu taiya, ma wete wasanapu 'abehega taugu geya yaboi 'igu nuwatuhu 'oinega yada paihowa, ma hesi to'aha gide Tamagu 'ihe'itegauwa 'oidiyega yahehewaegwae. ²⁹Tauna 'ihesumanegauma geya 'i'ebesinegau, deiguwa 'imiyamiya. Weyahina tuta mabwaiyana 'oidiya 'igu paihowa 'oidiyega ya'abi'abi heyaliyaya."

³⁰Yesu 'ina gwaeina bewa tomota tupwana baibaiwadi sihesagoheya, 'abwa hesi sihemisae bwaibwainiya.

Taiyawedi 'ilihasidi ma sihapwesa

³¹Coinega meYudiyaedi taudi Yesu sihemisaeya, 'ihewaediya 'igwae, "Cigu he'ita 'eguma wamuliyedi, 'omi moisa 'agu tomuliyao. ³²Ma 'oinega sanapu moisa waloba, ma sanapuina 'oinega lihasa waloba."

³³Ma taudi Yesu sihegwaeya sigwae, "Ciya, tauma hene Ebalahamo* 'ina bodao, geya 'eta taiya wete 'ina loina 'oinega 'ipaimai. Ma to'aha weyahina 'ugwaeya 'abehega lihasa 'oiuwega 'aloba?"

³⁴Coinega Yesu wete 'ihewae hilediya 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, taiyawedi 'eguma 'idi paihowa galadi, taudi beno bodaedi geya lihasa 'oina simiyamiya. Weyahina ginaula galadi 'ina waiwai 'oinega 'ipaidiya.

³⁵Weyahina topaihowa taudi geya lihalihasidi, tuta mabwaiyana geya susu 'ina boda 'oina sida miya hataya. Ma hesi toni hada natuna tauna susu 'ina boda 'ona miyamiya hatayana. ³⁶Comi wete gidemusa, 'eguma toni hada natunaina 'ilihasigomi 'omi nata bewa tuwa lihalihasimi.

³⁷"Yasanapu pwaigomiya 'omi Ebalahamo 'ina boda, ma hesiyage watohotoho ma 'abehega walohe'amasigau. Weyahina 'igu he'itao geya 'atemiya wada lagudiya. ³⁸Ma hesiyage taugu to'aha gide Tamagu 'ihe'itegauwa, wete gide 'oimiya yahehewaegwae. Comi hesi to'aha gidemusa tamamiu 'oinega wahesagoheya, wete gide wapaipaihowa 'esedi."

Tomotaedi taudi Yesu geya sihemisae taudi Seitani tamadiu

³⁹ Coinega Yesu 'enana sihemaiseya sigwae, "Ciya, tauma heneyage Ebalahamo tamamai." Ma Yesu wete 'ihegwaediya 'igwae, "Ceguma 'omi moisa Ebalahamo natunao, 'ina paihowega wada paihowa. ⁴⁰ Ma hesi 'omi 'imi paihowa hagana, weyahina watohotoho ma 'abehega taugu gwaeina moisaina 'ana tohepwailina Yehoba 'oinega walohe'amasigau. Ma wete paihowaedi bewa gide wapaipaihowa 'esedi, geya gidemusa Ebalahamo 'ina paihowa. ⁴¹ Comi hene waboi tamamiu 'ina paihowa 'oinega watautauya." Coinega Yesu 'enana sihemaiseya sigwae, "Tauma geya tama budabudaima, tauma hene tamamaina 'aigeda tuwa Yehoba."

⁴² Yesu wete 'ihegwaediya 'igwae, "Comi 'eguma moisa Yehoba tamamiu, wada helauwegauwa. Weyahina taugu Yehoba 'ihesumanegauma, ma 'asa bewa 'oina yatauyama. Ma geya 'abehega yaboi 'igu nuwatuhuwega yatauyama 'asa bewa 'oina, ma hesi tauna 'ihesumanegauma 'ina nuwatuhu 'oinega yatauyama. ⁴³ Coinega to'aha weyahina 'igu gwae geya wada sanapudiya? Nuwana 'igu hepwailaedi geya wada hesagoha bwaibwainidiya. ⁴⁴ Comi hesiyage Seitani tamamiu, 'oinega nuwanuwami ma tamamiuina 'ina nuwatuhuwedi wapaihowadi. Weyahina sauga 'ebe hegaina hauhau 'oinega 'itauyama, tauna tolohe'amasa moisa. Geya 'eta wete 'eda dumwadumwaluna 'oinega 'ida tauya. Weyahina geya 'eta wete gwae moisa 'oina 'ida miyana. Tuta mabwaiyana 'oidiya 'e'abo'abo 'oidiyega 'ihehegwaegwae, weyahina tauna tuwa beno gidemusa mumugana, ma wete tauna to'e'abo'abowao mabwaiyadi tamadiu. ⁴⁵ Ma hesiyage taugu gwae moisa 'oimiyaya yahehepwailedi, ma geya wada hemisaegauwa.

⁴⁶ "Ma togidega? Sowasowahimi ma 'eta taiya 'oimiyega 'igu 'eda galadi 'ihepwailedi? Nuwana geya sowasowahimi, 'awa? Coinega 'eguma gwae moisa 'oidiyega yahehegwaegwae, to'aha weyahina geya wada hemisaegauwa? ⁴⁷ Weyahina taiya 'eguma moisa Yehoba 'oinega 'itauyama, tauna moisa Yehoba 'ina gwae 'ana tohesagoha bwaibwaina. Ma 'omi hesi nuwana geya Yehoba 'oinega watauyama, 'oinega Yehoba 'ina gwae geya wada hesagohediya."

Yesu 'imiyamiya 'abwa muliyetega Ebalahamo 'ili'uwa

⁴⁸ MeYudiyaedi 'idi 'inapwanao Yesu 'ina gwaeina sihemisaeya, sigwae, "Mwalona 'ima gwae weyahiu, 'ana moisa 'ilatu pwaima. Weyahina 'agwaeya 'abehega 'owa Sameliya loheyaina, ma wete hi'ahi'a* 'oiuwa 'imiyamiya."

⁴⁹ Ma Yesu 'ihegwaediya 'igwae, "Taugu geya hi'ahi'a 'oiguwa, weyahina Tamagu yahe'asisiyaney, ma hesi geya wahe'asisiyaney. ⁵⁰ Taugu moisa yaboi geya sanigu yada 'abi haneheya. Toloina 'aigeda

tauna hesi sanigu 'i'abi'abi hanehe. ⁵¹ Coinega yagwae moisa 'oimiya taiyawedi 'omi 'eguma 'igu gwae wagwahu bigadi, 'omi nata geya'abwa wa'ama'amasa."

⁵² Coinega meYudiyaedi wete sihegwaeya sigwae, "Cabwa hesi 'asanapu bwaibwainigowa, tomada 'abe hi'ahi'a 'oiwu 'imiyamiya. Weyahina Ebalahamo 'asanapuya 'i'amasa pwaiya ma wete palopitao 'asanapudiya si'amasa pwaiya. Ma 'ugwaeya 'abehega taiyawedi 'eguma 'ino gwae sihegwahu bigadi, geya'abwa si'ama'amasa. ⁵³ Tamamaina Ebalahamo 'i'amasa pwaiya, 'inega sahena 'utohotoho ma 'abehega tamamaina 'ulagu suluhe ma 'uboi 'ulagu hanehego. Palopitao wete si'amasa pwaiya, 'inega sahena wete 'utohotoho ma 'abehega 'ulagu suluhedi, 'awa?"

⁵⁴ Eema Yesu 'ihewaediya 'igwae, "Taugu 'eguma yaboi moisa yahehepwatu hilegau, 'agu hepawatuina ginalua bwagabwaga. Ma hesi Tamagu tauna moisa 'agu tohepwatuina, tauna tuwa wagwaeneya 'abehega 'imi Yehoba. ⁵⁵ Ma hesi tauna geya wasanapu toho, yaboi tuwa yasanapuya. Ma 'eguma yagwae, 'Geya yasanapu,' nata ya'abowegomi gidemusa 'omi wa'e'abo'abo. Ma hesiyage tauna yasanapu bwaibwainiya 'inega 'enanaina yagwahugwahu bigadi. ⁵⁶ Tamamiuina Ebalahamo ma'ina yaliyaya ma 'abehega 'igu sabwelo 'i'ita, 'inega 'igu sabweloina 'i'iteya ma 'iyaliyaya madouna."

⁵⁷ Coinega meYudiyaedi Yesu sihegwaeya sigwae, "Cowa 'abwa geya 'ino bolime pipiti 'uloba ma 'ugwaeya 'abehega Ebalahamo 'u'iteya."

⁵⁸ Ma Yesu 'ihewaediya, 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, taugu nugeta yamiyamiya, 'abwa muliyetega Ebalahamo 'ili'uwa."

⁵⁹ Coinega meYudiyaedi da'ule si'ewedya ma 'abehega si'ahu yamate, ma Yesu 'oidiyega 'iha'waiha ma Hada He'asisi 'inega 'ilatuwa ma 'itauya.

Yesu tomata gibugibu 'aigeda 'i'abi hebwebwe'aniya

9 ¹Hali sabwelo 'oina Yesu 'itauya ta 'edai loheya 'aigeda mata gibugibuina 'ilobeya, loheyaina 'ina mata gibugibuina 'ina sauga li'u 'inega. ² Ma Yesu 'ana tomuliyao sihegwa sigwae, "Tohe'ita, taiya 'ina pui 'inega loheya nage 'ili'uwa mata gibugibuina? Ciboimo tuwa 'ina pui bo sinana ma tamana 'idi pui?"

³ Coinega 'enadi Yesu 'ihemaisoya 'igwae, "Geya tauna 'ina pui 'inega, bo nuwana sinana ma tamana 'idi pui 'inega. Ma hesi tuwa nage gidemusa matana 'igibawa ma 'inega tomota mabwaiyadi Yehoba 'ina paihowa waiwaina si'ita, loheyaina 'inega. ⁴Tauna 'ihesumanegauma 'ina paihowa sowasowana tapaihowadi sabwelo 'oina, weyahina nihuwanu 'eguma 'ilatu, geya sowasowahina tapaihowa. ⁵ Coinega tutaina taugu bale'uwa yamiyamiya, taugu tuwa bale'uina 'ana 'asilalaina."

⁶ Gwae bewa 'il'inanediya 'igumwala, ma bale'uwa 'i'esoha ma 'esohanaina 'oinega bale'u mahetena 'ihinisiya ta dobadoba'a 'ipaihoweya, ma 'oinega loheyaina mata gibugibuinaina matana 'oina 'i'e'abi'abiyeya. Cigumwala ⁷ma 'ihegwaeya 'igwae, "Cutauya Sailome we'ahina 'oina matauina 'ubuyo." (Sailome 'ana bui beno hesumane.) Coinega loheyaina 'itauya Sailome we'ahina 'oina, matanaina 'ibuyoya ma 'ibwebwe'ana ma wete 'ihilama.

⁸ Muliyetega loheyaina 'iyanaowedi ma wete tomotaedi taudi loheyaina sisapanuya 'abehega tauna tolo'ahwa'ahwanoi ta sigwae, "Tauna bewa tolo'ahwa'ahwanoi hedahedada sauga mabwaiyana 'imiyamiya ma 'ilolo'ahwa'ahwanoi, 'awa?"

⁹ Coinega tupwadi sigwae, "Cehe, tauna tuwa beno loheyainaina." Ma wete tupwadi sigwae, "Ciya, hagana, ma hesi loheya 'aigeda 'ana 'ita tauna gidemusa." Ma 'iyamo loheyaina 'iboimo 'ihewpaila hileya 'igwae, "Geya, taugu tuwa tolo'ahwa 'ahwanoiina."

¹⁰ Coinega sihesilaleya sigwae, "Togidega matau 'ibwebwe'ana 'esa?" ¹¹ Ma loheyainaina 'enadi 'ihemaiseya 'igwae, "Loheya 'aigeda sanina Yesu dobadoba'a 'ipaihoweya ma matagu 'oina 'i'e'abi'abiyeya, ma 'ihegwaegauwa 'igwae, 'Cutauya Sailome we'ahina 'oina matauina 'ubuyo.' Coinega yatauya we'ahina 'oina mataguina yabuyoya, 'inega nige bewa mataguina 'ibwebwe'ana."

¹² Ta wete sihesilala hileya sigwae, "Ta'eha tauna loheyainaina?" Ma 'ihewpaila 'igwae, "Cinamuge, geya yasanapu."

Palisiyao nuwanuwadi ma ginaulaedi bewa sisapanudi

¹³⁻¹⁴ Yesu loheyaina matana 'i'abi'abi hebwebwe'aneya Sabati 'ana sabwelo 'oina. Coinega tomata gibugibuina sitoeya ma sitauyeya Palisiyao 'oidiya. ¹⁵ Ma Palisiyedi tomata gibugibuina wete sihesilala hileya sigwae, "Togidega matauina 'ibwebwe'ana 'esa?" Coinega 'ihewpaila 'igwae, "Dobadoba'a 'ipaihoweya ma mataguwa 'i'e'abi'abiyeya ma we'aha 'oina yabuyoya ma mataguina 'ibwebwe'ana."

¹⁶ Coinega Palisiyedi tupwadi sigwae, "Matauina 'ana topaihowaina, tauna geya Yehoba 'inega 'itauyama. Weyahina Sabati 'ana loina geya 'ida muliyediya." Ma tupwadi wete sigwae, "Togidega, togala 'eta sowsowahina ma 'ila'ilala bewa gidemusa 'ipaihowa 'ese? Bo geya 'eta taiya sowsowahina, 'awa?" Bewa 'inega wataha 'oidiya 'ilatuwa. Weyahina boda tupwadi 'idi gwae hagadi ma hali boda wete 'idi gwae hagadi.

¹⁷ Muliyetega Palisiyedi wete tomata gibugibuina sihesilala hileya sigwae, "Cowa togidega 'ino nuwatuhu matau 'ana to'abi hebwebwe'anaina weyahina?" Coinega tauna 'igwaeya, "Tauna palopita 'aigeda."

¹⁸ Ma hesi meYudiyaedi loheyaina geya sihemisae 'abehega tauna moisa mata gibugibuina ma 'abehega bewa tuwa matana 'ibwebwe'ana hila. Coinega sinana ma tamana sibwauwediya ¹⁹ma sihesilalediya sigwae, "Tauna bewa moisa natumi? Ma wete wasanapuya 'abehega mamata gibugibuina 'ili'uwa? Ma wete togidega ta matana 'ibwebwe'ana hila?"

²⁰ Coinega loheyaina sinana ma tamana Palisiyao 'enadi sihemaiseya sigwae, "Tauma bewa moisa natumai, ma wete 'asanapuya 'abehega mata gibugibuina 'ili'uwa. ²¹Ma hesi geya 'asanapu togidega matana 'ibwebwe'ana 'esa. Ma wete geya 'asanapu taiya matana 'i'abi hebwebwe'aniya. Ma mane hana tauna wahesilala. Tauna bo'iyage 'ihemadou pwaiya, sowasowahina ma 'iboi weyahina 'ihegwaegwae."

²² Sinanaina ma tamanaina gwae bewa si'inanediya weyahina meYudiya 'idi tohanugetao simatautediya. Weyahina meYudiya 'idi loina silaguya 'abehega taiyawedi 'eguma Yesu si'ahwa To'abihetena, taudi nata hada tapwalolo 'oinega sipa'idi. ²³Bewa huhuna 'oinega loheyaina tamana ma sinana sigwaeya sigwae, "Mane hana tauna wahesilala ma 'iboi weyahina 'ihegwaegwae, weyahina 'ihemadou pwaiya."

²⁴ Coinega wete tomata gibugibuina sibwau hileya ma sihegwaeya sigwae, "Cuhepwaila bwaibwaina 'oima, weyahina loheyaina 'asanapu bwaibwainiya tauna togala." ²⁵Ma 'igwaeya, "Geya yasanapu nuwana tauna togala, bo nuwana geya. Ma tuwa beno yasanapuya matagu 'igibuwa ma 'i'abihe bwebwe'anigauwa."

²⁶ Coinega 'oina sihesilala, sigwae, "To'aha matauina 'oina 'ipaihoweya ma 'ubwebwe'ana?" ²⁷Ma tauna wete 'ihegwaediya, "Nige heneyage yaheguae pwaigomiya ma 'enagu geya wahesagohe. To'aha weyahina 'abehega wahesagoha hila? Nuwana nuwanuwami ma 'abehega wamuliye, 'awa?"

²⁸ Ma hesi taudi siheliyeya sigwae, "Cowa tuwa 'ana tomuliyaina, taiya hedeyage. Ma tauma Mosese 'ana tomuliyao, ²⁹weyahina 'asanapuya 'abehega Yehoba 'ina hepmailao 'i'ebwaeya Mosese 'oina. Ma hesi loheyaina beno geya 'asanapu ta'ehega 'itauyama."

³⁰ Loheyaina 'enadi 'ihemaiseya 'igwae, "Cebe nuwa henainaida, weyahina loheyaina matagu 'i'abi hebwebwe'aneya, ma hesi geya wasanapu ta'ehega 'itauyama. ³¹Ta wete mabwaiyada tasanasasanapu 'abehega Yehoba geya sowasowahina ma togala 'enadi 'ihesagohedi, beno tuwa 'eguma taiya Yehoba 'ihe'asisiyane ma 'ina nuwatuhu 'ipaihowadi, nata tauna 'enana Yehoba 'ihesagohedi. ³²Ma wete tasanasasanapu 'abehega bale'u 'ana hemasalahau hauhau 'oinega ta nige bewa, geya 'eta taiya wasana tahesagohe 'abehega tomata gibugibu 'i'abi'abi hebwebwe'anedi. ³³Loheyaina beno 'eguma geya Yehoba 'oinega, geya sawasawahina ma 'ila'ilala bewa gide 'ipaihowa 'ese."

³⁴ Ta Palisiyedi loheyaina sihegwaeya sigwae, "Cino li'u hauhau 'oinega 'itauyama 'owa 'aigeda topui. Ma bewa 'abehega 'utohotoho

ma 'uhe'itemai, 'awa? Taiya 'owa nigeyage?" Coinega loheyaina hada tapwalolo 'oinega sipa'iya ma 'ilatuwa.

³⁵ Loheyaina wasana Yesu 'ihesagoheya 'abehega hada tapwalolo 'oinega sipa'iya, 'oinega 'itauya loheyainaina 'ibeseya, ta 'ilobeya, ma 'ihewaeya 'igwae, "Loheyaina moisa 'uhemisaeya?" ³⁶ Ma loheyaina 'igwae, "Cinapwana, taiya 'abehega yahemisaeya?" ³⁷ Coinega Yesu wete 'ihewa hileya 'igwae, "Loheyainaina 'u'ita pwaiya ta tauna bewa tuwa maheteu wahehegwaegwae." ³⁸ Coinega loheyaina 'igwae, "Cinapwana, 'abwa hesi yahemisaegowa," eeta 'i'etuluha Yesu 'oina.

³⁹ Muliyetega Yesu 'igwae, "Taugu yatauya pwaima bale'uwa ma yaloinaegomi ma 'oinega tayawedi 'omi mata gibugibuimi, matami sibwebwe'ana hila. Ma hesi taudi sigwaeya 'abehega matadi bwebwe'ana, nata matadi sigibu." ⁴⁰ Ta Palisiyedi Yesu deina sitotoholo 'ina gwaeina sihesagoheya ma sigwae, "Togidega ma tauma 'abehega wete mata gibugibuima, 'awa?" ⁴¹ Ma Yesu 'ihewaediya 'igwae, "Comi 'eguma mata gibugibuimi, geya'abwa 'imi mumuga galadi. Ma hesi wagwaeya 'abehega matami bwebwe'adi, 'oinega 'imi mumuga galadiyedi 'abwa tuwa simiyamiya."

Sipi 'adi gwae hegehegediina

10 ¹ Yesu wete 'ihewaediya 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, tayawedi 'eguma sipi 'adi 'ali 'ana 'ahwa'eda geya 'oinega siluhu, ma sinao hali tupwega siluhu, taudi sanidi toyagaha. ² Ma hesi taiya 'eguma sipi 'idi 'ahwa'eda moisa 'oinega 'iluhu, tauna sipi 'adi to'itayahina. ³ Weyahina 'idi 'ahwa'edaina 'ana to'itayahina 'ahwa'edaina 'iso'e. Ciso'eya ma sipi 'adi to'itayahinaina 'iluhu ma 'ina sipiyedi 'aigeda 'aigeda sanidi 'oidiyega 'ibwaubwauwedi. Cibwauwedi ma 'enana sihesagohe, ma 'inugetedi, silatulatu 'atamana. ⁴ Silatu mabwaiyadi ma 'adi to'itayahinaina 'inugenugeta ma taudi simulimuliyaya. Weyahina 'adi toniina 'enana sisasanapanu ma wete simanasameya. ⁵ Sipiyedi geya sowasowahina ma 'eta taiya hagahagana sihemuli tabubu, ma hesi nata hali loheya 'oidiyega sidena. Weyahina hali loheya 'enadi geya sisanapanu ma wete geya simanasamedi." ⁶ Yesu gwae hegehegedi bewa 'oidiya 'i'inaneya, ma hesi taudi tuwa geya 'oidiya 'imaedana tohona to'aha weyahina 'ihehegwaegwae.

Yesu tauna sipi 'adi to'itayahina

⁷ Coinega Yesu wete 'ihewa hilediya 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, taugu sipi 'idi 'ahwa'eda moisa. ⁸ To'itayahinedi mwalona sinugetama taudi toyagaha, 'oinega 'enadi sipiyedi geya sihesagohedi." ⁹ Coinega wete 'ihewa hilediya 'igwae, "Taugu tuwa bewa sipiyedi 'idi 'ahwa'edaina. Coinega tayawedi 'omi 'eguma 'oiguwega waluhu, nata bwebwe'ana

waloba. Weyahina sauga 'aigeda 'aigeda nata 'oidiya 'oiguwega waluhuluhu ma wete 'oiguwega walatulatu ma modumodu bwebwe'ana 'oidiya wa'ai'ai. ¹⁰ Ma hesi toyagaha 'idi paihowa beno nata sitauyama siyagaha ma silohe'amasa, ma wete sipi si'abi hegaladi. Taugu hesiyage yatauyama ma 'oinega 'oiguwega tomota yawasidi bwebwe'ana ma mahamahana siloba."

¹¹ Coinega wete 'ihewae hilediya 'igwae, "Taugu moisa sipi 'adi to'itayahina bwebwe'agu, weyahina yatasigu yatagwaleya ma 'abehega 'igu sipi weyahidi ya'amasa. ¹² Ma hesiyage taiya 'eguma geya sipi 'adi to'itayahina moisa ma maisamo weyahina 'ipaipaihowa, tutaina 'eguma 'edewa sasasasaina 'i'ita 'itautauyama, nata sipyedi 'i'ebesinedi ma 'idena. Cabwa hesi 'edewaina sasasasaina 'inaoma ma sipi tupwadi 'ilohe'amasi ma mabwaiyadi 'ipa'i lelewanedi. ¹³ Loheyaina bewa gidemusa nata 'idena weyahina tauna tuwa maisamo weyahina 'ipaipaihowa, tauna geya sipyedi weyahidi 'inuwatuhu." ¹⁴ Coinega wete 'ihewae 'i'itayahina bwebwe'agu, weyahina 'igu sipyao mabwaiyadi yasanasanapudi ma wete taudi sisanasanapugau. ¹⁵ Gidemusa tuwa, Tamagu 'isanasanapugau ma wete taugu Tamagu yasanasanapu. Eema yatasigu yatagwaleya ma 'igu sipi weyahidi ya'amasa. ¹⁶ Cigu sipi tupwadi wete simiyamiya taudi tuta bewa 'oina geya 'igu 'ali 'alona simiyamiya. Ma hesi yatohotoho ma sipyidiyi yatoedima, ma 'oinega 'enagu sihesagohe ma 'oiguwa sinaoma ma'iyadiyao siheboda 'aigeda, ma wete 'aneyage 'adi to'itayahina 'aigeda tuwa. ¹⁷ Tamaguina tauna 'ihelauwegauwa madouna, weyahina yatasigu yatagwaleya ma ya'amasa 'abwa muliyetega yatasigu ya'ewahila. ¹⁸ Cigu 'amasaina geya 'eta taiya 'iloinaegau ma ya'amasa, yaboi tuwa yatagwalegauwa ma ya'amasa. Sowasowahigu yatagwalegau ya'amasa, ma weteyage sowasowahigu yatasigu ya'ewa hila, weyahina Tamagu bewa gide 'ina nuwatuhu ta wete 'ina loina 'oiguwa."

¹⁹ Yesu 'ina gwaeyedti weyahidi meYudiya siboidimo sihe'ohe'ohena madouna, 'oinega 'oidiya wataha 'ilatuwa. ²⁰ Nage 'oina tomota baibaiwa hedade sigwae, "Loheya beno hi'ahi'a 'oina 'imiyamiya, 'oinega 'i'abi'abi heyauyaule. Sahena 'ina gwae wahehesagohedi." ²¹ Ma hesiyage tomota tupwadi sigwae, "Ciya, bewa geya gidemusa hi'ahi'a 'ina gwae. Weyahina yaluyaluwa bi'l geya sowasowahina tomata gibugibu bewa gidemusa 'i'abi hebwebwe'ana 'ese."

MeYudiya Yesu silogwahateya

²² Gogagogai 'ana tuta 'oina guyai 'aigeda Yelusalema 'oina spaihowe, beno meYudiya 'idi 'ebe nuwatuhuyahina weyahina beno Hada He'asisi si'abi hemaedana hileya ma sibwa'a he'asisiyane Yehoba 'oina. ²³ Guyainaina 'oina Yesu Hada He'asisi 'oina 'iyawala dadana

'aigeda biliupa 'oina. Biliupainaina sibwauweya Kini Solomoni 'ina biliupa. ²⁴Nage 'oina meYudiya Yesu siha'wabu'wabuya ma sihegwaeya sigwae, "Tuta mabwaiyana 'oidiya 'owa 'ima nuwatuhu 'uhehe lahalahadi. Ma to tuta 'oina 'abwa 'oima 'uhepwaila bwaibwaina, 'owa moisa To'abihetenaina bo geya?"

²⁵Ma Yesu 'ihegwaediya 'igwae, "Coimiya yahepwaila pwaiya ma geya wahemisaegau. Ma wete paihowaedi Tamagu saninega yapaipaihowadi ta 'oidiyega wete sihepwaila pwaigauwa, ²⁶ma hesiyage geya wahemisa tohogau, weyahina 'omi geya 'igu sipiyao moisa. ²⁷Weyahina taugu 'igu sipiyao 'enagu sisanasanapu, ma wete taugu yasanasanapudi eema simulimuliwegau. ²⁸Ma wete 'igu sipiyedi yawasidi miyamiya hatayana ya'ebwaediya ma 'oinega geya'abwa sigalagala. Ma wete taudi nata geya'abwa 'eta taiya nimaguwega 'il'waye'wayegau. ²⁹Sipiyedi Tamagu tauna 'il'ebwaegauwa, 'oinega geya 'eta taiya sowasowahina ma Tamagu nimanega 'il'waya. Weyahina tauna ginaula mabwaiyana 'ihemadou sinediya. ³⁰Taugu ma Tamagu 'aigeda tuwa."

³¹Coinega meYudiyaedi da'ule wete si'ewedya ma 'abehega Yesu si'ahu he'amasi, ³²ma Yesuina 'i'itediya ma 'ihegwaediya 'igwae, "Paihowa bwebwe'adi ma wete baibaiwadi Tamagu 'oinega yapaihowediya 'oimiya ma wa'itediya, ma to paihowa hede weyahina nuwanuwami ma 'abehega da'uleyega walohe'amasigau?"

³³Coinega meYudiyaedi Yesu 'enana sihemaiseya sigwae, "Geya 'abehega 'ino paihowa bwebwe'adi weyahidi 'ahunugo, ma hesiyage 'ino gwae hohopa'ala weyahidi 'ahunugo. Weyahina 'owa tuwa loheya masiha ma 'ugwaeya 'abehega 'owa tuwa Yehobaina."

³⁴Coinega Yesu wete 'ihewae hilediya 'igwae, "Cima loina 'oidiya Buki He'asisi 'oina silele pwaiya Yehoba 'ina gwae 'abehega, 'Comi tuwa yehobaedi.' ³⁵Ma moisa tuwa Yehoba 'ina hepwailaina 'ina Buki He'asisi 'oidiya mabwaiyana geya 'ida 'abowa. Ma bukinaina 'oina 'ihewaila 'abehega tomotaedi taudi Yehoba 'ina gwae 'il'ebwaediya, ma 'il'ahwa yehobaediya. ³⁶Coinega to'aha weyahina 'igu gwae wanuwatuhuya 'abehega gwae hohopa'ala tutaina yagwaeya 'abehega taugu Yehoba natuna? Ma hesi wa'ita, taugu 'ihesinuwanegauwa ma 'ihesumanegauma ma yatauyama bale'uwa ma 'ina paihowa yapaipaihowadi. ³⁷Coinega 'eguma taugu geya Tamagu 'ina paihowa yada paihowediya, sahena wete wahehemisaegau. ³⁸Ma 'eguma taugu moisa Tamagu 'ina paihowa yapaipaihowadi, ma geya wahemisaegau, tuwa hede paihowaedi wahemisaedi, 'abwa hesi 'igu paihowaedi 'oidiyega wasanapu bwaibwainigau 'abehega taugu moisa Tamagu 'oiguwa 'imiyamiya ma wete taugu Tamagu 'oina yamiyamiya."

³⁹Nage 'oina meYudiyaedi wete sitohoya ma 'abehega si'abiyahi, ma hesi nimadiyega 'ilatuwa ma 'itauya. ⁴⁰Ci'ebesinediya ma 'ihabala hila

Yolidani we'ahina 'oina, beno Yoni 'ina 'ebe hebabaitiso nugenugetana deina, ma 'oina nobwa 'ilo'asa. ⁴¹ Nage 'oina boda si'autama 'oina ma siboidimo 'oidiya sihegwaegwaeya sigwae, "Yoni moisa geya 'eta paihowa waiwaina 'ipaihowadi, ma hesiyage 'ina hepwaila loheya bewa weyahina 'ana moisa 'ilatu pwaima, ta wete ta'ahwa moisaeya." ⁴² Casainaina 'oina tomota baibaiwadi Yesu sihemisaeya.

Lasalo 'ina 'amasa weyahina

11 ¹Loheya 'aigeda lolohalaina sanina Lasalo, Bedani loheyaina. Loheyainaina nuhunao siteluwa mahetenao simiyamiya, 'aigeda sanina Meli ma 'aigeda sanina Malida. ²Meliina tauna 'abwa nata Yesu 'ahena 'iheholoi ma wete debanega Yesuina 'ahena 'ilogogosi. ³Coinega tutaina nuhudiuina Lasalo 'ilohala taudi tuwa nuhunaowedi wasa sitauyeya Yesu 'oina sigwae, "Cinapwana, 'iyauina Lasalo 'ilohala." ⁴Nage 'oina Yesu Lasalo wasana 'ihesagoheya 'oinega tomota 'ihegwaediya 'igwae, "Lohalaina beno 'ana sanapu nata geya'abwa yawasina 'igumwagumwala. Ma hesi lohala nage 'oina 'ilatuwa ma 'oinega tomota mabwaiyadi Yehoba sihepwatuwe ma wete natunaina sihepwatuwe." ⁵Yesu Malida matasina ma wete nuhudiuina Lasalo 'ihelauwediya madouna. ⁶Eeta tutaina Lasalo wasana 'ihesagoheya 'asainaina 'oina 'imiyamiya, 'oina sabwelo 'eluwa 'imiya hila.

⁷Sabwelowedi 'eluwa sigumwala ma 'ana tomuliyaedi 'ihegwaediya 'igwae, "Bewa tuwa talohihila Yudiya." ⁸Coinega 'ana tomuliyaedi sihegwaeya sigwae, "Cinapwana, sahena tatautauya 'asainaina 'oina Weyahina 'eguma tatauya, nata meYudiya da'uleyega si'ahu he'amasiyo." ⁹Coinega Yesu 'ana tomuliyaedi 'ihegwaediya 'igwae, "Sabwelo 'ana mabwaiyana beno gonagona 'oinega ma 'itauya 'ana siga lahilahi. Sabweloina 'oina 'eguma 'eta taiya loheya 'itauya, nata geya'abwa 'ihehetupatupa. Weyahina gogo gabulena 'ana maedana 'imiyamiya. ¹⁰Ma hesi 'eguma 'eta loheya nihuwanega 'itauya, nata 'ihetupa deyadeya. Weyahina nihuwanu 'oina geya 'eta wete he'ala hemaedana 'imiyamiya."

¹¹Gwaeyedti 'i'inanediyia ma wete 'oidiya 'igwae, "Ciyadaina Lasalo 'i'eno sineya, 'oinega yatauya ma yahano." ¹²Coinega 'ana tomuliyaedi sigwae, "Cinapwana, 'eguma moisa 'i'eno sineya, nata moisa 'ana lohalaina 'oinega 'ibwebwe'ana hila." ¹³Weyahina tomuliyaedi 'idi nuwatuhu 'abeghega Lasalo moisa 'i'eno sineya Yesu weyahina 'ihehegwaegwae. Ma hesi Yesu 'ina gwae 'ana sanapu 'abeghega Lasalo moisa yawasina 'igumwala pwaiya. ¹⁴Coinega Yesu 'igwae latu bwaibwaina 'oidiya 'igwae, "Lasalo yawasina 'igumwala pwaiya. ¹⁵Ma hesiyage ma'igu yaliyaya, weyahina 'ina 'amasaina geya 'oina yamiyamiya ma 'inega 'igu paihowa waiwaina wa'ita ma wahemisaegau. Ma tuwa wete bwebwe'ana, ma hana tuwa tatauya ma ta'ita."

¹⁶ Coinega Tomasi tauna sibwauweya Didiluwaluwa 'iyanaowedi 'ihewaediya 'igwae, "Cida tohe'ita tuwa mahetedai tatauya, 'eguma 'i'amasa, tauda wete ta'amasa."

Yesu tauna toholo hila huhuna

¹⁷ Coinega tutaina Yesu Bedani deina 'ilatuwa ma wasa 'ihesagoheya 'abehega sabwelo 'ehata sigumwala 'oidiya Lasalo sigaliheya. ¹⁸ Bedani beno geya bwaga Yelusalema 'oinega, ¹⁹ eeta meYudiya baibaiwadi ma'idi 'ate muyamuya sitauyama Malida ma Meli 'abehega nuwadi si'abi hebwebwe'anidi. ²⁰ Sauga nage 'oina Malida Yesu wasana 'ihesagoheya 'abehega 'itauyama, 'oinega 'iboinamo 'ilatuwa 'edai Yesu sabi helatuina. Ma Meli beno hadai 'imiyamiya.

²¹ Malidaina Yesu 'ilobeya ma 'ihewaeya 'igwae, "Cinapwana, 'owa 'eguma 'ebwa 'uda miyamiyana, nuhugu geya'abwa yawasina 'ida gumwagumwala. ²² Ma hesiyage yasanapuya 'abehega 'eguma to'aha weyahina Yehoba 'oina 'u'ahwanoi nata tuwa 'ino 'ahwanoiina maisana 'i'ebwaego."

²³ Coinega Yesu Malida 'ihewaeya 'igwae, "Nuhuina nata 'ito holohila."

²⁴ Coinega wahineina 'igwae, "Cehe, yasanapuya nata moisa tutu 'ana 'ebe losaloha 'oina galihega 'ito holohila." ²⁵ Coinega Yesu wahineina wete 'ihewa hileya 'igwae, "Taugu moisa toholo hila huhuna ma wete yawasi moisa. Ma taiyawedi 'eguma sihemisaegau, tutaina 'eguma yawasidi 'igumwala, yawasi miyamiya hatayana siloba. ²⁶ Ma taiyawedi 'eguma mayawasidi ma sihemisaegau, nata geya'abwa yawasidi 'igumwagumwala. Coinega togidega 'igu gwae bewa 'oiuwa, 'uhemisaegauwa bo geya?"

²⁷ Ta Malida 'igwae, "Cinapwana, yahemisaegowa 'abehega 'owa To'abihetenaina, Yehoba natuna, gogo gabulena bewa 'oina 'utauyama."

Yesu Lasalo weyahina 'idouwa

²⁸ Malida 'ina gwae mulina 'ilohihila hadai ma tasinaina Meli 'ihewa gahuya 'igwae, "Ciyagu, Tohe'itaina 'ilatuma ma 'ihesilalegowa."

²⁹ Nage 'oina Meli tasina 'enana 'ihesagoheya 'oinega 'isiwa toholo mwayamwayauwa ma 'itauya Yesu 'oina.

³⁰ Ma hesiyage Yesu 'abwa geya 'asainaina 'oina 'iluhuma, 'abwa tuwa tupwaina Malida 'oina 'ilobeya 'oina 'itotoholo. ³¹ Sauga nage 'oina meYudiyaedi taudi Meli mahetediu sihehedoudouwa Meliina 'ina tauya 'oina si'iteya, ma 'idi nuwatuhu 'abehega 'itautauya galiba 'idou, 'oinega sihemuli tabubuya mahetediu sitauya. ³² Coinega tutaina Meli Yesu 'oina 'ilatuwa 'ahena 'ituluha ma 'ihe'asisiyaneya, ma 'igwaeya, 'igwae, "Cinapwana, 'owa 'eguma 'ebwalai 'ebwa 'uda miyamiya geya'abwa wete nuhuguina yawasina 'ida gumwagumwala."

³³ Yesu nage 'oina 'i'iteya Meli ma meYudiyaedi mahetenao sitauyama sidoudou. Cidi douwega Yesu wete 'atena 'imuyamuya ma nuwana 'igala madouna. ³⁴ Ma 'ihewaediya 'igwae, "Mane 'oina 'ana galihina?" Ma taudi sigwae, "Cinapwana, 'unaoma tatauya ma 'ahe'itago."

³⁵ Ta Yesu wete 'idouwa. ³⁶ Coinega meYudiyaedi Yesu si'iteya ma sigwaeya, "Ciyanaina moisa 'ihelauweya madouna." ³⁷ Ta 'oidiyega tupwadi sigwae, "Tauna tuwa Yesuina mwalona tomata gibugibu 'i'abihe bwebwe'aniya. Ma to'aha weyahina geya 'itauyama ma 'iyanaina bewa 'ilemema geya'abwa yawasina 'igumwagumwala?"

Yesu Lasalo galihega 'i'abi hetoholo hileya

³⁸ Beno 'oina Yesu tuwa ma'ina nuwagala madouna ma galihina 'oina 'ilatuwa. Galihina duluhu, 'oinega 'ahwanaina da'ule tabatabana 'oinega silagu 'ausiya. ³⁹ Ta Yesu boda 'ihewaediya 'igwae, "Da'uleina nage galihina 'oinega wa'ewa yahule." Coinega Malida tauna tuwa loheyaina yawasina 'igumwagumwala nuhuna Yesu 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Cinapwana, tuta bewa 'oina 'imwahulu pwaiya. Weyahina 'ebwalai heneyage 'ahemiya taona pwaiya ta nige bewa sabwelo hehatana 'ilobeya." ⁴⁰ Ma Yesu Malida 'ihewaediya 'igwae, "Mwalona yaheguae pwaigowa, 'eguma moisa 'uhemisaegauwa, nata Yehoba 'ina waiwai 'u'ita."

⁴¹ Coinega da'uleina sibui wasiyeya, ma Yesu 'i'ita haneya galewa, ma 'i'ahwanoiya 'igwae, "Tamagu yauwedo, weyahina 'owa 'enagu 'ana tohesagoha. ⁴² Yasanapuya 'owa moisa 'enagu 'ana tohesagoha bwaibwaina, 'oinega 'igu 'ahwanoi bewa 'oiuwa 'uda hesagohe ma 'oinega 'ino waiwai tomotaedi bewa si'ita ma sihemisa 'abehege 'owa moisa 'uhesumanegauma." ⁴³ Yesu 'ina 'ahwanoi mulina 'enana madouna 'oinega 'ibwauwa 'igwae, "Lasalo, 'ulatuma!" ⁴⁴ Nage 'oina Lasalo galihega ma'ana wadu 'ilatuma. Weyahina nimana ma 'ahena ma wete manina 'ale'o 'oidiyega siwaduhidiya. Ta Yesu boda 'ihewaediya 'igwae, "Cana waduhedi walihasidi ma 'itauya."

MeYudiya nuwanuwadi ma Yesu silohe'amasi

⁴⁵ Nage 'oina meYudiyaedi taudi Meli 'ana tohabo'enedi Yesu 'ina paihowa si'iteya ma 'oinega sihemisaeya. ⁴⁶ Ma hesiyage tupwadi geya sihemisae, 'oinega Palisiyao 'oidiya silohihila sihepwaila to'aha gide 'idi 'ita Yesu 'ina paihowa weyahina. ⁴⁷ Coinega Palisiyaowedi ma wete topwaoli 'idi 'inapwanaao simiya 'auta, ma sihegwaegeya sigwae, "To'aha loheyaina 'oina tapaihowa? Weyahina bewa tuwa ginaula waiwaidi 'ipaipaihowadi. ⁴⁸ Ma 'eguma geya'abwa to'aha 'oina tapaihowa, nata tomota mabwaiyadi 'ilisidi, 'abwa hesi meLoma 'idi loina mwauna 'oida 'ilatu, ma 'ida Yehoba 'ina hada ma wete 'ida boda mabwaiyadi si'abi hegaladi."

⁴⁹Coidiyega loheya 'aigeda sanina Kaiyapa, tauna bolime nage 'oina topwaoli 'idi 'inapwana madouna. Ciyanawedi 'ihewaediya 'igwae, "Comi hede nuwa potapotaimi? ⁵⁰Ma hesi wa'ita! Ceguma loheya 'aigeda tuwa 'i'amasa mabwaiyada weyahida, beno bwebwe'ana. Ma hesi geya 'ana 'ita bwebwe'ana 'eguma meLoma sitauyama ma 'ida boda mabwaiyana Yudiya 'oina si'abi hegaladi." ⁵¹Kaiyapaina gwae bewa 'i'inaneya geya tauna 'ina nuwatuhuwega, ma hesi bolimeina beno 'oina tauna topwaoliyedi mabwaiyadi 'idi 'inapwana madouna. Coinega tuta beno 'oina 'ipalopisai* 'abehega tuta muliya 'oina, nata Yesu 'i'amasa meYudiya mabwaiyadi weyahidi. ⁵²Ma geya 'abehega meYudiya siboidimo weyahidi, ma hesi Yehoba 'ina tomotaiyao mabwaiyadi gogo gabulena 'oina simiyamiya, 'ihemiya 'autedi boda 'aigeda tuwa 'oina. ⁵³Sauga nage 'oina tololinaedi 'idi loina silaguya ma 'abehega Yesu silohemamasi.

⁵⁴Nage 'oina Yesu meYudiyaedi geya matadiya 'ida ha'ata'atamana, 'oinega 'i'ebesinediya ma 'itauya 'asa 'aigeda madouna 'oina sanina Epileimi, yoho 'awawa deina, ma nobwa ma'ana tomuliyaedi 'oina simiyamiya.

⁵⁵Sauga nage 'oina meYudiyaedi 'idi Hataona Guyaina* 'ana sauga 'ilobeya, 'inega tomota baibaiwadi 'idi 'asa 'oidiyega sihanema Yelusalema 'oina sabi 'abi'ehau hiladi 'abwa muliyetega 'idi Guyaina sipaihowa. ⁵⁶Nage 'oina Yesu si'ebesey, 'idi 'ebesaina 'oina Hada He'asisi deina sitotoholo ma sihehegwaegwae sigwae, "Togidega, loheyaina nata gesowana 'itauyama guyai bewa 'oina, 'awa?" ⁵⁷Tomota 'idi gwae bewa gide, weyahina 'idi babadao 'idi loina pa'alina silaguya, beno topwaoliyedi 'idi 'inapwanao ma wete Palisiyedi silolinaedi 'abehega 'eguma to tupwa 'oina Yesu siloba, mwayamwayau babadaowedi 'oidiya sihepwaila ma si'abiyahi.

Yesu 'ana heholowa weyahina

12 ¹Sabwelo sikisi simiyamiya ma Hataona Guyaina sipaihowa, ma Yesu 'itauya Bedani, beno Lasalo 'ina 'asa 'oina. Lasalo tauna mwalona Yesu 'amasa 'inega 'i'abi hetoholo hileya. ²Yesu 'itauya 'asainaaina 'oina ma nobwa 'ana sipaihowa. Malida tauna 'adi 'ipaipaihowa, ma Yesuina ma'ina bodao ma Lasalo si'ai'ai. ³Muliyetega Meli holowa 'aigeda bwebwe'ana sanina nadi ma wete 'ana maisa madouna, 'i'eweyama Yesu 'ahena 'iheloholiya ma wete Meliina debanega Yesuina 'ahena 'isaudiya. Holowainaina mahaina madou hedadene 'inega mahainega hada 'alona mabwaiyana 'imiya hegagaleya. ⁴Ta 'inega Yudasa Isakaliyota, tauna tuwa Yesu 'ana tomuliya 'aigeda ma wete tauna tuwa loheyainaina 'abwa nata Yesu 'ihel'bwayae, 'ilomugya 'igwae, ⁵"To'aha weyahina holowa nage geya 'ihelimwaneyea

ma 'ana maisa gide teli handeledi kina 'i'ewa ma wewelohe 'oidiya 'iheguyai?"⁶ Yudasa 'ina gwae geya 'abehega moisa wewelohe weyahidi 'ihehegwaegwae, ma hesi tauna tuwa weyahina 'ihehegwaegwae. Tauna tuwa toyagaha 'aigeda ma Yesu 'ana tomuliyao 'idi mane 'ana to'ita yahina tauna. Coinega 'idi maneina 'i'ita'ita yahi ma maneinaina 'oinega 'iyagayaga.

⁷Ma Yesu Yudasa 'ihegwaeya, "Tuwa 'ulolagu, sahena wete to'aha 'oina 'ugwaegwaene. To'aha gide 'oiguwa 'ipaihoweya, beno tuwa 'agu hemiya taona weyahina. ⁸Ta 'owa nige wewelohe weyahidi 'uhehegwaegwae, taudi tuta mabwaiyana 'oidiya mahetemiyao wamiyamiya. Ma hesi taugu nata geya'abwa tuta saliyana 'oimiya yamiyamiya."

Lasalo wete 'abehega silohe'amasi

⁹Ma meYudiya boda madouna Yesu wasana sihesagoheya 'abehega Bedani 'oina 'imiyamiya, 'oinega 'asainaina 'oina sitauya. Nuwanuwadi Yesu ma Lasalo si'itadi, Lasaloina tauna mwalona 'amasega Yesu 'i'abi hetoholo hileya. ¹⁰Coinega topwaoliyao 'idi 'inapwanao Lasalo weyahina sihetala gwaeya ma 'abehega silohe'amasi. ¹¹Weyahina meYudiya baibaiwadi Lasalo si'iteya ma 'adi tohanugetaowedi 'oidiyega sihawahawasi ma Yesu simulimuliye.

Yesu 'ina luhu Yelusalema 'oina

¹²Hali sabwelowa boda madouna taudi sitauyama Yelusalema Hataona Guyaina weyahina Yesu wasana sihesagoheya 'abehega 'abwa nata Yesu Yelusalema 'oina 'iluhuma. ¹³Coinega tomotaedi sadasada lahwaina si'ewediyia ma silatuwa 'edai Yesu sabi lobaina. Cedaina 'oina sitotoholo ma 'enadi madouna 'oidiyega sibwaubwau sigwae, "Yauwedo Cinapwana, Yehoba saninega 'utauyama, ma 'uhetoloina madouna 'ima 'asa Isileli 'oina." ¹⁴Yesuina hebai 'aigeda sanina 'ase* 'oina 'igeluwa ma 'iluhuluhu Yelusalema. Tuwa gide to'aha Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila, gide wete 'ilatu 'esa, tutaina 'igwae,

¹⁵"MeSaiyoni, sahena wamatamatauta, bewa tuwa 'imi kini 'oimiya 'iluhuluhuwa. Tauna 'ase hauhauna 'oina 'igeluwa."

¹⁶Sauga nage 'oina tomuliyaeedi gwae bewa sihesagoheya ma hesi geya 'oidiya 'imaedana. Yesu 'ina 'amasa 'oinega ma 'ina toholo hila 'oina 'abwa hesi Yehobaina 'ina gwaeina Buki He'asisi 'oina sinuwatuhu yahiya ma sisanapuya to'aha gide tomota 'idi paihowa Yesu 'oina, gwaeina 'ana moisa 'ilatuwa.

¹⁷Ma bodaedi taudi matadiya Yesu Lasalo galihiga 'ibwauweya ma 'amasega 'i'abi hetoholo hileya, taudi sitauya 'iyadiyao 'oidiya ma Lasalo 'ina toholo hila wasana sihepwaila dadaneya. ¹⁸Nage 'oina meYudiya baibaiwadi Yesu 'ina paihowa waiwaina wasana sihesagoheya,

'oinega sitauya Yesu 'ina tauyama 'ana sauga 'oina ma 'abehega 'ina luhu Yelusalema 'oina sihelatu.¹⁹ Beno 'oina Palisiyao siboidimo 'oidiya sigwae, "Moisa tuwa, 'ida waiwai 'igumwala. Weyahina tomota mabwaiyadi Yesu 'ina boda 'oina sitautauya."

MeGilisi tupwadi nuwanuwadi ma Yesu si'ita

²⁰ Tuta nage 'oina meGilisi* tupwadi bodaedi soladiya simiyamiya. Taudi tuwa totapwalolo 'idi 'asega siliya hanema Yelusalema 'oina sabi tapwalolo, Hataona Guyaina 'ana tuta 'oina.²¹ MeGilisiyedi sitauyama Pilipi 'oina, ma sihesilala, sigwaeya, "Cinapwana, nuwanuwama Yesu 'a'ita." Pilipiina tauna Bedeseida loheyaina, beno Galili 'ina tupwa 'oina.²² Coinega Pilipi 'itoholowa ma 'itauya Andulu 'ihegwaeya, ma siteluwaedi sitauya Yesu 'oina, ma meGilisiyedi 'idi nuwatuhuina sihepwaileya 'oina.²³ Coinega meGilisiyedi 'enadi Yesu 'ihemaisyea, 'igwae, "Bewa tuwa tuta 'ilatu pwaima ma taugu Loheyaiguina 'agu hepwatu yaloba.²⁴ Coinega bewa tuwa yaheguae bwaibwainigomi, 'eguma hewana bale'u 'oina wadauni, 'italasawala ma solanega nata 'isiwa 'e'enina madouna ma bwebwe'ana taloba. Weyahina hewana 'eguma geya'abwa bale'u 'oina tadaudauni, ma 'italasawala, nata geya'abwa wete 'e'enina bwebwe'ana talobaloba.²⁵ Coinega 'eda 'aigedanaina wete gide, 'eguma taiya bale'u 'oina yawasina 'ihelauwe bale'u 'ana miya weyahina, nata yawasina bwebwe'ana geya'abwa 'ilobaloba. Ma hesi taiya 'eguma bale'u 'oina yawasina 'itagwale, nata tauna moisa tuta 'inaonaoma 'oidiya yawasi hataya 'iloba.²⁶ Coinega taiyawedi 'omi 'eguma nuwanuwami ma 'oiguwa wahetopaihowa, 'omi wamuliyegau. Ma to 'asa 'oina yamiyamiya, 'omi wete 'asainaina 'oina wamuliyamiya. Ma taiya 'eguma wete weyahigu wahetopaihowa, nata 'omi Tamagu 'ilahwa bwebwe'anegomi."

Yesu 'ina 'amasa weyahina 'ihegwaegwaeya

²⁷ Yesu wete 'igwaeya, "Tuta nage 'oina nuwagu 'igala hedadeya 'oinega togidega nata Tamagu 'oina ya'ahwanoi 'esa? Nuwana bewa gidemusa 'oina ya'ahwanoi 'esa ma 'abehega mwau bewa 'oinega 'ilemegau. Ma geya'abwa bewa gide ya'ahwa'ahwanoi 'esa. Weyahina mwau bewa tauna weyahina yatauyama.²⁸ Ma hesiyage bewa gidemusa ya'ahwanoi 'esa, yagwae, 'Tamagu, saniu 'u'abi hanehe.' " Nage 'oina 'enana 'aigeda galewega 'igwae, "Sanigu ya'abi hanehe pwaiya, ma 'abwa nata wete ya'abi hanehe hila."

²⁹ Tuta nage 'oina bodaedi sitotoholowa 'enana nage sihesagoheya, 'oinega siboidimo 'oidiya sigwae, "Tutu 'itutututu." Ma hesi tupwadi sigwae, "Geya, Yehoba 'ina anelose* 'aigeda 'ihhegwaegwae."

³⁰ Ma Yesu bodaedi 'ihegwaediya 'igwae, "Cenanaina nige wahesagoheya geya taugu weyahigu, ma hesi 'omi weyahimi.³¹ Eeta tuta 'ilatu pwaima ma

Yehoba gogo gabulena 'ana tomiyao 'iloinaedi, ma wete togala 'adi toloina gogo gabulena bewa 'oinega 'ipa'i. ³² Ma hesi taugu 'eguma bale'uwega si'abi hanehegau 'aiwe 'oina, nata tomota mabwaiyadi yalisidima ma sinaoma 'oiguwa." ³³ Yesu 'ina 'amasa weyahina bewa gidemusa 'ihe'ita 'esediya.

³⁴ Bodaedi Yesu 'ina gwae sihesagoheya 'igumwala ma 'enana sihemaiseya sigwae, "Cima Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila 'abehega To'abihetena miyamiya hatayana. Ma hesi 'owa 'ugwaeya 'abehega Loheyainaina si'abi hanehe. Taiya tauna Loheyainaina?" ³⁵ Cidi gwaenia Yesu 'ihemaiseya 'igwae, "Sauga 'i'iuna 'oina maedana 'oimiya 'imiyamiya, 'oinega bewa tuwa maedanaina 'oina watauya. Weyahina guguyou 'eguma 'ilatuma, nata geaya sowasawahimi ma 'eda wa'ita. Weyahina taiya 'eguma guguyou 'oina 'itauya, geaya sawasawahina ma 'isanapu to'eha 'itaautaya. ³⁶ Coinega tuta bewa 'oina watoho ma maedanaina 'ina miyana 'oimiya wahemisae ma 'oinega 'omi maedanaina natunao ma maemaedanimi."

MeYudiya 'abwa geya sihemisa

Yesu 'ina gwae bewa 'oidiya 'igumwala, ma 'itauya, eeta 'oidiyega 'i'waiha. ³⁷ Yesu 'ila'ilala moisa baibaiwadi 'ihe'itediya, ma hesiyage geya sihemisae toho. ³⁸ Coinega to'aha gidemusa mwalona palopita Aiseya 'ina hepwaila Buki He'asisi 'oina, 'abwa hesi 'ana moisa 'ilatu bwaibwainama 'igwae,

"Cinapwana, wasaedi 'ahewailediya, taiya hede 'ihemisaediya? Ma wete Cinapwanaina 'ina waiwai tayawedi 'oidiya 'ihe'itaediya?"

³⁹ MeYudiyaedi geya sihemisa, weyahina Aiseyaina Buki He'asisi 'oina wete 'ihepwaila, 'igwae,

⁴⁰ "Yehoba matadi 'i'abi heguguyou pwaiya, ma wete 'idi nuwatuhu 'i'ausiya. Coinega geya sawasawahidi ma matadi 'oidiyega si'ebubuna ma wete geya sawasawahidi ma 'idi nuwatuhu 'i'asilala. Coinega geya sawasawahidi ma sitauyama 'oiguwa ma ya'abi hebwebwe'anidi."

⁴¹ Aiseya gwae bewa 'i'inaneya weyahina Yesu 'ina hewaiwai 'isanapu nugeteya 'oinega weyahina 'ihepwaila nugeta.

⁴² Nage 'oina meYudiyaedi 'idi tohanugetao tupwana baibaiwadi Yesu sihemisaeya, ma hesiyage geya sihepwaila hapwesa. Weyahina Palisiyao simatautediya, nata gide hada tapwalolo 'oinega silohesohesoiyedi. ⁴³ Ma wete tomotaedi taudi nuwanuwadi ma 'adi 'ahwa bwebwe'ana tomota 'oidiyega siloba, ma hesi geya nuwadi ma Yehoba 'oinega 'adi 'ahwa bwebwe'ana siloba.

Yesu 'ina gwae hesihestinwa weyahina

⁴⁴ Eeta Yesu 'enana madouna 'oinega 'ihewalediya 'igwae, "Taiyawedi 'omi 'eguma wahemisaegau, 'omi wete tauna 'ihesumanegauwa

wahemisaeya. ⁴⁵ Ma wete taiyawedi 'omi 'eguma wa'itegauwa, 'omi wete 'agu tohesumaneina wa'ita pwaiya. ⁴⁶ Taugu bewa maedanaina yatauyama bale'uwa ma 'oinega taiyawedi 'omi 'eguma wahemisaegau, nata geya'abwa guguyou 'oina watautauya. ⁴⁷ Ma wete taiyawedi 'omi 'eguma 'enagu wahesagohedi, ma geya wapaihowadi, nata geya'abwa 'imi pui weyahidi yaloiloinaegomi. Weyahina taugu yatauyama geya 'abehega tomota 'idi pui sabi heyatalaina, ma hesi yatauyama tomota 'idi pui 'oidiyega ya'abihetedi. ⁴⁸ Weyahina taiyawedi 'omi 'eguma walogwahategau ma 'igu gwae wete walogwahatediya, nata tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina loina waloba. Loinaina beno 'igu gwaeyedti 'oidiyega nata waloba. ⁴⁹ Weyahina gwaeyedti taugu geya 'igu nuwatuhu 'oidiyega, ma hesi to'aha gide tauna 'ihesumanegauma 'ina nuwatuhu 'oidiyega 'ilohatotogauwa, wete gide 'oimiyia yahehepwailediwa. ⁵⁰ Cina lohatotowedi mabwaiyadi yasanapudiya yawasi miyamiya hatayana 'oidiya simiyamiya. Coinega to'aha gidemusa Tamagu 'ina lohatoto 'oiguwa, wete gide bewa 'oimiyia yahehepwailediwa."

Yesu 'ana tomuliyo 'ahedi 'ibuyodiyia

13 ¹Hataona guyaina 'ana sauga 'i'e'ehoho, ma Yesu 'isanapuya 'abehega 'ina sauga 'iloba pwaiya ma bale'u bewa 'i'ebesine ma 'ilohihila Tamana 'oina. Yesu 'ina bodaowedi 'ihelauwediya madouna, 'ina tuta 'ebe hegaina hauhau 'oinega ma 'ana 'ebe losaloha 'oina 'ihelauwediya.

²Sauga nage 'oina Yesu ma 'ana tomuliyo nima bwaubwau ma 'eluwa mahetenao si'ai'ai. Ma Yudasa Isakaliyota, tauna Saimoni natuna, Seitani 'oina 'iluhu pwaiya 'ihenuwa laguwuya ma 'abehega Yesu 'itebae. ³Ma hesi Yesu 'isanapu pwaiya 'abehega ginaula mabwaiyana Tamana 'i'ebwaya pwaiya ma 'iboimo 'iloina. Ma wete Yesu 'isanapuya 'abehega Yehoba 'oinega 'itauyama ma 'isanapuya 'abehega Yehoba 'oina nata wete 'ilohihila. ⁴Eeta 'idi 'ebe 'aiina 'oinega Yesu 'itoholowa, 'ana 'ale'o 'i'ewa yahuleya, ma tawelo* 'i'oteya. ⁵Muliyetega gaeba 'oina we'aha 'isiweya, ma 'ana tomuliyaedi 'ahedi 'ibuyodiya, 'abwa muliyetega taweloina 'oinega 'ahediyedi 'isaudiya.

⁶Coinega Yesu Saimoni Pita 'oina 'ilatuwa ma Saimoniina Yesu 'ihegwae 'igwae, "Cinapwana, sahena 'aheguwedi 'ubuyobuyodi." ⁷Ma Yesu Saimoni 'enana 'ihehileya 'igwae, "Geya 'usanapu to'aha bewa tuwa 'oiuwa yapaipaihowa, ma hesi tuta muliya 'oina 'abwa hesi 'usanapu." ⁸Coinega Saimoni Pita 'ihegwae hileya 'igwae, "Sahena 'eta wete tuta 'oina 'ahegu 'ubuyobuyodi." Coinega Yesu wete 'igwae, "Ceguma geya'abwa 'aheu yabuyobuyodi, 'owa geya 'iyagu."

⁹Saimoni Pita Yesu 'oina 'itagwala 'igwae, "Cinapwana, bwebwe'ana. Ta geya 'abehega 'ahegumo, ma hesi nuwanuwagu nimagu wete debagu

mabwaiyana 'ubuyodi." ¹⁰ Coinega Yesu 'ihewaaya 'igwae, "Taiyawedi 'omi 'eguma wahatui pwaiya, 'ilobwainegomiya ma 'ahemimo yabuyodi ma 'oinega wahimi mabwaiyadi si'ehau. Yasanapugomiya 'omi bwebwe'ami, ma hesi geya mabwaiyami bwebwe'ami." ¹¹ Yesu gwae bewa 'i'inaneya weyahina 'isanapu nugeteya taiya nata 'oidiyega Yesu 'itebae, tutaina 'igwae, "Geya mabwaiyami bwebwe'ami."

¹² Cahediyedi 'ibuyodiya 'igumwala ma 'ana 'ale'oina 'isipwa hileya ma 'imiya toiya. Cabwa hesi 'ihewaediya 'igwae, "Nuwamiya 'imaedana to'aha yapaihoweya 'oimiya, bo geya? ¹³ Comi wabwauwegauwa 'abehega taugu Tohe'ita ma wete 'imi Cinapwana. Ta beno moisa, geya wa'abo. ¹⁴ Taugu moisa 'imi Tohe'ita ma wete 'imi Cinapwana ma 'ahemi yabuyodiya. Coinega 'omi wete 'ilobwainegomiya ma 'iyamiyo 'ahedi wabuyodi. ¹⁵ Wahetotowanegau ma to'aha gide 'oimiya yapaihoweya, 'omi wete gidemusa 'iyamiyo 'oidiya wapaihowa 'esedi. ¹⁶ Bewa yaheguae bwaibwainigomi 'abehega geya 'eta taiya topaihowa 'ina 'inapwana 'ida hanesineya. Tohewasa wete gidemusa, geya sowasowahina ma 'ana tohesumaneina 'ihanesine. ¹⁷ He'itaedi mabwaiyadi wasanapudiya, ma 'eguma wapaihowadi, nata 'omi 'ebe yaliyaya bwebwe'ana waloba.

¹⁸ "Cigu gwae bewa geya 'abehega mabwaiyami weyahimi, ma hesiyage taiyawedi taudi yahesinuwana pwaidiya weyahidi yahehegwaegwae. Ma hesi Buki He'asisi 'oina hali loheya weyahina 'ihewpaila, 'ana moisa 'ilatu bwaibwaina tutaina 'igwae,

'Loheyainaina tauna 'ana ya'ebwa'ebwaaya, tauna tuwa loheyainaina nata 'imiya lohilihila ma 'ilo'alehegau.'

¹⁹ "Ginauledi bewa yahepwaila pwaidiya 'oimiya, ma 'oinega 'abwa tutu muliya 'oina silatuma, 'abwa wa'itadi ma wahemisaegau 'abehega taugu tuwa Loheyaiguina bewa yahehegwaegwae. ²⁰ Moisa tuwa, 'abwa yahewasaegomi tomota 'oidiya, ma 'eguma taiya 'itagwala 'oimiya, beno tauna 'itagwala pwaiya 'oiguwa, ma wete 'itagwala 'agu tohewasaina 'oina."

Yesu 'ana he'ebwaya weyahina

²¹ Gwae bewa 'igwaenediya 'igumwala, ma nuwana 'igala madouna, 'oinega 'ana tomuliyaedi 'oidiya 'ihewpaila latuwa 'igwae, "Yagwae moisa 'oimiya, nata 'oimiyega loheya 'aigeda 'itebaegau." ²² Nage 'oina tomuliyaedi mabwaiyadi nuwadi 'ihenainaida 'oinega mabwaiyadi sihe'ebu'ebubuna hilediya, weyahina geya sisanapu taiya weyahina 'idi Cinapwanaina 'oidiya 'ihewgwaegwae.

²³ Tuwa 'ana tomuliyaaina 'aigeda, tauna moisa 'iyana, Yesuina deina 'imiyania. ²⁴ Eeta Saimoni Pita nimanega tomuliyaaina 'ihewaaya 'igwae, "Cuhesilala taiya weyahina 'ihewgwaegwae?"

²⁵ Ma tomuliyaina tauna Yesu deina 'i'eno hilahila, Yesu 'ihegwaeya 'igwae, "Cinapwana, taiya weyahina 'uhehegwaegwae?" ²⁶ Coinega loheyaina 'enana Yesu 'ihemaiseya 'igwae, "Cu'ita'ita nata 'eguma beledi yahisi ma 'wayahi 'oina yahepwasa ma ya'ebwae, tauna beno loheyainaina." Coinega Yesu beledi 'i'iuna 'i'eweya 'wayahi 'oina 'ihewpaseya ma Yudasa 'i'ebwaeya, tauna tuwa Saimoni Isakaliyota natuna.

²⁷ Sauga nage 'oina Yudasa beledi 'i'eweya ma Seitani 'oina 'iluhuwa. Coinega Yesu Yudasaina 'ihegwaeya 'igwae, "Culomwayamwayau ma 'ino paihowaina 'upaihowa."

²⁸ Ma 'iyamo bodaedi, taudi mahetediyao simiyamiya, Yesuina 'ina gwaeina Yudasa 'oina geya sisanapu to'aha weyahina 'ihehegwaegwae.

²⁹ Yudasaina tauna 'idi mane 'ana to'itayahina, 'oinega 'idi nuwatuhu 'abehega Yesu Yudasa 'ihegwaeya ma 'itauya guyaina weyahina ginaula 'igimwane, bo nuwana 'itautauya wewelohe 'oidiya ma 'idi mane 'i'ebwaedi. ³⁰ Eeta Yudasa belediina 'i'aiya, ma 'ilomwayamwayauwa 'ilatuwa 'atamana. Beno nihuwanu.

Yesu 'ina loinao hauhaudi

³¹ Yudasaina 'i'ebesinediya, ma Yesu 'ana tomuliyaeedi 'ihegwaediya 'igwae, "Taugu Loheyaiguina 'igu sauga 'ilatu pwaima, ma 'igu wasawasa 'ilatu, ma wete taugu Yehoba 'ina wasawasa ya'abilatuhe. ³² Cabwa nata 'oiguwega Yehoba sanina 'i'abi hanehe, ma wete Yehoba 'iboi 'oinega taugu sanigu 'i'abi hanehe mwayamwayauwe. ³³ Natugwao, tutu 'i'unamo taugu mahetemiu tamiyamiya. Ma 'abwa nata ya'ebesinegomu ma wabesegau. Ma hesi bewa tuwa yahegwaegomu gide mwalona meYudiya yahegwae 'esediya yagwae, 'Casainaina 'oina yatautauya, 'omi geya sowasowahimi ma 'oina watauyawa.'

³⁴ "Coinega wete 'omi loina hauhauna bewa ya'ebwaegomi ma 'aigeda 'aigeda 'atemiyega wahelau hilegami. Ma wahelau hilegami gidemusa taugu yahehelauwegomi. ³⁵ Ma 'oinega 'imi helauina tomota baibaiwadi si'ita, ma sisanapugomi 'abehega 'omi moisa 'agu tomuliyao."

Pita 'ina mwehihi Yesu 'ilagu latuhuya

³⁶ Ma Saimoni Pita Yesu 'ihesilaleya 'igwae, "Cinapwana, ta'eha 'uhaha'esa?" Coinega Yesu Saimoni 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Sauga bewa 'oina geya sowasowahiu ma 'umuliyegau, ma hesi sauga 'inaonaoma 'oina 'abwa hesi 'umuliyegau 'asainaina 'oina yatautauya."

³⁷ Ma Pita Yesu wete 'enana 'ihemaiseya, 'igwae, "Cinapwana, to'aha weyahina sauga bewa 'oina geya'abwa yamulimuliyego? Hesi 'uda sanapu yatagwalegauwa ma weyahiu ya'amasa."

³⁸ Coinega Yesu 'igwae, "Cino gwaeyedi geya yahemisaedi, ma hesi 'oiuwa yahepwaila dumwalu nata nihuwanega 'umwehihiyegau matoi, 'abwa muliyetega 'am'am 'idou."

Yesu tauna 'eda Tamadai 'oina

14

¹ Yesu wete 'ihegwaediya, 'igwae, "Sahena nuwami sihehelahalaha, ma hesi Yehoba wahemisae ma wete taugu wahemisaegau.

² Casainaina Tamagu 'oina 'imiyamiya hada baibaiwadi sitotoholo, 'inega 'asainaina 'oina yatauya ma 'imi 'ebemiya ya'atububudi. Gwae bewa 'eguma geya moisa, geya'abwa wete 'oimiya yahehepwaile. ³ Ma 'eguma yatauya ma 'imi 'ebe miya ya'atububudi 'igumwala, nata yahilama yatoegomi ma tatauya gogoinaina 'oina yamiyamiya, ma 'omi wete 'oina wamiyamiya. ⁴ Cedainaina 'inega yatautauya 'omi wasanapu pwaiya."

⁵ Ma Tomasi Yesu 'ihesilaleya 'igwae, "Cinapwana, to 'eda 'oinega 'utautauya? Togidega ma 'edainaina 'ada sanapu?" ⁶ Coinega Yesu Tomasi 'ihegwaeya 'igwae, "Taugu 'eda, ma gwae moisa, ma wete yawasimi huhudi. Weyahina geya 'eta taiya sowasowahina ma Tamagu 'oina 'itauya 'eguma loheyainaina geya 'oiguwega 'itauya. ⁷ Taugu moisa wasanapu pwaigauwa ma Tamagu wete wasanapuya, 'inega bewa tuwa Tamagu wasanasanapu ma wete 'ana 'ita wa'ita'ita."

⁸ Nage 'oina Pilipi Yesu 'ihesilaleya 'igwae, "Cinapwana, Tamauna hede 'uhe'itemai." ⁹ Ma Yesu 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Pilipi, sauga saliya hedadena 'oimiya yamiyamiya ma hesi geya 'usapanu tohogau. Taiyawedi 'omi wa'ita pwaigauwa, 'omi Tamagu wete wa'ita pwaiya. Coinega to'aha weyahina 'ugwaeya, 'Tamauna hede 'uhe'itemai?" ¹⁰ Bo nuwana geya wahemisaegau 'abehegaa taugu Tamagu 'oiguwa 'imiyamiya, ma taugu wete 'oina yamiyamiya."

Coinega wete 'ihegwaediya 'igwae, "Gwaeyedi yagwaenediya 'oimiya, taugu geya 'enagu. Ma hesi Tamagu tauna 'enana yagwaenediwa, weyahina tauna 'oiguwa 'imiyamiya ma 'oiguwega 'ipaipaihowa.

¹¹ Coinega bewa tuwa wahemisaegau 'abehegaa taugu Tamagu 'oina yamiyamiya ma wete Tamagu tauna 'oiguwa 'imiyamiya. Ma 'eguma 'igu gwaeyedi geya wahehemisaedi, hede 'igu paihowaedi waiwaidi wanuwatuhudi ma 'oidiyega wahemisaegau. ¹² Bewa tuwa 'oimiya yahepwaila dumwalu, 'eguma taiyawedi 'omi wahemisaegau nata paihowaedi waiwaidi yapaihowediya, 'omi wete gidemusa wapaihowa 'esedi. Ma wete tuta muliya 'oina 'imi paihowa waiwai hedadena wa'abi latuhedi, weyahina taugu yatautauya Tamagu 'oina. ¹³ Ma 'eguma to'aha nuwanuwami ma saniguwega wa'ahwanoi, nata ya'ebwaegomi, ma 'inega Tamagu 'ana hepwatu 'iloba 'igu paihowega. ¹⁴ Ceguma to'aha nuwanuwami ma saniguwega wa'ahwanoi, nata taugu yapaihowa."

Yesu 'ina gwae hemisa Yaluyaluwa Tabuna weyahina

¹⁵ Coinega Yesu 'ana tomuliyadi wete 'ihegwaediya 'igwae, "Ceguma moisa wahelauwegauwa, 'igu loinao mabwaiyadi wahematamatanedi.

¹⁶ Ma wete Tamagu 'oina ya'ahwanoi ma 'ami tolema 'aigeda 'ihesumaneyama, ¹⁷tauna tuwa Yaluyaluwa moisa ma dumwadumwaluna. Ma 'oinega tauna 'oimiya 'imiya hataya. Mebale'u geya sowsowahidi ma Yaluyaluwanaina 'oina sitagwaledi, weyahina 'ana 'ita geya si'ita ma geya wete sisanapu. Ma hesiyage 'omi Tolemainaina wasanasanapu, weyahina sauga 'aigeda 'aigeda 'oidiya 'atemiya 'imiyamiya. ¹⁸ Ma hesiyage 'eguma ya'ebesinegom, sahena 'imi nuwatuhu 'abehega wahesina sinageheya, weyahina nata yatauya 'abwa wete yalohihilama 'oimiya.

¹⁹ "Ci'iunamo ma ya'ebesinegom. Ma hesi mebale'u taudi geya sihemisaegau nata geya'abwa si'ita'ita hilegau. Ma hesiyage 'omi nata moisa wa'ita hilegau mayawasigu yamiyamiya. Beno 'oinega 'omi nata wete yawasi miyamiya hatayana 'oiguwega waloba.

²⁰ "Sabwelo nage nata 'oina 'abwa hesi wasanapugau 'abehega taugu Tamagu 'oina yamiyamiya, ma 'omi wete 'oiguwa wamiyamiya, ma taugu wete 'oimiya yamiyamiya. ²¹ Ma taiyawedi 'omi 'eguma 'igu loina wasanapudiya ma wahemamatatanedi, 'omi moisa wahelauwegauwa. Coinega Tamagu 'omi nata wete 'ihelauwegom, ma wete taugu nata yahelauwegom, ma yaboi yahe'itaegau 'oimiya."

²² Sauga beno 'oina hali Yudasa, geya Isakaliyota natuna, Yesu 'ihewaeya 'igwae, "Cinapwana, to'aha weyahina 'abehega tauma 'oima 'uhe'itaego ma 'abehega mebale'u 'oidiya geya'abwa?"

²³ Coinega Yesu loheyaina 'enana 'ihemaisyea 'igwae, "Taiyawedi 'omi 'eguma wahelauwegau ma 'igu gwae wamuliyedi, nata Tamagu wete 'ihelauwegom. Ma 'oinega tauna ba'idagu 'atauyawa 'oimiya ma 'omi ma tauma tamiya hegogona. ²⁴ Ma taiyawedi 'omi 'eguma geya wahelauwegau 'omi geya 'igu gwae 'ana topaihowao. Ma hesi gwaeyedi wahesagohediya, taugu geya 'oiguwega, ma hesi Tamagu 'oinega, tauna 'ihesumanegauma. ²⁵ Sauga bewa 'oina taugu ba'idamiu tamiyamiya 'oinega 'igu gwae bewa ya'ebwa'ebwaegom. ²⁶ Ma hesi sauga muliya 'oina 'abwa hesi tolemaina saniguwega Yehoba 'ihesumaneyama 'oimiya, tauna tuwa Yaluyaluwa Tabuna, nuwatuhu mabwaiyana 'ihe'itegom ma wete 'igu gwaeyedi mabwaiyadi 'oimiya 'i'abi henuwatuhu yahigomi.

²⁷ "Ma hesi taugu sauga 'i'iunamo ma ya'ebesinegom, 'oinega taugu tuwa 'igu nuwadaumwala 'oinega nuwadaumwala ya'ebwaegom. Nuwadaumwala bewa geya gidemusa mebale'u 'oidiyega, 'oinega sahena nuwami sihehelahahaha bo 'atemi siyohoyoho.

²⁸ "Cigu gwae bewa wahesagoha pwaidiya, beno 'Nata yatauya, 'abwa wete yahilama 'oimiya.' Ma hesi 'omi 'eguma wahelauwegau, 'igu tauyaina Tamadaina 'oina weyahina wayaliyaya. Weyahina Tamadainaina tauna 'ihane sinegauwa.

²⁹ "Sauga bewa 'oidiya ginaulaedi yahepwaila pwaidiya 'oimiya, ma 'eguma sauga sinaonaoma 'oidiya ginaulaedi silatu, nata

wa'ahwa moisaegau. ³⁰Nata geya'abwa wete sauga saliyana 'oimiya yahehegwaegwae, weyahina bewa tuwa mebale'u 'idi toloina galana 'itautauyama. Tauna geya sawasawahina ma 'ihewaiwai sinegau. ³¹Ma hesi 'agu lohatoto Tamagu 'oinega sauga baibaiwana yapaipaihowadi, bewa 'oinega ma mebale'u sisanapugau 'abehega Tamagu yahelauweya. Tuwa tauna beno. Watoholo ma tatauya."

Yesu tauna 'aiwe huwahuwa moisa

15 ¹Coinega Yesu wete 'ihegwaediya 'igwae, "Taugu 'aiwe huwahuwa moisa waini weyahina, ma Tamagu tauna topaihowa. ²Lahagwao 'eguma geya sida huwa bwaibwaina nata tauna lahagwaowedi 'i'upwa yahuledi. Ma hesi lahagwaowedi 'eguma huwaidi bwebwe'adi nata moisa 'i'abi bwaibwainidi ma sihuwa bwaibwaina. ³Comi wete gidemusa 'igu gwae 'oidiyega ya'abihe bwebwe'anegomiya. ⁴Comi 'oiguwa wamiyamiya ma taugu wete 'oimiya yamiyamiya. Comi 'eguma geya'abwa 'oiguwa wamiyamiya nata geya'abwa huwaimi bwebwe'adi silagulagu. Ceda 'aigedanaina wete gide, 'eguma 'aiwe madouna laganao 'oinega simiyawasi nata laganaowedi geya huwaidi bwebwe'adi silagulagu.

⁵"Taugu gide 'aiwe 'aigeda madouna ma 'omi gide lahagwao. Coinega taiyawedi 'omi 'eguma 'oiguwa wamiyamiya nata huwaimi bwebwe'adi silagulagu. Weyahina taugu 'eguma geya, nata geya sowasowahimi ma paihowa bwebwe'adi wapaihowadi. ⁶Coinega taiyawedi 'omi 'eguma geya'abwa 'oiguwa wamiyamiya, nata Tamagu 'oiguwega 'i'ewa yahulegomu ma wawelai. Gidemusa 'aiwe lagalaganao siwelawelai ma 'aiwe 'ala'alasidi 'oidiya sigabugabudi. ⁷Ma hesi 'oiguwa 'eguma wamiyamiya, ma wete 'igu gwae 'oimiya simiyamiya, ma to'aha 'eguma nuwanuwami ma saniguwega wa'ahwanoi, nata tuwa wete walobadi. ⁸Ma 'eguma moisa wamuliya bwaibwainigau, nata huwaimi bwebwe'adi silatu ma 'oidiyega tomota si'ita ma Yehoba sihepwatuwe. ⁹Tamagu 'ihelauwegauwa madouna, 'oinega taugu wete yahelauwegomiyia madouna, ma 'oinega 'igu helauina 'oina wada miyamiya. ¹⁰Ma 'igu loinao 'eguma wete wamuliya bwaibwainidi nata 'omi wete 'igu helau 'oina wamiyamiya. Gide taugu Tamagu 'ina loinao yamuliya bwaibwainidiya, 'oinega 'ina helau 'oina yamiyamiya.

¹¹"Beno tuwa tauna gidemusa yahegwaegomiyia, ma 'oinega 'igu yaliyayega wayaliyaya ma nuwami mabwaiyana sibwebwe'ana. ¹²Ma bewa 'igu loina 'oimiya ma 'aigeda 'aigeda wahelau hilegomu gidemusa yahehelauwegomiyia. ¹³Ma taiya 'eguma 'iyanao weyahidi 'i'amasa, beno moisa helau madou hedadena. ¹⁴Comi 'eguma 'igu loinao wagwahu bigadi 'omi moisa 'iyagwao. ¹⁵Sauga bewa 'oinega ma 'ilagalaga geya'abwa wete ya'ahwa'ahwa topaihowaegomiyia. Weyahina topaihowa

geya 'ilobwainedi ma 'idi 'inapwanao 'idi nuwatuhu sisanapudi. Ma hesi 'ilobwainegomiya bewa tuwa ya'ahwa 'iyaguwegomi, Weyahina to'aha gidemusa Tamagu 'oinega yahesagohediya, bo'iyage yahepwaila pwaidiwa 'oimiy.

¹⁶ “Comi geya wahesinuwegau ma 'oimiy yahe'inapwana. Taugu hesiyage yahesinuwanganegomiya ma 'abehega yahesumanegomi, wapaihowa, ma 'imi paihowaedi 'oidiyega huwaimi bwebwe'adi silatu, ma wete 'oimiy simiya hataya. Ma 'oinega to'aha nuwanuwami, ma saniguwega wa'ahwanoi, nata wete Tamagu 'i'ebwaegomi. ¹⁷Ma yalohatotogomi 'abehega wahelau hilegom.”

Yesu 'ina bodao mebale'u silogwahatediya

¹⁸ Coinega Yesu wete 'ihewaediya 'igwae, “Mebale'u 'eguma silogwahategomi, wanuwatuhuyahi 'abehega taugu mwalona wete gide si'esegauwa. ¹⁹Ma 'eguma mumugami tomiya bale'u gidemusa tomiya bale'u sihelauwegomi, weyahina sisanapuya 'abehega 'omi 'iyadiyao. Ma 'iyamo sauga bewa 'oina, 'omi yahesinuwane pwaigomiya, 'oinega mebale'u 'oidiyega ya'ewa yahulegomiya. Eeta 'omi geya wete mebale'u 'idi boda 'oidiya wamiyamiya. Beno huhuna 'oinega mebale'u silogwahategomiya.

²⁰ “Gwaeyedu ya'ebwaegomiya wanuwatuhuyahi pa'alidi, tutaina yagwaeya 'abehega geya 'eta topaihowa sowasowahina ma 'ina 'inapwana 'ihanesine. Weyahina taugu mwalona gide silo'alehegauwa, 'oinega 'omi nata wete gide silo'alehegem. Ma 'eguma mwalona 'igu gwae sida muliyaediya, 'omi wete gide 'imi gwae nata simuliya. ²¹ Ginaulaedi galadi bewa nata 'oimiy sipaihowadi weyahina 'omi 'igu bodao, ma wete tauna 'ihesumanegauma geya sisanapu. ²² Ma 'eguma mwalona geya'abwa 'oidiya yatautauya ma 'oidiya yahehepwaila, geya'abwa wete 'idi pui 'oidiya sida miyamiya. Ma hesi yatauwa pwaiya 'oidiya ta wete yagwae pwaiya 'oidiya. Coinega geya sowasowahidi ma 'idi puiyedi weyahidi sigwae hila. ²³ Ma taiyawedi 'eguma silogwahategau, bodaedi beno taudi wete Tamagu silogwahateyea.

²⁴ “Ma wete 'eguma mwalo geya'abwa 'igu paihowa waiwaidi matadiya yada paipaihowadi, beno geya 'idi puimo. Ma hesi paihowaedi yapaihowa pwaidiwa 'oidiya, paihowaedi geya 'eta taiya gide 'ida paihowa 'esediya. Ma paihowaedi si'ita pwaidiwa, ma hesi Tamagu ma taugu tuwa silogwahatemaiya. ²⁵ Ma 'idi paihowa galadiyedi silatu bwaibwaina weyahina Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila 'igwae, ‘Silogwahategauwa geya huhunamo.’

²⁶ “Comi nata 'ami tolema Tamagu 'oinega yahesumaneyama. Tauna Yaluyaluwaina, gwae moisa huhuna. Tauna nata 'ihetohepwaila weyahigu. ²⁷ Ma wete 'omi weyahigu wahetohepwaila. Weyahina

'omi 'igu paihowa hauhau 'ebe hegaina eema 'ana siga bewa, 'omi mahetegwao."

16 ¹ Yesu 'ana tomuliyaedi wete 'ihewaediya 'igwae, "Ginaulaedi yagwaenediya 'oimiya ma 'oinega geya'abwa 'oiguwega wabe'ube'u. ² Weyahina 'abwa nata hada tapwalolo 'oidiyega sipa'igomi, ma wete tuta sinaonaoma 'oidiya taiyawedi silohe'amasigomi nata taudi 'idi nuwatuhu 'abehEGA ginaula bwebwe'ana sipaipaihowa Yehoba 'ina 'ebe yaliyaya. ³ Cidi paihowaedi galadi nata 'oimiya sipaihowadi weyahina Tamagu ma taugu geya sisanapumai. ⁴ Ginaula bewa yahepwailediwa, ma 'eguma sauganaina silatu, nata wanuwatuhu hila 'abehEGA ginaulaedi 'oimiya hepwailediya."

Yaluyaluwa Tabuna 'ina paihowa

Coinega wete 'ihewaediya 'igwae, "Ginaulaedi bewa mwalona geya yahepwaila nugetedi 'oimiya, weyahina sauga baibaiwana 'oidiya taugu ba'idamiu. ⁵ Ma hesi 'i'unamo ma ya'ebesinegomi ma yatauya tauna 'ihesumanegauma 'oina, 'oinega ginaulaedi yahehepwailedi 'oimiya. Bewa tuwa nata ya'ebesinegomi ma hesi geya 'eta taiya 'ida hesilalegau nuwana 'ida gwae, 'Cinapwana, ta'eha 'utautauya?'

⁶ "Ma ginaulaedi yagwaenediya 'oimiya weyahidi wanuwagalala madouna. ⁷ Ma hesiyage bewa yagwae moisa 'oimiya 'abehEGA bwebwe'ana 'oimiya 'eguma ya'ebesinegomi. Weyahina 'eguma geya'abwa ya'ebe'ebe sinegomi, nata geya'abwa wete Tolemaina 'itautauyama 'oimiya. Ma hesi 'eguma ya'ebesinegomi ma yatauya, nata 'ami Tolemaina yahesumaneyama 'oimiya. ⁸ Ma tutaina 'eguma 'itauyama 'oimiya, nata ginaula 'etoi mebale'u 'ihe'itadi ma sisanapudi. Ginaulaedi beno taudi, paihowa galadi, ma paihowa bwebwe'adi, ma wete heyatala weyahidi.

⁹ "Ma tutaina 'eguma 'ihe'itadi ma geya sihemisaegau, tomotaiyedi taudi ginaula galadi 'adi topaihowao moisa. ¹⁰ Ma wete tauna nata mumuga bwebwe'ana 'ihe'itegami, weyahina taugu yatautauya Tamagu 'oina ma geya'abwa wete wa'ita'ita hilegau. ¹¹ Tolemaina tauna nata wete mebale'u bwa'omatana 'ihe'itadi ma 'oinega mebale'u sisanapu 'abehEGA bwa'omatana 'itauya pwaima bale'uwa. Weyahina bale'uina 'ana toloinaina 'ina paihowa galadi 'oidiyega 'ana heyatala 'iloba pwaiya.

¹² "He'ita baibaiwa hedadedi simiyamiya, ma hesi nata geya'abwa yahehepwailediwa sauga bewa 'oina, weyahina geya sowasowahimi ma wasanapudi. ¹³ Ma hesiyage 'abwa nata Yaluyaluwa Tabuna 'itauyama 'abwa hesi tauna 'ihanugetegomi ginaula mabwaiyana 'ausaladi 'oidiya. Tauna nata geya'abwa 'ina loina 'oinega 'ihesagoheya nata 'oidiyega 'iloina. Ma wete nata 'ihewaegomi to'aha 'abwa sauga sinaonaoma 'oidiya silatu. ¹⁴ Tauna

nata wete 'igu sonogega 'ihe'itegomu ma 'oinega sanigu wa'abi hanehe.
¹⁵ Ma to'aha gidemusa Tamagu 'ina 'ebe loinao, mabwaiyana taugu 'igu 'ebe loinao. Beno 'oinega yagwaeya 'abehega 'igu sonogega 'ihe'itegomu."

Nuwagala 'ibui yaliyaya 'oina

¹⁶ Coinega Yesu wete 'ihewaediya 'igwae, "Sauga 'i'iunamo ma geya'abwa wa'ite'itegau. Ma sauga 'i'iunamo 'oina 'abwa wete wa'ita hilegau."

¹⁷ Coinega tomuliyaedi tupwadi sihegwae hilediya sigwae. "Togidega 'ina gwaeina 'ana sanapu, weyahina 'igwaeya 'abehega sauga 'i'iunamo 'oina ma 'i'ebe sinegita ma wete sauga 'i'iunamo 'oina 'abwa wete ta'ita hila? Ma wete 'igwaeya 'abehega 'itautauya Tamana 'oina. ¹⁸ Coinega to'aha sauga 'i'iuna 'ana sanapu?" Ma tomuliyaedi sigwae, "Cinamuge, geya tasapanu to'aha weyahina 'ihewaegwae."

¹⁹ Eeta Yesu 'ana tomuliyaedi 'idi nuwatuhu 'isanapuya, 'oinega 'ihewaediya 'igwae, "To'aha weyahina wahehegwae? Bo nuwana yahegwaegeomiya 'abehega sauga 'i'iunamo ma ya'ebesinegomi 'abwa wete sauga 'i'iunamo 'oina wa'ita hilegau weyahina wahehegwae, 'awa? ²⁰ Ma hesiyage bewa yahegwae bwaibwainigomi 'abehega 'abwa nata ma'imi nuwagala weyahigu wadou. Ma tomiya bale'u nata 'igu tauya weyahina siyalijaya. Ma hesiyage 'imi nuwa galaedi nata sauga sinaonaoma 'oidiya 'i'abibui ma wayaliyaya. ²¹ Tuwa gide 'eguma wahine 'ina tuta henatuna 'oina, nata ma'ina nuwagala weyahina muya 'iloba. Ma tutaina 'eguma 'ihenatuna, muya mabwaiyana 'inuwenaide, ta 'iyaliyaya tuwa, weyahina gwama 'i'ahala pwaiya. ²² Coinega 'omi wete gide, sauga bewa 'oina ma'imi nuwagala. Ma tutaina 'eguma yahilama 'oimiya ma wa'itegau, nata weyahigu wayaliyaya madouna. Yaliyayaina nata geya'abwa 'eta taiya 'i'ewa'ewa yahuledi 'oimiyega. ²³ Ma tuta nage 'oina geya'abwa 'eta to'aha weyahidi wahehesilalegau, ma moisa hesi saniguwega Tamagu 'oina ginaulinaina weyahina wa'ahwanoi, nata tuwa 'i'ebwaegomi. ²⁴ Comi mwalo ta bewa 'oina saniguwega geya 'eta to'aha weyahina wada 'ahwanoia. Coinega bewa tuwa 'eguma 'eta to'aha nuwanuwami, wa'ahwanoi ma 'i'ebwaegomi, ma 'oinega wayaliyaya moisa."

Yesu bale'u 'ana loina 'ihewaiwai sineya

²⁵ Coinega Yesu wete 'ihewaediya 'igwae, "Ginaulaedi gwae hegehegedi 'oidiyega yahepwaiile pwaidiwa 'oimiya. Ma hesi sauga sinaonaoma 'oidiya nata geya'abwa wete gwae hegehegedi 'oidiyega yahehegwaegeomi, ma hesiyage nata Tamagu weyahina 'abwa hesi yagwae hapwesa bwaibwaina 'oimiya. ²⁶ Ma sauga nage 'oina nata 'omi saniguwega Tamagu 'oina wa'ahwanoi, taugu nata geya'abwa

weyahimi ya'ahwa'ahwanoi, ²⁷weyahina Tamagu 'ihelauwe pwaigomiya. Cina helauna huhuna weyahina 'omi wahelauwegauwa, ma wete wahemisaegauwa 'abehega taugu Yehoba 'oinega yatauyama. ²⁸Ta moisa tuwa beno, taugu Tamagu 'oinega yatauyama ma bale'u bewa 'oina yamiyamiya. Coinega bewa tuwa bale'u ya'ebe'ebesine ma yalolohihila Tamagu 'oina."

²⁹Coinega 'ana tomuliyaedi sihegwaeya sigwae, "Cinapwana, bewa tuwa 'oima 'ugwaelatu bwaibwaina, weyahina geya gwae hegehegedi 'oidiyega 'ugwae. ³⁰Coinega bewa tuwa 'asanapu bwaibwainigowa 'abehega 'owa moisa ginaula mabwaiyana 'usanapudiya. Coinega bewa tuwa geya'abwa wete 'ahehesilala hilago, weyahina 'ima nuwatuhu mabwaiyadi 'usanapu pwaidiya. Beno 'oinega 'ahemisaegowa 'abehega 'owa moisa Yehoba 'oinega 'utauyama."

³¹Coinega Yesu wete 'ihewguae hilediya 'igwae, "Bewa tuwa 'abwa hesi wahemisaegauwa, 'awa? ³²Ma hesiyage wada sanapu 'abehega tuta 'inaonaoma 'oina, bo nuwana tagwae tuta bewa 'ilatu pwaima, ma mabwaiyami waliya sawala 'imi 'asa 'oidiya ma yaboigumo 'ebwa yamiyamiya. Ta geya 'abehega moisa yaboigumo, weyahina Tamagu ba'idagu 'amiyamiya. ³³Gwae bewa ya'inanediwa 'oimiya ma 'oiguwega wanuwa daumwala. Ma hesiyage 'imi miya gogo gabulena 'oina nata 'igala. Ma hesiyage wa'atepatu, weyahina taugu gogo gabulena 'ana loina mabwaiyana yahewaiwai sinediya."

Yesu 'ana tomuliyao weyahidi 'i'ahwanoiya

17 ¹Gwae bewa Yesu 'igwaenediya 'igumwala, ma 'i'ita haneya galewa ma 'i'ahwanoiya, 'igwae, "Tamagu, bewa tuwa 'igu tuta 'ilatu pwaima ma taugu tuwa natuina sanigu 'u'abi hanehe ma 'oinega taugu wete saniu ya'abi hanehe. ²Weyahina loina mabwaiyana tomota weyahidi 'u'ebwaya pwaigauwa ma taugu yawasidi miyamiya hatayana baibaiwadi ya'ebwaedi, tomotaedi 'u'ebwaegauwa 'oidiya. ³Yawasiina miyamiya hatayana bewa gidemusa 'ina 'eda: Ceguma tomota sisanapugo 'abehega 'owa moisa Yehoba, ma wete 'eguma sisanapugau 'abehega taugu To'abiheteguina 'owa 'uhesumanegauma. ⁴Gogo gabulena bewa 'oina saniu ya'abi hanehe pwaiya, weyahina paikowaedi 'u'ebwaegauwa yapaihowa pwaidiya. ⁵Coinega Tamagu, bewa tuwa matauwa sanigu 'u'abi hanehe, gidemusa mwalona tuwa 'owa ma taugu 'ida wasawasaina, muliyetega 'abwa gogo gabulena 'ilatuma.

⁶"Tamagu, mumugau mabwaiyana yahe'ita pwaidiya taudi tomotaedi gogo gabulena 'oina 'u'ebwaegauwa 'oidiya. Ma wete 'enau mabwaiyana si'obigaiya, weyahina tomotaedi 'owa 'u'ebwaegauwa. ⁷Ginaulaedi mabwaiyadi 'u'ebwaegauwa sisanapu pwaidiya 'abehega mabwaiyadi 'owa 'oiuwega sitauyama. ⁸Weyahina gwaeyedti 'u'ebwaegauwa yahe'ita

pwaidiya ma wete sihemiseya. Coinega sisanapu bwaibwainigauwa 'abehega 'owa moisa 'oiuwega yatauyama ma wete sihemisaegauwa 'abehega 'owa 'uhesumanegauma.⁹ Coinega bewa tuwa weyahidi ya'ahwa 'ahwanoia 'oiuwa. Ta geya 'abehega mebale'u weyahidi, ma hesi tomotaedi taudi 'u'ebwaegauwa weyahidi, weyahina taudi 'ino tomotaiyao.¹⁰ Weyahina to'aha gidemusa 'oiguwa simiyamiya, 'owa mabwaiyana 'ino 'ebeloinao. Ma wete 'owa to'aha gidemusa 'oiuwa simiyamiya, mabwaiyana taugu 'igu 'ebeloinao, ma 'oidiyega sanigu 'ihemadou pwaiya.¹¹ Sauga 'i'iunamo ma yalohihilawa 'oiuwa, nata geya'abwa bale'u bewa wete 'oina yamiyamiya. Ma hesiyage tomotaedi taudi 'u'ebwaegauwa nata tuwa bale'u bewa 'oina simiyamiya. Tamagu, 'owa moisa saniu hehe'asisiyanaaina, 'oinega bewa tuwa ya'ahwa'ahwanoii 'oiuwa ma tomotaedi 'owa 'ino waiwai 'oinega 'u'itayahidi ma 'oinega siheboda 'aigeda, tuwa gide 'owa ma taugu huhunida 'aigeda.

¹² "Weyahina tutaina taugu mahetediu, 'owa 'ino waiwai 'oinega ya'ita'ita yahidi. Waiwaiina 'owa 'u'ebwaegauwa 'oinega ya'ita'ita yahidi. Ma Tamagu, bo'iyage 'usanapu pwaiya beno tomotaedi 'u'ebwaegauwa, geya 'eta taiya 'oidiyega yahe'waihi. Beno tuwa loheyaina 'ino buki 'oina lele 'imiyamiya 'abehega tauna 'i'waiha, loheyainaina 'iboinamo 'ihesilae.

¹³ "Ma hesiyage taugu 'i'iunamo ma yahilawa 'oiuwa, ma 'igu gwaeyedi yagwaenediya 'igu tomotaiyao gogo gabulena 'oidiya, ma 'oinega 'igu yaliyayega sida yaliyaya madouna.¹⁴ Cino gwaeyedi ya'ebwaya pwaidiya, ma hesiyage mebale'u 'ino tomotaedi silogwahatediya. Weyahina taudi mebale'u 'idi boda geya 'oina simiyamiya. Taugu tuwa wete gidemusa mebale'u geya 'idi boda 'oina yamiyamiya.¹⁵ Ma geya 'abehega ya'ahwa'ahwanoii ma bale'uwega 'u'ewa yahuledi, ma hesi nuwanuwagu ma 'abehega togalaina 'oinega 'u'ahu su'wasu'wanidi.¹⁶ Taudi geya mebale'u 'idi boda 'oina simiyamiya, gide wete taugu.¹⁷ Taudi weyahidi ya'ahwa'ahwanoii 'oiuwa ma 'ino gwae moisanega 'u'abihe bwebwe'anidi ma 'oinega 'ino bodoa 'ehaudi taudi.¹⁸ Tuwa gidemusa 'owa 'uhesumanegauma bale'u bewa 'oina 'oinega taugu wete gidemusa tomotaedi yahesumanedi tomiya bale'u 'oidiya.¹⁹ Tomotaedi weyahidi yatagwalegauwa 'oiuwa ma 'oinega sauga 'inaonaoma 'oina taudi wete sitagwaledi moisa 'oiuwa.

²⁰ "Tamagu, geya 'abehega taudi siboi weyahidi ya'ahwa 'ahwanoia, ma hesiyage taudi 'abwa nata 'idi gwae 'oidiyega sihemisaegau, taudi wete weyahidi ya'ahwa 'ahwanoia.²¹ Ya'ahwa'ahwanoii 'oiuwa ma 'abehega mabwaiyadi sida heboda 'aigeda 'oida, gide 'owa ma taugu 'aigeda tuwa. Ma 'oinega mebale'u sihemisaegau 'abehega 'owa moisa 'uhesumanegauma.²² Mwalona 'ino wasawasaina bwebwe'anaina 'u'ebwaegauwa, taudi wete gide ya'ebwae pwaidiya, ma 'oinega mabwaiyadi sida heboda 'aigeda. Gidemusa 'owa ma

taugu 'aigeda. ²³Taugu moisa 'oidiya yamiyamiya ma 'owa wete gide 'oiguwa 'umiyamiya, ma 'oinega sida heboda 'aigeda bwaibwaina.

Ma 'oinega mebale'u si'itadi ma sida sanapugau 'abehega 'owa moisa 'uhesumanegauma. Ma wete sisanapugo 'abehega moisa 'uhelauwediya gidemusa 'uhelauwegauwa.

²⁴"Tamagu, tomotaedi 'u'ebwaegauwa, nuwanuwagu ma 'asainaina 'oina yatautauya taudi wete 'asainaina 'oina mahetegwao 'ada miyamiya ma 'oinega 'igu wasawasaina 'u'ebwaegauwa nage 'oina si'ita. Weyahina muliyetega ma bale'u bewa 'upaihoweya, taugu 'uhelauwe nugetegauwa.

²⁵"Tamagu, 'owa moisa bwebwe'a. Ma hesiyage mebale'u geya sisanapugo, yaboi hesi yasanasanapugo. Ma wete tomotaedi sisanapugauwa 'abehega 'owa 'uhesumanegauma. ²⁶Coinega mumugau yahe'ita pwaiyeya 'oidiya, ma 'abwa nata wete yahe'ite hiladi, ma 'oinega 'ino helauina 'ateguwa 'imiyamiya taudi 'atediya wete gidemusa 'ida miyamiya, ma taugu wete 'oidiya yada miyamiya."

Yesu 'ana 'abiyahina weyahina

18 ¹Yesu 'ina 'ahwanoi mulina, ma'ana tomuliyao sitauya papali 'aigeda sanina Kidiloni we'ahina sihabaleya, ma Olibe* tanohina 'oina siluhuwa. ²Ma Yudasaina totebaina tupwaina 'isanapu bwaibwainiya. Weyahina sauga baibaiwana Yesu ma'ana tomuliyao 'oina sitautau. ³Coinega Yudasa tolo'alehaowedi ba'idanao sinao tupwaina 'oina, ma'idi wodam ma mayale, ma wete ma'idi gwegwe 'aleha. Ma tolo'alehaowedi 'adi tohewasao taudi topwaoli ma Palisiyao.

⁴Ma hesi Yesu ginaula mabwaiyadi 'isanapu nugetediya to'aha nata 'oina 'ilatu. Coinega Yesu 'inaowa tolo'alehaedi 'oidiya ma 'ihesilalediya 'igwae, "Taiya wa'ebe'ebese?"

⁵Ma taudi sigwae, "Caigeda Nasaleta loheyaina, sanina Yesu." Coinega Yesu 'ihegwae hilediya, "Taugu!" Ma totebaina tolo'alehaowedi ba'idadiu sitohotoholo. ⁶Sauga nage 'oina tutaina Yesu 'igwaeya, "Taugu," beno 'oina tolo'alehaedi tupwana sihutu hila ma sibe'uwa bale'uwa.

⁷Muliyetega tolo'alehaedi bale'uwega sitoholo hila, ma Yesuina wete 'ihegwae hilediya 'igwae, "Taiya wa'ebe'ebese?" Coinega taudi sigwae, "Nasaleta loheyaina 'aigeda, sanina Yesu." ⁸Coinega wete 'ihegwae hilediya 'igwae, "Nige yaheguae pwaigomiya, taugu. Ma 'eguma taugu moisa wabesebesegau, hede 'agu tomuliyao wedi bewa watagwaledi ma sitauya 'idi 'asa." ⁹Yesu gwae bewa 'i'inaneya ma 'oinega 'ina 'ahwanoiina Tamana 'oina 'ana moisa 'ilatu bwaibwaina, tutaina 'igwae, "Tamagu, loheloheyaowedi 'u'ebwaegauwa geya 'eta taiya 'oidiyega yahe'waihi."

¹⁰Ma Saimoni Pita Yesu deina 'itotoholo 'ina 'elepa 'aleha tolobwanega 'ilisi 'eweaya, ma Topwaoli Madouna 'ina topaihowa tenana 'ebeulega 'i'upwa yahuleya. Topaihowaina sanina Maleko. ¹¹Coinega Yesu Saimoni

Pita 'ihegwaeya 'igwae, "Cino 'elepa 'aleha 'ana 'ebe laguwa 'ulagu hila, sahena 'agu muya biyoina 'usu'wasu'wani. Weyahina biyo bewa Tamagu 'i'ebwaegauwa ma 'abehega yanuma."

Yesu Anasa matana sihetoholoya

¹²Nage 'oina tolo'alehaowedi ma'idi tohanugetao ma wete meYudiya 'idi hewahewaliyao Yesu si'abi yahiya ma nimana sipaiya. ¹³Nugeta sitauyeya Anasa 'ina hada. Anasa tauna Kaiyapa bwahiyana. Bolime nage 'oina Kaiyapaina tauna topwaoliyao 'idi taubada madouna. ¹⁴Tauna tuwa Kaiyapaina mwalona meYudiya 'ihegwaediya 'abehega 'ilobwaineya ma loheya 'aigeda tuwa 'i'amasa tomota mabwaiyadi weyahidi.

Pita Yesu 'imwehihiyeya

¹⁵Coinega Yesu sitoeya ma 'ana tomuliya 'eluwa boda simulyedi. Taudi Saimoni Pita ma wete 'aigeda tomuliya tauna Topwaoli Madouna 'iyana. Coinega boda ba'idadiyao siluhuwa Topwaoli Madouna 'ina hada. ¹⁶Pita hesiyage geya 'iluhu hadai, 'atamana 'itotoholo. Mulyetega tomuliyaina tauna tuwa Topwaoli Madouna 'yanaina 'ilatuwa, ma wahine 'aigeda tauna 'ahwa'eda 'ana to'itayahina 'ihegwaeya ma 'abehega Pita 'oina 'itagwala ma 'iluhu hadai. Coinega wahineina Pita 'itagwaleya ma 'iluhuwa hadai. ¹⁷Nage 'oina wahineina Pita 'ihegwaeya 'igwae, "Cowa nuwana Yesu 'ana tomuliya 'aigeda, 'awa?" Ta Pitaina 'imwehihiya 'igwae, "Ciya, taugu hene geya!"

¹⁸Ma sauga nage 'oina gogagogai 'ana tuta, 'oinega topaihowa ma tolo'alehaedi 'aiwe sihataliya ma 'oina simwaimwailu. Coinega Pitaina 'i'itediya simwaimwailu, ta wete tauna 'iluhuwa 'oidiya, ma mahetenao simwaimwailu.

Topwaoli Madouna Yesu 'ibwa'a hesilaleya

¹⁹Nage 'oina Topwaoli Madouna Yesu 'ihesilaleya 'igwae, "Taiyawedi taudi 'a tomuliyaowedi? Ma wete togidega 'uhehe'ita 'esedi?" ²⁰Coinega Yesu Topwaoli Madouna 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Sauga mabwaiyana 'oidiya 'atamana ta hada tapwalolo* 'oidiya ta Yehoba 'ina Hada He'asisi solana yahehe'ita. Coinega meYudiya mabwaiyadi 'igu he'ita sihesagohediya ta sisanapudiya. Weyahina 'igu he'ita geya yada dahweya. Tuta mabwaiyana tomota matadiya yahehe'ita. ²¹Coinega to'aha weyahina taudi geya 'oidiya wahesilala? Weyahina 'igu gwae mabwaiyadi taudi sihesagoha pwaidiya to'aha 'igu hegwaegwae 'oidiya mabwaiyana sisanasanapudi."

²²Yesu 'ina hemaisao 'ihewailediya 'igumwala, 'oinega 'aigeda tolo'aleha deina 'itoholo ma nimana 'oinega Yesu 'i'ahu nahenaheya, ma 'ihegwaeya, 'igwae, "Taiya 'owa nige Topwaoli Madouna 'oina bewa gidemusa 'ugwae 'esa?"

²³ Coinega Yesu loheyaina 'enana 'ihemaiseya, 'igwae, "Ceguma moisa 'usanapuya 'abehega yagwae puiya, bewa tuwa 'igu gwae puiina 'ugwae latuhe. Ma 'eguma 'igu gwae bwebwe'adi, to'aha weyahina 'u'ahu nahenahegauwa?"

²⁴ Coinega Anasa Yesu ma'ana pai 'ihesumane hileya ma 'ilohihila Topwaoli Madouna 'oina, sanina Kaiyapa.

Pita Yesu 'imwehihi hileya

²⁵ Ma Pitaina 'abwa 'aiweina 'oina 'imwaimwailu bodaedi mahetediu ma sihesilaleya sigwae, "Cowa nuwana 'aigeda bewa loheyaina 'ana tomuliya, 'awa?" Ma Pitaina wete 'imwehihi hila 'igwae, "Ciya, taugu hene geya." ²⁶ Coinega Topwaoli Madouna 'ina topaihowa 'aigeda, tauna mwalo Pita loheyaina 'aneyage tenana 'i'upwe'upweya 'ina susu 'aigeda, 'ihegwaeya Pitaina 'igwae, "Cowa nuwana maheten Olibe tanohina 'oina ya'itegomiya mwalo, 'awa?" ²⁷ Ta Pitaina wete 'imwehihi hila 'igwae, "Ciya, geya." Tuwa beno ma 'am'am loheyana 'idouwa.

Yesu 'ina lauhetala Pailato 'oina

²⁸ Coinega Yesu Kaiyapa 'ina hadega sitoehileya ma sitauyeya toloina madouna tauna Loma loheyaina sanina Pailato 'ina hada 'oina. Silatuwa ma gona 'i'adaley. Coinega meYudiyaedi geya sawasawahidi ma toloinaina 'ina hada 'oina siluhu. Weyahina mumugadi 'eguma nuwanuwadi ma Hataona Guyaina si'ai, geya'abwa meLoma 'idi hada 'oina siluhuluhu, beno taudi 'idi he'asisi. ²⁹ Beno 'oinega Pailato 'ilatuwa 'atamana ma 'ihesilalediya 'igwae, "Togidega 'imi nuwatuhu loheya bewa 'ana he'ewa weyahina, hana wagwae ma yahesago."

³⁰ Coinega meYudiyaedi sihemaiseya sigwae, "Loheya bewa 'eguma moisa geya 'ina puimo, geya'abwa wete 'atoetoeyama 'oiuwa."

³¹ Ma Pailatoina wete 'ihegwae hilediya 'igwae, "Hede 'omi wanaoma watoe ma watauye nobwa waboi 'imi loina 'oidiyega waheyatalae." Coinega meYudiyaedi sigwae, "Geya 'eta wete 'ama tagwala ma 'eta taiya 'ina 'amasa weyahina 'aloina ma 'alohe'amasi." ³² Gwae bewa 'ilatuwa ma 'oinega Yesuina 'ina gwaeina 'ina 'amasa weyahina 'ana moisa 'ilatu bwaibwaina, beno mwalona 'igwaeya togidega nata 'i'amasa 'esa.

³³ Coinega Pailato 'iluhu hila 'ina 'ebe miyaina 'oina ma Yesu 'ibwauweya 'iluhuwa ma 'ihesilaleya 'igwae, "Cowa moisa meYudiya 'idi kini?" ³⁴ Coinega Yesuina Pailato 'enana 'ihemaiseya 'igwae, "Cino hesilalaina 'owa tuwa 'uboi 'oiuwega bo 'eta taiyawedi weyahigu sihegwaegwaeya 'oiuwa?" ³⁵ Ma Pailato 'igwaeya, "Cino nuwatuhu 'abehega taugu Yudiya loheyaina? Cowa hene 'uboi 'ino bodoa ma'idi topwaoli 'idi babadao sitoegoma, 'oinega 'uhepwaila bwaibwaina to'aha 'ino pui?"

³⁶ Ma Yesu 'igwaeya, “Bale'u bewa taugu geya 'igu 'ebeloina. Weyahina taugu 'eguma moisa bale'u bewa 'igu 'ebeloina, 'agu tomuliyaedi sawasawahidi ma weyahigu silosabilau ma meYudiya geya'abwa si'abi'abi Yahigau. Ta moisa tuwa, bale'u bewa taugu geya 'igu 'ebeloina.”

³⁷Coinega Pailatoina Yesu wete 'ihesilala hileya 'igwae, “Cabehega 'owa 'aigeda kini?” Ma Yesu 'igwae, “Beno tuwa 'ugwae pwaiya, weyahina yali'uma ta bale'u bewa 'oina yatauyama ginaula bewa weyahina, ma 'inega sanapu moisa weyahina yahetohepwaila, ma taiyawedi 'eguma sanapu moisaina sihemisae ma si'abiyahi, taudi beno 'enagu 'ana tohesagohao moisa.” ³⁸Coinega Pailatoina wete Yesu 'oina 'ihesilala, 'igwae, “To'aha sanina sanapu moisa?”

Pailato 'abwa hesi 'itagwala ma Yesu 'i'amasa

Pailato 'ihesilala 'igumwala, ma 'ilatuwa 'atamana, ta meYudiyaedi 'ihewaediya 'igwae, “Loheya bewa geya 'eta wete pui 'inega yaloba.

³⁹ Ma hesiyage 'omi tuta mabwaiyana 'oidiya mumugami ma 'abehega Hataona Guyaina 'aigeda 'aigeda 'adi tuta 'oidiya, deli 'adi tomiya 'oidiyega 'aigeda loheya yalihasi weyahimi. Coinega togidega 'imi nuwatuhu, meYudiya 'imi kini bewa 'oimiyah yalihasi?” ⁴⁰Coinega bodaedi mabwaiyadi si'apu lagata ma 'enadi madounega sigwae, “Geya, tauna sahena 'ulihalihasi, nuwanuwama Balabasa hesi 'ulihasi weyahima.” (Balabasaina tauna toyagaha.)

19 ¹Coinega Pailato Yesu 'itoeya 'inaowa 'ina tolo'alehaedi 'ibewaediya ma gulahega sisapiya. ²Muliyetega tolo'alehaedi talitali si'ewe, Yesu 'ana talatala sipaihowe, ma Yesu debana silaguya. Cabwa wete 'aigeda 'ale'o wasawasa bwehabwehalina si'ewe ma sihe'oteya. ³Coinega sinaowa deina ma sigwae lotuyaneya, sigwae, “MeYudiya 'idi kini yo, yauwedo.” Ma wete nimadiyega sisapiya.

⁴ Ma Pailato 'ilatu hila ma bodaedi 'ihewaediya, 'igwae, “Loheya bewa yatoeyama 'oimiyah, ma waboi matamiyega wa'ita ma wasanasanapu 'abehega geya 'eta wete pui 'inega yaloba toho.” ⁵Coinega Yesu ma'ana talatala, ma wete ma'ana 'ale'o wasawasa bwehabwehalina 'ilatuwa 'atamana, ma Pailatoina wete bodaedi 'ihewaediya 'igwae, “Bewa tauna loheyainaina wa'ital!”

⁶Nage 'oina topwaoliyao 'idi 'inapwanao ma wete 'idi topaihowa Yesu si'iteya, 'inega 'enadi madounega sibwauwa, sigwae, “Kelose 'oina watutu hepa'ine!” Coinega Pailatoina 'ihewaediya, 'igwae, “Hede 'omi wanaoma watoe watauye ma watutu hepa'ine, weyahina taugu geya 'eta 'ina pui yaloba toho.” ⁷Coinega meYudiyaedi sigwae, “Tauma 'ima loina 'abehega bewa tuwa 'ida 'amasa. Weyahina 'i'abowa 'abehega tauna Yehoba natuna.”

⁸Cidi gwaeina Pailato 'ihesagoheya eeta 'imatauta madouna. ⁹Coinega Yesu 'itoehileya ma siluhuwa 'ina hada 'oina, ma 'ihesilaleya 'igwae,

“Cowa ta'ehega 'utauyama?” Ma hesiyage Yesuina geya 'eta to'aha 'igwaene. ¹⁰ Coinega Pailatoina wete 'ihesilala hileya 'igwae, “To'aha weyahina 'igu hesilala geya 'uhemaisa? Geya 'usanapu 'abehega taugu sawasawahigu ma yaloinaego? Ceguma yagwae silihasigo, nata wete lihasa 'uloba, ma 'eguma yagwae silohe'amasigo, nata wete tuwa silohe'amasigo.” ¹¹ Ta Yesu Pailato 'ihegwaeya 'igwae, “Geya 'eta wete 'ino loina 'oiguwa 'imiyamiya, 'eguma Yehoba geya 'oiwu 'itagwala. Ma hesiyage 'uda sanapu 'abehega loheyaina tauna 'ihe'ebwayaegauma 'ino loina 'oina, 'ina pui gala hedadena, 'abwa 'owa 'ino pui.”

¹² Pailatoina Yesu 'ina gwae gidemusa 'ihesagoha 'eseya, 'oinega nuwanuwana madouna Yesu 'ilihasi. Ma hesiyage meYudiyaedi geya nuwadi, 'oinega mabwaiyadi 'enadi madounega sigwaeya, “Yesu 'eguma 'ulihasi, 'owa geya Sisa* 'iyana. Weyahina loheya beno 'i'abowa 'abehega tauna kini 'aigeda, ma hesiyage Sisa 'iboinamo kini. Coinega tasananpuya 'abehega tauna Sisa 'ana 'aleha.”

¹³ Pailato gwae bewa gidemusa 'ihesagoha 'eseya, 'oinega Yesu 'ilatuheya 'atamana, ma Pailato 'ebeloina bwasaina 'oina 'imiyatoiya. Bwasaina 'ane da'ule 'oinega sipaihoweya ma sibwauweya Gabata, beno meYudiya 'enadi. ¹⁴ Tuta nage 'oina 'asu diladila gamwana 'oina. Cabwa 'i'adale hali sabwelo 'oina Hataona Guyaina si'ai. Tutaina 'oina Pailato meYudiya 'ihegwaediya 'igwae, “Wa'ita, loheya bewa tauna 'imi kini.” ¹⁵ Ma taudi sigwae, “Geya, watauya kelose 'oina watutu hepa'ine.” Coinega Pailatoina wete 'ihesilala hilediya 'igwae, “Togidega ta 'imi kini ma 'abehega 'alohe'amas!” Coinega topwaoliyao 'idi babadao sigwae, “Tauma hene Sisa 'iboinamo 'ima kini, geya 'eta wete taiya.” ¹⁶ Eeta Pailatoina 'itagwala 'oidiya ma Yesu Kolose 'oina situtu hepa'ine.

Yesu 'ana tutu hepa'ina kelose 'oina

Coinega tolo'alehaedi Yesu si'abi yahiya ma sitauyeya. ¹⁷ Sitauyeya ma Yesu 'iboinamo 'ana kelose 'i'ahaliya, ma tolo'alehaedi mahetenao sitauya 'asa 'aigeda sanina Bulubulu 'oina, ma hesiyage sanina meYudiya 'enadiyega sigwae Goligota. ¹⁸ Casainaina 'oina Yesu situtu hepa'ineya 'ana kelose 'oina. Ma 'ana keloseina deina loheloheya siteluwa wete situtu hepa'inediya 'adi kelose 'oidiya, loheya 'aigeda 'ina 'ebeulega ma 'aigeda 'ina 'adigeyegeyega, ma Yesu gamwagamwana.

¹⁹ Yesuina 'ana kelose debana Pailato gwae 'ileleya ma 'i'ahu hepa'ineya 'igwae, “Yesu gwama Nasaleta tauna meYudiya 'idi kini.” ²⁰ Casainaina 'oina Yesu si'abi hekeloseyeya geya bwaga Yelusalema 'oinega. Coinega meYudiya baibaiwadi gwaeina sihasiliya, weyahina gwaeina sileleya 'ena 'etoi 'oidiyega. MeYudiya 'enadiyega ma meLoma 'enadiyega ma wete meGilisi 'enadiyega. ²¹ Coinega topwaoliyao 'idi babadao sitauya Pailato sihegwaeya sigwae, “Cinapwana, to'aha weyahina ‘MeYudiya 'idi kini’

'uleleya? Ma hesiyage 'uda lele 'ugwae, 'Loheya bewa 'igwaeya 'abehega tauna meYudiya 'idi kini.' "²² Coinega Pailato babadaedi 'ihewaediya 'igwae, "Nata geya wete yalagulagu lohilihili, tuwa nage gidemusa 'imiyamiya."

²³ Muliyetega tolo'alehaedi taudi Yesu si'abi hekeloseyeya sitehataedi Yesuina 'ana 'ale'o si'ewediya ma siboidimo 'oidiya siheguyaiyea. Cana hewanu wete si'eweya ma sigwae, "Cale'o bewa tabataba hedadena ma wete saliyana, geya 'ana tubwemo. Coinega nata geya'abwa tahahaigaigali, ma hesiyage 'e'opi'opi 'aigeda tapaihowa gidemusa kati. Ma 'oinega 'eguma taiya 'inugeta hewanu bewa 'i'ewa." ²⁴ Nuwatuhu bewa gidemusa sipaihowa 'eseya, ma 'oinega Yehoba 'ina Buki He'asisi 'oina gwaeina 'ana moisa 'ilatu bwaibwaina, tutaina 'igwae,

"Cagu 'ale'o siheguyaiyea, ma hesi 'agu hewanu
si'e'opi'opiyediya."

Ma 'ina gwaeina bewa gidemusa moisa tuwa tolo'alehaedi sipaihowa 'eseya.

²⁵ Ma Yesuina 'ana kelose deina wahiwahine sitehata sitotoholo, taudi beno Yesu sinana matasina, ma wete hali Meli tauna Kilopa mwanena, ma wete Meli Magidala. ²⁶ Ta Yesu 'i'ita suluwa sinana ma wete 'ana tomuliya tauna 'ihelauweya madouna sitotoholo, 'oinega sinanaina 'ihewaeya 'igwae, "Sinagu, loheya beno natuu." ²⁷ Yesu loheyaina wete gidemusa 'ihewaeye 'eseya 'igwae, "Ciyagu, sinau beno." Coinega Yesuina 'ina 'amasa mulina, loheyaina Yesu sinana 'itoeya 'ina hada ma 'i'itayahiya.

Yesu yawasina 'ina gumwala

²⁸ Tuta nage 'oina Yesu 'isanapuya 'abehega ginaula mabwaiyana 'ilohegumwalidiya, 'oinega 'igwaeya, "Tani'ogu 'iyahala." Ma 'oinega Yehoba 'ina buki 'ina gwaeina 'ana moisa 'ilatu bwaibwaina. ²⁹ Tupwaina 'oina we'aha payupayuyuna, sanina waini*, mabiyona silaguya 'imiyamiya. Coinega balou si'eweya, we'ahina 'oina sihebuteya, ma 'aiwe 'aigeda sanina hisopa* 'oina si'atubadiyea, ma si'eyoyowe haneheya Yesu sopana ma 'abehega 'imala'u'u. ³⁰ Cimala'u'u 'igumwala ma 'igwae, "Cigumwala pawaiya."

Tuwa beno ma mwaguna 'ilotasouwa, 'isuluwa 'ahalana, ma yawasina 'igumwala.

Yesu lisulisuna sibadiya

³¹ Ma meYudiyaedi 'idi tohanugetao Pailato 'oina si'ahwanoiya, ma 'eguma sawasawahina 'itagwala 'oidiya ma loheloheyaedi kelose 'oidiya sisasanana 'ahedi silasadi, ma 'oinega si'amasa mwayamwayau, eeta 'adi kelose 'oidiyega si'ahala suluhedi. Weyahina sisapanuya 'idi sabwelo

madouna 'ihohoya, 'oinega geya nuwadi ma 'abehega loheloheyaedi 'adi kelose 'oidiya sisanasanana 'idi Sabatinaina 'oina.

³² Coinega tolo'alehaedi Pailato 'oidiya 'itagwala ma sitauya keloseyedi 'oidiyega loheloheyaedi siteluwa 'ahedi si'ahu lasediya. Loheya 'aigeda 'ahena silasediya 'igumwala, ma wete hali loheya 'ahena silasediya.

³³ Mulyetega Yesu 'oina sitauyama, ma si'iteya yawasina 'igumwala pwaiya, 'oinega 'ahena geya silasadi. ³⁴ Beno namo tolo'aleha 'aigeda 'aliliya 'i'eweya ma Yesu lisulisuna 'ibadiya, ma lisulisunega bweyaha ma we'aha sidauwa. ³⁵ Taugu tuwa mataguwega ya'iteya, 'oinega weyahidi 'oimiyia yahehewasa, ma 'oinega gwaeyedi bewa moisadi wahesagohedi ma wahemisaedi.

³⁶ Ginaulaedi bewa silatuma ma 'oinega Yehobaina 'ina gwaeina 'ina Buki He'assi 'oina 'ihepwaleya, 'ana moisa 'ilatu bwaibwaina, tutaina 'igwae,

“Geya'abwa wete hilihiliyana silasalasadi.”

³⁷ Yehoba 'ina buki 'oina wete 'ihepwaila 'igwaeya,

“Cana tobadiyedi nata 'oina si'ebubuna.”

Yesu 'ana hemiya taona

³⁸ Mulyetega loheya 'aigeda sanina Yosepa 'itauyama Pailato 'oina ma Yesu wahina 'ihetalamuya. Loheyainaina tauna Alimatiya loheyaina, tauna tuwa 'aigeda wete Yesu 'ana tomuliya dahwadahwaina, weyahina meYudiya 'imatautediya. Coinega Pailato Yosepa 'oina 'itagwala, ma Yesu wahina kelose 'oinega 'i'ahala suluheya ma 'itauyeya. ³⁹ Loheya 'aigeda wete 'itauyama, Yosepaina 'ilemeya ma Yesu wahina si'ahaliya. Loheyaina sanina Nikodimo, tauna tuwa mwalona nihuwanega 'itauya Yesu 'oina ma mahetena sihegwaegwaeya. Loheyainaina holowa 'aigeda mahaina bwebwe'ana ma wete madouna ma mwauna 'i'ahaliyama, 'ana mwaunina gide loheya 'ana mwau. Holowinaina solana, mulo* ma alowesi* mahetena sihebweliya. ⁴⁰ Eeta loheloheyaedi siteluwaedi Yesu wahina si'ahaliya, ma holoina 'oinega wahinaina siheholoiya, 'abwa muliyetega 'ale'o wa'ewa'e'ena ma dudulena si'eweya ma 'oinega wahina siwaduhiya holoina 'ana tupwa mahetena siwaduha hegogoya. MeYudiya 'idi to'amasa 'adi hemiya taona gidemusa sipaihowa 'eseya. ⁴¹ Yesu 'ina 'ebe 'amasaina deina gogo 'aigeda 'imiyamiya. Gogoina 'oina galih 'aigeda hauhauna 'imiyamiya, geya 'eta taiya to'amasa 'oina silagu toho. ⁴² Coinega galihinaina 'oina Yesu wahina silaguya. Weyahina galihaina deidiya, ma wete sisanapuya 'abehega meYudiya 'idi Sabati madouna deina silatu pwaiya.

Yesu 'ina toholo hila

20 ¹ Wiki 'ana sabwelo nugenugetaina gona 'ada'adale 'oina Meli Magidala 'itauya galih 'i'iteya, 'ana 'ahusu'wana sibui

wasiyeya. ²Coinega 'ipili lohihila Yesu 'ana tomuliyaowedi 'ihegwaediya 'igwae, "Cinapwana galihega si'eweya ma ta'eha nana silaguya, geya tosanapunamo." Tomuliyaedi beno Saimoni Pita ma loheyaina tauna Yesu 'iyana moisa.

³Coinega siteluwaedi sigogona sitauya galihina 'oina. ⁴Cidi tauyaina 'oina sipiliyamowa, ma loheyaina tauna Yesu 'iyanaaina moisa galihina 'oina 'ilatu nugeta ⁵ma galihina 'oina 'i'etuluha 'i'ita luhuwa galihinamo, beno 'ale'odimo si'eno'eno. Loheyainaina galihina 'oina geya 'iluhu.

⁶Muliyetega Saimoni Pita 'ipili latuwa, ta dumwaluna galihina 'oina 'iluhuwa, ma wete 'i'iteya galihinamo, ma hesiyage 'ale'owedi 'i'itediya si'eno'eno. ⁷Cale'owedi 'eluwa 'i'itediya, 'aigeda mwaguna 'ana samu, ma 'aigeda wahina mabwaiyana 'ana samu. Mwagunaina 'ana samuina 'i'iteya tuwa losilosipwana, ma wete 'i'iteya wahinaina 'ana samu 'oinega 'i'eno wasiya.

⁸Loheyaina tauna 'ilatu nugeta galihina 'oina, 'iyanaaina Pita mulinega wete 'iluhuwa galihina 'oina, ma 'ale'odimo wete 'i'itediya, ma 'i'ahwa moisa. ⁹Ma hesiyage ma'lryanaina geya Yehoba 'ina gwaeina 'ina buki 'oina sinuwatuhuyahi, tutaina 'igwaeya 'abehega 'abwa nata galihega 'itoholo hila. ¹⁰Coinega siteluwaedi silohihila 'idi hada.

Yesu Meli Magidala 'oina 'ilatuwa

¹¹Ma hesiyage Meli 'abwa tuwa galihina 'oina 'itotoholo ma 'idoudou. Cidoudou ma 'i'etuluha galihina 'oina ¹²'i'ita luhuwa Yehoba 'ina anelose 'eluwa simiyamiya Yesu 'ina 'ebe'enoina 'oina, ma'adi 'ale'o wa'ewa'le'edi. Caigeda 'aba 'ununega ma 'aigeda 'aba 'ahenega. ¹³Siteluwaedi Meli sihegwaeya sigwae, "To'aha weyahina 'udoudou?". Ma Meli 'igwaeya, "Cigu Cinapwana galiha bewa 'oinega si'eweya ma ta'eha nana silaguya, ma weyahina yadoudou."

¹⁴Muliyetega Meli 'i'ita lohihila Yesu deina 'itotoholo, ma 'iyamo geya 'isanapu toho 'abehega tauna Yesu. ¹⁵Ta Yesu Meli 'ihesilaleya 'igwae, "Taiya weyahina 'ubesabesa ma 'udoudou?" Ma Meliina 'ina nuwatuhu 'abehega tanoha 'ana topaihowa 'aigeda, 'oinega 'ihegwaeya 'igwae, "Cinapwana, 'eguma 'owa moisa 'u'eweya, bewa tuwa 'uhepwiale ta'eha 'ulaguya, ma ya'ewa hila." ¹⁶Muliyetega Yesu Meli sanina 'i'inaneya 'igwae, "Meli." Meliina 'ihutu lohihila, ma Yesu 'oina 'igwaeya, 'igwae, "Labonai." (Labonai 'ana sanapu 'Tohe'ita.)

¹⁷Ma Yesu 'ihegwae hileya 'igwae, "Sahena 'u'abi'abi tohogau, weyahina 'abwa geya Tamagu 'oina yahane. Ma hesiyage 'utauya tasigwao 'oidiya, ma 'uhegwae 'abehega bewa tuwa taugu yahanehan Tamagu 'oina, tauna 'omi wete Tamamiu. Tauna taugu 'igu Yehoba ma 'omi wete 'imi Yehoba." ¹⁸Coinega Meli Magidala 'itauya tomuliyaedi 'oidiya ma 'oidiya 'ihewpawila 'igwae, "Cinapwana ya'iteya 'itoholo hila

pwaiya." Meli Yesuina 'enanaedi 'ihepwaila latuhediya tomuliyaedi 'oidiya.

Yesu 'ilatuwa 'ana tomuliyaowedi 'oidiya

¹⁹ Ma wete wiki 'ana sabwelo nugenugetaina lahilahiyega Yesu 'ana tomuliyaowedi 'oidiya 'ilatuwa. Tutaina 'oina, 'ana tomuliyaedi hada 'aigeda 'oina siluhuwa ma si'eda gudu su'wasu'wana ma solana simiyamiya, weyahina meYudiya simatautediya. Coinega Yesu 'oidiya 'ilatuwa ma gamwagamwanidiya 'itoholowa ma 'ihewaediya 'igwae, "Sahena wa'ate'ate yoho." ²⁰ Mulyetega nimana ma lisulisuna 'ana tomuliyaedi 'ihe'itediya. Beno 'oina 'ana tomuliyaedi si'iteya ma siyaliyaya madouna, weyahina 'idi Cinapwanaina si'iteya. ²¹ Coinega Yesu wete 'ana tomuliyaedi 'ihewaediya 'igwae, "Wa'ate patu, sahena 'ateyoho. Weyahina Tamagu tauna 'ihesumanegama, 'oinega taugu wete gidemusa 'omi yahesumanegemi." ²² Cina gwaeina mulina, yawasina 'imu'a baleya 'oidiya, ma wete 'ihewaediya 'igwae, "Yaluyaluwa He'asisi wa'ewa. ²³ Ma 'oinega 'eguma tomota 'idi puiyao wanuwasamudi, nata Yehoba wete 'inuwasamudi. Ma 'eguma taiyawedi 'idi puiyao geysa wanuwasamudi, nata 'oidiya simiya hataya."

Yesu ma Tomasi 'idi hegwaegwae

²⁴ Tutaina beno 'oina Tomasi geysa mahetediu ma Yesu 'ilatuwa. Tomasiina tauna tuwa Yesu 'ana tomuliya 'aigeda sitetuwele 'oidiyega, sanina heluwena Didiluwaluwa. ²⁵ Coinega tutaina Tomasi 'ilohihilama 'iyanaowedi sihegwaeya sigwae, "Ciyamai, tauma 'ida Cinapwanaina 'al'iteya." Ma hesi Tomasi 'i'ahwa 'abo'abowediya, 'igwae, "Taugu 'eguma yaboi mataguwega 'ana 'ila'ilalaedi nimanaina 'oidiya situtudiya ya'itadi ma wete nimaguwega ya'abi tohodi, ya'ahwa moisa. Ma wete 'eguma lisulisunaina sibadiya 'oina nimagu yalagu luhuwe, 'abwa hesi ya'ahwa moisa."

²⁶ Coinega wiki 'aigeda 'igumwala ma tomuliyaedi wete simiya 'autahila, hada 'aigeda solana si'edagudu hila simiyamiya, ma Yesuina 'oidiya 'ilatu hila. Tuta bewa 'oina Tomasi mahetediu. Coinega Yesu 'oidiya 'ilatuwa ma gamwagamwanidiya 'itoholowa ma 'ihewaediya 'igwae, "Sahena 'ateyoho." ²⁷ Eeta Yesu Tomasi 'ihewaeya 'igwae, "Nimagu bewa 'u'itadi, ma nima 'uyamosiu 'ebwa 'ulagu ma 'agu 'ila'ilala bewa 'u'abi tohodi. Ma wete nimau 'uyasi 'ebwa 'agu badi lisulisuguina 'oina 'ulagu luhuwe, ma 'uhemisaegau. Ma sahena 'ahwa 'abo'abo." ²⁸ Coinega Tomasi 'igwae hila, ma 'igwaeya, "Cowa moisa 'igu Badaina ma wete 'igu Yehobaina."

²⁹ Ma Yesu 'igwaeya, "Tomasi, 'abwa hesi 'u'itegauwa ma 'uhemisaegauwa, 'awa? Ma hesiyage taiyawedi taudi 'eguma geysa si'itegau ma sihemisaegau, nata moisa siyaliyaya."

Buki bewa hegwaegwaeina

³⁰ Yesu 'ina 'ila'lala waiwaidi 'ana tomuliyao matadiya 'ipaihowediya, baibaiwa hedada simiyamiya, geya mabwaiyana buki bewa 'oina yaleledi.
³¹ Ma hesiyage hisadimo tuwa bewa yalelediya ma 'oinega wahasilidi ma Yesu wasanapu ma wahemisae 'abehega tauna moisa To'abihetena Yehoba natuna. Ma 'oinega Yesu saninega yawasimi miyamiya hatayana waloba.

Yesu Hola Taibiliya 'oina 'ilatuwa

21 ¹ Yesu wete 'iboinamo 'ihe'itae hileya 'ana tomuliyao 'oidiya, tutaina Hola Taibiliya 'oina sigomagomana. 14. Cina latuina bewa hetoina 'ana tomuliyadi 'oidiya tutaina 'amasega 'itoholo hila. Bewa gidemusa 'ilatu 'esa 'oidiya: ² Tutaina 'oina Saimoni Pita, Tomasi tauna sanina Didiluwaluwa, Nataniyela tauna Kena loheyaina Galili tupwanega, ma Sebedi natunao, ma tomuliyao 'eluwa wete mahetediyao simiyamiya. ³ Ma Saimoni Pita 'iyanaowedi 'ihegwaediya 'igwae, "Ciyagwao, yatautauya taugu yagomana." Ma 'iyanaowedi sigwae, "Bwebwe'ana, tauma wete 'anaonaowa." Coinega mabwaiyadi 'ewou 'aigeda sigeluya ma siwoseya sitauya. Nihuwanaina beno 'oina, sigomana masaliya, ma 'iyamo geya 'eta silahana si'onatoho.

⁴ Gona 'i'adaley, ma tomuliyadi Yesu si'iteya 'oya'oya 'itotoholo, ma 'iyamo geya si'inana toho 'abehega tauna Yesu. ⁵ Coinega 'ihegwaediya 'igwae, "Ciyagwao, hisa silahana wa'onediya?" Ta taudi sigwae, "Geya 'eta silahana 'a'onatoho."

⁶ Ma wete 'ihegwaediya 'igwae, "Cimi gomanina wa'abi ma 'ateyaniyega wayahuwe ma silahana wa'onadi." Coinega 'idi gomanaina si'abiya ma 'ateyaniyega siyahuwefa, ma silahana baibaiwadi si'onediya, ma gomana 'abina sigagadefa.

⁷ Coinega loheyaina tauna Yesu 'iyana moisa Saimoni Pita 'ihegwaeya 'igwae, "Ciyagu, nage tauna tuwa 'ida Cinapwanaina." Saimoni Pita gwae bewa 'ihesagoheya, ma 'ilomwayamwayauwa, 'ana 'ale'o 'i'ote hileya, weyahina tutaina 'oina 'i'elolowa ma 'igomagomana. Ee 'ana 'ale'o'ina 'i'ote hileya, ma 'i'enohatuiya ni'uwa, ma 'ilaga 'oya'oya. ⁸ Muliyetega 'iyanaowedi mabwaiyadi wagega gomana masilahaina silisi lagaheya 'oya'oya. Weyahina 'idi 'ebe gomanaina 'oya'oya deina.

⁹ Silaga 'oya'oya, si'iteya 'aiwe 'i'ala ganiyala 'i'ala'alata ma wete ganiyalainaina 'oina si'iteya beledi ma silahana 'ibwasabwasadi.

¹⁰ Ma Yesu 'ihegwaediya 'igwae, "Ceta wete silahana wa'ewedima ma talagu baledi."

¹¹ Coinega Saimoni Pita wagai 'igelu hila, ma gomana 'i'abi lagaheya 'oya'oya. Gomanaina 'oina silahana 'imaha geyogeyoiya, silahanedi 'adi

baibaiwa gide wani handeledi pipti teli (153) ma wete madomadoudimo. Ma 'iyamo gomanaina geya si'enosabu toho.

¹² Ma Yesu 'ihewaediya 'igwae, "Wanaoma wa'ai." Beno 'oina 'abwa hesi sisanapu bwaibwainiya 'abehega tauna tuwa 'idi Cinapwanaina. Coinega geya 'eta to'aha wete 'oina sigwaene, bo nuwana 'ihesilala ma 'igwae, "Taiya 'owa?"

¹³ Coinega Yesu beledi ma silahana 'i'ewediya ma 'ana tomuliyaedi 'i'ebwaediya.

¹⁴ Tuta bewa 'oina Yesu 'iboinamo 'ihe'itaeya hetoina 'ana tomuliyaedi 'oidiya tutaina 'ina 'amasa 'oinega 'itoholo hila.

Yesu ma Pita 'idi hegwaegwae

¹⁵ Silohepa'ala 'igumwala, ma Yesu Saimoni Pita 'ihewaeya 'igwae, "Saimoni, Yoni natuna, 'owa moisa 'uhelauwegauwa 'abwa bewa taudi?" Coinega Saimoni 'igwae, "Cinapwana, 'usanapu pwaigauwa 'abehega moisa tuwa yahelauwegowa." Ma Yesu Saimoni 'ihewaeya 'igwae, "Cigu lamiyao 'u'ita yahidi." ¹⁶ Mulyetega Yesu Saimoni wete 'ihesilala hileya 'igwae, "Saimoni, Yoni natuna, moisa 'uhelauwegauwa?" Coinega Saimoni wete 'igwae, "Cinapwana, 'usanapu pwaigauwa 'abehega yahelauwegowa." Ma Yesu Saimoni 'ihewaeya 'igwae, "Cigu sipi 'u'ita yahidi."

¹⁷ Coinega Yesu Saimoni Pita 'ihesilaleya hetoina 'igwae, "Saimoni, Yoni natuna, 'uhelauwegauwa?" Ta Saimoni Pita nuwana 'igala weyahina Yesu 'ina hesilala 'oina matoi, 'oinega Yesu 'enana 'ihemaisuya 'igwae, "Cinapwana, 'owa ginaula mabwaiyana 'usanasasanapudi, ma 'usanapu pwaigauwa 'abehega yahelauwegowa." Coinega Yesu wete Saimoni Pita 'ihewaeya 'igwae, "Cigu sipi 'u'ita yahidi. ¹⁸ Ma wete yagwae moisa 'oiuwa 'abehega 'ino tuta gwama 'oina, 'uboi 'a 'ale'o 'u'ote'ote, ma wete to 'asa 'oina 'eguma nuwanuwau, ma 'oina 'utau. Ma hesiyage tutaina 'eguma 'uhe'ina'napwana, nata nimau 'uyasidi ma tomota hagadi 'a 'ale'o sihe'otego, ma wete to 'asa 'oina geya nuwau ma 'oina 'utauya, 'asainaina nata 'oina sitauyego." ¹⁹ Gwae bewa 'oinega Pita 'ina 'amasa weyahina Yesu 'ilihasa, ma 'ina 'amasaina 'oinega nata Yehoba sanina 'i'abi hanehe. Mulyetega Yesu Pita 'ihewaeye hileya 'igwae, "Cumuliyegau."

Yesu ma'ana tomuliyaio Yoni weyahina sihegwaegwaeya

²⁰ Ma Pita 'i'ita lohihila loheyaina tauna Yesu 'iyana moisa 'i'iteya. Loheyaina tauna mwalona 'idi 'ai solana Yesu deina 'imiya toiya ma 'aneyage 'ihewaeya 'igwae, "Cinapwana, taiya tauna nata 'itebaego?"

²¹ Loheyainaina tauna Pita 'i'iteya mulinega 'itautauya, 'oinega Pitaina loheyaina weyahina Yesu 'oina 'ihewaegwaeya 'igwae, "Cinapwana, loheyaina bewa togidega 'ana loina?"

²² Coinega Yesu Pita 'enana 'ihemaiseya 'igwae, “Beno geya 'eta to'aha 'oiuwa, ma 'eguma nuwanuwagu ma loheyainaina tuwa 'imiyamiya 'ana siga yahilama, nata wete gidemusa 'ilatu 'esa. Ma hesiyage 'owa bewa tuwa 'umuliyegau.” ²³ Yesu 'ina gwaeina bewa 'ana tomuliyadi sihesagoheya 'oinega siboidimo 'oidiya sihegwaegwaeya weyahina 'idi nuwatuhu 'abehega tomuliyaina geya'abwa 'i'ama'amasa. Ma hesiyage Yesu bewa geya gidemusa 'igwae 'esa. Ma hesi 'ina gwaeina 'igwae, “Loheyainaina 'eguma nuwanuwagu ma 'imiyamiya 'ana siga yahilama, beno geya 'eta to'aha 'oiuwa.”

²⁴ Tomuliyainaina beno taugu tuwa ginaula bewa weyahidi yahehepwaila ma yalelediya he'ote'otetela bewa 'oina. Coinega tasananapuya 'abehega 'igu hepwaila mabwaiyana gwae moisadi.

²⁵ Yesu 'ina paihowao baibaiwa hedadedi simiyamiya, ma 'eguma 'ina paihowaedi mabwaiyadi taleledi, yanuwatuhuya nata bale'u bewa buki 'imaha geyogeyoi.

PAIHOWA

Yesu 'ana tohepwailao 'idi paihowa

Luke 'ina buki heluwena bewa ma 'ihe'ote'oteteleya Yesu 'ina toholohila ta 'ina hane galewa weyahidi, ta muliyetega Yaluyaluwa Tabuna 'isuluma ma 'ana tomuliyao 'i'abihe waiwaidiya, ma siguguya ta wete paihowa waiwaidi Yesu saninega sipaihowediyi. Tupwana tapwalolo 'ana tohanugetao silo'alehediya, ma tuwa sihewawaiya ta tomota baibaiwadi Yesu tetelina sihemiseya ta sibabitaisowa.

Muliyetega 'adi 'aleha madouna, sanina Saulo, 'inuwabuiya ma 'ihetohepwaila Yesu weyahina, ta 'isakowski tupwa mabwaiyana 'oidiya, 'iguguya Yesu tetelina, eema 'ana siga meYudiya 'idi tohanugetao Pauloina si'wayamiya ta nuwanuwadi silohe'amasi. Ma hesi meLoma Paulo si'abiheteya, ta sitoeya Loma 'oina yatala weyahina 'idi tololina madouna Sisa* matana.

Saugaina Paulo deliya 'imiyamiya, tohekalesiyao 'idi letao 'ilelediya, beno meEpeso ma mePilipai ma meKolose 'idi letao, ma Pilimoni 'ina leta, ta wete Timoti 'ina leta heluwena.

Yesu 'ana tohepwailao 'idi paihowa

1 ¹Cae Tiyopilo, mwalo bukiina yalele nugeteya 'alona Yesu 'ina paihowao ma 'ina he'itao, ²tutaina 'ina miya gogo gabulena 'ana siga Yehoba 'ite haneheya galewa, Yesuina 'ina 'amasa mulina, mayawasina 'ilatuwa 'ana tohepwailao hesihesinuwadi 'oidiya, ta Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega 'adi loina 'i'ebwaediya. ³Sabwelo poti 'alodiya 'ilatulatu 'oidiya, ta 'ebe'ita baibaiwadi 'ihe'itediya, 'oinega 'ina toholohila si'ahwa moiseya, ma Yehoba 'ina loina weyahina 'ihe'itediya.

⁴Cabwa ba'idadiu simiyamiya ta 'adi loina 'i'ebwaediya, 'igwae, "Sahena Yelusalema wa'ebe'ebesine, ma hesi Tamadai 'ina gwae hemisaina mwalo yahegwaegomiya weyahina wayamwayamwa.

⁵Wanuwatuhuyahi 'abehegaa Yoni we'ahega 'i'abi'abihe babitaisowegomi

ma sabwelo geya baibaiwana simiyamiya ma 'omi 'imi babitaiso Yaluyaluwa Tabuna 'oinega waloba."

Yesu 'ina hane galewa

⁶ Caigeda sauga Yesu ma 'ana tomuliyao simiya'auta, ma sihesilala 'oina, sigwae, "Bada, sowasowahina ma sauga bewa tauda meIsileli 'uhanugetegita ma taboidamo taloina hilegita?"

⁷ Ma Yesu 'igwae, "Tamagu tauna 'iloiloina, ma geya sowasowahina ma 'omi wasanapu to sauga 'ina loinaedi 'ipaihowadi. ⁸ Ma 'omi hesi 'abwa Yaluyaluwa Tabuna 'inaowa 'oimiya ma 'i'abihe waiwaiyegomi, ma taugu weyahigu wahetohepwaila Yelusalema 'oina, ma Yudiya ma Sameliya* gogonao mabwaiyadi 'oidiya, ta wete gogo gabulena mabwaiyana 'oidiya." ⁹ Cina gwaeyaowedi bewa 'ilosalohidiya, ta matadiyega Yesu si'iteya 'ihane galewa, ma yaloha 'alona 'i'waiha.

¹⁰ Ci'ebesine pwaidiya, ta 'abwa hene si'e'ebubuna galewa, ma loheya 'eluwa ma'adi 'ale'o wa'ewa'e'edi deidiya sitoholo, ¹¹ ta sigwae, "MeGalili he, to'aha weyahina wa'e'ebubuna galewa? Yehoba Yesuina 'itoe pwaiya galewa, ma 'abwa 'isulu hilama, ma 'ina sulumia 'ana 'ita 'abwa gide 'ina haneina nige wa'iteya."

Yudasa miyalaena

¹² Coyaina sanina Olibe* 'oinega sihila ta sitauya Yelusalema, beno geya bwaga, gide loheloheya siyawayawala sabwelo Sabati 'oina. ¹³ Ta siluhuwa 'idi hada ta sihaneya 'aigeda tupwa 'aliupa 'oina, taudi Pita ma Yoni ma Yemesa ma Andulu ma Pilipi ma Tomasi ma Batolomiu ma Madiu ta hali Yemesa (tauna Alipio natuna), ma Saimoni (tauna mwalo to'ohe Isileli* 'ina miyawasi Loma weyahina), ma Yudasa (tauna Yemesa natuna). ¹⁴ Mabwaiyadi bewa sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oina 'idi 'atetagwala 'oinega si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, wahiwahine mahetediyao, ma Meli tauna Yesu sinana, ma Yesu tasinao wete mahetediyao.

¹⁵ Bodaedi 'adi baibaiwa gidemusa wani handeledi ma tuweniti, ma 'aigeda sabwelo 'oina Pita gamwagamwanidiya 'itoholowa ma 'ihewaediya, 'igwae:

¹⁶⁻²⁰ "Tasigwao, mwalo Yaluyaluwa Tabuna Debida* 'ina gwae 'i'ebwaeya Yudasa weyahina, ma Buki He'asisi 'oina 'imiyamiya. Yudasaina mwalo mahetedai tahetohepwaila Yesu weyahina, ma hesi 'ida Bada 'itebaeya ta 'i'ebwayaeya Yesu 'ana 'alehao nimadiya. Ta 'aigeda wali Buki He'asisi 'alona Debida 'ina gwae Yudasa weyahina, bewa gide 'igwaeya,

'Cina gogo 'ibisula ma gesowana 'eta taiya loheya 'oina 'imiyia.' Ma wete 'igwaeya,

'Miyalaena tauna 'ina paihowa 'i'ewa.'

Coinega 'ilobwaineya 'ilatu gide gwae bewa 'igwae 'ese."

Pita 'ina gwae bewa gide, weyahina Yudasa 'lamasa pwaiya. Tauna mwalo 'ina paihowa galana 'ana maisa 'i'eweya ma 'aigeda bale'u 'igimwaneya, ta bale'uina 'alona 'ibe'u talutalubu'iya, ta gamwana 'ilosabuweya, ma sinaena mabwaiyana 'ilatuwa ta tetelina meYelusalema mabwaiyadi sihesagoheya, ta 'enadiyega bale'uina sibwauweya "Akeladama," ma 'ana sanapu "Bale'u Bweyaha."

²¹ Ma Pita wete 'igwaeya, "Coinega Yudasa miyalaena tabese, ma 'ilobwaineya ma loheyaina mwalo mahetedai tamiyamiya sauga mabwaiyana, ²² Yesu 'ina babitaiso Yoni 'oinega 'ana siga 'ina hane galewa, 'ina sakowasi mabwaiyana 'oidiya, ma 'ane loheyaina mahetedai tahehepwaila Yesu 'ina toholohila weyahina."

²³ Coinega loheya 'eluwa sanidiyao si'abi lagasidiya, 'aigeda Yosepa, tauna sibwauweya Basaba, tauna wete sibwauweya Yusito, ma heluwena loheya sanina Mataya. ²⁴ Coinega si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, sigwaeya, "Bada yo, 'owa tomota mabwaiyama 'ima nuwatuhu 'usanasananapudi, 'inega 'ino hesinuwa loheloheya 'eluwa bewa 'oidiyega 'uhe'itae 'oima, ²⁵ ma Yudasa miyalaena, ma tauna 'ihetopaihowa ma 'ihetohepwaila Yesu weyahina, weyahina Yudasa paihowaina 'i'ebesineya ta 'itauya tauna 'ina tupwa."

²⁶ Coinega dimwa 'eluwa 'oidiya sanidi silelediya ma siula hanehedi ma sibe'uwa, ta Mataya sanina 'inugeta, 'inega tauna 'iluhu Yesu 'ana tohepwailao site lebeniyedi ba'idanao, ta mahetediyao sipaihowa.

Yaluyaluwa Tabuna 'ina tauyama

2 ¹ Ma muliyetega paihowa sanina Penitikosi* 'ana sabwelo 'oina Yesu 'ana tohemisao mabwaiyadi si'eto'autama, ² ma hadai simiyamiya, ma galewega 'aigeda dagugu gide wediliya madouna sihesagoheya, ta 'idi hada 'alona gesowana ma to'aha wete sihesagohe, ³ ta ginaula 'aigeda si'iteya 'ana 'ita gide 'aiwe ninininimina, ma 'alataedi sitowa 'aigeda 'aigeda debadiya. ⁴ Coinega mabwaiyadi Yaluyaluwa Tabuna 'ilohemahediya, ta sihegaina ma hali 'enana ma hali 'enana 'oidiyega sigwaegwae, beno Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega.

⁵ Sauga nage 'oina totapwalolo meYudiya hali tupwega ma hali tupwega sitauya pwaima, ma Yelusalema 'oina simiyamiya, ⁶ ma daguguina sihesagoheya ta si'eto'autama, ma mabwaiyadi taudi 'enadiyega 'aigeda 'aigeda gwae sihesagoheya 'inega nuwadi 'ihepwolanowanowa madouna, ⁷ ta sigwae, "Togidega, taudi togwaeyedi mabwaiyadi meGalili 'awa? ⁸ Ma togidega ta 'inega mabwaiyada tauda 'enadega sigwaegwae, ⁹ 'enanaedi beno Palitiya, ma Midiya, ma Elama, ma Mesopotemiya 'ana tomiya, ma Yudiya ma Kapadosiya, ma Ponito, ma Esiya, ma ¹⁰ Piligiya, ma

Pamipiliya, ma Itipita, ta Libiya tupwainaowedi Sailini 'alona simiyamiya, ta taudi Lomega sitauyama, tupwadi meYudiya, ma tupwadi geya meYudiya ma hesi 'ida tapwalolo 'oina sitagwalediya mahetediyo, ¹¹ ma wete meKiliti, ma meAlebiya, ta mabwaiyada tauda 'enada hagana ma hagana 'oidiyega sigwaegwae Yehoba 'ina paihowa waiwaidi weyahina."

¹² Coinega mabwaiyadi ma'idi henuwanainaida siboidimo sigwaegwae, "To'aha lamuna ta 'idi paihowa bewa gidemusa?"

¹³ Ma hesi 'iyadiyo tupwadi sigwae, "Nuwana we'aha waiwai 'oinega sihebuwa."

Pita 'ina hepwaila

¹⁴ Ma Pita 'iyanao site lebeni mahetenao sitoholo, ma Pita 'ihiegaina ma 'oidiya 'iloguguya, 'igwaeya, "Comi meYudiya ma Yelusalema 'ana tomiyao mabwaiyami 'igu gwae wahesagohe, ma wanuwa sabwalena, ¹⁵ 'abehega 'ima paihowa bewa geya we'aha waiwai 'oinega, weyahina 'abwa gonagona, geya numa yauyaule 'ana tuta. ¹⁶ Ma hesi mwalo palopita Yoeli 'ihewaila nugeteya, 'igwae, ¹⁷ Yehoba 'ina hepwaila bewa gidemusa 'igwae:

Cabwa sauga 'ana 'ebelosaloha 'oina, Yaluyaluwagu yalosiwa tomota mabwaiyadi 'oidiya, ma natumiyo loheyadi nuwana natumiyo wahinedi siloguguya, ta 'imi hewahewaliyao si'eno mata'ita'ita, ta 'imi babadao sinihi. ¹⁸ Moisa, tuta nage 'oina Yaluyaluwagu yalosiwa 'igu topaihowa, loheloheya ma wahiwahine 'oidiya, ma 'igu nuwatuhu sihepwaila nugete. ¹⁹ Ma 'ebe'ita henainaida yapaihowadi galewa, ta wete bale'uwa, gidemusa bweyaha ma 'aiwe ganinisa ma 'asu, ²⁰ ta sinala 'iguguyou, ta wai'ena 'ana 'ita 'iheweyaha, ma muliyetega Bada 'ina sabwelo 'ebe matauta 'ilatu. ²¹ Ta 'eguma taiyawedi Bada saninega sibwaubwau nata 'iabitetedi.' "

²² Pita wete 'ihewaediya, 'igwae, "MeIsileli 'omi gwae bewa wahesagohe, Yesu tauna gwama Nasaleta matamiya Yehoba 'ihel'itaeya 'abehega tauna 'ina topaihowaina, weyahina Yesu 'ina paihowa waiwaidi ma 'ebe henainaida Yehoba 'ina waiwaiyega 'ipaihowediya, ma wasanasanapudi weyahina gamwagamwanimiya 'ipaihowediya.

²³ Yehoba mwalo hene Yesuina weyahina 'iloina, ma to'aha bale'uwa Yesu nata 'iloba Yehoba 'isanapu nugeteya, beno 'omi watebaeya, ta 'imi loina 'oinega tomota galadi kelose 'oina silohe'amasiya. ²⁴ Ma Yehoba 'amasa 'ina tupwa mwauna 'oinega 'iabitetedya ta 'iabitetedoholo hileya, weyahina geya sowasowahina ma 'amasa 'ina tupwa 'imiyamiya hataya. ²⁵ Bewa weyahina mwalo Debida Yesu 'ina gwae 'ihewaila nugeteya 'igwae,

'Bada ya'iteya mataguwega 'imiyamiya hataya, ma 'igu 'ebeulega 'imiyamiya, ta 'i'abihe waiwaiyegauwa ma sahena yawe'awe'a.

- ²⁶ Coinega yayaliyaya madouna ma yahehepwatuwe, ma yahemisaeya
 'ané gesowana 'wapigu 'igalagala.
- ²⁷ Taugu 'ino loheya hesihesinuwaigu, eema sahena yaluyaluwagu
 'ulagulagu hataya to'amasaao 'idi gogowa, ma gesowana wete
 'wapigu 'imwahulu.
- ²⁸ Ta hesi yawasi bwebwe'ana 'ina 'eda 'uhe'itaeya 'oiguwa, 'oinega
 matauwa 'u'abihe yaliyaya hataegau.' "
- ²⁹ Ma Pita wete 'igwaeya, "Tasigwao, gwae bewa geya tubuda Debida
 weyahina, weyahina Debidaina tasanapuya 'abehega mwalohene 'i'amasa
 ta sigaliheya, ma bewa tuwa 'ana galihina 'ebwa 'imiyamiya. ³⁰ Ma
 Debidaina palopita 'aigeda, ma Yehoba 'ina gwae hemisa waiwaina 'oina
 'inuwatuhu yahiya 'abehega 'abwa Debida tubuna 'aigeda Debidaina 'ina
 'ebeloina 'i'ewa Yehoba 'oinega. ³¹ Coinega To'abihetenaina 'ina toholohila
 'isapanu nugeteya, ta 'ihegwaeya 'abehega sahena to'amasaao yaluyaluwadi
 'idi gogo 'oina 'imiyamiya hataya, ma wete 'wapina gesowana
 'imwahumwahulu. ³² Bewa Yesu 'ina 'amasega Yehoba 'i'abihetoholo hila
 pwaiya, ma tauna mabwaiyama 'a'iteya. ³³ Coinega Yehoba 'i'abihaneheya
 ta tauna 'ina 'ebeulega 'imiyamiya, ma tauna Yaluyaluwa Tabunaina
 Yehoba mwalo 'igwae hemisaeya, ma bewa tuwa 'i'ebwaya pwaimaiya,
 'inega paihowa bewa wa'ita'itadi ma wahehesagohedi, tauna 'oinega
 sitauyama. ³⁴ Weyahina Debida geya tauna 'ina hane galewa weyahina
 'igwae, ma Yesu hesi weyahina 'igwaeya, 'igwae,
 "Yehoba 'igwae pwaiya 'igu Bada 'oina, "Cigu 'ebeulega 'umiyatoi,
 ³⁵ ma 'ana siga tutaina 'a sahiyao yalagu suluhedi 'aheu 'adi 'ebelagu
 'oina." '
- ³⁶ "Bewa weyahina meIsileli mabwaiyami wasanapu bwaibwaini
 'abehega Yehoba Yesu 'i'ahwa bada pwaiyeya ma tauna To'abihetenena,
 tauna Yesuina wa'abihekelose pwaiya."
- ³⁷ Loheloheyaedi Pita 'ina gwae bewa sihesagoheya ta weyahina
 sinuwagal moisa, ma Pita ma'lryanao 'oidiya sihesilala, sigwae, "Tasimao
 'alopuiya. Togidega nata 'apaihowa 'esa?"
- ³⁸ Coinega Pita 'igwaeya, "Cimi paihowa galana 'oidiyega wanuwabui,
 ma mabwaiyami To'abihetenena Yesu saninega 'ada 'abihe babitaisogomi,
 ma wete 'imi puiyao 'inuwasmudi, ta wete Yaluyaluwa Tabuna
 'i'ebwaegomi. ³⁹ Weyahina Yehoba 'ina gwae hemisaina 'abehega 'omi
 weyahimi, ma natumiyo wete weyahidi, ma taudi bwaga 'ana tomiyao
 weyahidi, taudi mabwaiyadi 'ida Badaina Yehoba 'ibwauwedi 'oina."
- ⁴⁰ Ma Pita 'ina gwae ta 'ina loguguya baibaiwana wete 'oidiyega
 'ihepwaila, ta 'igwaeya, "Ciyagwao, mehau galadi wa'ebesinedi ma
 'abihetenena wa'ebese."
- ⁴¹ Coinega sabweloina 'oina Pita 'ina gwae sihesagoheya, ta
 sibabitaiso, ta 'adi baibaiwa gidemusa 'etoi tausani, ⁴² ta sitagwala

moisa tohepwaledi 'idi he'itao 'oidiya ma sihe'iya'iyagu moisa, ma si'ai mahemahetena, ta wete si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina.

Tohekalesiyao mumugadi

⁴³ Ta mabwaiyadi Yehoba sihe'asisiyeya, ma tohepwailao 'idi paihowao 'ebehenainaida ma hedehedede baibaiwadi sipaihowediya.

⁴⁴ Ma tohemisaowedi taudimo sihegogonedima, ta 'idi tobwatobwao sitagwalediya ma 'abehega tomota mabwaiyadi 'idi tobwatobwa. ⁴⁵ Ta 'eguma 'idi 'ebeloina 'asai simiyamiya sihegimwaneyedi ta ginaulaedi 'adi maisega siheguyaiyedi taudi geya 'idi tobwatobwaomo 'oidiya.

⁴⁶ Coinega sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya ma'idi 'atetagwala sitapwatapwalolo Hada He'asisi 'oina, ma taudi 'idi hada ma'idi yaliyaya si'ai hegogona, ⁴⁷ ma Yehoba sihehepwatuwe. Ta hesi tomota mabwaiyana tohemisaowedi si'ahwa bwebwe'anediya. Ma sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya Yehoba tupwana tomota wete 'i'abi'abihetedi, ta tohekalesiyao 'adi baibaiwa 'imadomadou.

Topeu si'abihe bwebwe'aneya

3 ¹ Caigeda tuta lahilahiya, Pita Yoni ba'idana silagalaga Hada He'asisi 'oina sabi 'ahwanoi, weyahina beno 'ahwanoi 'ana tuta. ² Ma Hada He'asisiina 'ana 'ahwa'eda sihesaniyeya Causalana deina topeu 'aigeda 'imiyamiya, tauna 'ina tuta li'u 'inega ma'ina peu, 'inega 'iyanao sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya si'eve'eweyama 'ahwa'edaina 'oina ma 'ilo'ahwa'ahwanoi 'ina mane bo 'ina tobwatobwa weyahidi, Hada He'asisi 'ana toluhuwao 'oidiya. ³ Ta topeuina Pita ma Yoni 'i'itediya 'i'iuna ma siluhu, 'inega lema weyahina 'i'ahwanoiya 'oidiya.

⁴ Eeta Pita ma Yoni si'ebubuya, ta Pita 'igwaeya, "Cu'ebubumai."

⁵ Coinega topeuina 'i'ebubudiya ma'ina hemisa 'abehega to'aha nata si'ebwae. ⁶ Ta Pita 'igwaeya, "Geya 'igu manemo, ma hesi helauina 'oiguwa 'imiyamiya ya'ebwaego, To'abiheten Yesu, tauna gwama Nasaleta, saninega yaloinego ma 'utoholo ma 'utauya."

⁷ Ma nima 'ebeulega 'i'abihe toholoya, ma 'aetubwenao sipa'ala, ⁸ ma 'iulataheya ma 'itoholowa, ma 'inega 'itauya ta ba'idanao siluhuwa Hada He'asisi 'alona, ma loheyaina 'iulaula taheya ma 'ihehepwatu Yehoba 'oina.

⁹ Coinega boda si'iteya topeuina 'itaautauya ma'ina hepwatu Yehoba 'oina, ¹⁰ ta si'inaneya 'abehega topeuina mwalo Hada He'asisi 'ana 'ahwa'eda 'ausalana deina 'imiyamiya ma 'ilolo'ahwa'ahwanoi 'ana lema weyahina, 'inega sisalutuwa ma sihenainaida madouna 'ina bwebwe'ana hila weyahina.

Pita 'ina guguya

¹¹ Tutaina loheyaina Pita ma Yoni 'i'abi'abi yahidi Hada He'asisi papena, tauna sihesaniyeya Solomoni 'ina biliupa, ta bodaedi ma'idi henainaida

sipili hegogona 'oidiya. ¹² Ma Pita 'i'itediya, 'oinega boda 'ihewaediya, 'igwae, "Comi meIsileli, to'aha weyahina nuwami 'ihenainaida ma wa'e'ebubumai? Geya 'abehega tauma 'ima waiwaiyega bo nuwana 'ima mumuga bwebwe'ana 'oinega, loheya bewa 'a'abihe bwebwe'aneya ta 'itautau, ¹³ ma hesi Yehoba 'ina waiwaiyega, tauna Ebalahamo ma Aisake ma Yakobo 'idi Yehoba, ta tubudao 'idi Yehoba. Yehobaina 'ina hewali Yesu sanina 'i'abihaneheya, tauna mwalo Pailato nuwanuwana ma 'iliasi, ma 'omi wamwehihiyeya, ta wa'ahwa galagalaeya Pailato matana.

¹⁴ "Moisa tuwa, Yesu tauna loheya dumwaluna ma bwebwe'ana, ma hesi walogwahateya, ta tomota 'adi tolohe'amasa 'aigeda nuwanuwami, ta weyahina Pailato 'oina wa'ahwanoiyeya. ¹⁵ Coinega yawasi bwebwe'ana 'ana to'ebwaya walohe'amasiya, ma Yehoba tauna 'amasega 'i'abihetoholo hileya, ta mabwaiyama 'al'iteya. ¹⁶ Coinega Yesu saninega loheya bewa 'ibwebwe'ana pwaiya. Loheya bewa wa'iteya ma wasanapuya, ma Yesu sanina 'ihemiseya, 'oinega matamiya 'ibwebwe'ana moisa ma 'ihewaiwaiya.

¹⁷ "Tasigwao, yasanapugomiy a'abehega 'imi henuwa potepotega Yesuina walohe'amasiya, gidemusa 'imi babadao. ¹⁸ Ma hesi wada nuwahila 'abehega Yehoba 'ina palopitao 'oidiyega 'ihewpaila nugeta beno To'abihetena 'ina tuyao 'ilobadi, 'oinega gwaenia 'ana moisa 'ilatu pwaiya. ¹⁹ Coinega 'ilobwainegomiy wanuwabui ma 'imi puiyao 'i'ewayahuledi, ma lotohona bwebwe'ana waloba Bada tauna 'oinega, ²⁰ ta wete To'abihetenaina tauna 'ihesinuwa nugeteya, 'ihewasae 'oimiya, beno Yesu. ²¹ Tauna 'itauya pwaiya galewa, ma 'imiyamiya 'ana siga ginaula mabwaiyadi 'i'abihe dumwaludi, gidemusa Yehoba 'ina palopitao mwalona sihepwaileya. ²² Mwalo Moses wete 'igwae hemisa, 'igwaeaya, 'Cabwa 'ida Bada Yehoba 'oimiyea 'aigeda loheya 'i'abilagasi ma 'ihewpalopita weyahimi, gidemusa taugu 'i'abi lagasigauwa, ma 'ina hepwaila mabwaiyami nata wahesagohedi. ²³ Ma 'eguma taiyawedi palopitaina 'ina gwae silogwahate Yehoba 'i'abihegaladi, ma 'i'ewa yahuledi 'ina tomotaedi 'oidiyega."

²⁴ Ma palopita mabwaiyadi Samuwela 'oinega ma taudi simuliyea 'oidiya, 'idi gwae hemisa 'oidiyega sihepwaila nugeta paihowaedi bewa tuwa weyahidi. ²⁵ Ma 'omi palopitaowedi tubumiyo. Ma wete gwae hemisaina Yehoba tubudai Ebalahamo 'i'ebwaeya, 'igwae, 'Cowa 'ino susuwega 'abwa 'ebeloinao mabwaiyadi bale'uwa 'idi 'ebeyaliyaya.'

Coinega gwae hemisaina bewa 'omi wete weyahimi. ²⁶ Ma Yehoba 'ina hewali Yesu 'i'abihe toholoya, ta 'omi meYudiya 'oimiya 'ihetune nugeteyama, ma 'ina helau 'oimiya beno 'abehega 'imi puiyao 'oidiyega wanuwabui, ma hali bodoa muliyetega."

Pita ma Yoni 'idi yatala

4 ¹Ma 'abwa tuwa sigwaegwae boda 'oidiya, ma topwaoliyao ma Hada He'asisi 'ana tuilala madoudi, ma wete Sadusiyao* sinaoma, ²ma'idi gamwasowala weyahina Pita ma Yoni boda sihe'itediya 'abehega Yesu 'amasega 'itoholo hila. ³Coinega si'abiyahidiya ma deliya silagu luguhediya ma 'abehega gona 'i'adale ma 'idi yatala sida paihowa, weyahina 'iboi pwaiya. ⁴Ta hesi 'idi loguguya bodaedi sihesagoha pwaidiya, ma tupwana baibaiwadi sihemisaediya, 'oinega tohemisaowedi mabwaiyadi loheloheya 'adi hasihasila gidemusa paibi tausani.

⁵Gona 'i'adaleya, ta 'idi toloinao ta 'idi babadao ma loina 'ana tohe'itao, ⁶ma wete Anasa, tauna Topwaoli Madouna ma'ina susuwao ta ma'ina boda, beno Kaiyapa ma Yoni ma Alekisana, taudi Yelusalema 'oina sideli 'autama.

⁷Coinega Pita ma Yoni gamwagamwanidiya sihetoholodiya, ma sihesilalediya, sigwae, "Cimi paihowa bewa taiya 'ina waiwaiyega, nuwana taiya saninega wapaihoweya?"

⁸Ma Pita Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega 'ihewaediya, 'igwae, "Cima toloinao ma babadao he, ⁹nuwana 'ima yatala bewa lamuna weyahina tolopegoi 'a'abiheteya, ma 'abehega togidega 'a'abihe bwebwe'ana 'eseya? ¹⁰Coinega nuwanuwama 'omi ma meIsileli mabwaiyami wada sanapu 'abehega loheya bewa matamiya 'itohotoholo 'ina bwebwe'ana Yesu Keliso 'oinega, tauna gwama Nasaleta, kelose 'oina walohe'amasiya, ma Yehoba 'i'abihetoholo hileya. ¹¹Yesuina gide logidi, ma to'abi hada 'omi logidiina walognahateya, ma hesi tuta bewa 'ihelogidi nugeta ma logidi mabwaiyadi 'iloinaedi. ¹²Ta geya 'eta taiya wete sowasowahina ma 'ilemegita. Beno tuwa Yesu. Ma geya 'aigeda wete sani bale'uwa 'imiyamiya ma 'oinega lemaina taloba."

¹³Ma toloinaowedi si'iteya Pita ma Yoni 'idi 'atepatu, ma sisanapuya 'abehega taudi tuwa tomiya 'asa, ma 'ebe se'ulu madouna 'oidiya geya siluhuluhu, 'oinega nuwadi sihepwolanopwanowa ma sinuwatuhuya 'abehega mwalo Yesu ba'idadiu simiyamiya. ¹⁴Ta wete topeuina 'ibwebwe'ana pwaiya si'iteya deidiya 'itohotoholo, 'oinega geya wete 'idi 'ebe gwaemo. ¹⁵Ta sihewasaediya ma silatuwa ma 'abehega siboidimo hadai sida loina, 'oinega Pita ma Yoni sihapwesa, ta toloinaowedi siloina, ¹⁶ma sigwaeya, "Togidega tada loina 'esa loheloheya 'eluwaedi weyahidi, weyahina Yelusalema 'ana tomiyanao mabwaiyadi sisanapudiya 'abehega 'ila'ilala madouna sipaihowa pwaiya, ma geya sowasowahida tauhale. ¹⁷Benomo tada toho ma tetela bewa tada 'ausi, ma sahena 'ilelelewana boda mabwaiyadi 'oidiya, 'oinega tada loina pa'ala 'oidiya ma sahena wete Yesu sanina tomota 'oidiya sihehewasae."

¹⁸Coinega sibwauwedima ma siluhu hila 'oidiya, ma siloinedi ma sahena wete Yesu sanina sigwaegwaene, bo sihehe'itae tomota 'oidiya.

¹⁹Ta Pita ma Yoni 'idi loina sihemaiseya, sigwae, "Togidega 'ilobwaineya ma Yehoba matana tauna 'ina gwae 'amuliya, bo nuwana 'omi tuwa 'imi gwae 'ada muliya? Bewa weyahina wanuwanuwa.

²⁰Ma tauma hesi geya sowasowahima ma 'ima gwae 'alolagu ginauledi 'a'itediya ma 'ahesagohediya weyahidi."

²¹Coinega siheliyediya ma muliyetega silihasidiya. Geya 'idi pui 'eta silobaloba ma weyahina maisa mwauna sida 'ebwaedi, ma hesi boda mabwaiyadi Yehoba sihepwatuweya. ²²Weyahina topeuina 'ana bolime poti ma tupwana, ma si'abihe bwebwe'ana pwaiya. Coinega tolinoao boda simatautediya, ta geya 'eta to'aha sipaihowa Pita ma Yoni 'oidiya.

²³Coinega Pita ma Yoni sihapwesa ma 'iyadiyao 'oidiya sitauya ma topwaoli madoudi ma babadao 'idi gwae sihepwailediya. ²⁴Ta 'iyadiyao sihesagoheya mabwaiyana, 'oinega Yehoba 'oina sigwae mahemahetena sigwaeya, "Cima Bada yo, 'owa galewa ta bale'u ta hola ta ginaula mabwaiyadi 'alodiya simiyamiya 'uhemasalahediya, ²⁵'oinega 'ino hewali, tauna tubuma Debida, Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai 'oinega 'ino gwae 'ihepwaila latuwa, 'igwaeya,

"To'aha lamuna 'ebeloina baibaiwadi silolo'alehe, ta wete sinuwanuwatuhu bwagabwaga?

²⁶Coinega mebale'u 'idi kiniyao ma tolinoao sideli 'autama ma si'atu'atububuwa sabi lo'aleha Yehoba ta 'ina Keliso 'oidiya.'

²⁷"Moisa gogo bewa 'alona si'eto'autama ma Yesu si'aleha, tauna 'ino hewali dumwaluna ma hesihesinuwaina, taudi to'alehaowedi beno Helodi*, ma Ponitio Pailato, ma meYudiya ma wete taudi geya meYudiya, ²⁸ma sipaihoweya to'aha gide 'owa 'ino nuwatuhu mwalo 'uloinaeya. ²⁹Bada yo, 'u'ita 'idi heliya tauma 'ino topaihowao 'oima, ma hesi 'uda 'abi hewaiwaiyemai ma ma'ima 'atepatu 'ino gwae 'ada hepwaile latuhe. ³⁰Ta wete 'ino waiwaiyega tololahao 'uda 'abihe bwebwe'anedi, ma 'ila'ilalao ma hedehedede 'uda gihelatuhedi, 'ino hewali hesihesinuwaina, sanina Yesu 'oinega."

³¹Cidi 'ahwanoi bewa silosalohiya, ma hadaina 'oina simiyamiya 'ilonihuwa, ma mabwaiyadi Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai 'oinega si'atepatu, ma Yehoba 'ina gwae sigwae latuheya.

Cidi tobwatobwa siheguyaiyediya 'aigeda 'aigeda 'oidiya

³²Bodaedi Yesu sihemisaeya, ta 'idi nuwatuhu mabwaiyana mahemahetena, ma geya sida 'enuwaha, ma hesi 'idi tobwatobwa mabwaiyadi sitgwalediya boda mabwaiyadi 'idi paihowa weyahidi.

³³Ta wete Bada Yesu 'ana tohepwailaowedi sihewaiwai hedada 'ina toholo hila 'ana hepwaile weyahina, ma mabwaiyadi sihehelau hiledi mahemahetena. ³⁴Ma wete mabwaiyadi ma'adi, ma ma'adi 'wama, weyahina taudi towasawasao 'idi bale'u ma 'idi hadao sihegimwane

pwaidiya, ³⁵ta 'adi maisao mabwaiyana si'ewedima ma si'ebwaediya Yesu 'ana tohepwailao 'oidiya, ma taudi siheguyaiya taiyewedi simiya mwau 'oidiya.

³⁶Towasawasa 'aigeda 'oidiyega, sanina Yosepa, ma sanina hauhauna tohepwailaowedi si'ebwaeya Banaba, beno 'ana sanapu "To'abihe 'atepatu," tauna gwama Saipilosi, ma Libai* 'ina susu 'aigeda, ³⁷ma tauna 'ina tanoha 'ihegimwaneyeya, ta maneina 'i'eweyama ta 'i'ebwaeya Yesu 'ana tohepwailao 'oidiya.

Ananaiyasi ma Sapaila

5 ¹Loheya 'aigeda wete mamwanena 'idi tanoha sihegimwaneyeya, maneina si'eweyama. Loheyaina sanina Ananaiyasi ma mwanena Sapaila. ²Siteluwaedi sitalamwa ma tupwana mane sidahweya, ta 'ana tupwamo Ananaiyasi 'i'eweyama tohepwailaowedi 'oidiya. ³Pita 'ihegwaeya, 'igwae, "Ananaiyasi to'aha weyahina Seitani nuwau 'i'eweya ma tanoha 'ana maisa tupwana 'udahweya? Beno 'ino 'abo Yaluyaluwa Tabuna 'oina. ⁴Mwalo geya 'uhegimwaneye, tanohaina 'owa 'ino 'ebeloina, ma wete tutaina 'uhegimwaneyeya, maneina 'owa 'ino 'ebeloina. Ma to'aha weyahina 'ateuwa 'unuwanuwatuhu ma maneina weyahina 'u'abowa? Cino 'abo bewa geya tomota 'oima, ma hesi Yehoba 'oina."

⁵Pita 'ina gwae bewa Ananaiyasi 'ihesagoheya ma 'ibe'uwa ta 'i'amasa, 'oinega tomota mabwaiyadi tetelina sihesagoheya ma si'ateyohowa madouna. ⁶Ta tupwadi hewahewali sinaoma ma to'amasina 'ale'owega siwaduya ma si'ahala latuheya ma sigaliheya.

⁷Ma mwanena geya 'isanapu. Eema mulina 'iluhuwa hadai, ⁸ma Pita 'ihesilaleya, 'igwae, "Sapaila, 'imi tanohaina wagimwaneyeya, hisa 'ana maisaina wa'eweya? Gide mwaneu 'ihegwaemaiya 'awa?"

Ma Sapailaina 'igwae, "Cehe, gidemusa."

⁹Coinega Pita 'igwae, "Togidega ma wateluwa watagwala ma watoho ta 'abehega Bada Yaluyaluwana wa'bowe? Cuhesagohe, mwaneu 'ana togalihao siluhuluhuma ma 'i'unamo si'ahala latuhego wete."

¹⁰Ma Sapailaina 'ibe'uwa mwayamwayauwa Pita 'aena, ma 'i'amasa wete. Ta hewahewaliyedi siluhuma, ma si'iteya 'i'amasa pwaiya, ta si'ahala latuheya ma sigaliheya, mwanena deina.

¹¹Ta tohekalesiyao mabwaiyadi simatauta madouna, ma taiyawedi wasaina sihesagoheya wete si'ateyohowa.

Hedehedede baibaiwana sipaihowediya

¹²Ma wete boda gamwagamwanidiya Yesu 'ana tohepwailaowedi hedehedede ma ginaula 'ebehenainaida baibaiwadi sipaihowediya. Ma mabwaiyadi 'idi 'ebe deli'auta Hada He'asisi papena, tauna sibwauweya Solomoni 'ina biliupa.

¹³ Ma boda baibaiwadi 'idi matautega geya siluhuluhu tohemisaowedi 'oidiya, ma tomota mabwaiyadi tohekalesiyao sihe'asisiyedya madouna, ¹⁴ ma baibaiwa hedada sihemisa, ma 'oinega silugu Bada 'ina boda 'oidiya, melohheyadi ma wete mewahinedi. ¹⁵ Ma wete tololahao sitoedima ma'ebe'enoidi ma silagudiya Pita 'ina 'ebetauyao 'oidiya, ma 'abehega Pita loguloguna 'ida 'abihe bwebwe'anedi. ¹⁶ Wete gogowedi Yelusalema deina 'adi tomiyao sideli 'autama, ma 'idi tololahao ma taiyewedidi welabana yaluyaluwadi nuwana hali yaluyaluwa galadi si'abihe lohalediya si'ewedima ta mabwaiyadi si'abihe bwebwe'anediya.

Yesu 'ana tohepwailao deliya silagudiya

¹⁷ Ma topwaoliyao 'idi boda madouna ma Sadusi* 'idi boda ba'idanao sigamwasowala ma sihe'ipi'ipiyediya, ¹⁸ 'oinega sitoholo ma Yesu 'ana tohepwailaowedi si'abiyahidi, ma deliya silagudiya.

¹⁹ Ma nihuwanega Bada 'ina anelose 'aigeda deli 'ana gudu 'iso'eya, ma 'itoe hapwesediya, ²⁰ ma 'ihegwaediya, 'igwae, "Watauya Hada He'asisi 'oina, ma nobwa watoholo ma tomota 'oidiya gwaeyedi yawasi bwebwe'ana weyahina waguguya."

²¹ Coinega aneloseina 'ina gwae sihesagoheya ma gona 'i'adaleya, ta Hada He'asisi 'oina siluhuwa, ma boda sihe'itediya. Coinega wete Topwaoli Madouna ma 'ina boda si'eto 'autama, ma meIsileli 'idi babadao ma 'adi toloinao mabwaiyadi sibwauwedima ta 'idi hewaliyao tupwadi deliya sihewasaedi ma 'abehega Yesu 'ana tohepwailao si'ewedima ma sida yatala matadiya. ²² Ta sitauya ma deli hagalinamo si'iteya, ma sihilama, ²³ ma sigwae, "Deli guduguduina ma pa'alina 'al'iteya, ta 'ana tolomatayahinao 'ahwa'eda 'oidiya sitotoholo wete, ma tutaina 'ahwa'eda 'aso'eya 'alona gaugaulinamo."

²⁴ Ma Hada He'asisi 'ana to'itayahi madouna, ma topwaoliyao madoudi wasa bewa sihesagoheya ma si'ateyohowa madouna, to'aha 'i'unamo ma 'ilatu weyahina.

²⁵ Ma 'aigeda loheya 'oidiya 'inaoma ma 'ihegwaediya, 'igwae, "Loheloheyaedi deliya walagulagudiya, Hada He'asisi 'alona sitotoholo, ma sihehe'ita tomota 'oidiya."

²⁶ Ta Hada He'asisi 'ana to'itayahi ma 'ina topaihowao sihapwesa, ma tohepwailaowedi si'abiyahidiya ma hohobigega si'ewedima, weyahina simatauta boda 'oidiya, ta geya nuwadi ma boda sigamwasowala 'oidiya, tabu ta da'uleyega si'etutuwedi.

²⁷ Coinega ma wahi bigega si'ewedima ma toloinaedi matadiya sihetoholodiya. Ma Topwaoli Madouna 'ihesilalediya, ²⁸ 'igwae, "Mwalo 'oimiya 'aloina pa'ala 'abehega gesowana Yesu saninega wahehe'ita tomota 'oidiya, ma togidega ta 'oinega Yelusalema mabwaiyana 'alona Tomota wahehe'ita Yesu weyahina, 'abehega tauma 'ima loinega silohe'amasiya?"

²⁹Ta Pita ma tohepwailao wedi sigwaeya, “Cilobwaineya ma Yehoba 'ina gwae 'ahematamatane, ma geya'abwa tomota 'idi gwaе. ³⁰Moisa, 'omi Yesu 'aiwe 'oina watutu hepa'ineya ta 'ana siga 'i'amasa, ma tubudao 'idi Yehoba Yesu 'i'abihetoholo hileya, ³¹ma 'i'abilagasiya tauna 'ina 'ebeulega 'abehega tauna To'abihetenena ma Tohanugeta, ma wete tauna To'abihenuwabui meIsileli tauda weyahida, ma 'oinega 'ida puiyao 'inuwasmudi. ³²Coinega tauma ginaulaedi bewa weyahidi 'ahehepwaila, ma Yaluyaluwa Tabuna tohepwaila wete, tauna Yehoba 'i'ebwaeya 'ana tohematamatanao 'oidiya.”

Gameliyela 'ina gwae

³³Ta tolinoao Yesu 'ana tohepwailao 'idi gwae bewa gidemusa sihesagoheya, ma sigamwasowala moisa, ma nuwanuwadi ma silohe'amasidi. ³⁴Ta 'aigeda 'oidiyega, sanina Gameliyela, tauna Palisi*, ma loina 'ana tohe'ita, ta ma'ana he'asisi tomota baibaiwadi 'oidiya, 'itoholo ma 'iloina ma 'abehega Yesu 'ana tohepwailao wedi sitoe hapwesedi tuta to'uto'upanamo weyahina. ³⁵Ta muliyetega tolinoawedi 'ihegwaediya, 'igwae, “MeIsileli he, wa'itayahigomi ma sahena waloiloina pa'ala loheloheya nage weyahidi. ³⁶Wanuwatuhuyahi tuta mwalo Tudasi 'ihapwesa 'abehega tauna hali tohanugeta 'aigeda, ma loheloheya 'adi baibaiwa gide powa handeledi siluhu 'ina boda 'oina, ma hesi gabemani Tudasiina silohe'amasiya, ma 'ana tomuliyao sisawaleya, ta 'idi boda 'isawala.

³⁷“Ma Tudasi muliyetega, tutaina tomota mabwaiyadi sihasildiya 'oina, 'aigeda gwama Galili 'ihapwesa, sanina Yudasa, ta tupwadi loheloheya 'ilisidima ma simuliyea, ta 'aleha 'oina 'i'amasa, ta 'ana tomuliyao sisawaleya.

³⁸“Tuta bewa yahegwaegomi 'abehega sahena to'aha waloiloinae loheloheya nage weyahidi. Ceguma 'adi loina nuwana 'idi paihowa bewa tomota 'oidiyega 'ihapwesama, 'abwa siwe'a, ³⁹ma hesi 'eguma 'adi loina Yehoba 'oinega 'ilatuma, geya sowasowahina ma wa'abihe lolagudi, weyahina 'eguma gidemusa, Yehoba walolo'alehe.”

⁴⁰Coinega Gameliyela 'ina loina simuliyea, ma tohepwailao wete sibwau hiledima 'oidiya, ma sisapidiya, ta sigwae, “Geya sowana wete Yesu sanina wagwaegwaene tomota 'oidiya.”

⁴¹Ma silihasidiya ma sihapwesa, ma sitauya taudi 'idi boda 'oidiya ma'idi yaliyaya, weyahina sowasowahidi ma myuaedi silobadi Yesu sanina weyahina. ⁴²Ma sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya sihehe'ita ma siguguya Hada He'asisi 'alona, ta wete tomota 'idi hadao 'oidiya, 'abehega Yesu tauna To'abihetenaina.

To'itayahinao site sebeni sihesinuwedi

6 ¹Tuta nage 'oina Yesu 'ana tohemisao 'idi boda 'ihehemadou, ma 'oidiyega to'ena Gilisi* 'idi boda to'ena Yudiya silolomugiyedi,

weyahina sabwelo 'aigeda 'aigeda, 'eguma tutaina 'e'ahai siheheguyaiyedi hiwahiwape 'oidiya, taudi to'ena Gilisi* 'idi hiwapeyao 'adi 'e'ahai geya sowasowahidi, 'oinega sigomagomale.

²Coinega Yesu 'ana tohepwailao site tuwelo 'idi boda tohemisao mabwaiyadi sibwau he'autedima, ma 'oidiya sigwaeya, "Geya sowasowahina Yehoba 'ina gwae 'ana guguya 'alolagu ma 'abehega 'e'ahai 'aheguyai. ³Ma 'omi 'oimiyega loheloheya sebeni wahesinuwedi, taiyewedi ma'adi he'asisi, ma sanasanapudi, ma wete 'eguma Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai 'oidiya, ma paihowa bewa 'e'ahai 'ana heguyai weyahina, 'ada 'ebwaedi. ⁴Ma tauma 'ada hetapewa 'ahwanoi weyahina ta wete Yehoba 'ina gwae 'ana he'ita weyahina."

⁵Ma boda siyaliiyaya 'idi loina bewa weyahina, 'oinega site sebeni sihesinuwediya, beno Sitibeni, tauna 'ina hemisa madouna Yesu 'oina, ma Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai 'oina, ma Pilipi ma Pilokolo ma Nikano ma Timoti ma Pamena ma wete Nikola, tauna gwama Anitioki ma meYudiya 'idi tapwalolo 'oina 'iluhu pwaiya. ⁶Coinega loheloheyaedi si'abi lagasidiya Yesu 'ana tohepwailao matadiya, ma si'abi debediya ma weyahidi si'ahwa 'ahwanoiya Yehoba 'oina, ma paihowaina sihegaineya.

⁷Coinega Yehoba 'ina gwae 'ihewaiwai tomota 'oidiya, ma tomuliyao 'adi boda madou hedada tupwa Yelusalema 'oina, ma topwaoliyao tupwana baibaiwana wete gxaeina sihesagoheya, ta Yesu sihemisaeya.

Sitibeni si'abiyahiya

⁸Sitibeniina ma'ina waiwai, ta ma'ina helau madouna, ma paihowa 'ebe henainaida ma 'ila'ilalao 'ipaihowediya tomota gamwagamwanidiya.

⁹Ta tupwana tomota sinaoma ma Sitibeni ba'idadiu sihe'ohe'ohe, taudi tupwadi meYudiya 'idi tapwalolo sihesaniyeya "Lihalihasina," ma tupwadi Yudiyaedi 'asa Sailini 'oinega, ma tupwadi 'asa Alekisanidela 'oinega, ma tupwadi 'asa Silisiya ma Esiya 'oidiyega, ¹⁰ma geya sowasowahina sihewaiwai, weyahina Sitibeni 'ina gwae 'ana sanapu Yaluyaluwa Tabuna 'oinega.

¹¹Coinega taudi Sitibeni sitebaeya ma tupwana loheloheya sihegwaediya ma Sitibeni sida he'ewa, sigwae, "Sitibeniina 'ina gwae galana 'ahesagoheya, beno Mosese ma Yehoba 'i'ahwa galagalaediya." ¹²Ma wete loheloheya sihenuwa laguwediya ma Sitibeniina silo'aleheya, 'oinega boda baibaiwadi ma babadao ma wete loina 'ana tohe'itao sinaoma ma si'abiyahiya, ta sitoeya tolinoao 'idi delihiegogona 'oina, ¹³ta tohe'ewa 'abo'abowedi sibwauwedima, ma taudi sigwae, "Loheya bewa tuta baibaiwana 'oidiya Mosese 'ina loinao ma Hada He'asisi bewa wete 'isinasinalidi, ¹⁴ta wete 'ina gwae 'ahesagoheya 'igwae, 'Yesu tauna gwama Nasaleta 'abwa Hada He'asisi bewa 'ida ligehi yahule ma mumugada Mosese 'i'ebwaegita 'ida buidi, ma hagadi 'ilagudi.' " ¹⁵Ma

todeli hegogonaedi mabwaiyadi Sitibeni manina si'e'ebubuya, 'ana 'ita anelose* manina gide.

7 ¹Ma Topwaoli Madouna Sitibeni 'ihesilaleya, 'igwae, "Togidega 'idi he'ewa weyahiu, gxae moisa 'awa?"

²Ma Sitibeni 'igwae, "Tasigwao ma tamagwao, 'igu gxae bewa wahesagohe. Yehoba tomiya hane hedada mwalohene tubudai Ebalahamo 'oina 'ilatuwa, tutaina Mesopotemi 'oina 'imiyamiya, ma 'abwa geya 'l'asa'asaliya Helana 'oina, ³ma Yehobaina 'igwae, 'Ebalahamo, 'ino gogo ma 'ino susu bewa 'u'ebesinedi ma 'utauya hali tupwa, tupwaina yahe'itago 'oina.'

⁴"Ta tupwa Kalidiya 'ihasineya ma 'ilo'asa Helana 'oina. Ma Ebalahamo tamana 'ina 'amasa mulina Yehoba 'ihanugeteya ma 'ebwa 'l'asa, 'ida gogo bewa 'oina, ⁵ma geya 'eta wete bale'u 'i'ebwae Ebalahamo 'ina 'ebeloina, ma hesi Yehoba 'igwae hemisa tuwa ma 'abehega tupwaina bewa tauna Ebalahamo ma'ina susuwao 'idi bale'u si'ewa, ma tuta nage 'oina Ebalahamo geya natunamo.

⁶"Ma wete Yehoba 'ihepwaila nugeteya 'abehega Ebalahamo tubunao sihetaumana hali boda 'idi tupwa 'oina, ma toni'asaedi paihowa mwauna nata si'ebwae Ebalahamo tubunao 'oidiya, ta 'idi miya 'igala bolime powa handeledi 'oidiya. ⁷Ma hesi Yehoba 'igwaeya, 'Cabwa toni'asaowedi loina mwaudi ya'ebwaedi, ma muliyetega tupwa nage 'oinega 'igu bodao silatu ma si'etuluha 'oiguwa tupwa bewa 'oina.'

⁸"Ma Yehoba 'ina gwaeina 'ana 'ila'ilala 'i'ebwaeya Ebalahamo 'wapina 'ana 'upwa. Coinega Ebalahamo Aisake 'ihenatuneya, ta 'ina sabwelo nima ma hetoina 'oina 'wapina matana 'i'upweya, ma muliyetega Aisake Yakobo 'ihenatuneya, ma muliyetega Yakobo natunao lohelohheyadi tuwelo 'ihenatunediya, ma site tuwelowedi tauda tubudao.

⁹"Ta 'aigeda 'oidiyega sanina Yosepa*, ma tasinao site lebeni sihe'ipil'ipiyeya ma sihegimwaneyeya tomota tupwadi 'oidiya, ma taudi Yosepaina sitauyeya 'asa Itipita 'oina, ¹⁰ma Yehoba ba'idana ta 'ilemeya 'ana mwauyao 'oidiyega, ta wete sonoga bwebwe'ana 'i'ebwaeya, ma meltipita 'idi kini Pelo* sonogaina 'i'ita lobeya, 'oinega Pelo Yosepa 'ihemiyia haneheya, ma loina 'i'ebwaeya tupwa Itipita mabwaiyana weyahina, ta wete kiniina tauna 'ina hada weyahina.

¹¹"Ma muliyetega gomale madouna 'ilatuwa Itipita mabwaiyana ma 'asa Kenani* 'oidiya, ma miya mwauna moisa 'ihapwesa, ma tubudaowedi geya 'adimo. ¹²Ta Yakobo tetela 'ihesagoheya 'abehega 'e'ahai Itipita 'oina 'imiyamiya, ma natunao lohelohheyadi 'ihesumanediya Itipita 'oina, 'e'ahai weyahina. ¹³Ma muliyetega wete sihila Itipita 'oina, ma Yosepa tasinao 'oidiya 'igwae latuwa, 'igwae, 'Taugu tasimi Yosepa,' ma Pelo wete 'oina 'ihepwailediya, 'igwae, 'Tasigwao bewa.'

¹⁴"Ma Yosepa* tamana Yakobo ma 'ina susuwao 'ibwauwedima, 'adi baibaiwa sebeniti paibi, ma Itipita 'oina sinaoma. ¹⁵Ma nobwa Yakoboina

'i'amasa, ma wete tubudaowedi si'amasa,¹⁶ ta wawanidi si'ewa hiledima gogo Sekemi 'oina, ma sigalihediya, galihaina mwalo Ebalahamo 'ihemaiseya meSekemi, taudi Hemoli natunao, 'oidiyega, beno galihaina 'ana maisa siliba 'i'ebwaediya.

¹⁷"Ma Yosepa 'ina 'amasa mulina Yehoba 'ina gwae hemisa Ebalahamo 'oina 'ihahoho pwaiya, ma melsileli Itipita 'alona siyada hedada pwaiya,¹⁸ eema kini hauhauna 'ihegaina ma 'iloina pa'aledi, kiniina Yosepa geya 'isanapu,¹⁹ ma 'i'abowediya, weyahina tubudaowedi 'iloinaedi ma natudiyao 'i'iudi siuledi 'atamana ma si'amasa.²⁰ Ta gwama Mosese 'illi'uwa tuta nage 'alona, tauna 'ana 'ita bwebwe'ana, ma tamana ma sinana 'idi hada si'itayahi dahlwuya wai'ena 'etoi.²¹ Ma muliyetega 'idi hadega silagu latuheya, ta Pelo natuna mewahinena 'ilobeya, ta 'itoeya 'ina hada ma 'abehega tauna natuna, ma 'i'itayahiya.

²²"Ta Mosese melTipita 'idi sanapu mabwaiyana sihe'iteya, ma 'isanapudiya, ta 'ina gwaeyao ta 'ina paihowao 'oidiya 'ihewaiwai hedada.

²³"Ma tutaina 'ana bolime poti 'ilobeya, Moseseina nuwanuwana ma tasinao meIsileli 'ihabo'enedi.²⁴ Coinega 'ina habo'enaina 'alona gwama Itipita 'aigeda 'ilobeya gwama Isileli 'ihunu bwagebwageya, 'inega Mosese tasinaina 'ilemeya ma gwama Itipitaina 'ilohe'amasiya.²⁵ Ta Mosese 'inuwatuhuya 'abehega tasinaowedi sida sanapu 'abehega tauna nimanega Yehoba 'ida 'abihetedi, ma hesi geya sisapu.

²⁶"Ma hali sabwelo ta Mosese tasinao 'eluwa 'ilobediya sihehe'upwa, ma nuwanuwana ma 'i'eto'ausidi ma silolagu ma 'igwae, 'Ciyagwao, 'omi susu 'aigeda, ma togidega ma 'imi miya wagihegala?"

²⁷"Ma tohe'upwaowedi 'aigeda 'oidiyega Mosese 'ina gwae 'ihemaiseya, ma 'igwae, 'Taiya 'owa 'utoho ma 'uhetoloina 'oima?²⁸ Togidega? Nuwanuwau ma 'ulohe'amasigau gidemusa boi gwama Itipitaina 'ulohe'amasiya?"

²⁹"Gwae bewa Mosese 'ihesagoheya ma 'i'ateyohowa ta 'idena, ma 'ihetaumana tupwa Midiyani 'oina, ma nobwa 'ihaiya ma natunao loheloheyadi 'eluwa 'ihenatunediya.³⁰ Bolime poti mulina Mosese yoho 'awawa, 'oya Sainai deina, 'iyawayawala, ma anelose 'ilatuwa 'aiwe 'ala'alata ma ninininiminega, 'aiwe manabaina 'alonega.³¹ Ta Mosese 'i'iteya, 'inega nuwana 'ihewpanopwanowa, ma 'inaonao deina sabi 'ita, ma Yehoba 'igwaeya,³² 'Taugu tubumwao, taudi Ebalahamo ma Aisake ma Yakobo, 'idi Yehoba."

"Ma Mosese 'ina matautega 'idededela, ma genuwana 'i'ebubuna.

³³"Ta Badaina 'igwaeya, 'Caheu 'ana butu* 'uhalolo, weyahina tupwa beno 'oina 'utotoholo beno bale'u hehe'asisina, ta 'igu gwae 'uhesagohe.³⁴ Cigu tomotaiyao Itipita 'alona 'idi miya galana yasanapuya, ta 'idi 'ahwanoi 'atemuyamuya yahesagoha pwaiya, 'abehega yasuluma sabi

lemedi. Ta 'owa 'utoholo ma yahewasego Itipita 'oina, paihowa bewa weyahina.'

³⁵“Moisa, Moseseina mwalo silogwahateya, sigwaeya, 'Cowa hene taiya ma 'utoho ma 'uhetoloina 'oima?" Ma hesi tauna Yehoba 'ihesinuwuya ma 'abehega 'iloinedi, ma wete 'ilemedi, anelose 'ina lemeka, tutaina 'aiwe 'ala'alata 'oina 'ilatuwa 'oina.

³⁶“Coinega Mosese 'ila'ilala waiwaidi ma paihowa 'ebe henainaida 'ipaihowediya, Itipita 'oina ma wete hola bwehabwehalina ma tupwaina yoho 'awawa 'oidiya, tutaina Itipitega 'i'ewa latuhedima ma 'ihenugetediya tupwaina yoho 'awawa bolime poti 'oidiya.

³⁷“Bewa Moseseina meIsileli 'ihewaediya 'igwae, 'Yehoba 'abwa tasimiyo 'oidiyega 'aigeda palopita 'ihesinuwuya weyahimi, gide mwalo 'ihesinuwegauwa.”

³⁸“Ma wete Moseseina yoho 'awawa tubudao mabwaiyadi ba'idanao 'oya Sainai 'oina simiyamiya, ma anelose Mosese loina bwebwe'ana yawasida weyahina 'i'ebwaeya.

³⁹“Ma tubudaowedi Mosese sihe'idi'idiyeya ta 'ina loina silogwahateya, ma nuwanuwadi ma sihila Itipita 'oina, ⁴⁰ma tasina Eloni* sihegwaeya, sigwae, 'Cida 'ebe 'etuluha 'upaihowadi ma sihanugetegita, weyahina Mosese tauna mwalo Itipitega 'ihantugetegitama, geya tasananu ta'eha nana 'itauya?" ⁴¹Coinega 'idi 'ebe 'etuluha tala bulumakau si'abiya, ma 'oina sipwaopwaoli, ma weyahina siyaliiyaya madouna.

⁴²“Coinega Yehoba 'ilogwahatediya ta 'abehega siboi 'idi nuwatuhu sida paihowa, beno 'wadima 'oidiya sida 'etuluha, gidemusa palopitao 'idi buki 'alona Yehoba 'ina gwae 'imiyamiya, 'igwae,

'Comi meIsileli bolime poti tupwaina yoho 'awawa
wamiyamiya, hebahebaitao wahunudi ma geya 'oiguwa wada
pwaolidiya. ⁴³Ma hesi hali 'ebe 'etulahaina sanina Moloke
'oina wapwaopwaoliyedi ma Molokeina 'ina hada wa'aha'ahali
ba'idamiu, ma wete Lipani 'ina 'wadimaina 'oina watulutuluha,
ma wete ginaulaedi wa'abidiya matadiya wa'ahwa'ahwanoi,
'oinega yada pa'igomi ma watauya hali 'asa Babiloni papalina.' ”

⁴⁴Sitibeni wete 'igwae, “Tubudaowedi Yehoba 'ina hada si'abiya 'ana 'ita gidemusa Yehoba Mosese 'ihewaeya ma 'ida 'abi'ese. Coinega si'abiya, ma mwalo tutaina yoho 'awawa sitautauya, Yehoba 'ina hadaina wete si'aha'ahala dadane.

⁴⁵“Loheloheyaedi si'amasa ma mehau hadaina si'eweyama,
taudi tubudao Yosuwa ba'idanao. Mwalo hali boda tupwa bewa
'ebwa simiyamiya, ma hesi Yehoba Yosuwa* ba'idanao 'ilemedi ma
sihewaiwaiya bodaedi sipa'idiya, sidena, ta Yosuwa ba'idanao bale'u
bewa si'eweyama, ta 'ebwa hadaina 'imiyamiya ma 'ana siga Debida
'ihetoloina. ⁴⁶Ma Debidaina weyahina Yehoba 'iyaliyaya, tauna tubudai

Yakobo 'ina Yehoba, ma Debida Yehoba 'oina 'i'ahwa'ahwanoi ma 'eguma sowasowahina 'abehega Yehoba 'ina hada hauhauna 'ida 'abi. ⁴⁷ Ma hesi Debida natuna Solomoni hadaina 'i'abiya. ⁴⁸ Ma hesi wanuwatuwu 'abehega Yehoba tauna tomiya tabwana hedada geya'abwa hada tomota nimadiyega si'abi'abi 'oina 'imiyamiya, weyahina palopita 'aigeda Yehoba 'ina gwae mwalo 'ihepwaila pwaiyeya, 'igwae,

⁴⁹ 'Galewa 'igu wagahata wasawasa, ma bale'u 'ahedu 'adi 'ebelagu. Coinega to hada sowasowahimi ma weyahigu wada 'abi, ma hadaina 'oina ya'aiyawasi? ⁵⁰ Weyahina ginaulaedi bewa mabwaiyadi taugu yapaihowediya.' "

⁵¹ Ma Sitibeni 'ihewaediya wete 'igwae, "Moisa, 'omi tonuwa potapota, 'inega Yehoba 'ina 'ila'ilala 'upwa 'wapimimo 'oina, ma geya 'atemiye ma wete geya tenamiya, 'inega tuta baibaiwana Yaluyaluwa Tabuna 'ina loina walologwahate, gidemusa tubumiya silogwahateya. ⁵² Ma wete, tubumiya palopita mabwaiyadi simumuga galagalaediya ma silohe'amasidiya, palopitaowedi taudi Todumwalu 'ina latuma sihepwaila nugeteya, 'inega 'omi wete Todumwaluina watebaeya ma walohe'amasiya. ⁵³ Ta 'omi mwalo aneloseyao Yehoba 'ina loina si'ebwaegomiya, ma hesi geya wada muliyeya."

Sitibeni silohe'amasiya

⁵⁴ Sitibeni 'ina gwae bewa tolinoao sihesagoheya ta sigamwasowala madouna, ma sihesala'i'ita 'idi gamwasowala weyahina. ⁵⁵ Ma hesi Yaluyaluwa Tabuna Sitibeni 'ilohemaheya, ma galewa 'i'e'ebubuya ta 'i'iteya Yehoba ma'ina wasawasa maemaedanina, ma Yesu 'ina 'ebeulega 'itotoholo, ⁵⁶ ma 'igwae, "Wa'ita, galewa 'i'eso'eya, ta ya'iteya Loheyaina Yehoba 'ina 'ebeulega 'itotoholo."

⁵⁷ Ma Sitibeni 'ana 'alehao siwuiwui 'enadi madounega, ma tenadi si'ausidiya ta 'abehega Sitibeni 'ina gwae sahena sihehesagohe, ma mabwaiyadi sipiliya, ta si'abiyahiya, ⁵⁸ ma 'asega siula latuheya, ma da'uleyega si'ahuhe 'amasiya. Ma Sitibeni 'ana tohe'ewa 'abo'abowao 'adi 'ale'owao silolodiya ta 'abehega da'uleyega Sitibeni sida hunu. Ma 'adi 'ale'owedi hewali sanina Saulo 'i'itayahidiya. ⁵⁹ Eema Sitibeni siloloda'uleyeya, ma hesi 'ibwau haneya 'igwae, "Bada Yesu, yaluyaluwagu 'u'eweyawa." ⁶⁰ Ta 'i'ahetulasa, 'ibwau 'enana madounega, 'igwae, "Bada yo, 'idi mumuga galana bewa geya'abwa 'uvehemais 'oidiya."

Cina gwaeina 'igumwala, ta yawasina 'igumwala.

8 ¹ Ma Saulo bodaedi 'i'ahwa bwebwe'anediya, Sitibeni 'ana lohe'amasa weyahina.

Saulo tohekalesiyao 'ilo'alehediya

Sabwelo nage 'oina tohekalesiyao tupwa Yelusalema 'oina 'adi 'alehaowedi sihegaina ma silo'alehedi, 'inega sisawala Yudiya ma

Sameliya tupwaedi 'oidiya, ma Yesu 'ana tohepwailao site tuwelomo Yelusalema 'oina simiyamiya.

² Ma tupwana tomota, taudi Yehoba 'ana tohe'asisiyao, Sitibeniina sigaliheya ma'idi dou madouna. ³ Ma Saulo hesi tohekalesiyao 'imutumutudi ta weyahidi 'iluhuluhu hada 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ma 'eguma tohekalesiyao loheloheya ma wete wahiwahine 'ilobalobadi, tuwa 'i'abiyahidi, ma deliya 'ilagu luhuwedi.

Pilipi 'ina guguya tupwa Sameliya 'oina

⁴ Ma tohekalesiyao sisawala, ma 'eguma to tupwa 'oina sitautauya, tetela bwebwe'ana siloguguyaeya tomota 'oidiya. ⁵ Coinega Pilipi 'isulu 'aigeda Sameliya 'asaina 'oina, ma nobwa To'abihetenaina tetelina 'iguguyaeya 'oidiya, ⁶ ta mabwaiyadi Pilipi 'ina gwae sihesagoheya, ma 'ina paihowa waiwaidi si'iteya. ⁷ Ceguma taiyawedi silohala hi'ahi'a* 'oidiyega 'iula latuhedi, ma hi'ahi'aedi siwuiwui ma sihapwesa, ma wete topeuyao ma tohasagesageula 'i'abihe bwebwe'anediya. Coinega bodaedi sitagwatagwala mahemahetenā Pilipi 'ina loguguya 'oina, ⁸ ma 'oinega 'ebe yaliyaya madouna gogoina 'oina.

⁹ Ma toni'asa 'aigeda, sanina Saimoni, tauna Pilipi 'ina gwae 'ihemiseya. Saimoniina tauna mwalo 'i'oba'oba madouna gogoina 'oina, ¹⁰ ma meSameliya mabwaiyadi sihenainaida Saimoni 'ina paihowa waiwaidi weyahidi, eema tauna sanina madouna. Coinega tomota mabwaiyadi, nuwana babadao, nuwana bubutumao, Saimoniina sihemisaeya ma sigwaegwae, "Tauna Saimoniina 'ina waiwai Yehoba 'oinega madou hedadena."

¹¹ Coinega Saimoni 'ina gwaeyao sihesagohediya, weyahina 'ina 'obega 'i'abihenuwa pwanopwanowediya tuta mabwaiyana.

¹² Ma muliyetega Pilipi 'ihapwesama ma tetela bwebwe'ana, To'abihetena Yesu sanina ma Yehoba 'ina loina weyahidi 'iloguguya, ma sihemisaeya, ma sibabitaisowa, loheloheya ma wete wahiwahine. ¹³ Ma Saimoni wete Yehoba 'ihemiseya, ta 'ina babitaiso mulina Saimoni Pilipi 'i'wayabuya ma Saimoniina 'i'iteya Pilipi 'ina 'ila'ilalao ma 'ina paihowa waiwaidi, ta 'oinega 'ihenainaida moisa.

¹⁴ Eeta Yesu 'ana tohepwailao taudi Yelusalema 'oina simiyamiya, tetela sihesagoheya 'abehega meSameliya sitagwala pwaiya Yehoba 'ina gwae 'oina, 'oinega Pita ma Yoni sihewasedima, ¹⁵ ta siteluwaedi sisuluwa Sameliya 'oina, ma tohemisao hauhaudi weyahidi si'ahwa'ahwanoī ma 'abehega Yaluyaluwa Tabuna 'iluhu 'oidiya. ¹⁶ Weyahina 'abwa geysa 'iluhu 'oidiya. Beno tuwa Bada Yesu saninaga sibabitaisowa, ¹⁷ 'oinega Pita ma Yoni nimadi silagudiya 'oidiya ta Yaluyaluwa Tabuna 'oidiya 'iluhuwa. ¹⁸ Ta Saimoni paihowa bewa 'i'iteya 'abehega Yesu 'ana tohepwailao nimadi silagudiya tomota 'oidiya, ma Yaluyaluwa Tabuna 'oidiya 'iluhuwa,

'oinega mane 'i'eweya ma 'abehega Pita ma Yoni 'i'ebwaedi,¹⁹ ta 'igwaeya, "Cimi waiwai beno nuwanuwagu wa'ebwaegau, ma 'oinega 'eguma nimagu yalagu taiyawedi 'oidiya, Yaluyaluwa Tabuna 'iluhu 'oidiya."

²⁰ Ma Pita Saimoni 'iheliyeya 'igwae, "Cino mane ba'idau wahesilae hataya, weyahina 'abehega Yehoba 'ina 'ehele 'ino maneyega 'ugimwane. ²¹ Cowa geya 'ima boda, ma hesi 'ateu 'imumuga galagala Yehoba matana. ²² Coinega 'ilobwaineugowa ma 'ino pui bewa 'oinega 'unuwabui, ma 'u'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, ma nuwana 'ino nuwatuhu galadi bewa 'inuwasamudi. ²³ Weyahina yasanapugowa 'ateu bi'ibi'ina, he'ipi'ipi ma mumugau galadi 'oidiyega."

²⁴ Ma Saimoni 'igwaeya, "Wa'ahwanoi Bada 'oina ma ginaulaedi galadi wahepwailediya, sahena 'oiguwa sinaonaoma."

²⁵ Coinega Pita ma Yoni 'idi Bada weyahina sihepwaila latuwa, ma 'ina gwae siguguyaeya, ma muliyetega sihila Yelusalema 'oina, ta 'idi tauya 'alona tetela bwebwe'ana sihepwaileya Sameliya 'asanao 'aigeda 'aigeda 'oidiya.

Pilipi gwama Idiopiya 'aigeda 'i'abi hebabitaisoya

²⁶ Ma Yehoba 'ina anelose Pilipi 'ihewaeya, "Cutoholo ma 'asudibwalala 'edaina Yelusalemega ma 'asa Gasa 'oina 'utauya." Cedaina tupwa yoho 'awawa 'alonega 'itautau. ²⁷ Coinega Pilipi 'ito holowa ma 'itauya, ma gwama Idiopiya 'ina waga lisilisi* 'oinega 'itautauya 'ilobeya, tauna 'wawana bo'i si'ewa yahuleya, ma sanina madouna, ta 'idi kuini Kanidesi weyahina 'ipaipaihowa, beno 'ina wasawasa mabwaiyana 'i'ita'itayahidi, ma tauna 'itauya pwaima Yelusalema sabi tapwalolo, ²⁸ ta 'ina waga lisilisi 'ihilahila 'ina 'asai, waga lisilisiina 'oina 'igeluwa ma Buki He'asisi 'ihasihasila, palopita Aiseya 'ina lele 'ihasihasili.

²⁹ Ma Yaluyaluwa Tabuna Pilipi 'ihewaeya, "Culomwayamwayau ma 'utauya waga lisilisi 'oina." ³⁰ Coinega Pilipi 'ipiliya, ma loheyaina 'enana 'ihesagoheya palopita Aiseya 'ina lele 'ihasihasili. Ta Pilipi 'igwaeya, "Togidega, gwaeyedti 'uhasihasili 'usanapudiya?"

³¹ Ta loheyaina 'igwaeya, "Geya. Weyahina geya wete 'igu tohe'itamo." Coinega loheyaina Pilipi 'ibwauweyama wagai, ma Pilipi 'igeluwa ta deina 'imiyatoiya, ta Buki He'asisiina 'ihasiliya, ³² ta hasiliina 'ihasilia pwaiya bewa gide 'ina gwae,

"Tauna gide sipi nata sihunu, nuwana gidemusa lami*, hunuhunuwana 'ana to'upwa matana 'itoholo, geya 'aigeda wete 'enana 'igwae latu. ³³ Ma wete 'ina yatala 'oina si'aboweya, ma 'idebamwadina. Coinega natunao tetelidi geya 'aigeda taiya 'ihewpaila latu weyahina yawasina bale'uwa 'igumwagumwala."

³⁴ Ta gwama Idiopiyaina Pilipi 'ihewaeya, "Taiya weyahina palopita bewa 'igwaegwaeya? Tauna weyahina bo hali loheya weyahina?"

³⁵ Coinega Pilipi 'igwaeya, "Yesu weyahina," ma 'ihedaina hasilaina 'ana lihasa weyahina ta Yesu tetelina 'ihe'itaeya.

³⁶ Ta 'edaina sitautau ta we'aha si'ita lobeya, ma loheyaina 'igwaeya, "Nage we'aha! Togidega, sowasowahina ma 'u'abihe babitaisogau, 'awa?"

³⁷⁽⁻⁾

³⁸ Coinega 'ina topaihowao 'iloinaediya ma waga lisilisi* si'abi henonoya, ma siteluwa Pilipi mahetena sisuluwa ta sigayo suluwa we'aha, ma Pilipi loheyaina 'i'abihe babitaisoya. ³⁹ Ma we'ahega sigayohanema ta Yehoba Yaluyaluwana Pilipi 'itoeya, ma loheyaina geya Pilipi 'i'ita'ita hila, ta ma'ina yaliyaya 'itauya 'ina 'asa.

⁴⁰ Ma Pilipi hesi silobeya tupwa Asota 'oina, ma 'oinega 'itautau, ma tetela bwebwe'ana 'iloguguyaeya 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ma 'ana siga 'ilatu Sisaliya.

Saulo 'inuwabui

9 ¹Ma Saulo 'abwa tuwa Bada Yesu 'ana tomulyao 'oidiya 'ilolo'alehedi, nuwanuwana 'ilohel'amasidi. Coinega 'itauya Topwaoli Madouna 'oina, ² nuwanuwana 'ina letao 'ileledi ma 'itauyedi meYudiya 'idi 'eto'autaina Damasiko 'oina, ma letaedi 'oidiyega 'abehegaa 'eguma Yesu 'ina 'eda 'ana tomulyao 'ilobadi lohelohyea ma wahiwahine, 'i'abiyahidi ma 'i'ewedima Yelusalema, sabi heyatalaedi. Eema letaedi 'i'ewedidiya ma 'itauya. ³ Citautauya ta Damasiko 'oina 'i'iunamo 'ilatu, ma maedana galewega 'i'asilalama, ⁴ ta 'ibe'uwa bale'uwa, ma 'aigeda 'enana 'ihesagoheya 'igwaegwae, "Saulo, Saulo, to'aha weyahina 'ulolo'alehegau?"

⁵ Ma Saulo 'igwaeya, "Bada taiya hede 'owa?" Ma 'enana 'igwaeya, "Taugu Yesu 'ulolo'alehegau. ⁶ Ma hesi 'utoholo ma 'uluhu 'asai ma nobwa 'a hemataluwa 'uhesagohe ma 'abehegaa 'upaihowa."

⁷ Ma tomotaiyedi Saulo ba'idanao sitautauya nuwadi 'ihepwolanopwanowa ta sitoholo henonowa, ma 'enana 'iunamo sihesagoheya, ma geya 'aigeda wete taiya si'ita.

⁸ Coinega Saulo bale'uwega 'itoholo hilama ta nuwanuwana ma matana 'iyahali, ma hesiyage geya sowasowahina to'aha 'i'ita, weyahina matana sihogahoga, ma hesi Saulo si'abinimeya ma siluhuweya Damasiko 'oina.

⁹ Ta nobwa sabwelo 'etoi geya to'aha 'ida 'iteya, ma geya 'ida 'aiya ma wete geya 'ida numa.

¹⁰ Ma Damasiko 'oina, Yesu 'ana tomuliya 'aigeda 'imiyamiya, sanina Ananaiyasi, ta 'ina 'enomata'ite'itega Yehoba 'ihewa, 'igwae, "Ananaiyasi." Ma Ananaiyasiina 'igwaeya, "Taugu Bada."

¹¹ Coinega Yehoba 'igwaeya, "Cutoholo, ma 'asa gamwagamwanega 'utauya 'eda sanina Dumwaluna 'oinega, ma Yudasasa 'ina hada loheya 'aigeda 'uhesilala, tauna gwama Tasisi sanina Saulo, ma sauga bewa

'i'ahwa'ahwanoi, ¹² ma 'aigeda loheya sanina Ananaiyasi 'i'iteya 'itautauyama sabi 'abitohoina ma 'oinega matana si'asilala hila."

¹³ Ma Ananaiyasiina 'igwaeya, "Bada, loheyaina tetelina tomota baibaiwadi sihegwaegauwa 'abehegaa loheya galana, ta 'ino tohemisao Yelusalema 'oina 'ilolo'aleha hedadadi, ¹⁴ ma wete topwaoli madoudi sitagwaleya ma sauga bewa 'itauyama ma 'a bodao mabwaiyama sabi paimai, 'eguma saniuwega 'a'ahwa'ahwanoiwa."

¹⁵ Ma Badaina 'ihewaeya, "Tuwa, ma 'utauya 'oina. Weyahina Sauloina yahesinuwa pwaiya ma teteligu 'ihewaile tomiya ganamuli 'oidiya, ma toloinao madoudi matadiya ma meIsileli wete 'oidiya. ¹⁶ Ma 'abwa taugu yahe'itaemuyao madoudi nata 'ilobadi 'agu hepwaila weyahina."

¹⁷ Coinega Ananaiyasi 'itoholowa ma 'itauya Yudasa 'ina hada, 'iluhuwa ta Saulo 'i'abidebeya, ma 'igwaeya, "Tasigu Saulo, Badaina Yesu 'edai 'ilatuwa 'oiuwa, tauna bewa 'ihewasegauwa matau 'ana 'abihe'asilala weyahina, ma wete 'abehegaa Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'ilohemahego." ¹⁸ Coinega Saulo matanega gide 'wenahi sibe'uwa mwayamwayauwa ta 'i'ebubuna hila. Ma 'itoholoma, 'ibabitaisowa, ¹⁹ ma wete 'e'ahai 'i'eweya ta 'ilohepa'ala.

Saulo 'iguguya Damasiko 'oina

Ma tupwana sabwelo 'oidiya Saulo Yesu 'ana tomuliyo ba'idanao simiyamiya Damasiko 'oina. ²⁰ Ma meYudiya 'idi hada tapwalolo* 'oidiya Sauloina 'ihegaina 'iloguguya 'abehegaa Yesu tauna Yehoba natuna moisa. ²¹ Ma 'ana tohesagohao nuwadi 'ihenainaida madouna ma sigwaeya, "Ciya, 'ina guguya bewa wada hesagohe? Tauna mwalo Yesu 'ana tomuliyo Yelusalema 'oina 'ilolo'alehedi, ta wete bewa 'ina tauyama huhuna 'abehegaa Yesu 'ana tomuliyaedi 'ebwa simiyamiya 'i'abiyahidi ma 'ipaidi ma 'ihiledi Yelusalema, topwaoli madoudi 'oidiya, ma togidega 'ina nuwabui 'iloba 'eseya?"

²² Ma Saulo 'ina guguya nage 'oina 'ihewaiwai hedadeya, ma meYudiyaedi Damasiko 'oina simiyamiya 'i'he'itediya 'abehegaa Yesu tauna To'abihetenaina, ma geya wete 'idi 'ebe gwaemo.

Saulo meYudiya 'idena sinediya

²³ Saulo Damasiko 'oina 'imiyamiya, ma meYudiya siloiloina ma sida lohe'amasi, ²⁴ ma Saulo hesi 'idi loina dahwana 'ihesagoheya 'abehegaa 'asa 'ana 'ahwa'edao silomatayahidi ma 'ane to tuta Saulo 'ilatu sida lohe'amasi. ²⁵ Coinega hinuwana Saulo 'ana tomuliyo kodo madouna 'oina sido'oya, ma 'asa 'ana 'abwalu tabwanega sihedawedaweya gwahunega, ma 'itauya.

Saulo 'ina tauyama Yelusalema

²⁶ Ta Sauloina 'ihila Yelusalema ma 'itooh ma 'iluhu Yesu 'ana tomuliyo 'oidiya, ma simatauteya, weyahina geya sihemise 'abehegaa

'inuwabui pwaiya. ²⁷Ma Banaba 'iboimo 'ilemeya Saulo, ma 'itoeya Yesu 'ana tohemisao 'oidiya, ma 'ihe'ote'otetela 'abehega Saulo 'edai 'idi Badaina 'ilobeya ma 'enana 'ihesagoheya, 'oinega Damasiko 'oina ma'ina 'atepatu Yesuina weyahina 'iguguya.

²⁸Coinega sitagwala Saulo 'oina ta 'iluhuwa 'adi boda 'oina. Ma 'idi paihowa mabwaiyana Yelusalema 'oina tauna ba'idanao simiyamiya. Ma Sauloina ma'ina 'atepatu 'ihewaiwai Bada Yesu 'ana loguguya weyahina.

²⁹Ma meYudiya taudi to'ena Gilisi* Saulo ba'idadiu sihegwaegwae ma sihe'ohe'ohena, 'oinega taudimo siloiloina ma togidega ma silohe'amasi 'ese. ³⁰Ta 'idi loinaina tohekalesiyao sihesagoheya ta Saulo sitauyeya Sisaliya, ma nage 'oinega sihewasaeya, 'itauya Tasisi.

³¹Nage 'oina tohekalesiyao meYudiya ma meGalili ma meSameliya 'asaedi 'oidiya simiya daumwala, ma sipa'ala, ma'idi he'asisi 'idi Badaina 'oina, ma Yaluyaluwa Tabuna 'ina 'itayahina 'oinega 'adi boda 'imadouwa.

Pita 'ina sakowasi Lida ma Yopa 'oidiya

³²Ma Pita 'isakosakowasi tohekalesiyao 'oidiya ma 'idobi 'aigeda 'asa sanina Lida 'oina, ³³ta 'aigeda loheya topeu 'ilobeya, sanina Iniya, tauna bolime 'eit 'ina 'ebe'eno 'oina 'i'enol'eno ma geya sowa wahina ma 'iyawala. ³⁴Ma Pita 'ihewaeya, 'igwae, "Iniya, Yesu Keliso 'igihe bwebwe'anego, 'oinega 'utoholo ma 'ino sita 'u'atububudi." Ta 'itoholo mwayamwayauwa. ³⁵Ma tomotaedi Lida ma Seloni 'adi tomiyanao si'iteya, ta sinuwabuiya, ma 'oinega Bada Yesu sihemiseya.

³⁶Ma 'asa Yopa 'oina, Yesu 'ana tomuliya 'aigeda wahine 'imiyamiya, sanina Tabita, ta 'ana bui Dokasa, 'ana bui hebai sanina diya, ma wahineina 'abihetena ta helau huhuna. ³⁷Ma 'ilohala ma 'i'amasa. Coinega wawaninamo si'eweya ma sihehatuiya, ma hada tabwana 'alona silaguya.

³⁸Ta 'asaina Yopa, Lida 'oinega geya bwaga, ma tohekalesiyao sihesagoheya 'abehega Pita 'asa Lida 'oina 'imiyamiya, 'oinega tomota 'eluwa sihewasaediya Lida 'oina Pita sabi toeina, ma Lida 'oina silatuwa, ma Pita si'ahwanoiyeya, sigwae, "Bada, 'unaoma talomwayamwayau 'ima 'asa."

³⁹Ma Pita 'igogona ma ba'idanao sitauyama Yopa 'oina, ta tohekalesiyao Pita sitoeya hadaina 'alona. Ma hiwapeyao baibaiwadi Pita sitoholo 'wabu'wabuya ma sidoudou ta 'adi 'ale'o sihe'itaeya, weyahina mwalo Dokasa tutaina mayawasina 'adi 'ale'owedi 'ipaihowediya, ma 'i'ebwaediya, ma sigwae, "Cale'owedi bewa tauna Dokasa 'ana sahisahilao mwalo mayawasina ba'idamai 'amiyamiya."

⁴⁰Ma Pita 'iloinaediya ta hadega sihapwesa, ma taunamo 'imiyamiya ma 'i'ahetulasa ma 'i'ahwanoi Yehoba 'oina, 'oinega 'i'ita hila ma

wawanina 'ihegwaeya, 'igwae, "Tabita 'utoholo." Ta Tabita matana 'iyahaliya ma Pita 'i'iteya, 'oinega 'eno'enowega 'imiyatoiya.⁴¹ Ta Pita nimana 'i'abiyahiya ma 'i'abihe toholoya. Ci'abihe toholoya ma hiwahiwape ta tohekalesiyaowedi 'ibwauwedima, ma Tabita mayawasina 'ihe'itaeya 'oidiya.⁴² Ma wasaina 'i'elelewana tupwa Yopa mabwaiyana 'oidiya, ta tomota mabwaiyadi Bada Yesu 'oina sihemisa.⁴³ Ma Pita Yopa 'oina 'imiyi 'amana, loheya sanina Saimoni 'ina hada, tauna 'ina paihowa hebai 'wapidi 'oidiyega tobwatobwa 'ipaipaihowadi.

Pita 'ina bo'ena Konilio 'oina

10 ¹ Ma 'asa Sisaliya 'oina 'aigeda loheya sanina Konilio 'imiyamiya, tauna meLoma tolo'alehao 'adi baibaiwa handeledi 'adi tohanugeta, boda Itali 'oinega, ²ma tauna loheya bwebwe'ana, ta ma'ina susuwao Yehoba sihe'asisiyeya, ma tuta baibaiwana wewelohedi 'ilemelemedi, ma 'i'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina. ³Ma sabwelo 'aigeda 'oina 'ilahilahiya, Konilioina 'ina 'enomata'ite'itega Yehoba 'ina anelose 'aigeda 'itautauyama 'oina, ma 'i'ita bwaibwainiya, ma aneloseina 'igwaeya, "Konilio!"

⁴ Ma Konilio aneloseina 'i'ebubuya, ta ma'ina matauta, ma 'igwae, "Bada to'aha?"

Ma anelose 'igwaeya, "Yehoba 'ino 'ahwanoiyao ma 'ino 'abihetenao taudi wewelohedi 'oidiya 'isanapudiya, ma weyahidi 'inuwatuhugowa. ⁵Coinega 'ino topaihowao tupwadi 'uhetunedi ma sitauya Yopa, ma Saimoni tauna sibwauweya Pita sitoeyama. ⁶Ma Pitaina 'aigeda wete Saimoni 'ina hada holai 'oina 'imiyamiya ma Saimoniina 'ina paihowa hebai 'wapidiyega tobwatobwa 'ipaipaihowa."

⁷Aneloseina 'ina gwaе 'igumwala ma 'itauya, ta Konilio 'ina topaihowao 'eluwa 'ibwauwedima ta 'ina tolo'aleha 'aigeda, tauna wete Yehoba 'ana tohe'asisi madouna. Taudi sitetoiyedi 'ana tolemao bwebwe'adi. ⁸Sitetoiyedi sitauyama ma anelose 'ina hepwaila Konilio 'ihe'ote'oteteliya 'oidiya, ma 'ihetunedi Yopa 'oina, ma sitauya.

⁹Mali sabwelo 'asudibwalala 'abwama sitautauya ma 'asa Yopa sihahohoya, ta Pita hadai 'imiyamiya ta 'ihane tabwana sabi 'ahwanoi. ¹⁰Ci'ahwa'ahwanoi ta ma'ina gomale madouna. Cabwama hadai 'e'ahai sigibugibubu ma Pita 'i'eno mata'ita'ita, ¹¹ma galewa 'i'iteya 'i'gegegeya, ma 'aigeda ginaula 'i'iteya 'isuluma, 'ana 'ita gidemusa 'ale'o madouna papalina matadiyao powa 'oidiyega sihedawedawe suluheyama bale'uwa, ¹²ma 'alona hali hebai ma hali hebai ta hebai 'awa'awalidi ma hali bwasumo ma hali bwasumo. ¹³Ta 'aigeda 'enana Pita 'oina 'igwaeya, 'igwae, "Pita 'utoholo ma 'a hebai 'uhunudi ma 'u'ai."

¹⁴Ma Pita 'ilogwahata, 'igwae, "Bada tuwa, weyahina geya 'aigeda wete hebai 'eto'etobodana bewama gidemusa yada 'aidi."

¹⁵ Ma 'enanaina 'igwae hila, 'igwae, "Yehoba hebai beno 'igihe bwebwe'ana pwaiya, ma gesowana 'u'ahwa'ahwa galagalaedi."

¹⁶ Ginaula bewa matoi Pita 'oina 'ihapwesa ma 'enanaina matoi gidemusa 'ihegwaeya, ma muliyetega ginaulaina 'ihila galewa. ¹⁷ Ma Pita 'inuwanuwa 'eda'edadama 'abehega to'aha 'enomata'ita'ita bewa 'i'ita pwaiya, ta tomota sitetoyedi Konilio 'ihetunedima sihapwesa hadai, weyahina 'asai silatu pwaima, ma Saimoni 'ina hada tomota 'oidiya sihesilaleya. ¹⁸ Coinega silobeya ma hada mata 'ahwaina sitoholo ma sibwau, "Ciyamayao, Saimoniina sihesaniyeya Pita, beno hadai 'imiyamiya, bo geaya?"

¹⁹ Ma hadaina tabwanina Pita ma'ina nuwa 'eda'edadama 'imiyamiya ma Yaluyaluwa Tabuna 'oina 'igwae, "Pita, loheloheya 'etoi si'eb'ebebesego, ma sitauya pwaima gabula. ²⁰ Coinega 'utoholo ma 'usulu 'oidiya, ma ba'idamwao watauya, ma geya sowana 'u'ate'ateyoho, weyahina taugu tomotaiyedi yahetunedima."

²¹ Coinega Pitaina 'isuluwa 'oidiya ma 'igwae, "Taugu Pita! To'aha weyahina watauyama?"

²² Ma sigwaeya, "Konilio 'ihetunemaiya, tauna tolo'alehao 'adi tohanugeta, ma loheya dumwadumwaluna ma Yehoba 'ana tohe'asisi, ma wete Yudiya mabwaiyadi si'ahwa loheya bwebwe'aneya, ta 'ana hemataluwa 'ihesagoheya Yehoba 'ina anelose 'oinega ma 'abehega 'owa 'ibwauwego tauna 'ina hada ma 'ino gwae 'ida hesagohe."

²³ Coinega Pita loheloheyaedi 'ibwauwediya, ma hadaina 'oina sihetaumana.

Gona 'i'adaleyia ma sitoholowa, ta Pita ba'idanao sitauya, ma tupwadi 'iyadiyao Yopa 'oinega ba'idadiyao wete sitauya. ²⁴ Sitaautauya ma hali sabwelo sihapwesa Sisaliya. Ma nage 'oina Konilio 'ina susuwao ma 'iyanao 'ibwau hegogonedima, ta 'ina hada siyamwayamwa.

²⁵ Coinega Pita 'ilatuma hadai, ma Konilio 'ihapwesa Pita matana 'ibe'u suluwa ma 'i'etuluha.

²⁶ Ma Pita Konilio 'igihetoholoya ma 'igwae, "Cutoholo. Taugu loheya tuwa gide 'owa."

²⁷ Coinega Pita ma Konilio ba'idana sihehegwaegwae ta siluhuwa hadai, ma Pita boda hada 'alona 'i'itediya, ²⁸ ma 'ihegwaediya, "Comi geya Yudiya, tauma meYudiya 'ama loina wasanasasanapu 'abehega geya 'ada bo'enegomi, wete geya ba'idamao tada he'iyaiyagu. Ma hesi Yehoba 'enomata'ite'itega 'i'itegauwa ma gesowana 'aigeda tomota ya'ahwa galagalae. ²⁹ Coinega tutaina Konilio 'ibwauwegauma geya yalogwahata, ma hesi yatagwalegau ma yatauya pwaima. Ma to'aha weyahina 'ubwauwegauma?"

³⁰ Ta Konilio 'igwae, "Bewa weyahina, sabwelo 'etoi sigumwala 'oina lahilahiya, gidemusa bewa 'ana tuta 'ahwanoi Yehoba 'oina,

ma 'aigeda loheya ya'iteya mataguwa 'itotoholo, ma'ana 'ale'o
 'asilalaina. ³¹ Ma 'ihewaegau, 'igwaeya, 'Konilio, Yehoba 'ino 'ahwanoi
 'ihesagoha pwaiya ma wete 'ino lema wewelohe 'oidiya 'inuwatuhu
 yahiya. ³² Coinega 'ino hewaliyao 'uhetunedi Yopa 'oina ma Saimoni
 sibwauweyama, tauna sihesaniyeya Pita, ma hali Saimoni 'ina hada,
 Yopa 'oina gadowa, 'imiyamiya, ma hali Saimoniina 'ina paihowa hebai
 'wapidiyega tobwatobwa 'ipaipaihowadi. ³³ Ma yalomwayamwayau ta
 'igu hewahewaliyedi yahetunediwa ta sibwauwegoma, ma 'utagwalegowa
 'utauyama, ta yauwedo. Coinega bewa tuwa mabwaiyama Yehoba matana
 'adeli 'autama ma to'aha Badaina 'iloinegowa 'uhewaemai ma 'ahesagohe."

Pita 'ina gwae Konilio ma'ina bodao 'oidiya

³⁴ Ta Pita 'ihewaediya 'igwae, "Moisa! Bewa nuwagu 'isabwalena
 'abehega tomota mabwaiyadi Yehoba matana mahemahetena, ma
 geya meYudiyamo 'ihelauwed, ³⁵ ma hesi hali tupwa ma hali tupwa
 tomoteninao 'eguma sihe'asisiye ma simumuga dumwalu, 'iyaliyaya
 weyahidi. ³⁶ Ma To'abihetena Yesu tauna mabwaiyada 'ida Bada,
 ta Yehoba 'ina wasa bwebwe'ana 'i'ebwaeya Yesuina 'oina, tauma
 meIsileli 'ima 'ebe yaliyaya weyahina. Ma 'omi wasaina wasanasanapu,
³⁷ weyahina Yoni wasaina 'ihagineya Galili 'oina tutaina 'iloguguya, ma
 tomota 'igihe babitaisowediya, ma muliyega Yesu wasaina 'i'elelewaneya
 Yudiya tupwanao mabwaiyana 'oidiya. ³⁸ Wasaina 'abehega Yehoba Yesu
 gwama Nasaleta 'igihe waiwaiyaya Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, ma
 'isakowski ma tomota 'ilemelemedi, ta 'eguma taiyawedi Tomudulele*
 'igihe lohalediya Yesu 'i'abihe bwebwe'anedi, weyahina Yehoba 'ina
 waiwai 'oina 'imiyamiya. ³⁹ Ma tauma Yesu 'ana tohepwailao, weyahina
 'ina paihowa 'a'itediya Yudiya tupwanao mabwaiyadi 'oidiya, ma wete
 Yelusalema 'oina, ta 'ana 'ebelolagu 'aiwe 'oina situtu hepalinneya ma
 'i'amasa, ⁴⁰ ma sabwelo hetoina 'oina Yehoba 'i'abihetoholo hileya ma
 'igihelatuheya, ⁴¹ ma geya tomota mabwaiyadi 'oidiya, beno tuwa tauma
 Yehoba 'ihesinuwemaiya 'ana tohepwailao tauma matamega 'a'iteya,
 'a'ai'ai ta 'anumanuma Yesuina ba'idamai.

⁴² Ma 'iloinemaiya ma tomota 'oidiya 'aloguguya 'abehega Yehoba Yesu
 'ihesinuweya ta 'abehega tuta 'ana 'ebelolagu 'oina tauna loina 'ida paihowa
 tomota taudi si'amasa weyahidi ma wete tauda mayawasida weyahida."

⁴³ "Palopitao wete mwalona sihepwaila nugeteya 'abehega 'eguma
 taiyawedi Yesu 'oina sihemisa, nata 'idi puiyao Yehoba 'inuwasamudi
 Yesu tauna saninega."

Yaluyaluwa Tabuna 'isuluma taudi geya meYudiya 'oidiya

⁴⁴ Pita 'abwa 'igwaegwae ma Yaluyaluwa Tabuna 'isuluma taudi
 sihenono 'oidiya, ⁴⁵⁻⁴⁶ ta taudi hali 'enana ma hali 'enana 'oidiyega

sigwaegwae ta Yehoba sihehepwatuwe. Ma hesi meYudiya taudi Yesu 'ana tohemisaedi Pita ba'idanao Yopa 'oinega sitauyama, sinuwa pwanopwanowa weyahina si'iteya Yehoba tauna Yaluyaluwa Tabuna 'i'ebwaeya tomiya ganamuli*, taudi geya meYudiya 'oidiya.

Ma Pita 'ihewaediya, 'igwae,⁴⁷ "Ciyagwao, wa'ita Yaluyaluwa Tabuna si'ewa pwaiya, gidemusa mwalo tauda. Coinega geya sowasowahina 'idi babitaiso we'ahega ta'etobode 'awa?"⁴⁸ Ta Pitaina 'iloina ma To'abihetena Yesu saninega sibabitaiso. Mulyega tomotaedi Pita si'ahwanoiyeya ma sabwelo hisa wete ba'idadiu simiyamiya, ta 'itagwala.

Paihowa bewa weyahina Pita 'ihewepwaila

11 ¹Ma Yesu 'ana tohepwailao ma wete tohekalesiyao, taudi Yudiya 'ana tomiyanao, wasa sihesagoha pwaiya 'abehega tupwadi tomiya ganamuli Yehoba 'ina gwaesihemisaaya. ²Coinega tutaina Pita 'ihane hila Yelusalema 'oina, tohekalesiyao taudi Mosese 'ina loinao 'ana tomuliyao Pitaina silomugiyeya, ³sigwae, "Togidega ma 'owa 'uluhuwa taudi geya meYudiya 'idi hadai ma ba'idamwao wa'ai?"

⁴Ta Pita 'ihegaina ma paihowaina mabwaiyana 'ihewasa bwaibwainiya, 'igwaeya, ⁵"Mwalo taugu Yopa 'oina yamiyamiya ta ya'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, ma 'enomata'ite'itega 'aigeda ginaula ya'iteya gide 'ale'o madouna ma papalina matadiyao powa 'oidiyega galewega sihedawedawe suluheyama 'oiguwa. ⁶Ginaulaina 'alona ya'e'ebubuya, ma ya'iteya hebaiyao, ma hebai bosasa ma mwata ma wete bwasumowao 'ale'oina 'alona simiyamiya. ⁷Ma 'aigeda gwaesihesagoheya 'ihewaegauwa, 'igwae, 'Pita, 'utoholo ma 'a hebai 'uhunudi ma 'u'ai.'

⁸"Ma taugu yagwaeya, 'Bada tuwa! Weyahina geya 'aigeda wete ginaula hehe'asisina yada 'aidiya.'

⁹"Ta 'enanaaina galewega 'igwae hila, 'igwaeya, 'Yehoba hebai beno 'i'abihe bwebwe'anediya, 'oinega gesowana 'u'ahwa'ahwa galagalae.'

¹⁰"Ginaulaina matoi 'oiguwa 'ilatuma, ma 'enanaaina wete matoi 'ihewaegauwa, ta muliyega mabwaiyana 'ihaneya ta 'i'waiha galewa.

¹¹Ma nage tutaina 'oina loheloheya 'etoi silatuma hadaina 'oina yamiyamiya, Sisaliya 'oinega sitauyama weyahigu.

¹²"Ma Yaluyaluwa Tabuna 'ihewaegauwa 'igwae, 'Cutoholo ma sahena 'uhehenuwanaluwa, ma tuwa hesi taudi ba'idamwao watauya.' Ma 'iyadao site sikisi bewa si'wayabugauwa, ma 'atauya Konilio 'ina hada 'aluhuwa.

¹³"Ma loheyaina 'oima 'ihe'ote'otetela, 'igwaeya, 'Mwalo 'aigeda anelose ya'iteya 'igu hada 'alona 'itotoholo ma 'igwaeya, "Konilio, 'ino 'ali'eyao 'uhetunedi Yopa 'oina ma Saimoni tauna sihesaniyeya Pita, sitioeyama, ¹⁴ma tauna wasaina 'abwa 'ihewaegomi ma 'oinega 'omi ma'imi susuwao helau waloba."'

¹⁵ "Coinega yahegaina ma yahehegwaegwae, ta Yaluyaluwa Tabuna 'oidiya 'isuluwa gidemusa mwalo tauda 'oida 'isuluma.

¹⁶ "Ma Bada mwalo 'ina gwae yanuwatuhi yahiya 'igwaeya, 'Yoni tomota we'ahega 'i'abihe babitaisowediya ma 'omi 'abwa Yaluyaluwa Tabuna 'oinega wababitaiso." ¹⁷ Yehoba 'ina 'ebwayaina 'oidiya gidemusa tauda 'oida tutaina tagimi hemisa Bada Yesu Keliso 'oina. Ma taugu geya sosowagu Yehoba 'ina paihowa bewa ya'etobode."

¹⁸ Pita 'ina gwae bewa sihesagoheya ma geya 'idi 'ebe gwaemo, ta Yehoba sihepwatuwe, sigwaeya, "Moisa tuwa, Yehoba tauna 'itagwatagwala taudi tomiya ganamuli 'oidiya 'abehega sinuwabui, ta taudi wete yawasi hataya siloba."

Tohekalesiyao 'asa Anitioki 'oina

¹⁹ Mwalo tohekalesiyao 'adi 'alehao Sitibeni silohe'amasiya, ma wete sitoho ma tohekalesiyao mabwaiyadi sida mutudi, 'oinega tohekalesiyaowedi sidena hali 'asa ma hali 'asa 'oidiya, ma tupwadi silatuwa Pinisiya ma Saipilosi ma Anitioki 'oidiya, ma wasa bwebwe'ana sihehepwaila meYudiya 'oidiya, ma hesi geya sihepwaila taudi tomiya ganamuli 'oidiya. ²⁰ Ma muliyega tupwadi tohekalesiyao taudi meSaipilosi ma meSailini silatuwa 'asa Anitioki 'oina ma Bada Yesu wasana siloguguyaeya taudi meYudiya ma taudi geya meYudiya wete 'oidiya, ²¹ ma Badaina 'i'abihe waiwaiyedyia ma tomota tupwana baibaiwana 'idi gwae sihemisaeya ma sitehinowa Badaina 'oina.

²² Tupwadi taudi tomiya ganamuli sihemisa Badaina 'oina, 'oinega wasadi 'i'elelewana, ta tohekalesiyao Yelusalema 'oina sihesagoheya, 'oinega Banaba sihwasaeya ma 'ihabo'enedi. ²³ Ta tutaina Banaba 'itauyama Anitioki 'oina, Yehoba 'ina helau tohekalesiyaowedi 'oidiya 'i'iteya ma 'iyaliyaya madouna, ta 'ilohatotodiya ma gesowana sihehenuwanaluwa, ma hesi sida toholo pa'ala ma'idi hemisa 'idi Bada 'oina. ²⁴ Weyahina Banaba loheya bwebwe'ana, ma Yaluyaluwa Tabuna 'ilohemaheya, ma ma'ina hemisa madouna. Ta 'ina loguguya 'oinega tomota tupwana baibaiwana sihemisaeya, ma tohekalesiyao 'idi boda 'ihehemadou.

²⁵ Mulyetega Banaba 'itauya Tasisi ma Saulo 'i'ebeseya, ²⁶ ma 'ilobeya, ta ba'idana sihila Anitioki 'oina. Eeta bolime 'aigeda 'alona siloguguya tohekalesiyaedi 'idi 'eto'auta 'oidiya, ma tomota mabwaiyadi sihehe'itadi. Casaina Anitioki 'oina Yesu 'ana tomuliyao tutaina 'oina sihesani nugetediya Kelisitiyanao.

²⁷ Tuta nage 'oina tupwadi palopitao Yelusalema 'oinega sisuluma Anitioki 'oina, ²⁸ ma 'aigeda 'oidiyega, sanina Agabu, 'idi 'eto'auta 'oina 'itoholo, ma Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega 'ihepwaila nugeta 'abehega 'abwa gomale madouna 'ihapwesa gogo mabwaiyadi 'oidiya,

eeta muliyetega Sisa Kalodiu 'ina tuta hetoloina 'oina gomale madouna 'ihapwesa.

²⁹Ta tutaina Yesu 'ana tomuliya Agabu 'ina hepwailaina sihesagoheya taudimo siloina ma 'abehega 'aigeda 'aigeda sitoho ma si'ehele ma lema mane sihewasae 'iyadiyaowedi tupwa Yudiya 'oina simiyamiya.

³⁰Coinega si'ehele nugeta ta mane silobeya, ma tutaina gomale 'ilatuwa 'oina si'ebwaediya Banaba ma Saulo taudi sitauyeya Yelusalema 'oina, tohekelsiyo 'idi babadao 'oidiya.

Yemesa silohe'amasiya ma Pita deliya silagu luhuwuya

12

¹Tuta nage 'oina kini Helodi* 'ina loina pa'alina 'ilatuwa, ma 'ina tolo'alehao tupwadi tohekalesiya si'abiyahidiya sabi 'abihegaladi.

²Coinega Yemesa, tauna Yoni tasina, Helodi 'ina loinega sihunuya 'elepega, ma 'iamasa.

³Ma meYudiya siyaliyaya Yemesa 'ina 'amasa weyahina. Ta Helodi 'iloina hila ma Pita si'abiyahiya. Ta wiki beno meYudiya 'idi he'asisi 'ana tuta ma beledi daisina, geya 'ana 'ebe gihesesehamo si'aiya.

⁴Pitaina si'abiyahiya ma deliya silaguya, ma Helodi 'ina tolo'alehao sikisitini 'iloinaedi silomatayahi bwaibwaini, ma Helodi 'inuwanuwatuhu 'abehega Hataona Guyaina mulina Pitaina 'ida lagulatuhe meYudiya 'oidiya ta 'ina yatala sida paihowa. ⁵Coinega deliya si'itayahiyta ta tohekalesiyo si'ahwa'hwanoi waiwai Yehoba 'oina Pita weyahina.

Anelose Pita 'ilemeya

⁶Ta Pita tupwana sabwelo 'oina deliya 'imiyamiya, ma hali sabwelo 'oina Helodi Pita 'ida lagulatuhe yatala weyahina, ma hinuwana Pita tolo'alehao 'eluwa gamwagamwanidiya 'i'eno'eno, ma 'ana 'ebepai seni 'eluwa 'oidiyega sipaiya, ma wete deli mata'ahwana tolo'alehao si'ita'itayah.

⁷Ta Yehoba 'ina anelose 'aigeda mwayamwayau 'ilatuma ma deliina 'alona 'i'asilala, ma aneloseina Pita lesulesuna 'isapiya ta 'ilohanohanoya ta 'igwaeya, "Cutoholo mwayamwayau." Ta 'ana 'ebepai nimanega sibe'uwa. ⁸Ma aneloseina 'ihegwaeya, 'igwae, "Ca 'ale'o 'u'ote ma 'a butu 'u'otedi." Ta gxaeina Pitaina 'ihematamataneya. Ta aneloseina wete 'igwaeya, "Ca hewanuwega 'u'abobo ma 'umuliygau." ⁹Ta 'ilatuwa ma Pita 'imuliyea ma 'inuwatuhuya 'abehega 'inihinihi, ta geya 'isanapu 'abehega aneloseina 'ina paihowa moisa.

¹⁰Coinega to'itayahina 'aigeda si'ebesineya, ma heluwena wete si'ebesineya. Cahwa'eda madouna pwawatiyega sipaihoweya 'oina sitauyama, ma 'ahwaina 'iboimo 'i'eso'eya, ma sihapwesa 'asai ma 'eda 'oinega sitauya ta mwayamwayau aneloseina Pita 'i'ebesineya.

¹¹Ma Pita 'inuwasabwalema ta 'igwae, "Yasanapu pwaiya 'abehega 'ida Bada 'ina anelose 'ihewasaeyama ma 'ilemegauwa Helodi 'ina loina

'oinega, ta gesowana meYudiya 'idi nuwatuhuwao sida paihowadi."

¹²Pitaina nuwana 'isabwalena ma 'itauya Meli 'ina hada, tauna Yoni sinana, ta Yoni sanina heluwena Maki, ma hadaina 'alona tomota baibaiwadi bo'i si'autama ta si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina.

¹³Eeta Pita hada 'ana 'ahwa'eda 'oina 'i'etunatuna'e'eya ma topaihowa mewahinena sanina Loda 'itauyama, ¹⁴ma Pita 'ina gwaе 'isanapuya ma 'iyaliyaya madouna, ta geya 'ahwa'eda 'ida so'eya, ma 'ihila mwayamwayau hada 'alona ta 'igwaeya, "Pita 'ahwa'eda 'itotoholo."

¹⁵Ma sigwae, "Yauyauleiu!"

Ta wahine 'ahwana 'ipa'ala 'abehega tauna Pitaina.

Coinega sigwae, "Nuwana Pita 'alu'aluwana."

¹⁶Ma Pita 'abwama 'atamana, ma 'i'etunatuna'e'eya. Eeta 'ahwa'eda siso'eya, ma si'iteya tauna, ma nuwadi 'ihenainaida moisa. ¹⁷Ma Pita nimanega 'i'etobodediya ma sihenono, ta 'ihe'ote'otetela 'idi Bada deliyega 'itoeyama. Ta 'igwae, "Wasa bewa wahepwaila Yemesa ma'iyanao wete 'oidiya." Ma 'i'ebesinediya ta 'itauya hali tupwa.

¹⁸Gona 'i'adaleya ma tolo'alehao nuwadi 'ihenainaida ma si'ateyohowa madouna Pita weyahina, togidega 'ilatu 'esa. ¹⁹Ma Helodi 'iloinaediya ma Pitaina si'ebese. Si'eb'ebe'seveya ta geya siloba. Coinega tolomatayahinao 'idi yatala 'ipaihoweya, ma 'adi lohe'amasa 'iloinaediya. Eeta silohe'amasiadiya ma Helodiina Yudiya 'oinea 'isuluwa Sisaliya, ma nobwa 'imiyamiya.

Helodi 'ina 'amasa

²⁰Helodiina meTaiya ma meSaidoni mwalo 'igamwasowalediya, ta sitoho ma Helodi 'ina to'itayahinaina sanina Bilasito si'abihe yaliyaya. Eeta si'abihe yaliyayeya, ma muliyetega mabodaidi sitauyama Helodi 'oina, ta nuwanuwadi ma ba'idanao sida he'iya'iyagu hila, weyahina taudi 'adi 'e'ahai kiniina 'ina tupwega silobaloba.

²¹Ta Helodi 'aigeda sabwelo 'iupaeya ma ba'idanao sida gwaegwae. Ma sabweloina 'oina 'ana 'ale'o wasawasa 'i'oteya ta 'ina wagahata* wasawasa 'oina 'imiyatoiya ma bodaedi 'oidiya 'igwaeya.

²²Cigwaegwae 'igumwala, ma bodaedi sibwaubwau, sigwae, "Nage 'aigeda Yehoba 'enana, ma geya tomota 'enana."

²³Tuta nage 'oina Yehoba 'ina anelose Helodi 'ihunuya, weyahina Yehoba 'ana hepwatu 'ilagu balaheya tauna 'iboi 'oina, ta yapwayapwa 'alona si'aiya, ma 'i'amasa.

²⁴Ta 'oinea Yehoba 'ina gwae 'ihewaiwai tomota baibaiwadi ma tupwa mabwaiyana 'oidiya. ²⁵Ta Banaba ma Saulo 'idi paihowa Yelusalema 'oina silohegumwaliya, ma sisulu hilama Anitioki 'oina, ta Yoni sitoeyama ba'idadiu. Yoniina sanina heluwena Maki.

Banaba ma Saulo 'idi paihowa

13

¹Casa Anitioki 'oina, tohekalesiyao 'idi palopitao ma tohe'itao bewa: Banaba ma Saimoni (tauna sibwauweya Dubaduba) ma Lusiyasi (tauna gwama Sailini) ma Manaeni (tauna kini Helodi 'ana yaso* 'aigeda) ta wete Saulo. ²Taudi sitapwatapwalolo ma'idi hudi* Yehoba 'oina, ta Yaluyaluwa Tabuna 'ihegwaediya, 'igwae, "Nuwanuwagu Banaba ma Saulo 'igu paihowa 'aigeda weyahina, 'inega 'omi watagwaledi paihowaina 'oina." ³Ta Yehoba 'oina si'ahwa'ahwanoi hila magomaledi, ma si'abidebediya, ta Banaba ma Saulo sihewasediya 'idi paihowaina weyahina.

Cidi paihowa tupwa Saipilosi 'oina

⁴Yaluyaluwa Tabuna 'ihetune pwaidiya ta sidobiya Salusiya, ma wagai sigeluwa ma si'u'e, sihabala bwanabwana Saipilosi 'oina, ⁵ma nobwa 'asa sanina Salami 'oina silaga, ta meYudiya 'idi hada tapwalolo* 'oina Yehoba 'ina gwae sihepwaileya. Caigeda 'idi hewali ba'idadiu sisakosakowasi, sanina Yoni.

⁶Eeta bwanabwanaina mabwaiyana 'oidiya sisakowasi hegumwaliya, ma 'asa Pepose 'oina silatuwa. Ma nobwa 'aigeda to'oba, sanina Bayesu, gwama Yudiya, tauna palopita 'abo'abo 'aigeda.

⁷Ma Bayesuina 'iyana 'asa 'ana tohanugeta, sanina Sagiu Paulosi, loheya sanasanapuina. Eeta Sagiu Paulosiina Banaba ma Saulo 'ibwauwedima, ta nuwanuwana ma Yehoba 'ina gwae 'ihesagohe, ⁸ma hesi to'oba 'i'ausidiya, weyahina geya nuwana ma toloinaina 'ihemisa Yesu 'oina. To'obaina sanina 'ana bui Elaimasi, beno tobalahu.

⁹Ma hesi Saulo, tauna sanina heluwena sibwauweya Paulo, Yaluyaluwa Tabuna 'ilohemaheya ma to'obaina 'i'e'ebubu, ¹⁰ma 'igwaeya, "Cowa Seitan 'ina boda ma to'abo madouna, 'inega paihowa dumwaluna 'uhe'aleheya, ma Bada 'ina 'eda dumwaluna tuta mabwaiyana 'utohotoho ma 'abehegaa 'u'abihepwayo'e. ¹¹Coinega bewa tuwa Bada 'ina waiwai 'inega matau 'ihoga tuta to'uto'upanamo weyahina, ma sahena hala 'ina 'asilala 'u'ita'ita."

Tuta nage 'oina hogahoga gide 'inega to'obaina matana 'iguguyouwa, ma 'ibesabesa taiya 'ileme ma 'ihanugete. ¹²Ta toloinaina Sagiu Paulosi 'i'iteya Paulo 'ina paihowaina, ma Bada tetelina weyahina nuwana 'ihenainaida, 'inega 'ihemiseya.

Sitauya Anitioki tupwaina Pisidiya 'alona

¹³Ta Paulo ma'ina bodaao Pepose 'inega sigeluwa ma si'u'e hila, ma Peliga 'oina siluhuwa, tupwa Pamipiliya 'alona. Ta Yoni 'i'ebesinediya ma 'ihila Yelusalema. ¹⁴Ma hesi Paulo ma'ina bodaao Peliga si'ebesineya ma

hali Anitioki 'oina silatuwa, beno tupwa Pisidiya 'alona. Eema sabwelo Sabati 'oina siluhuwa meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oina, simiyatoiya. 15 Ma tohanugetao Moses 'ina loina 'ana hasila, ma palopitao 'idi gwae 'ana hasila sihasilidiya, ta tohanugetao wedi 'aigeda loheya sihewasaeya Paulo ma Banaba 'oidiya ma 'abehega 'ihemataluwedi, 'igwaeya, "Ceguma guguya bo he'ita 'oimiya beno wahepwaila tomota 'oidiya."

16 Coinega Paulo 'itoholowa ma nimana 'i'abihaneheya, ta 'igwae, "Tasigwao, meIsileli, ma 'omi hali tupwega Yehoba 'ana tohe'asisiyao, 'igu gwae bewa wahesagohe. 17 Yehoba mwalona meIsileli tauda tubudao 'ihesinuwediya, ta 'idi boda 'i'abihe madouya 'idi miya taumana Itipita 'alona, ta 'ina waiwai madouna 'inega 'ihanugetediya ta Itipita si'ebesineya. 18 Ma bolime poti 'oidiya 'idi we'ao 'ihe'alama'i'itanediya tupwa yoho 'awawa pwatula.

19 "Ta muliyetega kini site sebeni ma'idi bodoa 'imutudiya tupwa Kenani* 'alona, ma tupwaina meIsileli 'i'ebwaediya 'idi bale'u, ma simiyamiya gide bolime powa handeledi ma pipiti 'oidiya. 20 Ma muliyetega 'idi tolinoa 'i'ebwaediya ma siloinediya 'ana siga palopita Samuwela 'ilatuwa.

21 "Samuwela 'ilatuwa ta si'ahwa'ahwano ma Yehoba 'idi kini 'i'ebwaedi, 'inega Saulo 'i'ebwaediya, tauna Kisi natuna, ta 'ina susu Beniyamina 'inega, ma bolime poti 'oidiya 'iloiloinaedi. 22 Muliyetega Yehoba Saulo 'ilososomaneya ta 'idi kini hauhauna Debida 'ilaguya. Tauna Debida weyahina Yehoba 'igwaeya, 'Desi natuna Debida yalobeya, ma yahemisaeya, weyahina 'igu nuwatuhuwao baibaiwadi 'ipaipaihowadi.' 23 Ta Debida 'ina susuwega, Yehoba tauda meIsileli 'ida To'abihetena Yesu 'i'abilatuheya, gidemusa mwalona 'ihepwaila nugeteya.

24 "Ta mwalo tutaina Yesu geya 'ilatulatuma, Yoni 'iloguguya meIsileli 'oidiya ma 'idi puiyao 'oidiyega sinuwabui ma 'i'abihe babitaisowedi, 25 ma Yoni 'ina paihowa 'ana 'ebe lolagu 'oina 'igwaeya, 'Comi wanuwatuhuya 'abehega taugu taiya? Taugu geya To'abihetenaina. Ta tauna muliguwega 'inaonaoma Tabwana hedada. Ta taugu geya 'ilobwainegau ma 'ahena 'ana butu yalihasidi.'

26 "Tasigwao, 'omi Ebalahamo 'ina susuwao, ma wete 'omi hali tupwega Yehoba 'ana tohe'asisiyao wahesagohe 'abehega 'abihetena tetelina bewa 'oida 'ilatu pwaima. 27 Ta Yelusalema 'ana tomiyao, ma 'idi babadao, To'abihetenaina geya sisanapu, ma wete palopitao 'idi hepailao Sabati 'aigeda 'aigeda sihasihasilu totapwalolo 'oidiya, ma hesiyage geya sisanasanapudi, ta hesi To'abihetenaina sitebaeya, 'inega palopitao 'idi hepailao nugetao mwalona hene 'adi moisa tuta bewa si'abilatuheya. 28 Ta geya 'eta 'ina puimo sida lobeya, ma 'inega silohe'amasi, ma tuwa hesi Pailato si'ahwanoiyeya ma 'ilohe'amasi.

29 "Ta gwaayedi Buki He'asisi 'oina sihepwaila nugeteya To'abihetena weyahina, mabwaiyana nage meYudiya sipaihowa pwaidiya, ta 'ina

'amasa mulina 'ana kelose 'oinega silagu suluheya ma sigaliheya.

³⁰ Ma Yehoba 'amasa 'oinega 'i'abihe toholoya, ³¹ ta sabwelo tupwana baibaiwana 'ilatulatu 'ana to'wayabuwao 'oidiya, taudi mwalo mahetenao Galiliyega ma Yelusalema 'oina sinaoma. Taudi bewa tuwa To'abihetenaina weyahina sihehepwaila tomota 'oidiya. ³² Ma tauma wete tetela bwebwe'ana bewa 'a'ebwaegomi, mwalo Yehoba 'igwae hemisa tubudao 'oidiya, ³³ ta sauga bewa 'i'abihe latuya yaso* hauhauda 'oida, tutaina Yesu 'amasega 'i'abihe toholoya. Bewa weyahina wali Same heluwena 'oina Yehoba 'ina gwae sihepwaila nugeteya, 'igwae,

'Cowa natugu nige ya'ahwa natunegowa.'

³⁴ "Ma wete 'i'abihe toholo hileya ma sahena 'i'ama'amasa hila, nuwana 'imwahumwahulu, ma bewa weyahina 'ihepwaila nugeteya, 'igwae,
'Ginaulaedi bwebwe'adi yagwae hemisediya Debida 'oina, 'abwa
ya'ebwaego."

³⁵ "Ma wete 'aigeda wali Same 'oina bo'i 'ihepwaila nugeta, 'igwaeya,
'Sahena watagwatagwala ma tauna 'uhesinuwaeya
'imwahumwahulu."

³⁶ "Gwae bewa geya Debida tauna weyahina. Debidaina 'ina tuta Yehoba 'ina nuwatuhu 'ipaihowediya, ma 'i'amasa ta sigaliheya tubunao mahetediu ma 'imwahumwahulu, ³⁷ ma hesi loheyaina 'amasega Yehoba 'i'abihe toholoya geya 'imwahulu. ³⁸⁻³⁹ Coinega tasigwao, wasanapu bwaibwaini 'abehega loheyaina 'oinega 'imi puiyao 'adi nuwasam waloba. Ma 'eguma taiya tauna 'oina 'ihemisa, 'ina puiyao 'oidiyega 'ilihasi. Ta hesi Mosese 'ina loina geya sowasowahina 'ilihasigomi.

⁴⁰ "Coinega wa'ita yahigomi ma gwaeina palopitao mwalo weyahina sigwaegwae hemisa, sahena 'oimiya 'ilatulatu. Gwaeina 'igwaeya,

⁴¹ 'Comi tolotuyenao, 'igu paihowa bewa wa'ita ma weyahina nuwami 'ihenainaida, ma muliyetega wahesilae, weyahina 'imi tuta 'oina 'igu paihowaina nata sihepwaila 'oimiya, ma hesi geya wahemisa.' "

⁴² Ta Paulo ma Banaba sihapwesa, ta bodaedi si'ahwanoiyediya ma hali Sabati wete he'ita bewa 'oidiya sihepwaila hila.

⁴³ Ta boda hada tapwalolowega sihapwesama, ma tupwadi meYudiya, ma tupwadi Yehoba 'ana tohemisao hali tupwa ma hali tupwa 'oidiyega, Paulo ma Banaba sihemuli tabubudiy, 'oinega Paulo ma Banaba 'oidiya siloguguya ta 'abehega Yehoba 'ina helau si'abiyahi.

Paulo ma Banaba siguguya taudi tomiya ganamuli 'oidiya

⁴⁴ Ma hali Sabati 'oina, 'asaina 'ana tomiyao baibaiwadi si'eto'autama Yehoba 'ina gwae sabi hesagoheina. ⁴⁵ Ma hesi meYudiya, boda madouna si'iteya, 'oinega sihe'ipi'ipiyeya, ma Paulo 'ina guguya si'ahwa 'abo'aboweya, ma si'ahwa galagalaey. ⁴⁶ Ta Paulo ma Banaba ma'idi

'atepatu sigwae latuwa meYudiyaedi 'oidiya sigwaeya, "Cilobwaineya ma Yehoba 'ina gwae 'ahewaila nugete 'oimiya, ma bewa tuwa walog wahateya, nuwana 'omi waboi waloinaegom i'abehega geya sowsasowahimi ma yawasimi hataya waloba, 'inega 'alog wahategom iya, ma tomiya ganamuli 'oidiya 'aloguguya, taudi geya meYudiya 'oidiya.

⁴⁷"Weyahina Bada 'iloinemaiya, 'igwae,

'Cimi paihowa ya'ebwaya pwaigom iya ma 'abehega 'omi taudi tomiya ganamuli 'idi mayale, ma tupwa mabwaiyadi 'oidiya 'adi 'abihetena watauye.' "

⁴⁸Eeta taudi tomiya ganamuli Paulo ma Banaba 'idi gwae bewa sihesagoheya, ma siyaliyaya madouna, ta Yehoba tetelina si'ahwa bwebwe'aneya, ta taudi taiyewed i Yehoba 'ihesinuwanediya ma yawasi miyamiya hatayana siloba, taudi gwaeina sihemisaeya. ⁴⁹Ma Yehoba tetelina silelewaneya tupwaina mabwaiyana 'oidiya.

⁵⁰Ta hesi meYudiya Paulo ma Banaba silo'alehedi, ma silolomugiyedi wahiwahine 'alawatao taudi totapwalolo 'oidiya, ma wete 'asa 'ana babadao 'oidiya, ta taudi wete silolo'aleha Paulo ma Banaba 'oidiya, ta sipa'idiya, ma tupwaina si'ebesineya. ⁵¹Ma 'i'iuna ma 'asaina si'ebesine, 'ahedi nenegwalina silohutuhutu yahuleya 'idi tupwa, beno 'ebe'ita toni 'asaedi 'oidiya, ta muliyetega sitauya Ikoniyami. ⁵²Ma hesi Yehoba 'ana tohemisao siyaliyaya madouna, ta Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai 'ilohemahediya.

Paulo ma Banaba 'idi loguguya Ikoniyami 'oina

14

¹Paulo ma Banaba silatuwa Ikoniyami 'oina, ta 'idi paihowa Anitioki 'oina wete gidemusa Ikoniyami 'oina sipaipaihowa 'esa, beno meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oina siluhuwa, sihe'ita, ta 'idi he'ita waiwai 'inega boda sinabwana sihemisaediya, bodaedi tupwadi meYudiya ma tupwadi tomiya ganamuli 'oidiyega. ²Ta tupwadi meYudiya he'itaina geya sihemisae, ta sisinaliya, ma si'ahwa galagalaeya, ta silomugi taudi tomiya ganamuli 'oidiya ma taudi wete Yesu 'ana tohemisao silolo'alehedi.

³Ma 'iyamo tutu dudulena Paulo ma Banaba simiyamiya tupwaina 'oina ta ma'idi 'atepatu silologuguya Bada weyahina. Ma Badaina 'ina waiwaiyega paihowa 'ebe henainaida ta hedehedede sipaihowediya, ma 'oidiyega Badaina 'ina helau wasana 'ana moisa tauna 'ihe'itediya tomota 'oidiya.

⁴Ma melkoniyamiyedi siwataha, ma tupwadi meYudiya si'ahwa moisaediya, ma tupwadi Yesu 'ana tohepwailao si'ahwa moisaediya.

⁵Coinega taudi ganamuli, geya meYudiya, ta meYudiya wete ma'idi babadao siloina hegogona ma Paulo ma Banaba sida gihemuyadi, ta da'uleyega sida lohe'amasidi. ⁶Ma hesiyage wasana sihesagoheya, ma

sidena sitauya Lakeoni gogonao 'oidiya, beno Lisitila ma Dabi 'oidiya.
 7 Ma tetela bwebwe'ana sihepwaila latuheya, ta 'asanao deidiya wete.

Paulo ma Banaba 'idi paihowa Lisitila 'oina

8 Lisitila 'oina 'aigeda tolopegoi silobeya, 'ina tuta li'u 'oinega ma 'iheloheya madouna, ma 'imiyamiyamo tuwa, ta geya 'ida toholowa ma 'ida yawala, weyahina ma'aena lopeleopegoina 'itoleya. 9 Eeta tolopegoiina 'imiyamiyatoiya, ma Paulo 'ina loguguya 'ihesagoheya, 'oinega Paulo tolopegoiina 'i'ebubuya, ma 'isanapuya 'abehegaa ma'ina hemisa Yesu 'oina ta sowasowahina 'ida 'abihe bwebwe'ane. 10 Coinega Paulo 'enana madouna 'oinega 'ibwau naowa 'oina 'igwaeya, "Cutoholo." Ma tolopegoiina 'itoholo mwayamwayauwa ma 'iyawala.

11 Ma tomota mabwaiyadi Paulo 'ina paihowa bewa si'iteya, ma Lakeoni 'enadiyega sibwaubwau, sigwaeya, "Yehobao sisulumaa, 'adi 'ita gide tomota." 12 Ma bodaedi Banaba sibwauweya Yupita ma Paulo sibwauweya Mekiuli, weyahina tauna 'idi togwae. Saniyedi bewa 'idi yehobao sanidiyao, beno Yupita ma Mekiuli.

13 Ta 'idi yehoba Yupita 'ina topwaoli 'asaina 'oina 'imiyamiya, ta 'ina hada 'ebe pwaoli* 'asa 'atamanina. Ta topwaoliina 'abehegaa bulumakau ma 'aiwe didina sulasulana 'i'ewedima 'asa 'ana 'ahwa'eda 'oina, ma nuwanuwana 'abehegaa boda ba'idanao sida pwaoli Paulo ma Banaba 'oidiya.

14 Ta siteluwaedi topwaoliina 'ina nuwatuhu sisanapuya ma geya nuwadi. Coinega 'adi 'ale'o siboi sigisabuya ma sipili latuma, boda 'oidiya sigwaegwae, 15 "Ciyamayao gesowana tauma 'oima wapwaopwaoli. Tauma tomota tuwa gidemusa 'omi, ma wasa bwebwe'ana 'a'eweyama 'oimiya, ta 'abehegaa 'omi 'ebe hemisa besobeso wada logwahatedi ma wada 'itahila Yehoba mayawasina 'oina, tauna galewa ma bale'u ma ni'u ta wete ginaula mabwaiyadi 'alodiya 'adi tohemasaleha. 16 Yehobaina mwalo tupwa mabwaiyana tomotainao 'itagwalediya ma taudimo 'idi nuwatuhu ta 'idi mumuga sida muliyedi, 17 ma 'ebe he'itao 'oidiya simiyamiya, ta 'abehegaa 'oidiyega Yehobaina sida sanasanapu. Ma 'ebe he'itaowedi 'ina helauwedi 'oidiya ta 'omi 'oimiya, beno 'wesu galewega ma wete siwaloha bwebwe'ana ma 'oidiyega 'eli'eli bwebwe'ana walabaloba, ta 'oinega wa'ai'ai ma weyahina wayaliyaliyaya."

18 Ta Paulo ma Banaba tomotaedi si'etoboda 'asaediya, eema 'ebelosaloha 'oina sihewaiwai, ma geya 'oidiya sipwaoli.

19 Ta meYudiya 'asa Anitioki ma Ikonyami 'oidiyega sitauyama, ma siluhu bodaedi Paulo ma Banaba 'adi tohesagohao 'oidiya, ta silohetu hetunediya ma Paulo da'uleyega sihunuya. Cigumwala, ta 'asa 'alonega silisi latuheya, ta 'idi nuwatuhu 'i'amasa pwaiya.

20 Ta muliyetega Yesu 'ana tomuliyao sitauyama, ma Paulo sitoholo sakowasiyeya, ma Pauloina 'itoholo ta 'iluhuhila 'asai. Ta gona li'adaleyaa, ma Banaba ba'idana sitauya Dabi.

Sihila Anitioki, beno Sisaliya 'alona

²¹Dabi 'oina wasa bwebwe'ana siloguguyaeya ma tomota tupwana baibaiwana sihemisaeya, ta simuliyeya, 'oinega Paulo ma Banaba sihilahila Lisitila ma Ikonyami ma Anitioki 'oidiya.

²²Ta 'idi lohilihaina 'oina Yesu 'ana tohemisao sigihe pa'alidiya 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ta siguguyediya ma gesowana 'idi hemisa 'ida we'awe'a, ma sigwaeya, "Moisa 'abwa 'ida muya baibaiwadi 'oidiyega taluhu Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina." ²³Ma wete 'asa 'aigeda 'aigeda Paulo ma Banaba tohekalesiyao 'idi tohanugetao sihe'asediya, ta 'adi 'abilagata bewa gidemusa, sihudihudi ta 'idi Badaina sihemisaeya 'oina si'ahwa'ahwanoi, ma 'ane 'ida gihewaiwaiyedi 'idi paihowaina weyahina.

²⁴Ta Pisidiya 'alonega sitauyama ma Pamipiliya 'oina silatuwa, ²⁵ta 'asa Peliya 'oina siloguguya, 'oinega sidobiya Atalaya, ²⁶ma wagega sigeluwa, ta sihila Anitioki tupwaina, mwalo 'oinega 'idi paihowaina sihe'aleneya, ma 'oina wete mwalo Yehoba 'ina helau silobeya paihowaina silosalohiya weyahina.

²⁷Eeta tutaina Anitioki 'oina siluhuwa, tohekalesiyao sibwau 'autedima, ma ginaula baibaiwadi Yehoba 'ipaihowediya 'idi sakowasiina 'alona sihe'ote'otetelediya, beno hemisa 'ana 'ahwa'eda 'iso'eya 'asa ganamuli taudi geya meYudiya weyahidi, ma siluhuluwu.

²⁸Coinega Paulo ma Banaba Yesu 'ana tohemisao tupwaina Anitioki 'oina ba'idadiyao simiyamiya tuta dudulena.

Yelusalema 'oina siloiloina

15 ¹Ma tupwadi loheloheya Yudiya 'oinega sisuluma, ta sihehe'ita tohekalesiyao meAnitioki 'oidiya, sigwaegwae, "Mosese mwalo 'iloinaemaiya 'wapima 'ana 'upwa weyahina. Ma 'eguma 'omi 'wapi 'upwaina geya wa'ewa, nata geya 'abihetena walobaloba." ²Ma hesi Paulo ma Banaba geya si'ahwa moisaedi, 'oinega mahetediyao sihe'ohe'oheya madouna. Ta tohekalesiyao Anitioki 'oina Paulo ma Banaba, ma tupwadi wete tomuliya 'oidiyega sihesinuwediya ma 'abehEGA sihane Yelusalema, ma nuwatuhu bewa weyahina sigwaegwae, nuwana siloina, Yesu 'ana tohepwailao site tuwelo ma wete tohanugetao ba'idadiyao.

³Ta tohekalesiyao siloyauwedowediya ma sitauya. Sitatauwa tupwa Pinisiya ma Sameliya sibui di'waediya, ta sihepwaileya 'idi sakowasi mwalo weyahina, beno 'asa ganamuli, taudi geya meYudiya 'idi nuwabui Yehoba 'oina sihepwaileya, ta Yesu 'ana tohemisao 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiya hepwallaina sihesagoheya, ma siyaliiyaya madouna.

⁴Eeta silatuwa Yelusalema, ma tohekalesiyao ma Yesu 'ana tohepwailao ma tohanugetao sitoediya 'idi hada, ta Paulo ma Banaba sihe'ote'otetela 'oidiya to'aha 'idi paihowaedi Yehoba 'ina waiwaiyega sipaihowediya.

⁵ Ma tupwadi Yesu 'ana tohemisao Palisi bodaedi 'oidiyega sitoholowa, ma sigwaeya, "Ceguma 'asa ganamuli 'adi tomiyao sihemihemisa, 'ilobwainediya ma 'wapi 'upwa si'ewa, ma wete taloinedi ma Moses 'ina loinao simuliya nugetedi, ta 'oinega sowasowana sihekalesiya moisa."

⁶ Coinega Yesu 'ana tohemisao site tuwelowedi ma tohanugetao 'eto'auta sipaihoweya, ma nuwatuhu bewa weyahina sigwaegwae. ⁷Ta tupwana sihe'ohe'oheya dudulena. Cigumwala ma Pita 'itoholowa ma 'igwaeya, "Tasigwao, wasanasanapu 'abehega tuta mwalo Yehoba 'oidega taugu 'ihesinuwegauwa, ma 'ahwaguwega tomiya ganamuli tetela bwebwe'ana sihesagoheya, ma sihemisaeya. ⁸Ta Yehoba to'aha 'ateda simiyamiya 'isanasanapudi, ma taudi tomiya ganamuli 'oidiya 'itagwala pwaiya, ma Yaluyaluwa Tabuna 'l'ebwaediya gidemusa tauda meYudiya 'l'ebwaya 'esegita, ⁹ma geya 'aigeda wete wataha 'l'abi'abi latuhe, ta 'abehega taudi hagahagadi ma tauda hagahagada, ma hesi taudi sihemiseya gide tauda tahemiseya, ma 'oinega mabwaiyada 'ateda 'i'abihe 'ehaudi.

¹⁰ "Sahena Yesu 'ana tohemisao hauhaudi tupwa ganamuliya 'oidiyega 'adi 'aha'ahala mwauna wa'ebwa'ebwaedi, tabu ma Yehoba wa'abihe gamwasowali, weyahina 'aha'ahalaina tubudao meYudiya geya sowasowahidi ma si'ahali, ta tauda wete geya sowasowahida. ¹¹Ma hesi 'ida hemisa 'abehega 'ida Bada Yesu 'ina helauwega 'l'abihetegita, ma taudi wete Yesu 'ihelauwediya, ta 'oinega wete 'i'abihetediya."

¹² Ta mabwaiyadi simiya henonowa, ma Banaba ma Paulo sihe'ote'otetela hedehededeyao ma 'ebe henainaidao Yehoba 'ipaihowediya tupwa ganamuli 'oidiya siteluwaedi 'idi paihowega, beno taudi geya meYudiya 'oidiya.

¹³ Cidi gwae 'igumwala ma muliyetega Yemesa 'itoholowa, 'igwaeya, "Tasigwao, 'igu gwae bewa wahesagohe. ¹⁴Saimoni 'oidiya bo'i 'ihepwaila 'abehega Yehoba 'ihegaina pwaiya, ma taudi geya meYudiya 'oidiyega tupwana 'ina tomotaiyao 'ihesinuwediya. ¹⁵Ginaula bewa weyahina mwalo palopitao Yehoba 'ina gwae sihepwaila nugeteya, 'igwae,

¹⁶ 'Muliyetega yahilama ma Debida 'ina hada 'ilotaligeha ya'abihila.

Bewa tuwa 'imiya gala ma hesi ya'abihe bwebwe'ane hila. ¹⁷Ta 'oinega hali bodoa Bada si'ebese, ma 'agu hesihesinuwao tomiya ganamuli 'oidiyega, taudi wete si'ebesegau.

¹⁸ Bewa Bada 'ina gwae, tauna mwalo hene nuwatuhu bewa 'i'abilatuheya.' "

¹⁹ Ta Yemesa wete 'igwaeya, "Cigu loina bewa, taudi tomiya ganamuli Yehoba 'oina si'ita'itahila, 'abehega sahena 'adi mwau talagulagu, ²⁰ma hesi 'idi leta talele ma 'etoboda 'ehatamo talagudi beno, 'e'ahaiina hali 'ebe tuluha 'oidiya tomota si'ebwaediya geya'abwa si'ai'aidi, ta sahena ganawala, ma hebai 'ani'o didididi hesiyodi ma wete bweyaha geya'abwa

si'ai'adi. ²¹ Weyahina mwalona hene 'ana siga nige Moses 'ina loina 'ana tologuguyao 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiya simiyamiya, ta wete meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oidiya 'etobodaedi bewa sihasihasilidi, ta tomota sihesagohedi Sabati 'aigeda 'aigeda 'oidiya."

Tohemisa taudi geya meYudiya 'adi loina

²² Coinega Yesu 'ana tohepwailao site tuwelo ma tohanugetao ma tohekalesiyao mabwaiyadi sinuwanuwatuhu mahemaheten, ta tupwadi 'oidiyega sihesinuwaniya ma sihewasediya, ta 'abehega Paulo ma Banaba mahetediyao sitauya Anitioki. Ma 'eluwa tohekalesiyao 'adi tohanugetao 'oidiyega sihesinuwediya, beno Yudasa, tauna sihesaniyeya Basaba, ma wete Sailasa, ²³ ta tohemisaowedi tupwa ganamuli 'oidiya 'idi leta si'eweya, ma 'ana lele 'igwae, "Yauwedo tasimao 'omi tohekalesiyao tupwa ganamuliya Anitioki ma Siliya* ma Silisiya 'oidiya wamiyamiya. Tauma Yesu 'ana tohepwailao ma tohanugetao 'imi leta 'aleleyawa.

²⁴ Mwalo tetelimi 'ahesagoheya 'abehega tupwadi loheloheya tauma 'oimega sinaowa ma hali tetela 'oinega si'abihe 'wanigomiya, beno siboi 'idi nuwatuhuwega, ta geya tauma 'ima hemataluwa. ²⁵ Ma tauma bewa 'a'eto'auta pwaima, ta 'ima nuwatuhu 'aigeda 'oinega tupwana 'ima loheloheya 'ahesinuwediya, ta 'iyadao Banaba ma Paulo mahetediyao 'ahewasaediya 'oimiya. ²⁶ Taudi Banaba ma Paulo sibimo sitagwalediya ma tutu baibaiwana sitautauya 'ebe hesilae 'alodiya, 'ida Bada Yesu Keliso 'ina paihowa weyahina.

²⁷ "Ta 'ima loheloheyaedi 'ahesinuwa pwaidiya, sanidiyo Yudasa ma Sailasa, ma 'omi loina si'ebwaegomi 'imi leta 'oinega, ma wete taudi 'idi gwae 'oinega. ²⁸ Cami loinaina Yaluyaluwa Tabuna ba'idamai 'anuwatuhuya 'abehega bewa loina bwebwe'ana ma 'etobodaedi 'ehata bewa madoudimo wamuliyedi, ta geya 'eta to'aha wete weyahina wanuwanuwatuhu.

²⁹ Cetobodao beno, to'aha tomota sipwaopwaoli hali 'ebe tuluhu 'oidiya, sahena wa'ai'ai, wete hebai mabweyahidi, ma hebai dididimagaidi hesiyodi sahena wa'ai'aidi, ta wete sahena waganaganawala. Ceguma 'etobodaedi bewa 'oidiyega wa'itayahigomi, mumugami bwebwe'ana. Yauwedo."

³⁰ Coinega site 'ehataedi sitoholowa, sisuluwa Anitioki, ma tohekalesiyao nobwa sibwau 'autedima, ta 'idi letaina si'ebwaediya.

³¹ Eeta letaina sihasiliya, ta 'ina hepwaila weyahina siyalivaya madouna.

³² Ta Yudasa ma Sailasa taudi wete palopitao, ta 'idi guguya baibaiwana 'oidiyega tohekalesiyao si'abihe waiwaiyediya.

³³ Ma siteluwaedi nobwa simiyamiya, 'ana siga 'idi tuta 'ilatuwa ma sitau, ta tohekalesiyaedi siloyauwedowediya, ma silokaiyoniyedi, ta sihila taudi 'adi tohewasaowedi 'oidiya. ³⁴(-) ³⁵ Ma hesi Paulo ma Banaba Anitioki 'oina simiya hila, ma Badaina 'ina gwae sihehe'ita ta siguguguguya, ma tupwana baibaiwadi wete mahetediyao sipaipaihowa.

Paulo ma Banaba sitauya wasiwasiya

³⁶Ta sabwelo hisa sigumwala ma Paulo Banaba 'ihewaeya, 'igwae, "Ciyagu, tahila ma gogowedi mwalo 'ida Bada tetelina 'aguguyaeya 'oidiya tahabo'enedi wete, ma tasidaowedi ta'itadi, togidega 'idi miyamiya."

³⁷Ta Banaba 'igwaeya, "Bwebwe'ana, ma Yoni tauna sihesaniyeya Maki tataoe ma mahetedai tatauya."

³⁸Ma Paulo 'igwae, "Nuwana sahena tauna 'i'waya'wayabugita, weyahina mwalo Pamipiliya 'oina 'i'ebesinegita, ma 'ihila 'asai, ta geya nuwana ma 'i'wayabugita 'ida sakowasi 'oina."

³⁹Coinega Paulo ma Banaba sihe'ohe'oheya madouna Maki weyahina, ta Banaba Maki 'itoeya ta sigeluwa wagai ma sidobi bwanabwana Saipilos i'oina.

⁴⁰Ma Paulo Sailasa 'ihesinuweya ma 'i'wayabu 'ina sakowasiina 'oina. Coinega tohekalesiyao Yehoba 'oina si'ahwa'ahwanoi, nuwanuwadi ma 'ina helauwega siteluwaedi 'ida 'abihewaiwaiyedi. Ta sitauya, ⁴¹ma silohihila Siliya ma Silisiya 'asaidiyao 'oidiya, ta Paulo tohekalesiyao 'i'abihetedi, ma 'i'abihe waiwaiyedi.

Timoti Paulo ma Sailasa 'i'wayabudiy

16 ¹Paulo ma Sailasa 'idi sakowasi 'oina sitauya Debi ma Lisitila, ma Lisitila 'oina Yesu 'ana tomuliya 'aigeda silobeya, sanina Timoti, tauna sinana wahine Yudiya. Sinanaina Yesu 'ana tohemisa, ma tamana hesi gwama Gilisi. ²Ma tohekalesiyao 'asa Lisitila ma Ikonyami 'oidiya, Timotiina si'ahwa bwebwe'aneya ³ma Paulo nuwanuwana ma Timoti mahetediu sisakowasi, 'oinega 'ibwauweya ma 'wapina 'i'upweya Moses 'ina loina gidemusa, ma 'abehega meYudiya Timotiina sihe'asisiyane, weyahina meYudiya tupwaina Lisitila 'oina sisanapuya 'abehega Timoti tamana gwama Gilisi.

⁴Ta sisakosakowasi 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ma loinaina Yesu 'ana tohepwailao ma tohanugetao mwalo Yelusalema 'oina siloinaeya sihepwaileya 'asa mabwaiyadi 'oidiya, ma 'abehega loinaina simulimuliye. ⁵Coinega tohekalesiyao 'idi hemisa 'ihewaiwaiya, ma sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya 'adi boda 'imadomadou.

Paulo 'ina nihiyega gwama Masidoniya 'i'iteya

⁶Coinega Paulo ma 'iyanao tupwa Piligiya ma Galetiya 'alodiyega sitautau, ma Yaluyaluwa Tabuna 'i'ausidiya ma sahena Yehoba tetelina tupwa Esiya 'oina siloguloguguya. ⁷Ma sinaoma Misiya ma sitohoya ma 'abehega Bitiniya 'oina siluhu, ta Yesu yaluyaluwana geya 'itagwaledi. ⁸Coinega Misiya si'ebesineya ma sidobiya Tilowasi.

⁹Eeta hinuwana si'eno'eno ma Paulo 'inihiya, ta 'ina nihina beno loheya 'aigeda gwama Masidoniya 'i'iteya, 'itoholowa ma 'i'ahwa'ahwanoi Paulo 'oina, 'igwaegwae, "Cuhabalama Masidoniya 'oina ma 'u'abihetemai."

¹⁰Paulo 'ina nihina 'oinega 'asanapuya 'abehega Yehoba 'ibwauwemaiya ma tetela bwebwe'ana 'aguguyae meMasidoniya 'oidiya, 'oinega 'eda 'abesa sabi habala Masidoniya.

Wahine sanina Lidiya 'ihemisa Yesu 'oina

¹¹Coinega waga 'alobeya ma Tilowasi 'oinega 'a'u'e, ma dumwaluna Samotilesi, ma nobwa 'a'enowa. Gona 'i'adaleya 'a'u'e hila ma Niyapoli 'oina 'asuluwa, ¹²ma Niyapoli 'oinega 'atauya Pilipai, tauna 'asa madouna tupwa Masidoniya 'alona, ma gogoina 'alona meLoma taumana baibaiwadi simiyamiya, nage 'oina 'amiya hila sabwelo tupwana 'oidiya.

¹³Ma Sabatiya 'asega 'alatuwa 'atauya 'aigeda we'aha papalina, tupwaina 'anuwatuhuya 'ebe lotapwalolo, ma 'oina 'amiyatoiya, ta wahiwahine si'eto'autama wete ba'idadayao 'ahehegwaegwaeya.

¹⁴Ma 'aigeda wahine 'oidiyega sanina Lidiya, 'asa Tayataila wahineina, ma Yehoba 'ana tohemisa, ta 'ina paihowa beno 'aigeda 'ale'o wasawasa 'ana tohegimwane. Ma wahiwahineyedi 'ima gwae sihehesagohedi, ma Yehoba hemisa Lidiya 'atena 'ilaguya, ma Paulo 'ina guguya 'ihemiseya, ¹⁵ma tauna ma'ina susuwao 'i'abihe babitaisowediya. Ta muliyetega 'i'ahwanoiyemaiya, 'igwae, "Babadao, wasanapugauwa 'abehega Yesu yahemisaeya moisa, 'oinega sowasowahina wanaoma ma wahetaumana 'igu hada?" Ta 'i'ohenemaiya, ma 'oinega 'atauya 'ina hada.

Paulo ma Sailasa 'adi lagu deli

¹⁶Hali sabwelo 'oina 'atautau tupwaina lotapwaloloina 'oina, ma babada tupwadi 'idi hewali gumalaulau 'alobeya, tauna hi'ahi'a 'iluhuwa solana ma 'oinega sowasowahina 'ihepwaila nugeta to'aha 'abwa 'ilatu, ta 'ina paihowa bewa 'oinega gumalaulaunina 'ina babadao mane madouna si'ewa'ewa tomota 'oidiyega. ¹⁷Ta wahineina 'imulimuliyemai, ma 'iwuiwui, 'igwaeya, "Bewa tomotaedi Yehoba Tomya tabwana hedada 'ina topaihowao, ma 'abihetena 'ana 'eda 'ana tohepwailao."

¹⁸Gumalaulaunina bewa gidemusa 'iwuiwui sabwelo baibaiwana 'oidiya, 'oinega Paulo wahina 'ilo'wata'wata, ma 'i'itehinowa, ma yaluyaluwaina 'ihegwaeaya, 'igwae, "Yesu Keliso saninega yaloinego ma gumalaulau beno 'oinega 'ulatu." Ma nage 'oina 'ihapwesa.

¹⁹Ma gumalaulaunina 'ina babadao sigmwasowalemaiya, weyahina 'idi mane madouna 'ana 'ebeloba tauna gumalaulaunina, ta Paulo 'i'abihe bwebwe'aneya. Coinega Paulo ma Sailasa si'abiyahidiya ma silisi dadanediya, ta sitauyedyia 'ebehegimwane 'oina, ma sitoediya tolinoao

'oidiya sabi yatalaedi,²⁰ ta sihegwaediya, sigwae, "Bewa loheloheyaedi taudi meYudiya, ma sitauyama 'ida 'asa ta 'ada wahi'wata'wata silagulagu,²¹ weyahina hali mumuga sihehe'ita, beno tauda meLoma 'ida 'etoboda, ma sahena mumugaina tapaipaihowa."

²² Ta bodaedi wete bewa gidemusa sihe'ewediya, 'oinega tolinoao siloinaediya, ma Paulo ma Sailasa 'adi 'ale'o 'oidiyega silolodiya, ta 'aiwe 'oidiyega sisapi dadanediya. ²³ Sihunu geyogeyoidiya 'igumwala, ma deliya silagu luhuwediya, ma deli 'ana to'itayahina siloinaeya ma 'ilomatayahi bwaibwaini. ²⁴ Coinega to'itayahinaina 'ana loina 'ihesagoheya, ta 'ilagu luguhediya deli 'alona moisa, ma wete 'ahedi 'i'ahuyahidiya 'aiwe madoudi 'oidiyega.

Paulo ma Sailasa sihapwesa ma deli 'ana to'itayahini 'inuwabuiya

²⁵ Ma hinuwana Paulo ma Sailasa si'ahwa'ahwanoi ta siwaliali Yehoba 'oina, ta 'oinega tolulu deliyao mabwaiyadi sihehesagochedi,
²⁶ ma mwani'ini'i madouna 'ipiliya ta sisalutuwama, ma hada deli 'ana wahuwahu 'inihuwa, ta deliina 'ana 'ahwa'edao si'eso'edya, ma 'oinega toluhuwedi 'ahedi 'adi paiyao si'eliasidiya siboidimo.

²⁷ Ta deli 'ana to'itayahina 'eno'enowega 'isalutuwama, ta 'ahwa'eda so'eso'edya 'i'itediya, ta 'ina nuwatuhu toluhuwedi sidena pwaiya, 'oinega 'ina 'elepa 'aleha 'i'eweya ta 'abehega 'iboi 'ida lohe'amasi hile.

²⁸ Ta Paulo 'i'iteyama, ma 'iwuiya, 'igwae, "Ciyagu, sahena 'uboi 'ulohelohe 'amasigo. Mabwaiyama bewa 'amiyamiya."

²⁹ Coinega to'itayahinaina 'ina topaihowao 'oidiya 'ibwauwa ma mayale si'eweyama, ta mayale 'i'eweya, ma 'ipili ta 'iluhuwa ma'ina dedela, weyahina 'imatauta, ta 'ibe'u talutalubu'iya Paulo ma Sailasa matadiya.

³⁰ Ma muliyetega 'itoholo ta 'itoe latuhedima, ta 'igwae, "Babadao, wahegwaegau to'aha yapaihowa ma 'oinega Yehoba 'i'abihetegau?"

³¹ Ma Paulo ma Sailasa sigwaeya, "Ceguma Bada Yesu 'oina 'uhemisa, nata 'owa ma'ino susuwao wete 'abihetenwa waloba." ³² Ta Badaina tetelina sihe'ote'oteteliya tauna ma'ina susuwao 'oidiya.

³³ Hinuwana nage 'oina 'itoe latuhedinya ma 'adi gane ma bweyaha sapiyega silobeya 'ibuyodiya, ta tauna ma'ina susuwao sibabitaiso.

³⁴ Sibabitaiso ta 'itoediya tauna 'ina hada, ma 'oinega 'adiwa 'i'atububuya, ma si'aiya. Ta deli 'ana to'itayahinaina ma'ina susuwao siyaliyaya madouna, weyahina 'ina hemisa hauhauna Yehoba 'oina 'ilobeya.

³⁵ Gona 'i'adaleya ma tolinoao 'idi topaihowao, gide polisi, sihewasediya deli 'ana to'itayahini 'oina ma siloineya 'abehega, "Loheya 'eluwaedi deliya 'alagu luhuwediya 'ulihasidi ma sitauya." ³⁶ Coinega to'itayahini deli 'alonega 'iluhuwa ma wasaina 'ihepwaileya Paulo 'oina, 'igwae, "Tolinoao wasa sihewaseyama 'abehega yalihasigomi, 'oinega wahapwesama ma ma'imi yaliyaya watau."

³⁷Ma Paulo 'ilogwahata, 'igwaeya, "Sahena 'atautau. Weyahina geya 'aigeda 'ima puimo yatala 'oina siloba, ma boda matadiya sihunu dadanemaiya, ta deliya silagu luhuwemaiya, ma tauma hesi mwalo 'ahe Loma. To'aha weyahina 'abehega silihasimai ma sitoe latuhemai dahwanega? Ma 'ilobwainediya hesi taudi tuwa sinaoma ma sitoe hapwesemai."

³⁸Coinega polisiyedi sihila tolinoao 'oidiya ma Paulo 'ina gwae sihepwaileya 'oidiya. Ta tololinaowedi sideba mwadina madouna, weyahina hepwaila bewa 'oinega sisanapuya 'abehega Paulo ma Sailasa sihe Loma. ³⁹Coinega sinaoma deliya, ma 'atemuyemuyega sigwae helauwa Paulo ma Sailasa 'oidiya, ma deliyega sitoe hapwesediya, ta si'ahwanoiya 'oidiya, nuwanuwadi ma si'ebesinedi, sitauya hali 'asa.

⁴⁰Ta Paulo ma Sailasa deliyega sitauya Lidiya 'ina hada, ma tohekalesiyao mahetediyao sihe'iya'iyagu ma siguguya 'oidiya, ma muliyetega sitauya.

Paulo ma Sailasa galana silobeya 'asa Tesalonaika 'oina

17 ¹Eta sitauya Amipipoli ma Apoloniya 'oidiya, ma Tesalonaika 'oina silatuwa, ta Tesalonaika 'oina meYudiya 'idi hada tapwalolo 'imiyamiya. ²Ta Paulo 'idi lotapwalolo 'oina 'iluhuwa, gidemusa tupwa mabwaiyana 'oidiya 'ipaipaihowa 'esa, ma nobwa Sabati 'etoi 'oidiya Buki He'asisi 'oinega 'ihe'ihe'ita ma ba'idanao sihehe'ohe'ohe, ³ta Pauloina sanapu 'i'ebwaediya, 'igwae, "To'abihetenaina 'ilobwaineya ma muva 'iloba ma 'i'amasa ta wete 'amasega 'itoholo hila." Ma wete 'igwaeya, "Yesuina yahehepwaile 'oimiya tauna tuwa To'abihetenaina."

⁴Coinega tupwadi si'ahwa moisaeya, ma Paulo ma Sailasa 'idi boda 'oina siluhuwa, ta wete Yehoba 'ana tohe'asisiyao taudi tupwa ganamuli 'oidiyega ma wahiwahine sanidi madoudi 'oidiyega tupwana baibaiwadi wete sihemisa.

⁵Ta meYudiya Paulo ma Sailasa sihe'ipi'ipiyediya ma si'ahwa galagalaediya, ma tupwana toyawala besobeso galadi siloinedi ma boda madouna sihegogonediya ta nuwanuwadi silo'alehedi. Coinega Yesoni 'ina hada sihaneiya, 'idi nuwatuhu 'abehega Paulo ma Sailasa hadai simiyamiya, ma 'abehega sida 'abiyahidi, si'ewa latuwedi boda 'oidiya. ⁶Ma si'ebesa 'asaediya, ta Yesoni ma tupwana tohekalesiyao ba'idanao si'abiyahidiya, ma 'oinega sitoedima 'asa 'ana tolinoao 'oidiya sabi heyatalaedi, ta sibwaubwau sigwae, "Loheloheyeda taudi tupwa mabwaiyadi 'adi to'abihegalao sitauya pwaima 'ebwa, ⁷ma Yesoni 'ina hadai sihetaumana, ta 'idi he'ita 'oinega Sisa 'ina loina siligehiya, weyahina sigwaegwae 'abehega kini hauhauna 'ilatuma, sanina Yesu."

⁸Casa 'ana tolinoao ma bodoa he'ewa bewa sihesagoheya ta si'ateyohowa, ⁹'oinega siloina Yesoni ma'iyanao 'oidiya ma 'abehega 'idi

mane 'oinega sida hemaisa, ta wete sida miya daumwala. Ma sihemaiseya ma silihasidiya, ta sitauya.

Paulo ma Sailasa 'idi paihowa tupwa Beliya 'oina

¹⁰ Ma hinuwana tohekalesiyao Paulo ma Sailasa sihewasaedi ma sida tauya Beliya, 'oinega sitauya, ma tutaina silatuwa Beliya siluhuwa meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oina, ta Yesu wasana sihe'ita. ¹¹ Mwalo Tesalonaika 'oina meYudiya genuwadi wasaina, ma hesi meYudiya Beliya 'oina 'idi tagwala bwebwe'ana, ma wasaina nuwadi 'iteweya, 'oinega sabwelo 'aigeda 'aigeda Buki He'asisi sihasihasili ta 'abehega wasa bewa 'ana moisa sida sanapu. ¹² Coinega meYudiya tupwana baibaiwadi sihemisaeya, ma wete taudi geya meYudiya 'oidiyega wahiwahine, taudi sanidi madouna, ta wete loheloheya tupwana baibaiwadi.

¹³ Ta meYudiya Tesalonaika 'ana tomiyanao sihesagoheya 'abehega Paulo Yehoba wasana 'iloguguya 'asa Beliya 'oina, ma silomwayamwayau ma bodao sihenuwa lagudiya ta 'abehega Paulo ma Sailasa sida lo'alehedi.

¹⁴ Coinega tohekalesiyao siloina mwamwayau, ma Paulo sihetuneya ma 'isuluwa gogo holai 'oina, ta Sailasa ma Timoti 'ebwa ba'idadiyao simiyamiya. ¹⁵ Ta tupwana tohekalesiyao Paulo si'wayabuya ta sitauya Ateni, ma 'oinega Paulo loina 'i'ebwaedi ta 'abehega Sailasa ma Timoti silomwamwayauma Ateni 'oina, ta to'wayabuwedi sihila Beliya.

Paulo 'ina miyamiya Ateni 'oina

¹⁶ Ma Paulo Ateni 'oina Sailasa ma Timoti weyahidi 'abwa 'iyamwayamwana, ta 'inuwagala madouna weyahina 'i'iteya meAteni geya Yehoba 'oina sihemihemisa ta hesi 'idi 'ebe hemisa hagana ma hagana, ma baibaiwa hedada. ¹⁷ Coinega ba'idanao sihe'ohe'ohe nuwatuhu bewa weyahina, meYudiya ma tupwadi Yehoba 'ana tohemisao wete ba'idadiyao sigwaegwae, meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oina, ma wete toni'asa, 'eguma 'ihalobadi 'ebe gimwane 'oina, ba'idadiyao sigwaegwae sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya.

¹⁸ Ta tupwadi tosinasinapuwao wete, taudi sihesaniyedyia Epikulo*, ma tupwadi Sitoike* wete, Paulo ba'idadiu sihehegwaegwae ta tupwadi taudimo 'oidiya sihe'ote'otetela, sigwaeya, "Ciya! Toheyauyaule to'aha 'igwaeneya?" Ma tupwadi sigwae, "Nuwana hali Yehoba weyahina 'iloguloguguya," weyahina sihesagoheya Yesu 'ina toholohila 'amasega weyahina 'iloguguya. ¹⁹ Coinega Pauloina sitoeya hada 'eto'auta sanina Aliyopago* 'oina ma sihegwaeya, "Cino he'ita bewa hauhauna, ²⁰ ta 'oima 'ana hesagoha 'abehega 'ebe henainaida, 'oinega 'ana sanapu 'uda lihasi ma 'ada sanapu." ²¹ Ta meAteni ma'adi taumanao mabwaiyadi 'idi 'ebe nuwa'ewa beno sanapu hauhaudi 'adi he'ita ma 'adi hesagohamo.

²² Coinega Paulo hada 'eto'auta 'alona 'itoholowa ma 'iloguguya 'oidiya, 'igwaeya, "MeAteni, 'omi yasanapugomi 'abehega wahehetapewa 'imi tapwalolowao 'oidiya, ²³ weyahina 'igu yawalao 'oidiya 'omi 'ebe tuluh baibaiwadi ya'litediya ma 'oidiyega 'aigeda 'ebe pwaoli ma'ana lele ya'ita lobeya, ta 'ana lele bewa gidemusa 'igwaegwae, 'Yehoba tauna geya tada sanapuya 'ina 'ebe pwaoli bewa.' Ma Yehoba 'ina 'ebe pwaoli beno 'oina watulutuluha ta geya wada sanapuya, tauna 'iboi yahehepwaila 'oimiya.

²⁴ "Tauna bale'u mabwaiyana ma ginaula mabwaiyana 'oina simiyamiya 'adi tohemasaleha, ta galewa ma bale'u 'adi Bada. Coinega geya hadao tomota nimadiyega si'abi'abidi 'alodiya Yehobaina 'ida miya. ²⁵ Ma tomota tauda geya sowasowahida ma 'aigeda to'aha nimadega tauna Yehobaina ta'ebwae, 'eguma tanuwatuhu 'abehega nuwanuwana, ta tauna hesi yawasida ma yaluyaluwada ma 'ida tobwatobwa mabwaiyana 'i'ebwaegita. ²⁶ Ta 'aigeda loheya sanina Adama 'oinega hali tupwa ma hali tupwa tomotenedi Yehobaina 'ibubugita, ma 'abehega tomota si'elelewana bale'u mabwaiyana 'oidiya, ma boda 'aigeda 'aigeda 'idi sauga ta 'idi tupwa Yehoba 'iloina pwaidiya. ²⁷ Cina nuwatuhu 'abehega tauna si'ebese, ma nuwana 'abwama silotoho, bo nuwana siloba. Ta hesi Tohemasalahaina mabwaiyada deida 'imiyamiya. ²⁸ Weyahina 'Tauna 'oinega yawasida ta'ewa'ewa ma ba'ididai tatautauya ma wete tamiyamiya.' Ma 'omi wete 'imi wali tobui tupwadi Yehobaina weyahina sigwaeya, 'Tauda moisa tauna natunao.'

²⁹ "Coinega gesowana tanuwatuhu 'abehega Tamadaina gidemusa ma'ama'ayau, beno tomota 'idi nuwatuhuwega ma goula* bo siliba* bo da'ule 'oidiyega sibubuya.

³⁰ "Tutaina mwalo tomota Yehoba sihemwage mwageyeya, 'oinega geya 'ida gamwasowalediya, ma hesi bewa tuwa tauda tomota tupwa mabwaiyana 'oidiya 'iloinaegita ma 'ida pui 'oidiyega tanuwabui. ³¹ Weyahina 'ida sabwelo bwa'omatana 'abwama 'iupaeya ma mebale'u mabwaiyada 'ada loina dumwadumwaluna 'ida 'ebwaegita loheyaina 'ihesinuweya 'oinega, ma loheyaina 'amasega 'i'abihetoholo hileya ma 'oinega tomota mabwaiyada wasa bewa tada 'ahwa moisae."

³² Ma bodaedi to'amasa 'idi toholo hila wasana sihesagoheya, ma tupwana sihenameya, ta tupwadi sigwaeya, "Nuwanuwama ma 'abwama nuwatuhu bewa weyahina 'uhe'ote'otetela hila ma 'ada hesagoha."

³³ Eeta Paulo bodaedi 'oidiyega 'ilatuwa. ³⁴ Ma tupwadi tomota Paulo 'ina gwae sihemiseya ta 'ina boda 'oina siluhuwa, 'aigeda loheya sanina Dionisiyo, tauna tololina 'aigeda boda Aliyopago* 'oidiyega, ma 'aigeda wahine sanina Damali, ma tupwadi wete.

Paulo 'ina paihowa 'asa Kolinita 'oina

18 ¹ Mulyetega Paulo Ateni 'i'ebesineya ta 'inaowa Kolinita 'oina,
² ma gwama Yudiya 'ilobeya, sanina Akuila, ta 'ina 'asa Ponitio,

ma mamwanena Pilisila nige tuwa Italiyega sinaoma, weyahina kini Kolodiya meYudiya mabwaiyadi 'iloinaediya ma Lomega sihapwesa. Ma Paulo Akuila mamwanena 'ihabo'enedyia, ³ma taudi 'idi paihowa hebai 'wapidi 'oidiyega sisahisahila yoheyoh, gidemusa Paulo 'ina paihowa. Ta 'ihetaumana 'idi hada, ma mabwaiyadi yoheyoh sipaihowediy. ⁴Ma Sabati 'aigeda 'aigeda 'oidiya meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oina 'igwaegwae toluhuwao ba'idanao, 'itotoho nuwanuwana ma sida hemisa, ma tupwadi meYudiya ma tupwadi wete ganamuli, taudi geya meYudiya, sihemisaeya.

⁵Ta tutaina Sailasa ma Timoti Masidoniyega sihapwesama, Paulo 'ina loguguya 'oina 'ihetapewa waiwai, ma meYudiya 'oidiya 'ihehepwaila 'abehega To'abihetenaina tauna Yesu. ⁶Taudi hesi sihe'ohe'oheya, ta si'ahwa 'abo'aboweya, ta 'oinega Paulo 'ana 'ale'o 'ilohutuhutuiya matadiya, beno 'idi logwahata 'ana 'ebe'ita 'ipaihoweya, ma 'ihegwaediya, "Comi 'abwa wahesilae 'imi logwahata bewa weyahina, ta beno waboi 'imi loinega, ta geya taugu 'igu loinega. Coinega ya'ebesinegom i ma tetela yatauye tomiya ganamuli 'oidiya."

⁷Ma 'idi hada tapwalolo 'oinega 'ihapwesa, ta 'iluhu Taito Yusito 'ina hada, tauna Yehoba 'ana tohe'asisi 'aigeda, ta 'ina hadaina meYudiya 'idi hada tapwalolo deina. ⁸Ma hada tapwalolo 'ana tohanugeta, sanina Kalisipo, ma'ina susuwao, Bada Yesu 'oina sihemisa, ma meKoliniita tupwana baibaiwadi wete Paulo 'ina guguya sihesagoheya, ta Yesu 'oina sihemisa, ma sibabitaisowa.

⁹Ta hinuwanega Paulo 'ina 'enomata'ite'itega Bada Yesu 'i'iteya, ta Yesu 'igwaey, "Paulo, sahena 'u'ate'ateyoho, ma tuwa hesi tetela 'uhepwaila latuwe, ma sahena 'ulololagu. ¹⁰Ma taugu hesi ba'idau tamiyamiya, weyahina 'asa bewa 'oina tomota baibaiwadi 'abwa sihemisegau ma 'igu bodao taudi, ma sahena 'aigeda taiya sowasowahina 'ilo'alehego, nuwana 'i'abi hegalago. Geya!" ¹¹Ta bolime 'aigeda ma tupwana 'oidiya Kolinita 'oina Paulo 'imiyamiya, ta Yehoba 'ina gwae 'ihehe'itae.

¹²Eeta muliyetega Galiyo 'ihetoloina madouna tupwaina Akaya 'oina, 'oinega meYudiyaedi siloina ta Paulo si'abiyahiya sitauyeya sabi yatala Galiyoina matana, ¹³ma sigwae, "Loheyaina bewa tomota 'itebatebaedi ta 'abehega hali tapwalolo Yehoba 'oina sipaihowa, ma bewa 'ida loina 'iligelgehi."

¹⁴Ma Paulo 'i'iuna ma 'igwae hila, ta Galiyo hesi 'igwae nugeta meYudiya 'oidiya, 'igwaey, "MeYudiya, 'omi 'igu gwae wahesagohe: Ceguma loheya bewa 'imumuga galagala, nuwana pui 'ipaipaihowadi, 'ilobwaineya ma 'imi he'ewa yahesagohe, ¹⁵ma hesi nuwatuhu bewa, waboi tuwa 'imi gwaegwae ma saniyao ma loinao 'imi 'asega, 'oinega waboi tuwa waloina. Taugu yalogwahata." ¹⁶Ta 'ebe yatala 'oinega 'ipa'idiya.

¹⁷Ma bodaedi Sositeni si'abiyahiya, tauna meYudiya 'idi hada tapwalolo 'ana to'itayahina, ma sihunu dadaneya Galiyo 'ina 'ebe yatala matana, ma Galiyoina geya wete weyahidi 'ida nuwatuhuwa.

Paulo 'ihila Anitioki

¹⁸Lo'aleha bewa mulina Paulo nobwa 'imiyamiya sabwelo hisa 'oidiya, 'inega muliyetega tohekalesiyaedi 'iloyauwedowediya ta wagai 'igeluwa sabi 'adau Siliya weyahina. Ma Akuila ta Pilisila wete mahetenao sigeluwa. Ta 'aigeda ginaula, beno 'abwa ma sigelu, 'abwa 'asa Kenikiliya 'oina simiyamiya, Paulo 'ina gwae hemisa 'ipaihoweya Yehoba matana, ta gwae hemisaina 'ana 'ila'ilala beno Paulo debana si'oliya.

¹⁹Cidi 'adauina 'oina nugeta siluhuwa Epeso, ma Akuila mamwanena sisuluwa simiyamiya, ta Paulo wete 'isuluwa, 'iluhuwa meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oina, ma 'itohtoho ma 'abehega 'ilisidima ma Keliso 'oina sihemisa, ta mahetenao sihegwaegwae. ²⁰Coinega si'ahwanoiyeya ma tuta dudulena mahetediu simiyamiya, ta 'ilogawahata. ²¹Cigwaeya, "Cabwa yahilama, 'eguma Yehoba 'itagwalegau." Coinega Epesowedi 'iloyauwedowediya, ta 'igelu hila, ²²ma 'itauya Sisaliya 'oina 'isuluwa, ta 'ilaga Yelusalema ma tohekalesiyao mahetenao sihe'iya'iyaguwa, ta muliyetega 'itauya Anitioki.

²³Anitioki 'oina 'imiya 'amana, ta muliyetega 'itohtoho ma Galetiya ma Piligiya 'asanao 'aigeda 'aigeda 'oidiya 'isakosakowasi, ma Yesu 'ana tohemisao 'i'abihe pa'alidi.

Apolosa 'iguguya Epeso ma Kolinita 'oidiya

²⁴Tutaina 'oina, 'aigeda gwama Yudiya sanina Apolosa 'inaoma Epeso. Tauna 'asa Alekisanidelia loheyaina, ta tauna guguya 'ana, ma Buki He'asisi 'isanapu bwaibwainiya. ²⁵Ta wete he'itao Yehoba 'ina 'eda weyahina 'isanapudiya, ma 'ihetahetapewa Yesu tetelina 'ihehe'ita. Cina he'itaina moisa, ta hesi tupwanamo, weyahina to'aha Yoni 'iguguyaeya 'ina babitaiso weyahina Apolosaina 'isanasanapu, ta Yesu tetelina 'ana 'ebe losaloha geya 'isanapu.

²⁶Ta tutaina Epeso 'oina 'ilatuma, 'iluhuwa meYudiya 'idi hada tapwalolo 'oina, ta ma'ina waiwai 'iloguguya. Ma Akuila ma Pilisila 'ina guguya sihesagoheya 'abehega 'ina sanapu tupwanamo tuwa, 'inega sitoeya, ta Yehoba 'ina 'eda mabwaiyana sihe'itaeya.

²⁷Muliyetega Apolosa nuwanuwana ma 'ihabala Akaya, ta tohekalesiyao silemeya, ta Yesu 'ana tohemisao Akaya 'oina 'idi leta sileleya, ma Apolosa si'ebwaeya ta 'eguma to tuta Akaya 'oina 'ilatu 'idi leta 'i'ebwaedi ma siteo 'idi hada.

Coinega Apolosa 'ihabala ta 'iluhuwa Akaya 'oina, ma taudi meAkaya, mwalo Yehoba 'ina helauwega Yesu sihemisaeya, ma 'iyamo Apolosaina

'ina guguyega 'ilemedi madouna, ²⁸ ta 'ina he'ita meYudiya 'idi he'ita 'ihewaiwai sineya, weyahina Buki Tabu 'oinega 'ihe'itadi 'abehega To'abihetenaina tauna tuwa Yesu.

Paulo 'ina paihowa Epeso 'oina

19 ¹Apolosa 'abwama Kolinita 'oina 'imiyamiya, ma Paulo 'isakowasiya tupwa pwatula 'oidiya, ma Epeso gadowa 'oina 'ilatuma. Epeso nage 'oina, Yesu 'ana tomuliyao tupwadi 'ilobediya, ² ma 'ihesilalediya 'igwae, "Ciyagwao, tutaina Yesu wahemisaeya Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai walotohoya bo geya?" Ma sihegwaeya sigwae, "Geya. Geya 'asanapu 'abehega Yaluyaluwa Tabuna 'imiyamiya."

³ Ma Paulo 'igwaeya, "To babitaiso hede 'oinega wababitaiso?" Ta sigwae, "Yoni 'ina babitaisowega."

⁴ Ta Paulo 'ihewaediya, "Yoni 'ina babitaiso beno nuwabui mumuga galana weyahina, ma 'ihemataluwegomiya ta 'abehega Yesu wahemisae, tauna 'abwa 'imulimuliyama."

⁵ Gwae bewa meEpesowedi sihesagoheya ma sinuwa sabwalena moisa, 'oinega Bada Yesu saninega sibabitaliso. ⁶ Ma Paulo 'i'abi debediya, ma Yaluyaluwa Tabuna 'iluhuwa 'oidiya, ta 'ina waiwaiyega hali 'enana ma hali 'enana 'oinega sigwae latuwa, ma Yehoba 'ina gwae sipalopisai latuweya. ⁷ Ta mabwaiyadi 'adi baibaiwa gide tuwelo.

⁸ Ma wai'ena 'etoi 'oidiya meYudiya 'idi hada tapwalolo 'alona Paulo 'iluhuluhu, ma Yehoba 'ina hetoloina weyahina ma'ina 'atepatu 'igwaegwae, ta 'i'ohe'ohe 'i'i'imidi.

⁹ Ma tupwadi deba pa'apa'alidi ma geya sihemihemisa, ta Yesu 'ina 'edaina si'ahwa galagalaeya tohegogonaowedi matadiya. Coinega Paulo 'itoholowa ta 'ana tomuliyao ba'idanao silatuwa, ma siluhuwa Tilano 'ina hada 'ebe se'ulu 'oina, ma nobwa sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya Paulo 'ilologuguya.

¹⁰ Cina paihowaina bewa gidemusa tuwa 'ipaipaihowa bolime 'eluwa 'oidiya, ma tupwa Esiya 'ana tomiyanao mabwaiyadi, meYudiya ma taudi geya meYudiya, Bada Yesu wasana sihesagoheya.

Sikiba natunao

¹¹ Ta Yehoba hedehedede hagadi 'i'abi latuhediya Paulo 'ina paihowega, ¹² ta 'ana 'amweyahi 'ana 'ebe sauwao ta 'ana 'ale'owao si'ewediya ma tololahao 'oidiya si'abihe pa'idiya, ta 'adi lohala sigumwagumwala, ma wete hi'ahi'a siula latuhediya. ¹³⁻¹⁴ Ma tupwadi meYudiya 'adi to'obao nobwa simiyamiya, ma taudi sisakosakowasi, ma 'oba 'oinega hi'ahi'a siulaula latuhedi. Ta tupwadi Yudiyaedi Paulo 'ina paihowa wasana sihesagoheya, taudi Topwaoli Madouna, sanina Sikiba, natunao site sebeni. Ma site sebeniyedi sitoho 'abehega Bada Yesu saninega hi'ahi'a tololahao 'oidiyega

sida ulalatuhedi, ta 'aigeda buwa sihegwaeya sigwae, "Yesuina Paulo 'iloguguyaeya, tauna saninega 'aloinego ma loheya 'u'ebesine ma 'utauya."

¹⁵ Ma hi'ahilaina 'ihewaediya, "Yesu ma Paulo yasanasanapudi, ma tayıawedi 'omi?" ¹⁶ Coinega loheyaina 'igihebuweya, 'isopila ma to'obaedi 'ilo'alehediya, ta 'adi 'ale'o 'isabu yahulediya, ma 'ihunudiya, ta 'wahi daisidi hadega sidena.

¹⁷ Ma wasa bewa Epeso 'ana tomiyanao mabwaiyadi sihesagoheya ta simatauta, taudi meYudiya, ma taudi geya meYudiya, ta Bada Yesu sanina si'ahwa waiwaiyeya.

¹⁸ Ma tohemisa hauhaudi baibaiwadi sitauyama ta boda matadiya 'idi mumuga guguyou sihepwailediya, 'abehega taudi wete si'oba'oba. ¹⁹ Ta 'idi 'obao bukidi sihegogonedima, ma boda matadiya sigabu yahulediya, ma bukiyedi 'adi maisa sisahwa hegogonediya, ma pipiti tausani kina gidemusa.

²⁰ Nage 'oinega Yehoba 'ina gwae 'idabalala ta 'ihewaiwai tomota baibaiwadi 'oidiya.

MeEpeso silo'aleha

²¹ Mulyetega Yaluyaluwa Tabuna Paulo 'ihenuwa laguweya 'abehega Masidoniya ma Akaya 'oidiyega 'ida tauya ma Yelusalema 'oina 'ida latu, ma 'igwaeya, "Yanugeneta Yelusalema, ma 'abwa mulyetega yatauya Loma. Gide 'igu nuwatuhu."

²² Ta hesi Pauloina 'imiyamiya Esiya tuta to'uto'upana 'oina, ta 'ana tolemaowedi Timoti ma Elasito 'ihewasa nugetediya, ma sitauya Masidoniya. ²³ Ma tuta nage 'oina he'ohe'ohe madouna 'ilatuwa Yesu 'ina 'eda weyahina, ta bewa gidemusa 'ilatu 'esa.

²⁴ Loheya 'aigeda sanina Dimitilo, tauna dayagi 'ana topaihowa siliba 'inega, ma meEpeso 'idi yehoba wahinena sanina Dayana 'ina hada tapwalolo 'alu'aluwana 'i'iudi 'ipaihowediya, ma 'ihehegimwaneyedi tomota 'oidiya. Ma'ina topaihowao 'idi wasawasa madouna dayagiyedi 'oidiyega silobaloba. ²⁵ Ma Dimitilo 'ina topaihowao 'ibwau 'autediya, ma tupwadi wete 'idi paihowa tauna gidemusa, ta 'ihewaediya 'igwae, "Ciyagwao wanuwatuhuyahi 'abehega paihowa bewa 'oinega 'ida wasawasa talobaloba. ²⁶ Ma Paulo 'ina he'ita 'oinega tomota baibaiwadi 'ihe'itediya 'igihe nuwabuidiya, ma 'ina gwaegwae 'abehega Yehoba tomota nimadiyega si'abidi geya Yehoba moisa. Ta bewa gidemusa geya Epesomo 'oina ma hesi tupwa baibaiwadi Esiya 'alona. Ta 'omi wasanapu pwaiya, ma wa'iteya Pauloina 'ina paihowa, 'awa?

²⁷ "Bewa 'oinega yamatauta, 'abwama nuwana tomota gesowana 'ida tobwatobwao sigimwanedi, ma 'abwa wete 'ida Yehoba madouna Dayana 'ana he'asisi ta 'ina hada tapwalolo siheginaula besobesowe. Weyahina meEsiya ma mebale'u mabwaiyada Dayana 'ana to'etuluhao."

²⁸ Ma bodaowedi Dimitilo 'ina gwae sihesagoheya, ta Paulo 'ina paihowa weyahina sigamwasowala madouna, ta sibwaubwau, "Tauda meEpeso 'ida yehoba Dayana tabwana moisa."

²⁹ Coinega tomota baibaiwadi sipili 'autama ma siwuiwui, ma hedagadaga besobeso sipaipaihowa, ta meMasidoniya 'eluwa si'abiyahidiya, taudi Paulo 'ina sakowasi 'oidiya 'ana to'wayabuwao, sanidi Geyo ma Alisitako, ta sipilihediya hada 'ebe 'eto'auta 'oina.

³⁰ Ma Paulo nuwanuwana ma tohedagadagaowedi 'oidiya 'itaautaya ma tohekalesiyao si'etobodeya, ³¹ ta tupwadi wete Paulo 'iyanao, taudi meEsiya babadao, gwae sihewasaeya ta Paulo si'ahwanoiyeya ma 'abehega gesowana 'ida luhu hada 'ebe 'eto'autaina 'oina.

³² Ma bodaedi gide sibuwa ma sibwaubwau, ta mabwaiyadi 'idi wui hagana, ma hedagadaga huhuna baibaiwadi geya sisapanu.

³³ Ta meYudiya 'aigeda loheya sanina Alekisana silohetu hetuneya, ma 'ida laga 'oidiya ma 'ida gwae. Coinega 'itoholowa matadiya ma tupwadi tomota 'idi nuwatuhuwedi sibwau latuhediya 'oina, 'oinega nimanega 'ihegwaediya 'abehega hedagadaga sida lolagu, ma meYudiya 'idi gwae 'ida hepwaila latuhe. ³⁴ Ma bodo silinaneya 'abehega tauna gwama Yudiya, 'oinega sibwauwa madouna, ma 'idi hedagadaga tuta dudulena geya silolagu, ma sibwaubwau mahemaheten, sigwaegwae, "Tauda meEpeso 'ida yehoba Dayana tabwana moisa."

³⁵ Coinega 'asaina 'ana tohanugeta 'itauyama, ta hedagadaga 'igihelolaguya, ta 'ihegwaediya, 'igwae, "MeEpeso yo, mabwaiyada tasananapuya 'abehega Dayana tabwana hedada 'ina hada tapwalolo 'ana to'itayahina tauda, ma wete 'ina da'ule tabu galewega 'ibe'uma. ³⁶ Ta gesowana wete taiya 'isinasinaligita 'ida tapwalolo bewa weyahina. Coinega 'ilobwainegomoya ma wahenonomo ta sahena wahehedagadaga besobeso, nige gidemusa.

³⁷ "Ma wa'ita loheloheyaowedi watoedima, taudi geya 'ida hada he'asisi 'oinega sida yagaha, bo nuwana 'ida Yehoba mewahinena sida 'ahwa galagalae, 'awa?

³⁸ "Ta 'eguma Dimitilo ma'iyanao nuwanuwadi ma taiya siheyatalae, beno bwebwe'ana. Cebe yatala ma tolinoao simiyamiya, ma sosowahidi 'imi yatala sihesagohe ma sinuwanuwatuhu weyahimi. ³⁹ Ma 'eguma wete hali nuwatuhu weyahina 'abehega wada yatala, delihegogona madouna 'oina nuwatuhuina 'abwa weyahina taloina.

⁴⁰ "Ta nige 'imi hedagadaga besobeso weyahina 'ana 'ita nata loina taloba, weyahina geya 'ida huhumo."

⁴¹ Cina gwae 'ilosaloziya, ta bodo 'ihewasaediya, ma siliya sawala 'idi hada.

Paulo 'ina sakowasi Masidoniya ma Gilisi 'oidiya

20

¹ Ma dagadaga 'igumwala pwaiya, ta Paulo tohekalesiyao 'ibwauwedima ta 'iguguyediya, 'oinega 'iloyauwedowediya, ta

¹itauya Masidoniya. ²Ma Masidoniya tupwainaao 'oidiya 'isakowasiya, 'iloguguya tohekalesiyao 'oidiya, 'i'abihe pa'alidiya, ta muliyetega tupwa Gilisi 'oina 'ihapwesa, ³ta nobwa wai'ena 'etoi 'imiyamiya, ta 'i'unamo wagega si'adau, Siliya weyahina, ta tupwana gwaegwae 'ihesagohediyia meYudiya siloiloina tauna weyahina sabi 'abiyahina, ma 'oinega 'ina 'eda 'ibuiya ta 'abehega Masidoniya 'alonega 'ihila.

⁴Ma loheloheya tupwana ba'idanao sitauya, 'aigeda gwama Beliya, tauna Pilo natuna sanina Sopeta, ma meTesalonaika siteluwa, taudi Alisitako ma Sikanido, ta gwama Dabi sanina Gayo, ta Timoti wete, ta meEsiya siteluwa, sanidiyo Tikiko ma Tilopimo.

⁵Taudi bewa sitauya nugeta wagega ma Tilowasi 'oina siyamwayamwa. ⁶Ta tauma Pilipai 'oina 'amiyamiya 'ana siga pwalawa daisinamo 'ana guyai 'apaihowa. Cigumwala ta tauma wete 'ageluwa, ma sabwelo nima 'ai'aigeda 'a'ada'adau, ma 'asohota Tilowasi, ma 'iyamayaowedi 'alobediya, ta sabwelo sebeni wete 'amiyamiya.

Paulo 'ina paihowa Tiloasi 'oina

⁷Wiki 'ana sabwelo nugenugetaina 'oina mabwaiyama 'a'eto'autama beledi 'ehisihisi 'ana 'ebe nuwatuhuyahina sabi paihowaina, ma Paulo 'iguguya, weyahina hali sabwelo 'ina tuta tauya. Ta 'ina gwae guguyaina 'iloheduduleya ta 'ana siga hinuwana gamwana, ma tuwa 'abwa 'iguguguguya. ⁸Ta hada 'ana hane gidemusa hada 'etoi, ma hetoina 'oina 'ahaneya, ta mayale baibaiwadi 'agabudiya.

⁹Ma hewali 'aigeda, sanina Yutiko, 'imiya haneya hada papalina 'oina 'imiyatoiya, ta mata'eno'enowega 'ilolosaduduna. Ta Paulo 'abwa 'igwaegwae, ta Yutikoina l'enosineya, ma papalinaina 'oinega 'ibe'uwa bale'uwa, ma sisuluwa ta si'abilagasiya, ta si'iteya 'i'amasa pwaiya.

¹⁰Ta Paulo 'isuluwa, ma 'oina 'ituluha ma 'i'atusapwaliya, ta 'igwae, "Sahena wa'ate'ateyoho. Yawasina 'imiyamiya." ¹¹⁻¹²Ta hewaliina sitoe haneheya mayawasina, ma weyahina siyaliyaya madouna. Coinega Paulo 'ihane hila ma beledi 'i'ehisihisiya ta si'aiya, ma 'oinega mahetenao sihehegwaegwae ta 'ana siga gona 'i'adaleya, ta 'itoholowa ma 'i'ebesinediya.

Tilowasi 'oinega 'a'adau Milito weyahina

¹³Ma tauma wagega 'ageluwa ma 'a'u'eya Asosi, ta 'abehega nage 'oina Paulo 'ado'o, weyahina 'ihepwaila 'oima, 'igwaeya, "Wagega watauya, ma taugu 'aheguwega yatau Asosi, ma nage 'oina wado'ogau."

¹⁴Ta Asosi 'ilatu pwaiya ma 'ahelobaloba, 'oinega 'ado'oya ta 'a'u'e hila, ma Mitiline 'oina 'asohota. ¹⁵Eeta Mitiline 'a'ebesineya, ta gona 'i'adaleya Kiyo matana 'apilipili. Eeta gona 'i'adaleya ma Samo 'oina 'asohota. Ci'adaleya wete, Milito 'oina 'asohota.

¹⁶ Paulo 'ihegwae pwaimaiya ta 'abehega Epeso 'a'ebesine, ma 'abehega sahena wete tuta 'iuleule Esiya tupwainaao 'oidiya, weyahina nuwanuwana ma 'ilomwayamwayau, 'eguma sowasowahina Yelusalema 'iloba Penitikosi* Guyaina 'ana sabwelo 'oina.

Paulo 'ina gwae loyauwedo meEpeso 'oidiya

¹⁷ Ta Mitilo 'oinega 'ihewasa Epeso hekalesiya 'ana tohanugetao 'oidiya ma sinaoma. ¹⁸ Ta sitauya pwaima 'oina ma Paulo 'ihegwaediya, 'igwae, "Comi wasanasanapu mumugagu tutaina tamiyamiya ba'idagwao Esiya 'oina, 'igu latu hohau 'oinega 'ana siga nige, ¹⁹ beno 'ida Bada weyahina yapaipaihowa, hohobigega, ta ma'igu dou, ma muyao wete yalobediya meYudiya 'idi loinega, ²⁰ ta hesi geya 'aigeda to'aha 'ida Bada tetelina bwebwe'ana 'ana hepwaila yanuwahi, ma hesi mabwaiyami yahe'itegomiya 'imi tapwalolo 'oidiya, ta wete 'imi hada 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ²¹ ta 'igu he'ita 'oimiyta tuwa mahemahetena, 'omi meYudiya, ma 'omi hali tupwa tomotaiyao, mabwaiyami yaguguya 'oimiyta 'abehega mumugami galadi 'oidiyega wanuwabui Yehoba 'oina ma Bada Yesu wahemise.

²² "Ma bewa tuwa Yaluyaluwa Tabuna 'ina loinega yatautau Yelusalema, ta geya tasananapu to'aha nata nobwa 'oiguwa 'ilatu. ²³ Beno tuwa 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiya, Yaluyaluwa Tabuna 'ihehepwaila 'oiguwa 'abehega 'abwa Yelusalema 'oina pai ma muya yalobadi.

²⁴ "Ta geya hene yawasigu weyahina yanuwanuwatuhu ma yanuwahi. Beno tuwa 'igu 'eda nuwana 'igu pailhowaina Bada Yesu 'i'ebwaegauwa weyahina yanuwanuwatuhu ta 'abehega yalosalohi, beno 'ada helau Yehoba 'oinega 'ana hepwaila.

²⁵ "Wanuwatuhuyahi mwalo tuta baibaiwana 'oidiya 'asakosakowasi 'oimiyta, ta Yehoba 'ina hetoloina tetelina weyahina yalologuguya. Ma bewa wahesagohe, 'abwa nata geya wete wa'ite'ite hilegau.

²⁶⁻²⁷ "Coinega bewa tuwa yahepwaila 'oimiyta 'abehega Yehoba 'ina loinao mabwaiyadi ya'ebwaya pwaigomiya, ta geya 'aigeda yadahwa. Ta 'eguma tupwami 'oimiyega wahesilae hataya, beno taugu geya 'igu puiyega, ta hesi waboi 'imi pui.

²⁸ "Coinega tohanugetao 'omi waboi wa'itayahigomi, ta 'imi sipiyo wete wa'itayahidi, weyahina Yaluyaluwa Tabuna 'imi pailhowaina 'i'ebwaegomiya ma tohekalesiyao walomata yahidi, weyahina 'ida Bada Yesu tomotaiyedi taudi bwewayhinega 'igimwanediya.

²⁹ "Yasanasanapu wete nata 'igu tauya mulina tohe'itao galadi, gide 'edewa sasasasaidi, sinaoma ma 'imi sipiyo si'abihe galadi. ³⁰ Ta wete 'omi nata 'oimiyega tupwadi sihegaina ma sihe'ita 'abo'abo 'oimiyta, ta tupwana tomota silisidi taudi 'idi bodao 'oidiya. ³¹ Coinega walomatayahi ta wete 'igu guguya wanuwatuhuyahi, 'abehega bolime 'etoi geya

ya'ayiwasi, sabwelo ma hinuwana 'oidiya, ma hesi mataneugu yaguguguguya 'aigeda 'aigeda 'oina.

³² "Wete yahenuwa lagugomi tutu sinaonaoma weyahidi, 'abehega Yehoba tauna 'i'ita yahigomi, ma wete tauna 'ina helau tetelina 'i'abihe pa'aligomi, ma 'oinega 'ina bodao, taudi 'i'abihe 'ehaudiya 'oidiya, 'omi wete waluhu.

³³ "Mwalo taugu ba'idamiu tamiyamiya, geya nuwanuwagu 'imi wasawasao, nuwana mane, nuwana 'ale'o 'ausaladi, ³⁴ ma hesi wasanapu pwaigauwa 'abehega taugu 'igu paihowega 'aguwa ta 'igu tobwatobwa yalobedi, ta 'igu 'ali'eyao wete ya'abi'abihetedi. ³⁵ Mumugagu bewa 'oidiyega yahe'ita pwaigomiya 'abehega 'ilobwainegita ma tauda 'ida paihowega tow'e'a ta'abihetedi. Gidemusa Bada Yesu 'ina gwae wanuwatuhuyahi, beno 'igwaeya, 'Cewamo geya yaliyayenamo, ma 'ebwaya hesi mayaliyayaina madouna.'

³⁶ Paulo 'ina gwae bewa 'igumwala ta 'ahena 'itulaseya, ma mahetenao si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina. ³⁷ Ta mabwaiyadi sidouwa, ma Paulo si'atusapwaliya, ³⁸ ta sinuwagala madouna weyahina 'ihewaediya, 'igwae, "Cabwa gesowana wa'ita'ita hilegau." Coinega sidobiheya wagai, ta sihegeluya.

Paulo 'ina tauya Yelusalema

21 ¹ Ma Paulo mahetemai, 'iyamayaowedi 'aloyauwedowediya ma 'a'u'e dumwaluna ta Kesa 'oina 'asohota. Gona 'i'adaleya 'a'u'e hila ta Lodi 'oina 'asohota, ta hali sabwelowa 'asohota Patala. ² Ta Patala 'oina waga 'alobeya sabi habala Pinisia, ma wagaina 'oina 'agelubala ta 'apilipili ni'uwa. ³ Ta Saipilosi 'alatuwa, ma 'oinega 'ima 'ebeulega 'apili hataya, ta Siliya weyahina 'apilipili, ma Taiya 'oina 'asohota ma 'abehega waga 'ana do'odo'ona tupwana sihegubalidi. ⁴ Ta tupwana Yesu 'ana tohemisao 'alobediya ta mahetemai 'amiyamiya sabwelo sebeni, ma Yaluyaluwa Tabuna sanapu 'iyamayaowedi 'i'ebwaediya, 'oinega Paulo sihegwaeya, sigwae, "Sahena 'ulagalaga Yelusalema."

⁵ Ta 'oinega 'ima sabwelo nobwa sigumwala, ma 'agogona 'adobiya wagai, ma taudi mamwanediyao ma manatudiyao sidobihemaiya 'asa papalina, ta holai 'ahema 'utulaseya ma Yehoba 'oina 'ahwa'ahwanoi. Coinega 'aloyauwedowediya, ⁶ ma 'ageluwa wagai, ta taudi sihila 'asai.

⁷ Ma Taiya 'a'ebesineya ta 'a'u'e hila, ta Tolimei 'oina 'asohota, ma 'asuluwa, ta 'oinega tohekalesiyao 'alobediya ma 'aloyauwedowediya, ta sabwelo 'aigeda mahetemai 'amiyamiya. ⁸ Ta gona 'i'adaleya 'atauya Sisaliya, ma 'aluwuwa Pilipi 'ina hada, tauna mwalo tologuguya site sebeni 'aigeda 'oidiyega, ta mahetemai 'amiyamiya. ⁹ Ma Pilipi natunao site hata mewahinedi, ta geya sihai, ma 'idi paihowa gide palopita ma Yehoba 'ina nuwatuhu sihepwaila nugeta tomota 'oidiya.

¹⁰Ta sabwelo tupwana 'oidiya 'amiyamiya, ta 'aigeda palopita, sanina Agabu, Yudiyega 'isuluma, ¹¹ta 'oima 'inaoma, ta Paulo 'ana gadiwana 'i'eweya, ta 'ahena ma nimana 'iboi 'ipaidiya, ta 'igwae, "Yaluyaluwa Tabuna 'igwae gide: Toni gadiwana bewa meYudiya Yelusalema 'oina nata sipai, ma si'ebwae taudi ganamuli 'oidiya." ¹²Tauma ma 'asaina 'ana tomiyao gwae bewa 'ahesagoheya ma Paulo 'a'ahwanoiyeya, 'agwae, "Sahena 'uhanehane Yelusalema."

¹³Ta Paulo 'ihegwaemaiya, "Sahena wadoudou ma wahehe 'ateyohogau. Yatagwala pwaigauwa ma silagugau deliya, nuwana silohe 'amasigau Yelusalema 'oina, Bada Yesu weyahina."

¹⁴Ta 'a'etobode 'asaeya ta 'alolaguwa, ma 'agwae, "Causala beno, to'aha 'ida Bada 'ina nuwatuhu gidemusa 'ida paihowa."

¹⁵Sabwelowedi sigumwala, ta 'ima tobwatobwa 'a'atububuwa, ma 'ahane Yelusalema. ¹⁶Ta tupwadi Yesu 'ana tohemisao Sisaliya 'oinega mahetediyao 'atauya, ma sitauyemaiya Nesoni gwama Saipilosi 'ina hada, tauna Yesu 'ana tohemisa nugenugetaina 'aigeda, ta 'abehega 'oina 'amiyamiya.

Paulo ma Yemesa sihellobaloba

¹⁷Ma Yelusalema 'oina 'alatu pwaima, ta totapwalolowao siloyauwedomaiya ma'idi yaliyaya. ¹⁸Ta gona li'adaleya ta Paulo ba'idamai 'atauya Yemesa 'ina hada, ta nobwa tohekalesiyao 'idi tohanugetao 'alobediya. ¹⁹Ma Paulo 'igwae helauwediya, ta 'ina guguya ma Yehoba 'ina paihowa tomiya ganamuli 'alodiya weyahina 'ihe'ote'otetela bwaibwaina 'oidiya. ²⁰Ta mabwaiyadi sihesagoheya ma Yehoba sihepwatuweya, ta sihogwaeya, sigwae, "Tasimai, 'u'ita tausani baibaiwana Yesu 'oina sihemisa pwaiya, ta baibaiwadi tohemisaedi meYudiya, ma Mosese 'ina loina simulimuliya. ²¹Ta wasau sihesagoheya 'abehega 'owa 'ino he'ita meYudiya 'oidiya, taudi 'asa ganamuli 'adi tomiyao ba'idadiyao simiyamiya 'abehega 'uhehe'itadi meYudiyaedi ma Mosese 'ina loina silogwahate, ma sahena natudiyao meloheyadi 'wapidi si'upwa'upwa, ma tubudao mumugadi sahena simulimuliye. ²²Nata sihesagohe 'abehega 'utauya pwaima, ta sigamwasowalego. Coinega to'aha tapaihowa 'ese?

²³"Cima nuwatuhu bewa gide: Loheloheya site hata 'ima boda 'oinega Yehoba 'oina sigwae hemisa pwaiya. ²⁴Coinega 'owa mahetediu wa'abihe 'ehaugomi ma watauya Hada He'asisi 'oina, 'abehega debadi si'oli ma sipwaoli Yehoba 'oina, ta 'imi paihowaina 'ana maisa mabwaiyana 'owa 'ulagu, ma bewa 'inega tomota mabwaiyadi sisanapugo 'abehega 'owa Mosese 'ina loina 'umulimuliya, ta hesi 'ahwa galagalaedi weyahiu sihesagohediya, mabwaiyana gwae bwagabwaga.

²⁵"Ta Yesu 'ana tohemisao tupwa ganamuli 'oidiya, taudi geya meYudiya, 'idi leta 'ahetune pwaiya ta 'abehega to'aha gide tomota

sipwaopwaoliyedi hali 'ebe hemisao 'oidiya sahena si'ai'ai, ta wete hebai mabweyahidi ma hebai 'ani'o didididi sahena si'ai'aidi, ta wete sahena siganaganawala."

²⁶ Coinega Paulo 'idi gwae 'ihesagoheya, ta hali sabwelowa site hataedi mahetenao sitauya ma si'abihe 'ehaudiya. Cigumwala ma Hada He'asisi 'oina 'iluhuwa, ma Pauloina topwaoli 'ihewaeya, 'igwae, "Tauma 'agwae hemisa pwaiya Yehoba 'oina ta sabwelo sebeni 'ima 'abihe'ehau 'igumwala, ta 'oinega 'ahilama ma yapwaoli tauma weyahima."

Paulo si'abiyahiya

²⁷ Ta 'idi sabwelo sebeni 'i'iuna ma sigumwala, 'oinega meYudiya taudi mwalo tupwa Esiya 'oinega sinaoma, Paulo si'iteya Hada He'asisi 'alona, ma boda sihenuwa laguwediya, ta si'abiyahiya, ²⁸ ta siwuiwui, sigwaegwae, "MeIsileli he, wanaoma ma loheya bewa wa'ita, tauna tomota tupwa mabwaiyana 'oidiya 'ihe'ita puidiya, 'abehega 'ida boda sisinasinaligita, ta 'ida loinao ma 'ida Hada He'asisi sisinalidi, ma wete Hada He'asisi bewa 'i'abihe ginaula bwagebwageya, weyahina tupwa ganamuliyega, taudi geya meYudiya, 'i'ewedima 'alona."

²⁹ Cidi gwae bewa weyahina mwalo gwama Epeso, sanina Tilopimo, Paulo mahetenena 'asai si'iteya, ta sinuwatuhuya 'abehega Paulo Tilopimoina 'i'eweyama Hada He'asisi 'alona.

³⁰ Bewa weyahina meYelusalema mabwaiyadi sigamwasowala, ma sihedagadaga, sipili hegogonama, ta Paulo si'abiyahiya, ma Hada He'asisiyega silisi latuwefa, ta 'ana 'ahwa'eda siguduya, ³¹ ta sitohotoho sabi lohe'amasina. Coinega boda 'aleha 'ana tohanugeta wasa 'ihesagoheya 'abehega meYelusalema mabwaiyadi sihehedagadaga besobeso. ³² Ta 'ilomwayamwayauwa, ma tolo'alehaowedi ma 'adi tohanugetao 'i'ewediyera, ma boda 'oidiya sipili suluwa. Tutaina boda si'itediya tolo'aleha ma 'adi tohanugetao sinaonaoma, ta Paulo 'ana hunuwa silolaguwa.

³³ Coinega boda 'aleha 'ana toloinaina 'idobima ma Paulo 'i'abiyahiya, ta 'iloina ma balae seni 'eluwa 'oidiyega sipaiya, ma 'ihesilala boda 'oidiya, 'igwaeya, "Taiya tauna? Ma to'aha 'ipaihoweya?" ³⁴ Ta boda siwui, 'idi gwaeyao hagadi ma hagadi, ma geysa sowasowahina ma 'ihesagoha bwaibwaini, wui sinabwana weyahina, ta 'iloina 'abehega tolo'aleha 'idi hada sitauye.

³⁵⁻³⁶ Sitauyeya, ta boda sigamwasowala hedada ta simulimuliyedi, ma siwuiwui, "Walohe'amasiyamo." Coinega tolo'aleha Paulo si'ahaliya tete 'oinega ta hada 'alona, tomota 'idi 'ohe weyahina.

Paulo 'ina gwae boda 'oidiya

³⁷ Ci'iunamo ma sitoe hada 'alona, ta Paulo boda 'aleha 'ana toloina 'i'ahwanoiyeya, 'igwae, "Sowasowahina gwae 'aigeda 'oiuwa yagwaene?"

Ta toloinaina 'isalutuwa, ta 'igwae, "Ca! Tomada! Cena Gilisi 'usananapuya?

³⁸Cigu nuwatuhu 'owa gwama Itipitaina, tauna mwalo 'inaoma ta tolohe'amasa powa tausani 'ihegogonediya 'aleha weyahina, ta 'ihanugetediya yoho 'awawa."

³⁹Ta Paulo 'igwaeya, "Geya. Taugu gwama Yudiyaigu, ta 'igu 'asa Tasisi, tupwa Silisiya 'alona, 'asaina 'asa madouna. Ma sowasowahina 'utagwalegau ma tomota 'oidiya yagwae?"

⁴⁰Citagwaleya, ta Paulo teteya 'itoholo, ma nimana 'il'abilagasiya ma silolagu, ta 'oinega mabwaiyadi silolaguwa, ta Paulo 'ena Ibeliuwega* 'ihegwaediya, 'igwae.

22 ¹"Tasigwao ma tamagwao, wahehenono ma matamiya yada mwehihi he'ewa bewa weyahina."

²Ma sihesagoha 'ena Ibeliuwega* 'igwaegwae, 'oinega si'alahenono bwaibwaina ma 'ihegwaediya: ³"Taugu gwama Yudiya. Tasisi, Silisiya 'asana 'oina yatoleya, ma 'ebwa Yelusalema 'oina yase'uluwa. Cigu tohe'ita sanina Gameliyela, 'ihe'itegauwa tubudao 'idi loinao ma yasanapu bwaibwainidiya, ma Yehoba 'ina paihowa 'oina yatagwalegauwa moisa, gidemusa bewa tuwa 'omi 'imi tagwala.

⁴"Ma hemisa hauhauna bewa 'ana tomuliyao yalo'alehediya. Ma lohelohyea ma wahiwahine deliya yalagu luhuwediya, ta tupwadi yalohe'amasidiya. ⁵Topwaoli Madouna ma 'imi babadao mabwaiyadi 'igu paihowa bewa sisanasanapu, weyahina taudi leta si'ebwaegauwa tasidiyao Damasiko 'oina weyahidi, ma 'abehega yada tauya, ma 'oidiyega tagwala yada 'ewa nugete, ma 'oinega tohemisao yada 'abiyahidi, ma yada tauyedima Yelusalema, ma sida gihemuyedi.

⁶"Ta 'asudibwalala 'abwa yatautauya ma Damasiko 'il'unamo 'oina yalatu, ma 'asilala madouna galewega 'ilatu mwayamwayauwa, ta 'isae sakowasiyegauwa.

⁷"Ta bale'uwa yabe'uwa, ma 'ena 'aigeda yahesagoheya 'ihegwaegauwa 'igwae, 'Saulo, Saulo, to'aha weyahina 'ulolo'alehegau?'

⁸"Ma yahesilala, 'Bada taiya hede 'owa?' Ma 'ihegwaegauwa, 'Taugu Yesu, gwama Nasaleta, 'ulolo'alehegau.'

⁹"Ta taudi tuta nage 'oina ba'idagwao 'asilalaina si'liteya, ma hesi tauna 'ihegwaegauwa geya sihesagohe.

¹⁰"Ta yagwae, 'Bada, to'aha nata yapaihowa?' Ma 'ihegwaegauwa 'Cutoholo, ma Damasiko 'oina 'utauya, ma nage 'oina 'a loina 'uhesagohe.'

¹¹"Ta 'asilala 'ina waiwaiyega matagu 'igihegaleya ma geya sosowana ma ya'ebubuna, 'oinega taudi ba'idagwao si'abi nimegauwa ma 'atauya Damasiko.

¹²"Ma Damasiko 'oina 'aigeda loheya sanina Ananaiyasi 'imiyamiya. Tauna Yehoba 'ana tohemisa moisa, ma Moses 'ina loina 'ana tomuliya, ta meYudiya tupwaina 'ana tomiyao si'ahwa bwebwe'aneya. ¹³Ta

Ananaiyasiina 'itauyama ta deiguwa 'itoholowa ma 'ihewaegauwa, 'Tasigu Saulo, matau 'i'asilala.' Ta nage 'oina matagu sibwebwe'ana hila ma loheyaina ya'iteya.

¹⁴"Ta 'ihewaegauwa, 'Tubudao 'idi Yehoba 'ihesinuwiegowa, 'abehega 'ina nuwatuhu 'usanapu ma Tobwebwe'anaina 'u'ita, ta 'ina gwae 'uhesagohe, ¹⁵ma tauna weyahina 'uda hetohepwaila ta wete to'aha 'u'iteya ma 'uhesagoheya weyahina tomota baibaiwadi 'uda hegwaedi. ¹⁶Ta to'aha hede 'uyamwayamwa, 'utoholo ma saninega 'ubwauwe ma 'ubabitaiso ma 'abehega 'ino puiyao 'ibuyodi.'

¹⁷"Ta muliyega yahila Yelusalema ma Hada He'asisi 'oina ya'ahwa'ahwanoi, ta gidemusa yanihiya, ¹⁸ta Badaina ya'iteya 'igwaegwae 'oiguwa, 'igwaeya, 'Culomwayamwayau ma Yelusalema 'u'ebesine, weyahina nata 'ino hepwaila weyahigu gesowana sihehesagohe.'

¹⁹"Ta yahegwaeya, 'Bada taudi sisanasanapu 'abehega 'idi hada tapwalolo 'aigeda 'aigeda 'oidiya 'a tohemisao yahunu dadanediya ma deliya yalagudiya. ²⁰Ta tutaina 'a tohepwaila Sitibeni silohe'amasiya, taugu wete deina yatotoholo, ta 'ana hunu 'oina yatagwala, ma wete tohunuwaedi 'adi 'ale'o ya'itayahidiya.'

²¹"Ta Badaina 'ihewaegauwa, 'Bewa 'oinega 'ulatu, ma nata yahewasaego ma 'utauya gogo bwaga 'asa ganamuli, taudi geya meYudiya 'oidiya.' "

Paulo 'igwae boda 'aleha 'ana toloina 'oina

²²Paulo 'ina gwae mabwaiyana bewa sihesagoha bwaibwainiya ta 'ana laba taudi 'asa ganamuli weyahidi 'igwae, ma 'oinega silolagata ma gwae madounega sibwaubwau, "Loheya bewa 'ilobwaineya bale'uwega tada 'ewayahule, ma gesowana 'ida miyamiya." ²³Ma gidemusa sibwaubwau ma'idi gamwasowala, ta 'adi 'ale'o siulaula hanehedi, ma nenegwala wete siulaula hanehedi.

²⁴Ta boda 'aleha 'ana toloina 'ina tolo'alehao 'iloinediya, 'igwae, "Loheya beno watauye hadai, ma sapi baibaiwana wa'ebwae ma 'ana laba 'ihewaila latu to'aha tomota 'idi gamwasowala 'oina huhuna."

²⁵Coinega sitauyeya hadai ta sipaiya sabi sapina, ma tolo'aleha 'idi tohanugeta deina 'itoholowa, 'oinega Paulo tohanugetaina 'ihewaeya, "Taugu yaheLoma pwaiya ma geya 'aigeda loina 'imiyamiya ma wada sapigau weyahina geya 'aigeda to'aha 'igu pui walobaloba yatala 'oina."

²⁶Ta tohanugetaina Paulo 'ina gwae 'ihesagoheya, 'oinega 'ilomwayamwayau ta 'itauya 'idi boda 'aleha 'ana toloina 'oina, ma 'ihewaeya, "To'aha 'abehega 'uda paihowa? Loheya bewa tauna gwama Lomaina!"

²⁷Ta tolinaina 'itauyama ta Paulo 'ihewaeya, "Cugwae moisa, 'owa 'uheLoma?" Ta Paulo 'igwaeya, "Cehe, gidemusa."

²⁸Ta toloinaina 'igwaeya, “Taugu mane madouna 'oinega 'igu heLoma yahegimwaneya.” Ta Paulo 'igwaeya, “Tamagu 'iheLoma, ma 'oinega taugu yatoleya gwama Lomaigu.”

²⁹Ma taudi 'abehega sisapi silolaguwa, ta toloinaina 'isanapu pwaiya 'abehega Paulo gwama Lomaina, ta 'imatauta weyahina tauna Paulo nige 'ipaiya.

Paulo 'ina yatala meLoma 'idi toloinao matadiya

³⁰Gona 'i'adaleya ma boda 'aleha 'ana toloinaina 'inuwanuwatuhu ma 'abehega wasa moisa si'ebese, to'aha weyahina meYudiya Paulo sihe'eweya, 'oinega Paulo 'itoelatuheya ma 'iloina 'abehega topwaoliyao madoudi ma meYudiya 'idi babadao mabwaiyadi sitauyama, ma 'oinega toloinaina Paulo 'itoeyama ma matadiya 'ihetoholoya.

23 ¹Ta Paulo meYudiya 'idi babadaowedi 'i'l'ebubudiya, ta 'ihegwaediya, “Babadao ma tasigwao, mwalona ma nige to'aha yanuwatuhuya 'abehega Yehoba 'ina loinao beno yamuliya bwaibwainidiya.”

²Ma Ananaiyasi, tauna Topwaoli Madouna, 'ihegwaediya taudi Paulo deina sitotoholo 'abehega Paulo 'ahwana sisapi.

³Ta Paulo 'ihewae hileya, 'igwae, “Yehoba wete 'isapigo, weyahina 'owa tuwa 'a 'ita bwebwe'ana, ma solauwa gala madouna! Cabehega beno 'oina 'umiyatoi ma 'uloinegau Mosese 'ina loinega, ta 'owa hesi loinaina 'uligehiya, weyahina 'ugwae 'abehega sisapigau?”

⁴Ta taudi sitotoholo Paulo deina sigwaeya, “Togidega ta Yehoba 'ina Topwaoli Madouna 'oina 'u'ahwa'ahwa pa'alala, 'awa?”

⁵Ta Paulo 'igwaeya, “Yauwedо tasigwao! Geya yasanapu 'abehega tauna Topwaoli Madouna. Moisa tuwa Buki He'asisi 'ina hepwaila gidemusa 'igwae, 'Sahena 'imi tololina 'oina 'u'ahwa'ahwa pa'alala.'”

⁶Bewa tuwa Paulo 'i'iteya 'abehega to'eto'autaedi boda 'eluwa 'oidiyega, 'aigeda Sadusiyao, ma 'aigeda Palisiyao, ma 'oidiya 'ibwau latuwa, 'igwae, “Tasigwao, taugu 'aigeda Palisi 'idi boda, weyahina tamagu wete Palisi 'idi boda, ta 'igu yatala bewa lamuna yahemisa 'abehega to'amasa sitoholo hila.”

⁷Ta Paulo 'ina gwae bewa weyahina Palisiyao ma Sadusiyao sihe'ohe'ohena, ta hegogonaina siwatahiya. ⁸Weyahina Sadusiyao sigwae to'amasa geya sowasowahina ma sitoholo hila, ta wete sigwae, 'abehega aneloseyao nuwana yaluyaluwao geya 'aigeda wete 'imiyamiya, ma hesi Palisiyao sihemisa 'abehega nata moisa to'amasa sitoholo hilama, ma wete sisanapuya 'abehega moisa Yehoba 'ina aneloseyao ma yaluyaluwao simiyamiya.

⁹Nage 'oina yatala bahobaho 'ilatuwa, 'oinega Palisiyao 'idi loinao 'adi tohe'itao tupwadi sitoholowa ma sigwaeya, “Loheya bewa, geya 'eta wete 'ina pui 'oinega 'aloba. Ma hesi 'ina nuwatuhu bewa, nuwana Yehoba 'ina anelose bo yaluyaluwa 'oinega 'i'eweya.”

¹⁰Nage 'oina si'ohe'ohe madouna, ta 'aleha 'ana toloina 'imatauta. Cina nuwatuhu 'abehega nata Paulo si'abiyahi ma 'abwa hesi si'abi hegala bwaibwaini. Coinega tolo'alehaedi 'iloinaediya ma Paulo bodaedi 'oidiyega sitoeya, sitauyeya hadai.

¹¹Eeta hadai 'imiya heboiya, ma nihuwanega 'ina Bada 'ilatuma Paulo deina, 'itoholowa ma 'ihewgwaeya, 'igwae, "Paulo, sahena 'u'ate'ateyoho, weyahina Yelusalema 'oina 'uhepwaila pwaigauwa. Ma Loma 'oina wete gidemusa 'abwa 'uhepwaila 'esegau."

Cidi loina dahlwana Paulo 'ana lohe'amasa weyahina

¹²Hali sabwelowega meYudiya si'eto'autama, 'idi nuwatuhu si'atububudiya, ma wete sigwae hemisa ma geya'abwa si'ai'ai bo sinumanuma 'ana siga Paulo silohe'amasi. ¹³Bodaedi bewa si'eto'auta ma nuwatuhu bewa gidemusa silaguya, 'adi baibaiwa gide poti 'ilebesineya.

¹⁴Muliyetega, sitauya topwaoliyao ma babadao 'oidiya, sigwaeya, "Tauma bewa 'agwae hemisa pwaiya ma 'abehega geya'abwa 'eta to'aha 'a'apu'aputoho 'ana siga Paulo 'alohe'amasi. ¹⁵Coinega 'omi ma babadao mahetemiyao watauya boda 'aleha 'ana toloina wa'abowe, ma Paulo 'itoeyama, ta 'ina pui ta'ebese bwaibwaini. Ma 'oinega tauma 'a'atububuwa, ma saugaina 'eguma 'eda 'oina sitautauyama 'alohe'amasi."

¹⁶Ta Paulo 'ina hewali, tauna wahana, tolohe'amasaedi 'idi teba tetelina 'ihesagoheya, ta 'iluhuwa hadai, ta Paulo 'oina 'ihewpaila. ¹⁷Ta Paulo tolo'alehao 'idi tohanugeta 'aigeda 'ibwauweyama, ta 'ihewgwaeya. "Hewali bewa 'utauye boda 'aleha 'ana toloina 'oina ma to'aha 'ina nuwatuhu 'ihewpaila 'oina." ¹⁸Ta 'itoeya toloinaina 'oina, ta 'ihewgwaeya, "Paulo deliya 'imiyamiya 'ibwauwegauwa ma 'ihewgwaegauwa 'abehega hewaliina bewa yatoeyama, ma to'aha 'ina nuwatuhu 'ihewpaila 'oiuwa."

¹⁹Ta toloinaina hewaliina 'l'abi nimeya ma sihanaowa tupwana, ma siboidimo ma 'ihesilaleya, 'igwae, "To'aha 'abehega 'oiguwa 'uhepwaila?" ²⁰Ta hewaliina 'igwaeya, "MeYudiya siloina ma 'abehega si'ahwanoiyego 'abehega gona Paulo 'usuluheyawa 'idi 'eto'auta 'oina, ma 'abehega 'ina puiyao sibese bwaibwaini. ²¹Ta 'idi 'ahwanoi sahena 'uhehesagohe, weyahina gide site poti si'edahwana 'edai Paulo weyahina, ta sigwaehemisa pwaiya 'abehega nata geya si'ai'ai bo sinumanuma 'ana siga Paulo silohe'amasa nugete. Ta siyamwayamwamo tagwala 'oiuwega siloba Paulo weyahina."

²²Ta toloinaina 'igwaeya, "Yauwedo 'owa, 'utauya ma sahena 'aigeda taiya 'oina 'uhehepwaila 'abehega 'idi nuwatuhu dahlwanaina 'uhepwaila pwaiya 'oiguwa."

Paulo sihewasaeya Sisaliya 'oina gabana Pilikesa 'ona

²³Ta boda 'aleha 'ana toloina 'ibwauwediya 'ina tolo'alehao 'adi tohanugeta 'eluwa ma 'iloinaediya, "Nata hinuwanega tolo'aleha tu

handeledi, ma togelu hosi* sebeniti ma to'ahala gita tu handeledi wete wahe'autedima, ma sitauyegomi Sisaliya 'oina. ²⁴ Ma hesi tupwana hosi wete wa'ewadi ma 'oinega Paulo 'igelu, ta ma'ina bwebwe'ana watauye gabana Pilikesa 'oina."

²⁵ Ta wete leta 'ileleya bewa gide, 'igwaeya, ²⁶ "Yauwedo 'owa gabana 'uhane hedada Pilikesa 'oiuwa, taugu Kolodiu Lisiyasi 'oiguwega.

²⁷ Loheya bewa meYudiya si'abiyahiya ma 'i'iuna silohe'amasi, ta wasana yahesagoheya 'abehega tauna gwama Lomaina, ta tolo'alehao ba'idagwao 'atauya 'oidiya, ma nimadiyega 'alemeya. ²⁸ Nuwanuwagu 'idi he'ewaina huhuna yada sanapu, ta 'idi hegogona 'oina ya'eweyama, ²⁹ ma yalobeya 'idi he'ewa huhuna beno sigwaegwae taudi tuwa 'idi tapwalolo 'ana loina weyahina, ta 'idi he'ewa geya lohe'amasa bo lagu deli 'ilobwaine.

³⁰ "Wasa wete yahesagoha pwaiya 'idi loina dahwana Paulo 'ana lohe'amasa weyahina, 'oinega yalomwayamwayau ma yahewasaeyawa 'oiuwa, ma 'ana tohe'ewao wete yahegwaediya ma sitauyawa 'oiuwa, ma nobwa sihepwaila to'aha 'idi he'ewa huhuna loheya bewa weyahina."

³¹ Tolo'aleha 'adi loina gide simulimuliyea, ma Paulo hinuwanaaina 'oina sitoeya Anitipatili 'oina. ³² Gona 'i'adaleya, ma tupwadi tolo'alehaowedi sihila 'idi tupwa, ta togelu hosimo Paulo sitauyeya Sisaliya, ³³ ta gabana 'ina leta si'ebwaeya, ta wete Paulo sitoeyama gabana matana.

³⁴ Ta gabana 'ina leta 'ihasili hegumwaliya, ma Paulo 'ihesilaleya, "To'eha 'ino 'asa?"

Ta Paulo 'igwaeya, "Cigu 'asa Silisiya 'alona."

³⁵ Ta gabana 'igwaeya, "Ca tohe'ewao hesi sinaoma ma 'oinega 'imi yatala yapaihowa."

Ma tolo'alehao 'iloinaediya ma Pauloina silomatayahi hada wasawasaina, mwalo Helodi 'ina hada, 'oina.

Paulo 'ina yatala Pilikesa matana

24 ¹ Ma sabwelo nima sigumwala ta Ananaiyasi, tauna Topwaoli Madouna, ma tupwadi meYudiya 'idi babadao, ma 'aigeda wete loheya, tauna togwaegwae, sanina Telitulo, ta tauna mahetediu sidobima, ta gabana Pilikesa 'oina 'idi he'ewa Paulo weyahina si'eweyama.

² Ta Paulo sitoe latuweyama, ma Telitulo 'itoholo, ma he'ewa Paulo weyahina 'ihepwailediya, 'igwaegwae, "Yauwedo 'owa tohane hedada Pilikesa, 'oiuwa 'ayaliyaya weyahina 'owa 'ino loina bwebwe'ana 'oinega mumuga galana 'u'abihe bwebwe'anediya 'ebeloina bewa 'alona, ma bewa tuwa 'amiya daumwala, ³ ta weyahina 'ayaliyaya madouna tuta baibaiwana, ma tupwa mabwaiyadi 'oidiya. ⁴ Ma genuwagu wete 'igu gwae 'oiuwa ya'abi'abi hedudule, ma hesi ya'ahwanoiyego ma'ino helau 'uda hesagohegau, ta 'ima gwae to'uto'upana tuwa yahepwailedi, loheya bewa weyahina.

5 “Moisa, loheya bewa 'a'italobeya 'ilasi geyogeyoina, ma meYudiya 'ihe'ita puidiya tupwa mabwaiyana 'oidiya, 'oinega si'ale'aleha, ma tauna boda Nasaleta 'idi to'ahalabihali. 6 Tauna wete 'itohoya 'abehega 'ima Hada He'asisi 'i'abihebi'iye, ta 'a'abiyahiya ma 'abehega 'aloine tauma 'ima loinega. 7 Ma Lisiyasi, tauna boda 'aleha 'ana tololina 'inaoma, ta nimamega 'i'wayemaiya, 8 ta 'iloina 'abehega 'ana tohe'ewao tauma 'anaoma 'oiuwa ma 'ayatala. Ma 'eguma 'uboi 'uhesilala, 'ina pui 'uda 'italoba, gide nige yahepwaileya.”

9 Ta meYudiya wete he'ewaina si'ahwa moisaeya.

10 Ta gabana nimanega Paulo 'ihewaeya ma 'ida gwae. Ta Paulo 'i'apulagata, 'igwaeya, “Yasanapuya 'owa 'ebeloina bewa 'oina bolime baibaiwana 'uloiloina, ma'igu yaliyaya matauwa yada gwae hila 'agu he'ewa bewa weyahina.

11 “Ceguma tomota 'uhesilaladi, sihepwaila 'oiuwa 'abehega sabwelo tuwelomo sigumwala 'oidiya, tutaina yahane Yelusalema 'oina sabi tapwalolo, 12 ta geya wete si'ite'itegau tomota ba'idagwao 'ahe'ohe'ohe, nuwana boda yaloinaedya ma simuliwegau, Hada He'asisi 'oina, bo hada tapwalolo 'oidiya, bo Yelusalema 'asaina 'alona. 13 Ma paihowaedi nige 'oidiyega sihe'ewegauwa geya sowasowahidi ma 'oiuwa si'ahwa moisaedi.

14 “Ta 'idi gwae 'aigeda tuwa ya'ahwa moisaeya, beno 'edaina sihesaniyeya Wataha 'oinega yalotapwalolo tubumao 'idi Yehoba 'oina. Ma wete Mosese 'ina loinao ma palopitao 'idi lele mabwaiyadi yahemisaedya. 15 Ta wete yahemisa 'abehega Yehoba to'amasa o 'i'abi'abi hetoholo hiladi, tobwebwe'adi ma togala, gide taudi wete 'idi hemisa.

16 “Ta tuta mabwaiyana 'oidiya yatohotoho waiwai 'abehega yamumuga bwebwe'ana, Yehoba matana, ma wete tomota 'oidiya.

17 “Ta bolime baibaiwana sigumwala pwaiya 'oinega yahila Yelusalema, ma helau ya'eweyama 'igu boda 'oidiya, ma wete sabi pwaoli Yehoba weyahina. 18 Ma ya'abihe'ehau pwaigauwa, ma pwaoliina yapaipaihowa Hada He'asisi 'alona, ma geya boda mahetegwao, ta geya hedagadaga, 19 ma hesi tupwana loheloheya si'itegauwa, taudi Esiya 'ana tomiyao, ta 'ilobwaineya taudi matauwa bewa sinaoma, 'eguma nuwanuwadi ma sihe'ewegau, ta geya sitauyama.

20 “Ma taudi bewa sitauya pwaima matauwa 'ilobwainediya ma to'aha 'igu puiyao si'ita lobeya, tutaina 'idi tololino siyatalegauwa, sihepwaile 'oiuwa. 21 Ta 'aigeda tuwa gwae yabwau latuheya, tutaina gamwagamwanidiya yatotoholo, ta weyahina sihe'ewegauwa, beno moisa. Ta 'igu gwaeina 'abehega 'Bewa tuwa matamiya yayatala, weyahina yahemisa 'abehega to'amasa sitoholo hila.' ”

22 Ta 'edaina weyahina Paulo 'igwaegwae Pilikesa wete 'isanapu bwaibwainiya, ta 'iupahila, 'igwaeya, “Tuta 'eguma boda 'aleha 'ana tololina Lisiyasi 'isuluma, 'oinega 'imi yatala weyahina yahesinuwa, nuwana Paulo 'ina gwae dumwaluna bo geya.”

²³ Ta Pilikesa tolo'alehao 'adi tohanugeta 'ihegwaeya, “Loheya bewa wahile deliya, ma sahena waloiolina pa'ale, ma 'eguma 'iyanao nuwanuwadi ma sinaoma 'ana lema si'ebwae, sahena wa'au'ausidi.”

Paulo deliya

²⁴ Ta sabwelo tupwana sigumwala, ta Pilikesa mwanena Dalusila mahetena sinaoma, ta mwanenaina wahine Yudiya, ma Pilikesaina Paulo 'ibwauweyama, ta 'ina guguya sihesagoheya Yesu Keliso 'ana hemisa weyahina. ²⁵ Ta Pilikesa 'atena 'iyohowa, tutaina Paulo 'ina guguya 'ihesagoheya, mumuga dumwaluna, ma toholopa'ala, ma bwa'omatana 'inaonaoma weyahidi, ta Pilikesa 'igwaeya, “Tuwa! Ma 'uhila, ma to tuta malamalaina 'oiguwa ee wete yabwau hilego.” ²⁶ Ta Pilikesaina nuwanuwana mane 'iloba Paulo 'oinega 'ana lihasa weyahina, ta nage huhuna 'ibwaubwau hileyama ma mahetena sihegwaegwae, ²⁷ ta 'ana siga bolime 'eluwa sigumwala, ta Posiu Pesito Pilikesaina 'ihemiyalaeneya. Ta Pilikesa nuwanuwana meYudiya tauna si'ahwa bwebwe'ane, 'oinega 'iloina ma Paulo deliya tuwa 'imiyamiya.

Paulo 'i'ahwanoi ma Sisa 'oina 'iyatala

25 ¹Pesitoina 'inaoma Sisaliya, ma 'ihagineya 'ina loina, ma sabwelo 'etoi sigumwala ta 'ihaneya Yelusalema. ²Ta topwaoli madoudi ma meYudiya 'idi babadao sinaoma, ta 'idi he'ewa Paulo weyahina sihepwaileya, ³ta Pesito 'oina si'ahwa'ahwanoi waiwai sigwae, “Sowasowahina ma Paulo 'uhewasaeyama Yelusalema, ma 'ebwa 'iyatala?” Ta 'idi nuwatuhu moisa beno 'abehega Paulo silohe'amasi 'edai, tutaina 'eguma 'itaautayama.

⁴Ta Pesito 'igwae hilediya, 'igwae, “Geya, ma hesi Paulo Sisaliya deliya tuwa 'imiyamiya, ma 'i'iunamo taugu yahila Sisaliya, ⁵ta 'eguma nuwanuwami, 'imi tolinoao mahetegwao 'asulu, ma to'aha 'imi he'ewa Paulo weyahina nobwa wayatala.”

⁶Ta wiki 'aigeda ma tupwana 'oidiya 'imiyamiya, ta 'oinega 'isuluwa Sisaliya, ta gona 'i'adaleya, ta yatala 'ana wagahata 'oina 'imiyatoiya, ta 'iloina ma Paulo si'eweyama. ⁷Ma Paulo 'inaoma ta meYudiyaedi taudi Yelusalemega sisuluma, sitoholo sakowasiyeya, ta 'idi he'ewa Paulo weyahina sihepwailedi, ma'idi gamwasowala, ma hesi mabwaiyadi 'idi hepwailaedi geya 'adi moisamo.

⁸Ta Paulo 'idi gwae 'i'elagu bodediya, 'igwae, “Taugu geya meYudiya 'idi loina, nuwana Hada He'asisi 'ana loina, bo nuwana Sisa 'ina loina yaligeligehi.”

⁹Ta Pesito hesi nuwanuwana ma meYudiya 'i'abihe yaliyayadi, 'oinega Paulo 'ihegwae hileya, 'igwae, “Togidega, nuwanuwau ma Yelusalema 'oina 'uhane ma 'a tohe'ewao bewa weyahidi wayatala mataguwa?”

¹⁰Ta Paulo 'igwaeya, "Genuwagu 'igu yatala weyahina meYudiya siloinegau. Geya 'aigeda to'aha 'oidiya ya'abi pui, ma bewa 'usanapu pwaiya. Ma hesi meLoma 'imi 'ebe yatala 'oina yatotoholo, ma bewa 'ilobwainegau. ¹¹Ceguma gide taugu 'abehega toloina ligeha ma 'oinega pui bewa weyahina 'ilobwaineyya ya'amasa, bwebwe'ana. Camasa geya yamataute. Ta 'eguma geya 'aigeda 'igu pui waloba 'idi he'ewa 'oidiyega, geya 'ilobwaine ma 'u'ebwayaegau 'oidiya, ma hesi kini madouna, tauna Sisa*, 'ina yatala nuwanuwagu."

¹²Ta Pesitoina 'iluhuwa ta 'ina tosanapuwao mahetenao sihegwaegwae. Sihegwaegwae 'igumwala, ta 'ihilama, ma 'igwae, "Bwebwe'ana, nuwanuwau kini 'ina yatala, 'oinega kini Sisa 'ina yatala 'oina yahetunego."

Kini Agalipa mamwanena sihapwesama

¹³Sabwelo hisa sigumwala, ta kini Agalipa mamwanena Belinisi ba'idana Sisaliya 'oina silatuwa, sabi gwae loyauwedo Pesito 'oina. ¹⁴Cidi miya sabwelo tupwana baibaiwana 'oina, Pesitoina kini Agalipa 'oina Paulo 'ana he'ewao 'ihepwailediya, 'igwaegwae, "Loheya 'aigeda nage deliya Pilikesa 'i'ebesineya. ¹⁵Mwalo Yelusalema 'oina yamiyamiya, tauna loheyaina weyahina meYudiya 'idi topwaoli madoudi ma babadao 'oiguwa sihepwailya, ma si'ahwa noiyegauwa 'abehega yaloinae 'ina pui weyahina. ¹⁶Ta yahegwaediya yagwae, 'Geya meLoma mumugama gide 'abehega tomota 'oimiya 'atagwala 'imi loinao weyahidi, ma hesi 'ilobwaineyya nugeta yatala tapaihowa ma 'imi he'ewao ma tauna 'ina uhala wahepwaila latuhedi.'

¹⁷"Ta si'eto'autama bewa 'oina, ta geya yaheboi, ma gona 'i'adaleya ta yatala 'ana wagahata 'oina yamiyatoiya, ma yagwae ta loheyaina sitoeyama. ¹⁸Ta 'ana tohe'ewaowedi sitoholo, ma yanuwatuhuwa nata to'aha 'aigeda 'ina pui weyahina sihepwaila. Ta geya hene, ¹⁹ma taboidimo 'idi tapwalolo weyahina sigwaegwae, ta 'aigeda loheya 'i'amasa pwaiya, sanina Yesu, ta Paulo 'ihehepwaila 'abehega Yesuina mayawasina 'imiyamiya. ²⁰Ta taugu yahenuwanaluwa, togidega ma ginaula bewa weyahidi yaloina 'esa, ma Pauloina yahesilaleya 'eguma sowasowahina 'ihane Yelusalema ma nobwa siheyatalae.

²¹"Ta Pauloina 'ilogwahata, ma Sisa 'ina yatala weyahina 'i'ahwanoiyeya. Ta yatagwaleya ma hesi deliya 'imiyamiya, 'ana siga 'eda yaloba ma yahewasae Sisa 'oina."

²²Ta Agalipa Pesito 'ihegwaeya, "Taugu wete nuwanuwagu ma loheyaina 'ina gwae yahesagohe."

Ta Pesito 'igwaeya, "Bwebwe'ana, gona yabwauweyama ma 'igwae."

²³Ta gona 'i'adaleya, ta Agalipa ma Belinisi sinaoma, ma'adi 'ale'o wasawasa, ta hada 'ebe delihegogona 'oina siluhuwa ma boda 'aleha 'ana

toloinao ma gogoina 'ana babadao sihelatudiya ma'idi he'asisi. Ta Pesito 'iloina ma Paulo siluhuwuya.

²⁴ Ta Pesitoina 'igwaeya, "Cowa kini Agalipa, ma 'omi wa'eto'autama mabwaiyami, loheya bewa wa'ita. Tauna weyahina meYudiya mabwaiyadi Yelusalema 'oinega, ta wete tupwa bewa 'inega, si'ahwanoiyegauwa ma siguae waiwai 'oiguwa sigwaeya, 'Loheya beno tuwa 'amasa 'ilobwaineya.' ²⁵ Ta geya 'eta wete 'ina pui yalobaloba ma weyahina 'ida 'amasa, ma tauna nuwanuwana ma 'ida kini madouna Sisa 'oina 'ida yatala, 'inega yaloina pwaiya ma yahewasae Sisaina 'oina.

²⁶ "Ta geya 'aigeda 'ina pui weyahina, 'abehega 'ida bida Sisa 'oina yalele. Bewa 'inega yatoeyama matauwa kini Agalipa, ma 'omi wete mabwaiyami, ta 'inega 'abehega yatala bewa mulina 'ina pui 'aigeda taloba, ma weyahina yalele Sisa 'oina. ²⁷ Weyahina geya 'ana 'ita bwebwe'ana 'eguma paipaina 'aigeda tahewasae, ma geya 'aigeda to'aha he'ewa weyahina tagwae."

Paulo 'ina hepwaila kini Agalipa matana

26

¹ Ma Agalipa Paulo 'ihewaeya, 'igwae, "Bwebwe'ana Paulo, 'uboi weyahiu 'ugwae."

Ma Paulo nimana 'i'ahala lagasiya, ma 'ihewaeya bewa gide, 'igwae, ² "Kini Agalipa yo, nige yayaliyaya madouna weyahina 'owa matauwa yatoholowa, ma 'igu uhala meYudiya 'idi he'ewao 'oiguwa weyahidi yagwae, ³ weyahina tauma meYudiya mumugama ta 'ima he'ohe'oheyao 'usanasanapudi. Ta ya'ahwanoiyego, ma 'u'alama'i'ita ma 'igu gwae 'uhesagohe.

⁴ "MeYudiya mabwaiyadi sisanasanapugau, mumugagu, 'igu tuta sedaseda 'oina yahegaineya taugu 'igu 'asa, ta muliyetega Yelusalema 'oina, ⁵ ma tutu dudulena 'oina sisanasanapugau 'abehega tauma boda Palisi, ma Palisiyao 'ima loina waiwaina yamuliyeya moisa, ta 'eguma 'uhesilaladi, ma nuwanuwadi ma sihemaisa, nata si'ahwa moisa.

⁶ "Ta bewa 'igu yatala huhuna matauwa, beno Yehoba 'ina gwae hemisa tubumao 'oidiya yahemiseya. ⁷ Gwae hemisaina 'ima susu site tuwelowedi sinuwatuhu yahiya ma 'abehega sida loba, ta ma'idi hemisa Yehoba 'oina sitapwatapwalolo, sabwelo ma hinuwana 'oidiya. Ta nuwatuhuyahina bewa weyahina meYudiya sihe'ewegauwa. ⁸ Ta togidega 'imi nuwatuhu 'abehega geya sowasowahina ma Yehoba to'amasa 'i'abihe toholo hiladi, 'awa?

⁹ "Moisa, taugu mwalo 'igu nuwatuhu 'abehega 'eda mabwaiyadi 'oidiyega, Yesu gwama Nasaleta sanina ya'ausi. ¹⁰ Bewa weyahina Yelusalema 'ana tohekalesiyao tupwana baibaiwadi deliya yalagudiya, gidemusa topwaoli madoudi siloinaegauwa, ma 'eguma silohe'amasidi, taugu wete yatagwatagwala. ¹¹ Ta wete hada tapwalolo 'oidiya ya'abil'abi

hemuyamuyadi ma yahe'ohe'ohenedi ma Yesu silogwahate, ma yagamwasowala moisa 'oidiya, ma yamutumutudi hali 'asao 'oidiya.

¹² "Ta topwaoli madoudi siloinaegauwa ma Damasiko 'oina yatauya.

¹³ Ta kini 'u'ita, sabweloina yatautau Damasiko, 'asudibwalala ta galewega 'asilala madou hedada 'isaema, ta geya gidemusa hala maedanina, ta ya'iteya ba'idagwao 'isae sakowasiyemaiya.

¹⁴ "Ta mabwaiyama 'abe'u talutalubu'iya bale'uwa, ma 'enana 'aigeda yahesagoheya 'ena Ibeliuwega* 'ihewaegauwa, 'igwae, 'Saulo, Saulo, to'aha weyahina 'ulolo'alehegau? Cana 'ita gide si'wa 'usi'wa ta 'utohotoho ma 'u'etopele ma 'uboi 'ulihasigo, ma hesi 'aheu 'imomomosi ma 'i'abi'abi hemuyemuyego hedada."

¹⁵ "Ma yagwaeya, 'Bada taiya hede 'owa?" Badaina 'igwaeya, 'Taugu Yesu 'ulolo'alehegau. ¹⁶ Ma hesi 'utoholoma. Coiuwa yalatu pwaima ma 'abehega yaloinaego, ta 'igu latu bewa weyahina ma wete 'igu latuwedi 'abwa weyahidi, 'uhepwailegau. ¹⁷ Ma 'leguma meYudiya bo nuwana taudi tomiya ganamuli sitoho ma si'abi hemuyemuyego, nata ya'abihetegonimadiyega. ¹⁸ Weyahina taudi tomiya ganamuli 'oidiya 'abwa yahewasaego, ma matadi 'u'abi he'asilaladi, ma gugyou 'oinega si'ita hila 'asilala 'oina, ta wete Tomudulele* 'ina 'ebeloina waiwaina 'oinega sihapwesama, ma Yehoba 'idi puiyao 'inuwasadu, ma siluhu taudi 'agu tohemisao 'oidiya, beno taudi 'oiguwega si'ehauwa."

¹⁹ "Kini Agalipa, bewa weyahina he'itaina galewega geya yalogwahate, ²⁰ ma hesi Damasiko 'oina yahepwaila nugeta, ma muliyetega Yelusalema wete 'oina, ma Yudiya 'asanao mabwaiyana 'oidiya, ma taudi geya meYudiya 'asa ganamuli wete 'oidiya yahepwaila, ta 'abehega mumugadi galana 'oidiyega sinuwabui Yehoba 'oina, ta mumuga bwebwe'ana 'oidiyega 'idi nuwabui sihe'itae.

²¹ "Cigu paihowa bewa weyahina meYudiya si'abi yahigauwa Hada He'asisi 'oina, ma 'abehega silohe 'amasigau. ²² Ma tuta nage 'oina ma 'ana siga nige Yehoba 'ilemelemegau, ma 'ane yatoholo ma yahepwaila, 'omi tolinoao ma tomota mabwaiyami 'oimiya, geya hali nuwatuhu weyahina, ma tuwa tauna 'iboi palopitao ma Mosesi sihepwaila nugeteya, ²³ beno 'abehega To'abihetenaina muya 'iloba ma 'amasa 'oinega 'itoholo nugeta, ta 'asilala 'ilelewane meYudiya ta taudi geya meYudiya wete 'oidiya."

Pesito Paulo 'i'ahwa buwaeya

²⁴ Ma Paulo bewa gide 'ihehe'ote'otetela ta Pesito 'itala'asona, 'igwaeya, "Ciya, yauyauleiu! nuwana se'ulu hedada 'i'abihe yauyaulegowa."

²⁵ Ta Paulo 'igwaeya, "Bada Pesito, geya yabuwa, ma hesi to'aha yahehepwailedi, beno gwae moisa ma dumwaluna, ²⁶ ma nuwatuhuwedi bewa kini Agalipa 'isanasanapudi, ta matana bewa yagwaegwae geya

ma'igu debamwadina, ma yasanasanapu ginaula bewa geya 'eta wete 'i'wai'waiha, weyahina bewa geya paihowa dahlwana. ²⁷Togidega 'owa kini Agalipa, palopitao 'idi gwaeyao 'uhemisaedi, 'awa? Yasanapuya 'uhemisaeya."

²⁸Ta Agalipa Paulo 'ihewaeyaa, "Cunuwatuhuya 'abehega tuta to'uto'upana 'oina 'u'abi hekalesiyegau!"

²⁹Ma Paulo 'igwae hila, "Nuwana tuta to'uto'upana, bo nuwana tuta dudulena 'oina, 'owa ma taudi wete bewa 'oiguwa sihehesagoha, 'eguma mahetemwao wahe'wau'wau naowegau, beno 'ebe yaliyaya. Beno tuwa genuwagu ma balae bewa nimaguwa simiyamiya walobalobadi."

³⁰Ta kini mamwanena Belinisi ma gabana ma tomiyatoi mabwaiyadi sitoholowa ta silatuwa, ³¹ta sihehegwaegwae siboidimo, sigwaeya, "Loheya bewa geya 'eta to'aha 'ina pui ma weyahina 'amasa bo lagudeli 'ilobwaine."

³²Ta kini Agalipa Pesito 'ihewaeyaa, 'igwae, "Loheya bewa 'eguma geya Sisa 'ina yatala weyahina 'ida 'ahwanoiya, sowasowahina ma talihasi."

Paulo 'ina 'adau Loma weyahina

27 ¹Ta siloina pwaiya 'abehega Itali 'oina 'atauya, 'oinega Paulo ma tupwadi paipaidi wete ba'idanao sitagwalediya Sisa 'ina tolo'alehao 'adi tohanugeta 'oina, sanina Yuliyasi, ma 'ane 'ima 'adau 'oina 'i'itayahidi.

²Eeta Adilamitio 'oina wagega 'agelu, tauna wagaina 'i'iuna 'ipili Esiya 'asaidi gadowaidi 'oidiya, ma 'a'u'e, Alisitako ba'idamai, tauna gwama Masidonyiana, tupwa Tesalonaika 'oinega. ³Gona 'i'adaleya ta Saidoni 'oina 'asohota, ta Yuliyasi Paulo 'i'atemuyamuyaeya ta 'itagwaleya ma 'itauya 'iyanao 'oidiya, ma si'itayahidi. ⁴Ta Saidoniyega 'a'u'e hila ta Saipilosi gwahunega 'apili sakowasiya, weyahina Saipilosi matanega yaumai 'itowa bodemaiya. ⁵Ta Silisiya ma Pamipiliya 'idi bwagabwaga 'a'ebesinediya ta Maila 'asohota, tupwa Lisiya 'oina.

⁶Nage 'oina tolo'alehao 'adi tohanugetaina 'ilobeya 'aigeda Alekisanidela wagana, 'i'iuna ma 'i'u'e Itali weyahina, ta 'oina 'agelubala. ⁷Ta sabwelo baibaiwana 'ima 'adau mwauna, ta Nidasi deina 'alatuwa, ta geya sowasowahina ma Nidasi matanega 'adumwalu, weyahina yaumai madouna matamega, 'oinega 'asuluwa Kiliti ma Salimon gamwagamwanidiyega 'asola, ta Kiliti guinega 'asakowasiya. ⁸Ta 'oye'oyega 'a'u'leya, ma yaumaiina tuwa 'i'ewe'ewemai ta tuwa 'atauyama 'alo 'aigeda sanina Calo Daumwala 'oina, gogo Lasiya holaina deina.

⁹Ma tutu dudulena 'auleya, ta hudi* 'ana tutu 'igumwala, ma yaumai 'ana tutu galana 'ihiegaina pwaiya, 'oinega Paulo 'ihenuwa laguwediya, ¹⁰'igwae, "Babadao 'ilobwaineya ma ta'aiyawasi 'alo bewa 'oina. Sahena

tatohotoho ma ta'ada'adau hila, tabu ta tahesilae, ma tobwatobwa ma waga tamudalidi, ma wete tauda ta'amasa."

¹¹ Ma tolo'alehao 'adi tohanugeta 'ihesagohediya toniwaga ma waga 'ana toleyaisa 'enadi, ta geya Paulo 'ina gwae weyahina 'ida nuwatuhuwa. ¹² Ma 'aloainaina 'oina simiyamiya geya 'ilobwaine bolibolime 'ana tuta, ta baibaiwadi sigwae, "Tuwa tatoho, ma 'eguma sowasowahina Pinikisa 'oina taluhu, weyahina tauna 'alo bwebwe'ana, ma 'oina ta'aiyawasi." Ta Pinikisa 'oina 'alo 'aigeda, beno bwanabwana Kiliti 'oina, ma 'ebesola yalasi ma yalata 'ilobediya.

Wediliya silobeya

¹³ Ma yalasi 'i'iuna 'itowama, ta sinuwatuhuya 'abehega nata si'adau bwaibwaina ma Pinikisa siluhu, ta 'idi loho sitabeiya ta Kiliti deinega sipiliya 'oye'oyega. ¹⁴ Ta tuta 'i'iuna ma yaumai madou hedadena sanina Bomatu 'itowadobima, ¹⁵ ta waga geya sowasowahina ma 'ipili, weyahina yaumai matamega 'itowatowama, ta tuwa 'ibibini hilemai, ¹⁶ ta bwanabwana sanina Kiloda gwahunega 'a'ada'adau, ta 'ahewaiwaiya ta waga 'ebe talalaga 'alisi lagasiya, ¹⁷ ta balae si'eweya ma waga madouna simomosiya, ma simatauta, nuwana nenegwala sanina Silitisa 'oina siduna, ta 'ole'ole siulisiya ma tuwa 'a'aha'ahai.

¹⁸ Ta wediliya madouna waga 'i'ahu'ahu buibui hedadeya, ta gona 'i'adaleya ta waga 'ana do'odo'ona si'eula suluhediya. ¹⁹ Ma sabwelo hetoina 'oina waga 'ana tobwatobwao si'ewediyta siula suluhediya.

²⁰ Ma sabwelo baibaiwana 'oidiya geya hala bo 'ipwala 'ada 'itediya, ta wediliya madouna 'imutumaiya, 'inega 'asanapuya 'abehega nata 'a'amasa.

²¹ Ma sabwelo baibaiwana 'oidiya waga 'ana togeluwao geya si'ai, ta Paulo gamwagamwanidiya 'itoholowa, ma 'igwaeya, "Tasigwao, 'eguma 'igu gwae wada hesagoheya, ma sahena Kilitiyega tada gelugel, gesowana mwau ma hesilae bewa talobaloba. ²² Ta bewa yaguguyegomi wa'atepatu, sahena 'aigeda 'oimiyega 'i'ama'amasa, ma wagamo hesi 'abwa 'idamana, ²³ weyahina hinuwana 'igu Yehobaina, tauna yahemiseya, 'ina anelose 'inaoma ma deiguwa 'itoholowa, ²⁴ ta 'ihewgwaegauwa, 'Paulo, sahena 'u'ate'ateyoho; 'abwama Sisa matana 'utoholo, weyahina 'ino 'ahwanoi 'inega waga 'ana togeluwao mabwaiyadi mahetemwao Yehoba 'i'abihetegomi.' ²⁵ Ma tasigwao, sahena wa'ate'ateyoho, weyahina Yehoba yahemiseya, ma nata 'ipaihowa gide tuwa 'ihel'itegauwa. ²⁶ Eema bwanabwana 'aigeda 'oina taduna."

Waga 'iduna

²⁷ Wiki 'eluwa sigumwala, 'abwa hene Ediliya ni'uina 'idoedoe dadanemai, ma nihuwana gamwana waga 'ana topaihowao sinuwatuhuya

'abehega 'oya'oya deina 'alatulatu. ²⁸ Ma ni'u siloho tohotohoya ta silobeya 'ana saliyana gide tuweniti lihe 'ana saliyana. Ta tupwana 'ahedoe naowa ta wete siliheya ta silobeya ni'u saliyana gide pipitini lihe. ²⁹ Ta simatauta tabu ma da'ule 'oina 'aduna, ta waga yiuwega loho 'ehata siulediya, ma si'ahwa'ahwanoi gona 'ada'adale weyahina.

³⁰ Ta tupwadi wagaina 'ana topaihowao nuwanuwadi ma wagega sidena, ta waga 'ebe talalaga siulasuluheya holai, ta si'abowa 'abehega loho wete siule waga matanega. ³¹ Ta Paulo tolo'alehao ma 'adi tohanugetao 'ihegwaediya, "Ceguma loheloheya nage wagega sidena, nata geya'abwa tabwebwebwe'ana." ³² Ta tolo'alehaowedi waga 'ebe talalaga 'ana balae si'upwa yahuleya ta 'idoeya.

³³ Ta 'i'iuna ma gona 'i'adale, ta Paulo 'ihegwaediya ma si'ai, 'igwae, "Sabwelo potini 'ateyoho weyahina ta geya wete 'e'ahai wada lotohoya. ³⁴ Coinega 'ilobwainegita ma talohepa'ala, weyahina sahena hesi 'aigeda 'ihehesilae."

³⁵ Ma gwae bewa 'igwaeneya ta beledi 'i'eweya ta weyahina 'iloyauwedo Yehoba 'oina, mabwaiyama matama, ma 'ihisiya, ma tauna 'i'ai nugeta. ³⁶ Ta 'inega mabwaiyama nuwama 'ibwebwe'ana, ta wete 'a'aiya. ³⁷ Ta 'ama baibaiwa wagaina 'oina 'ageluwa beno tu handeledi ma sebeniti sikisi. ³⁸ Eema 'amwausuwa, ta pwalawa waga 'alonega siuleya holai, ma 'abehega waga 'imalamalai.

³⁹ Ta gona 'i'adale pwaiya ta 'oya'oya si'iteya, ta geya si'inana to 'asa, ma 'alo namonamoina si'ita lobeya, 'inega sinuwanuwatuhu 'eguma sowasowahina wagaina silagahe 'aloina 'oina. ⁴⁰ Ta loho si'upwa yahuleya ma ni'uwa si'abi sinediya, ma wete 'eyaisi 'ana balaeyao silihasideya ma si'eyaisa, ma 'ole'ole 'ai matana si'u'eya ma si'u'e 'oya'oya weyahina.

⁴¹ Ma 'alusa 'idoemaiya ta waga 'aheduneya namonamo 'oina, ta waga 'abusuna 'iduna ma geya sowasowahina 'ilonihu, ma gwahuna bagodu 'idi lasa hilehilega ta 'ipisaliya. ⁴² Ta tolo'alehao sinuwanuwatuhu 'abehega paipaidi silohe'amasidi tabu ma tupwadi situbehane 'oya'oya ma sidena. ⁴³ Ta 'adi tohanugetaina nuwanuwana ma Paulo 'i'abihete, 'inega 'i'ausidiya, 'abehega sahena silolohe 'amasidi. Ma hesi 'iloinaedi taudi sowasowahidi ma sitube nugeta ma 'oya'oya weyahina sitube, ⁴⁴ ma tupwama wagaina tupwatupwana 'oidiyega 'atube laga, ta mabwaiyama malima bwebwe'ana 'atube haneya 'oya'oya.

Cima miya Melita 'oina

28 ¹ Ta 'agayo haneya 'oya'oya, ma bwanabwanaina 'ana tomiyao sihepwaila 'oima 'abehega bwanabwana sanina Melita. ² Ma bwanabwanaedi sihelauwemaiya madouna, ta 'aiwe siholeya, ma mabwaiyama sibwauwemaiya ta 'amwaimwailu, weyahina 'i'wesu'wesu ma gogai wete.

³ Ma Paulo 'aiwe 'idomweyama, ta 'aiwe 'oina 'ilagu balediya, ma yahiyahi weyahina ta mwata newanewalina 'ilatuma, ta Paulo nimana 'inaliya.

⁴ Ta bwanabwanaedi si'iteya Paulo nimana mwata 'isanasanana, ta sihehegwaegwae siboidimo, sigwaeya, "Moisa tuwa, loheya nage tolohe'amasa, ma geya sowasowahina loinega 'iboi 'i'abihete. Bwagana damanega 'idenama 'oya'oya, ma wa'ita mwata 'inaliya."

⁵ Ta Paulo mwataina 'ilosepaleya 'aiwe nininimina 'alona, ma geya maya 'ilolotoho. ⁶ Ta bwanabwanaedi Paulo si'e'ebubuya ta 'idi nuwatuhu nata nimana 'iseseha, nuwana 'itai ma 'i'amasa, ma siyamwayamwa, ta Paulo geya wete 'aigeda to'aha 'i'ewa'ewa, 'oinega 'idi nuwatuhu sibuiya, ta sigwae, "Loheyaina 'aigeda yehoba."

⁷ Bwanabwanaina 'ana bada sanina Pubiliysi, ta 'ina 'asa tupwaina deina 'aluhuwa, ta Pubiliysiina sabwelo 'etoi 'oidiya 'i'itayahibwaibwainimaiya.

⁸ Ma tutaina 'oina Pabiliysi tamana hadai 'i'eno'eno ma'ina lohala, ta 'ina lohala yahiyahi ma gamwa pilipili. Ta Paulo 'iluhuwa 'oina, ma weyahina 'i'ahwanoiya Yehoba 'oina, ta wahina 'i'abi tohoya ta 'i'abihe bwebwe'aneya.

⁹ Ta bwanabwanaedi mabwaiyadi taudi ma'adi lohala sinaoma Paulo 'oina, ma taudi wete 'i'abihe bwebwe'anediya. ¹⁰ Coinega helau baibaiwana si'ebwaemaiya, ta 'ima tuta gelu 'oina, 'ama 'alai sowasowahima sido'oya.

Melitega ta Loma

¹¹ Ta wai'ena 'etoi sigumwala ma Melitega 'agelu Loma weyahina, ta 'ima waga Alekisanidela wagana, matana 'ana tosamala didiluwatuwa loheyadi. Ma wagaina, mwalo wai'ena gogaiyedi 'oidiya bwanabwanaina 'oina 'iyamwayamwana 'ana siga yaumai madouna 'ilolaguwa.

¹² Ta 'a'u'e ma Sailakiusa 'oina 'asohota, ta sabwelo 'etoi 'amiyamiya.

¹³ Nage 'oina 'asakowasiya Legiyami ta 'asohota. Ci'adaleya, ta yalasi 'itowama, 'oinega 'a'u'e hila, ta 'apilipili, ta sabwelo 'eluwa tuwa ma 'aluhuwa Putioli.

¹⁴ Putioli 'oina tupwana tohekalesiyao 'alobediya, ta sitoemaiya 'idi hada, ta 'oidiya 'amiyamiya sabwelo sebeni 'oidiya. Ta nage 'oinega 'atauya Loma weyahina.

¹⁵ Ma tohekalesiyao Loma 'oina tetelima sihesagoheya, ta sitauyama 'edai sihesohotemaiya tupwa Cebegimwane, sanina Apio ma Hada Taumana 'etoi 'oidiya. Ta tutaina Paulo 'iyanaowedi 'ilobediya, Yehoba 'oina 'iloyauwedowa, ma 'i'atepatu. ¹⁶ Nage 'oinega 'atauya ta Loma 'oina 'alatuwa, ta tolo'alehao Paulo sitagwaleya ma 'imiya wasi, ma 'ana to'itayahina tolo'aleha 'aigeda tuwa.

Paulo 'ina paihowa Loma 'oina

¹⁷Ma sabwelo 'etoi sigumwala, ta Paulo meYudiya 'idi tohanugetao 'ibwau 'autedima. Sihapwesama ta 'ihewaediya, 'igwae, “Tasigwao, taugu geya 'eta to'aha galana 'ida boda 'oidiya yapaihowa, nuwana mumugada tubudao 'oidiyega yaligelgehi, ma hesi Yelusalema 'oina si'ebwayaegauwa meLoma 'oidiya, ta deliya silagugauwa. ¹⁸Ta 'igu yatala mulina meLomaedi nuwanuwadi ma silihaisigau, weyahina geya 'aigeda 'igu pui siloba, ma 'abehega sida lohe'amasigau. ¹⁹Ta meYudiya si'oheya gabana 'oina 'abehega sahena silihalihasigau. Bewa huhuna ya'ahwanoiya Sisa 'ina yatala weyahina, ta geya 'abehega 'ida bodao yahe'ewadi. ²⁰Ma hesi taudi 'idi he'ewa 'oiguwa weyahina yabwauwegomiya ma 'ane tahegwaegwae. Moisa tuwa tauda meIsileli tahehemisa 'abehega 'ada lema Yehoba 'oinega 'ilatuma, ta hemisaina bewa weyahina deliya silagugauwa.”

²¹Ta meYudiyaedi sigwaeya, “Tauma geya 'aigeda Yudiyega leta weyahiu 'alobaloba, ma wete 'iyadao 'ebwa sinaonaoma geya sihepwalego 'abehega 'owa galau. ²²Ta hesi nuwanuwama 'ahesagohamo 'oiuwega to'aha 'ino nuwatuhuwedi, weyahina tupwa baibaiwadi tomota 'ino boda hekalesiya si'ahwa galegaleya.”

²³Ma sabwelo siupaeya, ma boda madouna si'eto'autama Paulo 'ina hada, ma gonegonega 'ana siga 'iboi 'oidiya 'iguguya, Yehoba 'ina hetoloina weyahina, ta Mosese 'ina loina 'oinega, ma palopitao 'idi gwaeyao 'oidiyega, 'ihe'itediya Yesu weyahina, ta 'itohoya ma 'abehega 'i'abihe 'asilaladi. ²⁴Ta tupwadi sihemiseya ma tupwadi sipa'ala.

²⁵Weyahina 'idi nuwatuhuwao hagana ma hagana, 'oinega sisawala.

Ta Paulo 'ina gwae 'ana 'ebelosaloha 'oidiya 'igwaeya, “Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae tubumiyo weyahidi gwae moisa, beno palopita Aiseya 'ahwanega 'igwaenediya:

²⁶'Cutauya ma tomotaedi 'uhegwaedi: Cabwa wahehesagoha, ma sahena nuwami 'isabwasabwalena. Ta wete tuwa wa'e'ebubuna, ma nata geya wa'lita'ita. ²⁷Weyahina tomota bewa sinuwapota, ma tenadi si'elotuiya, ta matadi si'elogibuwa, tabu ta matadiyega si'ita ma tenadiyega sihesagohe, ma sinuwa sabwalena, ma 'oiguwa si'ita hila, ma ya'abihe bwebwe'anedi.'”

²⁸Ta Paulo 'ina gwaeina wete 'iloheposeyaneya, 'igwae, “Wasanapu Yehoba 'ina hepwaila 'ada 'abihetenah weyahina 'abehega 'ihewaseya taudi 'asa ganamuli geya meYudiya 'oidiya, ma taudi hesi sihesagohe.” ²⁹(-)

³⁰Ta Paulo 'ina hada nage 'ihehemaisa eeta 'oina 'imiyamiya bolime 'eluwa 'oidiya, ta tomota baibaiwadi 'ina hadaina siluhuluhu ma mahetenao sihe'iya'iyagu, ³¹ta Yehoba 'ina loina weyahina 'iguguguyae ma 'ihehe'itae Bada Yesu Keliso weyahina, ta geya 'aigeda taiya 'itoho ma 'ina guguyaina 'ilausi.

LOMA

MeLoma 'idi leta Paulo 'ileleya

Paulo meLoma 'idi leta 'ileleya ta 'abehega tapwalolo 'ana wahuwahu sisapanu, beno tauda tomota mabwaiyada mumugada galana, 'oinega 'ilobwaineyea ma loina galana Yehoba 'oinega taloba, ta hesi Yesu 'ina 'amasa 'oinega 'i'abihe bwebwe'anegita ta sowsowahina taluhu 'ina 'ebeloina bwebwe'ana 'oina, taudi meYudiya ma wete tauda ganamuli*. Geya 'ana watahamo. Ceda 'aigeda tuwa, beno hemisa Yesu 'oina. Gidemusa mwalona hene Ebalahamo* Yehoba 'ihemisaeya, 'oinega Yehoba Ebalahamoina 'i'ahwa bwebwe'aneya. Loina miyamiyana Mosese 'oinega ma 'abehega 'ida puiyao tasananpudi, ta 'eguma Yesu tahemisae, Yehoba 'ina Yaluyaluwa Tabuna ta'ewa, ma 'i'abihe bwebwe'anegita.

Laba 9 'oinega ma laba 11 'oina, Yehoba 'ina loina meYudiya weyahidi, to'aha 'abwa siloba, eema leta 'ana 'ebelolagu 'oina, tauda Yesu 'ana tohemisao mumugada bale'uwa wete weyahina.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Paulo, Yesu Keliso weyahina yahetopaihowa. Yehoba 'ihesinuwiegauwa 'abehega tetelina bwebwe'ana weyahina yahetohepwaila. ²Tetela bwebwe'ana Yehoba mwalo 'igwae hemisaeya 'ina palopitao 'oidiya, ma sileleya Yehoba 'ina Buki 'oina. ³Tetelaina beno Yehoba natuna Yesu Keliso he'ote'otetelina. Tauna 'iheloheya masiha Debida 'ina susu 'alonega, ⁴ma muliyetega Yehoba yaluyaluwana 'ina waiwaiyega 'amasega 'i'abi hetoholo hileya 'ida Badaina, ta 'i'abi hemasaleheya 'abehega Yesuina Yehoba natuna.

⁵ Yesu Kelisoina tauna 'ihelauwegauwa ma 'ihesinuwiegauwa 'abehega yahepwaila weyahina 'asa ganamuli mabwaiyadi 'oidiya, eema 'abehega sitagwala 'oina ma saninega sihemisa. ⁶Ma 'omi meLoma Yehoba 'ihelau pwaigomiya ta 'ihesinuwiegomiya 'abehega weteyage Yesu Keliso 'ina bodaina 'oina wamiyamiya. ⁷Tamadai Yehoba ma 'ida Bada Yesu Keliso 'idi helauwega tuwa wamiya daumwala.

Paulo nuwanuwana meLoma 'ibo'enedi

⁸Nugeta, yaloyauwedo Yehoba 'oina Yesu Keliso saninega, weyahina baibaiwami 'omi 'imi hemisa tetelina 'i'edadana 'asa mabwaiyana 'oidiya.

⁹Yehoba 'isanapugauwa, tuta mabwaiyana yanuwanuwa tuhugomi 'igu 'ahwanoi 'oidiya. Yehobaina 'ina paihowa 'oina yaguibiga hedada, Natuna tetelina 'ana hepwaila weyahina. ¹⁰Cigu 'ahwanoi Yehoba 'oina tuta mabwaiyana 'eguma togidega 'ida malamalai, ma yatauyawa yahabo'enegomi, 'eguma bewa gide 'ina nuwatuhu. ¹¹Weyahina nuwanuwagu ya'itegomi ma ya'abihetegomi eema Yaluyaluwa Tabuna 'ina 'ebwaya 'oinega wahewaiwai. ¹²Bewa 'oinega 'omi ma taugu tahe'abi 'abihetena, 'aneyage 'omi 'imi hemisega wa'abihetegau, ma taugu wete 'igu hemisega ya'abihetegomi.

¹³Tasigwao, wanuwanutuhuyahi tuta baibaiwadi 'oidiya yanuwanuwatuhu madouna togidega ma yahabo'enegomi, ma geya 'ida malamalaiya 'oiguwa, weyahina nuwanuwagu ma 'igu habo'ena 'e'enina 'ida hapwesa. Gide 'ane 'igu habo'enaedi taudi hali tupwa ganamuli 'oidiya bewa sauga 'e'enidi silagulagu. ¹⁴Weyahina 'ilobwainegauwa gide ma boda mabwaiyadi 'oidiya yapaihowa, taudi 'asa baibaiwadi 'adi tomiyao, taudi wete pwatula 'adi tomiya, ma tonuwa sonosonogao ma tohemwagemwageyao. ¹⁵Eeta 'igu nuwatuhu madouna ma meLoma 'omi wete 'oimiya tetela bwebwe'ana yaloguguya.

¹⁶Tetelaina 'ana loguguya weyahina geya yada debamwadina, weyahina Yehoba 'ina waiwai 'oina 'imiyamiya, eeta 'eguma taiyawedi sihemisa 'i'abihetedi, beno tauma meYudiya 'oima ma muliyetega 'omi tomiya ganamuli 'oimiya. ¹⁷Ta moisa tuwa tetela bewa 'ihe'itegita 'abehega 'ida hemisamo tuwa 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita. Weyahina Yehoba 'ina buki 'ihepwaila, 'igwaeya,

“Todumwalu 'idi hemisega yawasidi siloba.”

Tomota mumugadi galana

¹⁸Yehoba wetenuge 'ina gamwasowala 'ihe'itaeyama galewega taudi mumugadi galadi mabwaiyadi 'oidiya, weyahina 'idi mumuga galana 'oinega mumuga dumwaluna sihegagaley. ¹⁹Ma Yehoba 'ana nuwatuhu 'i'abi hemasaleheya 'oidiya ta sisanapu pwaiya. ²⁰Yehoba geya tada 'iteya, mwalo hene bale'u 'ipaihoweya ma 'ana siga nige 'ina waiwai miyamiya hatayana tasanasasanapu, beno ginaulaedi 'ipaihowediya 'oidiyega, 'abehega tauna Yehoba. Coinega tutaina mebale'u 'ihe'ewadi geya wete 'idi 'ebe gwaehilamo.

²¹Ma sisanapuya tauna tuwa Yehoba, ma geya sida he'asisineya bo sida loyauwedowa 'oina, ma nuwatuhu besobeso 'oina sihewaiwai, 'oinega 'eda'eda guguyou 'atedi 'ilohemahey. ²²Cabehega siboi si'ahwa'ahwa

sonosonogaedi, ta sibuwa. ²³ Weyahina Yehoba miyamiya hatayana si'ita guipaileya, ma tauna miyalaena beno 'idi 'ebe hemisao ginaula hagadi silagudiya, leleleidi sitagidiya 'adi 'ita gide tomota bo bwasumo bo hebahebai bo hebai 'awa'awalidi. Ginaulaedi sihemisaediya eeta sitapwatapwalolo 'oidiya.

²⁴ Coinega Yehoba 'oidiya 'itagwala ma 'idi nuwatuhu dahuwanidi 'atediya simiyamiya sipaihowadi, eema nage 'oinega mahetediyao wahidiyega si'etala biyabiyaunedi 'eda'eda galana 'oidiyega.

²⁵ Weyahina Yehoba 'ana he'ita moisa siguipaileya, ma 'e'abo'abo 'oinega sihemiyalaeneya, ta Yehoba ginaulaedi 'ipaihowediya 'oidiya si'etala he'asisi, ma hesi topaihowaina silogwahateya, tauna 'ana hepвату miyamiya hatayana. Emeni.

²⁶ Bewa 'oinega Yehoba 'itagwalediya ma 'idi nuwatuhu dahuwanedi sipaihowadi. Cidi wahiwahineyao sipaihowa galagala, geya pui 'ana moisega, beno ma'idi 'ehewahiwahineyao silogwali hilediya.

²⁷ Loheloheyaedi wete geya wahiwahine mahetediyao sida puiya, ma loheloheya daisidimo nuwanuwadi madouna, 'oinega mahetediyao pui 'ebe debamwadina sipaihoweya. Coinega 'eda galanaina 'ana maisa galana siboomo wahidiya silobaloba.

²⁸ Bewa 'oinega Yehoba 'ana nuwatuhu geya nuwadi, eeta Yehoba 'itagwalediya ma nuwatuhu galadi 'ilohemahadi, ma ginaulaedi geya 'adi lobwaina tuwa sipaihowadi.

²⁹ Ta gala mabwaiyana 'ilohemahediya, gide tobwatobwa 'ana henuhenuwa, ma mumuga galagala ma he'ipi'ipi ma lohe'amasa ma he'alagwaegwae ma 'e'abo'abo ma sosomane ma hetalapili, ³⁰ ma taudi 'iyadiyao sigwaegwae galagalaedi, ma taudi Yehoba silolo'alehe, ma todebapa'ala ma tonuwa hanehane ma togagasa ma taudi mumuga galana 'ana to'abi hemadouwao, ta weteyage taudi sinadiyao ta tamadiyao geya sida he'asisiyanediya. ³¹ Ta moisa geya 'i'iuna mumugadi 'ida bwebwe'ana, 'oinega geya wete 'adi hemisamo, ta geya 'eta wete helau nuwana 'atemuyamuya 'oidiya.

³² Ma hesi tomotaedi Yehoba 'ina loina sisasanapu, 'abehega 'eguma taiyawedi bewa gide simumuga 'esa, 'amasamo tuwa 'ilobwainediya. Ma tuwa mumuga galaedi sipaipaihowedi, ta 'eguma 'iyadiyao wete sihe'au'aunedi beno si'ahwa bwebwe'anedi.

Yehoba 'ina bwa'omatana

2 ¹Tasigwao, sahena 'iyamiyo mumugadi weyahina wahehetalapili, weyahina 'eguma 'iyamiyo wahehetala piliyedi ma 'omi wete mumuga 'aigedaina wapaipaihowa, beno waboi tuwa wahehetala piliyegomi. ²Ma tasananapuya 'abehega Yehoba tauna 'ana lobwaina ma topaihowa galagalaedi 'iloinaedi. ³Ma 'iyagwao, 'omi hali tomota

wahehetala piliyedi, 'imi nuwatuhu 'abehega nata geya Yehoba 'ina bwa'omatana walobaloba, ma hesiyage nata wete 'iloinaegomi, weyahina mumugaedi 'omi gide wete wapaipaihowadi.

⁴Ma geya sowana Yehoba 'ina helau wasinasinali, weyahina 'i'atemuya muyaegomiya ta 'i'alama'i'itana ma 'abehega 'imi pui 'oidiyega 'i'abi lohihilegomi. ⁵Ma tuwa debami sipa'ala hedada, 'oinega 'eguma tutaina Yehoba 'ina loina dumwaluna 'i'abi hemasalah, 'igamwasowalegomi tuwa, ⁶weyahina mabwaiyada 'aigeda 'aigeda 'ihemaisegita to'aha gidemusa 'ida paihowa.

⁷Ma 'eguma tuta mabwaiyana tapaihowa bwebwe'ana ma'ida he'alama'i'ita, ma gide tuwa tapaipaihowa 'esa, ma 'abehega 'ahwa bwebwe'ana ma nata yawasi miyamiya hatayana ta'ewa Yehoba 'oinega, beno moisa tuwa 'abwa yawasida miyamiya hatayana 'i'ebwaegita, ⁸ma tupwadi tomota sihe'ahwa pa'ipa'i'li hedada, ta mumuga bwebwe'ana silogwahateya, ta mumuga galana sipaipaihowadi, ee 'oinega Yehoba 'abwa 'igamwasowaledi ma 'iloinaedi.

⁹Coinega taiyewedti sipaipaihowa galagala, loina mwauna ta muya madouna silobadi, meYudiya nata 'ihenugetedi ee 'abwa 'asa ganamuli. ¹⁰Ma taiyawedi mumugadi ta 'idi pahowao bwebwe'adi, Yehoba nata hepwtu ma he'asisi ma miya daumwala 'i'ebwaedi, nugeta meYudiya 'oidiya 'i'ebwaya, ee 'abwa 'asa ganamuli 'oidiya.

¹¹Yehoba nata mabwaiyada 'iloinaegita mahemahetena. ¹²Ma taiyawedi Moses 'ina loina geya sisanapu ma sipaipaihowa galagala, 'iloinaedi 'idi puyedi weyahidi. Wete gide taudi meYudiyaedi Moses 'ina loinaina sisanapuya, 'eguma sipuiya, 'abwa loinaina 'oinega 'iloinaedi.

¹³Geya 'abehega loinaina 'ana hesagohamo 'oinega Yehoba 'i'ahwa dumwaluwegita, ma hesiyage 'ina loina 'ana pahowa 'oinega. ¹⁴Ma taudi ganamuli Moses 'ina loina geya 'oidiya, ma tuwa siboi 'idi nuwatuhuwega sipaipaihowa to'aha bwebwe'ana, beno tuwa siboi 'idi loina. ¹⁵Coinega 'idi pahowega tasananapu 'abehega 'atediya loinain bwebwe'ana 'imiyamiya. Ma 'oinega siboidimo mumugadi sisanapuya, 'eta tuta galana, nuwana 'eta tuta bwebwe'ana.

¹⁶Gide tuwa tetelaina bwebwe'ana yaloguguyaeya 'oimiya, 'abehega bwa'omatana 'ana tuta 'oina Yehobaina Yesu Keliso nata 'ihe'abeiyi ma tauna 'ida nuwatuhu dahwadahwaidi weyahidi 'iloinaegita.

MeYudiya weyahidi

¹⁷Ma 'omi togidega? Waboi wa'abi'abi lagasihilegomi ma wagwaeya, "Tauma meYudiya, Yehoba 'ina loina 'i'ebwaemaiya Moses 'oinega."

¹⁸Coinega Yehoba 'ina nuwatuhu wasanapu pwaiya, weyahina loinaina 'i'abihe sanapuwegomiya mumuga bwebwe'ana hedada weyahina.

¹⁹Ma waboi wa'ahwa tosanapuwegomiya 'abehega tomata gibugibu 'adi tohanugetao, ma taudi tomiya guguyou wa'atuhe 'asilalediya, ²⁰ma

toheyauyaule ta gwagwama 'oidiya wahetohe'ita, 'abehega 'omi Mosese 'ina loina 'oinega sanapu moisa wa'eweya.

²¹Taiya 'owa hali tomota 'oidiya 'uhehe'ita, ma togidega 'owa? Ceguma 'oidiya 'ugwae, "Sahena yagaha", ma 'owa toyagaha 'aigeda. ²²Bo nuwana 'uhegwaedi, "Sahena lowahine dadana," ma 'owa 'abwa tolowahineina 'aigeda. Ta 'owa 'ugwaeya, "Taugu 'ebehemisa 'abo'abowedi yaguipailediya", ma hesiyage 'ebehemisaedi 'idi hadega 'uyagayagaha.

²³Comi moisa wagagasa hedadeya ta wagwaeya, "Mosese 'ina loina 'oima", ma hesi loinaina geya wada muliyeya, 'oinega tupwadi tomota Yehoba si'ahwa 'abo'aboweya. ²⁴Gide Yehoba 'ina Bukiina 'igwaeya,

"Comi meYudiya mumugamiyega tomiya ganamuli Yehoba si'ahwa galegaleya."

²⁵Ta moisa tuwa 'omi meYudiya Ebalahamo 'ina 'ila'ilala 'wapi'upwa* wahimiya, ma 'eguma Mosese 'ina loinaeda wamulimulyedi, 'ila'ilalaina ginaula 'ausalana 'oimiya, ta 'eguma loinaeda geya wada muliya bwaibwainidiya, 'ila'ilalaina 'wapimiya beno 'iheginaula besobeso. ²⁶Ma taudi tomiya ganamuli Ebalahamo 'ina 'ila'ilalaina geya wahidiya, ma 'eguma loinaeda sihe'asisiyedi, taudi 'adi 'ita gide 'abwa 'ila'ilalaina 'oidiya.

²⁷Coinega 'omi meYudiya 'abwa tomiya ganamuli sibwa'omategomi, weyahina Mosese 'ina loinaina ta Ebalahamo 'ina 'ila'ilalaina 'wapimiya simiyamiya, ma geya loinaeda wada muliyedi, ma hesi taudi geya meYudiya bwagana Ebalahamo 'ina 'ila'ilala 'wapidiya geya 'ida miya, ma tuwa hesi loinaeda simulimulyedi.

²⁸⁻²⁹Ma gwama Yudiya moisa 'ana 'ila'ilala geya 'abehega ginaula hapwehapwesana wahidiya, ma hesi ginaula dahlwadahwanina 'atediya Yehoba Yaluyaluwana 'oinega ma geya tomota 'oidiyega, ta wete 'adi 'ahwabwebwe'ana geya wete tomota 'oidiyega, ma hesi Yehoba 'oinega.

3 ¹Ceguma gide, to'aha hede 'ana bwebwe'ana tauda sigwaegwaenigita sigwaeya meYudiya? Ma wetenuge to'aha Ebalahamo 'ina 'ila'ilalaina 'ana bwebwe'ana wahida si'upwa'upwa?

²Ta ginaula bwebwe'adi baibaiwadi 'oida simiyamiya. Ma ginaula nugenugetaina beno Yehoba 'ina gwae 'oida 'ilaguyama.

³Ma togidega, 'eguma tupwadi Yehoba siguipailleya, wanuwatuhuya 'abehega Yehoba wete nata 'iguipailegita, bo geya? ⁴Nata geya! Weyahina bwagana tauda mabwaiyada to'e'abo'abo, ma Yehoba tuwa 'iboimo dumwadumwaluna. Yehoba tauna weyahina 'ina Buki gide 'ihewpaila 'esa, 'igwaeya

Cabehega 'ina gwaeyega si'ahwamoisae, ma 'ina yatala 'oina 'ihewawai.

⁵Ma 'eguma 'ida mumuga galana 'oinega Yehoba mumugana bwebwe'ana 'imasaleha bwaibwaina, to'aha nata tagwaene? Bo

nata tagwae, "Yehoba yo, 'ima mumuga galana weyahina sahena 'uloiloinaemai." Moisa bewa yahegwaegwae besobeso tuwa gide tupwadi tomota sigwaegwae 'esa.

⁶ Ma wanuwatuhuyahi 'abehega Yehoba tauna toloina dumwadumwaluna, 'oinega bwa'omatana 'ana tuta 'oina nata 'ina loina dumwadumwalunega mabwaiyada 'iloinaegita.

⁷⁻⁸ Coinega tupwadi to'e'abo'abo sigwaegwaenegau, sigwaeya, "Cino loguguya 'oina 'ugwaeya 'abehega 'igu 'abo 'oinega Yehoba mumugana dumwadumwaluna 'i'abihelatuya tomota 'oidiya ta Yehoba sihepwatuweya, ta nata Yehoba geya sowana 'i'ahwa'ahwa galagalaegau. Coinega 'ilobwainemaiya tauma wete 'apaihowa galagala, ma 'ane ginaula bwebwe'adi silatu." Taudi tomotaedi gwaenigu sigwaegwaene 'ilobwainediya Yehoba 'iloinaedi.

Geya 'eta taiya mumugana bwebwe'ana

⁹ Ma togidega tauda meYudiya 'ida miya 'ibwebwe'ana hedadeya, ta taudi tomiya ganamuli 'idi miya geya bwebwe'ana? Geya! Weyahina yahe'ita pwaigita 'abehega mabwaiyada topui. ¹⁰ Gide Yehoba 'ina Buki 'ihepwaila, 'igwaeya,

"Geya 'eta taiya mumugana dumwadumwaluna.

¹¹ Ma geya 'eta wete taiya Yehoba 'isanapu, bo nuwanuwana ma 'ida sanapu. Tuwa geya uleulena!

¹² Moisa tuwa, tomota mabwaiyadi sitauya puiya, ta pui 'ana 'eda 'oina silatuwa. Geya 'eta wete taiya 'ina paihowa bwebwe'ana.

¹³ Cahwadi gide galiha so'eso'ena, ma 'oinega 'e'abo'abowedi galadiyedi silatulatuma, Ma wete 'idi gwaeyao galadi gide mwata, nuwanuwadi 'oidiyega tomota silohe 'amasidi.

¹⁴ Ma tuta mabwaiyana heliya galadi 'ahwadiyega silatulatu.

¹⁵ Ma he'upwa ta lohe'amasa nuwadi 'i'eweya.

¹⁶ Ma to tupwa 'oina siha'esa 'idi 'abihegala leleyana 'imiyamiya.

¹⁷ Geya 'eta nuwadaumwala bo he'ahwa'iya'iyagu sisanapu.

¹⁸ Ma wete geya Yehoba 'ana matauta 'oidiya 'imiyamiya."

¹⁹ Ma tasananpu pwaiyi 'abehega Moses 'ina loinao beno meYudiya 'ada loina 'oinega geya sowana 'eta taiya 'igwaegwae hila tutaina Yehoba 'ina bwa'omatana 'ana tuta 'oina, weyahina tomiya bale'u mabwaiyada togala. ²⁰ Yehoba 'ina 'ahwamoisa geya Moses 'ina loina 'ana guibiga 'oinega tada lobeya, weyahina loina 'ina paihowa beno 'ida pui 'ihehepwailedi.

Ceguma Yesu tahemise Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita

²¹ Coinega bewa tuta Yehoba 'ada 'ahwabwebwe'ana 'i'abihelatuya, 'abehega geya loina 'oinega, ma hali 'eda'eda 'oinega hesiyage. Ma

'eda'edainaina Mosese 'ina loina ta palopitao sihepwaila pwaiya,
 22 'abehega Yehoba mabwaiyada 'i'ahwa dumwaluwegita Yesu Keliso 'ana
 hemisa 'oinega, ma geya sowana 'eta taiya wete wataha 'i'abi'abihelatu
 tauda meYudiya ma tomiya ganamuli gamwagamwanida. 23 Weyahina
 mabwaiyada togala, ma tamiya bwagabwaga Yehoba 'ina 'asilala 'oinega.
 24 Ma hesi Yehoba 'ina 'atemuyamuya ma 'ihelauwa 'oida, ta Yesu Keliso
 'ina paihowega 'ilihasigita 'ida pui 'oidiyega, ma 'oinega Yehoba 'i'ahwa
 dumwaluwegita.

25 Moisa tuwa, Yehoba natuna 'itagwaleya ma 'abehega 'ina
 'amasega 'itoehilegita Yehoba 'oina, ma mahetedai tahe'iya'iyagu,
 beno 'eguma Yesu tahemisae. Bewa 'oinega Yehoba mumugana
 bwebwe'ana 'ihe'itegita, weyahina mwalo heneyage mumugada galana
 geya 'ida hemaisediya, ma tuwa 'i'alama'i'itana 'ana siga Yesu Keliso
 'ihewasaeyama, 'isuluma 'oida.

26 Eeta tuta bewa 'ina mumuga bwebwe'ana 'ihe'itegita 'abehega
 tauna todumwalu, weyahina Yesu 'ana tohemisao tauda 'i'ahwa
 bwebwe'anegita. 27 Ma togidega, sowasowahida bewa ginaulina
 weyahina tagwae hanehane? Geya! Weyahina 'ida hemisa tuwa 'oinega
 'i'ahwa'ahwa dumwaluwegita, ma geya loina 'ana hematamatana 'oinega.
 28 Eeta nuwatuhu bewama 'ana lohegogona 'abehega tauda tomota 'ida
 hemisega Yehoba nata 'i'ahwa bwebwe'anegita, ma geya loina 'ana
 hematamatana 'oinega.

29-30 Bo hedeyage Yehoba tauda meYudiyamo 'ida Yehoba, ma hali 'asa
 geya? Geya taboi damo! Casa mabwaiyadi mahetedao 'ida Yehoba 'aigeda
 tuwa. Yehoba nata tauda meYudiya ma tomiya ganamuli wete 'i'ahwa
 dumwaluwegita 'ida hemisega.

31 Coinega togidega bewama 'ana sanapu, loinaina 'abehega
 tabuiyahule ta hemisa tada 'abiyahi, 'awa? Sahena! Ma hesi
 sawasawahina loina tahe'asisiye ma 'oida 'ihemadou.

Ebalahamo 'ida 'ebe'ita

4 1 Coinega to'aha nata tagwaene Ebalahamo weyahina, 'iboi tuwa
 tubudaina mabwaiyada 'oinega tamasalehama? 2 Ebalahamo ginaula
 bwebwe'adi 'ipaihowediya ta debanega sowasowahina 'igwae hanehane,
 ma geya 'ida gwae haneya Yehoba matana, ma 'ina hemisamo weyahina
 Yehoba 'i'ahwa bwebwe'aneya ma geya 'ina paihowa bwebwe'adi
 weyahina. 3 Ma Yehoba 'ina Buki gide 'igwaeya, 'igwae,
 "Ebalahamo Yehoba 'ihemisaeya, bewa weyahina Yehoba 'ahwa
 bwebwe'ana Ebalahamo 'i'ebwaeya."

4 Gide tuwa 'eguma loheya 'ipaihowa ma 'ana maisa 'iloba, beno geya
 helau, ma hesi 'ina paihowaina huwaina. 5 Ma 'eguma taiya 'ina pui 'adi
 nuwasam weyahina geya 'ida paihowa, ma 'ihemisamo tuwa Yehoba

'oina, tauna tohemisaina 'ana hemisega nata 'ahwa bwebwe'ana Yehoba 'oinega 'iloba.

⁶ Ma Debida wete gide 'igwaeya mwalo, 'abehega taiyewedidi Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anediya beno geya 'idi paihowa 'oinega, ma hesiyage 'idi hemisega 'i'ahwa bwebwe'anediya. Ta wete 'idi yaliyaya weyahidi 'ihepwailaya, ⁷'igwaeya,

"Toyaliyaya moisa taudi 'eguma 'idi puiyao Yehoba 'inuwasmudi ma 'ideulidi. ⁸ Ma nata geya wete 'i'ahwa'ahwa galagalaedi."

⁹ Ta yaliyayaina weyahina Debida 'igwae nugeteya, togidega tauda meYudiya 'wapida si'upweya taudamo weyahida. Geya taudamo. Taudi geya meYudiya mahetedao ta'ewa. Yehoba 'ina Buki 'ihepwaila pwaiya beno,

"Ebalahamo 'ina hemisega 'ahwa bwebwe'ana 'ilobeya."

¹⁰⁻¹¹ Ma Yehoba Ebalahamo 'i'ahwa dumwaluwuya tutaina 'abwa Ebalahamoina geya 'wapina si'upwa. Bewa sanina 'ila'ilala tuwa, ma 'ihe'itegita 'abehega Ebalahamo 'ina hemisega 'ahwdumwalu 'i'ewa nugeteya Yehoba 'oinega, muliyetega 'ila'ilalaina si'upweya 'wapina. Eeta taiyawedi geya 'ila'ilalaina wahidiya ma tuwa sihemisa, beno 'idi hemisaina weyahina nata Yehoba 'i'ahwa dumwaluwedi, ma 'oinega taudi Ebalahamo natunao moisa.

¹² Ma tauda wete Ebalahamo tamadai 'eguma 'ila'ilalaina ta'eweya 'wapida, ta geya 'abehega 'ila'ilala tuwa weyahina. Ma 'ida hemisa gide tuwa mwalo Ebalahamo 'ina hemisa, tutaina geya 'ila'ilala si'upwa wahina.

Ebalahamo 'ina hemisega gwae hemisa bwebwe'ana 'ilobeya

¹³ Ma Yehoba Ebalahamo 'igwae hemisaeya 'abehega tauna ma'ina susuwao bale'u mabwaiyana 'abwa siloinae. Ta 'ina gwae hemisa bewa geya 'abehega Ebalahamo 'ina guibiga loina weyahina, ma hesi 'ina hemisa weyahina, 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'aneya.

¹⁴ Moisa tuwa Yehoba 'ina helau 'oida geya 'abehega loina 'ana guibiga 'oinega, ma hesi 'ina gwaehemisa 'oida 'ana hemisa weyahina. Ceguma tagwae 'abehega Yehoba 'ihehelauwegita loina 'ana guibiga weyahina, beno 'ana 'ita gide hemisa ta'ita sinaliya, ma wete Yehoba 'ina gwaehemisa 'oida taheginaula besobesoweya.

¹⁵ Ma loina 'oinega Yehoba 'ina gamwasowala 'oida 'ilatuwa, weyahina loinaina taligehiya. Ma hesiyage 'eguma Moses 'ina loinadi geya 'ilagudi, geya sowana taligehidi.

¹⁶ Bewa 'oinega tasananu 'abehega hemisa tuwa 'oinega gwae hemisaina 'ana bwebwe'ana 'abwa taloba. Ma bewa Yehobaina 'ina helau tuwa ma geya 'abehega 'ida paihowa 'ana maisa. Ta gwaehemisaina Ebalahamo tubunao mabwaiyada talobeya, geya 'abehega loina 'ana

toguibigao siboidimo, ma weteyage taiyewedi 'idi hemisa gide Ebalahamo 'ina hemisa ee taloba. Ebalahamoina tauna gide mabwaiyada tamadai.

¹⁷Gidemusa Yehoba 'ina Buki 'oina 'igwaeya,

“Cowa yahesani pwaigowa 'abehega 'asa mabwaiyadi tamadiu.”

Ta Ebalahamo 'ina hemisa 'ilaguya Yehoba 'ina gwae hemisaina 'oina, tauna Yehobaina sowasowahina to'amasa 'ilabihe toholohiladi, ma weteyage to'aha geya sida 'elomasaleha sowasowahina 'igwae ma si'elomasaleha. ¹⁸Ma Ebalahamo 'inuwatuhu yahiya madouna gwae hemisaina 'abehega tauna 'asa mabwaiyadi tamadiu, ma 'abehega tuta 'inaonaoma 'abwa 'ilatu gide, ma bwagana tuta gala hedadena 'ilobeya tuwa 'ilalama'i'itana, weyahina bewa gide Yehoba 'ihegwae 'eseya,

“Cabwa muliyetega tubumwao baibaiwadi silatu.”

¹⁹Ebalahamo 'i'unamo ma 'ana bolime handeledi 'iloba, ta wahina mabwaiyana si'elowe'a, ta 'ihetautaubada seheya, ma mwanenaina Sela wetenuge wahine 'aga'agalina, ma Ebalahamo bewa geya weyahidi 'ida nuwatuhuwa, ma 'ina hemisa beno 'ina 'ebetuhila madouna. ²⁰Cina hemisaina geya 'iguipaile, ma hesiyage Yehoba 'ina gwae hemisa 'ilabiya momosiya, ta 'ina hemisaina 'ihewaiwaiya ma 'ihewatu Yehoba 'oina. ²¹Weyahina 'isanapuya moisa Yehoba sowasowahina 'ina gwae hemisaedi 'ipaihowadi. ²²Bewa 'oinega Ebalahamo 'ina hemisa weyahina Yehoba 'i'ahwa dumwaluwuya.

²³Ma 'ahwa dumwaluina Yehoba 'ina Bukiya geya 'abehega Ebalahamo 'iboimo weyahina, ²⁴ma tauda weteyage weyahida sileleya, 'ida hemisa Yehoba 'oina talaguya, tauna Bada Yesu Keliso 'amasega 'ilabihetoholo hileya.

²⁵Tauda tuwa 'ida pui weyahina Yesu 'i'amasa, ma Yehoba 'i'abihetoholo hileya, ta beno 'oinega 'ideuligita ma 'i'ahwa dumwaluwegita.

Miya daumwala Yehoba 'oinega

5 ¹Coinega bewa tuta 'ida hemisega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita ta Yehobaina mahetedai ta'ahwa 'iya'iyagu, beno 'ida Bada Yesu Keliso 'oinega. ²Weyahina Yesu 'i'abihetegita ta Yehoba 'ina helau 'ilatuwa 'oida, ma 'oina tamiya bwebwe'ana. Coinega tanuwatuhuyahi ma'ida yaliyaya Yehoba 'ina wasawasa weyahina, tuta 'inaonaoma 'iebwaegita.

³Ma wete tayaliyaya tuta mwau 'oidiya, ma 'eguma ta'alama'i'itana bewa mwauwedi 'oidiyega, ⁴nata 'oidiyega yaluyaluwada sihewaiwai. Nage 'oinega tanuwatuhuyahi 'abehega 'abwa Yehoba 'ihelauwegita.

⁵Nuwatuhuyahina bewa geya 'ida 'abihenuwa galegita, weyahina Yehoba Yaluyaluwana 'itagwaleya 'oida. Yaluyaluwanaina 'ina helau madou hedadena 'oinega 'ateda 'ilohemahediya. ⁶Weyahina Keliso 'ina tuta 'ilobeya ma 'i'amasa, ma tauda 'abwaulena tawe'awe'a dadana, ee 'oinega Kelisoina 'i'amasa 'ida pui weyahidi.

⁷Tauda tomota geya tuta mabwaiyana tatagwalegita ma ta'amasa 'iyadao todumwalu weyahidi, ma tupwadi 'abwa sihewaiwai ma 'ane si'l'amasa tobwebwe'adi weyahidi. ⁸Ma Yehoba 'ina helau 'ihe'itegita tutaina tauda togala, beno Keliso 'i'amasa weyahida, ⁹ta bwewayahinega 'ideuligita, ma 'i'ahwa dumwaluwegita, ta sowasowahina 'i'etolemegita Yehoba 'ina gamwasowala 'oinega.

¹⁰Ta moisa mwalo Yehoba talo'aleheya, ma bewa tuta Natuna 'ina 'amasa 'oinega mahetedai ta'ahwa 'iya'iyagu, ma 'abwa Natunaina yawasinega 'i'etolemegita moisa. ¹¹Ma ginaula 'aigeda bwebwe'ana wetenuge beno Yehoba mahetedai tayaliyaliyaya, weyahina 'ida Bada Yesu Keliso tauna 'itoegitama ta Yehoba mahetedai tahe'iya'iyagu hila.

Keliso ma Adama 'idi paihowa geya sihemahemahetenetra

¹²Mwalo heneyage pui bale'uwa 'ilatuma loheya 'aigeda 'oinega, ta mumuga galana 'amasa 'itoeyama ee 'oinega 'amasa 'iyada tomota mabwaiyada 'oida, weyahina tomota mabwaiyada togala. ¹³Ma mwalo Mosese 'ina loinao geya bale'uwa simiyamiya, ma pui 'imiyamiya, ma hesi Yehoba geya tomota 'i'ahwa galagalaedi, weyahina geya 'eta wete loina 'oidiya. ¹⁴Ta moisa Adama 'ina tutega ma Mosese 'ina tuta 'oina 'amasa 'ihewaiwai hedada tomota mabwaiyadi 'oidiya. Adama 'ipuiya beno Yehoba 'ina loina 'iligehiya, ma hesi tupwadi 'idi pui hagadi, geya gide Adama, ma tuwa si'elo'amasa. Ta Adamaaina tauna tuwa 'ebe'ita loheyaina mulinega 'itautauyama weyahina, loheyainaina sanina Yesu Keliso.

¹⁵Weyahina mwalo Adama 'ina puiyao 'oinega 'amasa 'i'abi latuheya tomota mabwaiyadi 'oidiya, ma muliyetega Yehoba 'ina 'atemuyamuya 'oinega 'ina helau 'i'abi latuheya tomota mabwaiyadi 'oidiya, beno loheya heluwena 'oinega, tauna Yesu Keliso. Ma ginaula 'eluwaedi geya sihemahemahetenetra, weyahina galana 'amasa 'i'abi latuheya tomota mabwaiyadi 'oidiya, ma hesi helau 'ihewaiwai sineya.

¹⁶Weyahina loheya 'aigeda tuwa 'ina pui 'oinega tomota mabwaiyadi sihetogala ma Yehoba 'i'ahwa galagalaediya, ma hesi 'ina helau bwebwe'ana hedada 'oinega tomota mabwaiyadi 'idi pui 'inuwasadudiya ma 'i'ahwa bwebwe'anediya.

¹⁷Ta loheya 'aigeda tuwamo 'ina pui 'oinega 'amasa 'ilatuma, ta tomota mabwaiyadi 'i'abi hegalediya. Ma loheya heluwena hesi 'ina paihowa waiwai hedadene, tauna Yesu Keliso, Yehoba 'ina helau 'i'ebwaya daisidiya tomota mabwaiyadi weyahidi, eema 'ane taiyewedti sitagwala si'ewa helauina ma 'i'ahwa bwebwe'anedi, ma yawasidi bwebwe'ana 'i'ebwaedi.

¹⁸Ma tasanasasanapu 'abehhega loheya 'aigeda 'ina puiyega tomota mabwaiyada 'ahwagala talobeya. Ta gide weteyage, loheya 'aigeda

tuwa 'ina paihowa dumwalunega sowasowana 'i'etolihasigita, ta Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita ma yawasida 'i'ebwaegita.

¹⁹ Ma wete 'aigeda loheya loinaligeha 'oinega galanaina 'ilatuma ta tomota mabwaiyadi sigala, ma wete 'aigeda loheya bwebwe'ana 'ina tagwalega tomota mabwaiyadi 'ideulidiya, ma Yehoba 'i'ahwa dumwaluwediya. ²⁰ Ta tutaina Mosese 'ina loina 'ilatuma pui tuwa 'ihehewaiwai, ma 'iyamo Yehoba 'ina helau 'ihewaiwai hedadeya.

²¹ Coinega tasananapuya 'abehegaa pui huwaina beno 'amasa, 'ihewaiwaiya tomota 'oidiya, ma Yehoba 'ina helau huwaina 'ihewaiwai hedadeya, beno 'etolihasa ma yawasi miyamiya hatayana 'ida Bada Yesu Keliso 'ina paihowa bwebwe'ana 'oinega.

Tauda ma Keliso tahemahemahetena

6 ¹ Bo to'aha hede nata tagwaene? Cabehega 'ilobwainegeta 'ida mumuga galadiyedi 'oidiya tuwa tamiya hataya, ma 'ane Yehoba 'ina lemaina 'oida 'ihemadou? ² Caa nata geya! Weyahina mumuga galana 'oidega 'igumwala pwaiya, ta geya nata wete 'oida 'imiyamiya.

³ Wanuwatuhuyahi mwalo tutaina tababitaisowa Yesu Keliso saninega, beno Yesu 'ina 'amasa 'oina tauna mahetedai tahemahemahetena pwaiya, ⁴ weyahina 'ina babitaisoina 'oina gide tauda ma Yesu Keliso ba'idadai ta'amasa, ma sigalihegita, ma wete tatoholohila ba'idadai. Kelisoina Tamana 'ina waiwaiyega 'itoholo hilama, ma tauda wete gidemusa 'igihetoholo hilegita, 'oinega yawasida 'ehauna talobeya. ⁵ Weyahina 'eguma 'ina 'amasaina tauda gidemusa ta'amasa, eema 'ane tatoholo hila gidemusa tauna 'amasega 'itoholo hila.

⁶ Ta wanuwatuhuyahi beno mumugada miyamiyaidi 'ana kelose 'oina 'ilohe'amasa pwaiya, ma 'ane tauda 'ida loina 'igumwala, ma 'oinega geya'abwa wete mumuga galana 'ina loina 'alona tamiyamiya, ⁷ weyahina tutaina 'oina ta'amasa, geya sowana wete puiina 'ina loina 'oida 'imiyamiya. ⁸ Ma 'eguma tasananapuya 'abehegaa ta'amasa pwaiya Keliso mahetedai, ee tahemisae ma 'ane mayawasida mahetedai tamiya hataya.

⁹ Weyahina tasananapuya Keliso 'amasega 'itoholo pwaiya, ma geya sowana wete 'i'ama'amasa hila, weyahina tauna 'amasa 'ihewaiwai sineya. ¹⁰ Kelisoina ma'aigeda 'i'amasa 'ida pui weyahina, ta bewa tuta mayawasina Yehoba 'oina 'imiyamiya.

¹¹ Eeta 'omi wete gide wasanapu 'abehegaa Yesu Keliso mahetedai ta'amasa pwaiya, 'oinega mumuga galana 'oidega 'ilolaguwa, ma mayawasida Yesu Keliso mahetedai Yehoba 'oina tamiyamiya.

¹² Coinega bewa tuta pui geya sowana yahumi 'iloiloinaedi, ma geya'abwa 'imi nuwatuhu dahlwana wamulimulyedi. ¹³ Geya sowana 'eta wete to'wehimi, nimami nuwana matami, watagwatagwaledi paihowa galadi weyahidi, ma hesiyage watagwalegomu Yehoba 'oina,

weyahina 'i'abihetoholo hilegomiya, ta bewa tuta mayawasimi, ee 'oinega wahimi mabwaiyana watagwale Yehoba 'ina paihowa dumwaluna 'oina.

¹⁴ Coinega bewa tutaina pui nata geya wete 'iloiloinaegomi, weyahina Yehoba 'ina 'atemuyamuya 'alona wamiyamiya, ma geya Mosese 'ina loinna 'alona.

Mumuga bwebwe'ana 'ana topaihowao

¹⁵ Coinega togidega tamumuga 'esa? Mwalo loinaina taligehiya ma muliyetega Yehoba 'ida puiyedi 'inuwasmudiya, togidega, sowasowahina pui tuwa tapaipaihowa? Caa nata geya! ¹⁶ Ma hesiyage wanuwatuhuyahi 'eguma taiya 'eta 'ina loinna 'oina watagwalegomi, tauna tuwa 'enana wahematamatane. Ceguma pui wahematamatane nata 'amasa waloba, ma 'eguma Yehoba 'ana hemisa wahematamatane, beno mumuga bwebwe'ana waloba.

¹⁷⁻¹⁸ Ma 'amo'isamo tuwa, 'omi mwalo mumuga galana 'ana topaihowao, ma tetela bwebwe'ana wahesagoheya, ta 'atemi watagwalediya 'oina, ta 'imi puiyedi 'i'ewa yahulediya. Ma Yesu 'ilihasigomiya ma 'abehega mumuga bwebwe'ana weyahina wahetopaihowa. Coinega 'ilobwainegita taloyauwedo madouna Yehoba 'oina, yaliyaya bewa weyahina.

¹⁹ Bewa, bale'u nuwatuhuidi 'oidiyega yahe'itegomiya, weyahina nuwami 'abwa potapotadi. Ta mwalo to'wehimi watagwalediya ma 'abehega simumuga galagala, ma weteyage 'abehega 'imi paihowa galadi sihemadou bwaibwaina. Coinega tuta bewa sowasowanu to'wehimi watagwaledi ma sipaihowa dumwalu, ma 'imi paihowa wete 'ibwebwe'ana bwaibwaina.

²⁰ Weyahina mwalo 'omi galana 'ana topaihowao, ma geya mumuga dumwaluna wada paihoweza, ²¹ ee 'oinega bewa tutaina 'imi puiyedi weyahidi Wadeba mwadina. Weyahina geya 'eta to'aha bwebwe'ana 'oidiyega wada lobeya, ma hesiyage 'ana maisa 'amasamo.

²² Eeta bewa tutaina pui 'ina loinna 'oimiyega 'igumwala, ta 'omi bewa tutaina Yehoba 'ina topaihowao. Coinega maisa bwebwe'ana walobeya, beno mumuga bwebwe'ana ma muliyetega yawasimi miyamiya hatayana.

²³ Weyahina pui 'ana maisa 'amasa, ma hesi Yehoba 'ina helau beno yawasida miyamiya hatayana, 'ida Bada Yesu Keliso 'oinega.

Hai 'oinega 'igwae hegehegediya

7 ¹ Ciagwao, Mosese 'ina loinna wasanapuya loheya yawasina 'ina tautauya weyahina. Tutaina loheyaina 'i'amasa loinaina geya'abwa wete 'oina 'imiyamiya.

² Cebe'ita bewa 'aigeda ta'ita hai weyahina. Mosese 'ina loinna 'igwaeya gide, 'abehega 'eguma wahine 'ihai mamwanena simiyamiya ee 'ana

siga 'amasa, ma 'eguma mwanenaina 'i'amasa nata geya 'eta wete loina 'oinega 'ilobaloba. ³Ma 'eguma wahineina mwanena 'imiyamiya ma 'ihaibalala hali loheya 'oina, beno pui 'ipaihoweya. Ma 'eguma mwanenaina 'i'amasa ma hali loheya 'oina 'ihaibalala, beno geya pui, weyahina mwanena nugenugetanaina 'ina loina 'oinega 'igumwala.

⁴Ciyagwao, he'ita bewa 'ilobwainegomiya, weyahina Keliso 'ilihasigomiya Mosese 'ina loina 'oinega. Weyahina Kelisoina wahina mahetemiu wa'amasa, ta mahetemiu wete watoholo hila 'amasega. Ma tauna totoholo hilamaina beno 'ida Bada 'ehauna, ma 'ane mahetedai Yehoba 'ina paihowa 'oina taguibiga bwaibwaina.

⁵Weyahina mwalo tauda mumugada gide gogo gabulena mumugana, bwagana Mosese 'ina loina tasananapuya, ma nuwatuhu galadiyedi 'oida sihewaiwaiya ma yahuda mabwaiyadi simumuga galagala, ta 'ana maisa 'amasa 'abwa nata taloba. ⁶Ma bewa tuta loinaina 'oida 'igumwala, weyahina mwalo loinaina 'oinega gide 'ipaigita ma ta'amasa Keliso mahetedai, 'oinega Kelisoina 'ada paina 'oidega 'ilihasiya, ma bewa tutaina sowasowahida tapaihowa bwaibwaina. Weyahina Yehoba Yaluyaluwana 'ina waiwai 'oida 'imiyamiya, ma hesi Mosese 'ina loina leleleinaina geya 'ina waiwaimo, geya sowasowahina 'i'abi hedumwalugita.

Cida pui weyahidi

⁷To'aha nata tagwaene Mosese 'ina loinaina weyahina? Cabehega 'ina loinädi galadi bo geya? Geya galadi. Ma hesi 'eguma geya loinädi sida latulatu, geya sowana wete pui 'ilatulatu. Ta nuwana 'eguma geya 'eta loina 'igwae gide, "Sahena matalolo", beno geya sowasowahina wete tasananapu to'aha matalolo. ⁸Ta loinaina 'oinega 'igu pui 'i'abi hemadouya, ee 'abwa hesi yamatololo ginaula baibaiwadi weyahidi. Ta 'eguma loina geya, 'igu pui wete geya.

⁹Taugu wete gide, mwalo mayawasigu yamiyamiya, geya 'eta wete loina 'oiguwa, ma tutu loina 'oiguwa 'ilatuwa, ee pui 'oiguwa 'ihewaiwaiya, ¹⁰eeta loinaina 'ilohe'amasigauwa. Loinaina bwebwe'ana ma wete yawasi lamuna, ma hesi yaboi tuwa loinaina geya yaguibiga bwaibwaini. ¹¹Weyahina pui 'i'abowegauwa, eeta loinega 'ilohe'amasigauwa.

¹²Loinaina tasananapua 'abehega 'ausalana, ma 'ana lohatotowedi mabwaiyadi wete 'ausaladi, ma dumwaludi, ta mabwaiyadi bwebwe'adi, geya 'eta galana. ¹³Ma togidega hede ta loinaina 'ausalanaina 'ilohe'amasigauwa? Ma hesi geya! Geya sowasowahina ginaula bwebwe'ana 'ilohe'amasidi daidaisigita, ma hesi to'aha galana 'ateguwa loina 'ausalana 'ihe'abeyeya, ma 'oinega 'ilohe'amasigauwa. Coinega tasananapua 'abehega mumuga galadi 'ateda simiyamiya, ma loina 'oinega tasanasasanapu 'abehega gala hedadena.

Yaluyaluwada ma wahida 'idi paihowa

¹⁴ Tasanapuya 'abehega Moses 'ina loinaina Yehoba 'oinega 'il'eweya, ma taugu mumuga bale'u 'iloinegauwa eeta yagala. ¹⁵ Ma hesi geya yada sanapuya to'aha weyahina ginaula galadi yapaipaihowadi, weyahina to'aha gide 'abehega yaguipailedi beno yapaipaihowadi, ma weteyage ginaulaedi nuwanuwagu yapaihowadi ma geya yada paihowediya.

¹⁶ Ta moisa, Moses 'ina loinaedi ya'ahwa moisaediya, weyahina galanaina yapaihoweya geya bwebwe'ana 'oiguwa, ¹⁷ta geya taugu tuwa 'igu paihowa, ma hesiyage lotohona galana 'ateguwa 'ina paihowa.

¹⁸ Yasanapuya 'abehega geya 'eta mumuga 'ausalana wahiguwa, weyahina mumuga bwebwe'ana nuwanuwagu, ma hesi geya sowasowahigu yapaihowa. ¹⁹ Nuwanuwagu madouna ma mumugagu 'ibwebwe'ana, ma 'iyamo geya gide yada 'esa, weyahina galanaina yalolowahi'wate ma tuwa yapaipaihowa.

²⁰ Bewa 'oinega tasanapuya 'abehega puiina yapaihoweya geya yaboi tuwa 'oiguwega, ta hesi lotohona galanaina 'ateguwa 'ina paihowa.

²¹ Ginaula bewa 'oidiyega sihe'ita bwaibwainigauwa 'abehega 'eguma to'aha bwebwe'ana nuwanuwagu ma yapaihowa, nata galanaina mane gide tuwa ma yapaihowa.

²² Ta yasanapuya 'abehega yaluyaluwagu nuwanuwana ma Yehoba 'ina nuwatuhu yapaihowa, ²³ ma hesi hali loinao taudi wahiguwed 'oidiya siloinaegauwa. Tuta mabwaiyana lotohona galana 'ateguwa 'ihehewaiwai hedade ma 'igu nuwatuhu bwebwe'ana 'i'abi'abihewe'a, ma wahigu 'ina paihowa galana 'oinega pai ma 'amasa yalobediya.

²⁴ Ta moisa, nuwagalagalaigu! Weyahina geya 'eta taiya sowasowahina ma wahigu 'ina paihowa galana 'oinega 'i'abihetegau. ²⁵ Ma hesiyage yaloyauwedo Yehoba 'oina, weyahina 'ida Bada Yesu Keliso 'ilemegauwa. Ta bwagana 'ateguwa yatagwala moisa Yehoba 'ina loina 'oina, ma 'iyamo wahigu nuwanuwana loina galana.

Yehoba Yaluyaluwana yawasida lamuna

8 ¹ Coinega 'eguma Yesu Keliso mahetedai, nata geya 'eta taiya 'ina gwae mwauna 'oida 'ilagulagu.

² Yesu Keliso mahetedai, 'oinega Yehoba Yaluyaluwanaina 'ilihasigita pui ma 'amasa 'idi loina 'oidiyega, ma yawasida 'ehauna talobeya. ³ Ta lihasaina Moses 'ina loina geya sowasowahina, weyahina tauda tomota mumugada we'awe'ana, ma hesi Yehoba lihasaina 'ipaihoweya, beno Natuna moisa 'itagwaleya, 'idobima bale'uwa tauda togala wahida 'isoheya, ta 'ida pui weyahina 'ipwaoliyeya 'iboi, ta 'ida puiyedi 'ihewaiwai sinediya.

⁴ Ma bewa tutaina sowasowahida loina bwebwe'ana tamuliye, beno Yehoba Yaluyaluwana 'ina 'abihetenegaa, ma geya tomota mumugadiyega.

5-6 Weyahina 'eguma taiyewedì mumuga bale'u simulimuliye, beno siboi weyahidi sinuwanuwatuhu, nata mumugainaina 'oinega 'amasa siloba, eeta taiyewedì Yehoba Yaluyaluwana sihematamatane, taudi Yehoba 'ina nuwatuhuina sipaipaihowa, ma 'ane yawasi bwebwe'ana ta miya daumwala siloba.

7 Ta 'eguma bale'u mumugana tahemamatamatane beno Yehoba talolo'aleha, eema geya wete sowasowahida ma Yehoba 'ina loina tamuliye, ⁸ma geya sowasowahina Yehoba ta'abihe yaliyaya.

9 Ma 'omi Yehoba Yaluyaluwana 'iloiloinegomi, ta 'oimiya wete 'imiyamiya, eeta waboi 'imi nuwatuhu geya 'ida loinegomiya. Weyahina 'eguma taiya Keliso Yaluyaluwana geya 'oina, tauna geya Keliso 'ina boda.

10 Ta moisa wahidaedi 'ama'amasidi mumuga galana 'ina loinega, ma 'eguma Keliso 'oida beno yaluyaluwada geya sowana si'amasa, ma hesi mayawasidi simiya bwebwe'ana, weyahina 'il'abi hedumwalu pwaigita.

11 Ma Yehoba Yaluyaluwanega Yesu 'amasega 'il'abi hetoholo hileya, ma 'eguma 'oimiya 'imiyamiya, nata 'omi Yehoba Yaluyaluwanaina 'oinega yawasi 'ehauna 'il'ebwaya wahimi 'ama'amasidi 'oidiya.

12-13 Coinega 'iyagwao, geya 'ilobwainegita ma mumuga tomotai tamuliye, nata gide ta'amasa. Ma hesiyage 'eguma mumuga bale'uwa talogwahate ma Yehoba Yaluyaluwana tamuliye, beno nata Yaluyaluwanaina 'oinega wahida mumugana talohe'amasi, ma yawasida bwebwe'ana taloba. 14 Ma 'eguma Yehoba Yaluyaluwana tamuliye, beno nata 'il'ahwa natunegita. 15 Eeta Yehoba sahena tamatamatataute weyahina 'il'ahwa natunegita, ta tauda geya gide 'ina topaihowao, ma hesi gide natunao ma ma'ida 'atepatu tagwaegwae 'oina, "Tamagu!" 16 Ma weteyage Yaluyaluwanaina 'oinega sanapu 'il'ebwaya yaluyaluwada 'oida, ma 'abehega tasananapu tauda Yehoba natunao.

17 Eema helauwedi 'il'atububuya natunaina Yesu Keliso weyahina, nata Yesu mahetedai helauwedi talobadi Yehoba 'oinega. Weyahina 'eguma Keliso mahetedai muya ta'ahali, nata wete mahetedai wasawasa taloba. 18 Ma muyaedi bewa tuta talobalobadi yasanapuya geya ginaula madouna, weyahina 'abwa muliyetega miya bwebwe'ana hedada taloba, 19 weyahina ginaula mabwaiyana Yehoba 'ipaihowediya siyamwayamwana, ma nuwanuwadi madouna 'abehega tauda natunaowedi 'il'abihe latuhegita ma si'itegita.

20 Ma Yehoba 'ina paihowao geya galadi, ma hesiyage 'igwaeya ta bewa tuta siheginaula besobesowa, ma hesi ma'idi hemisa wete, 21 weyahina 'abwa weteyage Yehoba 'il'abi'ehau hiladi, ma geya sowasowahina simwahulu, ma hesiyage 'idi miya bwebwe'ana 'il'ebwaedi, gide tauda natunaowedi.

22 Ta moisa, Yehoba 'ina paihowaedi siwelawelaha tuta mabwaiyana muya 'oidiyega, gide wahine 'ana muya henatuna 'oina. 23 Ma tauda

Yehoba Yaluyaluwana lotohona bwebwe'ana 'i'iuna 'i'ebwaegita ee 'abwa muliyetega miya bwebwe'anaina taloba moisa. Coinega bewa tuta ma'ada muya tawelawelaha, ma tayamwayamwa tolahisa 'abwa wahida 'i'abi'ehau hila, ma 'i'ahwa natunegita moisa.

²⁴ Ma 'abihetenaina hemisega talobaloba, weyahina bewa tuta wahida 'idi 'ehau geya tada lobeya, eeta ma'ida hemisa tayamwayamwa 'ana siga 'ida hemisaina huwaina taloba, ma 'ane 'ida hemisaina 'ilolagu. ²⁵ Ma 'eguma 'ida hemisaina 'e'enina geya tada lobeya, tuwa 'alamal'iitanega tayamwayamwana ee 'ana siga taloba.

²⁶ Ta Yehoba Yaluyaluwana 'ida we'a 'oidiyega, tauna 'i'abi 'abihetegita, weyahina 'ida 'ahwanoi 'oidiya geya tasananapu togidega ta'ahwanoi 'esa, ma Yehoba Yaluyaluwana hesiyage weyahida 'ihetahetapewa ta ma'enana ma'ina welaha 'i'ahwa'ahwanoi waiwai Yehoba 'oina.

²⁷ Yehoba tauna 'ida nuwatuhu 'isanapudiya, ma weteyage 'iboi Yaluyaluwana 'ina nuwatuhu 'isanasanapudi, weyahina Yaluyaluwanaina Yehoba 'ina tomotai weyahida 'i'ahwa'ahwanoi, weyahina Yehoba Yaluyaluwanaina mahetenena 'idi nuwatuhu 'aigeda.

²⁸ Eeta tasananapua 'eguma Yehoba tahelaue nata ginaula mabwaiyadi 'i'abihe dumwaludi weyahida, beno tauna 'ina nuwatuhu gide ta 'ibwauwegita. ²⁹ Eeta taiyawedi tauda 'ibwauwe pwaigita, beno 'igwae hemisegita ta tauda natunao, gide tuwa natunaina, eeta tauna 'ada tautuwa ma tauda 'ana 'alomauwao. ³⁰ Ta Yehobaina 'ihesinuwegita, ta 'ibwauwegita, ta 'i'ahwa bwebwe'anegita, ma weteyage 'ida 'ebemiya wasawasa 'i'ebwaegita.

Yehoba 'ina helau

³¹ Ma moisa Yehoba 'ina helau 'imadou hedadeya. Ta 'eguma Yehoba mahetedai, nata 'i'abihetegita, eeta geya sowana 'eta taiya 'ilolo'alehegita. ³² Weyahina Yehoba natuna moisa geya 'ida nuwahiya, ma hesiyage 'itagwaleya weyahida, 'abwa ginaula mabwaiyadi wete 'i'ebwaegita.

³³ Coinega nata geya wete taiya 'ihehe'ewegita, weyahina tauda Yehoba 'ihesinuwegita ta 'i'ahwa dumwaluwegita. ³⁴ Geya wete nata 'eta taiya 'ina gwae pa'alina 'oida 'ilagulagu, weyahina Yesu Keliso tauna weyahida 'i'amasa pwaiya ta wete 'itoholohila, 'oinega bewa tuta Yehoba 'ina 'ebeulega 'imiyamiya ma weyahida 'i'ahwa'ahwanoi.

³⁵ Coinega geya 'eta ginaula sowasowahina ma Keliso 'ina helauina 'oidega 'i'ewa yahule, mwauwedi gidemusa muya bo woya bo gomale bo hewewelohe bo hesilae ma wete 'amasa. ³⁶ Mwauwedi weyahina Yehoba 'ina Bukiya 'aigeda gwae gide 'igwaeya,

“Sauga mabwaiyana 'ebe 'amasa 'oina 'amiyamiya, gide guyai bawedi sabi lohe'amasimai, beno 'ino paihowa weyahina.”

37 Ma hesi ginaula mabwaiyadi bewa 'oidiyega tahewaiwaiya, weyahina Yesu 'ina helau ma 'ina 'abihetena 'oida 'imadou hedada.

38-39 Moisa yasanapu bwaibwainiya 'abehega geya 'eta ginaula wete sowasowahina ma Yehoba 'ina helau 'i'ewayahule 'oidega, nuwana mayawasida, nuwana ta'amasa, nuwana 'eta anelose bo 'eta Tomudulele 'ina boda 'idi paikowega, bewa tutaina nuwana tuta 'inaonaoma 'oina, bo toloinao galewa nuwana bale'uwa 'idi waiwaiyega. Weyahina Yehoba 'ina helauina, 'ida Bada Yesu Keliso 'oinega, geya 'eta taiya sowasowahina ma 'i'ewayahule 'oidega.

Yehoba 'ina boda meIsileliyedi

9 1-2 Ciagwao, geya ya'abo, nuwagu 'igala moisa 'igu susuwao meIsileli weyahidi, ma tuta mabwaiyana 'ategu 'imuyamuya weyahidi, weyahina Keliso geya sida hemisaeya. Cigu gwae bewa Keliso ma Yaluyaluwana Tabuna sisanasanapu 'abehega yagwaegwae moisa.
 3 Ma weyahidi yanuwanuwatuhi madouna 'eguma togidega ma Yehoba 'ina helauina 'i'ebwaegauwa, beno Yesu Keliso, 'oiguwega 'i'ewa ma 'i'ebwaedi 'igu bodaedi, ma taugu 'ana mwau yaloba, taudi weyahidi.
 4-5 Ta moisa 'igu bodaedi beno mwalo Yehoba 'ihesinuwa pwaidiya ta 'i'ahwa natunediya. Cina wasawasa ma 'ina gwae hemisao eema 'ina loinao bwebwe'adi 'i'ebwaediya. Ma wete tapwalolo ta ginaula 'ausaladi 'igwae hemisaeya babada nugengetadi 'oidiya. Taudi gide Ebalahamo ma Aisake ma Yakobo, eeta muliyetega Ebalahamo 'ina susuina 'oinega Keliso 'ilatuma. Tauna Yehobaina tahepwatuwe tuta mabwaiyana 'oidiya, 'iboi 'ihane hedadeya. Emeni.

6 Yehoba 'ina gwaeyedvi bewa geya 'ehetete, ma hesiyage huwaina 'i'abihelatuya susu Isileli moisa 'oidiya, ta geya wete susu Isileli mabwaiyadi 'oidiya, ma tuwa hesihesinuwadimo. 7 Ta 'ana moisa beno Ebalahamo 'ina susuwao mabwaiyadi Yehoba geya 'ida 'ahwa natunedi, weyahina Yehoba Ebalahamo 'ihewae pwaiya, 'igwaeya,

“Cino susuwao beno natuina Aisake natunao,”

ma geya wete taiyawedi tasina natunao 'oidiyega. 8 Gwae bewa 'ana sanapu 'ihe'ita pwaigita moisa, beno Yehoba natunao geya Ebalahamo 'ina susu 'oinega, ma hesiyage taiyawedi taudi Yehoba 'igwae hemisaediya.

9 Weyahina mwalo Yehoba Ebalahamo 'oina 'igwae hemisa, 'igwaeya,

“Cabwa tuta yahesinuwaney matada 'oina yahilama ma natuu loheyana ya'ebwaego mwaneu Sela 'oinega.”

10-12 Ta gide wete tubumai Aisake 'iheloheya ma Libeka 'ihaiya, ta natudiyo didiluwaluwa 'i'elagatediya, ta 'abwa 'ina tuta 'ahalaina ma Yehoba Libekaina 'ihewae, 'igwaeya,

“Ceguma natumwaowedi 'uhenatunedi, 'alomau 'abwa tolenugetainaina 'iloiae.”

Eeta bewa Yakobo ma Iso* 'oidiyega tasananapu bwaibwainiya 'abehega gwagwamaiyedi geya 'idi paihowa bwebwe'ana nuwana galana 'oidiyega 'ihesinuwedi, ma hesi 'iboi 'ina gwaе hemisa 'inega. Weyahina Yehoba 'ihesihesinuwa geya tomota 'idi paihowega ma hesi 'iboinamo 'ina nuwatuhuwega. ¹³ Yehoba gide wete 'ihewpaila 'ina Bukiya 'igwaeya, "Yakobo yahelauweya madouna, geya Iso."

¹⁴ Cabwa to'aha hede nata tagwaene Yehoba 'ina paihowa bewa gidemusa, galana bo geya? Geya galana! ¹⁵ Weyahina Mosese 'ina loina 'oina Yehoba 'igwaeya,

"Ceguma taiya nuwanuwagu yahelauwe nata yahelauwe, ma 'eguma taiya wete ya'atemuyamuyaе, nata wete ya'abihete."

¹⁶ Ma bewa 'ihe'itegita 'abehega Yehoba 'ina helau geya 'ida latu daitama tauda 'ida nuwatuhuwao nuwana paihowao 'oidiyega, ma hesiyage tauna tuwa 'ina 'atemuyemuya.

¹⁷ Ma bewa wete 'aigeda 'ebe'ita Pelo* 'oinega, weyahina mwalo Yehoba 'ina gwaе Peloina weyahina, 'igwaeya,

"Cebe loina ya'ebwae pwaigowa 'abehega 'ulo'alehegau, eema 'ane taugu 'igu waiwai 'u'ita, eema 'ane sanigu 'i'edadana bale'u mabwaiyana 'oina."

¹⁸ Eeta, 'eguma Yehoba nuwanuwana taiya 'ihelauwe, nata 'ihelauwe tuwa, ma 'eguma nuwanuwana wete taiya 'i'abihedeba pa'ali, nata tuwa 'ideba pa'ala sehe.

Yehoba 'ina gamwasowala ma 'ina 'atemuyamuya

¹⁹ Nuwana tupwami nuwatuhu bewa weyahina wanuwanuwatuhi 'abehega 'eguma mabwaiyada mumugadaina Yehoba 'ina hesinuwega, to'aha hede weyahina 'ihe'ewegita? ²⁰ Ciyagwao, tauda geya 'ilobwainegeita ma Yehoba 'oina tagwae hila, eema 'ebe'ita gide towalata'abi, 'aigeda tuta loheyainaina walata 'i'abidiya, ma 'aigeda walataina 'ihewaeya to'abiina, 'igwaeya, "To'aha weyahina geya 'u'abigau gide 'iyaguina?"

²¹ Ta 'ana dumwalu hesi beno to'abiina 'iboi 'ina 'abi 'iloiae, 'eguma nuwanuwana bale'u 'aigedaina 'oinega walata 'eluwa 'i'abidi, ma 'aigeda 'ana 'ita 'ausalana, ta 'aigedaina geya. Bewa bwebwe'ana!

²² Ta Yehoba wete gidemusa 'ina paihowa 'iboi 'iloiae, weyahina tuta mabwaiyana togala 'oidiya 'ihe'alama'i'ita madouna 'abehega 'idi pui weyahina sahena 'ida hemahemaisedi, ma tuwa geya sida hematamataneya, ma 'inuwatuhuwa 'abehega sowasowana tuwa 'iloiaedi, 'ina gamwasowala ta 'ina waiwai matadiyega si'ita. ²³ Ma nuwanuwana wete 'ina wasawasaedi mwalo 'i'atububudiya tauda 'ihelauwegita weyahida, 'ihe'itae. ²⁴ Coinega boda 'eluwa 'oidiyega 'ibwauwegita, tauma boda Yudiya ma 'omi tomiya ganamuli. ²⁵ Gidemusa palopita Hoseya 'ina bukiya 'ihewpaila, 'igwaeya,

“Tomotaiyedi taudi geya 'igu bodaao taudi nata yabwauwedima
 'igu boda 'oina siluhuma, weyahina mwalo taudi geya 'igu helau
 'alona sida miya, ma bewa tuta yahelauwediya. ²⁶ Mwalo Yehoba
 'ihewgaediya, 'igwaeya, ‘Comi geya 'igu bodaao’, nata bewa sibuihila
 ta sibwauwedi, sigwae, ‘Taudi Yehoba miyamiya hatayana natunao.’ ”

²⁷Aiseya gidemusa wete meIsileli weyahidi 'igwaeya,
 “Cabwa, susu Isileli sihenatuna yadayada gide namonamowedi
 hola lasalasa, ma 'iyamo 'oidiyega nata tupwatupwadimo Yehoba
 'i'etolemedi. ²⁸ Weyahina Yehoba nuwanuwana gogo gabulena
 mabwaiyana 'iloina mwamwayauwe.”

²⁹Ma Aiseya wete gide 'ina hepwaila 'igwaeya,
 “Yehoba 'iboimo Tohewaiwai, 'inega 'eguma geya 'eta 'ina boda
 tupwatupwadi 'i'atemuyamuyaedi, nata mabwaiyada 'ilamanigita,
 gide 'aneyage Sodoma* ma Gomola*, mabwaiyadi 'imutudiya.”

MeIsileli geya sihemisa

³⁰Bewa 'inega tasananpu 'abehega taudi tomiya ganamuli geya sitohotoho
 ma Yehoba 'i'ahwa dumwaluwedi, ma hesi 'idi hemisa tuwa 'inega 'i'ahwa
 dumwaluwediya. ³¹ Ma Isileliyedi hesiyage si'ai'aipate ma 'abehega loina 'ana
 muliya 'inega Yehoba 'i'ahwa dumwaluwedi, ta si'aiapate 'asaya.

³²Taudi 'idi nuwatuhu 'abehega 'idi paihowa weyahina Yehoba 'i'ahwa
 dumwaluwedi, ma geya sihemisa 'oina, eeta beno 'idi pui gidemusa da'ule
 'oina sihetupediya. ³³ Ma Yehoba 'ina Buki 'oina da'ule 'ebe tupaina
 weyahina 'ihewgaila, 'igwaeya,

“Wa'itayahi bwaibwainigomi, weyahina da'uleina nata Saiyoni 'oina
 yalagu, ma tomota nata 'oina situpa ma sibe'u, ma 'eguma taiyawedi
 tauna tuwa da'uleinaina sihemisaeya nata geya'abwa siwe'awe'a.”

10 ¹ Ma 'iyagwao, moisa 'igu bodaowedi yanuwanuwa tuhuyahidi
 madouna togidega ma 'etolema siloba, ee 'inega tuta
 mabwaiyana weyahidi ya'ahwa'ahwanoi waiwai Yehoba 'oina. ² Ta
 yasanapu bwaibwainidiya Yehoba weyahina sihemamatatana madouna,
 ma hesiyage geya 'ana 'eda moisa 'inega sida tauya. ³ Cedaina sihemata
 hwadiyeya, 'inega siboidimo 'idi nuwatuhu simuliyediya ma 'abehega
 'oidiyega Yehoba 'i'ahwa dumwaluwedi, ta si'aiapate 'asaya, weyahina
 Yehoba 'ina nuwatuhuina 'adi 'ahwadumwalu weyahina geya sihemise.
⁴ Ma Keliso 'ina paihowega Moses 'ina loina 'oidega 'igumwala, eeta
 bewa tutaina tauna 'ina loina 'ihegaineya ma 'eguma taiya Kelisoina
 'ihemisae, nata Yehoba 'i'ahwa dumwaluwe.

Yehoba 'ina 'etolema mabwaiyada weyahida.

⁵ Bewa gide Moses 'igwae 'esa 'ada 'ahwadumwalu weyahina ma
 'ilelediya, 'igwaeya,

“Ceguma taiya loina mabwaiyana 'imuliyedi, nata yawasi bwebwe'ana 'iloba, bewa tutaina ma wete tuta 'inaonaoma 'oidiya.”

⁶ Ma bewa tutaina tauda 'ida hemisa 'abehega Yehoba tauna 'i'abi 'ehaugita, ma tauna weyahina Yehoba 'ina Buki 'oina 'ihepwaila, 'igwaeya, “Geya sowana 'eta taiya 'oimiyega 'inuwatuwu ma 'igwae, ‘Taiya nata 'ihane Galewa?’ ” Bewa gwaeina 'ana sanapu 'abehega, “Taiya nata Keliso 'itoeyama.”

⁷ “Ta wete geya sowana 'eta 'oimiyega 'igwae, ‘Taiya nata 'idobi bale'u dudunina?’ ” Gwae bewa 'ana sanapu 'abehega “Taiya nata Keliso 'amasega 'i'abihetoholo hileyama?”

⁸ Ma he'ita moisa Yehoba 'ina Buki 'oina bewa gide, “Gwaeina deimiya tuwa 'imiyamiya beno 'ahwamiya ma wete 'atemiya.”

Gwaeinaina beno hemisa weyahina 'aloguguyae 'oimiya, ⁹ ma 'abehega Yehoba 'i'etolemegita 'eguma 'ahwadega tatagwatagwala ma tagwae, “Yesu 'owa 'igu Bada”, ma 'atedega tahemisae 'abehega Yehoba Yesu 'i'abihe toholohileya 'amasega. ¹⁰ Weyahina 'atedega tahemiseya eeta Yehoba 'i'ahwa dumwaluwegita. Ta wete tahetohepwaila weyahina, ma 'i'etolemegita. ¹¹ Gide Yehoba 'ina Bukiya 'ihepwaila, 'igwaeya,

“Ceguma taiyawedi sihemisa, nata geya'abwa siwe'awe'a.”

¹² Ta geya 'eta wataha 'omi tomiya ganamuli ma tauma meYudiya gamwagamwanida, weyahina mabwaiyada tauna 'ida Bada, 'oinega 'eguma ta'ahwanoi 'oina, nata 'ihelau bwaibwainigita. ¹³ Weyahina 'eguma taiya Badaina 'oina 'i'ahwanoi, nata 'etolihasa 'iloba.

¹⁴ Moisa, tomota geya sowasowahina ma 'etolihasa weyahina si'ahwanoi 'oina, 'eguma geya sihemisae. Geya sihemisae weyahina geya Badaina sanina sihesagohe. Ma geya sihesagohe weyahina geya 'idi tologuguyamo. ¹⁵ Ta 'eguma Bada tologuguya 'ihewasaedi sitauya 'oidiya, nata Yesu wasana sihesagohe ma sihemisae, eema 'eguma saninega si'ahwanoi nata 'i'abihetedi, weyahina Yehoba 'ina Buki 'oina gide wete 'ihepwaila pwaiya, 'igwaeya,

“Tologuguyaowedi taudi tetela bwebwe'ana si'eweyama weyahidi tayaliyaya.”

¹⁶ Ma tupwadi geya sihemisa, weyahina Aiseya 'ihepwaila pwaiya weyahidi, 'igwaeya,

“Bada yo, 'ino gwaeina weyahina geya si'ahwa moisaegau.”

¹⁷ Eeta 'eguma Keliso weyahina taloguguya, nata hisahisadimo sihesagohe ma sihemisa. ¹⁸ Ma togidega meYudiyaedti 'ina gwaeina sihesagoheya, bo geya? Cehe sihesagoheya, ta Yehoba 'ina Buki 'oina 'ihepwaila pwaiya, 'igwaeya,

“Cidi loguguyaina 'asa mabwaiyadi sihesagoheya, weyahina gogo gabulena mabwaiyana 'oidiya 'i'edadana.”

¹⁹Ta gwae bewama togidega weyahina meIsileli sinuwa sabwalena, bo
geya? Cehe, sinuwa sabwalena, weyahina Yehoba mwalo Moses 'oina
'ihewpaila 'igwaeya,

“Comi meIsileli nata 'igu paihowega hali tomota matahwadi
wahe'ipi'ipiyedi, ma nata wete wagamwasowaledi weyahina
'abehega taudi geya 'igu boda moisa.”

²⁰Ma Aiseya Yehoba 'ina gwaeina wete 'igwae waiwaiya, 'igwaeya,
“Tomotaiyedi taudi geya si'ebesegau, nuwana sihesilalegau, 'oidiya
yalatuwa, ma ba'idagwao 'ahe'iya'iyaguwa.”

²¹Ma 'ina gwae wete pa'alina meIsileli weyahidi 'igwaeya,
“Tuta mabwaiyana yabwaubwauwedi eema 'abehega sitauyama
'oiguwa, ma hesi si'ita'ita guipailegau, weyahina taudi tuwa
mumugadi gide, toheguipaila.”

MeIsileli tupwadimo 'abwa simiya bwebwe'ana

11 ¹Ta bewa 'igu hesilala, togidega Yehoba 'ina boda meIsileli
'iguipailediya, bo geya? Geya! Weyahina taugu 'aigeda gwama
Isileli, susu Beniyamina 'oinega, ma 'ima susu madouna 'ima babadega,
sanina Ebalahamo.

²Coinega yasanapuya 'abehega tauma Yehoba 'ina tomotaiyao,
mwalo hene 'ihesinuwanemaiya ma 'abehega 'ina boda, ee 'oinega
nata geya 'ilolososomanemai. Ma mwalo heneyage, Ilaitiya meIsileli
'ilomugiyedya Yehoba 'oina, ta 'ina Bukiya 'ileleya, 'igwaeya, ³“Bada yo,
'ino palopitao mabwaiyadi silohe'amasidiya, ma 'ino pwaoli bwasaina
si'abihegaleya, ma yaboigumo yatupwa, ma nuwanuwadi bewa tuta wete
silohe'amasigau.”

⁴Ma Yehoba Ilaitiya 'ihewpaila, “Geya 'abehega 'uboimo 'umihami, beno wete 'igu boda site sebeni tausani simiyami, taudi Ba'ala*
'oinega yahahegagaledi, eeta geya 'oina sida tuluh.”

⁵Bewa sauga wete gide Yehoba 'ina boda meYudiya, 'ai'aigedamamo
'ihesinuwemaiya 'ina helauwega, eeta tauma bewa 'atupwa 'amiyamiya.

⁶Cetolihasaina 'alobeya, geya 'abehega 'ima paihowa 'oidiyega ma hesi
Yehoba 'ina helau 'oinega, weyahina 'eguma helau ma'ana maisa, beno
geya helau moisa.

⁷Bewa lamuna 'oinega meIsileli mabwaiyadi 'etolihasaina si'ebesa
'asaaya, ma tauma tupwatupwamamo hesiyage Yehoba 'ina boda
hesihestinuwama 'etolihasaina 'alobeya, weyahina meIsileliyedi
mabwaiyadi deba pa'apa'laldi eeta geya siloba.

⁸Ma Yehoba 'ina Buki wete gide 'ihewpaila 'esa, 'igwaeya,
“Nugeta hene 'ana siga nige bewa Yehoba 'idi nuwatuhu 'i'e'abi
buidiya, ta matadi 'igihegbudiya, ma tenadi 'igihetuidiya.”

⁹Ma Debida wete gide 'ina hepaila 'igwaeya,

“Sawasawahina 'idi guyai 'oidiyega 'adi loina siloba, ma gide si'wa 'oidiyega sisi'wediya, ma wete gide sa'e 'oidiya sibe'uwa.

¹⁰ Ta 'ilobwainediya tuwa simata gibugibu, ma 'ane geya sowana to'aha si'ita'ita, ma wete tuta mabwaiyana 'adi 'aha'ahala mwauna 'oidiyega tuluhadi silotayohu hataya.”

Cetolema taudi geya meYudiya weyahidi

¹¹ Taudi Yudiyaedi situpa eeta togidega 'adi loina? Cabehega nage sibe'u hataya ma nata geya wete sitohotoholo hila, bo? Nata geya! Cabwa sitoholo hila! Ma hesiyage wanuwatuhuyahi 'abehega taudi sipuiya, eeta 'omi tomiya ganamuli 'etolema walobeya, ma meIsileliyedi nata sihe'ipi'ipiyegomi. ¹² Ta moisa, 'omi geya meYudiya 'etolemanaina walobeya, weyahina meYudiyaedi si'elobe'uwa, ma 'eguma sitoholo hilama beno 'ebe yaliyaya madouna mabwaiyada 'oida.

¹³ Cigu hegwaegwae bewa 'omi tomiya ganamuli weyahimi. Taugu Yesu Keliso 'ana tohepwaila mabwaiyami 'omiya, eeta 'igu paihowaina weyahina yagwae hane, ¹⁴ ma 'omi tomiya ganamuli nata taudi meYudiya sihe'ipi'ipiyegomi, ma 'ane 'idi he'ipi'ipiina weyahina nuwadi sibuidi ma 'etolema siloba Yehoba 'oinega. ¹⁵ Ma Yehoba meYudiya 'igui pailediya ma 'abehega 'omi tomiya ganamuli 'i'ahwa 'iya'iyaguwegomi, eeta tolahisa 'eguma meYudiyaedi si'auta hilama, beno 'ausala hedade, ma 'ana 'ita nata gide 'abwa taudi 'amasega sitoholo hila.

¹⁶ Ma tubuduina Ebalahamo moisa Yehoba 'ina loheya, eeta taudi wetenuge Yehoba 'ina tomotaiyao. Eema 'ebe'ita 'aigeda bewa ya'ebwaegomi. Ceguma 'wateya ma'ehauna wa'ita ma 'ausalana, beno wasanapu pwaiya 'abehega 'e'etahi nata bwebwe'ana. Gide wete 'eguma 'aiwe 'eta lamuna wa'ita ma 'ausalana, beno wete wasanapu pwaiya 'abehega lahalahanaowedi bwebwe'adi.

¹⁷ Eeta taudi meYudiya gide tuwa Yehoba 'ina 'aiwe lahano tupwadi silotalasa, ta 'omi 'omiyega 'ihemiyalaenediya, weyahina 'omi hali 'aiwe lahano ma 'ihesinuwegomiya, ta 'ina 'aiweina 'oina 'ilagu hepiligomiya, ma 'ina 'aiweina 'oinega 'ana we'ahega wanumanuma, beno Yehoba 'ina helau walobeya. ¹⁸ Ma hesiyage 'ina helauina sahena weyahina wagwaegwae hanehane, weyahina laha geya sowasawahina lamu 'iloiae, ma lamu hesiyage sawasawahina laha 'iloiae.

¹⁹ Weyahina 'eguma wanuwahane, ma wagwae, “Yehoba 'ina 'aiwe lahano 'ilasa pwaidiya, eema tauma 'oimega 'ihemiyalaediya.” ²⁰ Beno moisa. Ma hesiyage wanuwatuhuyahi beno lagalagaedi 'ilasediya weyahina geya sida hemisa, ma 'omi 'imi hemisega yawasimi bwebwe'ana walobeya. Eeta 'ami lobwaina Yehoba wamataute ma sahena wanwanuwa hanehane. ²¹ Nata gide lahalahaedi 'ane Yehoba 'ina 'aiwe moisa 'oinega 'ilasalasa yahulediya, 'i'ewahiladi ma 'ihemiyalaenegomi, ma 'omi 'i'ewa yahlegomi.

²² He'ita bewama ta'iteya Yehoba 'ina helau ta 'ina loina pa'ala, weyahina tobe'u 'oidiya 'ina loina pa'alina 'ilagulagu, ma hesi 'omi 'ihelauwegomiya, ma 'eguma 'ina helauina walogwahate, 'omi wete 'ilasa yahulegomu. ²³ Ta 'eguma meYudiyaedi sinuwabui ma sihemisa hila, nata wete Yehoba 'oina 'ilaguhepa'i hiladi, weyahina Yehoba sowasawahina ma gide 'ipaihowa 'esa.

²⁴ Ma 'omi geya meYudiya wanuwatuhuyahi 'abehega mwalo 'omi hali 'aiwe lahanao, ta geya Yehoba 'ina 'aiwe 'oina wada miya, ma 'ina paihowa 'ebe henuwanainaida madouna 'oimiya 'ipaihoweya, weyahina 'ina 'aiwe 'oina 'itubwegomiya, ma meYudiyaedi taudi Yehoba 'ina 'aiwe lahanao moisa sawasawahina wete 'ilagu hepa'ihiladi 'ina 'aiweina 'oina.

MeIsileli 'adi 'abihetena

²⁵ Ciyagwao, nuwanuwagu ginaula 'aigeda dahwadahwaina meIsileli weyahidi yahepwaili 'oimiya ma 'ane sahena wanuwanuwa hanehane, ma ginaula bewa wasanapu 'abehega nata meIsileliyedi sidebapa'ala 'ana siga 'omi tomiya ganamuli hesihesinuwami mabwaiyami 'abihetena wa'ewa.

²⁶ Ma 'ane meIsileli mabwaiyadi 'abihetena 'abwa siloba. Weyahina Yehoba 'ina buki 'oina 'ihepwaila, 'igwaeya,

"To'abihetenaina, gwama Saiyoni, 'abwa 'ilatuma, ma susu Yakobo 'idi puiyedi 'i'ewayahuledi. ²⁷ Ma tutaina 'eguma 'idi puiyedi ya'ewayahuledi, nata gwae hemisa 'ausalana ya'ebwaedi."

²⁸ Ma bewa tutaina moisa meYudiyaedi Yehoba silolo'alehe, weyahina tetela bwebwe'ana siguipaileya, 'oinega 'omi tomiya ganamuli 'abihetena wa'eweya, ma hesiyage wanuwatuyahi 'abehega meYudiyaedi Yehoba 'ihelauwediya, weyahina mwalona tubudiyawedi Yehoba 'ihesinuwediya 'ina bodoa. ²⁹ Ma geya sawasawahina Yehobaina mumugana, ma 'ina hesinuwa, nuwana 'ina helau, 'oidiyega 'ibui.

³⁰ Ma 'omi geya meYudiya hesiyage mwalo geya Yehoba wada muliyeya, ma bewa tutaina Yehoba 'ina 'atemuyamuya walobeya, weyahina meYudiyaedi Yehoba siguipaileya.

³¹ Wete gide taudi 'abwa Yehoba 'ina 'atemuyamuya siloba, gide 'omi tuta bewa walobeya. ³² Eema tologuipaila mabwaiyada bewa gide Yehoba 'imumuga 'esegita ma 'abehega 'ina 'atemuyamuya 'ihe'itegita.

³³ Ma moisa, Yehoba 'ina loina ta 'ina sanapuwao sihemadou hedada, ta geya 'eta wete taiya 'oidega sawasawahina Yehoba 'ilepatei ma 'ina nuwatuhuwao ta 'ina paihowao 'isanapudi, nata tahiya'asae. ³⁴ Cina sanapuina 'imadou hedada, ta geya sawasawahida tahututao ma 'abehega 'eta to'aha nata 'oina tahe'ita, ³⁵ nuwana 'eta to'aha weyahina 'ana haga talagu ma 'ihemaisa 'oida.

³⁶ Weyahina tauna ginaula mabwaiyana 'adi topaihowa, ma tauna wete 'ina waiwaiyega 'iboi weyahina 'ipaihowediya. Eeta Yehobaina tauna tahepwatu hatae. Emeni.

Wahida tatagwaledi Yehoba weyahina

12 ¹Tasigwao, wanuwatuhuyahi 'abehega Yehoba 'ina 'atemuyamuya 'oida 'imadou hedada, ee 'oinega bewa 'igu loguguya 'oimiya, tuta bewa mayawasimi wamiyamiya wapwaoliyegomi Yehoba 'oina, weyahina Yehoba nuwanuwana wahimi mabwaiyadi watagwaledi 'ina paihowa 'oina. Bewa gide paihowa 'esaina beno tapwalolo moisa 'ina 'eda Yehoba matana.

²Sahena bale'u mumugana 'oina watagwa tagwalegom, ma hesi wahimi mabwaiyana watagwaledi Yehoba 'oina. Coinega 'imi nuwatuhuwao Yehoba 'i'abi hehauhaudi, ma 'ina nuwatuhu bwebwe'adi ta yaliyaliyayadi ma dumwadumwaludi wasanapudi. ³Camo'isamo tuwa Yehoba 'oinega 'atemuyamuya yalobeya, ma sawasawahigu wete yaloguguya 'oimiya eema sahena wanuwanuwa hane, ma hesi ma'im'i sanapu wanuwatuhu bwaibwaina, weyahina Yehoba 'ina hegugeguyai 'oida 'ida hemisa talobediya, ⁴eeta wahidaina 'aigeda tuwa, ma yahudi 'idi paihowa hagana ma hagana.

⁵Tauda gidemusa Yesu Keliso yahunao, ma 'aigeda 'aigeda 'ida paihowao hagana ma hagana, ma hesiyage mabwaiyada Keliso 'oina taheboda 'aigeda ma tahe'abi 'abihetena. ⁶Tauda 'aigeda 'aigeda sanapu ma waiwai Yehoba 'iheguyaigita, eeta tupwadi 'adi hegugeguyai hagana 'iyadiyao 'oidiyega. Weyahina 'eguma taiya ma'ina hemisa, ma Yehoba 'ina nuwatuhu 'igwaehapwese, beno tuwa 'ana lobwaina ma gidemusa 'ipaihowa 'ese.

⁷Ma 'eguma taiya 'abihetena 'isanapuya, nata 'iyanao 'i'abihetedi. Ma 'eguma taiya he'ita 'isanapuya, 'ihe'ita tuwa. ⁸Eema 'eguma taiya tuta baibaiwana 'iyanao 'i'abi'abi hewawaiyedi, ee 'ipaihowa gidemusa. Ma taiya wete tuta baibaiwana 'i'ehe'ehele, beno ma'ina 'atetagwala 'i'ehele. Ma 'eguma taiya 'ihetohanugeta, 'ida paihowa bwaibwaina. Ma 'eguma taiya ma'ina 'atemuyamuya, ee 'iyanao 'i'abi'abihetedi ma'ina yaliyaya.

Helau 'eda moisa.

⁹Wahelau moisa. Pui waguiipaile, ma mumuga bwebwe'ana hesiyage wa'abiyahi. ¹⁰Ciyamiyao wahelau bwaibwainidi, ma wete wahelasisiyanedi, ¹¹ma Yehoba 'ina paihowa 'oina sahena walologuipaila, ma hesi ma'im'i 'atetagwala wapaihowa.

¹²Ma wanuwatuhuyahi 'abehega tuta 'inaonaoma Yehoba 'ina 'abihetena 'ilatuma, ma weyahina wayaliyaya, 'oinega 'imi miyamwau 'oidiyega wa'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, ma'im'i 'alama'i'ita.

¹³Ma 'eguma tasimiyao 'eta to'aha mwau 'ilatu 'oidiya, beno 'imi tobwatobwega wa'abihetedi, ma wete wabwauwed i'mi hada.

¹⁴Ma 'eguma taiyawedi siguipailegom geya sowana waheheliyedi, ma hesi wagwae helau 'oidiya. ¹⁵Ma 'eguma toyaliyaya wa'itadi,

mahetemiyao wayaliyaya. Wete gide 'eguma tohedoudou wa'itadi, mahetemiyao wahedoudou,¹⁶ eema 'ane waboi wahelau hilegomi. Ma sahena wanuwanuwa hanehane, nuwana watohotoho ma wahetoloina, ma hesi taudi geya sanidimo wa'ahwa 'iya'iyaguwed.

¹⁷Ma 'eguma taiyawedi silo'alehegomi, sahena mumuga galana 'inega wahehemaisedi, ma hesi wahemaisedi mumugaedi gide tomotai mabwaiyadi si'ahwa'ahwa bwebwe'ana 'oidiyega. ¹⁸Eema wete watoho waiwai ma mumuga bwebwe'ana 'inega tomota mabwaiyadi mahetemiyao wamiya daumwala. ¹⁹Ma sahena wahehetoloina togala 'oidiya ma 'abehega 'idi pui wahemaisedi, weyahina bewa ginaluaedi Yehoba tauna 'ana toloinaina, ta Yehoba 'ina buki 'oina gide 'ihewpawila 'esa, 'igwaeya,

“Tomotai 'idi pui weyahina yaboigumo 'abwa yaloinae.' Yehoba 'ina gwae gide.”

²⁰Ma 'eguma 'ami 'alehao sigomale 'e'ahai wa'ebwaedi, bo 'eguma tani'odi 'iyahala we'aha wa'ebwaedi, eema 'ane 'idi puiyedi weyahidi sideba mwadina ma sinuwabui. ²¹Eeta sahena pui watagwatagwale ma 'oimiya 'ihewaiwai, ma 'omi hesiyage wahewaiwai sine mumuga bwebwe'ana 'inega.

Toloinao tahe'asisiyedi

13 ¹Mabwaiyada 'ilobwainegita ma 'ada toloinao tahe'asisiyanedi, weyahina 'idi paihowaina Yehoba 'i'ebwaediya. Ma 'eguma 'idi paihowaina geya Yehoba 'inega, geya sawasawahidi sihetoloina 'oida. ²Eeta 'eguma taiya toloinaedi 'isinalidiya beno Yehoba 'ina paihowa 'isinaliya, eeta 'abwa maisa galana 'iloba Yehoba 'inega. ³Ta toloinaedi 'idi paihowa geya 'abehega tobwebwe'adi si'ehematautedi, ma topui hesiyage si'ehematautedi 'idi puiyao weyahidi. Ta 'eguma geya nuwami toloinaedi wamatautedi, mumugami hedeyage sidumwalu, eema 'ane si'ahwa bwebwe'anegomi.

⁴Weyahina taudi Yehoba 'ina topaihowao ma 'ane si'abihetegomi. Ma 'eguma mumugami galana, nata wa'ateyoho, weyahina taudi toloinao 'abwa siloinegomi. Weyahina Yehoba loina 'i'ebwaediya ma topui siloinaedi. ⁵Eeta 'ilobwaineya ma toloinao tahe'asisiyanedi, tabu ta loina taloba, beno 'eguma mumuga bwebwe'ana nuwanuwada.

⁶Sawasawahina wete 'ida takesi ta'ebwaedi, weyahina taudi Yehoba 'ihesinuwediya ta 'ina paihowa sipaipaihowa. ⁷Coinega takesi 'adi tuta 'ewa 'oina ma'ida tagwala tatakesi, ma weteyage toloinao ma babada tahe'asisiyanedi ma weyahidi tayaliyaya.

Helau

⁸Cami buki wahemaisa hegumwalidi, eema 'ane buki 'aigeda tuwa weyahina wanuwanuwateru beno helau, tauna geya sawasawahida

tahemaisa hegumwali, weyahina 'eguma 'iyadao tahelauwedi beno loina mabwaiyadi tapaihowediya, ⁹loinaedi 'ane gide sigwaeya, sahena logwali, sahena lohe'amasa, sahena yagaha, sahena matalolo, eema tupwadi wete. Ma loinaedi 'adi bwagila, bewa gide 'igwaeya,

"Ciyamwao 'uhelauwedi gide 'uboi 'uhehelauwego."

¹⁰Ceguma loina bewa 'upaihowa, 'ana gwae gide beno Moses 'ina loinao mabwaiyadi 'upaipaihowadi, weyahina 'eguma taiya 'atena helau 'imiyamiya, nata geya sowana 'iyanao 'idi miya 'i'abihegala.

¹¹Ee 'oinega bewa tutaina sawasawahina tuwa 'eguma gide wapaihowa 'esa, weyahina 'ida tuta 'i'iunamo ma 'igumwala. Yesu bo'i wahemiseya, ee 'oinega sahena wa'eneno ma hesi wa'o'oyatola, weyahina 'ida tuta 'i'iunamo ma 'ada To'abiheteina 'ilatumta.

¹²Ta moisa tuwa 'i'iunamo gona 'i'adale, eema 'ane nihuwanana 'ana paihowa ta'ebesine, ma ta'atububugita sabwelo 'ana paihowa weyahina.

¹³Coinega ta'ita yahigita ma sahena we'aha waiwaina tanumanuma ma taheyauyaule, sahena wete talologwali, ma sahena wete tahe'ahwa panapanawa, nuwana tahe'upwa besobeso.

¹⁴Sahena bale'u mumugana weyahina tanuwanuwatuwu, ma hesiyage 'ida Bada Yesu Keliso mumuganega tatauya.

Lomugi weyahina

14 ¹Tupwadi tomota 'idi hemisa we'ana, sawasawahina tatagwala ma 'ida boda 'oina siluhuma ma tahe'iya'iyagu, ma hesi sahena mahetedao tahe'ohe'ohe. ²He'ohe'oheina gide 'eguma tupwami wagwae, "Ce'ahai mabwaiyadi sawasawahina ta'aidi." Ma tupwami 'imi hemisa we'awe'ana wagwae, "Cuibai ta'etala he'asisiye, sahena ta'ai'ai."

³Sahena taudi to'e'uibai sisinasinala to'etala he'asisiyedi 'oidiya, eema to'etala he'asisiyedi wete, sahena to'e'uibaiyedi si'ahwa'ahwa galagalaedi, weyahina Yehoba 'ihesinuwediya 'abehegta tauna natunao, ⁴ma wete tauna 'ina topaihowao, eeta tauna tuwa 'adi to'itayahina, ma 'owa geya. Coinega 'eguma 'i'ahwa bwebwe'anedi bo 'i'ahwa galagalaedi 'iboi 'ina 'ebeloina, weyahina tauna sawasawahina 'i'abihe waiwaiyedi ma geya sowana siwe'awe'a.

⁵Tupwadi tomotai 'idi nuwatuhu wete gide 'abehegta sabwelo tupwadi ma'adi he'asisi madouna, ma 'iyadiyo tupwadi 'idi nuwatuhu 'abehegta sabwelowedi mabwaiyadi tuwa mahemaheten. Ceguma nuwatuhu bewa gide talobeya, 'ilobwaineyta ma 'aigeda 'aigeda taunamo 'eguma to'aha 'eta 'isanapuya 'abehegta bwebwe'ana, beno 'imuliye tuwa. ⁶Ma 'eguma 'eta taiya sabwelo tupwadi 'ihe'asisiyanedi, tauna 'ipaipaihowa gidemusa Yehoba weyahina. Wete gide 'eguma 'eta taiya 'e'ahai mabwaiyana 'i'ai'ai besobeso, tauna 'iboi 'ina nuwatuhu beno 'abehegta 'ina 'aiyega Yehoba 'ihe'asisiye, eema 'e'ahaiyedi weyahidi 'iloloyauwedo Yehoba 'oina.

Wete gide 'eguma 'eta taiya 'e'ahai tupwadi 'i'etala he'asisiyanedi, tauna 'iboi 'ina nuwatuhu ma 'abehega Yehoba 'ida he'asisiye, ma weyahina 'iloyauwed oina.

⁷Ma geya 'eta taiya 'oidega sawasawahina ma 'iboi 'iloinae yawasina bo nuwana 'ina 'amasa weyahina.

⁸Ma 'ida Badaina hesiyage tauna yawasida mabwaiyana ma 'ida 'amasa 'iloiloinaedi, weyahina tauda 'ina bodoa. ⁹Bewa weyahina Keliso 'i'amasa ma 'itoholohila, ta 'abehega to'amasaedi ma tauda mayawasida mabwaiyada 'oida 'ihetoloina.

¹⁰Coinega wanuwatuhuyahi ma sahena wagwaegwae hesinuwa bo tasimiyo walolomugiyedi, weyahina tuta 'inaonaoma 'abwa mabwaiyada Yehoba matana tatoholo ma 'iloinaegita, ¹¹gide Yehoba 'ina Bukiya 'ihewpaila,

"Yehoba 'igwaeya: Taugu miyamiya hatayagu, eeta 'abwa tomota mabwaiyadi si'etuluha 'oiguwa, ma si'ahwa Badaegau."

¹²Eema 'aigeda 'aigeda nata taboi mumugada tahepwailedi Yehoba 'oina.

Sahena 'iyadao tagihegihe galadi

¹³Coinega sahena 'iyadao ta'ahwa'ahwa galagalaedi, ma hesiyage taboi mumugada ma 'ida paihowa ta'itayahi, ma 'ane gesowana 'iyadai 'aigeda ta'abi'abi hewe'a 'ina 'etala he'asisi weyahina. ¹⁴Cida Badaina Yesu nuwagu 'i'abi hemaedaneya moisa, ta yasanapuya 'abehega geya 'eta 'e'ahai 'eto'etobodana, ma 'eguma 'eta loheya 'ina nuwatuhu 'abehega 'e'ahai tupwadi 'eto'etobodadi, beno 'etobodaina tauna tuwa 'iboi weyahina.

¹⁵Bo nuwana 'eguma tupwadi 'iyadao sigwaeya 'abehega 'uibai tupwadi he'ahe'asisidi, ma 'eguma 'u'ai nata tomotaedi sinuwagala. Beno geya helau 'ana 'eda. Ma 'unuwatuhuyahi hesiyage 'abehega tomotaedi weyahidi Keliso 'i'amasa, ee 'oinega sahena ginaulaedi he'ahe'asisinidi matadiya 'u'ai'ai, nata gide 'u'abi hewe'adi.

¹⁶Ta 'owa 'oiuwa 'e'ahainaina bwebwe'ana, ma hali tomota 'oidiya galana, eeta 'eguma si'itago 'u'ai'ai nata si'ahwa yaliyego. ¹⁷Ma hesi wanuwatuhuyahi beno Yehoba 'ina 'ebeloina geya 'e'ahai nuwana we'aha weyahidi, ma hesi mumuga bwebwe'ana, ma nuwadaumwala ma yaliyaya, beno Yaluyaluwa Tabuna 'oinega.

¹⁸Ta 'eguma mumugaedi 'oidiyega Keliso 'ina paihowa tapaipaihowa nata Yehoba weyahida 'iyaliyaya, ma tomota weteyage si'ahwa bwebwe'anegita. ¹⁹Eeta tatoho ma tamiya daumwala eema 'ane tahe'abi 'abihetena mahetedao. ²⁰Sahena 'e'ahai 'oinega Yehoba 'ina paihowa wa'abi'abi hegala, weyahina 'e'ahai mabwaiyana 'ausalana, ma 'eguma 'eta 'e'ahai 'oinega 'iyadaina tagihegala, 'e'ahainaina sahena ta'ai'ai hila.

²¹ Coinega bewa tutaina 'ilobwainegeta ma ginaulaedi 'iyadaowedi sihehe'asisiyanediy, beno 'uibai bo nuwana bwasi waiwaina, sahena ta'abi'abi tohodi, 'amuge 'iyadaowedi tagihegaladi. ²² Ta moisa 'imi paihowaedi wahemisediya 'abehEGA 'ausaladi Yehoba matana, ma 'aigeda tuwa, 'eguma sahena 'iyamiyao wagihigihe galadi beno 'ebe yaliyaya 'oimiya.

²³ Ma 'eguma ma'ida henuwanaluwa 'e'ahaiyedi ta'aidi, beno tapuiya Yehoba matana, weyahina geya tahemisa. Eeta tasananpu pwaiya 'abehEGA 'eguma to'aha 'eta tapaihowa ma geya tahemisa, beno pui.

Tohemisa we'awe'adi ta'abihetedi

15 ¹Taiyawedi tauda 'ida hemisa waiwaina sawasawahina ma 'iyadao taudi 'idi hemisa we'awe'ana ta'abihetedi. Gesowana taboidamo weyahida tanuwanuwatuhu. ²Eeta 'aigeda 'aigeda sawasawahina 'iyadao ta'abihetedi ma 'ane 'idi hemisa 'ihewawai. ³Weyahina Keliso wete gide geya 'iboinamo weyahina 'inuwatuwu, ma hesi 'ana mwa uwedi Yehoba 'ina Buki 'oina 'ihepwailediya 'igwaeya, "Tomotaiyedi si'ahwa'ahwa galegalegowa, beno taugu 'oiguwa gwaeina si'ina'inana."

⁴ Ma wete 'ebe'itao baibaiwadi Yehoba 'ina Buki 'oina 'ihepwailediya Yehoba 'ina 'abihetenadi weyahidi, 'eguma 'ebe'itaedi tahemisaedi, ta'alama'i'itana ma'ida nuwatuhuyahina 'ane 'etolema 'abwa ta'ewa.

⁵ Coinega tanuwatuhuyahi 'abehEGA Yehoba 'iboi to'alama'i'ita ma to'abihepa'ala, 'oinega tauna sawasawahina 'i'abihe pa'aligita, ma 'ida nuwatuhu talo'aigeda gide Yesu Keliso 'ina nuwatuhu. ⁶Eema 'ane mabwaiyada nuwatuhu 'aigeda 'oinega Yehoba tahepwatuwe, tauna 'ida Yehoba ma wete 'ida Bada Yesu Keliso Tamana.

Bewa tetela bwebwe'ana 'omi geya meYudiya 'oimiya.

⁷Coinega 'iyamiyao wabwauwedi 'imi he'iyal'iyagu 'oidiya, gide Yesu Keliso tauda 'i'ahwa 'iya'iyaguwegita, ma 'ane Yehoba 'ana hep watu 'ihemadou. ⁸ Ma wanuwatuhuyahi 'abehEGA Keliso wete meYudiya 'oidiya 'ihetopaihowa, 'abehEGA Yehoba 'ina gwae hemisaedi babada nugenugetadi 'oidiya 'igwaeneya, 'adi moisa 'ida latu, ⁹ma wete 'abehEGA taudi geya meYudiya gogo mabwaiyana 'oidiya simiyamiya, Yehoba sihepwatuwe 'ina 'atemuyamuya 'oidiya weyahina. Weyahina Yehoba 'ina Buki 'oina 'aigeda lele 'imiyamiya, 'igwaeya,

"Bewa lamuna 'oinega tomiya ganamuli mahetegwao nata 'ahewatuwego, ma wete Saniu weyahina ma'ima hep watu 'awaliwali 'oiuwa."

¹⁰ Ma wete 'ina gwae 'aigeda 'igwaeneya,

"Comi tomiya ganamuli Yehoba 'ina tomotaiyao mahetemiyao 'abwa wayaliyaya."

¹¹ Ma wete 'igwae hila, 'igwaeya,

“Comi geya meYudiya, Badaina wahewatuwe, ma wete
mabwaiyami wa'ahwa bwebwe'ane.”

¹² Wete gide Aiseya 'ina Buki 'oina 'igwaeya,

“Ci'iunamo Desi 'ina bodao 'oinega loheya 'aigeda 'itauyama, ma
gogo mabwaiyana 'iloinaedi, ma taudi tomiya ganamuliyedi nata
sihemisa 'abehega tauna 'adi To'abihetena.”

¹³ Ta Yehoba 'iboinamo ma'an hemisa, weyahina 'iboi tuwa 'oinega
lema bwebwe'adi talobaloba, 'inega nuwanuwagu ma ma'imy yaliyaya
wahemisa eema 'ane 'imi miyamiya sibwebwe'ana, ma wete Yehoba
Yaluyaluwanega 'i'abihe waiwaiyegomi, ma 'imi hemisaina 'ihemadou
bwaibwaina.

Paulo 'ina loguguya weyahina

¹⁴ Ciagwao, yasanapu bwaibwainigomiya 'omi tomota bwebwe'ami
ma sanasanapumi, sawasawahimi wete 'iyamiyao 'oidiya 'eda'eda
bwebwe'ana wahe'ita. ¹⁵ Ma 'imi leta bewa ma'igu 'atepatu
ya'etoladiyawa ma 'ane tupwadi ginaula wanuwatuhu yahidi, weyahina
'igu paihowaina Yehoba 'i'ebwaegauwa, ¹⁶ ta 'abehega Yesu Keliso
weyahina yahetohalewasa 'omi tomiya ganamuli 'oimiya. Cigu paihowa
Yehoba 'oina gide pwaoli, ma 'inega Yesu wasana wahesagohe, 'abwa
mulyetega ya'ebwayaegomi Yehoba 'oina, weyahina Yaluyaluwa Tabuna
'ideuligomiya, ta weyahimi Yehoba 'iyaliyaya madouna.

¹⁷ Ta moisa ma'igu yaliyaya Yehoba 'ina paihowa yapaipaihowa
weyahina Yesu Keliso mahetegu 'apaipaihowa. ¹⁸ Coinega taugu
yaboigumo 'igu paihowa weyahidi tuta bewa yahehepwailedi 'oimiya,
ta geya hali tomota 'idi paihowa weyahidi. Ma yahepwaila dumwalu
'oimiya, beno 'igu loguguya tomiya ganamuli sihesagohediy eeta
sihemamatanaediya, weyahina Yesu Keliso 'ina waiwai 'oiguwa
'imiyamiya. ¹⁹ Ma wete 'igu paihowaedi waiwaidi ma 'ebenuwa henainaida
si'itediya, weyahina Yehoba Yaluyaluwana 'ina waiwaiyega Keliso wasana
yaloguguya sakowasiyeya Yelusalemega ta 'ana siga Ililikomi.

²⁰ Nuwanuwagu tupwa 'ehaudimo 'oidiya yaloguguya nugeta, 'asaedi
taudi geya Keliso wasana sihesagohe, weyahina geya nuwagu hali
tologuguyao 'idi paihowa yaloheposeyane. ²¹ Yehoba gide 'ina Bukiya
'ihewaileda 'esa, 'igwaeya,

“Taiyawedi To'abihetenaina tetelina geya sihesagohe, ee 'abwa
sihesagohe ma sisapanu.”

Paulo nuwanuwana meLoma 'ibo'enedi

²²⁻²³ Bewa lamuna 'inega geya yada habo'enegomiya. Ma moisa
bolime baibaiwa hedade 'oidiya nuwanuwagu ma yahabo'enegomi, ma

hesi geya sawasawahigu. Ma 'asa bewa 'oina 'igu pahowao yalosalohiya,
²⁴ ee 'oinega bewa tutaina nuwana yabo'ene nugetegomi ma tupwana
 tayaliyaya toyawa, ee 'abwa wahegelugau ma yatauya Sipeini.

²⁵ Hesi muliyetega 'abwa yatauyawa 'oimiya, nuwanuwagu ma
 yatauya nugeta Yelusalema, ma tohekalesiya 'adi lema ya'ebwaedi, beno
 meEsiya 'idi helau. ²⁶ Weyahina meMasidoniya ma meGilisi nuwanuwadi
 'idi helauina yatauye tohekalesiyao wewelohedi Yelusalema 'oina.

²⁷ Weyahina bewa 'idi nuwatuhu madouna. Ta moisa tuwa lemaina
 sawasawahina meYelusalema siloba meEsiya 'oidiyega, weyahina
 nugeta meYelusalema 'oidiyega Esiyaedi Keliso tetelina sihesagoheya,
 yaluyaluwadi 'ana lema weyahina, ee 'oinega taudi wete bale'u
 tobwatobwadi 'oidiyega si'e'ehele meYelusalema 'oidiya.

²⁸ Ee 'eguma 'igu pahowaina yalosalohi, beno helauina mabwaiyana
 meYelusalema ya'ebwaedi, 'abwa yatauyawa 'oimiya, eema 'oimiyega
 yagelu hila yatauya Sipeini. ²⁹ Ma yasanapuya 'abwa 'igu habo'enaina
 'oimiya bwebwe'ana weyahina Keliso 'ina helau madouna 'oiguwa
 'imiyamiya, eeta 'abwa tayaliyaya mahemahetena.

³⁰ Ciyagwao, 'ida Bada Yesu Keliso saninega ma Yehoba Yaluyaluwana
 'ina helauwega ya'ahwanoi 'oimiya, ma 'omi mahetegwao Yehoba 'oina
 ta'ahwanoi waiwai, ³¹ ma 'ane taudi Yesu 'ana tologwahataedi Yudiya
 'oina geya sowana si'abi'abi hegalegau, eema tohekalesiyao wewelohedi
 Yelusalema 'oina wete weyahidi, eema helauina yatauye 'oidiya 'ane
 siyaliyaya weyahina, ma sahena siguiguipaila.

³² Ta 'eguma Yehoba 'ina nuwatuhu gide, nata ma'igu yaliyaya
 yatauyawa 'oimiya, ma nobwa tupwana ya'aiyawasi.

³³ Yehoba mahetemiu, tauna nuwadaumwala moisa lamuna. Emeni.

Paulo 'ina gwae helau

16 ¹ Nuwamiya yalagu nuhudai Pibe weyahina, tauna 'i'abi'abihetena
 'asa Kenikiliya 'idi hekalesiya 'oina, ² ma 'eguma to tuta
 'itauiyawa 'oimiya nuwanuwagu watoe 'imi hada 'ida Bada saninega,
 weyahina mumuga bewa gide Yehoba 'ina topaihowao 'ilobwainediya,
 ma wete Pibeina 'eguma to'aha 'oinega 'ito'uto'upa wa'abihete, weyahina
 tauna gide 'ipaipaihowa 'esedi tohekalesiyao baibaiwadi 'ihehelauwedi,
 taugu gide 'lemegauwa.

³ Cigu helau wete wahepwaile Pilisila ma Akuila 'oidiya, taudi
 mahetegwao mwalo Yesu Keliso weyahina 'ahetopaihowa, ⁴ ma wete
 yawasidi sitagwaleya weyahigu saugaina 'ebe hesilae 'oidiya. Ta weyahidi
 yaloyauwedо madouna, ma geya 'abehegaa taugumo 'igu loyauwedо,
 ma tohekalesiya 'asaidi 'atamanega wete mahetegwao 'ima loyauwedо
 siteluwaedi weyahidi. ⁵ Ta 'igu helau wete wahepwaile tohekalesiyaedi
 si'eto'eto'auta Akuila 'ina hada. Ma 'iyagu Epinito weteyage 'oina

yahelauwa, tauna Yesu Keliso 'ana tohemisa nugenugetaina Esiya 'ina 'ebeloina 'oina.

⁶Meli wete 'oina yahelauwa, tauna weyahimi 'i'ala'i'iwasa madouna.
⁷Ciyagwao Anidaloniko ma Diuniya wete 'oidiya yahelauwa, taudi meYudiya, mwalo mahetegwao deliya 'amiyamiya, siteluwaedi ma'adi 'amayaba Yesu 'ana tohepwailao 'oidiyega, weyahina taudi tohekalesiya nugenugetadi 'abwa muliyega taugu.

⁸Ta wete 'iyagu moisa Amipiliya 'oina yahelauwa, tauna 'ida Bada 'ana tohemisa 'aigeda. ⁹Ma wete 'igu helau Ulibano 'oina, tauna mahetedai Keliso weyahina tapaipaihowa. Ta wete 'iyagu Sitakisi 'oina yahelauwa. ¹⁰Cigu helau wete Apeli 'oina, tauna Keliso 'ana tohemisa moisa. Ma Alisitobulo ma'ina susuwao 'oidiya wete yahelauwa, ¹¹Ta Helodiyami weteyage, tauna 'igu susu gwama Yudiya 'aigeda, eema tohekalesiyaedi taudi Nakiso ma 'ina susuwao wete 'oidiya yahelauwa.

¹²Cigu helau wete Talipina ma Taliposa, taudi 'ida Bada 'ina topaihowao 'oidiya. Ta 'iyagu Pelisi wete 'oina yahelauwa, tauna Bada 'ina paihowa weyahina 'i'ala'i'iwasa madouna.

¹³Ta wete Lupuso 'oina yahelauwa, tauna topaihowa bwebwe'ana 'ida Bada weyahina, ma sinanaina weteyage 'oina yahelauwa, tauna 'agu tohelau, gide 'abwa taugu natuna moisa. ¹⁴Cigu helau weteyage Asinikilito ma Pilegoni ma Helimi ma Pataloba ma Helimasi, ta tohekalesiyaedi mahetediyao wete 'oidiya.

¹⁵Weteyage yahelauwa Pilologo ma Diuliya 'oidiya, ta wete Neliusa manuhuna 'oidiya. Wete Olimipasi ma Yehoba 'ina tomotaiyedi mahetediyao 'oidiya yahelauwa.

¹⁶Caigeda 'aigeda 'iyamiyaowedi mahetemiyao he'iya'iyagu 'ana moisega wa'atusapwalidi. Ta wete tohekalesiyao mabwaiyadi tupwa baibaiwana 'oidiyega, 'idi helau tohekalesiyao tupwa Loma 'oimiyia.

Paulo 'ina henuwalagu 'ana 'ebe losaloha

¹⁷Tasigwao bewa 'igu 'ahwanoi madouna 'oimiyia, beno wa'itayahigomi towatahao 'oidiyega, weyahina he'itaedi wa'ewediya taudi 'adi wahiwata, 'oinega ta si'ahwa'ahwa galegale ma weteyage tomota 'idi hemisa si'abi'abi hewe'adi. ¹⁸Ceguma taiyawedi 'idi paihowa bewa gidemusa taudi geya 'ida Bada Yesu Keliso weyahina sida paihowa, ma beno siboi tuwa 'idi nuwatuhu si'e'epaihowadi, weyahina 'idi gwaeyao hoto hedada, ma tomota we'awe'adi si'e'e'abo'abowedi ma silsilisi hiledi. ¹⁹Ma 'omi hesiyage tomota mabwaiyadi sisanaugomu 'abehega tetela bwebwe'ana 'ana tohemamatanao, ta weyahimi yayaliyaya madouna. Eema nuwanuwagu mumuga bwebwe'ana mabwaiyana wasanapu bwaibwainidi ta mumuga galadi walognahatedi.

²⁰Moisa Yehoba tauna daumwala huhuna, ta nata Seitani 'i'ahusepale mwayamwayauwe 'oimiyega.

Cida Bada Yesu Keliso 'ina helau 'oimiya.

²¹ Bewa Timoti ma taugu 'ima helau 'oimiya, Timoti tauna mahetegu 'apaipaihowa, ma tupwana wete 'iyamayao meYudiya taudi Lukiyta Yesoni, ta Sosipateli.

²² Leta bewa taugu Talitiyasi yalele, Paulo weyahina, ma yahelauwa 'oimiya 'ida Bada saninega. ²³ Ma loheyaina bewa 'ina hada 'amiyamiya, sanina Geyo, 'ihelauwa 'oimiya, hada bewama tohekalesiyao 'idi 'ebe 'eto'auta. Ma Elasito wete, 'asa madouna bewa 'ana mane 'ana to'itayahina, ta tasidai Kwatasi sihelauwa 'oimiya. ²⁴(-)

²⁵ Coinega tuta bewa Yehoba tahepwatuwe, weyahina tauna sawasawahina 'i'abihe waiwaiyegomi, 'igu loguguyaina 'oinega, Yesu Keliso tetelina weyahina. Mwalona tetelaina dahwadahwaina, ²⁶ta bewa tutaina 'i'abi latuheya 'oida, palopitao 'idi leleyao 'oidiyega, ma wete Yehoba miyamiya hatayana 'igwaeya 'abehega tetela bewa 'asa mabwaiyadi 'ana tomotaiyao sida sanapu, ma 'ane sihemisa ma simuliye. ²⁷Yehoba taunamo tosanapu moisa, 'oinega sawasawahina Yesu Keliso saninega tahepwatuwe tuta mabwaiyana 'oidiya. Emeni.

Taugu Paulo.

1 KOLINITA

MeKolinita 'idi leta 'aigeda Paulo 'ileleya

Paulo 'ina sakowasi nugenugetana Kolinita 'oina tomota baibaiwadi Yesu sihemiseya, ta 'i'ebesinediya, 'oinega mumuga galana silatuwa meKolinita 'idi hekalesiya 'alona. Mulyetega Paulo tetelidi 'ihesagoheya, ta 'idi leta bewa 'ileleya ma 'abehega 'i'abihe dumwaludi. Cidi galaowedi bewa: Siwatahidi hali boda ma hali boda 'oidiya, ma 'aigeda loheya ganawala galana 'ipaihoweya, ta siyatayatala siboidimo, toloinaina matana, tauna geya Yesu 'ana tohemisa, ma tupwana lohelohoya 'idi yaubada nugenugetaidi 'adiwa si'ai'aidi, ma wete Yesu 'ana tohepwailao geya si'itayahil bwaibwainidi, ta 'idi Badaina 'ina Cai Tabu geya sihe'asisiyane.

Paulo wete 'ilihasiya Yaluyaluwa Tabuna 'ina heguyai tohekalesiyao 'oidiya, taudi 'oidiyega sigwaegwae hali 'enanega, ma tupwana wete ginaula sipaihowediya Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega. Leta 'ana 'ebelolagu 'oina Paulo 'ilihasiya toholohila ta helau weyahidi.

Loyauwedo

1 1-2 Taugu Paulo, Yehoba 'ihesinuwegauwa 'abehega Yesu Keliso tetelina 'ana tohepwaila. Cimi leta bewa tasidai Sositeni 'ilemegauwa ma yaleleyawa 'omi meKolinita tohekalesiyao 'oimiya. Weyahina 'omi Yesu Keliso 'i'abihe 'ehaugomiya, ta 'ina boda hesihesinuwadi 'oidiya waluhuma ma wamiyamiya, taudi wete Yesu Keliso saninega mahetemiyao wa'ahwa'ahwanoi, taudi tupwa mabwaiyana 'oidiyega mahetedao 'ida Bada 'aigeda tuwa, tauna Keliso. 3 Cida Badaina Yesu Keliso ma Tamada Yehoba 'idi helauwega tuwa wamiya daumwala.

4-5 Moisa, Yehoba 'ihelauwegomiya ma ginaula mabwaiyana bwebwe'ana 'i'ebwaegomiya, gidemusa 'imi gwae bwebwe'adi ta 'imi sanapu bwebwe'adi Yesu Keliso 'oinega. Eeta tuta mabwaiyana weyahimi yaloyauwedo Yehoba 'oina. 6 Ta wete yaloyauwedoweya weyahina

Kelisoina wa'ahwa moiseya ma tetelina wahemisaeya. ⁷Ta wete Yehoba 'ina 'ebwaya bwebwe'adi mabwaiyadi 'oimiya simiyamiya, tuta bewa wayamwayamwana 'ida Bada Yesu Keliso 'ina latu hilama weyahina. ⁸Ma tauna 'i'abi'abi hep'a'ligomi, ta geya 'eta 'imi puimo, ma 'ana siga sabweloina 'ilohihilama.

⁹Yehobaina ma'ana hemisa madouna eeta 'ibwauwegomiya ma natunaina tauna 'ida Bada Yesu Keliso ba'idamiu wahe'iyal'iyagu.

Sahena wataha silatulatu tohekalesiyao 'oidiya

¹⁰Tasigwao, bewa 'igu lohatoto 'oimiya 'ida Bada Yesu Keliso saninega ma 'abehega wanuwatuhu hegogona ma wagwae hegogona, ma hesi sahena wahehe'ohe'ohe nuwana wawatawatahigomi. ¹¹Weyahina tupwadi Kiloe 'ina bodo siheguae pwaigauwa 'imi he'ohe'ohe weyahidi. ¹²Eeta tupwami wagwae, "Tauma Paulo 'ina boda." Ma tupwami wagwae, "Tauma Apolosa 'ina boda." Ma tupwami wagwae, "Tauma Pita 'ina boda." Ma tupwami wagwae, "Tauma Keliso 'ina boda."

¹³Sahena Keliso wahina tawatawatahidi, weyahina 'iboinamo weyahimi si'abi hekeloseya, geya taugu weyahimi. Wete Keliso tauna saninega wababitaisowa, ma geya saniguwega. ¹⁴Cigu loyauwedo Yehoba 'oina bewa, weyahina geya mabwaiyami ya'abi'abihe babitaisogemi. Beno tuwa Kilisipo ma Geyo. ¹⁵Sahena wanuwanuwatuhu ma wagwae, "Tauma Paulo 'ina boda, weyahina Paulo 'i'abihe babitaisomaiya." ¹⁶Geya! Kilisipo ma Gayo, eema wete Sitipana 'ina susu ya'abihe babitaisowediya, nuwana siboidimo. ¹⁷Weyahina 'igu paihowa Keliso 'i'ebwaegauwa tetela bwebwe'ana 'ana lohatotomo weyahina, ta geya 'abihebabitaiso. Ma wete loguguyaina geya 'igu sinasinapuwega, tabu ma Keliso 'ina 'amasa kelose 'oina tetelina ya'abihewe'a.

Yesu 'ina 'amasa kelose 'oina

¹⁸Kelose tetelinaina tomota tupwadi si'ahwa 'abo'aboweya, taudi yaluyaluwadi 'ama'amasi, ma hesi tauda tahemisaeya 'abehega Yehoba 'ina waiwai tetelinaina 'oina 'imiyamiya, ma 'oinega 'ilemegita. ¹⁹Yehobaina Buki He'asisi 'oina 'ihepwaileya 'igwae,

"Taudi tosanapuwao ma tosonogao 'idi nuwatuhu yalogwahatediya ma ya'abihe galediya."

²⁰Coinega togidega taudi tosanapuwao bo nuwana tohe'itao? bo nuwana taudi tologuguyao bewa tuwa bale'uwa simiyamiya? Moisa, Yehoba 'idi sanapuina 'i'ahwa ginaula bwagabwagaediya. ²¹Weyahina sanapu bale'uwa gesowana 'oinega Yehoba tasapanu, ma hesi Yehoba 'ina nuwatuhu ta 'ina tetela 'ana lohatotomo 'oinega 'ana tohemisao tauda 'ilemegita. Tetelinaina mebale'u siheginaula bwagabwagaeya. ²²Weyahina meYudiya nuwanuwadi 'ila'ilalao sida 'itadi, ma taudi

geya meYudiya, sanapu sibesebese. ²³ Ma tauda hesiyage tetelinaina talohatotoweya, Keliso 'ina 'amasa kelosemo 'oina weyahina, eema meYudiya silogwahateya ma wete tomiya ganamuli si'ahwa ginaula bwagabwagaeya. ²⁴ Ma hesi tauda Yehoba 'ana tohemisao 'ihesinuwanegita boda Yudiya ma hali boda 'oidiyega, ma Keliso 'oinega Yehoba 'ina waiwai ta 'ina sanapu 'i'ebwaegita. ²⁵ Weyahina to'aha Yehoba 'ina paihowa we'awe'ana bo 'i'iuna, tomota tauda 'ida waiwai madouna 'ihewaiwai sineya.

²⁶ Ma tasigwao, wanuwatuhuyahi 'abehega taudi Yehoba 'ihesinuwanedya 'oimiyega, baibaiwadi geya bale'u 'ana tosanapuwao, nuwana tohewaiwaiyao, nuwana 'ana babadao. ²⁷ Ma hesiyage baibaiwadi yauyauleidi 'ihesinuwediya ma yauyauleidiyedi bale'u 'ana tosanapuwao si'abihedeba mwadinidiya, ma wete bale'u 'ana tobeluwao Yehoba 'ihesinuwediya ma taudi wete tohewaiwaiyao sihewaiwai sinediya. ²⁸ Ta wete gogo gabulena Yehoba 'ina paihowa si'ahwa ginaula bwagabwagaediya, ma hesi Yehoba 'ina paihowao 'oidiyega 'idi ginaula mabwaiyana 'i'ahu sepalediya. ²⁹ Coinega geya 'eta wete loheya sowasowahina ma 'igwae hane Yehoba matana. ³⁰ Weyahina Yehoba tauna 'ina paihowega Yesu Keliso mahetedai tahe'aigeda, 'oinega Yehoba 'ina sanapu Yesuina 'ilagu balaheya 'oida, weyahina Yesu tauna wahina 'ipwaoliyeya weyahida, ta 'oinega 'i'abihe 'ehaugita ma 'i'abihe dumwalugita.

³¹ Buki He'asisi 'ina hepwaila ginaula bewa weyahina 'igwaeya,

"Ceguma taiya nuwanuwana ma 'ihewatu, 'ida Badamo 'ida hepwatuwe."

Paulo 'ina guguya

2 ¹Tasigwao, wanuwatuhu tutaina mwalo Yehoba tetelina ya'eweyawa ma yahepwaileya 'oimiya, geya 'igu gwae waiwaiyega, gide 'abehega taugu tosanapu moisa. ² Ta hesi nuwanuwagu ma Yesu Kelisomo weyahina yada guguya 'oimiya tauna silohe'amasiya kelose 'oina. ³ Coinega 'igu latuma 'oimiya gide tow'e'a, ma'igu dedela ta ma'igu 'ateyoho. ⁴ Ma wete 'igu guguya 'oimiya geya gwae waiwaidi nuwana sanapu 'oidiyega, ta hesi Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega. ⁵ Coinega 'igu guguyaina wahesagoheya ma wada hemisae 'abehega geya tomota 'idi sanapu 'oinega, ta hesi Yehoba 'ina waiwaiyega.

Sanapu moisa

⁶ Sanapu moisa Yehoba 'oinega yahepwaile tohemisa pa'alidi 'oidiya, ma hesi geya gogo gabulena bewa 'ana sanapu bo tolinoao bewa tuwa 'idi sanapu, taudi simiyamiya tuta to'uto'upana tuwa. ⁷ Ma hesi sanapuina Yehoba 'oinega mwalo dahwadahwaina, ta bewa tuwa 'i'abilatuheya,

weyahina muliyetega ma gogo gabulena 'ihemasaleheya, nugeta nuwanuwana ma 'ida 'ebeyaliyyayaina 'ida 'ebwaegita. ⁸Ta gogo gabulena bewa 'ana toloinao sanapuina geya sisasanapanu, ma 'eguma nuwana sida sanapu nugeteya, sahena 'ida Bada galewega silolohe'amasi kelose 'oina.

⁹Ta hesi 'ida yaliyyayaina weyahina Buki He'asisi 'ina hepwaila 'igwaeya, "Sahena tagwaegwae Yehoba 'ana tohelauwao 'adi lema bwebwe'ana hedadena 'i'atububuya. Geya 'eta loheya 'ida 'iteya bo 'ihesagohe ma 'ida nuwasabwalena lemaina, weyahina bwebwe'ana hedada."

¹⁰Ta hesi Yaluyaluwa Tabuna 'oinega Yehoba sanapuina 'l'abilatuheya 'oida, weyahina Yehoba Yaluyaluwana ginaula mabwaiyana 'isanapudiya. Coinega Yehoba 'ina nuwatuhu dahlwadahwaidi wete 'isanapudiya.

¹¹Tanuwatuhuyahi tauda tomota weyahida, 'eguma taiya loheya ma'ina nuwatuhu dahlwadahwaina loheyaina tauna yaluyaluwana 'isanasananpu hile. Gidemusa wete Yehoba Yaluyaluwana 'iboinamo 'ina nuwatuhu 'isanasananpu hile. ¹²Yehoba Yaluyaluwana geya gogo gabulena yaluyaluwadi gide, ma hesi Yehoba 'i'ebwaegita Yaluyaluwanaina, 'oinega tanuwa sabwalena 'ina helauwedi taudi 'iheguyaiyediya.

¹³Coinega 'ida gwae, nuwana 'ida he'ita, geya gogo gabulena 'idi sanapu 'oinega, ta hesi Yehoba Yaluyaluwanega. Coinega taiyewedi taudi Yaluyaluwaina 'oidiya 'imiyamiya sowasowahidi ma gwaeyedi sihesagohedi ma wete sisanapudi. ¹⁴Ta hesi 'eguma geya, geya'abwa wete sisasanapanu, weyahina 'oidiya 'abehega ginaula yauyauledi tuwa. Coinega geya sowasowahidi ma ginaulaedi sisanapudi, weyahina Yehoba Yaluyaluwana geya 'i'abihenuwa sabwalenidi. ¹⁵Ta hesi tauda ginaula mabwaiyadi tasasanasanapudi, to'aha bwebwe'ana ma to'aha galana, 'oinega geya 'eta taiya sowasowahina ma 'i'ahwa galagalaegita.

¹⁶"Moisa, geya 'eta taiya Yehoba 'ina nuwatuhu 'isanapu ma 'abehega 'ida he'ita," ma tauda hesi Keliso 'ina nuwatuhu 'oinega tanuwanuwa.

Yehoba 'ina topaihowao

3 ¹Ma tasigwao, geya sowasowahina ma sanapu moisa yahehepwiale 'oimiya, weyahina yaluyaluwami geya simatuha, ta 'imi nuwatuhu 'abwa tuwa gogo gabulena 'idi nuwatuhu gidemusa. Weyahina 'omi wahegaina tuwa Keliso 'ana hemisa 'oina, gide sedaseda 'i'iudi. ²Coinega geya sowasowahimi ma 'e'ahai ya'ebwaegomi ma hesi susumo 'oinega yahe'aigomiya, weyahina mwalona ma nige geya sowasowahina 'e'ahai wa'ai. ³Moisa, mumugami 'abwa tuwa gogo gabulena gidemusa, weyahina 'abwa wahe'ohe'ohe ma wahe'ipi'ipi tuwa. ⁴Ta tupwami wagwae, "Tauma Paulo 'ina boda." Ta tupwami wete wagwae, "Tauma Apolosa 'ina boda." Cimi gwaeyedi gidemusa gogo gabulena 'idi gwae.

⁵Togidega taugu ma Apolosa weyahima wahehe'ohe'ohe? Tauma topaihowa tuwa, 'ida Bada weyahina. Cida Badaina 'ima paihowa 'i'ebwaemaiya hagadi ma hagadi 'apaipaihowadi, ma 'oinega 'omi Keliso wahemisaaya. ⁶Taugu 'igu paihowa todauna tuwa, ma Apolosa to'itayahi. Ma Yehoba hesi 'iboimo 'ina waiwaiyega 'e'ahai 'iyada. ⁷Coinega Yehoba 'iboimo tahepwatuwe, ma tauma sahena. Weyahina tauma todauna ma to'itayahina. ⁸Ma hesi 'abwa tauma tanoha 'ana topaihowao 'ama maisa 'aigeda 'aigeda 'ada loba gidemusa 'ima hetapewa 'ana madou. ⁹Bewa tuwa Yehoba ba'idamai 'ina tanoha 'apaipaihowa, ta 'ina tanohina beno 'omi tomota tuwa. Ma wete 'omi Yehoba 'ina hada.

¹⁰Weyahina Yehobaina 'ihelauwegauwa ma 'ihesumanegauwa ma 'abehega 'ina to'abi hada, 'oinega 'ohola yalagu bwaibwainidiya ma 'oinega tupwadi topaihowa 'oholaedi 'oidiya ma si'abi, 'ilobwainediya ma sida 'abi bwaibwaina.

¹¹Cida 'oholaina 'imiyamiya, tauna Yesu Keliso, 'oinega geya sowasowahina ma hali 'ohola tahetoholo. ¹²Ma hesi 'oholaina tabwanina 'ida yowayowana talagudi. Tupwadi tomota 'idi yowayowana bwebwe'adi si'ewedima, gidemusa 'ulabwa nuwana sagumo nuwana kasikasi, ma tupwadi 'idi yowayowanedi we'adi si'ewe'ewedima, gidemusa keipoki bo 'aulaha bo mulumulu. ¹³Coinega 'abwa bwa'omatana 'ana sabwelo 'oina 'ida Badaina hadaedi 'ihadadadi ma 'ida tohodi, nuwana bwebwe'adi bo galadi.

¹⁴Taudi si'abi bwaibwaina 'adi maisa si'ewa. ¹⁵Ma taudi 'idi 'abi galadi, 'idi hadaedi 'igabu yahuledi ma loheloheyamo 'i'abihetedi, ma gesowana 'eta wete 'idi tobwatobwa 'itupwatupwa. ¹⁶Eema wanuwatuhuyahi 'abehega tauda Yehoba 'ina Hada He'asisi, weyahina Yehoba Yaluyaluwana 'oida 'imiyamiya. ¹⁷Ceguma taiyawedi Yehoba 'ina hadaina si'abihegaleya, Yehoba wete 'ida 'abihegaladi. Weyahina 'ina hadaina 'asi'asilalana ma taudi si'abi hegaleya. Cina hadaina tauda.

¹⁸Gesowana taiya 'owa 'uboi 'u'abowego 'abehega 'owa 'aigeda tosanapu, weyahina 'eguma bale'u bewa 'ana sanapumo 'usanapuya, 'ilobwainegowa ma sanapuina 'ulogwahate ma 'oinega sanapu moisa Yehoba 'oinega 'uloba. ¹⁹Weyahina sanapu bewa bale'uwa gide yauyaule Yehoba matana. Weyahina Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila gidemusa 'igwaeya,

“Yehoba tosanapuwao 'i'onediya ma sida hesilae siboi 'idi gomanega.”

²⁰Ma wete 'igwaeya,

“Badaina tosanapuwao 'isanasanapudi 'abehega sinuwatuhu besobeso.”

²¹Ma sahena wagwaegwae hanehane 'imi tohanugetaowedi bale'uwa weyahidi, weyahina Keliso ginaula mabwaiyadi 'i'ebwae pwaigomiyia.

²²Gidemusa taugu ma Apolosa ma Pita wete 'ilagumaiya 'ami to'abihetenao, ma bale'u wete mabwaiyana 'i'ebwaegomiya, ma wete yawasimi ta 'imi 'amasa, wete ginaula mabwaiyana tuta bewa 'oina ma tuta sinaonaoma 'oidiya 'i'ebwaegomiya. ²³Weyahina 'omi Keliso 'ina tomotaiyao, ta Kelisoina Yehoba 'inega.

Keliso 'ana tohepwailao 'idi miya mwau weyahina

4 ¹Sowasowana ma wasanapumai 'abehega tauma Keliso 'ina topaihowao, weyahina tetelaina Yehoba 'inega mwalo dahwadahwaina ma bewa tuwa 'ahehepwaile 'oimiya. ²Cima paihowaina 'oina 'ilobwaineya ma 'apaihowa bwaibwaina. ³Cigu paihowa bewa weyahina, 'eguma wa'ahwa bwebwe'anegauwa bo nuwana wa'ahwa galagalaegau, 'imi nuwatuhuwedi bo hali tomotaiyao 'idi nuwatuhu weyahigu, geya to'aha 'oiguwa. ⁴Ta wete taugu 'igu nuwatuhu 'abehega 'igu paihowaina bwebwe'ana, ma hesi geya yasanapu bwaibwaini, nuwana bwebwe'ana bo galana, Yehobamo 'isanasanapu.

⁵Bewa tuwa sahena 'eta taiya 'iyanao 'oidiya 'ihesihesinuwa 'abehega bwebwe'adi bo galadi, weyahina 'abwa 'ida Bada 'inaoma ma 'iboinamo 'iloinaegita. Ta 'ina loinaina dumwaluna weyahina 'ida nuwatuhu galadi 'ateda Yehoba 'i'abilatuhedi ma 'iloinaegita, eema 'ida nuwatuhu bwebwe'adi 'i'ahwa bwebwe'anegita.

⁶Cebe'ita bewa taugu ma Apolosa 'oimega wa'ita, ma 'inega 'eda'eda bwebwe'ana sahena wa'ebe'ebesine, ma sahena wagwaegwae hanehane 'imi tohanugetao weyahidi, 'abehega 'aigeda 'imi tohanugeta 'ibwebwe'ana hedada. ⁷Sahena wanuwanuwa hanehane ma 'abehega 'iyamiyo wabwebwe'ana sinediya, weyahina to'aha bwebwe'ana 'oimiya simiyamiya mabwaiyana Yehoba 'inega walobeya, 'inega sahena wagwaegwae hanehane.

⁸Cana 'ita geya bwebwe'ana weyahina wagwaegwae 'abehega wahewaiwai pawaiya, ma ginaula mabwaiyadi sowasowahimi, 'inega wala'wemaiya. Moisa, nuwanuwagu ma wada hewaiwai ma tapwalolo 'inega wada hewasawasa, ma 'inega 'omi ma tauma tada hemahemahetena.

⁹Ta hesi bewa tuwa 'ana 'ita gide Yehoba 'ana tohepwailao tauma miya mwauna 'i'ebwaemaiya, gidemusa taudi paipaidi sabi lohe'amasidi, ma 'inega aneloseyao ma loheloheyao ma ginaula mabwaiyana si'e'ebubumai. ¹⁰Ta 'ama 'ita gidemusa yauyauleima Keliso weyahina, ma hesi 'ami 'ita gidemusa taudi Keliso 'ana tosanapuwao, weyahina tauma we'awe'aima ma 'omi waiwaimi, ta ma'ami he'asisi, ma tauma hesi ma'ima debamwadina. ¹¹Tuta baibaiwana ma'ama gomale ta ma'ama tan'i'o yahala, ta geya 'ama 'ale'omo, ma wete geya 'ima hadamo, 'inega 'ama 'ita gide tomiya nanaewa.

¹² Tauma nimamega 'apaipaihowa, ma 'eguma taiyewedi si'ahwa galagalaemai gwaе helauwega 'ahemaisadi, ma wete 'eguma si'abi hemuyamuyaemai tuwa 'a'alama'i'ita. ¹³ Ta wete 'eguma sigamwasowalemaiya, ma'lima nuwa bwebwe'ana 'ahe'iya'iyaguwed. Moisa, tauma gide mohomoho, 'oinega tomota silogwahatemaiya.

¹⁴ Gwaе bewa yaleleyawa geya 'abehega ya'abihedeba mwadinegom, ma hesiyage sabi hedumwalugomi gide natugwao moisa 'omi. ¹⁵ Moisa, 'imi tohe'itao boda hedada Keliso 'ina 'eda'edao weyahina, ma yaboigumo tuwa tamamiu, weyahina tetela bwebwe'ana 'ana guguya 'oinega ya'ewegomiya Yesu Keliso 'oina. ¹⁶ Coinega natugwao, ya'ahwanoi 'oimiya ma wahe'au'aunawegau.

¹⁷ Ma natugu Timoti yahewasaeyawa ma 'ane 'ihepwaile 'oimiya, 'igu hemisa Keliso 'oina weyahina, gidemusa tohekalesiyao yahe'itediya 'asa mabwaiyana 'oidiya, ta 'oinega sahena wanuwanuwa naidedi. Timotiina yahelauweya ma yahemiseya, weyahina 'ida Bada 'ina pahowa 'oina 'ihetapewa hedada, ma bewa tuwa 'inaonaowa 'oimiya.

¹⁸ Ta hesi tupwadi 'oimiyega sinuwatuhuya 'abehega taugu sahena yanaonaowa. Coinega sinuwanuwahane ma sigagagagasa. ¹⁹ Geya! Ma hesi 'eguma 'ida Bada 'itagwala, 'abwa yalomwayayamwayau ma yanaowa 'oimiya, ma taudi togagasaedi yatohodi geya 'abehega 'idi gwaemo 'oidiyega ma 'idi pahowao wete ya'itadi, waiwaidi bo we'awe'adi. ²⁰ Weyahina Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina geya gwaе namo, ma hesi waiwaiyega.

²¹ Togidega 'imi nuwatuhu? Ma'igu loina pa'alina yanaowa, bo ma'igu helau ma ma'igu nuwabiga yanaowa? Waboi wahesinuwa.

MeKolinita 'idi pui

5 ¹ Cimi pui yahesagoheya weyahina 'aigeda loheya 'oimiyega tamana mwanena mahetena sipuiya. Pui beno gala hedada. Taudi tomiya ganamuli gogo baibaiwana 'oidiya geya gidemusa sida mumuga 'esa. ² Sahena wanuwanuwahane, ma hesi mumuga bewa weyahina wadou, ma topuiina 'imi boda 'oinega wapa'i.

³ Bewa tuwa taugu yamiya bwagabwaga, ma hesi 'igu nuwatuhu 'oimiya 'imiyamiya, gidemusa taugu mahetemiu, 'inega topuiina 'ana loina 'oimiya yahepwaileyawa, beno 'ida Bada Yesu saninega.

⁴ Cana loinaina bewa gidemusa, miya hegogona wapaihowa 'ida Bada Yesu saninega, ta 'igu nuwatuhu wete mahetemiu ma Badaina Yesu 'ina waiwaiyega. ⁵ Topuiina wa'ebwae Seitani 'oina ma 'abehega wahina 'i'abihegala ma 'oinega muliyetega 'ida Bada 'ina sabweloina 'oina loheyaina yaluyaluwana 'ida 'abihete.

⁶ Ma sahena wanuwanuwahane, ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehega 'eguma puiina muhemuhena 'oimiya 'imiyamiya nata mabwaiyami

'i'abihe galegomi. ⁷Coinega puiina 'oimiyega wapa'i ma waheboda bwebwe'ana, weyahina Keliso 'ina 'amasa 'oinega 'ideuligemi ma Kelisoina tauna gidemusa 'ida Hataona Guyaina bawewina, tuwa weyahida silohe'amasiya. ⁸Eeta 'ida guyai tapaihowa, geya ma'ida 'eda'eda miyamiyana galana 'oinega, ta hesi 'eda'eda bwebwe'ana ma dumwadumwaluna 'oidiyega.

⁹Mwalona 'imi leta 'aigeda 'oina yahepwaila 'abehega geya'abwa topuiyedi mahetemiyao wa'ahwa 'iya'iyagu, ¹⁰ma hesi geya yaloiloina 'abehega tologwaliyedi ma tobwatobwa 'ana tohamwao ma toyagahao ma tolonabwasuwa walogwahatedi, weyahina bale'u bewa 'oina taudi gidemusa baibaiwa hedade, geya sawasawahida ta'ebesinedi.

¹¹Ma bewa tuwa 'igu loina 'oimiya gide, 'eguma taiya 'ihekalesiya ma 'ilogwali, 'eguma tomata tobwatobwa, bo tolonabwasuwa, bo toheliya, bo tonuma bwasi waiwai, bo toyagaha, geya'abwa wa'ahwa 'iya'iyaguwe bo nuwana mahetemiu wa'ai.

¹²Ta 'igu 'ebeloina tohekalesiyaomo 'oidiya, ma geya'abwa hali boda 'oidiya. ¹³Weyahina taudi muliyetega Yehoba 'iloinaedi, ma hesi tologwaliina 'aigeda 'omi 'imi boda, 'oinega 'ilobwaineuya ma waloinae, ma 'oimiyega wapa'i.

Yatala weyahina

6 ¹Caigeda wete ginaula 'ebedeba mwadina 'oimiya 'imiyamiya, beno 'imi yatala 'oidiya toloinaedi taudi geya totapwalolo 'oidiya watautauya, ma hesiyage 'ilobwainegomiya tohekalesiyaowedi 'oidiya watauya.

²Wanuwatuhuyahi 'abehega tauda Yesu 'ana tohemisao muliyetega ginaula baibaiwadi tada loinaedi, 'oinega sawasawahimi ma ginaula 'i'iudi yatala 'oidiya waloinaedi. ³Cabwa galewa aneloseyedi wete taloinaedi, 'oinega bewa tuwa sawasawahida ma paihowa bale'uwa taloinaedi.

⁴Geya'abwa watautauya tolinoao taudi geya sihekalesiya 'oidiya. ⁵Beno ginaula 'ebedeba mwadina. Ma hesi 'eguma taiya 'oimiyega nuwanuwana ma 'iyana mahetena siyatala, 'ilobwainediya ma 'aigeda tosanapu boda hekalesiya 'oinega si'ebesa ma tauna yatalaina 'iloina. ⁶Comi 'imi paihowa geya bwebwe'ana, weyahina taudi geya Keliso 'ana tohemisao matadiya wayatayatala.

⁷Comi tohekalesiyao 'eguma wayatala, 'ana 'ita geya bwebwe'ana, ma hesi 'eguma mwau 'oimiya sihapwehapwesa, 'ilobwainegomiya ma 'ami to'e'abo'abowedi wahe'alama'i'itanedi ma geya'abwa waheheyataladi.

⁸Ma hesiyage 'omi tohekalesiyao tasimiyao wa'abo'abowedi ta 'oidiyega wayagayagaha. ⁹Ceguma mumugami gidemusa geya'abwa Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina waluhuluhu, weyahina topuiyedi mabwaiyadi

Yehoba 'i'etobodediya, gidemusa tolonabwasuwaedi ma tologwaliyedi, toganawalaedi wahiwahinedimo matasidiyao sipaipaihowa, loheloheyadimo wete mahetediyao sipaipaihowa,¹⁰ ma toyagahao ma tomata tobwatobwaedi, ma tonuma bwasi waiwai, ma tolomugiyao ma tole'abo'abowao.

¹¹ Weyahina tupwami mwalona mumugami gidemusa, ta hesi tuwa Yehoba 'ideuli pwaigomiya, ta wa'ehauwa, weyahina 'ida Bada Yesu Keliso saninega ma Yaluyaluwa Tabuna 'ina paihowa 'oinega 'i'abihedumwalu pwaigomiya.

Ganawala weyahina

¹² Gwae 'aigeda yahesagoheya tomota tupwadi sigwaeya 'abehega, "Mumuga mabwaiyana sawasawahina yapaihowadi." Moisa tuwa, sawasawahida ginaula mabwaiyana tapaihowadi, ma beno tuwa 'abehega mumugaedi geya sida lemegita, ta hesi ma'idi waiwai ma sawasawahina spaigita.

¹³ Wanuwatuhuyahi 'e'ahai weyahina. Moisa, 'e'ahai gamwada weyahina, ma wete gamwada 'e'ahai weyahina, ma hesi muliyetega 'e'ahai ma gamwada Yehoba 'ilohegumwalidi. Ma wahida Yehoba 'i'ebwaegita geya ganawala weyahina, ma tauna hesiyage weyahina, ma tauna tauda weyahida,¹⁴ ta wete tauna 'ina waiwaiyega 'amasega 'i'abihe toholo hilegita, gidemusa 'ida Bada Yesu 'amasega 'i'abihe toholo hileya.

¹⁵ Wahida beno Keliso yahuna, 'oinega geya'abwa taiya 'owa toganawala maheteu wamumuga galagala.¹⁶ Weyahina 'eguma taiya loheya toganawala mahetenai sipui, beno silo'aigeda pwaiya, gidemusa Buki He'asisi 'igwaeya,

"Siteluwa silo'aigeda, gidemusa tuwa wahidi 'aigeda."

¹⁷ Ta hesi 'eguma 'ida Bada maheteu walo'aigeda, yaluyaluwami wete silo'aigeda.

¹⁸ Sahena waganawala, weyahina ganawala geya gidemusa hali mumuga galadi. Moisa, hali mumuga galadi geya wahida si'abihe galadi, ma ganawala hesi wahida 'i'abihe galadi.

¹⁹ Coinega wanuwatuhuyahi 'abehega wahida Yaluyaluwa Tabuna 'ina hada, weyahina Yaluyaluwa Tabuina Yehoba 'oinega 'itauyama ma 'aloda 'imiyamiya, ma geya'abwa taudamo taloiloinegita, ma hesi Yehoba 'ida loinegita.²⁰ Weyahina 'ihemaisa pwaigita, 'oinega 'ilobwainegeita ma wahida 'oidiyega sanina ta'abihe madou.

Hai weyahina

7 ¹ Nuwatuhuina hai weyahina 'igu leta 'oina wahesilaleya. Cigu hemaisa bewa: Bwebwe'ana tuwa 'eguma melohheyadi geya'abwa sihaihai. ² Ma hesi geya sawasawahimi ma mabwaiyami gidemusa

wamiyamiya, weyahina baibaiwa hedade taudi wewelohe sipaipaihowa besobeso. Nuwana 'ilobwainegomiya wa'elohai ma 'aigeda 'aigeda mamwanena, ma geya'abwa paihowa besobeso 'imadomadou 'oimiya.

³ Ma 'oinega loheloheyaemi mwanemiyao 'idi nuwatuhu wamuliyedi. Wete gide 'omi wahiwahine mwanemiyao 'idi nuwatuhu wamuliyedi.

⁴ Weyahina 'eguma wahine 'ihai, geya sawasawahina ma tauna wahina 'iloiae ma hesiyage loheya 'iloiae. Wete loheya, geya sawasawahina ma tauna wahina 'iloiae ma hesiyage wahine 'iloiae.

⁵ Ma wete geya'abwa wa'eno'eno wasiwasi mwanemiyao 'oidiyega. Beno tuwa 'eguma tohai siteluwaedi 'idi nuwatuhu mahemahetena ma sabwelo tupwadimo 'oidiya sida 'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina ma muliyetega wete si'enoluwa hila, ta geya'abwa wamiyamiya wasiwasi hedade tabu ta nuwatuhu dawhanaedi 'oimiya sihapwesa ma 'oidiyega Seitani 'ito ho ma 'imi hai 'i'abihegaladi.

⁶ Ceguma nuwanuwami ma wahai, bwebwe'ana, ta geya'abwa yaloiaegomgi 'abehega mabwaiyami wahai, ⁷ weyahina nuwanuwagu 'abehega geya'abwa wahaihah, gidemusa taugu geya yahai, ma hesi mabwaiyada 'ada loina hagana ma hagana Yehoba 'i'ebwae pwaigita, ma tupwama 'amiyamiya wewelohe ma'ima yaliyaya, ta tupwami wahaiya.

⁸ Coinega 'omi wewelohe ma hiwahiwape 'ami henuwalagu bewa, 'eguma geya wahai, nuwana bwebwe'ana tuwa gide wamiyamiya, taugu gidemusa. ⁹ Ma 'eguma geya sawasawahimi wa'alama'l'itanegomi, ta nuwanuwami wahai, beno bwebwe'ana wete, wada hai tuwa, ma 'oinega geya'abwa nuwatuhu dawhana 'i'abi'abihe galegomi.

¹⁰ Ma 'omi tohai yahepwaila 'oimiya geya taugu 'igu loina, ma hesi Badaina 'ina loina 'abehega sahena wahine mwanena 'isa'isa'ile. ¹¹ Ma hesi 'eguma taiya wahine mwanena mwalona 'isa'ileya 'ana 'eda 'eluwa bwebwe'adi simiyamiya, beno 'abwa wahineina 'iboi 'imiyamiya ma sahena 'ihaihah, ta bwebwe'ana wete 'eguma 'ihila mwanenaina 'oina. Ma hesi loheloheya mwanediyao sahena sisaisa'ile.

¹² Bewa wete nuwatuhu tupwana taugu 'oiguwega, geya 'ida Badaina 'ina loinega, beno 'eguma taiya 'owa loheya mwaneu geya 'ihemisa Yehoba 'oina, ta 'ina nuwatuhu gidemusa ma maheteu wamiyamiya tuwa, geya'abwa 'usa'isa'ile. ¹³ Wete gidemusa 'eguma 'aigeda wahine 'owa mwaneu geya 'ihemisa Yehoba 'oina, ma nuwanuwana maheteu tuwa wamiyamiya geya'abwa 'usa'isa'ile.

¹⁴ Ceguma taiya loheya bo wahine mwanena geya 'ihemisa Yehoba 'oina, ma hesi mahetena tuwa simiyamiya, nata tohemisaina mwanena 'i'abihe bwebwe'ane, ma 'oinega natudiyao tupwa 'asi'asilalaina 'oina simiyamiya. Ta 'eguma sisaila beno natudiyao 'idi miya 'igala. ¹⁵ Ta 'eguma taiya 'owa mwaneu geya Yehoba 'oina 'ihemisa ma nuwanuwana ma 'isa'ilego, 'u'abisine ta sahena 'unuwanuwahi. Weyahina Yehoba

nuwanuwana wamiya daumwala, ta genuwana he'ohe'ohe.¹⁶ Cowa loheya bo wahine 'abwa togidega mwanueu 'u'abihe nuwabui 'ese, 'eguma 'u'abiyahi? Geya tasananpu, 'awa?

Cida 'ebemiya ma 'ida 'ebe paihowa Yehoba 'iloiloinaedi

¹⁷Cida paihowa Yehoba 'iheguyai pwaiyi 'aigeda 'aigeda 'oida, 'oinega 'ebe paihowaedi 'oidiya tada miyamiya. Bewa gidemusa 'igu loina tohekalesiyo tupwa mabwaiyana 'oidiya.

¹⁸Ceguma taiya 'owa gwama Yudiya ma meYudiya 'ida 'ila'ilala mwalo si'upweya 'wapiu ma muliyetega Yesu Keliso 'oina 'uhemisa, sahena 'unuwanuwagala meYudiya 'ida 'ila'ilalaina weyahina. Ta wete 'eguma geya 'ila'ilalaina 'oiuwa, geya'abwa 'upwaina 'u'ewa,¹⁹ weyahina 'upwaina geya ginaula madouna, ta ginaula madouna hesi Yehoba 'ina loina 'adi hematamatana. ²⁰Sahena 'imi miya bo 'imi paihowa bale'uwa weyahidi wanuwanuwagala ma 'abehega waluhu hali paihowa 'oina.

²¹Ceguma taiya 'owa 'aigeda loheya madouna weyahina 'upaipaihowa tutaina 'uhekalesi, sahena 'unuwanuwagala 'ino paihowna weyahina, ma hesi 'eguma 'ino taubadaina 'abwa 'itagwalego ma 'uhila 'ino 'asa, bwebwe'ana tuwa 'uhila. ²²Moisa, topaihowa bale'uwa 'eguma Keliso 'oina sihemihemisa, Yehoba sawasawahina 'idi puiyao 'oidiyega 'ilicasidi, ta wete loheya madoudi 'eguma Keliso 'oina sihemisa, sihe'ali'e tauna weyahina. ²³Weyahina Keliso 'ihemaisegita ma tauda 'ina boda. Gesowana watagwalegom i hali taubadado 'oidiya.

²⁴Ciyagwao, gesowana 'imi 'ebe miyaina walogwahatedi. Ceguma to'aha 'imi 'ebemiya tutaina Yehoba 'ibwauwegomiya ma wahekalesi, 'ebemiyaedi tuwa 'oidiya wada miyamiya, Yehoba mahetemiu.

Taudi gumalaulau ma hiwahiwape 'adi loina

²⁵Geya 'aigeda wete loina Yehoba 'i'ebwaegauwa gumalaulau taudi geya sihai weyahidi, ta hesiyage 'ihelauwegauwa ma nuwatuhu dumwalunega 'i'ebwaegauwa loinaina weyahina. ²⁶Bewa tuwa tuta 'ebe hesilae 'ida miya 'oina, tuwa 'abwa 'oina tamiyamiya. ²⁷Ma 'eguma taiya 'owa 'uhaiya, mamwaneu tuwa wamiyamiya. Ta 'eguma taiya 'owa geya 'uhai, gesowana wete wahine 'u'eb'e'ebese. ²⁸Ma hesi 'eguma loheya 'ihai beno geya pui, wete 'eguma gumalaulau 'ihai beno geya pui, ta hesi haihainidi 'idi paihowa madouna, 'oinega nuwanuwagu ma ya'abihe malamalaiyegomi.

²⁹Weyahina tuta mwauna bale'u 'ihahoho pwaiya, ma 'omi mehaihai 'ilobwainegomia mumugami gidemusa taudi geya sihai. ³⁰Ta 'omi todou wamumuga gidemusa taudi geya sida douwa, ta wete 'omi toyaliyaya wamumuga gidemusa tonuwagala. Wete 'omi tohegimwane wamumuga gidemusa wewelohedi, ³¹ma wete gesowana bale'u bewa ginaulaedi

weyahidi wanuwatuhu hedade, weyahina tuta 'i'iuna sisawala ma bale'u bewa 'igumwala.

³²Nuwanuwagu ma gesowana ginaula bale'u weyahidi wanuwanuwatuhu hedade, ma hesi mumugami gide taudi geysihai. Weyahina taudi geysihai Yehoba 'ina paihowamo weyahina sinuwanuwatuhu madouna, ma nuwanuwadi Badaina si'abihe yaliyaya.

³³Ta taudi haihainidi bale'u ginaulaedi nuwanuwadi ma 'abehega 'oidiyega mwanediyao si'abihe yaliyayadi. ³⁴Coinega geysihina ma 'eda 'eluwaedi 'oidiyega sitautauya. Ta wete gumalaulau ma wahiwahine taudi geysihai sawasawahidi ma Yehoba weyahina sinuwanuwatuhu madouna, ma 'oinega wahidi ma yaluyaluwadi si'abi he'ehaudi, ma hesi haihai nidi sinuwanuwatuhu ginaula bale'u weyahidi ma 'abehega 'oidiyega mwanediyao si'abihe yaliyayadi.

³⁵Cigu hepwaila bewa 'oinega geysihina ya'ausi, ma hesi sabi 'abihetegomi, ma Yehoba 'ina paihowa 'oidiya wada paihowa bwaibwaina, ta gesowana hali ginaula ma hali ginaula weyahidi wanuwanuwatuhu.

³⁶Ceguma taiya loheya natuna gumalaulauina 'i'ausi ma sahena 'ihaihai, ma hesi 'eguma natunaina 'inuwagala, weyahina 'ihewahine pwaiya ma nuwanuwana ma 'aigeda loheya ba'idana sihai, tamana 'itagwala tuwa 'idi hai weyahina, weyahina hai geysihina ginaula galana.

³⁷Ta hesi 'eguma loheya nuwana 'ipa'ala ma 'abehega natunaina sahena 'ihaihai ta 'eguma natunaina sawasawahina ma 'ilalam'i'itana ma geysihai ta wete 'eguma geysihina taiya 'oidiyega 'inuwagala 'etobodaina weyahina, beno bwebwe'ana hedada, 'eguma gumalaulauina geysihai. ³⁸Ceguma taiya 'ina gumalaulau 'itagwale ma 'ihai, beno bwebwe'ana, ta 'eguma 'i'etobode beno wete bwebwe'ana hedada.

³⁹Ma 'eguma taiya wahine haihainina mwanenya ba'idana sihe'aigeda pwaiya ta 'eguma loheya 'i'amasa, wahineina sawasawahina ma 'ihai hila. Ta hesi 'ilobwaineysa Yehoba 'ina loheya 'aigeda mahetena sihai.

⁴⁰Ta yanuwatuhuya 'abehega 'eguma wahine 'iboi namo 'imiyamiya, ma sahena 'ihaihai hila, beno bwebwe'ana hedada. Nuwana Yehoba Yaluyaluwana 'ina nuwatuhu bewa gidemusa.

Ce'ahaiina tomota si'ebwa'ebwae 'ebe hemisa 'abo'abo 'oidiya

8 ¹Caigeda wete hesilala 'igu leta 'oina wahepwaila pwaiya, beno pwaoliyedi nuwana 'e'ahaiyedi tomota si'ebwa'ebwae 'idi 'ebe hemisa da'ule bo 'aiwe 'oidiya. Ginalaedi 'idi 'abo wasanasanapu, ma hesi sahena wanuwanuwahane 'imi sanapuina 'oina, ma 'ilobwainegeomiya ma 'iyadao mabwaiyadi 'atemyege wahelauwedi, weyahina helau ginaula madouna, ma sanapu hesi geysihina ginaula madouna.

²Ceguma tanuwatuhu 'abehega tauda tosanapu, beno geya tosanapu bwaibwaini, ³ma hesiyage 'eguma Yehoba tahelauwe, tauda Yehoba 'isanapugita ma 'ihesinuwangita.

⁴Ma 'e'ahaiina tomota si'ebwa'ebwae 'idi 'ebe hemisa 'abo'abowao 'oidiya, sowasowana ta'ai, bo geya? Cebe hemisa 'abo'abowedi geya 'ebe hemisa moisa, weyahina Yehoba 'iboimo 'imiyamiya, ma hali 'ebe hemisao ginaula besobeso.

⁵Ta tomota baibaiwadi sinuwatuhuya 'abehega 'ebe hemisao bo nuwana yabowahine baibaiwadi galewa ma bale'uwa simiyamiya.

⁶Ma tauda Yehoba tosanapuya 'abehega Tamadaina, ma 'iboinamo, ma ginaula mabwaiyadi 'ipaihowediya, ma wete tauda 'ipaihowegita, tauna weyahina. Ta wete 'ida Bada Yesu Keliso tosanapuya 'abehega tauna 'iboimo, ma Kelisoina Yehoba 'ilemeya ma 'ipaihowegita, ma wete ginaula mabwaiyadi 'ipaihowediya.

⁷Tauda ma'ida sanapu, ma hesi tupwana tohekalesiyao 'idi sanapu we'awe'aidi, weyahina sihenuwanaluwa 'abehega hali 'ebe hemisao wete 'ebe hemisa moisa, 'oinega 'eguma tomotaedi 'ebe hemisa 'abo'abowao 'adi pwaoli si'ai nata simatauta 'oidiya.

⁸Ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehega geya 'e'ahai 'oinega Yehoba 'ida 'abihe bwebwe'anegita, weyahina geya 'eta 'e'ahai yaluyaluwada 'ida 'abihe bwebwe'aneya, bo 'ida 'abihegaleya. ⁹Coinega 'e'ahai mabwaiyana sawasawahina ta'aidi, ma hesi wanuwatuhuyahi ma sahena 'ami he'ahe'asisiina wa'ai'ai tohekalesiyao we'awe'aidi matadiya, ma 'oinega wa'abi'abi hebe'udi.

¹⁰Weyahina 'eguma taiya 'owa 'usanasananpu 'abehega hali 'ebe hemisao wedi ginaula besobeso, ma geya 'aigeda 'idi waiwaimo, 'oinega 'eguma 'adiwa he'ahe'asisiina 'u'ai, ma tasiu 'aigeda 'ina hemisa we'awe'ana 'i'itago, nata tauna wete 'i'ai, ma hesi ma'ina 'ateyoho.

¹¹Moisa tuwa, 'owa ma'ino sanapu, ma hesi 'ino sanapu 'oinega 'abwa tasiuina we'awe'ana 'u'abihegala. Coinega wanuwatuhuyahi 'abehega Keliso 'i'amasa tasimiу we'awe'ana sabi 'abiheteina. ¹²Ta 'eguma tasimiу we'awe'ana wa'abihebe'u beno 'imi pui Keliso 'oina.

¹³Ma taugu hesi genuwagu ma 'aigeda tasida ya'abihebe'u, 'oinega 'e'ahaiyedi yagupailediya moisa, ma sahena yalolotohodi, tabu ta 'oidiyega tasidao ya'abihebe'udi.

Keliso 'ana tohepwailao mumugadi

9 ¹Sahena tomota sitohotoho ma siloinaegau, nuwana silomugiyegau, ma hesi wanuwatuhu 'abehega taugu Bada Yesu 'ina topaihowa 'aigeda, ma Badaina ya'ita pwaiya, ta he'ote'otetelina wete 'oimiya yahepwailaya, ma wahemisaeya. ²Coinega wasanapugauwa taugu Yesu 'ana tohepwaila moisa. Ma tupwana tomota silomugiyegauwa 'abehega

taugu geya Yesu 'ana tohepwaila. Ma geya! Comi wanuwatuhuyahi taugu 'igu lohatotowega 'ida Badaina 'oina 'imi hemisa walaguya.

³Ta bewa gide yagwae 'esa 'agu tolomugiyedi 'oidiya, ⁴'abehega taugu gidemusa taudi Keliso 'ana tohepwaila moisa. Weyahina tohepwailaedi taudi 'adiwa ta 'adi we'aha wa'ebwa'ebwaedi, 'oinega 'ilobwaineaya ma taugu wete gidemusa wada 'ebwaegau.

⁵Ma wete taudi tohepwailaedi ta 'ida Bada Yesu tasinao ta Pita wete, 'idi sakowasi 'oidiya mwanediyao sitoetoedi ma wa'itayahidi. Coinega taugu wete 'eguma yahai ma mamwanegu 'ada sakowasi, 'ilobwaineaya ma ba'idagu wa'itayahimai. ⁶Taugu ma Banaba geya hesi 'oima gidemusa wada paihowa 'esa. Tauma 'aboi 'a'ita'ita yahimai, 'ima paihowa 'ana maisa 'oidiyega.

⁷Caigeda hesilala yahesilalegom i ma wanuwatuhu weyahina. Hesilalaina bewa: Tolo'alehao ta'eha 'oinega 'adi maisa silobalobadi? Gabemani 'oidiyega, bo siboidimo tuwa 'oidiyega? Wete 'aigeda 'igu hesilala: Ceguma loheya 'e'ahai 'ibeguli, ma 'eli'eli 'ana tutu, togidega nata 'e'enina 'i'ai bo geya? Caigeda wete 'igu hesilala: Togidega 'eguma loheya ma'ina baweyao 'i'itayahinamo, ma geya 'aigeda 'ida hunuya 'ina guyai weyahina, to'aha 'ina 'itayahina 'ana bwebwe'ana?

⁸Cebe'ita bewa 'ida gogowega, ⁹ma Mosese 'ina loina ba'idana sihemahemahetena, 'igwaeya,

"Ceguma bulumakau witi 'alona 'ipaipaihowa 'ilobwaineaya ma witiyedi 'oidiyega 'ida 'ai."

Yehoba geya 'inuwanuwatuhu madouna bulumakau weyahidi, ¹⁰ta hesi 'igwaegwae 'ina topaihowao tauda weyahida. Loina bewa 'ilaguya ma tada hemisa ma 'abehega 'ima paihowa 'oidiyega 'ama 'e'ahai 'ada loba, gidemusa taudi todauna ta wete to'eli'eli sihehemisa ma 'e'ahaiyedi 'idi tanohega sida 'ai.

¹¹Tauma wete gide yaluyaluwami 'adiwa 'adauna pwaiya, 'oinega 'ilobwainegomiya ma 'wapima 'adiwa wa'ebwaemai. ¹²Hali tohepwailao wahe'aidi, 'oinega 'ilobwainegomiya ma wete wahe'aimai. Tuwa 'a'alama'i'ita madouna, weyahina tabu ta 'ahohopa'ala 'oimiya ma Keliso tetelina walogwahate.

¹³Ta wete Hada He'asisi 'ana topaihowao wanuwatuhuyahi tomota 'idi helauwao 'oidiyega 'adiwa silobaloba. Topwaoliyedi 'adiwa hebahebaidi 'ebepwaoli 'oina sihunuhunudi 'oidiyega si'ewa'ewadi, ma si'ai'aidi. ¹⁴Yehoba 'ina loina bewa gide 'abehega Yesu Keliso tetelina 'ana tohepwailao 'adiwa sida lobadi 'idi paihowao 'oidiyega. ¹⁵Ma hesi geya yahegwaegom i ma wahet'aigau, ma wete sahena 'imi letaedi yaleledi ma 'abehega wahe'aigau. Sahena yagwae 'e'ahai weyahina. Ceguma gomaleyega ya'amasa, beno bwebwe'ana, weyahina genuwagu ma 'ami ya'ewadi. ¹⁶Cigu paihowa bewa tetela bwebwe'ana 'ana

hepwaila weyahina, ma geya 'abehega paihowaina 'oinega 'agu hepwatu yaloba, weyahina bewa tuwa 'igu paihowaina, ta 'ilobwainegauwa ma yapaihowa. Ma 'eguma yaguipaila nata mwau madouna 'oiguwa 'ilatu.

¹⁷Yehoba 'agu loinaina bewa 'ilaguya 'igu paihowa weyahina, ta geya taugu 'igu nuwatuhuwega, 'oinega sahena maisa yada 'ewa'ewa paihowaina weyahina.

¹⁸Beno tuwa yayaliyayamo weyahina tetela bwebwe'ana helauwega ya'ebwaegomi, ma hesi sahena yanuwanuwatuhu maisa weyahina. ¹⁹Ta sahena wete tomota 'agu loina silagulagu ma hesi tomota mabwaiyadi weyahidi yapaihowa ma yada 'abihetedi. ²⁰Yamumuga meYudiya 'idi mumugega ma 'oinega 'abehega meYudiya yada 'abihetedi, ma taudi Mosese 'ina loina simulimuliye, 'eguma mahetegwao 'amiyamiya yamumuga 'esa taudi gidemusa, ta 'abehega yalemedi. Ma hesi geya sowana loinaina 'oina yada tagwalegau.

²¹Ta wete taudi Mosese 'ina loinao geya 'oidiya 'eguma ba'idagwao 'amiyamiya yamumuga 'esa taudi gidemusa ma 'abehega yalemedi. Ta hesi geya'abwa 'agu loina Keliso 'oinega yaligeligehi. ²²Ma wete 'eguma taudi 'idi hemisa we'awe'ana ba'idagwao 'amiyamiya, yamumuga 'esa taudi gidemusa ma 'abehega ya'abihetedi. Coinega tomota mabwaiyadi ba'idagwao weyahidi yatoho waiwai ma yamanasamwedi, ma 'oinega tupwadi 'oidiyega 'abihetena siloba Keliso 'oinega.

²³Cigu paihowaina tetela bwebwe'ana weyahina, ma 'abehega 'omi mahetegwao 'abihetena taloba tetelaina 'oinega. ²⁴Wanuwatuhuyahi 'eguma hepili 'oina mabwaiyadi sihehepili, ma hesi 'aigeda tuwa 'oidiyega 'inugeta, 'oinega 'ilobwainegita ma tatoho waiwai ma tanugeta. ²⁵Ma taudi tohepiliyedi bale'uwa sitoho waiwai ma si'alama'i'itana 'idi tohoina 'oinega ma 'abehega maisa sawasawalina siloba. Ta hesi tauda tatoho waiwai ma maisa miyamiya hatayana galewa taloba.

²⁶Bewa weyahina yapili waiwai, nuwana yahetapewa waiwai, ma sahena yahehetapewa besobeso. ²⁷Coinega wahigu yaloina pa'ale ma 'oinega sahena yamumuga besobeso, tabu ta 'igu guguya hali tomota 'oidiya mulina taugu yabe'u.

Cetuluha hali 'ebe hemisao 'oidiya

10 ¹Ciyagwao, tubudao wanuwatuhu yahidi 'abehega nugeta tutaina tupwa yoho 'awawa sitautauya ma yaloha 'oinega Yehoba 'ihanugetediya, ta wete hola 'alonega 'idi 'eda 'ipaihoweya ta 'oinega sihabala hali tupwa. ²Ma yaloha ta hola 'oidiyega 'idi babitaiso silobeya 'abehega Mosese 'ana tomuliya. ³⁻⁴Ta wete 'adiwa ma 'adi we'aha mabwaiyana galewega silobeya yaluyaluwadi weyahina, ta 'adi we'aha si'ewa'ewa da'ule 'aigeda 'oinega, ma da'uleina galewega mahetediu sitautauya, sanina Keliso.

⁵Ta hesi Yehoba geya 'iyaliyaya tubudaowedi weyahidi, 'oinega pwatulaina 'oina baibaiwadi si'amasa. Ma wawanidi nobwa si'ebesinediya. ⁶Ma taudi 'ebe'ita 'oida ma 'abehega sahena galana weyahina tanuwanuwatuhu. ⁷Wete sahena ta'l'etuluha hali 'ebe hemisao 'oidiya, gide taudi yoho 'awawa 'oina sipaihoweya. Buki He'asisi 'oina taudi weyahidi 'ihewaila 'igwaeya,

"Tomotaedi simiyatoiya ta si'ai'ai, sinumanuma, muliyetega sitoholo ma siyaliyaya besobeso."

⁸Ta wete silologwali, 'oinega sabwelo 'aigeda 'oina site tuweniti teli tausani 'oidiyega Yehoba 'ilohe'amasidiya. Bewa 'ebe'ita 'oida ta 'abehega sahena taganaganawala. ⁹Ma wete Yehoba 'ana wahi'wata silaguya ta mwata 'oinega 'ilohe'amasidiya. Bewa 'ihe'itegita 'abehega sahena tauda gide tapaipaihowa 'esa.

¹⁰Wete Yehoba silomugiyeya, ta 'oinega 'aigeda anelose 'ihesumaneya ma 'i'abihe galediya 'idi lomugiyedi weyahidi.

Cebe'ita bewa 'oida ma 'abehega sahena talolomugi.

¹¹Cebe'itaedi bewa mabwaiyadi Buki He'asisi 'oina silelediya 'abehega bewa tuwa mehau tauda hemaisaedi mwaudi tanuwatuhu yahidi ma sahena puiyedi tapaipaihowadi.

¹²Ceguma taya 'owa 'unuwatuhuya 'abehega ma'ino waiwai 'utotoholo, 'u'itayahigo ma sahena 'uwe'awe'a. ¹³Weyahina 'ebe tohowedi 'oidiyega Seitani 'itohtohogomi, mabwaiyada wete 'itohtohogita, ta hesi Yehoba tahemisaeya weyahina 'ina loina 'ilaguya ma sahena Seitani 'itohtoho hedadegita. Eema 'eguma tahe'alama'il'itana nata 'eda bwebwe'ana 'ihe'itegita ma 'oinega 'ebe tohowedi tahewaiwai sinedi.

¹⁴Ciyagwao nuwanuwagu madouna ma hali 'ebe hemisao waguipailedi.

¹⁵Comi ma'im'i sanapu, 'oinega 'igu gwae bewa weyahina wanuwanuwahuyahi madouna. ¹⁶Ceguma sakalemeni weyahina taloyauwedo Yehoba 'oina ma tanuma, beno Keliso bweyahinega 'i'abihe bwebwe'anegita ma Keliso mahetedai tahe'aigeda. Gide beledi 'eguma tahisi ma ta'ai, belediina 'oinega Keliso mahetedai tahe'aigeda, weyahina tauna wahina ta'ai'ai.

¹⁷Belediina 'aigeda 'oinega mabwaiyada ta'ai'ai, 'oinega Keliso wahina 'oina taheboda 'aigeda. ¹⁸Gidemusa tuwa meIsileli baibaiwadi 'idi pwaoliyao sihunudi Yehoba weyahina ma si'aidi, 'oinega Yehoba ba'idadiu siheboda 'aigeda.

¹⁹Moisa, 'e'ahaiyedi taudi tomiya ganamuli si'ebwa'ebwaya hali 'ebe hemisao 'oidiya, ma wete 'idi 'ebe hemisaowedi, nuwana 'aiwe bo dimwa, tuwa ginaula besobeso, ma geya 'idi waiwaimo. ²⁰Ta wete paihowaedi taudi tomiya ganamuli ginaulaedi weyahidi sipaipaihowa, geya Yehoba weyahina sinuwanuwatuhu, ta hesi Tomudulele ma'iyanao weyahidi. Ma hesi 'omi genuwagu ma hali 'ebe hemisao weyahidi wapaipaihowa, tabu ta Tomudulele 'iyanao mahetemiyao waheboda 'aigeda.

²¹ Cana 'ita geya bwebwe'ana 'eguma Bada 'ana biyo 'oinega wanumanuma ta 'ina 'ebe'ai 'oinega wa'ai'ai, ma wete Tomudulele 'ina paihowa wapaipaihowadi. ²² Weyahina 'ida Badaina 'atena wa'abi hedohedou. Badaina tohewaiwai hedade, 'oinega sahena ta'abi'abi hegamwasowali, tabu ta 'imutugita.

Ce'ahaiyedi hali 'ebe hemisao weyahidi

²³ Ginaula mabwaiyadi sawasawahida ma tapaihowadi, ma tupwana ginaula nata geya si'abi 'abihetegita. ²⁴ Cilobwainelegita ma paihowaedi tapaihowadi 'iyadao 'adi lema weyahina ma hesi sahena taboidamo 'ada lema weyahina. ²⁵ Ceguma hebahebai hesiyona hali tomota 'oidiyega wagimwane, sahena wahehesilala hesiyoina weyahina ma hesi tuwa wa'ai, ma sahena wanuwanuwagala to'aha mwalo 'e'ahaiina 'oina sipaihoweya. ²⁶ Weyahina bale'u mabwaiyana ta ginaula mabwaiyana bale'uwa Yehoba 'ina 'ebeloinao.

²⁷ Ta hesi 'eguma tomiya ganamuli 'aigeda 'ibwauwego ma 'utautauya 'ina hada ma 'au 'ilagu weyahiu, tuwa 'u'ai, ma sahena 'uhesilala to'aha mwalo 'ipaihoweya 'e'ahaiina 'oina, ta sahena wanuwanuwagala weyahina. ²⁸ Ma hesi 'eguma taiya 'ihepwaila latu 'e'ahaiina weyahina ma 'oimiya 'igwae, "Taudi 'idi paihowa Tomudulele weyahina 'e'ahai beno 'oinega sipaihoweya," sahena 'e'ahaiina 'u'ai'ai, tabu ta tohepwailaina 'inuwagala, nuwana 'imatauta, 'oinega 'owa wete 'unuwigala, ²⁹ geya 'uboi 'ino matautega, weyahina 'owa geya Tomudulele 'uda matautega, ma hesi tohepwailaina 'ina matautega.

Ta tomota tupwana sigwaeya, "Sahena 'agu loina walagulagu taudi tote'a 'idi nuwatuhu weyahina, ³⁰ ta wete sahena taudi silolomugiyegau. Caguina weyahina yaloyawedo pwaiya Yehoba 'oina, ta geya 'aigeda wete 'ana galamo 'oiguwa."

³¹ Taudi 'idi gwaeina 'adi maisa bewa, 'abehega 'ilobwainelegita ma 'ida paihowa mabwaiyana, 'ada 'e'ahai, 'ada numa, bo to'aha wete, eema mabwaiyana 'oidiyega Yehoba sanina ta'abi hemadou. ³² Sahena hali tomota wa'abi'abi henuwagaladi, nuwana meYudiya, bo tomiya ganamuli, bo nuwana Yehoba 'ina tohekalesiyao.

³³ Gidemusa taugu yatohotoho ma 'abehega sahena taugu 'igu nuwatuhuwega yapaipaihowa, ma hesi to'aha tomota 'idi nuwatuhu gide tuwa yapaihowa 'esa, ma siyalivaya, ta 'oinega 'adi lema siloba Yehoba 'oinega.

11 ¹ Cilobwainelegomiya ma 'igu mumuga bewa wahe'au'aunaowe, gide taugu Keliso mumugana yahehe'au'aunaoweya.

Wahiwahine 'idi pasa tapwalolo 'oina

² Yauwedo 'iyagwao, weyahina he'itaowedi ya'ebwae pwaigomiya wanuwanatuhi yahidiya ma wa'abiyahidi. ³ Nuwanuwagu ma wasanapu

'abehega Keliso loheloheya 'ida Bada, ma hesi wahiwahine 'idi badao beno mwanediyao. Ta Keliso 'ina Bada Yehoba.

⁴Ceguma loheya debana ma'ana hewanu 'i'ahwa'ahwanoi bo 'ipalopisai* Yehoba 'ina nuwatuhuwega, beno 'ebe debamwadina 'ina Bada Keliso 'oina.

⁵Ma 'eguma wahine deba daisinamo tapwalolo 'oina 'i'ahwa'ahwanoi bo 'ipalopisai, beno 'ebe debamwadina 'ina badaina, tauna mwanena, 'oina. Moisa tuwa, 'ana 'ita galana, gide 'eguma debana mabwaiyana sino'i. ⁶Weyahina 'eguma wahine sahena debana 'i'ahu'ahusam debana wa'upwa, ma 'imwadina debana no'inoina weyahina, 'oinega 'ida 'ahusam ta 'ana 'ita 'ibwebwe'ana tapwalolo 'oina. ⁷Tapwalolo 'alona loheya geya sawasawahina debana 'i'ahusam, weyahina loheya 'ana 'ita Yehoba gidemusa, ta wete 'ana hepвату Yehoba 'ana hepвату gidemusa. Wahine wete 'ana hepвату loheya 'ana hepвату gidemusa. ⁸Ma loheya nugenugetaina geya wahine 'oinega 'ihapwesama, ma hesi wahine loheya 'oinega 'ihapwesama. ⁹Wete Yehoba loheya 'ihemasaleheya geya wahine weyahina, ma hesi wahine loheya weyahina 'ihemasaleheya. ¹⁰Coinega wahiwahine 'ilobwainediya ma debadi sisamudi tapwalolo 'ana tuta 'oina, ma wahiwahineyedi 'idi hematamatana mwanediyao 'oidiya aneloseyao si'ita.

¹¹Ma hesi 'eguma Bada 'ina 'eda tamulimuliye geya sawasawahina ma wahine 'iboi 'iloiloina. Wete gesowana loheya 'iboi 'iloiloina.

¹²Weyahina wahine loheya 'oinega 'ilatuwa ta loheya wahine 'oinega 'ili'uwa, ta mabwaiyada Yehoba 'oinega talatuwa.

¹³Wanuwatuhuyahi, 'eguma wahine debadaisinamo 'i'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, togidega 'ana 'ita bwebwe'ana bo galana? Galana 'awa?

¹⁴Mabwaiyada bale'uwa tamiyamiya, 'eguma loheya ta'ita debana dudulena, 'ana 'ita wahine gidemusa, beno 'ebe debamwadina, ¹⁵ma 'eguma wahiwahine debadi dudulena beno 'adi 'ebe hepвату ma wete 'ana 'ebe 'ahusam. ¹⁶Cada loina bewa gide, ma geya 'eta wete hali loina tohekalesiyao mabwaiyada 'oida, 'oinega sahena 'eta taiya loinaina weyahina 'igwaegwae hila.

Bada 'ina Cai He'asisi

¹⁷Caigeda wete mumugami weyahina geya yada yaliyaya, beno geya bwebwe'ana. ¹⁸Weyahina tupwana tomota sihegwaegauwa 'abehega 'imi 'eto'auta 'oidiya wawatawatahigomi hali boda ma hali boda 'oidiyega, ma tupwana 'idi gwae yahemisaeya. ¹⁹Ta hesi 'imi 'ewatawatahaina 'ana bwebwe'ana beno 'abehega taiyewedti taudi tohekalesiyao moisa ta'inanadi.

²⁰Ma wete 'imi 'eto'auta 'oidiya 'eguma 'ida Badaina 'ina Cai He'asisi wa'ai, 'ana 'ita geya bwebwe'ana. ²¹Weyahina tupwami waboi 'amiwa

wa'ai'ai, ma tupwadi 'iyamiyao ma'adi gomale, ta wete tupwami wa'ai'ai ma wanumanuma hedada 'oinega waheheyauyaule. ²²Cilobwainegomiya ma waboi 'imi hada 'oidiya wa'ai ma wanuma ta sahena Yehoba 'ina tapwalolo wa'abi'abi hegala ma wete taudi wewewewelohedi wa'abi'abihe debamwadinedi. Bewa weyahina gesowana yahehepwatuwegomi. ²³Cida Bada Yesu 'ina 'ai 'ana sanapu 'ihe'ita pwaigauwa ta taugu yahe'itegom, beno nihuwanaina 'oina Yudasa 'itebaeya, Yesuina beledi 'i'eweya, ²⁴ta 'iloyauwedowa Yehoba 'oina ma 'ihisiya, ta 'igwaeya "Bewa wahigu 'omi 'ami 'abihetena weyahina. Coinega bewa gide 'agu 'ebe nuwatuhuyahina wapaihowa 'ese." ²⁵Si'aiya 'igumwala, ma biyo wete Yesu 'i'eweya ta 'igwaeya, "Biyo bewa loina 'ehauna weyahina, ma loinaina hauhauna bweyahiguwega ya'abihe latuheyama. Ceguma 'abwa to tuta 'oidiya wanuma wanuwatuhu yahigau."

²⁶Belediina 'ana 'ai ma biyoina 'ana numa 'oidiyega Badaina 'ina 'amasa weyahina tahehe'ita tuta mabwaiyana ma 'ana siga 'ihilama.

²⁷Ma hesi 'eguma taiya 'e'ahaiina 'i'ai besobeso, nuwana Badaina 'ina biyoina 'oinega 'inuma besobeso, loheyaina beno 'ina pui, weyahina 'ida Bada wahina ma bweyahina 'oidiya 'ipaihowa besobesoweya. ²⁸Ceguma nuwanuwada ma Bada 'ina 'ai ta'ai, nugeta mumugada weyahina tanuwatuhu, ma wete tada 'abihe dumwalugita, ma muliyetega 'e'ahaiina ta'ai, ma wete biyoina 'oinega tanuma. ²⁹Weyahina 'eguma taiya 'i'ai besobeso nuwana 'inuma besobeso, ma geya 'inuwatuhu Keliso wahina weyahina, 'abwa 'ana loina 'iloba.

³⁰Bewa lamuna 'oinega 'ami lohala ta 'imi we'ao tupwana baibaiwana silatulatu 'oimiy, ma wete tupwana 'ami boda si'amasa pwaiya.

³¹Cilobwainegeta ma mumugada tauda ta'abihe bwebwe'anedi tabu ta Yehoba 'iloinaegita. ³²Ma hesi 'eguma tuta bewa 'oina Yehoba 'iloinaegita, beno 'i'abi'abihe dumwaluwegita, ma 'abwa bwa'omatana 'oina mebale'u 'iloinaedi ma tauda geya.

³³Ciyagwao, 'eguma tutaina Bada 'ina 'ai wa'ai, 'iyamiyao wayamwadi. ³⁴Ma 'eguma taiya 'igomale, 'ina hada nobwa 'i'ai nugeta, ta 'oinega gesowana 'i'ai'ai hedade tapwalolo 'alona, tabu ma Yehoba 'igamwasowalegomi 'imi tapwalolo 'ana 'ita galana weyahina. Beno tuwa, loinaina weyahina. Ma hesi tupwana 'ami loina wete simiyamiya. Ceguma tutaina yanaowa loinaedi wete ya'abihe dumwaludi 'oimiy.

Yehoba 'ina heguyai yaluyaluwada weyahidi

12 ¹Ciyagwao, nuwanuwagu ma Yehoba 'ina heguyai yaluyaluwada weyahidi yalihasi ma wasanapu. ²Weyahina mwalo tupwa guguyou 'oina wamiyamiya ta hali 'ebe hemisao 'oidiya watagwalegomiya, taudi geya sawasawahidi ma sigwae, ma hesi si'abowegomiya. ³Ta bewa tutaina 'eguma taiya Yehoba yaluyaluwana

'oina 'imiyamiya, geya Yesu 'ida heliyeya, ma hesi 'i'ahwa Badae; weyahina geya 'eta taiya sawasawahina ma Yesu 'i'ahwa Badae, 'eguma geya Yaluyaluwa Tabuna 'oina 'imiyamiya.

⁴Yaluyaluwa Tabuina 'aigeda tuwamo, ma hesi 'ina heguyai 'oida hagana ma hagana. ⁵Cida Badaina wete 'aigeda tuwa, ma hesi 'ina paihowa tapaipaihowadi hagana ma hagana, ⁶ma lamudi 'aigeda tuwamo, beno Yehoba, weyahina tauna 'ina heguyaiyedi 'adi paihowa 'i'abihe latuwediya.

⁷Ma Yaluyaluwa Tabuna 'ina 'ehele 'aigeda 'aigeda 'oida beno mabwaiyada 'ada lema weyahina, ⁸ta hesi hagadi, weyahina loheya 'aigeda 'ana heguheguyai nuwatuhu, ma 'aigeda sanapu, ginaula dahlwadahwaina weyahina, ⁹ta 'aigeda hemisa, ma 'aigeda to'abi hebwebwe'ana, ¹⁰ta 'aigeda ginaula 'ebe nuwahenainaida 'ana paihowa, ma 'aigeda Yehoba 'ina nuwatuhu 'ana palopisai*, ma 'aigeda yaluyaluwao 'adi 'inana 'abehega bwebwe'ana bo galana, ma 'aigeda wete hali 'enana 'oidiyega 'ihegwaegwae, ta 'aigeda wete 'enanaedi 'ana tobui. ¹¹Heguheguyaiyedi Yaluyaluwa Tabuna tauna 'ana hesinuwa, ma 'iheguheguyai 'aigeda 'aigeda 'oida, ta 'i'ebwaegita ma gide tapaihowa 'ese.

Wahi 'aigeda ma yahunao baibaiwadi

¹²Tauda gide wahi 'aigeda weyahina tasananpuya 'abehega wahi 'aigeda, ma yahunao baibaiwadi. Wahiina beno Keliso, ma yahunaowedi tauda. ¹³Weyahina mabwaiyada tababitaiso, Yaluyaluwa 'aigeda 'oinega eeta taheboda 'aigeda. Tauma meYudiya ta 'omi hali tupwao 'oidiyega, ta tomiya mwau ma tomiya bwebwe'ana, ta mabwaiyada taheboda 'aigeda pwaiya Yaluyaluwa Tabuina 'oinega, tauna 'oida 'imiyamiya.

¹⁴Eeta wahi yahunao geya 'aigeda, ma hesi baibaiwadi hagadi ma hagadi. ¹⁵Ceguma 'ahe 'igwae, "Taugu geya wahi 'ina boda 'oina yamiyamiya, weyahina taugu geya nima," 'ina gwaeina geya gwae moisa.

¹⁶Wete gide 'eguma tena 'igwae, "Taugu geya wahi 'ina boda, weyahina taugu tena, ta geya mata," tena 'ina gwaeina geya gwae moisa. ¹⁷Weyahina 'eguma matamo beno geya sawasawahina ma 'ihesagoha, ma wete 'eguma tenamo geya sawasawahina ma mahai 'iniso, ¹⁸ta Yehoba bewa gide 'inuwatuhuya ta yahu baibaiwadi 'idi paihowa 'i'ebwaediya.

¹⁹Weyahina 'eguma yahu 'aigeda tuwa, beno geya wahi mabwaiyana. ²⁰Coinega wahi 'aigeda 'ipaihoweya, ma hesi yahunao baibaiwadi.

²¹Geya sawasawahina ma mata nima 'oina 'igwae, "Genuwagu 'owa." Ma wete geya sawasawahina ma deba 'ahe 'oina 'igwae, "Genuwagu 'owa." ²²Ta tupwadi wete wahi yahunao 'adi 'ita gide we'adi, ma hesi 'idi paihowa madouna wahi 'ana lema weyahina. ²³Tupwana wete yahudao geya tahepwatuwedhi, ma weyahidi tahedeba mwadina, ma

hesi ta'itayahidi ta ta'ahusamudi,²⁴ ta geya yahudao mabwaiyadi 'adi 'itayahina gide. Weyahina Yehoba wahida 'ihemasaleheya ma 'abehega yahunaowedi taudi geya 'adi hepwatumo ta'itayahи bwaibwainidi.

²⁵ Ma 'oinega sahena wataha 'ilatulatu wahida yahunaao 'oidiya. Ma hesi mabwaiyadi sihemahemahetenma mabwaiyadi sihelemalema 'idi paihowao 'oidiya.²⁶ Weyahina 'eguma yahuda 'aigeda 'imuya, beno wahida mabwaiyana simuya. Wete 'eguma wahida 'aigeda ma'ina yaliyaya, beno wahida mabwaiyana siyaliyaya.²⁷ Coinega 'aigeda 'aigeda tauda Keliso yahunaao,²⁸ weyahina 'ida paihowao hekalesiya 'alona hagana ma hagana. Yehoba 'iheguyaiyedi 'oida, nugeta tauma Keliso 'ana tohepwailao, ta muliyetega palopitao taudi Yehoba 'ina nuwatuhuwao sihehepwaile nugete, muliyetega tohe'itao, ma ginaula 'ebe henainaida 'adi topaihowao, ma to'abi hebwebwe'ana, ma to'abihetenao, ma tohanugetao, ta taudi hali 'enana 'adi tohegwaegwaeyao.

²⁹ Weyahina geya sawasawahina ma mabwaiyada paihowa 'aigeda tuwa 'oina tahetopaihowa Keliso weyahina, nuwana Yesu tetelina 'ana tohepwailao, nuwana palopitao, nuwana tohe'itao, nuwana ginaula 'ebe henainaida 'adi to'abihelatuwao,³⁰ nuwana to'abihe bwebwe'ana, nuwana hali 'enana 'ana togwaeyao, nuwana hali 'enanaedi 'adi tobui.³¹ Paihowaedi mabwaiyana Yehoba 'iheguyaiyeye 'oida, 'oinega 'ilobwainegomiya ma heguguyai bwebwe'adi nuwami 'i'ewa, ma wete 'eda 'ausalana moisa yahe'itegom, beno helau.

Helau

13 ¹ Ceguma 'igu gwaeyao bwebwe'adi, gide tologuguyao ma aneloseyao 'idi gwae, ta 'eguma helau geya 'ateguwa 'imiyamiya, 'igu guguyaedi ginaula bwagabwaga, gide sinaha silahulahusi besobeso, nuwana yoguli simu'amu'a besobeso.

² Ta wete 'eguma taugu Yehoba 'ina palopita, ta ma'igu sanapu ma sawasawahigu yahepwaila ginaula dahwadahwanidi, ma 'eguma yahemisa moisa Yehoba 'oina ma 'oinega yagwae 'oya 'oidiya, sawasawahina sitau hali tupwa, ta 'eguma geya helau 'ateguwa, taugu tuwa loheya bwagabwaga.

³ Ta 'eguma 'igu tobwatobwa mabwaiyana yaheguyaiye tomota 'oidiya ma wahigu wete yatagwale ma sigabu 'idi pwaoli weyahina, ta 'eguma geya helau 'ateguwa 'imiyamiya, 'igu paihowaedi huwaidi geya'abwa yalobaloba.

⁴ Moisa, helau ginaula madouna, weyahina 'eguma helauina 'ateda 'imiyamiya, sawasawahina ma tahe'alama'l'i'tana ma tomota ta'late muyamuyaedi, ta sahena tahehe'ipi'ipiyedi. Ta sahena wete tanuwanuwahane, nuwana tagagagagasa,⁵ ma hesiyage 'iyadao tahe'asisiyaned, ma sahena 'enuwanuwaha bo hegawagamwagu

bo 'aleha 'oidega si'ita'ita. ⁶Ta sahena mumuga galana weyahina tayaliyaliyaya ma hesi mumuga dumwaluna weyahina tayaliyaya. ⁷Ceguma helau 'ateda 'imiyamiya sauga baibaiwana ta'alama'i'itana moisa, eeta tahemisa moisa, ma'ida nuwatuhuyahina 'ada 'abihetena Yehoba 'oinega 'abwa taloba, ma tuta mabwaiyana tatoholo pa'ala.

⁸Helau sahena 'igumwagumwala, ta hesi taudi Yehoba 'ina palopitao 'abwa 'idi hepmailao sigumwala. Wete taudi hali 'enana ma hali 'enana 'oidiyega sigwaegwae, 'abwa 'enadiyedi sigumwala. Ma tosanapuwao 'abwa 'idi sanapu sisawala. ⁹Weyahina bewa tuwa 'ida sanapu tupwana tuwa, 'oinega 'ida hepmaila tupwana wete, ¹⁰ta tuta sinaonaoma 'oidiya sanapu hauhauna mabwaiyana 'ilatuma, ma sanapu miyamiyana tanuwanaide. ¹¹Gidemusa taugu mwalo hene gwama tuwa, ma hesi bewa tuwa yaheloheya pwaiya ta gwagwama 'idi gwaeyao ta 'idi paihowao ta 'idi nuwatuhuwao 'oiguwega sigumwala pwaiya. ¹²Bewa tuwa 'ida sanapu geya madouna, gide 'alu'aluwa nuwana 'ainuwadawada gidemusa, ma hesi 'abwa 'ana moisa 'ida hapwesa 'oida. Ma taugu sanapu tupwana tuwa yasanapuya, hesi 'abwa mabwaiyana yasanapu, gidemusa bewa tuwa Yehoba 'isanapu bwaibwainigauwa.

¹³Ginaula madouna 'etoi simiya hataya, 'aigeda tahemisa, 'aigeda tanuweya, 'aigeda tahelau, ma mabwaiyadi 'oidiyega helau 'imadou hedadeya.

Hali 'enana 'adi togwaeyao ma topalopisai weyahidi

14 ¹Coinega 'ilobwainegeta ma tatoho waiwai ma tahelau moisa, ma wete tatoho waiwai ma Yehoba Yaluyaluwana 'ina heguyay 'oida talobadi, ma hesi heguyay 'aigeda bwebwe'ana hedada, beno palopisai* Yehoba 'ina nuwatuhu sowasowana tahepwaila nugete.

²Ta 'aigeda wete heguyaiina tomota 'oidiya, beno hali 'enana 'adi tala weyahidi. Ceguma hali 'enana 'oidiyega tagwaegwae, beno tuwa Yehoba 'oina tagwaegwae, ta geya tomota 'oidiya, 'oinega gwaeyedi 'adi sanapu tomota 'oidiya palipalina, ma bewa Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega sanapu dahlwadahwaina tahehegwaegwae, eeta tomota geya sida nuwasabwalena. ³Ta 'eguma tapalopisai tomota 'oidiya, eema 'ida gwaeyega sinuwa sabwalena, beno 'adi lema, ma 'ane 'atepatu ta yaliyaya siloba. ⁴Ta 'eguma taiya hali 'enana 'oinega 'ihegwaegwae, beno 'iboinamo tuwa 'i'abi'abihete hila, ma hesi 'eguma palopitaedi sigwae hekalesiyao 'enadiyega beno mabwaiyadi 'adi lema.

⁵Taugu nuwanuwagu ma mabwaiyami hali 'enana 'oidiyega wagwaegwae. Ta wete nuwanuwagu madouna ma wopalopisai Yehoba 'ina nuwatuhu, weyahina palopitao 'idi paihowa ginaula madouna. Ta gwae hali 'enana 'oidiyega geya ginaula madouna, ma hesi 'eguma 'aigeda tobui 'imiyamiya, ma gwaeyedi tauna 'igibuidi, beno ginaula bwebwe'ana tohekalesiyao 'adi lema weyahina.

⁶Ciyagwao, wanuwatuhuyahi 'eguma yanaowa 'oimiya, ma hali 'enana 'oinega yagwaegwae 'oimiya, gesowana lema waloba. Ma hesi 'eguma yanaowa 'oimiya ma lotohona 'ehauna bo sanapu bo palopisai bo he'ita ya'ebwaegomi, bewa 'ami lema. ⁷Gidemusa 'eguma sinaha tomota silahusa besobeso bo gita sihuńu besobeso, geya sawasawahina ma siwali bwaibwaina.

⁸Ma wete 'eguma taiya yoguli 'imu'amu'a besobeso, 'enana 'ana sanapu geya hene tada sanapuya, nuwana 'aleha, bo nuwana to ginaula 'ana bwau weyhina.

⁹Tauda wete gidemusa, 'eguma geya tagwaegwae dumwalu nata gesowana wete tomota 'ida gwaeyedi sinuwa sabwalenidi, weyahina 'ida gwaeyedi gide hedagadaga bwagabwaga. ¹⁰Ta moisa, bale'uwa 'enana baibaiwa hedada simiyamiya, ma tupwa 'aigeda 'aigeda toni'asa taudi 'enadi sisanasanapudi.

¹¹Ceguma hali tupwa 'enadi geya yasanapu, taugu gide taumana yahenainaida, ta geya sowasawahigu ma 'enadi yasanapudi. Ta taudi wete geya sawasawahidi 'enagu sisanapu.

¹²Yauwedо 'iyagwao, nuwanuwami ma Yehoba Yaluyaluwana 'ina heguyai 'oimiya wa'ewadi, 'oinega 'ilobwainegomiya ma watoho ma 'ami heguheguyaiyedi 'oidiyega tohekalesiyao wa'abihe waiwaiyedi.

¹³Ceguma taiya 'oimiyea hali 'enana 'oidiyega 'igwaegwae, 'ilobwaineya ma li'ahwanoi Yehoba 'oina ma sanapu 'ida loba, ta 'oinega 'ina gwae 'ibui.

¹⁴Weyahina 'eguma hali 'enana 'oinega ya'ahwa'ahwanoi, 'enanaina 'ana sanapu geya yasanapu, weyahina yaluyaluwagumo 'i'ahwa'ahwanoi, ma hesi 'igu gwaeyedi geya yasanapudi, to'aha weyahina yagwaegwae.

¹⁵Cilobwaineigauwa ma ma'igu sanapu ta wete yaluyaluwaguwegwa ya'ahwa'ahwanoi, ma weteyage yawali hepвату Yehoba 'oina yaluyaluwaguwegwa ta wete ma'igu sanapu. ¹⁶Ceguma taiya 'owa yaluyaluwamo 'oinega 'uhehepwatu hali 'enanega, ma geya 'usanapu, ma 'iyamwao wete geya sinuwa sabwalena, taudi sahena silolo'emeni.

¹⁷Hepwatuina bwebwe'ana, ta hesi 'iyadao geya 'ida lemediya.

¹⁸Taugu yaloyauwedо Yehoba 'oina weyahina hali 'enana 'oidiyega yagwaegwae hedada. ¹⁹Ta hesi tapwalolo 'oina, nuwanuwagu ma gwaеina yasanasanapu 'oinega yada hepwaila to'uto'upana tuwa, ma tomota yah'eitadi. Ta geya nuwagu hali 'enana 'oidiyega tapwalolo 'oina yagwaegwae hedada, weyahina gwaeyedi tomota geya sisanapu.

²⁰Ciyagwao, sahena 'imi nuwatuhu gwagwama gidemusa, ma hesi wanuwanuwa loheya madouna gide. Ta sahena mumuga galana weyahina wanuwanuwatuhu ma 'abehega wasanapudi.

²¹Buki He'asisi 'alona Yehoba 'ina loina 'aigeda 'imiyamiya, 'igwaeya,

" 'Taumanao 'abwa sinaoma ma hali 'enanao 'oidiyega 'igu bodaо 'oidiya 'igu gwae sida hepwailedi, ma hesi sahena wete 'igu gwaeyedi simulimulyedi.' Yehoba 'ina gwae bewa gidemusa."

²² Ceguma hali 'enana 'oinega tagwaegwae, beno 'ila'ilala geya taudi tohemisao weyahidi ma hesiyage taudi geya sihemisa weyahidi. Ta Yehoba 'ina nuwatuhu 'ana palopissai beno tohemisao 'adi lema weyahidi.

²³ Coinega tauda tohekalesiyao 'eguma tapwalolo weyahina tadeli 'autama ma hali 'enanao 'oidiyega tagwaegwae, ma tupwadi taudi geya Yesu 'ana tohemisao siluhu ma 'enada palipalidi sihesagohedi, nuwana sinuwatuhu 'abehega taheyauyauleya, 'awa?

²⁴ Ta 'eguma mabwaiyada Yehoba 'ina nuwatuhu tapalopisai ma tupwadi taudi geya Yesu 'ana tohemisao siluhuma, ma taudi 'enadiyega sihesagoha, nata sinuwabui ma si'ahwa moisa. ²⁵ Ma 'oinega 'idi nuwatuhu dawhana weyahina sinuwagala ma'idi deba mwadina, ma Yehoba matana sibe'u talutalubu'i ma 'oina si'etuluha ma si'ahwa moisae, ma 'oinega sigwae, "Moisa, Yehoba ba'idamiu wamiyamiya."

Lotapwalolo 'ana 'eda

²⁶ Ciagwao, 'eguma tapwalolo weyahina waluhuluhu, 'aigeda tomota wali 'i'ahala lagasi, 'aigeda 'ihe'ita, 'aigeda lotohona hauhauna 'ihewaila hapwese; ma 'aigeda hali 'enana 'oinega 'igwae, ma 'aigeda gwaeina 'igibui, eeta paihowaedi 'oidiyega boda silemedi. ²⁷ Ta 'eguma hali 'enanao 'adi togwaeyao simiyamiya, bwebwe'ana 'eguma siteluwa nuwana sitetoimo 'aigeda 'aigeda 'oidiyega sigwae. Ta wete tobuiyao sida miyamiya ma gwaeyedti sida buidi.

²⁸ Ta 'eguma 'enanaedi geya 'adi tobuimo, sahena 'aigeda taiya hali 'enana 'oinega 'igwaegwae latu tapwalolo 'ana tuta, ma hesi 'iboinamo 'oina ma wete Yehoba 'oina sowasowana 'igwae.

²⁹ Ta wete palopitao 'eluwa nuwana 'etoi sida gwae ma 'oinega mabwaiyami 'idi gwaeyedti wada hesagohedi ta weyahidi wanuwatuhu ma wahesinuwa. ³⁰ Ma 'eguma 'aigeda tomota tapwalolo 'alona 'imiyamiya ma lotohona 'ehauna 'iloba, 'ida toholo ma ginaulaina 'ida hepwaila hapwese, ta tologuguyaina 'ida 'alahenono. ³¹ Ta mabwaiyami sawasawahimi ma 'aigeda 'aigeda wapalopisai ma wa'abihe pa'aligomi, ma nuwami 'ibwebwe'ana. ³² Ta palopitaedi sowasowana yaluyaluwadi siboidimo siloiloinaedi, ³³ weyahina Yehoba 'iloiloina dumwaluwegita, 'oinega ma'ida yaliyaya talotapwalolo.

³⁴ Ta wahiwahine 'omi, 'ilobwainegomiya ma 'ebe tapwalolo baibaiwadi 'oidiya wa'ala henono tuwa, ma gwae wahesagohedi. Weyahina Buki He'asisi 'oina Moses 'ina loina wahiwahine weyahidi bewa gidemusa, ta wete gidemusa tohekalesiyao 'adi loina tupwa mabwaiyana 'oidiya.

³⁵ Ta 'eguma wahiwahine nuwanuwadi ma to'aha sisananpu, sowasowahidi siboi 'idi hadao 'oidiya sihesilala mwanediyao 'oidiya, ma taudi sihe'itadi. Weyahina 'eguma wahiwahine sigwae tapwalolo 'oina, 'ebe debamwadina 'oida. ³⁶ Ma geya'abwa wanuwauwahane 'abehega waboi

'oimiya Yehoba 'ina gwae 'ihapwehapwesa, nuwana waboimo 'oimiya 'imiyamiya.

³⁷Ma wete 'eguma taiya 'inuwatuhuya 'abehega tauna palopita ma Yehoba yaluyaluwana 'oina 'imiyamiya, nugeta 'ida sanapu 'abehega 'igu gwae leta bewa 'oina, beno Yehoba 'ina loina 'oimiya. ³⁸Ta 'eguma taiya gwaeyedti genuwana, tuwa hede ma'ina henainaida 'ida miyamiya. ³⁹Coinega 'iyagwao, 'ilobwainegomiya ma watoho waiwai ma Yehoba 'ina nuwanuwa wapalopisai, ta hali 'enana 'adi gwaeyao weyahidi sahena wa'au'ausi tapwalolo 'oina. ⁴⁰Ma wete ginaula mabwaiyana dumwaludi ta bwebwe'adi 'imi tapwalolo 'oidiya wada pahowadhi.

Keliso 'ina toholo hila weyahina

15 ¹⁻²Ciyagwao, tetelaina yahepwaila pwaiyeya 'oimiya, wanuwatuhuyahi 'abehega mwalo 'atemi watagwaleya tetelaina 'oina, ma 'iabihe pa'aligomiya ta 'oinega 'ami 'abihetena walobeya, 'eguma tetelina wa'abiyahiya. Ta 'eguma geya wa'abiyahi pa'alina, 'imi hemisaowedi gide ginaula bwagabwaga.

³Tetelaina lamuna ya'ita lobeya 'oinega yahepwaile 'oimiya 'abehega Keliso 'ida puiyao weyahidi 'i'amasa, gidemusa Buki He'asisi 'ina hepwaila, ⁴ta galih silaguya, ma sabwelo hetoina 'oina 'itoholo hila, gidemusa Buki He'asisi 'ihewaila 'esa.

⁵Citoholo hila ma Pita 'i'iteya ta wete 'ana tohepwailao site tuwelo si'iteya. ⁶Caigeda tuta 'oina 'iyadao wete site paibi handeledi si'iteya. Bodaedi 'oidiyega baibaiwadi bewa tuwa simiyamiya, ma tupwadi si'amasa.

⁷Yemesa wete 'i'iteya, ta wete Keliso 'ana tohepwailao mabwaiyadi si'iteya. ⁸Ta 'ebe losaloha taugu wete ya'iteya, ma hesi taugu 'igu tole 'ebe henainaida, geya gidemusa taudi 'idi tuta silobeya ta sitoleya. ⁹Ta wete taugu loheya galagu. Weyahina Yehoba 'ana tohemisao ya'abihe muyemuyedya, 'oinega Keliso 'ana tohepwailao mabwaiyadi sibwebwe'ana sinegauwa. ¹⁰Ma hesi Yehoba 'i'atemuya muyaegauwa ta 'ilemegauwa. Coinega geya 'i'abihete daidaisigau, weyahina yahemisa bwaibwaina ma tohepwailao mabwaiyadi 'idi pahowa ya'ebesineya, geya taugu 'igu waiwaiyega, ta Yehoba 'ina helau 'oinega.

¹¹Coinega tohepwailaedi 'oimiya siloguguya pwaiya, ma taugu wete 'oimiya yaloguguya pwaiya, ta Keliso wahemiseya.

Toholo hila weyahina

¹²Cima guguya 'oimiya 'ahewaileya 'abehega Keliso 'amasega 'itoholo hila, ta wahemiseya. Ma to'aha weyahina tupwami wagwae 'abehega tomota geya sawasawahidi ma 'amasega sitoholo hilama?

¹³Weyahina 'eguma tomota sahena 'amasega sitoholo hila, Keliso wete 'amasega gesowana 'itoholo hila. ¹⁴Coinega 'ima loguguyaedi tuwa

ginaula bwagabwaga, eeta 'imi hemisaina Keliso 'oina beno hemisa bwagabwaga.¹⁵ Wete tauma Yehoba 'ana tohepwailao 'a'abowegomiya 'ima gwaeyed i'oidiyega, weyahina 'agwaeya, "Yehoba Keliso 'amasega 'i'abi hetoholo hileya," ta to'amasaedi geya sida toholo hila.¹⁶ Coinega Keliso wete gesowana 'itoholo hila.¹⁷ Ta Kelisoina wete wahemisa bwagabwaga, ma 'oinega 'imi puiyao tuwa 'abwa simiyamiya 'oimiya.

¹⁸ Ma 'iyadaowedi taudi mwalo Keliso sihemisaeya ta si'amasa pwaiya, beno ta'eha simiyamiya?

¹⁹ Ta wete tauda Keliso 'ana tohepwailao nuwa'ole'oleda, 'eguma Keliso 'ina 'abihetena 'oida tuta bewa bale'umo weyahina, ta geya tuta 'inaonaoma 'ida 'amasa mulina weyahina.

²⁰ Ta 'ana dumwalu hesi beno Keliso 'amasega 'itoholo hila, tauna 'ihanugeta ma muliyetega to'amasa mabwaiyadi.

²¹ Weyahina loheya 'aigeda tuwa 'oinega 'amasa 'ilatuwa bale'uwa, beno Adama, ta wete gidemusa loheya 'aigeda 'ina paikowega toholo hila 'i'abilatuheya.²² Tasanapu pwaiya 'abehega Adama 'ina pui 'oinega tauda 'amasa 'oida 'ilatuwa, ma hesi Keliso 'oinega yawasida hataya talobeya.

²³ Ta yawasi hataya 'ina tauya bewa gidemusa, nugeta Keliso 'itoholo hila, ma 'abwa tutaina 'ihilama tauda taiyawedi 'ina bodao wete tatoholo hila.²⁴ Ma muliyetega Kelisoina nata tolinoao mabwaiyadi 'ihewaiwai sinedi gide welabana ma hi'ahi'a ma yaluyaluwa galadi mabwaiyadi 'ihewaiwai sinedi, ma tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina Keliso 'ina 'ebeloina 'i'ebwae Tamana 'oina.

²⁵ Weyahina Kelisoina nata ma'ina waiwai 'iloiloina eema 'ana siga 'ana 'alehaowedi mabwaiyadi 'ihewaiwai sinedi,²⁶ eeta 'ana 'ebe losaloha 'amasa 'ihewaiwaisine ma 'igumwala.

²⁷ Weyahina Yehoba loina mabwaiyana Keliso 'i'ebwaeya. Beno tuwa Keliso gesowana To'ebwayaina 'iloiloinae.²⁸ Coinega 'abwa tutaina Keliso ginaula mabwaiyadi 'iloinaedi, muliyetega tauna 'itagwala Tamana 'ina loina 'oina, weyahina Tamana Keliso 'ina loina mabwaiyana 'ana to'ebwaya, 'oinega Yehobaina 'ihane hedade.

²⁹ Ta 'eguma to'amasa sahena sitohotoholo hila, to'aha weyahina tomota sibabitaiso to'amasa weyahidi?³⁰ Ma wete togidega taugu? Ceguma gesowana 'amasega yatoholo hila to'aha weyahina 'ebe hesilae 'oina tuta mabwaiyana yapaipaihowa Keliso weyahina?

³¹ Moisa, sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya gide ya'ama'amasa, ma hesi ma'igu yaliyaya 'omi 'imi toholo pa'ala weyahina, 'ida Bada Yesu Keliso 'oina.

³² Ta wete mwalo Epeso 'oina loheloheya gamwagamwasowalidi totopwatula gide silolo'alehegau, ma hesi lo'alehaina geya 'ana bwebwe'anamo 'oiguwa 'eguma geya 'amasega yatoholo hila! Coinega tupwana tomota sigwae 'abehega 'ilobwainegita ma tuta bewa bale'uwa

tayaliyiaya 'ida 'ai ta 'ida numa 'oidiyega, weyahina nata 'amasa 'ana tuta, gesowana 'aigeda wete to'aha talobaloba.

³³Ta hesi gwaeyedi beno 'abo tuwa, 'inega sahena 'oidiyega si'abowegomi, tabu ta mumugadi galana wahe'au'aunaowedi. ³⁴Nuwana tupwami Yehoba wahenainaideya. Bewa 'ebe debamwadina 'oimiya, 'inega 'ilobwainegomiya ma wada sanapu, ma mumuga galana walolagu.

Wahi hauhauna

³⁵Ma tupwami geya wanuwanuwa sabwalena toholo hila weyahina, 'inega wagwae. "To'amasaedi to 'wapi 'inega sitoholo hila?" ³⁶Coinega 'ilobwainegomiya ma wada sanapu 'abehega 'eguma patu ta'uma ma 'ibwala 'abwa patuina 'imwahulu. ³⁷Wasanapuya 'abehega 'eguma pegapega nuwana 'aigeda patu tadauni, 'wapina 'inega 'ibwala, geya patu nugenugetaina 'ana 'ita gidemusa, ma hesi hagana, ³⁸weyahina toloina tauna Yehoba, ma 'aiwe ta pwatula 'aigeda 'aigeda 'adi 'ita 'ina nuwatuhu gidemusa, ta 'ilagudiya.

³⁹Ta wete wahi Yehoba 'iloinaeya, tomota wahida hagana ma hagana, hebahebai wahidi hagana, bwasumo wahidi hagana, ma silahaha wete wahidi hagana. ⁴⁰Ta wete megalewa wahidi hagana ma gogo gabulena wahida hagana, wete 'adi 'ebe hepwatu hagana tauda 'oidega. ⁴¹Ta wete hala 'ana hepwatu hagana, ma wai'ena 'ana hepwatu hagana, ma 'ipwala wete 'adi hepwatu hagana ma hagana.

⁴²Cida toholo hila wete gidemusa, wahida mwahumwahuludi sigaligalihedi, ma 'abwa 'eguma tatoholo hila wahida gesowana simwahumwahulu. ⁴³Moisa, wahida 'ebe debamwadina ma we'awe'adi sigaligalihedi ma 'iyamo wahida galewa tatotoholo hila, ma wahidaedi ma'adi hepwatu ta waiwaidi, ⁴⁴weyahina wahi bale'uwa sigaligalihedi ta wahi galewa sitotoholo hila, weyahina wahi bale'u hagana ma wahi galewa hagana. ⁴⁵Buki He'asisi 'ina hepwaila wete gidemusa 'igwaeya, "Loheya nugenugetaina, Adama wahina mayawasina; ma loheya heluwena yaluyaluwana 'inega sowasowana yawasida 'i'ebwaegita."

⁴⁶Loheya yaluyaluwana geya 'ilatu nugeta, ma hesi wahida 'ihapwesa nugeta ma yaluyaluwa muliyetega. ⁴⁷Weyahina loheya nugenugetana Yehoba 'ipaihoweya bale'u 'inega, ta loheya heluwena galewega 'isuluma. ⁴⁸⁻⁴⁹Mabwaiyada Adama tubunao bale'uwa tamiyamiya, 'ada 'ita mebale'u gidemusa, ma wete wahida hauhaudi galewega 'abwa ta'ewadi, 'adi 'ita gidemusa Keliso wahina hauhauna.

⁵⁰Ciyagwao wanuwatuhuyahi 'abehega wahida bale'uwa 'imwahumwahulu gesowana 'iluhu galewa, weyahina wahi bale'uwa mwahuluna, ta wahi galewa geya 'ida mwahuluwa. ⁵¹Ma wete

sanapu hauhauna yahe'itegomi 'abehega gesowana tohekalesiyao mabwaiyada ta'ama'amasa, ma hesi tupwada 'abwa mayawasida tamiyamiya ma Yehoba wahida 'ida buidi. ⁵²Weyahina tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina yoguli 'ida mu'a madouna, ma Yehoba wahida 'ida bui mwayamwayauwedi, ma wete to'amasa mawahi hauhaudi sitoholo hila, ta tauda mayawasida wahida wete 'ibuidi. ⁵³Weyahina Yehoba sawasawahina wahi mwahumwahuludi ma 'ama'amasi 'ibuidi ma si'ehau ta miyamiya hatayadi. ⁵⁴Ma 'abwa tuta nage 'oina Buki He'asisi 'ana 'ahwa moisa 'ilatu, beno 'igwaeya,

“Tauna 'abwa 'ihewaiwai moisa ma 'amasa 'igumwala.

⁵⁵ Weyahina gesowana 'amasa 'ihehewaiwai, ma hesi 'amasa 'ina gala 'oida 'igumwala.”

⁵⁶ Camasaina 'ina waiwai 'ilatuwa mumuga galana 'oinega, eeta mumuga galagala 'ina waiwai beno Mosese 'ina loinao 'adi ligeha 'oidiyega.

⁵⁷ Ma hesi 'ida Bada Yesu Keliso 'i'abihetegita ma galanaina 'oinega tahewaiwaisine, eeta Yehoba 'oina taloyauwedo madouna.

⁵⁸ Ma wete 'iyagwao yaloyauwedo madouna 'oimiya ta yaguguyegomi ma watoholo pa'alaa ma tuta mabwaiyana wada hetapewa Bada 'ina paihowa 'oina, weyahina 'abwa Bada 'ina paihowaina 'oinega huwaina taloba.

Helau weyahina

16 ¹Ginaula 'aigeda wete, helau Yehoba 'ina tomotaedi Yelusalema 'oina 'adi lema weyahina. Mwalo meGaletiya 'idi helau weyahina yahegwaeziya, 'oinega 'omi wete gidemusa wada paihowa 'esa, ²beno Sabati 'aigeda 'aigeda 'oidiya 'imi helau mabwaiyana walagulagu. Ceguma 'imi mane madouna, helau madouna, ta 'eguma 'imi mane 'i'iuna 'imi helau 'i'iuna wete, ma tutaina yatauyawa, 'imi helauina 'imiyamiya.

³Coinega tutaina yanaowa 'oimiya tupwadi 'iyamiyao wahesinuwedi ma 'imi helauina sitauye Yelusalema 'oina, ta wete meYelusalema 'idi leta yada lele ma helauina mahetenita sitauyedi. ⁴Ceguma nuwanuwami, taugu wete taudi mahetegwao 'atauya Yelusalema.

⁵Bewa tuwa nuwanuwagu ma yatau Masidoniya ma muliyetega yanaowa 'oimiya, ⁶ta nobwa ya'aiyawasi ma tupwana yamiya 'amana, nuwana 'ana siga gogai 'ana tuta 'igumwala, ma wahegelugau to tupwa 'oina nuwanuwagu yatau. ⁷Weyahina genuwagu tuta to'uto'upana tuwa ba'idami tamiyamiya, ma hesi 'eguma Yehoba 'itagwala, ma tuta tupwana dudulena ba'idami nobwa tamiyamiya.

⁸Bewa tuwa Epeso 'oina yamiyamiya 'ana siga Penitikosi* Guyaina 'igumwala, muliyetega yatauyawa. ⁹Weyahina 'asa bewa 'oina sawasawahina ma Yesu 'ina paihowa madouna yapaihowa, bwagana 'agu sahiyao baibaiwadi simiyamiya.

¹⁰Ta Timoti wete 'eguma 'inaowa 'oimiya wabwauwe 'imi hada ma wahelauwe madouna, weyahina tauna 'ida Bada weyahina 'ipaipaihowa, taugu wete gidemusa. ¹¹Ma sahena taiya Timotiina 'ilohesohesoeye, ta tutaina 'ihilama 'oiguwa wa'abihete ma ma'ina yaliyaya 'ida hilama, weyahina tauna ma tupwadi wete 'iyadao yayamwayamwadi.

¹²Apolosa wete tauna tasidai 'aigeda, ma mwalo Apolosaina ya'ahwanoiyeya ma 'abehega 'iyadao mahetenao sinaowa 'oimiya, ta 'iguipaila, ma 'abehega 'eguma to tuta 'oina bwebwe'ana 'itauyawa.

Gwae 'ana 'ebe losaloha

¹³Ciyagwao wa'itayahigomi, ma ma'imi hemisa moisa watoholo pa'ala ma wahewaiwai, ¹⁴ta wete 'imi paihowa mabwaiyana 'oidiya wahehelau hilegomi.

¹⁵Sitipana 'ina bodao wasanapudiya 'abehega taudi Keliso 'ana tohemisa nugenugetadi tupwa Akaya 'oina, ma sitagwala pwaidiya Yehoba 'ina tomota 'adi 'abihetena weyahina, ¹⁶'oinega yahenuwa lagugomi ma 'idi gwaeyao wamuliyedi, ma taiyawedi wete mahetediyao Keliso weyahina sipaipaihowa taudi wete wamuliyedi.

¹⁷Tuta bewa yayaliyaya madouna weyahina Sitipana ma Potuneto ma Akeiko sitauya pwaima, ta taudi gide 'omi 'ami miyalena, taudi si'abi'abihe yaliyayegomi. ¹⁸Gidemusa 'omi mwalo wete si'abihe yaliyayegomiya, 'oinega bewa tuwa 'ada lotohona bwebwe'ana hedada. Loheloheyaedi wahe'asisiyaned, ta wete taiyewedti taudi gidemusa.

¹⁹Tohekalesiyao mabwaiyadi tupwa Esiya 'oinega 'idi loyauwedo 'inaonaowa 'oimiya. Ma wete Akuila ma Pilisila, ta wete tohekalesiyao taudi 'idi hada sitapwatapwalolo 'ida Badaina saninega, 'idi helau 'oimiya. ²⁰Tohekalesiyao mabwaiyadi wete 'idi helau 'oimiya. Cihamiyao helauwega wa'atusapwalidi.

²¹Bewa 'igu loyauwedo 'oimiya taugu nimaguwega yaleleyawa.

²²Ceguma taiya geysa Bada 'ihelauwe nata 'imiya mwau. Bada yo, nuwanuwagu ma 'unaoma. ²³Cida Bada Yesuina 'ina helau 'oimiya 'ida miyamiya. ²⁴Ta wete 'igu helau Yesu Keliso saninega 'inaonaowa mabwaiyami 'oimiya.

Taugu Paulo

2 KOLINITA

MeKolinita 'idi leta heluwena Paulo 'ileleya

Paulo 'ina leta nugenugetaina meKolinita 'oidiya mumugadi galana weyahina, ma 'inega sinuwabuiya, ta 'idi mumuga bwebwe'ana tetelina Taito 'itauyeya Paulo 'oina. Coinega Paulo 'iyaliyaya, ma 'idi leta heluwena bewa 'ileleya. Leta bewa 'alona 'ihe'ote'otetela tauna 'ina paihowa weyahina, ma wete helau weyahina, ta wete 'ana tolomugiyao weyahidi. Pauloina 'ina miya 'ana mwau Keliso 'ina paihowa 'oina 'ihe'ote'oteteleya, ta wete meKolinita tupwadi 'iguguyedi ma 'inega nuwatuhu galadi 'oidiyega sida nuwabui.

Loyauwedo

1 ¹Yauwedo meKolinita 'omi Yehoba 'ina tohekalesiyao ma 'omi wete Yehoba 'ana tohemisao tupwa Akaya mabwaiyana 'alona, 'imi leta bewa tasidai Timoti 'i'abihetegauwa ma 'aleleyawa, taugu Paulo 'oiguwega, weyahina Yehoba 'ina hesinuwega yahetohepwaila Yesu Keliso weyahina. ²Tamadai Yehoba ma 'ida Bada Yesu Keliso 'idi helauwega tuwa wamiya yaliyaya.

Paulo 'ina miyamwau 'alona 'iloyauwedowa Yehoba 'oina

³Yehoba tauna 'ida Bada Yesu Keliso Tamana 'oina taloyauwedo weyahina 'iboinamo tauna 'atemuyamuya huhuna, ⁴ma 'ima miyamwau 'oidiyega 'i'abihe yaliyayemaiya, 'inega sowasowahima taudi tomiya mwau wete 'a'abihe yaliyayadi, weyahina 'ima 'ebe yaliyayaina Yehoba 'inega 'alobeya sowasowahina 'alagubale 'oidiya ma taudi wete siyaliyaya. ⁵Moisa, Keliso 'ana muyao tauma 'alotohodiya, ma 'inega Keliso 'ina yaliyaya 'i'ebwaemaiya, tauna 'ina yaliyaya gide.

⁶Ma 'eguma tauma muya 'aloba, beno 'omi 'ami 'abi he'atepatu ma 'ami 'abihetena weyahidi. Ma wete 'eguma 'ama 'ebe 'abihe'atepatu 'aloba, beno 'omi 'imi 'atepatu weyahina, 'eguma 'imi miyamwau gide

tauma 'ima miyamwau, ma wete 'eguma 'oidiyega wa'alama'i'ita nata 'omi wa'atepatu. ⁷Coinega 'ima hemisa 'omi weyahimi 'ihewaiwai pwaiya, weyahina 'asanapugomiya 'abehega wamuyamuya tauma gide, ma wete wa'atepatu gide tauma.

⁸Ciyagwao, nuwanuwagu ma wasanapu 'ima tuyamuya weyahidi, tutaina Esiya 'oina 'amiyamiya, beno 'ima nuwagala madou hedade 'anuwatuhuya 'abehega nata 'a'amasa. ⁹Cana 'ita gide 'ama 'alehaowedi sida lohe'amasimai, ma hesi Yehoba tuwa sowasowahina ma to'amasa 'i'abihe toholodi, ta miyamwauina 'alobeya, 'inega 'anuwatuhu yahiya 'abehega geya tauma 'ima waiwai, ma hesi Yehoba 'ina waiwai 'inega 'i'abihetemaiya.

¹⁰Ma 'i'abihete pwaimaiya 'ebe hesilaeina 'inega, ma wete 'anuwatuhu yahiya 'abehega 'abwa 'i'abihetemai tuta mabwaiyana 'oidiya.

¹¹Comi wete 'imi 'ahwanoiyega walememai ma 'inega maisa bwebwe'ana Yehoba 'inega nata 'aloba, mabwaiyada 'ida 'ahwanoii 'oidiyega, 'inega mabwaiyada taloyauwedo 'abihetenaina 'alobeya weyahina.

Paulo nuwanuwana ma 'ihabo'ena meKolinita 'oidiya

¹²Caigeda nuwatuhu weyahina yayaliyaya madouna, beno yasanapuya moisa 'ima mumuga 'ausalana ma dumwaluna tomota 'oidiya, geya sanapu bale'u 'oidiyega, ma hesi Yehoba 'ina helau 'oma 'inega, ma gide 'apaihowa madouna 'oimiya. ¹³Cimi leta bewa 'aleleyawa mabwaiyana sowasowahina wahasilidi ma wasanapudi, 'inega nuwanuwagu ma wanuwa sabwalena, ¹⁴gide wasanapu pwaiya tupwana, ma 'abwa Bada Yesu 'ina sabwelo madouna 'oina wayaliyaya tauma weyahima, ma tauma wete 'ayaliyaya weyahimi.

¹⁵Comi yasanapugomiya 'imi hemisa 'oma, 'inega mwalo nuwanuwagu yahabo'enegomi maluwa ma 'ane yaliyaya waloba.

¹⁶Caigeda 'igu 'adau Masidoniya weyahina 'ana sauga, ma heluwena beno Masidoniya yada hilama 'oimiya, ma 'inega 'igu 'adau weyahina wada lemegau ma yada tauya Yudiya.

¹⁷Sahena wanuwanuwatu 'abehega 'igu gwaeina mwalo weyahina yahenuwa naluwa. Geya. Sahena yatagwatagwala 'abo'abo gide taudi mumuga bale'u 'ana tomuliyao. ¹⁸Gide tuwa Yehoba 'ina gwae moisa, taugu wete 'igu gwae 'oimiya gwae moisa, ma sahena yatagwatagwala 'abo'abo.

¹⁹Gidemusa Yehoba Natuna Yesu Keliso, tauna weyahina Silibenosi ma Timoti ba'idagwao 'alohatotowa 'oimiya, 'abehega Yesuina geya 'itagwala 'abo'abo, ma hesi tuta mabwaiyana 'itagwala bwaibwaina. ²⁰Weyahina Yehoba 'ina gwae hemisa mabwaiyadi talobaloba Yesu 'iboimo 'inega. Coinega Yesuina saninaga tatagwalelegita, ma Yehoba tahepwatuwe.

²¹Cida miya bwebwe'ana Keliso ba'idadai Yehoba 'i'ebwaegita, 'omi ma tauma, ta tauma 'ima pahowa 'i'ebwaemaiya, ²²ma 'ina 'ila'ilala 'oida 'ilaguya, beno Yaluyaluwana 'ateda, ma 'oinega tasananapugita 'abehega tauda 'ina tomotaiyao.

²³Bewa Yehoba 'isanapuya yagwaegwae moisa 'abehega mwalo geya yabo'enegomi 'imi tupwa Kolinita 'oina weyahina geya nuwagu ma yaloina pa'alegomu 'imi mumuga galana weyahina. ²⁴Geya 'abehega 'ahetoloina pa'alina 'oimiya 'imi hemisa ta 'imi tapwalolo weyahidi, weyahina 'imi hemisega watoholo pa'ala pwaiya, ma hesi sabi lemegomi 'imi yaliyaya weyahina.

2 ¹Moisa, tutaina mwalo yanuwatuhuya 'abehega sahena yabo'ebu'enegomi ma yaheheliyegomi ta debamwadina ya'ebwa'ebwaegomi 'iyamiuina 'ina mumuga galana weyahina. Beno namo 'imi leta yaleleyawa. ²Coinega yanuwatuhuya 'abehega 'eguma 'igu gwaeyega ya'abihenuwa galegomu, 'oimiyega taiya 'i'abihe yaliyayegau? ³⁻⁴Ma 'imi letaina yaleleyawa ma'igu 'atemuya ma ma'igu nuwagala ma 'igu dou, ma 'oinega tutaina 'eguma yabo'enegomi wa'abihe yaliyayegau, ma sahena yanuwanuwagala, ma hesi mabwaiyami yahemisaegomiya ma yanuwatuhu yahiya 'abehega taugu 'igu yaliyayega 'omi wete wayaliyaya. Coinega 'imi letaina yaleleyawa, geya 'abehega ya'abihe nuwa galegomu ma hesi 'igu helau madou hedade 'oimiya wasanasasanapu.

Caigeda loheya 'ina pui sinuwasam

⁵Ma 'iyamu galanaina 'i'abihenuwa galegauwa tupwana tuwa, ma hesi 'omi nuwagala madouna 'i'ebwaegomiya, ma geysa nuwagu ma yaheliye, ⁶weyahina galana 'ana maisa 'ilobeya mabwaiyami 'oimiyega, tuwa sowasowahina. ⁷⁻⁸Sahena mwau madou hedade talagulagu 'oina, 'oinega 'oimiya ya'ahwanoi ma 'ina puiina wanuwasam ma wa'abihe yaliyaya hila ma wete ba'idamiu wahe'iya'iyagu hila.

⁹Bewa weyahina 'imi leta yaleleyawa ma 'abehega yatohogemi, nuwana loina mabwaiyana wamuliyedi, bo geysa. ¹⁰Ceguma taiya 'ina pui wanuwasam taugu wete yanuwasam, ma to'aha taugu yanuwasamuya beno 'omi 'imi bwebwe'ana weyahina, Keliso matana, ¹¹'amuge ma Seitani 'ihewaiwai 'oida, weyahina 'ina nuwatuhu galana tasananapu pwaiya.

Loina hauhauna 'ana tohepwailao

¹²Mwalo yatauya Tilowasi, Keliso tetelina sabi lohatotoina, ma Yehoba 'eda bwebwe'ana 'iso'eya, 'igu lohatotoina weyahina, ¹³ma hesi yanuwatuhuya madouna weyahina tasigu Taito geysa yaloba. Coinega meTilowasi ya'ebesinediya ma yatauya Masidoniya. ¹⁴Coinega Yehoba 'oina yaloyauwedo, weyahina Keliso 'ina waiwaiyega tuta baibaiwana

'i'abi'abi hewaiwaiyemai ma 'ima paihowega Keliso 'ana sanapu tupwa mabwaiyana 'oidiya 'idabalala gide hoytahaina 'ausala hedade 'idabalala ma tomota sinisoniso,¹⁵ beno Keliso 'ina paihowa Yehoba 'oina, ta weyahina 'alolohatoto gide hoytahaina 'ausalana 'alelewane taudi Yehoba 'i'abi'abihetedi 'oidiya, ta wete taudi nata sihesilae hataya 'oidiya.¹⁶ Taudi tohesilae 'oidiya mahainaina 'ana lotohona tuwa gide to'amasa mwahuluna, ma hesi taudi Yehoba 'i'abihetediya mahainaina 'ana lotohona tuwa gide yawasi 'ausalana mahaina gide. Hisa tomota sowasowadi paihowa bewa? Geya baibaiwana.¹⁷ Ma tauma geya gide tolohatoto 'abo'abowao, taudi 'idi wasawasa tuwa weyahina silolohatoto, ma hesi tauma ma'ama hemisa, gide Yehoba 'iloinemaiya, 'oinega tauna matana Keliso tetelina 'agwaegwaene moisa.

Loina hauhauna weyahina

3 ¹Togidega, 'abehega 'agwae gagasa mumugama 'ausalana weyahina?
Geya'abwa. Ma hesi tomota tupwadi nuwanuwadi 'idi leta 'igwaeya,
“Leta bewa 'ana to'ewa'ewa mumugana 'ausalana.”

Genuwama 'ima letaina walele gidemusa, bo nuwana tomota hagadi 'ima letao sileledi gidemusa.² Weyahina 'omi tuwa 'ima letaowedi, ma tomota mabwaiyadi 'oimiyega sihasili, ma 'oinega 'imi mumuga 'ausalana si'ita ma 'ima paihowa 'oimiya sida sanapu 'abehega 'ausalana,³ ma nage 'oinega wahe'itadi 'abehega 'omi tuwa leta Keliso 'oinega, Yehoba tauna mayawasina Yaluyaluwanega 'ileleya, geya 'ebelele 'oinega, nuwana dimwa tabatabadi 'oidiya, ma hesi tomota 'atena, ma 'omi gide leta, ta 'a'ebwayaegomiya tomota mabwaiyadi 'oidiya.

⁴ Bewa weyahina Keliso 'ina 'abihetenega 'a'atepatuwa Yehoba matana.⁵ Geya 'abehega tauma weyahima 'agwaegwae hanehane ma 'agwae, “Tauma 'ima bwebwe'ana 'oinega paihowa 'apaipaihowadi,” ma hesiyage Yehoba 'iboimo 'i'abi'abi hewaiwaiyemai,⁶ ma sowasowahina 'ina loina hauhauna weyahina 'ahehetopaihowa. Loinaina hauhauna geya lelelelena, ma hesi Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, weyahina loina lelelelena 'amasa 'i'ebwaegita, ma tuwa loinaina Yaluyaluwa Tabuna 'oinega yawasida miyamiya hatayana 'i'ebwaegita.

⁷ Ma loina miyamiyana 'amasa weyahina, ma dimwa tabatabadi 'oidiya silelediya ta Yehoba Mosese 'i'ebwaeya, 'asilala madouna 'alona, ta Mosese manina 'oinega 'asilala 'isaesae ma tupwana 'imiya 'amana, ma 'oinega wete 'isawala, ma tutaina Mosese manina 'isaesae meIsileli geya sowasowahina ma si'ebubu.⁸ Coinega tasananpuya 'abehega loina hauhauna Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'ina wasawasa madou hedade 'asilalaina.⁹ Loina miyamiyana 'oinega tomota yatala siloba ma hesi loina ma'ina wasawasa 'asi'asilalana. Loina hauhaunaina mumuga dumwaluna 'i'ebwaegita ta 'ina wasawasa 'asilala hedade.¹⁰ Wete loina miyamiyana

'ina 'asilala 'ana 'ita gide sawasawalina, ma hesi loina hauhauna 'ina 'asilala bwebwe'ana hedade. ¹¹Loina miyamiyana geya 'ida miyahataya, ma hesi 'asi'asilalana, 'oinega tasananapuya 'abehega loina hauhauna tauna miyamiya hatayana ma 'asilala hedade.

¹²Tanuwatuhu yahiya 'abehega loina hauhauna 'oinega tabwebwe'ana hataya, ma weyahina ta'atepatu, ¹³ma Mosese geya gide tauda, weyahina Mosese manina 'asilalana nata 'isawala, ma 'i'ahu 'au'ausiya ta 'abehega sahena meIsileli si'ita'ita.

¹⁴Moisa, meIsileliyedi nuwa potapotadi, mwalohene ta nige, weyahina 'abwa tuwa bewa 'eguma loina miyamiyana 'ana hasila sihesagohe, nuwadi sitala 'au'ausidi 'idi nuwa potepotega, ma sahena sinuwanuwa sabwalena, ma Keliso 'iboimo sowasowahina tala'ausina 'i'ewa yahuledi.

¹⁵Moisa, mwalohene ta nige 'eguma Mosese 'ina loinao sihesagohedi, nuwadi sitala'au'ausidi ma geya sinuwa sabwelenidi, ¹⁶ma hesi 'eguma 'aigeda taiya 'i'itahila 'ida Badaina 'oina 'ihemisa, beno tala'au'ausina 'i'ewayahule. ¹⁷Ma Bada tauna Yaluyaluwa, ma Badaina Yaluyaluwana 'ada tolithasa. ¹⁸Coinega geya 'aigeda 'ahubodaboda manida 'imiyamiya, ma Bada 'ina wasawasa 'asi'asilalana 'oina ta'l'e'bubuna, ta tupwana ma tupwana 'ibuibuigita tauna 'ana 'ita 'asi'asilalana gide. Paihowa bewa Badaina 'oinega, tauna yaluyaluwa tuwa.

Casilala weyahina

4 ¹Cima paihowa bewa Yehoba 'ina 'atemuyemuyega 'i'ebwaemaiya, 'oinega sahena 'awe'awe'a. ²Mumuga galadi ta 'abo'abowedi 'alogwahata pwaidiya, ma wete sahena Yehoba 'ina gwae 'abuuibui 'abehega he'ita 'abo'abo 'oinega 'ahehe'ita, ma hesi he'ita moisa 'agwaegwae latuwe, ma 'omi mabwaiyami tauma 'ima mumuga 'ausalana Yehoba matana wa'ita. ³Ma 'eguma tupwana tomota 'ima he'itao geya sisapanu, siboidimo hesilae 'ina 'eda 'oinega sitautauya. ⁴Taudi geya sihemisa, weyahina bale'u bewa 'ina bada 'i'abihegibu pwaidiya, ma 'oinega 'asilala sahena si'ita'ita, beno Keliso 'ina wasawasa tetelina, tauna 'ana 'ita Yehoba gidemusa.

⁵Cima lohatoto geya tauma weyahima, ma hesi Yesu Keliso tauna 'ida Badaina weyahina, ma tauma 'imi topaihowao tuwa Yesu weyahina.

⁶Weyahina Yehobaina 'igwaeya, "Guguyou 'oina 'asilala 'ida saehane," ma Yehoba 'atema 'isaesae'hane, 'oinega tauna 'ina 'asilala Keliso manina 'a'ita'ita.

Yehoba 'ina wasawasa wahida we'awe'adi 'alodiya

⁷Cima wasawasa galewega 'wapima we'awe'adi 'oidiya 'imiyamiya, gide tobwatobwa wasawasa walata miyamiyana 'alona, 'oinega tomota sisapanumai 'abehega 'ima waiwai madouna geya tauma 'oimega, ma

hesi Yehoba 'oinega. ⁸ Tomota 'ama mwau baibaiwadi si'ebwaemaiya ta hesi geya sowsowadi ma si'abihe galemai, 'oinega 'ima nuwatuhu baibaiwana ta geya 'abe'u. ⁹ Cama mwau loheloheya si'ebwaemaiya, ma tuwa Keliso 'abwa ba'idamai 'amiyamiya. Wete sihuunuhunumai, ma hesi geya silohe'amasimai. ¹⁰ Tuta mabwaiyana 'oidiya 'ana 'ita gide wahima si'ama'amasa, gidemusa Yesu 'i'amasa, ma 'oinega tomota si'ita Yesu yawasina 'oima 'ipaipaihowa.

¹¹ Moisa, mayawasima tuta bewa bale'uwa, ma Yesu weyahina tuta mabwaiyana 'oidiya 'ama 'alehao silolohe 'amasimai ma hesi Yesu yawasina 'wapima we'awe'adi 'alodi 'ihetapewa.

¹² Gide tuwa 'amasa tauma 'aloma 'ipaipaihowa, ma 'oinega 'omi yawasi bwebwe'ana 'oimiya 'ipaihowa.

¹³ Mwalo 'aigeda loheya 'ileleya 'igwaeya, "Taugu yahemisaeya, 'oinega yagwae latuwefa." Tauma wete 'ima hemisa tauna gide, ta 'oinega 'ima hemisega 'ahehepwaila, ¹⁴ ma Yehoba 'asanapuya 'abehega 'ida Bada Yesu 'amasega 'i'abihe toholo hileya, ma tauma wete Yesu ba'idamai 'i'abihe toholo hilemai, ma 'omi wete ba'idamaya 'itoegita tauna matana.

¹⁵ Bewa mabwaiyana 'omi weyahimi, ma 'oinega Yehoba 'ina helau 'ilelelelewana tomota mabwaiyadi 'oidiya, taudi ba'idadao taloyauwedou madouna, ma wete Yehoba 'ana hepwatu ta 'ina wasawasa 'imadou hedada.

¹⁶ Coinega geya 'awe'a. Bwagana wahida siwe'awe'a, ma hesi tuwa 'aloda tahehe'ehau sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya. ¹⁷ Muyamuyaedi bewa meyameyahadi tuwa, ma tuta to'uto'upanamo 'oidiya talobalobadi, ta hesi si'abihe waiwaigita ma 'abehega 'ida wasawasa bwebwe'ana hedade ma miyamiya hatayana 'abwa ta'ewa. ¹⁸ Weyahina 'ida 'ebemasi ginaulaedi geya ta'ita'itadi 'oidiya. Moisa, ginauledi ta'ita'itadi sawasawalidi tuwa, ma hesi ginaulaedi geya tada 'itediya taudi ginaula miyamiya hatayadi.

Cida hada galewa

5 ¹ Wahida gide 'ida hada bale'uwa, tasananpuya 'eguma 'ilotaligeha, ² 'ida hada hauhauna taloba galewa, geya tomota nimadiyega spaipaihowa, ma hesi miyamiya hatayana Yehoba tauna 'oinega. ³ Bewa bale'uwa ma'ida nuwagala tayamwayamwa, nuwanuwada 'ida hada galewa ta'ewa, ⁴ gide 'ada 'ale'o hauhauna ma 'ausalana ta'ote, ma sahena talolobugewa.

⁴ Moisa, 'abwa hada bale'uwa 'oina tamiyamiya ma'ida muyamuyao, ta 'ida nuwatuhu baibaiwadi tuwa, ma geya 'abehega 'ada 'ale'owao tahalolodi, ma hesi 'abehega 'ada 'ale'o hauhauna ta'ote, ma 'oinega wahida talatala sawalidi sibui yawasida hauhauna 'oina.

⁵ Bewa mabwaiyana Yehoba 'i'atububuya ma 'i'ebwaegita, ta 'ila'ilala 'i'ebwaegita ma 'oinega 'ana moisa tasanasasanapu beno Yaluyaluwa

Tabuna. ⁶ Coinega tuta mabwaiyana 'oidiya ta'ate'atepatu, ma tasanapuya 'abehega 'eguma 'ida hada bale'uwa 'oina tamiyamiya beno geya Bada 'ina tupwa, ⁷ weyahina 'ida hemisa 'oinega tatautauya ma geya 'ebubunega.

⁸ Coinega ta'ate'atepatu, ma nuwanuwada ta'amasa ta wahida ta'ebesinedi, ma Bada 'ina tupwa talatu. ⁹ Ma 'eguma wahida tamiyamiya bo nuwana 'eguma ta'amasa, 'ida 'ebemasi tuwa to'aha Badaina nuwanuwana.

¹⁰ Weyahina 'abwa 'eguma tutaina Keliso 'ina wagahata wasawasa 'oina 'imiyatoi sabi loinegita, mabwaiyada 'ada maisa 'oinega taloba, nuwana 'ausalana nuwana galana, gide 'ida paihowao bale'uwa.

Tomota hauhaudi

¹¹ Bewa weyahina tauna Badaina 'amatauteya ta tomota 'oidiya 'alohatotowa. Yehoba 'ima mumuga 'isanasanapu ma yanuwatuhu yahiya 'omi wete wasanasanapumai 'abehega bwebwe'ama. ¹² Geya 'a'ahwa bwebwe'anemai tauma 'ima gwae bewa 'oidiyega, ma hesi taudi sinuwanuwatuhu hewasawasa weyahina, ma geya 'atedi weyahina, 'eguma wagwae hila 'oidiya wahe'itadi 'abehega tauma 'ima mumuga 'ausalana.

¹³ Ceguma 'ima gwae bewa gide gwae yauyaule beno Yehoba weyahina, ma hesi 'eguma 'ima gwae dumwaluna beno 'omi weyahimi. ¹⁴ Keliso 'ina helauwega 'agwaegwae, weyahina tauna tuwa 'ama tololina. Moisa tuwa, tauna mabwaiyada weyahida 'i'amasa, 'oinega mabwaiyada gide to'amasa. ¹⁵ Ta 'ina 'amasa mabwaiyada weyahida huhuna, 'abehega 'abwa mayawasida, geya tauda 'ida paihowao sabi paihowaidi, ma hesi Keliso weyahina, tauna weyahida 'i'amasa ta wete 'itoholo hila.

¹⁶ Mwalo, 'igu nuwatuhu 'abehega Keliso loheya galana ma hesi yanuwabui pwaiya, 'oinega sahena tahesihesinuwa tomota 'oidiya 'abehega bwebwe'adi bo galadi, beno mebale'u 'idi nuwatuhu gide, ¹⁷ ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehega taiya Keliso 'oina 'imiyamiya, tauna 'ihetomota hauhauna. Cina mumuga miyamiyaina 'igumwala pwaiya, ma hauhauna 'ilatuwa.

¹⁸ Cehele bewa Yehoba 'inega, tauna Yehobaina Keliso 'ina paihowega 'itoegita tauna 'oina ta ba'idadai tahe'iya'iyagu hila, ma wete 'ida paihowa 'i'ebwaegita ma tomota ta'ewedima he'iya'iyaguina 'oina.

¹⁹ Moisa, Yehoba gide Keliso 'alona 'imiyamiya, ta mebale'u 'itoegita tauna 'oina sabi he'iya'iyagu hila, ma 'ida puiyao 'inuwasamudiya ma sahena tahehemaisadi, 'oinega he'iya'iyagu hila tetelina 'i'ebwaegita ma tahehepwaila tomota 'oidiya.

²⁰ Tauma Keliso 'ana tohepwailao ta Yehoba 'oimega 'ilolohatoto 'oimiyia, ma Keliso weyahina 'a'ahwanoiyegomi ma Yehoba 'oina

wahé'iyá'iyagu hila. ²¹Yehobaina tauda weyahida Keliso 'iloineya, tauna geya 'eta 'ina pui, ma hesi Yehoba 'itagwaleya ma Kelisoina weyahida 'ihetogala, ma 'ane tauna ba'idadai Yehoba 'ina mumuga bwebwe'ana ta'ewa.

Paulo 'ina tuyamuyao

6 ¹Coinega Yehoba ba'idamai 'apaipaihowa, ta 'oimiya 'a'ahwanoi ma sahena 'ina helau wa'ahwa ginaula bwagabwagae, ²weyahina 'igwaeya,

"Tuta bwebwe'ana 'oina 'enau yahesagoheya, 'oinega 'abihetena 'ana tuta 'oina ya'abihete pwaigowa."

Moisa, bewa tuta bwebwe'ana ma 'ami 'abihetena waloba.

³Cabihetena bewa tomota mabwaiyadi weyahidi, genuwama ma 'aigeda taiya 'ilolomugiyemai 'ima paihowao weyahidi. Geya 'aigeda wete 'ebe'etoboda 'alagulagu, ⁴ma hesi 'ima paihowao mabwaiyana bwebwe'ana 'ahe'itaeya 'abehegaa Yehoba 'ina topaihowao bwebwe'ama. Cima paihowa bewa: 'alamal'i'ita madouna, tuyamuya, miyamwau, hesilae, ⁵sapi, 'ebepai, 'aleha, paihowa, 'oyatola masala, gomale, ⁶mumuga 'asilalana, sanapu, 'atemuyamuya, he'iyá'iyagu, Yaluyaluwa Tabuna 'ateda, ta wete helau moisa, ⁷ta 'ima gwae moisa, ma wete Yehoba 'ina waiwai 'oima, ma 'ima 'ebe'aleha 'ebeulaulamega ma 'adigeyegeyemega, beno 'ima mumuga bwebwe'ana.

⁸Tuta tupwana tomota si'ahwa bwebwe'anemai ma tuta tupwana si'ahwa galagalaemai. Wete si'ahwa 'abo'abowemai ma hesi geya 'a'abo. ⁹Tomota geya sisanapumai ma hesi Yehoba 'isanapumaiya. Tauma gide 'ama'amasi ma hesi yawasima 'ausalana. Si'abi'abi hegalemaiya ma geya silohé'amasi. ¹⁰Tauma ma'ima nuwagala ma hesi 'atema 'ayaliyaliyaya. Tauma gide wewelohe, ma hesi wasawasa 'aheheguyai tomota baibaiwadi 'oidiya. Geya wete 'ima tobwatobwamo ma hesiyage ginaula mabwaiyana 'oima simiyamiya.

¹¹Ciyagwao meKolinita 'omi, 'agu lotohona mabwaiyana yahepwaila latuwa 'oimiya, ¹²ta 'ateguwa yahelauwegomiya, ma hesi geya wayaliyaya 'oiguwa. ¹³Coinega natugwao, 'ilobwaineya ma 'atemiyega wahelauwegau.

Sahena guguyou tupwaina 'oina waluhuluhu

¹⁴Sahena watubwetubwegomi taudi geya sihemisa Keliso 'oina ba'idamiyao, weyahina geya sowana mumuga bwebwe'ana ma galana ma'aigeda wapaihowa. Wete geya sowana 'asilala ma guguyou ba'idana sihe'iyá'iyagu. ¹⁵Wete geya sowana Keliso ma Tomudulele* ba'idana sihe'iyá'iyagu. Ceguma Kelisoina 'uhemiseya, geya sowasowahina tomota taudi geya sihemisa ba'idamwao wapaihowa mahemahetena. ¹⁶Wete

geya sowsowahina hali 'ebe hemisao talagu luhuwedi Yehoba 'ina hada 'alona. Yehoba tauna mayawasina ta 'ina hada tauda, ma 'igwaeya,

“ Taugu taudi 'oidiya yalo'asa ma 'alodiya yayawala dadana ma taugu 'idi Yehoba ma taudi 'igu tomotao! ¹⁷Coinega Yehoba wete 'igwaeya, ‘Hali boda 'oidiyega walatu ma wa'ebesinedi, ma sahena ginaula bi'ibi'idi wa'abi'abitohodi, ma yatoegomi 'igu tupwa, ¹⁸ma 'oiguwa wa'ahwa tamana ma 'omi natugwao meloheyami ma mewahinemi.’ Bewa Yehoba Tohewaiwai tauna 'ina gwae.”

7 ¹Ciyagwao, Yehoba 'ina gwae hemisaedi takesagohediya, 'oinega wahida ma yaluyaluwada ta'abihe 'asilaladi ginaula bi'ibi'idi 'oidiyega, ma tahe'ehau moisa ta ma'ida he'asisi Yehoba 'oina.

Paulo 'iyaliyaya meKolinita weyahidi

²Ciyagwao wahelauwemai, weyahina 'ima mumuga mabwaiyana 'ausalana. Geya 'aigeda wete nuwami 'ada 'abihe galeya, bo 'a'abihe 'wanigomi, bo 'a'abowegomi. ³Cigu gwae bewa geya sabi heliyegomi, weyahina nuwama wa'ewa pwaiya, mwalo gide yahegwaegomiya ma 'abehega 'omi ba'idagwao tamiya 'ama'amasa. ⁴Yayaliyaya pwaiya weyahimi ma yahehepwatu, ta 'igu nuwatuhu 'ibwebwe'ana pwaiya weyahimi. Bewa tuwa 'ima miyamwau, ma hesi tuwa weyahimi yayaliyaya madouna. ⁵Mwalo 'atauyama 'ebwa Masidoniya, geya 'aigeda wete 'ebe'aiyawasi 'aloba, ma wete tuwa miyamwau mabwaiyana, beno 'aleha, tupwa mabwaiyana 'oidiya, ma matauta 'atema. ⁶Ma Yehoba, tauna tonuwagala 'adi to'abiheyaliyaya, tauma 'i'abihe yaliyayemaiya ginaula 'eluwa 'oidiyega, beno Taito 'ina tauyama 'oinega, ⁷ma wete tetelimi 'oinega, weyahina Taito 'ihewaegauwa, 'igwaeya, “MeKolinitaedi nuwanuwadi ma 'utauya 'uhabo'enedi. Ma 'ino gwae weyahina sitagwala pwaiyediya, ta 'idi pui 'oinega sinuwabuiya ma'idi dou. Bewa ya'iteya ta yayaliyaya madouna.”

⁸Mwalo 'imi leta yaleleya, ta 'i'abihenuwa mwauwegomiya, ma taugu wete weyahimi yanuwagala, ma tuwa sahena yanuwanuwagala letaina weyahina, weyahina 'omi 'imi nuwagala tuta to'uto'upanamo 'oina.

⁹Coinega taugu yayaliyaya, geya 'imi nuwagala weyahina, ma hesi weyahina 'imi nuwagala 'oinega wanuwabuiya 'imi puiyao 'oidiyega. Cimi nuwagalaina walotohoya 'abehega Yehoba 'oinega 'inaoma, ma geya 'eta wete 'oimiya galana yapaihowa. ¹⁰Moisa, nuwagala Yehoba 'oinega ginaula 'ausalana ma 'i'abihe nuwabuigita, ma 'oinega 'abihetena taloba. Coinega sahena nuwagalaina talologwahate. Ma hesi hali nuwagala bale'u 'oinega 'abwa 'ilohe'amasigita.

¹¹Wa'ita, 'imi nuwagala bewa 'oinega Yehoba bo'i 'i'abihetegomiya, ma wahetapewa, ta wahewaiwaiya ta 'imi mumuga 'ibwebwe'ana mabwaiyana, 'oinega galanaina weyahina wagamwasowala pwiaya, ma

wamatauta, ma nuwanuwami yatauyawa 'oimiya, ma wahewaiwaiya ma togalaina 'ana loina wa'ebwaeya. Ginaula mabwaiyana 'oidiyega 'imi paihowa 'ausalana wahe'itaeya.

¹² Cimi leta mwalo yaleleyawa geya 'iyamiu topuimo weyahina, ma geya loheyaina 'ipuiya 'oina weyahina, ma hesi 'omi mabwaiyami weyahimi, ma 'abehega Yehoba matana wahe'itae 'igu gwae 'ana hematamatana bwebwe'ana. ¹³ Coinega yayaliyaya pwaiya madouna. Wete Taito 'ina yaliyaya tauma 'ima yaliyaya 'ilohepoiya, weyahina Taitoina 'imi mumuga 'ausala 'inega 'iyaliyaya. ¹⁴ Mwalo Taito 'imiyamiya ta yahepwatuwegomiya, ma Taito matanega 'l'ita pwaiya, 'inega geya wete 'ebe debamwadina 'oiguwa. Ma hesi 'igu gwae mabwaiyana 'omi weyahimi 'ana moisa 'ilatu pwaiya.

¹⁵ Taito 'imi hematamatana mabwaiyana 'inuwatuhu yahiya, tutaina tauna 'oina watagwalegomiya ma'imi 'ateyoho, 'inega nuwana wa'ewa bwaibwainiya.

¹⁶ Ma taugu wete yayaliyaya 'imi mumuga mabwaiyana 'ausalana weyahina.

Cehele 'awawa weyahina

8 ¹ Ciagwao, nuwanuwama ma tohekalesiyo Masidoniya 'alona wasanapudi 'abehega Yehoba 'i'abihetediya 'ihenuwa laguwediya ta 'ehele 'awawa 'ausalana silaguya. ² Taudi towewelohe gide tuwa 'ebetohona silobeya 'idi miya 'ana mwau 'inega, ma hesi tuwa ma'idi yaliyaya helau bwebwe'ana hedade silaguya.

³ Yagwaeya moisa, meMasidoniyaedi 'atedi sitagwalediya ta 'idi ginaulao si'ehele 'awawediya ma'ana loheposeyana. ⁴ Ma si'ahwa'ahwanoi waiwai 'oima ma 'eguma sowasowahina sihelau Yelusalema 'ana tohekalesiyo 'adi sagu weyahina.

⁵ Tauma 'ima nuwatuhu ma sihelau, ma'iyamo 'idi 'ehele madou hedade, weyahina Bada 'oina sitagwala nugetediya, 'inega wete sitagwalediya tauma 'oima, gide Yehoba 'ina nuwatuhu.

⁶ Coinega Taito 'ahegwaeya, 'agwaeya, "Mwalo 'uhegaina ma meKolinita 'u'abihetediya 'idi 'ehele 'ana paihowa weyahina, 'inega 'u'abihetedi wete ma silosalohi."

⁷ Comi wamumuga 'ausala pwaiya 'imi paihowa baibaiwana 'oidiyega, beno hemisa ma hepwaila ma sanapu ma hepвату ma wete 'imi helau 'oima, 'inega sowasowahimi ma 'ehele 'ausalana wete wapaihowa.

⁸ Bewa 'igu gwae tuwa ma geya 'abehega yaloinegomi, ma yanuwatuhuya tohekalesiyo tupwana sihehetapewa 'ehele 'awawa weyahina, 'inega 'ebetohona bewa yalaguya ma ta'ita nuwana wa'ehelohe bwaibwaina, bo geya.

⁹ Comi 'ida Bada Yesu Keliso 'ina helau wasanapuya, tauna 'ina wasawasa madouna 'i'ebesineya ma 'iheweweloheya sabi 'abihetegomi, ta 'abehega 'ina hewewelohe 'inega 'omi wahewasawasa.

¹⁰ Coinega nuwatuhu ya'ebwaegomi. Bolime 'igumwala nuwanuwami ma wahelau, 'oinega wahelau nugeta, ta hali boda mulimiya. ¹¹ Coinega sowasowahina ma walosalohi. Mwalo wahetapewa ta wahegaineya, 'oinega nata wete 'imi 'atetagwalega to'aha 'oimiyamiya 'oidiyega helauina walosalohi. ¹² Sahena wagwaegwae ma wagwae, "Geya 'eta ginaula 'oima ma 'oinega 'ahelau." Hesi tuwa wahetapewa ma to'aha 'oimiyamiya 'oidiyega wahelau, ma Yehoba wa'abihe yaliyaya. ¹³ Bewa geya 'abehega 'omi 'imi helau 'ana mwau madouna ma hali 'asa 'idi helau 'ana mwau muhemuhena, ma hesiyage mahemahetena tuwa. ¹⁴ Ceguma bewa tuwa 'imi tobwatobwa baibaiwana, sowasowahina ma hali 'asa wa'abihetedi 'idi miyamwau 'oidiyega, ma 'eguma to tuta taudi 'idi tobwatobwa baibaiwana si'abihetegomi wete, 'eguma wamiya mwau. Coinega wada hemahemahetena. ¹⁵ Gidemusa gxae 'imiyamiya Buki He'asisi 'oina 'igwaeya,

"Taudi sihe'auta madouna 'adi 'e'ahai geya 'ana tupwamo, ma
taudi sihe'auta 'i'iuna 'adi 'e'ahai tuwa sowasowahidi, eeta
sihemahemahetena."

Taito ma'iyanao sitautauya Kolinita

¹⁶ Yehoba 'oina yaloyauwedo, weyahina Taito 'ina nuwatuhu madouna 'i'ebwae pwaiya, ma tauna 'i'abihetegomi, gide tauma wete 'ima nuwatuhu. ¹⁷ Coinega tutaina 'ahegwaeya ma 'ihabo'enegomi 'itagwala bwaibwaineyea, weyahina beno tauna 'ina nuwatuhu madouna.

¹⁸ Coinega wete tasidai 'aigeda Taito ba'idana 'ahetunediwa, tauna tologuguya 'aigeda wasa bwebwe'ana weyahina, ma sanina madouna tohekalesiyao 'oidiya, ¹⁹ ma tohekalesiyao 'ina paihowa si'ebwaeaya ta tauna ba'idadmai 'asakosakowasi 'ehele weyahina sabi 'abihetegomi, ma 'oinega tomota Yehoba sihepwatuwe.

²⁰ Geya nuwama ma 'eta taiya 'ilomugiyemai 'igwae, "Helau 'awawaina madouna ma geya sida 'itayahi bwaibwainiya." ²¹ Ma hesi nuwanuwama tuta baibaiwana 'oidiya 'ada paihowa dumwalu Yehoba matana, ma wete tomota matadiya.

²² Tasidai wete 'aigeda ba'idadiu 'ahesumaneyawa, tauna 'asanapuya 'abehega tohemisa moisa 'ina paihowa baibaiwana 'oidiyega, ma bewa tuwa 'omi 'imi mumuga bwebwe'ana 'ihesagoha pwaiya ta 'ihemiseya, 'oinega nuwanuwana madouna 'ihabo'enegomi sabi 'abihetegomi wete.

²³ Taito wasanapuya 'abehega ba'idagu 'apaihowa mahemahetena 'ami lema weyahina, ma tasidaowedi taudi tohekalesiyao weyahidi sipaipaihowa, ta weyahina tomota Keliso sihepwatuweya. ²⁴ Coinega 'ilobwainegomiya ma tasidaowedi wahelau bwaibwainidi, ma boda hekalesiya baibaiwadi si'ahwa moisaegomi, ma wete si'ahwa moisaemai 'ima hepвату 'imi helauina weyahina.

Cehele tohekalesiyao wewelohedi weyahidi

9 ¹Sahena leta 'oinega yahenuwa laguwegomi 'imi 'ehele tohekalesiyao weyahidi, weyahina wasanapu pwaiya, ²ma wete yasanapugomiya 'abehega 'eheleina weyahina wayaliyaya, 'oinega 'omi ya'ahwa bwebwe'anegomiyia meMasidoniya 'oidiya, yagwaeya, "Tupwa Akaya 'oina taudi meKolinita sihetapewa pwaiya ta 'idi helau si'atububuya bolime 'igumwala 'oina." Coinega baibaiwadi 'oidiyega wete gide sipaipaihowa 'ese. ³Geya nuwagu ma 'igu hepwatu weyahimi tomota si'ahwa 'abo'abowegau, 'oinega tasidaowedi yahesumanediwa sabi 'abihetegomi ma 'imi helauina wa'atububu, gide 'imi hetapewa yahepwaileya 'oidiya. ⁴Ceguma 'abwa tupwana meMasidoniya ba'idagwao 'atauyawa ma si'italobegomi 'imi helau geya wa'atububu, bewa 'ebedeba mwadina 'oiguwa ma wete 'oimiyia, 'igu hepwaila nugetaina weyahina.

⁵Coinega yanuwatuhuya 'abehega 'ilobwaineyea ma tasidaowedi sida tauyawa nugeta sabi 'abihetegomi 'imi helauina wagwae hemisaeya 'ana 'atububu weyahina, ma taugu tuta muliyetega wete yatauyawa. Weyahina sahena lohesuhesumana 'oinega wahehelau ma hesi 'atetagwalega.

⁶Cehele 'ana nuwatuhu gide tanoha. Tauna 'idauna 'i'iuna 'i'etahi 'i'iuna, ma tauna 'idauna madouna 'i'etahi madouna.

⁷Coinega 'omi 'aigeda 'aigeda tauna 'ina nuwatuhu 'oinega 'i'ehele, geya 'abehega lohesuhesumanega nuwana he'l'imega, ma hesi 'atetagwalega, ta bewa Yehoba 'ina 'ebe yaliyaya.

⁸Ma Yehobaina sowasowahina ma 'ehele mabwaiyana 'ida losiwa 'oimiyia, eema tuta baibaiwana sowasowahimi, ma wete ma'ana tupwa madouna 'imi 'ehele weyahina. ⁹Caigeda gwae lelelelena Buki He'asisi 'oina Yehoba weyahina 'igwaeya,

"Ceheleyao 'isaweyaneya towewelohe hali tupwa ma hali tupwa
'oidiya,

tauna mumugana dumwaluna ta miyamiya hatayana."

¹⁰Tauna hewana ma 'e'ahai 'adi To'ehele 'imi ginaulao 'i'ebwaegomi ma simadou bwaibwaina, ma mumugami bwebwe'ana 'oinega 'etahi madouna waloba, ¹¹ma 'imi wasawasa 'oinega sowasowahimi tobwatobwa madouna waheguyaiyedi, ma wete 'imi helauina tauma 'abwa 'a'ehele tohewewelohe 'oidiya, ta 'oinega taudi siloyauwedo madouna Yehoba 'oina. ¹²Cimi helau bewa 'oinega tohekalesiyao wewelohedi 'adi lema silobaloba, ma wete Yehoba 'ana hepwatu madouna 'ilatu.

¹³Ma toweweloheyedi sida yaliyaya 'adi lema weyahina, ma hali boda wete 'adi lema 'ausaladi 'oimiyega weyahina, ma 'imi hematamatana Keliso wasana 'oina weyahina sida 'ahwa moisa, ma wete Yehoba sida

hepwatuwe,¹⁴ ma wete sida 'ahwa'ahwanoi ma'idi nuwa'ewa weyahimi, Yehoba 'ina helau madouna 'atemiya 'ilaguya weyahina.

¹⁵Moisa, Yehoba 'oina taloyauwedo 'ina helau madou hedade weyahina.

Paulo 'ina paihowa

10 ¹Taugu Paulo ya'ahwa'ahwanoi 'oimiya, gide Keliso 'ina mumuga nuhana 'oinega, weyahina 'omi wagwaeya, "Paulo 'ina mumuga nuhana 'eguma ba'idadai tada hegwaegwae, ma hesi bwagega 'iheliyegita." ²Coinega ya'ahwanoi 'oimiya ma wamumuga dumwalu, 'amuge ma 'igu tauyawa 'oimiya 'oina yaheliyegomi, gidemusa nata yaheliyedi taudi sigwaeya, "Paulo tauna 'ina nuwatuhu 'ipaipaihowa gide tuwa mebale'u 'idi paihowa."

³Moisa, bale'uwa tamiyamiya, ma hesi 'ida paihowa geya mebale'u gide. ⁴Wete 'ida tobwatobwa geya mebale'u 'idi tobwatobwa 'aleha gidemusa, ma hesi 'ida tobwatobwa hagana ta 'oidiyega Tomudulele 'ina 'ebeloinao tahewaiwai sinedi, Yehoba 'ina waiwaiyega. ⁵Cida tobwatobwaedi 'oidiyega sowasowahida tahewaiwaisine mumuga galana, he'oh'e'oh'e, ma gwae hane, beno ginaulaedi Yehoba 'ana hemisa si'etobodeya, ma hesi tomota 'idi nuwatuhuwao tagibuidi ma Keliso 'ina gwae sida hematamatanedi. ⁶Coinega 'eguma tutaina wahematamatana bwaibwaina, taudi tologwahataowedi 'adi loina 'oidega siloba.

⁷Comi tomota 'adi 'itamo 'oina wa'e'ebubuna, ma to'aha 'atediyega geya wasanapu. Ceguma taiya 'igwae hane 'abehEGA tauna Keliso 'ina boda, sowasowana 'inuwatuhu yahimai 'abehEGA tauma wete Keliso 'ina bodao, ⁸ta loina Yehoba 'i'ebwaemaiya sabi 'abihetegomi ma hesi geya sabi 'abihegalegom, ma 'eguma yagwaehane hedade 'igu loinaina weyahina, sahena wete 'ebedeba mwadina yalobaloba.

⁹Sahena leta waiwaidi 'oidiyega ya'abi'abihe matautegomi, ¹⁰gide tupwana tomota sigwae, "Paulo 'ina leta 'oidiyega 'iheliyegita ma hesi 'eguma matada 'igwaegwae, 'ana 'ita we'ana tuwa, ma 'ina gwae geya bwebwe'ana." ¹¹Coinega togwaeyedi sowasowana sinuwatuhuyahi 'abehEGA to'aha bwagega 'igu leta 'oidiyega yahehegwaegwae nata yapaihowa tuwa, 'eguma to tuta yatautauyawa 'oimiya.

¹²Sahena yahehegwaegomi yagwae, "Taugu Paulo 'igu mumuga 'ausalana," gide tupwana tomota sigwae, "Tauma 'ima mumuga bwebwe'ana hedada, ta 'iyamayao geya bwebwe'ana." Cidi gwaeyedi gide tuwa yauyauledi 'idi gwae.

¹³Ma taugu sahena yagwaegwae hane ginaula baibaiwadi weyahidi, beno namo 'igu paihowaina Yehoba 'i'ebwaegauwa weyahina yagwae hanehane, ma 'igu paihowaina 'asa tupwana 'oidiya ma 'omi wete 'oimiya. ¹⁴Coinega sowasowagu ma 'oimiya yaloina. Moisa, 'omi 'igu

'ebeloina 'alona, weyahina taugu wasa bwebwe'ana Keliso weyahina ya'ewa nugeteya 'oimiya.

¹⁵Geya 'abehega hali tomota 'idi paihowa 'oimiya weyahina yagwae hane, taugu tuwa 'igu paihowa weyahina, ma yanuwatuhu yahiya 'abehega 'eguma 'imi hemisa 'imadou, nata 'igu paihowa 'oimiya wete 'imadou hedade, ¹⁶'oinega nuwanuwagu wasa bwebwe'ana yalohatotowe taudi 'asa bwagabwaga 'oidiya, ma hesi gesowana yagwaehane 'eguma yapaihowa tuwa taudi wasa bwebwe'ana sihesagoha pwaiya 'oidiya. ¹⁷"Ceguma taiya nuwanuwana ma 'igwae hanehane, 'ilobwaineya ma Bada namo weyahina 'ida gwae," ¹⁸Wete 'eguma taiya taunamo 'i'ahwa bwebwe'ane, Yehoba geya'abwa 'iyaliyaliyaya weyahina. Ma hesi 'eguma Yehoba tomota 'i'ahwa bwebwe'ane, nata 'ebeyaliyaya.

Paulo 'ina paihowa

11 ¹Cigu gwae bewa gide yauyaule yagwaegwae, ma hesi 'eguma wa'alama'i'ita, 'igu nuwatuhu yahepwaila latuwe 'oimiya.

²Weyahina nuwanuwagu 'omi, gidemusa Yehoba nuwanuwana tauda, 'oinega yagwae hemisaegomiya Keliso 'oina, 'omi gidemusa gumalaulau 'aigeda 'ina mumuga bwebwe'ana mabwaiyana, ma loheya ba'idana sihai.

³Ma hesi ya'ateyohowa weyahimi, 'amuge ma 'imi nuwatuhu si'wani ma 'imi 'atetagwala Keliso 'oina wa'ebesine, gide mwalo mwata Ibe 'i'aboweya 'ina gwae hotohoto 'oinega, ta Ibeina 'iwe'a.

⁴Coinega 'eguma taiya 'itautauyawa ma Yesu tetelina 'oimiya 'ilohatotowe ma geya tauma 'ima lohatoto gide, tauna 'oina watagwa tagwalegomi. Comi wasa bwebwe'ana 'oina watagwala pwaiyegomiya ta Yaluyaluwa Tabuna 'oimiya walotohoya, ma tuwa hali tetela ma hali yaluyaluwa 'oidiya watagwa tagwalegomi.

⁵Cimi tologuguyao hauhaudiyedi 'omi wanuwatuhuya 'abehega sihane sinegauwa, ma hesi geya sowasowahidi. ⁶Ceguma geya yada gwae bwaibwaina, ma hesi yasanapu moisa ma tuta mabwaiyana 'igu sanapuina yahe'ita pwaidiya 'oimiya.

⁷Mwalo Yehoba wasana 'oimiya yalohatotoweya, ma geya 'eta maisa weyahina yagwaegwae 'oimiya, 'oinega wanuwatuhuya yalopuiya weyahina taugu ya'abi suluhegauwa ma 'abehega 'omi wahane. ⁸Cana 'ita gide yayagayagaha halihekalesiyao 'oidiyega, weyahina mane si'ebwaegauwa ma 'abehega 'omi weyahimi yapaihowa.

⁹Wete tutaina 'imi tupwa yamiyamiya ma yagomagomale geya yada 'ahwanoiya 'oimiya, ma hesi tupwana tasidao Masidoniya 'oinega sitauyama ta lema si'ebwaegauwa; weyahina geya nuwagu ma mwau 'oimiya yalagu 'agu 'e'ahai weyahina. Mwalo geya 'aigeda mwau 'oimiya yalagu, ma tuta sinaonaoma 'oidiya wete sahena yalagulagu. ¹⁰Cigu gwae hane bewa gwae moisa Keliso 'oinega, ma sahena 'aigeda taiya 'igu gwae bewa 'i'eto'etobode Akaya tupwanao mabwaiyadi 'oidiya.

¹¹ Ma to'aha huhuna? Nuwana 'igu gwae bewa weyahina ta yalogwahategomiya? Sahena! Yehoba 'isanapu bwaibwainigauwa yahelauwegomiya.

¹² Wete 'igu paihowa weyahimi tuwa 'abwa yada paipaihowa, ma 'oinega ya'abihe lolagudi taudi togwae gagasa sigwaeya 'abehega 'idi paihowa 'oimiya gide taugu 'igu paihowa. ¹³ Weyahina to'abowedi 'adi 'ita gide Keliso 'ana tohepwailao ma hesi galana sipaipaihowa. ¹⁴ Taudi gide Seitani, mumugana galana, ma hesi 'ana 'ita 'ibuiya gide anelose 'asi'asilalana. ¹⁵ Coinega sahena nuwami 'ihehenainaida 'eguma Seitani 'ina topaihowao wete 'adi 'ita sibuidi ma topaihowa dumwaludi gide. Ma tuwa, tuta 'ebelosaloha 'oina 'idi mumuga galadi weyahidi taudi nata sigala hedade.

Paulo 'ina muyamuyao

¹⁶ Yada hegwaegomi wete sahena wa'ahwa'ahwa yauyaulegau, ma 'eguma wa'ahwa yauyaulegau tuwa, 'ausala, ma 'igu gwae yauyaule wahesagohe, ma 'oinega tupwana yada gwae gagasa.

¹⁷ Cigu gwae gagasa bewa geya 'ida Bada 'ina loinega, ma hesi yauyaulegu tuwa. ¹⁸ Weyahina tomota mabwaiyadi sigwaegwae gagasa ginaula bale'u weyahidi, 'oinega taugu wete yada gwae gagasa taudi gide.

¹⁹ Ma 'omi hesi sanasanapumi ta tomota yauyauleidi 'oidiya wa'atetagwala, ²⁰ 'eguma paihowa mwaudi si'ebwaegomi, ma 'oinega 'oimiyega siyagayagaha, ma si'abowegomiya, ma ma'idi nuwahane manimiya sisapi. ²¹ Ma taugu we'awel'agu, 'oinega geya yada sapigomiya, ta bewa 'ebedeba mwadina 'oiguwa.

Ta 'eguma 'imi tologuguyaedi to'aha weyahidi sigwaegwae gagasa, hesi tuwa taugu yahetohe yauyaule ma yagwae gagasa ginaulaedi weyahidi.

²² Ceguma taudi meIbeliu, taugu gide.

Ceguma taudi Isileli 'ina susuwao, taugu gide.

Ceguma taudi Ebalahamo tubunao, taugu gide.

²³ Ceguma taudi Keliso 'ina hewahewaliyao bwebwe'adi, taugu 'ina hewali bwebwe'ana hedade.

Cigu gwae bewa gide yauyauleigu. Cigu guibiga 'oinega yanugeta sinediya, 'igu luhu deliya baibaiwa hedade, 'agu sapiyao wete baibaiwana ta tuta mabwaiyana 'oidiyega 'abehega tuwa nata ya'amasa.

²⁴ MeYudiya balaeyega sisapigauwa, 'ana baibaiwa teti naini, ta sapiina bewa gide ma nima 'ai'aigeda yalobediya. ²⁵ Matoi wete sihunugauwa 'aiwe 'oidiyega, ma'aigeda dimwega sihunu dadanegauwa, matoi waga 'oinega yadamana ni'u 'awawa, ma sabwelo 'aigeda ma nihuwanu 'aigeda 'idoegauwa.

²⁶ Ma wete 'igu 'adau 'oidiyega 'ebehesilae yalobediya we'aha madoudi ma toyagahao 'oidiyega, ma 'igu bodao meYudiya 'oidiyega, ma taudi

geya meYudiya 'oidiyega, ta 'asa madoudi 'oidiyega, ta pwatula 'oidiya, ta wete ni'u 'awawa, ma wete tasidao 'abo'aboidi 'oidiyega, ²⁷'ima paihowa madouna, ma miyamwau 'adi tuta 'oidiya, nihuwanu geya yada 'enowa, ma gomale ta tani'oyahala, wete tuta tupwana baibaiwana geya 'agumo, ta geya 'igu hadamo, ma geya 'agu 'wamamo tuta gogai 'oidiya. ²⁸Ma wete sabwelo mabwaiyana 'oidiya yanuwanuwatuhu madouna tohekalesiyao tupwa baibaiwadi weyahimi. ²⁹Coinega 'eguma taiya 'iwe'a, taugu wete gide yawe'a, ma 'eguma taiya 'ebetupa 'oina 'ibe'u, beno 'igu 'ebe nuwagala.

³⁰Ma wa'ita, 'igu gwae gagasa 'igu we'aomo weyahidi. ³¹Yehoba tauna 'ida Bada Yesu tamana tada hepwatuwe hataya, ma tauna 'isanasanapugau 'abehega 'igu he'ote'otetela bewa gwae moisa. ³²Mwalo, kini Alesitasi 'ina tuta tololina 'aigeda 'asa Damasiko 'oina 'itoho waiwai ma 'abehega ma'ina tolo'alehao si'abiyahigau, ³³ma hesi 'iyagwao si'abihetegauwa, ta 'ali 'ana 'ahwa'eda tabwaninega siso'eya, ta 'oinega silagu suluhegauwa kodowega bale'uwa, ta 'agu 'alehaowedi 'oidiyega yadena.

Paulo 'ina 'eno'ita'ita

12 ¹Sowasowahigu ma yagwae gagasa, ma gagasa geya wete 'eta 'ina lemamo, ma hesi tuwa yagwae gagasa 'igu 'eno'ita'ita weyahina 'ida Bada 'oinega.

²Caigeda Keliso 'ina loheya yasanasanapu, tauna bolime potini sigumwala 'oina Yehoba 'itoeya galewa, nuwana 'wapina bo yaluyaluwanamo, 'iyamuge, Yehobamo 'isanasanapu. Citoeya ta 'ihaneya galewa 'aigeda 'oina, ta 'ihaneya wete galewa heluwena, ma wete 'ihaneya galewa hetoina 'oina. ³Yasanapuya 'abehega Yehoba loheyaina 'itoeya 'ina tupwa bwebwe'ana ta wasawasaina 'oina, ma nuwana 'wapina bo yaluyaluwanamo, geya yasanapu. Yehobamo 'isanasanapu. ⁴Ma loheyaina megalewa 'idi gwae tupwana 'ihesagohediya, ma geya sowasowahina ma 'igwae latuwedi weyahina he'ahe'asisidi.

⁵Sanapuina weyahina yagwae gagasa, ma sahena taugu weyahigu yagwaegwae gagasa. Beno namo 'igu we'ao weyahidi yada gwae gagasa.

⁶Ma hesi 'eguma to tuta yagwae gagasa, beno gwae moisa ma geya gwae yauyaule. Ma tuwa sahena yagwaegwae gagasa, weyahina nuwanuwagu ma wanuwanuwatuhu to'aha 'igu paihowa wa'itediya, nuwana 'igu gwae wahesagohediya, bewa namo weyahidi, ma sahena to'aha wete weyahigu.

⁷Ma Yehoba geya nuwana ma yanuwahane 'igu 'eno'ita'ita bwebwe'adi weyahidi. Coinega ginaula 'aigeda Seitani 'oinega 'i'ebwaegauwa, ta 'alogu 'ana lotohona gide ma'ana 'aliliya, ta yanuwauwagala, ma geya sowasowahigu yanuwahane. ⁸Mwauina bewa weyahina matoi Yehoba

ya'ahwanoiyeya ma 'i'ewayahule. ⁹Ma 'igu 'ahwanoiiна 'ihemaiseya 'igwaeya,

“Sahena. Ma hesi 'igu helaumo sowasowahiu, ta 'ino we'a 'oina 'igu waiwai 'ulotohoya 'abehega sowasowahina.”

Coinega 'igu we'aо weyahidi yayaliyaliyaya ma yada gwae gagasa, weyahina 'igu tuta we'a 'oidiya Keliso 'ina waiwai 'oiguwa 'imiyamiya. ¹⁰Coinega Keliso weyahina yatagwatagwala mwau baibaiwana 'oidiya, gide we'a 'ahwa galagala, tuta mwau, 'aleha, hesilae. Weyahina 'eguma yawe'a bewa 'igu 'ebbehewaiwai!

Paulo 'ina nuwatuhu meKolinita weyahidi

¹¹Moisa, 'omi 'imi gwae weyahina yahepwaila pwaiya gide yauyauleigu. Cilibwainegomiya wa'ahwa bwebwe'anegau, ma hesi wa'ahwa galegalegauwa, eeta 'imi tohepwailao hauhaudi wa'ahwa bwebwe'anediya. ¹²Cila'ilalaedi matamiya ma'igu he'alama'i'ita yapaihowediya, beno ginaula 'ebehenainaida ma paihowa waiwaidi, ma 'oidiyega wada sanapugau 'abehega taugu Keliso 'ana tohepwaila moisa. ¹³Wete 'igu paihowa weyahimi tuwa gide 'igu paihowa hekalesiyao mabwaiyadi weyahidi, ma 'aigedamo ginaula geya 'oimiya yapaihowa, 'agu lema mane ya'ewa'ewa hekalesiyao baibaiwadi 'oidiyega, ma 'omi 'oimiyyega geya. Ciagwao, ya'ahwanoi 'oimiya ma 'igu pui bewa wanuwasam.

¹⁴Tuta 'i'iuna ma yatauyawa 'oimiya. Mwalo sauga 'eluwa yahabo'enegomiya, ma bewa nata hetoina yatauya, ma sahena 'aigeda wete mwau yalagulagu 'oimiya 'agu lema weyahina, ma hesi 'omi tuwa nuwanuwagu, ma geya nuwagu 'imi tobwatobwa. Gwagwama geya lema sida 'ebwaediya tamadiyao 'oidiya, ta tamadiyao hesi si'e'ehele natudiyao 'oidiya, 'oinega taugu 'ilobwainegauwa ma 'omi natugwao 'oimiya yada 'e'ehele. ¹⁵Yatagwala pwaiya ma 'igu tobwatobwa ma 'igu tuta mayawasigu wete yada 'eheleya yaluyaluwami sabi 'abihetedi. Taugu 'igu helau 'oimiya madouna, 'oinega togidega ta 'oinega 'omi 'imi helau 'oiguwa 'i'iuna tuwa?

¹⁶Ma tupwami wagwae, “Paulo 'ima tobwatobwa geya 'ida 'ewediya, ma hesi 'ina sanapu madouna 'oinega 'i'abowemaiya.”

¹⁷Geya! Loheloheyaedi yahesumanediwa, 'igu loinega togidega si'abo 'esa? Geya, 'awa?

¹⁸Mwalo Taito yaloineya ta tasidai 'aigeda ba'idana yahesumanediwa 'oimiya. To'aha Taito 'ina 'abo 'oimiya? Taito ma taugu 'ima nuwatuhu ta 'ima mumuga 'oimiya mahemahetena 'awa?

¹⁹Ciyagwao, sahena wanuwanuwatuwu 'abehega 'igu gwae bewa 'oidiyega ya'ahwa bwebwe'anegau matamiya. Geya, ma hesi mabwaiyana Yehoba matana Keliso 'ina gwae yagwaegwaeneyawa sabi 'abihe waiwaiyegomi.

²⁰Moisa, ya'ateyohowa, ta geya nuwagu yatauyawa ma 'imi mumuga ya'ita lobeya 'abehega geya bwebwe'ana, ma 'igu tauyawa weyahina wanuwagala, 'eguma taumimo wahe'ohe'ohena ma wahe'ipi'ipi ma wagamwasowala, nuwana walotobwatobwa hedade, ma 'iyamiyao wa'ahwa galagalaedi, ma wanuwahane, nuwana wapaihowa bwagabwaga. ²¹Cigu 'ateyohoina 'abehega 'eguma yatauya hilawa 'oimiya ma Yehoba 'ebedeba mwadina 'i'ebwaegau matamiya, ma taudi mwalo sipuiya, ma 'idi mumuga bi'ibi'in ta pui ta ganawala 'oidiyega geya wanuwabui, taudi si'abihenuwa mwauwegau, ma weyahidi yada dou.

Cebelosaloha

13 ¹Nata yahabo'enegomi, beno hetoina 'igu habo'ena 'oimiya. Ceguma taiyawedi nuwanuwadi ma 'iyadaina 'aigeda 'oina siyatala, 'ilobwaineya ma tomota 'eluwa bo 'etoi sihepwaila mahemahetena 'ina pui weyahina.

²Mwalo 'igu habo'ena heluwena 'oina 'imi topuiyedi ma baibaiwami yalohatogomiya, gidemusa tuwa bewa bwaga yamiyamiya ma yahenuwa laguwegomi 'abehega 'eguma yatauya hilawa 'oimiya loina mwauna ya'ebwaedi topuiyedi mwalo ma tupwadi wete ba'idadiyao.

³Beno 'ebe'ita 'oimiya ma 'oinega wasanapugau 'abehega Keliso 'oiguwega 'igwaegwae. Tauna Kelisoina 'ina paihowa 'oimiya geya we'ega ma hesi waiwaina. ⁴Moisa si'abi hekeloseya gide loheya we'awe'ana, ma hesi Yehoba 'ina waiwaiyega mayawasina 'imiyamiya. Tauma wete wahima we'adi tauna wahina gide, ma Keliso yawasina 'oinega sowasowahima 'aloinegom, Yehoba 'ina waiwaiyega.

⁵Coinega waboi watohogemi, togidega Keliso 'ana hemisa wa'abiyahiya, bo geya. Togidega, wasanapuya 'abehega Keliso 'atemiya 'imiyamiya, ma 'eguma geya, beno weyahina geya 'imi hemisamo. ⁶Yahemisa wete ma 'eguma watohomai wasanapumai 'abehega geya 'ada we'a.

⁷Tauma 'a'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina ma 'abehega sahena wapupui, geya 'abehega wa'ahwa tohepwaila moisemai, ta 'eguma tomota geya si'ahwa tohepwaila moisemai, 'ada yaliyaya tuwa 'omi 'imi mumuga dumwaluna weyahina. ⁸Weyahina tauma geya sowasowahima mumuga dumwaludi 'a'etobodedi, ma hesi ginaula dumwaludi weyahidi 'apaipaihowa.

⁹Coinega 'ima we'ao 'oidiya 'ayaliyaliiyaya 'eguma 'omi wahewaiwai, ma wete 'a'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina ma watoholo pa'ala bwaibwaina.

¹⁰Cimi leta bewa bwagegaa yalelediwa ma 'eguma tutaina yatauyawa sahena yaloiloina pa'ala 'oimiya, weyahina loinaina 'ida Badaina 'i'ebwaegauwa geya sabi 'abihegalegom, ma hesi sabi 'abihe waiwaiyegomi.

¹¹Ciyagwao kaiyoni. Cigu lohatoto wada hesagohe ma wanuwabui. Wete 'imi nuwatuhu 'aigeda 'oinega wada miya siwaloha, ma Yehoba tauna helau ma nuwadaumwala huhudi ba'idamiu wada miya yaliyaya.
¹²Ciyamiyao ba'idamiyao wa'atusapwaligomi lotohona bwebwe'ana 'oinega. ¹³Keliso 'ana tohemisao 'ebwa 'idi helau 'oimiya.

¹⁴Bada Yesu Keliso mabwaiyami 'i'atemuyemuyegomi ma Yehoba 'ihelauwegomi ma Yaluyaluwa Tabuna wete ba'idamiu wahe'iya'iyagu moisa.

Taugu Paulo.

GALETIYA

MeGaletiya 'idi leta Paulo 'ileleya

Mwalo tupwa Galetiya 'oina Paulo 'iguguya Yesu weyahina, beno 'ina 'amasa kelose 'oina ta 'ina toholohila weyahidi, 'inega meGaletiya baibaiwadi sihemisaeya ta muliyetega Paulo 'i'ebesinediya, ta 'iguguya sakowasi tupwana wete 'asa 'oidiya.

Muliyetega tupwana meYudiya sitauya Galetiya ma sihe'ita, sigwaeya, "Cana lobwaina ma 'wapi'upwa* wa'ewa, 'ane wahe meYudiya, ma 'ima loinao wamuliyedi, ta muliyetega 'eguma wahemisa Keliso 'oina, nata Yehoba 'iyaliyaya weyahimi; ta hesi 'eguma geya waheYudiya geya'abwa 'iyaliyaya weyahimi.

Coinega Paulo wasa 'ihesagoheya, ta nuwana 'igala meYudiya 'idi 'abo weyahina, ta meGaletiya 'idi leta bewa 'ileleya, ma 'oidiya 'ihewasaeya ma 'abehega sihasili, ma sisanapu 'abehega hemisamo Yesu Keliso 'oina sowasowahina ma 'inega Yehoba 'iyaliyaya 'oida, ta geya meYudiya 'idi loinao 'adi muliya weyahina.

Wete 'eguma Yesu tahemisae, Yaluyaluwa Tabuna huwainao 'ausaladi 'ateda silatu; ma 'eguma geya, nata 'wapi huwainamo galadi silatu.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Paulo Yesu Keliso 'ana tohepwaila 'aigeda, ta 'igu hetohepwaila geya tomota 'idi hesinuwega ma hesi Yesu 'ina hesinuwega, ma Tamada Yehoba wete 'ina hesinuwa. Tauna Yesu Keliso 'amasega 'igihetoholo hileya. ²Ma baibaiwadi tasidaowedi mahetegwao 'ebwa 'amiyamiya, 'imi leta 'ahewasaeyawa 'omi totapwalolo, boda 'aigeda 'aigeda tupwa Galetiya 'alona, 'oimiya.

³Tamada Yehoba ta 'ida Bada Yesu Keliso 'idi helauwega tuwa wamiya bwebwe'ana. ⁴Weyahina Tamada Yehoba 'ina nuwatuhu bewa gidemusa, eeta Yesu tauna 'itagwaleya ta 'i'amasa 'ida puiyao weyahidi, ma 'inega tutu bewa galana 'ina waiwaiyega sowasowana 'i'abihetegita. ⁵Eeta weyahina Yehoba 'oina tada hepwatuhataya. Emeni.

Tetela bwebwe'ana 'aigeda tuwa

⁶Cebe nuwahenainaida bewa 'oiguwa, weyahina mwalo Yehoba 'ihesinuwegomiya ma 'abehega helau Keliso 'oinega waloba, 'oinega tetelinaina wahemisaeya, ma hesi walomwayamwayauwa bewa tuwa ta walogwahateya, ta hali tetela wahemisaeya. ⁷Moisa, Tetela Bwebwe'ana 'aigeda tuwa, ma geya wete 'eta tetela 'imiyamiya, ma hesi tupwana tomota sigihe'wanigomiya weyahina nuwanuwadi ma Keliso tetelina sigibuidi ma 'oinega si'abowegomi. ⁸Keliso tetelina wahesagohe nugeteya beno moisa, 'oinega geya'abwa 'aigeda taiya hali tetela 'ida 'ebwa'ebwaegomi. Tauma, bo aneloseyao galewega geya'abwa hali tetela 'a'ebwa'ebwaegomi. Ma 'eguma taiya tetela bwebwe'ana 'ilagubui nata mwau 'iloba Yehoba 'oinega. ⁹Mwalo 'ahewpaila pwaiya 'oimiya, ma bewa wete yahepwaila hila 'abehega 'eguma taiya hali tetela 'iloba'ebwaegomi, nata muya 'iloba Yehoba 'oinega.

¹⁰Togidega, tomota 'adi hepwatu weyahina yanuwanuwatuhu, bo Yehoba 'ana hepwatu? Ta 'eguma tomota 'idi nuwatuhu yapaipaihowa, geya sawasawahigu ma Keliso weyahina yahetopaihowa.

Paulo 'ina nuwabui

¹¹Ciyagwao, wanuwatuhuyahi 'abehega tetela bwebwe'ana yahepwailyawa geya tomota 'oidiyega, ¹²weyahina geya tomota 'idi hepwailao, nuwana 'idi he'itao 'oidiyega, ma hesi Yesu Keliso 'ina he'ita 'oiguwa 'oinega. ¹³Ta 'igu mumuga mwalo, tutaina meYudiya 'idi boda 'alona yamiyamiya, wahesagoheya, 'abehega Yehoba 'ina tohekalesiyao ya'abihemuya hedadediya ta nuwanuwagu yamutudi. ¹⁴Coinega 'iyagwao Yudiya 'alona yahewaiwai sinediya, weyahina tubudao 'idi mumuga weyahina yahetapewa madouna ta 'iyagwao 'idi hetapewa tupwana tuwa.

¹⁵Tutaina geya yatole, ma mwalo hene Yehoba 'ina helauwega 'ihesinuwa nugetegauwa, ¹⁶eeta tauna 'ina nuwatuhuwega Natuna 'oiguwa 'ihe'itaeya, ma yahetohepwaila weyahina tupwa ganamuli* 'oidiya. Coinega geya yatautauya tomota 'oidiya sabi hesilala tetela bewa weyahina. ¹⁷Geya yatauya Yelusalema Keliso 'ana tohepwaila nugenugetadi 'oidiya, ma hesi yatauya Alebiya, eeta nobwa yamiyamiya 'ana siga yalohihila Damasiko 'oina.

¹⁸Coinega bolime 'etoi mulina yahaneya Yelusalema ta Pita yahabo'eneya, eeta nobwa mahetegu sabwelo pipitini 'amiyamiya.

¹⁹Ma Keliso 'ana tohepwailao baibaiwadi geya ya'itadi. Beno tuwa Yemesa, tauna 'ida Badaina tasina. ²⁰Cigu gwae bewa Tamada matana yaleleyawa, geya 'aigeda wete 'abo.

²¹Coinega Yelusalema ya'ebesineya ma yatauya Siliya ma Silisiya 'idi tupwa 'oidiya. ²²Ta tutaedi 'oidiya Keliso 'ina tohekalesiyao Yudiya

tupwanao 'oidiya manigu geya sida sanapuya. ²³ Beno tuwa teteligu sihesagoheya 'abehega "Tauna mwalo 'igihegihe muyegita, ma 'inuwabui pwaiya, ta tetelina mwalo 'i'etobodeya tuta bewa 'iloguguyaeya."

²⁴ Coinega tohekalesiyaowedi Yehoba sihepwatuweya 'igu nuwabui weyahina.

Keliso 'ana tohepwailao sitagwala Paulo 'ina loguguya 'oina

2 ¹Coinega bolime potini sigumwala, Banaba mahetegu 'ahanehila Yelusalema, ta wete Taito yatoeya, ba'idamai 'ahaneya.

²Ta 'igu tauya lamuna weyahina Yehoba 'ihe'itegauwa 'abehega 'ilobwainegauwa ma yahane Yelusalema, ee yahaneya, yatauya tohekalesiyao 'idi tohanugetao 'oidiya, eeta 'aboimamo 'ahehegwaegwae, ta tetelaina yaloguguyaeya tupwa ganamuli* toguguyou 'oidiya yahepwaileya tohanugetaowedi 'oidiya, weyahina genuwagu ma 'igu guguyaina mwalo gide loguguya besobeso, eeta tohanugetaedi sitagwala 'igu loguguyaina 'oina.

³Ma Taito 'i'wayabumaiya ta 'ahaneya Yelusalema, tauna gwama Gilisi* 'aigeda, geya gwama Yudiya, ma hesi tohanugetaowedi geya Taitoina siloinae ma 'abehega 'wapina si'upwa 'ana 'ila'lala gidemusa meYudiya taudi. ⁴Ma 'iyadao tupwadi 'abo'abodi silugu pwaima, nuwanuwadi si'ita 'ida miya bwebwe'ana Yesu Keliso mahetemai, ta taudi geya tohemisa moisa, weyahina nuwanuwadi ma loina mwauna si'ebwaemai. ⁵Coinega 'idi loina mabwaiyana 'alog wahatediya, ma geya 'eta to'aha 'oina 'atagwala. Geya'abwa 'ida tetelaina moisa weyahimi silagulagubui. ⁶Ma wete taudi tohekalesiyao sihesaniyediya 'abehega 'idi tohanugetao, taudi geya 'eta wete loheposeyana silagulagu 'igu guguya 'oina. Ma taugu 'igu nuwatuhu 'abehega geya ginaula madouna 'eguma taudi sihesaniyediya tohanugetao bo to'aha, weyahina tomota mabwaiyada mahemahetenia Yehoba matana.

⁷Moisa, tohanugetaedi Yehoba 'ina heguheguyai 'oima si'ita lobeya 'abehega taugu tetela bwebwe'ana yaloguguyaet taudi toguguyou 'oidiya, ma Pita hesi meYudiya daisidimo 'oidiya 'ilologuguya. ⁸Weyahina Yehoba Pita waiwai 'i'ebwaeya 'ina paihowa meYudiya weyahidi, ma taugu wete gidemusa waiwai 'i'ebwaegauwa 'igu paihowa toguguyou weyahidi.

⁹Coinega tohanugetaedi, Yemesa ma Pita ma Yoni, taudi Yehoba 'ina helau 'oiguwa si'ita lobeya, eeta sitagwala Banaba ma taugu 'oima, ta mahetemayao 'anima'abiya. Ee, sitetoiyedi tohekalesiyao si'ahwa tonugetaediya, sitetoiyedi sitagwala 'oima ma 'abehega taugu ma Banaba 'atauya tomiya ganamuli* 'oidiya, ma taudi hesi sitauya meYudiya dimo 'oidiya. ¹⁰Ta 'aigeda nuwatuhu weyahina sihenuwatuhu yahimaiya, beno wewelohe 'adi lema, ma to'aha 'oinega sito'uto'upa 'a'ebwaedi. Nuwatuhu

bewa 'ibwebwe'ana hedadeya eeta tuta mabwaiyana yahetahetapewa waiwai weyahina.

¹¹ Ta muliyetega tutaina Pita 'itauyama Anitioki 'oina, ma nobwa 'ina mumuga geya 'idumwalu, 'oinega yagwae debuya 'ina mumuga galana weyahina. ¹² Moisa, 'ina tauya nugetama 'oina 'ina mumuga bwebwe'ana, eeta tohekalesiyao taudi 'asa ganamuli tomotaedi 'i'ahwa 'iya'iyaguwediyia ma ba'idanao si'ai'ai, ma hesi muliyetega tupwadi Yemesa 'ina bodao meYudiya sinaoma, ta Pita meYudiyaedi 'imatautediya, eeta 'oinega 'ina 'ai'ai taudi 'asa ganamuli tomotaedi mahetenao 'ilog wahateya, ta 'i'ebesinediya. Beno Pita 'ina pui. ¹³ Coinega meYudiya baibaiwadi wete si'abowa, ta Banaba wete 'idi 'aboina 'imuliyeya, beno 'abehega tohekalesiyao taudi 'asa ganamuli 'oidiyega geya'abwa sida 'ai'ai mahetediyao.

¹⁴ Coinega taugu yasanapuya 'abehega Pita ma bodaedi Keliso tetelina geya simuliya moisa, eeta mabwaiyadi matadiya Pita yahesilaleya, yagwaeya, "Ciyagu, 'owa Yudiya gwamaina ma tupwana tuta meYudiya 'idi mumuga wa'ebe'ebesine, ma 'asa ganamuli mumugadi 'umulimuliyedi, 'oinega togidega ma taudi hali 'asa tomotaedi 'ugilohihili 'esedi 'abehega Yudiya mumugaina simuliye?"

Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita 'idi hemisamo 'oinega

¹⁵ Taudi geya meYudiya 'asa ganamuli 'oidiya togala tuwa, ma hesi tauda meYudiya, ¹⁶ eeta tasananapuya 'abehega Yehoba sowasowana mabwaiyada 'i'ahwa bwebwe'anegita geya Mosese 'ina loina 'ana hematamatana 'oinega, ma hesi Yesu Keliso 'ana hemisa 'oinega. Weyahina tauda 'ida hemisa Yesu Keliso 'oina talaguya ma 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita. Ma hesi 'ida hemisa geya Mosese 'ina loina 'ana hematamatana 'oina talagulagu, weyahina Yehoba geya 'eta tomota 'i'ahwa'ahwa bwebwe'ane Mosese 'ina loina 'ana hematamatana 'oinega.

¹⁷ Mabwaiyada meYudiya nuwanuwada ma Keliso 'ina paihowa 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita. Ma 'eguma 'eta tuta tawe'a bo tapui, togidega bewa, nuwana Keliso 'i'abihe puiyegita? Geya!

¹⁸ Taugu 'eguma yalohihila ta 'igu hemisa Mosese 'ina loinao 'oidiya yalagu, beno yagala. ¹⁹ Weyahina Mosese 'ina loina 'ilohe'amasi pwaigauwa, eeta muliyetega 'ina waiwai 'oiguwega 'igumwala, ma 'abehega yawasi moisa yaloba Yehoba weyahina.

²⁰ Moisa, Keliso mahetegu si'abihe kelose pwaimaiya, 'oinega 'ama'amasigu, ma geya taugu yawasiguwega ma hesi Keliso yawasina 'oiguwa 'imiyamiya. Beno tuwa yamiyamiya, yawasiguina lamuna beno 'igu hemisa Yehoba Natuna 'oina. Weyahina Yesuina 'ina helauwega tauna 'itagwaleya ta weyahigu 'i'amasa.

²¹ Coinega geya'abwa Yehoba 'ina helauina yalologwahate. Geya'abwa tanuwanuwatuhu 'abehega Mosese 'ina loinao 'adi hematamatana 'oinega Yehoba 'ida 'ahwa bwebwe'anegita. Beno gide Keliso 'ina 'amasaina 'iheginaula besobeso.

Hemisa Keliso 'oina

3 ¹Comi meGaletiya yauyauleimi! Taiya hede 'obega 'i'abihe 'wanigemiya? Mwalo 'ahe'itegomiya ta nuwami 'isabwalena moisa Yesu Keliso weyahina, 'abehega keloseya 'i'amasa, ma 'iyamo wanuwanaiadeya! Coinega wanuwanuwatuhu 'abehega Mosese 'ina loin 'ana hematamatana 'abihetena waloba? ²Coinega 'aigeda hesilala yahesilalegomi, "To 'eda 'oinega Yaluyaluwa Tabuna wa'eweya? Mosese 'ina loin 'ana paihowao 'oinega? bo Keliso tetelina wahesagoheya ta wahemisaeya?" ³Yauyauleimi! Cimi tapwalolo 'ina hegaina wasanapuya 'abehega Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, 'oinega geya'abwa watohotoho ma 'imi tapwalolo wada losalohi waboi 'imi paihowamo 'oinega! ⁴Nata togidega ginaula mabwaiyana waloba 'asaediya, eeta Keliso 'ana hemisa 'oina wa'aipate 'asaeya?

⁵ Caigeda wete hesilala: Yehoba tauna Yaluyaluwa Tabuna 'i'ebwa'ebwaya 'oimiya ta 'ina waiwaiyega 'imi paihowa waiwaidi wapaipaihowadi. Togidega 'ina 'ebwayaedi 'oimiya Mosese 'ina loinao 'adi paihowa 'oinega bo Keliso tetelina 'ana hemisa 'oinega?

⁶ Wanuwatuhuyahi Ebalahamo 'abehega tauna Yehoba 'ihemisaeya, 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'aney, ⁷eeta wasanapu Yehoba 'ana tohemisao 'abehega taudi gidemusa Ebalahamo natunao.

⁸ Mwalo hene Yehoba Ebalahamo 'ihewaeya, 'igwae,
"Cowa 'oiguwega 'abwa taudi hali 'asa tomotaedi 'idi 'ebe yaliyaya siloba."

Ma Yehoba 'ina gwae bewa Buki He'asisi 'alona 'ihepwaila nugeteya, 'asa ganamuli baibaiwadi 'adi 'abihebwebwe'ana weyahina, 'eguma Yehoba 'oina sihemisa.

⁹ Coinega tasananapuya tohemisao mabwaiyadi 'abehega tohemisaina Ebalahamo ba'idadiyao 'idi 'ebe yaliyaya siloba.

¹⁰ Ma hesi 'eguma taiyawedi sinuwatuhuya 'abehega Mosese 'ina loin 'ana hematamatana 'oinega sibwebwe'ana, 'ahwa galagalamo nata siloba, weyahina Buki He'asisi 'igwaeaya,

"Loina mabwaiyadi buki bewa 'alona 'eguma taiya geya 'imuliya bwaibwainidi, nata 'ahwa galagala 'iloba."

¹¹ Moisa, geya sawasawahina ma Yehoba tomota 'i'ahwa bwebwe'anegita 'eguma Mosese 'ina loinamo tahematamatane. Weyahina 'ina gwae 'igwaeaya,

"Todumwalu 'idi hemisega yawasidi siloba."

¹² Ma hesi Moses 'ina loina 'ana 'eda hagana, ta hemisa 'ana 'eda hagana. Loina 'ana 'eda Buki He'asisi 'oina bewa gide sileleya, 'igwaeya, "Ceguma taiya loina mabwaiyana 'ihematamatanedi yawasina bwebwe'ana 'iloba."

¹³ Ta geya sawasawahina loina mabwaiyana tahematamatanedi, 'inega Kelisoina 'ihemiyalaenegita ta 'i'abihetegita loina 'ana mwau 'inega. Loina 'ana mwau bewa, 'eguma geya tada hematamataniya ta'amasa, 'inega Keliso tauda weyahida 'i'amasa gidemusa taudi togala madoudi 'adi lohe'amasa kelose 'oidiya. Buki He'asisi mwalo 'ina gwae bewa weyahina 'igwaeya, "Ceguma taiyawedi kelose 'oidiya silagudi ma si'amasa, to'amasaedii 'ahwa galagala siloba Yehoba 'inega."

Eeta Keliso tauda weyahida mwauina 'ilobeya.

¹⁴ Ma Yesu Keliso 'inega taudi hali boda 'asa ganamuli tomotaedi yaliyaya siloba, gidemusa yaliyayaina Yehoba 'igwae hemisaeya Ebalahamo 'oina, 'abehega mabwaiyada 'ida hemisega to'aha Yehoba 'igwae hemisaeya 'i'ebwaegita, beno Yaluyaluwa Tabuna.

Bobolohe weyahina

¹⁵ Ciagwao, 'aigeda 'ebe'ita 'ida mumuga 'inega ya'ebwaegomi, bewa gidemusa: Ceguma loheya 'i'iunamo 'i'amasa, ta 'ina tobwatobwa nuwana 'ina 'ebeloina 'i'ebwae wahana 'oina, 'ina gwaeyedti geya sowasowana 'eta taiya wete weyahina 'igwae.

¹⁶ Gidemusa wete Yehoba 'ina gwae Ebalahamo ma 'ina susu 'i'ebwaediya 'imiya hataya. Geya 'abehega Buki He'asisi 'igwaeya "Susuwao 'oidiya," ma hesi 'ina susu 'aigeda tuwamo, beno Keliso.

¹⁷ Cana sanapu bewa Yehoba 'ina gwae hemisa 'ilagu nugeteya Ebalahamo 'oina, 'inega bolime powa handeledi ma teti muliyetega Moses 'ina loina 'ilatuwa. Ma geya sawasawahina ma gwae hemisaina 'iligehi bo nuwana 'ibui loinaina 'inega, ma hesi gwae hemisaina 'ina waiwai 'abwa 'imiyamiya.

¹⁸ Wanuwatuhuyahi 'eguma 'ida 'ebe yaliyaya taloba Moses 'ina loinega, beno 'abehega geya Yehoba 'ina gwae hemisa 'inega. Geya! Weyahina mwalo Yehoba 'igwae hemisa Ebalahamo 'oina.

¹⁹ Ma to'aha weyahina loina 'ilatuwa? Loinaina 'i'abilatuheya 'oida 'ida puiyao weyahidi, ma 'oida 'imiyamiya 'ana siga Ebalahamo 'ina susu tauna Yehoba 'igwae hemisaeya 'ilatuma. Ma loinaina aneloseyao 'oidiyega Yehoba Moses 'i'ebwaeya, ta Moses 'i'ebwaeya tomota 'oidiya.
²⁰ Ta Yehoba 'ina gwae hemisaina 'ina 'ebwaya hagana, weyahina Yehoba tauna 'i'ebwaeya dumwaluwuya Ebalahamo 'oina.

Cida hemisega Yehoba 'i'ahwa natunegita

²¹ Geya'abwa wanuwatuhu 'abehega Moses 'ina loina 'ilo'aleheya Yehoba 'ina gwae hemisa. Geya. Weyahina geya 'eta wete loina

sawasawahina ma yawasida 'i'ebwaegita, bo 'ida mumugao 'ida 'abihe bwebwe'anedi. Geya. ²² Ma hesi Buki He'asisi mabwaiyada 'i'ahwa galaegita, 'oinega Yesu Keliso 'ana tohemisaomo Yehoba 'ina gwae hemisa siloba.

²³ Mwalo tutaina 'oina hemisa geya tasapanu, tauda Moses 'ina loina 'ipaigita eeta tamiyamwauwa, ma 'ana siga Yehoba hemisa 'igihelatuheya 'oida. ²⁴ Cana 'ita gide loinaina 'i'itayahigita ta 'ana siga Keliso 'ilatuwa, eeta 'eguma tahemisa Keliso 'oina, nata Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita. ²⁵ Bewa tuwa Keliso 'inao pwaima, 'oinega loinaina 'ana 'itayah 'oida 'igumwala, ²⁶ ma hesi 'ida hemisega Yehoba mabwaiyada 'i'ahwa natunegita, Yesu Keliso mahetedai. ²⁷ Weyahina taiyawedi 'omi wababitaiso Yesu Keliso saninega Kelisoina mahetemiu wamiya pwaiya.

²⁸ Weyahina mabwaiyada Keliso mahetedai, ma geya 'eta wete wataha solada 'imiyamiya. Coinega meYudiya ma hali bodao mahemaheten, ma babadao ma 'idi topaihowao mahemaheten, ma wete melohesadi ma mewahinedi mahemaheten, weyahina mabwaiyada Yesu Keliso 'oina taheboda 'aigeda, ²⁹ ma mabwaiyada Ebalahamo 'ina susuwao, weyahina mabwaiyada Keliso 'ina bodao, 'oinega ta'eweya Yehoba 'ina gwae hemisa, beno Ebalahamo 'oina mwalo 'i'ebwaeya.

4 ¹Coinega wanuwatuhuyahi 'eguma taya 'ina tuta gwama 'oina ma tamana 'ina 'ebeloina 'i'ebwaeya, gwamaina geya'abwa 'ihehetoloina, ma hesi 'ihetopaihowa, ²ma 'oinega tohe'itao 'enadi 'ida 'ihematamatana nugetedi, ee 'ana siga to tuta tamana 'itagwale ee natuna 'ihetoloina.

³ Tauda gidemusa, weyahina mwalo 'ida 'ebe hemisao nugenuetaidi weyahidi tapaipaihowa, ⁴⁻⁵ma muliyetega Yehoba natuna 'ina tuta bwebwe'ana 'iloboya, eeta natuna 'ihewaseyama, ta sinana 'ihenatuneya ta 'iheloheya masiha 'oima, beno tauma Moses 'ina loinao sipaipaimai, ma 'oidiyega 'ilihasimai, ma 'omi wete 'ilihasigomi, ma Yehoba mabwaiyada 'i'ahwa natunegita. ⁶Coinega wete Yehoba Natuna Yaluyaluwana 'ateda 'ilaguya ma Yehobaina 'i'ahwa tamaneya 'igwae, "Tamagu!" ⁷Moisa, 'omi geya 'abehega 'ina topaihowamo, ma hesi natunao, 'oinega 'abwa 'ina tobwatobwa 'i'ebwaegomi, gidemusa 'ina gwae hemisa.

MeGaletiyaedi Paulo nuwanuwana

⁸Comi mwalo Yehoba geya wasanapu, ta 'imi 'ebe hemisao taudi gidemusa Yehoba 'abo'abodi. ⁹Ma bewa tuwa Yehoba wasanapuya, nuwana tagwae Yehoba 'isanapugomiya. Coinega to'aha weyahina Yehobaina walogwahateya ma wanuwahila 'imi 'ebe hemisaowedi belubeluidi 'oidiya, ta nuwanuwami weyahidi wapaihowa hila. ¹⁰Coinega wapaipaihowa hemisa miyamiyaina weyahina, tupwana sabwelo bo

wai'ena, bo bolime, bo hali tuta ma hali tuta weyahidi 'idi pahowao wapaipaihowadi. ¹¹Bewa weyahina ya'ateyohowa, nata gide 'igu pahowaedi 'oimiya waheginaula besobesowedi.

¹²Tasigwao, 'ami boda 'oina yaluhi pwaiya eeta taugu gidemusa 'omi, 'oinega 'ilobwainegomiya ma wamumuga gide taugu. Geya 'eta gala 'oiguwa wapaihowa. ¹³Ma wanuwatuhuyahi 'abehega mwalo yatauya nugetawa 'oimiya ma'igu lohala, ma tuwa tetela bwebwe'ana yaloguguyaeya 'oimiya. ¹⁴Ma geya walososomanegauwa wahigu 'ina we'a weyahina, ma hesi watagwalegomiya 'oiguwa ma watoegauwa gidemusa Yehoba 'ina anelose 'aigeda, nuwana gide Yesu Keliso.

¹⁵Eeta wa'ahwa 'iyaguwegauwa moisa, ma 'eguma sawasawahina matamiyega wada 'iwayahuledi ma wa'ebwaegau, matagu hogahogadi 'adi miyalae. Ma bewa tuwa togidega 'ida 'ahwa 'iyal'iyaguina? ¹⁶Cana 'ita walo'aleha pwaigauwa weyahina hepwaila moisa ya'ebwaegomiya.

¹⁷Cimi nuwabui lamuna 'imi tohel'itao hauhaudi bo'i sipaipaihowa waiwai weyahimi, ma hesi si'abo'abowegomi. Taudi nuwanuwadi ma 'igu loina walogwahatedi ta 'idi loina nuwami si'ewa.

¹⁸Cigu loina bewa 'eguma taugu mahetemiu tamiyamiya, bo 'eguma bwaga yamiya 'oimiyega, loinaina 'aigeda tuwa, beno 'ilobwainegomiya ma wahetapewa waiwai pahowa 'ausala weyahina.

¹⁹Natugwao, tuta mabwaiyana 'imi 'italohihila weyahidi 'ategu 'imuyamuya, eema 'ana siga Keliso 'oimiya 'ilatu hila, ma 'atemiya 'ida miya, ma 'oinega 'agu lotohona 'ida bwebwe'ana hila.

²⁰Ceguma 'omi mahetegwao tamija, ma 'oinega wanuwabui ma 'agu lotohona 'ibwebwe'ana, ma hesi yanuwanuwatuhu madouna 'imi pui weyahina.

Hega ma Sela tetelidi

²¹Comi nuwanuwami ma Mosese 'ina loinao wamuliyedi, ma hesi soladiya 'adi nuwasabwalena geya wasanapu. ²²Wanuwatuhuyahi Ebalahamo tetelina leleleleina, beno natunao meloheyadi 'eluwa, 'aigeda 'ina 'ali'e mewahinenia 'oinega, ma heluwena mwanena moisa 'oinega. ²³Cina 'ali'eina sanina Hega, ta mwanena Sela, ma Hega 'ina gamwa mumuga bale'u 'oinega, ta Sela 'ina gamwa Yehoba 'ina gwae hemisa 'oinega, eeta Selaina natuna sanina Aisake. Ma hesi Hega natuna sanina Isimeli. ²⁴Ta wahiwahineyedi tetelidi 'oinega 'ebe'ita taloba bewa: Hega natunao 'ihenatunediya topaihowa paipaidi, ²⁵ta 'idi 'asa Alebiya 'alona, 'oya 'aigeda, sanina Sainai, ta Sainai 'ana sanapu 'abehega gide taudi meYelusalema sauga bewa, weyahina taudi paipaidi Mosese 'ina loinao 'oidiyega.

²⁶Ma hesi tauda geya paipaida, eeta 'ida 'asa Yelusalema galewa, gide sinadai 'ihenatunegita Yehoba 'ina gwae hemisa 'oinega. ²⁷Ginaula bewa weyahina Buki He'asisi 'oina sileleya 'igwaeya:

“Wahine 'owa 'aga'agalaiu 'uyaliyaya. Mwalo geya 'uda gamwa ma nata hesi 'uhenatuna, ma wete 'uyaliyaya madouna natumwao baibaiwa hedada weyahidi, ma hesi wahineina mamwanena simiyamiya manatudiyao, ta geya baibaiwadi.”

²⁸ Ciyagwao, tauda Yehoba 'ina gwae hemisa weyahina 'ihenatunegita, Aisake gidemusa, weyahina Aisake sinana me'aga'agalin, ta muliyetega Yehoba 'ina gwae hemisa weyahina ta 'ihenatuna.

²⁹ Ta Isimeli Aisake 'ilo'aleheya. Cebe'ita bewa, tauna mumuga bale'u 'oinega 'itoleya 'ilo'aleheya tauna gwae hemisa 'oinega 'itoleya. Mwalo taudi siteluwaedi gidemusa, eeta nige wete gidemusa tomota 'iyadiyao simumuga 'esedi.

³⁰ Ma Buki He'asisi 'alona loina leleleleina 'igwaeya,
“Cali'eina manatuna 'upa'i latuhedi. Geya'abwa 'ali'e natuna ma natuu moisa siloiloina mahemaheten.

Ma hesi Aisakemo 'ebeloina 'i'ewa.”

³¹ Tauda geya Isimeli gidemusa, weyahina topaihowa paipaina natuna, ma tauda Aisake gidemusa eeta tamiya bwebwe'ana.

5 ¹Tamiya bwebwe'ana weyahina Keliso 'ilihasigita 'ada paiyao
² 'oidiyega, 'oinega watoholo pa'ala ma geya'abwa watagwatagwala hilegomu Moses 'ina loina paipaina 'oina.

Keliso 'ina loina bwebwe'ana

² Taugu Paulo yaloguguya 'oimiya, ma 'eguma Moses 'ina loinao 'oidiya watagwalegomu, nuwana 'eguma meYudiya 'idi 'ila'ilala 'wapimiya si'upwa, beno Keliso 'ina lema 'oimiya walohe'wadaleleya. ³ Weyahina 'eguma taiya 'oimiye 'itagwale ma 'wapina si'upwa, 'ilobwaineya Moses 'ina loinao mabwaiyadi wete 'ihematamatanedi, ⁴ ma 'eguma taiya 'owa nuwanuwau ma Moses 'ina loinao 'adi hematamatana 'oinega 'ahwa bwebwe'ana 'uloba, beno Keliso 'ina helau 'oiuwa 'uhebe'u pwaiya, eeta tauna 'u'ebesineya.

⁵ Weyahina tauda Yehoba tahemisaeya ma 'abehega 'i'ahwa bwebwe'anegita. Bewa 'ida nuwatuhuyahina Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, eeta tauna weyahina tayamwayamwa.

⁶ Moisa, Yesu Keliso 'oina meYudiya 'adi 'ila'ilala geya 'i'abihe dumwaluwegita, beno 'wapid si'upwa'upwa, ma wete 'eguma 'wapi 'upwaina talogwahate geya'abwa 'ada 'ahwadumwalu talobaloba. Beno tuwa 'eguma Yesu tahemise ma tahelauwe, tauna 'ada to'abihedumwalu.

⁷ Comi mwalo wapili waiwaiya hemisa 'ina 'eda moisa 'oinega, ma taiya 'ilagu bodegomiya? ⁸ Cetobodaina geya Yehoba 'oinega, weyahina mwalo Yehoba 'ibwauwegomiya tauna 'ina 'eda 'oina, ma hesi 'etobodaina hali tomota 'oidiyega. ⁹ Bewa gide 'aigeda ginaula muhemuhena, ma hesi galana, ma sawasawahina 'igihegala madouna.

¹⁰Taugu Bada yahemisaeya ma 'igihenuwa sabwalenigomi, ma 'igu loinamo wamuliya, ma 'eguma loheyaina 'ami tolohe'wadalele 'ana maisa galana 'abwa Yehoba 'oinega 'iloba.

¹¹Ciyagwao, geya'abwa wanuwanuwatuhu yaloguguya 'abehega 'wapimi si'upwadi ma 'ane meYudiya 'idi loina wamuliyedi, ma hesi 'igu loguguyaina Keliso 'ina 'amasa kelose 'oina weyahina. Cigu loguguya bewa weyahina meYudiya sinuwamwauwa ta silo'alehegauwa. ¹²Moisa, 'ilobwaineyea ma taudi 'ami tolohe'wadalele siboimo si'elo'ewa yahuledi ma 'ewa'ewaidi.

¹³Ciyagwao, Yehoba 'ihesinuwa pwaigomiya ta lihalihasimi. Lihalihasimi ma hesi geya'abwa mumuga bale'u wamulimuliyedi. Mumugami hesi helau 'ina loinega watauya, ma waboimo wahelemalema hilegomi.

¹⁴Weyahina loina mabwaiyana 'adi 'uina loina 'aigeda bewa 'igwaeya,
“Ciyamwao 'uhelauwedi gidemusa 'uboi 'uhehelauwego.”

¹⁵Ceguma loina bewa wa'ebesine ma waboi 'oimiyawa lalo'aleha, 'abwa 'ami boda walohesawali.

Yaluyaluwa huwaina hagana ma wahi huwaina hagana

¹⁶Coinega sowasowana Yaluyaluwa Tabuna 'ihanugetegomi ma 'oinega geya'abwa nuwa'ubuna siloiloinegomi. ¹⁷Weyahina nuwa'ubunao Yaluyaluwa Tabuna silo'aleheya, ma 'iyamo Yaluyaluwa Tabuna 'ida nuwa'ubunao 'ilo'alehediya. Coinega 'aloda silolo'aleha, eema to'aha bwebwe'ana nuwanuwada tapaihowa geya sawasawahina ma tapaihowa. ¹⁸Beno tuwa 'eguma Yaluyaluwa Tabuna 'ihanugetegomi, Mosese 'ina loinao sigumwala 'oimiyega.

¹⁹Wahida 'ina paikhawa tasananapudiya, beno pui, ma loyawewe, ganawala, ²⁰'oba, balahu, he'ahwa panapanawa, lo'aleha, he'ipi'ipi, gamwasowala, 'aiduma, wataha, sinala, ²¹lohesohesoi, ma wete 'ebe yaliyaya galana bwasi waiwai 'ana numa 'oinega, ma wete tupwana mumuga galadi. Mumuga bewa mwalo yahemataluwegomiya, ma nige yahemataluwe hilegomi 'abehega 'adi topaihowao geya'abwa Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina siluhuluhu.

²²Ma 'iyamo Yaluyaluwa Tabuna huwaina bwebwe'ana 'ateda bewa: helau, yaliyaya, miya daumwala, toholo pa'ala, lema, mumuga dumwaluna, hemisa, ²³mumuga nuhana, 'alamal'i'itana. Ma geya 'eta wete loina 'imiyamiya ma ginaulaedi 'i'ausidi. ²⁴Ta wete 'eguma Yesu Keliso 'iloinegita, wahida 'ina mumuga galadi ma nuwa'ubunao 'ilohe'amasidiya 'ana kelose 'oina. ²⁵Ma yawasida bwebwe'ana 'i'ebwaegita Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, ta sowasowana ma Yaluyaluwaina 'ihanugetegita.

²⁶Ma geya'abwa tanuwanuwahane bo 'iyadao talowahi'watedi, bo tahe'ipi'ipiyedi.

Tahelemalema

6 ¹Ciyagwao, 'eguma tasidai 'aigeda 'ina pui 'oinega 'ibe'u, 'omi yaluyaluwami pa'alidi watoho ma tasidaina wa'abihedumwalu hila, ma hesi ma'imi mumuga nuhana, ma waboimo wa'itayahigomi nata gide 'omi wete wabe'u.

²Cami 'aha'ahalao 'oidiya wahelemalema ma'iyamiyao, weyahina bewa gide 'ada loina Keliso 'oinega, eeta 'ilobwaineyea tapaihowa.

³Ceguma taiya wewelohe, ma 'inuwatuhuya 'abehega tohewasawasa, 'iboinamo 'i'abo hileya. ⁴Coinega 'ilobwainegomiya ma 'aigeda 'aigeda 'iboi 'ina paihowa 'ida toho ma 'isanapu mane paihowa bwebwe'ana ma mane galana, 'oinega 'eguma bwebwe'ana, 'ana hepwtu 'iboi 'ina nuwatuhu 'ana lotohona 'oinega, ma geya 'iyana 'aigeda 'ina gwae 'oinega. ⁵Ta 'ada 'aha'ahalao 'aigeda 'aigeda taboidamo ta'ahalidi.

⁶ Tapwalolo 'ana tohe'itao, 'eguma sinasinapu sihe'itegita, 'ilobwainegita ma tobwatobwa ta'ebwaedi, 'eguma to'aha 'oidiya 'ito'uto'upa.

⁷Geya'abwa 'uboi 'u'abo'abowego, weyahina geya sawasawahida ma Yehoba ta'abowe. To'aha loheya 'ibeguliya, muliyetega 'ida 'eli. ⁸Ceguma mumuga wahi 'oinega 'idauna 'abwa 'eli'eli 'oina galana 'iloba, ma hesi 'eguma Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'idauna, 'abwa yawasina miyamiya hatayana 'i'elidi.

⁹Geya'abwa 'ida paihowa bwebwe'adi 'oidiyega ta'ala'ala 'i'iwasa, weyahina 'eguma geya'abwa tawe'a, 'abwa 'eli'eli bwebwe'ana taloba.

¹⁰Coinega 'ilobwainegita ma tuta mabwaiyana 'oidiya tomota baibaiwadi talemedi, ma hesi Yehoba 'ana tohemisao talemedi madouna.

¹¹Lele bewa matana madouna taugu nimaguwega yaleleya. ¹²MeYudiya 'idi 'ila'ilala 'wapidiya 'ana to'upwao geya nuwadi 'igu loguguyaina bewa: 'ada 'abihebwebwe'ana taloba Keliso 'ina 'amasamo 'oinega, ma geya 'wapi 'upwa 'oinega. Coinega sihe'i'imigomiya ma 'idi 'wapi 'upwaina wa'lewa, ta 'adi boda 'ida hemadou, ma wete lo'aleha Keliso 'ina 'amasa kelose 'oina weyahina 'igumwala. ¹³Ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehega 'wapi 'upwaina 'ana to'ewao 'ilobwainediya ma Mosese 'ina loinao mabwaiyana simulyedi, ma hesi geya sida muliyediya. Beno tuwa nuwanuwadi 'wapimi wa'upwadi ma bewa 'idi 'ebe gagasa 'imi luhu 'adi boda 'alona weyahina. ¹⁴Ma taugu hesi geya'abwa yagwaegwae hane. Beno tuwa 'ida Bada Yesu Keliso 'ana kelose weyahina yagwaehane, weyahina Keliso 'ana kelose 'oinega mumuga bale'u 'ilohe'amasiya ta 'ina loina 'oiguwa 'igumwala, ma wete taudi mumuga bale'u 'ana tomuliyao silogwahategauwa, tuwa gide taugu to'amasa.

¹⁵Moisa, 'wapi 'upwa geya ginaula madouna, ma 'eguma geya ta'upwa beno wete geya ginaula madouna. Ginaula madouna 'aigeda tuwamo,

'eguma Yehoba Yaluyaluwana 'igihe'ehaugita. ¹⁶Ma mabwaiyada 'eguma loina bewa tamulimuliye, eema Yaluyaluwa Tabuna 'igihe'ehaugita, tauda Yehoba 'ina susu meIsileli moisa, ta 'ina helauwega tamiya daumwala.

¹⁷Bewa tuwa ma tuta 'inaonaoma 'oidiya geya'abwa wete 'eta taiya 'igihe 'wate'wategau, weyahina wahiguwa Yesu 'ina 'ila'ilala simiyamiya, beno weyaedi yalobediya 'ina paihowa 'oina.

¹⁸Tasigwao 'ida Bada Yesu Keliso 'ina helau yaluyaluwami 'oidiya. Emeni.

Taugu Paulo.

EPESO

MeEpeso 'idi leta Paulo 'ileleya

Paulo 'ina leta bewa 'oina Yehoba 'ina helau madouna 'ihe'ote'oteteliya, beno Yesu 'ina paihowega tupwa 'asi'asilalaina 'oina 'ilagugita; ma geya wataha, ta hesi meYudiya ma hali tupwa lohelohheyainao mabwaiyada taheboda 'aigeda, ta Yaluyaluwa Tabuna 'i'ebwaegita. Ta wete 'iteteliya tohekalesiyao mumugada weyahina, ta 'ida lo'aleha Seitani, beno Tomudulele ma 'ina yaluyaluwao galadi weyahidi.

Loyauwedo

1 ¹Yauwedo tohekalesiyao 'omi Yesu Keliso 'ana tohemisao, 'imi leta bewa taugu Paulo 'oiguwega. Yehoba 'ina nuwatuhu 'oinega yahetohepwaila To'abihetena Yesu weyahina. ²Tamada Yehoba ma Bada Yesu Keliso 'idi helau 'oimya, ma 'oinega wamiya yaliyaya.

Cabihetena Keliso 'oinega

³Ciyagwao, taloyauwedo Yehoba 'oina, tauna 'ida Bada Yesu Keliso Tamana, ma Kelisoina 'oinega yaluyaluwada 'ihelauwediya beno wasawasa galewa mabwaiyadi 'i'ebwaegita. ⁴Weyahina mwalo hene 'abwa bale'u geya 'ihemasalehe ma 'ihesinuwa nugetegita ma 'abehega taheboda 'aigeda Keliso mahetedai, ta Yehobaina matana mumugada 'ehauna, ma geya 'ada 'ebe he'ewamo.

⁵Ma 'oinega Yehoba nuwanuwana ta 'ina helauwega 'ihesinuwegita ma Yesu Keliso 'oinega 'i'ahwa natunegita, ⁶ma Yehoba tahepwatuwe bewa helau bwebwe'ana hedada weyahina, tauna Natuna moisaina 'i'ebwae daisiya weyahida. ⁷⁻⁸Eeta Natuna bweyahinega 'ilihasigita 'ida puiyao 'oidiyega ta Yehoba 'inuwasamudiya, beno tauna 'ina helau madou hedada 'i'ebwaegita. Ta 'ana madou geya 'ana lihemo.

⁹Wete sonoga ma sanapu mabwaiyadi 'i'ebwaegita, eeta tauna 'ina nuwatuhu dahwadahwanidi tasananapudiya weyahina bewa 'iloina nugeteya ma 'abehega Keliso 'oinega 'ilosalohidi, ¹⁰ta 'ina loinaina

bewa 'abehega tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina Keliso ginaula mabwaiyadi 'ihegogonedi ma sihe'aigeda, beno ginaula galewa ma wete ginaula bale'uwa mabwaiyadi 'ilagu hegogonedi tauna matana.

¹¹ Ma Yehobaina tauna 'ina nuwatuhuwega 'iloiloina, ta 'ina paihowa mabwaiyana 'ipaipaihowadi, ¹² ta tauda 'ihesinuwegita ta 'iloinaegita 'abehega Keliso 'ana tohemisa nugetao, ta sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oina 'ida paihowao weyahidi tomota sida hepwtatuwe, ma sida 'ahwa bwebwe'ane.

¹³ Ma wete 'omi Keliso 'oinega tetela moisa ma bwebwe'ana beno 'ami 'abihetena weyahina wahesagoheya eeta tauna wahemisaeya, ma wete Yaluyaluwa Tabuna tauna 'igwae hemisaeya ta 'ilebwaegomiya, ¹⁴ gide 'ila'ilala, ma 'oinega tasananapuya 'abehega 'ada maisa galewa Yehoba 'oinega 'abwa ta'ewa, ma weyahina tahepwatuwe, ta wete ta'ahwa bwebwe'ana.

Paulo 'ina 'ahwanoi

¹⁵⁻¹⁶ Coinega tuta mabwaiyana 'oidiya 'omi weyahimi yaloloyauwedo Yehoba 'oina, ma ya'ahwa'ahwanoi weyahimi, weyahina tetelimi yahesagoheya 'abehega Bada Yesu wahemisaeya, ta wete 'ana tohemisao mabwaiyadi 'atemiyea wahehelau 'oidiya. ¹⁷ Ma 'igu 'ahwanoi weyahimi 'abehega 'ida Bada Yesu Keliso 'ina Yehoba, tauna Tamada ta Tohewasawasa madouna, 'igihesanapugomi, ma tauna wada sanapu bwaibwaini, ¹⁸ ma wete 'atemiyea ginaulaedi bwebwe'adi weyahidi 'ibwauwegomiya wada sanapudi, ma wahemisa 'abehega 'abwa walobadi, ma wada sanapu wete 'ina heguyai madouna 'ina tomotaiyao tauda 'oida, beno tauna 'ina wasawasa 'oinega, ¹⁹ ma wete wada sanapu Yehoba 'ipaipaihowa waiwai tauda 'ana tohemisao weyahida.

²⁰ Cina waiwaiina Keliso 'oinega 'ihe'itaeya tutaina 'amasega 'igihetoholo hileya, ta 'ina 'ebemiya galewa 'ilebwaeya, Yehobaina 'ina 'ebeulega, ²¹ 'oinega Keliso 'ina loina, loinao mabwaiyadi 'ihane sinediya, nuwana aneloseyao 'idi loina bo yaluyaluwa bi'iyao 'idi loina, bo taudi sanidi madoudi 'idi loinao, bewa tuta ma tuta sinaonaoma 'oidiya. ²² Weyahina Yehoba Keliso 'ina 'ebeloina 'ilebwaeya ginaula mabwaiyadi 'abehega 'iloinaedi, ma tohekalesiyao tauda wete mabwaiyada 'iloiloina 'oida, ²³ weyahina tohekalesiyao tauda gide Keliso wahina yahunao, weyahina Kelisoina ginaula mabwaiyana sawasawahina tupwa mabwaiyadi 'oidiya.

Camasa ta'ebesine ma yawasi bwebwe'ana taloba

2 ¹ Ma 'omi mwalo gide 'ama'amasi 'imi puiyao 'oidiyega ma Yehoba 'igihetoholo hilegomiy. ² Moisa, mwalo mumuga bale'u wapaipaihowadi, weyahina yaluyaluwa galadi ma waiwaidi 'idi

bada, tauna tomiya 'atamana 'awawa wahematamataney. Ma tauna yaluyaluwaina taudi loina 'ana toligehao simulimuliye ma 'atediya 'imiyamiya. ³Mwalo wete tauda gidemusa, ta wahida 'ina nuwa'ubuna tamulimuliyedi, ma to'aha tauda 'ida nuwatuhuwega tapaipaihowadi. Coinega 'ana lobwaina ma Yehoba 'igamwasowalegita, weyahina mumugada tauda galagalaina, gidemusa mebale'u mabwaiyadi.

⁴⁻⁵Eema 'oinega 'ida puiyao silohe'amasigita, ma hesi Yehoba 'ina 'atemuyamuya tomadou hedada, ta 'ina helau 'oida madouna wete, ma 'oinega 'igihetoholo hilegita, Keliso mahetedai. Yehoba tauna 'ina 'eheleina 'oinega 'i'abihetegita, ⁶ma wete Keliso mahetedai, 'igilagasigita, eeta 'ebemiya galewa Yesu Keliso 'oinega 'ilebwaegita, tauna Yehobaina mahetedai. ⁷Bewa 'ipaihoweya ma 'abehega tuta sinaonaoma 'oidiya 'ina 'ehele madou hedadena 'ihe'itae, beno 'ina 'atemuyamuya ma 'ina 'abihetena Yesu Keliso 'oinega.

⁸Moisa, 'ina 'eheleina 'oinega 'i'abihetegomiya 'imi hemisa weyahina ma geya waboi 'imi paihowa 'oidiyega, ma hesi Yehoba 'ina helau 'oinega. ⁹Cida 'abiheteina geya hene 'ida paihowa 'oinega taloba, nata gide tanuwahane 'abehega tauda tuwa 'ida waiwaiyega. ¹⁰Ma hesi Yehoba 'iboimo 'ina paihowa 'ateda 'i'atububudiya Yesu Keliso 'oinega, ma 'abehega tapaipaihowa paihowaedi bwebwe'adi Yehoba mwalo hene 'ihesinuwediya weyahida.

Keliso 'oinega taheboda 'aigeda

¹¹Comi geya meYudiya ta 'asa ganamuli tomotainao, ma meYudiyaedi taudi natudiyao loheloheyadi 'wapidi si'upwa'upwadi, 'adi 'ila'ilala sipaipaihowa, ma sisinaligomiya, weyahina geya wahimi 'adi 'ila'ilalamo. ¹²Wanuwatuhuyahi 'abehega tutaina mwalo Keliso 'oinega wamiya wasiya, ma Isileli 'ina 'ebeloina 'oinega wamiya ganamuliya, ma ginaula bwebwe'adi Yehoba 'igwae hemisaeya Buki He'asisi 'alona geya 'eta to'aha 'omi weyahimi 'i'inana, 'oinega geya'abwa 'eta to'aha bwebwe'ana 'abwa walobaloba ma 'abehega tauna weyahina wada hemisa, geya wete 'imi Yehobamo tutaina bale'uwa wamiyamiya.

¹³Mwalo wamiya wasiya, ma bewa tuwa Yesu Keliso 'oinega, beno Kelisoina bweyahinega 'itoegomiya deina. ¹⁴Tauna weyahida daumwala 'ipaihoweya, weyahina 'aliupa sanina lo'aleha 'ihwategita ma Keliso 'aliupaina 'iligeha yahuleya eeta 'ina 'amasa 'oinega taheboda 'aigeda pwaiya. ¹⁵Tauna wahina 'ana lohe'amasa 'oinega Mosese 'ina 'etobodao mabwaiyadi 'igibodeya, eeta tauna 'ihegogonegita ma taheboda 'aigeda tauna mahetedai, ta geya gidemusa mwalo boda 'eluwa simiyamiya, eema bewa tuwa tamiya daumwala, ¹⁶ma wete 'ida wataha 'oidiyega 'ilihasigita ta 'itoegitama Yehoba 'oina, ma tauna mahetedai tahe'iy'a'iyagu hila; ee 'ina paihowaina, tauna wahina 'aigeda tuwamo kelose 'oina situtu hepalinneya, eeta 'oinega lo'alehaedi sigumwala.

¹⁷Coinega Yesuina 'itauyawa ta daumwala 'iloguguyaeya 'omi tomiya bwagabwaga 'oimiya, ma tauma wete deina 'amiyamiya 'oima. ¹⁸Eeta tauna 'inega, 'omi ma tauma Yaluyaluwa 'aigeda 'oinega 'itoegita Tamada 'oina.

¹⁹Comi mwalo taumanao wamiyawasiya, ma sauga bewa hesi wahetoni'asa pwaiya Yehoba 'ina bodao mahetemiyao, ta waheboda 'aigeda Yehoba 'ina susu 'oina. ²⁰Comi wete si'abigomiya, 'inega tauda gide tuwa hada, ma Yesu Keliso tauna 'ida wahuwahu, tauna 'oina logidi madoudi beno Yesu 'ana tohepwailao ma palopitao, ²¹ma 'inega tauda mabwaiyada tahehada 'ana yowayowana, ma Yesu 'i'abigita ma tahehada madouna ma 'ehauna, ²²ma wete 'omi geya meYudiya gide wahe yowayowana, ta 'oimiyega hadaina 'i'abilabi, ma 'abehega hadaina 'oina Yehoba Yaluyaluwana 'ilo'asa.

Paulo 'ina paihowa tomiya ganamuli 'oidiya

3 ¹Bewa weyahina taugu Paulo ya'e'etuluha ma ya'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina, tauna 'igu paihowa 'i'ebwaegauwa 'omi tomiya ganamuli 'oimiya, ma bewa tuwa Keliso 'ina paihowa weyahina deliya silagu luhuwegauwa ta yamiyamiya. ²Nuwana mwalo 'igu paihowa tetelina wahesagoheya, ta 'igu paihowaina Yehoba 'i'ebwaegauwa, ma 'abehega tauna 'ina helauwega 'omi 'ami lema waloba.

³Ma 'igu paihowa bewa sanapu mwalo dahwadahwaina weyahina, ma hesi 'ana sanapu Yehoba 'ihe'ita pwaigauwa, gidemusa yaleleyawa 'imi leta to'uto'upana bewa 'oina, ⁴ma 'eguma wahasili wada sanapu 'abehega sanapuina dahwadahwaina Keliso weyahina beno yasanapu pwaiya. ⁵Ma sanapuina tomota nugenugetadi geya sisanapu, eeta bewa tuwa Yaluyaluwa Tabuna 'igihelatuheya 'ina tohepwailao hesihesinuwadi ma palopitao 'oidiya, ⁶'abehega 'omi geya meYudiya sawasawahina ma Yehoba 'ina 'abihetenena waloba, tauma meYudiya gidemusa. Cina 'abihetenaina mwalo 'igwae hemisaeya, eeta Yesu Keliso tetelina 'inega talobeya, ta taheboda 'aigeda.

⁷Ma Yehoba 'ina waiwaiyega ta 'ina helauwega paihowa bewa 'i'ebwaegauwa, ta 'abehega tetela bwebwe'ana Keliso weyahina yahepwaila latuwe. ⁸Ma taugu gide wewelohe tohekalesiyao 'alodiya, ma tuwa 'ina helauwega paihowa bewa 'i'ebwaegauwa, 'omi tomiya ganamuli 'oimiya Keliso tetelina yaloguguyae, ma 'inega 'ina wasawasa madou hedade wada 'italoba, ⁹ma wete tomota mabwaiyadi sida sanapu 'abehega Yehoba tauna ginaula mabwaiyadi 'adi to'abihemasalah, ma tutu dudulena 'oidiya 'ina nuwatuhu 'idahweya, ta sauga bewa 'igihe hapwesa pwaiya, ¹⁰'abehega 'ebe'ita tauda tohekalesiyao, ma 'oidega Yehoba 'ina sanapu mabwaiyana 'ihe'ita galewa 'ana yaluyaluwa waiwaidi 'oidiya.

¹¹ Bewa Yehoba 'ina nuwatuhu mwalo hene ta nige, ma bewa sauga 'igihelatuheya 'ida Bada Yesu Keliso 'oinega, ¹² ma 'eguma Kelisoina tahemisae ta'atepatu, 'ane sawasawahina taluhu Yehoba tauna matana, ma ta'ahwanoi 'oina. ¹³ Coinega 'igu 'emuyamuya bewa weyahimi sahena weyahidi 'atemi siwe'awe'a, ma hesi wada sanapu 'abehega 'igu 'emuyamuyaowedi 'omi 'imi bwebwe'ana weyahina.

Keliso 'ina helau madouna

¹⁴ Coinega taugu ya'ahetulasa Tamada matana, ¹⁵ tauna susu mabwaiyadi galewa ma bale'uwa lamudi, ¹⁶ ta ya'ahwa'ahwanoi 'oina ma 'abehega 'ina wasawasa ma 'ina waiwai 'itgwala 'oimiya, ma 'ane Yaluyaluwana 'atemi 'igihewaiwaiyedi, ¹⁷ ma 'ane wete 'imi hemisega Keliso 'atemiya 'ida miyamiya, ta mumugami mabwaiyana helau tuwa, ¹⁸⁻¹⁹ 'oinega tohekalesiyao mabwaiyadi mahetemiyao sawasawahimi Keliso 'ina helau wada sanapu bwaibwaini, 'ana tabataba, 'ana dudula, 'ana hane, 'ana sulu, geya 'ana lihembo, Keliso 'ina helau madou hedade, ma wete Yehoba tauna Tohewaiwai hedada 'ina mumugega 'ida lohemaha bwaibwainigomi.

²⁰ Moisa, 'ina waiwai solada 'ipaipaihowa, ma 'eguma to'aha weyahina ta'ahwa'ahwanoi ma'ida hemisa, tauna sawasawahina ma 'ipaihowa, ma 'ana loheposeyana madouna weyahida. ²¹ Coinega tohekalesiyao mabwaiyada Yesu Keliso saninega tahepwatu hatae, sauga mabwaiyana 'oidiya. Emeni.

Wahi 'aigeda tuwamo

4 ¹ Coinega ya'ahwanoi 'oimiya ma mumugami wa'itayahi, bewa tuwa taugu deliya silagugauwa Badaina 'ina paihowa weyahina, ma 'omi Badaina 'ibwauwegomiya tauna 'ina paihowa weyahina, 'oinega 'ilobwainegomiyia ma to'aha 'ina paihowaina 'ana lobwaina wamuliye, ² ma ma'imi nuwadobi, ta ma'imi 'ate tagwala, ta ma'imi 'alamai'i'ita, ma mahetemiyao wahelau hilegomi, ma wa'atemuyamuya 'iyamiyao 'oidiya, ³ ma wahetapewa waiwai, ma 'oinega Yaluyaluwa Tabuna 'iuinigomi, ma ma'imi nuwadaumwala wamiya yaliyaya. ⁴ Moisa, wahida 'aigeda, Yaluyaluwa Tabuna wete 'aigeda tuwamo, ma 'ibwauwegitama 'omi ma tauma, ma tanuwanuwatuhu 'ada lema 'aigeda tuwamo 'abwa taloba weyahina. ⁵ Cida Bada wete 'aigeda tuwamo, 'ida hemisa 'aigeda tuwamo, 'ida babitaiso wete 'aigeda tuwamo. ⁶ Tamada Yehoba 'aigeda tuwamo, ma ginaula baibaiwana tabwanidiya ma 'oidiya, ma wete 'oida 'imiyamiya. ⁷ Ma Keliso 'ina wasawasa 'oinega 'ada heguhieguyai 'i'ebwaegita. ⁸ Bewa weyahina Buki He'asisi 'ina gwae 'igwaeya:

"Tutaina 'ihaneya tabwana 'ana 'alehao 'ihewaiwai sinediya, eema tomota 'adi heguhieguyai 'i'ebwaedi."

⁹Gwae bewa "Cihaneya tabwana." 'ana sanapu bewa nugeta 'idobi hedada bale'u duduna. ¹⁰Ma tauna tosuluina 'ihaneya wete ta galewa 'ihanesineya, ma 'oinega tauna tupwa mabwaiyadi 'idiya 'imiyamiya.

¹¹Ta 'ina hegugeguyai bewa gidemusa, 'abehega tomota tupwadi sihetohepwaila, ma tupwadi sihepalopita, ta tupwadi sihetologuguya, ma tupwadi sihetohanugeta, ma tupwadi sihetohet'ita. ¹²Ma mabwaiyada 'ida paihowa 'aigeda 'aigeda beno tohekalesiyao 'adi lema ma sihewaiwai, beno Keliso wahina 'ina sinasinabwa weyahina, ¹³ma 'ane mabwaiyada tahemisa mahemahetenetra, ta wete Yehoba Natuna tada sanapu, ma'ida mumuga matuhadi, gidemusa Keliso 'ina mumuga matuhana, ma bwebwe'ana mabwaiyana.

¹⁴Bewa 'oinega gwama mumugana 'oidega ta'ebesinedi, weyahina mwalo 'ida sanapu we'awe'ana 'oina he'ita hagadi ma hadagi si'abinihu nihuwegita, beno tupwadi to'abowao 'idi he'itao hotohotodi ma galadi 'oidiyega. ¹⁵Ma hesi 'ilobwainegita ma helauwega tagwaegwae moisa, eeta 'ida mumuga mabwaiyadi sida sinasinabwa debada Keliso 'ina mumuga gidemusa. ¹⁶Weyahina tauda Keliso wahina yahunao ma 'igihewaiwaiyegita gide wahinaina 'ana walowalowao, ma 'ana tubweyao mabwaiyadi 'idi paihowega sihelemalema ma helauwega simadomadou ta sihewaiwai.

Mumuga miyamiyana ta mumuga hauhauna

¹⁷Bewa wete Bada saninega yaloguguya 'oimiya 'abehega mumuga tomiya ganamuli gidemusa walolagu, weyahina 'idi nuwatuhu besobeso 'oidiyega, ¹⁸'idi sinasinapu siguguyouwa, ma geya Yehoba yawasina 'oidiya 'imiyamiya, weyahina 'idi debapa'ala 'oinega siheyauyaule pwaiya. ¹⁹Coinega sigala moisa, eeta sitagwalediya mumuga sogala weyahina, ma mumuga galadi baibaiwadi nuwadi si'eweya.

²⁰Ma 'omi Keliso mumugana wasanapu pwaiya 'abehega hagana, ²¹weyahina mwalo he'ita moisa Yesu weyahina wahesagoheya Kelisoina 'oinega.

²²Coinega mumuga miyamiyana walogwahatedi, beno paihowaedi mwalo wapaipaihowadi tutaina nuwatuhu dahlwana sigihe galegomiya, ²³ma hesi 'imi nuwatuhuwao ma 'atemi si'ehau hila, ²⁴ma 'oinega mumuga hauhauna wa'ewa Yehoba 'ina mumuga gide, weyahina tauna 'ateda mumuga bwebwe'ana ma 'ehauna 'ilaguya.

Ceda hauhauna ta bwebwe'ana

²⁵Coinega 'abo walogwahate ma mabwaiyami wagwae moisa 'aigeda 'aigeda 'oimiya, weyahina mabwaiyada Keliso wahina yahunao. ²⁶Ma 'eguma wagamwasowala, geya'abwa wamumuga galana, ma hesi watoho ma wanuwa daumwala mwayamwayau, ²⁷ma geya'abwa Tomudulele 'ina tuta wa'ebwa'ebwae ma 'ihetoloina 'oimiya.

²⁸ Toyagaha 'ilobwainediya ma silolagu, ma hesi paihowa bwebwe'ana nimadiyega sida paihowadi ma paihowaina 'ana maisa 'oinega lema sida 'ebwa'ebwaya towewelohe 'oidiya.

²⁹ Sahena wete 'eta gwae galana wa'ina'inana, ma hesi gwae bwebwe'anamo tomota 'adi lema weyahina, to'aha tuta 'aigeda 'aigeda 'ana lobwaina weyahina wahegwaegwae, ma 'oinega taiyawedi taudi sihesagohegomu, 'imi gwaeyega nata lema siloba. ³⁰ Geya'abwa Yaluyaluwa Tabuna nuwana wagihegihegal, weyahina Yaluyaluwa Tabunaina gide 'ila'ilala 'oida, 'abehega 'abwa 'ada gihe'ehau taloba.

³¹ Ma wete galaedi bewa gide walogwahatedi: he'ipi'ipi, gamwasowala, 'asona, 'ahwa galagala, ma wete gwae sinala, ³² ma hesi wahelau hilegomu, 'atemuyemuyega 'iyamiyao 'idi pui wanuwasmudi 'aigeda 'aigeda 'oina, gidemusa Yehoba 'imi puiyao Keliso 'oinega 'inuwasmudiya.

5 ¹ Yehoba 'ina helauwega 'i'ahwa nature pwaigomiya, 'oinega tauna 'ina mumugaina wamuliye, ² ma wahelau hilegomu gidemusa Keliso 'ihelau 'esegita, ta tauna 'itagwaleya ta 'iboi 'ipwaoliyeya Yehoba 'oina weyahida, ta 'i'amasa, gide pwaoli mahaina Yehoba 'inisoya 'abehega 'ausalana.

³ Comi Yehoba 'ana tohemisao, 'oinega 'ilobwaineya pui ma ganawala ma wasawasa 'ana hamwa wa'ebesinedi, ma geysa'abwa weyahidi to'aha 'eta wagwaegwaene. ⁴ Wete geysa'abwa 'ahwasewa bo 'ahwa galagala bo gwae besobeso, weyahina gwaeyedi geysa 'adi lobwaina solamiya, ma hesi 'imi gwaeyega Yehoba wahepwatuwe.

⁵ Moisa, togalaedi geysa'abwa wete silugulugu Keliso ma Yehoba 'idi 'ebeloina 'oina taudi gidemusa topuiyao bo tosogala bo tobwatobwa 'adi tohamwao, weyahina tobwatobwa 'ana hamwa 'ana sanapu 'abehega 'ida hemisa talagu tobwatobwa 'oina, ma geysa Yehoba 'oina.

Casilala weyahina

⁶ Mumugaedi bewa weyahidi Yehoba toligeza loina 'igamwasowalediya, 'oinega geysa'abwa 'aigeda taiya 'ina gwae besobesowega 'i'abo'abowegomi, ⁷ ta wete geysa'abwa toligeza loinaedi ba'idamiyao wa'ahwa 'iya'iyagu, ⁸ weyahina 'omi guguyou mwalo 'oinega wahabala pwaima Yehoba 'ina 'asilala 'oina, 'oinega ma'imi mumuga 'asi'asilalaina wapaipaihowa, ⁹ ma mumugaedi bwebwe'adi ma dumwaludi ma moisadi silatulatu 'asilala 'oinega.

¹⁰ Ta wete watohotoho ma to'aha Bada nuwanuwana wada sanapudi ma wapaihowadi, ¹¹ ma guguyou 'ana paihowa besobeso 'oidiyega wadena, ma hesi wah'eitaedi 'abehega galadi. ¹² Moisa tuwa, 'ebe debamwadina, 'eguma taudi 'idi paihowa dahwadahwanidi weyahidi tagwaegwae, ¹³ ma 'eguma 'aigeda paihowa galana 'ilohapwese 'asilala

solana, sawasawahina ma ta'ita, ¹⁴ma 'eguma ta'ita pwaiya, tauna hesi 'asilalaina. Bewa weyahina Buki He'asisi 'oina 'igwaeya,

"Cowa to'eno'eno 'amasega 'utoholo ma Keliso 'ina 'asilala 'oinega 'u'asilala."

¹⁵Cilobwainelegomiya ma 'imi mumuga wa'ita'ita bwaibwainidi ma geya'abwa wapaipaihowa besobeso ma hesi wada sanasanapu moisa,

¹⁶ma geya'abwa 'imi tuta wamudamudali, weyahina bewa tuwa sauga gala hedada. ¹⁷Coinega geya'abwa waheyauyaule, ma hesi nuwami 'ida sabwalena, to'aha Yehoba gidemusa 'ina nuwanuwa weyahimi.

¹⁸Geya'abwa bwasi waiwaina 'oinega wanumanuma yauyaule, beno ginaula 'ebe hesilae, ma hesi Yaluyaluwa Tabuna 'ida lohemahegomi ma ¹⁹wawaliwali ma'iyamiyao, wali tapwalolo ma Same walinao, ma wete hedale walinao 'oidiyega, ma'imi yaliyaya 'atemyega wawali Bada 'oina, ²⁰ma tuta mabwaiyana waloyauwedо ginaula mabwaiyadi weyahidi, 'ida Bada Yesu Keliso saninega, Tamada Yehoba 'oina.

Taudi haihainidi 'adi loina

²¹Cimi he'asisi Keliso 'oina gidemusa wete 'omi waboi wahel'asisi hilegomi, ma loina wahematamatanedи. ²²Comi wahiwahine haihainimi mwanemiyao 'idi gwae wahematamatanedи, gidemusa 'imi hematamatana Keliso 'oina, ²³weyahina wahine 'ana tohanugeta beno mwanena, gidemusa Keliso tauda tohekalesiyao 'ada Tohanugeta ta 'ada To'abihetena, ma tauda gide wahina yahunao, ²⁴eeta tohekalesiyao tauda Keliso 'ina gwae tahematamatanedи, 'oinega gide wete wahiwahine 'ilobwainediya ma mwanediyao 'idi gwae ginaula mabwaiyadi weyahidi sida hematamatanedи.

²⁵Haihainimi meloheyami 'ilobwainelegomiya ma mwanemiyao wahelauwedi, gidemusa Keliso 'ina tohekalesiyao 'ihelauwegita, eeta tauna 'itagwaleya ta weyahida 'i'amasa, ²⁶'ada gihe'ehau weyahina, beno 'ida pui 'ana 'ebe deula we'ahaina 'ina gwae 'oinega, ²⁷'oinega tohekalesiyao tauda 'ihetohologita 'abehega 'ina bodao 'ehauda, ma geya 'abehega bi'l bo to'aha galana 'oida, ma hesi mabwaiyana tuwa bwebwe'ana, ta 'ehauna. ²⁸Coinega tauda meloheyada 'ilobwainelegita ma mwanedao tahelauwedi, tauda wahida gide. Weyahina 'eguma taiya mwanena 'ihelauwe beno 'iboimo 'ihelau hileya.

²⁹Weyahina geya 'eta wete loheya taunamo wahina 'oina 'ida lo'aleha, ma hesi 'i'itayahidi ma 'ana 'i'ai wahina 'ana lema weyahina, gidemusa Keliso tohekalesiyao tauda 'i'itayahigita, ³⁰weyahina tauda tauna wahina yahunao.

³¹"Bewa weyahina loheya tamana ma sinana 'i'ebesinedi ma mamwanena sida miya 'aigeda, gide wahi 'aigeda tuwamo."

³²Gwae bewa gide gwae hegehegedi ma dahlwadahwaina, ma 'ana sanapu Keliso ma tohekalesiyao weyahida. ³³Coinega 'ilobwainelegomiya,

ma 'aigeda 'aigeda mwanena 'ihelauwe 'iboi gide, ma wahine haihaiina sowasowana mwanena 'ihe'asisiye.

Gwagwama 'adi loina

6 ¹Comi gwagwama 'ilobwainegomiya ma sinamiyao ma tamamiyao 'idi gwae wahemamatatanedi, Bada matana, weyahina bewa 'oinega 'abehEGA wamumuga bwebwe'ana. ²Wete, "TamaU ma sinau 'uhe'asisiyanedi." Bewa loinaina nugenugetaina ma'ana gwae hemisa 'ana tohemamatatanao weyahidi, ³bewa gidemusa 'igwaeya, "Cebe yaliyaya 'uloba ma bale'uwa 'umiya saliyana." ⁴Comi tama wete geYA'abwa natumiyao 'adi wahi 'wata'wata walagulagu, nata gide sigamwasowalegom; ma hesi 'ida Bada 'ina loinao ta 'ina he'itao waloguguyaedi.

Bada ma topaihowao 'adi loina

⁵Comi topaihowao 'imi badao bale'uwa wahe'asisiyanedi, ma 'idi gwaE wahemamatatanedi, gidemusa Keliso 'ina gwae wahemamatatane 'eseya, ma geYA'abwa wete wahehenuwanaluwa. ⁶Geya'abwa 'abehEGA 'eguma tutaina 'imi babadao si'ebubugomi ma 'abwa 'oidiya wapaihowa bwaibwaina, ma 'eta tuta geYA, ma hesi Yehoba weyahina 'imi guibiga 'atemiyega wapaipaihowa. ⁷Comi Keliso 'ina bodaO, 'ilobwainegomiya ma 'imi babadao 'oidiya wa'atetagwala gide Yehoba 'oina wa'ate'ate tagwala, ma weyahidi wapaihowa bwaibwaina. ⁸Ma wanuwatuhuyahi 'abehEGA babadao ma 'idi topaihowao mabwaiyadi 'idi paihowa bwebwe'adi 'adi maisa Yehoba 'oinega siloba mahemahetena.

⁹Comi babadao wete wamumuga bwaibwaina 'imi topaihowao 'oidiya, ma geYA'abwa waheheliyedi, ma wanuwatuhuyahi 'abehEGA mabwaiyami 'omi ma taudi 'imi Bada galewa 'imiyamiya, eeta 'ina loina 'oimiyA mahemahetena mabwaiyami weyahimi, geYA hagana ma hagana.

Cale'o ma 'aleha tobwatobwaedi Yehoba 'ina paihowa weyahina

¹⁰Ciyagwao, Bada 'ina waiwai madounega wahewaiwai, ¹¹ma Yehoba 'ina tobwatobwa 'aleha mabwaiyana 'oidiyega wa'otena, ma 'oinega geYA'abwa wawe'awea' tutaina 'eguma Tomudulele 'i'abowegomi.

¹²Weyahina 'ida lo'aleha geYA tomota mahetedao, ma hesi toloina galadi ba'idadao, taudi gugyou bewa tuwa bale'uwa 'adi toloinao, ma galewa 'ana yaluyaluwao galadi.

¹³Bewa weyahina Yehoba 'ina tobwatobwa 'aleha mabwaiyana wa'otedi, ma 'ane geYA'abwa wawe'awea' abwa tuta galana 'oina, ma 'oinega ma'imi waiwai watoholo pa'ala. ¹⁴Coinega watoholo ma he'ita moisa walogadiwane ma lumalumami wa'ausidi mumuga dumwaluna 'oinega, ¹⁵ma 'ami butu wa'ote beno nuwa daumwala tetela bwebwe'ana

'oinega walobodaboda. ¹⁶ Ma wete 'imi hemisa gide 'imi lobodaboda 'oinega wa'ausigomi, beno sawasawahina Tomudulele 'ina 'aliliya waiwaidi 'ihabodebodedi. ¹⁷ Wete 'ami 'abihetena wa'ewa 'abehega debami 'adi 'ahubodaboda, ma Yaluyaluwa Tabuna 'ina 'elepa 'aleha wa'ewa, beno Yehoba 'ina gwae.

¹⁸ Tuta mabwaiyana Yaluyaluwa Tabuna 'ina lema 'oinega 'ahwanoi baibaiwadi 'oidiyega wa'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina. Sahena wawe'awe'a ma hesi ma'imi toholopa'ala wa'itayahigomi ma wa'ahwanoi tohekalesiyao mabwaiyadi weyahidi, ¹⁹ ma taugu wete weyahigu, ma 'oinega ma'igu 'atepatu tetela bwebwe'ana 'ana sanapu 'wai'waihina yahehepwaila. ²⁰ Tetelaina bewa 'ana paihowa weyahina deliya silagu luhuwegauwa, 'oinega wa'ahwanoi Yehoba 'oina ma 'ane tetelaina yada gwae latuhe ma'igu 'atepatu, weyahina bewa gidemusa 'ana lobwaina.

Cebé losaloha

²¹⁻²² Tikiko, tauna tasidai bwebwe'ana, ta 'ihetahetapewa Bada 'ina paihowa 'oina, ma yahewasaeyawa ma 'ane teteligu mabwaiyana 'ida he'ote'oteteli 'oimiya, ma 'abehega 'igu miya ta 'igu paihowa weyahidi wasanapudi, 'oinega 'ima miya weyahina 'ihenuwa lagugomi, ma wete 'ida gihepa'aligomi. ²³ Helau ma hemisa ma yaliyaya Tamada Yehoba ma Bada Yesu Keliso 'oidiyega, 'omi 'iyagwao moisa 'oimiya. ²⁴ Ta wete taiyawedi ba'idamiyao, 'eguma 'ida Bada Yesu Keliso sihelau hataeya, tauna 'ina 'atemuyemuyega 'ida helauwedi wete.

Taugu Paulo.

PILIPAI

MePilipai 'idi leta Paulo 'ileleya

Mwalo Paulo 'iguguya gogo Pilipai 'oina, beno wahine Lidiya 'ina 'asa, ta Yesu 'ana tomuliyao tupwa nage 'oina Paulo nuwana si'eweya. Wete tutaina deliya 'imiyamiya 'ana helau wete sihewasaeyama, ta weyahina 'iyaliyaya, ta leta bewa 'oina 'iloyauwedowa 'oidiya.

Ma 'aigeda ginaula 'ihenuwa laguwediya 'abehega sahena wataha, weyahina Yesu nuwanuwana ma sihe'iya'iyagu mahemahetenetena.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Paulo ma Timoti mahetegu 'apaipaihowa To'abihetena
Yesu weyahina, 'aleleleleyawa 'omi mePilipai, Yesu Keliso 'ina
tohekalesiyao, ta wete 'imi tohanugetao ta 'imi dikoniyao mahetemiyao,
²Tamada Yehoba eema Bada Yesu Keliso 'idi helauwega tuwa wamiya
yaliyaya.

Paulo 'ina 'ahwanoi mePilipai weyahidi

³Tuta mabwaiyana Yehoba 'oina yahelau, 'eguma tutaina
yanuwatuhugomi, ⁴ma'igu yaliyaya weyahimi, 'igu 'ahwanoiyo 'oidiya,
⁵ma'igu loyauwedo 'ama lema 'oimiyega 'alobediya, tetela bwebwe'ana
'ana hepwaila hauhauwega ta nige, weyahina.

⁶Wete ma'igu hemisa 'abehega Yehoba 'ina pahowa bwebwe'ana
'ihegaineya 'atemiya, 'abwa nata tauna 'ilosalohi Yesu Keliso 'ina sabwelo
madouna 'oina. ⁷Moisa tuwa, 'ilobwaineya ma to'aha gidemusa weyahimi
yalolotoho, eema nuwagu wete wa'eweya, weyahina 'omi mahetegwao
Yehoba 'ilemelemegita bewa tuwa deliya yamiyamiya, ma 'ilemelemegita
wete wasa bwebwe'ana 'ana he'ita ma 'ana 'abihevaiwai 'oidiya.

⁸Yehoba wete 'isanasanapugau 'abehega Yesu Keliso 'ina helauwega
nuwanuwagu 'omi, ⁹eeta ya'ahwa'ahwanoi weyahimi ta 'abehega
wahehelau hilegomi ma 'oimiyaga helau 'imadou ma'imi sinasinapu
ta wete ma'imi sanapu moisa, ¹⁰ee 'oinega nuwatuhu bwebwe'adi

wahesinuwanedi, ma 'ane Keliso 'ina sabwelo 'abwa 'oina mumugami bwebwe'ana ma 'ehauna,¹¹ ma'imi paihowa bwebwe'adi Yesu Keliso 'ina waiwaiyega, ta weyahidi tomota Yehoba sihepwatuwe ma si'ahwa bwebwe'ane.

Paulo 'ina 'atetagwala Keliso 'oina

¹² Ciyagwao, nuwanuwagu ma wasanapu 'abehega mwauwedi yaloba pwaidiya ee 'oidiyega wasa bwebwe'ana 'i'elelewana tomota baibaiwadi 'oidiya. ¹³ Coinega tupwa bewa 'oina Sisa 'ina tolo'alehao ma tomota mabwaiyadi sihesagoha pwaiya 'abehega Keliso weyahina silagugauwa deliya. ¹⁴ Ta wete 'iyadao mabwaiyadi 'igu miya deliya si'iteya ma sihetahetapewa Bada 'ina paihowa 'oina, ta Yehoba 'ina gwae sihehpwaile ma'lidi 'atepatu.

¹⁵ Tupwadi tologuguyao he'ipi'ipiyega silologuguya Keliso weyahina, ma tupwadi wete helauwega silologuguya, ¹⁶ sisanaugauwa deliya yamiyamiya wasa bwebwe'ana 'ana he'ita weyahina, ¹⁷ ma hesi tohe'ipi'ipiyedi nuwanuwadi ma nuwagu sigihegaladi bewa tuwa deliya yamiyamiya, 'inega 'idi 'abowega Keliso tetelina siguguyae taudimo 'adi gilagata weyahina.

¹⁸ Ma tuwa Kelisoina wasana 'ana loguguya baibaiwana weyahina yayaliyaya, 'eguma 'abowega bo nuwana gwae moisega, yayaliyaya tuwa. ¹⁹ Ma wete yayaliyaya, weyahina yasanapuya 'abehega Yesu Keliso yaluyaluwana 'ina lema 'inega ta 'imi 'ahwanoiyao weyahigu 'oidiyega nata lema yaloba miyamwau bewa 'inega.

²⁰ Taugu wete yahehemisa ma wete yanuwatuhu yahiya 'abehega geya'abwa yadebadeba mwadina, ta hesi yanuwatuhu yahiya 'abehega ma'igu 'atepatu bewa tuwa ma sauga mabwaiyana Keliso sanina yagihemadouwe, nuwana 'igu miya mayawasigu bale'u 'oina, nuwana 'igu 'amasa 'oina.

²¹ Ceguma yamiya bale'uwa beno Keliso ba'idagu, ma hesi 'eguma ya'amasa beno Keliso 'inega loheposeyana yaloba. ²² Ceguma bale'uwa yamiyamiya 'igu paihowao bwebwe'adi silatulatu Keliso weyahina, 'inega geya yasanapu to'aha nuwanuwagu ma yahesinuwe. ²³ Weyahina ginaula 'eluwa 'oidiyega 'adi hesinuwa 'oiguwa mwau hedada. Nuwanuwagu ma bale'u bewa ya'ebesine ma Keliso mahetegu 'amiya, beno 'ebe yaliyaya madouna. ²⁴ Ta hesi 'ilobwainegauwa ma bale'uwa yamiyamiya eema 'inega 'ane yalemelemegomi.

²⁵ Coinega yasanapu bwaibwaini 'abehega 'omi mahetegwao tamiyamiya, ma yalemelemegomi eema wayaliyaya 'imi hemisa Keliso 'oina weyahina. ²⁶ Eema 'abwa 'igu habo'ena hila 'oina, wayaliyaya madouna, beno Yesu Keliso 'ina lema 'oida. ²⁷ Ta hesi wa'itayahigomi ma 'ane 'imi paihowao 'oidiyega tomota Keliso tetelina si'ahwa

bwebwe'ane, eema 'eguma yahabo'enegomi, bo nuwana 'eguma yamiya hila, tuwa wasami bwebwe'ana yahesagohe 'abehega ma'im'i 'atetagwala watoholo pa'ala, ta ma'im'i nuwatuhu mahemahetena eema 'oinega wahetahetapewa wasa bwebwe'ana 'ana hemisa weyahina,²⁸ ma geya'abwa wete wamatamatauta 'ami 'alehao 'oidiya. Ma 'eguma 'ami 'alehaowedi 'imi 'atepatu si'ita, beno taudi sisanapu moisa 'abehega sida hesilae, ma 'omi 'abihetena waloba Yehoba 'oinega.

²⁹ Weyahina Yehoba 'itagwala pwaiya 'oimiy'a ma Keliso 'oina wahemihemisa, ma tauna wete weyahina wa'emuyamuya,³⁰ taugu gidemusa 'igu lo'aleha Keliso weyahina 'agu muyao wa'itediya, ta bewa tuta wahesagohediya, ta 'omi wete 'imi lo'aleha ma 'ami muyao gidemusa waloba 'esedi.

Nuwasulu

2 ¹Togidega, Keliso sawasawahina 'igihe 'atepatugita, nuwana 'ina helau 'igihe waiwaiyegita? Togidega yaluyaluwa Tabuna sawasawahina 'ihe'iy'a iyaguwegita, ma 'oinega tahelau hilegita ma tahe'ate muyamuyaegita? ²Ceguma gidemusa, 'ilobwainegomiy'a ma wanuwatuhu mahemahetena ma wahelau hilegomi 'omi, yaluyaluwami ma 'atemi 'idi he'aigeda 'oinega, ta 'imi helauina weyahina, 'ane yayaliyaya moisa. ³Geya'abwa wanuwanuwa hane, nuwana wahehe'ipi'ipi, ma hesi wanuwasulu ma 'iyamiyao sanidiyao wagilagasidi. ⁴Ma geya'abwa waboi 'imi paihowa weyahina wanuwanuwa, ta hesi 'iyamiyao 'idi miya bwebwe'ana weyahina wanuwatuhu.

⁵Cilobwainegomiy'a ma 'imi nuwatuhuwao Yesu Keliso 'ina nuwatuhu gidemusa. ⁶Yesuina Yehoba, ma genuwana ma 'ihetoloina, ⁷ta hesi Yehoba 'ina wasawasa 'i'ebesineya, ma 'ili'uwa bale'uwa eema 'iheloheya masiha, hewali 'aigeda gidemusa. ⁸Ciheloheya ta 'inuwasuluwa eeta 'itagwaley'a 'iboinamo ta 'i'amasa kelose 'oina.

⁹Coinega Yehoba Yesu 'i'abihaneheya, ma wete sanina 'i'abihaneheya sani mabwaiyana tabwanidiya, ¹⁰ta 'oinega tauna sanina weyahina megalewa ma mebale'u ma wete to'amasa eema mabwaiyada ta'etuluha 'oina, ¹¹ma ta'ahwa moisae 'abehega Yesu Keliso tauna Badaina, ta wete Tamada Yehoba tahepwatuwe.

Casilala mebale'u weyahidi

¹²Ciyagwao 'omi hematamatana lamuna. Mwalo mataguwa wahematamatana, ta bewa tuwa 'oimiyega yamiya bwaga, ma tuwa 'abwa wahematamatana moisa. Coinega 'ilobwainegomiy'a ma Yehoba wamatataute ta wete watoh waiwai ma 'ina 'abihetena waloba, ¹³weyahina Yehobaina 'atemiya 'ihetahetapewa, ta 'abehega tauna 'ina nuwatuhuwega 'omi wanuwanuwatuhu ma wapaipaihowa. ¹⁴Eema

'imi paihowa 'oidiya ma'imi tagwala wapaihowa ta geya'abwa ma'imi lowahi'wata walolomugi,¹⁵ ma hesi 'abehega 'omi Yehoba natunao bwebwe'ami ma 'ehaumi, ta geya wete 'imi galamo ma mebale'u 'idi mayale 'omi. Weyahina taudi 'idi mumuga guguyou ma galadi.

¹⁶ Ciyagwao, wasa bwebwe'ana wa'abiyahi momosi ma 'oinega yawasimi miyamiya hatayana waloba, ma tutaina Keliso 'ihilama taugu yayaliyaya weyahimi. Genuwagu ma 'igu paihowa 'oimiya 'adi mudala.

¹⁷ Wete 'eguma 'agu 'alehao 'i'iunamo silohe'amasigau, gide sipwaoliyegau, tuwa yayaliyaya, ma 'omi wete wada yaliyaya. Mwalo tutaina Yesu wahemiseya 'ana 'ita gidemusa wapwaopwaoli Yehoba 'oina, ma 'eguma ya'amasa, 'igu 'amasaina 'omi 'imi pwaoliyedi 'iloheposeyanedi. ¹⁸ Coinega 'ilobwainegomiya, ma 'omi ma taugu tayaliyaya hegogona.

¹⁹ Yanuwatuhuyahi 'abehega Bada Yesu 'ina lemega sawasawahina tuta 'i'iuna 'oina Timoti yahewaseyawa, ma 'ane wasami 'itauyeyama 'oiguwa, ma weyahimi yayaliyaya. ²⁰ Timoti 'iboinamo 'imi miya weyahina 'inuwanuwatuhu madouna, ²¹ ma 'iyamo 'agu tolemao baibaiwadi taudimo weyahidi sinuwanuwatuhu, ta geya Yesu Keliso 'ina paihowa weyahina sida nuwanuwa. ²² Ta Timoti wasanapuya 'abehega loheya bwebwe'ana, ma tuwa gidemusa natugu mahetegu wasa bwebwe'ana weyahina 'ahehetapewa waiwai. ²³ Coinega 'eguma tutaina 'agu loina yahesagohe, nuwanuwagu ma Timotiina yahetuneyawa 'oimiya. ²⁴ Ta wete yahemisa 'abehega Bada 'ina lemega tuta 'i'iuna ma taugu wete yatauyawa yahabo'enegomi.

²⁵ Ta bewa tuwa 'igu nuwatuhu 'abehega 'ilobwaineya ma Epapilodito yahetune hileyawa 'oimiya, tauna tasigu ta mahetegu 'apaipaihowa, tuwa gide 'alolo'aleha Yesu Keliso weyahina. Epapiloditoina mwalo 'agu lema 'oimiyega 'itauyeyama, ²⁶ eeta bewa tuwa nuwanuwana 'omi, ma tutaina mwalo 'ina lohala wasana wahesagoheya, 'ebwa tauna 'inuwanuwatuhu ma 'abehega geya'abwa 'omi wa'ate'ateyoho 'ina lohala weyahina.

²⁷ Moisa 'ilohala madouna, ma 'iyamo Yehoba 'i'atemuyemuyefa, ma wete taugu 'i'atemuyamuyaegauwa, weyahina 'eguma Epapiloditoina 'i'amasa nata yanuwagala moisa.

²⁸ Bewa weyahina nuwanuwagu madouna ma yahetuneyawa, ma wa'ita hila 'abehega ma'ina bwebwe'ana, ma tauna weyahina wayaliyaya, ta wete 'abehega taugu 'igu 'ateyoho 'igumwala. ²⁹ Eeta 'eguma to tuta 'ilatuwa 'oimiya, Bada saninega wabwauwe ma'imi yaliyaya 'oina. Ta tupwadi Bada 'ina topaihowao, 'eguma sitauyawa 'oimiya, wahe'asisiyanedi gidemusa Epapiloditoina. ³⁰ Moisa tuwa, Epapilodito Keliso 'ina paihowa 'oina lohalega 'i'iunamo ma 'i'amasa, weyahina 'omi geya sawasawahina ma walemegau, ma Epapiloditoina 'ipasima ta 'ilemegau, eeta 'oinega lohalaina 'ilobeya.

Mumuga bwebwe'ana weyahina

3 ¹Ciyagwao, 'ilobwainegomiya wete ma 'ida Bada 'oina wada yaliyaya. Mwalo 'ami loina yaleleyawa, ta bewa tuwa wete nuwanuwagu ma yalele hilawa, ma 'oinega wamiya bwebwe'ana.

² Wa'itayahigomi galagalaidi 'idi mumuga gide tuwa 'edewa 'oidiyega, taudi 'adi 'ila'ilala si'upwa'upwa 'wapidiya. ³ Ma hesi tauda 'ada 'upwa 'ateda, ta geya 'wapida, 'eguma Yehoba 'oina ta'etuluha yaluyaluwanega, eema Yesu Keliso namo tahepwatuwe, ma sahena wasawasa bale'u 'oina tahehemisa. ⁴ Moisa tuwa, sawasawahigu ma wasawasa bale'u weyahina yagwae hane, weyahina taugu sanigu tomota baibaiwadi sanidiyao 'ihane sinediya, ⁵weyahina taugu gwama Isileli moisa, 'igu susu Beniyamina, eeta sabwelo 'eit 'igu li'u mulina 'igu 'ebeselolo 'wapina si'upweya, gide meYudiya 'ima 'ila'ilala, eema wete Palisiyao 'idi loinao yamuliyediya moisa.

⁶Eeta yahetapewa madouna tohekalesiyao yagihe 'am'amnediya, ta geya 'eta wete Mosese 'ina loinao yaligelighi. ⁷Ma hesi saniguina madouna ya'ahwa ginaula besobesoweya, weyahina Keliso namo 'oina yatagwalegauwa. ⁸Moisa tuwa, 'igu Bada Yesu Keliso 'ana sanapu bwebwe'ana hedada, eeta wasawasa bale'u 'ibwebwe'ana sinediya, 'oinega wasawasaedi ya'ahwa ginaula besobesowediya, eeta Keliso weyahina ginaula mabwaiyadi yaulediya ta ya'ahwa galaediya, weyahina nuwanuwagu Keliso namo, ⁹ma wete nuwanuwagu Keliso mahetegu 'amiya, geya 'abehega taugu 'igu mumuga dumwadumwalunega, bo Mosese 'ina loinao 'oidiyega, ta hesi hemisa Keliso 'oina weyahina, beno 'ida mumuga dumwadumwaluna Yehoba 'i'ebwaegita 'ida hemisa Keliso 'oina weyahina. ¹⁰Nuwanuwagu wete Keliso yada sanapu ma 'ina toholohila 'ana waiwai yalotoho, ta 'ina muya wete tauna gidemusa yada lotohodi, wete gide 'igu 'amasa gide tauna, ¹¹ma 'oinega, 'eguma sawasawahina 'amasega taugu wete yatoholo hila.

¹²Geya 'abehega toholo hila yalobeya, geya wete 'igu mumuga mabwaiyana sibwebwe'ana, ta hesi bewa 'igu 'ebe masiina, ma 'abehega ya'abiyahi, weyahina nuwatuhu bewa weyahina Yesu Keliso 'i'abiyahi pwaigauwa. ¹³Ciyagwao, geya yagwaegwae 'abehega ya'abiyahi pwaiya, ta hesi 'igu nuwatuhu 'aigeda tuwamo, 'oinega nuwatuhu muliguwa yanuwanaidedi, ma to'aha mataguwa weyahidi yatoho waiwai, ¹⁴beno 'ebe masiina, Yehoba 'ana maisa galewa Yesu Keliso 'oinega. ¹⁵Coinega mabwaiyada bewa gidemusa tada nuwanuwatuhu mahemahetenet, 'eguma 'ida nuwatuhu simatuha pwaiya. Ta wete 'eguma to'aha weyahina 'imi nuwatuhu hagana, ginaulaina lamuna Yehoba wete 'abwa 'ihe'ita 'oimiya. ¹⁶Ma 'iyamo 'ilobwainegita ma ginaulaedi talobediya ta'abimomosidi.

¹⁷Ciyagwao mabwaiyami wahe'au'aunawegau, ma tayıawedi taudi 'idi mumuga gidemusa taugu, 'oidiya wa'ebubuna, ma 'omi wete gidemusa wamumuga 'esa. ¹⁸Ma 'iyamo tomota tupwana baibaiwadi 'idi mumuga 'oinega Keliso silo'aleheya, tauna Kelisoina weyahida 'i'amasa kelose 'oina. Tolo'alehaowedi mwalo yahepwailediya 'oimiya, bewa tuwa wete ma'igu dou yalohila, ma galaedi 'oimiya yahepwailedi. ¹⁹Taudi nata 'abwa 'ebelosaloha 'oina sihesilae, weyahina 'idi hemisa gamwa seseha weyahina, ma nuwatuhu 'ebe debamwadinao sihehepwatuwed, weyahina nuwatuhu bale'umo nuwanuwadi. ²⁰Ma tauda hesi 'ida tupwa galewa, eema nage 'oinega 'ada To'abihetena, tauna 'ida Bada Yesu Keliso, 'abwa 'ihilama, ta tauna weyahina tayamwayamwa. ²¹Ma tutaina 'ihilama wahida 'ida buidi, nige we'awe'adi, ma 'ida buidi gide tauna wahina waiwaina ta 'ehauna gidemusa, ma 'ina pahowaina bewa tauna 'ina waiwaiyega, weyahina tauna sawasawahina ma ginaula mabwaiyadi 'oidiya 'ihetoloina.

4 ¹Ciyagwao nuwagu wa'eweya moisa, ta yahelauwegomiya, ma 'abehega 'omi 'igu 'ebe yaliyaya moisa, nuwanuwagu ma loguguyaedi wamuliyedi, ma 'oidiyega watoholo pa'ala, 'ida Bada weyahina, ta tauna mahetemiu.

Loguguya

²Comi wahiwahine sanimi Yu'odiya ma Sinitiki ya'ahwa'ahwanoj 'oimiya ma wada 'ahwa 'iya'iyagu hila, 'ida Badaina nuwanuwana gidemusa. ³Cowa wete tohanugeta, 'owa 'iyagu moisa ya'ahwanoj 'oiuwa ma wahiwahineyedi 'ulemedi, weyahina mwalo taudi mahetegwao 'apaihowa mahemahetena, wasa bwebwe'ana 'ana hepwaila 'oina, ta wete Kelemeniti ma tupwadi wete 'agu tolemao mahetemayao 'apaihowa, taudi sanidi yawasi bukiina 'alona leleleina.

⁴Tuta baibaiwana 'oidiya wada yaliyaya 'ida Bada weyahina, ta wete yaheguae hilegomu 'abehega wayaliyaya. ⁵Cilobwainegomu ma tomota mabwaiyadi 'imi he'alama'il'ita sida sanasanapu, weyahina 'i'unamo 'ida Badaina 'ina sauga hilama.

⁶Geya'abwa 'aigeda to'aha weyahina wanuwanuwa, ma hesi ma'imi loyauwedo ginaula mabwaiyadi weyahidi, Yehoba 'oina wa'etuluha, ta 'imi nuwatuhuwao weyahidi wa'ahwanoj, ⁷ma Yehoba 'ina lemao tomadou hedada 'oidiyega 'abwa 'igihe yaliyayegomi, ma 'oinega Yesu Keliso mahetemiu 'atemi ta 'imi nuwatuhuwao sibwebwe'ana.

⁸Ciyagwao, bewa 'aigeda wete loguguya 'abehega wada nuwatuhu ginaula moisadi ma'adi he'asisi weyahidi, ma ginaula dumwadumwaludi weyahidi, ma ginaula 'ehaudi weyahidi, ma ginaula 'adi 'ita 'ausaladi weyahidi, ma ginaula helahelauidi weyahidi, ta 'eguma to'aha bwebwe'ana 'oidiya bo nuwana 'ebe hepwatu 'oidiya. ⁹Comi wada

he'au'aunawegau, 'igu paihowao wa'itediya, ta 'igu gwaeyao ta 'igu he'itao wahesagohediyta wasanapudiya. Coinega Yehoba ma'ina nuwadaumwala mahetemiu nata wayaliyaya.

MePilipai 'idi helau Paulo 'oina

¹⁰Cida Badaina 'igihe yaliyaya pwaigauwa, weyahina bewa tuwa wa'atemuyemuyegauwa. Moisa mwalo nuwanuwami ma walemegau, ma 'iyamo geya 'eta 'eda wada lobeya.

¹¹Ta hesi geya'abwa yalolomugi 'igu miya mwau mwalo 'oidiya weyahidi, weyahina yasanapu pwaiya sawasawahigu miya mabwaiyadi 'oidiya ma'igu yaliyaya tuwa, ¹²nuwana miya mwau 'oidiya nuwana 'ebe yaliyaya 'oidiya, nuwana tuta 'eli'eli, nuwana 'eguma ma'agu gomale, nuwana yahewasawasa, nuwana yahewewelohe, ¹³sawasawahigu miya mabwaiyana 'oidiya yada yaliyaya tuwa, weyahina tauna mahetegu 'igihe waiwaiyegauwa. ¹⁴Ma 'iyamo 'igu miya mwau bewa wagihemalalai pwaiya 'imi lemega, ta weyahina yaloyauwedo madouna 'oimiya.

¹⁵Comi mePilipai wasanapu pwaiya 'abehega wasa bwebwe'ana 'ana hepwaila nugeta 'oimiya 'oina, tutaina Masidoniya ya'ebesineya, eeta geya 'eta 'asa tohekalesiyao 'idi 'ehele 'oinega silemelemegau, 'adi lema 'oiguwega 'ana maisa weyahina, ma hesi waboimo mePilipai walemegauwa. ¹⁶Moisa tutaina mwalo Tesalonaika 'oina yamiyamiya 'agu lema ma'aigeda ta muliyetega heluwena wete wa'ebwaegauwa.

¹⁷Cigu gwae bewa geya 'abehega nuwanuwagu 'ehele wada 'ebwaegau, ma hesi 'abehega 'imi 'ehele huwaina 'oimiya 'ida madou, 'ami lema moisa weyahina. ¹⁸Ma 'imi 'eheleina Epapilodito 'itauyeyama, mabwaiyana yalobeya 'imaha tasitasiwa, gide 'ane 'imi pwaoli bwebwe'ana Yehoba 'oina, wagabu pwaiya eeta mahaina bwebwe'ana Yehoba 'inisoya, ta weyahina 'iyaliyaya.

¹⁹Coinega 'igu Yehobaina 'imi nuwatuhuwao mabwaiyadi nata 'i'ebwaegomi, beno tauna 'ina wasawasa baibaiwa hedada Yesu Keliso 'ina paihowao 'oidiyega. ²⁰Coinega 'ida Yehoba Tamadaiina tada hepwatutwe hataya. Emeni.

²¹Cigu helau Yesu Keliso 'ina tohekalesiyao mabwaiyadi 'oidiya. Wete 'iyagwao 'ebwa mahetegwao 'amiyamiya 'idi helau 'oimiya. ²²Ma tohekalesiyao taudi Sisa 'ina hada sipaipaihowa, ma tohekalesiyao mabwaiyadi wete 'idi helau 'oimiya.

²³Bada Yesu Keliso 'ina helauwega yaluyaluwami sida miya bwebwe'ana.

Taugu Paulo.

KOLOSE

MeKolose 'idi leta Paulo 'ileleya

Tohe'ita 'abo'abo meKolose siguguyediya, sigwaeya, "Yesu Keliso geya sowasowahina ma 'i'abihetegita 'ida pui mabwaiyana 'oidiyega. Tauna 'ina waiwai tupwana, ta 'ilobwainegita tupwadi 'ebe hemisao wete tamuliyedi." Coinega meKolose 'idi leta bewa 'alona Paulo guguya dumwaluna 'i'ebwaediya, 'igwaeya, "Yesu Yehoba Natuna, Tohewaiwai hedada, taboinamo tauna ginaula mabwaiyana sowasowahina.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Paulo, ma Yehoba 'ina hesinuwega yahetohewaila Yesu Keliso weyahina, ta tasidai Timoti 'i'abihetegauwa, 'oinega 'imi leta bewa yaleleyawa, ²'omi meKolose, Yehoba 'ina bodao, ma Keliso 'ana tohemisao, 'oimiya. Tamada Yehoba 'ina helauwega tuwa wamiya daumwala.

Paulo meKolose weyahidi 'iloyauwedo

³Sauga mabwaiyana 'ima 'ahwanoi Yehoba 'oina, tauna 'ida Bada Yesu Keliso Tamana, ma 'anuwanuwa tuhugomi ta weyahimi 'aloloyauwedo. ⁴Weyahina wasami 'ahesagoheya, 'abehega Yesu Keliso wahemisaeya, ma tohekalesiyao mabwaiyadi wahelauwediya. ⁵Weyahina wanuwatuhu yahiya 'abehega 'imi 'ebe yaliyaya 'abwa waloba galewa, gide wasaina moisa mwalo wahesagoheya.

⁶Wasaina wahesagoheya ta sauga bewa tupwa mabwaiyadi 'oidiya 'ihehemadou ma 'ihuahuwu, 'omi gide saugaina Yehoba 'ina helau wahesagoha nugeteya Epapila 'oinega, ma wa'ahwa moisaeya. ⁷Moisa, 'iyada Epapilaina loheya bwebwe'ana, 'oinega wasaina 'ihe'ita nugetegomiya. Weyahina tauma 'ihemiyalaemaiya ta 'ihehetapewa Keliso weyahina 'oimiya. ⁸Eeta Epapilaina Yaluyaluwa Tabuna 'ana helau 'atemiya 'ihewaileya 'oima.

Keliso 'ina paihowa

⁹Saugaina wasami 'ahesagoha nugeteya 'ana siga bewa, 'ima 'ahwanoi weyahimi geya 'ada lolaguwa. Ma hesi Yehoba 'oina 'a'ahwa'ahwanoi

ma 'oinega Yaluyaluwa Tabuna 'i'abihenuwa sabwalenigomi, ta 'ane wasanapu bwaibwaini to'aha 'ina nuwatuhu weyahimi. ¹⁰ Ta 'imi paihowaedi 'oidiyega 'ida Badaina wa'abihe yaliyaya. Ma wete mumugami bwebwe'ana 'ihuwahuwa, ta Yehoba 'ana sanapu 'oimiyia 'ihemadou.

¹¹ Ma wete tauna 'ina waiwai madounega 'i'abihe waiwaiyegomi, ma 'imi paihowa mabwaiyadi 'oidiya wahe'alama'i'itanegomi, ma watoholo pa'ala, ta wete ma'imy yaliyaya, ¹² waloyauwedo Tamadai 'oina, weyahina tauna 'ina tagwalega tupwa 'asi'asilalaina 'oina tamiyamiya, 'ina tomotaiyao ba'idadao. ¹³ Moisa, tupwa guguyou 'oinega 'i'etolihasigita ma 'ilagubuigita Natuna 'ina 'ebeloina bwebwe'ana 'oina. ¹⁴ Weyahina tauna 'oina 'etolihasa talobeya, beno 'ida pui 'oidiyega 'ibuyogita.

¹⁵ Tauda geya sawasawahida ma Yehoba ta'ita, ma hesi 'ana 'ita tuwa Natunaina, ma Yehoba 'ana paipaihowa mabwaiyadi Natunaina 'ihane sinediya. ¹⁶ Weyahina Natunaina ginaula mabwaiyadi galewa ta bale'uwa huhudi, ginaulaedi ta'ita'itadi ma ginaulaedi geya tada 'itediya, gide aneloseyao bo toloinao waiwaidi bo yaluyaluwao, mabwaiyadi Yehoba 'ipaihowediya Natuna 'ina paihowega, ma Natunaina weyahina. ¹⁷ Ma tutu nugenugetana 'oina mulina ma ginaula mabwaiyadi geya silatu, ma nugeta Natuna 'imiyamiya. Ta Natunaina 'ina waiwaiyega ginaula mabwaiyadi sipaipaihowa.

¹⁸ Tauda tohekalesiyao gide tuwa yahunao ma tauna debada, ma tauna 'ebehegaina, ta tauna wete totoholo hila nugenugetaina 'amasega. Ma 'oinega ginaula mabwaiyadi 'ilohane sinediya. ¹⁹ Yehoba 'ina nuwatuhu gide ma 'ina waiwai ta 'ina mumuga mabwaiyadi 'oidiyega Yesu 'ilohemaheya. ²⁰ Ta Yesu kelose 'oina bweyahina 'ina dauwega ginaula mabwaiyadi bale'uwa ma galewa simiyawasiya 'i'ewedima Yehoba 'oina sabi he'iyal'iyagu hila.

²¹ Comi wete mwalo wamiya wasiwasinya, ta 'imi nuwatuhuwega Yehoba walo'aleheya, 'oinega wamumuga galagala. ²² Ta Yesu wahina 'ina 'amasa 'oinega 'i'ewegomiya ma 'oinega Yehoba ba'idamiu wahe'iyal'iyagu hila, ma'imi mumuga bwebwe'ana ma dumwaluna matana. ²³ Beno 'eguma 'imi hemisa sahena 'iwe'awe'a, ma 'eguma watoholo pa'ala wasaina bwebwe'anaina wahesagoheya 'ana hemisa 'oina, ma sahena wa'ebe'ebesine. Wasaina 'ana lohatoto tomota mabwaiyadi bale'uwa sihesagoha pwaiya, ma taugu Paulo 'ana tohepwaila 'aigeda.

Paulo 'ina paihowa tohekalesiyao weyahidi

²⁴ Coinega sauga bewa 'agu muya yalobaloba 'omi weyahimi, ma tuwa ma'igu yaliyaya. Taugu wahigu 'ina muya ma Keliso 'ina muya 'ilohegogoneya ta 'imadouwa, tohekalesiyao weyahidi, beno taudi Keliso wahina.

²⁵Eeta tohekalesiyao 'omi weyahimi taugu wete Yehoba 'ina loinega yahetopaihowa, ma 'oinega Yehoba 'ina gwae yahehepwaila latuhe. ²⁶Gwaeina mwalo tubudao 'oidiyega 'idahweya, ma tuta bewa 'ilagu latuhheyama 'ina tomotaiyao tauda 'oida. ²⁷Weyahina Yehoba nuwanuwana ma sanapu bewa mwalo dahlwadhwaina ma bwebwe'ana hedade, 'abehega 'ilagulatuhe 'omi ganamuli 'oimiya, beno Keliso nuwamiya 'imiyamiya, ma tauna 'oinega wanuwatuhuyahi 'abehega tupwa wasawasa 'oina waluhu. ²⁸Tauna Kelisoina 'ahehepwaila, ma'ima sanapu moisa 'aloguguya ta 'ahehe'ita tomota mabwaiyami 'oimiya, ma 'abehega Keliso 'ana tohemisao 'omi ma 'a'abilituhegomi mamumugami mabwaiyana bwebwe'ana ta matuwana. ²⁹Bewa weyahina yahehetapewa, ta yahewaiwai, tauna 'ina waiwai nuwaguwa 'i'ebwaegauwa 'oinega.

2 ¹Nuwanuwagu ma wanuwa sabwalena 'abehega taugu
yahetahetapewa madouna 'omi weyahimi, ma wete Leodisiya weyahidi, ma wete taudi 'abwa geya si'itegau weyahidi. ²Ma 'ane wete taudi helauwega sihe'iya'iyagu moisa, ma'adi lotohona bwebwe'ana ta ma'idi sanapu moisa, 'oinega siyaliyaya madouna, weyahina sinuwa sabwalena sanapuina mwalo dahlwadhwaina, beno Keliso. ³Ma Kelisoina 'oina sonoga ma sanapu mabwaiyana simiyamiya, beno 'ida wasawasa madouna.

⁴Bewa yagwaegwae ma 'oinega sahena hali tomota 'idi gwae hotohotodiyega si'abo'abowegomi. ⁵Sauga bewa wahigu 'imiya bwaga 'oimiyega, ta 'igu nuwatuhu 'oimiya 'imiyamiya, 'oinega yayaliyaliyaya 'imi miya bwebwe'ana ma'imi hemisa waiwai Keliso 'oina weyahina.

Keliso ba'idadai

⁶Bada Yesu Keliso 'oina 'atemi watagwala pwaidiya, 'oinega 'ilobwainegomiyia ma tauna 'ina waiwaiyega wataautaya. ⁷Weyahina Kelisoina 'imi hemisa huhuna, ta 'ana 'abihemadou, ta 'ana 'abihepa'ala, gide 'ahe'itegomiya, ma weyahina waloyauwedo madouna.

⁸Gesowana teya 'i'abowegomi tomota 'idi sanapuwega, weyahina sanapuwedi ginaula bwagabwaga bale'uwega, ma geya Keliso 'oinega. ⁹Weyahina Keliso 'iboi 'oina Yehoba 'ina waiwai ta 'ina mumuga mabwaiyana simiyamiya. ¹⁰Ta Keliso 'oinega bwebwe'ana moisa waloba pwaiya, tauna aneloseyao ma hi'ahi'a 'ihewaiwai sinediya ta 'iloina sinediya.

¹¹Ma wete Keliso 'oinega 'ami 'ila'ilala walobeya, gide 'upwa, geya 'wapimi 'oina, ma hesi bale'u mumugana 'atemiye 'i'upwa yahuleya.

¹²Coinega Keliso ba'idamiu babitaiso wa'eweya gide 'amasa, ta wete Keliso ba'idamiu 'imi babitaisowega watoholo hila. Weyahina Yehoba 'ina waiwai wahemisaeya 'abehega Keliso 'amasega 'i'abihetoholo hileya.

¹³Comi mwalo geya 'wapi'upwa* waloba, ta 'imi puiyao weyahidi gide 'ama'amasi, ma hesi Keliso ba'idadai yawasi bwebwe'ana

Yehoba 'i'ebwaegita, beno 'ida puiyedi 'inuwasaamudiya. ¹⁴Eeta 'ida lowaga 'ana loina mwauna 'i'upwa yahuleya, ma 'ana kelose 'oina 'itutu hepaliya. ¹⁵Ma wete welabanao ma yaluyaluwa galadi gide hi'ahi'a 'i'abi suluvediya ma 'ana keloseyega 'adi debamwadina 'ilaguya, ta 'ihewaiwai sinediya.

¹⁶Coinega sahena 'eta taiya 'i'ahwa'ahwa galagalaegomi 'ami bo nuwana 'ami we'aha weyahidi, 'eguma 'omi 'adi bwabwale geya wapaihowadi, nuwana wai'ena 'ehauna 'ana sauga, bo nana Sabati 'oidiya. ¹⁷Ginaulaedi ma'ama'ayau tuwa, ma 'adi moisaina Keliso tauna. ¹⁸Coinega sahena 'eta taiya 'i'ahwa'ahwa galagalaegomi weyahina 'omi geya watapwa tapwalolo ma'imi nuwasulu aneloseyao 'oidiya. Weyahina tomotaedi 'adi sanapu nihiyega weyahidi sigagasa, ma sinuwahane mumuga bale'u 'oidiyega. ¹⁹Ma hesi Keliso 'ana nuwatuhu geya 'oidiya, tauna debada, ta tauda yahinao gide nimana nana 'ahena, wahina 'aigeda tuwa. Wahinaowedi sipaipaihowa 'aigeda wahi 'ana bwebwe'ana weyahina ma 'imadomadou, ta 'ana madouina Yehoba 'ina paihowega.

Keliso 'oinega yawasida 'ehauna

²⁰Mwalo wa'amasa Keliso ba'idamiu, 'oinega mumuga gogo gabulena 'ana loina 'oimiya 'ilolaguwa, ma to'aha weyahina 'abwa wapaipaihowa gide gogo gabulena mumugana. ²¹⁻²²To'aha weyahina tomota 'idi he'itao ta 'idi loinao wahehematamatanedu 'abehega gesowana 'e'ahai hehe'asisina wa'abi'abitohodi bo walolotohodi. Ta ginaulaedi sawasawalidi ma 'eguma tahepaihowedi, nata sigumwala.

²³Moisa, loinaedi 'adi 'ita gide sanapu moisa, weyahina 'adi tomuliyaowedi ma'idi he'asisi ta ma'idi nuwasulu sipaipaihowa, ta wete wahidi sihemuyedi; ma tuwa geya 'eta 'idi waiwaimo, ma hesi wahidi 'idi nuwatuhu dahuwana 'iloinaedi.

3 ¹Yehoba Keliso ba'idamiu 'ihetoholo hilegomiya, 'oinega galewa ginaulaedi wa'ebesedi, nobwa Kelisoina Yehoba 'ina 'ebeulega galewa 'imiyamiya. ²Wete 'imi nuwatuhuwao walagudi galewa ginaulaedi 'oidiya ma sahena gabula ginaulaedi 'oidiya. ³Weyahina bo'i wa'amasa, ma bewa tuwa yawasimi Keliso ba'idamiu Yehoba 'oina. ⁴Weyahina yawasida bwebwe'ana Keliso 'oinega ta'eweya, 'oinega 'abwa tutaina Keliso 'ilatuma, 'omi wete Keliso ba'idamiu walatu 'ina 'asilala wasawasa 'oina.

⁵Coinega gogo gabulena mumugana 'oimiya walohe'amasidi, beno logwali, pui, ma henuhenuwa galadi ma hewasawasa, beno hali 'ebehemisao 'adi tuluhu. ⁶Ma nuwatuhuwedi bewa weyahidi 'abwa Yehoba 'igamwasowalegita. ⁷Moisa, mumuga galadiyedi mwalo wapaihowediya. ⁸Ma hesi sauga bewa 'oina 'ilobwaineya ma walogwahatedi, beno 'aleha ma gamwasowala ma he'ipi'ipi, ma

sinala, ta 'ahwa galagala. ⁹Ma wete sahena wa'e'abo'abo 'iyamiyao 'oidiya, weyahina bale'u mumugana walogwahateya. ¹⁰Ta mumuga 'ehauna walobeya, weyahina 'ada topaihowaina sauga mabwaiyana 'i'abihe 'ehaugita, ma 'ane tauna wasanasanapu ma mumugana wahe'a'u'aunaowe.

¹¹Coinega geya 'eta wataha 'imiyamiya ma 'abehega wagwae "Yudiya boda hagadi ma tauma boda hagama," bo wagwae, "Taudi meYudiya 'adi 'ila'ilala si'upweya 'wapidiya boda hagana, ma taudi geya si'upwa boda hagadi," nuwana taumanao bo tomiya pwatula boda hagadi, nuwana wete topaihowao ma babadao hali boda. Ma tuwa Keliso 'ina boda mabwaiyada. Ma 'ateda Keliso 'iboi 'ilohegogonegita.

¹²Ta 'omi Yehoba 'ina helauwega 'ihesinuwanganegomiya tauna weyahina, 'oinega 'ilobwainegomiya ma wa'atemuyamuya, ma wahehelau hilegomi ma wanuwasulu ma'imi hohobiga ta wete ma'imi 'alama'i'ita. ¹³Ma wahe'abi 'abihetegomi 'aigeda 'aigeda 'oimiyia, ta sahena 'iyamiyao wa'ahwa'ahwa yaliyedi, ma hesi 'idi pui wanuwasamudi. Weyahina 'ida Bada tauna wete 'imi pui mabwaiyadi 'inuwasamudiya.

¹⁴Ma 'ilobwainegomiya mumugami wahehelau hilegomi, weyahina helau 'oinega paihowa mabwaiyana sidumwalu. ¹⁵Ta wete Keliso 'ina nuwadaumwala nuwami 'iloinaedi. Bewa weyahina Yehoba mabwaiyada 'ibwauwegita ma taheboda 'aigeda, ma weyahina taloyauwed oina.

¹⁶Wete Kelisoina 'ina gwae bwebwe'adi 'atemiya sibwala moisa, ma 'aigeda 'aigeda 'oimiyia wahehe'ita ma walolohatoto sanapu moisa 'oinega, ta wete 'ami wali ma Same walinao 'oidiyega, wete walibui 'oidiyega, Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, ma'imi loyauwed oina 'atemiye.

¹⁷Ma mumugami mabwaiyadi, beno 'imi gwaeyao nana 'imi paihowao mabwaiyadi 'ida Bada Yesu saninega wapaihowa ma'imi loyauwed oina saninega, Tamada Yehoba 'oina.

Hali boda ma hali boda 'adi loina

¹⁸Cida Bada 'ina tomotaiyao tauda, ta 'ilobwaineyea ma wahiwahine haihainimi mwanemiyao 'idi gwae wahematamataned. ¹⁹Wete gide 'omi loheloheya, mwanemiyao wahelauwedi ta sahena waheheliyedi.

²⁰Gwagwama 'omi wete sauga mabwaiyana tamamiyao ma sinamiyao 'enadi wamuliyedi, bewa 'ida Bada 'ina 'ebeyaliyaya. ²¹Ma 'omi hehenatunumi, sahena natumiyao wa'abi'abihe gamwasowalidi, nata gide 'adi wahi'wata walagu.

²²Comi topaihowao wete 'imi babadao bale'uwa 'idi gwae wahematamataned nuwatuhu mabwaiyadi weyahidi. Ma sahena sigwaegwae yahigomi 'abwa wapaihowa ma'imi hohobiga, ma 'oinega 'abehega wa'abi heyaliyayadi. Ma hesi sauga baibaiwana ma'imi

tagwala Yehoba 'ana he'asisiyega. ²³Ta 'imi paihowa mabwaiyana 'oidiyega wagwahubiga, geya 'abehega tomota weyahidi, ma hesi Yehoba weyahina. ²⁴Ma muliyetega Badaina 'oinega 'ami maisa wa'ewa, weyahina 'ida Bada Keliso weyahina tapaipaihowa. ²⁵Ma hesi taudi togalaedi nata 'ihemaisedi ginaula galadi 'oidiyega, weyahina 'ina loina 'aigeda tuwa tomota mabwaiyada 'oida.

4 ¹Ma 'omi babadao waloina dumwalu 'imi topaihowao 'aigeda 'aigeda 'oidiya, weyahina wanuwatuhuyahi 'abehega 'omi 'imi Bada 'imiyamiya galewa.

Loguguya 'ahwanoi weyahina

²Wa'itayahigomi ma sahena 'imi 'ahwanoi siwe'awe'a, ma hesi waloyauwedo Yehoba 'oina, ma wahe'alama'l'itana 'imi 'ahwanoi 'oidiya. ³Tauma wete weyahima wa'ahwanoi, ma 'oinega Yehoba 'ima 'eda 'i'abilatuhe 'oima, ma 'oinega Keliso wasana dahlwadahwaina 'ahewaila latuhe tomota 'oidiya. Tauna wasaina bewa 'ana hepwaila weyahina silagu luhuwegauwa deliya. ⁴Coinega wa'ahwanoi weyahigu, ma wasaina 'ana sanapu ya'abilatuhe ma 'i'asilala, 'igu paihowa gide 'ana lobwaina. ⁵Wete taudi geya Keliso 'ana tohemisao 'oidiya wapaihowa dumwalu, ma sahena 'imi sauga wamudamudali. ⁶Catemuyemuyega sauga mabwaiyana wagwaegwae ma'imi sanapu moisa, eeta 'eguma 'iyamiyao sihesilalegomi, wahemaise gwae dumwaluwega.

Lokaiyoni

⁷Cabwa Tikiko 'itauyawa ma 'igu paihowa mabwaiyana 'ihepwailedi 'oimiya. Tauna 'iyadai bwebwe'ana, ma Yehoba 'ina topaihowa dumwadumwaluna, ma ba'idamai mahemaheten 'apaipaihowa. ⁸Beno bo'i yahewaseyawa 'oimiya, ma tauma 'ima miyaina 'ihepwaille 'oimiya ma wete 'ina gwaeyega 'i'abihe pa'aligomi.

⁹Ma tasidai Onesimo Tikiko ba'idana sitautauyawa, ta Onesimoina tauna tuwa 'imi 'asa loheyaina, ta loheya bwebwe'ana, ma'ana hemisa. Ma taudi to'aha 'ebwa silatulatuwa sihegwae gwae 'oimiya.

¹⁰Alisitako ba'idagu deliya 'amiyamiya, ta 'ina loyauwedo 'oimiya bewa yahepwaleyawa. Ma wete Maki, tauna Banaba nibaina. (Mwalo yahenuwa laguwegomiyia Maki weyahina, 'eguma 'itauteuyawa wabwauwe 'imi hada.) ¹¹Ma wete Yesu, tauna sanina heluwena Yusito, taudi sitetoi 'idi loyauwedo 'oimiya. Sitetoiyedi meYudiya 'ebwa ba'idagwao 'apaipaihowa Yehoba 'ina 'ebeloina weyahina. Ma taudi 'igu miya mwauna 'oinega si'abi'abihe waiwaiyegau.

¹²Epapila wete 'ina loyauwedo 'oimiya, tauna 'aigeda 'imi boda 'oimiyyega. Ta 'ipaipaihowa To'abihetena Yesu weyahina, ma wete 'ina 'ahwanoi 'oidiya 'i'ahwa'ahwanoi waiwai ma 'ane watoholo pa'ala,

ma'imi mumuga mabwaiyana bwebwe'ana, gide Yehoba nuwanuwana.

¹³ Moisa, Epapilaina bo'i ihehetapewa 'omi weyahimi, ma wete taudi Leodisiya ta Hiyelapolowedi weyahidi. ¹⁴ Wete 'iyadai Luke, tauna to'abilohala, ma Dimasa 'idi loyauwedo 'oimiy. ¹⁵ Ciyadao Leodisiya tupwaina 'oina simiyamiya 'igu loyauwedo wahepwaila 'oidiya, ma wete tohekalesiayaowedi wahineina Nimpa 'ina hada sitapwalolo 'oidiya.

¹⁶ Bewa 'imi leta 'omi tohekalesiyo wahasili nugete, ma muliyetega wahewase tohekalesiyo tupwa Leodisiya 'oidiya, ta wete Leodisiya 'idi leta wete sihewasaeyawa 'oimiy ma wahasili.

¹⁷ Ma Alikipo wahegwae 'abehega, "Paihowaina Badaina 'i'ebwaegowa 'uhetapewa ma 'ulosalohi."

¹⁸ Loyauwedo bewa taugu nimaguwega yaleleya, wanuwatuhu yahigau 'abehega deliya yamiyamiya.

Cigu helau madouna 'oimiy.

Taugu Paulo.

1 TESALONAIKA

MeTesalonaika 'idi leta 'aigeda Paulo 'ileleya

Paulo 'ina sakowasi 'alona 'iguguya gogo Tesalonaika 'oina, ta 'oinega 'itauya tupwana wete 'asa 'oidiya. Mulyetega Timoti 'ihewasaeya, ma 'iguguya meTesalonaika 'oidiya, 'oinega wete 'ihila Paulo 'oina, 'igwaeya, "Taudi meTesalonaika sihemisa pwaiya ta tohelau moisa." Ta 'oinega Paulo 'iyaliyaya, ma 'idi leta bewa 'ileleya, ta 'abehega Yesu 'ina 'eda simuliya bwaibwaini.

Mulyetega Paulo meTesalonaika tetelidi 'ihesagoheya 'abehega geya sinuwa sabwalena Yesu 'ina hilama bale'uwa weyahina. Bewa weyahina 'idi leta heluwena 'ileleya.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Paulo ma Sailasa ma Timoti ba'idagwao bewa 'imi leta 'aleleyawa, 'omi tohekalesiyao Tesalonaika 'oina, 'omi Tamada Yehoba ma Bada Yesu Keliso 'adi tohemisao. Taudi 'idi helauwega tuwa wamiya daumwala.

MeTesalonaika simumuga bwaibwaina

²Sauga baibaiwana 'aloloyauwedo Yehoba 'oina, mumugami bwebwe'ana weyahina, ma wete tuta mabwaiyana Tamada Yehoba 'oina 'a'ahwa'ahwanoi weyahimi. ³Cimi hemisa ma 'imi paihowa bwebwe'adi 'anuwatuhu yahidi, ma wete 'imi paihowao helauwega, ma'imi 'alamal'i'ita, wete ma'imi hemisa ma 'ane 'ida Bada Yesu Keliso 'i'abihetegomi.

⁴Moisa tuwa, 'iyamayao, Yehoba bo'i 'ihelauwegomiya ta 'ihesinuwegomiya. ⁵Coinega tutaina tetela bwebwe'ana ya'ebwaegomiya, geya 'abehega gwae namo, ma hesi Yaluyaluwa Tabuna gwaeina 'i'abihe pa'aliya 'oimiya, ma 'ane gwaeina wa'ahwa moisae, ta tauma wete 'ima paihowa weyahimi wa'iteya, beno paihowa dumwaluna.

⁶Coinega bo'i wahe'au'aunawemaiya, ma wete 'ida Badaina wahe'au'aunaweya, ta wamiya mwaunuwa, ma hesi tetelaina wa'eweya ma'imi yaliyaya, ta yaliyayaina Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'itauyama.
⁷Coinega 'omi 'ebe'ita bwebwe'ana, ma Keliso 'ana tohemisao tupwa Masidoniya ma Akaya 'oidiya sihe'au'aunawegomiya wete.

⁸Moisa, 'ida Bada tetelina bo'i 'oimiyega 'idabalala Masidoniya ma Akaya 'oidiya, ma wete 'omi 'imi hemisa Yehoba 'oina tetelina bo'i 'idabalala tupwa mabwaiyana 'oidiya, 'oinega 'eguma to tupwa 'oina 'atauya, geya sowasowahima weyahimi 'ahegwaegwae, ⁹weyahina taudi 'oima sihegwaegwaeya, 'omi 'imi tagwala mwalo 'oima weyahina, 'abehega 'imi 'ebe hemisaedi miyamiyaidi walogwahatediya, ma Yehoba 'iboi 'oina watagwalegomiya, weyahina tauna tuwa 'iboi Yehoba moisa ma mayawasina, 'oinega tauna weyahina wapaipaihowa, ¹⁰ma Natuna wayamwayamwa ma to tutu 'oina ma galewega 'isuluma, tauna tuwa Yesuina Yehoba 'amasega 'i'abihetoholo hileya ma 'i'abihetegita, ma 'ane sahena 'ebe yatala 'oina talatulatu.

Paulo 'ina paihowa Tesalonaika 'oina

2 ¹Ciyamayao, wasanapu pwaiya 'abehega mwalo 'ima habo'ena 'oimiyaga geya 'ahabo'ena besobeso, ma hesi huwaina 'alobeya.
²Wanuwatuhuyahi wete mePilipai mwalo simumuga geyogeyoiyemaiya ta si'abihedeba mwadinemaiya, ma tuwa Yehoba tauna 'i'abihe'ate patuwemaiya ma tetelina bwebwe'ana 'ahewaileya 'oimiyaga, bwagana tomota silolo'alehemai, ma 'aloguguguya 'oimiyaga, ³sahena 'abowega, wete sahena gwae galana 'oinega, ma hesi gwae moisa 'oinega. ⁴Weyahina 'ima paihowa bewa Yehoba 'itaghwala 'oima ma tetela bwebwe'ana 'ahewaila latuweya, 'oinega 'ima hepwaitlaedi beno geya to'aha tomota nuwanuwadi, ma hesi to'aha Yehoba nuwanuwana. Eeta nuwatuhuwedi 'atema simiyamiya, bwebwe'adi bo galadi, Yehoba 'iboimo 'isanasanapu.

⁵Ma wasanapuya mwalo 'atauyawa 'oimiyaga, geya 'ima gwae hotohotodi, ma wete Yehoba 'isanapuya geya 'abehega 'agwaegwae 'abo'abo ma 'abehega 'imi tobwatobwa 'a'ewadi. ⁶Ma wete ginaulaedi 'apaipaihowadi matamiya ma hali tomota matadiya geya tauma 'ama hepwaitu weyahina, ma hesi 'omi 'ami lema weyahina. ⁷Moisa, tauma Keliso 'ana tohepwailao, sowasowana 'ahetoloina 'oimiyaga, ma hesi geya. Mumugama 'oimiyaga ma'ima wahinuha, gide wahine natunao 'oidiya ma'ina wahinuha. ⁸Ma nuwama wa'eweya, 'oinega ma'ima tagwala 'oimiyaga Yehoba tetelina 'ahewaileya, ma wete taumamo 'atgwalemaiya, ma 'ahe'iya'iyagu bwaibwainigomiya.

⁹Ciyamayao, wanuwatuhuya mwalo 'ima paihowa 'oimiyaga, sabweloa ma nihuwanu 'oidiya 'apaipaihowa sinabwana, ta 'oinega taumamo 'ahehe'aimai, ma wete Yehoba tetelina 'ahehepwaila 'oimiyaga, weyahina

geya nuwama 'ami mwau 'alagu 'ama 'itayahina weyahina.¹⁰ Comi Keliso 'ana tohemisao, ma tauma mumugama 'oimiya wasanapuya, ma Yehoba wete 'isanapumaiya 'abehega 'ehauma, ma wete dumwaluma, ma bwebwe'ama.¹¹ Weyahina mabwaiyami 'a'itayahigomiya, gide tuwa loheya natunao 'i'ita'itayah'i 'esedi.¹² Ma wete 'alohatotowegomiya ma 'a'abihe waiwaiyegomiya, ta 'ahegwaegomi ma mumugami 'ibwebwe'ana, weyahina Yehoba bo'i 'ihesinuwegomiya 'ina 'ebeloina 'asi'asilalana weyahina.

¹³ Ciyamayao tuta mabwaiyana 'aloloyauwedо Yehoba 'oina, weyahina Yehoba 'ina gwae bo'i 'a'ebwaegomiya ta 'oina watagwalegomи, geya 'abehega tomota 'idi gwae, ma hesi Yehoba 'oinega.

Moisa, gwaeina Yehoba 'oinega, ma wahemiseya, ma 'ana waiwai walotoho pwaiya.¹⁴ Ma wete miya mwauna walobeya, gide wete taudi Yesu Keliso 'ana tohemisao tupwa Yudiya 'oina, weyahina tohekalesiyaowedi 'idi miyamwau silobeya taudimo 'idi tomotaiyao 'oidiyega, gide wete 'omi 'imi miyamwau walobeya waboi 'imi tomotaiyao 'oidiyega.¹⁵ Weyahina taudi meYudiya mumugadi bewa gide 'ida Bada Yesu silohe'amasiya, ma wete mwalo hene palopitao silohe'amasiya, ta tauma wete silo'alehemaiya, 'oinega Yehoba geya nuwana taudi.¹⁶ Eeta hali boda wete si'ausidi, ta 'ima hepwaila 'omi 'asa ganamuli* 'oimiya sitohotoho ma si'ausimai, weyahina geya nuwadi ma Yehoba 'i'abihetegomi, 'oinega Yudiyaedi 'idi puiyao sisinabwa hedada, ma 'ana maisa beno muya madouna Yehoba 'i'ebwaedi.

Paulo nuwanuwana ma 'ibo'ene hiledi

¹⁷ Ciyamayao, mwalo 'a'ebesinegomiya ta sauga to'uto'upanamo geya 'ada 'itahilegomiya, ma hesi geya 'anaidegomi, ma 'atoho waiwai ma 'atauyawa sabi 'itahilegomi.¹⁸ Moisa, taugu Paulo yatohotoho waiwai ma 'abehega 'atauyawa ma 'abo'enegomi, ta yatoho'asaya, weyahina Seitan 'ima 'eda 'igibodeya.¹⁹ Moisa tuwa 'omi weyahimi 'anuwatuhu yahiya, ma 'ane tutaina 'ida Bada Yesu 'ina latuhilama,²⁰ nata hepwatu ma yaliyaya weyahimi 'aloba.

3 ¹Tutaina Ateni 'oina 'amiyamiya ta 'a'ate'ateyoho weyahimi, 'oinega yalohatotowa ma yagwae, "Timoti 'utauya Tesalonaika ma 'ateluwa 'ebwa 'amiyamiya."² Coinega 'iyadaina Timoti yahesumaneyawa, weyahina tauna wete 'aigeda 'ima boda Yehoba 'ina paihowa Keliso tetelina weyahina, 'iyadaina yahesumaneyawa ma 'ane 'i'abihe waiwaiyegomi ma Keliso 'oina wahemisa moisa,³ ma 'ane sahena 'ami mwauwao 'oidiyega wawe'awe'a. Weyahina miyamwauwedi wasanapudiya 'abehega mabwaiyada talobalobadi.⁴ Weyahina mwalo tauma 'amiyamiya ba'idamiyao, ma 'ahewaila nugeta 'oimiya, nata miyamwauwedi silatu 'oimiya, ta nige bewa silatulatu.

⁵ Bewa huhuna 'oinega yanuwanuwatuhu hedade, ma Timoti yahewasaeyawa ma 'imi hemisa 'i'ita, ma tetelimi 'i'eweyama, weyahina ya'ateyohowa Seitani 'oina, nata gide 'ebetoho madouna 'i'ebwaegomi ma wawea'a, ma nata gide 'ima pahowa mwalo 'oimiya 'i'abihegala.

⁶ Coinega Timoti 'itauyawa 'i'itegomiya ma tetelimi 'i'eweyama, 'igwaeya, "Tesalonaikaedi Keliso 'oina sihemisa moisa, ma taudi tohelau moisa, ma tuta mabwaiyana 'ida tauya nugeta 'oidiya sinuwanuwa tuhuyahi ma'idi yaliyaya, ma nuwanuwadi wete si'ita hilegita." Tauma gide wete nuwanuwama ma 'omi 'a'ita hilegomi. ⁷Ciyamayao, bwagana ma'ama mwau, ta 'ama muya, ma hesi 'imi hemisa tetelina 'ahesagoheya ta 'i'abihe yaliyayemaiya. ⁸Coinega 'imi toholo waiwai 'ida Bada weyahina 'amnama 'ibwebwe'ana.

⁹ Coinega 'ima loyauwedo Yehoba 'oina geya sowasowahina 'alolagu, weyahina Yehoba 'oina 'ima yaliyaya weyahimi 'imadou hedada.

¹⁰ Coinega nihuwanu ma sabwelo 'oidiya 'a'ahwa'ahwanoi madouna ma 'abehega 'ami 'oleya 'a'itahila, ma wete hisa 'ebewe'a 'oimiya simiyamiya 'oidiyega 'a'abihe pa'aligomi.

¹¹ Coinega bewa 'igu nuwatuhu 'eluwa. Nugeta Tamada Yehoba ma 'ida Bada Yesu 'ima 'eda siloina ma 'oinega 'atauyawa 'oimiya. ¹²Ta heluwena 'abehega Bada helauwega 'ilohemahegomi ma waboi wahelau hilegomi, ma wete tomota hagadi wahelauwedi moisa, gide tauma 'ahehelau 'esegomi. ¹³Ma 'ane 'abwa tutaina 'ida Bada Yesu, ma 'ana tohemisao silatuma, 'omi ma'imi waiwai ta nuwami 'ehaudi, Tamada Yehoba matana watoholo.

Yehoba nuwanuwana mumuga 'ausalana

4 ¹Ciyamayao, nuwatuhu wete 'aigeda 'ida Bada Yesu weyahina 'ahenuwa lagugomi, ma 'aguguyegomi, beno mwalo mumugaedi 'ahe'itegomiya ta wasanapuya 'abehega bwebwe'adi, ta weyahidi Yehoba 'iyaliyaya, ma bewa tuta 'oidiya wamumuga, sowasowana wapaipaihowa hilahiladi. ²Ma wete Bada Yesu 'ina loinadi 'a'ebwaegomiya wasanapudiya. ³Yehoba nuwanuwana 'imi miya 'ausaladi, ma sahena wapuipui, ⁴ma 'ane 'aigeda 'aigeda wahai mumuga 'ausalana ma dumwalunega, ⁵ma sahena nuwadahwana, gide ganamuli* taudi Yehoba 'ana tohenainaidao.

⁶ Coinega wete sahena tomota hagadi mwanediyao wayagayagahidi, nata gide Bada 'ina gamwasowala waloba. Ginaulaedi bewa weyahidi mwalo 'ahenuwa lagugomiya. ⁷Weyahina Yehoba 'ihesinuwegita geya mumuga galana weyahina, ma hesi mumuga 'ehauna weyahina. ⁸Ma hesi 'eguma taiya loinaina 'iligehi, geya 'abehega tomota 'idi loin, ma hesi Yehoba 'ina loin 'iligeligehi, weyahina Yaluyaluwa Tabuna tauna nuwatuhu 'ana to'abihe'ehau, beno Yehoba 'ina 'ehele 'oida.

⁹Ma 'iyadao 'adi helau weyahina nata geya 'alelediwa, weyahina Yehoba bo'i tauna 'ihe'itegomiya 'oinega waboi wahelau hilegomi.
¹⁰Gide wete tomota mabwaiyadi tupwa Masidoniya 'alona wahelauwediya. Coinega 'alohatoto 'oimiya ma 'imi helauwedi 'oidiya 'isinabwa, ¹¹ma wete watoho ma wamiya daumwala, ma waboi 'imi paihowa wapaihowadi, ta sahena lowahi'wata, gide mwalo 'ahenuwa laguwegomiya. ¹²Bewa 'oinega taudi geya Keliso 'ana tohemisao sihe'asisiyegomi, ma hesi 'omi 'ami lema weyahina sahena tomota hagadi 'oidiya wahehemisa.

Bada 'ina hilama

¹³Ciyamayao sahena wahehenainaida to'amasaow weyahidi, ma 'oinega 'eguma 'eta tasidai 'i'amasa, sahena wanuwanuwagala, gide taudi geya 'idi hemisamo toholohila weyahina. ¹⁴Ma tauda Yesu tahemiseya tauna 'amasega 'itoholohila ma gide wete tahemiseya 'iyadaowedi bo'i si'amasa ma Yehoba tauna nata 'ihiledima, Yesu ba'idanao.

¹⁵Bewa 'ida Bada 'ina gwaeyao 'ahehepwailediwa 'oimiya, 'abehega tutaina 'ihilama taudi 'ama'amasidi nata Keliso siloba nugeta, ma tauda mayawasida muliyetega. ¹⁶Weyahina Badaina ma'enana madouna 'abwa 'ilatuma, ma aneloseyao 'adi tohanugeta wete 'ibwau, ma wete yoguli simu'a madouna, ma 'oinega Badaina galewega 'isuluma, ma to'amasaowedi mwalo Keliso 'ana tohemisao sitoholo nugeta, ¹⁷ta tauda wete mayawasida taudi ba'idadao tahane galewa, ta 'ida Badaina ba'idada tamiya hataya. ¹⁸Coinega tetela bewa 'oinega wa'abihe yaliyayegomi.

5 ¹Ciyamayao, geya sowasowahina ma 'imi leta bewa 'oinega ²'ahegwaegomi to tuta 'oina Kelisoina 'ihilama, ³weyahina bo'i wasanapuya, 'abehega geya tasananpu, ma hesi 'ina tauyama 'abwa gide toyagaha 'ina tauyama gide nihuwanega, ³ma 'eguma tomota sigwae, "Cida miya mabwaiyana bwebwe'ana tuwa," ma muliyetega hesilae taudi 'ilohesalutuiddi, gide wahine 'ina 'abihelolo 'ina henatuna 'oina. Coinega nage gide hesilaeina, ma geya sowasowahina sidenasine.

⁴Ma 'iyamayao 'omi geya tupwa guguyou 'oina wamiyamiya, 'oinega Bada 'abwa 'ina hilama sahena wa'ate'ateyoho, ma hesi guguyou 'ana tomiyanao 'ilohe'ateyohodi, gide tuwa toyagaha. ⁵Weyahina 'omi maedana 'oina wamiyamiya, 'oinega maedanega tatauya, ma sahena guguyou 'ina 'edega. ⁶Coinega sahena ta'eno'eno, gide tomota mabwaiyadi si'eno'eno 'esa, ma hesi Yesu tayamwayamwa 'ida nuwatuhu dumwalunega. ⁷Ma sahena tauda gide taudi tomata'eno'eno, ma bwasi galana 'ana tonumao, taudi guguyou 'idi 'ebepaihowa.

⁸Ma tauda hesi gide 'asi'asilalada, 'oinega taboi ta'itayahigita, ma yaluyaluwada tahabodebode, Yehoba 'ana hemisa ma 'ana helau 'oidiyega, ma wete 'ida nuwatuhuyahi 'ada 'abihetena 'abwa taloba

'oinega. ⁹Weyahina Yehoba geya 'abehega 'iloinegita ma tatauya 'ebeyatala 'oina, ma hesi nuwanuwana 'ida Bada Yesu Keliso 'ina paihowega 'i'abihetegita. ¹⁰Coinega Kelisoina weyahida 'i'amassa, ma nuwana mayawasida bo 'ama'amasida, ta 'eguma 'ihilama 'i'ewegita ma ba'idada tamiya hataya. ¹¹Coinega 'ilobwainegomiya ma waboi wa'abihepa'ali hilegomi ma wete wahelemalema hilegomi, beno paihowaedi gide sauga bewa wapaipaihowa 'esedi.

Cina 'ebegumwala

¹²⁻¹³Ciyamayao, 'ima 'ahwanoi 'oimiya sowasowana 'imi tohanugetao wahe'asisianedi, ma wahelau bwaibwainidi, weyahina 'ida Bada 'ina paihowa sipaipaihowa, beno si'ita'ita yahigomi ma siloguloguguya 'oimiya. Ma wete 'aigeda, sahena he'ahwa lasalasa, ma hesi daumwalega wamiyamiya.

¹⁴Ma 'iyamayao, sowasowana wete tolowahi'watao walohatotodi, wete to'ateyoho wa'abihe 'atepatuwedi, ma wete tote'a wa'abihetedi, bewa ginaulaedi 'alamal'i'itega wapaipaihowadi.

¹⁵Wa'itayahigomi, sahena 'eta 'oimiyega galana 'ihehemaise galana 'oinega, ma hesi tuta mabwaiyana wahelau hilegomi ma wa'abihetenma wete tomota hagadi wa'abihetedi.

¹⁶Wayaliyaya tuta mabwaiyana. ¹⁷Wete gide 'ahwanoi Yehoba 'oina sahena walololagu. ¹⁸Ma wete tuta mabwaiyana waloyauwedо Yehoba 'oina, 'eguma 'imi miya bwebwe'adi 'oidiya ma wete miya galadi 'oidiya, 'imi yaliyayaina beno Yehoba 'ina nuwatuhu, tauda Yesu Keliso 'ina bodao weyahida.

¹⁹Ma sahena Yaluyaluwa Tabuna 'ina paihowa wa'eto'etobode.

²⁰Coinega 'eguma toguguya 'eta 'ipalopisai*, sahena 'ina gwae nugeta walologwahate, ²¹ma hesi gwaeina watoho, ma 'eguma bwebwe'ana wa'abiyahi, ²²ma 'eguma galana beno mabwaiyana walogwahate.

²³Yehoba tauna daumwala huhuna, 'oinega yaluyaluwami ta nuwami ta wahimi 'i'abihe'ehau bwaibwainidi ma si'asilala, ma 'ane mumugami bwebwe'ana wamiyamiya 'ana siga Yesu Keliso 'ihilama. ²⁴Yehobaina 'ihesinuwegomiya, tauna ma'ana hemisa, eeta to'aha 'ihegwaegita, nata 'ipaihowa.

²⁵Ciyamayao, wa'ahwanoi weyahima Yehoba 'oina.

²⁶Ma wete tohekalesiyao mabwaiyadi helauwega wa'atusapwala hiledi.

²⁷Ta yaloinaegomi Yehoba saninega leta bewa wahasili 'iyadao matadiya.

²⁸Cida Bada Yesu Keliso 'ina helau 'oimiya.

Taugu Paulo.

2 TESALONAIKA

MeTesalonaika 'idi leta heluwena Paulo 'ileleya

Muliyetega Paulo meTesalonaika tetelidi 'ihesagoheya 'abehega geya sinuwa sibwalena Yesu 'ina hilama bale'uwa weyahina. Bewa weyahina 'idi leta heluwena 'ileleya.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Paulo ma Sailasa ma Timoti ba'idagwao 'imi leta bewa 'aleleyawa 'omi tohekalesiyao Tesalonaika 'oimiya, weyahina 'omi Tamada Yehoba ma Bada Yesu Keliso 'adi tohemisao. ²Tamada Yehoba ma 'ida Bada Yesu Keliso 'idi helauwega tuwa wamiya daumwala.

Keliso 'abwa 'ihilama tomota 'ada loina weyahina

³Ciyamayao, 'ilobwainemaiya tuta mabwaiyana 'aloyauwedo Yehoba 'oina, 'imi hemisao ma 'imi helauwao waboi 'oimiya 'adi madou weyahina. ⁴Coinega tohekalesiyao tupwa mabwaiyadi matadiya 'ahehepwatuwegomi, 'agwae, "Moisa taudi Tesalonaika to'alam'a'i'ita hedade. Bwagana 'adi 'alehao mwau madouna si'ebwaedi, ma tuwa ma'idi 'alam'a'i'ita ta wete ma'idi hemisa Yehoba 'oina."

⁵Bewa 'ebe'ita ma 'oinega Yehoba 'ina loina dumwaluna tasapanu, weyahina 'ami mwauwedvi 'oidiyega 'i'abihe pa'aligomi, ma 'ane 'ina 'ebeloina 'ana lugu 'ilobwainegomi. ⁶Ma hesi taudi 'ami 'alehaowedi 'adi maisa Yehoba 'i'atububuya ma 'ina gamwasowala siloba.

⁷Yahegwaegomi 'omi tomiya mwau, 'ida Bada Yesu galewega nata 'isulu mwayamwayauma, ma 'ina aneloseyao ta 'aiwe ganinisa wete 'i'eweyama, ma 'omi ma tauma 'ida 'aiyawasi 'i'ebwaegita. ⁸Ma taudi 'ida Bada Yesu Keliso tetelina silogwahateya, ta Yehoba sihenainaideya, 'adi maisa mwauna 'i'ebwaedi. ⁹Coinega nata simiyawasi, ma sisilahe hataya tupwaina 'ala' alasina 'oina, ma Bada manina ta 'ina waiwai ta 'ana

hepwatu nata geya si'ita'ita. ¹⁰Eeta tutaina 'itautauyama, 'ana hepwatu madouna 'iloba 'ina paihowao 'ebenuwa pwanopwanowao weyahidi, 'ana tohemisao 'oidiyega. Ma 'omi mwalo tetelina 'a'ebwaegomiya ta wahemiseya, 'inega 'abwa 'omi ba'idamayao Yesu 'ina latuma 'oina tahepwatu.

¹¹Mwalo Yehoba 'ihesinuwegomiya ta 'ibwauwegomiya, ta 'inega wahemiseya. Bewa weyahina tauma tuta mabwaiyana 'a'ahwa'ahwanoi weyahimi ma 'ane wamuliya moisa, weyahina 'omi nuwanuwami hemisa moisega wamumuga dumwalu, 'inega 'ima 'ahwanoi Yehoba 'oina ma 'i'abihe waiwaiyegomi eema paihowaedi wapaihowadi. ¹²Bewa 'inega ma tomota mabwaiyadi 'ida Bada Yesu sanina sihepwatuwe, 'omi 'imi paihowa bwebwe'adi weyahidi. Ma 'omi wete hepwatu waloba tauna saninega, ta hepwatuwedi mabwaiyadi Yehoba ma Bada Yesu Keliso 'idi helauwega.

Loheya 'aigeda galana weyahina

2 ¹Ciyamayao, nuwanuwama wada sanapu 'ida Bada Yesu Keliso 'ina latuhilama ma 'ida miya'auta 'oina weyahina. ²Ma 'inega sahena wa'ate'ateyoho, ta 'eguma tomota sigwae, "Bada 'ina latu hilama 'ana tuta bewa," sahena wahehemisa, ma 'eguma sigwae 'abehega sanapu silobeya 'idi nihiyega bo Yehoba 'ina gwae 'oidiya, bo nuwana taugu 'idi leta yaleleya 'oidiya weyahina, ³sahena wete 'idi 'abowedi wahehemisaedi, ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehega nugeta tomota baibaiwa hedada Yehoba silo'alehe ma loheya galana 'ilatu, ta mulina 'abwa Yesu 'ihilama. Moisa, loheyaina loheya galana ta gugyou loheyaina, ⁴Yehoba 'ana 'aleha ma wete 'ebehemisa mabwaiyadi 'adi 'aleha, 'inega tauna 'i'abihanehe ma Yehoba 'ina Hada He'asisi 'oina 'imiyatoi, ma 'ihetoloina gide Yehoba.

⁵Wanuwatuhu yahiya taugu mwalo ba'idamiu tamiyamiya ta ginaulaedi weyahidi yahegwaegeomiya. ⁶Ta 'omi loheyaina galanaina 'ina tauyama 'iheheboi lamuna wasanapu pwaiya, 'abehega 'eguma 'ina tauyama 'ana tuta 'iloba ee nata 'ilatuma.

⁷Moisa, bewa tutaina loheyaina galanaina 'ina paihowao silatulatu dawhana bale'uwa, ma loheya hagana paihowaina galanaina 'i'eto'etobode ma 'ana siga to'etobodaina 'itoholo wasi, ⁸ta 'inega topaihowa galanaina 'ilatuma, muliyetega 'ida Bada Yesu Keliso 'ilatuma, ma loheyaina galanaina 'ilohegumwali ginaula 'eluwa 'oidiyega, 'aigeda 'ina waiwai ma heluwenaina 'ahwanega 'aiwe 'iganiganinisa.

⁹Ma tutaina loheyaina galanaina 'ilatu, nata Seitani 'ina waiwai 'inega ma hedehedede ma ginaula 'ebehenainaida 'oidiyega tomota 'i'abowedi. ¹⁰⁻¹¹Ma taudi tetela moisa 'adi tologwahatao 'idi tupwa 'asa 'ala'alatana, Yehoba 'itagwaledi ma Seitani 'ina 'e'abo'abo mabwaiyana

sihemisaedi, ma taudi yatala siloba, weyahina geya nuwadi he'ita moisa, ma hesi silogwahateya,¹² ta mumuga galana nuwadi 'i'eweya. Ceguma mwalo tetela moisa sihemisae, Yehoba 'ida 'abihetediya, ma hesi geya.

Yehoba 'ana tohesinuwao

¹³ Ciyamayao, 'ida Bada 'ihelauwegomiya, weyahina tuta nugeta 'oina 'ihesinuwegomiya ma 'ane Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'i'abihe 'ehaugomi, ma tetela moisa wahemisae 'ami 'abihetena weyahina, 'oinega sowasowana tuta mabwaiyana weyahimi 'aloyauwedо Yehoba 'oina. ¹⁴ Tetelina mwalo 'aguguyaeya 'oimiya ta wahemiseya, ma bewa 'oinega 'ida Bada Yesu Keliso 'ina 'asilala 'i'ebwaegomiya. ¹⁵ Ciyamayao watoholo pa'ala, ma 'ami he'itaedi, 'ima gwaeyega bo 'ima letao 'oidiyega wa'abiyahidi.

¹⁶ Yehoba Tamada 'ihelau moisa 'oida, 'oinega tuta mabwaiyana 'i'abihe yaliyayegita, weyahina tanuwatuhuya ginaulaedi 'abwa tauda weyahida 'ipaihowadi. ¹⁷ Yehoba tauna ta 'ida Bada Yesu Keliso sida 'abihe yaliyayegomi, ma sida 'abihe waiwaiyegomi, ma 'ane waguibiga 'imi paihowa 'oidiya, ta tuta mabwaiyana 'imi hegwaegwae sibwebwe'ana.

Weyahima wa'ahwanoi Yehoba 'oina

3 ¹Ciyamayao, nuwatuhu 'aigeda wete, nuwanuwama ma weyahima wa'ahwanoi Yehoba 'oina, ma Bada tetelina 'ima guguyega 'ihewaiwai tomota baibaiwadi 'oidiya, gide mwalo 'oimiya. ²Ta wa'ahwanoi ma 'ane togala 'oidiyega Yehoba 'i'abihetemai, weyahina Bada 'ana touhalao baibaiwa hedada. ³Ma hesi Badaina ma'ana hemisa sowasowahina 'i'abihe pa'aligomi, ma 'i'itayahigomi ma 'ane sahena Seitani 'i'abi'abi tohogomi. ⁴Coinega Badaina 'ahemisaeya ma 'ima he'ita 'oimiya nige ma wete 'abwa wahematamatanedi, ⁵ma 'abehegwa wete 'ihenuwa lagugomi, tauna 'ina helau weyahina, ta wete 'imi toholo pa'ala Keliso 'oina weyahina.

Lowahi'wata sahena

⁶ Ciyamayao, wete 'ahenuwa lagugomi 'ida Bada Yesu Keliso saninega, ma 'ane 'iyadao tupwadi tolowahi'wata wa'ebesinedi, weyahina lowahi'wata geya tauma 'ahe'itegom, ma guibigamo 'ana 'eda hesi. ⁷Coinega wasanapu pwaiya 'abehegwa 'ilobwainegomiya ma tauma wahe'au'aunawemai, weyahina mwalo ba'idamiyao tamiyamiya, geya 'eta tuta paihowa 'oinega 'alowahi'wata. ⁸Gide wete tauma 'aboi 'amega 'ahehe'aimaiya, nihuwanma ma sabwelo 'oidiya 'apaipaihowa. Weyahina geya nuwama ma 'ami mwau 'alagulagu, 'e'ahai weyahina.

⁹ Ma 'iyamo loina 'imiyamiya 'abehegwa 'omi wahe'aimai, ma tuwa taumamo 'amega 'ahehetapewa, ma 'ane 'omi 'ima paihowa

wahe'au'aunawemai. ¹⁰ Ma wete mwalo ba'idamiyao tamiyamiya, 'aloinegomiya 'abehega 'eguma taiya geya 'ida paihowa sahena 'il'ai'ai.

¹¹ Tetelimi 'ahesagoha pwaiya tupwadi 'oimiyega silowahi'wata ma geya simiya hohobiga ma sipaihowa. ¹² Coinega 'iyadaowedi 'ahenuwa lagudi, ma 'ida Bada Yesu Keliso saninega 'aloinaedi, ma 'idi paihowa siboi sipaihowadi, ma simiya hohobiga ma 'ane 'adi siloba.

¹³ Ciyamayao, paihowa bwebwe'adi weyahidi sahena wahewahi we'awe'a.

¹⁴ Ceguma taiya he'itaedi 'imi leta bewa 'alonega 'isinalidi, loheyaina wa'ebesine, ma 'inega 'ina paihowaina 'oina debana 'imwadina, ¹⁵ ta watoho, ma sahena walolo'alehe, weyahina tauna tuwa 'iyadai, 'inega he'ita tuwa wa'ebwae.

Gwae 'ana 'ebelosaloha

¹⁶ Cida Bada tauna nuwadaumwala huhuna ma 'il'abihenuwa bwebwe'anigomi, ma 'il'abihe yaliyayegomi tuta mabwaiyana, ma ba'idamiu wamiya hataya.

¹⁷ Leta bewa 'ina 'ebe gumwala taugu tuwa nimaguwega yaleleyawa, gide tuwa 'igu letao mabwaiyadi 'oidiya. ¹⁸ Ta 'ida Bada Yesu Keliso 'ina helau mabwaiyami 'oimiyia.

Taugu Paulo.

1 TIMOTI

Timoti 'ina leta 'aigeda Paulo 'ileleya

Mwalo Paulo Timoti 'ina paihowa 'i'ebwaeya ma tohekalesiyao Epeso 'oina 'i'ita'itayahidi, ta 'ina leta bewa 'ileleya ma 'oinega paihowaina 'ana loina 'isanapu.

Loyauwedo

1 ¹Yauwedo Timoti, 'ino leta bewa 'oiguwega 'itautauyawa. Taugu Paulo, Keliso weyahina yahetohepwaila 'ada To'abiheteina Yehoba ma Yesu Keliso 'idi loinega, weyahina Keliso 'oina tahehemisa 'ida 'abihetena 'abwa weyahina. ²Cowa mwalo Keliso 'uhemisaeya, 'oinega ya'ahwa natunegowa moisa.

Tamada Yehoba ma 'ida Bada Yesu Keliso sihelauwego, ma wete si'atemuyemuyego, ma 'umiya yaliyaya.

Lohatoto 'abo'abo weyahina

³Mwalo 'ane tutenina ya'ebesinegowa ma yatauya Masidoniya, ma yahenuwa lagugowa, yagwaeya, "Sahena 'utautauya. Cewa tuwa Epeso 'oina 'umiyamiya, ma 'ane tomota tupwadi 'u'ausidi ma sahena he'itao hagana ma hagana sihehe'itadi. ⁴Ma wete sahena sigwaegwae ma mwalo babadaedi sanidi si'ina'inanadi." Nata gide he'ahwa panapanawa 'ilatu 'oimiya weyahina he'ote'otetela balaina, sahena tomota si'abihetedi, ma gesowana 'idi hemisa Yehoba 'oina si'abi'abi. ⁵Bewa 'igu loina ma 'ane nuwami 'ehaudiyega waboi wahelau hilegomni moisa ma wanuwanuwatuhu bwaibwaini, ma wahemisa moisa Keliso 'oina. ⁶Ma hesi tomota tupwadi hemisa bewa silogwahateya, ta gwae besobesowega si'waniya. ⁷Nuwanuwadi ma sihe'ita Yehoba 'ina loinao, ma hesi 'idi gwaeyedti ma 'idi lohatotowedi huhudi geya sisanapudi.

⁸Loinaedi tasananapudiya 'abehegea 'ebelema bwebwe'ana, 'eguma tamuliya moisa. ⁹Weyahina loinaedi geya Yehoba 'ilagudi todumwalu

weyahidi, ma hesi taudi loina 'ana toligehao weyahidi ma todeba pa'ala weyahidi, taudi geya Yehoba sihe'asisiyane, ma togala, ma bi'ibi'idi, ma toheliya, ma taudi sinadiyao ma tamadiyao ma hali tomota wete 'adi tolohe'amasa, ¹⁰ wete toganawala ma lohelohoya 'idi 'eheloheloheyao ba'idadiyao siganaganawala, ma tomota 'adi toyagahao, to'e'abo'abowao, to'eta'wata'walulu 'abo'abodi, ma wete he'ita dumwaluna 'ana toligehao. ¹¹ He'ita dumwalunaina Yehoba 'oinega, tauna 'iboi 'asilala ma yaliyaya huhuna, ma 'igu paihowa 'i'ebwaegauwa wasana yaguguyae tomota 'oidiya.

Yehoba 'ina helau weyahina

¹² Ma wete 'ida Bada Yesu Keliso 'i'abihewaiwai yegauwa 'igu paihowa bewa weyahina, 'oinega yaloyauwedo, weyahina 'ihemisaegauwa, ma paihowaina 'i'ebwaegauwa. ¹³ Mwalo geya gide, ma hesi Keliso ya'ahwa galagalaeya ma 'ina bodao yalosahiyediya, ma tuwa Yehoba 'isanapuya 'abehega ginaula galadi taugu yapaihowediya 'igu henuwa potapota 'oinega, ma wete geya yahemisa, 'inega 'i'atemuyemuyegauwa. ¹⁴ Ma 'ida Badaina 'ihelauwegauwa madouna ma hemisa ma helau Yesu Keliso 'oinega 'i'ebwaegauwa.

¹⁵ Gwae bewa gwae moisa, ma 'ilobwaineyea ma tahemisae, weyahina Yesu Keliso bo'i bale'uwa 'itauyama togalaedi sabi 'abihetedi, ma hesi togalaedi mabwaiyadi 'oidiyega taugu tuwa gala hedada.

¹⁶ Yehoba 'ina 'atemuyamuya 'oiguwa huhuna bewa gide, 'abehega Yesu Keliso taugu togala madouna weyahigu 'i'alama'i'ita, ma 'ane togala mabwaiyadi si'itegau ma sisanapu taudi wete 'eguma Keliso sihemisae yawasidi hataya siloba. ¹⁷ Coinega Yehoba tahe'asisiyane ma tahepwatuwé hataya, weyahina tauna 'aigeda tuwa Yehoba moisa, geya sawasawahina ma 'ana 'ita ta'ita, geya 'ida 'amasa, ma hesi 'ina loina 'oida nata geya 'igumwagumwala. Emeni.

¹⁸ Natugu Timoti, 'unuwatuhuyahi mwalo Yehoba 'ina topalopisai 'ino paihowa 'oiwa sihepwaila nugeteya, ma taugu gidemusa yahegwaeego ma 'upaihowadi, ma 'oinega 'uhewaiwai, ¹⁹ ma ma'ino hemisa ta ma'ino nuwatuhu bwebwe'ana, tuta mabwaiyana 'oidiya. Weyahina 'iyadao tupwadi nuwatuhu bwebwe'adi silogwahatediya, 'inega 'idi hemisa siwe'a ta sibe'uwa. ²⁰ Tobe'uwedie 'aigeda sanina Aimenio, ma wete 'aigeda sanina Alekisana. Siteluwaedi bo'i Seitani 'oina ya'ebwaediya ma 'ihematasabuwedi ma sisanapu ma 'ane sahenia 'ida Badaina si'ahwa'ahwa galagalae.

Cahwanoi Yehoba 'oina

2 ¹ Bewa 'igu loina 'imi miya hegogona 'oidiya, nugeta watuluha ma wa'ahwanoi Yehoba 'oina, tomota mabwaiyadi weyahidi,

ma'imि loyauwedo Yehoba 'oina. ²Gide kiniyao ma toloinao weyahidi wa'ahwanoi, ma 'ane 'idi loina 'idumwalu ma 'oinega tamiya daumwala ma'ida mumuga mabwaiyana bwebwe'ana.

³Cada to'abihetenaina Yehoba nuwanuwana bewa gide ta'ahwanoi 'esa, ⁴weyahina Yehoba 'ina nuwatuhuina 'abehega tomota mabwaiyadi 'idi pui 'oidiyega 'i'abihetedi, ma he'ita moisa sisanapu.

⁵Yehoba 'aigeda tuwamo, ma wete 'aigeda tuwa loheya sowasowana 'i'ewegita Yehoba 'oina, tauna Yesu Keliso. ⁶Weyahina Keliso 'itagwaleya ta 'iboi 'ipwaoliyeya mabwaiyada weyahida, ta wasaina bewa tuta 'ana lobwaina moisa 'oina, Yehoba 'i'ebwaegita.

⁷Coinega 'igu paihowa 'i'ebwaegauwa ma wasaina bewa yahehepwaili ma yaguguguyae ma yahehe'ita taudi tomiya ganamuli 'oidiya, ma 'ane sanapu moisa Yehoba 'oina sihemisae. Bewa gwae moisa, geya 'abo.

⁸Nuwanuwagu loheloheya tupwa mabwaiyadi 'oidiya mumugadi sibwebwe'ana, ma nimadi si'abilagasi ta si'ahwanoi Yehoba 'oina, ma sahena sihehegamwagamwagu ma sihehe'ahwalasalasa.

⁹⁻¹⁰Wahiwahine wete nuwanuwagu siboi sihepasadi mumuga bwebwe'adi 'oidiyega weyahina beno totapwalolo 'ilobwaineya, ma sahena wahidi sipasa hedadedi ma 'oina 'idi tuta siuleule, ma sida pasa moisa, ma sahena sigagagagasa. ¹¹Ma wete tapwalolo 'alona ma 'idi nuwatagwala he'ita sihesagohe, ma sahena sigwaegwae. ¹²Geya yatagwala ma wahiwahine sihe'ita tapwalolo 'oina. Sahena siloiloina loheloheya 'oidiya, ma hesi sida miyahenono ma sihesagoha. ¹³Weyahina Yehoba Adama 'ipaihowa nugeteya, ma muliyega Ibe. ¹⁴Ma wete Seitani 'ina 'abo 'inega Adama geya 'iwe'a, ma wahine hesi 'iwe'a ta 'ipui nugeta. ¹⁵Ma bewa tutaina 'oina wahiwahine 'idi tuta henatuna 'oina, Yehoba sawasawahina 'i'abihetedi, 'eguma ma'idi hemisa, ma wete ma'idi helau, ma mumugadi 'ehauna, ta dumwaluna.

Tohanugetao 'idi paihowa

3 ¹Moisa tuwa, 'eguma taiya nuwanuwana ma tapwalolo 'oina 'ihanugeta, beno paihowa bwebwe'ana, ²ma 'ana loina bewa: mumugana bwebwe'ana, mwanena 'aigeda tuwa, totoholo pa'ala ma'ina sanapu ta ma'ina he'asisi, ma tauna wete taumanao 'adi to'itayahi, ma wete tohe'ita bwebwe'ana, ³ma sahena bwasi galana 'inumanuma yauyaule, ma wete sahena 'ihehegamwagamwagu, ma hesi mumugana nuhana, ma geya 'ida 'ahwa panapanawa, wete sahena wasawasa nuwana 'i'ewa'ewa.

⁴Cilobwaineya tauna 'ina hada 'adi tomiyanao 'ihanugete bwaibwainidi, ma 'ane natunao 'ina gwae sihesagohe ma'idi he'asisi.

⁵Ceguma loheya geya natunao 'iloina hedumwaludi, tauna geya sawasawahina ma Yehoba 'ina tohekalesiyao 'iloina hedumwaludi, 'awa?

⁶ Ma sahena tohemisa hauhauna wahehesinuwe ma 'ihetohanugeta, nata gide 'ina nuwahane 'oinega 'ibe'u, gide mwalo Seitani 'ina nuwahane 'oinega 'ibe'uwa.

⁷ Tohanugetaowedi 'ilobwainediya 'adi 'ahwa bwebwe'ana siloba taudi geya totapwalolo 'oidiyega, ma hesi 'eguma tomota tohanugetao si'ahwa galagalaedi mumugadi weyahina, beno gide Seitani 'ina si'wa 'oina tohanugetaowedi sisi'wa.

⁸ Dikoniyo wete 'ilobwainediya ma mumugadi 'ausalana ma'idi nuwatuhu dumwaludi, ma sahena bwasi galana sinumanuma hedada, ma sahena wasawasa 'oina sihehemisa. ⁹ Ma 'idi tapwalolo 'ana sanapu dahlwadhwaina si'abiyahi, 'idi nuwatuhu bwebwe'anega. ¹⁰ Ma 'eguma taiyawedi loheloheya nuwanuwami wahesinuwedi ma sihedikoni, nugeta wa'ita 'idi hemamatatana ma 'eguma mumugadi 'ausaladi taudi beno walagudi, ma sihedikoni.

¹¹ Mwanediyao wete gide ma'idi nuwatuhu dumwadumwaluna, ma sahena 'iyadiyo si'ahwa'ahwa galagalaedi, sahena bwasi galana sinumanuma hedade, ma hesi siguibiga moisa. ¹² Dikoni mwanena 'aigeda tuwa, ma natudiyao ma 'idi susuwao sihanugete bwaibwainidi.

¹³ Dikoni yedi 'eguma siguibiga, beno nata tomota si'ahwa bwebwe'anedi, ma wete Yesu 'ana hemisa 'oina sitoholo pa'ala.

¹⁴ Yanuwatuhuya nata muhemuhena ma yatauyawa 'oiuwa, ma nugeta 'ino leta bewa yaleleyawa, ¹⁵ ma 'eguma yaheheboi, leta bewa 'oinega 'usanapu to mumuga tauda totapwalolo 'ilobwainegita, beno tauda 'ida Yehoba mayawasina 'ina boda 'alona, weyahina tauda tohekalesiyao 'ina he'ita moisa 'ana to'ita'ita yahinao. ¹⁶ Moisa tuwa, 'ida tapwalolo 'ana sanapu dahlwadhwaina, ma hesi madouna, beno Keliso weyahina:

Tauna 'ihetomotai masiha,
ma Yaluyaluwana 'oinega 'ihewaiwaiya,
ma aneloseyao si'iteya,
ma wasana tupwa mabwaiyadi sihesagoheya,
ma gogo gabulena tomiyanao sihemiseya,
ma 'ihaneya tupwa wasawasa 'oina.

Tohe'ita 'abo'abo weyahidi

4 ¹ Yaluyaluwa Tabuna 'ihewaila latuwa 'abehega tuta 'ana 'ebe gumwala 'oina tomota tupwadi nata tapwalolo silogwahate ma yaluyaluwa galadi ma Tomudulele 'idi he'ita 'abo'abowedi sihesagohedi. ² Tohe'itaowedi tomota 'e'e'abo'aboidi, ma 'idi 'abowedi weyahidi geya sida nuwanuwa.

³ Cidi 'abowedi bewa gide 'abehega hai ginaula galana, ma wete 'e'ahai tupwadi 'adi 'ai si'ausidiya. Ma 'omi Keliso 'ana tohemisao he'ita moisa wasanapuya 'abehega Yehoba 'e'ahai mabwaiyana 'ipaihowediya 'ai weyahina, ma 'ane ma'ida loyauwedlo ta'ai'ai.

⁴Ginaula mabwaiyana Yehoba 'ipaihowediya bwebwe'adi, 'oinega weyahidi taloyauwedо Yehoba 'oina, ma ta'ewedi, ⁵weyahina Yehoba 'ina gwaeyega ma tauda 'ida 'ahwanoiyega 'i'abihe'ehau pwaidiya.

Yehoba 'ina topaihowao mumugadi

⁶Bewa loinaedi 'iyadao 'oidiya 'uhe'itaedi, 'oinega 'owa Yesu Keliso 'ina topaihowa bwebwe'ana, weyahina he'ita dumwaluna Yesu 'ana hemisa weyahina 'umulimuliyedi, ma 'oinega yaluyaluwau 'ihewaiwai. ⁷Ma he'ote'otetela besobesowedi geya Yehoba 'oinega, sahena 'uhehesagohedi, ma hesi 'utoho waiwai ma tuta mabwaiyana 'umumuga 'ausala Yehoba matana.

⁸Eema ginauledi tapaipaihowedi wahida 'ana 'abi weyahina, beno ginaula bwebwe'ana, ma hesi yaluyaluwada 'ana 'abi ginaula bwebwe'ana hedada, 'i'abihetegita 'ida tuta bale'uwa weyahina, ma wete tuta 'inaonaoma weyahina.

⁹Gwae bewa gwae moisa, sowasowana tatagwalegita 'oina.

¹⁰Weyahina tuta bewa 'oina ma'ida hetapewa ma ma'ida guibiga, Yehoba tahehemise tauna 'iboimo miyamiya hatayana, tomota mabwaiyadi 'adi To'abihetena, 'eguma sihemisae. Eeta 'ida nuwatuhuyahina 'oina talaguya ma 'ane 'i'abihetegita.

¹¹Nuwatuhuwedi 'ulohatotowedi, ma 'uhe'itaedi tomota 'oidiya.

¹²Tomota sahena sisinasinaligo weyahina 'abehega 'owa hewali tuwa, ma hesi 'ino gwae bwebwe'ana, ma 'ino paihowa bwebwe'ana, 'ino helau, 'ino hemisa, ma mumugau 'ehauna 'oidiyega 'owa 'ebe'ita taudi Yesu 'ana tohemisao 'oidiya.

¹³Ma wete tapwalolo 'alona Buki Tabu 'uhasili, ma 'uguguya, ma 'uhe'ita 'ana siga yatauyawa.

¹⁴Mwalo tapwalolo 'ana babadao si'abidebegowa, ma weyahiu sipalopisaiya 'ino paihowa Yehoba weyahina, eeta paihowaina weyahina Yehoba 'i'abihe waiwaiyego. ¹⁵Coinega 'unuwatuhuyahi, ma paihowaina 'oidiya sahena 'ulowahi'wata, eema tomota 'ino hetapewa weyahina 'ane sigwae, "Moisa, Timoti tauna toguibiga."

¹⁶Timoti, 'u'itayahigo, tuta mabwaiyana 'uhe'ita moisa, ma 'ane Yehoba 'owa ma 'ino tohesagohaowedi ba'idamwao 'i'abihetegomi.

Cida paihowao 'iyadao 'oidiya

5 ¹Sahena babadao 'uheheliyedi, ma hesi hohobigega 'ulohatotowedi, gide tuwa tamau 'oina 'uhehegwae, ma wete 'a pateyao 'u'ahwa'ahwa tasinaedi; ²ma wahiwahine madoudi 'oidiya mumugau gide sinamwao, ma gumalaulau 'oidiya ma'ino nuwatuhu bwebwe'ana ma mumuga 'ausalana 'oidiyega 'u'ahwa nuhunedti.

³Hiwahiwapeyedi geya 'idi susumo 'u'abihetedi. ⁴Ma 'eguma natudiyo nana tubudiyao simiyamiya, beno taudi 'ilobwainediya ma si'itayahidi,

ma 'ane mwalo masedesedediya 'adi 'itayahina sihemaise. Lemaedi bewa gide Yehoba 'ina 'ebe yaliyaya.

⁵ Ma taudi hiwahiwapeyedi geya 'idi susumo 'ulemedi, 'eguma Yehoba taunamo sihemiseya ma 'oina si'ahwa'ahwanoi sabwelo ma nihuwanu 'oidiya. ⁶ Ma taudi hesi yaliyaya besobeso weyahina sinuwanuwatuhu, beno taudi wahidi mayawasidi, ma yaluyaluwadi si'amasa pwaiya. ⁷ Coinega guguya bewa hiwahiwapeyedi 'u'ebwaedi ma simumuga bwaibwaina ma 'ane sahena hali tomota hiwahiwapeyedi si'ahwa'ahwa galagalaedi. ⁸ Ma 'eguma taiya 'ina susuwao bo natunao geya 'ida 'itayahidiya, beno tauna Yehoba 'ina he'ita 'ilogwahateya, ma tauna togala hedada 'abwa taudi Yehoba 'ana touhalao.

⁹ Hiwahiwapeyedi 'adi loina bewa: 'eguma 'adi bolime sikisiti nana 'ihane, ta mwanena mwalo 'aigeda tuwa, ¹⁰ ma tomota matadiya mumugadi dumwaluna, weyahina natudiyao 'adi 'itayahina 'oina sipaihowa bwaibwaina ma wete taumanao ta tohekalesiyao 'adi 'abihetena 'oina, wete tomiya mwau silemedi ma si'atemuyamuyaedi, beno 'ilobwainediya ma tohekalesiya 'oidiya siluhu, ma tohekalesiyaowedi 'oidiyega 'adi lema, nana 'e'ahai, bo 'ale'o si'ewa. ¹¹ Ma hiwahiwapeyedi taudi geya sihe'ai'ahale, sahena siluhuluhu bodaedi 'oidiya ma sigwaegwae hemisa Keliso 'oina 'abehega nata geya sihaihai hila, weyahina taudi nage gide nata 'idi gwae hemisaina siligehi ma sihai hila. ¹² Ma bewa 'oinega Yehoba matana sigala pwaiya. ¹³ Ma wahiwahineyedi wete si'e'elomiya besobeso ma sitauya hali hada ma hali hada 'oidiya silolomugi ma hali tomota weyahidi sigwaegwae dadanedi.

¹⁴ Coinega yanuwatuhuya hiwahiwapeyedi taudi geya sihe'ai'ahale moisa sawasawahina ma sihai hila, ma sihenatuna ma si'ita'ita yahidi natudiyao ma wete 'idi hadao, ma 'ane sahena 'ada sahiyao si'ahwa'ahwa galagalaegita hiwahiwapeyedi mumugadi weyahina. ¹⁵ Weyahina tupwadi hiwahiwape siwe'a, 'oinega Seitani 'ina 'eda 'oina simulimuliya.

¹⁶ Ceguma to wahine Keliso 'ana tohemisa ma 'ina susuwao tupwadi sihiwapeya, 'ilobwaineyea ma 'i'itayahidi. Ma tapwalolo 'ana tohanugetao 'idi paihowa hiwahiwapeyedi geya 'idi susumo si'itayahidi.

¹⁷ Ma 'ami tohanugetao wedi 'eguma silema bwaibwainigomi, 'omi wa'ita'itayahidi bwaibwainidi, beno 'idi guguya ma 'idi he'ita maisana bwebwe'ana wa'ebwaedi.

¹⁸ Bewa weyahina Buki He'asisi 'oina Yehoba 'ina loina, 'igwaeya,
“Ceguma bulumakau 'ipaipaihowa witi huwaina 'oina,
sawasawahina ma tupwana wete 'i'ai.”

Ma wete 'igwaeya,

“Topaihowa 'adi 'iluwana 'ilobwainediya ma si'ai.”

¹⁹ Ceguma tomota tupwadi sihe'ewa besobeso 'ami tohanugetao weyahidi, sahena 'uhehesagohe, ma hesi 'eguma tomota 'eluwa bo 'etoi

sihegwaego 'aigeda tohanugeta 'ina pui weyahina, beno 'uyatala. ²⁰ Ma 'eguma tohanugeta 'ina pui 'u'italobeya 'uheliye boda matadiya, ma 'ane taudi wete simatauta ma sahena puiina 'oina siluhuluhu.

²¹ Bewa 'a hemataluwa 'oiguwega Yehoba ma Yesu Keliso matadiya, ma wete aneloseyao hesihesinuwaidi matadiya, 'abehegea loina bewa 'umuliya moisa. Tomota mabwaiyadi 'uloinaedi loina 'aigeda tuwamo 'oinega, ma sahena tupwadimo 'oidiya 'uloina waiwai, ma tupwadi 'oidiyega geya.

²² Tohanugeta 'ana hesinuwa 'oina sahena 'ulolo mwayamwayau. Nata gide 'ina pui dawhadahwaidi ma hesinuwa 'iloba, ta beno 'ana 'ita gide 'ina puiyao 'oidiya 'u'abi'abihete. Ma 'owa wete, 'uboi mumugau 'u'itayahi bwaibwaini.

²³ Sahena we'ahamo 'unumanuma, weyahina tuta baibaiwana 'uhelohala ma gamwau 'imuyamuya, ma hesi waini tupwana 'unuma.

²⁴ Tomota tupwadi 'idi pui 'atamanega silatuwa ma weyahidi 'adi loina nata siloba. Ma tupwadi dawhadahwaidi 'idi pui, ma hesi 'abwa simiya latu.

²⁵ Gide wete paihowa bwebwe'adi tupwadi simiyamiya latu, ma tupwadi 'abwa nata simiya latu, weyahina geya sawasawahina ma simiya dhwana.

6 ¹Topaihowao 'adi loina ma 'idi babadao sihe'asisiyaned, ma sihemamatatanedi. Ceguma geya, tomota tupwadi 'idi he'itao si'ahwa galagalaedi, ma sigwae, "Yehoba 'ana tohemisao taudi ma hesi geya sipaihowa bwaibwaina."

² Wete topaihowaowedi 'eguma 'idi babadaedi ba'idadiyao si'ahwa tasina Keliso 'ana hemisa 'oina, ma 'ane sahena 'idi babadaowedi 'adi he'asisi silololagu, ma hesi sowasowana sihetapewa waiwai weyahidi, ma 'ane 'idi paihowa bwebwe'ana 'ihemadou, weyahina 'idi babadaedi taudi Keliso 'ana tohemisao, 'oinega 'idi helauwega ma sida paihowa 'oidiya.

Tohe'ita 'abo'abo weyahidi

Loinaedi 'uhe'itaedi tomota 'oidiya. ³ Ma 'eguma taiya 'ina he'ita hagana, ma 'ida Bada Yesu Keliso 'ina gwae dumwaludi geya 'ida muliyediya, ma he'itaedi mumuga bwebwe'ana weyahina 'ilogwahatedi, ⁴ tauna 'ina nuwahane 'oinega 'ihenainaida moisa, ma nuwanuwana 'ihe'ahwa panapanawa. Taudi nage gide tohe'ipi'ipi moisa ma tohegamwagamwagu, wete toheliya ma tosiwapa. ⁵ Coinega 'iyadiyao ba'idadiyao sihe'ahwa panapanawa, ma 'idi nuwatuhu galadi weyahina nata he'ita moisa geya sisanapu, ma hesi 'idi nuwatuhu 'abehegea Yehoba 'ana he'asisi 'oinega 'idi wasawasa madouna sida loba bale'uwa.

⁶ Ma hesi tauda 'ida wasawasa hagana. Yehoba 'ana he'asisi 'oinega sawasawahina 'iloinaegita, ma hesi wasawasa bale'u 'ana loba sahena weyahina tanuwanuwatuhu. ⁷ Weyahina tauda mwalo manima daisidamo talatuma bale'uwa, nata wete manima daisidamo bale'u bewa ta'ebesine. ⁸ Coinega 'e'ahai ma 'ada 'ale'o weyahidi tayaliyaya, ma ginaula mabwaiyadi weyahidi sahena tanuwanuwa hedada.

⁹Ma taudi wasawasa 'ana tohemisao nata Seitani 'ina 'ebetohona 'oina sisi'wa, ma siboi 'idi nuwatuhu besobesowedi 'oidiyega si'abihegala hiledi, ta 'abwa taudi beno hesilae moisa siloba. ¹⁰Weyahina wasawasa 'ana nuwa'ewa beno puiyao huhudi, ma wete 'iyaduo tupwadi wasawasa si'ebesa hedadeya, 'oinega tapwalolo moisa si'ebesineya, ma 'ebenuwagala mabwaiyana silobeya.

Ceda bwebwe'ana weyahina

¹¹Timoti, 'owa hesi Yehoba 'ina topaihowa, 'oinega bewa mumugaina 'oinega 'u'itayahigo, ma mumuga dumwaluna 'umuliye, bewa gide 'eda'eda bwebwe'ana ma hemisa ma helau ma 'alamai'ita ma wete hohobiga. ¹²Ma wete tapwalolo 'ana paihowa bwebwe'adi 'oidiya 'utoho ma 'uhewawai, ma yawasiu miyamiya hatayana wete 'u'abiyahi, weyahina mwalo Yehoba 'ihesinuwegowa, beno tutaina 'ino hemisa 'uhepwaila latuwa tomota mabwaiyadi matadiya.

¹³Cowa Timoti yaloinaego Yehoba matana, tauna ginaula mabwaiyana yawasidi 'ana to'ebwaya, ma wete Yesu Keliso matana, tauna mwalo Ponitio Pailato 'oina gwae moisega 'igwaeya. ¹⁴Ma 'igu loinaina 'abehega hemataluwaedi 'umuliye bwaibwainidi, ma sahena 'eta 'oina 'uwe'awe'a, ma 'ana siga 'ida Bada Yesu Keliso 'abwa 'ihilama.

¹⁵Weyahina nata 'abwa tuta hesihesinuwana 'oina, Yehoba Yesu 'i'abilatuhe. Yehobaina toloina 'aigeda tuwa ma 'asi'asilalana, ma toloinao mabwaiyadi 'idi toloina, ma wete babadao mabwaiyadi 'idi bada.

¹⁶Yehoba 'iboimo miyamiya hatayana, ma geya 'eta taiya gide. Ma 'ina tupwa geya sawasawahida ma ta'ita, weyahina 'asilala hedada, ma geya sawasawahina Yehobaina ta'ita, ta 'ina wasawasa ta 'ina waiwai nata geya sigumwagumwala. Emeni.

¹⁷Ma bale'u 'ana wasawasao 'uhemataluwedi, ma sahena sinuwanuwahane 'idi wasawasa weyahidi, ma wete sahena sihehemisa 'abehega nata 'abwa 'ebe 'abihetena siloba 'idi wasawasaedi 'oidiyega, weyahina wasawasaedi gumwagumwalidi. Ma hesi tuwa Yehoba 'iboi 'oina sihemisa, weyahina Yehoba 'iboi to'ebwaya bwebwe'ana, ta 'ida 'ebe yaliyaya mabwaiyana tauna 'oinega silatulatumta.

¹⁸Ma wete wasawasaedi 'uhemataluwedi ma paihowa bwebwe'adi ta helau ta 'ebwaya 'oidiyega sihewasawasa moisa. ¹⁹Bewa 'oinega 'adi maisa bwebwe'ana tuta 'inaonaoma 'oina siloba, beno yawasidi moisa.

²⁰Timoti yo, ginaulaedi Yehoba 'i'ebwaegowa 'u'itayahidi bwaibwainidi, ma sanapu 'abo'abodi ma he'ahwa panapanawa besobeso sahena 'umulimuliyedi. ²¹Weyahina taudi nuwatuhuwedi 'adi tomuliyao 'idi hemisa Yesu 'oina 'iwe'a.

Yehoba 'ina helau 'oiuwa.

Taugu Paulo.

2 TIMOTI

Timoti 'ina leta heluwena Paulo 'ileleya

Muliyetega Paulo deliya 'asa Loma 'oina 'imiyamiya, ma Timoti 'ina leta heluwena bewa 'ileleya. Paulo 'isanasanapu 'i'iuna ma 'i'amasa, ta hesi 'ina hemisa Yesu Keliso 'oina 'ihewaiwai hedada, ta Timoti 'i'abihe pa'aliya ma tauna wete gidemusa 'ihewaiwai.

Caigeda ginaula 'i'ahwanoiyeya, 'ina tobwatobwa tupwana nuwanuwana ma Timoti 'i'ewedima 'oina.

Loyauwedo

1 ¹⁻² Yauwedo Timoti 'owa natugu moisa, 'ino leta bewa taugu Paulo 'oiguwega. Taugu Yesu Keliso 'ana tohepwaila, Yehoba 'ina nuwatuhu gide ta yahepwaila yawasida bwebwe'ana weyahina, beno Yesu Keliso 'oinega. Tamada Yehoba ma 'ida Bada Yesu Keliso sihelauwego ta si'atemuyamuyaego ma 'oinega 'umiya daumwala.

Timoti 'ina hemisa Yehoba 'oina

³ Yehoba 'oina yaloyauwedo, tauna tubugwao mwalo 'idi Yehoba, ma 'oina yahetopaihowa 'igu nuwatuhu 'ehaudi 'oidiyega, gidemusa taudi. Wete 'oina ya'ahwa'ahwanoi weyahiu nihuwanu ma sabwelo 'oidiya. ⁴ Mwalo 'ane ya'ebesinegowa, 'ino dou yanuwatuhu yahiya, 'inega nuwanuwagu madouna ma to tutu 'oina ma ya'ita hilago, ta 'inega yayaliyaya.

⁵ Ma wete 'ino hemisa moisa Yehoba 'oina yanuwatuhu yahiya, gide sinau Yunisi ma tubuu Loise Yehoba sihemisaeya moisa, ma yasanapugowa 'owa wete Yehoba 'uhemisae moisa. ⁶ Wete tutaina 'oina ya'abidebegowa ta Yehoba waiwai 'i'ebwaegowa, waiwaiina 'u'itayahi ma 'ane 'oiuwega sahena 'igumwagumwala. ⁷ Weyahina Yehoba yaluyaluwana 'i'ebwaegita sahena matauta weyahina, ma hesi waiwai ma helau ma nuwatuhu moisa 'i'ebwaegita.

⁸Coinega sahena 'ida Cinapwana tetelina 'ana hepwaila weyahina 'uhedeba mwadimwadina. Taugu wete 'igu luhu deliya Cinapwana 'ina paihowa weyahina sahena weyahina 'udebadeba mwadina. Ma 'owa wete 'abwa Yesu tetelina weyahina tupwana miyamwau 'oiuwa silatu, ma 'ilobwainegowa Yehoba 'ina waiwai 'oinega 'utoholo pa'ala.

⁹Yehoba tauna 'i'abihetegita ta 'ibwauwegita 'ina paihowa bwebwe'adi sabi paihowadi. Moisa tuwa tauda geya 'ida bwebwe'ana weyahina 'ihesinuwegita, ma hesi mwalo hene tauna 'ina nuwatuhu ma 'ina helau weyahina, ta Yesu Keliso 'ipaihoweya tauda weyahida. ¹⁰Ma bewa tuwa 'ina helauina 'oida 'i'abilatuhuya, 'ada To'abihetena Yesu Keliso 'oinega. Ta Kelisoina 'amasa 'ilohesawaliya, ma tetelina bwebwe'ana 'oinega yawasi hataya 'i'eweyama 'oida. ¹¹Ma Yehoba 'igu paihowa 'i'ebwaegauwa ma 'ane tetelina bwebwe'ana yahehepwaila ma yahehe'ita taudi 'asa ganamuli 'oidiya. ¹²Bewa weyahina 'igu miyamwau yalobeya, ma hesi geya weyahina yadeba mwadina, weyahina 'ida Cinapwanaina yahemiseya tauna yasanapuya, ma to'aha 'i'ebwaegauwa sowasowana 'i'itayahiya nimanega, eema sabweloina madouna 'inaonaoma 'oina.

¹³Mwalo guguyaedi bwebwe'adi ya'ebwaegowa, Yesu Keliso 'ana hemisa ma 'ana helau weyahidi, ee 'umuliya bwaibwainidi. ¹⁴Ma Yaluyaluwa Tabuna tauna nuwada 'imiyamiya, ta sanapu moisa 'i'ebwae pwaigowa, 'oinega sanapuina 'unuwatuhuyahi.

¹⁵Ma 'usanapu pwaiya, taudi meEsiya silogwahategauwa ma si'ebesinegauwa, taudi Paigelio ma wete Elimogini, ma bodaedi.

¹⁶Ma Onesipolo hesi geya weyahigu 'ideba mwadina 'igu miyamiya deliya weyahina, ma tauna tuta mabwaiyana 'i'abi'abihetegau, 'oinega 'agu lotohona 'i'abi'abihe bwebwe'ani, 'oinega Yehoba 'oina ya'ahwa'ahwanoi ma 'ane Onesipolo ma 'iyanao 'i'atemuyamuyaedi.

¹⁷Mwalo Onesipoloina 'ilatuma Loma 'oina, ma weyahigu 'i'ebesa waiwaiya eeta 'ilobegauwa. ¹⁸Cowa 'ina paihowa madouna weyahigu Epeso 'oina 'usanasasanapu, 'oinega nuwanuwagu, ma Cinapwana 'ina tuta yatala 'oina 'atemuyamuya 'ida loba Cinapwanaina 'oinega.

Cida lo'aleha Yesu Keliso weyahina

2 ¹Natugu Timoti, Yesu Keliso 'ina 'abihetenega 'uhewaiwai, ma ²wasana 'u'itayahi, wasaina 'oiguwega 'uhesagoheya tomota mabwaiyadi matadiya, 'oinega taudi ma'adi hemisa 'oidiya 'u'ebwaedi, ma taudi wete hali boda sihe'itadi.

³Mabwaiyada Yesu Keliso weyahina miyamwau talobaloba, 'oinega 'ino miyamwauina 'oinega 'utagwalego, ma 'ane 'owa Yesu Keliso 'ina tolo'aleha bwebwe'ana. ⁴Cunuwatuhuyahi 'eguma tolo'aleha tauna nuwanuwana ma 'ina tololina 'ina nuwatuhumo 'ipaipaihowa, nata geya 'ina 'asa 'ana paihowa weyahidi 'inuwanuwatuhu.

⁵ Gide tuwa tohepili, 'eguma pili 'ana loina geya 'imuliya, nata maisa geya 'il'ewa.

⁶ Gide wete tanoha 'ana topaihowa, 'ina paihowa waiwai 'oinega nata huwaina 'oinega 'il'aputoho nugete.

⁷ Cigu lohatoto bewa, 'unuwatuhuyahi, ma 'adi sanapu mabwaiyana Cinapwana tauna 'il'ebwaego.

⁸ Ma Yesu Keliso 'unuwatuhuyahi, tauna Debida 'ina susu, ta 'amasa 'oinega 'itoholo hila, gide tuwa yahepwaileya 'igu guguya 'oina. ⁹ Cigu guguyaina weyahina taugu miyamwau bo'i yalobeya 'oinega deliya sipaigauwa, gide 'abwa taugu topui 'aigeda. Ma hesi Yehoba 'ina gwaeina gesowana 'eta taiya 'il'etobode.

¹⁰ Bewa weyahina 'igu miya mwauwedi 'oidiyega ya'alama'il'ita, ma 'abehega Yehoba taudi 'ihesinuwediya yalemedi, ma 'ane Yesu Keliso 'il'abihetedi, ta yaliyaya miyamiya hatayana siloba.

¹¹ Gwae bewa gwae moisa 'abehega:

"Ceguma Keliso ba'idada ta'amasa, 'abwa wete ba'idada yawasida bwebwe'ana taloba. ¹² Ceguma Keliso ba'idada ta 'ida miyamwau 'oidiyega ta'alama'il'ita, 'abwa ba'idada tahetoloina. Ceguma Keliso tauhale 'abwa wete 'iuhallegita. ¹³ Ceguma geya 'ida hemisamo Keliso 'oina, tauna 'ina gwae hemisa geya sawasawahina ma 'ibui, weyahina tauna mumugana tuwa ma'ana hemisa."

Yehoba 'ina topaihowao bwebwe'adi

¹⁴ Coinega Yehoba matana 'ino tomotaiyao 'ulohatotodi ma 'uhenuwa lagudi ma guae bewa sahena sinuwanuwanaide, ma wete sahena guae tupwadi 'adi bui weyahidi sihe'ahwa panapanawa. Weyahina he'ahwa panapanawa besobeso beno taudi tohesagoha 'oidiya nata geya 'il'abi'abihetedi, ma hesi 'il'abihe galadi.

¹⁵ Coinega wete 'uhetapewa ma tetela bwebwe'ana 'ana he'ita moisa weyahina 'uguibiga ma 'ane 'owa Yehoba 'ina topaihowa bwebwe'ana, wete 'abwa 'eguma matana 'ulatu 'ihepwatuwego. ¹⁶ Ta togwae besobeso bodaidi sahena 'oidiya 'uluhuluhu, weyahina gwaeyedi 'oidiyega mumuga galadi silatu, ¹⁷ ma guae besobesowedi 'oidiyega mumuga galana madouna 'ilatu. Togwae besobesowedi siteluwa sanidi Aimenio ma Pileto, ¹⁸ ma siteluwaedi he'ita moisaina si'ebesineya ma sigwae, "To'amasa 'idi toholo hila 'ana tutu 'igumwala," 'oinega 'iyadiyao tupwadi 'idi 'aboina sihesagoheya, ta 'idi hemisa 'iwe'a. ¹⁹ Ma hesi Yehoba 'ina gwae 'ana wahuwahu waiwaina 'oina, mwalo silelediya 'igwae:

"Cinapwana 'ina tomotaiyao 'isanapudiya."

Ma wete 'igwaeya:

"Taudi Cinapwana 'oina sitagwala pwaidiya 'ilobwainediya ma mumugadi galadi silogwahatedi."

²⁰ Moisa tuwa, hada wasawasaedi 'alodiya tupwadi gaeba goula ma siliba, ma tupwadi gaeba 'aiwe ma bale'u 'oidiyega sipaihowedi, ta gaebaedi bwebwe'adi taumanao weyahidi silagudi, ma gaeba galadi silagu wasiyedi mohomoho weyahidi. ²¹ Ma 'eguma taiya mumugana galana 'oinega 'i'abihe'ehau hila, beno 'ihegaeba bwebwe'ana, ma 'ina 'inapwana 'ilagu 'ina paikhowa bwebwe'adi weyahidi.

²² Coinega hewahewali 'idi henuhenuwa 'ulog wahatedi ma mumuga dumwaluna ta hemisa ta helau ta miya daumwala 'umuliyedi, taudi Yesu si'ahwa badaeya ma'ate 'ehaudi ba'idamwao. ²³ Ma wete 'ahwa panapanawa besobeso 'u'ebesinedi, weyahina 'ahwa panapanawa 'aleha 'ina 'ebelatu. ²⁴ Ta he'ahwa panapanawa Cinapwana 'ina topaihowao geya 'ilobwainegita, ma 'atemuyamuya ma he'ita ma 'alamal'i'ita hesi. ²⁵ Ma wete 'ada 'alehao 'oidiya mumugada nuhana 'oinega ta'abihe dumwaludi, ma 'oinega Yehoba, 'eguma sawasawahina ma 'i'abihetedi ma sinuwabui ta he'ita moisa simuliye, ²⁶ ta wete Seitani 'ina si'wa 'oinega sidena, weyahina taudi mwalo Seitani 'isi'wediya, ma 'oina sihetopaihowa 'ina nuwatuhu weyahina.

Tuta 'ana 'ebelosaloha weyahina

3 ¹Nuwanuwagu ma nuwau 'ida sabwalena tuta 'ana 'ebelosaloha 'inaonama weyahina, 'abehega tutaedi 'oidiya mwau baibaiwana 'abwa silatu. ² Weyahina tutaedi 'oidiya nata tomota taudimo weyahidi sinuwanuwatuhu, ma wasawasa 'ana hamwa nata 'imadou 'oidiya, ta sinuwa hanehane ta sigagasa ma wete siheliya. Ma sinadiyo ma tamadiyo 'enadi nata geya sihemamatatana, ta tomota 'idi paikhowa bwebwe'adi weyahidi nata geya siloyauwedo. ³ Mumugadi guguyou 'oinega gesowana si'atemuyamuya, ma hesi sihe'ahwa panapanawa besobeso, ma toganawala hedade. Ma sigamwasowala besobeso wete, ta wete mumuga bwebwe'ana 'ana tologwahatao, ⁴ to'wayama, ma galana 'oina sihewawai, ma gwae hane hedada, ma geya Yehoba sihelauwe, ta hesi taudimo 'idi yaliyaya weyahina sinuwanuwatuhu.

⁵ Tomotaedi sitapwatapwalolo tuwa ma Yehoba 'ina waiwai geya sihemisae, 'oinega 'idi tapwaloloina tuwa ginaula besobeso, 'oinega bodaedi taudi sahena 'oidiya 'uluhuluhu. ⁶ Weyahina tupwadi 'oidiyega hadai siluhuluhu wahiwahine geya 'idi nuwatuhu pa'alidi sabi 'abowedi, ma wahiwahineyedi sisasanapanu taudi topui, 'oinega 'amna hagana ma hagana silolotoho soladiya ta simulimuliyedi, ⁷ 'oinega he'ita hagana ma hagana 'ana tohesagohao ta geya sawasawahina ma he'ita moisa sisapanu.

⁸ Tomotaedi he'ita moisa silo'aleheya, gide taudi mwalo Yanisi ma Yamilisi Mosese silo'aleheya, ta 'adi 'ita gide taudi tohemisa ma 'atediya 'abo ma nuwatuhu galadi simiyamiya. ⁹ Ma hesi muhemuhena sibe'u,

ma tomota baibaiwadi si'itadi, mumugadi galadi gide mwalo Yanisi ma Yamilisi mumugadi galana, ta tomota si'iteya.

Timoti 'ana loina

¹⁰ Ma 'owa bo'i 'usanapugauwa, 'igu he'ita, ta mumugagu, 'igu 'edao, 'igu hemisa, 'igu 'alamal'i'ita, ta 'igu helau ta 'igu toholo pa'ala. ¹¹ Ma 'asaedi Anitioki ma Ikonyami ma Lisitila 'oidiya yamiyamwauwa ta 'agu muyaedi tomota 'oidiyega yalobediya wete 'usanasanapu, tupwaedi 'oidiya yamiyamwauwa moisa, ta mwauwedi mabwaiyadi 'oidiyega 'ida Cinapwana 'i'abihetegauwa.

¹² Moisa, 'eguma Yesu Keliso tahemisae, ma tatagwalegitia 'ina 'eda bwebwe'adi 'oina, nata miyamwau tomota 'oidiyega taloba. ¹³ Ta wete taudi togala, ma tomota 'adi to'abowao 'idi puiyao sihemadou moisa, weyahina Seitani bo'i li'abowediya.

¹⁴ Ta 'owa hesi he'itaedi 'uhemisa pwaidiya ta 'usanapudiya. He'itaedi 'uda muliyedi, weyahina tauma 'ino tohe'itao bo'i 'usanapumaiya 'abehega 'ima he'itaowedi wete 'amulimuliyedi. ¹⁵ Ma 'owa 'uboi wete 'ino tuta gwamega ma nige bewa Buki He'asisi 'ina gwae 'ana tohasila, ta 'ihehe'itego 'abehega 'ida hemisa Yesu Keliso 'oina sowasowana 'i'abihetegita.

¹⁶ Ma weteyage Buki He'asisi 'ina gwae mabwaiyana Yehoba Yaluyaluwanega sitauyama, ta gwaeyedti 'oidiyega 'ada he'ita ma 'ada lohatoto ma 'ada gihedumwalu ¹⁷ta 'ida waiwai talobalobadi Yehoba 'ina pahowao weyahidi, weyahina Buki He'asisi 'ina gwae 'oidiyega Yehoba 'i'atububugita, ta 'ina pahowao bwebwe'adi mabwaiyana sawasawahida.

4 ¹ Timoti, yahenuwa laguwego Yehoba matana, ta Yesu Keliso, tauna to'amasa ma mayawasidi 'adi toloina matana, tauna nata 'ilatu hilama ma 'ihetoloina 'oidi. ² Bewa 'a loinaina: Tuta mabwaiyana 'uhetapewa waiwai ma tetela 'uhehepwaila, tuta mwau ma tuta yaliyaya 'oidiya, ma tomota 'oidiya 'uguguya ma sihemisa, ta wete 'u'abihe dumwaludi, ma 'u'abihe pa'alidi, ma bewa nuwatuhuwedi 'uhe'ita bwaibwainidi ma'ino 'alamal'i'ita.

³ Weyahina tuta sinaonaoma 'oidiya tomota he'ita dumwaluna nata silogwahate, ma he'ita hagadi ma hagadi 'adi hesagoha 'abehega bwebwe'ana 'oidiya, simuliyedi. ⁴ Ma he'ita hagadi 'adi muliya 'oidiyega he'ita moisa si'ebesine.

⁵ Ma 'owa sahena gide taudi. Sauga mabwaiyana 'utoholo pa'ala, ta 'ino miyamwau 'oidiyega 'u'alamal'i'ita, ma wasa bwebwe'ana 'uhehepwaila. Bewa 'oinega ma 'ane 'owa topaihowa waiwaina Yehoba 'ina pahowwa 'oina.

⁶ Ta taugu nata sihunugau gide pwaoli, ma gogo bewa ya'ebesine. ⁷ Yalo'aleha pwaiya Yehoba weyahina, ta 'igu hepili yalohe gumwaliya, ta tuta baibaiwana Keliso yahemisaeya.

⁸Coinega 'abwa 'ida Bada 'agu maisa, mumuga dumwaluna weyahina, 'i'ebwaegau. Ta maisaina weyahigu 'igibubu pwaiya ta 'imiyamiya.

Badaina 'ina loina dumwaluna, ma 'eguma to sauga 'ilatuma, tauda ma wete taiyawedi 'ina hilama weyahina siyamwayamwana, mabwaiyada nata 'ada maisa 'i'ebwaegita.

Gwae 'ana 'ebelolagu

⁹Timoti, nuwanuwagu 'ulomwayamwayauma. ¹⁰Dimasa bo'i 'i'ebesinegauwa weyahina bale'u mumugana nuwana 'i'eweya, ta 'itauya Tesalonaika. Kelesenisi bo'i 'itauya Galetiya, ma Taito wete 'itauya Dalimetiya. Taudi 'agu tolemaedi mabwaiyadi si'ebesinegauwa. ¹¹Luke 'iboi 'itupwa. Cino tauyama 'oina Maki 'utoeyama, weyahina tauna 'agu tolema bwebwe'ana.

¹²Tikiko yahewasa pwaiya ma 'oinega 'itauya Epeso.

¹³Ceguma 'utautauyama 'igu tobwatobwa tupwana 'u'ewedima, 'agu hewanu mwalo Tilowasi 'oina ya'ebesineya Kalipo 'ina hada, ma wete 'igu bukiyao ma pepa leleleledi, taudi beno nuwanuwagu madouna.

¹⁴Pwawapwawati 'ana topaihowa sanina Alekisana mwau madouna 'i'ebwaegauwa, 'oinega 'ana maisa galana 'abwa Cinapwana 'i'ebwae.

¹⁵Alekisanaina 'ida he'ita 'ilo'aleha hedadeya, 'oinega 'owa tauna 'oinega wete 'u'itayahigo.

¹⁶Cigu yatala nugeta geya 'eta taiya 'i'abihetegau, mabwaiyadi simatauta ta si'ebesinegauwa, ma yaboimo. Yehoba, 'idi pui bewa sahena 'uhehemaise.

¹⁷Ta 'igu yatalaina 'oina Yehoba 'i'abihetegauwa ta waiwai 'i'ebwaegauwa, ma tetelina mabwaiyana yahepwaileya tomiya ganamuli baibaiwadi 'oidiya, ma Yehoba 'ina 'abihetena 'oinega geya laiyoni* 'oidiya siulegau. ¹⁸Mwauwedi 'oidiyega Cinapwanaina nata 'i'abihetegau ma 'ina 'ebeloina galewa 'oina yaluhu, 'oinega tada hepwatupe hataya. Emeni.

¹⁹Cigu helau Pilisila ma Akuila, ta wete Onesipolo ma'ina susuyao 'oidiya, 'uhepwiale.

²⁰Ilasito 'imiyahila Kolinita, ma Tilopimo 'ilohala ta 'asa Milito 'oina ya'ebesineya.

²¹Culomwayamwayauma weyahina muhemuhena ma gogai 'ana tuta 'ilatu. Yubulo ma Pudeni ma Lino ma Kalodiya ta wete 'iyadao mabwaiyadi 'idi helau 'oiuwa.

²²Cinapwana ba'idau ma yaluyaluwau 'i'abihe waiwaiye, ma 'owa ma'ino bodoa 'i'abihetegomi.

Taugu Paulo.

TAITO

Taito 'ina leta Paulo 'ileleya

Mwalo Paulo Taito 'ina paihowa 'i'ebwaeya ma 'abehega tohekalesiyao bwanabwana Kiliti 'oina 'i'ita'ita yahidi, ta 'ina leta bewa 'ileleya ma 'oinega paihowaina 'ana loina 'isanapu.

Loyauwedo

1 ¹Natugu Taito, 'ino leta bewa taugu Paulo 'oiguwega, taugu Yehoba 'ina topaihowa ta Yesu Keliso 'ana tohepwaila. Cigu paihowaina 'i'ebwaegauwa ma taudi Yehoba 'ana hesihesinuwao ya'abihe waiwaiyedi ma sihemisa moisa ma nuwadi 'isabwalena, ta 'oinega sanapu moisega sipaihowa dumwalu. ²Wete Yehoba mwalo hene 'igwae hemisaediya ta sihemisaeya 'abehega yawasidi miyamiya hatayana 'i'ebwaedi. Ta geya sowana 'i'abo. ³Tutaina Yehoba 'ihesinuweya 'oina tauna 'ina gwaehemisega Yesu 'itauyama, ta yawasida moisa li'abilatuheya, ta Yehoba, tauna 'ada To'abihetena, 'iloinaegauwa ta yaguguguguya.

⁴Taito, 'owa ya'ahwa natunegowa moisa 'ida hemisa 'aigeda, 'oinega Tamada Yehoba ma 'ada to'abihetena Yesu Keliso 'idi helauwega si'abihetego ma 'umiya daumwala.

Taito 'ina paihowa Kiliti 'oina

⁵Bewa weyahina ya'lebesinegowa bwanabwana Kiliti 'oina ma to'aha nobwa hekalesiya 'alona geya bwebwe'ana 'ugihe dumwalu, ma wete 'igu loinega tohanugetao 'uhesinuwedi, 'asa 'aigeda 'aigeda 'oidiya.

⁶Ta 'igu loina bewa tohanugetao 'adi hesinuwa weyahina, beno gide, to loheya 'eguma 'ina mumuga 'ausalana, ma mwanena 'aigeda tuwamo, ma natudiyao wasadi 'ane geya sida puiya, ta geya sida logwahata, ma hesi taudi ma'idi hemisa Yehoba 'oina. ⁷Weyahina tohanugetao Yehoba weyahina sipaipaihowa, 'ilobwainediya ma mumugadi bwebwe'ana, ma sahena sidebadeba pa'ala nana sihehe gamwagamwagu, nuwana bwasi galana sinumanuma yauyaule, nuwana loheya 'ana to'ehunuwa,

nuwana wasawasa 'ana tohamwa. ⁸ Ma hesi 'adi lobwaina ma taumanao si'itayahidi, ma mumugadi tuwa 'ausaladi, ta 'idi nuwatuhu matuhadi. Ma wete mumugadi dumwaludi, ma 'ehaudi, ta taudi to'alama'i'itana.

⁹ Ta wete he'itaedi moisaedi sihesagohediya sihemisaedi, ma sinuwatuhu yahidi, ma 'ane tomota tupwadi silemedi he'ita 'oinega, ta 'eguma taiyawedi sihegwae 'abo'abowedi si'abihe dumwaludi.

¹⁰ Weyahina toguipaila mabwaiyadi simiyamiya, ta meYudiya 'idi loina 'ana tomulyao boda hedada sigwaegwae besobeso ma tomota si'abo'abowedi. ¹¹ Coinega 'idi 'ahwa'abo'abo weyahina 'u'etobodedi, weyahina hali susu ma hali susu si'abihepuidi, ta 'idi he'ita 'abo'aboina 'oinega nuwanuwadi mane siloba.

¹² Bewa 'oinega ta palopita 'aigeda Kiliti loheyaina 'igwaeya,

"Kiliti taudi mumugadi to'e'abo'abo ma tologwahata, ma mumugadi gide tuwa hebahebai, weyahina gamwadi 'ina mwausumo weyahina sinuwatuhu."

¹³ Palopitaina 'ina gwae bewa moisa, 'oinega 'uheliyedi ma sinuwabui ma sihemisa moisa. ¹⁴ Ma 'u'etobodedi, ma sahena Yudiyaedi 'idi he'ote'otetela sihehesagohedi, ta wete he'ita moisa 'ana towahi'wata'watao sahena simulimulyedi.

¹⁵ Taudi mumugadi 'ehauna 'oidiya ginaula mabwaiyana 'ehauna, ma hesi taudi wasa bwebwe'ana 'ana tolowahi'wata, ma mumugadi galadi, taudi 'oidiya geya 'eta to'aha 'ehauna, weyahina 'idi nuwatuhu galadi mabwaiyadi. ¹⁶ Taudi sigwae 'abehega Yehoba sisanapuya, ta 'idi paihowa 'oinega Yehoba siuhaleya, weyahina taudi togala ma wete loina 'ana tosinala, 'oinega paihowa bwebwe'ana geya 'eta 'adi lobwaina.

He'ita dumwaluna weyahina

2 ¹ Ma 'owa he'ita dumwaluna 'uhe'itae. ² Ma babadaedi 'uhegwaedi sahena sinumanuma yauyaule we'aha galana, ma sahena wete siyaliyaliyaya besobeso, ma hesi Yehoba sihemisa moisa, ma helau ta 'alamal'i'ita 'oidiyega simaha.

³ Cai'ahaleyao wete 'uhegwaedi ma mumugadi ma'idi he'asisi, ta sahena tomota si'ahwa'ahwa galagalaedi, ma wete sahena waini sinumanuma hedade, ta 'ilobwainediya mumuga 'ausalana sihehe'ita wahiwahine hauhaudi 'oidiya, ⁴ ma 'ane mwanediyao ta natudiyao sihelau bwaibwainidi. ⁵ Ma 'ane ma'idi he'asisi, ma mumuga bwebwe'ana 'oidiyega 'idi hada si'itayahidi, ma wete mwanediyao sihelauwedi ta 'enadi sihemamatatana, ma bewa 'oinega hali tomota Yehoba 'ina gwae sihe'asisiye, ta sahena si'ahwa'ahwa galagalae.

⁶ Loheloheya hauhaudi 'uguguyadi ma mumugadi si'itayahidi.

⁷ Ta 'owa mumugau mabwaiyana 'oidiyega tomota 'uhe'itadi ma taudi wete simumuga bwebwe'ana. Eeta gwae moisega 'uhe'ita, ma 'ane

mumugau ta 'ino he'ita 'ilobwaine. ⁸ Ma 'ane 'ino he'ita sahena tomota si'ahwa'ahwa 'abo'abowe, ma 'ino gwae bwebwe'adi 'adi hesagoha 'oinega 'a 'alehao sideba mwadina, 'idi 'ahwayali besobeso 'oidiyega.

⁹ Topaihowao wete 'uhegwaedi ma 'idi babadao 'idi loina sihe'asisiyedi, ta 'idi paihowega si'abihe yaliyayadi, ma sahena silolog wahata, ¹⁰ ta sahena yagaha. Ma hesi ma'idi he'asisi moisa taudi 'ada to'abihetena Yehoba tetelina si'abilatuhe 'idi paihowa 'ausalanega.

¹¹ Yehoba 'ina helauina 'ilatu pwaima tomota 'ada 'abihetena weyahina, ¹² ta 'ihe'itaegita ma mumuga besobeso ma nuwatuhu galadi talog wahatedi, ma hesi tamiya mumuga bwebwe'adi ma dumwaludi 'oidiya. ¹³ Bewa tuta ma'ida yaliyaya 'ada to'abihetena Yesu Keliso tahemisae, tauna 'ida Yehoba waiwaina ma ma'ina wasawasa, ta 'ina hapwesa weyahina tayamwayamwa. ¹⁴ Tauna 'itagwaleya weyahida, ta 'i'amasa sabi 'abihetegita 'ida pui mabwaiyana 'oidiyega, ta 'i'abihe 'ehaugita, ta 'iboi 'ina boda 'oina 'ilagugita, ta 'ane 'ina paihowa bwebwe'adi 'oidiya taguibiga. ¹⁵ He'ita bewa 'uhe'itadi tomota 'oidiya, ma loina dumwaluna 'oinega 'ulohatotodi ma simumuga bwaibwaina. Ma sahena 'eta taiya 'igwae sinaligo.

3 ¹ Wete 'uhenuwa lagudi ma 'asa 'ana tolinoao 'idi loina 'oidiya sitagwaledi, ma sihematamatana, ta paihowa bwebwe'adi sipaihowadi. ² Ta sahena 'ahwayali ma he'ahwa panapanawa, ma hesi tomota 'oidiya simumuga wahinuhega ma'idi he'asisi.

³ Moisa tauda mwalo yauyauleida ta tolog wahata hedada, 'oinega henuhenuwa ma yaliyaya besobeso nuwada si'ewa'ewa ma 'eda bwebwe'ana ta'ebe sineya. Ma wete nuwanuwada lo'aleha ma he'ipi'ipi, 'oinega tomota tupwadi silo'alehegita, ma wete tauda talo'alehediya.

⁴ Ta muliyetega Yehoba tauna 'ada To'abihetena 'ina helau ma 'ina 'atemuyamuya 'i'abilatuheya, ⁵ ta 'i'abihetegita, geya 'ida paihowa dumwaludi weyahidi, ma hesi tauna 'ina 'atemuyemuyega, 'oinega 'ina Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'ida pui 'ibuyodiya, ta 'i'abihe 'ehaugita, ta yawasida 'ehauna 'i'ebwaegita.

⁶ Ma 'ada To'abihetena Yesu Keliso tauna 'oinega Yaluyaluwa Tabuna Yehoba 'isiweya 'ateda. ⁷ Ma tauna 'ina helauwega 'i'ahwa dumwaluwegita, 'oinega tanuwatuhu yahiya 'abehega yawasida miyamiya hatayana taloba.

⁸ Gwae bewa mabwaiyana gwae moisa, 'oinega 'uhewaiwai 'adi lohatoto 'oidiya, ma 'ane taudi Yehoba 'ana tohemisao gwaeyedsi sihemisedi ma simulyedsi, ma paihowa bwebwe'adi sipaihowadi, bewa ginaula bwebwe'ana ta tomota 'adi 'ebelema.

⁹ Ma he'ahwa lasalasa besobeso loina weyahidi, nana hali yaso* sanidi weyahidi, bewa nata geya si'abihetegita, 'oinega 'u'ebesinedi.

¹⁰ Ceguma taiya nuwanuwana 'i'ahwa lasalasa tomota 'oidiya 'uhegwae ma'aigeda bo maluwa ma 'ilolagu. Ceguma geya 'ilolagu walowahate.

¹¹ Weyahina 'ina nuwatuhu geya sidumwalu, ta tauna 'iboi 'isanapu ginaulaedi 'ipaipaihowadi galadi tuwa.

Gwae 'ana 'ebelosaloha

¹² Cabwa Atimasi bo Tikiko yahesumaneyawa 'oiuwa, 'oinega 'eguma 'itautauyawa 'ulomwayamwayauma, weyahina nuwanuwagu gogai 'ana tuta taugu 'asa Nikopoli 'oina yamiyamiya.

¹³ Loina 'ana tosanapu tauna Senasi ma wete Apolosa 'u'abihetedi, ta manima 'abiyadi 'uhesumanedi 'idi 'adau 'oina, ma 'ane ma'idi yaliyaya.

¹⁴ Ta 'idi bodao mabwaiyadi 'uhe'itadi ma siguibiga, ta sawasawahidi tomiyamwau si'abihetedi, ma sahena simiyamiya daidaita.

¹⁵ Cebwa ma'igu bodao 'ima helau 'oiuwa, ma 'iyadao Bada 'ana tomuliyao ba'idamwao wamiyamiya taudi wete 'ima helau 'oidiya. Yehoba 'ina 'abihetenena mabwaiyami 'oimiya.

Taugu Paulo.

PILIMONI

Pilimoni 'ina leta Paulo 'ileleya

Pilimoni tauna Yesu 'ana tomuliya 'aigeda, ma 'ina hewali 'aigeda sanina Onesimo 'idena sineya, ta muliyetega Paulo mahetena sihelobaloba tupwa Loma 'oina. Paulo Onesimoina Yesu tetelina 'ihe'iteya ta 'ihemiseya. Coinega Paulo Pilimoni 'ina leta 'ileleya ta 'abehEGA Onesimo 'itauye ma Pilimoni 'ihasili, ma Onesimo 'inuwasad, ta 'itoehila 'ina hada.

Loyauwedo

¹ Yauwedo tasigu Pilimoni, 'owa Yesu Keliso 'ina topaihowa 'aigeda, gide taugu. Ma taugu Paulo deliya bo'i silagugauwa Yesu Keliso 'ina paihowa weyahina, ma bewa Timoti 'i'abihetegau ta bewa 'ino leta 'aleleleleyawa. ²Ma 'ima helau mabwaiyami 'oimiya, 'owa ma nuhudai Apiya ma tasidai Alikipo, tauna ba'idada tahehetapewa Yesu Keliso 'ina paihowa weyahina, ma wete 'ima helau tohekalesiyao mabwaiyadi taudi 'ino hada silolotapwalolo 'oidiya. ³Cida Bada Yesu Keliso ma Tamada Yehoba 'idi helauwega tuwa wamiya yaliyaya.

Pilimoni mumugana bwebwe'ana

⁴⁻⁵ Wasau yahesagoха pwaiya beno 'ino helau ma 'ino hemisa 'ida Bada Yesu 'oina, ma 'ana tomuliyao mabwaiyadi wete 'oidiya, 'oinega tutu mabwaiyana 'igu 'ahwanoi 'oidiyega ma'igu loyauwedo, Yehoba 'oina weyahiu. ⁶Nuwanuwagu ma 'ida he'iya'iyagu Keliso 'oinega 'ida 'abihewaiwaiyego ma wete ginaula mabwaiyadi bwebwe'adi Keliso 'oinega silatulatuma 'uda sanapudi. ⁷Tasigu, 'ino helauwega tohekalesiyao 'u'abihetediya ma 'adi lotohona 'i'abihe bwebwe'aneya, ma 'ino helau ta wasau bwebwe'ana yahesagoхея, ta yayaliyaya madouna.

Paulo nuwanuwana ma Pilimoni 'ida tagwale Onesimo 'oina

⁸⁻⁹ Nuwanuwagu ma helauwega ginaula 'aigeda 'upaihowa. Taugu Paulo, 'ino bada, ma deliya yamiyamiya Yesu Keliso weyahina, 'oinega

sawasawahigu ma Keliso saninega yaloinego ma ginaulaina 'upaihowa, ma tuwa hesi, helauwega yahegwaego,¹⁰ beno ya'ahwanoiyego natugu Onesimo weyahina, tauna 'ima miya deliya 'oinega ya'ahwa natuneya, 'ina hemisa Keliso 'oina weyahina.

¹¹Mwalo loheyaina Onesimo 'ino paihowa 'oiuwa geya bwebwe'ana, ma bewa 'inuwabuiya ta 'ina paihowa 'oiguwa bwebwe'ana, ma wete yasanapuya mumugana weyahiu 'ibwebwe'ana pwaiya. ¹²Coinega Onesimoyna yahesumana hileyawa, ta ma'igu nuwagala, ¹³weyahina nuwanuwagu yanuwahi ma tauna 'ihesuwahego ma 'i'abihetegau 'igu miya deli 'oina. ¹⁴Ma nata geya yanuwanuwahi, weyahina 'owa 'ana toloina. Ma wete nuwanuwagu 'ino tagwala 'oiguwa helauwega 'upaihowa ma sahena 'igu he'i'ima 'oinega.

¹⁵Nuwana bewa tauna huhuna ta Onesimo 'i'ebesinegowa tuta muhemuhena tuwa, ma 'eguma 'ihilawa nata ba'idau wamiya hataya.

¹⁶Mwalo tauna 'ino topaihowa, ma sauga bewa geya 'abehega 'ihetopaihowamo, ma tauna wete ta'ahwa tasine Yesu Keliso 'oinega. Tauna bo'i ya'ahwa tasineya, ma 'owa 'ilibowainegowa ma 'u'ahwtasina moisa, weyahina tauna 'ino topaihowa ma wete tasiu 'ida Bada 'oinega.

¹⁷Pilimoni 'owa ma taugu ta'ahwa tasineya, 'oinega 'agu helau 'oiuwega, 'eguma yahapwesawa, gide wete Onesimo 'utoehila. ¹⁸To'aha gide mwalo 'ina pui, nana 'ana haga 'ulagu, 'abwa taugu yahemaise.

¹⁹Taugu Paulo bewa nimaguwega yalelelele 'abehega mabwaiyana yahemaise hegumwali. Ma hesi sahena 'a haga 'oiguwa weyahina yagwaegwae, beno mwalo taugu 'igu paihowega ta yaluyaluwau 'i'ehau pwaiya. ²⁰Cae tasigu, nuwanuwagu ma Keliso saninega Onesimo 'uhelauwe, ma 'ina pui 'unuwasam, beno 'abihetena madouna 'oiguwa, ma 'ane 'agu lotohona 'ibwebwe'ana mabwaiyana. ²¹Cigu nuwatuhu bewa yaleleyawa, ma'igu hemisa ma 'abehega 'igu gwaeyedti 'uhesagohedi, ma 'umuliyedi, ma wete 'u'abihemadou.

²²Ginaula 'aigeda wete nuwanuwagu, beno 'igu 'ebe'eno 'ino hada, 'u'atububu, weyahina yanuwatuhuya 'abehega 'ino 'ahwanoi Yehoba 'oina 'oinega ma muhemuhena ma deliyega silihasigau ta yatauyawa 'oiuwa.

²³Epapila ba'idagu Yesu Keliso 'ina paihowa weyahina ta deliya silagumaiya, ma Epapilaina 'ina helau 'oiuwa. ²⁴Gide wete taudi ba'idagwao 'apaipaihowa: Maki ma Alisitako ma Dimasa ma Luke, 'idi helau wete 'oiuwa.

²⁵Cida Bada Yesu Keliso tuwa yaluyaluwau 'ihehelauwe ma 'umiya bwebwe'ana.

Taugu Paulo.

IBELIU

MeIbeliu 'idi leta Yesu weyahina

MeIbeliu*, beno taudi meYudiya, taudi Yesu 'ana tohemisao, ma tupwadi sinuwahila loina nugenugetaina 'oina. Cidi leta bewa Yesu 'ina loina hauhauna weyahina, ta 'ihehe'ita 'abehega loina 'ehauna loina miyamiyaidi 'ihewaiwai sinediya, ta 'ilobwaineya ma meYudiya sitagwala moisa Yesu 'oina gide tubudiyao mwalo Yehoba sihemisaeya.

Yehoba Natuna weyahina

1 ¹Mwalohene hali tuta ma hali tuta 'oidiya, ta nuwatuhu baibaiwana 'oidiyega Yehoba 'ina gwae palopitao 'i'ebwaediya, ta taudi sihepwaileya tubudao 'oidiya. ²Ma 'ebelosaloha tauda 'ida tuta 'ina gwaeyao 'ihepwalediya 'oida natuna 'oinega. Yehoba natunaina 'ihesinuweya, ma 'abehega ginaula mabwaiyadi 'oidiya 'ihetoloina, ta mwalohene natunaina ba'idana ginaula mabwaiyana sihemasalehediya. ³Ma Yehoba natunaina tamana 'ina 'asilala 'i'asi'asilalae ta tauna Yehoba 'ana 'oleya gide. Ma 'ina gwae waiwaina 'oinega ginaula mabwaiyana galewa ma bale'uwa 'i'abi'abi yahidi. Ma 'ida puiyao 'oidiyega 'ibuyogita ma muliyetega 'imiyatoiya Yehoba Tomiyahane hedade 'ina 'ebeulanega. ⁴Tauna aneloseyao 'imiyahane sinediya, ma saninaina Yehoba 'i'ebwaeya anelose sanidiyao 'imadou sinediya.

⁵Weyahina geya 'eta tuta Yehoba anelose 'eta 'oina 'ida gwae,
“Cowa natugu, nige bo'i ya'ahwa natunegowa.”

Geya wete anelose 'eta weyahina 'ida gwae,
“Taugu 'oiguwa 'ida 'ahwatamana, ma tauna 'oina yada 'ahwanatuna.”
Gwaeyedu bewa natunamo weyahina 'igwaenediya. ⁶Ma tutaina 'ina tautuwa 'ihesumaneyama bale'uwa, 'igwaeya,
“Aneloseyao galewa sawasawahidi ma tauna 'oina si'etuluha.”

⁷Ma hesi aneloseyao weyahidi 'ina gwae hagana, 'igwaeya,
“Yehoba 'ina aneloseyao 'ihemasalehediya, 'oinega 'idi tauya gide
yaumai, ma 'ina topaihowaedi gide 'aiwe ninima.”

⁸ Ma hesi natunaina weyahina 'igwaeya,

“Cowa Yehoba ma'ino loina dumwaluna nata 'uloina hataya.

⁹ Mumuga bwebwe'ana nuwau 'i'eweya ma galana 'a didiga. Coinega 'ino Yehoba bo'i 'ihelholoigowa yaliyaya moisa 'oinega, ta 'ino yaliyaya 'iyamwao 'idi yaliyaya 'imadou sinediya.”

¹⁰ Ma 'aigeda wete 'ina gwae natunaina 'oina 'igwaeya,

“Bada yo, tuta nugeta 'oina bale'u 'uhemasaheyea ma nimauwega galewa 'upaihoweya. ¹¹ Ginaulaedi 'abwa silohesa hesawala ma 'owa 'umiyamiya, ma ginaula mabwaiyadi sihemiyamiya gide 'wama, ¹² ma 'unupilidi gide 'ale'o, ta 'adi 'ita 'i'egibui, ma 'owa geya'abwa 'ugibugibuigo ta hesi 'umiya hataya.”

¹³ Ma hesi, Yehoba geya 'aigeda wete anelose 'oina 'ida gwae,

“Cigu 'ebeulega 'umiyatoi ma 'ana siga 'a 'alehao yalagu dobihedi 'aeu gabulena.”

Ma bewa gwaeina natunamo 'oina 'igwaeneya.

¹⁴ Ta anelose taudi yaluyaluwa tuwa ma tohalewasa, taudi Yehoba 'ilagudiya ta 'abehega si'abihetegita tauda taiyawedi 'eguma 'abihetenena weyahina 'ihesinuwanegita.

Cabihetena Yehoba 'oinega

2 ¹ Coinega sawasawahida ma gwaeyedi tahesagohediy tanuwatuhu yahidi, ma sahena tanuwanuwa naidedi.

² Mwalo aneloseyao Yehoba 'ina gwae sihepwaileya tomota 'oidiya, ma gwaeina gwae moisa, 'eguma tomota geya sida muliyediya, beno 'idi pui, ta 'ana maisa silobeya. ³ Tauda wete 'eguma 'abihetenaina madounaina talogwahate, bwa'omatana taloba, ta geya sawasawahina tadenasine.

Gxaeina 'abihetenaina weyahina 'ida Bada Yesu 'ihepwaila nugeteya, eeta 'ina gwaeyao 'ana tohesagoha nugetao si'ebwaegita tauda.

⁴ Ma Yehoba wete 'ihe'ita 'abehega gwaeina gwae moisa, beno 'ila'ilala ma hedehedede ma paikowa waiwaidi 'oidiyega, ta wete Yaluyaluwa Tabuna 'ina heguyai 'oida 'oinega. Ma 'ina 'eheleyedi Yehoba 'ina nuwatuhu gide, ta Yaluyaluwa Tabuna ginaulaedi 'oida 'iheguyaiyediya.

Cada To'abihetena 'ina muyamuya

⁵ Caheguae pwaigomiya tupwaina 'abwa taloba weyahina, ta Yehoba aneloseyao sahena 'idi loina 'i'ebwa'ebwaedi tupwaina 'oina, ⁶ ma hesi tomota 'aigeda 'i'ebwaeya, weyahina Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila 'igwaeya,

“Yehoba yo, to tomota tauna ta 'oinega weyahina 'unuwanuwatuhu?

Ma taiya hede tomota natuna tauna 'u'ita'itayahi? ⁷ Coinega tuta to'uto'upanamo weyahina 'ulagu suluheya, aneloseyao gabulediya ma muliyetega 'ana 'amayaba ta 'ana hepwatu madouna

'u'ebwaeya. ⁸Ma waiwai wete 'u'ebwaeya ma ginaula mabwaiyadi 'iloinedi."

Ma 'ina 'ebeloina ginaula mabwaiyana 'oidiya 'iloina, ta hesi geya sauga bewa, 'abwa hesi 'ihetoloina ginaula mabwaiyana 'oidiya. ⁹Ma hesi Yesu ta'ita pwaiya, beno tuta to'uto'upanamo 'oina 'imiyasuluwa aneloseyao gabulediya ta muliyetega 'ana 'amayaba ta 'ana hepwatu madouna 'ilobediya 'ina muyamuya ma 'ina 'amasa 'oidiyega. Beno Yehoba 'ina helau 'oida, weyahina Yesu 'amasa 'ana muya 'ilotohoya mabwaiyada weyahida.

¹⁰Yehoba ginaula mabwaiyadi 'ihemasalehediya tauna 'iboi weyahina, eeta nuwanuwana natunao baibaiwadi 'itoedima tauna 'ina tupwa wasawasa 'oina. Cilobwaineya ma Yehobaina 'ada To'abihetenaina 'i'abihe 'asilale. Bewa lamuna muya madouna 'ilotohoya, ma hesi tuwa 'i'alama'i'ita, ta 'oinega mumugana mabwaiyana dumwadumwaluna.

¹¹Yesuina 'ada To'abihetenena ma tauda 'i'abi 'ehaugita, ta tauna ma tauda Yehoba 'oinega tanaoma, 'oinega geya'abwa Yesu 'ihemwadimwadina weyahida, ta hesi 'i'ahwa'ahwa tasinegita, ¹²weyahina 'ina gwae tamana 'oina, 'igwaeya,

"Saniu nata yahepwale tasigwao 'oidiya, ma 'eto'auta 'alona yahepwatuwego."

¹³Ta wete 'igwaeya,

"Yehoba 'oina 'igu hemisa yalagu."

Ta wete 'igwaeya,

"Gwagwamaedi Yehoba 'i'ebwaegauwa ba'idagwao 'ebwa 'amiyamiya."

¹⁴Moisa tuwa, Yesu 'ina gwagwamaeo tauda tomota mahesiyoda ma mabweyahida, 'oinega Yesu wete 'iheloheya ta loheya wahina 'i'eweya ma 'i'amasa, ma 'abehega 'ina 'amasega Tomudulele* 'ilohesawali, ma Tomuduleleina 'ina loina 'amasa weyahina 'ilohesawaliya. ¹⁵Ta wete 'amasa 'ana matauta 'ana pai waiwaina 'ida tuta mabwaiyana 'oidiyega 'i'abihetegita.

¹⁶Cabiheteina geya aneloseyao weyahidi ta hesi tauda Ebalahamo tubunao weyahida. ¹⁷Coinega Yesu 'iheloheya tauda tasinao gide, ta 'ihetopwaoli madouna ma'ina 'atemuyamuya weyahida, ma Yehoba 'ina paihowa 'oina 'ihetapewa, ta 'ipwaoliyea 'ida mumuga galadi weyahidi ta 'abehega Yehoba 'inuwasamudi.

¹⁸Ta wete Yesu bale'uwa miyamwau ta 'ebetohona baibaiwana 'ilobediya, 'oinega 'eguma Tomudulele 'itohogita Yesu 'ebetohowedi 'isanapu pwaidiya, ta sawasawahina 'oidiyega 'i'abihetegita.

Yesu Moses 'ilohane sineya

3 ¹Ciyagwao, 'omi ma taugu Yehoba 'ihesinuwegita 'ina tupwa weyahina, 'ilobwaineya ma Yesu tanuwatuhuyahi, weyahina tauna

¹ida tapwalolo 'ana tohepwaila ta wete 'ida topwaoli madouna, ²ta 'ihetapeweya 'ina paihowaina Yehoba 'i'ebwaeya, gide mwalona Moses* 'ihehetapewa 'esa Yehoba 'ina hada 'oina.

³Coinega Yesu hepwatu madouna 'ilobeya, ta Moses 'ana hepwatu tupwanamo tuwa, hesi gide tuwa hada bwebwe'ana, geya hene hepwatu madouna 'ida lobeya, ma hesi 'ana to'abi. Ta Mosesina gide hada, ta Yesu to'abi.

⁴Moisa, hada 'aigeda 'aigeda 'adi to'abi simiyamiya, ta ginaula mabwaiyadi 'adi topaihowa Yehoba.

⁵Mosesina Yehoba 'ina hada 'ihehetapewa, topaihowa gide, ta Yehoba 'ina gwaeyao ginaulaedi 'abwa silatu weyahidi 'ihewaila latuhediya.

⁶Ma 'iyamo Keliso Yehoba 'ina hada 'ihetapewa, geya topaihowa gide, ta hesi tauna natuna moisa. Tauda taboi Yehoba 'ina hadaina tuwa, 'eguma tahemisa hataya ma'ida 'atepatu ta ma'ida yaliyaya.

Yehoba 'ana bodao tahe'aiyawasi

⁷Coinega Yaluyaluwa Tabuna 'ihewaegita 'igwaeya,

"Nata, 'eguma 'enana wahesagohe, ⁸sahena wadebadeba pa'ala gide tubumiyo mwalo hene yoho 'awawa 'oina sitohogauwa ta 'igu loina silogwahatediya. ⁹⁻¹⁰Weyahina bolime poti 'oidiya 'igu paihowa waiwaidi baibaiwadi si'litediya, ta tubumiyaowedi 'idi lomugiyega sitohogauwa ta weyahidi ya'ala'i'iwasa, ta yagwaeya, 'Tuta mabwaiyana taudi 'idi nuwatuhuwega sitautauya pui, weyahina 'igu 'eda geya sisanapu.' ¹¹Coinega yagamwasowalediya ta yaloina pa'alediya, yagwaeya, 'Sahena wete 'igu 'ebe 'aiyawasi 'oina siluhuluhu.'"

¹²Ciyagwao, wa'itayahigomi ma sahena wadebadeba pa'ala nuwana walopui, 'amuge ta Yehoba mayawasina wamiyasine.

¹³Ma bewa tuwa waboimimo wahelemalema sabwelo 'aigeda 'aigeda 'oidiya, ta 'oinega sahena mumuga galana 'i'abowegomi ta Yehoba 'enana walogwahate.

¹⁴Tauda mwalo 'ida hemisa Keliso 'oina talaguya, ma 'eguma 'ida hemisaina ta'abiyahi bwaibwaini ma 'ana siga tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina, Keliso ba'idadai tayaliyaya mahemahetena. ¹⁵Gide Buki He'asisi 'ina gwae 'igwaeya,

"Nata 'eguma Yehoba 'enana wahesagohedi, sahena wadebadeba pa'ala gide tubumiyo mwalo hene 'igu loina silogwahateya."

¹⁶Taiyawedi Yehoba 'ina gwae sihesagoheya ta silogwahateya? Taudi Moses Itipita 'oinega 'ihanugetediya ta silatuma, 'awa?

¹⁷Taudi weteyage bolime poti 'oidiya 'idi mumuga galadi weyahidi Yehoba 'i'ala'i'iwasa, 'oinega togalaedi yoho 'awawa si'ama'amasa hegumwala.

¹⁸ Weyahina taudi 'ina gwae geya simuliye, 'oinega 'adi gwae 'igwaeya,
“Geya'abwa wete 'igu 'ebe'aiyawasi 'oina siluhuluhu.”

¹⁹ Coinega tasanasasanapu 'abehega taudi geya sida luhuwa, weyahina geya sihemisa.

4 ¹Cina gwae hemisaina 'abwa 'imiyamiya 'abehega 'ina 'ebe
'aiyawasi tauna 'oinega taloba, eeta 'ilobwainelegita ma tamatauta
'amuge ta tupwami wabe'u ma sahena walobaloba.

²Moisa, wasaina 'ilebwaegita, taudi wete mwalohene 'ilebwaediya, ta
wasaina geya 'ilemedi, weyahina sihesagoheya ta geya sihemise. ³Ma
tauda 'ana tohemisao talobeya, ma hesi taudi mwalohene geya sida
lobeya, weyahina geya sihemise, ta Yehoba 'adi gwae 'igwaeya,
“Yagamwasowalediya 'oinega yagwae pa'alediya ta sahena 'ebe
'aiyawasi 'oiguwega silobaloba.”

Yehoba 'ina 'ebe 'aiyawasiina 'imiyamiya, weyahina tutaina bale'u
mabwaiyana 'ihemasalehediya ta 'igumwala, ta 'oinega 'i'aiyawasiya. ⁴Ta
sabweloina 'i'aiyawasiya, weyahina Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila pwaiya,
'igwaeya,

“Yehoba sabwelo hesebenina 'oina 'ina paihowa mabwaiyana 'oinega
'i'aiyawasiya.”

⁵ Coinega tanuwanuwatuhu gwae bewa weyahina,
“Sahena 'ebe'aiyawasi 'oiguwega silobaloba.”

⁶Moisa, 'ebe 'aiyawasiina 'imiyamiya, ta tupwadimo 'abehega siloba,
ma hesi taudi wasa sihesagohe nugeteya, ta loina sisinaliya, 'oinega
sahena silobaloba. ⁷Eeta Yehoba tuta hauhauna 'ilaguya ma 'oina tomota
'ebe 'aiyawasi siloba, ta 'oinega sanapu 'ilebwaeya Debida 'oina ta
Debidaina 'igwaeya,

“Nata hesi 'eguma Yehoba 'enana wahesagohe, sahena wadebadeba
pa'ala.”

⁸Ta 'ebe 'aiyawasiina Yehoba 'igwaeneya geya Yosuwa ma 'ana bodao 'idi
'ebe 'aiyawasi, ta hesi hali 'ebe 'aiyawasi, beno tuta 'aigeda hauhauna
'ilaguya ma 'abehega tomota 'idi 'ebe 'aiyawasiina siloba. ⁹Coinega
Yehoba 'ina tomota tauda 'ida 'ebe 'aiyawasi 'imiyamiya, ta 'ebe
'aiyawasiina Sabati 'ana 'aiyawasi gide. ¹⁰Eeta 'eguma taloba, tauda 'ida
paihowega ta'aiyawasi, gide Yehoba mwalo 'ina paihowega 'i'aiyawasi
'esa.

¹¹ Ma 'ilobwainelegita ma tatoho waiwai 'abehega 'ebe 'aiyawasiina
taloba, ma sahena 'aigeda taiya 'ilologwahata, 'amuge ta 'ibe'u, taudi
gide mwalo sibe'u 'esa.

¹² Moisa, Yehoba 'ina gwae mayawasina ta waiwaina gide 'elepa 'aleha
'ina matamatagi matupwa luwaluwana, ta sawasawahina 'ibadigita 'aloda
moisa, beno nuwatuhu ta mumuga dahwanedi simiyamiya. ¹³Weyahina
Yehoba matana geya 'eta wete to'aha 'imiya dahwana, mabwaiyana

silo'atamanediya, ta tauna 'oina 'abwa 'ida paihowa mabwaiyana tahepwailedi.

Cida Topwaoli Madouna tauna Yesu

¹⁴Cida Topwaoli Madouna ma 'ausalana 'imiyamiya, tauna Yesu, Yehoba Natuna, weyahida 'ihane pwaiya galewa, 'oinega 'ida hemisa 'oina ta'abiyahi momosi. ¹⁵Tupwadi topwaoliyao geya sida 'atemuyamuyaegita 'ida we'a weyahidi, ta hesi Yesu 'ida miyamwau 'inuwa sabwalenidiya ta 'i'atemuyemuyegita, weyahina mwalo bale'uwa Tomudulele 'ina 'ebetoho mabwaiyana 'ilobediya gide tauda talobaloba 'esedi, ta Yesu geya 'eta wete 'ina pui. ¹⁶Coinega ma'ida 'atepatu tanao ma ta'ahwanoi 'ada toloinaina 'oina, ta 'oinega 'ida miyamwau 'oidiya 'i'atemuyemuyegita, ta wete 'i'abihetegita.

5 ¹Topwaoliyao madoudi Yehoba 'ihesinuwediya ta 'ilagudiya, ma tauna matana sipwaopwaoli tomota 'idi mumuga galadi weyahidi. ²Topwaoliyedi 'idi mumuga nuhana tomata'u'upao ma topuiyao 'oidiya, weyahina topwaoliyedi tomota tuwa, ma'idi we'a. ³Coinega taudi 'idi puiyao weyahidi ta wete tomota baibaiwadi 'idi puiyao weyahidi sipwaopwaoli Yehoba 'oina.

⁴Geya sawasawahina ma 'aigeda taiya tauna 'ina nuwatuhuwega 'ihetopwaoli, ta Yehoba hesi 'ina hesinuwega, gide mwalo Yehoba Eloni* 'ihesinuweya ta 'ihetopwaoli. ⁵Wete gide Keliso geya taunamo 'ida 'abilagasiya ma 'ihetopwaoli, ta Yehoba 'ihesinuweya ta 'ihegwaeya, 'igwae,

“Cowa natugu. Nige bo'i ya'ahwa natunegowa.”

⁶Ta wete 'ina gwae heluwena, 'igwaeya,

“Cowa 'uhetopwaoli hataya gide Melikisedeki*”

⁷Mwalo Yesu bale'uwa 'imiyamiya ma'ina dou 'i'ahwa 'ahwanoiya Tamana 'oina, ta nuwanuwana 'amasega 'i'abihete, 'oinega 'i'abiheteyta weyahina Yesu Tamana 'ihe'asisiyeya. ⁸Yesuina Yehoba Natuna, ta hesi tuwa muyamuya 'ilobeya ta 'ina 'alamal'i'itega 'ihematamatana moisa, ⁹ta 'oinega 'ina mumuga mabwaiyana dumwaluna. Tauda wete 'eguma tahematamatane 'abihetena hataya Yesuina 'oinega taloba, ¹⁰weyahina Yehoba Yesu 'ihesinuweya ma 'ihetopwaoli hataya gide Melikisedeki.

Sahena Yehoba talologwahate

¹¹Nuwatuhu bewa weyahina gwae baibaiwana simiyamiya, nuwanuwagu ma yahepwailedi 'oimiya, ta geya sawasawahina, weyahina tenami tuituidi. ¹²Tuta bewa 'ilobwainegomiya ma hali tomota 'oidiya wahe'ita, ta geya sawasawahimi, weyahina Yehoba wasana huhuna geya wasanapu, 'oinega 'abwa 'ahehe'itegom. Comi susumo 'ilobwainegomiya weyahina 'e'ahai pa'alina geya 'ilobwainegomi. ¹³Coinega 'omi gide

gwagwama, 'eda dumwadumwaluna geya nuwami 'isabwalena moisa, eeta 'ilobwainegomiya ma he'ita nuhana 'oinega 'ahe'aigomi nugeta.

¹⁴Ta 'eguma taiyawedi 'idi sanapu 'imatuwa, taudi gide 'e'ahai pa'alina 'ana to'aiyao, weyahina nuwadi 'isabwalena pwaiya, ta sawasawahidi sihesinuwa to'aha 'ausalana ma to'aha galana.

6 ¹He'ita nugenugetana Keliso weyahina wahesagoha pwaidiya ta wasanapudiya, 'oinega nuwanuwagu sanapu hauhaudi Keliso weyahina yahe'itegomia ta 'imi nuwatuhu 'oidiya waheloheya. He'itaedi tahesagoha pwaidiya ta tasananapudiya sahena talolohilahiladi. He'itaedi bewa: 'ida mumuga mwalo galadi 'adi logwahata, 'ida hemisa Yehoba 'oina, ²babitaiso 'ana he'ita, ta wete 'ada tohanugetao nimadi 'adi lagu debada, ma to'amasa 'idi toholo hila, ma gala 'ana maisa hesilae hataya. He'itaedi wasanapu pwaidiya.

³Ceguma Yehoba 'itagwala, sanapu nugenugetadi wa'abiyahidi ta 'adi loheposeyana wete yahe'itegomia.

⁴Weyahina taiyawedi mwalo Yehoba weyahina nuwadi 'isabwalena, ta helauina galewega silotohoya, ta Yaluyaluwa Tabuna 'ina 'abihetena 'oidiya silotohoya, ⁵ta wete Yehoba 'ina gwae silotohoya 'abehega 'ausalana, ta 'ina waiwai tuta 'inaonaoma weyahina wete silotohoya, ⁶ma 'eguma muliyetega sibe'u, geya sawasawahina ma ta'abihe nuwabui hiladi, weyahina taudi 'idi mumugega Yehoba Natuna si'abihe kelose hileya ta sanina siheginaula besobesoweya.

⁷Tanoha weyahina tanuwatuhu. Ceguma 'idohi hilahila, 'oinega bale'u 'i'abihegogai, ma hewana ma'inai yaliyaya 'ibwalabwala, beno tobegula 'ina 'ebeyaliyaya, ta 'ana sanapu 'abehega bale'uina Yehoba 'igwae helauweya. ⁸Ta hesi 'eguma bale'uina 'oina 'awata ma talitali sibwala, bale'uina ma'ana heliya Yehoba 'oinega, ta tuinenamo 'ilobwaineyea.

⁹Ma 'iyagwao 'igu gwae bewa henuwalagu tuwa, ta yanuwatuhu yahiya helauwega 'abehega 'omi Keliso 'ina 'abihetena 'ana to'ewao wahewaiwai moisa. ¹⁰Yehoba 'ina loina 'oimiya dumwaluna, 'oinega 'imi paihowao geya'abwa 'inainaidedi, beno 'imi helauwao ta 'imi lemao Yehoba saninega, tohekalesiyao 'oidiya, mwalo ta 'ana siga nige bewa. ¹¹Coinega nuwanuwagu ma 'omi 'aigeda 'aigeda wahetapewa ta 'abehega 'abwa muliyetega 'imi hemisa huwaina mabwaiyana waloba. ¹²Sahena walologwahata, ma hesi tomotaedi wahe'au'aunawedi, taudi ma'idi 'alamal'ita sihehemisa, ma 'oinega ginaulaedi Yehoba 'igwae hemisaediya si'ewadi.

Yehoba 'ina gwae hemisa

¹³Mwalo hene Yehoba 'ina gwae hemisa Ebalahamo 'i'ebwaeya, ta Yehoba tauna saninega 'igwae hemisa, weyahina geya 'aigeda wete sani miyamiya hanena ma 'oinega 'igwae hemisa. ¹⁴Ta 'ina gwae hemisaina bewa:

“Ya'abihetego tuta baibaiwana, ma tubumwao 'iyada.”

¹⁵ Ma Ebalahamoina 'ilalama'i'ita tuta dudulena, eeta gxaeina huwaina 'ilobeya.

¹⁶ Tauda tomota tagwaegwae hane bo ta'eta'wata'watalulu 'aigeda sani madouna 'oinega, ta 'abehega tomota si'ahwa moisegita. ¹⁷ Yehoba gide nuwanuwana madouna 'ina gwae moisa tauda 'ihe'itegita 'abehega to'aha 'igwae hemisaeya 'oida 'abwa taloba, 'oinega tauna saninega 'ilalama'i'wata'waluluwa. ¹⁸ Ginaula waiwaidi 'eluwaedi miyamiya hatayadi, beno Yehoba 'ina gwae hemisa ma 'ina 'eta'wata'walulu. Coinega tasananapuya 'abehega Yehoba geya 'eta tuta 'i'abo. Weyahina tauda bo'i Yehoba 'oina tadena ta 'ilabihetegita, 'oinega ta'atepatu ma tanuwatuhuyahi 'abehega 'ina gwae hemisa 'oida geya'abwa 'i'eb'ebesinegita.

¹⁹ Cida nuwatuhu yahinaina gide 'ida loho waiwaina, ta 'oinega 'ale'o biliupa* taluhubwale ma taluhu Yehoba 'ina 'ebemiya 'oina. ²⁰ Nage 'oina Yesu 'iluhu nugeta pwaiya weyahida, ta 'ihetopwaoli madouna ma miyamiya hatayana weyahida, gide Melikisedeki* mwalo hene.

Topwaoli Melikisedeki

7 ¹ Ma Melikisedekiina* meSalema 'idi kini, ta Yehoba Tolohanena moisa 'ina topwaoli. Mwalo hene Melikisedekiina Ebalahamo 'ilobeya, tutaina lo'aleha 'oinega 'ihilama. Ta Ebalahamoina tolinoao baibaiwadi ma 'adi bodao 'ipe'udiya, 'oinega Melikisedeki gwae hemisa bwebwe'ana 'i'ebwaeya Ebalahamo 'oina. ² Coinega Ebalahamo 'ina tobwatobwa 'iwatahidiya he'uone 'adi baibaiwa nima luwaluwa, ta he'uone 'aigeda Melikisedeki 'i'ebwaeya ta Ebalahamo tauna naeni 'i'ewediya. Ta Melikisedeki sanina 'ana gibui “Toloina dumwaluna,” ta 'ina tupwa sanina Salema, 'ana bui “Daumwala,” 'oinega tasanasanapu 'abehega Melikisedeki tauna 'ina loina daumwalina.

³ Melikisedekiina geya tamanamo ta geya sinanamo, ma wete geya 'ina susumo ta 'ina li'u ma 'ina 'amasa geya 'adi tosanapumo, ma hesi gide tuwa Yehoba natuna 'ihetopwaoli hataya Yehoba 'oina.

⁴ Moisa, Melikisedekiina 'aigeda bada lohanena, ta Ebalahamo 'ilohane sineya, weyahina Ebalahamo 'ina tobwatobwa 'oinega tupwana 'i'ebwaeya Melikisedeki. ⁵ Ta topwaoli taudi Libai 'ina bodao si'ewa'ewa 'idi tobwatobwa tupwana tauda Ebalahamo tubunao 'oidega. Taudi ma tauda susu 'aigeda, ta hesi 'adi loina 'imiyamiya sowasowana tobwatobwa si'ewa'ewa 'idi tomota 'oidiyega.

⁶ Melikisedeki hali susu, ta 'ina miya lohanenamo, 'oinega tobwatobwa tupwana 'i'eweya Ebalahamo 'oinega. Coinega wete Melikisedeki 'ina gwae hemisa Ebalahamo 'i'ebwaeya. Ebalahamoina loheya madouna, weyahina mwalo Yehoba 'ina gwae hemisa 'i'ebwaeya, ⁷ta hesi

Melikisedeki Ebalahamo 'ilohane sineya, weyahina taudi sanidi madouna 'idi gwae hemisa si'e'ehele tomota taudi sanidi 'i'iudi 'oidiya, 'inega wanuwatuhuyahi 'abehega Melikisedeki 'ina gwae hemisa 'i'ebwaeya Ebalahamo 'oina.

⁸ Bewa tuwa Libai 'ina bodaو 'ida tobwatobwa tupwana si'ewa'ewa. Taudi tomota tuwa 'ama'amasi, ta hesi Melikisedeki wasana 'abehega tauna miyamiya hatayana. ⁹ Bewa tuwa 'ida tobwatobwa tupwana ta'e'ehele Libai tubunao 'oidiya, ta mwalo 'ana 'ita gide Melikisedeki 'ina tobwatobwa tupwana 'i'eweya Libai 'inega, ¹⁰ weyahina Libai 'abwa tubuna Ebalahamo 'alona, saugaina Ebalahamo Melikisedeki 'edai 'ilobeya, ta 'ina tobwatobwa tupwana 'i'ebwaeya.

¹¹ Libai tubunao taudi 'idi paihowa beno Yehoba 'ina loinao meIsileli tauda sihe'itegita, ta loinaina geya sawasawahina 'i'abihedumwalu bwaibwainigita, 'inega nuwanuwada 'aigeda topwaoli hauhauna ma 'i'abihe dumwalugita, topwaoliina gide Melikisedeki, ma geya Eloni matubunao gide. ¹² Eeta 'eguma topwaoli hagana talagu, loina wete hagana talagu.

¹³ Tasanapuya 'abehega Keliso tauna 'ida topwaoli hauhauna, geya Libai 'ina susuwega 'inaoma, ¹⁴ ta hesi Yuda 'ina susuwega 'inaoma, taudi geya hesinuwa siloba Mosese 'inega ma sihetopwaoli.

¹⁵ Coinega 'ida topwaoli hauhauna gide Melikisedeki. ¹⁶ Geya Mosese 'ina loinega 'ihetopwaoli, ta hesi yawasina miyamiya hatayana ma waiwaina 'inega. ¹⁷ Tauna Yesu, ma weyahina Buki He'asisi 'igwaeya, "Cowa 'uhetopwaoli hataya, gide Melikisedeki."

¹⁸⁻¹⁹ Moisa, Mosese 'ina loinao geya sawasawahidi ma 'aigeda to'aha si'abihe dumwalu bwaibwaini. Coinega loina nugenugetana ta'ebesineya, weyahina we'ana, ma 'inega hemisa hauhauna ta bwebwe'ana 'ilatuma, ta hemisaina 'inega Yehoba 'oina talohoho. ²⁰ Ta tauda 'ida hemisa Keliso 'oina 'imiyamiya.

Yehoba mwalo Kelisoina 'oina 'i'eta'wata'walulu, ta 'igwae hemissaeya, ma hesi topwaoliyo nugenugetadi geya gwae hemisa Yehoba 'oina siloba. ²¹ Ta Yesumo weyahina 'igwaeya,

"Bada 'igwae hemisa pwaia ta 'owa 'uhetopwaoli hataya, ma 'ina gwae hemisaina geya'abwa 'iligelgehi."

²² Coinega Yesu 'ina loina hauhauna tasananu bwaibwainiya 'abehega loina miyamiaina 'ibwebwe'ana sineya.

²³ Mwalo topwaoli nugenugetadi baibaiwadi sipaipaihowa 'ana siga si'amasa ta muliyetega hauhaudi sihemiyalaenedi. ²⁴ Ta hesi Yesu tauna 'ida topwaoli hataya, 'inega geya 'ana miyalaenamo. ²⁵ Yesuina tuta mabwaiyana sawasawahina 'i'abihetegita 'eguma 'ana hemisega taluhu Yehoba matana, weyahina Yesu miyamiya hatayana, ta tutu baibaiwana weyahida 'i'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina.

²⁶ Moisa, Yesuina sawasawahina ma 'ihetopwaoli weyahida, weyahina tauna mumugana mabwaiyana 'ausalana tuwa, ta geya gide togala tauda, 'oinega Yehoba Yesuina 'i'abilagasiya ta galewa 'ana tomiyao 'ilohane sinediya.

²⁷ Ta topwaoliyao nugenugetadi sabwelo 'aigeda 'aigeda Yehoba 'oina sipwaopwaoli, taudi 'idi puiyao, ma tomota wete 'idi puiyao weyahidi. Ta hesi Yesu ma'aigedamo wahina 'itagwaleya ta 'ipwaoliyaya Yehoba 'oina weyahida.

²⁸ Tuta nugenugetaidi 'oidiya Mosese 'ina loinega tomota we'awe'adi sihetopwaoli madouna, ta muliyetega Yehoba 'ina gwae hemisa 'oinega Natuna 'ihetopwaoli, ma tauna mumugana bwebwe'ana miyamiya hatayana.

Loina hauhauna 'ilatu pwaima

8 ¹Cigu gwae mabwaiyana huhuna bewa 'abehega 'ida Topwaoli Madouna, bewa tuwa 'imiyamiya galewa Tolohaneina 'ina wagahata wasawasa 'ebeulanega. ²Ma tauna 'ihetopaihowa Yehoba 'ina hada moisa 'oina. Hadaina tomota geya si'abi, ta hesi Badaina 'i'abiya.

³Bale'u 'ana topwaoliyao mabwaiyadi 'idi paihowa beno 'ehele ma pwaoli si'ebwa'ebwae Yehoba 'oina, 'oinega 'ida topwaoliina hauhaunaina 'ilobwaineyma tauna wete 'aigeda 'ehele 'i'ebwae Yehoba 'oina. ⁴Ma tauna 'eguma bale'uwa 'imiyamiya geya'abwa 'ihehetopwaoli weyahina topwaoli baibaiwadi simiyamiya, ta tutu mabwaiyana sipwaopwaoli, gide Mosese 'ina loina 'igwae 'esa ta 'abehega 'ehele si'ebwae Yehoba 'oina.

⁵ Ma 'idi 'ebe pwaoliina Hada He'asisi 'alona, Yelusalema 'oina. Ma Hada He'asisiina 'ebe'ita bo ma'ama'ayau tuwa, ta hesi Hada He'asisi moisana galewa 'imiyamiya. Weyahina mwalohene Mosese geya Hada He'asisi nugenugetana 'i'abiya ta muliyetega Yehoba 'ihenuwa laguwuya 'igwaeya,

"Mosese, 'unuwatuhuyahi hadaina 'ana 'ita mabwaiyana yahe'ita pwaigowa 'oyai, mabwaiyana 'uhe'au'aunawe, ta 'igu Hada He'asisiina 'u'abi."

⁶ Ma bewa tuwa Keliso 'ina paihowa, paihowa miyamiyaina 'ibwebwe'ana sinediya, gide wete 'ina loina, loina nugenugetana 'ibwebwe'ana sineya, weyahina 'ina loinaina gwae hemisa hauhauna 'oinega 'ilatuma. Ta gwae hemisaina, gwae hemisa nugenugetana 'ibwebwe'ana sineya.

⁷Ceguma loina miyamiyaina tomota mabwaiyadi 'i'abihetediya, sahena tanuwanuwatuhu loina hauhauna weyahina. Ma geya 'ilemedi, 'oinega hauhauna nuwanuwada. ⁸Mwalohene Yehoba 'isanapuya 'abehega meIsileli 'idi mumuga geya bwebwe'ana, 'oinega weyahidi 'igwaeya,

"Cabwa loina hauhauna yalagu meIsileli ma meYuda weyahidi.

⁹ Geya gide loinaina yalaguya tubudiyao weyahidi, tutaina mwalo yahanugetediya ta Itipita 'oinega silatuwa ta sitauya taudi 'idi tupwa. Weyahina loina yalaguya siligehiya, 'oinega nimagu 'oidiyega yalisilewya! ¹⁰ Bada wete 'igwae, 'igwae, 'Cabwa 'igu loina hauhauna meIsileli nuwadiya yalagudi ma 'atediya yaleledi, ta 'oinega taugu 'idi Yehoba ma taudi 'igu tomotaiyao. ¹¹ Coinega geya sawasawahina ma tasidiyao sihe'itadi, nuwana sigwae, "Yehoba wada sanapu," weyahina mabwaiyadi sisapanu pwaigauwa, taudi sanidi madoudi ta wete taudi towewelohe. ¹² Eeta ya'atemuyamuyaedi, ta 'idi mumuga galadi yanuwasmundi ta yanuwanaidedi."

¹³ Yehoba loina hauhauna 'ilaguya weyahina loina miyamiyana 'iwe'a pwaiya, ta nata 'ilohesahesawala.

Hada He'asisi weyahina

9 ¹Loina nugenugetana 'alona loina baibaiwana simiyamiya tapwalolo weyahina, ma wete hada tapwalolo bale'uwa weyahina. ²Ta hadaina hebai 'wapidiyega sipaihowe, ta 'ale'o 'oinega sibiliupa* luweya ta biliupa madouna sihesaniyeya Tupwa He'asisi*, ma biliupa 'i'iuna beno 'alona moisa sihesaniyeya Tupwa He'asisi Hedade*. Biliupaina madouna 'alona mayale 'adi 'ebelagu ma 'aigeda teibe, ma teibelein 'oina beledi silagulagu Yehoba matana.

³⁻⁴ Ma Tupwa He'asisi Hedade 'alona 'ebegabu 'imiyamiya gado'a* weyahina, beno goula* 'oinega sipaihowe, ta wete loina 'ana dedewaga 'imiyamiya, beno goula wete 'oinega sipaihowe, ta dedewagaina 'alona gaeba goula 'imiyamiya, ta gaebaina 'alona tubudao 'adi 'e'ahai sanina mana*, tupwana 'imiyamiya. Ta wete dedewagaina 'alona Eloni 'ina digona, beno mwalo 'ibwala, ta wete da'uleyedi Yehoba 'ina loinao 'oidiya 'ilelediya simiyamiya. ⁵ Ma dedewagaina pwatana 'eluwa anelose namanamalidi sipaihowediya ta dedewagaina siheloguloguya, beno Yehoba 'ina 'ebemiya tomota 'idi puiyao 'adi nuwasam weyahidi. Ta hesi sahena tanuwanuwatuhu hedade tobwatobwaedi weyahidi.

⁶Ceguma tobwatobwa mabwaiyadi si'atububudi, 'oinega topwaoliyo siluhuluhu Hada He'asisi 'alona ta 'idi paihowa sipaipaihowa; ⁷ma hesi Tupwa He'asisi Hedadeina Topwaoli Madounamo 'oina 'iluhu, ma bolime 'aigeda 'oina ma'aigedamo. Ta tutaina 'iluhuluhu bweyaha 'i'ewa ta bweyahina 'ilosehusehule, gide 'ipwaopwaoli Yehoba 'oina 'ina mumuga galadi weyahidi, ta wete tomota mabwaiyadi 'idi puiyao weyahidi.

⁸⁻⁹Bewa 'ebe'ita tomota hauhauda 'oida, Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, ta 'oinega tasapanu 'abehega 'eguma paihowaina miyamiyaina 'abwa tapaipaihowa, geya sawasawahina ma taluhu Tupwa He'asisi Hedade 'alona. Eeta helauwao ma hebahebai loina miyamiyaina 'oinega

sipwaopwaoliyedi Yehoba 'oina, ta hesi geya sawasawahidi ma tomotaedi 'atedi si'abihe'ehau, ta wahidimo si'abihe'ehau, ¹⁰'eguma loinaowedi tomota simulimulyedi 'e'ahai ma 'adi we'aha ma hali buyo ma hali buyo weyahidi. Weyahina mwalo loinaina miyamiyaina Yehoba 'ilaguya ta 'imiyamiya 'ana siga Keliso 'ilatuma ta loina 'ibuiya. ¹¹Weyahina 'iboi 'ina pwaoliyega miya bwebwe'ana hedade 'i'ebwaegita, ta hali Hada He'asisi 'oina 'iluhuwa, ta hadaina madouna ta bwebwe'ana, beno tomota geya si'abi bale'u 'oina. ¹²Coinega Yesu Tupwa He'asisi Hedade 'oina 'iluhuwa ma'aigeda, ta bwayahina 'inega 'ipwaoli, ma bwayahina geya hebai goti* bwayahidi bo bulumakau 'i'iudi bwayahidi, ta hesi tauna bwayahina, ta 'inega 'ada 'abihe'ehau hataya talobeya.

¹³Ceguma ginaula bi'ibi'ina ta'abitoho ma wahida ta'abihebi'i ma goti bwayahina nuwana bulumakau bwayahina 'oidiyega talosehuligita, nuwana bulumakau mewahinenet tagabu ma 'inega tapwaoli Yehoba 'oina, beno 'ebe 'abihe'ehau wahida weyahina. ¹⁴Ta hesi Keliso bwayahina 'ebe 'abihe'ehau bwebwe'ana hedade, weyahina 'ateda 'i'abihe'ehaudi ma 'inega paihowa besobeso talogwahatedi, ta Yehobaina mayawasina 'ina paihowao tapaihowadi. Weyahina Yaluyaluwa Tabuna miyamiya hatayana Keliso 'i'abihe waiwaiya, ta tauna ma'ina mumuga mabwaiyana dumwaluna ta geya 'aigeda wete galana 'oina, 'inega tauna 'ipwaoliyeya Yehoba 'oina, beno 'i'amasa tauda 'ada 'ehau weyahina. ¹⁵Eeta Kelisoina loina hauhauna 'i'eweyama ta 'inega tanaoma Yehoba ba'idadai tahe'iya'iyagu, weyahina 'eguma 'ihesinuwegita nata yawasida hataya 'igwae hemisaeya 'i'ebwaegita. Weyahina tauda loina nugenugetana taligehiya, 'inega 'ilobwaineya ma ta'amasa, ta hesi Keliso weyahida 'i'amasa pwaiya sabi 'abihetegita.

¹⁶Wasanapuya 'eguma taiya to'waiha loina mwalo 'ilaguya nuwana 'ileleya, 'ina tobwatobwa mabwaiyana 'adi heguyai weyahidi, ma muliyetega 'i'amasa, ta loinaina 'ina susuwao sida muliye. ¹⁷Ta 'eguma 'abwa mayawasina, geya'abwa loinaina simulimuliye. Beno namo 'eguma 'i'amasa, loinaina 'ihewaiwai ma simuliye.

¹⁸Gide wete loina nugenugetana Moses 'inega, nugeta tupwadi hebai silohe'amasidiya, ta bwayahidiyega buki ma tomota mabwaiyadi Moses 'ilosehu sehulidiya, ta 'inega muliyetega loinaina 'ihewaiwaiya.

¹⁹Weyahina loina mabwaiyadi 'ihewailediya tomota 'oidiya, ta 'inega bulumakau 'i'iudi bwayahidi ma goti bwayahidi we'aha ba'idana 'ihebweliyeya, ta 'i'eweya, ta sipi hunuhunuwana belabelalana 'i'eweya, ma 'aiwe sanina hisopa* matana 'ibadiyeya, ta bwayahina ma we'aha 'alona 'ihebuteya, ta 'inega buki ma tomota 'ilosehu sehulidiya, ²⁰ma Moses 'igwaeya,

"Loinaina Yehoba 'ilaguya weyahimi, 'ana 'ila'ilala bwayahina bewa."

²¹Gide wete Hada Tapwalolo ma gaebaedi Hada Tapwaloloina 'oina bwayahega 'ilosehu sehulidiya. ²²Weyahina Moses 'ina loina 'oidiya

'abehega ginaula mabwaiyadi bweyahega si'ehau. Ta mumuga galana 'ana nuwasam wete bweyahega 'oinega, ma 'eguma geya bweyahega 'idau gesowana nuwasam taloba.

²³Hada He'asisi 'ana tobwatobwao galewa simiyamiya, ta 'adi ma'ama'ayau tuwa bale'uwa Mosese 'ipaihowediya, ta 'ilobwaineya ma bweyahega 'ana paihowega 'ipwaopwaoli Yehoba 'oina ma 'i'abihe'ehaudi, ma hesi ginauledi galewa 'adi 'abihe'ehau pwaoli bwebwe'ana hedade 'oinega, beno Keliso bwayahinega. ²⁴Ta Keliso geya 'iluhu Hada He'asisi 'abi'abina 'oina, beno Hada moisa 'ana ma'ama'ayau tuwa, ta hesi galewa 'iluhuwa ta Yehoba matana 'imiyamiya ma 'ilemalema weyahida.

²⁵Kelisoina sahena sauga baibaiwana tauna wahina 'i'e'eheleye nuwana 'ipwaopwaoli Yehoba 'oina, gide bolime 'aigeda 'aigeda Tupwa He'asisi Hedadena* 'alona Topwaoli Madouna 'iluhuluhu ma bweyahega 'ipwaopwaoli, ta bwayahina geya tauna bwayahina. ²⁶Moisa, 'eguma Keliso 'ina paihowa taudi topwaoli madoudi gide, 'ida 'amasa hilahila bale'u 'ana gihehemasalah 'oinega ta tuta nige. Ta hesi ma'aigedamo tuwa, tuta 'ana 'ebelosaloha bewa 'oina, wahina tauna 'ipwaoliyaya, mumuga galadi 'adi nuwasam weyahina.

²⁷Tomota tauda 'ada loina 'imiyamiya 'abehega ma'aigeda ta'amasa ta muliyetega bwa'omatana. ²⁸Wete gide Keliso 'ina 'amasega tauna 'ipwaoliyaya ma'aigedamo tuwa, ma baibaiwada mumugada galadi 'i'ewa yahulediya, ma 'abwa 'ihilama, ma geya 'abehega mumuga galadi 'i'ewayahule hiladi, ta hesi sabi 'abihetegita, 'eguma ma'ida nuwa'ewa tayamwayamwa.

10 ¹Cabwa 'ebe yaliyaya moisa 'oida 'ilatuma, ma hesi Mosese 'ina loina gide ma'ama'ayumo tuwa, ta geya 'ebe yaliyaya moisa. Mosese 'ina loinaina 'abehega bolime ma bolime hebai sihunuhunudi ta Yehoba 'oina sipwaoliyedi, ta paihowaedi geya sawasawahina ma 'i'abihe bwebwe'anedi. ²Weyahina 'eguma paihowaina sawasawahina ma 'i'abihe'ehaudi, ma'aigedamo sida paihowa ma 'adi lotohona 'ida bwebwe'ana hataya, ta 'oinega sahena bolime 'aigeda 'aigeda sipaipaihowa hilahila, 'awa? ³Geya! Ta hesi pwaoliyedi bolime 'aigeda 'aigeda 'ebe nuwahlamo tuwa, mumugadi galadi weyahidi, 'oinega 'adi lotohona geya'abwa 'ibwebwe'ana. ⁴Weyahina bulumakau ma goti bwayahidi geya sawasawahina ma pui 'ideuli yahuledi.

⁵Coinega tutaina Keliso bale'uwa 'idobima, Kelisoina Yehoba 'oina 'igwaeya,

"Pwaoliyao ma 'ehele geya nuwau, 'oinega wahigu 'u'ebwaegauwa 'ino paihowa weyahina. ⁶Wete geya nuwau hebai gabugabudi, 'eguma tomota sipwaoliyedi mumugadi galana weyahidi. ⁷Coinega yatagwalegauwa 'owa Yehoba 'oiuwa, ta yatauyama ma 'ane 'ino nuwatuhu yapaihowa, gide mwalo weyahigu Buki nupinupilina 'oina sileleya."

- ⁸Cina gwaeina wanuwatuhuyahi, 'igwaeya,
 “Geya nuwau pwaoliyao bo 'ehele, bo hebaiyedi sigabugabudi,
 bo nuwana to'aha sipwaopwaoliye mumugadi weyahidi, ma
 geya'abwa 'uyaliyaliyaya paihowaedi weyahidi. Pwaoliyedi taudi
 Mosese weyahidi 'iloina.”
- ⁹Coinega wete 'igwaeya,
 “Yatagwala pwaiyegauwa 'oiuwa ma 'ane 'ino nuwatuhu yapaihowa.”
 Cina gwae bewa 'abehega loina nugengetana 'i'ewayahuleya ta
 hauhauna 'ilaguya. ¹⁰Ta Yehoba 'ina nuwatuhuina ma Yesu Keliso tauna
 wahina 'ipwaoliye sabi 'abihe'ehaugita 'ina 'amasa ma'aigedamo 'oinega.
¹¹Ta topwaoliyao mabwaiyadi Hada He'asisi 'oina sitotoholo, ma sabwelo
 'aigeda 'aigeda 'idi pwaoliyedi si'e'ehele Yehoba 'oina, ma hesi pwaoliyedi
 geya sawasawahina ma mumuga galadi si'ewayahuledi.
- ¹²Ta Keliso hesi ma'aigeda 'ipwaoliya mumuga galana weyahina,
 ta 'ina pwaoliina tuta mabwaiyana sawasawahina, ta 'ina pwaoliina
 mulina Yehoba 'ebeulanega 'imiyatoiya, ¹³ma 'iyamwayamwa ta to tuta
 'ana 'alehao Yehoba 'ida lagu suluhedi 'aena gabulena. ¹⁴Weyahina 'ina
 pwaoli 'aigedamo, ta sawasawahina tuta mabwaiyana 'oidiya 'i'abihe
 'ehaugita ma 'i'abihe bwebwe'anegita. ¹⁵Cabihe'ehau bewa weyahina
 Yaluyaluwa Tabuna ta wete Buki He'asisi 'oina 'ihe'itegita Bada 'ina gwae
 beno mwalohene weyahida 'ihepwaila, ¹⁶'igwaeya,
 “Cabwa loina hauhauna ya'ebwaedi ma 'igu loinao nuwadiya
 yalagudi ma 'atediya yaledi.”
- ¹⁷Ta wete 'igwaeya,
 “Cidi galao ma 'idi puiyao yanuwanaidedi.”
- ¹⁸Beno weyahina geya'abwa tapwaopwaoli mumugada galadi weyahidi,
 weyahina Yehoba 'inuwasam pwaidiya.

Tauda tada lemelemegita

- ¹⁹Ciyagwao Yesu bwayahina 'idaupi pwaiya weyahida, 'oinega ma'ida
 'atepatu taluhu Yehoba 'ina Tupwa He'asisi Hedade 'oina, ²⁰bewa 'eda
 hauhauna yawasida weyahina. Mwalo Yehoba 'ina Tupwa He'asisi 'ale'o
 'oinega sibiliupeya ta Yesu 'iso'eya tauna wahina 'ina 'amasa 'oinega
 sawasawahina ma taluhu Yehoba 'oina. ²¹Ma wete 'ida topwaoliina
 lohane hedade, ta Yehoba 'ina hada weyahina 'ipaipaihowa.
- ²²Coinega Yehoba tahahoho ma'ida 'atetagwala ta ma'ida hemisa
 moisa, ma 'oinega wahida ta'abihe'ehaudi we'aha 'ausalana 'oinega, ma
 wete 'ida nuwatuhu si'ehau, weyahina Yesu 'ina losehusehula 'oinega 'ida
 nuwatuhu galadi 'i'abihe 'ehaudiya. ²³Coinega tatoholo pa'alaa ma 'ida
 hemisa Yesu 'oina ta'abi'abiyahi, ma tahepwaila latuwe tomota 'oidiya,
 weyahina Togwae hemisaina geya 'i'abo, ta hesi 'ina gwaeyedti gide
 'ipaipaihowa 'esedi.

²⁴ Cilobwainegeta wete ma tauda tada he'abi'abihetena, ma 'ane tahe'iya'iyagu moisa, ma wete paihowa 'ausaladi tapaihowadi. ²⁵ Tupwadi 'iyadao tapwalolo 'ana 'eto'autao sinuwanaideya, ta sahena gide 'omi, ma hesi tuta mabwaiyana wa'abihe pa'aligomi, ma 'eguma to tuta wasanapuya 'abehega Yesu 'ina tuta hilama 'ihahoho nata wahe'abi 'abihetena hilegomu moisa. ²⁶ Ma 'eguma tanuwa sabwaleni to'aha Yehoba 'ana wasa moisa, ma muliyetega tatagwalegita mumuga galana 'oina, geya 'eta wete pwaoli 'imiyamiya sabi 'abihe'ehau hilegita, ²⁷ ma hesi bwa'omatana taloba, beno 'aiwe ninima 'igabu hegumwaligita. Bewa Yehoba 'ipaihoweya 'ana 'alehao weyahidi.

²⁸ Mwalohene 'eguma 'eta taiya Moses 'ina loinao 'iligejadi, ma tohepwaila 'eluwa nuwana 'etoi mumugana sihepwaila latuhe, geya'abwa si'ate'ate muyamuya ma hesi silohe'amasiyamo tuwa. ²⁹ Coinega 'eguma taiya Yehoba Natuna 'lohesohesoiye, ma bwewayahina 'i'abihe'ehauya 'i'ahwa galagalae, ma wete 'i'abihe gamwasowali 'ada to'abihetena Yaluyaluwa Tabuna, nata 'ana maisa muya madou hedade 'iloba Yehoba 'oinega. ³⁰ Ma tasananpu pwaiya taiya 'ada Toloina madouna tauna 'ihewaegita, 'igwaeya,

“Taugu Toloinaigu, togala yahemaisadi muya 'oinega.”

Ma wete 'igwaeya,

“Taugu 'imi Bada, ma 'omi 'igu tomotaiyao nata yaloinegomi.”

³¹ Sowasowana Yehobaina mayawasina tamataute 'amuge 'iloinaegita.

³² Ciyagwao, mwalo 'asilala 'ina latu nugenugetana 'oimiya, wanuwatuhuyahi 'imi miyamwau 'oidiyega wa'alama'i'ita, ³³ tutaina tupwana tomota si'abihedeba mwadinegomiya ma si'abihe muyamuyagomiya ta tuta tupwana mwalo 'iyamiyao ba'idamiyao wamuyamuya mahemahetena. ³⁴ Ta wete tupwadi deliya silagudiya weyahidi wa'atemuyamuya, ta wa'abihetediya. Ta wete tutaina mwalo tomota 'imi tobwatobwao siyaghadiya wayaliyaya moisa, weyahina wasanapuya 'abehega galewa 'imi tobwatobwao 'ausala hedadedi ma miyamiya hatayadi simiyamiya.

³⁵ Coinega 'imi hemisaina wa'abiyahi momosi ma sahena walologwahate, weyahina 'abwa 'imi hemisaina 'ana maisa 'ausala hedade waloba. ³⁶ Ma 'ilobwainegomu watoholo pa'ala ma Yehoba 'ina nuwatuhu wapaihowa, ma to'aha 'igwae hemisaeya wa'ewa.

³⁷ Weyahina tuta 'i'iunamo tauna Totauyamaina 'ilatuma, geya'abwa wete 'iheheboi. ³⁸ Coinega taiyawedi todumwalu 'idi hemisega yawasidi 'ausalana siloba, ta 'eguma 'idi 'ateyohowega silohihila, Yehoba geya nuwana tomotaedi. ³⁹ Ma tauda sahena talolohihila, weyahina beno 'ebe hesilae. Ma tuwa mal'ida hemisa ma 'oinega yaluyaluwada simiya bwebwe'ana.

Hemisa weyahina

11 ¹ Ceguma to'aha tanuwatuhuyahi 'abehega 'abwa taloba, ma hesi bewa tuwa geya'abwa ta'ita'ita, beno hemisa moisa.

²Tubudao mwalohene tanuwatuhu yahidi taudi 'idi hemisa weyahina Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anediya. ³Tauda wete 'ida hemisa 'oinega tasananapuya 'abehegaa Yehoba tauna 'ina gwae 'oinega bale'u mabwaiyana 'ihemasalahediya, beno ginaulaedi geya tada 'itediya 'oidiyega ginaulaedi ta'ita'itadi 'ihemasalahediya.

⁴Coinega Ebeli* wete ma'ina hemisa 'ipwaoli Yehoba 'oina, 'oinega 'ina pwaoliina Keni* 'ina pwaoli 'ibwebwe'ana sineya, ta Yehoba 'iyaliyaya Ebeli 'ina pwaoli weyahina ta 'i'ahwa dumwaluwuya. Ebeliina bale'u 'i'ebesine pwaiya, ma hesi 'ina hemisega 'oida 'ihehe'ita.

⁵Inoke wete 'ina hemisega geya 'i'amasa ma hesi wahina mayawasina Yehoba 'i'eweya galewa, weyahina Yehoba 'ihepwaila nugeteya 'abehegaa "Inokeina tauna weyahina yayaliyaliyaya."

⁶Moisa, 'eguma sahena tahehemisa Yehoba 'oina, geya'abwa weyahida 'iyaliyaliyaya. Ceguma nuwanuwada ma Yehoba 'oina tatauya, tahemisa nugeta 'abehegaa Yehobaina 'imiyamiya, ta 'ana to'ebsao 'adi tohelau tauna, ma muliyetega tatauya 'oina.

⁷Nowa wete Yehoba 'ihe'iteya 'abehegaa to'aha 'abwa 'ilatu 'oidiya, 'oinega Nowaina 'imatauta ma 'ina hemisega 'ina waga sanina 'aki* 'igoheyaa, 'itagiyaa, ta tauna ma'ina susuwao 'i'abihetediya. Nage 'oina 'ihe'itaeya 'abehegaa tomota mabwaiyadi togala, ma tauna loheya dumwaluna 'ina hemisa weyahina.

⁸Ebalahamo wete 'ina hemisega Yehoba 'ina bwau 'imuliyea ta 'abehegaa 'ina 'asa 'i'ebesine ma 'ina 'asa 'ehauna hali tupwa 'iloba, 'oinega 'itoholowa ta 'itauya, ta geya 'isanapu to tupwa 'oina 'itaautauya. ⁹Ta wete 'ina hemisega tupwa gwaehemisaina 'oina ma'ina susuwao Aisake ma Yakobo simiyamiya, gide taumanaao, ma 'idi hada hebai 'wapidi 'oidiyega si'abidiya, 'asaina Yehoba 'igwae hemisaeya 'abehegaa Ebalahamo 'oina 'ilo'asa, ma muliyetega tubunao wete 'idi 'asa. ¹⁰Ma hesi Ebalahamo 'inuwatuhu yahiya 'abehegaa 'asaina 'ana wahuwahu pa'alina 'oina 'iluhu, beno Yehoba tauna 'ina nuwatuhu gide ma 'i'abiya.

¹¹Sela wete 'ihe'ai'aihaleya tuwa ma 'ina hemisega wahina 'ihewaiwaiya ta 'igamwa, weyahina Yehoba 'ina gwae hemisaina 'ihemiseya.

¹²Moisa, Ebalahamoina 'ihetautaubada hedadeya, ta 'i'unamo ma 'i'amasa, ta hesi boda madouna 'idabalala 'oinega, ta 'adi baibaiwa tuwa gide galewa 'ipwalao, ma wete nenegwala holai 'adi baibaiwa gide.

¹³Tomota nugenutadiyedi ma'idi hemisa, ma hesi si'amasa ta gwae hemisaedi huwaidi geya sida lobeya, ta hesi tuwa bwagebwagegaa si'iteya ta siloyauwedowa weyahina, ma wete taudimo si'ahwa taumanaediya gide taumana tuwa tupwa bewa bale'u 'oina.

¹⁴Moisa, 'eguma ta'ahwa taumanaegita, beno gide tahepwaila latuwe 'abehegaa 'ida 'asa moisa ta'ebe'ebese.

¹⁵ Ma babada nugenugetaidi 'idi 'asa si'ebesineya, ma 'eguma nuwanuwadi sihila, nata 'eda si'ebese ma sihila, ¹⁶ ma hesi geya sihila, weyahina nuwanuwadi 'asa bwebwe'ana hedade, beno galewa. Coinega geya'abwa Yehoba 'imwadi mwadinedi, ta hesi 'abehega tauna 'idi Yehoba, ta 'idi 'asa 'ihemasalehaya.

¹⁷⁻¹⁸ Ebalahamo wete ma'ina hemisa tutaina 'ebetohona 'ilobeya Yehoba 'inega, 'abehega natuna moisa Aisake 'ipwaoliye Yehoba 'oina. Mwalo Yehoba 'ina gwae hemisao 'l'ebwaeya Ebalahamoina 'oina, ta wete 'igwaeya,

“Cabwa Aisake 'oinega 'ino boda 'ilatu,” 'inega Ebalahamo natunaina 'itagwaleya ma 'ilohe'amasi, ¹⁹ weyahina Ebalahamo 'isanapuya 'abehega Yehoba sawasawahina ma to'amasa ²⁰ 'i'abihe toholodi, 'inega 'ana 'ita gide natunaina 'amasega 'ihilama.

²⁰ Aisake wete 'ina hemisega natunao Yakobo ma Iso* 'igwae hemisaediya 'idi 'ebe yaliyaya tuta 'inaonaoma weyahina.

²¹ Yakobo wete tutaina nata 'i'amasa ma 'ina digona 'i'abiheteya ta 'itoholowa ma Yehoba 'oina 'i'etuluha, ta 'ina hemisega Yosepa natunao 'aigeda 'aigeda 'idi 'ebe yaliyaya 'abwa weyahina 'ihewaileya.

²² Yosepa wete 'ana bolime 'ebelosaloha 'oina 'ina hemisega meIsileli 'idi latu nata Itipitega 'ihewaileya nugeteya, ta loina 'ilaguya 'ana lagu galihia weyahina.

²³ Mosese tutaina 'ili'uwa, tamana ma sinana 'idi hemisega silagu dahweya wai'ena 'etoi 'oidiya, weyahina 'ana 'ita gwama gumabwaina, ma wete kini Pelo 'ina loina pa'alina geya simataute.

²⁴ Mosese wete tutaina 'ihebada, 'ina hemisega geya nuwana ma tomota sigwae, “Moseseina Pelo tubuna,” weyahina 'ina tuta gwama 'oina Pelo natuna wahinena Mosese 'i'eweya, 'i'itayahiya ta 'i'ahwa natuneya. ²⁵ Eeta Moseseina geya nuwana tuta to'uto'upana 'oina 'iyaliyaya mumuga galana weyahina, ma hesi nuwanuwana Yehoba 'ina tomotao ba'idanao sida miyamwau. ²⁶ Weyahina geya nuwana wasawasa bale'uwedi Itipita 'alona, ma hesi tuyamuya Keliso weyahina 'ihesinuweya, weyahina 'isanapuya 'abehega 'abwa maisa bwebwe'ana 'iloba. ²⁷ Coinega 'ina hemisega Itipita 'i'ebesineya, ta geya kini Peloina 'ina gamwasowala 'imataute, ma hesi 'i'atepatuwa 'abehega Yehoba 'i'iteya matana 'imiyamiya. ²⁸ Ta wete 'ina hemisega Hataona Guyaina 'ipaihoweya ta bweyahaga 'idi hadao 'ilosehulidiya, 'abehega tautuwao 'adi tolohe'amasa sahena 'iluhuluhu 'ihunuhunudi.

²⁹ Bodaedi 'idi hemisega Hola Bwehabwehalina sihabaleya gide bale'u lohulohuna 'inega sitautauya, ma meItipita simuliyama 'abehega sihabala wete ta geya sawasawahidi, ta mabwaiyadi sidamana.

³⁰ Ma wete tutaina taudi 'asa Yeliko sisakowasiyeye mabwaiyadi sabwelo sebeni 'oidiya, 'idi hemisa weyahina 'asaina 'ana 'ali madouna

'ibe'uwa, ³¹ta siluhuwa ma toni'asa sihunudiya, weyahina taudi tologwahatao. Ma toganawala sanina Leyabi geya sihunu, weyahina wahineina ma'ina hemisa, weyahina tutaina mwalo Yosuwa 'ina tolo'alehao 'eluwa 'asaina 'oina siluhuwa Leyabiina 'ilemediya.

³²Tohemisao baibaiwadi wete gide Gidiyoni ma Belaki, Samisoni, Yepita, Debida, Samuwela ma palopitao wete, geya sawasawahina ma tahe'ote'otetela hegumwalidi. ³³Taudi 'idi hemisega sihewawaiya 'adi 'alehao 'oidiyega, ma wete 'idi tomotao siloina dumwaluwediya, ma wete Yehoba 'ina gwae hemisa huwaina silobediya, ma wete laiyoni lolosasaidi si'abi hedauwalidiya, ta wete ³⁴'aiwe ganinisa madoudi sigibodiya, ta wete 'aleha 'inega si'abihetediya, weyahina 'idi tuta siwe'a 'oina ma tuwa sihewawaiya, ma wete 'aleha 'oina sihewaiwai hedadeya, ta 'adi 'alehao baibaiwa hedade sipa'ipa'i lelewani.

³⁵Tupwadi wahiwahine wete 'idi to'waihao 'amasega sitoholo hila. Ta wete tupwadi tohemisao 'adi 'alehao 'oidiyega muya silobeya, weyahina sitohodiya 'abehega si'ewa hiledima, ma hemisa silolagu, ma 'iyamo sitoho 'asaediya, weyahina 'idi hemisa pa'alina 'abehega 'abwa 'amasega sitoholo hilama, ma yawasidi 'ausalana si'ewa.

³⁶Tupwadi wete 'adi 'alehao silotuyanediya, ma gulahega sihunuhunudi, ma wete deliya silagu luhuwediya ta sipaidiya. ³⁷Tupwadi wete dimwa madoudi 'oidiyega siloda'ulediya, ma tupwadi si'e'upwa luwediya, ma tupwadi 'elepa 'aleha 'oidiyega silohe'amasidiya, ma tupwadi pipi ma goti 'wapidi 'oidiyega si'wama'wama ta ma'idi nuwagala gide wewelohe, weyahina tomota si'abihe galediya.

³⁸Ma hesi tohemisaowedi mebale'u sibwebwe'ana sinediya, 'inega yoho 'awawa ma 'oya 'oidiya siyawayawala dadana, ta wete gaula ma duluhu 'oidiya si'enoneno dadana. ³⁹Ta tohemisaowedi wasadi bwebwe'ana tahesagoha pwaiya, ma hesi Yehoba 'ina gwae hemisa huwaina moisa geya siloba, tuta nage 'oina, ⁴⁰ma 'iyamo 'ebe yaliyaya tauda weyahida Yehoba 'ihepwaila nugeteya, 'abehega taudi ba'idadao 'abwa tamiya bwebwe'ana.

Toholo pa'ala weyahina

12 ¹Ma tohemisao baibaiwadi galewega si'e'ebubugita, ta sawasawahida ginaula mwaudi 'oidiyega ta'aisinedi, ma 'inega tapili waiwai 'ebepiliina 'ana 'eda 'inega, ta wete mumuga galadivedi sipaipaigita ta'aisinedi. ²Ma wete Yesu 'oina talolo'italaga, weyahina Yesuina 'ida hemisa 'ana 'ebehegaina ta 'ana 'ebelosaloha. Tutaina Yesu bale'uwa 'imiyamiya 'isanapuya 'abehega 'abwa 'ebeyaliyaya madouna 'iloba, 'inega kelose 'ina muyamuya 'i'alama'l'itaneya, mwadina wete geya weyahina 'inuwatuhu, ta 'ebelosaloha 'oina 'ihaneya galewa ta Yehoba 'ina 'ebeulega 'imiyatoiya.

³ Yesuina wanuwatuhuyahi 'abehega 'i'alama'i'ita madouna togala 'idi lo'aleha 'oinega, ta 'oinega 'omi wete gide 'abehega sahena wahesabulolo nuwana wawe'awe'a. ⁴ Ma 'omi tutaina mumuga galana walo'aleheya 'imi miyamwau 'i'iuna tuwa, ta geya sida lohe'amasigomiya Yesu gide. ⁵ Nuwana guguya wanuwanaideya, guguyaina 'oina 'i'ahwa natunegomiya 'igwaeya,

"Natugu, 'eguma tutaina Bada 'ihemata sabuwego sabi 'abihe dumwalugo, bewa weyahina 'unuwanuwatuhu ma sahena wete 'uwe'awe'a. ⁶ Weyahina 'eguma taiya Yehoba 'i'ahwa natune ta 'ihelauwe, sawasawahina ma sapi 'iloba 'ina puiyao weyahidi, ma 'oinega 'ida bwebwe'ana hila."

⁷ Ta 'eguma sapi waloba Yehoba 'oinega, tuwa wa'alama'i'ita, weyahina tama mabwaiyadi natudiyao sisapisapidi sabi 'abihedumwaludi. ⁸ Coinega Yehoba wete mabwaiyada 'isapigita, ma 'eguma taiya 'owa Yehoba geya 'isapigo, beno weyahina 'owa geya natuna moisa, ta 'abehega 'owa 'aigeda tamabudabuda.

⁹ Wanuwatuhuyahi 'eguma tamadao bale'uwa sisapigita ma 'oinega tahe'asisiyaned, wete 'ilobwainegita ma yaluyaluwada Tamadiu galewa tahe'asisiyane, ma 'oinega yawasida 'ausalana 'i'ebwaegita. ¹⁰ Weyahina tamadao bale'uwa taudimo 'idi nuwatuhu 'oidiyega sisapisapigita ma si'abi'abi hedumwalugita tuta to'uto'upanamo weyahina, ma hesi Yehoba 'isapisapigita 'ada lema weyahina ma 'abehega 'i'abihe 'ehaugita ma tada mumuga 'ausalana, tauna 'ina mumuga gide.

¹¹ Moisa, tutaina 'eguma boda 'aigeda 'isapigita tamuyamuya madouna ta geya'abwa tayaliyaliiyaya, ma hesi 'eguma 'i'abihe dumwalugita 'abwa huwaina 'ausalana taloba, beno mumuga bwebwe'ana ma miya daumwala.

¹² Coinega 'imi we'a wa'ebesine ma wahewaiwai, ¹³ ta 'imi 'eda wa'abihe dumwaludi, ma 'eguma toha'au'au sitautauya, sahena sibe'ube'u, ma hesi 'idi ha'au'auwedi sibwebwe'ana, ta taudi wete sihewaiwai.

¹⁴ Watoho waiwai ma wamiya daumwala tomota ba'idamiyao, ta wete watoho ma 'imi mumuga 'ibwebwe'ana mabwaiyana, weyahina 'eguma taiya geya 'ina mumuga bwebwe'ana geya'abwa Bada 'i'ita'ita.

¹⁵ Wa'itayahigomi 'amuge nata 'oimiyega taiya Yehoba 'ina helau geya'abwa 'ilobaloba. Ma sahena 'aigeda taiya 'oimiyega 'ihegaina ma 'imumuga galana, 'amuge ta baibaiwadi simuliye.

¹⁶ Sahena wanuwaniwa 'ubuna, ta wete sahena Yehoba 'ina helau walologwahate, gide Iso* mwalo Yehoba 'ina gwaehemisa tauna weyahina ma 'ipeleya tasina 'oina, 'ana maisa 'e'ahai 'aigeda tuwamo.

¹⁷ Ma wanuwatuhuyahi 'abehega tuta muliyetega Iso gwaе hemisaina 'inuweya, ta weyahina 'idouwa, ta geya sawasawahina 'i'ewahila, weyahina tasina 'i'ewa pwaiya.

¹⁸ Bewa tuwa wanaoma Yehoba 'ina tupwa, geya gide mwalo Moses ma meIsileli ba'idanao sitauya ta silotohoya 'oya Sainai 'oina, weyahina 'aiwe ganinisa ma gugyou madouna ma hogahoga ta duba madouna,

¹⁹ ma yoguli 'enana ma wete loheya 'enana 'oyaina 'oina, 'oinega meIsileli simatauta madouna, ta si'ahwa'ahwano ta 'abehega sahena 'enanaina sihehesagoha hila, ²⁰ weyahina loinaina sihesagoheya 'i'abihe matautediya 'abehega,

"Sahena 'aigeda to'aha 'oya bewa 'i'abi'abitoho, ma 'abehega 'eguma 'aigeda hebai 'inaoma 'oyaina 'oina, dimwega siloda'ule ma 'i'amasa."

²¹ Moisa, 'oyaina 'ebe matauta madouna, ta Moses tauna wete 'imatauta, ta 'ihewwaila 'igwaeya,

"Cigu matautega yadedela."

²² Ta 'omi hesiyage wanao pwaima Saiyoni 'oyana 'oina, beno Yehoba tauna mayawasina 'ina 'asa, Yelusalemaina galewa 'oina, aneloseyao baibaiwa hedade simiyamiya ta siyalialiyyaya gide guyai 'oina, ²³ ma wete wanaoma tomotaedi Yehoba 'i'ahwa natunediya, ta sanidiyao galewa 'ilelediya 'oidiya, ma wete tauna tauda ta ginaula mabwaiyana 'ada Toloina, beno Yehoba 'oina, ma wete taudi yaluyaluwadi Yehoba 'i'abihe dumwaludiya 'oidiya, ²⁴ ta wete Yesu 'oina, tauna loina hauhauna 'ana to'eheleina, ta bweyahina 'ana losehusehula 'oinega 'i'abihetegita, ma geya gide Ebeli bweyahina, weyahina beno 'ebhehesilae.

²⁵ Coinega wa'ita yahigomi ma tauna galewega 'igwaegwae 'oida sahena 'enana walologwahate. Weyahina mwalo tomota tupwadi bale'uwa Moses 'ina lohatoto 'oidiya silogwahateya, ta mwau silobeya. Ma bewa sauga Yehoba galewega 'iloguguya 'oida, ta 'eguma 'enana talogwahate mwau madou hedade taloba.

²⁶ Weyahina 'enanaina mwalo bale'u 'i'abi nihuweya, ta bewa tuwa 'igwae hemisa pwaiya 'abehega,

"Cabwa bale'u ma galewa wete ya'abi nihuwed ma'aigeda tuwa."

²⁷ Bewa gide 'igwae 'esa weyahina ginaula hehemasalahadi 'ida 'abinihuwedi, ma 'oinega ginaulaedi geya sipa'ala sida be'u, ma ginaula pa'alidi sitoholo hataya.

²⁸ Bewa 'ida tupwa hauhauna 'oina taluhuluhu, waiwaina ma miyamiya hatayana, 'oinega sowasowana Yehoba 'oina taloyauwedo, ma talotapwalolo to'aha 'ina nuwatuhu 'ana lobwaina gide, ta wete tada he'asisiyane ma'ida matauta, ²⁹ weyahina 'ida Yehobaina 'aiwe ganinisa gide.

Mumuga bwebwe'ana

13 ¹Coinega wahelau hilegomti taumimo 'oimiya. ²Ta wete taumanao wabwauwedi 'oimiya, gide mwalohene tupwana

tomota taumanao si'ita'ita yahidiya, ma hesi taumanaedi taudi aneloseyao, ta geya si'inanedi. ³ Wete 'iyamiyao wanuwatuhu yahidi taudi deliya simiyamiya, ma wa'abihetedi gide tuwa 'omi ba'idamiyao deliya wamiyamiya. Ma wete 'iyamiyao taudi simiya mwauwa wanuwatuhu yahidi ma wa'abihetedi, weyahina 'omi tomota tuwa, gide taudi!

⁴ Mabwaiyami hai 'ana loina wahe'asisiye ma sahena wanuwanuwa 'ubuna, weyahina tolopuiyao ta tologwaliyao 'abwa Yehoba 'iloinedi.

⁵ Sahena wasawasa bale'uwa nuwami 'i'ewa'ewa, ta hesi wayaliyaya to'aha waloba pwaidiya weyahidi, ma sahena hali ginaula ma hali ginaula weyahidi wahehetapewa, weyahina Yehoba 'igwaeya,

"Geya'abwa yanuwanuwa naidego. Geya'abwa ya'ebe'ebesinego.

Geya!"

⁶ Coinega ma'ida 'atepatu moisa tagwae,

"Bada tauna 'agu To'abihetenaina, 'oinega sahena yamatamatatauta to'aha gide tomota 'idi loina galana 'oiguwa."

⁷ Cami tohanugetao wanuwatuhu yahidi, weyahina mwalo Yehoba 'ina gwae si'ebwaegomiya, ta wete wanuwatuhuyahi 'idi hemisa huwaina 'abehega bwebwe'ana silobeya, eeta wahe'au'aunawedi.

⁸ Yesu Keliso 'ina mumuga mwalohene ta nige, ta tuta 'inaonaoma 'oidiya, geya 'ida 'abihedumedumeya. ⁹ Coinega sahena loina hauhaudi ma hagahagadi wahehesagohedi, weyahina 'ateda 'ihewaiwai Yehoba 'ina helaumo 'oinega, ma geya 'e'ahai 'oidiyega. Loinaedi 'e'ahai weyahina gesowana si'abihetegita. ¹⁰ Ma tauda ma'ida 'ebepwaoli, ma hesi Hada He'asisi bale'uwa 'ana topwaoliyao geya sawasawahina ma si'ai 'ida 'ebe pwaoliina 'oina. ¹¹ Moisa, 'idi Topwaoli Madouna hebai bwayahidi 'i'ewe'ewedima Tupwa He'asisi Hedade 'alona, ta mumuga galana weyahina 'ipwaopwaoli Yehoba 'oina, ta 'oinega muliyetega hebaiyedi 'wapidi sigabu yahuledi 'asa tuluhana 'oina. ¹² Coinega Yesu wete 'asa 'ana 'ahwa'eda tuluhana muyamuya 'ilobeya, ma 'ane bwayahinega 'i'abihe 'ehaugita.

¹³ Tauda wete sowasowana tatauya 'asa tuluhana Yesu 'oina, ma 'ebe mwadina taloba tauna gide.

¹⁴ Weyahina 'ebwa bale'uwa geya 'aigeda 'ida 'asa miyamiya hatayana, 'oinega 'ilobwainegita ma 'asa miyamiya hatayana tuta 'inaonaoma weyahina ta'ebese.

¹⁵ Eeta Yesu 'ina lema 'oinega tuta baibaiwana 'oidiya Yehoba tahepwatuwe. Bewa 'ida pwaoli nonohana, 'eguma tauna sanina ta'ahwa madouwe.

¹⁶ Caigeda pwaoli wete Yehoba nuwanuwana madouna, beno helau tomota weyahidi ma'ida 'atemuyamuya.

¹⁷ Cimi tohanugetao 'oidiya wahematamatana ma watagwalegomu 'idi loinao 'oidiya, weyahina yaluyaluwami si'ita'ita yahidi, ma 'oinega

tuta 'inaonaoma 'oina 'imi mumuga weyahina sihepwaila Yehoba 'oina. Coinega 'ilobwainegomiya watoho ma wasami weyahina ma'idi yaliyaya Yehoba 'oina sihepwailegomi, ma hesi sahena ma'idi mwadina, 'amuge ma loina mwauna waloba.

¹⁸ Nuwanuwama wete tauma weyahima wa'ahwanoi Yehoba 'oina. Bewa tuwa 'anuwatuhuya 'abehega 'ima mumuga 'ausalana, ta nuwanuwama mumuga 'ausalanaina 'oina 'atoholo hataya. ¹⁹ Ta 'ateguwega ya'ahwa'ahwanoi 'oimiya ma 'imi 'ahwanoiyega 'igu 'eda 'ibwebwe'ana ma 'oimiya yahila mwayamwayauwa.

Lokaiyoni

²⁰ Yehoba miya daumwala 'ana to'ehele, ma tauna wete 'ida Bada Yesu 'amasega 'i'abihetoholo hileyta, ta Yesuina 'ina tohekalesiyao tauda 'ada To'itayahina moisa, ta tauna bweyahinega 'ada loina 'ausalana ta miyamiya hatayana 'i'ebwaegita.

²¹ Ma Yehoba sowasowana ginaula baibaiwadi 'ausaladi 'i'ebwaegomi ma 'oidiyega 'ina nuwatuhu wamuliye moisa, ma 'oinega Yesu Keliso 'ina paihowega Yehoba 'i'abihe bwebwe'anigomi to'aha gide 'ina nuwatuhu, ma weyahimi 'iyaliyaya. Coinega Kelisoina tada hepwatuhatae. Emeni.

²² Ciagwao, 'imi leta bewa to'uto'upana tuwa, ma ya'ahwanoi 'oimiya ta ma'imi 'alamal'i'ita 'igu lohatoto bewa wada hesagohe.

²³ Nuwanuwagu wete 'iyadaina Timoti wasana wahesagohe, weyahina deliyega silihasa pwaiya, 'oinega 'eguma 'ilomwayamwayauma 'abwa ba'idagu 'atauyawa 'oimiya.

²⁴ Cima helau yahewaseyawa 'ami tohanugetao ma tohekalesiyao mabwaiyami 'oimiya. Ma meItali wete 'idi helau sihesumaneyawa 'oimiya.

²⁵ Yehoba 'ina helau mabwaiyami 'oimiya.
Emeni.

YEMESA

Yemesa 'ina lele

Yemesa Yesu 'ana tohemisao 'idi leta bewa 'ileleya, 'ihe'itegita 'abehega tayaliyaya miyamwau ma 'ebe tohona 'oidiya. Sahena tahemisamo Yesu 'oina, ta hesi tamuliya ma wete tagwae bwebwe'ana, ma sahena tamumuga mebale'u gidemusa. Wewelohe ta'abihetedi, ma sahena towasawasao nuwada si'ewa'ewa, weyahina 'abwa wasawasao mumugadi galana weyahina Yehoba loina mwauna 'i'ebwaedi. Cilobwaineya ma miyamwau 'oidiya tahe'alama'i'ita, ma ta'ahwanoi Yehoba 'oina ma 'i'abihetegita.

Gwae Helau

1 ¹ Yauwedo 'omi Yehoba 'ina tomotaiyao susu tuwelo 'oidiyega wamiya lelewana 'asa baibaiwadi 'oidiya. Bewa 'imi leta yaleleyawa, taugu Yehoba ma Bada Yesu Keliso 'idi topaihowa, sanigu Yemesa.

Hemisa ma sinasinapu

² Tasigwao, tutu sinaonaoma 'oidiya 'eguma 'ebe tohona baibaiwadi ma wete mwaudi walobadi, weyahidi wayaliyaya, ³ ma wasanapu 'abehega 'ebe tohonaedi 'imi hemisa weyahina eema 'oidiyega watoholo pa'ala. ⁴ Coinega wa'ita yahigomi ma watoholo pa'ala moisa eema 'oinega 'imi mumuga mabwaiyana 'ibwebwe'ana.

⁵ Ta 'eguma taiyawedi 'omi Yehoba 'ana sanapu moisa geya 'oimiya, Yehoba 'oina wa'ahwanoi, ma 'oimiya 'i'ebwaya, weyahina tauna Totagwala ma To'ebwaya moisa. ⁶ Wa'ahwa'ahwanoi ma'imi hemisa moisa ma geya'abwa ma'imi henuwanaluwa, weyahina taudi ma'idi henuwanaluwa taudi gidemusa bagodu silasalasa ni'u 'awawa, 'eguma yaumai 'isihiheyedi. ⁷ Taudi wete geya'abwa sinuwanuwatuhu 'abehega to'aha siloba Bada 'oinega, ⁸ weyahina ma'idi henuwanaluwa 'idi paihowa baibaiwadi 'oidiya.

Tohewasawasao ma toweweloheyao

⁹ Ta tohekalesiyao wewelohedi 'eguma Yehoba 'igihanehedi siyaliiyaya madouna. ¹⁰ Ma wete tohekalesiyao tohewasawasao 'ilobwainediya ma

siyaliyaya 'eguma Yehoba 'ilagu suluhedi, weyahina tohewasawasao 'abwa sigumwala gide pwatula dididiyao.¹¹ Weyahina 'eguma sinenuga 'ihala 'oidiya nata 'ina waiwaiyega didiyaowedi siwelai ma sigubala, wete 'adi 'ita bwebwe'ana sigumwala. Gide tuwa wasawasaowedi 'abwa sipaipaihowa ma 'idi 'amasa 'ilomwayamwayau.

Cebé tohonao

¹² Ceguma taiya 'owa 'ebetohonao 'oidiyega 'utoholo pa'ala, 'uyaliyaya, weyahina 'a maisa bwebwe'ana Yehoba 'oinega 'abwa 'uloba, beno yawasi hataya. Bewa Yehoba 'ina gwaehemisa mabwaiyada 'oida, 'eguma tahelauwe.

¹³ Ma 'eguma taiya 'owa 'ebe tohonedi 'ulobadi, sahena 'unuwagala ma 'ugwae 'abehega, "Yehoba 'itohotohogau." Weyahina tomota geya sawasawahidi ma Yehoba sitoho ma 'abehega tauna nuwatuhu galadi 'ida paihowadi, ta Yehoba wete geya tomota 'ida tohodiya ma nuwatuhu galadi sida paihowediya,¹⁴ ma hesi taboi 'ida pui dahlwana 'oinega nuwatuhu galadi 'ilisilisigita,¹⁵ ta 'ida pui dahlwanaedti 'oinega paihowa galana 'ihapwesa, 'oinega wete muliyetega 'amasa 'ilatu.

¹⁶ Yauwedo tasigwao, sahena 'imi nuwatuhu walagulagu puidi. ¹⁷ Ma hesi wasanapu moisa helau 'ausaladi mabwaiyadi galewega silatuma Yehoba 'oinega, tauna 'asilala 'adi topaihowa, ma wete geya 'ida buiya, gidemusa logulogu sibuibuidi. ¹⁸ Hesi tauna 'ina nuwatuhuwega, ta wete 'ina gwae moisa 'oinega 'ipaihowa nugetegita ma 'abehega tauda 'ana paipaihowao 'oidiyega tahemadou sinediya.

Gwae 'ana hesagoha ta 'ana paihowa

¹⁹ Tasigwao, 'ilobwainegomiya ma gwae wahesagohe bwaibwaini, ma sahena gwaehila ma gamwasowala 'oidiyega wahehewaiwai. ²⁰ Weyahina tomota 'idi gamwasowala Yehoba 'ina 'eda dumwadumwaluna geya 'ilobwaine. ²¹ Coinega 'imi mumuga bi'ibi'idi ta 'imi puiyao mabwaiyadi wa'ebesinedi, ma watagwalegomi Yehoba 'oina, ta wete gwaeina 'atemiya Yehoba 'ibeguliya wahemisae, ma wahematamatane, ta 'oinega 'i'abihetegomi.

²² Geya'abwa wahesagohamo, beno tuwa wa'abo'abowegomi, ma wapaihowa wete. ²³ Weyahina 'eguma taiya 'ihesagohamo ma geya 'ida paihowa, tauna gide loheya 'aigeda gelasi 'oina manina 'i'iteya, ²⁴ ta muliyetega 'itauya, ta tutu 'i'iuna 'oina manina 'ana 'ita 'inuwanuadieya. ²⁵ Ma Yehoba 'ina loina dumwadumwaluna 'oinega 'ida puiyao 'oidiyega 'ilihasigita. Ta 'eguma taiya loinaina weyahina 'inuwanuwatuhu ma 'ipaipaihowa, ma geya 'ida nuwanaadieya, tauna loheyaina 'ina paihowa mabwaiyana yaliyayamo.

²⁶ Ma 'eguma 'aigeda loheya 'inuwa hanehane ta 'abehega tauna totapwalolo moisa, ma geya 'ina gwae 'ida 'itayahiya, tauna tuwa 'iboimo

'i'aboweya, nata 'ina tapwaloloina ginaula besobeso. ²⁷Ma hesi tapwalolo 'asilalana ma dumwadumwaluna Yehoba Tamada matana bewa 'abehega taudi sinasinagehenidi ma hiwahiwapedi 'idi miyamwau 'oidiyega ta'abihetedi, ta wete geya'abwa mumuga bale'uwega ta'abi'abi hebi'igita.

Sahena tomota 'adi 'ita weyahina tagwaegwae hesinuwa

2 ¹Cae tasigwao, 'omi 'ida Bada Yesu Keliso 'ana tohemisao, tauna tobwebwe'ana 'iya, 'oinega sahena 'imi hesinuwa tohewasawasao 'oidiya walagulagu. ²Ceguma tomota 'eluwa siluhuwa 'imi hada tapwalolo 'alona, ma 'aigeda tohewasawasa ma'ana 'ale'o bwebwe'ana ta wete 'ana pasapasa bwebwe'ana, ta heluwena towewelohe 'ana 'ale'o bi'ibi'ina, ³'oinega 'eguma siteluwaedi wa'itadi nata towasawasaina wa'amayabe ma 'oina wagwae, "Cebemiya bwebwe'ana bewa 'oina 'umiyatoi," ta toheweweloheina nata 'oina wagwae "Beno nobwa 'utoholo," nuwana "Cumiyatoi sehalo," ⁴ta 'eguma 'imi hesinuwa bewa gidemusa, 'ana 'ita geya bwebwe'ana, weyahina nuwatuhuina geya dumwaluna.

⁵Tasigwao, 'igu gwae bewa wahesagohe, 'abehega Yehoba towewelohe bale'uwa 'ihesinuwediya ma hemisa 'oinega sihewasawasa. Weyahina Yehoba 'ina 'ebeloina 'igwae hemisaeya ma 'oina silatu, 'eguma tauna sihelauweya. ⁶Ta hesi towewelohe geya wada he'asisiyanedi, ma hesi taudi tohewasawasao loina pa'alina si'ebwa 'ebwaegomi, ta wete siloloheso hesoiyegomi 'ebe yatala 'oidiya.

⁷Wanuwatuhuyahi wete 'abehega 'ida Bada sanina 'i'ebwaegita, ma tohewasawasaedi hesiyage saninaina si'ahwa'ahwa galagalae. ⁸Ta 'ida Bada 'ina loina madouna Buki He'asisi 'oina 'igwaeya, "Ciyamwao 'uhelauwedi gidemusa 'owa 'uhelauwego." Loina bewa 'eguma 'umuliya bwaibwaini, beno mumuga bwebwe'ana. ⁹Ma 'eguma tupwadi tomota wahe'ahe'asisiyanedi ma tupwadi tomota geya, beno loinaina wadi'wadi'wai, ma waboimimo 'imi mumuga wa'abi'abi hegaladi.

¹⁰Ta 'eguma taiya loina 'aigedamo 'idi'wai, beno 'abehega loina mabwaiyadi wete 'idi'wa pwaidiya. ¹¹Weyahina loina mabwaiyadi 'adi To'ebwaya 'aigeda tuwa, tauna 'igwaeya 'abehega "Sahena logwali," ma wete 'igwaeya "Sahena lohe'amasa." Ta 'eguma geya walogwali ma hesi walohe'amasa, beno 'ina loina wadi'wa pwaiya.

¹²Coinega 'imi gwae ma 'imi paihowa wa'itayahidi, weyahina Yehoba 'abwa 'ihesinuwegita 'ina loinega, ta 'ina loinaina beno tomota 'ada lihasa weyahina. ¹³Weyahina 'eguma taiya geya 'iyanao 'i'atemuyamuyaedi, Yehoba gidemusa gesowana loheyaina 'i'atemuyamuya. Ta 'eguma taiya to'atemuyamuya geya'abwa Yehoba 'ina bwa'omatana 'imatamatataute.

Ceguma hemisa geya paihowa mahetena hemisaina ginaula besobeso

¹⁴Tasigwao, to'aha 'ana bwebwe'ana 'eguma 'aigeda taiya 'igwae, "Taugu ma'igu hemisa," ta 'ina paihowa geya dumwaluna. Sawasawahina

'abihetena 'iloba 'ina hemisega? Geya, 'awa? ¹⁵ Ma 'eguma tanuwanuwa tasidao ma nuhudao weyahidi, taudi geya 'adi 'ale'omo ta wete geya 'adi 'e'ahaimo, ¹⁶ ta 'oidiya tagwaehelau, tagwae, "Yauwedo, wamiya bwebwe'ana ma wa'ai bwaibwaina," ma geya lema ta'ebwaedi, to'aha 'ida gwae 'ana bwebwe'ana?

¹⁷ Bewa gidemusa 'eguma hemisamo, ta geya paihowa ba'idana hemisaina gide 'ama'amasina. ¹⁸ Ma 'eguma tupwadi tomota sigwae, "Cowa ma'ino hemisa ta taugu ma'igu paihowa," ta hesiyage taugu 'igu gwaehila 'abehega, "Ceguma 'ino hemisaina geya paihowa ba'idana, togidega 'ana bwebwe'ana? Ta taugu bewa 'igu hemisa yahe'itego 'igu paihowega."

¹⁹ Cowa 'uhemisa 'abehega Yehoba 'iboi 'aigeda. Beno bwebwe'ana. Ta 'unuwatuhuyahi 'abehega Tomudulele ma 'iyanao taudi 'idi hemisa gidemusa, ta wete ma'idi matauta. ²⁰ Cowa yauyauleiu. Bewa 'ebe'ita ya'ebwaego 'abehega 'eguma hemisamo, ta geya paihowa, beno ginaula bwagabwaga.

²¹ Cebe'ita bewa 'aigeda: tubudai Ebalahamo 'ina paihowega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'aneya. Cina paihowaina beno natuna Aisake 'itagwaleya ta 'abehega 'ipwaoliye Yehoba 'oina. ²² Bewa 'oinega nata 'usanapu 'abehega Ebalahamo 'ina hemisa ma 'ina paihowa sipaihowa mahemahetena, ta 'ina paihowega 'ina hemisa moisa 'i'abilatuheya.

²³ Coinega Buki He'asisi 'ina hepailaina 'ilatu moisa 'igwaeya, "Ebalahamo Yehoba 'ihemiseya, ta 'ina hemisaina weyahina Yehoba Ebalahamo 'i'ahwa bwebwe'aneya," ma wete 'i'ahwa 'iyaguweya.

²⁴ Coinega 'usanapu 'abehega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita 'ida paihowega ma geya 'ida hemisamo 'oinega.

²⁵ Cebe'ita heluwena bewa: tauna toganawala Leyabi 'ina paihowa bwebwe'ana 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'aneya, weyahina Yosuwa* 'ina tohepili wasawasao 'eluwa 'ilemediya, ta hali 'eda 'ihe'itediya, ta 'oinega 'i'abihetediya.

²⁶ Gidemusa tuwa 'eguma wahida geya yaluyaluwanamo, beno 'i'amasa pwaiya, ta 'eguma hemisa geya paihowa mahetena, hemisaina 'ama'amasina.

Cida gwae 'ana 'itayahi

3 ¹ Tasigwao, sahena watohotoho ma baibaiwami wahetohe'ita, ma wasanapu 'abehega 'eguma tahe'ita ma geya tapaihowa, 'abwa Yehoba 'ihetalaegita.

² Moisa tuwa mabwaiyada pui tapaipaihowa. Ta 'eguma taiya tauna geya gwae galana 'ahwanega 'ida hapwesa, tauna loheya 'ehauna ta dumwadumwaluna, weyahina sawasawahina ma wahinao mabwaiyana 'iloinaedi. ³ Gidemusa tuwa hebai hosi* 'adi 'ebe 'eyaisa 'ahwadiya

talagudi ma ta'abihe manasami, ta 'eguma nuwanuwada ta'eha sitauyegita, 'eyaisina 'ana gulaha ta'abiyahidi ma 'oinega sawasawahina hebaiina wahina mabwaiyana taloinae.

⁴Cebe'ita wete bewa 'aigeda, 'eguma tanuwanuwatuwu waga weyahidi. Bwagana waga madoudi ma yaumai madoudi 'ipilipilihedi, ta 'adi 'eyaisa 'i'iuna tuwa, to'eyaisina sawasawahina ma wagaina 'iloinae ma to'eha nuwanuwana ma 'itauya, nata 'itauya tuwa. ⁵Gidemusa tuwa 'ahwada ginaula muhemuhena, ma sawasawahina ginaula maudoidi 'iloinaedi. Bewa wete 'aigeda 'ebe'ita 'abehega 'eguma 'aiwe 'ala'alasina muhemuhena nedu 'oina tatui, sawasawahina ma 'aiweinaina 'oinega nedu 'i'ala hegumwali. ⁶Ta 'ahwada gidemusa 'aiwe mumugana, weyahina ginaula mabwaiyana galadi 'idi 'ebe he'ale. Coinega wahida mabwaiyana ta'abihegaladi 'ahwaina muhemuhena 'oinega. Moisa tuwa, galana mabwaiyana 'inaonaoma Tomudulele tauna 'oinega, ma ginaula mabwaiyadi 'ahwadega 'i'abi'abi hegaladi.

⁷Tomota tauda sawasawahida ma hebai ta'abihe manasami, taudi gidemusa totopwatula ma bwasumowao ma hebai 'awa'awalidi ta wete silahanao. ⁸Ta hesi geya sawasawahina ma 'ahwada ta'abihe manasami. Weyahina 'ahwada ginaula gala hedada ma bonewala simiyamiya, 'oinega 'ana 'abihemanasami mwau hedade.

⁹Weteyage 'ahwadega Tamada Yehoba tahehepwatuwe, ta wete 'ahwadega 'iyadao ta'ahwa galagalaedi, taudi Yehoba 'ipaihowediya tauna 'ana 'ita gidemusa, ¹⁰eeta tasigwao, 'abehega 'ahwa 'aigeda gxae bwebwe'adi ma gxae galadi 'oinega silatulatuma, geya 'ana 'ita bwebwe'ana. ¹¹Ta tanuwatuhuyahi 'abehega bwasi 'ilupwalupwama 'ana lotohona geya 'ida gihedumedumeya ma 'abehega 'eta tuta 'ausalana ta 'eta tuta memaina, ¹²weyahina hola 'oinega geya sawasawahina ma we'aha 'ausalana taloba.

Tasigwao, gidemusa tuwa 'aiweina damaya* 'oina geya sawasawahina ma mwawa'i* huwaina 'ilagu. Gidemusa wete geya sawasawahina ma piyo* 'oina damaya huwaina 'ilagu. Cebe 'itaedi bewa gidemusa tuwa 'ahwa 'ina paihowao.

Sinasinapu Yehoba 'oinega

¹³Ceguma taiya 'owa ma'ino sanapu, 'upaihowa bwebwe'ana ma'ino nuwadobi, ma tomota 'abwa si'ita ma sisanapu 'ino mumuga bwebwe'ana.

¹⁴Ma 'eguma wahelipi'ipi ma wagamwasowala hali tomota 'oidiya, ta wete waboi 'imi nuwatuhuwao 'igihe gagasigomi, nata he'ita dumwadumwaluna wagihegaladi. ¹⁵Mumugami bewa bo 'imi sinasinapu wedi bewa geya galewega, ma hesi bale'u mumugaidi Tomudulele 'oinega. ¹⁶Weyahina 'eguma tomota sihe'ipi'ipi ma taudimo weyahidi sinuwanuwatuwu, nage 'oina sideya, ma mumuga galadi wete 'oidiya silatu.

¹⁷Ta 'eguma taiya 'ina sinasinapu galewega 'itauyama, tauna 'ina mumuga nugeta 'ehauna, ta wete nuwadaumwala, ma mumuga nuhanuhana, ma he'iya'iyagu ma 'atemuyamuya, ta 'abehega wete huwaidi bwebwe'adi silatulatu, ta geya 'iyanao 'ida lososomanediya, nuwana 'ida 'abowediya.

¹⁸Ma wete taudi topaihowa siwaloha 'idi pahowega mumuga bwebwe'ana sigihegihe hapwese.

Bale'u 'ana nuwa'ewa

4 ¹To'aha weyahina 'aleha ma he'ahupanapanawa silatulatu 'oimiya? Nuwana waboi 'imi nuwa'ubuna 'oidiyega, weyahina tuta mabwaiyana hali mumuga ma hali mumuga 'alomiya sipaipaihowa.

²Ceta tuta nuwanuwami 'iyamiyao 'idi tobwatobwa wa'ewadi, ta geya sawasawahimi, 'oinega walohe'amasidi. Ta ginaulaedi wanuwatuhu dahwanedi geya sawasawahimi ma wa'ewadi, 'oinega 'iyamiyao 'oidiya wa'ala'ala 'ohe'ohe ma wah'eupwa. Ma ginaulaedi geya wada lobediya weyahina geya weyahidi wada 'ahwanoiya Yehoba 'oina. ³Ma 'eguma weyahidi wa'ahwanoi, geya wada lobediya, beno weyahina 'imi 'ahwanoi geya dumwaludi, weyahina 'imi 'ahwanoiyedi wabimo 'imi yaliyaya weyahina.

⁴Comi tohemisa 'abo'abowao! Ceguma bale'u mumugaina wahelauweya, beno Yehoba walo'aleheya, weyahina 'eguma taiya bale'u mumugaina nuwanuwana, tauna Yehoba 'ana 'aleha.

⁵Coinega sahena Buki He'asisi 'ina hepwaila wa'ahwa'ahwa muhemuheye tutaina 'igwae,

"Yaluyaluwaina Yehoba 'ilaguya 'oida nuwanuwana madouna tauda."

⁶Ma hesi Yehoba 'ina lema 'oida 'imadou hedade, weyahina Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila 'igwaeya,

"Yehoba togagasa 'i'ausidi, ma hesi tonuwasulu 'oidiya 'itagwala ma 'ilemedi."

⁷Coinega Yehoba 'oina watagwalegomi, ma Tomudulele walogwahate ma tauna 'i'ebesinegomi. ⁸Ta wanao Yehoba deina ma 'oinega tauna wete 'inaowa deimiya. Ta 'omi galami ma to'abo 'ilobwaineya ma nimami Wadeulidi ma 'atemi wagih'eaudi. ⁹Ta wete 'imi mumuga galadi weyahidi wadou gwaegwae ma'imi nuwagala, eema 'imi hedagiyao wagibui ma wadou, ta wete 'imi yaliyaya wagibuidi ma wanuwagala, ¹⁰ta wanuwasulu Bada matana, ma 'oinega tauna 'igilagasigomi.

Cahwa galagala hali tomota weyahidi

¹¹Tasigwao, sahena tasimiya wa'ahwa galaedi, weyahina 'eguma taiya tauna tasina 'i'ahwagala, nuwana 'iloinae, tauna geya Yehoba

'ina loina 'imuliye, ta hesi loinaina 'i'ahwa galaeya. ¹² Yehoba 'iboimo loina 'ana to'ebwaya, ma wete toloina, tauna sawasawahina 'i'abihete bo 'ilohe'amasa, 'oinega 'omi sahena 'iyamiyao wa'ahwa galagalaedi bo waloiloinaedi.

Sahena gwaehane

¹³ Gwae bewa wahesagohe, 'eguma taiyawedi 'oimiyega wagwae gagasa ma wagwae, "Nata bo gona 'atautauya 'asa madouna 'oina, ta nobwa bolime 'aigeda 'amiyamiya ma tauma 'ima paihowa 'apaihowadi, ma 'ahewasawasa," ¹⁴ ma hesi geya wasanapu yawasimi 'ina tautauya gona weyahina, weyahina tauda tomota gidemusa hogahoga. Cihapwesa tutu 'i'iuna tuwa, ta wete 'ilohesawala hila.

¹⁵ Ma hesi 'ilobwaineya ma wagwae, "Ceguma Bada 'itagwala, 'ada miyamiya ma ginaulaedi nuwanuwama 'ada paihowadi." ¹⁶ Nata bewa wagagasa ma wagwaehane, ma hesi gwae haneina galana.

¹⁷ Coinega 'eguma taiya paihowa bwebwe'adi 'isanapudiya, ma geya 'ida paihowediya, beno 'ina pui.

Tohewasawasa 'adi hemataluwa

5 ¹Comi tohewasawaso, hepwaila bewa wahesagohe bwaibwainidi, ma 'imi tuta mwau nata weyahina wadou ma'imi dou gwaegwae.

² Weyahina 'imi wasawaso simwahulu pwaiya, ta wete 'ami 'ale'owao ganagana si'ai pwaidiya.

³ Ta wete 'imi maneyao wanuwahidiya, 'oimiyamia ma sigala, ta maneina bewa sihepwaila 'abehega mane madou hedade wanuwahidiya, ta tuta 'ebe losaloha 'oina 'i'alasigomi, gide 'aiwe.

⁴ Ma 'imi tanoha 'adi topaihowao geya wahemaisa bwaibwainidi, 'oinega topaihowaedi 'idi lomugi ta 'idi dou Yehoba Tohewaiwai tauna 'ihesagoheya.

⁵ Ma 'imi miya bale'uwa bwebwe'ana hedade, weyahina tuta mabwaiyana ma'imi yaliyaya, 'oinega ma'ami tole bwebwe'ana, lohe'amasa 'ilobwainegomiya, gidemusa tuwa guyai baweedi. ⁶ Weyahina taudi todumwalu wabwa'omatanedi, nuwana walolohe'amasidi, ta geya sawasawahina ma 'oimiyamia sihemaisa.

Calama'i'ita weyahina

⁷ Coinega tasigwao, wa'alama'l'i'ita 'ana siga 'ida Bada 'ihilama.

Gidemusa tuwa tanoha 'ana topaihowa ma'ina 'alama'l'i'ita 'iyamwayamwana dohi yaigalugalu 'ana tuta ma bolimana 'ana tuta ee 'ana siga 'eli'eli 'ana tuta 'oina ma hewana 'i'elidi. ⁸ Coinega 'omi wete gidemusa wa'alama'l'i'itana ma'imi 'atepatu weyahina 'i'iunamo 'ida Badaina 'ihilama.

⁹Tasigwao, sahena waboi walomugi hilegomi, nata gide 'ida Bada 'ibwa'omategomi, ma tauna Toloinaina 'l'iunamo ma 'ilatuma.

¹⁰Coinega tasigwao, wanuwatuhuyahi palopitaowedi, taudi 'ida Badaina weyahina sihepwaila. Bewa 'ebe'ita bwebwe'ana 'oimiya, weyahina palopitaowedi 'idi miya mwauwedi 'oidiyega sitoholo pa'ala.

¹¹Ta 'eguma taiyawedi taudi gidemusa takesaniyedi toyaliyaya, weyahina mwauwedi 'oidiyega sitoholo pa'ala. Ma bewa wete 'aigeda 'ebe'ita Yobi 'ina 'alam'a'il'ita weyahina wasanapu pwaiya, 'abehega Yobiina 'ina miya mwau 'ana 'ebe losaloha 'oina 'ana 'abihetena 'ilobeya 'ida Bada 'oinega, weyahina tauna Badaina helau ta 'atemuyamuya lamuna.

¹²Ma tasigwao, 'aigeda wete ginaula madouna 'oida 'abehega sahena ta'eta'wata'walulu Tamada saninega, nuwana bale'u ginaulao 'oidiyega, bo nuwana to ginaula tuwa 'oidiyega, 'eguma 'imi gwaeupaupa 'oidiyega. Ta hesi tuwa wagwae, "Cehe," 'eguma 'imi nuwatuhu gidemusa, ta 'eguma geya, wagwae, "Geya." Weyahina 'eguma gwae madoudi wa'inanadi, muliyetega Yehoba 'iheyatalaegomi.

¹³Ta 'eguma taiya 'imiyamwau, 'ilobwaineya ma 'l'ahwanoi Yehoba 'oina. Ta 'eguma taiya ma'ina yaliyaya, nata waliyega Yehoba 'ihepwatuwe.

¹⁴Ta 'eguma 'aigeda 'oimiyega ma'ina lohala, hekalesiya 'ana tohanugetao 'ibwauwedima, ma si'ahwanoi weyahina, ma wete holowa 'oina silagu 'ida Bada saninega. ¹⁵Ta 'eguma ma'idi hemisa si'ahwanoi, Yehoba 'ileme tololahaina ma 'ibwebwe'ana, ta wete 'eguma ma'ina pui, Yehoba 'inuwasamudi.

¹⁶Coinega 'aigeda 'aigeda 'oimiya 'imi galaowedi wahepwailedi, ma weyahina wa'ahwanoi, ma 'oinega 'imi bwebwe'ana waloba. Moisa, tobwebwe'adi 'idi 'ahwanoi waiwai hedade.

¹⁷Bewa 'aigeda 'ebe'ita 'oida, beno Ilaitiya, tauna tomota tuwa tauda gidemusa, ta 'l'ahwanoi nuwana mabwaiyana 'oinega ma 'abehega sahena 'idohidohi bolime 'etoi ma tupwana 'oidiya, eema geya 'idohi. ¹⁸Coinega wete 'l'ahwanoi hila ta galewega dohi 'isuluma, ta 'e'ahai mabwaiyadi sibwala hila.

¹⁹Ma tasigwao, 'eguma 'aigeda taiya 'oimiyega 'eda bwebwe'ana 'i'ebesine, ma 'eguma taiya 'owa 'iyauina 'u'ewa hila 'eda bwebwe'ana 'oina, ²⁰nata togalaina yaluyaluwana 'u'abiheteya 'amasega, weyahina 'ina galaina mabwaiyana sigumwala.

1 PITA

Pita 'ina lele 'aigeda

Pita 'ina lele bewa 'oinega 'ihe'itegita 'abehega Yesu mumugana mabwaiyana bwebwe'ana, ta hesi 'imiyamwauwa tutaina 'ina tuta miya bale'uwa. Coinega tauda wete tamiyamiyamwau gide tauna. Ma hesi 'ilobwainegita ma 'ateda tayaliyaya ma'ida hemisa moisa, ma muliyetega Yehoba 'i'abihetegita.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Pita, Yesu Keliso 'ana tohepwaila, bewa 'igu leta 'oimiya 'omi Yehoba 'ina tomotaiyao wahetautaumana ma wahe'asa hali tupwa 'oidiya, gide Ponitio ma Galetiya ma Kapadosiya ma Esiya, ma wete Bitiniya 'asaidiyao 'oidiya. ²Comi mwalo Yehoba 'inuwatuhugomiya ma 'ane 'ihesinuwegomi 'ina tomotaiyao, eeta 'ina Yaluyaluwa Tabuna bo'i 'igihe'ehau hilegomiya, beno Natuna bweyahinega, ma 'abehega Yesu Kelisoina 'enana wahemamatamatane. Sowasowana helau ma nuwadaumwala simadou 'oimiya.

Hemisa Yesu Keliso 'oina weyahina

³ Yehoba tahepwatuwe, tauna 'ida Bada Yesu Keliso tamana, weyahina 'i'atemuyamuyaegita madouna ta li'u hauhauna 'i'ebwaegita Yesu Keliso 'ina toholo hila 'amasega 'oinega. Bewa weyahina tuta mabwaiyana tanuwatuhu 'abehega 'ina helauwao galewa 'abwa talobadi. ⁴Nage 'oina helauwedi 'ilagu bwaibwainidi weyahimi, ma geya'abwa silamilamida bo sigalagala bo sitalatala sawala.

⁵ Ma 'omi helauwedi wada lobadi, 'eguma Yehoba wahemisae 'abehega 'ina waiwaiyega 'ida 'itayahigomi, ta tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina 'abihetenaina 'igibubuya weyahimi 'i'ebwaegomi.

⁶ Coinega wayaliyaya madouna, mane gide tuta to'uto'upana tuwa bewa 'oina tupwana 'ebetohonao mwaudi walobalobadi. ⁷Bewa 'oidiyega 'imi hemisaedi Yesu weyahina Yehoba 'itohodi. Gidemusa tuwa goula 'aiwe ganiganinisega sitohotohodi. Ma hesi 'imi hemisaina goula 'imadou

sineya, weyahina gouna ginaula gumwagumwalina. Ma 'eguma 'imi hemisaina waiwaina, 'abwa Yesu Keliso 'ina hapwesama 'oina hepwatu ma wasawasa ma he'asisi walobadi.

⁸Kelisoina tauna geya wa'ita ma tuwa wahelauweya, ma bewa tuwa wete geya wada 'iteya, ma tuwa 'oina wahemisa ma'imi yaliyaya 'oina geya'abwa tagwaegwae. ⁹Weyahina 'imi hemisaina 'ana masi 'oina walatuwa, beno yaluyaluwami 'adi 'abihetena. ¹⁰Bewa 'abihetenaina mwalo palopitao sihesilaleya ma sibeseya, eeta 'imi 'abihetenaina sigwae hemiseya ma 'abehega Yehoba 'ilebwaegomi. ¹¹Ma Keliso Yaluyaluwana 'atediya 'ihe'ita nugetediya 'ina muyao ma 'ina wasawasa muliyetega weyahidi eeta palopitaowedi sanapu si'ebeseya to tuta 'oina ma togidega 'abihetenaina 'ida hapwesa 'esa.

¹²Ma Yehoba palopitaowedi 'ihe'itediya 'abehega gwae hemisaedi sihepwaila nugetediya geya taudi siboi weyahidi ma 'omi hesi weyahimi, ma nuwatuhuwedi mwalo weyahidi sigwae pwaiya bewa wahesagohediyi wasa bwebwe'ana 'ana tohepwailao 'oidiyega, beno Yaluyaluwa Tabuna galewega 'ina waiwaiyega. Ma nuwatuhuwedi sihegwaegomiya, aneloseyao galewa nuwanuwadi ma taudi wete sida sanapu, ma hesi geya si'ita.

Mumuga 'ehauna

¹³Coinega ginaula bewa weyahina 'imi nuwatuhu mabwaiyana wagihela'alidi, ma wete 'imi hemisa walagu bwaibwainidi 'abehega tutaina Yesu Keliso 'ihapwesama 'ebe yaliyaya waloba Yehoba 'oinega.

¹⁴Yehoba 'oina wahematamatana, ma geya'abwa 'imi nuwa'ubunao siloiloinaegomi gidemusa mwalo 'imi tuta hemwagemwage 'oina. ¹⁵Ma hesi 'imi paihowa mabwaiyadi 'oidiya wamumuga dumwalu, gidemusa tauna 'ibwauwegomiya 'ina mumuga dumwadumwaluna.

¹⁶Weyahina Buki He'asisi 'oina 'igwaeya,

"Wagihe'ehaugomi, gidemusa taugu 'ehaugu."

¹⁷Cabwa Yehoba 'ina loina 'aigeda dumwadumwaluna 'oinega tomota mabwaiyadi 'iloinaedi, gide 'ida paihowa, bwebwe'ana, bo nuwana galana. Tauna Yehobaina wahesaniyeya Tamamiu 'imi 'ahwanoi 'oidiya, sowasowana wahe'asisiyane tuta mabwaiyana bale'u bewa 'oina wamiyamiya.

¹⁸Mwalo 'imi mumuga tubumiyao 'oidiyega geya bwebwe'ana, 'oinega Yehoba 'ami he'isa 'ipaihoweya sabi 'abihetegomi. Ma he'isaina wasanapuya 'abehega geya ginaula gumwagumwalidi gidemusa siliba bo goula, ¹⁹ma hesi he'isaina Yehoba 'ina lami* bweyahina bwebwe'ana hedada 'oinega 'i'abihetegomiya, tauna Kelisoina bwebwe'ana hedada, geya 'eta to'aha galana 'oina.

²⁰Yehoba Kelisoina 'ihesinuwa nugeteya 'ina paihowa bewa weyahina, ee muliyetega bale'u 'ipaihoweya, ma tutaina 'ebe gumwala bewa 'oina

Kelisoina 'ihapwesama, tauda weyahida. ²¹Eeta tauna Kelisoina 'oinega Yehoba wahemisaeya 'abehega tauna 'amasega 'igihetoholo hileya eeta 'ebemiya wasawasa 'oina 'ilaguya, 'oinega 'imi hemisa ma 'imi nuwatuhu walagu bwaibwainidi Yehoba 'oina. ²²Coinega 'eda dumwadumwaluna wamuliya bwaibwainiya, beno 'oinega 'imi 'ehauhila walobeya, ma wete taudi 'iyamiyao wahelauwedi 'atemi mabwaiyana 'oinega, eeta sowasowana 'omi wete wahelau hilegomi 'aigeda 'aigeda, helau moisa 'oinega.

²³Comi bo'i wali'u hila pwaiya, geya tamamiyao 'ama'amasidi 'oidiyega, ma hesi Tamamiu mayawasina ma miyamiya hatayana 'ina gwae 'oinega. ²⁴Gidemusa tuwa Buki He'asisi 'ina hepwaila 'igwaeya, "Tomota mabwaiyadi gide modumodu ma 'idi wasawasao gide modumoduwedi hoyadiyao. Weyahina modumoduwedi muhemuhena ma si'amasa, 'oinega hoyadiyao wete siwelai.

²⁵Ma hesi Bada 'ina gwae miyamiya hatayana." Gwaeina bewa 'oida 'imiyamiya, beno wasaina bwebwe'anaina wahesagoha pwaiya.

Logidiina mayawasina

2 ¹Eeta 'imi galao ma 'imi 'e'abo'abowao gwaeyega bo paihowega ma 'imi he'ipi'ipiyao ma 'imi 'ahwa galagalao waguiapailedi, ²ma hesi yaluyaluwami 'ana susu bwebwe'ana wa'ebese, gidemusa taudi gwagwama hauhaudi susu nuwanuwadi, eeta susuina yaluyaluwami 'adi 'abihetena weyahina.

³Comi 'ida Badaina 'ina 'atemuyamuya walotoho pwaiya, ⁴'oinega wanaoma 'oina, tauna logidi mayawasina, mebale'u silososomaneya, ma hesi Yehoba nuwanuwana eeta 'ihesinuweya.

⁵Coinega 'omi wete gide yowayowana mayawasina, yaluyaluwami watagwaledi, ma 'oimiyega Yehoba 'ina Hada 'ida 'abi, ma nage 'oina wahetopwaoli 'ehaumi, ma Yesu Keliso 'ilemegomi ma yaluyaluwamiyega wahetopwaoli bwebwe'ana Yehoba 'oina. ⁶Gidemusa wete Buki He'asisi 'oina 'igwaeya,

"Wa'ita logidi bewa bwebwe'ana ma hesi hesinuwaina yalagulagu nugete hada 'ana 'abi weyahina 'asa Saiyon 'oina. Ceguma taiyawedi sihemisa tauna 'oina geya'abwa sideba mwadina."

⁷Ma 'omi taiyawedi logidi bewa wahemisaeya, tauna 'oimiy 'abehega logidi bwebwe'ana hedade, ma hesi taudi geya 'oina sihemisae taudi weyahidi Buki He'asisi 'oina 'ihewaileya, 'igwae,

"Logidiina mwalo to'abi hada silogwahateya, ma bewa tuwa sihetoholo pwaiya ma 'ihelogidi nugeta, ma logidi mabwaiyadi 'iloinaedi."

⁸Ma wete 'igwae,

"Logidi bewa tomota 'idi 'ebetupa, 'abwa 'oina situpa ma sibe'u."

Ma situpa 'oina weyahina gwae geya sihemisae. Bewa gide Yehobaina 'ina loina nugenugetana taudi weyahidi.

⁹Ma 'omi geya gide taudi, ma 'omi hesi Yehoba 'ina boda hesihesinuwaimi, 'omi Kiniina 'ina topwaoli ma 'ina tomotaiyao 'ehaumi, weyahina tupwa guguyou 'oinega 'ibwauwegomiya eeta 'ina 'asilala tobwebwe'ana hedada 'oina 'ilagugomiya, ma 'abehega 'ina paihowa bwebwe'anaina wahepwale.

¹⁰Tuta mwalo 'oidiya 'omi geya waheboda 'aigeda, ma sauga bewa Yehoba 'oina waheboda 'aigeda pwaiya, ma mwalo wete Yehoba 'ina 'atemuyamuya geya 'oimiya 'imiyamiya, ma sauga bewa waloba pwaiya.

Yehoba 'ina topaihowao

¹¹Ciyagwao 'oimiya yahepwaila 'abehega tauda bale'u bewa 'oina tohetautaumana, 'oinega 'imi nuwa'ubunaowedi 'atemiya simiyamiya walogwahatedi, weyahina yaluyaluwami silo'alehedi. ¹²Ma wamumuga bwebwe'ana taudi geya meYudiya 'oidiya. Weyahina bewa tuwa 'abwa si'ahwa'ahwa galagalaegomi, ma tutu muliyetega 'imi paihowa bwebwe'ana si'ita, ma 'oinega tutaina Yehoba 'ilatuma Yehobaina sihepwatuwe.

¹³Comi Badaina 'ina boda, 'oinega 'ilobwainegomiyia ma loina mabwaiyana bale'uwa wahe'asisiyaned, gidemusa kini 'ina loina 'oina watagwalegomi, weyahina tauna toloina madouna, ¹⁴ma wete gabemaniyao wahe'asisiyaned, weyahina kiniina 'ihesinuwediya ma gabemaniyedi togala siloinaedi, ma tobwebwe'ana si'ahwa bwebwe'aned. ¹⁵Ma Yehoba 'ina nuwatuhu bewa ma 'eguma tomata'u'upao sigwae besobeso weyahimi, ma 'iyamo 'imi paihowa bwebwe'ana 'abwa si'ita ma gesowana to'aha weyahimi sigwaegwae.

¹⁶Ma 'omi hesi Yehoba 'ilihasi pwaigomiya ma 'abehega waboi waloinaegomi, ma hesi geya'abwa paihowa galadi 'oidiya watautauya, ma wapaihowa tuwa gidemusa 'omi Yehoba 'ina topaihowao. ¹⁷Coinega tomota mabwaiyadi wahe'asisiyaned, ma taudi Yesu 'ana tohemisao wahelauwedi. Yehoba 'oina wahe'asisi madouna, ma wete toloinaina kini wahe'asisiyane.

Keliso weyahida 'i'ehuyala

¹⁸Ma 'omi topaihowao 'imi babadao wahe'asisiyaned ma 'oidiya wahemamatatana, ma geya 'abehega babadao bwebwe'adimo 'oidiya, ma wete taudi 'idi loina waiwaidi wete wahe'asisiyaned. ¹⁹Weyahina 'eguma geya 'aigeda 'imi paihowa galana, ma sigihemuya daisigomi ma Yehoba weyahina wanuwanuwatuhu madouna eeta wa'alama'l'ilitana, beno mumuga bwebwe'ana Yehoba matana. ²⁰Ma wanuwatuhuyahi 'abehega

'eguma 'ida paihowa galana 'oinega sigihemuyegita ma ta'alama'i'ita, beno geya ginaula madouna. Ma hesi 'eguma 'ida paihowa bwebwe'ana 'oinega sigihemuyegita, ma ta'alama'l'itana, Yehoba weyahida 'iyaliyaya.

²¹ Ma 'eda bewa weyahina Yehoba 'ibwau pwaigita, weyahina Keliso tauna weyahida 'i'emuyamuya eeta 'ebe'ita 'ilaguya 'oida ma 'abehega leleyana tamuliyedi. ²² Weyahina tauna geya 'ina galamo ma wete geya 'eta 'abo 'ahwanega 'ida latuwa. ²³ Ma tutaina si'ahwa galagalaea geya wete 'oidiya 'ihe'isa, ma wete si'hemuyeya, geya wete 'igamwasowaledi, ma hesi Yehoba 'ihemiseya moisa, weyahina tauna Toloina dumwadumwaluna.

²⁴ Ma weteyage Keliso tauna wahinega 'ida galao 'i'ahalidiya kelose 'oina, ma nage 'oinega 'ida mumuga galadi sigumwala, ma mumuga dumwaluna 'oinega tatauya. Tauna 'ana badi 'oinega 'imi bwebwe'ana walobeya. ²⁵ Moisa, 'omi gide sipi hehebe'uina, eeta sipi 'adi to'itayahina 'itee hilegomima 'oina, tauna yaluyaluwami 'ana to'itayahina.

Haihaiyedi 'adi loina

3 ¹⁻² Gidemusa 'omi wete tohai mewahinemi mwanemiyao wahe'asisiyanedi, eeta 'eguma taudi geya Yehoba 'ina gwae sihemisae, 'omi 'imi paihowa bwebwe'ana he'asisiyega wahe'itadi, ma 'oinega taudi wete sihemisa. ³ Ma geya'abwa wahe'aupasegomi 'ahupasa hapwehapwesadi 'oidiyega, gidemusa debami wapaihowa bwaibwainidi, nuwana ginaula goula 'oidiyega wahepasegomi, nuwana 'ami 'wamao 'ausaladi wa'otedi, ⁴ ma hesi 'atemi wahepasadi pasaedi miyamiya hatayadi 'oidiyega, taudi gidemusa mumuga nuhana ma nuwadobi 'oidiyega, Wanuwatuhuyahi mumugaedi 'abehega ginaula madouna Yehoba matana.

⁵ Gidemusa mwalo taudi wahiwahine totapwalolo Yehoba sihemisaeya eeta 'atedi sihe'ahupaseya mumuga nuhana ma nuwadobi 'oidiyega eeta mwanediyao sihe'asisiyanediya. ⁶ Gidemusa wete Sela mwanena Ebalahamo 'enana 'ihematamatataneya eeta 'i'ahwa badaeya. Ma 'eguma 'omi wamumuga bwebwe'ana ma geya 'eta to'aha wamatamatataute, 'omi Sela natunao.

⁷ Ma 'omi wete tohai melohemiyami mamwanemiyao wamiyamiya, wanuwatuhuyahi 'abehega taudi we'awe'adi, 'oinega wahe'asisiyanedi ma wa'itayahidi, weyahina 'omi mamwanemiyao mahetemiyao yawasimi Yehoba 'i'ebwaegomiy. Bewa gidemusa wamumuga 'esa ma 'oinega geya'abwa to'aha galana 'imi 'ahwanoiyao 'i'abihewe'adi.

Paihowa bwebwe'ana muya 'oina 'imiyamiya

⁸ Bewa 'igu gwae 'ana 'ebelosaloha 'oimiya 'abehega 'imi nuwatuhuwega ma 'ami lotohonega wahe'aigeda ma wahelau hilegomiy, ma ma'imi nuwadobi wa'atemuya muyaegomiy.

⁹Ma 'eguma tupwadi 'oimiya sipaihowa galana, geya'abwa 'oidiya wahehemaisa, ma 'eguma wete siheliyegomi geya'abwa waheheliyedi. Ma hesi wahemaisedi gwaе bwebwe'ana 'oidiyega, weyahina Yehoba 'igwae hemisa pwaiya 'abehega 'ihelauwegomi, 'eguma 'omi gwaе bwebwe'anega 'oidiya wahemaisa. ¹⁰Gidemusa Buki He'asisi 'oina 'ihepwaila, 'igwaeya,

"Ceguma taiya tauna nuwanuwana ma 'iyaliyaya sabwelo mabwaiyana 'oidiya, 'ilobwaineya ma gwaе besobeso ta 'abo 'ilolagu.

¹¹Wete paihowa galadi 'ilogwahatedi ma 'ipaihowa bwebwe'ana hali tomota 'oidiya, ma wete 'ihetapewa waiwai nuwadaumwala weyahina.

¹²Weyahina 'ida Bada tuta mabwaiyana tobwebwe'anaо 'ilomatayahidi, ma wete 'idi 'ahwanoiyao 'ihesagoha bwaibwainidi, ma taudi togala 'ilogwahatedi."

¹³Moisa tuwa, geya sawasawahina 'eta taiya 'i'ehemuyegomi, 'eguma ginaula bwebwe'ana nuwami 'i'ewa'ewa, ma tuta mabwaiyana 'oina wapaipaihowa.

¹⁴Ma geya'abwa tomota wamatamatautedi bo nuwana wanuwanuwa mwau 'oidiya, ma hesi wayaliyaya, 'eguma ginaula bwebwe'ana wapaipaihowa ma si'ehe'ehe muyegomi, ¹⁵ma hesi 'atemyega 'ida Bada Keliso wahe'asisiyane. Ma 'eguma taiya 'ihesilalegomi ma 'igwae, "To'aha weyahina 'uhemihemisa?" nata 'omi wagwaehila ma'imi hepwaila bwebwe'ana 'oidiya, ma ma'imi mumuga nuhana 'oinega wahegwaedi.

¹⁶Ma to'aha wanuwatuhuya bwebwe'ana, tuta mabwaiyana gidemusa wapaipaihowa 'esa, 'inega 'eguma taiyawedi si'ahwa galaegomi weyahina 'abehega 'omi Keliso 'ana tomuliyao, 'abwa sideba mwadina, 'eguma 'imi mumuga bwebwe'ana wahe'itedi.

¹⁷Ceguma Yehoba 'inuwatuhuya 'abehega myua taloba, 'ilobwainegita ta'emuyamuya 'ida paihowa bwebwe'ana weyahina, ma hesi geya 'ana 'ita bwebwe'ana 'eguma paihowa galana weyahina ta'emuyamuya.

¹⁸Gidemusa tuwa, Keliso ma'aigeda 'i'amasa 'ida galao weyhidi, ma tauna loheya bwebwe'ana, ma taudi galagalaida ma weyahida 'i'amasa, ta 'inega 'itoegita Yehoba 'oina. Ma Keliso wahinamo silohe'amasiya, ma yaluyaluwana geya.

¹⁹Coinega yaluyaluwana 'ilatuwa ta 'itauya yaluyaluwa paipainidi 'oidiya 'ilohatotowa. ²⁰Yaluyaluwaedi tomota yaluyaluwadi, taudi mwahohene Nowa 'ina tuta Yehoba weyahidi 'ihe'alama'i'itana ma 'abehega 'oina sihemisa, ta geya. Coinega mabwaiyadi yagewa 'inega sidamana, ma tupwadimo bwasiyega 'i'abihetediya, beno nima 'aigeda ma 'etoi, 'i'abihetedi wagaina Nowa 'i'abiya 'inega.

²¹Bwasiina 'ihe'ita moisa 'oida 'abehega bewa tuwa bwasi 'ebe babitaiso 'i'abihetegita. Ma babitaisoina geya 'abehega wahida 'ana

deulamo, ma hesi 'ida 'ahwanoiyega Yehoba 'ateda 'igihe 'ehaudi, Yesu Keliso 'ina toholo hila 'oinega,²² tauna 'ihane pwaiya galewa, eeta bewa tuwa Yehoba 'ina 'ebeulega 'imiyamiya, ma aneloseyao ma toloinao mabwaiyadi galewa 'oina 'iloiloinaedi.

Cida mumuga tabuidi

4 ¹Wanuwatuhuyahi 'abehega tutaina Yesu 'ihetomotai muya 'ilobeya, ma 'imi nuwatuhu walagu Yesu gidemusa, ma 'oinega waboimo wagihape'aligomi, weyahina 'eguma taiyawedi taudi wahidiyega muya silobediya, 'idi mumuga galana 'igumwala pwaiya.

²Coinega 'ida tuta mabwaiyana bale'uwa tamiyamiya tatagwalegita Yehoba 'oina ma tauna 'iloinaegita ma hesi 'ida nuwa'ubuna geya'abwa 'iloloinaegita.

³Mwalo 'imi mumuga galana gidemusa taudi tomiya ganamuli, ma mumugaedi bewa walogwahatedi, gidemusa sogala ma nuwa'ubuna ma bwasi waiwaidi 'adi numa yauyaule, ma he'iya'iyagu paihowa galadi weyahidi, ma wete hemisa 'abo'abodi hali ginaulao 'oidiya. ⁴Ma tomiya ganamuliyedi sinuwa henainaida 'eguma 'omi geya mahetemiyao ginaulaedi galadi wapaipaihowadi, 'oinega si'ahwa galagalaegomi. ⁵Ma hesi Yehoba tomota mayawasidi ma 'ama'amasidi 'abwa 'ibwa'omatadi, ma wete taudi tomiya ganamuli 'abwa siyatala matana. ⁶Bewa huhuna 'oinega wasa bwebwe'ana 'iguguyaeya to'amasaq 'oidiya, ma tuta mayawasidiya 'adi loina mwauna silobeya, ma 'ane yaluyaluwadiyega yawasidi si'ewa Yehoba 'oinega.

⁷Muhemuhenia ginaula mabwaiyana sigumwala. Coinega wa'itayahigomi ma 'imi nuwatuhuwao wagihape'alidi, ma tuta baibaiwana wa'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina. ⁸Coinega wahelau hilegom moisa 'aigeda 'aigeda 'oimiya, weyahina helau sawasawahina ma galana baibaiwadi 'igibodi. ⁹Coinega 'iyamiyao wabwauwedi 'imi hada, nuwa bwebwe'anega, ma geya'abwa walolomugiyedi.

¹⁰Ma 'aigeda 'aigeda Yehoba hegugeguyai hagana ma hagana 'i'ebwae pwaigomiya, 'oinega hegugeguyaiyedi 'oidiyega wapaihowa ma 'iyamiyao walemedi, ma 'oinega 'omi Yehoba 'ina topaihowa bwebwe'ami. ¹¹Ceguma taiyawedi 'omi wahetohepwaila, wahetohepwaila tuwa gidemusa Yehoba 'ina gwae wahepwaileya, ma 'eguma taiyawedi 'omi walemalema, walema tuwa 'imi waiwai mabwaiyanega, gidemusa waiwaiina 'i'ebwaegomiya, ma 'oinega paihowa mabwaiyadi 'oidiyega tomota Yesu Keliso sisanapu ma Yehoba sihepwatuwe, weyahina tauna wasawasa moisa ma tohewaiwai moisa, tuta mabwaiyana 'oidiya. Emeni.

Yesu 'ina tomotaiyao si'emuyamuya

¹²Ma tasigwao, geya'abwa ma'imi henainaida 'eguma tutaina 'ebe tohona mwaudi walobadi. Geya'abwa wanuwanuwatuhu 'abehega

silatulatu daita, ¹³ ma hesi wayaliyaya, ma wete wanuwatuwu 'abehega Yesu Keliso muya 'ilobeya, eeta 'omi gidemusa tuwa waloba 'ese, ma muliyetega tutaina 'ina wasawasa 'ihapwesama wayaliyaya madou hedada.

¹⁴ Ma 'eguma tomota si'ahwa galagalaegomi 'imi hemisa Keliso 'oina weyahina, wayaliyaya tuwa, weyahina Yehoba yaluyaluwana 'asi'asilalaina 'oimiya 'imiyamiya. ¹⁵ Ma hesi geya ginaula bwebwe'adi weyahimi 'eguma walohe'amasa bo wayagaha bo wapui bo wapaihowa besobeso ma weyahidi muya waloba. ¹⁶ Ma ginaula bwebwe'ana hesi 'eguma 'omi Keliso 'ina boda ma muya waloba. Beno geya 'ebe debamwadina, ma hesi Yehoba wahewatuwe, weyahina 'omi Keliso 'ina boda moisa.

¹⁷ Ma tuta 'ilatu pwaima ma 'ane bwa'omatana 'ihegaina, ma 'oinega Yehoba 'ina tomotaiyao 'ida bwa'omatana nugetedi, eema muliyetega taudi wasana bwebwe'ana geya sihemihemise, 'idi galao 'ana maisa mwau hedada siloba. ¹⁸ Ma Buki He'asisi 'oina 'ihewpaila pwaiya, 'igwae,

"Yehoba 'oina mwauna ma 'abehega tobwebwe'adi 'i'abihetedi, ma hesi togidega togala, taudi Yehoba 'ana tologwahata? Taudi beno 'adi 'abihetena mwau hedada."

¹⁹ Coinega 'eguma 'omi Yehoba 'ina nuwatuhu 'oinega muya walabalobadi, yawasimi watagwaledi tauna 'oina, ma 'ane 'i'itayahigomi, weyahina tauna 'ada Topaihowa bwebwe'ana moisa, ma 'omi wete gidemusa wamumuga bwebwe'ana.

Yehoba 'ina tomotaiyao 'adi 'itayahina

5 ¹ Tohekalesiyao 'adi babadao 'omi, 'abehega yagihenuwa yahigomi 'imi paihowa weyahina. Weyahina taugu 'aigeda wete tohekalesiyao 'idi bada, eema taugu mataguwega Keliso 'ina muya ya'iteya, ma 'abwa 'ina wasawasa 'asi'asilalana 'oina yamiyamiya to tutu 'eguma 'ina wasawasaina 'igihe hapwese.

² Coinega wete yahenuwa lagugomi 'abehega 'imi bodaowedi wa'itayahidi, taudi beno Yehoba 'ina tomotaiyao. Ma wa'itayahidi 'imi 'atetagwalega tuwa gidemusa Yehoba 'ina nuwatuhu, ma geya'abwa ma'imi logwahata. Ma 'imi paihowa wapaihowadi, geya 'ami maisa madouna weyahina, ma hesi 'ate tagwalega wapaihowa.

³ Ma geya'abwa watoho ma wahetoloina 'oidiya, ma hesi mumuga bwebwe'ana wahel'itae 'oidiya, ma simuliyegomi. ⁴ Ma 'oinega tutaina To'itayahina madouna 'ilatuma, tauna 'oinega 'ami maisa bwebwe'ana ma miyamiya hatayana waloba.

⁵ Coinega wete 'omi tubu hanehaneyao sowasowana babadao wahel'asisiyanedi, ma mabwaiyami wanuwadobi ma 'aigeda 'aigeda 'oimiya wahelemalema hilegomi. Gidemusa tuwa Buki He'asisi 'ina gwae gide, 'igwaeya,

“Yehoba tonuwahane 'i'ausidi, ma hesi tonuwadobi 'ihelauwedi.”

⁶Coinega wanuwadobi ma watagwalegomgi Yehoba Tohewaiwai moisa nimana, ma 'oinega muliyetega tauna 'ina tuta bwebwe'ana 'oina 'igihanehegomgi.

⁷Ceguma wanuwagala, beno 'ami mwauyao mabwaiyadi Yehoba 'oina wa'ebwae ma 'i'ewayahuledi, weyahina Yehobaina 'i'atemuyamuyaegomiyi.

⁸Coinega walomata yahigomi bwaibwaini 'ami 'aleha Tomudulele 'inega. Weyahina Tomudulele tauna gidemusa totopwatula, tuta mabwaiyana 'isakosakowasi ma 'i'ebe'ebesa 'abehega 'ana tai 'iloba, ma 'i'ai. ⁹Ma geya'abwa wamatamatauta, ma hesi 'imi hemisa 'oina watoholo pa'ala, weyahina wasanapuya 'abehega 'iyadao taudi Yesu 'ana tohemisao mwauwedi silobalobadi tupwa mabwaiyana 'oidiya.

¹⁰Yehoba tauna 'atemuyamuya huhuna ma 'ibwau pwaigita ma 'abehega 'ina wasawasa miyamiya hatayana 'oina tamiyamiya Keliso mahetedai. Ma 'imi myua tuta 'i'iunamo ma sigumwala, ma muliyetega Yehoba 'igihe 'ehaugomi ma 'igihepa'aligomi ma 'igihe waiwaiyegomgi ma 'abehega wamiya bwebwe'ana. ¹¹Weyahina tauna Tohewaiwai miyamiya hatayana. Emeni.

Gwae helau

¹²Cimi leta 'i'iuna bewa Sailasa 'ilemegauwa eeta yaleleya weyahimi. Tauna Sailasaina tahesaniyeya 'abehega tauna 'aigeda tasidai ma'ina hemisa. Coinega 'imi leta bewa 'oina nuwanuwagu ma Yehoba 'ina helau moisa yahepwala 'oimiya, ma 'oina watoholo pa'ala.

¹³Ma wete tohekalesiyao tupwa bewa Babiloni 'oina 'idi helau 'oimiya. Taudi Yehoba 'ihesinuwediya gidemusa tuwa 'omi 'ihesinuwegomiyi, 'idi gwae helau 'oimiya. Ma wete natugu Maki 'ina gwae helau 'oimiya.

¹⁴Coinega wahelau hilegomgi 'aigeda 'aigeda 'oina, ma wa'atusapwali hilegomgi helau moisega. Ma 'omi Keliso 'ina tomotaiyao wamiya yaliyaya.

Taugu Pita.

2 PITA

Pita 'ina lele heluwena

Leta bewa 'alona Pita 'ihe'ote'otetela sanapu moisa Yehoba 'oinega weyahina, ta wete tohe'itao galadi 'idi he'ita 'abo'abo weyahina, ma wete 'ihe'ote'otetela Yesu 'ina hilama bale'uwa weyahina.

Loyauwedo

1 ¹Taugu Saimoni Pita ta Yesu Keliso 'ina topaihowa 'aigeda, nuwana 'ana tohepwaila, 'imi leta yaleleyawa. Comi ma taugu 'ida hemisa mahemaheten, ma weyahina tayaliyaya. Hemisaina talobeya 'ida Yehoba ma 'ada To'abiheten Yesu Keliso 'idi loina bwebwe'ana 'oinega. ²Yehobaina ma 'ida Badaina Yesu 'adi sanapu 'oinega, helau moisa ma yaliyaya 'oimiya sihasiwa.

³Yehobaina 'ina waiwaiyega 'ilemegita, eema 'i'ebwaegita ginaulaedi baibaiwadi yawasida weyahina ta 'ida mumuga 'ehauna weyahina. Weyahina tauna tasananapuya 'abehega 'ihesinuwegita ma 'ane 'ina wasawasa ta 'ina mumuga bwebwe'ana 'i'ebwaegita. ⁴Ma wete 'ina gwae hemisa bwebwe'adi ma waiwaidi 'oidiyega mumuga bale'u 'ana nuwa'ubunao galadi wahasinedi, eema Yehoba 'ina mumuga bwebwe'ana waloba.

⁵Coinega watoho waiwai ma 'imi hemisa waloheposeyanedi bewa ginaulaedi 'oidiyega, nugeta mumuga bwebwe'ana, heluwena sanapu, ⁶hetoina 'alamal'i'itana, 'ehatana toholopa'ala, nima 'aigeda mumuga 'ehauna, ⁷hesikisina 'ahwa'iya'iyana, ma 'ebelosaloha helau. ⁸Ceguma ginaulaedi 'oimiya simadomadou moisa, 'ida Bada Yesu Keliso 'ana sanapu 'oina wahewaiwai, ma geya'abwa 'imi paihowa simudamudali. ⁹Ma 'eguma ginaulaedi geya 'oimiya simiyamiya, 'ana 'ita gide mata gibugibuimi, weyahina 'ami gihe'ehau 'imi puiyao mwalo 'oidiyega wanuwanaide pwaiya.

¹⁰Coinega 'iyagwao, watoho waiwai ma geya'abwa Yehoba 'ana hesihesinuwao bodaedi 'oidiyega wamiyamiya latu. Ma 'eguma 'igu

guae bewa wahematamatanedi geya'abwa wabe'ube'u, ¹¹ ma 'oinega muliyetega ma'imi yaliyaya waluhu 'ida Bada ma 'ada To'abihetena Yesu Keliso 'ina 'ebeloina 'oina ma nobwa wamiya hataya.

¹² Coinega nuwanuwagu ma yalohatotogomi ma nuwatuhu bewa wanuwatuhu yahidi, weyahina wasanapu pwaidiya eema sanapu moisa 'oimiyamiya. ¹³ Ma tuta bewa mayawasiguwa yamiyamiya, 'ilobwaineugauwa ma yahenuwa lagugomi ma 'omi wahetapewa mumuga bwebwe'ana weyahina. ¹⁴ Weyahina 'ida Bada Yesu Keliso 'ihe'ita pwaigauwa 'abehega 'i'iuna ma ya'ebesinegomu, ¹⁵ 'oinega yatohotoho waiwai ma 'abehega 'abwa 'igu 'waiha mulina he'itaedi geya'abwa wanuwanuwa sinedi.

Keliso 'ina 'asilala si'iteya

¹⁶ Mwalo 'ida Bada Yesu Keliso 'ina waiwai ma 'ina tauyama 'ahepwailediya 'oimiyamiya, ma 'ima hepwaitaina geya tosonosonogao 'idi 'ote'otetelao 'oidiyega, ma hesi matamega tauna 'ina wasawasa 'a'iteya. ¹⁷⁻¹⁸ Ma tutaina mwalo mahetemai 'oyai 'amiyamiya Yehoba 'enana galewega 'ahesagoheya, 'igwaeya, "Bewa Natugu moisa, tauna weyahina yayaliyaya madouna." Ma 'enanaina Tamana 'ina tupwa 'ehauna galewega 'itauyama eeta 'oyaina debana Yehoba hepwatu ta wasawasa 'asi'asilalaina Natuna 'ilebwaeya.

¹⁹ Ma palopitao mwalo 'idi guae 'oidiyega Keliso sihepwaila nugeteya, ta tauma wete 'a'iteya, 'oinega 'omi 'ilobwainegomu ma gwaeyedu wanuwatuhu yahidi, weyahina gwaeyedu gide wodam tupwa guguyou 'oina 'i'asi'asilala ma 'ana siga gona 'i'asale ma 'ubwana 'atemiya 'isaehane.

²⁰ Ma ginaula bewa wanuwasabwaleni 'abehega palopitao 'idi guae Buki He'asisi 'alona geya sawasawahina taboimo 'adi gibui tasananapu, ²¹ weyahina palopitaowedi geya siboidimo 'idi nuwatuhuwega sigwaegwaenedi, ma hesi Yehoba 'oinega, ma Yaluyaluwa Tabuna palopitao 'ihenuwa lagudiya eeta gwaeyedu sigwaenediya.

Tohe'ita 'abo'abodi weyahidi

2 ¹ Ma hesi mwalo hene tupwana palopita 'abo'abodi tomota gamwagamwanidiya silatuwa. Gidemusa 'abwa tohe'ita 'abo'abowao 'omi gamwagamwanimiya silatulatu, ma 'idi he'ita 'abo'abo 'oinega tomota sigihe galadi 'idi he'ita galana 'oinega. Badaina tauna 'ihegimwaneyegita bwewayahinega, ma taudi siuhaleya, 'oinega maisa galana nata siloba. ² Ma tomota baibaiwa hedade 'idi paihowa galana gidemusa pui 'ebe debamwadina sihe'au'aunaowedi, beno Yesu 'ina 'eda moisa 'ana 'ebe 'ahwa galagala.

³ Ma togalaedi tobwatobwa nuwadi 'i'eweya, 'oinega 'idi gwae hotohotowega 'abwa si'abowegomi ma 'imi tobwatobwa si'ewadi. Mwalo

hene 'adi maisa Yehoba 'ilaguya eema 'iyamwayamwa namo, ma geya 'ida buiya.

⁴ Weyahina Yehoba aneloseyao galadi geya 'ida 'atemuyemuyaediya, ma hesi gaula guguyou 'oina 'iula suluhediya, eema simiyamiya 'ana siga bwa'omatana 'ana tuta. ⁵ Ma wete mwalo hene mebale'u mabwaiyadi geya 'ida 'atemuyamuyaediya, ma hesi yagewega togalaedi 'imutudiya. Ma Nowamo ma 'ina bodao site sebeni 'i'abihetediya, weyahina Nowa tauna mumuga bwebwe'ana 'ana tologuguya.

⁶ Ma wete 'asaedi galadi Sodoma* ma Gomola* 'igabudiya eeta sihegawala, ma 'inega 'abehega mabwaiyada tada sanapu ma geya'abwa tamumuga galana gidemusa taudi. ⁷ Ma Lota* taunamo 'asaedi 'oidiyega 'ina mumuga bwebwe'ana, 'inega Yehoba 'i'abiheteya. Moisa Lotaina 'inuwagala togalaedi 'idi mumuga sogala weyahina. ⁸ Weyahina Lota togalaedi gamwagamwanidiya 'imiyamiya eeta 'idi mumuga galana 'i'ita'ita ma 'ihehesagohe eeta 'inuwagala madouna.

⁹ Coinega tasananpuya Yehoba sowasowana tobwebwe'adi 'ebe tohowao 'oidiyega 'i'abihetedi, ma togalaedi 'iloinaedi ee 'ana siga sabwelo bwa'omatana 'oina.

¹⁰ Moisa, 'eguma togalaedi Yehoba 'ina loina silogwahate, ma 'idi nuwa'ubunao bi'ibi'idi simulimuliyedi, beno 'adi maisa gala hedadena nata 'i'ebwaedi. Togalaedi wete gagasa huhudi, ma geya 'idi he'asisimo megalewa 'asi'asilalaidi 'oidiya, ma hesi si'ahwa'ahwa galaedi. ¹¹ Ma aneloseyedi ma'idi waiwai madouna 'idi 'ebemiya Yehoba matana, ma geya 'ilobwainedi ma si'ahwa galagala tohe'ita 'abo'abowedi 'oidiya.

¹² Moisa togalaedi gide hebai. Hebai 'adi lotohonamo simulimuliyedi, ma geya sida nuwanuwa bwebwe'ana, 'inega tomota hebaiyedi si'abiyahidi ma sihunudi. Togalaedi wete sanapu moisa geya sisanapu ma hesi si'ahwa galae, 'inega taudi wete sihesilae, hebai gidemusa, ¹³ ma 'adi maisa 'idi pui weyahina 'igala moisa. Nuwanuwadi sabwelo 'aigeda 'aigeda siyaliyaya besobeso. Ma 'eguma mahetemiyo wa'ai, 'idi mumuga galana 'oidiyega 'ami 'e'ahaina sighebaili. ¹⁴ Ma 'idi pui 'ebedebea mwadina 'inega sihemata ganawala, ma 'idi pui hilahila weyahina geya tani'odi 'ida towa. Ma tote'a sihanuhanugetedi 'eda galana 'oina, ma tobwatobwa 'ana nuwa'ewa 'oidiya 'imadou hedada. Ma Yehoba 'abwa 'ihemaisa 'idi mumuga galana weyahina.

¹⁵ Ceda dumwadumwaluna si'ebesine pwaiya eeta sitauya puiya, 'inega Bioli natuna sanina Balami* 'ina mumuga galana mwalo hene taudi bewa tuwa simuliyea, weyahina tauna nuwanuwana ma 'ina paihowa galana 'inega 'ida hewasawasa, ¹⁶ ma hebai 'aigeda 'ase* Balamiina 'ina mumuga galana 'igihe lolaguya, ma hebaiina tomota 'enadiyega 'igwaeya Balami 'oina eeta 'ina paihowa yauyauleina 'i'etobodeya.

¹⁷ Ma tohe'ita 'abo'abowedi 'idi mumuga gide bwasi gaula geya bwasidimo, ma taudi wete gidemusa yaloha, geya sida miya hohobiga,

'inega Yehoba nata 'ilagu dobihedi gaula guguyou 'oina ma nobwa simiya hataya.

¹⁸Tohe'itaowedi 'idi mumuga galadi ma'idi gwae gagasa sihe'ote'oteli, ma wete nuwa'ubuna galadi 'oidiyega tonuwabui hauhau silisidi ma sihila 'idi mumuga nugenugetana 'oina. ¹⁹Cadi tomuliyao 'oidiya sigwae, "Ceda bewa 'oina wanaoma, 'eda bwebwe'ana, ma geya 'eta wete 'etoboda 'imiyamiya." Ma geya, taudi 'idi mumuga galana 'inega siboimo sipai hilediya.

²⁰Taudi mwalo 'idi Bada ma 'adi To'abihetena Yesu Keliso 'ote'otetelina sihemisaeya eeta mumuga bale'u si'ebesineya, ma 'eguma silohihila mumuga miyamiyaidi 'oidiya nata sibe'u, ma 'inega taudi sigala moisa.

²¹Taudi geya sisanapu mumuga bwebwe'ana 'ana 'eda, ma hesi he'ita 'abo'abodi simulimulyedi, ee nata galana siloba. Ma hesi taudi mumuga bwebwe'anaina ma Yehoba 'ina loina 'ehauna 'ana tomuliyao, 'eguma si'ebesine sigala moisa. ²²Ta 'idi mumugaina gidemusa tuwa gwae hegehegedi 'aigeda 'igwaeya, "Cedewa tauna maiwaina 'i'ai hila." Ma wete, "Bawe 'wapina tadeuli tagihe 'ehau ma muliyetega 'ihila ma 'iedobadoba'a hila."

Bada 'ina sabwelo madouna weyahina

3 ¹Ciyagwao, bewa 'igu leta heluwena 'oimiya, ma 'igu letaedi 'eluwa 'oidiyega yatohotoho ma yahenuwa laguwegomi ma wanuwatuhu bwaibwaini, ²ma Yehoba 'ina palopitao 'idi gwae nugenugetadi wanuwatuhu yahidi, ma wete 'ida Bada beno 'ada To'abihetena, 'ina loina 'ana tohepwailao loinaedi si'ebwaegomiya wete wanuwatuhu yahidi.

³Ma nuwatuhu 'aigeda sowasowana wada sanapu nugeta 'abehega tuta 'ana 'ebe losaloha 'oina tupwadi tolotuyeya silatu, ma Bada 'ina 'eda weyahina sigwaegwae besobeso, ma taudi 'idi nuwatuhu galadi simulyedi, ⁴ma sigwae, "To sauga 'imi badaina 'ihilama? Geya'abwa, bo? Mwalohene bale'u 'ana paihowa hauhauna 'inega 'ana siga nige geya 'eta wete ginaula 'ida buiya. Mwalo tubudao 'ama'amasidi 'idi saugega 'ilagama, ginaula mabwaiyana 'adi 'itaedi tuwa. Geya sida buiya."

⁵Taudi genuwadi sinuwatuhuyahi 'abehega mwalo hene Yehoba 'ina gwaeyega galewa 'ilatuwa, ma bwasi 'alonega bale'u 'ipaihoweya bwasiyega, ⁶eeta muliyetega bwasiyega bale'u mabwaiyana 'igihegaleya. ⁷Ma Yehoba 'ina gwaeyega galewa ma bale'u siyamwayamwa ma loina 'ana sabwelo 'oina nata 'igabu yahuledi ma togala 'lohesawalidi.

⁸Ciyagwao, 'aigeda wete ginaula wanuwatuhuyahi, 'abehega bolime tausani gide sabwelo 'aigeda 'ida Badaina 'oina, ma wete bolime tausani tauna 'oina gide sabwelo 'aigeda mahemahetena.

⁹Tupwana tomota 'idi nuwatuhu 'abehega Yehoba geya'abwa 'ipaipaihowadi ginaulaedi mwalo 'igwae hemisaedi. Ma 'omi geya'abwa

wanuwanuwatuhu 'eguma Yehoba 'ina paihowa 'oina gide 'iheheboi, ma hesi tauna ma'ina 'alamal'i'ita 'iyamweyamwegomi ma mabwaiyami wanuwabui, ma genuwana 'aigeda taiya 'ihehe'waihi mahemahetena.

¹⁰ Ma Bada 'ina bwa'omatana 'ana sabwelo 'abwama 'ina tauyama gide toyagaha ma 'ilohesalutuigitamo, ma galewa sisawala ma'ina 'alapwasi madouna, ma ginaula mabwaiyadi galewa 'aiwe 'ala' alasina 'oinega 'i'ala hesawalidi, ma wete bale'u ta ginaula mabwaiyadi 'oina 'i'ala hesawalidi.

¹¹ Ceguma ginaulaedi mabwaiyana 'abwa sisawala, 'ilobwaineya ma'imi mumuga 'ehauna ma ma'imi he'asisi Yehoba 'oina wapaihowa.

¹² Ma wayamwayamwa ma'imi nuwatuhuyahina Badaina 'ina sabwelo hilama weyahina, ma tutaina 'oina Yehoba galewa nugenugetaina ta bale'u nugenugetaina 'ilohesawalidi 'aiwe 'ala' alasina 'oinega, ¹³ ma tauda tayamwayamwa ma galewa ta bale'u hauhaudi ta'itadi, gidemusa Yehoba mwalo 'igwae hemisa pwaiya, ta tupwainaina 'oina mumuga bwebwe'anamo 'imiyamiya.

¹⁴ Ciagwao, 'imi yamwana 'ana tuta watoho waiwai eeta 'eguma 'itayama 'ilobwainegomiya ma 'imi mumuga bwebwe'ana mabwaiyana, ma nuwadaumwalega wamiyamiya.

¹⁵ Ma wanuwanuwatuhuyahi 'abehega 'ida Bada 'ina he'alamal'i'ita huhuna 'abehega nuwanuwana ma 'ada 'abihetena taloba. Paulo 'iyadaina moisa, ma nuwatuhu bewa weyahina Pauloina 'oimiyia 'ilele pwaiya ma'ina sanapu Yehoba 'oinega 'ilobeya.

¹⁶ Eeta nuwatuhuina weyahina 'ihepwaila 'ina lele nugenugetadi mabwaiyadi 'oidiya. Ma tupwana nuwatuhuwao 'ina letao 'alodiya 'adi sanapu mwauna, 'oinega tohenainaidao ma towao nuwatuhuwedi sigibuidiya, ta Buki He'asisi 'ina leleyao wete sigibuidiya ma si'abo, 'oinega siboidimo sigihe galediya.

¹⁷ Ciagwao, nuwatuhuwedi 'omi wasanapu pwaidiya, 'oinega wa'itayahigomi watoholo pa'ala ma geya'abwa togala si'abowegomi, 'amuge ta sihanugeta puigomi ma wabe'u. ¹⁸ Ma hesi 'ida Bada, tauna 'ada To'abihetena Yesu Keliso, 'ana sanapu ma 'ina helau 'oimiyia 'imadomadou, ma tauna tahepwatu sauga bewa ta sauga baibaiwana sinaonaoma 'oidiya. Emeni.

Taugu Saimoni Pita.

1 YONI

Yoni 'ina lelele 'aigeda

Yoni 'ina leta bewa 'alona 'ihe'ote'otetela helau ma 'asilala ta yawasi hataya Yesu 'oinega weyahidi.

Gwaeina yawasida weyhina

1 ¹⁻² Mwalo gwaeina yawasida weyhina Tamana ba'idana simiyamiya, 'oinega tauma wete tenamega 'ahesagoheya, ma wete nimamega loheyaina 'a'abitohoya, weyhina 'ihapwesa pwaima ta matamega 'a'iteya, ma tauna weyhina 'ahewpwaila 'oimiya, beno tauna yawasida miyamiya hatayaina huhuna, ma mwalo tauna tamana ba'idana simiyamiya ma 'oima 'ihapwesama.

³ Tauna 'a'iteya ma 'ahesagoheya ma 'oimiya 'ahewpwaila, 'oinega 'omi mahetemao tahe'iya'iyagu mahemaheten, ta wete Tamada ma Natuna Yesu Keliso mahetedao ta'ahwa 'iya'iyagu mahemaheten. ⁴ Coinega 'imi leta bewa 'aleleyawa, 'itauyawa ma 'ane wahasili, ma tayaliyaya moisa, 'omi ma tauma.

Yehoba 'asilala huhuna

⁵ Coinega wasa bewa sihegwaemaiya, ta 'ahewpwaileya 'oimiya 'abehega Yehoba 'asilala huhuna, ma geya 'eta guguyou Yehoba 'oina 'imiyamiya.

⁶ Coinega 'eguma tupwa guguyou 'oina tamiyamiya, geya'abwa ta'e'abo'abo ma tagwae 'abehega, "Yehoba mahetedai ta'ahwa 'iya'iyagu." Beno geya mumuga bwebwe'ana moisa. ⁷ Ma hesi 'eguma tupwa 'asilala 'oina tamiyamiya, gidemusa Yehoba 'ina tupwa 'asilala 'oina 'imiyamiya, beno ta'ahwa 'iya'iyagu moisa, weyhina Natuna Yesu bweyahinega 'igihe'ehaugita 'ida puiyao mabwaiyadi 'oidiyega.

⁸ Moisa, mabwaiyada topui tuwa, ma geya'abwa ta'e'abo'abowegita, ma tagwae "Taugu bwebwe'agu, ma geya 'igu puimo." ⁹ Ma hesi 'eguma tahepwaila moisa ma tagwae "Yapui pwaiya." beno Yehoba 'ida pui 'inuwasamudi ma 'igihe 'ehau hilegita, weyhina Yehoba mumugana dumwaluna ma ma'ana hemisa.

¹⁰Ceguma tagwae, “Geya wete 'aigeda tuta yapui,” beno Yehoba ta'abo'abowe, weyahina 'ina gwae geya tahemihemisae.

Keliso tauna 'ada tolema

2 ¹Cae natugwao, 'imi leta bewa yaleleyawa ma 'oinega geya sowana pui wapaipaihowa. Ma 'eguma tapui, Yesu Keliso tauna todumwadumwalu 'i'ahwanoi weyahida, Tamada 'oina, ²ma 'ida puiyao 'inuwasamudi, weyahina Yesu tauna wahina 'ipwaoliyeya 'ida puiyao weyahidi, ma wete mebale'u mabwaiyadi weyahidi.

³Yehobaina tasananpuya 'abehega 'iyadai moisa, 'eguma 'ina loinao tahematamatanedi. ⁴Ta 'eguma taiya 'igwaegwae ma 'igwae, “Taugu Yehoba 'iyagu.” ma Yehoba 'ina loinao geya 'ihematamatanedi, beno 'i'abowa weyahina 'eda dumwaluna 'i'ebesineya. ⁵Ma 'eguma Yehoba 'ina gwae tamulimuliye 'ina helau 'oinega 'ilohemahegita ma tasanasanapu 'abehega 'iyadaina mahetedai tamiyamiya. ⁶Eeta 'eguma taiya 'owa 'ugwae, “Taugu Yehoba 'iyagu ma mahetegu 'amiyamiya,” 'ilobwainegowa ma 'umumuga gidemusa Yesu 'ina mumuga.

Loina hauhauna

⁷Ciyagwao, geya'abwa loina hauhauna yaleleleleyawa, ma hesi loina miyamianaina wahesagoha nugeteya, ta wasanapu pwaiya, bewa yalolohileyawa.

⁸Ma hesi loina bewa yalele hileya gide loina hauhauna helau weyahina, weyahina helauina Keliso 'ana lobwaina, ma 'omi 'ami lobwaina wete. Beno 'oinega guguyou 'igumwagumwala, ta 'asilala moisa 'isaehane pwaima.

⁹Ceguma taiya tasina 'ilo'alehe ma 'igwaegwae 'abehega tauna 'asilala 'oina 'imiyamiya, beno 'i'abobo, weyahina tauna 'abwa tuwa guguyou 'oina 'imiyamiya. ¹⁰Ma wete 'eguma taiya 'owa 'iyamwao 'uhehelauwed, 'owa 'asilala 'oina 'umiyamiya, 'oinega geya'abwa 'ube'ube'u. ¹¹Ma hesi 'eguma tasiu 'ulo'alehe, lamuna bewa weyahina 'owa 'abwa guguyou 'ina tupwa 'oina 'umiyamiya, ma wete guguyou 'oina 'utautauya, ma 'eda geya'abwa 'u'ita'ita, weyahina matau guguyou 'iumabodeya.

¹²Gwagwama yo, gwae bewa yaleleyawa weyahina 'imi puiyao Yehoba 'inuwasamudiya, Yesu saninega.

¹³Babadao yo, gwae bewa yaleleyawa weyahina 'omi tauna mwalohene ta bewa tuwa 'imiyamiya wasanapu pwaiya.

Hewahewaliyao yo, gwae bewa yaleleyawa, weyahina tauna topuiina wahewaiwai sineya.

¹⁴Ma 'omi gwagwama madoumi, gwae bewa yaleleyawa weyahina Tamada wasanapu pwaiya.

Babadao yo, gwae bewa yaleleyawa weyahina 'omi tauna mwalohene ta bewa tuwa 'imiyamiya wasanapu pwaiya.

Hewahewaliyao yo, gwae bewa yaleleyawa, weyahina 'omi tohewaiwai ta Yehoba 'ina gwae 'imiyamiya 'oimiya, 'oinega tauna topuiina wahewaiwai sineya.

¹⁵ Ciagwao, geya'abwa bale'u bewa nuwami 'i'ewa'ewa, weyahina 'eguma bale'u tobwatobwanaao nuwami 'i'ewa, bewa 'oinega Tamadai wanuwanaide, ma geya wada helauweya.

¹⁶ Moisa, bale'u ginaulinao mabwaiyana, beno nuwa'ubuna ma tobwatobwa 'ana hamwa ma nuwahane, ginaulaedi bewa geya Tamadai 'oinega sitauyama, ma hesi bale'u 'oinega. ¹⁷ Ma bale'u bewa 'i'iunamo 'isawala, ma nuwatuhu bale'u tobwatobwanaao weyahidi 'ilolagu, ma taudi hesi 'eguma Yehoba 'ina nuwatuhu sipaipaihowa simiya hataya.

Keliso 'ana 'alehaina

¹⁸ Natugwao, tutu 'ana 'ebelosaloha 'itauya pwaima, ma mwalo wahesagoheya 'abehega Keliso 'ana 'alehaina 'i'iuna 'ihapwesama, sowasowana wanuwatuhuyahi Keliso 'ana 'alehao baibaiwadi bale'uwa simiyamiya, 'oinega tasananpuya tutu 'ana 'ebelosaloha bewa, ¹⁹ ma Keliso 'ana 'alehaowedi 'adi 'ita gide Keliso 'ana tohemisao, ma geya. Weyahina taudi 'eguma 'ida boda moisa, 'abwa mahetedao tamiyamiya. Ma hesi geya! Tuwa si'ebesine pwaigita.

²⁰ Ma 'omi taudi geya gidemusa, weyahina Yaluyaluwa Tabuna 'igihesanapu pwaigomiya, ma 'oinega sanapu baibaiwana wasanapuya, ²¹ ma geya 'abehega ma'imi henainaida 'imi leta bewa wahasihasili, weyahina he'ita dumwadumwaluna wasanapu pwaiya, ma wete wasanapuya 'abehega geya 'eta wete 'abo 'oinega 'ihapwesa.

²² Ma taudi to'abowedi Yesu simwehihiyeya, ma sigwae, "Yesu tauna geya To'abihetena." Ceguma taiyawedi sigwaegwae gidemusa, taudi Keliso 'ana 'alehao, weyahina Keliso ma Tamana silogwahatediya.

²³ Ceguma taiya 'owa Yehoba Natuna 'ulogwahateya geya Yehoba maheteu wamiyamiya. Ma hesi 'eguma 'utagwalego Natuna 'oina, tauna ma Tamana mahetemwao wamiyamiya.

²⁴ Comi mwalo wasadi wahesagoheya, 'oinega 'eguma wasaina 'oimiya 'imiyamiya beno tauna ma Tamana mahetemiyao wamiyamiya. ²⁵ Ma yawasidaina 'igwae hemiseya 'ida 'ebwaegomi, beno yawasida miyamiya hatayaina.

²⁶ Bewa mabwaiyana yalele pwaiyawa ma 'abehega wasanapu taudi 'ami to'abowao weyahidi. ²⁷ Ma sanapuina wasanapu pwaiya, weyahina Yehoba Yaluyaluwana 'i'ebwae pwaigomiya, ta mahetemiu wamiyamiya, ma 'ihe'itegom. Coinega geya 'aigeda wete loheya sawasawahina ma 'ihe'itegom, ma hesi Yehoba 'ina 'ebwaya 'oinega sanapu baibaiwana wasanapuya, beno sanapu moisa, weyahina Yehoba Yaluyaluwana geya 'i'abowegita. Coinega 'ina he'itao wamuliyedi, ma Keliso mahetemiu wamiyamiya, ma geya'abwa wa'ebe'ebesine.

Yehoba natunao weyahidi

²⁸ Coinega natugwao, sowasowana ma Keliso 'oina wamiya hataya, 'oinega 'eguma tutaina 'ihapwesama, geya'abwa ma'imi matauta, nuwana ma'imi deba mwadina, ma hesi 'ina tauyama weyahina wayaliyaya.

²⁹ Tauna mumugana wasanapuya mabwaiyana bwebwe'ana, eeta wasanapuya 'abehega tomota tobwebwe'ana, taudi wete Yehoba 'oinega sili'uma.

3 ¹Tauda 'eguma Yehoba 'oinega tali'u, tauna 'ida 'ahwa natunegita. ²Bewa 'ina helau madou hedadena weyahida. Ma hesi mebale'u Yehoba geya sisanapu, 'oinega mebale'u wedi geya'abwa si'ina'inanegita, 'abehega tauda Yehoba natunao. ²Ciyagwao, bewa tuwa Yehoba 'i'ahwa natunegita ma muliyega to'aha 'ihapwesa 'oida? Beno tuwa tasananapu 'abehega 'ina hilama 'oina 'abwa 'ana 'ita tauna ta'ita, ma tauda 'ada 'ita 'ilagu buidi ma tauna gidemusa.

³Cida hemisa nuwatuhu bewa weyahina, 'oinega mumugada tagihe'ehaudi, gidemusa Keliso.

⁴Ma hesi topui mabwaiyadi Yehoba 'ina loina siligeligehi, beno mumuga galana. ⁵Ma wete tasananapuya, 'abehega Kelisoina 'itauyama 'ida mumuga galaedi sabi 'ewayahuledi, ma tauna geya 'eta wete 'ina puimo. ⁶Eeta 'eguma tauda Keliso mahetenao tamiyamiya geya'abwa tapuipui, ma hesi taudi topuiyedi geya Keliso sida 'iteya, ma geya wete sida sanapuya.

⁷Natugwao, geya'abwa he'ita 'abo'abodi wamulimuliye, ma hesi nuwami 'ida sabwalena, 'abehega 'eguma taiyawedi taudi 'idi mumuga 'ausalana, taudi beno tobwebwe'ana, gidemusa Keliso. ⁸Ta topui beno taudi Tomudulele 'ina bodao, weyahina tuta mwalo 'inega ta nige, Tomudulele tauna topui. Coinega Yehoba Natuna 'ihenatuneya bale'uwa, 'itauyama Tomudulele 'ina paihowao sabi 'ahusepaledi. ⁹Coinega wete 'eguma Yehoba 'oinega tali'uma gesowanapu, weyahina mumuga hauhauna 'ateda 'ilagu pwaiya, 'oinega tauda Yehoba natunao geya sawasawahina ma pui wete tapaihowa.

¹⁰Coinega taudi ta'inanadi 'abehega taiyawedi Yehoba natunao, ma taiyawedi Tomudulele natunao, weyahina taudi Tomudulele 'ina boda geya'abwa sipaipaihowa dumwalu, weyahina geya sili'u Yehoba 'oinega, ma wete geya'abwa sihelau matasidiyao.

Helau 'iyadao 'oidiya

¹¹Mwalo hemataluwa madouna bewa 'agwae nugeta pwaiya 'oimiya 'abehega 'iyadao mabwaiyadi tahelauwedi. ¹²Ma geya'abwa Keni* gidemusa, weyahina Keniina Tomudulele 'ina boda, ta tasina 'ihunuya. Ma 'ina lohe'amasaina huhuna tuwa he'ipi'ipi, weyahina tasina 'ina

paihowa bwebwe'ana ma Keniina 'ina paihowa galana. ¹³Tasigwao, geya'abwa wahehenainaida 'eguma mebale'u silo'alehegita. ¹⁴Ma tasananapuya 'abehegaa 'amasa 'ina tupwa ta'ebesine pwaiya, weyahina 'atedega 'iyadao tahelauwedi, ta yawasida miyamiya hatayana taloba pwaiya, ma 'eguma taiyawedi taudi geya helau 'atediyega, taudi tuwa 'abwa 'amasa 'ina tupwa 'oina simiyamiya. ¹⁵Moisa, 'eguma taiya tasina 'ilo'alehe, tauna tolohe'amasa tuwa, ma wasanapuya 'abehegaa geya'abwa taudi tolohe'amasaedi yawasidi miyamiya hatayana silobaloba. ¹⁶Ma wete helau tasananapuya, beno 'abehegaa Keliso yawasina 'itagwaleya ta weyahida 'i'amasa, 'oinega 'ilobwainegita wete ma yawasida tatagwale tasidao weyahidi.

¹⁷Ma hesi 'eguma taiya towasawasa 'imiyamiya, ma 'iyana 'aigeda 'imiyamiya mwau, ma 'eguma geya 'aigeda lema 'il'ebwae, togidega Yehoba 'ina helau 'atena? Geya.

¹⁸Natugwao, geya'abwa 'ida helau gwaenamo 'oinega, ma hesi 'ida paihowega ma tada helau moisa.

Geya'abwa tamataauta Yehoba matana

¹⁹Ceguma 'ida paihowega tahelau, bewa 'oina tasananapuya 'abehegaa he'ita moisa 'oina tamiyamiya, ma geya sowana tamatauta Yehoba matana. ²⁰Ma 'eguma ma'ida matauta 'abehegaa tauda galada, beno Yehoba matautaedi 'igibodi, weyahina paihowa baibaiwana sawasawahina, ma wete sanapu mabwaiyana 'isanapuya.

²¹Ciyagwao, 'eguma geya 'ida 'ebe matautamo, sawasawahina ma ta'atepatu Yehoba matana, ²²ma 'eguma to'aha ta'ahwanoije 'oina 'il'ebwaegita weyahina tauna 'ina loinao tahemamatatanediya, ma 'ida paihowao weyahidi 'iyaliyaya. ²³Ma 'ina loina 'eluwaedi 'abehegaa Natuna Yesu Keliso tahemise, ma 'iyadao tahelauwedi, gidemusa Kelisoina 'ada loina 'il'ebwaegita.

²⁴Ta 'eguma 'ina loinao tamulimuliyedi, tauda 'oina tamiyamiya, ma tauna 'oida 'imiyamiya. Ma togidega 'ina miya 'oida tasananapu 'ese? Weyahina yaluyaluwana 'il'ebwaegita, ta 'oida 'imiyamiya.

Keliso 'ana 'alehao yaluyaluwadi galadi

4 ¹Ciyagwao, sahena yaluyaluwa mabwaiyadi wahemihemisaedi, ma hesi watohodi, bwebwe'adi bo nuwana galadi. Ceguma taudi bwebwe'adi tasananapuya 'abehegaa Yehoba 'oinega sitauyama, ma taudi galadi hali tupwega sitauyama, weyahina bewa tuta palopita 'abo'abowao sihapwehapwesa mayaluyaluwadi geya Yehoba 'oinega. ²Ma hesi Yehoba Yaluyaluwana wada sanapu weyahina 'eguma Yesu Keliso ta'ahwa moisae 'abehegaa 'iheloheya bale'uwa, 'ida gwaeyedti beno Yehoba Yaluyaluwana 'oinega. ³Ma hesi yaluyaluwaedi 'eguma Yesu simwehihiye, taudi geya

Yehoba 'oinega, ma hesi Keliso 'ana 'aleha yaluyaluwana 'oinega, ma Yesu 'ana 'alehaina mwalo wahesagoheya 'abehega 'itauyama. Ta moisa, bewa tuwa bale'uwa 'imiyamiya.

⁴Natugwao, 'omi Yehoba 'oinega wali'uma, 'oinega hali yaluyaluwaedi wahewaiwai sinediya, weyahina Yaluyaluwaina 'oida 'imiyamiya Tohewaiwai moisa, ma hesi yaluyaluwaina mebale'u 'oidiya 'imiyamiya, 'ina waiwai geya madouna.

⁵Ma taudi mebale'u, ta mumuga bale'u weyahina sihehegwaegwae, 'oinega mebale'u baibaiwadi 'enadi sihesagoheya.

⁶Ma tauda hesi Yehoba 'oinega tali'uma, 'oinega 'eguma taiyawedi Yehoba 'ana tosanapuwao, 'enada sihesagoheya, ma taudi geya Yehoba 'ana tosanapuwao, 'enada geya'abwa sihehesagohe. Coinega tasananapu 'abehega yaluyaluwa 'abo'abo 'oidiya 'imiyamiya, weyahina 'eguma Yaluyaluwa moisa 'oidiya beno 'enada sihesagohe.

Yehoba helau huhuna

⁷Ciyagwao, sowasowana mabwaiyada tahelau hilegita, weyahina Yehoba helau huhuna, 'oinega tohelauwao taudi Yehoba 'ihenatunediya, ma taudi Yehoba 'ana tosanapuwao. ⁸Ma hesi taudi geya tohelau, taudi geya Yehoba 'ana tosanapuwao, weyahina Yehoba helau huhuna, ⁹ta 'ina helau 'igihe hapweseya 'oida Natuna 'oinega, weyahina Natunaina 'iboimo 'ihetuneyama, ta bale'uwa 'itauyama, ma 'abehega yawasida moisa 'i'ebwaegita.

¹⁰Bewa helau moisa, geya 'abehega tauda Yehoba 'ana tohelauwao, Yehoba hesi 'ada tohelau, ta Natuna 'itagwaleya ma 'iboi 'ipwaoliyeya tauna, 'ida puiyao weyahidi. ¹¹Bewa 'oinega Yehoba 'ina helau 'imadou hedadeya. Ciagwao, 'ilobwainegita ma tauda wete tada helau hilegita.

¹²Geya 'eta tuta mebale'u Yehoba sida 'iteya, ma tauda hesi 'eguma tahelau hilegita beno Yehoba mahetedai, ma 'ina helau moisa 'ateda 'imiyamiya. ¹³Ta wete tasananuya 'abehega tauda 'oina ma tauna 'oida, weyahina yaluyaluwana 'i'ebwae pwaigita.

¹⁴Ma tauma matamega Yehoba Natuna 'a'iteya, ta weyahina 'ahehepwaila 'abehega Tamana 'ihetuneyama bale'uwa 'abehega 'ada To'abihetena.

¹⁵Ceguma taiya 'owa 'u'ahwa moisa 'abehega Yesu tauna Yehoba Natuna, Yehoba 'oiuwa 'imiyamiya ma 'owa tauna 'oina 'umiyamiya.

¹⁶Coinega Yehoba 'ina helau 'oida tasananpu pwaiya, ta ta'ahwa moisaeya. Yehoba helau huhuna, 'oinega 'eguma taiya helau 'ina tupwa 'oina 'imiyamiya, tauna Yehoba 'oina 'imiyamiya ma Yehoba wete tauna 'oina 'imiyamiya.

¹⁷Bewa 'oinega tahelau hilegita moisa, ma bwa'omatana 'ana sabweloa 'oina geya'abwa tamamatamatauta, ma hesi tada 'atepatu, weyahina tutu bewa

bale'uwa tamiyamiya tauda Keliso gidemusa.¹⁸ Eeta 'ida helauina 'oinega
geya'abwa tamatamatauta, weyahina helau moisa matauta 'i'ewayahuleya.
Ma hesi loina 'oina tamatauta, 'leguma helau moisa geya 'oida.

¹⁹ Ta 'ida helauina huhuna bewa, weyahina Yehoba 'ihelau nugetegita.

²⁰ Ceguma taiya 'igwae, "Yehoba yahelauweya," ma 'eguma loheyaina tasina
'ilo'alehe, tauna to'abo, weyahina tasidai ta'italita, ma 'eguma tasidai geya
tahelauwe, geya sawasawahida ma Yehoba tahelauwe, tauna geya tada 'iteya.

²¹ Ma 'ada loina Yehoba 'oinega 'abehega tauna tahelauwe, ta wete
tasidao tahelauwedi.

Yesu 'ana hemisa mumuga bale'u 'ihewaiwai sinena

5 ¹Ceguma mabwaiyada Yesu tahemise 'abehega tauna To'abihetena,
tauda Yehoba natunao. Ma wete 'eguma Tamana tahehelauwe,
natuna gidemusa tahelauwe. ²Ceguma Yehoba tahelauwe, ma 'eguma
'ina loinao tahematamataneedi, beno tasanapu 'abehega Yehoba natunao
wete tahelauwedi. ³Weyahina Yehoba 'ana helau ma 'ina loina 'ana
hematamatana mahemahetena, ma 'ina loinaedi geya mwaudi, ma hesi
meyameyahadi. ⁴Coinega 'eguma Yehoba 'ihenatunegita mumuga bale'u
tahewaiwaisine, ma 'ida 'ebe hewaiwaiina sanina hemisa. ⁵Weyahina
'eguma Yesu Keliso tahemisae 'abehega Yehoba Natuna, bewa 'oinega
mumuga bale'u tahewaiwai sinedi.

Yehoba Natuna 'ana hepwaila weyahina

⁶Natunaina 'ina tauyama 'oida beno bwasiyega ma wete bwuyahega,
tauna Yesu Keliso, geya bwasimo 'oinega, ma hesi bwasi ma bwuyahega
wete 'oidiyega. Bewa weyahina Yehoba Yaluyaluwana 'ihewaila moisa,
weyahina Yaluyaluwana mumugana dumwadumwaluna. ⁷Weyahina
Yesu 'ana tohepwailao 'eto simiyamiya, ⁸beno Yaluyaluwa ma bwasi ma
bwuyahega, ta 'idi he'ita mahemahetena.

⁹Ceguma tomota 'idi hepwailao tahemisaedi, sawasawahina ma Yehobaina
'ina hepwaila tahemise, weyahina Yehoba tauna Tohewaiwai, ta Natuna
weyahina 'ihewaila pwaiya 'oida. ¹⁰Ceguma tauna tahemisae 'ateda talotoho
'abehega tauna Yehoba Natuna, ma hesi 'eguma geya tahemihemisae, bewa
'inega ta'ahwa 'abo'abowe, weyahina 'ina hepwaila Natuna weyahina geya
tahemise. ¹¹Ma 'ina hepwailaina 'abehega Natuna 'oinega yawasida miyamiya
hatayana 'i'ebwaegita. ¹²Ceguma taiya Yehoba Natuna 'oina 'imiyamiya,
loheyaina yawasina bwebwe'ana 'iloba pwaiya, ma 'eguma taiya geya Yehoba
Natuna 'oina, tauna geya.

Yawasi miya hataya weyahina

¹³Cimi leta bewa yalele pwaiyawa ma 'ane wasanasanapu 'abehega
'eguma Yehoba Natuna saninega wahemihemisae, yawasimi miyamiya

hatayana waloba,¹⁴ ma wete matana tayaliyaya weyahina 'ida 'ahwanoi 'ihesagohediya ma li'ebwaegita to'aha ma to'aha weyahidi ta'ahwa'ahwanoi, 'eguma tauna 'ina nuwatuhu wete gidemusa.¹⁵ Moisa tuwa, 'ida 'ahwanoiyao mabwaiyadi 'ihesagohediya, 'oinega tasananapuya 'abehega 'ida 'ahwanoiyedi nata 'ihemaisedi.

¹⁶ Tupwana pui 'adi maisa 'amasa ma tupwadi geya, 'oinega 'eguma taiya 'owa tasiu 'u'iteya 'ipuiya, ma puiina 'i'iuna geya 'ana maisa 'amasa, 'oinega 'eguma topuiina weyahina 'u'ahwanoi Yehoba 'oina, Yehoba 'ino 'ahwanoi nata 'ihesagohe, ma tasiu yawasina 'itagwale. Ma hesi puiyedi 'adi maisa 'amasa geya'abwa weyahidi wa'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina.

¹⁷ Pui mabwaiyadi galadi, ma tupwadi 'adi maisa geya 'amasa.

¹⁸ Ma hesi tasananapuya 'abehega 'eguma Yehoba 'ihenatunegita geya'abwa tapuipui, weyahina tauna Yehoba 'ihenatuna nugeteya 'i'ita'ita yahigita, ma geya'abwa topuiina 'i'abi'abi tohogita.

¹⁹ Ma wete tauda tasananapuya 'abehega Yehoba 'ihenatunegita, ma bale'u mumugaina 'ana topaihowao mabwaiyadi topuiina 'ina bodao.

²⁰ Ma wete tasananapuya 'abehega Yehoba Natuna 'itauya pwaima, ta 'igihenuwa sabwalenigita ma Yehoba tasananapu 'abehega tauna Todumwalu, ta 'oina tamiyamiya, weyahina tauda Yehoba Natuna Yesu Keliso mahetenao. Yesuina Yehoba moisa, ma yawasida miyamiya hatayana huhuna tauna.

²¹ Natugwao, wa'ita yahigomi hali 'ebe hemisao 'oidiyega, ma wadena sinedi.

2 YONI

Yoni 'ina lele heluwena

Yoni 'ina leta bewa 'alona 'ihe'ote'otetela helau ma he'ita dumwaluna weyahidi.

Loyauwedo

¹Taugu 'imi bada, ma 'owa wahine Yehoba 'ihesinuwegowa manatumwao 'imi leta bewa yaleleyawa. Moisa tuwa 'ateguwega yahelauwegomi. Taudi wete gide 'eda moisa 'ana tomuliyao sihelauwegomiya, ²weyahina sanapu moisa 'ateda 'imiyamiya ma 'oida 'imiyahataya. ³Coinega Tamada Yehoba ma Natuna Yesu Keliso 'idi helau ma 'idi 'atemuyamuya 'oidiyega nata tamiya daumwala, ma'ida gwae moisa, eema wete ma'ida helau.

Keliso 'ote'otetelina wa'abiyahi

⁴Mwalo natumwao tupwadi ya'itediya 'eda dumwadumwaluna simuliyea, gide 'ada loina Tamada 'oinega, 'oinega yayaliyaya madouna.

⁵Nuhugu yo, yahegwaego wete bewa geya 'abehega loina hauhauna ya'ebwaego, ma hesi loina miyamianaina wahesagohe nugeteya, 'abehega mabwaiyada tahelau hilegita. ⁶Weyahina 'eguma tahelau hilegita, beno Yehoba 'ina loinao tamulimuliyedi, ma loinaina mwalo wahesagoheya 'abehega helau 'ana 'eda 'oinega tatauya.

⁷Ma to'abowao baibaiwadi sihapwesa pwaiya bale'uwa ma siuhauhala sigwae, "Yesu Keliso geya 'iheloheya." Ceguma taiya gide 'i'abo 'esa, tauna Keliso 'ana 'aleha. ⁸Coinega to'abowedi 'oidiyega wa'itayahigomi, ma 'imi paihowa 'ana maisa geya'abwa wauleule, ma hesi mabwaiyana wa'ewa. ⁹Ma 'eguma watauya pui ma Keliso 'ina he'ita wa'ebesine, 'omi Yehoba wa'ebe'ebesine, ma hesi 'eguma Keliso 'ina he'itao wa'abiyahi momosidi, Tamadai ma wete Natuna 'oimiya simiyamiya.

¹⁰Ceguma taiya 'oimiya 'inaowa ma 'ina he'ita hagana, geya'abwa wabwaubwauwe 'imi hada, ma geya'abwa waloloyauwedowe, ¹¹nata gide 'ina paihowa galana waleme.

Gwae 'ana 'ebe losaloha

¹²Nuwatuhu baibaiwana simiyamiya eema nuwanuwagu weyahidi yaleleyawa, ma tuwa, weyahina yanuwatuhu yahiya 'abehega 'abwa yatauyawa 'omi mahetegwao tahegwaegwae, eema tayaliyaya moisa.

¹³Tasiu tauna wete hesihesinuwana Yehoba 'oinega, tauna natunao 'idi helau 'oiuwa.

3 YONI

Yoni 'ina lele hetoina

Yoni 'ina leta bewa 'alona 'ihe'ote'otetela mumuga bwebwe'ana weyahina.

Loyauwedo

¹Taugu 'imi bada, leta bewa yaleleyawa 'owa 'iyagu Geyo 'oiuwa. Moisa, 'ateguwega yahelauwegowa.

²Ciyagu, 'igu 'ahwanoi Yehoba 'oina wahiu 'ina miya bwebwe'ana weyahina, yasanapuya weyahina yaluyaluwau 'ina miya bwebwe'ana, eema ma'ina yaliyaya. ³Mwalo tupwadi tasidao sitauyama 'ebwa, ta 'ino mumuga dumwaluna tetelina 'oinega sigihe yaliyayaegauwa, weyahina 'eda dumwaluna 'oinega 'utautauya.

⁴Bewa 'igu 'ebe yaliyaya madouna 'eguma natugwao wasadi yahesagohe 'abehega 'eda dumwadumwaluna 'oinega sitautauya.

Cada tolemao ma 'ada 'alehao weyahidi

⁵Ciyagu, 'ino lema eema 'ino paihowa tasidao ma taumanao 'oidiya, tutaina 'eguma 'ino 'asa sihapwesawa, weyahina yayaliyaya. ⁶Ma tasidaowedi 'eguma sihilama 'ino helau 'oidiya weyahina sihehepwaila tohekalesiyao 'oima. Moisa tuwa, taudi Yehoba 'ina topaihowao, 'oinega 'ilobwaineya 'eguma si'ebe'ebesinegomni nima'abiyadi wete wa'ebwaedi. ⁷Taudi Keliso 'ina paihowa weyahina sisakosakowasi, ma lema geya sida lobeya taudi geya Yehoba 'ana tohemisao 'oidiyega. ⁸Coinega 'ilobwainegita ma tauda talemedi, eema taudi mahetedao tahetopaihowa mahemahetena 'eda dumwadumwaluna weyahina.

⁹Cami hemataluwa ya'letoladi pwaiyawa, 'omi tohekalesiyao, ma loheyaina sanina Diotilipi nuwanuwana ma taunamo 'ida loina, 'oinega taugu 'igu loina 'i'ausiya, ¹⁰ma 'igwae hesihesinuwiegauwa, ma wete 'iyadao 'ilososomanediy, ma 'eguma tupwadi 'oimiyega nuwanuwadi ma silemedi 'i'ausidi, ma tohekalesiyaowedi 'ipa'ipa'idi. Coinega 'eguma 'abwa yalatuwa beno 'ina mumugaedi yahegwaegwae weyahidi.

¹¹ Ciyagu, geya'abwa mumuga galana 'umulimuliye, ma mumuga 'ausalana hesi. Tobwebwe'anao taudi Yehoba 'ina bodao, ma topuiyao geya Yehoba sida sanapuya.

¹² Ma Dimitilo tauna loheya bwebwe'ana. Tomota mabwaiyadi 'idi hepwaila gidemusa, weyahina taudi he'ita moisa 'ana tomuliyao sihehepwaila 'abehega Dimitilo loheya bwebwe'ana, ma taugu wete 'igu hepwaila gidemusa, ma 'igu hepwaila wasanapuya 'abehega gwae moisa.

Gwae 'ana 'ebelosaloha

¹³ Nuwatuhu baibaiwadi simiyamiya ma nuwanuwagu yaleleyawa weyahidi, ¹⁴ ma tuwa, weyahina yanuwatuhu yahiya 'abehega 'abwa yatauyawa ma 'owa mahetegu tahegwaegwae.

¹⁵ Yauwedo 'owa. Ciadao 'ebwa 'idi helau 'oiuwa. Ma 'iyadao nobwa sanidi 'aigeda 'aigeda wete 'oidiya 'igu helau 'uhepwaiile.

YUDE

Yude 'ina lele

Yude 'ina leta bewa 'ileleya 'abehega tohe'ita 'abo'abo tasananapudi ma taguipaledi.

Yauwedo

¹Taugu Yude, Yesu Keliso 'ina topaihowa, Yemesa tauna tasigu. Bewa 'imi leta yaleleyawa, 'omi Tamadai Yehoba 'ana hesihesinuwao, weyahina 'ihelauwegomiya ma Yesu Keliso 'i'ita'ita yahigomi. ²Yehobaina 'ina 'atemuyamuya ta 'ina yaliyaya ta 'ina helau 'oimiya 'ihemadou.

Tohe'ita 'abo'abowao

³Ciyagwao, nuwanuwagu ma 'ada 'abihetenaina weyahina yaleleyawa, ma hesi geya sawasawahina, weyahina 'aigeda mwau 'ihapwesa pwaiya 'oimiya, 'inega 'ilobwaineya ma leta bewa 'inega yalohatotogomi ma 'abehega geya'abwa 'ida tapwalolo dumwadumwaluna walologwahate, ma hesi wahetapewa weyahina.

Weyahina 'ida tapwaloloina tauda Yehoba 'ana tohemisao 'i'ebwae pwaigita.

⁴Mwauina 'ihapwesa pwaiya 'oimiya, beno tupwadi togala si'abowegomiya ma 'imi boda 'oina siluguwa, 'inega Yehoba 'ina helau 'oida taudi 'idi he'itega sibuiya ma ganawala, ma wete 'ida Yehoba ma Bada Yesu Keliso silogwahatediya. Taudi 'idi galao weyahidi 'adi loina mwauna mwalojhene Yehoba 'ina buki 'oina silele pwaiya.

⁵Sanapu 'aigeda yaheguae hilegomu, weyahina mwalo wanuwa sabwalena, 'inega wada nuwatuhuyahi, beno mwalojhene Yehoba 'ina bodo 'i'abihetediya eeta sihapwesa tupwa Itipita 'inega, ma muliyetega Yehobaina tupwadi 'ihunudiya, taudi geya sihemihemisa.

⁶Aneloseyao wete wanuwatuhi yahidi, weyahina mwalo tupwadi taudimo si'abi hanehediya, ma 'idi 'ebemiya si'ebesinediya, 'inega Yehoba 'ipai momosidiya eeta tupwa guguyou ni'uwa 'oina 'ilagudiya, ma nobwa 'abwa simiyamiya 'ana siga bwa'omatana 'ana sabwelo 'ihapwesa.

⁷Taudi 'idi mumuga gidemusa tupwadi 'asa mwalohene, beno Sodoma* ma Gomola* ma tupwadi 'asa deidiya, weyahina pui 'ana nuwa'ewa madouna 'oinega sipaipaihowa besobeso ma 'idi 'eheloheloheyao mahetediyao sipuipui, 'oinega Yehoba 'igabudi 'aiwe 'ala'alata hatayana 'oina. Ta he'itaina bewa mabwaiyada weyahida.

⁸Ma togalaedi silugu pwaiya 'oimiya, 'idi mumuga mahemahetena, weyahina taudi 'idi nihiyao 'oidiyega siloina galana, eeta 'idi galao 'etoi sipaipaihowadi, 'aigeda wahidi sigihe bailidi, heluwena toloinao bwebwe'adi silogwahatediya, ma hetoina tomiya galewa bwebwe'adi si'ahwa galagalaedi. ⁹Ma aneloseyao 'idi tohanugeta Maikeli mwalohene 'ihe'ahupanapanawa Seitani 'oina, Moses wahina weyahina, ma Maikeliina geya Seitani l'i'asone, ma hesi tuwa 'igwaeya, "Bada l'i'ausigo."

¹⁰Ma togalaedi, 'eguma to'aha geya sisanapu, ma tuwa si'ahwa galagalaedi, weyahina taudi gide hebahebai totopwatula, ta 'adi lotohona siloiloinaedi, ma 'oinega siboidimo si'abi'abi hegalaedi. ¹¹Nuwa'ole'oledi weyahina Keni* 'ina 'eda galana 'oinega sitautauya, ma 'oinega 'idi wasawasa weyahina simumuga galana, gidemusa wete Balami* mwalo mumugana. Coinega sihesilae, weyahina loina bwebwe'ana silogwahateya, mwalo gidemusa Kola* tauna loina 'ilogwahateya.

¹²Ceguma tapwalolo 'oina helau 'e'ahaina wapaipaihowa ma 'eguma togalaidi siluguwa, 'e'ahaina si'abihegala, weyahina si'ai hedahedada ma geya sida deba mwadina. Nuwanuwadi taudimo siyaliyaya, 'adi 'ita gide yaloha dubana yaumai 'ipeineya ma geya dohi. Wete 'adi 'ita gide 'aiwe, 'ina sauga huwa ma geya huwainamo, 'oinega sigoha yahule ma 'l'amasa moisa. ¹³Ma wete 'adi 'ita gide bagodu madoudi ma gwalobusobusodi 'idi paihowao 'ebe deba mwadina. Wete 'adi 'ita gide 'ipwalao siyawala besobeso galewa, 'oinega guguyou 'ina tupwa simiya hataya.

¹⁴Mwalohene Inoke togalaedi weyahidi 'iloguguya, ma Inokeina 'eguma yasoyao tahasilidi Adama 'oinega ma 'itauya yaso sikisi sigumwala, ma yaso hesebenina beno Inoke 'ina yaso. Eeta Inokeina 'ina loguguya 'oina 'igwaeya,

"Wa'ita! Bada 'ina aneloseyao 'asi'asilalaidi ma mabwaiyadi mahetenao sinaonaoma, ¹⁵ma 'abehega tomota mabwaiyadi 'iloinaedi ma 'ibwa'omatadi, 'idi mumuga baibaiwadi ma galadi weyahidi, ma wete 'idi 'ahwa galao mabwaiyana 'oina weyahina."

¹⁶Tomotaedi tolomugi ma tosinala, ma taudi 'adi lotohona 'oinega sitautauya. Wete togwaehanehane, ma 'eguma 'iyadiyao 'oidiya sigwae helau, beno tobwatobwa weyahina.

Wa'ita yahigomi

¹⁷⁻¹⁸Ciyagwao, 'ida Bada Yesu Keliso 'ana tohepwailao 'idi gwae hemisa wanuwatuhuyahi tutaina mwalo sigwaeya, sigwae,

“Tuta 'ana 'ebelosaloha 'oina tupwadi tomota nata mumuga dumwadumwaluna silotuyane, weyahina taudi 'adi lotohona galana 'iloiloinedi.”

¹⁹Togalaedi mumuga bale'u simulimuliye, 'oinega tohekalesiyao 'adi towatahao, weyahina Yaluyaluwa Tabuna geya 'oidiya.

²⁰Ciyagwao, 'ilobwainegomiya ma tapwalolo dumwaluna wa'abiyahi momosi ma 'oinega wagihe pa'aligomi, ma wete Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega wa'ahwanoi Yehoba 'oina, ²¹ma wete helauina Yehoba 'oinega wa'abiyahi, ma wayamwayamwana tolahisa 'abwa 'ida Bada Yesu Keliso 'ina 'atemuyemuyega yawasimi miyamiya hatayana 'i'ebwaegomi.

²²Ma tupwadi 'iyadao geya sihemihemisa moisa, watoho ma wagihenuwa sabwalenidi. ²³Tupwadi wete 'asa 'ala'alata deina simiyamiya, watoho ma wa'abihetedi. Tupwadi wete togalagala wa'atemuyamuyaedi ma walemedi, ma 'idi mumuga wamataute, eema mumuga bale'u 'ana tobwatobwao walogwahatedi.

Gwae helau

²⁴Yehobaina sawasawahina 'ilomata yahigomi ma geya'abwa wabe'ube'u ee 'ana siga tutaina tauna matana 'inaolegomi 'ina 'asa 'asi'asilalaina 'oina, ma'imi mumuga bwebwe'ana, ma wete ma'imi yaliyaya madouna. ²⁵Yehoba taunamo 'ada To'abihetenena. Cabihetenaina 'ipaihoweya 'ida Bada Yesu Keliso 'ina paihowega. Coinega tahepwatuwe 'ina loina dumwadumwaluna ma waiwaina mwalohene ta nige ma tuta sinaonaoma 'oidiya. Emeni.

Taugu Yude.

HE'ITA'ITA

Yoni 'ina he'ita'ita Yesu 'oinega

Yoni tauna Yesu tetelina weyahina 'ipaipaihowa, 'oinega 'ana 'alehao sitoeya ta bwanabwana sanina Patimo 'oina silaguya, ta nobwa Sabatiya 'i'ahwa'ahwanoi Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega, ta Yesu sanapu Yehoba 'oinega 'ihe'iteya ginaulaedi 'abwa silatuma bale'uwa weyahidi. Coinega Yesu 'ihe'ita 'ina anelose 'oina ma tauna 'itetela baleya Yoni 'oina, ta Yoni 'ilelediya buki bewa 'alona.

Cebé he'ale

1 ¹Buki bewa 'oina Yesu Keliso 'ina he'ita tetelina. Yehoba 'i'ebwaeya ma 'abehega Yesu 'ihe'itae 'ina topaihowao 'oidiya, ma sisanaupu to'aha nata 'ilatu.

He'itaina bewa Yesu Keliso 'ina anelose 'ihetuneya, ma 'abehega Yoni 'oina 'ihepwaila. ²Yoniina Yesu 'ina 'ali'e 'aigeda, ma ginaulaedi 'i'ita pwaidiya mabwaiyana, 'oinega 'ilagu latuweya, beno Yehoba 'ina gwae, ma wete Yesu Keliso 'ina tetela.

³Wayaliyaya 'owa tohasilanaina ma 'omi tohesagoha, 'eguma gwae bewa wahesagohe ma wamuliye, weyahina ginaulaedi 'ihepwailediya 'abwa nata silatu.

⁴Taugu Yoni 'imi leta yaleleyawa 'omi boda hekalesiya tupwa sebeni Esiya 'alona. Helau ma nuwadaumwala 'oimiya Yehoba 'oinega, wete yaluyaluwa sebeni 'oidiyega, wete Yesu Keliso 'oinega. Tauna Yehoba mwalo hene, ta tuta bewa, eema tuta 'inaonaoma 'oidiya 'imiyamiya, ma yaluyaluwaedi sebeni taudi Yehoba 'ina wagahata* wasawasaina matana simiyamiya.

⁵Yesu Keliso tauna tohepwaila moisa, ma wete tauna 'amasega 'itoholo nugeta, ta bale'u 'ana tolinoao 'idi kini. Yesu tauna 'i'atemuyamuyaegita, 'ida puiyao bweyahinega 'ideulidiya. ⁶Coinega 'ihiegogonegita ma 'abehega tahetoloina ma tapwaoli Tamana Yehoba 'oina. Yesuina tauna 'ina wasawasa ta 'ina waiwai miyamiya hatayadi. Emeni.

⁷Ma wa'ita 'abwa tauna galewega 'isulumia yaloha 'oinega, ma tomota mabwaiyadi eema taudi mwalo 'ana tobadiyao 'abwa si'ita, ma tomiya bale'u mabwaiyadi 'abwa sinuwagala, ma matana sidou. Gide. Emeni.

⁸Cida Bada 'igwae, "Taugu 'ebe hegaina ma 'ebe losaloha." Tauna Yehobaina tohewaiwai moisa, mwalo hene, ta tuta bewa, eema tuta sinaonaoma 'oidiya 'imiyamiya.

Keliso 'ana 'ita.

⁹Taugu tasimi Yoni. Taheboda 'aigeda pwaiya Yesu ba'idada, ta 'ina 'ebeloina 'alona 'omi ma taugu tahe'alama'i'itanegita, muyamuya ma mwau 'oidiya. Taugu mwalo sipaigauwa ma silagugauwa bwanabwana Patimo 'oina, weyahina yaguguya Yehoba 'ina gwae ma Yesu 'ina tetela. ¹⁰Bewa 'oina 'ida Badaina 'ina sabwelo 'oina Yaluyaluwa Tabuna yalotohoya 'oiguwa, ma 'oinega 'enana 'aigeda madouna gide yoguli yahesagoheya, 'igwaegwae gwahuguwa, 'ilolohatoto, ¹¹'igwaeya, "Ginauledi 'abwa 'u'itadi weyahidi 'uleledi buki 'oina, ma bukiina 'uhetune boda hekalesiya sebeni 'oidiya, beno Epeso, ma Simulina, ma Peligamo, ma Tayataila, ma Salidisa, ma Piladelipiya, ma wete Leodisiya 'oina."

¹²Eeta yatoholo lohilihila ma 'abehega ya'ita tauna taiya 'oiguwa 'igwaegwae. Nage 'oina mayale sebeni ya'itediya, goula 'oinega sipaihowediya. ¹³Ma gamwagamwanidiya 'aigeda ya'iteya, 'ana 'ita gide tuwa loheya, 'ana 'ale'o 'ahalanega ma 'idobi 'ahena, ta lumalumana 'ana gadiwana goula. ¹⁴Ma debana wa'ewa'e'le hedada, gide 'ahole 'ehauna, ma matana gide 'aiwe 'ininininima. ¹⁵Ma 'ahena gide tuwa pwawati 'ehauna sigabudiya sinamanamala, ma 'enana 'ana hesagoha gide tuwa we'aha madoudi sidaudau, ¹⁶ma wete 'ipwala sebeni 'ina 'ebeulega 'i'abi hanehediya, ma wete 'ahwanega 'elepa 'aleha mamata tupwa luwaluwaina 'ilatulatu, ma manina gide tuwa sinala 'ina ganinisa 'asudiladila.

¹⁷Ya'iteya ma 'ahena yabe'uwa gide tuwa ya'amasa. Coinega nima 'ebeulanega 'oiguwa 'i'abiya ma 'igwaeya, "Sahena 'umatamatatauta, weyahina taugu 'ebe hegaina ma 'ebe losaloha. ¹⁸Mayawasigu yamiyamiya. Mwalo ya'amasa, ma 'u'ita taugu yamiyamiya ta geya'abwa yagumwagumwala. Eeta nimaguwa 'amasa ma Bwebweso* 'adi kihi* ma sowasowahigu yaso'edi. ¹⁹Causala. Ginaulaedi bewa 'u'itediya 'uleledi. Cebe'ita beno tuta bewa weyahina, ma wete tuta 'inaonaoma weyahidi. ²⁰Bewa 'ipwala sebeniyedi nimagu 'ebeulega, wete mayale sebeniyedi 'adi nuwasabwalena dahwadahwanidi 'oiuwa, 'oinega ya'abi he'asilala. Cipwala sebeniyedi, beno anelose sebeni, taudi hekalesiyao sebeniyedi weyahidi, wete mayale sebeniyedi beno taudi boda hekalesiya sebeni."

MeEpeso 'idi leta.

2 ¹Aneloseina totapwalolowedi Epeso 'oina 'i'ita'itayahidi 'ina leta 'ulele meEpesowedi weyahidi, ma 'ugwae: Tetela bewa 'itauyama

tauna 'ipwalaedi sebeni nima 'ebeulanega 'i'abi yahidiya, ma mayale sebeni gamwagamwanidiya 'itautauya. Tauna bewa 'ina hepwaila 'oimiya, 'igwaeya,

² "Yasanapu pwaiya 'abehEGA 'imi pAIHOWA madounega, ma 'imi 'alama'i'ita 'oidiyega wahewaiwaiya, ta togala geya nuwami, 'oinega 'agu tohepwaila 'abo'abowedi watohodiya ta 'idi 'abowedi walobediya ta wa'abi latuhediyA. ³ Ma wete 'alama'i'ita sanigu weyahina wasanapuya, eeta pAIHOWA mwaudi ta madoudi 'oidiyega geya wada we'a.

⁴ "Ma hesi ginaula 'aigeda 'oimiya ya'iteya geya bwebwe'ana, beno mwalo 'imi helau bwebwe'ana 'oiguwa walolaguwa. ⁵ Mwalo bwebwe'ami, ma wanuwatuhu ta'eha 'oinega wabe'uwa, 'oinega wanuwabui hila ma wapaihowa bwebwe'ana, gide mwalo. Ma 'eguma 'abwa geya wanuwabui, nata yatauyawa 'oimiya ma 'imi mayale 'oimiyega ya'ewa yahule.

⁶ "Ma yasanapuya 'abehEGA ginaula 'aigeda bwebwe'ana 'oimiya, beno Nikoleitanio mumugadi walogwahateya, taugu wete gide.

⁷ "Ceguma taiya 'oimiyega matenana, 'ihesagohe Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae tohekalesiyao 'oidiya. Ma 'eguma taiya 'oimiyega 'ihewaiwai, 'oina yatagwala ma yawasida 'ana 'aiwe huwaina 'i'ai, 'aiweina Yehoba 'ina tanoha 'itotoholo."

MeSimulina 'idi leta.

⁸ Aneloseina totapwalolowedi Simulina 'oina 'i'ita'itayahidi 'ina leta 'ulele meSimulina weyahidi ma 'ugwae: Tetela bewa 'itauyama tauna 'ebe hegaina ta 'ebe losaloha 'oinega, tauna 'i'amasa pwaiya ta 'itoholo hila ta mayawasina 'imiyamiya. Tauna bewa 'ina hepwaila 'oimiya 'igwaeya,

⁹ "Yasanapuya 'atemuyamuyaimi beno 'omi towewelohe, ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehEGA 'omi ma'imi wasawasa ma wete yasanapu pwaiya 'abehEGA tupwadi Seitani 'ina bodao si'ahwa'ahwa galagalaegomi, ma sigwae 'abehEGA taudi meYudiya; ma geya. Taudi hesi tuwa Seitani 'ina bodao.

¹⁰ "Ta geya'abwa wamatamatauta 'eguma to ginaula 'oina muya waloba. Wanuwatuhuyahi 'abehEGA 'abwa Seitani 'itohogomi, ma tupwami sipaigomi, ma deliya silagugami, ma hesi 'ami mwauwedti sabwelo nima luwaluwa weyahidi.

"Ma watoholo pa'ala 'ana siga 'amasa, ma 'oinega yawasimi miyamiya hatayaina ya'ebwaegomi.

¹¹ "Ceguma taiya 'oimiyega matenana Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae tohekalesiyao 'oidiya 'ihesagohe. Ma wete 'omi taiyawedi 'eguma Seitani wahewaiwai sineya, geya'abwa 'amasa heluwena 'igihegihe galegomI."

MePeligamo 'idi leta.

¹² Aneloseina totapwalolowedi Peligamo 'oina 'i'ita'itayahidi 'ina leta 'ulele mePeligamowedi weyahidi, ma 'ugwae: Tetela bewa 'itauyama

tauna ma'ina 'elepa 'aleha mamata tupwa luwaluwaina 'oinega. Tauna bewa 'ina hepwaila 'oimiya 'igwaeya,

¹³ "Tupwaina 'oina wamiyamiya beno yasanapuya, beno Seitani 'ina 'ebeloina. Ma hesi wahemisa bwaibwainigau, weyahina geya wada uhalegauwa. Mwalo Seitani 'ina tupwaina 'oina 'aigeda 'agu tohepwaila moisa silohe'amasiya, sanina Anitipasa, ma tuwa wa'abiyahigauwa pa'alina.

¹⁴ "Eema mumugami tupwana weyahina geya yayaliyaya, weyahina tupwami Balami* 'ina he'itaowedi mwalo Balaki 'imuliyedi, ta meIsileli mumuga galana 'ihe'itediya, beno dimwa sihemisaeya, ta 'ana si'ebwaeya, ta to'eheleyedi 'e'ahaiina si'aiya, ta wete silogwaliya.

¹⁵ "Ma wete 'aigeda ginaula geya bwebwe'ana, beno tupwami Nikoleitanio 'idi he'ita wamulimuliyedi. ¹⁶ Coinega tuta bewa mumuga galadiyedi 'oidiyega wanuwabui. Ma 'eguma geya, tuta 'i'iuna 'oina ma yatauyawa, yalo'alehegomu 'elepa 'alehaina 'ahwaguwega 'ilatulatu 'oinega.

¹⁷ "Ceguma taiya 'oimiyega matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae 'ihesagohe. Ma 'eguma 'omi taiyawedi Seitani wahewaiwai sineya 'e'ahai dawahdahwaina ya'ebwaegomi. Ta wete 'aigeda 'aigeda 'oina yaheguyai da'ule wa'ewa'e'edi, ta da'uleyedi 'oidiya sanimiyedi simiyamiya 'ehaudi, beno geya 'eta taiya sawasawahina ma 'isanapudi, beno namo tauna to'ewaina 'isanasanapu."

MeTayataila 'idi leta.

¹⁸ Aneloseina totapwalolowedi Tayataila 'oina 'i'ita'itayahidi 'ina leta 'ulele meTayataila weyahidi, ma 'ugwae: Tetela bewa 'itauyama Yehoba Natuna 'oinega, tauna matana 'adi 'ita gide tuwa 'aiwe 'ininiininima, ma wete 'ahena namanamalidi gide pwawati hauhauna sigabuya. ¹⁹ Tauna bewa 'ina hepwaila 'oimiya 'igwaeya,

"Cimi paihowao yasanapu pwaidiya, 'imi helau ta 'imi hemisa ta 'imi paihowa ta 'imi 'alamal'ita, ma yasanasanapugomu tuta bewa 'imi paihowa bwebwe'ana hedade, ma mwalo tupwana.

²⁰ "Ma hesi bewa 'oina ginaula 'aigeda weyahina geya yayaliyaya, weyahina Yesibeli 'oina watagwala, tauna wahineina 'ihesaniyeya 'abehega tauna 'aigeda Yehoba 'ana tohepwaila; ma geya. Ma hesi wahineina 'igu topaihowao 'ilisidiya logwali ma da'ule 'oidiyega, weyahina da'uleina sihemiseya, ta 'ana si'ebwaeya, ta to'eheleyedi si'aiya.

²¹ Ma wahineina 'ina tuta ya'ebwae pwaiya ma 'abehega 'ina puiyedi 'oidiyega 'ida nuwabui, ma hesi genuwana ma 'ina logwali 'ilogwahate.

²² "Coinega 'abwa lohala ya'ebwae, ma 'eguma taiyawedi ma'iyanao silogwali, mwau madouna siloba, 'eguma 'idi paihowa galadiyedi geya

'oidiyega sinuwabui. ²³ Ma wete natunao yalohe'amasidi, ma 'oinega bodahekalesiyao mabwaiyadi sisanapu 'abehega taugu tomota mabwaiyadi 'idi nuwatuhu 'atediya mabwaiyana 'ana tosanapu, ma wete mabwaiyami 'oimiya yahemaisa to'aha gide 'imi paihowao, nuwana bwebwe'adi, bogaladi.

²⁴ "Ma 'omi meTayataila, 'eguma mumuga galana bewa geya wamuliyedi, ma Seitani 'ina nuwatuhu solasola geya wasanapudi, geya'abwa wete 'aha'ahala mwauna ya'ebwaegomi. ²⁵ Tuwa ma'imi hemisa watoholopa'ala 'ana siga yahilama.

²⁶⁻²⁷ "Ma wete 'eguma taiyewedti 'omi Seitani wahewaiwai sineya, ta 'igu paihowaina tuwa wapaipaihowa ta 'ana siga 'ebelosaloha 'oina, loina ya'ebwaegomi ma tupwa mabwaiyadi waloinaedi, gidemusa Tamagu loina 'i'ebwaegauwa. Ma 'imi loinaina waiwaina 'oinega 'abwa waloina tomota 'oidiya, tuwa gide pwawatiyega walata ta'ahu'ahu pisalidi. ²⁸ Ma wete 'ipwala tomodaba* ya'ebwaegomi.

²⁹ "Ceguma taiya 'oimiyega matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae hekalesiyao 'oidiya 'ihesagohe."

MeSalidisa 'idi leta.

3 ¹Aneloseina totapwalolowedi Salidisa 'oina 'i'ita'itayahidi, 'ina leta 'ulele meSalidisa weyahidi, ma 'ugwae: Wasa bewa 'itauyama loheyaina 'oinega, tauna loheyaina Yehoba Yaluyaluwana sebeni ma wete 'ipwala sebeni 'oina simiyamiya. Tauna bewa 'ina hepwaila 'oimiya 'igwaeya,

"Cimi paihowao yasanapu pwaidiya, ta tetelimi yahesagoheya 'abehega mayawasimi wamiyamiya, ma geya, weyahina yaluyaluwami bo'i si'amasa.

² "Coinega 'eno'enowega watoholo ma to'aha 'i'iuna 'oimiya 'imiyamiya wagihemadou, ma sahena mabwaiyana si'ama'amasa. Yasanapuya 'imi paihowao Yehoba matana tupwana geya dumwaludi. ³ Ma mwalo he'itaina sihe'itegomiya ta wahesagoheya, sowasowana wanuwatuhuyahi ma wanuwahila eema wamuliya bwaibwaini. Ma 'eguma geya 'enowega wada toholowa, 'abwa 'oimiya yatauyawa ma yalohe'ate yohogomi gidemusa toyagaha, ta geya wasanapu tolahisa yalatuwa.

⁴ "Ma tupwami meSalidisa 'ami 'ale'o geya wabailidi, 'abwa 'omi ba'idagwao tatauya mahemahetena ma'ada 'ale'o wa'ewa'e'ena, weyahina 'omi 'ilobwainegomiya.

⁵ "Gidemusa tuwa 'omi taiyawedi wahewaiwai, 'omi wete 'ami 'ale'o wa'ewa'e'edi wa'otedi, ma geya'abwa sanimi yawasi bukina 'oinega yale'wale'wa yahule, ma hesi sanimiyedi 'abwa ya'inanadi Tamagu ta 'inaaneloseyao 'oidiya, 'abehega 'omi 'igu boda.

⁶ "Ceguma taiya 'oimiyega matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae boda hekalesiyao 'oidiya 'ihesagohe."

MePiladelipiya 'idi leta.

⁷Aneloseina totapwalolowedi Piladelipiya 'oina 'i'ita'itayahidi 'ina leta 'ulele mePiladelipiya weyahidi ma 'ugwae: Tetela bewa 'itauyama tauna bwebwe'ana ma dumwaluna 'oinega, ma wete tauna nimana kihina mwalo Debida 'ina 'ebeso'eina 'i'abi'abiyahi, ma 'eguma 'ahwa'eda 'iso'e, geya 'eta taiya sawasawahina ma 'igudu, ma wete 'eguma 'igudu, geya 'eta taiya sawasawahina ma 'iso'e.

⁸Tauna bewa 'ihepwaila 'oimiya, 'igwaeya, "Cimi paihowao yasanapu pwaidiya, ma wete yasanasanapu 'imi waiwai tupwana 'imiyamiya, weyhina 'igu he'itao wamuliyediya, ma wete sanigu geya wauhale. Coinega 'ahwa'eda yaso'e pwaiya weyahimi, ta geya 'aigeda taiya sawasawahina ma 'igudu.

⁹"Moisa taudi Tomudulele 'ina bodo si'abowa ta sigwae 'abehega taudi meYudiya, ma geya. Cabwa yaloinaedi ma sinaoma matamiya ma si'etuluha, ma 'ane mabwaiyadi sisanapu 'abehega 'omi ya'atemuya muyaegomiya.

¹⁰"Ma 'abwa tutu mwau 'ilatu bale'uwa, ma tomota mabwaiyadi 'itohodi, ma hesi 'omi mwauina 'oina ya'itayahigemi, weyhina 'igu gwae wahematamataneaya, ma weyahigu wa'alama'i'ita.

¹¹"Cabwa yatauyawa, ma to'aha gide 'oimiya 'imiyamiya, wa'abiyahi momosidi ma geya'abwa taiya maisaina 'oimiyega 'i'ewa'ewa yahule.

¹²Ma 'eguma 'oimiyega taiya 'ihewaiwai, yaloinae ma 'ihelogidi Yehoba 'ina Hada He'asisi weyhina, ma geya'abwa wete 'i'eb'ebesine, ma 'oimiya Yehoba sanina 'abwa yalele, ma wete Yehoba 'ina 'asa sanina yalele, beno Yelusalema hauhaunaina, 'abwa galewega 'isuluma 'igu Yehoba 'oinega. Ma wete 'oimiya sanigu hauhauna yalele.

¹³"Ceguma 'oimiyega taiya matenana Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae boda hekalesiyao 'oidiya 'ihesagohe."

MeLeodisiya 'idi leta.

¹⁴Aneloseina totapwalolowedi Leodisiya 'oina 'i'ita'itayahidi, 'ina leta 'ulele meLeodisiya weyahidi, ma 'ugwae: Tetela bewa 'itauyama Todumwalu 'oinega, tauna Tohepwaila moisa, ma wete tauna Yehoba 'ina paihowao lamuna 'ina hepwaila 'oimiya 'igwaeya,

¹⁵"Cimi paihowao yasanapudiya 'abehega geya yahiyahi nuwana gogai. Nuwanuwagu tupwa 'aigeda 'oina wamiya, ¹⁶ma hesi 'omi tuwa gamwagamwana, geya yahiyahi nuwana gogai 'idi tupwa wamiyamiya, ma 'ane 'ahwaguwega ya'esoha latuwegomi.

¹⁷"Ma 'omi wagwae, 'Taugu tohewasawa ta ginaula mabwaiyadi sawasawahigu,' ma geya wasanapu 'abehega 'omi tuwa towewelohe, ma hesi nuwagalagalaimi, ma wete matagibugibuimi ma bugebugewami.

¹⁸Eeta yahenuwa laguwegomi ma 'oiguwega goula moisa wagimwane ma 'ane wahewasawa, ma wete 'ale'o wa'ewa'e'edi wagimwanedi, ma wa'otedi. Geya'abwa mabubugewami watautauya. Wete mulamula wagimwane ma matamiya walagu, ma matami 'ilotayahala.

¹⁹"Ma wanuwatuhuyahi 'abehega taiyawedi 'omi ya'atemuya myuaegomi, gxae pa'alinega ma loinega yagihe dumwaluwegomi. Coinega wahewaiwai ma 'imi puiyega wanuwabui.

²⁰"Ma wa'ita, taugu 'imi 'ahwa'eda 'oina yatotoholo ma yaulaula'e'e. Ma 'eguma taiya 'owa 'enagu 'uhesagohe ma 'ahwa 'uso'e, 'ino hada yaluhi ma 'owa ma taugu tahe'iya'iyagu, ma 'owa ba'idagu ta'ai mahemahetena.

²¹"Ma 'eguma 'oimiyega taiya 'ihewaiwai, 'abwa yatagwala 'oina ma ba'idagu 'amiyatoi 'igu wagahata* wasawasa 'oina, gide tuwa taugu yahewaiwaiya, ta Tamagu 'ina wagahata wasawasaina 'oina ba'idagu 'amiya toiya.

²²"Ceguma taiya 'oimiyega matenana Yaluyaluwa Tabuna 'ina gwae boda hekalesiyao 'oidiya 'ihesagohe."

Megalewa Yehoba 'oina si'e'etuluha.

4 ¹Ginaulaedi bewa sigumwala pwaiya ma ya'e'ebubuna, 'inega 'aigeda 'ahwa'eda ya'iteya galewega 'i'eso'eya. Ma wete 'aigeda 'enana gide yoguli, tauna tuwa mwalo yahesagoheya, 'oiguwa 'ilolohatoto 'igwaeya, "Cuhanema ma yahe'itago to'aha 'abwa 'ilatu."

²Nage 'oina Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai yalotohoya, 'inega galewa 'aigeda tololina ya'iteya 'ina wagahata* wasawasa 'oina 'imiyatoiya. ³Ma manina ya'iteya 'inamala hedadeya. Ma wagahata wasawasaina hulele 'ala'lawana 'itoholo sakowasiyeya. ⁴Ma wagahata wasawasa wete 'adi baibaiwa tuweniti powa simiya sakowasiyeya, ma wagahataedi 'oidiya taubadao site tuweniti powa simiyatoiya ma'adi 'ale'o wa'ewa'e'edi, ma wete debadi 'adi pasa wasawasa goula debadiya.

⁵Ma wagahata wasawasaina gamwagamwanidiya 'inega tupwana ginaula sihapwehapwesama, namala ma wete tupwana 'enana, ma wete gugula. Ma wete wagahata wasawasaina matana mayale sebeni sininininima, taudi beno Yehoba Yaluyaluwanao sebeni. ⁶Ma wagahata wasawasaina matana 'aigeda ginaula 'inamanamala gide daumwala 'asilalana hola debana, 'ana 'ita gide tuwa gelasi. Ma wete 'ebemiya wasawasaina deina hebai 'ehata sitoholo sakowasiyeya, ma 'wapidi mabwaiyadi 'oidiya matadi simiyamiya.

⁷Hebaiina 'aigeda 'ana 'ita gide tuwa laiyoni*, ma heluwena gide tuwa bulumakau, ma hetoina manina 'ana 'ita gide tuwa loheya, ma 'ehatana 'ana 'ita gide magisubu 'itahetaheya. ⁸Ma 'aigeda 'aigeda pepediya 'adi baibaiwa sikisi, ma pepediyaowedi mabwaiyadi matadi 'ebe 'ebubuna

baibaiwadi 'atamanega ma 'alonega. Ma tuta mabwaiyana, sabwelo ma nihuwanu 'oidiya, siwaliwali, sigwaegwae,

“Casilala, 'asilala, 'asilala,

Bada Yehoba Tohewaiwai.

Tauna tuta mwalo ta bewa

ta tuta 'inaonaoma 'oidiya 'imiyamiya.”

⁹ Tomiya hatayaina 'ina wagahata wasawasa 'oina 'imiyatoi, ma tuta baibaiwana hebaiyedi bewa siwaliwali hepвату, ma si'ahwa'ahwa wasawasa, ma wete siloloyauwedo 'oina. ¹⁰ Ma tuta baibaiwana, 'eguma hebaiyedi bewa siwaliwali, babadao site tuweniti powaedi sibe'u talutalubu'i tauna miyamiya hatayana 'ina wagahata wasawasaina matana, ma si'etuluha 'oina. Ma debadi 'adi pasa goula wagahata wasawasaina matana silagu suluhediya, sigwaegwae,

¹¹ “Cowa 'ima Bada ta 'ima Yehoba, 'ilobwainemaiya ma 'ahepwatuwego ma 'ahe'asisiyego, weyahina 'ino waiwaiyega ginaula mabwaiyana 'u'abi hemasalehediya. Cuboi 'ino nuwatuhuwega 'upaihowediya, ta nige mayawasidi.”

Buki 'ana 'ita gide pepa sinupiliya.

5 ¹ Ma ya'iteya tauna wagahata wasawasaina 'oina 'imiyatoiya, ma 'ina 'ebeulega pepa sinupiliya gide buki nugenugetana li'abiyahiya, ma leleleleina 'alonega ma gwahunega, ma wete pepaina 'ana losipwa 'ana baibaiwa sebeni. ² Ma wete 'aigeda anelose ya'iteya waiwaina, ma 'enana madounega 'ibwaubwau, 'igwae, “Taiya sawasawahina ma 'ebe losipwaina 'ilihasidi ma pepa 'iyahali?”

³ Moisa tuwa, geya 'eta taiya 'ilobaloba galewa nuwana bale'uwa nuwana bale'u dudunina, 'abehega tauna sawasawahina ma losipwaedi 'ilihasidi, ma bukiina 'alona 'i'ita. ⁴ Ta yanuwagala moisa ta yadouwa, weyahina geya 'eta taiya sawasawahina ma bukiina 'iloyahali ma 'alona 'i'ita.

⁵ Coinega babadaowedi 'oidiyega 'aigeda 'oiguwa 'igwaeya, “Sahena 'udoudou, weyahina laiyoniina Yudiya 'oinega, tauna Debida 'ina susu 'ihewaiwai pwaiya, ta tauna sawasawahina ma losipwa sebeniyedi 'ilihasidi ma pepaina 'iyahali.”

⁶ Ma wete wagahata wasawasaina deina 'aigeda lami* ya'iteya hebahebai 'ehataedi gamwagamwanidiya 'itotoholo, ma babadao wete gamwagamwanidiya, ma lamiina 'ana 'ita gide tuwa tomota silohe'amasiya, donanao sebeni ma matanao sebeni wete, taudi matanaowedi Yehoba Yaluyaluwana, beno taudi 'ihetunediya bale'u mabwaiyana 'oidiya. ⁷ Ta lamiina 'inaowa ta pepaina 'i'eweya tauna wagahata wasawasaina 'oina 'imiyamiya 'ina 'ebeulega. ⁸ Pepaina 'i'eweya ta hebahebaiyedi ma wete babadaowedi lamiina 'oina sibe'u talutalubu'iya,

'oina si'e'etuluha, ta 'aigeda 'aigeda ma'idi 'ebe gihedohedou sihunuhunu, ma wete ma'idi gaeba goula bwebwe'adi, ma ginaula 'aigeda 'alodiya 'igabugabu mahaina 'ausalana, ta 'ana nuwasabwalena beno Yehoba 'ina tomotaiyao 'idi 'ahwanoi 'ihanehane 'oina.

⁹Ma wali 'ehauna siwaliyeya sigwae,

“Moisa, 'owa sawasawahiu ma buki beno 'u'ewa, ma wete 'ana losipwa sawasawahiu ma 'ulihasi, weyahina silohe'amasigowa ta bwayahiuwega tomota 'uhemaisediyu Yehoba weyahina, taudi bodaedi, 'enanaedi, susuwedi ma 'ebeloinaedi mabwaiyadi 'oidiyega. ¹⁰Weyahina 'owa 'uhesinuwediya ma 'abehega 'ino 'ebeloina 'alona sihetopwaoli Yehoba weyahina, ma wete bale'uwa sihetoloina.”

¹¹Ma wete aneloseyao ya'itediya baibaiwa hedada, geya 'aihasila, wagahata wasawasaina ma hebaiyedi ma wete babadaedi sitoholo sakowasiyediya, ¹²ma wete 'enadi madouna yahesagoheya sigwaegwae, sigwaeya, “Tauna lamiina silohe'amasiya, sawasawahina ma loinma wasawasa ma sanapu ma he'asisi ma hepwatu ma 'ahwa bwebwe'ana 'ilobadi.”

¹³Ma wete Yehoba 'ana paipaihowao 'aigeda 'aigeda galewa ma bale'uwa ta bale'u dudunina ma holai, taudi Yehoba 'ana paipaihowao tupwa mabwaiyadi 'oidiyega, yahesagohediya siwaliwali sigwaegwae,

“Tauna wagahata wasawasa 'oina 'imiyatoiya,
ma lamiina ba'idana tahepwatuwedii,
ma tahe'asisiyedi, ma ta'ahwa wasawasaedi,
ma wete ta'ahwa tohewaiwaiyedi
tuta mabwaiyana 'oidiya.”

¹⁴Coinega hebaiyedi site hata sigwaeya, “Moisa,” ma wete babadaedi sibe'u talatalubu'inya ma si'e'etuluha.

Losipwaedi sebeni.

6 ¹Eeta lamiina ya'iteya losipwa 'aigeda 'ilihasiya, ma hebaiyedi 'oidiyega 'enana 'aigeda gide gugula yahesagoheya 'igwae, “Cunaoma.” ²Coinega ya'e'ebubuna, ta 'aigeda hosi* wa'ewa'e'ena 'ilatuma, ma 'ana togeluina ma'ina tupu 'aleha eema 'aliliya, ma wete debana 'ana pasa wasawasa si'ebwaeya. Eeta 'itauya 'i'aleha ta 'ihewaiwaiya.

³Ma lamiina losipwa heluwena 'ilihasiya, ma wete hebai heluwena 'enana yahesagoheya, 'igwae, “Cunaoma.” ⁴Coinega 'aigeda hosi bwehabwehalina 'ilatuma, ta 'ana togeluina waiwai si'ebwaeya ma 'aleha 'i'eweyama gogo gabulena, ma 'oinega tomota mabwaiyadi siboidimo sihe'upwa hiledi ta si'ehunuwa hiledi, ma wete 'elepa madouna si'ebwaeya.

⁵Ta lamiina wete losipwa hetoina 'ilihasiya, ma wete hebai hetoina 'enana yahesagoheya 'igwae, "Cunaoma." Coinega ya'e'ebubuna, ma 'aigeda hosi dubadubana 'ilatuma, ta 'ana togeluina ma'ina 'ebe lihe 'e'ahai weyahina. ⁶Ma 'aigeda gide tuwa 'enana hebaiyedi 'ehata gamwagamwanidiyega yahesagoheya, 'igwae, "Witi 'ana lihe 'aigeda 'ana maisa 'aigeda kina, ma wete ba'ali* 'ana lihe 'etoi 'ana maisa 'aigeda kina, ma hesi olibe holowina ta waini geya'abwa wa'abi'abitohodi."

⁷Coinega lamiina wete losipwa 'ehatana 'ilihasiya, ta hebai 'ehatana 'enana yahesagoheya, 'igwae, "Cunaoma."

⁸Coinega ya'e'ebubuna ma 'aigeda hosi 'ana 'ita tupwana tuwa wa'ewa'e'ena 'ilatuma. Ta 'ana togeluina sanina Camasa, ma wete Bwebweso* 'imuliyeya, ma loina silobeya Yehoba 'oinega, ta 'abehega tomota mabwaiyadi simutudi 'alehega ma gomaleyega ma lohalega ma wete totopwatula 'oidiyega, ta geya 'abehega tomota mabwaiyadi, ma tuwa 'eguma bale'u mabwaiyana 'oina boda tawatahidi 'adi baibaiwa 'ehata, ma 'aigeda boda 'oidiyega mabwaiyadi simutudi, ta boda 'etoimo situpwa.

⁹Ma wete lamiina losipwa henimana 'ilihasiya, ta Yehoba 'ina 'ebepwaoli gabulena 'ana tohepwailao yaluyaluwadi ya'itediya, taudi mwalo bale'uwa Yehoba 'ina gwae 'ana tohepwailao bwebwe'adi, bewa tauna weyahina tomota silo'alehediya ta silohe'amasiadiya.

¹⁰Ma yaluyaluwaedi 'enadi madounega sibwaubwau, sigwaeya, "Bada tohewaiwai hedade, 'owa 'ausalau ma todumwalu, to tuta 'oina eema 'ama tolohe'amasaao bale'uwa 'uloinaedi 'idi puiyao weyahidi?"

¹¹Coinega yaluyaluwaedi 'adi 'ale'o wa'ewa'e'edi 'i'ebwaediya, ta 'ihegwaediya ma tuta 'i'iunamo si'aiyawasi, 'ana siga tupwadi wete 'iyadiyo mebale'u silohe'amasiadi, gide tuwa mwalo taudi silohe'amasiadiya Yehoba 'ina paihowa weyahina, ma 'eguma 'adi hasihasila sawasawahina, 'oinega Yehoba mebale'u tolohe'amasaedi 'iloinaedi.

¹²Ma wete lamiina losipwa hesikisina 'ilihasiya ta mwani'ini'i madouna 'ipilipili, ta sinala 'iguguyou, 'ana 'ita gide tuwa walata siyana, ta wete wai'ena 'ana 'ita mabwaiyana bwehabwehalina, bweyaha gide. ¹³Ma 'ipwala sibe'uma galewega, gide 'ane 'aiwe 'ihuwa ta yaumai waiwaina 'itowama ta huwanaedi sigubagubala.

¹⁴Ma galewa ya'iteya gide tuwa pepa 'inupiliya ma 'isawala, 'oinega 'oya 'aigeda 'aigeda ta bwanabwanao simiyabala hali tupwa 'oidiya.

¹⁵Ma bale'u 'ana babadao, ma toloinao, ma 'aleha 'adi babadao, ma wasawasao, ma tohewaiwaiyao, ma wete tohanugetao 'idi topaihowao, mabwaiyadi sidena 'oyai, ta duluhu ma dimwa 'oidiya si'edahwana.

¹⁶Coinega siwuiwui dimwa ma 'oya 'oidiya, sigwaeya, "Wabe'uma debama, ma 'ane tauna wagahata wasawasaina 'oina 'imiyamiyatoi

geya'abwa 'i'ite'itemai, ma wete lamiina geya'abwa 'i'ite'itemai.
 17 Weyahina lamiina 'ina gamwasowala 'ana sabwelo madouna 'ilatu pwaima, ma geya 'eta taiya sawasawahina ma 'ihewaiwaisine."

MeIsileli debadiya Yehoba 'ana 'ila'ilala si'abi hepa'ineya

7 1 Ginaula bewa mulina aneloseyao 'ehata ya'itediya sitotoholo bale'u tupwanao 'adi baibaiwa 'ehata 'oidiya. Aneloseyedi yaumai 'adi baibaiwa 'ehata si'abi yahidiya ma 'abehega geya'abwa bale'uwa, nuwana holai, nuwana 'aiwe 'oidiya sitowatowa, 2 weyahina Yehoba 'ina tagwala ma 'abehega yaumaiyedi bale'u ta hola sisuba hegaladi. Coinega anelose wete 'aigeda ya'iteya sinala 'ina 'ebe saehaneyega 'inaonaoma, ma ma'ina 'ebe lagu 'ila'ilala, gide basilili, ma 'abehega Yehoba miyamiya hatayaina 'ana 'ila'ilalaina 'ilagu tomota debadiya. Aneloseina 'ibwau anelose 'ehataedi 'oidiya, 3 'igwaeya, "Geya'abwa bale'u bo hola bo 'aiwe wasubasuba hegaladi ee 'ana siga 'ida Yehoba 'ina topaihowao 'adi 'ila'ilala 'alagu debadiya." 4 Coinega 'ila'ilalaina silaguya tupwana meIsileli debadiya, ma muliyega melsileliyedi 'adi baibaiwa yahesagohediya, beno 144 tausani mabwaiyana, boda Isileliyedi 'oidiyega.

5 Susu Yuda 'oidiyega 'ila'ilalaina tomota tuwelo tausani debadiya silaguya, ma Lubeni tuwelo tausani, ma Gada tuwelo tausani, 6 wete Aseli tuwelo tausani, ma Napitalai tuwelo tausani, ma Manasa tuwelo tausani, 7 wete Simioni tuwelo tausani, ma Libai tuwelo tausani, ma Isaka tuwelo tausani, 8 wete Sebuloni tuwelo tausani, ma Yosepa tuwelo tausani, ma wete Beniyamina tuwelo tausani.

Boda madou hedada

9 Muliyetega ya'e'ebubuna ta boda madou hedade ya'itediya, geya 'aihasila. Bodaedi 'ebeloina 'aigeda 'aigeda 'oidiyega, ta susu 'aigeda 'aigeda 'oidiyega, ta boda 'aigeda 'aigeda 'oidiyega, ta 'enana 'aigeda 'aigeda 'oidiyega, mabwaiyadi wagahata wasawasa matana, ma wete Lami matana sitotoholo, ta 'adi 'ale'o wa'ewa'e'edi, ma sadasada nabaina si'abi'abi yahidi, 10 ta 'enadi madounega sibwaubwau sigwaeya, "Cada lema 'ida Yehoba 'oinega, tauna wagahata wasawasa 'oina 'imiyatoiya, ma wete lamiina 'oinega."

11 Ma aneloseyedi wagahata wasawasaina ma wete babadaowedi ma hebaiyedi 'ehata sitoholo sakowasiyediya, ma mabwaiyadi sibe'u talutalubu'iya, ta Yehoba 'oina si'e'etuluha, 12 sigwaegwae, "Moisa, 'ida Yehoba 'oina tahepwatu ma ta'ahwa wasawasae ma sanapu ta loyauwedo ta he'asisi ta waiwai simiya hataya 'oina."

13 Eeta babadaowedi 'oidiyega 'aigeda 'ihesilala 'oiguwa, 'igwaeya, "Taiyawedi bewa ma'adi 'ale'o wa'ewa'e'edi? Ma to'ehega sinaoma?"

¹⁴Ma 'oina yagwaeya, "Bada 'owa 'usanasanapudi. Taugu geya."

Ta 'ihewaegauwa, 'igwae, "Bewa bodaedi bale'u 'ana muyamuyao 'oidiyega situpwa, ma 'adi 'ale'owedi Lamiina bweyahinega 'ideulidiya ta siwa'e'eya. ¹⁵Beno huhuna 'oinega Yehoba 'ina wagahata wasawasa matana simiyamiya, ma sabwelo ma nihuwanu 'oidiya 'ina paihowao sipaipaihowadi 'ina Hada He'asisi 'alona. Yehobaina 'ina wagahata wasawasaina 'imiyatoiya 'oina, tauna nata 'i'itayahidi, ¹⁶ma geya'abwa wete sigomagomale nuwana tani'odi 'iyahayahala, ma geya'abwa wete hala nuwana to'aha hulahulaina 'oinega 'ihulahulaidi. ¹⁷Weyahina Lamiina, tauna wagahata wasawasa 'alona 'imiyamiya, tauna 'adi to'itayahina, ma 'oinega 'ihanugetedi we'aha bwebwe'adi 'oidiya, yawasidi weyahina, ma Yehoba tauna mataneudi 'ilo'i'ilidi."

Losipwa hesebenina weyahina

8 ¹Coinega lamiina losipwa hesebenina 'ilihasiya, ma geya 'eta wete galewega gwae bo 'ahwahenahena sinaonaoma tuta to'uto'upana 'oina.

²Ma ya'itanaowa aneloseyedi sebeni Yehoba matana sitotoholo, ma Yehoba 'idi yoguli 'aigeda 'aigeda 'i'ebwaediya. ³Ma wete 'aigeda anelose ma'ina gaeba goula 'inaoma ta 'ebe pwaoli deina 'itoholowa. Ma 'ebe pwaoliina beno Yehoba 'ina wagahata wasawasaina deina. Coinega Yehoba gaeba goulaina 'ilohemaheya ginaula mahamahaina 'oinega, ma aneloseina 'i'ebwaeya, eeta aneloseina 'ebe pwaoli 'oina 'ilaguya ma 'igabu. Cigabuya ta 'asuna ma mahaina bwebwe'ana ma wete Yehoba 'ina tomotai 'idi 'ahwanoiyao mahetenao sihaneya galewa.

⁴Coinega gaeba ma ginaula mahamahaina 'ilaguya Yehoba matana, ma 'ahwanoi ta ginaulaina 'asuna ba'idana sihanehane. Sihanehaneya eeta 'i'ala hegumwaliya. ⁵Coinega aneloseina gaebaina hagalinamo 'i'eweya, ma 'ebe pwaoliina 'oinega 'aiwe 'ala'alasina 'i'eweya, eema gaebaina 'ilohemaheya, ma 'iula suluheya bale'uwa, ta nage 'oina namala ma gugula ma tupwadi 'enana ma wete mwani'ini'i silatuwa.

Yoguliyedi simu'ediy

⁶Eeta aneloseyedi sebeni 'idi yoguliyedi si'abi yahidiya sabi mu'adi.

⁷Ma 'aigeda 'ina yoguli 'imu'eya, ta dohi 'ana 'ita hagana 'isuluwa, 'ana 'ita 'aisi* pwa'upwa'uwana gide, ta wete 'aiwe 'ala'alasina ma bweyaha ba'idana sigubagubalama bale'uwa, ta 'i'alasiya. Ceguma bale'u mabwaiyana 'ana wataha 'etoi, 'aigeda tupwa 'i'alasiya ta 'eluwa tupwa geya. Ma tupwaina 'i'alasiya 'oina, 'aiwe ma 'awata mabwaiyadi 'i'ala hegumwalidiya.

⁸Ma anelose heluwena 'ina yoguli 'imu'eya, ma 'aigeda ginaula 'ana 'ita tuwa gide 'oya madouna 'ininininima ta holai siuleya, 'oinega hola

'ihebweyaha. Ceguma hola mabwaiyana 'ana wataha 'etoi, ma 'aigeda tupwa 'oidiyega 'ihebweyaha, ta 'eluwa tupwaidi bwebwe'adi. ⁹ Ma holaina 'ihebweyaha pwaiya, eeta silahana mabwaiyana si'amasaeya, ma waga mabwaiyadi si'elo talitaligeha.

¹⁰ Ma anelose hetoina 'ina yoguli 'imu'eya, ma 'ipwala madouna 'i'alalalata 'ana 'ita tuwa gide wodam galewega 'ibe'uma, ta bale'uina 'ana wataha 'etoi ta 'aigeda watahaina 'oina 'ipwala 'ibe'uwa ta we'aha mabwaiyadi simemaiya. ¹¹ Cipwalaina sanina Memai, ma tomota 'eguma taiyewedwi we'ahaina memainaina 'oinega sinuma nata si'amasa.

¹² Ma anelose 'ehatana 'ina yoguli 'imu'eya ta sinala tupwa 'aigeda 'iguguyou ma tupwa 'eluwa bwebwe'adi, ta wete wai'ena tupwa 'aigeda 'iguguyou ma tupwa 'eluwa bwebwe'adi, ta wete 'ipwala 'eguma tawatahidi tupwa 'etoi 'oidiya, tupwa 'aigeda 'ana 'ipwalao siguguyou, ma tupwa 'eluwa si'asi'asilala. Coinega sabwelo mabwaiyana 'ana watahao 'etoi, 'aigeda tuta guguyou, ma 'eluwa tuta bwebwe'adi. Gide wete nihuwanu, 'aigeda tuta guguyou, ma 'eluwa tuta bwebwe'adi.

¹³ Ma ya'e'ebubuna ta ya'iteya magisubu madouna 'itahetaheya galewa, ma 'enana madouna yahesagoheya, 'igwae, "Caioi, nuwagalagalaimi 'omi gogo gabulena 'ana tomiyao, nata 'ane aneloseyao yoguli 'etoi simu'adi, ma mwau madouna 'ilatu 'oimiya."

9 ¹ Ma anelose henimana 'ina yoguli 'imu'eya, ma ya'iteya 'ipwala 'aigeda galewega 'ibe'uma gogo gabulena, ma 'ipwalaina gaula madouna 'ana 'ebeso'e kihii* 'i'eweya, ² ma gaulaina 'iso'eya, ma 'alonega 'asu 'ilatulatuma, tuwa gide duba madouna, ma sinala 'iguguyouwa ma wete gogo gabulena mabwaiyana 'iguguyouwa gaulaina 'asuna 'oinega. ³ Ma 'asuina 'alonega mwai'e sisulusuluma gogo gabulena, ma 'idi waiwai silobeya gide ganihana 'idi waiwai. ⁴ Ma wete Yehoba 'i'etoboda ta geya'abwa 'awata si'abi'abi hegaladi, nuwana 'aiwe, nuwana tanoha, ma hesi tomotaedi taudi geya Yehoba 'ana 'ila'ilala gide basilili debadiya, taudi si'abi hegaladi.

⁵ Ta mwai'eyedti geya 'adi tagwala tomota silohe'amasidi, ma hesi tuwa si'abi'abi hemuyamuyadimo wai'ena nima 'oidiya. Ta myaedi madoudi, gide tuwa ganihana 'ina 'enali. ⁶ Ta wai'enaedi 'oidiya tomuyamuyaedi 'amasa silohenuhenule, ma hesi geya'abwa si'ama'amasa, weyahina 'amasa si'ebesa 'asaeya. ⁷ Ta mwai'eyedti 'adi 'ita gide hosi si'atububu pwaidiya 'aleha weyahina, ma debadiya 'adi pasa wasawasa silagudiya, ma 'adi 'ita gide tomotai, ⁸ Ta wete debadi gide wahiwahine, ma saladi gide layioni* saladi. ⁹ Ta lumalumadi si'ahubodediya 'ana 'ita gide pwawati 'oidiyega. Ma papedi 'idi dagugu gide waga lisilisi* hosi sipilipilihedi 'aleha 'oina.

¹⁰ Ta wete masubwedi, gide ganihana subwedi, weyahina subwediyea sawasawahina ma tomota sibadidi, ma wai'ena nima 'oidiya simuyamuya.

¹¹ Ta wete ma'idi tololina, tauna aneloseina gaulaina 'ana to'itayahina, sanina Ibeliu* 'enadiyega sigwae, "Abadoni," ma 'ena Gilisi sigwae "Apaloni," ma 'adi nuwasabwalea beno "Tolohe'amasa." ¹² Mwau 'aigeda 'igumwala pwaiya ta mwau 'eluwa 'abwa sinaonaoma.

¹³ Ma anelose hesikisina 'ina yoguli 'imu'eya, ta 'aigeda 'enana yahesagoheya 'inaoma 'ebe pwaoli donanaao 'ehata 'oidiyega, 'ebe pwaoli goulaina Yehoba matana 'itotoholo. ¹⁴ Ma 'enanaina 'igwaeya anelose hesikisina ma'ina yoguli 'oina 'igwae, "Aneloseyedi site 'ehata paipaidi we'aha madouna sanina Yupeletisi 'oina 'ulihasidi, ma sitauya." ¹⁵ Ma aneloseyedi 'ehata 'ilihasidiya ta sitauya, weyahina tutaina 'ana sabwelo, ta 'ana wai'ena ta bolimenaina weyahina si'atububuya, ma 'abehega tomota baibaiwa hedada silohe'amasidi. Beno 'eguma tomota mabwaiyana gogo gabulena tawatahidi boda 'etoi, ma 'aigeda boda silohe'amasidi, ta 'eluwa boda situpwa.

¹⁶ Ma tolo'alehaedi 'idi boda 'adi hasihasila yahesagoha pwaiya, 'abehega 'eluwa handeledi miliyon i mabwaiyadi hosi 'oidiyega sipilipili. ¹⁷ Ta bewa gide nihiguina 'oina hosiyedi ya'itediya, ma 'adi togeluwedi ma'adi 'ahusu'wasu'wana lumalumadiya silagudiya, tupwadi bwehabwehalidi ta tupwadi 'ala'alawadi ta tupwadi yogeyogedi. Ta hosiyedi mwagudi gide laiyoni* mwaguna, ma 'aiwe ninima ta 'asu ta dimwa yahiyahidi 'ahwadiyega silatulatu. ¹⁸ Boda 'etoiyedi gogo gabulena 'oidiyega, boda 'aigeda silohe'amasidi, bewa ginaula 'etoiyedi 'oidiyega, beno 'aiwe ninima ta 'asu ta dimwa yahiyahidi, ma hesi boda 'eluwa simiyamiya. ¹⁹ Weyahina hosiyedi 'idi waiwai 'ahwadiya ma subwediya simiyamiya, ta subwediyedi gide mwata ma'ahwadi, ma 'oidiyega tomota si'abi hemuyamuyadi.

²⁰ Ta tomotaedi mabwaiyadi, taudi geya sida 'amasa ginaulaedi galadi 'oidiyega, geya sinuwabui ma 'abehega 'idi 'ebe hemisa 'abo'abowedi siguipailedi. Ma hesi si'abiyahi pa'alidi ta si'e'tuluha 'oidiya. Ginaulaedi gide Tomudulele ma welabanao, ma wete ginaulaedi siboimo nimadiyega sipaihowediya, gide dimwa leleleleina beno goulia ta siliba ta kopa ta dimwa ta 'aiwe. Dimwa leleleidiyedi beno geya sawasawahidi ma si'ebubuna, bo nuwana sihesagoha, nuwana siyawala dadana.

²¹ Ma wete tomotaedi geya sida nuwanuwabuiya lohe'amasa ma 'oba ma logwali ma yagaha 'oidiyega. Tuwa debadi 'ipa'ala.

Anelose 'aigeda ma'ina pepa

10 ¹ Ta wete ya'iteya anelose waiwaina 'aigeda galewega 'isuluma, ma yalohega 'i'l'wama, ma hulele debana 'itoholo sakowasiyeye, ma manina 'ana 'ita gide sinala, ta wete 'ahena sinamanamala tuwa gide 'aiwe 'ininininima. ² Aneloseina nimana pepa gide buki nugenugetana eema muhemuhena 'i'abi'abiyahi, ma loloyahalina, 'oinega 'isuluma ma 'ahe 'ebeulanega holai 'ibasaeya, ta 'ahe 'adigeyageyaina bale'uwa.

³Eeta 'enana madounega 'ibwauwa 'ana hesagoha gide laiyoni* 'ibwaubwau. Cibwau pwaiya, ta gugula 'adi baibaiwa sebeni 'ina gwaeina sihemaiseya. ⁴Gugulaedi 'enadi yahesagohediyta 'abhegaya yalele, ma galewega 'enana yahesagoheya, 'oiguwa 'igwaeya, "Gugula 'enadi site sebeni 'uhesagohediyta 'udahwadi, ma geya'abwa 'uleleleledi."

⁵Cane aneloseina tauna ya'iteya hola ma bale'u 'oidiya 'itotoholo, nima 'ebeulana 'i'abihaneheya galewa, ⁶ta 'ibwau haneya, Yehoba sanina 'i'inaneya, tauna miyamiya hatayana, ta ginaula mabwaiyadi 'adi togihemasaleha, beno galewa ma ginaula mabwaiyadi 'alona, ma wete gogo gabulena ta ginaula mabwaiyana 'alona, ma hola wete ta ginaula mabwaiyadi 'alona. Ma aneloseina 'igwaeya, "Tuta 'ilatu pwaima. ⁷Weyahina 'eguma anelose hesebenina 'ina yoguli 'imu'a, Yehoba 'ina nuwatuhu dahwadahwaidi mabwaiyadi 'ilosalohidi, to'aha gide 'ina topaihowao taudi palopitao mwalo 'oidiya 'ihewpaileya."

⁸Ta 'enanaaina galewega yahesagohe nugeteya wete 'oiguwa 'ilolohatoto, 'igwaeya, "Cutauya ma pepaina yahayahalina aneloseina holai ma bale'uwa 'itotoholo nimanega 'u'ewa." ⁹Coinega yatauya ma aneloseina 'oina pepaina ya'ahwanoiyeya. Eeta pepaina 'i'ebwaegauwa ma 'ihewaegauwa, 'igwae, "Causala, 'u'ewa ma 'u'ai. Ma 'eguma 'utone, 'abwa 'ana memai gamwauwa 'ulotoho, ma hesi 'ahwauwa 'ana lotohona gide mwagagau."

¹⁰Coinega pepaina ya'eweya ta ya'aiya, ma 'ahwaguwa yalotohoya hotona tuwa gide mwagagau, ma yatoneya ta gamwaguwa yalotohoya memai hedada. ¹¹Ma 'igwaeya 'oiguwa, "Cilobwaineya ma 'owa Yehoba 'ina gwaeyediboda, ma 'ebeloinao, ma 'enanaao, ma kiniyao weyahidi 'uhewpaila hiledi."

Yehoba 'ana tohepwailao 'eluwa

11 ¹Muliyetega 'ai'aiwe 'aigeda 'i'ebwaegauwa tuwa gide 'ebelihe, ma 'ihewaegauwa 'igwae, "Cutoholo ma Yehoba 'ina Hada He'asisi ma 'ebepwaoli wete 'ulihedi, ta wete to'etuluhaedi 'alona 'ulihedi. ²Ma hesi Hada He'asisi papalina geya'abwa 'ulihelihe, weyahina mulimuli beno tomiya ganamuli weyahidi, taudi beno geya meYudiya, ta 'ahediyega Yehoba 'ina 'asaina si'abihebi'iya, wai'ena potitu (42) 'alodiya. ³Ma tohepwaila 'eluwa 'abwa yahewasaedi, ma 'adi 'ale'o gide hiwahiwape 'adi 'ale'o, ta palopitaedi Yehoba 'ina gwae 'abwa sihepwaila sabwelo wan tausani tuhandeledi sikistiyedi (1260) 'alodiya."

⁴Tohepwaila 'eluwaedi gide 'aiwe olibe 'eluwa, ma wete gide mayale 'eluwaedi sitotoholo bale'u 'ana Bada matana. ⁵Ma 'eguma taiya 'itoho ma 'ilo'aleha tohepwailedi 'oidiya, nata 'aiwe ninima 'ahwadiyega 'ilatuma ma 'adi 'alehaina 'isubahegala, ma bewa 'oinega 'adi 'alehao silohe'amasidi.

⁶ Siteluwaedi ma'adi loina, ma tutaedi Yehoba 'ina gwae sihehepwaile, dohi galewega si'etobodedi. Wete ma'idi loina bidala 'oidiya, ma sihebeweyaha. Wete ma'idi loina mwau ta maya weyahidi, ma 'eguma to tuta 'oina nuwanuwadi ma mwauwedi silatu, tuwa sida latu.

⁷ Coinega tohepwaila 'eluwaedi 'idi hepewaila tomota 'oidiya 'igumwala, ma hebai 'aigeda gaulaina madouna 'oinega 'ihapwesama, ma 'abehega tohepwailaedi 'oidiya 'ilo'aleha ee 'ihewaiwai, ta 'ilohe'amasidi. ⁸ Ma wahidi 'ane si'eno besobeso 'asa madouna 'alona. Casaina mwalo 'ida Bada 'oina sigihe keloseyeya, ma 'asaina 'ana 'unuwadawada sihesaniyeya 'abehega Sodoma*, nuwana Itipita.

⁹ Tomota baibaiwadi 'abwa sinaoma bodaø ma susuwao ma 'enanao ma 'ebeloinao 'oidiyega, ta wahidiyedi si'ita'itadi sabwelo 'etoí ma tupwana 'oidiya. Ma wahidiyedi 'adi lagugalihia si'etobode. ¹⁰ Ta tomiya bale'u siyaliyaya tohepwaila 'eluwaedi 'idi 'amasa weyahina, ta sihebwabwale, eema helau si'ehele 'aigeda 'aigeda 'oina, weyahina palopita 'eluwaedi maya madouna si'eweyama mebale'u 'oidiya.

¹¹ Ma sabwelo 'etoí ma tupwana sigumwala, eeta Yehoba yawasina 'oidiya 'ilaguhileya ta sitoholowa, eema tomota mabwaiyadi si'itediya ta simatauta madouna. ¹² Ma palopita 'eluwaedi 'enana galewega sihesagoheya, 'ilolohatoto 'oidiya 'igwae, "Wahanema 'ebwa." Coinega yalohega sihanehane, ta 'adi 'alehaedi si'e'ebubudi.

¹³ Tutaina beno 'oina mwani'ini'i madouna 'ilatuwa, ma 'asaina madouna 'ana wataha nima luwaluwa 'oidiyega 'aigeda tupwa 'iligehiya, ma tomota 'adi baibaiwa sebeni tausani si'amasa mwani'ini'iina 'oinega. Ta tomota taudi situpwa simatauta moisa, 'oinega Yehobaina galewa sihepwatuweya 'ina waiwai weyahina.

¹⁴ Muya heluwena 'igumwala pwaiya, ta hetoina nata 'ilatu.

Yoguli hesebenina simu'eya

¹⁵ Ma anelose hesebenina 'ina yoguli 'imu'eya, ta galewega 'enadi madounega sigwaegwae, "To'abihetenä ta Tamana Yehoba sihetoloina pwaiya bale'u 'ina 'ebeloina mabwaiyana 'oidiya, ma geya'abwa 'idi loinaina 'igumwagumwala."

¹⁶ Babadaedi site tuweniti powa Yehoba matana simiyatoiya 'idi wagahata wasawasa 'oidiya, taudi sibe'u talutalubu'iya ma 'oina sihehepwatu, sigwaegwae,

¹⁷ "Cima Bada Yehoba Tohewaiwai hedade, 'owa tuta bewa, ma tuta mwalo 'oidiya 'umiyamiya, 'aloyauwedø 'oiuwa, weyahina 'ino waiwai madouna 'u'abi helatuweya, 'oinega 'uhiegaina ma 'uloina. ¹⁸ Taudi tomiya ganamuli sigamwasowala moisa, ma hesi 'ino yatala 'ana tuta 'ilatuma ta to'amasa sitoholo ma 'uloinedi, ma 'ino palopitao 'adi maisa 'u'ebwaedi, ma 'ino tomotaedi

mabwaiyadi 'adi maisa 'u'ebwaedi, taudi madoudi ta muhemuhedi 'oidiya, weyahina taudi beno 'a tohe'asisiyao. Ma hesi bale'u 'ana to'abihegalao 'owa 'u'abihegaladi."

¹⁹Eeta Yehoba 'ina Hada He'asisi galewa 'iso'eya, ta ya'iteya dedewaga he'asisi, Hada He'asisi 'alona, ma dedewagaina 'alona 'ina gwaehemisa 'ana buki 'imiyamiya. Coinega namala, ma 'enanao, ma gugula 'ina dagugu, ma mwani'ini'i, ma dohi gide 'aisi* patupatudi ta pa'alidi silatuma.

Hebai mwagunao sebeni eema wahine

12 ¹Ma galewa 'ebe henainaida madouna 'ilatuwa, beno wahine 'aigeda, 'ana 'ale'o sinala gide, ma wai'en'a 'oina 'itotoholo, ma debana 'ana pasa 'ipwala tuwelo. ²Ta wahineina gamwagamwaina 'oinega gamwana 'imuyamuya, ma 'ibwaubwau weyahina gamwana 'ilohinowa.

³Wete 'aigeda 'ebe henainaida galewega 'ilatuma, beno hebai bwehabwehalina ma madouna, ta mwagunao 'adi baibaiwa sebeni ma donana 'adi baibaiwa nima luwaluwa, ta mwagunao 'oidiya pasa wasawasa simiyamiya. ⁴Ma subwenega 'ipwala baibaiwadi 'i'ahusapidiya ta 'iulediya bale'uwa. Ceguma 'ipwalaedi mabwaiyadi tawatahidi 'etoi tupwa 'oidiya, 'aigeda tupwa 'oina 'ihunu hegumwalidiya, ta 'eluwa situpwa. Ta hebaiina bwehabwehalina wahineina matana 'itoholowa, ma 'eguma 'ihenatune, nata gwamaina 'i'ai.

⁵Eeta wahineina 'ihenatuna ta gwama loheyana, tauna 'abehega tupwa mabwaiyana 'adi tololina waiwaina, ta gwamaina Yehoba 'itoeya tauna 'ina wagahata wasawasa 'oina. ⁶Ma wahineina 'idenia tupwa yoho 'awawa. Nage 'oina wahineina 'ina tupwa Yehoba 'i'atububuya, ma 'oina 'i'itayahi sabwelo 'adi baibaiwa gide wan tausani tuhandeledi sikisti (1260).

⁷Coinega galewa 'aleha 'ilatuwa. Calehaina anelose madouna Maikeli ma'ina aneloseyao ma hebaiina bwehabwehalina ma'ina aneloseyao ma'iyadiyo silolo'aleha. ⁸Ma hebai ma'ina bodao geya sawasawahina ma sihewaiwai Maikeli ma'ina bodao 'oidiya, ma 'oinega hebaaina ma'ina aneloseyao sipa'idiya ta siula suluhediya bale'uwa. ⁹Hebaaina bwehabwehalina ma madouna, tauna mwata nugenugetaina sanina Seitani, gide Tomudulele, tauna bale'u 'ana to'abo. Tauna ma'ina aneloseyao mabwaiyadi bale'uwa siula suluhediya.

¹⁰Muliyetega galewega 'enana madouna yahesagoheya, 'igwaeya, "Bewa tuwa Yehoba 'ina waiwaiyega 'iloinegita, ma 'i'abihetegita. Ta wete 'ada To'abihetenaina 'ihetoloina 'oida. Weyahina tasidao 'adi tohe'ewa, tauna mwalo nihuwanu ma sabwelowa Yehoba matana 'itotoholo ta 'ihehe'ewediya, tauna galewega siula latuheya.

¹¹ “Ma tasidaowedi hesi tuwa yawasidi sitagwaleya ma Keliso weyahina si'amasa, 'oinega Tomuduleleina ma'iyadiu silo'aleha ta taudi sihewaiwaiya. Ma 'idi hewaiwai Lami bweyahinega, ma wete 'idi hepwailega Lami weyahina. ¹² Ee 'oinega tomiya galewa mabwaiyami wayaliyaya, ma hesi 'omi bale'u ma hola 'ana tomiyao mwau madouna 'oimiya, weyahina Seitani 'isulu pwaiya 'oimiya ta ma'ina gamwasowala, weyahina 'isanasanapu 'abehega 'ina tuta to'uto'upana tuwa 'imiyamiya.”

¹³ Nage 'oina hebaiina bwehabwehalina 'inuwabwalena 'abehega bale'uwa siula suluheya, 'oinega 'ipa'iya wahineina, tauna gwama loheyana 'ihenatuneyea. ¹⁴ Ma wahineina magisubu madouna papenao Yehoba 'i'ebwaeya ma 'oinega 'itaheya 'ina tupwa yoho 'awawa, ma beno 'oina Yehoba 'i'ita'itayahi bolime 'etoi ma tupwana 'oidiya, ma geya'abwa mwataina 'i'abi'abiyahi.

¹⁵ Eeta mwataina 'ahwanega we'aha 'isiwa latuweya gide yagewa wahineina mulinega, ma 'abehega wahineina 'idoe. ¹⁶ Ma bale'u wahine 'ilemeya, beno bale'uina 'i'eso'eya ta we'aha mabwaiyana 'itoneya.

¹⁷⁻¹⁸ Coinega hebaiina 'igamwasowala hedadeya wahineina 'oina, ta 'inaowa wahineina 'ina susuwao 'ilo'alehediya, taudi beno Yehoba 'ina gwae 'ana toguibigao ma Yesu 'ana tohepwailao. Eeta hebaiina bwehabwehalinaina nenegwala holai 'itoholo baula.

Hebai heluwena

13 ¹Citotoholo ta ya'e'ebubuna, ta 'aigeda wete hebaiina tauna holega 'ihanema, donanao 'adi baibaiwa nima 'eluwa, ma mwagunao 'adi baibaiwa sebeni, ma donanaedi mabwaiyadi ma'adi pasa wasawasa, ta wete mwagunaedi 'oidiya sani galadi silelediya. ² Ta hebaiina ya'iteya 'ana 'ita gide simai, ma hesi madouna ta waiwaina, ma 'ahenao 'adi 'ita gide beya* 'ahedi, ma 'ahwana gide laiyoni 'ahwadi. Ma hebai nugenugetanaina bwehabwehalina 'ina waiwai hebaiina holega 'i'ebwaeya, ma wete 'ina wagahata wasawasa ta 'ina loina madouna 'i'ebwaeya. ³ Ma hebaiina holega mwaguna 'aigeda 'ana 'ita gide hehesilahena, ma 'amasega 'ibwebwe'ana pwaiya. Ta nage 'oina tomota mabwaiyadi nuwadi 'ihenainaida moisa, ta hebaiina holega simuliyeya. ⁴ Ma wete hebai nugenugetana 'oina si'e'etuluha, weyahina loina 'i'ebwae pwaiya hebaiina holega 'oina. Ma wete hebaiina holega 'oina si'e'etuluha, ma sigwae, “Geya 'eta taiya 'ina waiwai hebai bewa gide ma 'oinega 'oina 'ida lo'aleha.”

⁵ Ma hebaiina tagwala 'iloba pwaiya ma ginaula gala hedade 'i'inanedi, ta wete ma'ina loina wai'ena potitu (42) 'alodiya. ⁶ Ma hebaiina Yehoba 'i'ahwa galegaleya, sanina ma 'ina 'asa ma wete galewa 'ana tomiyanao 'i'ahwa galegalediya. ⁷ Ta wete tagwala 'ilobeya ma 'abehega Yehoba 'ina tomotaedi 'ilo'alehadi ma 'ihewaiwai, ma wete ma'ina loina bodao

mabwaiyadi 'oidiya, ma susuwao ma 'enanao mabwaiyadi 'oidiya, ta wete 'ebeloina mabwaiyadi 'oidiya.

⁸ Ma mebale'u mabwaiyadi 'abwa 'oina si'etuluha, beno taudi 'eguma geya sanidi simiyamiya yawasi bukiina 'alona, bukina lamiina silohe'amasiya 'ina buki. Buki bewa 'alona taudi sanidi mwalo hene 'ilele nugetediya, eema muliyetega bale'u 'ihemasaleheya.

⁹ Ceguma taiya matenana, gxae bewa 'ihesagohe. ¹⁰ Weyahina "Ceguma taiya si'abiyahi, sida 'abiyahi tuwa, ma wete taiya 'eguma 'elepa 'aleha 'oinega silohe'amasi, sida lohe'amasi tuwa."

Gxae bewa 'oinega Yehoba 'ina tomotaedi ma'idi hemisa sitoholo pa'ala.

¹¹ Ta wete 'aigeda hebai hetoina ya'iteya bale'uwegaa 'ilatuma, ma donanao 'eluwa gide lami donanao, ma 'enana gide hebai nugenugetaina bwehabwehalina 'enana.

¹² Ma hebai holega 'ina waiwai mabwaiyana hebai hauhauna 'i'ebwaeya ma 'abehega tauna 'iloina, ta hebai holega 'i'ebubunamo. Coinega hebaiina hauhauna mebale'u mabwaiyadi 'iloiloinedi ma hebai holega 'oina si'e'etuluha, tauna mwalo 'ihesilaheya ma 'ibwebwe'ana hila. ¹³ Ta wete hebai hauhaunaina 'ana 'aniyana 'ipaihowediya, gide 'aiwe ninima 'ibe'uma galewega gogo gabulena tomota matadiya. ¹⁴ Ma tagwala 'iloba pwaiya ta 'oinega hebaiina holega matana 'aniyanaedi 'ipaihowediya, ma nage 'oina mebale'u mabwaiyadi 'i'abowediya. Ma 'ina 'abowedi 'oidiya 'igwae, "Da'ule 'aigeda watagi eema wapaihowa 'ana 'ita gide hebaiina 'elepega 'ihesilaheya ta 'ibwebwe'ana hila."

¹⁵ Eeta sipaihoweya, ta hebaiina hauhauna ma'ina loina, 'oinega da'ule tagitagina yawasina 'i'ebwaeya, ta sawasawahina 'igwae, 'oinega 'iloina 'abehega 'eguma taiyewedi geya 'oina si'etuluha nata 'amasa siloba.

¹⁶ Ma wete mabwaiyadi 'iloinediya, 'i'iudi ma madoudi, towasawasao ma toweweloheyao, ma wete babadao ma topaihowao, ta 'abehega nima 'ebeuladiyega ma debadiya 'ana 'ila'ilala gide basilili silagudi. ¹⁷ Ma 'oidiya loina pa'alina 'ilaguya, ma taudi 'eguma 'ila'ilalaina geya 'oidiya, geya'abwa wete sihegimwane, bo sigimwagimwane, 'ana siga hebaiina 'ana 'ila'ilala si'ewa he'i, beno sanina, nuwana saninaina 'ana namba.

¹⁸ Ma bewa 'ana nuwasabwalena. Ceguma taiya ma'ina nuwasabwalena hebaiina 'ina namba 'ida hasili, beno 'aigeda loheya 'ina namba, sikisi handeledi ma sikisti sikisi (666).

To'abihetena 'ina tomotaiyao

14 ¹ Ma ya'e'ebubuna, ta lami ya'iteya 'oya Saiyoni debana 'itotoholo, ma wete tomota 144 tausani ma'iyanao simiyamiya, taudi beno sanina ma wete Tamana sanina debadiya silelediya. ² Coinega galewega 'enana 'aigeda yahesagoheya gide we'aha 'idaudau, ma wete gide gugula 'enana. Ma 'enana yahesagoheya gide 'ebe gihedohedou sidoudou 'adi

hesagoha 'ausala. ³ Ma tomotaedi wagahata wasawasa matana sitoholowa, ma wete hebai 'ehataedi ma babadaowedi matadiya sitoholowa, ma wali 'hauna siwaliyeya. Ta waliina geya 'eta taiya sawasawahina ma 'isanapu, beno namo taudi bodaedi 144 tausani sawasawahidi, taudi mebale'u, ma Yehoba 'igimwanediyta 'i'abihetediya.

⁴ Ma taudi loheloheyaedi geya sipui wahiwahine mahetediyao 'idi tuta sedasedega ma 'itautauya, ma hesi lami simuliya bwaibwaini 'eguma taleha 'itauya. Taudi Yehoba 'igimwane nugetediya tomota 'oidiyega, beno Yehoba ma lami 'idi 'etahi nugenugetana. ⁵ Taudi geya 'eta 'abo 'oidiya, ta geya wete 'idi puimo.

Anelose 'etoi 'idi tetela

⁶ Coinega wete 'aigeda anelose ya'iteya tabwanega 'itahetaheya, ma tetela bwebwe'ana ta miyamiya hatayana 'i'eweyama, ma 'abehega 'ihepwaila mebale'u mabwaiyadi 'oidiya, beno 'ebeloinao ma susu ma 'enana ma boda 'aigeda 'aigeda 'oidiya.

⁷ Ta aneloseina 'enana madounega 'igwaeya,

“Yehoba 'oina wahe'asisi, wahepwatu, weyahina 'ina tuta yatala 'ilatu pwaima, 'oinega tauna galewa ma bale'u ma hola ma wete we'aha daudaudi 'adi tohemasalahaina matana wa'etuluha.”

⁸ Ma anelose heluwena 'imuliyeya ta 'ibwauwa, 'igwae,

“Casa madouna Babiloni 'ibe'u pwaiya. Casaina 'ina mumugega boda mabwaiyadi 'ihenumediya, mumugaina beno wahi 'ana henuhenuwa mumuga galana weyahina.”

⁹ Anelose 'eluwaedi mulidiyega 'aigeda wete 'imulimuliyama, ta aneloseina tauna wete 'ibwauwa, 'igwae,

“Ceguma taiyawedi si'e'etuluha hebaiina ma 'ina dimwa tagitagina 'oidiya, ma 'adi 'ila'ilala manidiya bo nimadiya, ¹⁰ nata taudi Yehoba 'ina waini* waiwaina 'oinega sinuma, ta wainiina beno Yehoba 'ina gamwasowala moisa 'isiweya gamwasowala biyona 'oina. Ma wete 'aiwe yahiyahina ma da'ule yahiyahidi tomotaedi wahidiya silotoho, Yehoba 'ina aneloseyao ta lami matadiya. ¹¹ Ma 'aiweina 'asuna 'ihanehane hataya, ta geya 'ina 'ebe gumwalamo. Ma tomotaedi taudi hebaiina ma 'ina dimwa tagitagina 'adi to'etuluha, ma sanina lelelelena 'ana to'ewao, taudi 'idi tuyamuya geya 'ida gumwala sabwelo ta nihuwanan 'oidiya.”

¹² Gwae bewa 'oinega Yehoba 'ina tomotaiyao 'abwa si'alama'i'ita, taudi 'ina loina 'ana tohematamatanao ta Yesu 'ana tohemisao. ¹³ Eeta galewega 'enana yahesagoheya 'igwaeya, “Bewa 'ulele 'abehega taiyewediy 'ida Bada 'ana tohemisao, 'eguma 'abwa si'amasa, sida yaliyaya tuwa.” Ma Yaluyaluwa Tabuna wete 'igwaeya, “Moisa tuwa siyaliyaya, weyahina 'abwa si'aiyawasi 'idi paihowa madouna 'oinega, ma 'ana maisa siloba.”

Bale'u 'eli'elinaina

¹⁴ Ma ya'e'ebubuna ta ya'iteya yaloha wa'ewa'e'ena, ma yalohaina 'oina gide tuwa loheya 'imiyatoiya, ma debana 'ana pasa wasawasa goula, ma nimana 'ina naipi matana 'ai'ainina ma yohuyuhuna.

¹⁵ Ta 'aigeda wete anelose Hada He'asisiyega 'ilatuma, ma wete 'ibwau haneya Badaina yaloha debana ma'ina naipi 'oina, 'igwaeya, "Cino naipiyega 'u'eli, weyahina tutu 'eli'eli bale'uwa 'ilatu pwaima, ta 'e'ahai 'imatuhu pwaiya." ¹⁶ Ma 'oinega loheyaina yaloha debana 'ina naipi 'igohaeya, ta bale'uina 'i'eliya, ma 'e'ahaiina 'ihegogonediya.

¹⁷ Ma 'aigeda wete anelose Hada He'asisi galewa 'oinega 'ilatuma, tauna wete naipi matana 'ai'ainina nimana. ¹⁸ Eeta 'aigeda wete anelose 'ebe pwaoli 'oinega 'inaoma, tauna 'aiwe 'ala'alata 'ana tololina, ta 'enana madounega 'ibwauwa aneloseina ma'ina naipi 'oina 'igwaeya, "Cino naipiyega 'ugoha ma gileipa* huwainao bale'uwa 'udomwadi, weyahina sibwehala pwaiya."

¹⁹ Coinega aneloseina 'ina naipiyega gileipa huwaidi bale'uwa 'i'upwediya ma gilepaedi 'ebe hida madouna 'alona 'iulediya. Cebe hidaina beno Yehoba 'ina gamwasowala. ²⁰ Ma gilepaedi mabwaiyadi 'ihideya 'ebe hida madouna 'oina, beno 'asa madouna mulimulina, ma bweyaha 'idaudau 'ebe hidaina 'alonega, gide yagewa 'ana dudula teli handeledi kilomita gide, ta 'ana ni'u 'ina hane gide bale'uwega ma hosi 'itotoholo 'ani'ona 'oina.

Cila'ilala galadi

15 ¹ Ma 'aigeda wete 'ebe henainaida madouna galewa ya'iteya, beno anelose sebeni, ma'idi muyamuya galadi 'adi baibaiwa sebeni. Ta mwauwedi sebeni beno Yehoba 'ina gamwasowala 'ana 'ebe losaloha.

² Ma wete ya'iteya gide hola 'ina daumwala ma wete nininimana, ta holaina papalina boda sitotoholo, taudi sihewaiwai pwaiya hebai galana ma'ina dimwa tagitagina ma wete sanina 'ana hasihasil 'oidiyega. Ma tomotaedi nimadiya 'ebe gihedohedou Yehoba 'oinega, ³ ta mabwaiyadi Mosese walina siwaliwaliye, tauna Yehoba 'ina topaihowa. Ma wete lami walina siwaliwaliye, sigwae,

"Bada Yehoba Tohewaiwai 'ino paihowao madoudi ma 'ebe henainaida, ta 'ino mumuga mabwaiyana 'ausaladi ma dumwaludi, ma 'ebeloina mabwaiyadi 'uloinaedi.

⁴ "Bada yo, tomota mabwaiyadi 'abwa sihe'asisiyego ma si'ahwa wasawasaego, weyahina 'uboimo 'asi'asilalau, 'oinega mebale'u mabwaiyadi sinaoma ma matauwa si'etuluha, weyahina tomota mabwaiyadi 'ino loinao dumwaludi si'ita pwaidiya."

⁵ Coinega ya'e'ebubuna ta ya'iteya galewa Yehoba 'ina hada so'eso'ena, hadaina 'alona 'ina gwae hemisa lelelelena 'imiyamiya. ⁶ Ma Hada

He'asisiina 'oinega anelose sebeni silatuma ta muyamuya sebeni nimadiya. Aneloseyedi 'adi 'ale'o wa'ewa'le'edi ta 'ausaladi, ma 'adi gadiwana goula lumalumadiya simiyamiya.

⁷Eeta hebaiyedi 'ehata 'oidiyega 'aigeda hebai biyo goula sebeni 'i'ewediy, ta anelose sebeniyedi 'i'ebwaediya, ta biyowedi 'alodiya Yehoba miyamiya hatayana 'ina gamwasowala 'oinega 'ilohemahediya.

⁸Nage 'oina Hada He'asisi 'alona 'imaha Yehoba Tohewaiwai hedade 'ina wasawasa 'oinega, 'ana 'ita gide 'asu ma geya 'eta taiya sawasawahina ma Hada He'asisi 'oina 'iluhu, 'ana siga aneloseyedi sebeni 'idi paihowa muyaedi sebeni silosalohidi.

Yehoba 'ina gamwasowala biyonao sebeni

16 ¹Ma Hada He'asisi 'alonega 'aigeda 'enana madouna yahesagoheya, 'igwaegwae aneloseyedi sebeni 'oidiya, 'igwaeya, "Wanao ma wasulu bale'uwa, ma Yehoba 'ina gamwasowala biyonao wasiwadi."

²Coinega anelose nugenugetana 'inaowa ta 'ina biyo bale'uwa 'isiweya, ta bwe'a galadi ta muyadi silatuwa taudi hebai 'ina dimwa tagitagina 'ana to'etuluha 'oidiya, taudi beno hebaiina 'ana 'ila'ilala 'oidiya 'imiyamiya. ³Ma anelose heluwena wete 'ina biyo 'i'eweaya ta holai 'isiweya, ta holaina mabwaiyana 'ihebweyaha, 'ana 'ita gide to'amasa 'aigeda bwayahina. Coinega ginaula mabwaiyadi mayawasidi ni'uwa si'amasa.

⁴Ma anelose hetoina wete 'ina biyo 'i'eweaya ta we'aha daudauna ma bidala 'oidiya 'isiweya, ta wete sihebweyaha. ⁵Coinega aneloseina tauna we'aha 'ana toloina 'enana yahesagoheya, 'igwaeya,

"Yehoba yo, 'owa tutu mwalo ta bewa 'oidiya 'umiyamiya, ma wete dumwaluu ma 'asi'asilalau. Cino loina bewa bwebwe'ana hedade, weyahina tomotaedi galadi, ⁶ta Yehoba 'ina topaihowao ma wete 'ina palopitao sihuudiya, ta bwayahidi si'abi hedauya. Coinega 'adi maisa 'u'ebwae pwaidiya ma 'abehega bwayahina sinuma, ta maisaina beno 'ilobwainediya moisa."

⁷Ma 'enana 'aigeda wete yahesagoheya 'ebe pwaoli 'oinega 'igwaeya, "Bada yo, 'owa Yehoba Tohewaiwai hedada 'ino loina bewa 'ausaladi ma dumwaludi."

⁸Eema anelose 'ehatana 'ina biyo 'i'eweaya ta sinala 'oina 'isiweya, ta sinala 'ina waiwai 'ilohepoiya, ta sawasawahina ma tomota 'i'ala'lasidi. ⁹Ma yahiyahiina madouna tomota 'i'ala'lasidi, 'oinega Yehoba siheliyeya, weyahina tauna 'ina loinega ma mwauwedi silatuma. Ma tuwa geya sida nuwabuiya ta 'abehega Yehoba sihepwatuwe.

¹⁰Eema anelose henimana wete 'ina biyo 'isiweya hebaiina bwehabwehalina 'ina wagahata wasawasa 'oina, ta 'ina 'ebeloina

mabwaiyana 'iguguyouwa. Ta tomota tuyaina 'oinega sihesala'i'ita. ¹¹ Ma Yehoba galewa siheliyeya, bwe'aedi tuyamuyadi weyahidi, ma hesi geya sida nuwabuuya 'idi paihowa puiyedi 'oidiyega.

¹² Eema anelose hesikisina 'ina biyo 'i'eweya ta we'aha sanina Yupeletisi 'oina 'isiweya ta we'ahina mabwaiyana 'iyapasa, ma kini tupwadi sihabalama tupwa bolibolimayega. ¹³ Ma yaluyaluwa 'etoi galadi ya'itediya, 'adi 'ita gide 'we'we silatulatuma hebaiina bwehabwehalina 'ahwanega, ma wete hebaiina holega ma wete 'ina palopita 'abo'aboina 'ahwadiyega. ¹⁴ Yaluyaluwa 'etoyedi beno Tomudulele 'ina 'ali'eyao taudi 'ebe henainaida sipaihowediya, ta sinaowa kiniyao bale'u mabwaiyana 'oina ta 'abehega 'idi boda sihegogonedima ma taudimo silo'aleha hiladi, beno nata Yehoba Tohewaiwai hedada 'ina sabwelo madouna 'oina.

¹⁵ "Wahesagoha, 'abwa 'igu hapwesama gide toyagaha 'idi hapwesama tuwa, ma 'eguma 'owa taiya 'ulomatayahi ma 'a 'ale'o 'u'otemomosi, 'uyaliyaya, 'ane geya'abwa 'umwadina 'ino bugewa weyahina."

¹⁶ Coinega yaluyaluwaedi kiniyao ma'idi boda sihegogonedima tupwa 'aigeda, sanina 'ena Ibeliuwega* sigwae "Amagedoni" 'oina.

¹⁷ Ma anelose hesebenina 'ina biyo 'i'eweya ta galewa ma bale'u gamwagamwanidiya 'isiweya, ma wagahata wasawasa Hada He'asisi 'alonega 'aigeda 'enana madouna 'ilatuma, 'igwaeya, "Cigumwala pwaiya."

¹⁸ Ma nage 'oina namala ta dagugu ta gugula ta wete mwani'ini'i madoudi silatuwa. Mwalo hene ta nige, tomota 'idi tuta 'oina, geya 'eta mwani'ini'i 'ana madou nage gide 'ida latu'esa. Ma bewa moisa gala hedade. ¹⁹ Eeta 'asa madounaina 'i'ewatahiya, ta 'ana watahina 'etoi silatuwa. Ma tupwa mabwaiyana 'oidiya mwani'ini'iina 'idi 'asa 'igihegalediya, ma 'asa madouna sanina Babiloni 'ina pui Yehoba 'inuwatuhu yahiya ta 'ina biyo 'oinega waini 'ihenumeya, ma wainiina beno 'ina gamwasowala madouna wainiina. ²⁰ Ma wete bwanabwanao ma 'oya mabwaiyadi sisawala, ta geya wete sawasawahina ma taloba hiladi. ²¹ Ma wete dohi madoudi ma patupatudi, gide da'ule madoudi, galewega sigubagubalama tomota 'oidiya. Coinega tomotaedi Yehoba siheliyeya dohiina gala hedadena weyahina.

Toganawala moisa wahineina

17 ¹Eeta aneloseyedi sebeni ma'idi biyo sebeni Yehoba 'i'ebwaediya, 'aigeda 'oidiyega 'inaoma ma 'ihewaegauwa, 'igwae, "Cunaoma ma yahe'itago Yehoba 'ina loina mwauna toganawala moisa wahineina 'oina, ma toganawalaina 'ana nuwasabwalena beno 'asa madouna si'abiya we'aha baibaiwadi papalidiya. ² Ma bale'u 'ana kiniyao pui 'oina

sihewaiwai toganawalaina ma'iyadiu, ma 'oinega mebale'u mabwaiyadi pui mumugana sinumeya ta sihebuwa."

³Ma Yaluyaluwa Tabuna 'oinega yalotohogauwa gide aneloseina 'itoegauwa tupwa yoho 'awawa, ma wahine 'aigeda ya'iteya hebai bwehabwehalina 'igeluya, ma hebaiina wahina mabwaiyana 'oina sani galadi silelediya, ma mwaguna 'adi baibaiwa sebeni, ma donanao 'adi baibaiwa nima 'eluwa. ⁴Ma wahineina 'ana 'ale'oina 'ana bwehabwehala gide towasawasao 'adi 'ale'o, ma 'ana pasao goula ta da'ule 'ausaladi ma 'epo. Ta nimana biyo goula 'i'abi yahiya, mumuga galana 'oinega silohemaheya pui weyahina. ⁵Ma manina sanina sileleya 'ana 'unuwadawada, 'igwae,

“Babiloni madouna, beno toganawalao ta topui gala hedada sinadiu.”

⁶Ma wahineina ya'iteya, Yehoba 'ina topaihowao ma Yesu 'ana tohepwailao 'idi 'amasega bweyahidi 'inumediya ma 'oinega 'ihebuwa, ta yahenainaida wahineina 'ana 'ita weyahina.

⁷Eema aneloseina 'ihewaegauwa, 'igwaeya, “Geya'abwa nuwau 'ihehenainaida. Yada gihemaedane 'oiuwa to'aha wahineina ma hebaiina 'oina 'igeluwa, tauna mwaguna sebeni ma donanao nima 'eluwa, 'adi nuwasabwalena. ⁸Hebaiina 'u'iteya mwalo mayawasina ma 'i'amasa pwaiya, ma 'abwa 'ilatuma gaulaina madouna 'oinega ma 'itauya, ma 'oinega sigihegala bwaibwaini. Ta tomota mebale'u, taiyewedti taudi sanidi Yehoba geya 'ilele yawasi bukina 'alona, tutaina bale'u 'ana hemasalahu hauhau 'oina, taudi hebaiina 'abwa si'ita ma nuwadi 'ihenainaida, weyahina mwalo mayawasina, ta tuta bewa 'i'amasa pwaiya, ma 'abwa 'ilatu hilama.

⁹“Ceguma sonoga 'oiuwa, 'usanapu 'abehegaa mwaguwedti sebeni beno 'oya 'adi baibaiwa sebeni, 'oyaedi 'oidiya wahineina 'imiyatoiya, ma 'ana nuwasabwalena wete kiniyao site sebeni, ¹⁰ma nima 'oidiyega sibe'u pwaiya, ma 'aigeda 'abwa 'iloiloina, ma 'aigeda 'abwa 'ilatu, ta 'ina tuta to'uto'upanamo 'imiyamiya.

¹¹“Ta kiniyedi sebeni, 'aigeda wete kini ma'iyadiu, 'idi boda 'alona, tauna hebaiina mwalo mayawasina ta yawasina 'igumwala, ta 'abwa 'inaonao ma 'abehegaa sigihegala bwaibwaini.

¹²“Ma donaedi nima 'eluwa 'u'itediya, beno kini 'adi baibaiwa nima 'eluwa, taudi geya sihegaina ma siloina, ta 'abwa siloina tuta to'uto'upana 'oina, hebaiina ba'idadiu.

¹³“Taudi site nima 'eluwaedi 'idi nuwatuhu mahemahetena, nuwanuwadi ma 'idi waiwai ma 'idi loina sitagwaledi hebaiina 'oina. ¹⁴Ma 'abwa Lami 'oina silo'aleha, ma Lamiina 'ihewaiwai sinedi, weyahina tauna babadaowedi 'idi Bada, ma kiniyao 'idi Kini, ma wete taudi 'ina hesinuwega 'ibwauwedima, taudi 'ana tomuliyo moisa ba'idanao.”

¹⁵ Coinega anelose 'oiguwa wete 'igwaeya, "We'ahedi 'u'ita pwaidiya, 'oidiya wahine toganawalina 'imiyatoiya, 'adi nuwasabwalema beno 'ebeloinao ma bodao ma susuwao ta 'enanao. ¹⁶ Ma dona nima 'eluwa ta hebaiina 'u'itediya, taudi 'abwa toganawala silo'alehe, ta 'ina tobwatobwao mabwaiyadi si'ewadi ma nimenimenamo 'imiyamiya, ma wete hesiyona si'ai, ta hilihiliyanao 'aiweyega sigabudi. ¹⁷ Weyahina Yehoba 'atediya 'ihenuwa laguwuya ma 'ina nuwatuhu sipaihowa, beno 'idi pahowa mahemahetena, ma 'idi waiwai ta 'idi loina hebaiina 'abwa si'ebwae, ta tauna 'iloina 'ana siga Yehoba 'ina gwaeyed 'ipaihowadi.

¹⁸ "Ma wahineina 'u'iteya, beno tauna 'asa madouna, ma 'iloiloina bale'u 'ana kiniyao mabwaiyadi 'oidiya."

Casa Babiloni 'ina be'u

18 ¹ Ma wete 'aigeda anelose ya'iteya galewega 'idobidobima, tauna ma'ina loina madouna, ma wete 'ina 'asilalega bale'u 'i'asilala, ² ma 'enana madounega 'ibwauwa, "Casa madounaina Babiloni 'ibe'u pwaiya, ma Tomudulele ma'ina bodao ta wete bwasumo galadi ma didigadi sihe'asaeya, ³ weyahina Babiloni 'ina wainiyega boda mabwaiyadi 'ihenumedya, wainiina beno pui galana. Tauna gide toganawala. Coinega bale'u 'ana kiniyao ba'idadiu sipuiya, ma 'ina puiyedi 'oidiyega to'ahwa'une Yao 'idi wasawasa madouna silobaloba."

⁴ Ma galewega wete 'aigeda 'enana yahesagoheya, 'igwaeya, "Cigu tomotaiyao 'asa beno 'alonega walatuma, 'amuge 'ina puiina 'oimiya 'ihabala ma 'ana maisa muyamuya waloba. ⁵ Weyahina 'ina pui 'ana madou gide tuwa galewa 'ina hane, ma 'ina mumuga galadiyedi weyahidi Yehoba 'inuwanuwatuhu ma 'abehega 'ihemaise."

⁶ Ta wete aneloseina 'igwaeya, "Casa nage 'uhemaise, gide tuwa to'aha 'ina pahowa, ma 'uhemaise maluwa. Ma wete tauna 'ina waini galana maluwa 'u'ebwae, ma tauna 'inuma. ⁷ Ta wete 'ina gwaeg gagasa ma 'ina hemataganawala 'adi maisa 'u'ebwae, muyamuya ma dou, weyahina 'iboinamo 'oina 'igwaeya, 'Taugu Kuini, geya wete hiwape 'ina tupwa 'oina yada miya, ma wete geya'abwa dou yalobaloba." ⁸ Coinega sabwelo 'aigeda 'oina mwauwedi 'abwa silatu, beno lohala madouna ma gomale, ta wete 'aiwe ninima 'i'alasi. Weyahina Badaina, tauna Yehoba Tohewaiwai hedade, wahineina 'ana maisa 'i'ebwae."

⁹ Ma bale'u 'ana kiniyao, taudi wahineina ba'idadiu silogwaliya ta simiya hemataganawala, taudi wete 'asaina weyahina sidou ma sidougwaegwae, 'eguma 'asa 'i'alalasi, ma 'asuna si'ita. ¹⁰ Ta ma'idi matautaina muyamuya weyahina, 'oinega 'edasaliyana sitoholowa ma sigwae, "Caioi, 'aioi, 'asa madouna ma waiwaina Babiloni 'ana loina 'iloba mwamwayau."

¹¹ Ma wete bale'uwa to'ahwa'une Yao ma'idi nuwagala ta 'asaina weyahina sidouwa, weyahina geya 'eta taiya 'idi tobwatobwaedi 'ida

gimwaneyediya. ¹²Cidi tobwatobwaedi beno gide goula ma siliba, ta dimwa wasawasa ta 'epo ta 'ale'o wa'ewa'e'edi, ma 'ale'o wasawasa hebwehebwelidi, ma 'aiwe mahamahaidi, ma dona madoudi, ma 'aiwe bwebwe'adi gide gahi, ma kopa pwawati, ma dimwa wa'ewa'e'edi, ¹³ma seyala, ma mwahadi, ma gado'a*, ma holowa, ma ginaula mahamahaina, ma waini, ma holowa ganinibu, ma witi, ma bulumakau, ma sipi, ma hosi, ma waga lisilisi, ta wete tomota mayawasidi sihegimwaneyedi ma 'abehega 'idi topaihowao.

¹⁴Coinega to'uneyedи 'asaina 'oina sigwaeya, "Ginaulaedi mabwaiyadi nuwanuwau bo'l sigumwala, ta wete 'ino wasawasa ma 'a hepwatu mabwaiyana 'igumwala, nata geya'abwa wete 'ullobaloba hiladi."

¹⁵Ma to'ahwa'uneyedи, taudi 'idi wasawasa madoudi 'asaina 'oinega silobeya, sitotoholo 'edasaliyanega, weyahina 'asaina 'ina tuyamuya si'iteya, ta simatauta, ta ma'idii 'atemuyamuya sidouwa, ¹⁶sigwae, "Caioi, 'aoi, 'asa nage madouna mwalo 'ipasa 'ale'o wasawasa, ma 'ale'o wa'ewa'e'edi ma bwehabwehalidi, ma goula, ta dimwa wasawasa ta 'epo 'oidiyega, ¹⁷ane tuta 'l'iunamo 'oina ma 'ina wasawasaedi sisawala."

Ma wete taudi waga taniwagadi, ma'idi to'adau mabwaiyadi, ta ni'u 'ana topaihowao mabwaiyadi, 'edasaliyanega sitotoholo, ¹⁸ma 'asaina 'asuna si'iteya ta sibwauwa, "Mwalo geya 'eta 'asa 'ana 'ita gide 'asa bewa madouna, ta bewa tutaina togidega?"

¹⁹Coinega taudi manidi sigibediya ma sidoudou madouna, sigwaeya, "Caioi, 'aoi, 'asa nage madouna 'oinega to'adau 'idi wasawasa silobediya, ma tuta 'l'iunamo 'oina wasawasaina mabwaiyana sisawala."

²⁰Wayaliyaya 'omi galewa Yehoba 'ina loheloheyao, ma wete palopitao, ma 'ana tohepwailao wayaliyaya, weyahina mwalo 'imi tuyamuya 'asaina 'oinega walobeya, ma bewa tuwa Yehoba muya 'oinega 'ihemaisediya.

²¹Eeta 'aigeda anelose waiwaina dimwa madou hedade 'i'abi haneheya ta holai 'iula suluheya, 'igwaeya, "Casaina madouna Babiloni 'abwa 'ibe'u da'ule bewa gide, ma geya'abwa wete ta'ita'ita hila.

²²"Coinega 'asaina 'ina yaliyaya 'igumwala, ma geya'abwa 'eta 'ebe gihedohedou 'ana hunuwa, nuwana yoguli 'ana mu'a 'ilatulatu.

"Ma wete paihowa 'adi tosanapuwao geya'abwa simiyamiya, ma wete yatu 'ana hesagoha 'igumwala. ²³Eeta mayale 'idi 'asilala 'oina geya'abwa silatulatu. Ma wete geya'abwa tohaiyedi 'enadi 'asaina 'oinega sihehesagohe.

"Moisa, bale'u mabwaiyana 'oina bewa 'asaina 'ana towasawasao sihane hedadeya, ta 'idi 'oba 'oidiyega hali tupwa tomotaidi si'abowediya.

²⁴"Ma wete mwalo tomota baibaiwadi gide palopitao ta Yehoba 'ina topaihowao silohe'amasidiya 'asaina Babiloni 'oina, ma weyahina 'ana mwau 'ilobeya Yehoba 'oinega."

19 ¹Ma muliyetega hedagadaga madouna yahesagoheya, gide boda madouna 'enadi sihehegwaegwae,

“Yehoba tahepwatuwe, tauna To'abihetena ma Towasawasa ma Tohewaiwai. ²Ma 'ina loina mabwaiyana dumwaluna ma bwebwe'ana, weyahina tohemata ganawalina 'ina ganawalega bale'u mabwaiyana 'i'abihegaleya, ta 'ana maisa 'ilobeya. Ma wete 'asaina 'oina Yehoba 'ina tomota silohe'amasidiya, 'oinega 'i'abi hegaleya.”

³Ma sibwau, sigwaeya,

“Yehoba tahepwatuwe, weyahina 'asaina madouna 'i'ala'alasi, ma 'asuna tuta mabwaiyana 'ihanehane.”

⁴Coinega babadaowedi site tuweniti powa ma wete hebai site 'ehataedi sibe'u talutalubu'iya tauna Yehoba 'ina wagahata wasawasa 'oina 'imiyatoiya matana, ta 'oina sigwaeya, “Gide, 'ahewatuwego!”

Lami 'ina hai guyaina

⁵Eeta wagahata wasawasaina 'oinega 'aigeda 'enana 'inaoma 'igwaeya, “Comi Yehoba 'ina topaihowao ma 'ana tohe'asisiyo 'i'iumi ma madoumi, wahepwatu 'oina.” ⁶Ma wete yahesagoheya gide boda madouna 'enadi, ma wete gide we'aha daudauna 'enana, ma wete gide gugula 'enana sigwaegwae,

“Yehoba wahepwatuwe, weyahina tauna 'ida Bada Tohewaiwai hedade ta 'ihetoloina pwaiya. ⁷Tayaliyaya madouna ma wete tahepwatuwe, Lami 'ina hai weyahina, ta mwanena 'ihepasa pwaiya 'idi hai weyahina, ⁸ma wahineina 'ana 'ale'o bwebwe'ana wa'ewa'e'ena Yehoba 'i'ebwae pwaiya.”

Ta 'ale'oina 'ana nuwasabwalena beno Yehoba 'ina tomotaiyao mumugadi dumwaluna.

⁹Ma aneloseina 'oiguwa 'igwaeya, “Gwae bewa 'ulele 'abehega, 'Taiyawedi 'omi Yehoba 'ibwauwegomoya Lamiina 'ina hai guyaina 'oina, wayaliyaya.” Ma wete aneloseina 'igwae hila, ta 'igwaeya, “Bewa Yehoba 'ina gwae moisa.”

¹⁰Ma 'ahena yabe'u talutalubu'iya ta ya'e'etuluha 'oina, ma 'oinega 'igwaeya, “Geya'abwa gide. Taugu tuwa Yesu 'ina topaihowa 'owa gide, ma wete gide tasimwao taudi Yesu 'ana tohepwailao. Yehoba hesi 'oina 'u'etuluha.” Weyahina Yesu 'ana tohepwailao 'adi lotohona gide palopitao 'adi lotohona Yehoba yaluyaluwana 'oinega.

Hosi wa'ewa'e'ena 'ana togelu.

¹¹Ta ya'iteya galewa 'i'eso'eya, ma hosi wa'ewa'e'ena 'ihapwesa, ta 'ana togeluina sihesaniyeya Toguibiga Dumwaluna. Ma 'ina loina dumwaluna 'oinega 'iyatala ta wete 'ilolo'aleha.

¹² Ta matana 'adi 'ita gide 'aiwe 'ininininima, eema debana 'ana pasa wasawasaedi baibaiwadi. Ma wete sanina sileleya geya sawasawahina ma taiya 'eta 'isanapu. Ciboinamo 'isanapuya. ¹³ Ma 'ana 'ale'oina 'i'oteya bwewayaha 'inega 'ihebuteya, ta sanina silaguya, sigwae, "Yehoba 'ina gwae."

¹⁴ Ma galewa 'ana tolo'alehao 'idi hosi wa'ewa'e'edi sigeludiya, ta simuliyea, 'adi 'ale'o wa'ewa'e'edi ma 'ausaladi. ¹⁵ Ta 'idi tohanugetaina 'ahwanega 'elepa 'aleha mamatana 'ilatulatu, tauna 'abwa 'elepaina 'inega tupwa baibaiwadi 'ihewaiwai sinedi ma 'oidiya 'iloina pa'ala, ma wete waini 'ebe hida 'oina 'ihidadi, beno Yehoba Tohewaiwai hedade 'ina gamwasowala madouna. ¹⁶ Ta 'ana 'ale'o 'oina ma wete 'ahena sanina silelediya, sigwae, "Loheya bewa toloinao 'idi Toloina, ma wete babadao 'idi Bada."

¹⁷ Eeta 'aigeda anelose ya'iteya sinala 'oina 'itotoholo ta 'ibwaubwau bwasumowedi galewa ma bale'u gamwagamwanina sitahetaheya 'oidiya, 'igwaeya, "Wasawalamo Yehoba 'ina guyai madouna 'oina, ¹⁸ ma wa'ai kiniyao hesiyodi, ma 'aleha 'ana tohanugetao hesiyodi, ta tolo'alehao hesiyodi, ma wete hosiyoa ta 'adi togeluwao hesiyodi, ta wete loheloheyao baibaiwadi hesiyodi, taudi babadao ma 'idi topaihowao wete, madoudi ta 'i'iudi."

¹⁹ Ma ya'iteya hebaiina holega 'inaoma, ta bale'u 'ana babadao ma'idi tolo'alehao si'auta sabi lo'aleha hosi 'ana togeluina ma'ina tolo'alehao 'oidiya. ²⁰ Nage 'oina hebaiina ma'ina palopita 'abo'abo si'abi yahidiya, ta mayawasidi siulediya 'asa 'ala'alata 'alona, beno dimwa hulahulaidi 'oina. Palopita 'abo'aboina tauna mwalo 'ina paihowa waiwaina 'ipaihowediya hebaiina matana, ma 'inega tomota 'i'abowediya, taudi hebaiina 'ana 'ila'ilala 'oidiya 'imiyamiya, ta 'ina dimwa tagitagina 'ana to'etuluhao.

²¹ Ma 'elepaina hosiina 'ana togelu 'ahwanega 'ilatulatuma, 'inega hebaiina ma'ina palopita 'abo'abo 'idi tolo'alehao 'ilohe'amasidiya. Eeta bwasumo baibaiwadi sinaoma ta to'amasaedi wahidi si'aidiya, ta gamwadi 'i'otuwa.

Bolime tausani

20 ¹ Ma wete 'aigeda anelose ya'iteya galewega 'isulusuluma, ta gaulaina madouna 'ana 'ebeso'e kihi* ma balae madouna 'i'ewediya, ma 'inaoma, ² ta hebai bwehabwehalina 'i'abiyahiya, tauna mwata nugenugetana ma Tomuduleleina, beno Seitani, ta 'ipaiya ta 'ana siga bolime tausani sigumwala. ³ Coinega aneloseina hebaiina 'i'abi haneheya ta 'iuleya gaulaina madouna 'alona, ta nobwa 'igudubodeya, ma 'igihepa'aliya, ta geya'abwa bodao 'i'abo'abowedi 'ana siga tausani bolime sigumwala, ma muliyega 'ilihasi tuta 'i'iunamo weyahina.

⁴ Ma wete tupwana wagahata wasawasa ya'itediya, ma 'oidiya taudi Yehoba loina 'i'ebwaediya simiyatoiya. Ta wete tomotaedi tani'odi

si'upwediya, weyahina taudi Yesu 'ana tohepwailao ma Yehoba 'ina gwae 'ana tohepwailao, yaluyaluwadi ya'itediya, taudi geya hebaiina ma'ina dimwa tagitagina 'oidiya sida 'etuluha, ta geya 'ana 'ila'lilala manidiya ma nimadiya silagudi. Taudi bewa 'amasega sitoholo pwaiya, ta Keliso ba'idadiu siloiloina bolime tausani 'oidiya.⁵ Taudi totoholo nugenugetaidi, ma to'amasa mabwaiyadi bolime tausani sigumwala 'abwa muliyetega taudi wete sitoholo hila.

⁶Ta taudi totoholo nugenugetaedi 'asi'asilaladi, 'oinega ma'idi yaliyaya, ma 'amasa heluwena geya'abwa silobaloba, ta taudi hesi Yehoba ma Keliso 'idi topwaoliyao, ta Keliso ba'idadiu sihetoloina bolime tausani 'oidiya.

Seitani 'ina we'a

⁷Coinega bolime tausani 'igumwala, 'abwa Seitani 'ebe palyega silihasi, ma 'latuma, ⁸ma 'itauya bale'u mabwaiyana 'oidiya sabi 'abowedi, tupwaina gide Gogi ma Magogi 'oidiya. Coinega Seitani taudi mabwaiyadi tolo'aleha 'ihe'autediya sabi 'aleha, tahasila 'asae, gide namonamo holai.

⁹Eema bale'u mabwaiyana 'oinega sitauyama ta Yehoba 'ina 'asaina madouna 'oina silatuwa, ma 'asaina Yehoba 'ina tohemisaowedi 'oina siha'wabu'wabudiya, ta 'aiwe ninima galewega 'isuluma ta 'i'ala hegumwalidiya. ¹⁰Coinega 'adi to'abo Seitaniina si'eweya, 'asa 'ala'alata 'alona siuleya. Yahiyahiina 'alona mwalohene hebaiina ma palopita 'abo'aboina siula pwaidiya, ma tupwaina 'oina sitetoiyedi simuyamuya sabwelo ma nihuwanan 'oidiya, ta geya'abwa 'igumwagumwala.

Yatala 'ana 'ebe losaloha

¹¹Ma ya'iteya wagahata wasawasa wa'ewa'e'ena ma madouna, ma wagahataina 'ana tomiyaina matanega galewa ta bale'u sisawala, ma geya sawasawahina ta'ita hila. ¹²Ma to'amasa mabwaiyadi ya'itediya, madoudi ta 'i'iudi, 'ebemiya wasawasaina matana sitotoholo, ta buki 'iyahalidiya, ma 'aigeda wete buki 'iloyahaliya, tauna yawasida 'ana buki, ta to'amasa 'iloinediya, to'aha gide mumugadi lelelelena bukiyedi 'oidiya 'imiyamiya.

¹³Taudi ni'u 'adi to'enowao ma Bwebweso* 'ana tomiyao ta bale'u 'ana to'amasa mabwaiyadi sitauyama, ta 'aigeda 'aigeda 'iloinediya, to'aha mumugadi gide. ¹⁴Ma 'amasa ta Bwebweso 'iula dobihediya 'asa 'ala'alata 'alona, ta yahiyahiina beno 'amasa heluwena.

¹⁵Ma 'eguma taiyewedti geya sanidi 'ilobaloba yawasida bukina 'oina 'iuledi 'asa 'ala'alata 'oina.

Galewa hauhauna ma bale'u hauhauna

21 ¹Coinega galewa ma bale'u hauhaudi ya'itediya silatuwa, ta geya hola, ma hesi galewa nugenugetaina ma bale'u nugenugetaina si'waiha.

² Ma 'asa 'asi'asilalana ya'iteya tauna Yelusalema hauhauna galewega 'isulusuluma Yehoba 'oinega, 'ihepaseya gide tohai mewahinena 'ipasa ma mwanena ba'idana sihelobaloba.

³ Ma wagahata wasawasa 'oinega 'enana madouna yahesagoheya, 'igwaeya, "Cu'ita, Yehoba ma'inna tomotaiyao ba'idanao 'abwa simiyamiya, weyahina tauna ba'idadiu, ma taudi 'ina tomota. Moisa Yehoba tauna ba'idadiu, ⁴ Yehobaina mataneudi 'ilo'i'ilidi, weyahina geya'abwa wete 'amasa, nuwana muyamuya, bo dou 'oidiya 'ilatulatu. Weyahina tupwa miyamiyana 'igumwala pwaiya."

⁵ Eeta wagahata wasawasa 'ana tomiyaina 'igwaeya, "Ginaula mabwaiyana yagihe'ehaudi," ma wete 'igwaeya, "Gwae bewa 'uleledi, weyahina gwae moisa ma dumwaluna."

⁶ Ta wete 'ihewaegauwa, 'igwaeya, "Cigumwala pwaiya. Taugu tuwa 'ebe hegaina ma 'ebe losaloha, ma 'eguma taiyewedti taudi tani'odi 'iyahala, nata we'aha bidalega ya'ebwae tuwa, yawasidi weyahina.

⁷ Ma 'eguma taiya 'ihewaiwai Seitani 'oinega, nata yaliyaya yatagwala 'oina ma 'i'ahwa tamanegau, ma tauna ya'ahwa natune. ⁸ Ma hesi taudi 'atewe'awe'adi, ma taudi geya sihemisa, ma tohemata ganawalao, ma tolohe'amasa, ma tologwaliyao, ma Tomudulele ma'iyanao, ma dimwa 'adi tohemisa, ma to'e'abo'abowao, taudi bewa 'idi tupwa 'asa 'ala'alataina, beno 'amasa heluwena."

Yelusalema hauhauna

⁹ Coinega aneloseyedi sebeni, mwalo muya biyodi sebeni 'adi to'ahalao, 'aigeda 'oidiyega 'inaoma, ma 'ihewaegauwa, 'igwaeya, "Cunaoma ma Lami mwanena yahe'itago."

¹⁰ Ta Yaluyaluwa Tabuna 'itoegauwa 'oya saliyana tabwanina, ma 'asa 'ausalana 'ihe'itegauwa, sanina Yelusalema, galewega 'isulusuluma Yehoba 'oinega. ¹¹ Ma Yehoba 'ina wasawasa 'asilalana 'assaina 'oina 'isaesaehane, ta 'assaina 'i'asilala, gide tuwa dimwa wasawasa, ta 'inamananamala gide gelasi.

¹² Ma 'assaina 'ana 'ali madouna ma saliyana, ma 'ana 'ahwa'eda 'adi baibaiwa tuwelo, ta 'ahwa'edaedi 'adi to'itayahinao anelose tuwelo, ta wete 'ahwa'edaedi 'oidiya susu tuwelowedti Isileli 'oinega sanidiyao silelediya.

¹³ Caliina 'ana tupwaedi 'ehata. Caigeda tupwa bolimana 'oinega, 'ana 'ahwa'edao 'etoi, tupwa bomatu 'oinega 'ahwa'eda 'etoi, tupwa yalasiyega 'ahwa'eda 'etoi, ma tupwa bwauli 'oinega 'ahwa'eda 'etoi.

¹⁴ Casaina madouna si'abiya wahuwahu 'aigeda bwebwe'ana 'oina, beno dimwa tuwelo pa'alidi tabwadiya, ma dimwaedi 'oidiya Lami 'ana tohepwaila tuwelowedti sanidiyao silelediya. ¹⁵ Ma aneloseina ba'idagu 'agwaegwae, nimana 'ebelihe goula, ta 'abehega 'oinega 'assaina namanamalina ma 'ana 'ahwa'edao ma 'ana 'ali wete 'ilihedi.

¹⁶ Casaina 'ana saliya ta 'ana tabataba tupwa 'ehataedi mahemahetena. Eeta aneloseina 'ina 'ebelihe 'oinega 'asaina 'iliheya, ta 'ana saliya ma 'ana tabataba ma 'ana hane mabwaiyana mahemahetena, gide tu tausani powa handeledi (2400) kilomita. ¹⁷ Ma 'ali 'ana bado nimanega 'iliheya, ta 'ilobeya teti sikisi (36) lihe, beno handeledi poti powa (144) kiubiti. Aneloseina nimana gide loheya nimana 'ana saliya gide.

¹⁸ Casaina 'ana 'ali dimwa wasawasa ma namanamalidi 'oidiyega si'abiya, ta 'asa 'alona goula 'oinega si'abiya, ta 'inamanamala gide tuwa gelasi. ¹⁹ Casaina 'ana wahuwahu dimwanao, dimwa wasawasao ma namanamalidi 'oidiyega sihepaseya. ²⁰ Wahuwahu 'aigeda 'ana pasa dimwa wasawasa wa'ewa'e'ena, heluwena 'ana pasa dimwa 'ana 'ita ni'u dubadubana gide, hetoina hebwehebwelina, 'ehatana 'ala'alawana, henimana hebwehebwelina, wa'ewa'e'ena ma dubadubana, hesikisina bwehabwehalina, hesebenina yogeyogena, ma he'eitina 'ala'alawana, henaenina wete yogeyogena, nima luwaluwaina 'ala'alawana, helebenina wete ni'u dubadubana gide, ma hetuwelona dubadubana, nabu'a gide.

²¹ Ta 'asaina 'ana 'ahwa'edao tuwelowedi giniuba tuwelo madoudi tuwelo 'oidiyega sipaihowediya, ma 'ahwa'eda 'aigeda giniuba 'aigeda 'oinega sipaihoweya. Ta 'asaina 'ana 'eda mabwaiyana goula daisinamo, 'inamanamala gide gelasi.

²² Casaina 'oina geya Hada He'asisi ya'ita, weyahina Bada Yehoba Tohewaiwai hedada ma Lami, taudi tuwa Hada He'asisiyedi. ²³ Sinala ma wai'ena geya sida saehaneya 'asaina 'oina, weyahina Yehoba 'ina wasawasega 'i'atuhe 'asilaleya mabwaiyana, ma wete Lami 'ihemayaleya 'asaina 'oina.

²⁴ Ta 'asilalaina 'oinega mebale'u 'abwa siyawala dadana, ma bale'u 'ana kiniyo 'adi hepwatu si'eweyama 'asaina 'oina. ²⁵ Ta 'asaina 'ana 'ahwa'edao sabwelowa geya sida gududiya, ma wete geya guguyou, ma geya nihuwanu.

²⁶ Ma 'ebeloinao mabwaiyana 'idi he'asisi ma 'idi hepwatu si'ewedima 'asaina 'alona. ²⁷ Ta geya'abwa ginaula bi'ibi'idi 'asaina 'oina siluhuluhu, nuwana topaihowa galadi bo to'e'abo'abowao. Beno tuwa taudi sanidi silele pwaiya Lamiina 'ina bukiya, beno yawasida bukina 'oina.

22 ¹ Eeta aneloseina yawasida we'ahina 'ihe'itegauwa, we'ahinaina matana maemaedanina moisa, Yehoba ma Lami 'idi wagahata wasawasaina 'oinega 'idaudauma. ² Ma 'asaina gamwagamwaninega 'idaudaudobi. Ta we'ahinaina papalidiya yawasida 'aiwenao sitotoholo. Caiweyedi huwaidi wai'ena 'aigeda 'aigeda hagadi ma hagadi, 'oinega bolime 'aigeda 'alona matuwelo sihuwahuwa, ma nabainao boda mabwaiyadi bale'uwa 'idi mulamula.

³ Ta hesi ginaula gala hedadedi 'abwa sisawala 'asaina 'oinega, ma Yehoba ta Lamiina 'idi wagahata wasawasa 'oina simiyamiya, ma Lamiina 'ina

topaihowao 'oina sipaihowa. ⁴Ma wete manina si'ita, tauna sanina manidiya. ⁵Geya'abwa wete 'ida guguyou, ma geya nuwadi sinala ma mayale 'asilaladi, weyahina Bada Yehoba tauna tuwa 'idi 'asilalaina, ma siloina hataya.

Yesu 'ina naoma

⁶Ta aneloseina 'ihewaegauwa, 'igwaeya, "Gwae bewa moisa ma dumwaluna. Bada Yehoba tauna tuwa yaluyaluwa 'ana to'ebwaya palopitao 'oidiya, ma 'ina anelose 'ihetuneyama topaihowao 'oidiya 'ihe'ita to'aha nata 'ilatuma."

⁷Ma Yesu 'igwaeya, "Wa'ital! Bewa ma yanaowa, ma taudi gwae hemisa buki bewa 'oina 'adi tohematamatanao siyaliyaya."

⁸Taugu Yoni ginaula bewa mabwaiyadi yahesagohediya ta ya'itediya. Ma ginaula bewa sigumwala, ma aneloseina 'ahena yabe'u talutalubu'iya, tauna ginauledi 'ana tohe'ita 'oiguwa, ta 'oina ya'etuluha. ⁹Coinega tauna 'ihewaegauwa, 'igwaeya, "Geya'abwa gide, weyahina taugu topaihowa tuwa gide 'owa, ma tasidao taudi palopitao, ta wete taudi buki bewa 'ana tohematamatanao. Ma hesi Yehoba 'iboi namo 'oina 'u'etuluha."

¹⁰Ma wete 'ihewaegauwa, 'igwaeya, "Geya'abwa gwae nugetaedi buki bewa 'alona 'udahwadahwadi, weyahina tuta deina tuwa. ¹¹Ma 'inega taudi togala, tuwa galana 'oidiya 'imiya hataya, ta 'eguma taudi mumugadi bi'ibi'ina, tuwa bi'i 'oidiya 'imiya hataya, ta 'eguma taudi mumugadi bwebwe'adi, mumugadi 'ibwebwe'ana hataya, ma taudi 'asi'asilaladi, 'asilalaina 'oina simiya hataya."

¹²Coinega Yesu 'igwaeya, "Nata yanaowa ma 'ami maisa ya'ewediwa, ma yaheguyai 'oimiya, gide 'imi paihowa 'adi madou. ¹³Weyahina taugu 'ebenugeta ma 'ebemuliya, nuwana 'ebehegaina ma 'ebelosaloha."

¹⁴Ta wayaliyaya 'eguma taiyawedi 'omi 'ami 'ale'o wadeulidiya, weyahina 'aiweina huwaina yawasida weyahina wa'ai, ta wete 'asaina 'ana 'ahwa'edao 'oidiyega waluhu. ¹⁵Ma hesi 'asa 'atamanina 'adi tomiyanao, beno 'edewao, ma Tomudulele ma'iyanao, ma tologwaliyao, ma tolohe'amasa, ma dimwa 'adi tohemisao, ta wete to'e'abo'abowao.

¹⁶"Taugu Yesu, ta 'igu anelose yahetune pwaiyawa 'oimiya, ta 'abeheginaulaedi bewa 'ihewaegauwa tohekalesiyao 'oimiya. Taugu Debida 'ina susu 'aigeda, ma taugu wete tomodaba* 'asilalana."

¹⁷Yaluyaluwa Tabuna ma tohai mewahinena sigwaeya, "Wanaoma". Ma taiyawedi 'omi gwae bewa wahesagoheya, 'omi wete wagwae, "Wanaoma." Ma taudi tani'odi 'iyahala sinaoma, ma taiyawedi taudi nuwanuwadi, nata yawasi we'ahina si'ewa, ma sinuma. Geya 'ana maisamo.

Cebelosaloha

¹⁸Comi buki bewa 'ina gwae hemisa 'ana tohesagohao bewa 'ami henuwalagu, 'abehegina 'abwa 'imi gwaeyega waloloheposeyane,

'amuge muyamuyaowedi buki bewa 'alona 'ihepwailediya Yehoba 'iloheposeyane 'oimiya. ¹⁹Ta wete geya'abwa 'aigeda gwae buki bewa 'oinega wa'ewa'ewa yahule, 'amuge Yehoba wete 'ami heguguyai yawasi 'aiwena 'oinega 'i'ewa yahule, ma wete 'imi 'ebemiya 'asaina 'asi'asilalana 'alona, ta ginaula baibaiwadi bwebwe'adi buki bewa 'oina 'ihepwailediya, 'oimiyega 'i'ewa yahuledi.

²⁰Gwae bewa 'ana tohepwaila 'igwaeya, "Moisa! Bewa ma yanaowa." Gide Bada, 'unaoma, 'owa Yesu.

²¹Cida Badaina Yesu 'ina 'atemuyamuya ta 'ina helau baibaiwami 'ana tohemisao 'oimiya.

Gwaeyao Tupwadi 'adi Lihasao

Caisi - Ceguma we'aha 'igogai hededa beno nata 'ipa'ala, sanina 'aisi.

Caki - Nowa 'ina waga madouna 'ipaihoweya.

Cale'o biliupa - Yehoba 'ina Hada He'asisi solana Tupwa He'asisi

Hedade sibiliupeya 'ale'o madouna 'oinega, eeta gesowana
tomota siluhuluhu Yehoba matana, ma hesi Topwaoli Madouna
sawasawahina 'iluhu bolime ma 'aigeda 'oidiya.

Casa 'ala'alatana - Tupwaina 'oina togala 'abwa miya mwau hataya
'oina siloba, Seitani ba'idanao. Yehoba geya nuwana ma tomota
siluhuluhu 'oina, 'oinega Natuna 'itagwaleya ma 'i'amasa kelose
'oina ma 'abehega 'ida puiyao 'inuwasamudi, 'eguma tanuwabui ma
tahemisa.

Case - Hebai gide hosi sanina 'ase bo "donkey."

Ceve 'abiheseseha - Pwalawa 'ana 'abiheseseha sasina "Yeast". Ceguma
geya 'ana 'abihesesehamo pwalawa 'ana 'ai geya bwebwe'ana,
weyahina 'ipa'ala.

Cebegesoha - Me Yudiya 'idi tanoha 'ana 'ebegesoha taudi hebai
bulumakau bo 'ase ' eluwa 'aigeda 'aiwe tagitagina silisilisi, ma 'ana
to'itayahina 'iloiloinae ma sigesogesoha, sanina "plow."

Cinisenisi - Caiwe 'aigeda masina, 'ana maisa madouna, 'eguma 'ipatu
ma pa'alina, oinega sigabu ma mahaina 'ausalana.

Cwapi 'ebesiwa - Me Yudiya 'idi 'ebesiwa gide botolo 'oinega 'adi we'aha
sigoiogi, ma hesi hebai 'wapidi 'oidiyega sipaihoweya.

Cwapi'upwa - Yehoba 'ina loina Ebalahamo 'oina, beno buki Nugeta
17:9-14 'oina 'abehega tauna ma natunao ta tubunao meloheyadi
mabwaiyadi 'idi 'ebeselolo 'wapidi matana sida 'upwadi, beno 'ila
'ilala nuwana 'ebe 'inana sida pahowa, ta 'ana sanapu beno taudi
Yehoba 'ina tomotaiyao hesihesinuwadi.

Aisake - Ebalahamo natuna sanina Aisake.

Aliyopego - Caigeda 'oya 'asa Ateni deina, meAteni 'idi 'ebe
'eto'auta.

Alowesi - Caiwe masina gide holowa, to'amasa me Yudiya siheholoidi, gide 'adi mulamula 'oinega to'amasa wawanidi siheheloidi.

Anelose - Taudi yaluyaluwa bwebwe'adi, Yehoba 'ina topaihowao. Taudi Yehoba 'ana tohemisao silemelemegeita. Sauga baibaiwana geya tada 'itediya, ma hesi sauga tupwadi 'oidiya ta'itadi.

Ba'ala - MeKenani 'idi yaubada galena, gide 'idi Tomudulele.

Ba'ali - Ce'ahai 'ana 'ita gide laisi bo witi, ta 'oinega sipaihowadi pwalawa ma beledi.

Balabala 'awawa - Tupwaina 'oina geya tomota ma geya hada simiyamiya, ma wete tupwa Yudiya 'oina geya 'aiwe madoudi.

Balami - Yehoba 'ina palopita 'aigeda, ma hesi 'ihetopaihowa meIsileli 'adi 'alehao weyahidi, 'oinega Yehoba 'i'ausiya.

Banika - Mane 'ana lagu hada madouna 'oina, ma 'imiya bwebwe'ana.

Beya - Hebai 'aigeda 'ana 'ita gide 'edewa, ma hesi madouna.

Botolo - Cebe siwa we'aha bo holowa weyahina.

Butu - Caheda 'ana 'ebe lagu su'wana.

Buyubuyuwa - Caiwe 'i'iuna pa'alina ta wete galana.

Bwebweso - To'amasa yaluyaluwadi 'idi 'asa ma 'oina siyamwayaywana bwa'omatana 'ana tuta weyahina. MeYudiya sibwauweya Edesi, ta meDuwau sibwauweya Bwebweso.

Damaya - MeYudiya 'idi 'aiwe mahuwaina, 'ana 'ita gide damaya huwaina, ma hesi madouna ta hotohotona, sanina "fig."

Debida - Tauna meIsileli 'idi kini 'aigeda ta sanina 'ihane hedada, ta wali Same tupwana baibaiwadi 'ibuidiya. Debidaina 'ina susu 'oinega To'abihetena Keliso 'itauyama.

Ebalahamo - Mwalo hene Ebalahamo Yehoba 'ina bwau 'imuliyeya ta 'abehega 'ina 'asa 'i'ebesine Ebalahamo natuna Aisake.

Ebeli - Tauna Adama natuna, ta Keni tasina.

Eloni - Tauna Moseses tasina, Libai 'ina susu 'oinega, ta Topwaoli Madouna nugenugetaina.

Epikulo - MeGilisi 'idi tupwa taudi Epikulo wete gide taudi Sitoike loheloheya sansanpuidi, ta sauga baibaiwana sihehegwaeqwae sanapu weyahina.

Gado'a - Caiwe masina 'ipa'ala ma 'oinega sigabudi ma mahaina bwebwe'ana, meYudiya 'idi 'inisenisi gidemusa.

Ganamuli - Tomiya ganamuli, taudi geya meYudiya, 'oinega Yehoba 'ina loinao geya sisanapu ta geya sida muliyeya. Taudi 'idi 'asa Gilisi ma Loma ma 'asa bwaga baibaiwadi 'oidiya. MeYudiya 'idi nuwatuhu 'abehega taudimo Yehoba 'ina tomota hesihestinuwadi, 'oinega tomiya ganamuli mabwaiyadi sisinasinalidi.

Gileipa - MeYudiya 'idi 'aiwe huwaina hotohotona sanina gileipa, ma huwaina sibibi ma masina 'oinega 'adi we'aha sinumanuma, sanina waini.

Gilisi - Tomiya ganamuli 'idi tupwa 'aigeda sanina Gilisi. Tupwaina 'asa madouna sanina Ateni, wete 'aigeda 'asa sanina Kolinita. Taudi 'enadi 'ena Gilisi 'enana madouna 'asa baibaiwadi 'oidiya, gide Dobu Milne Bay Mabwaiyana 'oina. Loina Tabu Hauhauna 'ana toleleyao 'ena Gilisi 'oinega sileleya, beno Madiu ma Maki ma Paulo ma bodaidi, weyahina maYudiya ma wete tomiya ganamuli baibaiwadi 'ena Gilisi sisanaapuya. Ta hesi meYudiya meGilisi sihesaniyediya tomiya ganamuli.

Gomola - Casa sodoma ma Gomola 'asa galadi, 'oinega Yehoba 'igabu hegumwalidiya, ma hesi Lota ma natunao 'i'abihetediya.

Goti - Hebai 'aigeda 'ana sinabwa gide 'edewa madouna.

Goula - Goula tuwa pwawati, ma maisana madou hedadena.

Hada He'asisi - Yehoba 'ina hada madouna Yelusalema 'oina tomota sipwaopwaoli.

Hada Tapwalolo - Casa 'aigeda 'aigeda 'oidiya meYudiya 'idi Hada Tapwalolo simiyamiya, ta 'oidiya Sabati 'aigeda 'aigeda 'oina Buki He'asisi sihasihasili, ma sihehe'ita, ma wete si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina.

Hataona Guyaina - Mwalo meYudiya 'asa Itipita 'oina simiya mwauwa, ma Yehoba 'ina anelose 'ihesumaneya ma tautuwa 'ilohe 'amasi hada 'aigeda 'oidiya. Ma hesi meoidiya. Ma hesi meYudiya lami sihunudi ma bwewayahidi 'oidiyega 'idi 'ahwa'eda 'aigeda 'aigeda sisaudi. Ceguma aneloseina bwewayahaina 'i'ita beno 'ihataone hali tupwa, ma hadaina 'alona ma'idi bwebwe'ana. Ma hesi meItipita 'idi hada mabwaiyana 'oina 'iluhu tautuwa mabwaiyadi 'ilohe'amasidi. Coinega bolime 'aigeda meYudiya 'ebe nuwatuhuyahina spaipaihowa sanina Hataona Guyaina ma 'oina 'adi beledi geys 'ana 'abi hesesehamo si'ai'ai'.

Helodi - Taudi toloinao tupwa Yudiya 'oina 'idi mumuga gala hedadena. Caigeda Helodi saugaina Yesu 'ili'uwa nuwanuwana ma 'ilohe'amasi. Helodi heluwena Yoni to'abihebabitaiso 'ilohe'amasiya, ma wete Yesu 'iloinaeya ta sisapiya ma 'ihesumaneya Pailato 'oina. Helodi hetoina Yoni tasina Yemesa 'ilohe'amasiya. Helodi hepowana Paulo'iloinaeya ma 'ihesumaneya 'itauya Loma 'oina sabi heyatala kini Sisa matana.

Hi'ahi'a - Yaluyaluwa galadi, 'eguma siluhu tomota 'oidiya si'abihe yauyauledi bo mumugadi si'abihegaladi bo nuwana si'abihe lohaladi.

Hisopa - Caiwe 'aigeda maYudiya sihepaihowa 'idi pwaoli weyahidi.

Hosi - Hebai madouna, sowasowana 'oina tagelu ma 'itauyegita.

Hudi - Tapwalolo weyahina 'ana he'asisi beno geya sowana si'ai ma sinuma. Tuwa sihudihudi ma si'ahwa'ahwanoi Yehoba 'oina.

Ibeliu - Beno meYudiya, nuwana meIsileli taudi 'enadi sanina wete Ibeliu.

Ilaisa - Tauna palopita Ilaitiya 'ina 'ali'e ma wete 'ana miyalaena.

Ilaitiya - Mwalo tauna Yehoba 'ina palopita waiwaina. Geya 'i'amasa, ma hesi mabwebwe'ana Yehoba 'itoeya.

Isileli - Aisake natuna Yakobo, sanina heluwena Yehoba 'ihesaniyeya Isileli. Tauna natunao meloheyadi site tuwelo ma tubudiyao beno meIsileli, wete 'idi 'asa sanina Isileli, beno meYudiya 'idi 'asa.

Iso - Tauna Aisake natuna tautuwa, ma hesi 'e'ahai weyahina 'ina 'ebeloina 'ihegimwaneyeya tasina Yakobo 'oina.

Kameli - Hebai madouna gide hosi, tobwatobwa 'ana to'ahala. Wete tomota 'ilemedi ma 'oinega sigelu.

Keliso - Keliso 'ana sanapu beno To'abihetena tauna Yehoba 'ihesinuweya. Cena Ibeliu 'oinega sigwae Mesaiya, ta 'ena Gilisi beno Keliso.

Kenani - Casa Kenani Yehoba 'igwae hemisaeya Ebalahamo 'oina. Sauga bewa sihesaniyeya Isileli. Wete gide sihesaniyeya Palestine.

Keni - Adama natuna, ta tasina Ebeli 'ana tolohe'amasa.

Kihi - Dedewaga bo 'ahwa'eda 'ana 'ebe so'e sanina kihi bo 'ih.

Kola - Tauna 'ina tohanugetao Mosese ma Eloni 'ilo'alehediya, 'oinega bale'u 'ilesol'eya ta 'itoneya.

Laiyoni - Hebai madouna ma 'ilolosasa, tomota 'ilolohe'amasidi ta 'i'ai'aidi.

Lami - Lami hebai sipi natuna 'i'iuna. MeYudiya sihunuuhunudi 'abehega 'idi pwaoli Yehoba 'oina.

Libai - Libai tauna Yakobo natuna 'aigeda. Tauna tubunao topwaoliyao ma topaihowao Yehoba 'ina Hada He'asisi 'oina. Caigeda 'oidiyega Topwaoli Madouna nugenugetaina sanina Eloni, tauna Mosese tasina.

Loheyaiguina - Ceguma Yesu 'ihehe'ita 'abehega tauna To'abihetena Mesaiya, tauna 'ibwauweya "The Son of Man," ta 'ana sanapu "Tomota moisa," Yehoba 'oinega 'itauyama, ta 'ana bui 'ena Bunama 'oinega beno Loheyaiguina.

Loina 'ana tohe'itao - Taudi Buki He'asisi 'ana sanapu sihe'ita tomota 'oidiya, ma wete 'ana gwae silelebaledi, beno buki hauhauna 'ana paihowa weyahina.

Lota - Lota tauna Ebalahamo tasina natuna ta Ebalahamo 'il'wayabuya sitauya Kenani 'oina, ma nobwa Lota Ebalahamo 'il'ebesineya 'itauya 'asa Sodoma ma Gomola 'oidiya.

Mana - Mwalo meIsileli sitautauya yoho 'awawa ma Yehoba 'e'ahai sanina mana 'i'ebwaediya ma si'ai'ai. Ceguma gonegonge sitoholo mana 'imiyamiya bale'uwa.

Mane - MeYudiya 'idi 'ebe gimwane ma 'oinega 'idi tobwatobwa sigimwagimwane, ta goula ma siliba 'oidiyega sipaihowediya 'idi maneyedi.

Melikisedeki - Mwalo tauna kini 'asa Salema 'oina, nuwana Yelusalema 'oina, ta 'ina gwae helau 'i'ebwaeya Ebalahamo 'oina, saugaina Ebalahamoina 'ihilama lo'aleha 'oinega eema Ebalahamo Melikisedekiina 'ina tobwatobwa tupwana 'i'ebwaeya.

Mesaiya - Tauna to'abihetena, 'ena Ibeliu Mesaiya, ta 'ena Gilisi beno Keliso.

Mosese - Mwalo hene meIsileli tupwa Itipita 'oina simiyamwauwa, ma Yehoba 'ina palopita sanina Mosese 'ihanugetedi ma sihapwesa sitauya 'idi 'asa Kenani weyahina.

Mulo - Caiwe masina 'aigeda 'ana maisa madouna, ta mahaina 'ausalana, meYudiya 'adi mulamula, ta wete to'amasa wawanidi 'oidiya siheholoidi.

Mwali ma bagi - Madiu 13:46 'oina Yesu 'ihehe'ita wasawasa Yehoba 'oina weyahina, ta 'igwae hegehegedi tohewasawasa bale'u weyahina. Tauna wasawasa madouna 'ilobeya ma nuwana 'i'eweya, gide Yehoba 'ina helau ta 'ina loina 'oida.

Mwawa'i - Caiwe huwaina 'ebe'ita tuwa gide meYudiya 'idi olibe.

Nidili - Cale'o 'ana 'ebe sahila sanina nidili.

Olibe - MeYudiya 'idi 'aiwe ma huwaina 'oinega sipaihowadi 'idi holowa ta 'idi mulamula, ma wete 'adi 'ana 'ebe'e'ule.

Palisi - MeYudiya 'idi tapwalolo 'adi tosanapuwao 'aigeda boda sibwauwediya Palisi. Yehoba'ina loinao sihe'asisiyane bwaibwaininidi.

Palopisai - Beno palopitao sigwae nugeta 'abwa to'aha 'ilatu, beno nuwatuhu gide Yehoba 'i'ebwaediya.

Palopita - Yehoba 'ina togwaeyao, sigwae nugeta to'aha 'abwa 'ilatu, beno nuwatuhu gide Yehoba 'i'ebwaediya.

Pelo - Kini madoudi mwalo tupwa Itipita 'oina sibwauwedi Pelo. Hataona Guyaina 'eguma 'igumwala, ma pipiti sabwelo mulina beno Penitikosi, ma witi 'ana 'etahi sihegaina, ta siguyai, sauga bewa tanuwatuhu yahiya Yaluyaluwa Tabuna 'ina suluma Penitikosi 'ana tutu 'oina.

Piyoi - Caiwe huwaina 'ebe'ita tuwa gide meYudiya 'idi gileipa.

Pwaoli - Mumuga galana 'ana 'abihelolagu eema 'oinega tomota simiya bwebwe'ana, nuwana hebai sihunudi bo tobwatobwa 'oinega sihelau 'adi 'alehao 'oidiya, ma 'oinega 'aleha mabwaiyana 'igumwala.

Mwalo tomota 'idi pwaoli Yehoba 'oina gidemusa hebai bo 'e'ahai bo 'ebe numa.

Sabati - MeYudiya 'idi sabwelo 'aiyawasi beno Saturday, ta Yesu 'ina toholohila 'amasega Sunday, 'oinega sauga bewa Sunday 'ebe tapwalolo gide Sabati.

Sadusi - MeYudiya 'idi tapwalolo 'adi tohanugetao, beno topwaoli madoudi sibwauwediya Sadusi. Taudi towasawasa madoudi. Cidi hemisa 'abehega 'amasa hataya, geya wete toholohila.

Saido - Cebe'ita tuwa, weyahina meYudiya 'idi 'aiwe "fig" huwaina gide damaya ma hesi nabaina sigubagubala gide saido.

Saiyoni - Saiyoni 'oyana, ta 'oina 'asa Yelusalema si'abiya.

Sameliya - Yelusalema ma Galili gamwagamwanidiya beno tupwa Sameliya. MeSameliya tubudiyao mwalo meYudiya ma hesi hali tupwa wahiwahinedi sihaihaidi, ma wete mumugadi sihebweliyeya, 'oinega taudi gide meYudiya moisa silogwahatediya.

Seitani - Tauna mwalo anelose 'idi tohanugeta gide Maikeli ma Gebeliyela, ma hesi 'inuwa hane, 'oinega Yehoba 'i' ahusepaley 'idobiya bale'uwa ta 'ihe Tomudulele. Ta 'ina 'ali'eyao taudi yaluyaluwa galadi gide hi'ahi'a, welabana, balahu, to'wato'wai ma tupwadi wete. Seitani saninao baibaiwadi gide Diyabolo, Lusipa, Apoliyon, ta Mwata Nugenugetana.

Seyala - Caiwe 'aigeda, ta patuna 'i'iudi, gide meYudiya 'idi "mustard."

Sikamole - Caiwe 'aigeda sanina sikamole 'itotoholo tupwa Yudiya 'oina.

Siliya - Yudiya 'oinega tupwa bomatu 'oina tupwa sanina Siliya 'imiyamiya.

Sipi - Sipi hebai tuwa, ta hunuhunuwadi 'oinega 'wama sipaihowadi.

Sisa - MeLoma 'idi tololina madouna.

Sitoike - MeGilisi 'idi tupwa taudi Sitoike gide sanasanapuidi, ta sauga baibaiwana sihehegwaegwae sanapu weyahina.

Sodoma - Mwalo 'asa Sodoma ma Gomola 'oidiya Lota 'imiyamiya. Lota loheya bwebwe'ana ma hesi meSodoma ma meGomola 'idi mumuga gala hedadena, 'oinega Yehoba 'igabu hegumwalidiya.

Takesi - Gabemani mane si'ewa'ewa tomota 'oidiyega sanina takesi.

Tawelo - Tawelo 'ebe talal'i'ilu tuwa.

Tomodaba - Cipwala madouna 'isae nugeta ma muliyetega 'i'asale.

Tomudulele - Yaluyaluwa galadi 'idi bada madouna, mwalo melsileli sihesaniyeya Bielisibubi bo Seitani.

Topwaoli - Libai tubunao taudi topwaoliyao, ta sipwaopwaoli Yehoba 'oina tomota weyahidi, beno tomota 'idi hebahebai sihunuhunudi ta sigabudi Hada He'asisi 'oina, ma 'oinega Yehoba 'idi puiyao 'oidiyega 'inuwasamudi.

Tupwa He'asisi - Hada Heasisi 'alona beno 'aigeda 'aliupa, ma 'oina topwaoliyao siluhuluhu sipwaopwaoli Yehoba 'oina. Geya hali tomota sida luhuwa.

Tupwa He'asisi Hedade - Tupwa He'asisi 'alona beno 'aliupa 'i'iuna, 'ale'o 'oinega si'aliupeya, ma hesi Topwaoli Madouna 'iboima 'iluhuluhu bolime ma 'aigeda 'oidiya, ta 'ipwaoli Yehoba matana tauna 'ina puiyao ma tomota 'idi puiyao weyahidi.

Waga lisilisi - Cebe gelu gide talaka, ma hesi hebai hosi silisilisi ma 'ipilipilihe.

Wagahata - Cebemiya ma 'oinega tololina 'imiyatoi ma 'iloiloina, gide seya (chair).

Waini - Gileipa huwaina 'eguma tomota sibibi beno masina 'oinega 'adi we'aha sinumanuma, sanina waini. Ceguma waini 'imiya tuta saliyana 'ihewaiwai ma 'eguma tomota sinuma hedada nata siheyauyaule.

Witi - Witi gide laisi sibegubeguli, ma huwaina 'oinega pwalawa sipaihowa.

Yakobo - Aisake natuna Yakobo, sanina heluwena Yehoba 'ihesaniyeya Isileli. Tauna natunao melohheyadi site tuwelo ma tubudiyao beno meIsileli, wete 'idi 'asa sanina Isileli, beno meYudiya 'idi 'asa.

Yaso - Tomota 'adi sinabwa mahemahetena.

Yese - Yese tauna kini Debida tamana.

Yoheyoh Guyaina - MeYudiya 'idi 'ebe yaliyaya saugaina 'idi 'etahi 'igumwala, ta 'oina sinuwatuhuyahi tubudiyao 'idi latu Itipita 'oinega ma 'idi tauya yoho 'awawa bolime poti 'oidiya, ta yoheyoh 'oidiya si'eno'eno ma 'ana siga sihapwesa 'idi 'asa Kenani 'oina.

Yoho 'awawa - Tupwaina 'oina geya tomota ma geya hada simiyamiya, ma wete tupwa Yudiya 'oina geya 'aiwe madoudi.

Yona - Yona mwalo Yehoba 'ina palopita 'aigeda ta genuwana 'iloguguya meNinibe 'oidiya ma 'idena ta 'igeluwa wagai, ma yaumai madouna silobeya, 'oinega Yona siula suluheya holai, ta silahana madouna 'itoneya. Muliyetega silahanaina Yona 'imaiweya dabala, ma 'itoholowa ta 'itauya Ninibe, 'iloguguya.

Yosepa - Yosepa tauna Yakobo natuna ta tasinao sihe'ipi'ipiyeya ta 'oinega siheginwaneyeya meMidiyani 'oidiya, ta sitauyeya Itipita, ta nobwa 'iheloheya madouwa, ma 'ina susuwao 'ilemediya sauga gomale 'oina.

Yosuwa - Tauna Moses 'ana miyalae ma meIsileli 'ihanugetedi ma siluhu 'idi 'asa Kenani 'oina.

Yudiya - Yuda tauna Yakobo natuna, ta tubunao taudi susu Yuda, ta 'idi tupwa sanina Yudiya, ta 'ina 'asa madouna Yelusalema. Debida ma tubuna Yesu 'idi susu Yuda. Sauga bewa meIsileli mabwaiyadi tabwauwedi meYudiya, beno "Jews", bo meDiu, weyahina 'idi tupwa sanina Yudiya.